

भक्तचिन्तामणिरयं भूपालकाद्रिणा
यस्य भक्तिसरोजेषु रमते हंसम[illegible]

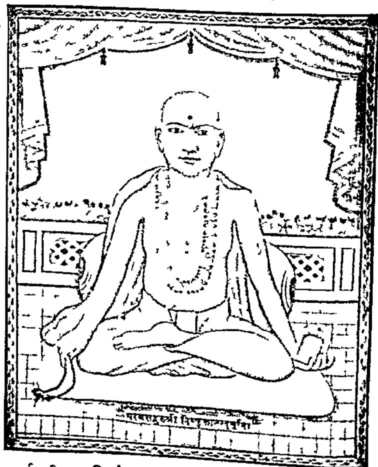
श्रीस्वामिनारायणो विजयतेतराम् ।

सद्गुरुश्रीनिष्कुलानन्दमुनिनुं जीवनचरित्र ।

भक्त्यानुवृत्त्या हरिकृष्णमीशं यस्तोषयामास विरक्तमूर्तिः ।
तद्भक्तिविघ्नप्रतिबोधदक्षं तं निष्कुलानन्दमहं नमामि ॥ १ ॥

आ ग्रंथ वैराग्यमूर्ति परमसद्गुरु स्वामीश्री निष्कुलानंदमुनिए रचेलो छे. आ परम पूज्य पुरुषनो जन्म शुभ हालारदेशमां आवेला शेखपाट नामना ग्राममां थयो हतो. तेओ जातिए विश्वकर्मा (गुजर सुतार) हता. तेमना पितानुं नाम रामभाइ हतुं. तेओ पोते जन्मसिद्ध मुमुक्षु, विरक्त अने सत्सेवापरायण हता. तेमणे आत्मानंद नामना समर्थ वचनसिद्धिवाळा समाधिनिष्ठने गुरु कर्या हता. गुरुभक्त रामभाइ प्रथम लतिपुर नामना ग्राममां रहेता परंतु ते ग्रामना घणा अल्पज्ञ जनो गुरुउपर निष्कारण द्वेषबुद्धि राखता, जेथी ते नहि सहन थवाथी "गुरोर्यत्र परीवादो निन्दा वापि प्रवर्तते । कर्णौ तत्र पिधातव्यौ गन्तव्यं वा ततोऽन्यतः ॥" आ वचनमां कह्या प्रमाणे पोताना मूळ ग्रामनो परित्याग करीने शेखपाटमां आवीने रह्या हता. "यस्य देवे परा भक्तिः यथा देवे तथा गुरौ । तस्यैते कथिता ह्यर्थाः प्रकाशन्ते महात्मनः॥" आ वचनमां कह्या प्रमाणे गुरुमां देववत् भक्तिनिष्ठा होवाथी महात्मा रामभाइने सर्व अर्थो प्रकाश पाम्या हता. अने प्रसन्न थएला गुरुए वरदानपण आपेलुं के 'तमारे त्यां एक समर्थ भगवद्भक्त मुक्तपुरुष अवतार लेशे अने घणां महाकार्यो करी सदुपदेशामृतथी घणा मुमुक्षुओने अजरामर करी मोटी कीर्ति मेळवशे' आ वरदानने अनुसारे संवत् १८२२ मां तेमने त्यां पुत्ररत्ननो प्रादुर्भाव थयो हतो. पुत्रनुं 'लालजी' एवुं नाम पाड्युं हतुं. (तेमनी मातानुं

अक्षाश्वानुप्रवेगान् स्ववशमुपनयन् सन्मन प्रग्रहेण
प्रज्ञानाधिष्ठितेन प्रशममुपनयन् वासना दुष्प्रधर्षा ।

नि सीमानन्दसिन्धौ भगवति रमते स्वामिनारायण च
सद्धर्मन्यायमिंमे च स जयति मुनिराट निष्कुलानन्दनामा ॥१॥

A. 4 30 Lakshmi Art Bombay 8

नाम अमृतवा हतुं) लालजी सुतारना अंतःकरणमां बाल्यावस्थामांथीज स्वधर्म प्रत्ये दढ अभिरुचि, वैराग्यनी तीव्रता, आत्मज्ञाननी उत्कट इच्छा अने परमेश्वर प्रत्ये अनन्य भक्तिभावतो जन्मसिद्ध-स्वाभाविक हतां अने तेमां उपयोगी यमनियमादि, शमादि अने श्रवणादि गुणो पण जन्मसिद्ध हता. पोतानी इच्छा न छतां पण चालता रीवाज प्रमाणे बाल्यावस्थामांज पिताए आग्रहथी तेमने पाणिग्रहण कराव्युं हतुं. माता पितामा स्वर्गवास पछी पोते व्यवहारमां प्रवर्त्या छतां जनकराजनी पेठे जळकमळवत् अनासक्त अने निर्लेप हता. अने तेमनी समग्र इन्द्रियोनी क्रियाओ अंबरीषराजानी पेठे परमेश्वरपरायण हती. एक समये तेओ गुरु उद्धवावतार श्रीरामानंदस्वामी के जे पोताना पिताना गुरु आत्मानंदजीना प्रथम शिष्य थया हता तेमना दर्शन करवा गया अने तीव्र वैराग्यना वेगथी त्यागीदीक्षा ग्रहण करी गुरुसेवामां रहेवानी अधिक इच्छा दर्शावी. गुरुए तेमनी व्यवहारदशामां पण परमहंस जेवी विरक्तदशा जोइने तेनी ना पाडी अने पाछा मोकल्या अने जरूर पडे बोलावी लेवानुं पण गुरुए वरदान आप्युं. (जे श्रीजिए पछी सफल कर्युं हतुं) वळी तेओ आखो दिवस गृहकार्यनो परिश्रम कर्या छतांपण रात्रिए पोताना ग्रामथी त्रण गउ दूर आवेला भादराग्रामे जता अने त्यां रहेला परमभक्त पोताना साचा मित्र मूळजीमां के जे पाछळथी साधु थइ गुणातीतानंद नामथी सुप्रसिद्ध थया हता तेमनी साथे मळी आखी रात्रि आत्मपरमात्माना श्रवण मनन अने निदिध्यासनमां व्यतीत करता अने प्रसंगोपात सेवासमागम माटे गुरु रामानंदस्वामी साथे पण घणा दिवस व्यतीत करता. तेमने स्वामीए १८४३ मां पोताना आश्रित तरीकेनी दीक्षा एटले व्रतमान आप्यां हतां. समय आवतां लालजी सुतारने त्यां एक पुत्ररत्ननो जन्म थयो हतो. तेपण साधु थया हता. तेमनुं गोविन्दानंद स्वामी नाम हतुं. तेपण तप, त्याग, वैराग्य विगेरे गुणोथी पिताने समान हता. ज्यारे परंब्रह्म परमात्मा अवतारी श्रीहरि रामानंदस्वामीपासे आव्या अने तेमने पोतानी धर्मधुर सोंपी ते अवसरमां पण लालजी सुतार गुरुसेवा समागमसारु आवता. श्रीहरिनां समाधि विगेरे पारैश्वर्य सांभळीने अने प्रत्यक्ष जोइने तेमने विषे तेमने परमेश्वरपणानी अने क्रमथी परतरत्वपणानी दढ प्रतीति थइ हती. त्यार पछी तेओ श्रीहरिनुंज अनन्य भजन करता.

एक समये श्रीहरि हरिजनहितार्थे विचरता विचरता सोरठदेशमां थइ हालार-देशमां शेखपाट मामे लालजी सुतारने त्यां पधार्या. तेमणे श्रीजिनो अनन्य भक्तिभावथी असाधारण सत्कार करी अलभ्य लाभ लइ स्वजन्मने सफल मान्यो. श्रीजिए पण तेमने त्यां संवत् १८६० ना माघशुदि पंचमीए संत हरिजनोने तेडावीने वसन्तनो उत्सव कर्यो. त्यारपछी कच्छदेशमां विचरणनी इच्छा थतां लालजीने कह्युं के–तमारा जेवो कोइ सारो भक्त मार्गनो भोंमीयो शोधी आपो. आ उपरथी गृहत्याग करवानो अने श्रीजिनी अलभ्य समीप सेवानो अवसर प्राप्त थयो जाणीने पोतेज श्रीजिसाथे जवानी इच्छा करी अने भातु तैयार करावी एक बतकमां पाणी भरीलइ विषम समये श्रीजिनी सेवामां काम लागशे एम जाणी बार कोरी चोरना भयथी जोडामां गुप्तरीते घालीने तैयार थइ चाल्या. आ समये श्रीजिसाथे लालजी सुतार सीवाय बीजु कोइ हतुं नहि. मार्गमां आगळ चालतां एक भुख्या भीखारीए अन्नयाचना करी. स्वभावथीज दयाळु श्रीहरिए तेने निरवशेष भातु अपावीने लालजीने निरन्न कर्या. आगळ उपर चालतां लुंटारा मळ्या. श्रीहरिने तो साचा साधु जाणीने कांइ नाम लीधुं नहि पण लालजी सुतारनां वस्त्र विगेरे तपास्यां परंतु कशुं नहि मळवाथी तेमनो त्याग करी चालता थया. त्यारे चोरोने श्रीजिए कह्युं के–छतुं नाणुं छतांपण तमने लुंटतां आवडतुं नथी. एम कहीने जोडानी अंदर गुप्तरीते घालेली बार कोरीयो बतावी तेने लइने चोर लोको चाल्यागया. एवीरीते निर्किंचन जनो जेने प्रिय छे एवा अप्रेरित हित करनारा श्रीहरिए लालजीने निष्किंचन कर्या. पछी लालजीए कह्युं के–उदार थइने भिक्षुकने आहार अपावी दीधो अने चोरने कोरीयो अपावी दीधी हवे क्यांथी लावीने अन्न जमशो. तेना जवाबमां श्रीजिए कह्युं के–तमारे माथे मोटुं विघ्न आवनारुं हतुं ते परबारुं अमोए मटाडयुं छे. एम कहेवाथी लालजी राजी थया. आगळ उपर चालतां आवेला कच्छना महारणमां एक महापुरुष आव्या तेमणे पाणीनी याचना करी. श्रीजिए तेमने बतकनुं जळ अपावीने लालजीने निर्जल कर्या. आगळ चालतां लालजी सुतार तृषाथी बहु पीडा पामवाथी श्रीजिए खारा समुद्रमां मीठा पाणीनी शेर बतावी तेथी लालजीए जळपान करीने एक पाणीनी बतकपण भरी लीधी. पछीथी तेज स्थळे पुनः तपासतां खार पाणी जणायुं. रण उतर्या पछी मार्गमां आवेला एक तळावना

कांटा उपर चाधळना वृक्षतळे श्रीजिए सोड ताणीने विश्राम कर्यो. श्रीजिना पगारखां विनाना कोमळ चरणमां घणा कांटा वाग्या हता ते लालजीए काढ्या अने चरणकमलमां रहेलां सोळ चिह्नोपण जोयां. थाक थोडो निवृत्त थया पछी श्रीजिने प्रसन्न जाणीने पुछ्युं के–मार्गमां आवेला महापुरुष कोण हता? अने त्यारं जल मीठुं केम थयुं? श्रीजिए कह्युं के–आवेला महापुरुष रामानंद स्वामी हता अने तमारे माटेज त्याए जळ मीठुं कर्युं हतुं. उपर प्रमाणे बन्ने गुरुशिष्य प्रसन्न विनोद करता करता आगळ चालतां आधोइ ग्रामनी भागोळे आव्या. श्रीजिए लालजीने ग्राममांथी भिक्षा मागी लाववानुं कहेवाथी तेमणे कह्युंके–आ गामना लोको मने ओळखेछे माटे भिक्षा मागवा जउं तो मारो घणो उपहास थाय. त्यारे श्रीजिए कह्युं के–तमोने कोइ ओळखे नहि एम करीए तो केम? एम कहीने लालजी सुतारनी मुंछ अने चोटली कातरी नाखी अने वस्त्रो कढावीने एक कौपीन अने अलफी पहेरावी अने दीक्षा आपी निष्कुलानंदमुनि एवुं नाम पाडयुं. पछीथी एक झोळी आपी मुनिने गाममां भिक्षा मागवा मोकल्या. मागी लावेला भिक्षान्नथी मुनिए रसोइ करी अने बन्ने जण सुखेथी जम्या. पछीथी श्रीजिए निष्कुलानंदमुनिने कह्युं के–हवे तमारे कांइ इच्छा होय तो बोलो? अने गुरु रामानंद स्वामीनु 'ज्यारे अमारे जरुर पडशे त्यारे बोलावी लइशुं' आ वचननुं स्मरण छे के नहि? ते सांभळी मुनिए कह्युं के–मने गुरुवचननुं स्मरण छे ते तमोए सत्य कर्युं अने हवे मारे कशी इच्छा नथी एम कहीने अनन्यभक्तिनी याचना करी. श्रीजिए तथास्तु कहीने तेज गाममां तेमने उपदेश करवा रहेवानुं कहीने तेमनी कवित्वशक्ति जोइने 'यमदंड' नामनो ग्रंथ करवानो कहीने श्रीजि पोते भुजनगर पधार्यां आ वार्तानो केटलोक संग्रह स्वामीएज भक्तचिंतामणिना प्रकरण ५५ मां "पछी त्यांथकी आधोइ आव्या। घणुं जनतणे मन भाव्या॥ दिन दोय पोते तियां वस्या। संगे दास तेने जोइ हस्या॥ हवे परमहंसदशा ग्रहो। शीद दुःखना दरियामां वहो॥ एम कही मुनिदशा दीधी। पोते कच्छ जावा इच्छा कीधी॥" तथा पोताने श्रीहरिए आपेला परचाना प्रसंगे प्र० १३४ मां "जेनी श्रीहरिए करी सार। तेनुं नाम लालजी सुतार॥" इत्यादि कह्युछे. आ कथा उपरथी स्वामीनो श्रीजि

प्रत्येनो केवो गाढ अनन्य अनवधि अनुराग अने श्रीजिनोपण स्वामी प्रत्येनो तेवोज केवो अनुराग अने केवी वैराग्यनी निरवधि तीव्रता विगेरे गुणो ते स्पष्टपणे समझाय छे. श्रीहरि १८६० ना माघशुदि पंचमीए शेखपाटमां वसन्तनो उत्सव कर्या पछी आधोइ गामे पधार्या अने त्यांज स्वामीने दीक्षा आपी छे, तेथी स्वामीनो दीक्षा समय पण आज मासमां छे एम निश्चित थाय छे.

परमहंस दशा ग्रहण कर्या पछी श्रीजिनी आज्ञाथी मुमुक्षुओने उपदेश माटे घणा देशोमां स्वामी विचर्या हता. तेमनी तप, त्याग, वैराग्य अने साधुता भरेली शास्त्रीय सरल असरकारक उच्च उपदेश शैलीथी तेते देशमां घणा लोको श्रीजिना शरणागतो थया हता. पोते ज्यारे त्यागी थया त्यारे तेमनामां स्वधर्म, तप, त्याग, ज्ञान, वैराग्य, भक्ति विगेरे गुणो अनुपम अने अन्यत्र दुर्लभ एवा हता. व्यवहारमां पोतानी सारी स्थिति होवा छतां केवळ वैराग्यनी तीव्रताथीज त्यागी थया हता, एम पोतेज कोइ प्रसंगे स्वकाव्यमां कह्युं छे–"संतो सांभळो साची वारता नथी लीधो आ भुख्ये भेखरे, जनुनीनो जायो कहुंछुं अवश्य हतो हुं एकरे ॥ संतो ॥ गाडु वळद गाय ने घोडी डोर्या हतां दशबाररे, पांच मळीने पुछतां मुने करतो हुं कारभाररे ॥ संतो ॥ अन्न धन धाम ने धरणी परणी हति घेररे, छोटां छोटां छोकरां हतां हती माताजिनी मेररे ॥ संतो ॥ खावा पियानुं खूब जडतुं वस्त्रनो नहि पाररे, जोइए तेवा जोडा जडता तकेतके तैयाररे ॥ संतो ॥ ज्ञानवैराग्ये गळे झाल्यो कांइ न चोट्युं चित्तरे, निष्कुलानंद कहे नहि कहुं तो जोडशे मारुं गीतरे ॥ संतो॥" वळी "में हु आदि अनादि, आतो सर्वे उपाधि; सद्गुरु मीलया अनादि मींट गइ सर्वे उपाधि." आ कीर्तनमां तथा "मने स्वपने न गमेरे संसार कोने केम कीजीए" आ कीर्तनमां पोतानी उच्च वैराग्यदशा वर्णवी छे. एक समये स्वामीने श्रीजिए गढडा मंदिरना महान्त करवानो विचार कर्यो. आ विचार जाणवामां आववाथी पोते वहेला उठी गढाळी गाम चाल्या गया. चाल्या जवानुं कारण जाणीने श्रीजिए तेमने पाछा बोलाव्या अने ते वात बंध राखी. आ पण एक निरवधि वैराग्यनुं उदाहरण छे. वळी धोलरामंदिरने बदरीकाश्रमवत् पोताना तप, त्याग, वैराग्यमां अनुगुण अनुकूळ

आवीने ज्यारे रहेवानुं मकान करावा अने पाछळथी घणुं करीं त्यां रहेवा अने अक्षरधाममांपण त्यांज थयो हतो. एक समये स्वामीना शरीरमां रोगथी वधारे दुःख थयुं आवीने संत हरिभक्तो श्रीजिनी स्वामीने सिद्धुःख करवानी अरदास नो खभाममां एक् सवाली प्रार्थना करवा लाग्या. आ वातनी स्वामीने जाण थतां तेमणे सर्वने कहुं के-मारा शरीरमां दुःख थयुं होय ते भले थाय परंतु तमारे तो मारा दर्शनादिकनो दुर्लभ लाभ छे अने मारेपण प्रारब्ध कर्मना निवृत्तेग भावरूप मोटो लाभ छे अने अन्तर्यामी भगवान भगवान श्रीजिने जेम करवुं हशे तेम करशे एम कहीने बीजो पेटलोक महोत्सव आप्यो. आपण एक स्वामीनी आत्मनिष्ठा अने वैराग्यनी सदृशतानी परिसीमा छे. एक समये स्वामी मांदा थया अने अंतसमये गुरु रामानंदस्वामी तेडवा आव्या परंतु स्वामीए तो श्रीजिने विषेज परतत्त्वबुद्धि करेली तेथी साथे गया नहि. पछी ज्यारे श्रीजिमहाराज तेडवा आव्या त्यारे धाममां गया. आ वात पण स्वामीनी श्रीजिविषेज एकांतिक अने आत्यंतिक प्रेमनिष्ठानी परिसीमाने सूचवे छे. एकसमये केटलाक संतोए घोराजीनी सहज रजोगुणी धावळीयोनो संग्रह कर्यो हशे, तेने त्याग करावानो श्रीजिनो संकल्प थतां सर्वेए त्याग करी अने कोइ एके त्याग न करी, ते उपरथी स्वामीए एक पद कर्युं के-"पाछी आपो तमारो पाडरे मारी घोराजीनी धावळीरे" एवी रीत्ये वैराग्यनी स्वामीवाळा संतोनो हितबुद्धिथी सहज उपहास करीने तेमने टोकीनेपण विरक्त थाय तेवो उपाय लेता. आथी अनुपम असाधारण विशुद्ध विरक्त वृत्तिने लीधे सर्वत्र तेमनुं प्रत्यभिज्ञानपण वैराग्यमूर्तिथीज थयुं हतुं. एवी रीते स्वामिए आत्मगुणथी श्रीजि अने सदाश्रितोने घणा प्रसन्न कर्या हता.

तेवीज रीते स्वामीए आ संप्रदायने आध्यात्मिक साहित्यनो पण घणो दुर्लभ लाभ करी आप्यो छे. स्वसंप्रदायनी चिरकाळ पुष्टिनो जे मुख्य हेतु श्रीजिए वचनामृतमां वर्णव्यो छे अने भावि जनोना आत्यंतिक निःश्रेय माटे जे संकल्प (ग्रंथो करावा रूप) कर्यो छे तेने महामान आपीने स्वामीए घणा रसिक सरल उपयोगी ग्रंथो कर्या छे. तेमणे करेला ग्रंथोमां घणो भाग गुर्जरगिरामां छे. कोइ ग्रंथ हिन्दी भाषामां पण छे. पोते करेला ग्रंथोमां वेदार्थ, पूर्वोत्तरमीमांसार्थ, स्मृत्यर्थ, पुराणार्थ अने नीत्यर्थ विगेरे सर्वोपयोगी सर्व शास्त्रार्थ वर्णव्यो छे.

एवो कोइ अर्थ नहि होय जे तेमणे स्वग्रंथोमां नहि वर्णव्यो होय. एटले वेद-विगेरेनो दुर्बोध गहन, साररूप जे अर्थ हतो ते तेमणे गुर्जरगीरामां सरल अने सर्वोपयोगी करी आप्यो छे. तेमां पण "यावानर्थ उदपाने सर्वतः संप्लुतोदके" आ गीतावचनमां कह्या प्रमाणे मुख्यपणे मोक्षमां उपयोग थाय तेवां स्वधर्म, आत्मज्ञान, वैराग्य अने भक्ति तेमज तदुपयोगी सरल सर्व साधनो वर्णव्यां छे. तेमां पण स्वेष्टदेवनुं पदपदे परतरत्व अने तेमनी प्रत्यक्ष भक्तिनो महिमा आ बे अर्थ तो विशेषे वर्णव्या छे. संप्रदायना संस्कृत ग्रंथोमां घणुं साहित्य छे परंतु ते तो सर्वोपयोगी नथी केवल संस्कृतभाषाने जाणनारानेज उपयोगनुं छे. स्वामीए तो बधु साहित्य गुर्जरगीरामां वर्णवेलुं होवाथी साधारण बुद्धिना माणसनेपण उपयोगमां आवी शके. वळी जुदाजुदा विविध रागविशेषथी ग्रंथो रच्याछे जेथी श्रोता वक्ताने पण रस आपनारा छे. स्वामीनी कविता पण बहु उंची छे. स्वामीनी कवितामां जेवी दृष्टांतनी झमक आवे छे तेवी अन्यत्र जोवामां आवती नथी. दृष्टांतपण संपूर्ण अर्थ प्रदर्शक, सरल, लोकप्रसिद्ध अने अर्थगंभीर आपेलां छे. वळी स्वामीए जेजे विषयनुं वर्णन कर्युं छे ते तद्रूप जाणे मूर्तिमान होय तेवीज रीते वर्णन कर्युं छे. वळी पदेपदे पदलालित्य पण अनुपम जोवामां आवे छे. स्वामीए स्वकाव्यमां वैराग्यनुं अने तदुपयोगी साधननुं विशेष वर्णन आप्युं छे. स्वामीने हिन्दी भाषानुं अने कच्छी भाषानुं पण ज्ञान हतुं. तेते भाषामां करेलां काव्य कीर्तनो पण मळी आवे छे.

स्वामीए जुदाजुदा विषयो उपर करेला ग्रन्थो—(१) भक्तचिंतामणि (२) यमदंड (३) सारसिद्धि (४) वचनविधि (५) हरिबलगीता (६) धीरजाख्यान (७) स्नेहगीता (८) पुरुषोत्तमप्रकाश (९) भक्तिनिधि (१०) हृदयप्रकाश (११) कल्याणनिर्णय (१२) मनगंजन (१३) गुणग्राहक (१४) चोसठपदी (१५) हरिविचरण (१६) हरिस्मृति (१७) अरजीविनय (१८) अवतारचिंतामणि (१९) चिह्नचिंतामणि (२०) पुष्पचिंतामणि (२१) लग्नशकुनावली (२२) धूर्तिविवाह (२३) शिक्षापत्री पद्यरूपा विगेरे.

आ उपरांत बीजां घणां कीर्तनो पण छे जेनी संख्या लगभग त्रण हजारथी पण वधारे हशे. तेमां केटलांक अप्रसिद्ध अवस्थामां पण छे. स्वामीए "श्रीजि

पधार्या स्वधाममांरे मेली पोताना मळेल ॥" आ कीर्तनमां भविष्यार्थ पण दर्शाव्यो छे. स्वामीए प्रथम श्रीजिनी आज्ञाथी 'यमदंड' ग्रंथ कर्यो. आ ग्रंथ १८६० मां संपूर्ण कर्यो छे. श्रीजिने ते समयमां आवा ग्रंथनी विशेष जरूर जणाइ हशे. एटले गर्भ, जन्म, जरा, मरण, यमयातना अने आधि व्याधि विगेरे सांसारिक अवर्णनीय असह्य दुःखना श्रवणथी लोकोने वैराग्य उदय पामे अने त्यारपछी अनन्त स्थिरफळरूप परमात्मामां प्रीति उत्पन्न थाय, एवा हेतुथी आ ग्रंथ कराव्येलो जणाय छे. स्वामिए पण आ ग्रंथमां असार संसारनां असह्य अपार दुःखोनुं अने तेना हेतुभूत पाप कर्मोनुं एवुं अद्भुत मूर्तिमान वर्णन कर्युं छे के जेने सांभळवाथी साथेज वैराग्य उदय पाम्या विना रहेज नहि. आ ग्रन्थ गरुडपुराणने अनुसारे लखाएलो छे तेथी तेनीपण गरज सारे छे. तेनाथी केटलोक उपयोगी विशेष पण वर्णव्यो छे. आ ग्रंथनुं नाम पण गुणानुगुण स्वामीए राख्युं छे. आ ग्रंथ प्रथम सर्वेना बहु परिचयमां हतो. आ ग्रन्थनी कृति पण चरणे चरणे चमत्कृती भरेली छे. आ ग्रन्थ करीने स्वामीए श्रीजिमहाराजने वांची संभळाव्यो हतो तेथी पोते बहु प्रसन्न थया हता अने तेमनी कवित्वशक्तिनी निपुणता जोइने बीजा ग्रन्थो करवानी श्रीजिए आज्ञा आपी हती.

स्वामीए रचेला ग्रन्थोमां सर्वथी मोटो, सर्वोपरिपूर्ण अने सर्वोत्तम ग्रन्थ भक्तचिंतामणि छे. आ ग्रन्थनुं 'भक्तचिंतामणि' एवुं नाम सार्थक छे, केमके आमां भक्तचिंतामणि भगवान् प्रत्यक्ष पुरुषोत्तम श्रीस्वामिनारायणनां भक्तचिंतामणिरूप अद्भुत अलौकिक अचिंत्य दिव्य चरित्रोनुं वर्णन करेलुं होवाथी चिंतन करनारा भक्तोना चिंतामणिवत् इच्छित मनोरथोने पूर्ण करनारो छे. आ अर्थ स्वामीएज प्रकरण १६४ मां "भक्तचिंतामणि ग्रंथ कह्यो । सत्संगिने सुखरूप ॥ जेमां चरित्र प्रकटनां । अतिपरम पावन अनूप ॥ बीजा ग्रंथतो बहुज छे । संस्कृत प्राकृत सोय । पण प्रकट उपासी जनने । आ जेवो नथी बीजो कोय ॥ जेमां चरित्र महाराजनां । वळी वर्णव्यां वारमवार ॥ वण संभारे सांभळे । हरिमूर्ति हैया मोझार ॥" इत्यादि यथार्थ ग्रंथ माहात्म्य कहीने छेवटे कह्युं छे के—"छे आ भक्तचिंतामणि नामरे । जेजे चिंतवे ते थाय कामरे ॥ हेते गाय सुणे जे आ ग्रंथरे । तेनो प्रभु पुरे मनोरथरे ॥" इत्यादि. आ ग्रंथमां १६४ प्रकरणो

छे. दोहा चोपाइ मळीने ८५२७ छे. प्रथमनां १०० प्रकरणोमां परंब्रह्म परमात्मा प्रत्यक्ष पुरुषोत्तम स्वेष्टदेव श्रीहरिनां क्रमवार आविर्भावथी अंतर्धानसुधीनां असाधारण ऐश्वर्य भरेलां अलौकिक दिव्य चरित्रोनुं संपूर्णपणे विस्तारथी विना संकोचे सरस वर्णन आप्युं छे. पछीनां पांच प्रकरणोमां स्वेष्टदेवनो अपार महिमा, सामर्थ्य अने परतरत्वपणुं असंकोचथी युक्तियुक्त उत्तमरीत्ये वर्णव्युं छे. पछीनां सात प्रकरणोथी संतो अने सांख्ययोगी हरिजन बाई भाइनां व्रतमान कह्यां छे. पछीनां १५ प्रकरणोमां हरिभक्तोनी देशवार ग्रामवार जातिवार अने तेना तेना गुणवार नामावळी आपी छे. स्वामिना आ अपूर्व प्रयासथी अत्यारे आपणे कया देशमां कया गाममां कइ जातिमां केटला केवा केवा भक्तो प्रथम थइ गयाछे ते सहजमां जाणी शकीए छीए अने अत्यारे तेमना तेमना वंशजो पण पूर्वजोनी वात्त सांभळीने तेमना प्रत्ये प्रेमवाळा थवानी साथे स्वामिनारायणविषे पण भगवानपणानी भावनावाळा थायछे. हालना जमानानी दृष्टिए तो आ कार्य मोटामां मोटुं अने उपकारभरेलुं मानी शकाय, केमके आवो संग्रह करवानो रीवाज प्राचीनोमां हतो नहि माटे आ संग्रह स्वामीए बहु दीर्घ भविष्यदृष्टिथी कर्यो होय एम प्रतीत थायछे. पछीनां ३१ प्रकरणोमां श्रीजिए आश्रित वा अनाश्रितने आपेला समाधि विगेरे परचा वर्णव्या छे, जेना श्रवण मननथी दैवी जीवोने स्वेष्टदेवमां साक्षात् परमेश्वरपणानी प्रतीति थवानी साथे तेमनामांज सर्वथी परतरत्व (अवतारिपणानी) बुद्धि थइने तेमांज गाढानुराग थवाद्वारा परमपदनी प्राप्ति अनायासथी थइजाय. आ संग्रह पण बहु आवश्यकनो अने अन्यत्र ग्रंथोमां न मळी आवे तेवो अपूर्व छे. पछीनां ६ प्रकरणोथी धामवर्णन, श्रीजिनो स्वधाम पधारवानो संकल्प, आश्रितोने धीरज आपवी, श्रीजिनुं स्वधामगमन, वियोगनुं वर्णन, संक्षेपथी ग्रंथनो विषयानुक्रम अने ग्रंथनो महिमा कहीने ग्रंथ पूर्ण कर्यो छे. आ ग्रंथमां प्रसंगोपात त्यागी गृहीना धर्मो, वैराग्य, आत्मज्ञान, भक्ति अने तदुपयोगी सर्व साधनो पण निरूपण कर्यां छे. आ संप्रदायनुं सर्वस्व रहस्य साहित्य समझवा माटे आ ग्रंथ पुरतो छे एम कहीए तेमां लेशपण अतिशयोक्ति नथी. आ ग्रंथ स्वामीए गढडामां रहीने संवत् १८८७ ना आसो शुदि त्रयोदशी गुरुवारे संपूर्ण करवानुं पोतेज ग्रंथने अंते कह्युं छे.

एवीरीते स्वामीए प्रत्येक ग्रंथमां पृथक् पृथक् विविध अपूर्व विषयो वर्णव्या छे. तेनुं विवेचन करवाथी आनो विस्तार वधी जाय जेथी कर्युं नथी. आ संप्रदायना सर्व कोइ अनुयायिओने उपयोगी आध्यात्मिक साहित्य जेटलुं स्वामिए संग्रहित कर्युं छे तेटलुं बीजा कोइनुं नथी. साहित्य पण सरल अने सर्वसाधारण छे. अत्यारे तेमनुं साहित्यज प्रथम नंबरे सर्वत्र सर्वदा वपराशमां छे. विशेषमां स्वामीए स्वग्रंथोमां स्वेष्टदेव श्रीजिनुं जेवुं पारमैश्वर्य अने सर्वापेक्षया परत्तत्व असंकोचथी प्रतिपादन कर्युं छे ते तुं तो बीजा कोइ संस्कृत वा प्राकृत ग्रंथोमां नथी ए निर्विवाद छे अने निःसंशय छे. एवी रीते स्वामीए आ संप्रदायमां आध्यात्मिक साहित्यनो महा संग्रह करीने श्रीजि अने तदाश्रित जनोने घणा प्रसन्न कर्या छे.

स्वामीनी शिल्पनिपुणता पण विश्वकर्माने विस्मय पमाडनारी अने स्पर्धा करनारी अनुत्तम हती. तेमणे तेवां घणां कार्यो कर्यां छे. सर्वज्ञ श्रीजि पण तेवा कार्यमां स्वामीनी सलाह लेता अने तेवा कार्यमां प्रेरता. भाविजनोना निःश्रेयसमाटे श्रीजिए करेला मंदिरनिर्माणरूप कार्यमां स्वामीए घणो भाग लीधेलो जणायछे. ते समयमां तेवा शिल्पीनी दुर्लभता हती. श्रीजिना समयमां अने स्वजीवनसुधीमां थएलां घणां खरां मंदिरोमां स्वामीनो शिल्पी अंश हतो. धोलेराना मंदिरमां कडीयाकाम सुतारकाम अने सलाटकाम पण स्वामीए हाथेज घेटलुक करेलुं छे. मंदिर पुर करवानी आज्ञापण श्रीजिए तेमने करी हती. ठाकोरजीनी आगळना कमाडनुं आरमनुं चोकटु पोतेज कर्युं छे अने घुमटनी आगळनी नानी घुमटीनी पथ्थरनी कमान तेपण पोतेज कोतरेली छे. बीजु सुतारी कामतो घणुं करेलु छे तेमांतो कहेवानी जरुर नथी. कारीयाणीमां श्रीजिना उपयोगमाटे एक कुंडी करेली छे. (अक्षर ओरडीपण स्वामीए करी हती एम कहेवायछे) वडतालमां चार बारणानो हिंदोळो के जेमां विश्वकर्मानी चातुरीपण न्यून गणाय तेवो कर्यो हतो, जेमां श्रीहरि झुल्या हता अने ते निमित्तनो मोटो उत्सव पण थयो हतो. बीजे घणे स्थळे श्रीजिना स्थानवि. गेरेनी सगवड पण स्वामी करता. गढडा जुनागढमां तेवां कामो घणां कर्यां छे. एवी रीते स्वामीए शिल्पनिपुणतानो पण सारो उपयोग करीने श्रीजि अने तदनुयायिओने घणा प्रसन्न कर्या छे.

स्वामीए आत्मवृत्ति, दिरपवृत्ति अने आध्यात्मिक ग्रंथ निर्माण वृत्तिथी संप्रदायमां मोटी महत्ता मेळवी छे अने सत्संगसमाज उपर मोटो सर्वदा स्मरणीय उपकार कर्यो छे. तेमणे पोतानुं जीवन साढुं, सात्विक, सत्याग्रह भरेलु अने तप, त्याग, वैराग्य विगेरे सुगुणवाळुं निर्गमन करेलुं होवाथी ते समयमां तेमनो उपरनो देखाव ओछो प्रतीत थयो हशे परंतु तेमना कार्योनो विचार करतां तेमना जेवां श्रेयस कार्यो बीजाए भाग्येज कर्यां हशे एम कहीए तेमां लेशपण अतिशयोक्तिने स्थान नथी. साधुताना गुणोमां तो कांइ अवशेष हतुं नहि. लोकव्यवहारमां पण विलक्षण विचक्षणता हती जेथी श्रीजि तेमने यज्ञादि कार्यमां प्रेरता हता. तेमणे जन्मारम्य अक्षरवासपर्यंत स्वकीर्तिमां पण कांइ कलंक आववा दीधुं नथी. परमहंसदशा पछी मरणपर्यंत ग्रंथो अने कीर्तनोज कर्या करता हता. सं० १९०२ मां छेल्लो ग्रंथ भक्तिनिधि कर्यो हतो. उपर प्रमाणे पोते कृत्यकृत्य थइने अने बीजोने पण कृतार्थ करीने सं० १९०४मां धोलेरामां रहीने अक्षरनिवास लीधो हतो. स्वामीए आ भूमि उपर ८२ वर्ष देह राख्यो हतो. पोते गौर वर्णवाळा, उन्नत अने कृप होवा छतां अति तेजस्वी अने सौम्यमूर्ति हता. आवा मुक्तवर नररत्ननी भूमिपर घणी खामी छे.

अक्षाश्वानुग्रवेगान् स्ववशमुपनयन् सन्मनःप्रग्रहेण
प्रज्ञानाधिष्ठितेन प्रशममुपनयन् वासना दुष्प्रधर्षाः ।
निःसीमानन्दसिन्धौ भगवति रमते स्वामिनारायणे यः
सद्ग्रन्थान्निर्ममे यः स जयति मुनिराट् निष्कुलानन्दनामा ॥१॥

विज्ञप्तिः—

स्वामीना जीवनचरित्रनो संक्षेप जेटलो मळी आव्यो तेटलो यथामति लख्यो छे तेमां कोइ अंश विगुण होय तो सुधारी वांचवानी सर्वेने विनंति छे.

भक्तचिंतामणि ग्रंथ घणीवार छपाएलो छे. हालमां तेनी कोपीयो थइ रहेली होवाथी मुख्य कोठारी रणछोडभाइ विगेरे अग्रेसरोनी प्रार्थना थतां ध० धु० आचार्यश्री श्रीपतिप्रसादजि महाराजे छपावी तैयार कराव्युं छे, प्रथमनां पुस्तकोमां पदच्छेद करेला नहि होवाथी वाचकोने क्लेशनो संभव हतो ते आ समये दूर थवामाटे पदच्छेद करी छपायो छे. आ ग्रंथनी विषयानुक्रमणिका स्वामीए एक प्रकरणथी आपी छे परंतु बहु संक्षिप्त होवाथी अपेक्षित अर्थनो लाभ थोडो थायछे तेथी विस्तृत विषयानुक्रमणिका पण आपीछे. आ पुस्तकनुं छापकाम विगेरे सर्वोत्तम कराव्युं छे तेतो जोवा उपरथीज मालम पडशे. आ ग्रंथ छापवामां अथवा शोधवामां कांइ विगुणता थइ होय तो सुधारी वांचवानी सर्वेने विनंति छे.

लि० हरिजीवनदास.

श्रीस्वामिनारायणोविजयतेतराम् ।

विषयानुक्रमणिका ।

वालशर्माए कहेला वर्णाश्रमना धर्म, रामप्रतापजीनो जन्म, असुरोए करेला उपद्रवथी धर्मभक्तिनुं अयोध्या छाडी थइ प्रयागमां आववुं, त्यां रामानंदस्वामीनो समागम अने तेमनाथी भागवती दीक्षानुं ग्रहण विगेरे १२.

रामानंदस्वामीए धर्मने करेलो एकांतिक धर्मनो उपदेश, दंपतीनुं घरप्रत्ये आववुं, रामप्रतापजीनो यज्ञोपवीतमहोत्सव अने असुरकृत उपद्रवथी पीडा पामेलां भक्तिने धर्मदेवे करेलो उपदेश. १३

स्मरणमात्रथी आवेला हनुमानजीए आपेली आज्ञाथी दंपतीनुं वृन्दावनमां आववुं, त्यां जपात्मक विष्णुयाग आदरवाथी प्रसन्न थएला भगवाने आपेलां दर्शन अने धर्मे करेली भगवाननी स्तुति विगेरे. १४

श्रीकृष्णभगवाने धर्मभक्तिने पुत्ररूपे प्रकट थइने असुरनाशपूर्वक धर्मस्थापननुं आपेलुं वरदान, घेर जतां मार्गमां अविद्यानुं मळवुं अने अश्वत्थामानो शाप. १५

शापथी शोकातुर धर्मभक्तिनी हनुमानजीए करेली सांत्वना, असुरोने देवीनो थयेलो शाप, श्रीहरिनो सं. १८३७ ना. चैत्र शुदि ९ सोमवारे आविर्भाव, श्रीकृष्णरूपे भक्तिमाताने आपेलां दर्शन अने भक्तिए करेली तेमनी स्तुति विगेरे. १६

जन्मसमयना शुभोत्सवनुं वर्णन, धर्मदेवे पुत्रनुं करेलुं जातकर्म, असुरोने थएलां अपशकुनो, कालीदत्ते श्रीहरिने मारवामाटे मोकलेली कृत्याओनो दृष्टिमात्रथी नष्टप्राय थएलीनो हनुमानजीए करेलो नाश अने तेमणे कहेलो श्रीजिनो महिमा विगेरे. १७

मार्कंडेयमुनिए श्रीजिनुं गुणयोगथी करेलुं नामकरण अने महिमा, धर्मदेवे पुत्रना भूम्युपवेशन, कर्णवेध, अने अन्नप्राशन संस्कार कर्या अने श्रीहरिनी बाळलीला. १८

रामप्रतापजीनो विवाह, श्रीजिनो चौलसंस्कार अने श्रीहरिने मारवा आवेला कालीदत्तनो ऐश्वर्यथी करेलो नाश. १९

असुरोपद्रवथी भय पामेलां भक्तिधर्मनुं अयोध्यामां आववुं, अयोध्यानुं वर्णन अने श्रीहरिनी बाल्यपणाथीज दिव्य रुचिनुं वर्णन विगेरे. २०

इच्छारामनो जन्म अने श्रीजिनी दिव्य बाळलीला. २१

श्रीजिने यज्ञोपवीत संस्कार, पितापकी करेलो वेदवेदांगनो साहजिक अभ्यास अने पिताए करेलो वर्णिधर्मनो उपदेश. २२

धर्मदेवे पुत्रने आपेली शिखामण, अभ्यास करेलां वेदादि शास्त्रोना साररूप एक गोटकानुं लखवुं अने अग्यारमे वर्षे मारवा आवेला असुरोनो श्रीजिए दृष्टिमात्रथी करेलो नाश. २३

श्रीजिए भक्तिमाताने आपेलुं ज्ञान (हरिगीता) तथा श्रीकृष्णरूपे आपेलुं पोतानुं दर्शन तथा माताए करेली स्तुति अने तेमने आपेली दिव्यगति विगेरे. (१८४८ कार्तिक शुदि १० शनिवार) २४

समीपमां मृत्यु आवेलुं जाणीने धर्मदेवनी थएली अंतर्वृत्ति, समाधिमां श्रीजिनुं श्रीकृष्णरूपे दर्शन, धर्मे करेली श्रीजिनी स्तुति अने श्रीजिए आपेलुं स्वसमीप निवासनुं वरदान. २५

धर्मदेवे रामप्रताप अने इच्छारामने श्रीहरिने परमेश्वर जाणवानो आपेलो उपदेश, भागवतनी सप्ताहनुं श्रवण, धर्मनी दिव्यगति अने श्रीजिनुं घेरथी निकळवुं. २६

गृहत्याग करी वनमां गएला श्रीहरिनो संबन्धीओए करेलो विलाप. २७

श्रीजिए वनमां चालतां प्रथम आवेला काव्यापाडमां चालतां आवेला घोर वनमां रात्रिए वडना वृक्षतळे निवास कर्यो. त्यां पोताने मारवा आवेला कालभैरवनो हनुमानजिए करेलो नाश विगेरे. २८

घोरवनमां चालतां भुला पडेला श्रीजिने मूर्तिमान हिमाचले बतावेलो मार्ग, पुलहाश्रममां मुक्तनाथनां दर्शन अने सूर्य उपर दुश्चर तप करी तेमने प्रसन्न करी तेथकी पामेलुं वरदान विगेरे. २९

हिमाचळ तरफ चालतां आवेला महाघोर वनमां विचरण करतां आवेला बुटोदनगरना महादत्त राजाने उपदेश करी तेनुं करेलुं कल्याण, वनमां गोपालयोगिनो मेळाप अने लीलामात्रथी करेलो योगाभ्यास. ३०

तेमनी पासे एक वर्ष रही स्वस्वरूपनुं ज्ञान आपी दिव्यगति आपी पूर्वमां चालतां आवेला आदिवराह तीर्थमां थइ बंगदेशमां प्रसिद्ध सीरपुरना राजा सिद्धवल्लभने ऐश्वर्य बतावी आश्रित करी गोपालदास सेवकनुं अभिचारथी रक्षण करी दुष्परिग्रहथी श्यामवर्ण थइगएला तैलंगी विप्रनी विपत्ति हरिने कामाक्षी देवीए आववुं. ३१

महासिद्धपणाना मिथ्या अभिमानी पिबैकनो पराजय करी तेने स्वाश्रित करी बीजा सिद्धोने रजा आपी श्रीहरिनुं नवलखा पर्वत प्रत्ये आववुं. ३२

ह्यां तप करता नव लाख योगीओने वेटलां रूप धारण करी तेमने मळीने मोक्षदान आपीने बालबालुंद थइ गंगासिंधुसागरमां स्नान करी कपिलाश्रममां आवी त्यां एक मास रहीने त्यांथी जगन्नाथपुरीमां आवीने असुरनो करेलो नाश. ३३

त्यांथी आदिकूर्ममां आवीने त्यांथी मानसपत्तनना राजाने साधित करी ते द्वारा असुरोनो नाश करी वेंकटाद्रि, शिवकांची, विष्णुकांची थइ श्रीरंगमां बे मास रही सेतुबंधमां बे मास रही सुंदरराज थइ भूतपुरी तरफ चालतां आवेला घोरवनमां क्षुधित थएला श्रीजिने छठे दिवसे शिवपार्वतीए आपेलो साथवो विगेरे. ३४

भूतपुरी, कुमारीकन्या, पद्मनाभ, जनार्दन, आदिकेशव, मलियाचल, साक्षिगोपाल, किष्किंधानगर, पंढरपुर, दंडकारण्य, नासिक, त्र्यंबक, इत्यादि तीर्थोने पवित्र करता तापी, नर्मदा, मही अने साभरनदी उतरी भालमां भीमनाथनां दर्शन करी गुप्तप्राग थइ पंचतीर्थी करी त्रण मास लोडवामां रही मांगरोल थइ श्रीहरि संवत् १८५६ ना श्रावणवदि अष्टमीए रोज पधार्या. ३५

रामानंदस्वामीनुं जन्मादि वृत्तांत. ३६

रामानंदस्वामीने आत्मानंदस्वामीनो मेळाप अने तेमनो शिष्यभावस्वीकार, भगवानने निराकार कहेवाथी तेमनो त्याग करी रामानंदजीनुं श्रीरंगमां आववुं, त्यां रामानुजाचार्यना समाधिमां दर्शन अने तेमनाथी वैष्णवी दीक्षानुं ग्रहण विगेरे. ३७

वैष्णवोनी पीडाथी स्वामीनुं वृंदावनमां आववुं, गुरुमंत्रना जपथी साक्षात् श्रीकृष्णनां थएला दर्शन, तेमनी स्वामीए करेली स्तुति, श्रीकृष्णे नवीन उद्धव संप्रदाय प्रवर्तावबानी करेली आज्ञा, त्यांथी प्रयागमां धर्मभक्तिनो मेळाप, तीर्थोमां फरतां फरतां स्वामीनुं रैवताचलतरफ आववुं अने श्रीजिने मुक्तानंद स्वामीनो वाव्य उपर मेळाप. ३८

बन्नेए एक बीजाना कहेला समाचार, श्रीजिने मुक्तानंदजिनो मेळाप, श्रीजिए पुछेला प्रश्नोना मुक्तानंदजीए आपेला उत्तरो अने श्रीजिए कहेली पोतानी सद्वृत्ति. ३९

मुक्तानंदस्वामी अने श्रीजिए एक बीजानुं कहेलुं सद्वृत्तांत, रामानंदस्वामीनो महिमा, तेमना दर्शन करवानी श्रीहरिनी उत्कट इच्छा अने तेमनुं श्रीजिए करेलुं ध्यान विगेरे. ४०

मुक्तानंदस्वामीए करेलुं श्रीजिना गुणनुं वर्णन अने तेमणे रामानंदस्वामी उपर भुजनगर लखेलो पत्र. ४१

श्रीजिए पोतानी रुचि बताव्या पूर्वक रामानंदस्वामी उपर लखेलो पत्र. ४२

रामानंदस्वामीए पत्र वांची श्रीजिनी करेली सभामां प्रशंसा अने तेमणे लखेलो प्रत्युत्तर. ४३

पिपलाणामां नरसीमहेताने त्यां स्वामीनो श्रीजिने मेळाप, श्रीजिए कहेली पोतानी तप तथा रुचि, स्वामीए करेली श्रीजिनी प्रशंसा अने आपेलुं मातापितानुं ओळखाण विगेरे. ४४

स्वामीए हरिजनो आगळ श्रीजिनी करेली अधिक प्रशंसा, श्रीकृष्णनी पोतानी पेठेज पूजासमये वर्णिने प्रत्यक्ष दर्शन आपवानी करेली प्रार्थना, वर्णिने श्रीकृष्णे आपेलां साक्षात् दर्शन, स्वामीए श्रीजिने सं. १८५७ ना कार्तिक शुदि एकादशीए आपेली सविधि सोत्सव महादीक्षा अने कहेला तेना अंगना उपदेशो अने वर्णिने आपेलुं वरदान विगेरे. ४५

रामानंदस्वामीनुं फरतां फरतां जेतपुर आववुं, श्रीजिना सत्यादि गुण अने ऐश्वर्य जोइने पोतानी धर्मधुर सांपवानो करेलो संकल्प, ते वात मानवानो श्रीजि-प्रत्ये आग्रह अने ते संबंधमां श्रीजिए कहेली पोतानी हार्द रुचि विगेरे. ४६

स्वामीए श्रीजिने आग्रहथी पोतानी धर्मधुर सांपीने सर्व स्वाश्रितोने पोतानी पेठे श्रीजिने मानवा पूजवानुं कहीने श्रीजिए मागेला वरोनुं दान आपीने त्यांथी गाम फणेणी आवीने सं. १८५८ ना मागशर शुदि तेरश गुरुवारे देहत्याग करी बदरीकाश्रम गया अने स्वामीनी श्रीहरिए सविधि करेली दाहादि और्ध्वदैहिक क्रिया अने शोकातुर हरिजनोने आपेली धीरज विगेरे. ४७

श्रीजिए सर्व आश्रितोनी महासभा करी तेमने आपेलो धर्मोपदेश अने शोक-निवारण, फणेणीथी घोराजी, भाढेर, माणावदर, पिपलाणा, अगत्राइ, कालवाणी, थइ मांगरोल पधारी त्यां वाव्यने गळावी तेनुं भर्युं करवाना महोत्सवमां सर्वने आपेलुं दिव्य चतुर्भुजरूपे दर्शन विगेरे. ४८

श्रीजिए मांगरोलमां सर्वकोइ मतवादिओने करावेली समाधिमां तेना तेना इष्ट-देवरूपे आपेलुं स्वदर्शन अने बतावेलुं अलौकिक ऐश्वर्य अने अनेक सदाव्रत बंधावी [illegible] मळीने तेमनो समाधिविषयनो

संशय टाळवा संतदासने समाधि करावी त्यांथी कालवाणी आवीने निःसंशय थएला मुक्तानंदस्वामीने स्वस्वरूपनो निश्चय करावी तेमने वचनमात्रथी समाधि थवानुं वरदान आपीने त्यांपण समाधिप्रकरण चलावीने त्यांथी अमदावाद आवी समाधि विगेरे अनंत ऐश्वर्य बतावी सोरठमां पधार्यानुं विगेरे. ४९

श्रीजिमहाराज संतोना गुण वृत्त अने सदुपदेशथी बळी उठेला मत्सरी असुरोए सदाव्रतमां करेली उपाधिथी तेने बंध करावी साधुओने मंडल बांधी देशदेशमां फरवा मोकली पोते सोरठ, हालार, पांचाल, भाल, गुजरात थइ सिद्धपुरमां समैयो करी सोरठमां आवी मेघपुरमां छ माससुधी विप्रनी चोराशी करी तुलसी-विवाह करी कारीयाणी पधार्या. त्यां गढडाथी सपरिवार अभय राजा श्रीजिने दर्शने आव्या अने देशदेशमांथी हरिजनो आव्या. तलाव गळाव्युं अने संतोने फरवा मोकल्या. देशोदेशमां असुरोए करेली असह्य पीडाथी पीडाएला साधुओ श्रीजिपासे आव्या अने श्रीजि गुजरातमां थइ वेलाल थइ कच्छ पधार्या विगेरे. ५०

श्रीजिमहाराज कच्छमां गामोगाम हरिजनोने दर्शनादि आपीने भुजमां पधारीने सर्व देशना हरिजनो उपर चैत्री पूर्णिमाए जुनागढमां आववानी कंकोतरीयो लखावी त्यांथी धोराजी थइ जुनागढ पधारी त्यांना दुर्बलदास गवैयानुं दारिद्र्य कापीने त्यांना प्रत्येक हरिजनोने घेर भोजन करी गिरनारनी यात्रा करी संतोने देशोदेशमां फरवा मोकलीने पोते कालवाणी पधार्या. संतोने असुरोए पीडा करेली जाणीने दीलगीर थइ तेमने क्षमा राखवानी कहीने चोटी कंठी माला तिलकनो त्याग करावी पांचसोने परमहंस कर्या. ५१

दुर्वासाना शापथी मनुष्यदेह धरी श्रीजिपासे रहेला महामुक्त ऋषियोनां (परमहंसोनां) नाम कह्यां. ५२

परमहंस, संन्यासी, ब्रह्मचारी अने दास साधुनां नाम कह्यां. ५३

श्रीजिए साधुओनी बहु प्रशंसा करीने तेमने प्रवृत्तिरूप सदाव्रतने बंध करवानुं कहीने ते द्रव्यथी यज्ञादि करवानुं ठरावीने संतोने फरवा मोकली पोते सोरठमां फरता फरता अगत्राइमां पर्वतभाइने त्यां रहीने त्यां आवेला काठीना संघनी साथे आया पिपलाणा थइ मेघपुरमां असुरना उपद्रवथी प्राणान्त थएला मूलजीने स्व-दर्शन आपीने माडेर विगेरे गामोमां फरी सरधार आवी काठीओने रजा आपी पोते हालारमां राजकोट विगेरे गामोमां फरीने दोसपार थइ भादरामां एक मास

रहीने जेतलपुरमां गोविंदस्वामीने यज्ञ करवानुं कही मोकलीने मांचा, सुरा खाचर विगेरे सद्गृहस्थ भक्तो उपर परमहंस थवानो कागल लखाव्यो. ५४

भादराथी बे सेवक साथे लइ कोठारीयामां आणदी बाइने समझावीने त्यांथी एक सेवक (लालजी) ने लइ मेला मालीया थइ रण उतरी आधुइ गाममां लालजीने दीक्षा आपी निष्कुलानंद नाम आपीने भुजनगर आव्या. त्यां आवेली नवा परमहंसनी मंडलीने सामा जइ मळीने बहु दिवस पासे राखीने तेमने समझावी घरे पाछा मोकलीने कच्छमां फरी मांडवी आवी त्यां संतोने बोलावी तेमने दर्शनादिनुं सुख आपी अमदावाद मोकल्या विगेरे. ५५

कच्छमांथी हालार थइ शरधार पधार्या. त्यां काठीनो संघ आव्यो. त्यांथी पिपरडी, चोटाइ थइ कारीयाणीमां चार मास रही देशोदेशमांथी आवेला हरिजनोने दर्शनादिकथी सुख आपीने तलाव गलावो यज्ञ करीने साधुओनी बे मोटी मंडली बांधी एकने नवानगर अने बीजीने सुरत मोकलीने पोते त्यांथी वढवाण, रामगरी, ददुका, मछियाव, जेतलपुर थइ डभाण, पीज नडीयाद थइ उमरेठमां बहु प्रताप बतावीने त्यांथी चांगा थइ रोज्यमां पिराणाना मेलने चमत्कार बतावी बोचासण, बुधेज थइ पाछा जेतलपुर आवी अतिरुद्रयाग करीने पोते पश्चिममां पधार्या अने निर्विघ्न थएलो यज्ञ जाणी असुरोने दाझ थइ अने श्रीजिए फरी यज्ञ करवानो ठराव करी जेतलपुर आव्या अने त्यां आवेला सर्व संत हरिजनने साथे लइ पोते खोखराव पधार्या. ५६

खोखराथी अमदावादमा भिक्षा मागवा जता साधुओने असुरोए आंतरीने बहु मार मार्याना समाचार कोइथकी सांभळीने श्रीजि बहु कोपाकुल थइ चारसो संतोने सुरत मोकली दइने शूरवीर क्षत्रियोने साथे राखी बीजे दिवस तैयार थइ कांकरीयामां स्नान करी पाछा गाममां पधार्या. तेटलाकमां लडाइ करवा आवेला असुरोमांथी केटलाकने क्षत्रियोए मार्या अने पछी केटलाक नाशी गया विगेरे. ५७

खोखराथी वेलाल, सलकी थइ कच्छमां आवीने असुरो उपर मर्म भरेलो पत्र लखावीने त्यांथी डभाण आवी यज्ञनो समारंभ करी पोते घोडासर थइ हायरोलीमां आवी संतनी मंडली तेडावी. त्यांना भील भूपतिए पूजा करी कोइ सेवानी प्रार्थना करतां तेने यज्ञनुं असुरोथी रक्षण करवानुं कहीने पालखीमां बेसीने तेने घेर पधार्या. तेटलाकमां सुरतथी आवेला संघे श्रीजिने जरीयाणी पोशाग पहेराव्यो.

भूपतिनी प्रार्थनाथी तेवाज वेषे घेरोघेर दर्शन आपी ससैन्य मील भूपतिए सहित घोडेश्वार थइ डभाण आवी सर्व संघनी संभाळ लइ दर्शनादि आपीने यज्ञमां विघ्न करवा इच्छता मत्सरी ब्राह्मणोने युक्तिथी पाकशालामांथी बहार काढी तेने स्वाधीन करीने ब्राह्मणोने पालापासे भय बताव्यो. ५८

तथापि विप्रोए अवळाइ नहि छोडवाथी घोडेस्वार काठीओ पासे बंदुकोना खाली बार करावी तेमने डरावी सर्व विप्रोने युक्तिथी जमाडीने बिजे दिवसे थएली विद्वानोनी सभामां चर्चा थतां पोतानी जित मेळवीने घोडांनी चोरी करवा आवेला चोरोने चमत्कार बतावी तेमने निजाश्रित करी बीजे दिवसे रसोइ करावी सर्वेने जमाडीने पूर्णाहूतिनो होम करी ब्राह्मणोने दक्षिणादिथी तृप्त करीने वधेला लाडवा गाममां घेरोघेर आपी तळावमां जलजंतुओने पण नांखीने यज्ञ पूरो कर्यो. ५९

डभाणथी जेतलपुर थइ पश्चिम देशमां चालतां सारंगपुर, कारीयाणी थइ गढडे पधार्या. त्यांथी कारीयाणी, कोटडा, बंधीया, गोंडल, जेतपर धोराजी थइ दुधीवदर कंडोरडा कालावड थइ मोंडा अलैया भादरा थइ कच्छमां अंजार थइ भुज पधार्या. त्यां हुतासनीनो समैयो करी त्यांथी मानकुवा थइ वेरामां आवी संतोने तेडावी फाल्गुतलावे आवी फरीथी वेरामां आवी त्यांथी संतोने आज्ञा आपी पोते मांडवी थइ भादरा अलैया मोंडा थइ कंडोरडानी चोराशी करी धोराजी पिपलाणा आखा थइ अगत्राइमां अष्टमीनो समैयो करी विप्रसुतने यज्ञोपवीत आपी त्यांथी जुनागढ पधार्या. संघने जोइने कोइ अविद्यावाळे त्यांना राजाने अवळी मति आपी पण शुद्ध आस्तिक राजाए नहि मानीने श्रीजिने शहेरमां पधारवानुं कहेवाथी पोते पधारीने दर्शनादि आपीने त्यांथी फणेणी आवी संघने शीख आपी पोते पांचाळ देशे पधार्या. ६०

गढडामां आवी त्यांना भाविक हरिजनोने तेमणे पुछेला यज्ञादिकना समाचार कहीने मोटा साधुओने बोलावी तेमने यज्ञने योग्य स्थान पुछतां जेतलपुर बताव्युं. त्यां यज्ञ पुरो नहि थाय एम श्रीजिए कह्या छतां तेमनो आग्रह भाळीने जेतलपुर यज्ञ करवा पधार्या परंतु मत्सरी द्वेषिओना भरावाथी राजाए यज्ञमां करेला विघ्नथी पोते डभाणमां आवी सर्व सामग्री मंगावी लइ अढारे वर्णने जमाडी वस्त्रादि आपीने यज्ञ पुरो कर्यो. ६१

त्यांथी वुधेज थइ झींजर आवीने त्यां जेठाभेरने सोनेरी शिरपाव पहेरावी त्यांथी कुंडळ, सारंगपुर नागडका थइ करीयाणामां हुतासनीनो समैयो करी त्यां गढैयाने सोनेरी शिरपाव आपी त्यांथी कोटडा, नवाळा, वंथिया, गोंडल, भादरा थइ रण उतरी कच्छभुजमां भीम एकादशी करी त्यांथी फरता फरता जुनागढ थइ अगत्राइ, पंचाळा, माणावदर थइ करीयाणामां आव्या. त्यां संतदासजि आव्या. तेमणे श्रीजिनी आज्ञाथी हिमाचलनी वाट लीधी. पछी संतोने तेडावी तेमने दर्शनादि सुख आपीने त्यां जन्माष्टमीनो समैयो करी त्यांथी सारंगपुर पधारी वापुभाइने संन्यास आपीने संतोने फरवा मोकल्या. ६२

त्यांथी गुजरातमां पधारी अनेक लीलाओ करी पछी पांचाल हालार अने सोरठना हरिजनोने दर्शनादि सुख आपीने पांचाल देशमां आवी त्यांथी डभाण पधारी त्यां देशदेशमांथी आवेला हरिजनोनी पूजा विगेरे स्वीकारी तेमने दर्शनादिकथी आनंद आपीने वडे बांधेला हिंदोलामां झुलीने सर्व संघने शीख आपी पोते पांचाल पधारी सर्व हरिजनोने वउठे आववानुं कही मोकली पोते वउठामां पधारी कार्तिक पूर्णिमाए समैयो करी सर्वने दर्शनादि सुख आपी जवानी आज्ञा आपी. ६३

त्यांथी डभाण, वरताल, वुधेज, बोचासण, ब्रामणगाम, एकलबारा, सरसवणी थइ पाछा वरताल आवी उमरेठ थइ डडुसर, कठलाल थइ उटडीया महादेवनां दर्शन करी तेना सेवकने मुठीभरी रूपीया आपी त्यांथी लुवारय, सलकी, प्रांतिज, विजापर, गेरीता थइ विशनगरमां ब्रह्मभोज करी त्यांथी उंझा मेसाणा, कर्जिसण, मोटेरा, जेतलपुर थइ पांचालमां पधारी सारंगपुरमां हरिजनोने बोलावी हुतासनीनो समैयो करी हरिभक्तोने मागेलुं वरदान आपी संतोनी पत्र पुष्पादि पूजा अंगीकार करी सर्वने जवानी आज्ञा आपी. ६४

त्यांथी संतो गुजरातमां गया. त्यां केटलाक भणवा रह्या. पछी श्रीहरि तवरानी यात्राए संतोने आववानुं कही मोकलीने पृथ्वी उपर पापीनो वधारो जोइ कालने आज्ञा आपी पोते केश वधारी तपस्विने वेषे छाना रह्या. वसन्तमास आवतां सर्व संतोने बोलावी पोते जरीयाणी वस्त्रो पहेरी संतोने वाथमां घाली मळीने बे विभाग करी रंग रम्या. पछी घेलामां संत हरिजनो साथे स्नानक्रीडा करी गाममां आवी संतोने स्वहस्ते जमाडी आज्ञाथी देशांतरमां जता संतोने कारीयाणी ने कुंडल सुधी वळावीने पोते पाछा आव्या. एवी रीते हुतासनीनो समैयो कर्यो. ६५

गढपुरथी वडताल आवी त्यां संत हरिजनोने तेडावी तेमने दर्शनादि सुख आपीने पछी सामसामा रंगक्रीडा करी आवे बांधेला हिंदोळामां विराजीने सर्वने दर्शनादि आनंद आपी तेमनी पुष्पादि पूजा ग्रहण करी. एवी रीते हुतासनीनो समैयो कर्यो. ६६

वडतालथी पोते गढपुर आव्या अने संतो लीला संभारता फरवा गया अने हरिजनो पोतपोताने गामे गया. थोडा दिवस पछी श्रीजि वडताल पधार्या. त्यांथी संजाया बांमणोली थइ डभाण उमरेठ थइ पाछा वडताल आवी त्यां मुनिओने तेडावी तेमने 'परमेश्वर कृपासाध्य छे के क्रियासाध्य छे ?' एवो प्रश्न पुछीने परस्पर चर्चा करावी त्यांथी डाकोर उमरेठ थइ पाछा वडताल आवी त्यांथी जेतलपुर थइ कारियाण आवी त्यां संत हरिजनोने तेडावी जन्माष्टमीनो उत्सव करी पोते हिंदोळे झुलीने संतोने शीख आपी पोते थोडा दिवस छाना रही नारदीपुर थइ जेतलपुर आवी त्यां सर्वने दर्शनादि आपी मांडवे लीधे उभा उभा जमाडी हरिजनोनी पूजा स्वीकारी मुनिने मळीने पोते गढडा पधार्या. ६७

त्यां मोटेरा संतोने तेडावी तेमने दर्शनादि आप्या पछी मुक्तानंदस्वामीए स्वप्रसन्नतानुं साधन पुछतां तेने कहीने संतोने बहुप्रकारे जमाडी दुध दहीपण माथे ढोळीने त्यां रात्र रमीने कपिला छठनो उत्सव कर्यो. ६८

संतो श्रीजिनी लीला गाता गुजरातमां आव्या. थोडा दिवस पछी पोते वडतालमां आवी संतोने तेडाव्या. आंबलातळे पाट उपर विराजी सभा करी सर्वने प्रश्नोत्तर अने दर्शनादिकथी आनंद आपी त्यां अन्नकूटनो उत्सव कर्यो. संतोने पोते पीरसी जमाडीने एक दिवस बांमणोली पधारी त्यां राण तळे बांधेला हिंदोळामा झुलीने त्यां अश्वने बहुवार फेरवीने पाछा आंबलातळे सभा करी एक दिवस वला- सण पधारी त्यां हिंदोळे विराजी दर्शनादि आपीने वळोटवा थइ पाछा वडताल पधार्या. ६९

त्यांथी गढडा पधारी त्यांना हरिजनोना पुछवाथी वडतालनी पोतानी लीला कहेतां गुजरातना भक्तोनी करेली घणी प्रशंसा सांभळीने त्यांना भक्तोना कहे- वाथी गुजराती भक्तोने बोलावी तेमनो सारो सत्कार करी पोते हिंदोळे विराजी रंग रमी संतोने मळीने हुतासनीनो समैयो पूर्ण करीने पछी सर्वने रजा आपी. ७०

संतो श्रीजिनी दिव्य लीलाने स्मरण करतापका देशांतरमां फरीने चडोतरमां आव्या अने श्रीजि वडतालमां आवी संतोने तेडाव्या. आवेला संतो नमस्कार करी बेठा तेटलाकमां कोइए अत्तर लावीने आप्युं. श्रीजिए अत्तरथी संतोनी नासिका चर्चिने कह्युं के-एक तुमाराज मुरतनुं पाणी रहेशे. तेटलाकमां आवेला मुरतना संघे महापूजा करी पछी हिंदोळे विराज्या. पछी संतोनी पूजा ग्रहण करी तेमने मळी पोते पीरसी जमाडी वखाणी उपदेश करीने फरवा मोकल्या. एवी रीते जन्माष्टमीनो समैयो कर्यो. ७१

पोते गडडा पधार्या अने संतो गुजरात गया. संतोनां बहु वखाण करी पोते दर्शन देतादेता जेतलपुर पधार्या त्यां छाना रही वडताल आवी सत्संगमांथी उतारदेवानी रजा मागतां संतो उदास थइगया. पछी रामदासभाइनी प्रार्थनाथी सत्संगमां रह्या अने संतोने सत्संगरक्षणनी भलामण करी पोते डभाण थइ वडताल बोचासण थइ नर्मदा उतरी उधना चीखली थइ धर्मपुर पधार्या. त्यांनो राणी कुशलकुंवर बाइए सारो सत्कार करी राज्यादि सर्वस्व अर्पण कर्युं पण तेने नहि स्वीकारी तेमने उपदेश आपी मुकुट धारण करी गज उपर विराजी आखा गाममां दर्शन आपी पूजा स्वीकारी पछी बांसदा पधार्या. त्यांना राजाने चरणारविंद पाडी आपीने पाछा धर्मपुर आवी वसंतपंचमीनो उत्सव करी त्यांथी फरता फरता वडताल पधार्या. ७२

त्यांथी गडडा आवी केटलाक दिवस रही सर्वेनी उपर हुतासनीना समैया उपर वडताल आववानी कंकोतरीयो लखावी पोते वडताल पधारी जोबनपगीनी मेडीए उतरीने संतोने आंबळे उतारीने संत हरिजनसाथे रंगक्रीडा करीने बार बारणाना हिंदोळामां झुलीने सर्वेने दर्शन पूजादिनो लाभ आपी पोतानुं ऐश्वर्य बतावी समैयो पूर्ण करीने गडडा पधार्या. ७३

त्यां थोडा दिवस रहीने फरताफरता जेतलपुर पधारी कार्तिक एकादशीनो उत्सव करी त्यां संतोने पासे तेडावीने हुतासनीनो उत्सव करवाने योग्य स्थाननो तपास करतां वडताल जेवुं बीजु नथी एम निश्चय करी संतोने सर्व साधन तैयार करवानां कहीने पछी पोते वडताल पधार्या. त्यां रंगलीला करी मुनिने जमाडीने आंबलातळे सभा करी प्रश्नोत्तरथी सर्वेने प्रसन्न करी बांधेला हिंदोळामां झुलीने समैयो पूर्ण करी पांचालदेश पधार्या. ७४

त्यांथी सोरठमां भक्तोने दर्शनादि आपता आपता बंधीया थइ गोंडल आवी त्यांना राजाने सदुपदेश आपी त्यांथी धोराजी, भाडेर, माणावदर थइ पंचाळे पधार्या. त्यां सोरठ देशना गामोगामथी आवेला हरिजनोने दर्शनादि आनंद आपीने तेमने बहु वखाणीने दुर्बळदासनुं दारिद्य कापीने त्यां वीश दिवस रहीने त्यांथी पिपलाणा आखा अगत्राइ थइ पाछा पंचाळे पधारी माणावदर जाळीया बंधीया थइ गढडा पधार्या. त्यांना भक्तो आगळ सोरठना भक्तोनी बहु प्रशंसा करी एक मास त्यां रही एक दिवस उदासी थइ सुखपर पधार्या. त्यांपण विवाहनी विगीतता सांभळी वधारे उदासी थइ पाछा गढडा पधारी विवाहना विवेकनो कागळ लखाव्यो. ७५

गढडाथी जेतलपुर पधारी त्यां संत हरिजनोने तेडावी भीम एकादशीनो उत्सव करी पोतानुं पुरुषोत्तमपणुं कहीने दश दिवस लीला करी सर्वने सुख आपी पश्चिम देशे पधार्या. ७६

त्यांथी वडताल आवी आश्रितोने बोलावी दीवाळीनो उत्सव करी गढडा पधार्या. त्यां थोडा दिवस रही पाछा वडताल आवी वेदांताचार्यने तेडावी तेने सन्मान आपी वेदान्तना प्रश्नोत्तरथी तेने जितिने पाछा पांचाल देशे पधार्या. ७७

सर्व कोइने वर्षोवर्ष एक कार्तिक प्रबोधनी एकादशीना उत्सव उपर वडताल आववानी नियमित आज्ञा करवाथी अनेक देशोमांथी अनेक हरिजनो रुडा चडोतर देशना मध्यमां जळ छाया विगेरेनी सगवडवाळा पवित्र वडताल गाममां आवीने श्रीजिनी वाट जोवा लाग्या. ७८

अंतर्यामी श्रीजिपण पोताना दर्शननी उत्कंठा जाणीने गढडाथी घणी जातनी घोडाघोडी उपरना अश्वारो काठीयो साथे पोते माणकी घोडी उपर बेसीने गामोगाम दर्शन आपता वडताल पधारी आंबलातळे निवास कर्यो. आवेला संत हरिजनोने दर्शनादिकथी आनंद आपी तेमने पोतानुं परत्वरत्व कहीने स्वस्वदेशमां जवानी आज्ञा आपी प्रबोधनी उत्सव पूर्ण करी पोते पांचाल देशे पधार्या. ७९

गढडामां विश दिवस रही संत हरिजनोने कंकोतरी लखी बोलावीने दर्शनादि सुख आपी वीश दिवस सुधी नवी नवी रसोइयो जमाडी पछी फुलदोळना उत्सवमां रंग रमी रमाडी जया, ललिता, उत्तम राजाने राजी कर्या. ८०

मुमुक्षुओने ज्ञानदान आपवा संतोने देशांतरमां मोकली घणा दिवसे तेमने पाछा तेडावी पोते पीरसी नवी नवी रसोइयो जमाडी आनंद आपी पछी हरिजनोनी प्रार्थनाथी संतसाथे बोटाद पधारी तेमने दर्शनादि सुख आपी फुलदोलनो उत्सव कर्यो. पछी मल्ल रमाडी तेमने शिरपाव आपी संतने शीख आपी. ८१

त्यांथी गढडा पधारी त्यां थोडा दिवस रही अमदावाद पधारी बहु दिवसना प्यासी हरिभक्तोने दर्शनादि आपी त्यांथी वेलाल्य, मेमदावाद, डहुसर थइ उमरेठ पधारी दर्शनादि आपी संतोने रसरोटली जमाडी त्यांथी सामरखा, आणंद, वडताळ थइ गांना, बोचासण थइ गढडा पधार्या. ८२

त्यां चार मास रही सर्वेदानथी अभयदानने अधिक मानी तेने आपवा माटे त्यांथी कर्जिसण आवी संतोने बोलावी त्यांथी घडु थइ आद्रेजमां अन्नकूटनो उत्सव करी त्यांथी कोलवडा, उनावा, नादरी, माणसा, गेरिता, बामणवा, वडनगर, विशनगर, वसइ, मेउ, डांगरवा, अडाळज थइ अमदावाद, जेतलपुर थइ धोळके आवी त्यांथी संतोने पीपली जवानी आज्ञा आपी पोते एवी रीने अभयदान आपता थका गढडा पधार्या. ८३

गढडामां प्रतिदिन घेलामां सखासाथे जलक्रीडा अने सभामां प्रतिदिन प्रश्नोत्तरथी सर्वने संतोष पमाडता श्रीहरिए अन्नकूटनो उत्सव करी मुनिओने गुजरात जवानी आज्ञा आपी. हेटलाकमां कोइ आवेला अजबवेगीने जितीने पोते त्यांथी फरता फरता जेतलपुर आवी त्यां संतोने तेडावी अमदावादथी आवेला मुक्तानंद स्वामीनी सामा जइ सत्कार करीने त्याथी अमदावाद पधारी पाछा जेतलपुर थइ मेमदावादमां ज्ञानसंवाद करी सर्वने उपदेश आपी त्यांथी डभाण थइ वडतालमां सात दिवस रही धुधेज, गोराज्य, पछम, धोलेरा थइ गढडा पधार्या. ८४

त्यांना हरिजनोने बे मास दर्शनादि आपीने त्यांथी संत हरिजनो साथे मछियाव्यमा हुतासनीनो समैयो करी त्यांथी रोझका विगेरे थइ गढडा पधार्या. त्यां असुरोनी उपाधीने स्वप्रतापथी टाळीने कारीयाणी थइ पाछा गढडा पधारी त्यां एक मोटुं सदाव्रत बंधावी सुरतथी आवेला संघनी अपूर्व पूजा स्वीकारी पछी दीपावली तथा अन्नकूटनो उत्सव कर्यो. ८५

संतोने उपदेश आपी फरवा मोकलीने पोते गढडामां रही संतोनी बहु प्रशंसा करी हुतासनीनो उत्सव कर्यो. असुरना उपद्रवथी जन्माष्टमीनो उत्सव बंध राखी

तेनो उपद्रव दूरी पछी सतोने तेडावी अन्नकूटनो उत्सव कर्यो. नरनारायण देवनी प्रतिष्ठानी कंकोतरीयो लखावीने पोते जेतलपुर थइ अमदावाद आवी प्रतिष्ठा करी एक दिवसेज शहेरना ब्राह्मणोनी चोराशी करी जेतलपुर थइ गढडा पधार्या. ८६

त्यां संतोने छ मास राखी हुतासनीनो समैयो करी त्यांथी सारंगपुरमा जन्माष्टमीनो उत्सव करी गढडा पधार्या. त्यां थोडा दिवस रही कारीयाणीमा दशरानो उत्सव करी त्यां आवेलो दिवबंदरनां प्रेमबाइनो पोशाग ग्रहण करी तेने दीनानाथभट्टने आपी पछी अन्नकूटनो उत्सव करी त्यांथी बोटाद थइ लोयामां शाकोत्सव करी वसंतनो समैयो करी मोटा चंद्रग्रहण निमित्ते भद्रावतीमा स्नान कर्युं. ८७

त्यांथी पीपरडी, हाथसणी, जसदण, बधीया थइ गोंडल पधारी सात भातनी सुखडी जमी जमाडी त्यांथी डया, कंडोरडा, झांझमेर, उपलेटा, जाळीया, गणोद, माणावदर थइ पंचाळा पधार्या. त्यां संतोने तेडावी राम रमी रमाडी रंगक्रीडा करी रंगवाळा वस्त्रो जीणाभाइने आपीने फुलदोलनो उत्सव पूर्ण कर्यो. ८८

त्यांथी माणावदर, गणोद, जाळीया, दुधीवदर, बंधीया, रायपुरा, वाकीया थइ सर्वेने दर्शनादि सुख आपता गढडा पधार्या. त्यांथी कारीयाणी आवी संतोने वडतालमा मंदिर करावानुं कहीने पोते गढडा थइ भुजनगर पधारी त्यां नरनारायणनी प्रतिष्ठा करी पाछा गढडा आवी त्यां संतोने तेडावी जन्माष्टमीनो उत्सव करी त्यां संतोने रास रमी रमाडी चोमासु रहेवानुं कहीने अन्नकूटनो मोटो उत्सव कर्यो अने लक्ष्मीनारायणदेव स्थापना माटे वडताले आववानो विचार कर्यो. ८९

गढडाथी सघ लइने बोटाद, सुंदरीयाणा, वागड, जीसका, रोझका, कमीयाळा बोरु, गलीयाणा थइ वडताल पधार्या. त्यां लक्ष्मीनारायणादिक देवनो प्रतिष्ठोत्सव करी त्यां आवेला अयोध्यावासीने मळीने तेमने साथे लइ वसोमां आवी संतोने रजा आपी त्यांथी वटामण, जाखडा विगेरे मार्गना गामोमा दर्शन आपता कुंडळ कारीयाणी थइ गढडा पधार्या. त्यांथी कारीयाणी जइ पाछा गढडा पधार्या. ९०

अयोध्यावासीने देश नगरादिकना समाचार पुछी तेने जाणीने तेमने पोतानो स्वभाव कहीने पछी कुळनां नाग पुछी जाणीने प्रसन्न थया. पछी मोटा चार संतोने तेडावी गादीना अधिकारी विषयनी वात पुछी धर्मकुळमां स्थापवानो निश्चय करी पछी बीजाओने पण पुछी पोते त्यांथी संघसाथे वडताल पधारी अन्नकूट

प्रबोधनीनो उत्सव करी अयोध्याप्रसाद अने रघुवीरने दत्तपुत्र करी गादी सोंपी मंदिर देश वहेंची आपी पाछा गढडा पधारी त्यां वसंतनो उत्सव कर्यो. ९१

एक दिवस सभामा सर्वने तीर्थयात्रानी आवश्यकता कही तीर्थोनी प्रशंसा करता द्वारकानो विशेष कहीने सच्चिदानंदस्वामीनी साथे अयोध्यावासीने द्वारका मोकल्या. त्याना गुगळीओए मुनिने स्नान न करवा दीधुं अने धनमाटे सर्वे वीटाइ वळ्या. मुनिने त्यां समाधि थवाथी तेमने पडता मुकीने अयोध्यावासी आरांभडा बेट थइ पाछा गोमती आव्या. समाधिमाथी उठेला मुनि स्नान न करवा दीधाथी आरंभडा आव्या. त्या छापो न मळवाथी लाघणचोरे बेठा विगेरे. ९२

त्या रही मुनिए श्रीकृष्णनी घणी स्तुति करी, श्रीकृष्णे प्रसन्न थइ प्रत्यक्ष दिव्य दर्शन आपी वडताल आववानुं वरदान आप्युं. त्याथी अयोध्यावासीनी साथे गढडा आवी श्रीजिने सर्व वात कही श्रीहरि सर्वने वडताल आववानु कही मोकली पोते तैयार थइ कुंडल, खसता, शिंजीवाडा थइ वडताल पधारी त्या सतीर्थ द्वारकाधीशनो निवास करावी फुलदोलनो उत्सव करी गोमती गळावी गढडा पधार्या ९३

प्रबोधनीनो वर्षोवर्ष अवश्य उत्सव करवानो सतो साथे ठराव करी सर्वनी उपर वडताल आववानी कंकोतरीयो लखावी पोते कारीयाणी, कमीयाळुं, आडेवा थइ वडताल आवी सर्वने दर्शनादिथी आनंद आपी लक्ष्मीनारायणादिक मूर्तिओनी अतिप्रशंसा करी प्रबोधनीनो उत्सव करी सतोने अतिप्रेमथी मळीने रजा आपी पोते त्याथी बोचासण, देवाण थइ मही नदी उतरी कारेली, आमोद, बुवा, केलोद, भरुच, अंकलेश्वर थइ कोशाल आवी त्या सामा आवेला सुरतना हरिजनो साथे सुरत पधार्या. ९४

तापीतीरे रस्तुबागमा उतरी सुरपालमा विराजी अरदेशरे आणेला सर्वोत्तम सामैया साथे शहेरमा पधारी सर्वने दर्शनादि आपी तेमनी भेट पूजा स्वीकारी त्यांना राजा अने अरदेशर पारसीने घेर पधरामणी करी त्याथी रस्तुबागमा आवी चालती वखते अरदेशरने पाघडी आपी त्याथी कोशाल, अंकलेश्वर, केलोद, आमोद, कारेली, वलदपुर, खंभात, गुडेल, धोलेरा, कारीयाणी थइ गढडा पधार्या. ९५

त्याथी मटवदमा जान लइने दादाखाचरनो विवाह करी आवीने पछी सारंगपुर, सुंदरीयाणा, वागड, कंथारीया, चियाणी तावी, ददुका थइ मछियाव्य आवी त्या मुनिओने तेडावी अमदावाद पधारी त्या फुलदोलनो उत्सव करी असलाली

जेतलपुर थइ वडताल पधारी त्यां देशोदेशमांथी आवेला भक्तोने दर्शनादि आपी तेमनी भेट पूजा स्वीकारी रामनवमीनो उत्सव करी सीतारामने यज्ञोपवीत आपी गढडा पधार्या. ९६

त्यां थोडा दिवस रही त्यांथी गांफ थइ वडताल पधारी संतोनी मंडलीयो बोलावी तेमने दर्शनादि आपी अन्नकूट अने प्रबोधनीनो उत्सव करी गढडा पधार्या. झीणाभाइनी प्रार्थनाथी जुनागढमां मंदिर करवा संतोने मोकलीने तथा पुंजाभाइनी प्रार्थनाथी धोलेरामां मंदिर करवा संतोने मोकलीने प्रथम धोलेरामां पधारी मूर्तिओ पधरावी त्यांथी गढडा पधारी गडाळी जइ आव्या. ९७

त्यांथी संतसहित सुंदरीयाणा आवी त्यां वसंतनो उत्सव करी त्यांथी भेंशजाळ, नागडका, लोया, बोटाद थइ गढडा पधार्या. थोडा दिवस पछी त्यांथी फरताफरता अमदावाद आवी सर्वेने दर्शनादि सुख आपी भेट पूजा स्वीकारी त्यां हुतासनीनो समैयो करी त्यांथी असलाली, जेतलपुर, मेमदावाद थइ वडताल पधारी त्यां रामनवमीनो उत्सव करी गढडा पधार्या. ९८

त्यां असुरयकी आवेला विघ्नने टाळीने संत हरिजनोने तेडावी जन्माष्टमीनो उत्सव करी त्यांथी गामोगाम दर्शनादि आपता वडताल पधारी त्यां जनशिक्षार्थे मंदिरने प्रतिदिन प्रदक्षिणा प्रणाम विगेरे करता थका दीवाळी, अन्नकूट अने प्रबोधनीनो उत्सव करीने त्यांथी सयाजी राजानी बहु प्रार्थनाथी सांकळदा, छाणी थइ राजाए मोकलेला राजकीय भव्य सामैयानी धामधुमी साथे वडोदरा शहेरमां पधारी सर्वेने दर्शनादिथी कृतार्थ करी राजाने त्यां पधारी तेमने दर्शन उपदेशादि आपी तेनी प्रेमपूजा भेट ग्रहण करी सर्व मतवादीओने जितीने सांकळदा थइ पाछा वडताल पधार्या. त्यां दोढ मास रही शिक्षापत्री लखीने गढडा पधार्या. ९९

त्यां थोडा दिवस रही त्यांथी कारीयाणीमां हुतासनीनो उत्सव करी वडताल पधार्या. त्यां आवी रहेला संत हरिजनोने दर्शनादि सुख आपी रामनवमीनो समैयो करी त्यांथी गढडा आवी जन्माष्टमीनो उत्सव कर्यो. त्यांथी करमड पधारी अन्नकूटनो उत्सव करी अमदावादमां आनंदानंद स्वामीनी पूजा स्वीकारी असलाली, जेतलपुर गामडी मेमदावाद थइ वडताळ पधारी त्यां प्रबोधनीनो उत्सव करी गढडा पधार्या. त्यांथी संतोने जुनागढ मोकली पोते कारीयाणी, चोकडी, धोलेरा, पीपली, कमीयाळा, वरसडा थइ वडताल पधारी रामनवमीनो उत्सव करी गढडा पधार्या. त्यां

श्रीस्वामिनारायणो विजयतेतराम् ।

भक्तचिन्तामणिः

श्रीनिष्कुलानन्दमुनिविरचितः ।

भक्तचिन्तामणिरयं भूयात्काङ्क्षितसिद्धये ।
यस्य भक्तितरङ्गेषु रमते हंसमण्डली ॥ १ ॥

राग सामेरी—मंगलमूर्ति महाप्रभु । श्रीसहजानन्द सुखरूप ॥ भक्ति धर्म सुत श्रीहरि । समरुं सदाय अनुप ॥१॥ परम दयाळु छो तमे । श्रीकृष्ण सर्वाधीश ॥ प्रथम तमने प्रणमुं । नामुं वारमवार हुं शीष ॥२॥ अतिसुंदर गोलोक मध्ये । अक्षर एवुं जेनुं नाम छे ॥ कोटि सूर्य चन्द्र अग्नि सम । प्रकाशक दिव्य धाम छे ॥३॥ अतिश्वेत सच्चिदानन्द । ब्रह्मपुर अमृत अपार ॥ परमपद आनन्द ब्रह्म । चिदाकाश कहे निर्धार ॥४॥ एवा अक्षरधाममां तमे । रहोछो कृष्ण कृपाल ॥ पुरुषोत्तम वासुदेव नारायण । परमात्मा परमदयाल ॥५॥ परब्रह्म ब्रह्म परमेश्वर । विष्णु ईश्वर वेद कहे वळी ॥ एह आदि अनंत नामे । सुंदर मूर्ति श्यामली ॥६॥ क्षर अक्षर पर सर्वज्ञ छो । सर्वकर्ता नियंता अंतर्यामी ॥ सर्वकारणना कारण निर्गुण । स्वयंप्रकाश सहुना स्वामी ॥७॥ स्वतत्र ब्रह्मरूप सदा ।

मुक्त अनन्त कोटि उपासे मली ॥ अनन्त कोटि ब्रह्मांडनी करो । उत्पत्ति स्थिति ने लय वली ॥८॥ प्रकृति पुरुष काल प्रधान । महत्तत्त्वादिक शक्ति घणी ॥ तेना प्रेरक अनंतकोटी । ब्रह्मांडना तमे धणी ॥९॥ एवा श्रीकृष्ण किशोर मूर्ति । कोटि कंदर्प दर्प हरो ॥ आप इच्छाए अवतरि । युगो युग जननां कारज करो ॥१०॥ प्रथम मूर्तिधर्मथी । प्रकट्या पूरणकाम ॥ नरनारायण नाथजि । तमे रह्या बद्रिका धाम ॥११॥ त्यारपछी वसुदेव देवकीथी । प्रकट्या मथुरा मांय ॥ अनंत असुर संहारवा । करवा निज सेवकनी साय ॥१२॥ त्यारपछी वली जगमां । अधर्म वाध्यो अपार ॥ भक्ति धर्मने पीडवा । असुरे लिधा अवतार ॥१३॥ सत्य वात उत्थापवा । आपवा उपदेश अवला ॥ एवा पापी प्रकट थया । घरोघर गुरु सघला ॥१४॥ भक्ति धर्म भय पामियां । रह्युं नहि रहेवा कोइ ठाम ॥ त्यारे तमे प्रकटिया । कोसल देशमां घनश्याम ॥१५॥ नरनाट्यक धरि नाथजि । विचरो वसुधा मांय ॥ अज्ञानी जे अभागिया । ते ए मर्म न समझे कांय ॥१६॥ समर्थ छो तमे श्रीहरि । सर्वोपरि सर्वाधार ॥ मनुष्यतन महा ज्ञानघन । जन मन जितनहार ॥१७॥ महा धीर गंभीर गरवा । दयासिंधु दोषरहित ॥ करुणानिधि कृपालु कोमल । शुभ शांतिगुणे सहित ॥१८॥ उदार परउपकारी अति । वली सर्वना सुखधाम ॥ दीनबंधु दयालु दलना । परमार्थी पूरणकाम ॥१९॥ जे जन तमने आशर्या । हर्या तेना त्रिविध ताप ॥ काल कर्म मायाथी मुकावी । आपियुं सुख अमाप ॥ २० ॥ पींडे नहि पंच विषय तेने । जे शरण तमारुं आवी ग्रहे ॥ काम क्रोध लोभ मोहादि ।

अधर्म उरमां नव्य रहे ॥२१॥ शून्यवादी ने शुष्कज्ञानी । नास्तिक
कुंड वामी वली ॥ एहना मतरूप अंधारुं । ते तमारे तेजे गयुं टली
॥२२॥ ईश अज अमरादि आपे । योगी मन जिते नहि ॥ तेह तमारा
प्रतापथी । निजजन मन जित्या कहि ॥२३॥ एवा समर्थ श्याम
तमे । बहुनामी बल प्रबल छो ॥ नरनाट्यक जन मन रंजन । अज्ञा-
निने अकल छो ॥२४॥ नरतन माटे नाथजि । स्वामी रामानंद
सेविया ॥ महामंत्र त्यां पामी पोते । सद्गुरुना शिष्य थया ॥२५॥
सहजानंद आनंदकंद । जगचंद जेहनुं नाम छे ॥ समरतां अघ ओघ
नाशे । संतने सुखधाम छे ॥२६॥ एवां नामने पामी आपे । अकल
आ अवनि फरो ॥ देइ दर्शन जनने । अनेक जीवनां अघ हरो
॥२७॥ एवा समर्थ स्वप्रभु । श्रीहरि शुद्ध बुद्धि दिजिए ॥ निजदास
जाणी दीनबंधु । कृपालु कृपा किजिए ॥२८॥ तव चरित्र गावा
चित्तमां । उमंग रहे छे अति ॥ शब्द सर्वे थाय सवला । आपज्यो
एवी मति ॥२९॥ वली साचा संतने हुं । लळिलळि लागुं पाय ॥
करो कृपा ग्रंथ करतां । विघन कोइ न थाय ॥३०॥ हरिजन मन
मगन थइ । एवी आपज्यो आशिष ॥ श्रीहरिना गुण गातां सुणतां ।
हर्ष वाधे हमेश ॥३१॥ सर्वे मली सहाय करज्यो । मन धारज्यो
मेख अति ॥ प्रकरण सर्वे एम सुझे । जेम अर्कमां अणु गति ॥३२॥
संस्कृत प्राकृत शब्दे । ग्रंथ कविए बहु कर्या ॥ मनरंजन बुद्धिमंजन ।
एवी रीते अति ओचर्या ॥३३॥ गद्य पद्य ने छंद छपय । सांभलतां
बुद्धि गले ॥ एवुं जाणी आदर करतां । मन पोचे नहि पाछुं वले
॥३४॥ तेने ते हिमत दिजिए । लिजीए हाथ हवे ग्रही ॥ आदर

करुं आ ग्रंथनो । प्रताप तमारो लही ॥२५॥ तमारा प्रताप थकी । पांगलो पर्वत चडे । तमारा प्रताप थकी । अंधने आंख्यो जडे ॥२६॥ तमारा प्रताप थकी । मूको मुखे वेद भणे ॥ तमारा प्रताप थकी । रंक ते राजा बणे ॥२७॥ एवो प्रताप उर धरी । आदरुं आ ग्रंथने ॥ विघ्न कोइ व्यापे नहि । समरतां समर्थने ॥२८॥ हरिकथा हवे आदरुं । सद्‌मति श्रोता जे सांभले ॥ श्रवणे सुणतां सुख उपजे । ताप तनना ते टले ॥२९॥ भवदुःखहारी सुखकारी । सारी कथा आ अनुप छे ॥ प्रकट उपासी जनने । सांभलतां सुखरूप छे ॥४०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणि मध्ये मंगलाचरण कर्युं ए नामे प्रथमतुं प्रकरणम् ॥ १ ॥

राग पूर्वछायो—सर्वे संत सुजाणने । हुं प्रथम लागी पाय ॥ आदरुं आ ग्रंथने । जेमां विघन कोइ न थाय ॥१॥ संत कृपाए सुख उपजे । संत कृपाथी सरे काम ॥ संत कृपाथी पामिए । पूरण पुरुषोत्तम धाम ॥ २ ॥ संत कृपाए सद्‌मति जागे । संत कृपाथी सद्गुण ॥ संत कृपा विना साधुता । कहोने पाम्या कोण ॥३॥ संत सेव्या तेणे सर्व सेव्या । सेव्या श्रीहरि भगवन ॥ ऋषि मुनि सेव्या देवता । जेणे संत कर्या राजी मन ॥४॥ जप तप तीर्थ व्रत वली । तेणे कर्या योग यगन ॥ सर्वे कारज सारियुं । जेणे संत कर्या प्रसन्न ॥५॥ एवा संत शिरोमणि । घणिघणि शुं कहुं वात ॥ तेवुं नथी त्रिलोकमां । संत सम तुल्य साक्षात ॥६॥ कामदुघा कल्पतरु । पारस चिंतामणि चार ॥ संत समान एएके नहि । में मनमां कर्यो

विचार ॥७॥ अल्प सुख एमां रह्युं । मलि टलि जायछे एह ॥ संत सेव्ये सुख उपजे । रहे अखंड अटल एह ॥८॥ चोपाई—एवा संत सदा शुभ मति । जक्त दोष नहि जेमां रति ॥ सौने आपे हित उपदेश । एवा संतने नाम्नुं हुं शीष ॥९॥ सद्‌गुणना सिंधु गंभीर । स्थिरमति अतिशय धीर ॥ मान अभिमान नहि लेश । एवा संतने नाम्नुं हुं शीष ॥१०॥ अहंकार नहि अभेद चित्त । काम क्रोध लोभ मोह जित ॥ इंद्रिय जिती भजे जगदीश । एवा संतने नाम्नुं हुं शीष ॥११॥ निरभे ब्रह्मवित पुनित । क्षमावान ने सरल चित्त ॥ समर्थ सत्यवादी सरेश । एवा संतने नाम्नुं हुं शीष ॥१२॥ तेजे तपे यशे संत पुरा । ज्ञानवान शुद्धबोधे शूरा ॥ शुभ शील सुखना दानेश । एवा संतने नाम्नुं हुं शीष ॥१३॥ करे पवित्र अन्न जोइ आहार । सारी गिरा समभाव अपार ॥ नहि अनर्थ ईर्ष्या कलेश । एवा संतने नाम्नुं हुं शीष ॥१४॥ भक्ति विनय दृढ विचार । आपे बिजाने मान अपार ॥ अति पवित्र रहे अहोनिश । एवा संतने नाम्नुं हुं शीष ॥१५॥ शम दमादि साधने संपन । बोले मलिने मन रंजन ॥ श्रुतवानमां सौथी सरेश । एवा संतने नाम्नुं हुं शीष ॥१६॥ आनंदित आत्मा छे आप । निर्लेप निर्दोष निष्पाप ॥ अशठ असंगी क्षमाधीश । एवा संतने नाम्नुं हुं शीष ॥१७॥ संशयहर्ता ने कल्याणकर्ता । वळी वेद पुराणना वेत्ता ॥ कोमल वाणी वाचाल विशेष । एवा संतने नाम्नुं हुं शीष ॥१८॥ सारी सुंदर कथा कहेछे । अलुब्धादि आत्मा रहेछे ॥ वळी परदुःख हरे हमेश । एवा संतने नाम्नुं हुं शीष ॥१९॥ काम द्रव्य ने मान छे जेह । तेह सारु नथी धार्यो

देह ॥ ज्ञान वैराग्य उरे अशेष । एवा संतने नामुं हुं शीष ॥२०॥ सदा स्मरण भजन करे । वळी ध्यान महाराजनुं धरे ॥ एवे गुणे मोटा जे मुनीश । एवा संतने नामुं हुं शीष ॥२१॥ सावधान लज्जावान खरा । लोक आचरण न जुवे जरा ॥ मोटि बुद्धि शुद्धि छे विशेष । एवा संतने नामुं हुं शीष ॥२२॥ करे कारज कलिमल धोय । लाभ अलाभे स्थिरमति होय ॥ डाया जाणे काल वळी देश । एवा संतने नामुं हुं शीष ॥२३॥ सुणी पारका दोषने दाटे । ते जीवना रुडा थवा माटे ॥ उरे अधर्मनो नहि प्रवेश । एवा संतने नामुं हुं शीष ॥२४॥ अचपलता अचिरकाली । ध्याय नै ध्याने मूरति भाली ॥ सदाग्रहमां रहे अहोनिश । एवा संतने नामुं हुं शीष ॥२५॥ कृपालु ने परउपकारी । ज्ञान दानथी न जाय हारी ॥ केनी निंदा द्रोह नहि लेश । एवा संतने नामुं हुं शीष ॥२६॥ समा सौना शीतलता अपार । निर्विकारी ने लघु आहार ॥ शरणागतना दाता हमेश । एवा संतने नामुं हुं शीष ॥२७॥ दगो नहि संग्रह रहिता । विवेकी विचार धर्मवंता ॥ सदा पवित्र ने शुभवेष । एवा संतने नामुं हुं शीष ॥२८॥ राख्युं ब्रह्मचर्य अष्ट अंग । अति तज्यो त्रियानो प्रसंग ॥ पंच विषय शुं राख्योछे द्वेष । एवा संतने नामुं हुं शीष ॥२९॥ एवा सद्गुणना छे भंडार । सर्वे जनना सुखदातार ॥ अज्ञान तमना छे दिनेश । एवा संतने नामुं हुं शीष ॥३०॥ एवा सद्गुणे संपन्न संत । करो कृपा मुं पर्य अत्यंत ॥ गाउं महाराजना गुण वली । करज्यो सहाय तमे सहु मली ॥३१॥ वली वंदु हरिजन सहुने । आपज्यो एवी आशिष मुने ॥ हेत वाधे हरि यश कहेतां । एवी सौ

रहेज्यो आशिष देतां ॥२२॥ अल्प बुद्धिए आदर्यो ग्रंथ । नथी पुरो करवा समर्थ ॥ माटे स्तुति करुंछुं तमारी । करज्यो सहु मळी सहाय मारी ॥२३॥ करी विनंति वारमवार । हवे करुं कथानो उचार ॥ हरि यश कहेवा हरख्युं छे हैयुं । कह्या विना जातुं नथी रैयुं ॥२४॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणि मध्ये कविए स्तुति करी ए नामे बीजुं प्रकरणम् ॥२॥

राग सामेरी—सारी कथा सुंदर अति । हुं कहुं करी विस्तार ॥ जे जन मन दइ सांभले । ते उतरे भवपार ॥१॥ अमृतवत जे आ कथा । श्रुति दइ जे सांभलशे ॥ अंगो अंग आनंद वाधी । ताप संताप ते टलशे ॥२॥ प्रकट पुरुषोत्तमनां । चरित्र पवित्र कहुं अति ॥ श्रवण दइ जे सांभले । थाय तेनी निर्मल मति ॥३॥ पवित्र यश जेनी कीर्ति । पवित्र गुण कहेवायछे ॥ जे जन कहे ने सांभले । ते पण पवित्र थायछे ॥४॥ पवित्र महिमा पवित्र मोटयप । पवित्र तेज प्रताप छे ॥ चित्ते निशदिन चिंतवे । तेपण जन निष्पाप छे ॥५॥ एवी कथा उत्तम अति । सद्मतिने सुखरूप छे ॥ जेम जेम जन सांभले । तेम तेम वात अनुप छे ॥६॥ एवी कथा आदरतां । अति उमंग छे मारे अंगे ॥ अंगमां आनंद उलट्यो । जाणुं क्यारे कहुं उछरंगे ॥७॥ जेम उपवासी जनने । आवे अमृततनुं नोतरुं ॥ ते पिवा पल खमे नहि । जाणे के वारे पान करुं ॥८॥ एम थइछे अंतरे । हरियश केवा हाम हैये ॥ जाणुं चरित्र नाथनां । अति उत्तम क्यारे कैये ॥९॥ सुतार्थी जेम सुत पामे । धनार्थी पामे धन वळी ॥

विद्यार्थी जेम विद्या पामे । तेम ए वात मने मली ॥१०॥ अति
हर्ष छे अंतरे । वली आनंद आव्योछे अंगमां ॥ सुंदर चरित्र श्री-
हरि तणां । कहुं हवे उमंगमां ॥११॥ धन्य धन्य धर्मसुतनी ।
पवित्र कथा कीर्ति ॥ दुःखहरणी सुखकरणी ॥ थाय सुणतां सद्-
मति ॥१२॥ कथा अनुपम छे अति । शुभमति जन सांमलशे ॥
अभागी नर अवगुण लइ । वण चाल्ये वली मरशे ॥१३॥ जवासो
जेम जल मल्ये । जाय समूलो सुकाइने ॥ तेम अभागी आ कथाथी ।
दुष्ट जाशे दुःखाइने ॥१४॥ खरने जेम साकर शत्रु । पयपाक कुकुर
केम झरे ॥ गिंगाने जेम गोल न गमे । घी मिसरिथी कीट मरे
॥१५॥ खातां खारेक जेम हय दुःखी । सुख नोय कोटि उपाय ॥
सुखद वस्तु ए छे सइ पण । दुरभागीने दुःखदाय ॥१६॥ तेम
अभागी जीवने । यश हरिना झेर छे ॥ खोटी वातमां मन खुंचे ।
साची वातशुं वैर छे ॥१७॥ स्तन उपरु ईतडी । पय न पिवे पिवे
असक्रने ॥ तेम अभागी जीव जेह । ते मोक्ष न इच्छे इच्छे नर्कने
॥१८॥ अभागी जीवने जाणज्यो । सारी लागे तोपनी सुपडी ॥
पण पलिता लगी प्राण छे । पंड पलमां जाशे पडी ॥१९॥ संत
सत्शास्त्र मलीं । वली समझावेछे घणुं घणुं ॥ पण अभागिने प्रतीति
नावे । अवलुं करेछे आपणुं ॥२०॥ पराणे पीयूष न पिवे । विष
पिवे वारतां वली ॥ जेम पतंग पावक मांही । झालवां मरे जली
॥२१॥ एवा अभागी जीवने । अरथे ते आ कथा नथी ॥ हरि-
जनना हेत अर्थे । हरिचरित्र कहेशुं कथी ॥२२॥ जन्म कर्म दिव्य
जेनां । तेनी कथा हवे आदरुं ॥ जेवी दिठी में सांमली । तेवी

रीते वर्णन करुं ॥२३॥ पूरण पुरुषोत्तमनी । कीर्ति उत्तम कहुं कथी ॥ बीजी कथा तो बहु छे । पण आ जेवी एके नथी ॥२४॥ प्रकट उपासी जनने । धन छे दोयला दननुं ॥ सुतां बेठां संभारतां । मटी जाय मल मननुं ॥२५॥ हलवे पुन्ये होय नहि । वली हरिकथानो योग ॥ मोटे भाग्ये ए मले । टले भारे महा भवरोग ॥२६॥ असंख्य जन उद्धरे । हरिकथा सुणतां कान ॥ अवश्य करवुं एज छे । नरनारीने निदान ॥२७॥ धन्य धन्य शुभमति अति । जेने हरिकथामां हेत ॥ हरिचरित्र चितवतां । टले ताप संताप समेत ॥२८॥ भवरोग अमोघ जाणी । प्राणी करे कोइ विचार ॥ एह विना ओषधि एके । नथी निश्चय निर्धार ॥२९॥ सुखनिधि श्रीहरि कथा । जन जाणज्यो जरुर ॥ सत्य मुनि कहे सत्य देवता । सुणी धारज्यो सहु उर ॥३०॥ सहु जन मली सांभलो । कथा कहु महाराजनी ॥ कुसंगीने काम न आवे । छे सत्संगिना काजनी ॥३१॥ जेम प्रभुजी प्रकट्या । जे देश मांही दयाल ॥ जे गाममां अवतर्या । निजजनना प्रतिपाल ॥३२॥ जेह कुलमां उपज्या । जे कारण छे अवतार ॥ जेजे कारज करियां । ते कहुं करी विस्तार ॥३३॥ अधर्मने उत्थापवा । महा बलवंत श्रीहरि गण्या ॥ जे रीते कलिमल काप्युं । कहुं जे रीते दुष्ट हण्या ॥ ३४ ॥ जेहि पेर्ये निजजनने । आप्यां आनंद अति घणां ॥ जियां जियां लीला करी । कहुं ते स्थल सोयामणां ॥३५॥ जेहि पेर्ये आपे रह्या । जेम राख्या संतने वली ॥ जेहि पेर्ये हरिजन वरत्या । नरनारी हरिने मली ॥३६॥ जेटला जन उद्धारिया । श्रीहरि धरी

नरदेहने ॥ जे जे सुख आप्यां जनने । कहुं अंतर गत्यमां एहने ॥३७॥ जेवी रीते पुर्या परचा । त्यागी गृही निजजनने ॥ जेवी रीते जन वचन मानी । भज्या श्रीभगवनने ॥३८॥ जे जे सामर्थी वावरी । वली जेजे शक्ती वेसारियो ॥ जेह रीते कलियुग काढी । अधर्म सर्ग निवारियो ॥३९॥ सर्वे चरित्र श्यामनां । रसरूप अनुपम छे अति ॥ सुभागी जन सांभळशे । जेनी हशे अति शुभमति ॥४०॥ जेजे नयणे निरखियुं । वली जेजे सुणियुं कान ॥ तेते चरित्र हवे कहुं । सहु सुणो थइ सावधान ॥४१॥ अति मोटप्य महाराजनी । कहेतां कोटि विचार थायछे ॥ सांगोपांग सूचवतां । मन कहेवा कायर थायछे ॥४२॥ आकाशना उडुगण गणवा । पामवो उत्तरनो पार ॥ सरुं लेखुं शून्यनुं । ए वातनो थाय विचार ॥४३॥ जेम छे तेम यश हरिना । कहेवा सामर्थी मारी नथी ॥ जेम उर मारे उपजशे । तेम चरित्र कहिश कथी ॥४४॥ अनुक्रम आवे न आवे । नथी तेनो निरधार ॥ एवी खोट्य मां खोलज्यो । सौ सांभलज्यो करी प्यार ॥४५॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणि मध्ये ग्रंथमाहात्म्य नामे त्रिजुं प्रकरणम् ॥३॥

राग सामेरी—शुभमति हवे सांभलो । एक उत्तर दिशे अद्रि कहीए ॥ अतिसुंदर शिखरि जेनुं । नाम हिमाचल लइए ॥१॥ सुंदर गेहेरी गुफाउ जेमां । सदन सरखी शोभे घणी ॥ तेमां दीपक सम शोभे । श्रेणि घणी मणि तणी ॥२॥ रजत सम रलियामणो । वली क्यांक श्यामवर्ण सही ॥ सुमेरु सरखी शिखरुं जेनी । विचित्र

पेर्ये विलसि रही ॥३॥ सहु दिशे चाले अति । नदीरूप निझ-रणां ॥ लेरी तरंगे आवृत जेनां । सुंदर जल शोमे घणां ॥४॥ तियां वृक्ष विविध जात्यनां । सुणो नाम सहु तेह तणां ॥ अंब कदंब अनार आसु । ताल तमाल त्यां घणां ॥५॥ पारिजातक पिं-पख पिप्पला । पिलु पनस ने पुनागरी ॥ पाडल मिंडल वेडां मौडां । विलां विजोरां बोरसरी ॥६॥ गर्माल गुंदी गुवाक गुलछा । गुल-वास मालर सर्गवा ॥ सर्श शिशम साग सरला । सिताफली सो-पारी हवा ॥७॥ शालमली ने शेमल शमडा । अमरवड उदुंबरा ॥ कोठ कोठवडी कर्णावर्ण । खेर खाखर खजूर खरा ॥८॥ अरिठां ने अंजीर आंवली । रुडी राण्य ने रोहिडा ॥ कर्मदी ने कर्मकेतकी । केसर कणियर केवडा ॥९॥ कर्णी अर्णी चंपक चंदन । सुखब्य दाब्यम सोयामणी ॥ लिंब लिंबोई हरडा धवडा । जेठी मजेठी जोरवणी ॥१०॥ जामफली बदाम जांबु । आमलियो ओपे सही ॥ तरला अरला तिंतिडी । नालियेरी ने केली कही ॥११॥ वगराग मंदार विकला । आल्य आसोंदरा रोहिणी ॥ वृंदा आदि वनवृ-क्षनी । जात्य नव्य जाय गणी ॥१२॥ बोरडी सवन शिशमडी । रक्तपति ने रतांजली ॥ वेणु आदि अनेक विटपे । हिमगिरि शोभे चली ॥१३॥ द्राख खारेक खजूर इक्षु । जायफल लविंग लता ॥ एलची ने नागरवेली । पुष्प सोरंगे शोभता ॥१४॥ डोलरिया गुलाब गेरा । वास सुवासे सेवंती ॥ जाई जुई ज्यां जुथिका । माधवी मल्लिका मालती ॥१५॥ कुंद केसर केशु कुंभी । गुलदा-वदी ने गढुलियां ॥ चंपा चमेली आदि अनेक । फुल बहु फुली

रयां ॥१६॥ कंद मूल रसाल कोमल । जेने जे जोये तेह जमे ॥ अति रसाल फल विशाल । सुंदर मले सर्वे समे ॥१७॥ शरभ सिंह शंशा शेमर । कपि कुरंग ने कुरभि ॥ चित मातंग वाराह महिषा । शोभे रोझ ने सुरभी ॥१८॥ करी केसरी वाघ वानर । सिंह सुरभि लेलां रमे ॥ सहज वैर जेने सदा । ते कोइ केने नव्य दमे ॥१९॥ शुक सारस हंस मेना । कोकिला किलोल करे ॥ मोर चकोर चात्रक चकवा । नीलकंठ हरि ओचरे ॥२०॥ चातक वैतक ढोलर ढेल्युं । लेलां होलां ने लावरां ॥ कलंग कुंझि काक कावख । षट भ्रमर तम सुघरां ॥२१॥ सुंदर वाणिए सर्वे बोले । वृक्षपर विहंग चडी ॥ अति अतोल थाय किलोल । जाणुं वन करेछे वातडी ॥२२॥ मंद सुगंध शीतल वायु । वहे सुंदर ए वनमां ॥ परस तेनो पामतां । शीतल थाय तनमां ॥२३॥ पंखी हिलोला करे किलोला । गेहेरे शब्दे गेकी रियां ॥ जाणुं नृत्यक नृत्य भेदे । ताने गान गाय तियां ॥२४॥ परस्पर पवन योगे । चाले विटपनी डालियो ॥ तेमां रव रुडा करे । कोयलो रूपालियो ॥२५॥ पंखी शब्दे साद करे । द्रुमलतातरु कहे ऋषि ॥ कंद मूल फल फुल सुंदर । आवो जमी थाओ खुशी॥२६॥वली एवा ए अद्रिमां । नदी निगमनी ध्वनि घणी॥ गज इंडज गांधर्व गाने । शोभा नव्य जाय भणी ॥२७॥ रुडां रत्न हीरा मणि । घणी खाण्यो ए गिरि मांय छे ॥ शिव ब्रह्मादिक देवे सेव्यो । वली सर्वे शिखरिनो राय छे ॥ २८ ॥ वली ब्रह्मलोकथी उतरी । सप्त धाराए गंगा स्रवी ॥ तेनां नाम सुणो सहु । कहुं विवेके वली वर्णवी ॥२९॥ वस्वौकसारा नलिनी । पावनी वली सरस्वती ॥ जंबू

सीता गंगासिंधु । ए सप्त धारा उत्तम अति ॥३०॥ पुन्य पवित्र सरिता सुंदर । गंगा गेहेरी ज्यां वहे ॥ जे जन नाय ते शुद्ध थाय । पाप ताप ते नव्य रहे ॥३१॥ एवा गिरिमां नरनारायण । वेठा वेउ वद्रितले ॥ सुखकंद पूरणचंद । झाझे तेजे जलमले ॥३२॥ मुनिवृंद आनंदकंद । आगल्ये वेठा वहु ॥ नारायणना मुखथी । सुंदर कथा सुणे सहु ॥३३॥ एवा समामां आविया । ऋषि विजा वहु मली ॥ तीरथरत ए आश्रमे । आविया मुनि मली ॥३४॥ नरनारायण निरखवा । जेने हैये घणी हाम छे ॥ संक्षेपे कहुं सांभलो । जेह ए मुनिनां नाम छे ॥३५॥ मोटा मोटा मुनि मली । आव्या आश्रम एहमां ॥ तेनां नाम सांभलज्यो । सहु जन सनेहमां ॥३६॥

इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणि मध्ये हिमाद्रिवर्णन नामे चोथुं प्रकरणम् ॥४॥

चोपाई—मोटा मरीचि पर उपकारी । दीनजन तणा दुःखहारी ॥ आव्या शुक जनमना योगी । गर्ग गौतम ब्रह्मरसभोगी ॥१॥ आव्या वगदालवजी वूढ । गौरमुख ने ज्ञानना गूढ ॥ आव्या अष्टावक्र ने आस्तिक । शाकटायन शृंगी शौनक ॥२॥ आव्या और्व आरुणि आसुरि । भरद्वाजऋषि ने भागुरि ॥ आव्या ऋषि अंगिरा अगस्त्य । सत्यधर्मी शुक्र ने संवर्त ॥३॥ आव्या वत्स वोढ्ढ विभांडक । जरत्कारु जैमिनि जापक ॥ आव्या सौभरि शाकल्य शक्ति । वली आर्ष्टिषेण कहुं अत्रि ॥४॥ आव्या मुनि मैत्रेय मांडव्य । जाजलि जयंत जैगीषव्य ॥ आव्या वृहस्पति वेदशिरा । विश्वामित्र वसिष्ठ सुधिरा ॥५॥ आव्या कश्यप ऋतु कक्षीवान । याज्ञवल्क्य

जाबाल सुजान ॥ उतथ्य उपमन्यु ने और्व । दयालु जे देवल ने रौर्व ॥६॥ आव्या वामदेव ने वालमीक । विपुल ब्रह्मचर्य वशिक ॥ पिप्पलाद पुलह पुलस्त्य । कच कृपालु कश्यप समस्त ॥७॥ आव्या कर्दम ने कात्यायन । पंचशिख ने वैशंपायन ॥ आव्या पर उपकारी प्रचेता । शंकुवर्ण ने शंख लिखिता ॥८॥ आव्या कणाद करभाजन । कर्कश कण्व वभ्रु च्यवन ॥ पाराशर लोमश ने हंसि । पैल पाणिनि ने भृगु ऋषि ॥९॥ आव्या गालव ने जे मातंग । शांडिल्य श्वेतकेतु शरभंग ॥ आव्या मेधातिथि मानखंडी । बृहदग्नि बृहदश्व वैतंडी ॥१०॥ आव्या सुमंतु ने शरद्वान । इंद्रप्रमद ने इध्मवान ॥ अथर्वा एकत द्वित त्रित । मांडुकेय पाठर हारीत ॥ ११ ॥ भांडायनि भार्गव भालुकि । शिशंपायन पर्वत मंकि ॥ कठ तांड्य कौंडिन्य कवश । क्षारपाणि पर्णाद सुजश ॥१२॥ हरिश्मश्रु मुनि अंशुमान । शार्कर ने शारदवान ॥ वैतहव्य वली वात्स्यायन । सावेतस ने सैन्धवायन ॥१३॥ सावर्णि सावर्ण्य ने संवर्त । भूरिषेण शमीक संक्रतु ॥ जमदग्नि जातूकर्ण्य जाणो । प्रणाद देवरात प्रमाणो ॥१४॥ अकृतव्रण वली जे यस्सक । वीतहव्य ध्रुव ने ऋचीक ॥ गौरशिरा कृष्णात्रेय कहीए । स्थूलशिरा मांजायन लइए ॥१५॥ नाचिकेत तैतरि उत्तंक । दाल्भ्य कालवृक्षीय निःशंक ॥ अग्निवेश्य मुदगल हता । मुनि ऋष्यशृंग जग छता ॥१६॥ श्वेतकेतु ने वली शमीक । इंद्रप्रमिति कहीए कुशिक ॥ सौम्य नारद ने सारस्वत । वत्स ने वेदशिरा सुमत ॥१७॥ अवलंबायन अरिजित । आव्या आर्मि ऋषि आशादित ॥ धारणिक धौम्य ने ध्यानेश । बुध बौधा-

यन ने मौनेश ॥१८॥ गांधर्वक गोभिल गोपित । गविष्टिर गौशिरा पुनित ॥ पूर्वातिथ्य ने ध्रुव वाछिल । वैतानस देव ने वैहल ॥१९॥ व्याघ्रपद वली विष्णुदत्त । दध्नायसैंयजंघ समस्त ॥ देवोदास देवरात नाम । देवातप लोहित अकाम ॥२०॥ वैनतेय ने नैपुण मली । हारिकर्णि चांद्रायण वली ॥ हरितकेय वली हंसाल । मुनि उद्दालकजी दयाल ॥२१॥ ए आदि ऋषि सर्व संगे । दिठुं आश्रम एह उमंगे ॥ प्रथम विशाला सौए विलोकी । दिठी अति रचना अलोकी ॥२२॥ अक्षरधामरूप एह वन । तेने जाणुं कर्युं आछादन ॥ घाटी छायाए शोभेछे घणी । दैये उपमा एने के तणी ॥२३॥ नरनारायण ऋषिराय । तेने करी रहीछे ए छांय ॥ तेने तले जोतां मुनिजन । थयुं नरऋषिनुं दर्शन ॥२४॥ बेठा आसन उपर्य सुखे । रटे नारायण नाम मुखे ॥ वली तेने पासे ऋषिराय । बेठा नव योगेश्वर त्यांय ॥२५॥ तेनां नाम सुणज्यो सुबुद्ध । कवि अंतरिक्ष हरि प्रबुद्ध ॥ पिप्पलायन करभाजन । आविर्होत्र द्रुमिल पावन ॥२६॥ चमस ए नव योगी जेह । जग हितकारी मुनि तेह ॥ वली कलाप ग्रामना वासी । दिठा तनु आदि सुखराशी ॥२७॥ एवा अनेक मुनि त्यां मली । विंटी बेठा ते नरने वली ॥ नर सुंदरवर तन श्याम । मृगाजिन कंठे कंज दाम ॥२८॥ एवा नर नयणे निरखी । मुनि सहु बहु रह्या हरखी ॥ त्यारे नरे दिठा ऋषिराय । आसनथी उठी लाग्या पाय ॥२९॥ पछी ऋषि पड्या नर चरणे । ग्राथि वाल्यप न जाय वरणे ॥ पछी आप्यां कोमल आसन । तेह पर बेठा मुनिजन ॥३०॥ किधी परस्पर पूजा वली । पछी नर ऋषि बेठा मली ॥ नर कहे ऋषि

धन्य धन्य । तमे वहाला छो नाथने मन ॥२१॥ तम जेवा जे सत्पुरुष । तेनुं दुर्लभ मलवुं दरश ॥ मले त्रिलोकनुं सुख सोंघुं । पण मलवु तमारुं ते मोंघु ॥३२॥ तमे मल्ये टले कर्म कोटी । एथी विजी वात कई मोटी ॥ माटे शुं कहीए महिमा घणो । नथी कह्यो जातो तम तणो ॥३३॥ भले आव्या तमे मुनिसाथ । हमणां देशे दरशन नाथ ॥ त्यारे नर प्रत्ये बोल्या मुनीश । धन्य तमे छो ब्रह्मांडाधीश ॥३४॥ नाथने वहाला छो तपेश्वर । प्रभु सेवामां छो ततपर ॥ तमे वली नारायण मांइ । कहीए अमे फेर नथी कांइ ॥३५॥ छोतो एक ने दिसोछो दोय । तेनो भेद जाणे जन कोय ॥ माटे आ भूनां भाग्य अमित । थइ प्रभु चरणे अंकित ॥३६॥ वली पशु पंखी वेली वन । तेनांपण भाग्य धन्य धन्य ॥ जेजे वसेछे आश्रम आंणे । तेनां भाग्य न जाये वखांणे ॥३७॥ वली अमे पण भाग्यशाली । जोशुं नाथने नयणे निहाली ॥ कहे एम ते ऋषि ने नर । करे प्रशंसा ते परस्पर ॥३८॥ एवे समे नारायण जेह । आव्या पर्णकुटी बार्य तेह ॥ उग्र तपवाला अतिकांति । शोभा मुखे नथी कही जाती ॥३९॥ कोटि अर्क इंदु ने अगनि । तेथी तेज शोभा बहु बनी ॥ करिकर सम कर अजान । शोभे सारुं तन श्याम वान ॥४०॥ नवा कंजसम नेण दोय । पूर्णचंद्रसम मुख सोय ॥ दीपे हसवे दंत पंगति । उरु चरण कोमल अति ॥४१॥ झिणा पिला उगे शीप केश । माथे मुकुट तेनो छे हमेश ॥ ओपे उर अनुप विशाल । कहीए केम ते तरु तमाल ॥४२॥ शोभे कंठ ते कंबु समान । ओपे उदर पिप्पलपान ॥ पडे त्रण वल तियां सार । नाभि उंडी वर्तुल आकार ॥४३॥ पुष्टतन

कंचन जनोई । डावे करे कमंडलु सोई ॥ दक्षिणपाणि मांहि दंड राजे । श्वेतांबरे अंगछवि छाजे ॥४४॥ एवा सुखसिंधु शोभाखाणी । जोयुं हेते निजजन जाणी ॥ हता उद्धव पोताने साथ । प्रेमे करी पधारिया नाथ ॥४५॥ एवा श्याम सुंदर सुखदेण । निर्खी नाथने ठरियां नेण ॥ पछी राजी थया मुनिराय । प्रेमे लाग्या प्रभुजिने पाय ॥४६॥ हुवा परवश पामी आनंद । थइ कंठे वाणी गदगद ॥ चाले चक्षुए नीर चोधारे । करे प्रणिपात वारेवारे ॥४७॥ पछी प्रभुए प्रेमे बोलावी । आपे बेठा आसनपर आवी ॥ पछी सहुने पासे बेसार्या । हेते हेरिने ताप निवार्या ॥४८॥ निर्खी मुनि करी हेत अति । जाणुं मिटे शुं पिशे मूरति ॥ वली चाटशे जिभाए करी । जाणुं भेटशे भुजाए भरी ॥४९॥ एम मुनिनुं हेत अपार । दिठुं ते आश्रमने रहेनार ॥ पछी पूजा करवाने काज । मुनि लाव्या छे बहु समाज ॥५०॥ षट्दश पूजा परकार । तेणे पूजिया प्राण आधार॥ पछी धूप दीप ने आरति । करी धुन्य करी वली स्तुति ॥५१॥

इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणि मध्ये ऋषिनां नाम कह्यां ए नामे पांचमुं प्रकरणम् ॥५॥

चोपाई—जयजय गाय मुनि गाथ। जयजय नरवीर नाथ ॥ जयजय बद्रिपति राय । तव गुण कह्या केम जाय ॥१॥ जय दीनबंधु ऋषिदेव । जय अकल नाथ अभेव ॥ जय कृपाना सिंधु कृपालु । जय दयाना निधि दयालु ॥२॥ जय प्रभु तमे जगदीश । जय अखिल ब्रह्मांडाधीश ॥ जय आनंदकंद अवतारी । जय संतजन सुखकारी

॥३॥ जय धर्मसुत महाधीर । जय ज्ञानविज्ञान गंभीर ॥ जय अति अजित अभेद । जय कहे नेति नेति वेद ॥४॥ जय सुखनिधि सिद्ध श्याम । जय सदा अक्रोध अकाम ॥ जय पुन्य पवित्र प्रताप । जय निर्दोष ने निष्पाप ॥५॥ जय धर्मतणा प्रतिपाल । जय भारत पति भूपाल ॥ जय पाप उत्थापन आप । जय संत हरण संताप ॥६॥ जय खल बल खंडन हार । जय भूमि उतारण भार ॥ जय दुष्टतन दंडधार । जय निजजन काज सुधार ॥७॥ जय अकल बल अविनाशी । जय पिंड ब्रह्मांड प्रकाशी ॥ जय कालतणा महाकाल । जय भूपति पति भूपाल ॥८॥ जय महादुष्ट मोडण मान । जय भक्तवत्सल भगवान ॥ जय अक्षरधामी अकामी । जय सर्वतणा तमे स्वामी ॥९॥ जय अवतारना अवतारी । मत्स्य कच्छ वाराह मुरारी ॥ जय नृहरि वामन नाथ । जय परशुराम रघुनाथ ॥१०॥ जय हलधर कृष्ण कृपालु । जय बुद्ध कलकी दयालु ॥ जय अलेखधर अवतार । जय अकल सर्व आधार ॥११॥ एवां अनेक धरी शरीर । वेसो बद्रितले वेउ वीर ॥ रहो तापस वेषे हमेश । जटा मुकुट सुंदर शीश ॥१२॥ दंड कमंडलु मृगछाला । ऊर्ध्वपुंड्र ने अक्षनी माला ॥ उपवीत पुनितने धारी । सदा भाइ वेउ ब्रह्मचारी ॥१३॥ सुखसागर शांति स्वरूप । दयालु दीनबंधु अनूप ॥ जय निजजन सुखदाता । जय नर नारायण भ्राता ॥१४॥ जय अच्छेद अभेद अति । जय बल अकल मूरति ॥ जय तेज अत्यंत महंत । जय अजर अमर अनंत ॥१५॥ जय गुण सागर गोविंद । जय सुंदर श्याम स्वच्छंद ॥ जय वासना पाश विनाश । जय अमायिक अविनाश

॥१६॥ जय निजजन जीवन प्राण । जय महा सुखरूप मेराण ॥ मली मुनि करे ए उच्चार । वर्ति रह्यो त्यां जय जयकार ॥१७॥ एम स्तुति करी मुनिवृंद । निरखि नाथने पाम्या आनंद ॥ करी स्तवन दंड प्रणाम । पुरी करी ते हैयानी हाम ॥१८॥ पछी हाथ जोडी बेठा पास । थइ अंतरदृष्टि उजास ॥ श्रीनारायण कृपाए करी । वृत्ति अंतर मांहि उतरी ॥१९॥ दिठुं अक्षरधाम अलोकि । पाम्या सुख तेहने विलोकि ॥ दिठो तेज तणो त्यां अंबार । तेह मध्ये सिंहासन सार ॥२०॥ तियां बेठा दिठा बहुनामी । जेह अक्षरधामना धामी ॥ अतिसुंदर मूरति सारी । शोभाधाम श्याम सुखकारी ॥२१॥ तेने निरखिने पाम्या आनंद । फुल्यां जेम कुमोदनी चंद ॥ पछी बाखे जोयुं आवी ज्यारे । दिठी तेनि ते मूरति त्यारे ॥२२॥ जेवा अक्षरधाममां दिठा । तेवा दिठा सनमुख बेठा ॥ तेतो नारायणनुं छे कृत्य । एमां नहि कांइ अचरत्य ॥२३॥ पछी पाये लाग्या जोडी हाथ । त्यारे मधुरी वाण्ये बोल्या नाथ ॥ हे मुनियो भले आव्या तमे । तमने जोइ राजी थया अमे ॥२४॥ तमारां दरशनने काज । अमे इछताता मुनिराज ॥ मलवुं तमारुं दुर्लभ मने । थाय नहि ते थोडेरे पुन्ये ॥२५॥ गोलोकादि धाम कहीए जेह । योग सिद्धियो कावेछे तेह ॥ तेथी वहाला मुनि तमे बहु । सत्य मानज्यो वात ए सहु ॥२६॥ वळी शिव ब्रह्मादिक जेवा । आपे बलिदान करे सेवा ॥ एह तेह मुजने छे प्यारा । पण तमे छो आतमा मारा ॥२७॥ तमे अहोनिश चितवो मने । ज्ञानबोधे तारोछो जीवोने ॥ जप तप ने योग यगन । व्रतादिक

विजां जेह पुन्य ॥२८॥ तेह सर्वे मळी जेह कावे । जेना सोलमा अंशमां नावे ॥ माटे एनुं नाम अभयदान । विजा नावे ते एने समान ॥२९॥ माटे परमार्थि आप्युं अमे । मारा शुद्ध भक्त वळी तमे ॥ माटे तम जेवा कोइ नथी । घणुं कहीए शुं मुनि मुखथी ॥३०॥ कहे कवि सांभलो सुजाण । एम बोल्या नारायण वाण ॥ अतिभावे हेते भर्या वेण । बोल्या कृपाए कमलनेण ॥३१॥ पछी मुनि बोल्या करी स्तुति । धन्य धन्य प्रभु प्राणपति ॥ धन्य नर-वीर अवतार । बहु जीवनो कर्यो उद्धार ॥३२॥ धन्य प्रकट पूर-णचंद । निज जनने देवा आनंद ॥ धन्य दीनबंधु भगवान । महा-दुष्टनुं मोडण मान ॥३३॥ धन्य नर नारायण एक । तेनो जाणे विरला विवेक ॥ धन्य अकल कला तमारी । वेउ बांधवनी बल-हारी ॥३४॥ धन्य सर्व जन सुखकारी । दीनजन तणा दुःखहारी ॥ सर्वे जीवनी करवा सार । तमे रह्या आ धाम मोझार ॥३५॥ हवे नाथ कहीए छीए तमने । कहेवुं वटे ते कहेज्यो अमने ॥ एम कहि जोड्या हाथ ज्यारे । मुनि प्रत्ये प्रभु बोल्या त्यारे ॥३६॥ मुनि तमे त्रिलोकने मांय । आवो जाओ ते आप इच्छाय ॥ हमणां कोण लोकमांथी आव्या । तेनी शी शी खबर तमे लाव्या ॥३७॥ त्यारे मुनि बोल्या जोडी हाथ । आव्या भर्तखंड जोइ नाथ ॥ त्यारे नारायण कहे ऋषि । सरवे मारी प्रजा छे खुशि ॥३८॥ चारे वर्ण ने चारे आश्रम । सहु वर्तेछे पोताने धर्म ॥ भक्ति धर्म ज्ञान ने वैराग । एह उपर केवो अनुराग ॥३९॥ जेम होय तेम कहो मुनि । भर्तखंडनां मनुष्य सहुनि ॥ एवां सुणी प्रभुजिनां वेण । सर्वे ऋषिए

ढालियां नेण ॥४०॥ आव्यां नयणे नीर भराइ । अति शोक व्यापो उर मांइ ॥ थइ गदगद कंठे गिरा । पछी बोलिया छे हरि धिरा ॥४१॥ सुणो नारायण नरभ्रात । एनी अमे न कहेवाय वात ॥ चारे वर्ण ने चारे आश्रम । तेणे त्यागी दिधा निज धर्म ॥४२॥ असत्य गुरुए अवलुं बतावी । दिधो अधर्म धर्म ठरावी ॥ राजा उन्मत्त थइ अपार । कर्यो सत्य धर्मनो संहार ॥४३॥ आपे पाप करे अणलेखे । तेम प्रजा करे देखा देखे ॥ नरनारी नियममां नथी । कहीए तेनी भुंडाइ शुं कथी ॥४४॥ एने जोइ अमे मुनिराज । सहु दुःखिया छीए महाराज ॥ एम कही आपे कर्युं रुदन । कहुं सांभळज्यो सहु जन ॥४५॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणि मध्ये ऋपिस्तुति नामे छठुं प्रकरणम् ॥६॥

पूर्वछायो—एवुं श्रवणे सांभली । नरवीरे कर्यो विचार ॥ एह पापने टाळवा । मारे निश्चय लेवो अवतार ॥१॥ ऋपि तमे राजी रहो । अधर्म करीश उत्थाप ॥ सुखी करीश सौ संतने । तमे परहरो परिताप ॥२॥ एम कही नरवीर ऋपि । बेठा एह आश्रम ॥ तेह समे निज स्थानथी । आवियां मूर्ति ने धर्म ॥३॥ तेने देखी उभा थया । सर्वे ऋपि नारायण नर ॥ दंडवत प्रणाम करी । करे स्तुति जोडी सहु कर ॥४॥ चोपाई—जोइ धर्म ने मूरति दोय । तेणे आनंदिया सहु कोय ॥ शुद्ध सत्त्वमय तनु शांति । शर्द पुन्यम शशिसम कांति ॥५॥ कंठे कंज तुलसीनी माल । पिली जटानो मुकुट विशाल ॥ नव नीरज सम दोय नेण । अति शांतिवान सुख-

देण ॥६॥ पहेर्यां श्वेतांबर तन शोभे । जोइ जनतणां मन लोभे ॥ शोभे सुंदर रेखा बे हाथे । पहेरी सित उपवीत नाथे ॥७॥ एवा धर्म परम पावन । तेनुं मुनि करेछे स्तवन ॥ धन्य धर्म महिमा तमारो । सर्वे लोकमां सुजश सारो ॥८॥ हरि हर ब्रह्मा मन भावो । तमे सर्वेना भूषण कहावो ॥ सुर सरवे ने वली इंद्र । मनु कश्यप ने रवि चंद्र ॥९॥ कोइ त्यागी न शके तमने । सर्वे मुनिने वहाला छो मने ॥ शेष शारदा ने गणपति । तमे सहुने वहाला छो अति ॥१०॥ वायु वह्नि ने वली वारि । ते मर्यादा न लोपे तमारी ॥ सप्त ऋषि सती पतिव्रता । सनकादिक तमने सेवता ॥११॥ योगी-यति तपी तप साधे । तेतो सर्वे तमने आराधे ॥ गृही वानप्रस्थ ने संन्यासी । ब्रह्मचारी तमारा उपासी ॥१२॥ द्विज क्षत्रिय ने वैश्य भजे । शूद्र तेपण तमने न तजे ॥ पशु पंखि पनंग नरनारी । सर्वे रह्याछे तमने धारी ॥१३॥ तमने ते वंदे वेद चार । पट् शास्त्र पुराण अढार ॥ कोइ न करे तमारो उत्थाप । महा मोटो तमारो प्रताप ॥१४॥ तमने तजी करे जे जे काज । तेतो भ्रष्ट थवानो समाज ॥ तमने तजी भजे जे देव । तेतो तेनी छे निष्फल सेव ॥१५॥ तमने तजी भजे भगवान । तोय तेटलुं जाणवुं ज्यान ॥ एवी मोटी छे तमारी लाज । सर्व लोकमां तमारुं राज ॥१६॥ प्रभु प्रसन्न करवाने सारुं । सहु करे सेवन तमारुं ॥ वली आलोक परलोक मांय । सुख थवा सेवेछे सदाय ॥१७॥ जेजे सुखी थया थाशे कोय । तेतो धर्म विना निश्चय नोय ॥ माटे शुं कहीए मुखे महिमा । तम तुल्य नहि त्रिलोकमां ॥१८॥ एम करी ते प्रशंसा

वहु । पछी आसने वेठा छे सहु ॥ सर्वे नारायण सामुं जोइ । सहु-वे चित्तनी वृत्ति परोइ ॥१९॥ धर्म मूरति ने नरमुनि । प्रभु सामी छे दृष्टि सहुनी । पछी नारायण पद्मनेण । चोल्या अमृत सरिखां वेण ॥२०॥ भले आव्या तमे मारा तात । भले आवियां मूरति मात ॥ थयुं आज पवित्र आश्रम । तमे पधार्या मूरति धर्म ॥२१॥ पण आ ऋषि आव्या छे मली । तेनी वारता लियो सांभली ॥ स्वर्ग मृत्युलोक ने पाताल । तेमां विचरेछे ए दयाल ॥२२॥ हमणां भर्तखंडमांथी आव्या । सर्वे प्रजानी खबर लाव्या ॥ कहेछे अति वाध्यो अधर्म । भ्रष्ट थयाछे वर्ण आश्रम ॥२३॥ राजा प्रजा तजी सत्य रीति । आप स्वार्थे करेछे अनीति ॥ त्यागी गृही तजी निज-धर्म । विषय सारु करेछे विकर्म ॥२४॥ नर नारी अपार छे कामी । करे गोत्रमां गमन हरामी ॥ नथी धर्ममां मति कोयनि । एवी खबर लाव्या आ मुनि ॥२५॥ प्रभु वात करेछे एवी रीते । सहु सांभ-लेछे एक चित्ते ॥ श्रवण नयण नथी बिजे क्यांइ । सहु रह्यांछे प्रभुमां प्रोवाइ ॥२६॥ एवे समे कैलासेथी क्रोधी । आव्या दुर-वासा दुरबुद्धि ॥ तेनी नथी कोइने खबर । उभा थइ रह्या घडि-भर ॥२७॥ पछी दुरवासा दुःखाणा घणुं । न थयुं सन्मान पोता-तणुं ॥ वलति हैयामां वात विचारी । आ सर्वे दिसेछे अहंकारी ॥२८॥ जोने केवी आवी छे कुमति । एम कहिने कोप्या छे अति ॥ रुद्रांश दीर्घ जेनो क्रोध । चल्ये न माने बीजानो बोध ॥२९॥ तने तामसी मने रिसाल । रहे रोष जेने सदाकाल ॥ क्षमा नहि ने क्षोभ अपार । नहि शांति ने सहन लगार ॥३०॥ एवा दुरवासा

महाघोर। बोल्या कोपमां वचन कठोर ॥ कहे सांभलज्यो सर्वे जन। जेह बोल्या दुर्वासा वचन ॥२१॥ करी रिसमां लोचन लाल। चडाव्यां वली भ्रकुटि भाल ॥ ध्रुजे तन फरफरे होठ। वाध्यो विकराल कालकोठ ॥२२॥ पछी सहु प्रत्ये बोल्या एम। तमने धर्मवाळा कहिए केम ॥ तमे मानमां मस्त छो घणा। नथी तमने भार कोइ तणा ॥२३॥ मने मानोछो सहुथी सरस। विजाने तो मानोछो नरस ॥ एवुं अभिमान तमने घणुं। जो ज्यो फल हवे तेह तणुं ॥२४॥ हुं दुरवासा आव्यो दूरथी। न थयुं सन्मान विचारो उरथी ॥ एवुं जोइ क्षमा उर लावुं। एवो शांतिवालो हुं न कहावुं ॥२५॥ मारुं नाम सुणी शांति नासे। क्षमा आवे नहि मुज पासे ॥ एवो दुरवासा ऋषि हुं छुं। ते हवे दंड तमने दउंछुं ॥२६॥ पुन्य पवित्र एवो आ देश। सेवे देवादि मोटा मुनीश ॥ तेथी पडो हवे ततकाल। थावो मनुष्यने घेर वाल ॥२७॥ तमे मनुष्य देहने धरो। आज पछी आवुं नव्य करो ॥ त्यां अधर्म ने कलिना जेह। भर्या असुर वसेछे तेह ॥२८॥ तेथी दुःख पामो घणुं घणुं। ए फल मारा अपमान तणुं ॥ पामो असुरथी अपमान आप। पछी न बोल्या आपी शाप ॥२९॥ एवो मोटो वकोर सांभली। विन्या नारायण धर्म वली ॥ मुनि उद्धव सौ भय पाम्या। देखी दुर्वासाने शिर नाम्या ॥४०॥ उठी आसनथी तेह वार। करे बहु धैर्ये नमस्कार ॥ आदर सहित विनति जेह। करे शांति पमाडवा एह ॥४१॥ तेम तेम क्रोध बहु कर्यो। रोष रति पण नं उतर्यो ॥ त्यारे धर्म बोल्या नामि शीष। मोटा महामुनि म करो

रीप ॥४२॥ ऋपि जेनो होय अपराध। देवो दंड तेनो नहि बाध ॥ पण वण अपराधे शाप । न देवो मुनि विचारो आप ॥४३॥ अमे सुणतां हतां सहु वात । कहेता हता नारायण साक्षात ॥ सर्वे रह्या हता सामुं जोइ । चित्तवृत्ति प्रभुजिमां प्रोइ ॥४४॥ एवा समामां आविया तमे । तेणे न थयुं सन्मान अमे ॥ माटे क्षमा अपराध करो । मोटा मनमां रोष म धरो ॥४५॥ होय ऋपि ब्राह्मणनुं अंतर । नवनीत सम निरंतर ॥ माटे दयालु दया करिजे । अमने शाप टाली सुख दिजे ॥४६॥ एम धर्म बोल्या शुभमति । करी एवी प्रारथना अति ॥ त्यारे बोल्या दुरवासा वाण । मारो क्रोध क्षणिक म जाण ॥४७॥ आपी शापने पाछो निवारुं । एवुं जाणो मां अंतर मारुं ॥ पण तमेतो छो भक्तिवान । वली नम्रतावाला निदान ॥४८॥ एवां देखी दया आवे अमने । माटे कहुं सुणो धर्म तमने ॥ पूर्वदेशे लेशो अवतार । द्विजकुल मांहि निरधार ॥४९॥ भक्ति धर्म थाशो दो दंपति । थाशे पुत्र आ जे बद्रिपति ॥ तारे शापनो ताप टलशे । अंतरे सुख शांति वळशे ॥५०॥ पछी पामशो दिव्य गतिने । एम कह्युं ते धर्म भक्तिने ॥ कह्युं ऋपि उद्धवने तेवार । तमे लेशो द्विजमां अवतार ॥५१॥ ज्यां ज्यां हशो त्यां त्यांथी तणाइ । आवशो प्रभु पासले धाइ ॥ पछी नरवीरना सखा थाशो । मारा शापथी तर्त मुकाशो ॥५२॥ थाशे दिव्य गति पाछी देव । पामशो सुख कहुं ततखेव ॥ एम कही दुर्वासा मुनीश । कर्यो कैलास प्रत्ये प्रवेश ॥५३॥ चाल्या एवुं काम करी आप । पण नाप्यो ते मुनिए शाप ॥ धार्यो सौए ए शापने शीप । माटे मोटाए न करी

रीप ॥५४॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्य-निष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये दुर्वासाशाप नामे सातमुं प्रकरणम् ॥७॥

पूर्वछायो—पछी संभारी ए शापने । सर्वे करवा लाग्या शोक ॥ पुन्य भुमि आ परहरी । जाद्यं जोशे जाणुं मृत्यलोक ॥१॥ पाप पेसी पृथ्वी तणां । केम रहेशे सुख शरीर ॥ अवले सवलु एटलुं । संगे चालशे नरवीर ॥२॥ कांइक तेनो हर्ष छे । कांइक शोक छे मन ॥ दुरवासाने दर्शने । थयुं हर्ष शोक चिंतवन ॥३॥ वलता नारायण बोलिया ।।तमे शोक म करो लगार ॥ इच्छा अमारे एवी हति । अवनिए लेवा अवतार ॥४॥ चोपाई—मारी इच्छा विना एवी वात । न थाय मानज्यो मारा तात ॥ आव्या ऋषि ने करी जे राव । त्यारनो मे मांड्योछे उपाव ॥५॥ आव्या दुर्वासा मारी इच्छाये । आवी न पाम्या सन्मान कांये ॥ दियो शाप मे न वार्या तेने । बोल्या जेम मे बोलाव्या एने ॥६॥ जाणुं निमित्त विना निरधार । केम लइए सहु अवतार ॥ माटे चिंता करशो मां कांए । शाप थयोछे मारी इच्छाए ॥७॥ कांजे पृथ्वीए व्याप्युं छे पाप । तेणे साधु पामेछे संताप ॥ माटे पुत्र तमारो थाइश । हरि नामे निश्चय कहेवाइश ॥८॥ मारा साधुनी रक्षाने सारुं । थाशे भुमिए विचरण मारुं ॥ धर्म ज्ञान वैराग्य ने भक्ति । प्रवर्तावीश भुमिए अति ॥९॥ माटे चिंता म करशो लगार । लियो द्विजकुले अवतार ॥ आप इच्छा धारी उरविषे । लियो जन्म जुदा जुदा देशे ॥१०॥ सुणी नारायणनी ए वाण । सहु पाये लाग्यां जोडी पाण ॥ पछी आप

आपणे आश्रम । गया मुनि ने भक्ति धरम ॥११॥ पछी भक्ति धर्म ऋषि जेह । उद्धवादिक सरवे तेह ॥ काले करी आ भुमि मोझार । सहु लेवा इच्छ्या अवतार ॥१२॥ देशदेश लेवाने जनम । इच्छ्या जाणी वेला ए विषम ॥ धर्यां द्विजजाति मांहि तन । कहुं सांभळज्यो सहु जन ॥१३॥ थइ वात ए बद्रिकाश्रम । लेशे जन्म ऋषि भक्ति धर्म ॥ एवुं जाणी जे हता अदेव । तेपण त्यार थया ततखेव ॥१४॥ कहे असुर अभागी एम । काढशे ए अधर्मने केम ॥ एवुं शुं आपणुं पडि भागशे । जे ए सर्वे अधर्म त्यागशे ॥१५॥ नथी गयुं नखोद आपणुं । जे चालशे एनुं बल घणुं ॥ माटे ज्यां ज्यां ए ले अवतार । त्यां त्यां तत्पर रहो तैयार ॥१६॥ एना संबंधिमां करो प्रवेश । ज्यां ज्यां जनमे एह मुनीश ॥ राखी खटको थाओ हुशियार । प्रवर्तावो अधर्म अपार ॥१७॥ जियां वियांथकी एने झालो । मति अतिशे अवली आलो ॥ कहुंछुं मने तो सुझेछे एम । कहो तमने सुझेछे केम ॥१८॥ एवुं सांभली बोल्या असुर । जेम कहो तेम करिए जरुर ॥ मर बणवानी होय ते बणे । पण एने तो जोशुं आपणे ॥१९॥ करशुं जुदा जुदा परवेश । देशुं दुःख बहु अहोनिश ॥ एम परियाणिया ए असुर । बोल्यां नरनारी करी जोर ॥२०॥ एक कहे थाउं एनी मात । नित्य शिखवुं पापनी वात ॥ एक कहे थाउं एनी माशी । नांखुं मोह ने मायानी फांशी ॥२१॥ एक कहे थाउं एनी बेन । रोइ कळकळी करावुं फेन ॥ एक कहे थाउं हुं दिकरी । मारी चिंतामां न भजे हरी ॥२२॥ एम बोली असुरनी नारी । करीए बहुविध विघ्न भारी ॥ त्यारे बोल्या असुर

वलता । अमे बहु जाणुछुं सलता ॥२३॥ कहे एक थाउं एनो बाप । मारी कुटिने करावुं पाप ॥ कहे एक थाउं एनो भाइ। नांखुं अतिशे अधर्म मांइ ॥२४॥ कहे एक थाउं एनो काको। बतावुं पाप मारग पाको ॥ कहे एक थाउं एनो मामो । करावुं अति अधर्म सामो ॥२५॥ कहे एक थाउं एनो बाल। करुं भक्ति ने धर्मनो काल॥ कहे एक हेतु एनो थइ। नियम एक रहेवा दियुं नइ ॥२६॥ कहे एक थाउं एनो सखो । करे भजन त्यां रचावुं डखो ॥ कहे एक थाउं एनो सगो। करुं एना कल्याणमां दगो ॥२७॥ कहे एक थाउं एनो गुरु। जगे अघ एटलां हुं करुं ॥ कहे अविद्या थाउं हुं नाख। म जालथी काढे पग चाख ॥२८॥ नाना बालक बहु उपजावी। दियुं हेत हुं एमां बंधावी ॥ छोरा छोरी झिणुं झिणुं बोली। खाशे एनां कलेजांने फोली ॥२९॥ एम सहु मली आपणे करशुं। जेणे थाय ए जीवनुं नरशुं ॥ एम खरा खबडदार थाओ। आव्यो अवसर म भुलो दावो ॥३०॥ एनां कुटुंबमां प्रवेश करीए। गुरु संबंधिनुं रूप धरीए ॥ एना उरथी अधर्म न टले । एम करखुं आपणे सघले ॥३१॥ एम परस्पर परियाण्युं । जोर अतिशे पोतानुं जाण्युं ॥ कर्यो असुरे मनसुबो एवो । घटे पापी अदेवने जेवो ॥३२॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणि मध्ये असुर उद्धवनामे आठमुं प्रकरणम् ॥८॥

रागसामेरी—शुभमति तमे सहु मली। सुंणो अदेवनो उपाय॥ वैर जेने नथी विसर्युं । छे शत्रुता श्रीहरि मांय ॥१॥ देवासुर संग्राम मांहि । हरि सहायथी मुवा अदेव ॥ तेणेकरी हरि अरि

जाणी । तत्पर थया ततखेव ॥२॥ वली द्वापर कलिनी संधे । आपे
हण्या हरिए असंत ॥ जे पशु पंखी अजगर नरमां । रह्याता संताइ
अनंत ॥३॥ जेने श्रीकृष्णे हाथे हण्या । तेतो पामिया पद निर्वाण ॥
पण जियां तियां जुधे मुवा । ते सर्वे थया असुराण ॥४॥ अति
विषय वासना वाला । वेर कृष्ण साथे वालवा ॥ असद्गति पामी
अवतर्या । दैत्य हजारे हजार हवा ॥५॥ असुर वैरि आगल्या । आव्या
अधभर्या अदेव अति ॥ धर्म हरिनो जनम जाणी । पीडा करवा
छे मति ॥६॥ देव दानव दैत्य दुष्ट । यक्ष राक्षस जे कहेवाय ॥
वेर वालवा वेष बदली । रह्या त्रण स्थलने मांय ॥७॥ वामी शैवी
ने वैष्णवी । दनुजे दीक्षा लिधी कई ॥ धर्मनो अतिद्वेष करवा ।
साधु सरिखा थया मई ॥८॥ केटलेक धर्या तन द्विजमां । केट-
लाक राजामां रह्या ॥ केटलाक वसिया वैश्यमां । केटलाक शूद्रमां
थया ॥९॥ त्यागी वैरागी तपस्वी । कुंड ढुंढ ने कविरिया ॥ पिर
फकिर पंडितमां । दनुज देह धरी रह्या ॥१०॥ अधिपति एमां थइ ।
शिष्यशाखा वहोळा कर्या ॥ निःशंक थइ नर नारकी । अधर्मने
अति आचर्या ॥११॥ पुंश्चली स्वैरिणी कामिनी । वली वगासे नारी
निसरी ॥ एवा असुर नर जेह । ते वेठा ए त्रण्येने वरी ॥१२॥
जेवा अदेव नर अभागी । तेवी पत्नियो तेने मली ॥ धर्मनो अतिद्वेष
करवा । वडो आग्रह मांड्यो वली ॥१३॥ कहे देव पितृना श्राद्धमां ।
मद्य मांस जेवुं कांइ नथी ॥ जो इच्छो अचिरफल पामवा । तो पूजज्यो
सहु एहथी ॥१४॥ जिज्ञासु जीव जगतमां । दैविसर्गना जे हता ॥
तेने एवो उपदेश आपी । पापिए कर्या पाप करता ॥१५॥ धर्मनी

ओथ्य लइ अधर्मी । धिरवी धन नारी हरे ॥ शास्त्रना अर्थ फेरवी । प्रेरे जेम पोते करे ॥१६॥ कहे वेदमां एह भेद छे । पशु मारी करवो जगनने ॥ वाम वारुणी संग विना । नहि पामो आत्मदर्शनने ॥१७॥ पोताना इष्टदेव मंदिरमां । दिये परत्रिय ऋतुदान जो ॥ एह तुल्य कोइ पुन्य नहि । एह मोटो उपकार मानज्यो ॥१८॥ एवी रीते असुर नर । धर्मनुं खंडन करे ॥ वैर छे जेने कृष्णशुं । एवे आदरे अहोनिश फरे ॥१९॥ वली वर्णाश्रममां रही । असुर करछे असुरपणुं ॥ शत्रुभाव श्रीकृष्णसाथे । वैर वावरेछे अतिघणुं ॥२०॥ द्विजकुले जेणे तन धर्या । ते मकार माहात्म्य कहे कथी ॥ मद्य मांस मैथुन जेवुं । कल्याण अर्थे कोइ नथी ॥२१॥ कहे वेदमां एह भेद छे । वली अष्ट भक्ति छे भली ॥ अणसमझु एम जांणे जे । आ वणशि गया वटली ॥२२॥ उत्तम मध्यम माने अज्ञानी । पण आत्मा तो एक छे ॥ तेमां वर्णाश्रम विधि । एज मोटो अविवेक छे ॥२३॥ एवो असुर उपदेश आपी । कापी पापीए जड धर्मनी ॥ आपी मति अवली अति । वाट वतावी कुकर्मनी ॥२४॥ वली असुर अवतर्या । क्षत्रि कुल मांहि खरा ॥ द्वेपी जेह छे धर्मना । तेणे पापी कर्या नारी नरा ॥२५॥ नरपति कुमति अति । परपत्नीने प्राणे हरे ॥ प्रजा पीडे पापी अति । गति पारका घरमां करे ॥२६॥ विना वांके वांक दइने । प्रजाने पीडे घणुं ॥ प्रपंच करे धन हरे । एम करे वित्त आपणुं ॥२७॥ सबल निर्बल न्यायमां । अधर्मने आगल्य करे ॥ लांच लइ दोप दइ । न्यायनो अन्याय करे ॥२८॥ वेद शास्त्र संतनी वली । कुल मर्यादा नहि

रति ॥ सत्यवादी संत देखी । अंतरमां दाझे अति ॥२९॥ पाप करता धन हरता । रमता परनारी संगे ॥ कपटी लंपटी कुडा बोला । गुह्य वारता एवा संगे ॥३०॥ प्रभुपणुं पोतामां परठी । कृष्णसम कीर्ति गमे ॥ रमणीने कहे राधिका । रसिया थइ पोते रमे ॥३१॥ एम अदेव अरिपणुं । प्रगट पाले प्रसिद्धशुं ॥ धर्म भक्ति कृष्ण साथे । वैर जेने बहुविध शुं ॥३२॥ वली वैश्य जातिमां । असुर-जन जे अवतर्या ॥ विश्वास घाती लखेपाति । कुड कपट दगे भर्या ॥३३॥ छळ कळ ने छेतरवुं । देशभाषानी जाणे कळा ॥ धर्ममां नहि ढुंकडा । अधर्म करवा उतावला ॥३४॥ शूद्रमां संताइ रह्या । दैत्य दानव दगे भर्या ॥ कृष्णशुं कलेश करवा । कइक एमां अवतर्या ॥३५॥ अतिपापी मांस सुरापी । मारे पशु वन गामनां ॥ खर सूकर कुकर कपि । करि चकासम कामना ॥३६॥ जेवा ए वर्ण तेवाज आश्रम । पापिना पापी गुरु ॥ अधर्मने महाधर्म मान्यो । वात तेनी हुं शुं करुं ॥३७॥ ब्रह्मचारी भंगी नवल रंगी । संगी धन नारी तणा ॥ पंच केशे फरे विदेशे । पिवे प्याला मद्यना घणा ॥३८॥ गृही अति निर्दय थइ । अभ्यागतनुं अपमान करे ॥ अन्न न आपे सामुं संतापे । पेट कुटुंबनुं पोते भरे ॥३९॥ वानप्रस्थ विश्वमांहि । धर्म कोइ धारतुं नथी ॥ अतिकामी लुणहरामी । पापी परदारा पथि ॥४०॥ थइ संन्यासी फरे उदासी । प्यासि पैसा नारीना ॥ करी काशांबर सुंदर अंगे । हैये भर्या हिंगारीना ॥४१॥ मति मेली अति फेली । शेली शुंशि सिद्ध थया ॥ धर्म-हिणा बुद्धिक्षिणा । दलमां न मले दया ॥४२॥ कुपंथ कलि का-

लमां । वगडेल मत बोळा थया ॥ कुंड ढुंढ नें गुलाह जेवा । कुमति मति ग्रहि रह्या ॥४३॥ वेद विप्र संत शास्त्र । माने नहि मूढ मति ॥ अवतार सर्वे कहे ओरा । पोतानुं आंधुं अति ॥४४॥ प्रभुनो परताप मुकी । कर्मना गुण गायछे ॥ अनेक जीव करी आगळ्ये । वळी जमपुरि जायछे ॥४५॥ सुंदर नारी जोड़ सारी । वातमां लइ वश करे ॥ विधवाशुं विहार करतां । मूर्ख मनमां नव्य डरे ॥४६॥ अति पापी पल सुरापी । गर्भ गाळे वळी नाखना ॥ एवा जगमां साधु कहावे । ते शब्द घा तरवारना ॥ ४७ ॥ अंतर खोटा बाहेर मोटा । अधर्म रह्या आचरी ॥ एवे साधु नामने ॥ खोव्य मोटी दिधी खरी ॥४८॥ नाम वैरागी वैराग्य नहि । वाटे घाटे वश्या जइ ॥ गुरु थइ दंभ फुंक दइ । एम जीव ठग्या कइ ॥४९॥ डाया प्रपंच दंभमां । माया शिष्यनी लेवा सइ ॥ आशा तृष्णा अति घणी । काम क्रोध घटमां कइ ॥५०॥ खवडदार खान पानमां । दाम वामना भुख्या भमे ॥ एवा असुर गुरु थइ । धर्मने अहोनिश दमे ॥५१॥ भामिनियोने भावती । वळी भक्त भक्ति आदरे ॥ खेल उत्सव ओसर मेळा । भेला थइ भुंडाइ करे ॥५२॥ भक्ति नामे भ्रष्टवाडो । आचरण ए असुर तणां ॥ नरनारी विकार विना । गोततां न मळे घणां ॥५३॥ अघवंता नर अति घणा । मात पिता गुरुना घातकी ॥ कुकर्मी कामी हरामी । कहीए महा पंच पातकी ॥५४॥ वेन बेटी मासी माता । अनुजवधु सुतप्रिया ॥ गोत्रनारी नव्य गणे । अदेव जगमां एवा थया ॥५५॥ भ्रात तात काको मामो । कामे जुवे सुत कामनी ॥ एवी कुलटा करी

असुरे। भवमां बहु भामिनी ॥५६॥ विधवा नारी अपार कामी। नर विना नव्य रही शके ॥ वर्षे वर्षे गर्भ गाळे। विये नहि पाप थके ॥५७॥ एम असुर उपदेशथी। नरनारी नियममां न रह्यां ॥ अन्योअन्य एवे भर्या। सर्वे जन सरखां थयां ॥५८॥ भलुं कुळ ब्राह्मणतणुं। जेमां सद्ग्रंथ अति निर्मळा ॥ तेमां असुर अवतरी। कर्या ग्रंथ अर्थ अवळा ॥५९॥ रुडुं कुळ राजातणुं। जेमां भक्त बहु हरिना थया ॥ तेमां दैत्य प्रकटिने। अधर्म सर्वे राखी रह्या ॥६०॥ पुष्टि करवा पापनी। नवा ग्रंथ निपजाविया ॥ संस्कृत प्राकृत शब्दे। जीव बहु भरमाविया ॥६१॥ एवे पापे करी पृथिवी। वारमवार कंपे वळी ॥ सत्यधर्म तीर्थ देवता। पाम्या पीडा सहु मळी ॥६२॥ पडे दुकाळ बहु दामिनी। चाले वायुवेगे वृक्ष पडे ॥ एवा उपद्रव अतिशे। प्राणधारी सहुने नडे ॥६३॥ अतिपीडा अधर्मथी। चराचर सहु पामिया ॥ त्यारे भक्ति धर्म ऋषि। प्रकट्यां करी दया ॥६४॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये असुरउद्भव नामे नवमुं प्रकरणम् ॥ ९ ॥

चोपाइ—सुंदर शोभेछे सरवार देशरे। जियां धर्मे कर्यो प्रवेशरे ॥ धन्य धन्य धरा ए पावनरे। धन्य देवहा नदीतटे वनरे ॥१॥ अंब कदंब अशोक केळीरे। जांबु लिंबु वळी जामफळीरे ॥ करमुक कुटदिम कणेरीरे। बहु बदरी ने नाळीयेरीरे ॥२॥ तियां सारस हंस शुक मोररे। करे कोयल कोकिला झिंगोररे ॥ घणे वृक्षे विटाणां ज्यां गामरे। जाणुं बिजुं आ धर्मनुं धामरे ॥३॥

तियां शोभे शहेर रंकहटरे । तेमां वर्ते आनंद अमटरे ॥ खान पाने पटे सुखी लोकरे । भय विग्रह ने नहि शोकरे ॥४॥ तियां वसेछे वर्ण च्याररे । तेणे शोभेछे शहेर अपाररे ॥ द्विज क्षत्रि वैश्य वळी शूद्ररे । तर्या धर्मथी शोक समुद्ररे ॥५॥ वसे विप्र तियां सरवरियारे । अति भाव भक्तिना भरियारे ॥ दयावाळा दलना उदाररे । पापरहित पुन्यभंडाररे ॥६॥ उंचे कुळे आचार छे अतिरे । सदा स्वधर्म मांहि छे मतिरे ॥ गोत्र सावर्णि ने साम वेदरे । शाखा कौथमी सांभळो भेदरे ॥७॥ त्रण प्रवर तेनां सुजसरे । भार्गव वैतहव्य सावेतसरे ॥ पांडे ईटार गामना कहीएरे । पूज्य शिरनेत्र राजाना लहीएरे ॥८॥ अतिकृपाळु कनहिरामरे । तेना सुत बालशर्मा नामरे ॥ वेद शास्त्र ने पत्या पुराणरे ॥ शुद्ध आत्मावाला ते सुजाणरे ॥९॥ सत्यवादी अति इंद्रिय जितरे । धीर गंभीर धर्ममां प्रीतरे ॥ शील संतोष दल उदाररे । शुभ शांति गुणना भंडाररे ॥१०॥ एवा बालशर्मा महामतिरे । जेने घेर छे भाग्यवती सतीरे ॥ गुणवान पतिव्रत धारीरे । पुन्य पवित्र निर्मळ नारीरे ॥११॥ एवां नरनारी गुण भंडाररे । तियां धर्यो धर्मे अवताररे ॥ संवत सत्तर वर्ष छनुंरे । प्रमोद नाम संवत्सरनुंरे ॥१२॥ दक्षिणायनमां रवि रमेरे । वर्ते शरद ऋतु ते समेरे ॥ मास कार्तिक शुदी साररे । एकादशी सुंदर बुधवाररे ॥१३॥ नक्षत्र उत्तरा वज्र योगरे । विष्टि करण हरण रोगरे ॥ कुंभ लग्न मांहि भाग्यवतीरे । जन्म्या धर्मदेव महा मतिरे ॥१४॥ धर्म जन्म जाणी त्रण लोकरे । थया विबुध

साधु अशोकरे ॥ आव्या सुर तेत्रीश क्रोडिरे । तेतो करे स्तवन कर जोडिरे ॥१५॥ आव्या ब्रह्मा ने तियां ब्रह्माणीरे । आव्या शिव ने गिरिजा राणीरे ॥ गाय शारदा शेष त्यां गानरे । तांड नृत्ये त्रोडे शिव तानरे ॥१६॥ गाय गांधर्व ने अपसरारे । सिद्ध चारण ने मुनिवरारे ॥ आव्यां वैकुंठथकी विमानरे । नयणे निरखवा धर्म निदानरे ॥१७॥ करे सुर ते वृष्टि सुमनेरे । बहु वाजिंत्र वाजे गगनेरे ॥ वाजे ढोल ने दुंदुभि गडेरे । तेनी खबर मुक्तने पडेरे ॥१८॥ थाय नभे उत्सव अपाररे । थयो जाणी धर्म अवताररे ॥ जेम गेकि रह्योछे गगनरे । तेम भुमिए भक्त मगनरे ॥१९॥ नरनारी पाम्यांछे आनंदरे । धर्म प्रकट्या पूरण चंदरे ॥ घेर घेरथी मानिनी मळीरे । गाये वधाइ मंगळ वळीरे ॥२०॥ करे उत्सव नर ने नाखरे । बांध्यां तरियां तोरण बारणे ॥ भरी गज मोतिडाना थाळरे । चाली नारी वधावा दयाळरे ॥२१॥ वधावेछे वनितानां वृंदरे । मुख जोइने पाम्यां आनंदरे ॥ पछी भामिनी गइ भुवनरे ॥ तेड्या विप्र विद्याए संपन्नरे॥२२॥ जोयां वार घडी ने लगनरे । जोइ मनमां थया मगनरे ॥ कहे एवी पळे बाळ आव्योरे । जांणु त्रिभुवनने सुख लाव्योरे ॥२३॥ आवी पळे प्रकट जे थायरे । तेतो धर्म मूर्ति कहेवायरे ॥ माटे आ वात तमे छ-पाडोरे ॥ एनुं नाम देवशर्मा पाडोरे ॥२४॥ तन शोभित सुंदर अतिरे ॥ माटे देवशर्मा महामतिरे ॥ पछी हरख्या बालशर्मा मनरे ॥आप्यां दान थइने प्रसन्नरे ॥२५॥ ब्राह्मण भिक्षुकने भरि-भाग्यांरे । दिधां दान बहु सुख माग्यांरे ॥ थइ राजी अति विप्र

जनरे । गया पोत पोताने भुवनरे ॥२६॥ पछी मावापे विचार्युं मनरे । आनी करवी झाझी जतनरे ॥ अतिहेत राखी उर मांइरे । अर्ध घडी मेले नहि क्यांइरे ॥२७॥ हैये हेत समेत झुलावेरे । प्रेमे पारणियामां झुलावेरे ॥ करे काम धामनुं जो कांइरे । पण वृत्ति रहे बाळक मांइरे ॥२८॥ रुडे हर्षे सुतने रमाडेरे । पय साकर पाक जमाडेरे ॥ एम करतां मोटा ज्यारे ह्वारे । त्यारे मांडयुंछे मुखे बोलवारे ॥२९॥ कांइ बोलेछे काल्लु जो कालुरे । तेतो लागे माताजिने वहालुरे ॥ बाळचंद्र पेर्ये अहोनिशरे । वाधे देवशर्मा ते हमेशरे ॥३०॥ धर्यो धर्म जे दिनो जनमरे । मटी साधुने वेळा विषमरे ॥ तर्त पापीने पीडा उपनीरे । आव्युं अचानक एवुं बनीरे ॥३१॥ पुर गाम घोष पृथ्वीपररे । तियां उपज्यो आनंद भररे ॥ थया यज्ञ अग्नि निर्धूमरे । सुखमां वायु निर्मळ व्योमरे ॥३२॥ थयां सतपुरुषनां चित्तरे । अति निर्मळ परम पुनितरे ॥ नदी कूप वाव्यनां जे जळरे । थयां ताल सरवे अमलरे ॥३३॥ सिद्ध ऋषि सहु सुख पाम्यारे । अंतरेथी अधर्मने वाम्यारे ॥ थइ राजिने आपे आशिषरे । धर्म जीवज्यो कोटि वर्षरे ॥३४॥ एम सुख पाम्या सत्यधर्मीरे । पाम्या पीडा जे हता कुकर्मीरे ॥ पापी पाखंडिनुं पडी भाग्युरे । मन सहुनुं धर्ममां लाग्युंरे ॥३५॥ धर्म पोते अति महाधीररे । सुख दुःखे रहे मन स्थिररे ॥ भुख दुःख वळी शीत उष्णरे । होय तनमां न माने मनरे ॥ ३६ ॥ एवुं जोइ बाळशर्मा बापरे । जाण्या मोटा योगी छे आ आपरे ॥ वर्ष आठ जनमथी थियांरे । आपी ताते उपवीत तियांरे ॥३७॥ आपी जनके जनोइ ज्यारेरे ।

कर्यो मोटो उत्सव ते वारेरे ॥ पछी धर्मे वटुनो जे वेषरे । धारी वधारीया पंच केशरे ॥३८॥ भण्या वेद शास्त्र ने पुराणरे । थया पंडित पोत्ये सुजाणरे ॥ हुवा बार वर्षना आपेरे । त्यारे श्रीत्ये शुं पुछीयुं बापेरे ॥३९॥ पुत्र परणो एक मेरारुरे । मानो वचन एटलुं मारुरे ॥ जेवा पुत्र तमे गुणवानरे । जोइए सुंदरी तम समानरे ॥४०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये धर्मजन्म नामे दशमुं प्रकरणम् ॥१०॥

पूर्वछायो—सुंदर देश सरवारमां । नदी मनोरमा नाम छे ॥ मखोडा तीर्थ त्यांथकी । उत्तरे छपैया गाम छे ॥१॥ सुंदर सर त्यां सोयामणुं । अति अमल जळ तेतणुं ॥ पद्म पोयणांनी पंक्तिए । शोभेछे सुंदर घणुं ॥२॥ त्यांथी दक्षिण दिशमां । बगिहा चुडवा वे वन छे ॥ फल फुल सुंदर जेमां । सुंदर झाडे सघन छे ॥३॥ अनुप एवी अवनिमां । छे गाम नामे छपैया ॥ द्विज क्षत्रि वैश्य शूद्र ॥ च्यारे वर्ण ज्यां वसिया ॥४॥ चोपाइ—तियां कृष्णशर्मा द्विज एकरे । जाणे सार असार विवेकरे ॥ शील संतोष गुणे संपन्नरे । शुद्ध हृदये परम पावनरे ॥५॥ तेने घेर भाग्यभानी नारखरे । अति पवित्र अंतर उदाररे ॥ जेवी निर्मळ ए युवतिरे । तेवा कृष्णशर्मा छे सुमतिरे ॥६॥ वळी वासुदेवनी जे भक्तिरे । करे भाव भरिने दंपतीरे ॥ एवां निर्मळ ए नरनारखरे । तियां भक्तिए धर्यो अवताररे ॥७॥ संवत् सत्तर वर्ष अठाणुंरे । कार्तिकी पुनम प्रमाणुंरे ॥ नक्षत्र कृत्तिका बुधवाररे । थयो चंद्र उदे अवताररे ॥८॥

लिधो जन्म ज्यारे जसवतिरे। थयां मात तात राजी अतिरे ॥ पछी कृष्णशर्मा जे विपररे। तेड्या जोतिषि ब्राह्मण घेररे ॥९॥ जोया जोषिए जोश रूपाळारे। कह्युं नाम कहेज्यो एनुं वालारे ॥ बिजा नाम तणो निर्धाररे। करशे गुणे करी नरनाखररे ॥१०॥ छे ए देव मनुष्य म जाणोरे। भाग्य मोटां तमारां प्रमाणोरे॥ एवुं सुणी कृष्णशर्मा कानरे। कर्या विप्र राजी दइ दानरे ॥११॥ पछी मोटां थयां ए मूर्तिरे। लागे मावापने वालां अतिरे ॥ करे खेल बालक समानरे। तेणे ढांक्युंछे पोतानुं ज्ञानरे ॥१२॥ वाधे बालचंद्र पेठ्ये नित्येरे। करे श्रीकृष्णनी भक्ति प्रीत्येरे॥ माटे लोक कहे भक्ति नामरे। एम बोलावे पुरुष ने वामरे ॥१३॥ रूप गुण लक्षणे छे एवांरे। कपिलमाता देवहूती जेवांरे ॥ शील स्वभावे शोभेछे घणुंरे। बिजा गुण हुं केटला गणुंरे ॥१४॥ लज्जावान ने नम्रता अतिरे। दया क्षमावाळां ए मूरतिरे। शुद्ध अंतर सदा अमळरे। निष्पाप ने आपे निर्मळरे ॥ १५ ॥ एवां भक्ति धर्मनी पत्नीरे। धरी तन वाला नामे बनी रे ॥ जेदि थकी जनम्यां ए सतीरे। भावि सौने कृष्णनी भक्तिरे ॥१६॥ वधि श्रद्धा सहुने ए समेरे। भक्ति करवा भक्ति जनमेरे ॥ रह्यो घरघर आनंद छाइरे। दंभी पाषंडी गयां संताइरे ॥१७॥ एवो भक्तितणो जे प्रतापरे। जोइ बोल्या कृष्णशर्मा बापरे ॥ आनी करिए हवे सगाइरे। सुंदर मोटी सरवार मांइरे ॥१८॥ तियां बालशर्मा गुणवानरे। उंचे कुळे ए घर निदानरे ॥ तेना सुत देवशर्मा कहीएरे। आ कन्या एने आपणे दइएरे ॥१९॥ त्यारे राजी थयांछे भवानीरे। सारुं वात तमारी में मानीरे॥ पछी लग्न लखी

तेह वाररे । कर्यो विप्र जावाने तैयाररे ॥२०॥ चाल्यो ब्राह्मण त्यांथकी झटरे । आव्यो पुर जियां रंकहटरे ॥ कहे बालशर्माने विपररे । लाव्यो लग्न हुं तमारे घररे ॥२१॥ सुत तमारो धर्म छे नामेरे। तेने परणावो छपैया गामेरे ॥ एवुं सांभळी सहुने भाव्युंरे । हेते करीने लग्न वधाव्युंरे ॥२२॥ पछी शणगारी सुंदर जानरे । थया सज्ज सहु गुणवानरे ॥ कर्या वरे सुंदर शणगाररे । तेणे ओपेछे धर्म अपाररे ॥२३॥ पहेर्यो काछ कसुंबल वाघोरे । शिरे शोभेछे सोनेरी पाघोरे॥ हैये हार ने मिंढल हाथेरे। सुंदर खोश्यां छोगलियां माथेरे ॥२४॥ काने कुंडल वेल्य ने कडीरे। कंठे शोभेछे हेम हांसडीरे॥हैये डुलर हीरा सांकळीरे। ओपे उत्तरी सुंदर वळीरे ॥२५॥ पहेरि मोहनमाळा रूपाळीरे । उर पर उत्तरी शोभाळीरे॥ बिजी पहेरीछे फुलनी माळारे । तेणे शोभेछे अतिरूपाळारे ॥२६॥ बाजु काजु पोंचि कर कडांरें । सुंदर शोभे वर नानकडारे ॥ पहेरी वेढ विंटी जडी नंगरे । मुद्रिकामां मणि कणि झगेरे ॥२७॥ अंसे शोभेछे सोनेरी असिरे। मुखे पट दई रह्या हसिरे॥ पाये पहेरिछे मोजडी लालरे । चाले मलपता जेम मरालरे ॥२८॥ चड्या घोडले वर सुजाणरे । वाजे ढोल ने गडे निशाणरे ॥ जोड्यां रथ वहेल ने गाडलांरे। चाले एकथकी एक भलांरे ॥२९॥ चडी गर्दि ढंकांणो गगनरे। जोइ अमर थया मगनरे॥ पहोच्या सुंदर वर छपैयेरे। आव्युं गाम सरवे सामैयेरे ॥३०॥ जन जोइने वरनुं रूपरे । कहे आ छे सुरनर भूपरे ॥ आपी उतारा जुगत्ये जमाव्यारे । पछी वरते तोरण आव्यारे ॥३१॥ जोइ सुंदर वरनुं रूपरे । मोह्यां नरनारी सुर

भूपरे ॥ भाल्युं भाल तिलकनुं विंदुरे । जाणुं उग्योछे आ विजो इंदुरे ॥३२॥ पछी पोंखी पाटे पधराव्यारे । घणुं सासुजीने मन भाव्यारे ॥ पछी दियांछे कन्यानां दानरे । थाइ वर तारो गुणवानरे ॥३३॥ बेठां मायरे वर कन्या जोडीरे । बांधि गांठ्य छुटे नहि छोडीरे ॥ प्रीते परण्या धर्म उदाररे । तियां वर्त्योछे जयजयकाररे ॥३४॥ करी पहेरामणि बहुपेख्यरे । पछी जानने चळावी घेख्यरे ॥ दियी जानेये बहुज दात्यरे । तेनी कहीए आवे केम वातरे ॥३५॥ उडे अबीर गुलाल तेलरे । थइ रहीछे रंगडानी रेलरे ॥ एम रम्या जम्या रुडि रीतेरे । पछी कृष्णशर्मा बोल्या प्रीतेरे ॥३६॥ बालशर्मा मागुं तम पासरे । सत्यवादी छो पुरज्यो आशरे ॥ कुळ तमारामां निर्धाररे । मागे जेते न करो नकाररे ॥३७॥ माटे मागुंछुं जोडि हुं पाणरे । दज्यो दया करीने सुजाणरे । सुत तमारो मारो जमाइरे । आपो मुजने रात्युं हुं आंइरे ॥३८॥ एवुं सुणी बालशर्मा कानरे । पाम्या धर्मसंकट निदानरे ॥ एह वात मुजथी केम थाशेरे । सुत धर्म ते केम देवाशेरे ॥३९॥ तेम नकारोपण नहि थायरे । पाडुं नावो पत्य मारी जायरे ॥ पछी कुळनो धर्म संभाळीरे । सुत आप्यातणि ते हा वाळीरे ॥४०॥ जेम काढी आपे कोइ प्राणरे । एम आप्या सुतने सुजाणरे ॥ रह्युं नहि धीरज्य धारतारे । कहेतां कही न जाये वारतारे ॥४१॥ पछी अतिशे धीरज्य धार्युंरे । देवा शिक्षा मनमां विचार्युंरे ॥ सुणो दुलहि कुंवरी कल्याणीरे । कहुं तमारा हितनी वाणीरे ॥४२॥ तमे पाळज्यो कहुं पतिव्रतरे । जेणे करी पामो सुख तर्तरे ॥ पतिव्रताना धर्म समानरे । नथी नारीनो यश निदानरे

॥४३॥ पतिव्रतपणाने जे पामेरे । तेनां सरवे संकट वामेरे ॥ मात तात भ्रात काका मामारे । धन्य पति जेने एवी भामारे ॥४४॥ तेनी त्रण पेढि लगि तारेरे । जे कोइ नारी पतिव्रत धारेरे ॥ तन रोम लेखे कोटि वर्षरे । रमे स्वर्गे ए नारी ने पुरुषरे ॥४५॥ सुर शशि थावाने पावनरे । विंतो पवन स्परशे तनरे ॥ तप तीर्थ व्रत जे कहावेरे। तेनुं तेज पतिव्रता पावेरे ॥४६॥ पापी पृथ्वीनी स्परसे जो रजरे । थाय पवित्र नहि आश्चर्यजरे ॥ एवी पतिव्रता पुन्यवानरे। तेनां नाम सांभळो निदानरे ॥४७॥ अरुंधती अनसूया जेहरे । सावित्री शांडिली सत्या तेहरे ॥ अहल्या द्रौपदी शतरूपारे । मेना सुनीति संज्ञा अनुपारे ॥४८॥ स्वाहा लोपामुद्रा एह सतीरे । जेणे प्रेमेशुं सेविया पतिरे ॥ एवी तुंपण थाइश कल्याणीरे । सत्य मानज्यो कहुंछुं वाणीरे ॥४९॥ थाशे पतिमांहि प्रेम अतिरे। माटे तुंने कहेशे प्रेमवतीरे ॥ पछी पोताना सुत पावनरे । तेने कहेछे हेत वचनरे ॥५०॥ पुत्र ब्रह्मकर्म जे कहेवायरे । रहेज्यो कुशळ तमे तेह मांयरे ॥ वळी आ सुंदरी जे सौभाग्यरे । तेनो करशो मां तमे त्यागरे ॥५१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तक-श्री सहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये भक्तिधर्मविवाह नामे अग्यारमुं प्रकरणम् ॥११॥

पूर्वछायो—पछी भक्तिए पुछियुं । सुणो ससरा वृद्धतात ॥ पतिव्रताना धर्मनी । कहो विघ्ये विघ्ये मने वात ॥१॥ एवुं सुणिने वालशर्मा । कहे सांभळज्यो सुंदरी ॥ भाख्या छे धर्मशास्त्रमां । महामुनिए दया करी ॥२॥ सतीगीतामां सतीए । धर्म पतिव्रताना

ग्रिछव्या ॥ रहेज्यो एवी रीतशुं । जेवा शिवाए वर्णव्या ॥३॥ दुःख पडे दोय दंपती । तमे समीरसुत संभारज्यो ॥ कुळदेव ए आपणा । करशे संकटमां सार,ज्यो ॥४॥ चोपाई—रहेज्यो सर्वे एकादशी व्रतरे । करज्यो उत्सव जेवी सामर्थिरे ॥ वळी सत्पुरुषनो संगरे । करज्यो उरे आणी उछरंगरे ॥५॥ दारी चोरी मद्य मांस जेहरे ॥ भुल्ये पण करशो मां तेहरे ॥ भ्रष्टवाडो छे भूमिए घणोरे । रखे पाश लागे तेह तणोरे ॥६॥ कहे सुतप्रत्ये बालशर्मारे । तमे जाज्यो अयोध्या नग्रमांरे ॥ एवी सांभली शिवनी वाणरे । लाग्यां पाय दंपती सुजाणरे ॥७॥ ज्यारे नरनारीए नाम्यां शीषरे । त्यारे आपीछे पांडे आशिषरे ॥ कहे सुखी रहेज्यो नरनाररे । थशे यश तमारो अपाररे॥८॥एम कही चाल्या बालशर्मारे । पहोच्या पांडे पोताना नग्रमांरे ॥ तियां वीत्या थोडा घणा दिनरे । पछी तरत तज्युं त्यां तनरे ॥९॥ पछी सांभळज्यो शुभ मतिरे । कहुं रह्यां जेम ए दंपतीरे ॥ जेजे ताते कह्यांछे वचनरे । तेते रीतमां रह्यां मगनरे ॥१०॥ रहे व्रत अखंड एकादशीरे । करे कृष्णकीर्तन हुलशीरे ॥ धर्म न त्यागे आपत्काळरे । कहे लोक आ धर्म दयाळरे ॥११॥ पछी आवी त्यां द्वादश नारीरे । सेवे श्रद्धादि प्रेम वधारीरे ॥ देखे धर्म ने भक्ति दोयरे । बिजां देखे नहि जन कोयरे ॥१२॥ करे संध्या तर्पण कर्म नित्यरे । सत्य शास्त्रमांहि घणि प्रीत्यरे ॥ एवा धर्मदेव धुरंधररे । करे भक्ति प्रभुनी सुंदररे ॥१३॥ एम करतां दंपती आपरे । जन्म्या सुत श्रीरामप्रतापरे ॥ गुणे संकर्षण समानरे । दातार शूर भक्त निदानरे ॥१४॥ हवे बिजा

मुनि जे निष्पापरे । पोता मेलो सघो जेणे शापरे ॥ तेह
ऋषिए धर्यां छे तनरे । जोइ द्विजनां कुळ पावनरे ॥१५॥ जियां
जियां रहाता ए मुनिरे । करता भक्ति प्रेमे शुं प्रभुनिरे ॥ दिन-
दिन प्रत्ये अतिघणिरे । करता कथा श्रीकृष्णजि तणिरे ॥१६॥
त्यारे अभक्त नर जे अभागीरे । तेने वात ए वसमी लागीरे ॥
पछी जियां तियांथी अदेवरे । वेर आदरियुं ततखेवरे ॥१७॥ धर्म-
वान भक्तिवान जनरे । तेने आदर्युं करवा विघनरे ॥ वळी भक्ति
धर्म ऋषि जेहरे । तेने समझे साचा शत्रु तेहरे ॥१८॥ जेम जेम
पीडा पामे धर्मरे । एवां करे ते कुकर्मी कर्मरे ॥ जेम जेम पीडा
पामे भक्तिरे । एवां कष्ट उपजावे कुमतिरे ॥१९॥ जेम जेम दुःखी
थाय मुनिरे। एवी मति छे सहु असुरनीरे ॥ परठे गुणमां अवगुण
अतिरे । महा पापमय जेनी मतिरे ॥२०॥ पुर ग्राम देशमां जे
दैत्यरे । पीडेछे भक्ति धर्मने नित्यरे ॥ तेने दुःखे भक्ति धर्मदेवरे ।
आव्यां अयोध्यामां ततखेवरे ॥२१॥ तोय कुकर्मी केड न मुकेरे ।
देतां दुःख घडिए न चुकेरे ॥ पछी ए दुःख टाळवा काजरे । गया
काशी मांहि धर्मराजरे ॥२२॥ जाणी शिवनी पुरी सुंदररे । तियां
करावियो महारुद्ररे ॥ कष्ट मटाडवा कर्यो उपायरे । पण कष्ट
मट्युं नहि कांयरे ॥२३॥ तियां पण दनुज समूहरे । वेष मनुष्य
ने करे द्रोहरे ॥ पाम्या पीडा त्रणे त्यां अतिरे । पछी गुप्तपणे
करी गतिरे ॥२४॥ कष्ट मटवा करेछे उपायरे । पण कष्ट मटे
नहि कांयरे । पछी त्यांथी आविया प्रयागेरे । अतिक्लेश छे त
नमां त्यागेरे ॥२५॥ कर्युं संध्या तर्पण गंगा नाइरे । कर्यो तीर्थ

उपवास त्यांइरे ॥ रह्या घणुं ए स्थळ मोझाररे । तियां मळ्या श्रीवैष्णवाचाररे ॥२६॥ नाम रामानंद महामतिरे । स्वयं सद्गुरुरूप मूरतिरे ॥ महा तपेश्वर त्याग तनेरे । धीर गंभीर मोटा छे मनेरे ॥२७॥ आपे मुमुक्षुने उपदेशरे ॥ राखेछे ब्रह्मचारिनो वेशरे॥ ऊर्ध्वपुंड्र कर्युं त्यां केशरेरे । कुंकुम इंदु मध्ये मनहरेरे ॥२८॥ कंठे माळा तुलसीनी दोयरे । जोइ जनतणा मन मोयरे ॥ एवे वेषे रामानंद मुनिरे । फरे सार्य लेवा जिज्ञासुनीरे ॥२९॥ बहु शिष्ये सहित फरेछेरे । सहुने ज्ञानोपदेश करेछेरे॥ शब्दब्रह्म परब्रह्म ग्रिछेरे । यथार्थपणे जेम इच्छेरे ॥३०॥ एवा स्वामी जेह रामानंदरे । तेने मळिने पाम्या आनंदरे ॥ बहु हेतेकरी धर्मदेवरे । करे मोटा जाणी नित्य सेवेरे ॥३१॥ एक दिवस चांपता चर्णरे । आवी निद्रा ने ढळिया धर्णरे ॥ सुखे सुता त्यां थयुं स्वमरे । पाम्या तेज मंडलनुं दर्शनरे ॥३२॥ तेमां श्रीकृष्ण मूर्ति श्यामरे । निरख्यां प्रभुजि पूरणकामरे ॥ पाम्या अंतरे दर्शन एहरे । जाणी कृपा श्रीस्वामिनी तेहरे ॥३३॥ जाण्या सद्गुरु एक आ स्वामीरे । पाम्या शरण बेउ शीष नामीरे ॥ पछी स्तुति दंपतीए किधीरे । एथी भागवती दीक्षा लिधीरे ॥३४॥ आपी स्वामिए माळा ते दोयरे । बांधि धर्मे तुलसीनी सोयरे ॥ पछी श्रीकृष्णना मंत्र जेहरे । अष्टाक्षरना कहावेछे तेहरे ॥३५॥ तेनो हेत उपदेश किधोरे । पोता शरणे धर्मने लिधोरे ॥ कह्यो शरणमंत्र ते समानरे । विशेष महामंत्र निदानरे ॥३६॥ एह बेउ मंत्र सुखकारीरे । मुणि धर्मे लिधा मने धारीरे ॥ पछी नरनारीनां जे नियमरे । पुछयां पाळवानां करी प्रेमरे

॥३७॥ कहुं सुणो सहु जन हवेरे । जेजे कह्युंछे एना गुरुवेरे ॥ सर्वे संप्रदायनी जे रीतरे । कही अति परम पुनितरे ॥३८॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये भक्तिधर्मने रामानंदस्वामी मळ्या ए नामे बारमुं प्रकरणम् ॥१२॥

पूर्वछायो—स्वामी कहेछे धर्मने । तमे सांभळो वात सिद्धांत ॥ शुद्धमति अति ओळखी । हवे कहुं धर्म एकांत ॥१॥ त्यागी गृही नरनारीनी । कहुं रीत ते रुढि पेख ॥ तमे रहेज्यो रखावज्यो । ज्यारे जाओ तमारे घेख ॥२॥ उत्तम रीतने अनुसरी । तमे वर्तज्यो नरनार ॥ अशुद्ध रीत होय जगमां । तोय करशोमां कोइ वार ॥३॥ शुद्ध रीत हवे सांभळो । संक्षेपे कहुं सुजाण ॥ जेणे करी त्यागी गृही । पामे पद निर्वाण ॥४॥ चोपाई—कहुं श्राद्ध यज्ञे पशुघातरे । करवी नहि सांभळो वातरे ॥ एकादश त्रण प्रकाररे । सुरा पिवी नहि कोइ वाररे ॥५॥ शुद्ध ओषधिमां मद्य मळेरे । ते न खावुं पिवुं कोइ पळेरे ॥ यज्ञशेष मांस लेश जेहरे । भूल्ये भक्ष न करवुं तेहरे ॥६॥ सुणो धर्मदेव वात मोरीरे । पुण्य सारुए न करवी चोरीरे ॥ पर त्रियानो संग न किजेरे । केदि त्रियालुं दान न दिजेरे ॥७॥ त्रियामात्र जार नर जोइरे । आपत्काले न रहे संग सोइरे ॥ वळी त्यागी नर होय जेहरे । तेने स्पर्शे नहि नारी देहरे ॥८॥ तेम त्यागी नर निर्धाररे । तजे नारीने अष्ट प्रकाररे ॥ ए छे जाणो अनादिनी रीतरे । वळी कहुं सुणो दइ चित्तरे ॥९॥ केदि आत्मघात नव किजेरे । विमुखनी कथा न सुणिजेरे ॥ हरि-

प्रसादी माहात्म्ये अन्नरे । न खपे तेनुं न खावुं जनरे ॥१०॥ मिथ्या अपवाद कोइ शिररे । देवो नहि कहुं धर्म धीररे ॥ कोइ विषयी व्यसनी जनरे । तेनो न करो संग कोइ दनरे ॥११॥ वळी तपस्वी क्रोधी भक्त कामीरे । होय एवा जे नर हरामीरे ॥ तजि स्वधर्म बिजो धर्म पाळेरे । कावे त्यागी ने लोभ न टाळेरे ॥१२॥ गुरु शिष्यने शास्त्र प्रमाणरे । न वर्ते वर्तावे अजाणरे ॥ ज्ञानी खंडे प्रभुनो आकाररे । एह षट् खलने धिक्काररे ॥१३॥ एह षट्खल नर जेहरे । तजवा मुमुक्षुजने तेहरे ॥ देव तीर्थ वेद ने गायरे । ब्राह्मण साधु धर्मी कहेवायरे ॥१४॥ तेनी निंदा न करवी मुखेरे । धर्म मेलवो नहि दर्द दुःखेरे ॥ वळी जेह शास्त्रमां श्रीकृष्णरे । कह्या निराकार अज्ञजनरे ॥१५॥ ते न सांभळवुं सुणो धर्मरे । एह समझि लेवो मने मर्मरे ॥ आयुध विष न देवी जाळरे ॥ जेथी जन दुःख पामे ते काळरे ॥१६॥ वळी आ मते मोटा ब्रह्म-नरे । ते न राखे शस्त्र कोइ दनरे ॥ ऊर्ध्वपुंड्र तिलक करवुंरे । मध्ये कुंकुमनुं बिंदु धरवुंरे ॥१७॥ राधाकृष्ण प्रसादी जे होयरे । करे सधवा बिंदु भाले सोयरे ॥ न करे विधवा बिंदु पुनितरे । एवी आपणा मतनी रीतरे ॥१८॥ जेनी जे रीत ते चित्त धरवीरे । भावे श्रीकृष्णनी भक्ति करवीरे ॥ करवो रास पंचाध्याय पाठरे । कृष्ण कृष्ण कहेवुं जाम आठरे ॥१९॥ गले माळा धरावज्यो दोयरे । तुलसी ने चंदननी सोयरे ॥ एवी वात गुरुजिए करीरे । भक्ति धर्म ते हृदये धरीरे ॥२०॥ पछी अनन्यभक्तनी रीतरे । कही उद्धवे करीने प्रीतरे ॥ कहे ब्राह्मण तमे छो श्रेष्ठरे । जेने कृष्ण

छे इष्ट अभीष्टरे ॥२१॥ मारा शिष्यमां मोटा छो तमेरे । रुडा गुणवाळा जाण्या अमेरे ॥ हवे घेरख जाओ नरनारीरे । राधाकृष्णने हृदये संभारीरे ॥२२॥ आवे मुमुक्षु जीव कोइ पासरे । आपी उपदेश टालज्यो त्रासरे ॥ एने महामंत्रनो जे जापरे । तमे करज्यो निरंतर आपरे ॥२३॥ वळी श्रीकृष्णना जे वे मंत्ररे । जोइ मुमुक्षु कहेज्यो निरंतररे ॥ ब्राह्मण क्षत्रिय ने वैश्य जेहरे । सत्शूद्र ने स्त्रियो तेहरे ॥२४॥ कहेज्यो मंत्र प्रथमनो तेनेरे । भवसागर तरवा एनेरे ॥ करतां एह मंत्र नित्य जापरे । थाय अधिकारी नर आपरे ॥२५॥ त्यारे बिजो मंत्र तेने कहेज्योरे । एवी रीते उपदेश देज्योरे ॥ पडे तमारे जो कांइ दुःखरे । तो थाशे महामंत्रथी सुखरे ॥२६॥ करशो जाप तो श्रीकृष्णदेवरे । देशे इष्ट सिद्धि ततखेवरे ॥ रामानुजना ग्रंथ छे जेहरे । तमे सर्वे भणज्यो तेहरे ॥२७॥ गीताभाष्य आदि ग्रंथ तेमांरे । श्रीकृष्णनुं माहात्म्य छे जेमांरे ॥ करज्यो कथा तेनी अहोनिशरे । एवो आप्यो गुरुए उपदेशरे ॥२८॥ पछी भक्तिधर्म आव्यां घेरखरे । करे कृष्णभक्ति रुडि पेरखरे ॥ स्थूल सूक्ष्म ने कारण देहरे । तेथी पर आत्मा छे जेहरे ॥२९॥ वळी व्यापे ए त्रण ठेकाणेरे । तेने श्रीकृष्णनो दास जाणेरे ॥ सर्वोपरि छे श्रीकृष्ण एकरे । जीव ईश्वर माया प्रेरकरे ॥३०॥ एम निश्चय कर्यो धर्मे ज्यारेरे । जगत् मिथ्या मनाणुं छे त्यारेरे ॥ गुरु आज्ञाए करी ग्रंथ जेहरे । रामानुजना वांचे नित्य तेहरे ॥३१॥ एवा शुद्ध हृदयवाला जाणीरे । दैवी जीव बोले एम वाणीरे ॥ आतो धर्मदेव छे साक्षातरे । तेह विना नोय आवी-

वातरे ॥३२॥ पछी असुरगुरुने त्यागीरे । थया धर्मपद अनुरागीरे ॥ जेने दैत्यगुरुमां छे हेतरे । थया दैत्य ते कुले समेतरे ॥३३॥ मान्यां धर्मनां जेणे वचनरे । शोभ्या देव समान ते जनरे ॥ पछी अन्न वस्त्र अलंकाररे । पूज्या धर्मने शिष्ये ते वाररे ॥३४॥ तेणे करी थइछे संपत्तिरे । गयां दुःख दारिद्र विपत्तिरे ॥ एम करतां वील्या दिन सोइरे । आपि सुतने समे जनोइरे ॥३५॥ कर्यो उत्सव जमाड्या द्विजरे । ते देखिने दैत्ये करी खिजरे ॥ पछी असुर नर भेळा थइरे ॥ गया घरनी संपत्ति लइरे ॥३६॥ अन्न धन महिषी ने गायरे । तेमां रहेवा दिधु नहि कांयरे ॥ एह आदि जे आपियां दुःखरे । तेतो कह्यां जाय नहि मुखरे ॥३७॥ थयां निर्धन नहि खावा अन्नरे । न मळे नवुं पेरवा वसनरे ॥ पडे एकांतरे उपवासरे । तेने देखी दुष्ट करे हासरे ॥३८॥ कहे जुवो आ धर्म ने भक्तिरे । सुख माणेछे केवुं दंपतीरे ॥ एतो सत्यवादी छे निदानरे । चालो थाये एना मेमानरे ॥३९॥ आवे एम देखाडवा भुंडुंरे । जेने अंतरे वैर छे उंडुंरे ॥ तेने उछि उधारुं करिनेरे । भोजन करावे भाव भरिनेरे ॥४०॥ न मळे अन्न पोताने खावारे । पण न दिये पत्यने जावारे ॥ एम बहु दिन दुःख सह्युंरे । त्यारे एक दिन भक्तिए कह्युंरे ॥४१॥ कहे प्रेमवती सुणो स्वामीरे । पाम्यां दुःख रही नहि खामीरे ॥ तमे जाणोछो सर्वे उपायरे । मटाडो तो वार नथी कांयरे ॥४२॥ अन्न वस्त्रनुं दुःख आपणेरे । नथी मटता मेमान आंगणेरे ॥ आपणे तो फल फुल जमुंरे । भाजी खाइने दिन निगमुंरे ॥४३॥ पण मेमान ते केम जमेरे । कहुंछुं

एम पण जेम गमेरे ॥ एवुं सुणी बोल्या धर्म वाणीरे। कहुं सांभळो तमे कल्याणीरे ॥४४॥ सुख दुःख जे लख्युं शरीररे । टाल्युं न टळे राखवी धीररे ॥ जोने कराव्या महारुद्र जेहरे । थावा सुख कराविया तेहरे ॥४५॥ तेणे दुःख मळ्युं नहि अणुरे। सार्यु कष्ट थयुं कोटि घणुरे ॥ माटे सुख दुःख लख्युं जे भालरे । मटे घटे नहि एक वालरे ॥४६॥ देव ऋषि राजाथी न मटेरे । जेने जेवुं लखाणुंछे घटेरे ॥ जोने इंद्र अंगे थयो भंगरे । पामी शची दुःख ए प्रसंगरे ॥४७॥ वसिष्ठ ने अरुंधती जेहरे । शत्रुथकी दुःख पाम्यां तेहरे ॥ राजा नल वळी दमयंतीरे । तेह पण पाम्यां दुःख अतिरे ॥४८॥ एवे मोटे मोटे दुःख सह्युंरे । पण कोइ आगळ्य न कह्युंरे ॥ एवुं सांभळिने प्रेमवतिरे । मांड्युं रुदन करवा अतिरे ॥४९॥ हुंतो तमने शावडे सेवुंरे । नथी घरमां पदारथ एवुंरे ॥ मारी होंस रही मन मांइरे । तमने सेवि शकी नहि कांइरे ॥५०॥ न मळे घरमां जमवा अन्नरे । शियो करुं मनोरथ मनरे ॥ त्यारे बोलिया धर्म दयालरे । भक्ति दुःख न रहे सदा कालरे ॥५१॥ माटे धीरज्ये धर्ममां रहेवुंरे । मुखे कायर वेण न कहेवुंरे ॥ भक्ति मुकवी नहि शिर साटेरे। कहुं सत्यवादी छो ते माटेरे ॥५२॥ सुख दुःखमां रहेवुं अडगरे । परख्यो पाछो न मेलवो पगरे ॥ एम टेक राखो मन मांयरे । करवी चिंता घटे नहि कांयरे ॥५३॥ जेवुं गमशे गोलोक धणिनेरे । तेवुं आचशे सहजे वणिनेरे ॥ करीश एनो हुं हवे उपायरे । रहेज्यो राजी तमे मन मांयरे ॥५४॥ करीशुं तेम थाशे जेम सुखरे । हवे नहि रहे घणा दिन दुःखरे ॥ एम आप्यो धर्मे उप-

देशरे। कहुं समजवो ए रहस्यरे ॥५५॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तक-श्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये भक्तिधर्म वृंदावन जइने वळ्यां ए नामे तेरमुं प्रकरणम् ॥१३॥

पूर्वछायो—पछी धर्मे धीरज्य धरी। वळी मने कर्यो विचार॥ ताते कह्युं हतुं चालतां। ते सांभळ्युं तेहवार ॥१॥ कह्युं कुलदेव आपणा। समीरसुत कहेवाय॥ संकटमां संभारज्यो। करशे ए कष्टमां सहाय ॥२॥ माटे कष्ट मोटुं नथी। आथी बिजुं कोइ अन्य॥ दैत्य दुःख दिये घणुं। नथी अंगे अशन वसन ॥३॥ माटे समीरसुतने। संभारुं करवा सहाय॥ अंजनीसुत विना एके। नथी टालवा उपाय ॥४॥ **चोपाइ**—पछी अयोध्यामां जइ आपरे। जप्या हनुमान-जिना जापरे॥ मारुतसुत मंदिरमां जइरे। करी स्तुति एक पगे रइरे ॥५॥ एम करतां धर्म स्तवनरे। थया पवनसुत प्रसन्नरे॥ आवी स्वप्न मांहि कह्युं एमरे। मने संभार्यो नहि तमे केमरे ॥६॥ हवे दुःख तमारुं दंपतिरे। नहि रहेवा दउं एक रतिरे॥ कहुं वात मानो मारी मनरे। वेगे जाओ तमे वृंदावनरे ॥७॥ तम संगे शापे मुनिजनरे। जेणे घर्याछे जुजवां तनरे॥ ते तमने त्यां सहु मलशेरे। दुःख तमारुं तर्त टलशेरे ॥८॥ एम धर्मने कही हनुमानरे। पछी थया पोते अंतर्ध्यानरे॥ पछी जागिने थया प्रसन्नरे। सत्य मान्युं ए धर्मे स्वपनरे ॥९॥ पछी पुत्रने मेली मोसालरे। चाल्यां भक्ति धर्म ततकालरे॥ आव्यां नैमिषारण्ये उमंगेरे। नथी चालतां कोइने संगेरे ॥१०॥ पछी त्यांथी वृंदावन आवीरे। निरखि कृष्णमूर्ति मन भावीरे॥ फुल-दोले झुलता श्रीकृष्णरे। एवी मूर्तिनां कर्यां दर्शनरे ॥११॥ पछी

गोवर्धन जेह गिरिरे । तेने प्रेमे प्रदक्षिणा करिरे ॥ दइ प्रदक्षिणा वेठां दोयरे । तियां मळ्या मुनिजन सोयरे ॥१२॥ मरीच्यादि मोटा मोटा मुनिरे । मळ्या नहि ओळखाण आगुंनिरे ॥ विजा जन वृंदावन रहेनाररे । तेह पण न जाणे लगाररे ॥१३॥ पछी हरि इच्छा वलवानरे । पडी एक विजानी पिछानरे॥ ऋषि कहे आ धर्म भक्तिरे। धर्म कहे आ मुनि सुमतिरे ॥१४॥ पछी मळी वेठां छे एकांतरे। कह्युं एक विजानुं वृतांतरे ॥ कहे ऋषि रहि नथी मणारे । दिधां असुरे दुःख ते घणांरे ॥१५॥ भक्तिधर्म कहे न जाय कह्युंरे । जेजे अमारे उपरव थयुंरे ॥ पछी एक विजानुं जे दुःखरे । सुणि थयुं अतिशे असुखरे ॥१६॥ कहे दुर्वासा दइने शापरे । पछी वोल्या दया करी आपरे ॥ कष्ट पडशे तमने अतोलरे । मिथ्या नहि थाय मारो वोलरे ॥१७॥ पण कृष्ण धरी अवताररे । हरशे दुःख तमारुं ते वाररे ॥ एह वातनो वायदो थियोरे । हवे करिए उपाय शियोरे ॥१८॥ कहे धर्म ए खोटुं न थायरे । राखो धीरज्य सहु मन मांयरे ॥ करो श्रीकृष्णनुं आराधनरे । जेणे राजी थाय भगवनरे ॥१९॥ हुं पण जपुंछुं कृष्णनो जापरे । जेणे करी टळे दुःख तापरे ॥ तमे पण तेना अंगना जेहरे । करो पाठ सहु मळी तेहरे ॥२०॥ पछी सहु ऋषिए विचारीरे । वात धर्मनी उरमां धारीरे ॥ कोइ भागवत पाठ करेरे ॥ कोइ गीतानो पाठ ओचरेरे ॥२१॥ कोइ वासुदेवमाहात्म्य जेहरे । कोइ विष्णुसहस्रनाम तेहरे ॥ करे विष्णुगायत्रीनो जापरे । कोइ नारायणवर्म आपरे ॥२२॥ कोइ जपे श्रीकृष्णनुं नामरे । एम जाप करे आठु जामरे ॥ रासपंचाध्याय

वळी जेहरे । भक्ति पाठ करे नित्य तेहरे ॥२३॥ एम भक्ति धर्म ऋपिरायरे । करे दिवसमां ए उपायरे । रात्रि मांहि ताल ने मृदंगेरे । गाय गीतगोविंद उमंगेरे ॥२४॥ भक्ति धर्म ऋपि वडभाग्यरे । एम आदर्योछे विष्णुयागरे ॥ पछी वैशाखशुदि एकादशीरे । कर्युं जागरण सहुए हुलशीरे ॥२५॥ गइ रात्य थयुं ब्रह्ममुहूर्त्तरे । दिठुं ब्रह्मतेज तियां तर्तरे ॥ तेमां दिठा नंद ने यशोदारे । जोइ गोपी गोप पाम्यां मुदारे ॥२६॥ वळी दिठी अष्ट पटराणीरे । राधिका रमा ने रुक्मिणीरे ॥ सत्या सत्यभामा जांबवतीरे । लक्ष्मणा ने वळी नाग्नजितीरे ॥२७॥ वळी धेनुए शोभे ए धामरे । जेनुं कहिए ते गोलोक नामरे ॥ तेमां मूर्त्ति सुंदर श्यामरे । दिठा श्रीकृष्ण पूरण कामरे ॥२८॥ सुवर्णवस्त्रे शोभेछे वळीरे । मुखे रुडी वजाडे वांसळीरे ॥ सुंदर शोभे नटवर वेपेरे । रत्नजडित मुकुट छे शीपेरे ॥२९॥ मकराकार कुंडल काने शोभेरे । शिणा वक्र केशे मन लोभेरे ॥ भाले शोभा रहीछे भलकीरे । ते पर तोरा रह्याछे ललकीरे ॥३०॥ मुख पूरणशशि समानरे । नयणां कमलदल निदानरे ॥ मोटां मोतीनी माळा ते लेकेरे । बीजां सुगंधी पुष्पनी वेकेरे ॥३१॥ एवी अंगोअंग शोभा अतिरे । रसरूप रसिक मूरतिरे ॥ सामुद्रिके शोभा कही जेवीरे । दीठी मूर्त्ति मनोहर तेवीरे ॥३२॥ शोभासागर सुंदर श्यामरे । सारी प्यारी छबी सुखधामरे ॥ कोटि कामदेव देखी लाजेरे । एवी छवि छविलानी छाजेरे ॥३३॥ एवुं रूप जोइ ऋपिरायरे । पाम्यां भक्ति धर्म सहु पायरे ॥ हाथ जोडी उभां एक पगेरे । कोइ मटकुं न भरे द्रगेरे ॥३४॥ जेम

काष्ठनां होय पुतळांरे । एम उभां आगळ सघळांरे ॥ दोय घडी रह्यां एम जनरे । पछी सर्वे थयां सचेतनरे ॥३५॥ करी स्तुति पछी जोडी हाथरे । कहे जयजय मारा नाथरे ॥ जयजय तेजपुंजराशिरे । जय अकळ रूप अविनाशिरे ॥३६॥ उत्पत्ति स्थिति प्रलयकाळरे । करवा समर्थ तमे दयालरे ॥ क्षर अक्षर पर अकळरे । रहो तेजपुंजने मंडळरे ॥३७॥ धर्मरक्षा करवा मुराररे । धार्या मत्स्यादिक अवताररे ॥ जनहिते ए जुजवां तनरे । धरी करो जननी जतनरे ॥३८॥ जय गोलोकपति गोविंदरे । जय निजजन सुखकंदरे ॥ जय राधापति रसरूपरे । जय सुंदर श्यामस्वरूपरे ॥३९॥ जय मनोहर महाराजरे । जय व्रजजन सुखसाजरे ॥ जय निजजन मनरंजनरे । जय महादुःख भय भंजनरे ॥४०॥ जय दुष्टदमन दयाळरे । जय कुकर्मि जीवना काळरे ॥ जय भक्त भवदुःखहारीरे ॥ तमे संतना छो सुखकारीरे ॥४१॥ जय अनाथना नाथ आपरे । स्वामी हरो अमारा संतापरे ॥ जय दीनना बंधु दयाळरे । जय गौ ब्राह्मण प्रतिपाळरे ॥४२॥ तमे गरीबना छो निवाजरे । दुःखसागरमां सुख झाझरे ॥ अमे बुड्यां दुःखोदधि मांयरे । तम विना झाले कोण बांयरे ॥४३॥ तमे समर्थ छो मारा नाथरे । माटे कहीए छीए जोडी हाथरे ॥ जेजे आव्यांछे शरण तमारीरे । तेनी रक्षा करीछे मुरारीरे ॥४४॥ माटे अमे छीए तमारे शरणरे । करो सुख महादुःख हरणरे ॥ एम स्तुति करी धर्म मुनिरे । पछी पाय लाग्यां सौ प्रभुनेरे ॥४५॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये धर्ममुनिस्तुतिनामे चौदमुं प्रकरणम् ॥१४॥

पूर्वछायो—एवी रीते सर्वे मळी । करी स्तुति धर्म ऋषिराय ॥ सुणी श्रीहरि श्रवणे । बोल्या राजि थइ मन मांय ॥१॥ कृष्ण कहे धर्म ऋषिने । थयो प्रसन्न तमपर आज ॥ मन वांछित जे मागशो । ते सारिश सर्वे काज ॥२॥ त्यारे धर्म कहे धन्यधन्य तमे ॥ सदा प्रसन्न छो मने श्याम ॥ मारे छे जे मागवुं । ते कहुंछुं हुं करभाम ॥३॥ आ ऋषि हुं धर्म भक्ति । तेने तमारां जाणी नाथ ॥ दैत्ये दुःख दिधां घणां । तेणे दुःखी छीए सहु नाथ ॥४॥ चोपाई—त्यारे श्रीकृष्ण कहे सुणो धर्मरे । एतो सर्वे जाणुंछुं हुं मर्मरे ॥ असुरने द्रोह मुज साथेरे । तेमाटे वैर तमारे माथेरे ॥५॥ साधु देवने पीडेछे पापीरे । मद्य मांस बलिदान आपीरे ॥ मारां जाणिने दियेछे दुःखरे । महा असुर छे जे विमुखरे ॥६॥ तेने मारिश हुं थोडे दिनरे । तजि भय रहो निर्भय मनरे ॥ मुज विना कोइथी न मरेरे । जो कोटि उपाय कोइ करेरे ॥७॥ धर्म तमे भक्ति ने आ ऋषिरे । सहु रहो आनंदमां खुशिरे ॥ हरि नामे हुं थाइश बालरे । दुःख सहुनुं टाळिश तत्कालरे ॥८॥ दुर्वासानो सहुने छे शापरे । तेमां हुं पण आव्योछुं आपरे ॥ माटे धर्म धैर्य धरी तनरे । सुखी करीश सर्वे जनरे ॥९॥ थइ गयोछे धर्मनो नाशरे । तेने पाछो करीश प्रकाशरे ॥ एकांतिक धर्म रूडि रीतेरे । स्थापन करीश हुं तेह प्रीतेरे ॥१०॥ माटे निःशंक रहो नरनारीरे । सत्य वात मानी तमे मारीरे ॥ तमे पाठ कर्यां जेजे स्तोत्ररे । वळी जपिया छे जेजे मंत्ररे ॥११॥ तेनो पाठ जाप जेजे करशेरे । आव्या कष्टमांथी ते उगरशेरे ॥ देह छतां नहि थाय दुःखरे । अंतसमे ते

पामशे सुखरे ॥१२॥ श्वेतद्वीपादि धाम छे जेहरे । तियां आनंद करशे तेहरे ॥ एम कृपानिधि जे श्रीकृष्णरे । थया भक्तिधर्म पर प्रसन्नरे ॥१३॥ आपी एवो वर भगवानरे । पछी थयाछे अंतरध्यानरे ॥ त्यारे धर्म भक्ति ऋषिरायरे । अति हर्ष पाम्यां मन मांयरे ॥१४॥ थयुं विष्णुयाग व्रत पुरुरे । मळ्या कृष्ण न रह्युं अधुरुरे ॥ करी पारणां बेठा एकांतरे । कहे गुप्त राखवी आ वातरे ॥१५॥ ज्यारे श्रीकृष्ण प्रकट थाशेरे । त्यारे जेम हशे तेम जणाशेरे ॥ एम करी मनमां विचाररे । मळ्या परस्पर करी प्याररे ॥१६॥ पछी पोत पोताने आश्रमरे । गया ऋषि ने भक्ति धरमरे ॥ धर्म पूर्ण मनोरथ पाम्यारे । थयुं सुख दुःख सर्वे वाम्यारे ॥१७॥ पछी घरपर चाल्यां दोयरे । आव्यां नैमिषारण्यमां सोयरे ॥ सघन वन त्यां वेलिनी वाटरे । तेणे करी ढंकाणींछे वाटरे ॥१८॥ भुल्यां मार्ग आथम्यो दिनरे । दैत्य भयथी बिनांछे मनरे ॥ एवा समामां वन मोझारुरे ॥ मळी कुटुंबे सोति एक नाखरे ॥१९॥ अति राजि रमे वन मांयरे । केनी बिक नथी मन मांयरे ॥ बहु पुष्ट कुटुंब छे एनुंरे । नथी गणतां बल बिजा केनुंरे ॥२०॥ तेने धर्म कहे सुण्य नारीरे । कोण छो तुं कहे वात तारीरे ॥ कुटुंब तारुं छे सर्वे कुशलरे । आवुं कोणथी पाम्यांछो बलरे ॥२१॥ त्यारे बोली वनिता ते वाररे । तारे पुछ्यानो एवो शो प्याररे ॥ चाल्यां जाओने पाधरि वाटरे । पुछि तमे शुं करशो खाटरे ॥२२॥ मारो तात कुसंग कहेवायरे । अघवती नामे मारी मायरे ॥ मारुं नाम छे अविद्या अतिरे । प्रभुविमुख छे मारो पतिरे ॥२३॥ मारी पुत्री मिथ्या

परमाणोरे । आपी अधर्मने तमे जाणोरे ॥ तेनी प्रजा छे अपरमपाररे । शुं जाण्य तुं वातनो विचाररे ॥२४॥ काम क्रोध लोभ वळी मोहरे । दंभादिक दिकरा समूहरे ॥ आशा तृष्णा ईर्ष्या अदयारे । कुटिल कुमति कुबुधियारे ॥२५॥ दुरुक्ति ते एनी छे दिकरीरे । एवे कुटुंबे रह्युं घर भरीरे ॥ निंदा द्रोह नवरां न रहेरे । हर्ष शोक वात नित्य कहेरे ॥२६॥ शत्रु मित्र शोधी जग मांयरे । राग द्वेष राखे नित्य त्यांयरे ॥ खळ छळ क्षमा नहि लेशरे । अनर्थ हिंसा करे उपदेशरे ॥२७॥ भय विग्रह विपत्ति घणीरे । एवी प्रजा जाय नहि गणीरे ॥ ठठा हांसी मश्करी अतिरे । कहिए अवळाइ कुमतिरे ॥२८॥ अहंकार अभिमान आदिरे । ममतामां मरे सहु वादिरे ॥ एवुं अपार मारुं कुटुंबरे । तेनी तमने न पडे गमरे ॥२९॥ जांणे सर्वे लोक मांहि मनेरे । सांभळ्य विप्र वात कहुं तनेरे ॥ जगमां कोइ न शके जितिरे । एवी जाणुंछुं हुं राजनीतिरे ॥३०॥ चार संप्रदाय बावन द्वारारे । वर्णाश्रमी सेवक छे माराारे ॥ आज चराचरमां हुं वसुंरे । ऐसवी हुं कोइनी न रसुंरे ॥३१॥ भेख पंडित पियर मारुंरे । तियां रहेतां लागे मने प्यारुंरे ॥ योगी यति संन्यासी तपसीरे । तियां रहिछुं अखंड वसीरे ॥३२॥ अधो ऊर्ध्व मध्ये जीव बहुरे । छोटा मोटा में पकड्या सहुरे ॥ जावा न दउं मोक्ष मारगेरे । हुं केवरावीश कियां लगेरे ॥३३॥ एवुं सांभळी बोलीया धर्मरे । सुण्य पापणी नारी बेशर्मरे ॥ तेतो तारी मोट्यपने गणीरे । न जाणी मोट्यप कृष्ण तणीरे ॥३४॥ राधापतिना तेज प्रतापेरे । थाशे तारुं कुटुंब नाश

आपेरे ॥ तारी प्रजा ते पाछी पडशेरे । काम क्रोध कोइ न नड-
शेरे ॥३५॥ अधर्मनुं उखाडशे मूळरे । करशे कृष्ण नाश तारुं
कुळरे ॥ पाप पेसी नहि शके महाराजरे । प्रभु प्रकटशे तारे का-
जरे ॥३६॥ एम कहीने चाल्यां धर्म भक्तिरे । त्यांथी करीछे आ-
घेरी गतिरे ॥ रात्य मळीछे अंधारी घोररे । करे करी केसरी च-
कोररे ॥३७॥ वाघ वाराह वानर बहुरे । लडे मांहो मांहे एम
सहुरे ॥ महिषा नार नोळ वळी नागरे । एवां हिंसकनो नहि वागरे
॥३८॥ लाग्या दव बळे बहु वनरे । पाडे काळी राड्युं पशु जनरे ॥
उडे उपल्ल गीध ने गरज्युंरे । जेथी दुःख थाय अणसरज्युंरे ॥३९॥
बोले घुड फियावडां घणांरे । शब्द भयंकर तेह तणारे ॥ एवा
वनमां भुल्याछे वाटरे । न मळ्युं गाम ठाम कोइ घाटरे ॥४०॥
लाग्या कांटा ने कांकरा घणारे । पड्युं दुःख रही नहि मणारे ॥
लागी भुख ने न मळ्युं पाणीरे । शुको कंठ न बोलाय वाणीरे
॥४१॥ एवा समामां मळ्यो तपसीरे । जेने जोइ जाय चित्त ख-
सीरे ॥ भुरी जटा कपाळमां टालरे । चडि भ्रकुटि लोचन लालरे
॥४२ अति काळो कुरूप विकराळरे । रुद्र जेवो हृदानो दयाळरे ॥
भुंडा ब्रह्मचारी जेवो वेशरे । दया मेख नहि जेने लेशरे ॥४३॥
अघोरी सिद्ध सरीखो लागेरे । आवी उभो अचानक आगेरे ॥
तेने धर्मे जोड्या जुग पाणरे । त्यारे बोलियो तपसी वाणरे ॥४४॥
तमे कोण छो पुरुष ने वामरे । कियां रहोछो शुं तारुं नामरे ॥
त्यारे बोलिया धर्म आदरमांरे । जाति द्विज नाम देवशर्मारे ॥४५॥
पूर्वदेश मांहि अमे रहीएरे । अतिदीन दालदरी छीएरे ॥ पीव्यां

अमने दैत्ये अपाररे । नाशि आव्यां श्रीव्रज.मोझाररे ॥४६॥ तियां विष्णुयाग व्रत किधुंरे । त्यारे श्रीकृष्णे दर्शन दिधुंरे ॥ पछी अमे अमारां जे कष्टरे । कह्यां ते सुण्यां श्रीकृष्णे स्पष्टरे ॥४७॥ कहे कृष्ण हुं करीश साररे । लेइ तमारे घेरय अवताररे ॥ करीश हुं असुर संहाररे । तमे जाणो निश्चय निर्धाररे ॥४८॥ एम वर दइ श्रीकृष्ण गियारे । पछी अमे दो आंहि आवियारे ॥ तियां तमे मळ्या महाराजरे । तेणे राजी थयां अमे आजरे ॥४९॥ एवुं सांभळिने कोप्यो अतिरे । सर्वे कृष्णनी जाणुं हुं गतिरे ॥ एणे पांडव पक्ष वधार्योरे । मने वहालो दुर्योधन मार्योरे ॥५०॥ माटे हुं पण छउं अश्वत्थामारे । दउछुं शाप सुणो नर वामारे ॥ जेह पुत्र थाय तमारोरे । कहुं शस्त्र ते केदि मां धारोरे ॥५१॥ शस्त्र विना शत्रु न मरशेरे । मारा शापे शस्त्र न धरशेरे ॥ एम करतां शस्त्र लेशे हाथरे । तो जितशे नहि वैरी साथरे ॥५२॥ एम कही थयो अंतर्ध्यानरे । थयां भक्ति धर्म चिंतावानरे ॥ करतां चिंता मोटी मन मांइरे । रह्यां रात्य भक्ति धर्म त्यांइरे ॥५३॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीमत्सहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये धर्मने अश्वत्थामाए शाप दिधो ए नामे पंदरमुं प्रकरणम् ॥१५॥

पूर्वछायो—एवुं श्रवणे सांभळिने । अति धर्म थया उदास ॥ घणा दहाडानो दाखडो । ते वैरिए कर्यो विनाश ॥१॥ विघ्न पडयुं ते विलोकिने । समर्या जे देव दुंदाळ ॥ विघ्ननायकना नामनी । पछी फेरवामांडि माळ ॥२॥ एम करतां वही गया । आ-

मनिना ग्रण जाम ॥ समीरसुत विप्र वेषे । आवीया एह ठाम ॥३॥ धर्मने ओळखाण आपी । कह्युं हुं ते छुं हनुमान ॥ कृष्ण ज्यारे प्रकटशे । त्यारे शिद रहो शोकवान ॥४॥ चोपाई—ज्यारे कृष्ण लेशे अवताररे । त्यारे भूनो उतारशे भाररे ॥ अष्टसिद्धि नवनिधि जेहरे । तमारे घेर वससे तेहरे ॥५॥ दुःख दारिद्र्य नहि रहे रतिरे । अति पामशो सुख संपत्तिरे ॥ कृष्ण थाशे बहु बुद्धिवंतरे । करशे बुद्धिए दैत्यनो अंतरे ॥६॥ एने नहि पडे शस्त्रनुं कामरे । कळे टाळशे दैत्यनुं ठामरे ॥ एम धीरज्य दइ हनुमानरे । पछी थयाछे अंतर्ध्यानरे ॥७॥ पछी त्यांथी चाल्यांछे दंपतिरे । घर पोताना पर करी गतिरे ॥ वाटे जातां ते पुछेछे भक्तिरे । केम अमर हनुमान जतिरे ॥८॥ स्वामि छे ए रामना सेवकरे । केम चरणजीवी कहो विवेकरे ॥ पछी बोलिया छे एम धर्मरे । भक्ति सांभळो कहुं एनो मर्मरे ॥९॥ रघुवीर प्रसाद कृपायरे । चरणजीवी रह्याछे सदायरे ॥ पण जोने समरतां गणेशरे । आव्या हनुमान लइ विप्रवेशरे ॥१०॥ माटे आपणुं कारज्य थाशेरे । आज थकी दुःख सर्वे जाशेरे ॥ पछी राजी थइ आव्यां घेरवरे । आवी मळ्यां सगां रुडि पेरवरे ॥११॥ शत्रु हता तेज मित्र थयारे । दुःख दारिद्र्य सरवे गयारे । तेतो कृष्ण तणो प्रतापरे । जाण्यो धर्म ने भक्तिए आपरे ॥१२॥ पछी जीवना कल्याण काजरे । इच्छ्या जन्म लेवा महाराजरे ॥ धर्म हृदामां श्रीहरि आवीरे । शोभा कांति अति उपजाविरे ॥१३॥ पाम्या श्रीहरितणो प्रसादरे । लोक बोलावे छे करी सादरे ॥ कही हरिप्रसाद ए नामरे । एम बोलावे पुरुष

ने वामरे ॥१४॥ एवा पवित्र हरिप्रसादरे । रमे बाळा शुं करी आह्लादरे ॥ पछी एवा समा मांहि सतिरे । रह्यो गर्भ ने शोभियां भक्तिरे ॥१५॥ जेम सूर्यने उगवे करीरे । पूर्व दिशा रही शोभा धरीरे ॥ एम शोभि रह्यां प्रेमवतीरे । कृष्ण प्रवेशे करीने अतिरे ॥१६॥ दिन दिन प्रत्ये अति प्रसन्नरे । जाण्या गर्भमां आविया कृष्णरे ॥ तेणे करी आनंद अपाररे । पाम्यां नित्य नवो नरनाररे ॥१७॥ एवा समामां असुर जनरे । चाल्या देवीनुं करवा पूजनरे ॥ चारे वर्णमां हता जे दैत्यरे । चाल्या सहु बाळ त्रिया सहितरे ॥१८॥ आव्यां विंधवासिनी देवी द्वाररे । पाडा घेटां अजा लइ अपाररे ॥ बिजा बोकडा कुकडा कइरे । आव्या मदिराना घडा लइरे ॥१९॥ मारी देवी आगे झेर किधोरे । खाधुं मांस ने मदिरा पिधोरे ॥ तेणे थयां कामातुर अंगरे । कर्यो अन्य त्रियाना त्यां संगरे ॥२०॥ करी असुरे पूजा जो एवीरे । तेने देखिने कोपीछे देवीरे ॥ कहे आवा काम करनारोरे । कहुछुं जाशे ते वंश तमारोरे ॥२१॥ वळी तमारी पक्षे जे थाशेरे । हशे राजा तोय राज्य जाशेरे ॥ वळी आवुं पूजन जे करशेरे । जाशे वंश पोते पण मरशेरे ॥२२॥ आज थकी थोडे दिने जाणोरे । थाशे नाश तमारो प्रमाणोरे ॥ तमारो करवाने संहाररे । हमणां थाशे हरि अवताररे ॥२३॥ तम जेवा जे असुर हशेरे । तेने प्रभु शोधिने मारशेरे ॥ एम देवी ते स्वप्नमां कइरे । पछी तरत अंतर्ध्यान थइरे ॥२४॥ एम सांभळी सर्वे असुररे । सहु थयांछे चिंता आतुररे ॥ पछी दैत्ये विचारियुं मनरे । एनी करवी कांइ जतनरे

॥२५॥ करो जन्मतां हरिनो नाशरे । तो थाय सर्वे सुख समासरे ॥ देवी रुठि तेने राजी करशुंरे । एक वार करो एवुं नरशुंरे ॥२६॥ ज्यारे श्रीहरिनो जन्म थायरे । त्यारे करवो ए निश्चय उपायरे ॥ हमणां सौ सौने घेर जाओरे । पण भुलशो मां एह दावोरे ॥२७॥ एम कही गयां निज घेररे । हरि साथे बांधि बहु वेररे ॥ हवे धर्म भक्तिए शुं कर्युंरे । व्रत गणपतिनुं आदर्युंरे ॥२८॥ रक्षा गर्भनी करवा माटरे । करे गणपति मंत्रनो पाठरे ॥ गर्भ वडे शोभेछे बहु भक्तिरे । जेम अदिति ने देवहूतिरे ॥२९॥ तेने जोइने सर्वे जनरे । पामे आश्चर्य पोताने मनरे ॥ एम करतां थया मास नवरे । थया दशमे हरि उद्भवरे ॥३०॥ संवत् अढारसो जे अनुपरे । वर्ष साडत्रिसो सुखरूपरे ॥ संवत्सर वर्ते विरोधिरे । अर्क उत्तरे वसंत प्रसिद्धिरे ॥३१॥ चैत्र शुदि नवमी दिन जाणोरे । वार ते सोमवार प्रमाणोरे ॥ पुष्य नक्षत्र शुक्रमा योगरे । कौलव कर्ण हरण भवरोगरे ॥३२॥ जातां जामनी घटिका दशरे । प्रभु प्रकट्या पूरण जशरे ॥ हतां माता त्यारे निद्रावानरे । पछी जागि थयां सावधानरे ॥३३॥ दिठा पुत्रने मनुष्य सरिखारे । तेने हेते करिने निरख्यारे ॥ त्यांतो जणाणो तेज अंबाररे । दिठा घनश्याम ते मोझाररे ॥३४॥ तेह मूर्ति शोभेछे घणीरे । शी कहिए शोभा तेह तणीरे ॥ हेमवस्त्र वांसळि छे हाथेरे । नंग जडित मुगट छे माथेरे ॥३५॥ मुख पूरण शशि समानरे । नयणां कमळदळने वानरे ॥ कनकभूषण जडियां नंगरे । एवी मूर्ति दिठी माये द्रगरे ॥३६॥ कहे तमे छो कृष्ण कृपाळरे । व्रजे मळ्या हता ते तमे वाळरे ॥

एवुं जाणी पछी प्रेमवतिरे । करी स्तुति वाळकनी अतिरे ॥३७॥ कहे धन्य कृष्ण राधापतिरे । धन्य आनंदरूप मूरतिरे ॥ तमे श्रीकृष्ण ब्रह्म पूरणरे । सर्वे कारणना छो कारणरे ॥३८॥ अनंत कोटि ब्रह्मांड जे कैयेरे । आद्ये अंत्ये मध्ये तेने लैयेरे ॥ सत्यज्ञानादि शक्तिए करिरे । भुवन कोटि प्रत्ये व्याप्या हरिरे ॥३९॥ वळी अळगा रहो अक्षर धामरे । जेम महाभूत पूरणकामरे ॥ तमे पुरुषोतम परब्रह्मरे । तमने नेति नेति कहे निगमरे ॥४०॥ तमे भूमि उतारवा भाररे । लिधो यदुकुळे अवताररे ॥ तमे वसुदेव देवकी ग्रेखरे । प्रकट्या मथुरां करी मेखरे ॥४१॥ कंस भयथकी वसुदेवरे । मेल्या गोकुळमां ततखेवरे ॥ आप इच्छाए निजजन साथरे । आव्या व्रज मांहि व्रजनाथरे ॥४२॥ धन्य नंद यशोदा भाग्यवानरे । जेने घेर रम्या तमे कानरे ॥ प्रथम आण्यो तमे माशी अंतरे । मार्यो असुर तमे त्रणावंतरे ॥४३॥ शकट भांगि पगे तमे पाड्युंरे विश्व माताने मुखमां देखाड्युंरे ॥ गोळी भांगिने ढोळ्यां गोरसरे। कर्या माताने क्रोध विवशरे ॥४४॥ यमलार्जुन मूळ उखाडीरे । मार्यो वक ग्रहि चांच फाडीरे ॥ कर्यो तमे वत्सासुर काळरे । मारी अघासुर राख्यां वाळरे ॥४५॥ तमे थया वत्स वाळरूपरे । भाळी भुलि गयो ब्रह्मा भूपरे ॥ काळि नाथि किधो दव पानरे । दिधुं इष्ट कन्या व्रत दानरे ॥४६॥ ऋषि पत्नियोनी पूजा लिधीरे । तेने श्रुति समान ते किधीरे ॥ कर्युं हेत निजजन काजरे । धर्यो कर उपर गिरिराजरे ॥४७॥ सप्त वर्ष मांहि भगवानरे । तमे मोड्युं मघवानुं मानरे ॥ वरुण भुवनथी छोडाव्या नंदरे । आप्यो व्रज-

जनने आनंदरे ॥४८॥ व्रजजनने देखाड्युं धामरे । कर्या सहुने पूरणकामरे ॥ तमे रमिया युवति संगरे । कर्यो किंकर तमे अनंगरे ॥४९॥ अजगरथी छोडाव्या नंदरे । तमे मार्यो शंखचुड मंदरे ॥ वृषभ ने व्योमासुर द्वेपीरे ॥ तमे मार्यो वळे खळ केशीरे ॥५०॥ एवां अपार चरित्र किधांरे । व्रजवासिने बहु सुख दिधांरे ॥ अक्रूरने आनंद पमाड्युंरे । निज जनने धाम देखाड्युंरे ॥५१॥ तमे पर्यट पापिने मार्योरे । सह सुदामा माळिने तार्योरे ॥ टाळि कुब्ज्या तन टेडाइरे । माग्युं तेणे जे हतुं मन मांहरे ॥५२॥ भांग्युं धनुष तमे कर धरिरे । रंगद्वारे मार्यो मत्त हरिरे ॥ मल्ल हण्या अखाडामां हाथरे । केशे ग्रहि कंस मार्यो नाथरे ॥५३॥ वसुदेव देवकी दुःख हर्युंरे । उग्रसेन शिर छत्र धर्युंरे ॥ तमे किधो गुरु घेर वासरे । तमे पुरिछे द्विजनी आशरे ॥५४॥ तमे गया कुब्ज्या भुवनरे । सत्य किधुं पोतानुं वचनरे ॥ तमे गया अक्रूरने धामरे । तेने मोकल्यो गजपुर गामरे ॥५५॥ पछी मथुरांथी द्वारामतिरे । आव्या प्रेमे करी प्राणपतिरे ॥ मार्यो काळयवन कळ करिरे । मुचुकुंदने जगाड्यो हरिरे ॥५६॥ तमे मार्यो प्रभु जरासंधरे । विश सहस्र छोड्या नृप बंधरे ॥ नृप जितीने शारंगपाणिरे । तमे परण्या अष्ट पटराणिरे ॥५७॥ मारी भौमासुरने मुरारिरे । लाविया सोळ सहस्र नारिरे ॥ छेद्या बाणासुर भुजदंडरे । राख्यो पार्थयज्ञ अखंडरे ॥५८॥ तमे मार्यो शालव शिशुपाळरे । कर्यो दंतवक्रनो तमे काळरे ॥ देखी दुर्बळ द्विज सुदामरे । कर्युं कंचनमय तेनुं धामरे ॥५९॥ स्वजन कुरुक्षेत्रे मेळा किधांरे । ज्येष्ठ भ्रात माते

मागि लिधारे ॥ पार्थ जनक ने श्रुतदेवरे । तेने सुख आप्युं तत-खेवरे ॥६०॥ एम अनंतनां कर्यां काजरे । निजजन जाणी महाराजरे ॥ जेजे आवियां तमारे शरणरे । तेने सुरतरु तम चरणरे ॥६१॥ तमे दिनना बंधु दयाळरे । कृपा करिने आव्या कृपाळरे ॥ करी स्तुति एम माये ज्यारेरे । सुणी बोल्या सुंदर श्याम त्यारेरे ॥६२॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये प्रेमवतिस्तुतिनाम सोळमुं प्रकरणम् ॥१६॥

पूर्वछायो—सुतने श्रीकृष्ण जाणी । एम स्तुति करी जे मात ॥ ते शिशुरूपे कृष्ण सुणी । बोलिया साक्षात ॥१॥ माता चिंता मां करो । थाशे तमारुं धार्युं जेह ॥ व्रजनी वात संभारवा । में रूप देखाड्युं तेह ॥२॥ एम कही अर्भकनां । कर्यां चरित्र दीनदयाल ॥ अलौकिक रूप गोप्य करिने । बाळ बन्या तत्काळ ॥३॥ धर्मने धीरज्य आवी । देखी एवा दिव्य बाळ ॥ जाण्युं संकट सर्वे गयां । थयो असुरनो काळ ॥४॥ चोपाई—एवुं जाणिने आनंद पाम्यारे । देखी बाळकने दुःख वाम्यारे ॥ थयो सर्वे सुखनो समाजरे । जाण्युं गयुं अधर्मनुं राजरे ॥५॥ करे महोत्सव घेरु घेररे । अति थइ रही लीला लेररे ॥ तेम अमरलोके अमररे । करे मोटा उत्सव मुदभररे ॥६॥ बोले जयजय ब्रह्मा ब्रह्माणीरे । शक्र शची शिव शिवाराणीरे ॥ बोले जयजय शब्द असररे । करे पुष्प वृष्टि पुरंदररे ॥७॥ गाय गांधर्व नाचे अपसरारे । सिद्ध चारण ने मुनिवरारे ॥ देवे वजाड्यां दुंदुभि बहुरे । नभे आनंद पामियां सहुरे

॥८॥ मंद शीतळ सुगंधि वायुरे । वाय सर्वेजन सुखदायरे ॥ थयां उडु ते नभे अमलरे । बोले व्योममां जेजे सकलरे ॥९॥ मोटा ऋषि दियेछे आशिषरे । प्रभु जीवज्यो क्रोड्य वरषरे ॥ एम हरख्या देव ऋषिरायरे । जाणी प्रभु प्रकट मन मांयरे ॥१०॥ बहु वाजिंत्र वाजेछे व्योमेरे । तेम थायछे उत्सव भोमेरे ॥ जेम गेकि रह्योछे गगनरे । तेम भुमिए जन मगनरे ॥११॥ हुवा निर्धूम हुताशनरे । थयां साधुनां निर्मळ मनरे ॥ शांति दयादि द्वादश नारीरे । आवी दर्शने दिव्य देह धारीरे ॥१२॥ पछी नगरनारी आवी सहुरे । लावी मांगळिक साज बहुरे ॥ सुवर्ण थाळ भर्यां शग्य मोतिरे । आवी वधाववा पुन्यवतिरे ॥१३॥ काजु कुंकुम केसर उतारीरे । श्रीफळ अक्षत सारी सोपारीरे ॥ पानबिडां लविंग एलचीरे । दधि हलदी शरीरमां चर्चीरे ॥१४॥ अतिहर्ष भरि मन मांइरे । आवी गाति मंगळ वधाइरे ॥ वधाविने लिएछे वारणांरे । निर्खि मन हरख्यां नारी तणांरे ॥१५॥ निर्खि तृप्त न थाय लोचनरे । वहालुं लागे वालानुं वदनरे ॥ पछी भांमणां लइ भामिनीरे । बोले आशिर्वचन कामिनीरे ॥१६॥ बाळक तमे जीवो बहु काळरे । करो मावा-पनी प्रतिपाळरे ॥ दिये आशिष निरखे मुखरे । लिए अंतरे अ-लौकिक सुखरे ॥१७॥ हास विलासे मुख छे सारुंरे । नेण कर चरण अतिचारुंरे ॥ वेष मूर्त्ति ते मंगळकारीरे । करो मंगळ अमारुं मुरारीरे ॥१८॥ एम कहि नारी गइ घेरे । राखी वाळ रुदे रुडि पेरे ॥ वालशर्मोना सुत ए दिनरे । पाम्या अतिशे आनंद मनरे ॥१९॥ वाजे वधाइ शोभतुं झडेरे । मोटां दुंदुभि नगारां

गडेरे ॥ भेर भुंगळां ने शरणाइरे । गाय गायक मंगळ वधाइरे ॥२०॥ सुणी स्तुति गान तेह तणुंरे । थया धर्म मगन मने घणुंरे ॥ पछी ते समानेविषे धर्मरे । कर्यु वेदोक्त जातक कर्मरे ॥२१॥ पछी आप्यांछे विप्रने दानरे । करी अतिघणुं सनमानरे ॥ अन्न धन अवनि अंबररे । गज वाज ने गौ सुंदररे ॥२२॥ मगाविछे महिषी दुजणीरे । आपी विप्रने ते वळी घणीरे ॥ घृत पात्र वस्त्र आप्यां गेहरे । आप्युं जेजे माग्युं तेने तेहरे ॥२३॥ दिधां धर्मे दान बहु पेखरे । करी राजि वाळ्या द्विज शेखरे ॥ थयां राजि सहु नरनाखरे । बांध्यां तरियां तोरण बाखरे ॥२४॥ माता पिता भुलि दिव्यभावरे । जाण्या पुत्रने सहज स्वभावरे ॥ मनुष्य जाणी मात तात तेहरे । लाड लडावे सुतने स्नेहरे ॥२५॥ वळी धर्मदेव प्रेमवतिरे । भुल्यां पूर्वना जन्मनी स्मृतिरे ॥ काइ जाणे न जाणे पोतानेरे । एम वर्ते तात मातानेरे ॥२६॥ थइ सर्वे सुखनी संपत्तिरे । प्रभु प्रकटे गइ विपत्तिरे ॥ सत्यवादी जन पाम्या सुखरे । थयुं दैत्य असुरने दुःखरे ॥२७॥ कौल नास्तिक कुंड कबीररे । तेतो पामिया दुःख अचिररे ॥ बिजा असुर अवनिए हतारे । जे कोइ अहोनिश द्वेष कर्ताररे ॥२८॥ तेनुं नरसुं थावा निर्धाररे । थाय अवळां शकुन अपाररे ॥ फरके डानां अंग डानां नेणरे । लाधे भुंडां स्वम दुःखदेणरे ॥२९॥ जाणे धड उपर शीष नथीरे । उंटे बेसारि काव्यां आंहियीरे ॥ लइ जायछे दक्षिण देशरे । एवां सोणां लाधेछे हमेशरे ॥३०॥ घर सामां आवी रुवे श्वानरे । रात्ये रुवे सुरभि निदानरे ॥ घरपर कळेळे कागडारे । बोले घपोरे

वहु फियावडारे ॥३१॥ घुड होलां घुघवे अपाररे । थाय शब्द
भुंडा भयंकाररे ॥ गिध गर्ज्यु समळा समितरे । उडे घरपर शकरा
नित्यरे ॥३२॥ वळी अशुभ आकाश मांयरे । नित्य दैत्यने चित्त
जणायरे ॥ जाणुं रवि शशि हता व्योमेरे । पड्या उडुसहित ते
भोमेरे ॥३३॥ एवां अवळां शकुन जाणीरे । बोल्यो असुरनो गुरु
वाणीरे ॥ सुणो दैत्य कहे कालिदत्तरे । कह्युं देवीए ते थयुं सत्यरे
॥३४॥ असुरनो करवा संहाररे । निश्चय थयो हरि अवताररे ॥ माटे
आपणे उपाय करिएरे । आव्या मृत्युमांथी तो उगरिएरे ॥३५॥
हमणां हरि हशे बाळ नानोरे । मारो एने करी कळ छानोरे ॥
मेलो कृत्याओ करी अपाररे । करे तर्त हरिनो संहाररे ॥३६॥
पछी कर्योछे मंत्रनो जापरे । उपजाविछे कृत्याओ आपरे ॥ अ-
तिकाळियो ने छुटे केशरे । कर्यो सिंदूरनो लेप शीषरे ॥३७॥
छेदेल छे नासिका ने कानरे । अतिविरूप वरवे वानरे ॥ लांबा
होठ ने फाड्यांछे मुखरे । काढि जिभ दांत देवा दुःखरे ॥३८॥
लांबा पेट ने लोचन लालरे । खरड्या रुधिर मांही वे गालरे ॥
माणसनी खोपरियो छे कररे । नागियो नथी पहेर्यां वस्तररे
॥३९॥ उगामेल आयुध छे हाथरे । एवो किधो कृत्याओनो सा-
थरे ॥ तेने आज्ञा आपी असुररे । कह्युं शत्रु छे छपैये पुररे
॥४०॥ तेनो करज्यो तमे जइ नाशरे । करी काम आवो अम
पासरे ॥ पछी कृत्याओ त्यांथी उडियोरे । जुखि भमराळियो शुं-
डेयोरे ॥४१॥ आवियो हरिप्रसाद घेररे । जेने बाळक साथे छे
वेररे ॥ हरि हता माताजिने पासरे । लिधा जोरे करवाने नाशरे

॥४२॥ कहे मारो मारो खाओ खाओरे । शत्रु मळ्यो मां मुलशो दाघोरे ॥ फाड्यां मुख उगाम्यां आयुधरे । हरि उपर करी बहु क्रोधरे ॥४३॥ झालि गळे लइ गइयो बाखरे । रुवे जननी करी पोकाररे ॥ भुलि निजशरीर संभाळरे । भोंये ढळी पड्यां ततकाळरे ॥४४॥ मागे बाळक करे पोकाररे । जोइ परवश प्राण आधाररे ॥ सुणी बाळानो कायर सादरे । तियां आव्या हरिप्रसादरे ॥४५॥ हता एकादशीने जागरणेरे । त्यांथी आविया घेर आपणेरे ॥ आवी जोयुं त्यां न दिठा बाळरे । पाम्या धर्म मूरछा ते काळरे ॥४६॥ सुणी भक्ति धर्मनो विलापरे । आव्या हनुमान त्यां आपरे ॥ कहे केम रुओछो दंपतिरे । कहो टाळुं तमारी विपत्तिरे ॥४७॥ कहे भक्ति वीरसुत मारोरे । तेने लइ गइयो कृत्याओ वारोरे ॥ एने मारि नांखशे ए वर्तरे । मुकावो जो तमे हो समर्थरे ॥४८॥ एवुं सुणी बोल्या हनुमंतरे । बाळा चिंता मां करशो चित्तरे ॥ हमणां लाविश पुत्र तमारोरे । तमे श्रीकृष्ण देव संभारोरे ॥४९॥ तमे कर्युं प्रीते व्रत मारुंरे । रहेवा नहि दउं कष्ट तमारुंरे ॥ पछी हनुमान तेह काळरे । चाल्या मुकाववाने एह बाळरे ॥५०॥ त्यांतो कृत्याओना कर मांयरे । लाग्या बाळक समर्थ त्यांयरे ॥ जोयुं वांकि दृष्टि करी बाळेरे । बळी कृत्याओ ते ततकाळेरे ॥५१॥ पछी नांख्या अवनि उपखरे । मारो मारो कहे बहु प्रेखरे ॥ त्यांतो आव्या हनुमान तर्तरे । जोयुं दुष्ट कृत्याओनुं कृत्यरे ॥५२॥ अंजनिसुत कहे उभि रेज्योरे । कृत्य तमारासुं फळ लेज्योरे ॥ आज न रहो जीवती कोइरे । निश्चय जाणज्यो मनमां सोइरे ॥५३॥

एम कहिने झटिए झांलीरे । मारि कुटि पृथिवीमां घालीरे ॥ त्यारे कृत्याओ कहे कर जोडीरे । मेलो वीर कर्या घुना कोडीरे ॥५४॥ आजपछी न लहुं एनुं नामरे । पाछी आवुं नहि आणे ठामरे ॥ आज मेलो कहुं पाय लागिरे । नावुं नजरे जाउं दूर भागिरे ॥५५॥ एम कहिने कृत्याओ नाठिरे । जाणि असुरनी दशा माठिरे ॥ जइ कह्युं कालिदत्त पासरे । न थाय एं बाळकनो नाशरे ॥५६॥ एतो छे कोइ अतिसमर्थरे । एथी थाशे असुरनुं मृत्युरे ॥ पछी महावीर बाळ लइरे । भक्ति धर्मने पासल जइरे ॥५७॥ आप्या भक्तिना हाथमां बाळरे । थयां राजी दंपती ते काळरे ॥ कहे भक्ति सुणो हनुमानरे । नोति सुतनी आशा निदानरे ॥५८॥ त्यारे हनुमान कहे भक्तिरे । सुत तमारो समर्थ अतिरे ॥ नथी प्राकृत नर निदानरे । ए छे पोते स्वयं भगवानरे ॥५९॥ अक्षर गोलोक धामना धामीरे । ए छे कृष्णदेव बहु नामीरे ॥ धर्मरक्षा जीवनां कल्याणरे । आव्या करवा श्याम सुजाणरे ॥६०॥ तमे धर्म भक्ति छो दंपतीरे । करशे पुष्ट तमने ए अतिरे ॥ ज्ञान वैराग्य आदि जे कहीएरे । वंश तमारो पवित्र लहीएरे ॥६१॥ तेने वधारशे एह बाळरे । करशे असुरजननो काळरे ॥ मारो महिमा अति वधारशेरे । शरणागतनां काज सुधारशेरे ॥६२॥ माटे आ बाळ छे अलौकिकरे । करो हेत परहरो बीकरे ॥ एम कह्युं हनुमाने ज्यारेरे । जोयुं बाळके ए सामुं त्यारेरे ॥६३॥ पछी हरि-तणि इच्छा जोइरे । थया हनुमान अदृश्य सोइरे ॥ ते जोइ प्रेमवती पावनरे । अति आश्चर्य पामियां मनरे ॥६४॥ वळी जाण्युं बाळक

आ वाररे । आव्यो निश्चय नवे अताररे ॥ कही थाव ए लोक सहु-
नेरे । जीव्यो बाळक कोइक पुन्येरे ॥६५॥ पछी नरनारिए नियम
धार्युंरे । हनुमानशुं हेत वधार्युंरे ॥ जेथी टळ्युं कल्याओनुं विघ्नरे ।
सहु कहेवा लाग्या धन्य धन्यरे ॥६६॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्म-
प्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणि-
मध्ये कल्याओ विघ्न नामे सत्तरमुं प्रकरणम् ॥१७॥

पूर्वछायो—त्यार पछीनी वारता । सहु सांभळो थइ सावधान ॥ हरि इच्छाए त्यां आविया । मार्कंडेय गुणवान ॥१॥ त्रिकाळदर्शी ने तत्त्ववेत्ता । ब्रह्मचारिनो छे वेष ॥ धर्मने घेरय आविया । संगे लइने बहु शिष्य ॥२॥ धर्मे बहु आदर दइ । पूजा करी बहुपेर ॥ ब्रह्मचारी भले आविया । कर्युं पवित्र मारुं घर ॥३॥ क्यांथी आव्या तमे कोण छो । अने शुं छे तमारुं नाम ॥ शुं भण्याछो शास्त्र स्वामी । पूछुंछुं करमाम ॥४॥ चोपाई—त्यारे ऋषि कहे सुणो वचनरे । आवुंछुं कर्ता तीर्थ अटनरे ॥ मार्कंडेय मारुं नाम जाणरे । भण्या छीए वेद ने पुराणरे ॥५॥ जाणुं रुडि रीते ज्योतिपनेरे । ते भणावुंछुं हुं आ शिष्यनेरे ॥ त्यारे धर्म राजी बहु थयारे । भले आव्या प्रभु करी दयारे ॥६॥ मारा बाळकनुं नाम दिजेरे । बहु काळ अम घेरय रिजेरे ॥ तमे ज्योतिप जाणोछो घणुंरे । केवुं भाग्य आ बाळक तणुंरे ॥७॥ जुवो जन्मदिवस रुडि पेररे । मुहूर्त लग्न ने जन्माक्षररे ॥ घडी पळ वेळा एनी वर्विरे । पाडो नाम एनुं महामतिरे ॥८॥ पछी टिपणामां जोइ एहरे । करी जन्मकुंडळी तेहरे ॥ जोयुं ज्योतिप विधाने

विषेरे । जाण्युं आतो मोटा छे अतिशेरे ॥९॥ पछी धिरे रही बोल्या वाण्यरे । तमे सांभळो धर्म सुजाणरे ॥ अतिबुद्धिवान एह थाशेरे । माटे मोटा सहुथी कहेवाशेरे ॥१०॥ वळी कर्कना चंद्रमा आवेरे । तेनुं नाम हरि एवुं कावेरे ॥ एक तमे बिजां जे आशरशेरे । तेनी आपदा सर्वे हरशेरे ॥११॥ माटे हरि एवुं एनुं नामरे । सौने समरतां सुखधामरे ॥ वळि चैत्रमां जन्म थायरे । तेने कृष्ण पण कहेवायरे ॥१२॥ सारुं सुंदर तन छे श्यामरे । माटे एनुं कहीए कृष्ण नामरे ॥ मूर्त्ति जोइने जनना मनरे । ताणी लेशे तेमाटे ए कृष्णरे ॥१३॥ वळी बेउ नाम मळी एकरे । कहेशे जन जे करे विवेकरे ॥ तारे त्रिजुं नाम हरिकृष्णरे । समरतां जन मन प्रसन्नरे ॥१४॥ तप त्याग योग धर्म ज्ञानरे । एवा ए पंच गुण निदानरे ॥ तेणे शिवजी जेवा ए थाशेरे । माटे नीलकंठ कहेवाशेरे ॥१५॥ एम गुण कर्मे करी नामरे । कहेशे बहु पुरुष ने वामरे ॥ वळी मने जणायछे जेहरे । सुणो धर्म हुं कहुंछुं तेहरे ॥१६॥ थाशे पृथुसम श्रोतावानरे । भक्ति क्षमा अंबरीष समानरे ॥ जनकना जेवुं निजज्ञानरे । त्याग वैराग्य शुक समानरे ॥१७॥ हरिदास हनुमान जेवारे । एक इष्टनिष्ठ उमा एवारे ॥ सदाग्रह कृष्णविषे जेहरे । थाशे प्रह्लाद सरिखा तेहरे ॥१८॥ माया ने मायानुं कारजरे । एथी अजाण्युं नहि रहे रजरे ॥ आत्मदर्शिमां जाणवा एवारे । कर्दमसुत कपिलजी जेवारे ॥१९॥ दोष तजिने गुणने ग्रेवारे । तेमांतो दत्तात्रेय सम केवारे ॥ अधर्मसर्ग थकी ते मनरे । बिशे जेम युधिष्ठिर राजनरे ॥२०॥ दयाळु ने वळी दातापणुंरे ।

थाशे रंतिदेव थकी घणुंरे ॥ जीवने देवा प्रभुनुं ज्ञानरे । तेमां नारदसम निदानरे ॥२१॥ प्रभु मांहि दोष न परठेरे । तेतो जाणे जानकीनी पेठेरे ॥ स्वतंत्रपणुं लक्ष्मीना जेवुंरे । जे श्रीकृष्णस्वरूपमां रहेवुंरे ॥२२॥ हरि हरिजन द्रोही माथेरे । वर्ते लक्ष्मणसम ते साथेरे ॥ थाशे सौ जीवने सुखकारीरे । जेम पुत्रने पाळे मेतारिरे ॥२३॥ हरि आज्ञामां रहेवाने आपरे । थाशे भरतजी जेवा निष्पापरे ॥ प्रभु पदरज माहात्म्य लेवारे । थाशे भक्त अक्रूरजी जेवारे ॥२४॥ प्रभुने वालां जन जे कैयेरे । तेमां द्रौपदीसमान लैयेरे ॥ अंतःशत्रु जितवा समर्थरे । जाणुं प्रकट्या बिजा पार्थरे ॥२५॥ प्रश्न उत्तर करवा अतिरे । जाणुं आव्या आपे बृहस्पतिरे ॥ धीरज्यवानमां धीरज्यवानरे । थाशे बळिराजाने समानरे ॥२६॥ असुरने मोह उपजावारे । थाशे वामनजी सम आवारे ॥ करशे धर्मनी रक्षा ते घणीरे । जुवो एधाणि तमे तेह तणिरे ॥२७॥ हाथे छे पद्मांकुशनां चिह्नरे । मुख देखी लाजे कोटि मीनरे ॥ ऊर्ध्वरेखा अष्टकोण ध्वजरे । स्वस्ति अंकुश वळी अंबुजरे ॥२८॥ जव जांबु वज्र देख्यां द्रगरे । तेणे शोभेछे दक्षिण पगरे ॥ मत्स्य त्रिकोण कळश ने व्योमरे । धेनुपद धनुष ने सोमरे ॥२९॥ साते चिन्ह शोभे वाम चरणरे । माटे आतो छे अशरणशरणरे ॥ देशे बहु जीवने अभयदानरे । करशे मोटा मोटा सनमानरे ॥३०॥ बहु जीवने आज्ञा मांहिरे । वर्तावशे सतयुग न्यायरे ॥ नाना प्रकारनां जेह दुःखरे । टाळी तमारां करशे सुखरे ॥३१॥ जेम विष्णु विबुध सहायरे । करेछे महाकष्टने मांयरे ॥ तेम करशे

तमारी साररे । एवा एमां गुण छे अपाररे ॥३२॥ विजा बहु मोटा गुण एमांरे । शुभगुणनी थाशे ए सीमारे ॥ एवां मार्कंडेयनां वेणरे । सुण्यां धर्मे अति सुखदेणरे ॥३३॥ पछी वस्त्र घरेणां ने धनरे। आप्यां विविध भात्यनां अन्नरे ॥ थया मार्कंडेय प्रसन्नरे । रह्या तियां पछी दोय दिनरे ॥३४॥ पछी दइ आशिष मुनिरायरे । गया शिष्यसहित प्रयाग मांयरे ॥ पछी भक्ति धर्म राजी थइरे । सुतने हुलावे नाम लइरे ॥३५॥ एम करतां चार मास वित्यारे । वेठो पांचमो मास पुनितारे ॥ त्यारे रुडे दिवसे दंपतिरे । मही वेसार्या सुखमूरतिरे ॥३६॥ वाराहे सहित वसुंधरारे । पूजी प्रीते तेडावी विप्ररारे ॥ कर्यो मोटो उत्सव ते दिनरे। जमाडिया बहु विप्रजनरे ॥३७॥ मांगळिक वाजां वजडावीरे । करी वधाइ ते मनभावीरे ॥ पछी सप्त मासे दिन साररे । आवी पूर्णातिथि गुरुवाररे ॥३८॥ ते दि पुत्रना विंधाव्या कर्णरे । भूषण पेराव्यां सारां सुवर्णरे ॥ पछी आसोवदि बीज दनरे । कराव्यां अन्नचोटणां अन्नरे ॥३९॥ कर्यो उत्सव जमाड्या जनरे । कराव्यां ब्राह्मणने भोजनरे ॥ पछी शास्त्र महोर समसेररे । त्रण मुक्यां आगळ्य ते वेररे ॥४०॥ पछी महोर खड्ग मेली नाथरे । मुक्यो पुस्तक उपर हाथरे ॥ हती रुचि पोताने जे मांइरे । तेह विना गम्युं नहि कांइरे ॥४१॥ पछी माताए खोळामां तेडीरे । लिधी चकी हृदा मांहि भिडीरे ॥ पछी धवराव्या करी प्रीत्यरे । करे हेत नवुं नित्य नित्यरे ॥४२॥ पछी प्रतिदिन ते दयाळरे । वधे नित्य चंद्र जेम बाळरे ॥ करे बाळचरित्र अपाररे । जोइ मोही

रहे नरनारखरे ॥४३॥ मात तातने लागेछे प्याराारे । नथी मुकतां निमेष न्यारारे ॥ एम जाय आनंदमां दनरे । सुत निरखी हरखे मनरे ॥४४॥ करे नरनारी जे दर्शनरे । तेना हेतमां हराय मनरे ॥ वृद्ध कोविद ने विद्यावानरे । देखी नाथ भुले निज ज्ञानरे ॥४५॥ करे भावतां चरित्र नाथरे । तेणे पोचे नहि हाथोहाथरे ॥ मात तात ने भगिनी भाइरे । काको मामो जेने जे सगाइरे ॥४६॥ राखे हेत हरिसाथे सहुरे। विजाने पण वहाला छे वहुरे ॥ नरनारीने प्यारा छे नाथरे । नथी आवता माताने हाथरे ॥४७॥ पछी कांइक मांड्युं बोलवारे । बोले तोतळा मुखथी लवारे ॥ जेम जेम बोले कालुं फालुंरे । तेतो लागे माताजीने वालुंरे ॥४८॥ पछी सुंदरी सर्वे सियाणीरे । शिखवे सारी बालाने वाणीरे ॥ वळी रुडी रीतेंशुं रमाडेरे । पय शर्करा पाक जमाडेरे ॥४९॥ पेंडा पतासां ने पकवानरे । भावे जन जमाडे भगवानरे ॥ हळवे हळवे हिंडवा काजरे । शीखवे नारी शिखे महाराजरे ॥५०॥ पडे लडथडे पगलां भरेरे । अहि आग्य झालतां न डरेरे ॥ एम बाळ चरित्र महाराजरे । करे हेत निजजन काजरे ॥५१॥ रिंखे रडे पडे पेटवडेरे । अति दाखडे उंबरो चडेरे ॥ खाय गोटिलां गडथलां घणांरे । करे चरित्र बाळक तणांरे ॥५२॥ चाले गोठण भर घर मांइरे । देइ टेक आपे उभा थायरे ॥ एवा असमर्थ देखे सहुरे । पण धीर गंभीर छे बहुरे ॥५३॥ सुख दुःख ने भये न भडकेरे । देव अदेवथी न थडकेरे ॥ भूत प्रेत ने दनुज ने दैत्यरे। राक्षस राक्षसी यक्ष सहितरे ॥५४॥ तेनो भय नथी मन मांयरे ।

एवा अचळ पर्वत प्रायरे ॥ बिजा शुभ गुण बहु सारारे । तेणे लागेछे सहुने प्याराराे ॥५५॥ रुवे नहि राजी सदा रमेरे । तेम तेम सहुने ते गमेरे ॥ मिठुं मिठुं बोले मुखे घणुंरे । लागे सौ जनने सोयामणुंरे ॥५६॥ पय साकर पिये न पियेरे । अणइछाए भोजन लियेरे ॥ अशन वसन भूषण सेजरे । पोता कारणे न इच्छे एजरे ॥५७॥ शीत उष्ण मशक ने दंशरे । कचवाय नहि कोइ मशरे ॥ एवा सुशील जोइने सहुरे । माने आश्चर्य मनमां बहुरे ॥५८॥ कहे आतो मोटा कोइ अतिरे । एम कहे देखीने दंपतिरे ॥ एम कर्तां वर्ष एक थयुंरे । तेनुं चरित्र सहुने कह्युंरे ॥५९॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिबाळलीला ए नामे अढारमुं प्रकरणम् ॥१८॥

पूर्वछायो—वळी सहु सांभळज्यो । कहुं त्यार पछिनी वात ॥ मोटा सुत जे धर्मना । श्रीरामप्रताप विख्यात ॥१॥ तेनो ते विवाह आदर्यो । प्रीते करिने रुडी पेख ॥ सुवासिनी नामे सुंदरी । परणाव्या बळदेव वेख ॥२॥ रुडा गुण रूपे अति । एकपतिव्रता सतीपणुं ॥ प्रीते करिने पियु पोतानो । सेवे सुवासिनी हेते घणुं ॥३॥ पछी बिजुं वर्ष बेसतां । आनंदे उत्सव आदर्यो ॥ कुंवरना कुशळ काजे । देव ऋषिनो आदर कर्यो ॥४॥ चोपाई—हेते पूज्या हनुमान बळीरे । व्यास ने कृपाचारज वळीरे ॥ अश्वत्थामा विभीषण जेहरे । मार्कंडेय परशुराम तेहरे ॥५॥ ए सर्वेने विविध प्रकारेरे । पूज्या लइ षोडप उपचारेरे ॥ जमाड्या विप्रने हरिजनरे । आपी दक्षिणा थइ प्रसन्नरे ॥६॥ बाळ काजे करे बहु वि-

घिरे । राखे हेत अतिशे संबधिरे ॥ एम करतां वित्यां वर्ष दोयरे । त्रिजुं वर्ष वरतियुं सोयरे ॥७॥ आवी जेठवदिनी पंचमीरे । मात तात ज्योतिषिने गमीरे ॥ तेदि कर्योछे कुळ आचाररे । बाळ वाळं उतार्यां ते वाररे ॥८॥ कर्यो मोटो उत्सव ते दिनरे । तेडाव्या विप्र ने हरिजनरे ॥ तेना काम काज मांहि मातरे । भुलि गयांछे सुतनी वातरे ॥९॥ पांते रह्यां जन जमाडवारे । पुत्र परने आप्यो रमाडवारे ॥ तेने तेडी गयां विजां बाळरे । जोवा सुंदर वाडी रसाळरे ॥१०॥ तियां फळ दिठां मिठां घणांरे । जामफळी सि- ताफळी तणांरे ॥ नाळी केळी अनुप अनाररे । कर्यां अंबफळना त्यां आहाररे ॥११॥ जांबु लिंबु ने रांणो रूपाळीरे । गुंदी करमंदी पाकी रसालीरे ॥ द्राख खारेक खलेलां खरांरे । रह्यां लेवा ते सौ छोकरांरे ॥१२॥ हरिने बेसारी तरु तळेरे । फर्यां बाळक वृंक्ष सघळेरे ॥ एम करतां आथम्यो दिनरे । आव्यो ए समे असुरज- नरे ॥१३॥ कालिदत्त नामे छे कपटीरे । थयो अर्भक असुर मटीरे ॥ चन्यो कुबुद्धि बाळक जेवोरे । कोइ थकी न कळाय एवोरे ॥१४॥ आवी भेळं मांड्युंछे रमवारे । मनमां छे हरिने दमवारे ॥ काढि कृत्याओ तेनो छे क्रोधरे । वेर वाळवानो छे विरोधरे ॥१५॥ थयो गरिब घटमां घातरे । भर्यो कपट दगे कुजातरे ॥ रम्यो बाळसंग बहु वाररे । पछी विस्तारी माया अ- पाररे ॥१६॥ करि राति आंख्यो ततकाळरे । वाध्यो अंगे थयो विकराळरे ॥ फाड्युं मुख फाड्यो जाणुं आभरे । काढी जिभ लांबी विष वांभरे ॥१७॥ करडे दांत क्रोधमां अतिरे । आव्यो कृष्ण

मारवा कुमतिरे ॥ थयो शुंडो भयंकर बहुरे । तेने देखी विनां वाळ सहुरे ॥१८॥ कर्या लांबां कर ततकाळरे । झाली करवा वाळकनो काळरे ॥ त्यांतो वांकी दृष्टि करी नाथेरे । जोयुं दैत्य कालिदत्त माथेरे ॥१९॥ तेणे दाझ्युं कुबुद्धिनुं देहरे । पछी कोपियो असुर तेहरे ॥ करी आसुरी माया उत्पन्नरे । चडी घटाने चाल्यो पवनरे ॥२०॥ आवी अंधि ने रजनी मळीरे । करे झबकारा बहु विजळीरे ॥ थाय गाजमां घोर कडाकारे । दिये दामिनी तेमां झडाकारे ॥२१॥ वर्षे मेघ रहे नहि मणारे । चाल्यां पूर पृथ्वीपर घणांरे ॥ झरे मेघ मची बहु झडीरे । वायुवेगे वृक्ष गयां पडीरे ॥२२॥ त्रुटि पांख्यो पंखी पड्यां भोमरे । मृगजाति थयांछे वफोमरे ॥ थयो अतिशे मोटो उत्पातरे । पडी वचमां वेरण रातरे ॥२३॥ बहु उपद्रवे विनां वाळरे । नाशी गयां विजे ततकाळरे ॥ वेसार्याता आंबा तळे हरिरे । तेनी न रही खबर खरिरे ॥२४॥ चडि टाढ्य तेणे तन ध्रुजेरे । मळी रात्यमां कांई न सुजेरे ॥ एवी माया विस्तारी असुररे । मारवा हरिजिने जरुररे ॥२५॥ फेरे दृष्टि ने जुवे सघळेरे । दिठा हरि वेठा आंबा तळेरे ॥ त्यारे उडी आकाशमां चड्योरे । आवी अंबवृक्ष पर पड्योरे ॥२६॥ जेम हिमाचळनी शिखररे । त्रुटि पडे पर्णकुटि पखरे ॥ एम पड्यो असुर अभागीरे । तेनी झपटे पड्युं झाड भागीरे ॥२७॥ तेने तळे वेसी रह्या वाळरे । थयो नहि वांको एक वाळरे ॥ जेम रह्या गोवर्धन हेठ्यरे । रह्या तरुतळे तेनी पेठ्यरे ॥२८॥ वायु वरपाद ने विजळीरे । तेना पराभवनी पीडा टळीरे ॥ रह्या अचळ पर्वत-

प्रायरे । असुरनुं न उपज्युं कांयरे ॥२९॥ पछी असुर क्रोध क-
रिनेरे । गयो झालवा हाथे हरिनेरे ॥ त्यारे वांकि दृष्टिए जोयुं
नाथेरे । पाम्यो मोह पड्यो भुमि माथेरे ॥३०॥ पाम्यो मूर्छा ने
व्याकुळ थयोरे । शुद्ध शरीरनी भुलि गयोरे ॥ थइ विकळ ने
भम्यो वनरे । त्यां प्रचंड वातोतो पवनरे ॥३१॥ तेने वेगे पड-
तां झाडरे । मुवो चंपाइ पशुने पाडरे ॥ जेम आखु अहिकरंड
कापेरे । जागे व्याल मरे मूषो आपेरे ॥३२॥ जेम कापे कोइ
वेठानी डाळरे । पडे कूपे मरे ततकाळरे ॥ जेम करोलियो करे
विलासरे । पामे पोतानी जाळमां नाशरे ॥३३॥ एम पोतानी
मायामां मुवोरे । आप पापे पापी नाश हुवोरे ॥ मुवो दैत्य माया
मटि गइरे । वायुवेग विजळी न रइरे ॥३४॥ त्यारे शांति पाम्यां
सहु बाळरे । पछी करी कृष्णनी संभाळरे ॥ ज्यारे न दिठा पो-
ताने पासरे । त्यारे बहु थयांछे उदासरे ॥३५॥ पछी करेछे साद
पोकारीरे । ज्यां हो त्यांथी बोलो सुखकारीरे ॥ करे साद घणुं-
घणुं गोतेरे । जड्या नहि झाड बहु जोतेरे ॥३६॥ त्यारे भुल्यां
शरीर संभाळरे । कहे हेकृष्ण हेहरि बाळरे ॥ एम साद करी
शोध्या अतिरे । पण लाध्या नहि प्राणपतिरे ॥३७॥ त्यारे व्या-
कुळ थयांछे बाळरे । रुवे कर घसे करे कताळरे ॥ कहे क्यांथी
लाव्या एने आंहिरे । हवे शुं कहेशुं जइ गाम मांहिरे ॥३८॥
एना मातापने ते शुं कहेशुंरे । विजाने उत्तर शियो देशुंरे ॥ न
रह्युं मुख देखाड्या जेवुंरे । कर्युं कामतो आपणे एवुंरे ॥३९॥ एम
बोले परस्पर वाण्यरे । त्यांतो थयुंछे गाममां जाणरे ॥ फरक्यां

पुरुषनां अंग डाबांरे । एवां अपशकुन थावा लाग्यांरे ॥४०॥ फरक्यां नारीनां जमणां अंगरे । तेणे सहु थयां मन भंगरे ॥ त्यांतो भक्ति कहे सुत मारोरे । एने कोण तेडी गयुं वारोरे ॥४१॥ खोळी काढो खबर एनी वेलीरे । पुत्र विना माता थइ घेलीरे ॥ थया धर्म ते व्याकुळ वळीरे । पामी मुरछा पडिया ढळीरे ॥४२॥ पछी आव्यां जन मळी सहुरे । करे बाळनो खरखरो बहुरे ॥ कहे छोकरां गयां हतां वाडीरे । तेडी गयां तियां ए अनाडीरे ॥४३॥ पछी चाल्यां गोतवा नरनारीरे । करी दिवी फानसो अपाररे ॥ करे जेष्ठिका असि कमान्युंरे । आव्यां जियां ए वृक्ष आंबायुंरे ॥४४॥ मात तात लिए लडथडियुंरे । पुत्र वियोगनुं दुःख पडियुंरे ॥ एवे समे हरि पासे वळीरे । आवी धर्मनारी बारे मळीरे ॥४५॥ सुत जाणी लिधा सौवे खोळेरे । बाळ धवराव्या भाव घोळेरे ॥ हरि मातानी पुरवा हामरे । थया द्वादश स्वरूपे श्यामरे ॥४६॥ एवे समे गामना रहेनाररे । आव्यां खोळतां सहु नरनाररे ॥ कहे छोकरां आ वृक्ष तळेरे । अमे मुक्या हता मळी सघळेरे ॥४७॥ तेतो वृक्ष पडियुं छे भागीरे । जोइ तेने सौने बिक लागीरे ॥ कहे आवुं रुप पडयुं जियांरे । नोय बाळक कुशल तियांरे ॥४८॥ एम अंतरे थइ उदासरे । आव्या जोवा ए वृक्षने पासरे ॥ त्यारे श्रद्धादि नारी द्वादशीरे । मुंकी बालकने गयुं खशीरे ॥४९॥ मळ्या गोततां मामीने नाथरे । तेणे आप्याछे भक्तिने हाथरे ॥ पामी पुत्र राजी थयां बाळारे । आपी भामीने मोतिनी माळारे ॥५०॥ पछी सुत हेते धवराव्यारे । जाण्युं नवे

अवतार आव्यारे ॥ वळतां जोयां वाडी वृक्ष ज्यारेरे । मुवो पुरुष पड्यो दिठो त्यारेरे ॥५१॥ पछी पुछ्युं बाळकने तेनुंरे । कह्युं बाळके वृतांत एनुंरे ॥ एतो आव्योतो करवा घातरे । कोण जाणे थइ केम वातरे ॥५२॥ त्यारे पामिया विसय सहुरे । आतो विघन वितियुं बहुरे ॥ पछी उग्यो चंद्र आव्यां चेखरे । भक्ति धर्म बोल्यां एह पेखरे ॥५३॥ कह्युं श्रीकृष्ण छे आ जरुररे । ते विना न मरे असुररे ॥ ज्यारे कालिदत्त दैत्य मुवोरे । त्यारे जाण्युं सौनो नाश हुवोरे ॥५४॥ छे आ समर्थ आपशे सुखरे । मिट्या हृदामां विसार्युं दुःखरे ॥ त्यारे हतुं जे हरिनुं ज्ञानरे । टळ्युं ते लाग्या सुत समानरे ॥५५॥ पछी विरम्युं जाणी ए विघनरे । कर्यां पाठ पूजा दान पुन्यरे ॥ कर्युं संस्कार बाळक तणुंरे । तेणें करिने शोभ्याछे घणुंरे ॥५६॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये असुरविघ्ननिवारण ए नामे ओगणीशमुं प्रकरणम् ॥१९॥

पूर्वछायो—वळी कहुं एक वारता । सौ सांभळज्यो साक्षात ॥ एह गाममां असुरनो । अति थावा लाग्यो उतपात ॥१॥ मातपिताए मनमां । वळतो ते कर्यो विचार ॥ इयां रहेतां आपणने । थयां विघन वारमवार ॥२॥ आपणे छे मिराच्य एटली । जाणो जीवनदोरी जीवन ॥ तेने विघन जो व्यापशे । तो थाशुं वेउं निरधन ॥३॥ माटे आंहियी उचळिने । जाये अयोध्यापूर ॥ पवित्र धाम श्रीरामनुं । तियां नहि आवे असुर ॥४॥ चोपाई— पछी गाडे घरनी समृद्धिरे । लेवा जेवी ते सरवे लिधिरे ॥ पछी

संबंधि पासे शिख मागीरे । चाल्यां सुते सहित सुभागीरे ॥५॥ बेठां शकटे धर्म भगतिरे । दोय सुतने तेडी दंपतिरे ॥ जनक पासे बेठाछे जोखनरे । माना खोळामां बेठा मोहनरे ॥६॥ चलाव्यां गाडलां धीरे धीरेरे । आव्यां संध्या समे सर्जू तीरेरे ॥ लाव्यों वाण सेवट ते वारेरे । बेशी उतरिया गंगा पाररे ॥७॥ लिधो सर्वे समाज संभाळीरे । जोइ सर्जूनी शोभा रूपाळीरे ॥ तियां जल सुंदर अमलरे । कांठे फुलियां छे कमलरे ॥८॥ रातां पोयणां तियां रूपाळांरे । नाळीफुल छे सुगंधिवाळांरे ॥ तियां सारस हंस छे रुडारे । कुंजि बदक्क जळकुकडारे ॥९॥ करे परस्पर पंखि नादरे । जाणुं नावाने करेछे सादरे ॥ एम शोभेछे सरयू घणीरे । कांठे कुसुम वाडी बहु बणीरे ॥१०॥ गुलाब गुलहजारी घणांरे । बहु वन त्यां तुलसी तणांरे ॥ गुलदावदी ने गडुलियांरे । केशर कर्णिका कुंभि फुलियांरे ॥११॥ जाइ जुइ जुथिका शेवतीरे । माधवी मल्लिका ने मालतीरे ॥ कुंद केशु करेण केतकीरे । रह्या निर्मालि निर्वारि बेकीरे ॥१२॥ चंपा चंमेली चंदन चारुरे । गुलशोमन गुलहजारुरे ॥ पियावास पाडल जासुलरे । बोरसरी वसंतना फुलरे ॥१३॥ मरवा सुगंधी आंबाना मोररे । बेके केवडा ठोरमठोररे ॥ फुल कोटिम फल रसालरे । बहुविविध भाते विशालरे ॥१४॥ एवी शोभा सर्जूतीर तणीरे । वळी कहीए शुं मुखथी घणीरे ॥ बहु वेदिया वेठा विपररे । करे स्नान ने संध्या सुंदररे ॥१५॥ देवमंदिर बहु तीर्थ तीरेरे । शोभे सर्जू निर्मल नीरेरे ॥ वाडी वन सरजू ते वाररे । प्रभु पधार्ये शोभ्यां अपाररे ॥१६॥ जियां आव्या पोते घनश्या-

मरे । तेणे करी थयां शोभाधामरे ॥ एवी शोभा जोइ छे समस्तरे । त्यांतो अर्क पामियो छे अस्तरे ॥१७॥ त्यारे दिवा कर्याछे वहु तीररे । तेनां पड्यां प्रतिबिंब नीररे ॥ कांठापर हवेली छे घणीरे । करी हार्यो त्यां दीपक तणीरे ॥१८॥ तट हवेलिना दिवा मळीरे । तेणे पुरी रही झलमळीरे ॥ एवुं शहेर सोयामणुं घणुंरे । रचेल छे मनुराज तणुंरे ॥१९॥ वळी इक्ष्वाकु कुळना जेहरे । तेने रहेवालुं स्थानक एहरे ॥ एवुं शहेर सुंदर विशालारे । तियां आव्रिया धर्म ने वाळारे ॥२०॥ वळी वासुदेव भगवानरे । जन्मि राम थया जेह स्थानरे ॥ एवी पुरी पवित्र वर्णीरे । वाडी वने विंटि सोयामणीरे ॥२१॥ शोभे शेरी बजारो चौवटारे । रुडा राजमारग वाळ्या मोटारे ॥ सात माळनी हवेली साररे । शोभे कैलासगिरि आकाररे ॥२२॥ बनी पंगति तेनी अपाररे । शोभे बरोबर तेनां बाररे ॥ वळी हाट विवेके विभागेरे । बरोबर सुंदर सारां लागेरे ॥२३॥ क्यांक वेचाय दुध ने दइरे । क्यांइ घृत मिसरी ने मइरे ॥ क्यांक फळ फुल वळी पानरे । क्यांक वस्त्र शस्त्रना सामानरे ॥२४॥ क्यांक वासण भूषणवाळारे । क्यांक झवेरी ने मोतियाळारे ॥ क्यांक गज वाज शणगारीरे । फरे नित्य तेनी असवारीरे ॥२५॥ क्यांक अनेक अन्न रसाळुंरे । क्यांक शाक सुंदर वकाळुंरे ॥ क्यांक हाट हाखे हलवाइरे । वेचे विविध भात्ये मिठाइरे ॥२६॥ क्यांक गांधी मोदी मणियाररे । क्यांक नाणावटी वणी हाररे ॥ क्यांक माळी ने तंबोली तेजरे । क्यांक सालवी ने रंगरेजरे ॥२७॥ क्यांक गान तान ने गवैयारे । एम सौ कोइ विभागे रयारे ॥ क्यांक विप्र करे

वेदाभ्यासरे । क्यांक बाळ भणे पंडा पासरे ॥२८॥ क्यांक क्षत्रि तणी सभा साररे । क्यांक वैश्य करेंछे वेपाररे ॥ क्यांक शूद्र करे सेवा सारीरे । सहु वर्णधर्म रह्या धारीरे ॥२९॥ क्यांक लडेछे मह्न अखाडीरे । खेले कुस्ति पेच ने लाकडीरे ॥ क्यांक पडिछे रुनी मलियोरे । एम शोभे शेरी ने गलियोरे ॥३०॥ वळी वसे बहु वीतरागीरे । राम उपासी त्रियना त्यागीरे ॥ बहु मंदिर नें धर्मशाळुंरे । तेणे लागेछे शहेर रूपाळुंरे ॥३१॥ पुष्प चंदने छांट्याछे चोकरे । देव सरिखां वसेछे लोकरे ॥ राम सीता लछमन जतिरे । बहु मंदिरे तेनी मूरतिरे ॥३२॥ तियां नित्ये उठी नरनाररे । आवे दर्शने करी प्याररे ॥ थाय आरतीना झणकाररे । करे उत्सव जन अपाररे ॥३३॥ झांझ मृदंग झालरी शंखरे । भेरी तुरी ने वीणा असंख्यरे ॥ थाय नाद तेनो पुर मांइरे । घोषे शहेर रह्युं सर्व छाइरे ॥३४॥ चाल्यां जाय एम सांभळी नादरे । प्रेमवती ने हरिप्रसादरे ॥ वळी वनी शोभा दिवा तणीरे । जाणुं हास्य मांडि मणि घणीरे ॥३५॥ तेने प्रकाशे शेरी बजारोरे । फरे उजासे लोक हजारोरे ॥ एवी शोभा जोतां नरनाररे । आव्या शहेर उलंघी आ पाररे ॥३६॥ रामघाट निरखी नजररे । आव्या वर्हेटा शाखा नगररे ॥ तियां अग्निहोत्र थाय बहुरे । होमे हविष्यान्न घृत सहुरे ॥३७॥ ते सुगंधि लइ निजधामरे । आवी रह्यां करी विश्रामरे ॥ पछी नित्य प्रत्ये सर्जू नाइरे । करे संध्या ने वंदन त्यांइरे ॥३८॥ वळी करेंछे कृष्णनी सेवरे । देखी करे तेम हरिदेवरे ॥ हरि बुद्धिए छे बहु धीररे । साधु स्वभावे शोभे शरीररे ॥३९॥ खान पान खुवी

सुखी खेल जेहरे । नथी गमतुं अंतरे एहरे ॥ तात संगाथे सरजू नाइरे । पाछा आवे ज्यारे घर मांइरे ॥४०॥ त्यारे करे श्रीकृष्णनी मूर्त्तिरे । पूजे तेने भावे करी अतिरे ॥ रम्यामां पण अरुचि घणुंरे । वळी सदा गमे शुचिपणुंरे ॥४१॥ एमां कोइ जो करे विघनरे । तेशुं केदि मळे नहि मनरे ॥ कथा कीर्त्तनमां बहु प्रीतरे । सुणे रामनां चरित्र नित्यरे ॥४२॥ जेमां होय साधुता अपाररे । एवा जनशुं पोताने प्याररे ॥ गमे नहि असाधुता रंचरे । एम करतां वर्ष थयां पंचरे ॥४३॥ त्यारे कुमारावस्था उतरिरे । पाम्या पौगंडावस्थाने हरिरे ॥ त्यारे सरजू गंगामां नावारे । मांड्युं आपे एकलुं त्यां जावारे ॥४४॥ सीता राम लछमन हनुंरे । करे सरण नित्य एहनुंरे ॥ वळी तातना मुखथी धर्मरे । सुण्या सत्पुरुषना धर्मरे ॥४५॥ वर्णाश्रम वळी त्रिया तणारे । कह्या छ वर्षे धर्म जे घणारे ॥ तेतो सर्वे राख्याछे संभारीरे । नथी मेल्या मनथी विसारीरे ॥४६॥ बालपणाभां बुद्धि छे घणीरे । कांइक मुखपाठे लिधुं भणीरे ॥ वळी सुणेछे श्रीभागवतरे । तेतो पोताने वहालुं अत्यंतरे ॥४७॥ घणो हरिजनमां छे स्नेहरे । बिजा साथे बहु निःस्पृहरे ॥ त्याग वैराग्य तनमां बहुरे । देखी आश्चर्य पामेछे सहुरे ॥४८॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये अयोध्यापुरीवर्णन ने धर्मभक्ति त्यां वस्यां ए नामे विशमुं प्रकरणम् ॥२०॥

पूर्वछायो—शुभमति सहु सांभळो । कहुं कथा ते अनुप ॥ त्यार पछिनी जे वारता । छे सहुने ते सुखरूप ॥१॥ एज वर्ष वै-

शाख मासे । शुक्ल द्वितीया दिन ॥ पतिव्रता प्रेमवतीए । जन्म्या ते पुत्र पावन ॥२॥ गुणे करी प्रद्युमन सरखा । स्वभावे संत समान ॥ प्रीति प्रकट भगवानमां । नाम इच्छाराम गुणवान ॥३॥ एज अनुज महाराजना । जाणज्यो जग विख्यात ॥ त्यारपछी हवे हरिनी । सांभलज्यो सहु वात ॥४॥ चोपाई—पछी प्रभु बुद्धिए विशाळरे । तेने वेसारिया छे निशाळरे ॥ वैशाख शुदि बारश दिनेरे । कढाव्या अक्षर हरिजिनेरे ॥५॥ लागी लक्ष्मीनारायण पायरे । पूजी शारदा गणपति रायरे ॥ करी होम जमाड्या विपररे । शिखवाने सुविद्या सुंदररे ॥६॥ एम कर्ता थोडे घणे दिनरे । शिख्या विद्या परम पावनरे ॥ जोइ धर्मे सुत बुद्धि वोतरे । भणाव्या वे वेद अंगे सोतरे ॥७॥ शिख्या शास्त्र ते अर्थे सहितरे । थया विद्यावान ब्रह्मवितरे ॥ हता वाचाल ने विद्या जोइरे । करे चर्चा पहोचे नहि कोइरे ॥८॥ पुछे जियां तियां पोते प्रश्नरे । तेनो न करे उत्तर कोइ जनरे ॥ जाय सर्जूमां नावा एकलारे । उठि ब्राह्म मुहूर्तमां वेलारे ॥९॥ आवे नाहिने घरमां ज्यारेरे । करे रामजिनी पूजा त्यारेरे ॥ धूप दीप पुष्प फल पत्ररे । तेणे पूजिने भणेछे स्तोत्ररे ॥१०॥ पछी नैवेद्यलुं जेजे अन्नरे । तेने जमे थइने प्रसन्नरे ॥ करे कंठे तुलसिनी मालुंरे । ऊर्ध्वपुंड्र तिलक रूपालुंरे ॥११॥ रामकोट आदि रुडि रीतेरे । करे प्रदक्षिणा तेने प्रीतेरे ॥ जन्मस्थान ने लछमन घाटरे । रामघाटे जाय वर्णिराटरे ॥१२॥ ब्रह्मकुंड वळी स्वर्गद्वारीरे । जाय जानकीघाटे विचारीरे ॥ विद्याकुंड सूर्यकुंड जेहरे । भद्रसा आदि तीरथ तेहरे ॥१३॥

कनकसिंहासननां दर्शनरे । नित्ये जावुं रत्नसिंहासनरे ॥ हनुमानगढिये हमेशरे । जावुं सुग्रीवटिले अहोनिशरे ॥१४॥ जगन्नाथ कावडियानी जागेरे । जावुं त्यागी पासे वहालुं लागेरे ॥ अहल्याबाइना मंदिर मांइरे । जावुं नित्य दरशने त्यांइरे ॥१५॥ दिलायसिंघगज रायगंजरे । जुवे जेसंगपुर सुखपुंजरे ॥ जियां जियां हरि हरिजनरे । तियां तियां फरे भगवनरे ॥१६॥ सर्वे तीरथ उठी सवारेरे । फरे करे दरशन प्यारेरे ॥ रामजिनी मूर्त्तियो आगेरे । करे स्तुति उभा एक पगेरे ॥१७॥ कहे धन्यधन्य रघुपतिरे । तमारो महिमा मोटो अतिरे ॥ कही न जाय मुखथी गाथरे । धन्यधन्य हे जानकीनाथरे ॥१८॥ जुवो तव पदरज प्रतापरे । थइ शिला ते अहल्या आपरे ॥ देखी विसय पाम्यो पथि पाथरे । धन्यधन्य हे जानकीनाथरे ॥१९॥ कर्यो गुहराजा भवपाररे । कर्यो अघवंत जयंत उद्धाररे ॥ करी मिलडी तमे सनाथरे । धन्यधन्य हे जानकीनाथरे ॥२०॥ वळी जटायूने अंतकालरे । दियां दर्शन तमे दयालरे ॥ करी क्रिया तेनी निज हाथरे । धन्यधन्य हे जानकीनाथरे ॥२१॥ तार्यो सुग्रीव मित्राइ करीरे । एने सारु मार्यो वालि हरिरे ॥ मारी करी दया एने माथरे । धन्यधन्य हे जानकीनाथरे ॥२२॥ तेने पासे हता हनुमंतरे । अतिसमर्थ बहु बलवंतरे ॥ करी एकांतिक राख्या साथरे । धन्यधन्य हे जानकीनाथरे ॥२३॥ विभीषण निजजन जाणिरे । तेने ओधार्यो शारंगपाणिरे ॥ कर्यो राय मारी रावण हाथरे ॥ धन्यधन्य हे जानकीनाथरे ॥२४॥ एवां अनेक कारज्य करीरे । आव्या अयोध्यामां तमे फरीरे ॥ जय

जय गाय जन गाथरे । धन्यधन्य हे जानकीनाथरे ॥२५॥ करे स्तुति ए मूरति आगेरे । चार पोर बपोर त्यां लागेरे ॥ खान पान मांहि नहि वृत्तिरे । त्याग वैराग्य वहालो छे अतिरे ॥२६॥ एम फरी करी दरशनरे । ज्यारे आवे भुवन जीवनरे ॥ त्यारे भणेछे वेद छ अंगरे । शील संतोष साधुता अंगरे ॥२७॥ एवुं जोइने पोतानो तातरे । संभारेछे पुरवनी वातरे ॥ कह्युं हतुं मार्कंडेये जेहरे । सर्वे गुण आमां छे तेहरे ॥२८॥ एवा हरिने जे आश्ररेछेरे । तेना सर्वे संशय हरेछेरे ॥ आपी ज्ञान भक्ति ने वैराग्यरे । विजी वासना करावेछे त्यागरे ॥२९॥ बाळपणा मांहि जन बहुरे । जाणे आत्मदर्शी छे सहुरे ॥ कहे घरमां आं कांइ रहेछेरे । एम परस्पर जन कहेछेरे ॥३०॥ पोताने पण एवो छे घाटरे । जोइ रह्या जनोइनी वाटरे ॥ एवा थका रह्या मंदिरमांरे । जेम कमळ रहे नीरमांरे ॥३१॥ निज तात सत्य गुणवाळारे । तेवां पतिव्रता माता वाळारे ॥ एवां सत्यवादी जन जोइरे । थाय शहेरवासी शिष्य सोइरे ॥३२॥ तेने आपे उपदेश आपरे । करावे कृष्ण नामनो जापरे ॥ ज्ञान भक्ति ने वैराग्य युक्तरे । आपी उपदेश करे मुक्तरे ॥३३॥ दारी चोरी मद्य मांस त्यागरे । करावे अहिंसा विष्णुयागरे । च्यारे वर्ण जे आश्ररे आवेरे । तेने ए रीते नियम धरावेरे ॥३४॥ एवुं जोइने युवति जनरे । इच्छे गुरु करवाने मनरे ॥ पछी विचारिने धर्म तेनेरे । नथी करता शिष्य पोते एनेरे ॥३५॥ कहे आज कांइ रीत एहरे । चाले आगे परंपरा तेहरे ॥ तेनो आजतो नथी विचाररे । पण पछी बगाड अपाररे ॥३६॥ माटे कह्युं सर्वे युवतिनेरे । तमे सौ करो गुरु

भक्तिनेरे ॥ उद्धव संप्रदायनी ए रीतरे । तेने पाळवी बहु करी प्रीतरे ॥३७॥ पछी त्रिया सौ भक्तिने मळीरे । धर्म नारीना लिधा सांभळीरे॥ सधवा विधवा धर्म जेहरे । सुणी सर्वे त्रिया पाळे तेहरे ॥३८॥ तेणे नारी थइ शुद्ध अतिरे । जे कोइ हती कुलटा कुमतिरे॥ एम धर्म ने भक्ति विचारीरे । दिये उपदेश नारीने नारीरे ॥३९॥ वळी जन्म दिवस प्रभु तणारे । तेना करेछे उत्सव घणारे ॥ जन्माष्टमी रामनवमी जेहरे । करे व्रत उत्सव सर्व तेहरे ॥४०॥ भाद्रशुदि चतुरथी आवेरे । पूजे गणपति बहु भावेरे ॥ आसोवदि आवे चौदशीरे । पूजे हनुमानने हुलसीरे ॥४१॥ नियम धारी सुणे कथा नित्यरे । बहु हरि चरित्रमां प्रीतरे ॥ वळी जे आवे भणवा पासरे । तेने करावे वेद अभ्यासरे ॥४२॥ हेते हरि वात संभळावेरे । रुडा धर्मने पाळे पळावेरे ॥ आपे जिति बेठा शत्रु छयरे । तेम कर्या आश्रित अभयरे ॥४३॥ एवा सत्यवादी भक्ति धर्मरे । जेने घेरछे पोते परब्रह्मरे ॥ तियां सद्गुण आवीने रहेरे । तेनुं आश्चर्य कोइ न कहेरे ॥४४॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिकृष्णबाळलीलानामे एकविशमुं प्रकरणम् ॥२१॥

पूर्वछायो—सहु जन मळी सांभळो । पछी धर्मे कर्यो विचार ॥ जन्म थकी महाराजने । वर्ष वीत्युं अष्टमुं आ वार ॥१॥ जनोइ देवा जनकने । अति आनंद उर न माय ॥ देशदेशना ज्योतिषि । तेडाविया द्विजराय ॥२॥ पुष्प फले पूजा करी । पछी कह्युं प्रीते शुं वचन ॥ उपवीत देवा आ सुतने । तमे शोधि काढो शुभदिन

॥३॥ जोइ जोश जोशी बोलिया । वर्ष आठमुं छे आ अनुप ॥
माघ शुदि दशमी दिने । शुभ मुहूर्त छे सुखरूप ॥४॥ चोपाई—
पछी राजी थइ मात तात । निश्चय करीने मानी ए वात ॥ मं-
गाव्या साज समाज घणा । कोइ वातनी न राखी मणा ॥५॥ पछी
कंकोतरी गामो गाम । मेली लखी सरवेनां नाम ॥ रुडि रीते शण-
गार्यां घर । चित्र विचित्र कर्यां सुंदर ॥६॥ रोप्या रंभाना थंभ ते
द्वार । बांध्यां तरियां तोरण वार ॥ छांट्यां अगर चंदने एवां ।
तेणे शोभेछे वैकुंठ जेवां ॥७॥ रोप्या मंडप पुर्याछे चोक । जोइ
थकित थाय शहेरलोक ॥ दिवी फानसो काचनी हांडी । बासि
दीप हारोहार मांडी ॥८॥ नीला पीला भर्या रंग राता । शोभे
सारा कह्ये नथी जाता ॥ अति उत्साहे आदर्यो जंग । देवा उपवीत
उरे उमंग ॥९॥ पछी जेजे तेडाव्यांतां जन । तेतो आव्यां नवमीने
दिन ॥ रथ वेल्य ने गाडलां लइ। आव्या अश्वपर चडी कइ ॥१०॥
बाल युवा वृद्ध नरनारी । आव्यां सर्वे ते प्रेम वधारी ॥ एक जमवुं
ने यज्ञोपवीत । हरि निरखवा चायछे चित ॥११॥ जेने जेवी घटे
पेरामणी । लाव्यां मोसालियां मळी घणी ॥ विजां बहु आव्यां
हरिजन । करवा धर्म हरिनां दर्शन ॥१२॥ तेने आप्यां उतरवा
घर । सारी पेठे करी सराभर ॥ पछी भावे जमाड्यां भोजन ।
लेह्य चोष्य भक्ष्य भोज्य अन्न ॥१३॥ शाक पाक ने सुंदर वडां ।
जम्या वृद्ध युवा नानकडां ॥ पछी आव्यो दशमीनो दन । तेड्या
विप्र विद्याए संपन ॥१४॥ कुलगोर सारा सामवेदी। अति आचारे
आत्मनिवेदी ॥ पछी पुरना पुराणी जेह । वेद शास्त्रना भणेल तेह

॥१५॥ मळी शुभ वेळा पळ जोइ । आपवा प्रभुजिने जनोइ ॥ वाजे मांगळिक वाजां अपार । गाय मंगळ मळी बहु नार ॥१६॥ प्रथम त्रण गाय त्यां आपी । पूज्यां गोत्र विनायक स्थापी ॥ कर्यां स्थंडिले स्थापन अग्नि । आहुतियो आपी तेमां घीनि ॥१७॥ पछी सामवेदनुं जे कर्म । पासे रही करावेछे धर्म ॥ पहेला पुत्र नवारी जमाड्या । मुंडन करावी फरी नवाड्या ॥१८॥ धर्मे करावी संस्कार विधि । आपी कोपिन ते पहेरी लिधि ॥ पछी धर्मदेवे बहु भावे । आपी जनोइ धरी खभे डावे ॥१९॥ त्यारे गुरुए कह्युं विचारी । फरो भुमिए थइ ब्रह्मचारी ॥ पछी धर्मे शिखामण दिधि । करज्यो वैश्वदेव रुडी विधि ॥२०॥ करवी त्रिकाळ संध्या पावन । जमवुं पंच ग्रास काढी अन्न ॥ न सुवुं दिवसे निर्धार । गुरु सेवामां राखवो प्यार ॥२१॥ त्यारे सत्य सत्य कहे बाळ । सुणी राजी थयां मा मोशाळ ॥ पछी धर्मे गायत्रीनो मंत्र । आप्यो करवा जाप निरंत्र ॥२२॥ वजडाव्यां वाजां तियां वळी । गाय गीत त्यां मानिनी मळी ॥ करे विप्र तियां वेदध्वनी । पोति हैयानी हाम सहुनी ॥२३॥ करी परस्पर पेरामणी । दिधी धर्मे ते दक्षिणा घणी ॥ कर्या राजी द्विज ने गायक । आपी अन्न धन वस्त्र अनेक ॥२४॥ बोले याचक जयजय बहु । धन्य धन्य कहे जन सहु ॥ पछी गुरुए पालास दंड । आप्यो हाथमां ग्रेवा अखंड ॥२५॥ बांध्यो मुंज तणो आडबंध । लिधुं रुरुचर्म वळी स्कंध ॥ आप्युं अंगे ते वस्त्र नवीन । तेणे करिने ढांकी कौपीन ॥२६॥ पछी पहेला कह्याता जे धर्म । तेनो फरी समझावेछे मर्म ॥ कहे अनघ गुरुनां वेण ।

रुदे धारज्यो कमळनेण ॥२७॥ क्रोध करशो मां कोइ वार । मुखे मिथ्या मां करशो उच्चार ॥ अष्टप्रकारे तजज्यो नारी । ग्राम्यकथा सुण्ये नहि सारी ॥२८॥ नृत्य वाजिंत्र तनन तान । सुणवुं नहि विपयि गान ॥ सुगंधि तेलमर्दन त्यागी । घसी पग न धोवा सुभागी ॥२९॥ गुरु आगळ्य उंचे आसन । न बेसवुं भुल्ये कोइ दिन ॥ दंत न घसो न गुंथो वाळ । भोये न लखो वर्ण कोइ काळ ॥३०॥ समा विना न उतारो केश । मद्य मांसने तजवुं हमेश ॥ वृषभे न करवुं वाहन । दर्पणमां न जोवुं वदन ॥३१॥ निंदा द्रोह ते केनो न करिए । पगे पहेरवां पनियां प्रहरिए ॥ मन कर्म ने वळी वचने । हिंसा करवी नहि कोइ दिने ॥३२॥ मुक्ति अर्थे पण आत्मघात । न करवी सांभळो ए वात ॥ केदी करवो नहि कुसंग । जेणे थाय स्वधर्मनो भंग ॥३३॥ धर्म सम नहि सुखदाय । माटे रहेवुं ते स्वधर्म मांय ॥ भुमिपर ने कांसाने ठामे । न जमवुं केदी मन भामे ॥३४॥ काथो चुनो पानविडी कहीए । द्यूतविद्या थकी दूर रहीए ॥ गांजो भांग्य ने मफर जेह । आफु आदि तजवानुं तेह ॥३५॥ देव तीर्थ ने ब्राह्मण गाय । साधु सती सच्छास्त्र कहेवाय ॥ तेनी निंदा केदिये न करवी । करे कोइ तो काने न धरवी ॥३६॥ वळी ब्रह्मचारिनी जे रीत । सुणो हरि परम पुनित ॥ कौपिन ने मुंजि कटिसूत्र । दंड कमंडलुं यज्ञोपवीत ॥३७॥ मृगाजिन ने भिक्षानुं ठाम । ते न त्यागवां लिधां जे नाम ॥ स्नान संध्या जप होम जेह । भणवुं ने भणाववुं तेह ॥३८॥ देव पितृतर्पणादि कर्म । करवुं ए ब्रह्मचारिनो धर्म ॥ प्रेमे करवुं कृष्णनुं पूजन । नवधा भक्ति

सहित निशदन ॥३९॥ एम कह्युं ज्यारे धर्मदेव । कृष्ण कहे सत्य-सत्यमेव ॥ पछी प्रक्रमा अग्निने करी । वळता गया माता पासे हरि ॥४०॥ मागी भिक्षा जइ माता पासे । आपी माताए अति-हुलासे ॥ आपि बिजी सुवासण्ये मळी । लिधी तेपण भिक्षाने वळी ॥४१॥ ज्यारे भिक्षा मेली गुरु आगे । आगन्याए जम्या अनुरागे ॥ पछी काशीए जावाने काज । आप्यो गुरुए सरवे समाज ॥४२॥ दंड कमंडलुं मृगछाला । तुलसीमाल विशाळ मेखळा ॥ पछी माताए आप्यां टिमण । पेंडा पतासां जोञ्ये जमण ॥४३॥ पिळी आंगि पाघ शिरपर । खभे खाखर दंड सुंदर ॥ चाल्या भातुं बांधी ब्रह्म-चारी । भणवा काशीए करी तैयारी ॥४४॥ निसर्या घरथी गाम बहार । नथी वळवुं ए निरधार ॥ चाल्या ठावको ठेराव करि । माया संबंधीनी परहरि ॥४५॥ केड्ये घोडिघोडि मामो हार्या । न पहोचाणुं पछी ते पोकार्या ॥ कहे वळो वळो वर्णिराज । मात-पिताने पाळवा काज ॥४६॥ पछी हरि विचारी ए मर्म । थाशे दुःखी बाळा वळी धर्म ॥ माटे हमणांतो पाछो वळुं । पछी समो जोइने निकळुं ॥४७॥ वळता वळी आव्या निजधाम । बेठा ब्राह्मणमां घनश्याम ॥ प्रभु बेठा ज्यां द्विजसमाज । अति शोभेछे वर्णिराज ॥४८॥ थयो यज्ञविधि समास । राजी थयां संबंधी समस्त ॥ पाम्या अति आनंद ए मन । आप्यां दान थइ परसन ॥४९॥ कनक घरेणां वस्त्र सोयामणां । आप्यां वाहननां दान घणां ॥ आव्या हता त्यां सेवकजन । तेणे पूजिया धर्म पावन ॥५०॥ पछी राजी थइ भक्ति ईश । घटे तेम पूज्या निज शिष्य ॥

वळतां सहुने कराव्यां भोजन। सुंदर रसोइ सारां व्यंजन ॥५१॥ पछी राजी थइ निजधाम । गया पुरुष ने वळी वाम ॥ वळता ताते भणाविया तेह । अर्थ सहित सामवेद जेह ॥५२॥ शिख्या शास्त्र अर्थे सहित । थया विद्यावान ब्रह्मवित ॥ हता विचक्षण विद्या जोइ । करे चरचा न पहोचे कोइ ॥५३॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिउपवीतउत्सवनामे बावीशमुं प्रकरणम् ॥२२॥

पूर्वछायो—उपवीत उत्सव पुरो थयो । सुंदर सारो निदान ॥ त्यारपछिनी जे वारता । सहु सांभळो थइ सावधान ॥१॥ धर्या धर्म हरिए बहु । जेजे कह्या गुरुदेव ॥ मातपितानी महातमे । करेछे बहु पेख सेव ॥२॥ पण अखंड रहेछे अंतरे । घर त्याग करवा घाट ॥ क्यारे मेलिश आ घरने । हुं क्यारे लइश वनवाट ॥३॥ जे अर्थे आ अवतार छे । ते करीश हुं कैये काज ॥ धर्म स्थापुं अधर्म उत्थापी । एम विचारे महाराज ॥४॥ चोपाई—अधमधना चालणहाररे । एवा असुर जगे अपाररे ॥ तेने मोह पमाडिने मारुंरे। धरापर धर्मने हुं धारुंरे ॥५॥ शुद्धधर्मे राखुं नरनारिरे । एह अर्थे छे आ अवताररे ॥ पण हमणां त्यागुं जो गेहरे । मरे मावाप मारे सनेहरे ॥६॥ माटे ब्राह्मणनो छे जे शापरे । तेथी मुकाय दंपती आपरे ॥ तेदि निश्चय हुं त्यागिश घररे। गुढ विचार एवो अंतररे ॥७॥ पछी विद्यागुरु तात करिरे । वेद त्रिजो भणि लिधो हरिरे॥ मोटी बुद्धिवाला छे दयाळरे । जेह शिखे ते अचिर काळरे ॥८॥ जोइ विसय पामे सौ जनरे । पामे आश्चर्य कहे धन्यधन्यरे ॥ पछी

धर्म ते भण्याता जेहरे । सर्वे हरिने भणाव्युं तेहरे ॥९॥ वेद शास्त्र ने काव्य पुराणरे । महाभाष्यादि भण्या सुजाणरे ॥ पछी धर्म थइ रळियातरे । कही रामप्रतापने वातरे ॥१०॥ सुणो ज्येष्ठपुत्र यडभागीरे । आतो थाशे अतिशय त्यागीरे ॥ जुवो आजथी एनां एधाणरे । नथी कोइ वातनी जो ताणरे ॥११॥ खान पानमांहि नथी मनरे । नथी इच्छता वसन भूषनरे ॥ मान मोटप्य ने मारुं तारुंरे । नथी लागतुं ए एने सारुंरे ॥१२॥ हर्ष शोक वळी हाण्य वृद्धिरे । नथी गमति घरसमृद्धिरे ॥ अतिवैराग्यवान छे एहरे । नथी संभाळता निजगेहरे ॥१३॥ अतित्याग गमेछे तनमांरे । एम मने जणायछे मनमांरे ॥ माटे आथी नहि थाय वेवाररे । तमे उपाडो घरनो भाररे ॥१४॥ तमपासे ए नहि मागे कांइरे । नथी मन एनुं घर मांइरे ॥ खावा पिवानुं पण नहि मागेरे । अतिउदासी छे वैरागेरे ॥१५॥ एम ज्येष्ठपुत्र जे जोखनरे । कह्यां ताते ते मान्युं वचनरे ॥ पछी स्वस्थचिते थइ तातरे । अंतरमांहि विचारी वातरे ॥१६॥ हवे वृद्ध थयुंछे आ देहरे । माटे सहुशुं तजुं सनेहरे ॥ हवे सांख्ययोगने आशरुंरे । श्रीकृष्ण स्वामिनुं ध्यान धरुंरे ॥१७॥ पण पोताने हरि छे ग्रेहरे । देवा शिखामण्य छे सनेहरे ॥ सुणो सुत हरि वात मारीरे । सुखदायक छे अतिसारीरे ॥१८॥ कहुंछुं तमारा हितने सारुरे । माटे मानज्यो वचन मारुंरे ॥ कहुंछुं स्वधर्म भक्ति वैराग्यरे । तेनो करशो मां केदी त्यागरे ॥१९॥ जाज्यो रामानंदस्वामी पासरे । जो थाओ घरमांथी उदासरे ॥ रामानंद स्वामिनो महिमायरे । नथी जातो में कह्यो जिभायरे ॥२०॥ तेतो वसेछे सोरठ देशरे । दिए-

छे जीवोने उपदेशरे ॥ जाज्यो धीरे धीरे पछी वाटरे । उतरी झाडी नदीना घाटरे ॥२१॥ एवी सांभळी तातनी वाणीरे । सर्वे अंतरे लखी एधांणीरे ॥ पोते विद्याए छे गुणवानरे । थया गुणे ते तात समानरे ॥२२॥ वळी सुणेछे तात मुखेथीरे । सर्वे शास्त्र सुंदर सुखेथीरे ॥ सुणिसुणिने ग्रहेछे साररे । नीर क्षीर नोंखुं निरधाररे ॥२३॥ जेजे काढ्युं एमांथी अनुपरे । सर्वे जीवने ते सुखरूपरे ॥ श्रीमद्भागवत जे पुराणरे । तेनो सार शोधिने सुजाणरे ॥२४॥ काढ्या स्कंध दोय दुःखहारीरे । पंचमस्कंध सदा सुखकारीरे ॥ बीजो दशमस्कंध कहेवायरे । श्रीकृष्णचरित्र छे जे मांयरे ॥२५॥ एनुं नाम छे भागवतसाररे । लखी नोखुं राख्युं निरधाररे ॥ वळी भारतसार शोधिनेरे । लखी लिधुं विचारखे बुद्धिनेरे ॥२६॥ भगवद्गीता भवभयहरणीरे । लखी लिधी ए विचारी वर्णीरे ॥ विष्णुसहस्रनाम सुखरूपरे । लखी विदुरनीति अनुपरे ॥२७॥ एटलुं श्रीभारत मोझाररे । शोधी काढी लिधुंछे ए साररे ॥ वळी धर्मशास्त्रनो जे साररे । पोते लख्योछे करीने प्याररे ॥२८॥ याज्ञवल्क्य स्मृति छे सारीरे । लखी पोते तेपण विचारीरे ॥ एह धर्मशास्त्रनुं छे साररे । सुखदायक सहुने अपाररे ॥२९॥ स्कंदपुराणनुं सार जेहरे । लख्युं सुंदर शोधीने तेहरे ॥ वासुदेवमाहात्म्य महाराजेरे । लख्युं सौ जनना हित काजेरे ॥३०॥ एह सार छे स्कंदपुराणरे । शोधि लखि लिधुं ए सुजाणरे ॥ ए जे चारे ग्रंथमां छे सत्तरे । शोधि काढि लिधुंछे ए तत्तरे ॥३१॥ पछी तेनो गोटको लखावीरे । शोधी सुंदर सारो बनावीरे ॥ लाव्या तेतो पोते तातपासरे । ताते जोइने कर्यो तपासरे ॥३२॥ नोये

आ बुद्धि मनुष्य तणीरे । एम करीछे प्रशंसा घणीरे ॥ धन्यधन्य पुत्र महामतिरे । तमे सर्वथी मोटा छो अतिरे ॥३३॥ एम कहीने विचार्युं ज्यारेरे । वात पूर्वनी सांभळी त्यारेरे ॥ कह्युं मारकंडेय ते मव्युंरे । सर्वे प्रकारे आज में कळ्युंरे ॥३४॥ वळी वृंदावननी जे वातरे । सांभळीछे पोताने साक्षातरे ॥ आवी मळियां सर्वे एधाणरे । जाण्या पुत्रने श्याम सुजाणरे ॥३५॥ त्यारे आश्चर्य वात ए नथीरे । एम विचारियुंछे मनथीरे ॥ पछी अतिकरी सतकाररे । वखाण्या चारे शास्त्रना साररे ॥३६॥ एम ताते कह्युं ते सांभळीरे । लखि राख्या पोतापासे वळीरे ॥ धर्मशास्त्र ने स्कंदपुराणरे । तेनुं सार कर्युं परमाणरे ॥३७॥ भारतसार भागवतसाररे । वांचे सुणे नित्ये निरधाररे ॥ जेणेकरी श्रीकृष्णमां प्रीतरे । थाय दृढ अति नित्यनित्यरे ॥३८॥ वळी शास्त्रयुक्त भक्ति जेहरे । करवी कृष्णनी तात कहे तेहरे ॥सुणो मंत्र हुंथी महामतिरे । अष्टाक्षरनो ते शुभ अतिरे ॥३९॥ वळी त्रण प्रकारनो जेहरे । कह्यो पिताए करी सनेहरे ॥ कह्युं ए मंत्र वहालोछे मनेरे । अतिहेत करी कह्यो तनेरे ॥४०॥ करो जप तेनो पूजा नित्यरे । पाळज्यो स्वधर्म रुडी रीत्यरे ॥ एवी ताते शिखामण दिधीरे । मांड्युं वर्तवा हरिए विधिरे ॥४१॥ थयां जन्मथी वर्ष अग्याररे । तियां आविया असुर अपाररे ॥ अतिकाळा ने बहु करुररे । भर्या क्रोध मांही भरपुररे ॥४२॥ मोटी डाढियो ने माथे वाळरे । भुरा लंबुरा वडा विकाळरे ॥ राती आंख्यो ने आयुध हाथरे । आव्या जियां बेठा हता नाथरे ॥४३॥ वेष वैष्णवी पण असुररे । मनमां छे मार्यानुं जरुररे ॥ आवी उ-

गाम्यां आयुध शठेरे । त्यांतो नजर करी नीलकंठेरे ॥४४॥ पाम्या मोह परस्पर एहरे । मुवा लडि माहो मांहि तेहरे ॥ मुवा असुर उतर्यो भाररे । त्यारे नाथे ते कर्यो विचाररे ॥४५॥ देश प्रदेश हशे विमुखरे । देना हशे मुनियोने दुःखरे ॥ माटे सर्वेनो उतारुं भाररे । एह अर्थेछे आ अवताररे ॥४६॥ माटे कैये तजुं हुं आ घररे । कैये जोउं शोधि सर्वे धररे ॥ कैये पमाडुं पापिने मोहरे। मरे मांहोमांहि ते समोहरे ॥४७॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तक-श्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिचरित्रनामे त्रेवीशमुं प्रकरणम् ॥२३॥

पूर्वछायो—एटली वात एम थइ। तमे सांभळो सहु सुजाण ॥ कथा कहुं त्यारकेडनी । शुद्धबुद्धिने सुख खाण्य ॥१॥ बहु हेते हरिकृष्णनां । जे चरित्र धरशे चित्त ॥ हशे महा पंच पातकी । तोय थाशे तर्त पुनित ॥२॥ एवो यश ए अनुप छे । सुभागी सांभळशे कान ॥ त्यार पछिनी जे वारता । सहु सांभळो थइ सावधान ॥३॥ प्रेमवती बाळा भगति । कहीए त्रणे जेहनां नाम ॥ तेना तनमां तप्त आवी । चळतां पाम्यां विराम ॥४॥ चोपाइ—कार्तिकशुदि अष्टमीने दिनेरे । तेदि मांदां थयां माता तनेरे ॥ जेनुं व्रततपे करी देहरे। अति शिथिल थयुंछे तेहरे ॥५॥ फुलमृदुल सम छे कायरे । अतिशे कोमळ न सहेवायरे ॥ तेने जोइ ज्येष्ठसुत जेहरे । करे औषध उपाय तेहरे ॥६॥ करी औषधविधि अनेकरे । तेनी टांकि लागी नहि एकरे ॥ त्यारे प्रभुए कर्यो विचाररे । नहि रहे तन निरधाररे ॥७॥ आपुं ज्ञान माने आणि

पळेरे। जेणे करी तर्त दुःख टळेरे ॥ त्यारे हरि कहे सांभळो मातरे। एकचित्त दइ मारी वातरे ॥८॥ सत्शास्त्रमां मळतां वेणरे। आवा समा मांहि सुखदेणरे ॥ जन्ममरणरूप माया मारीरे। तेतो सर्वेने छे दुःखकारीरे ॥९॥ पंचरात्र सांख्य योगवाळारे। एम कहेछे मानो माता वाळारे ॥ माटे ज्ञान वैराग्य धर्म युक्तरे। भक्ति कृष्णनी करिए तो मुक्तरे ॥१०॥ सर्वे दुःख मटवा उपायरे। नथी एह विना विजो मायरे ॥ एवी सांभळी सुतनी वातरे। वळतां मनमां विचार्यां मातरे ॥११॥ जेजे कह्युंतुं मारकंडेयरे। मळी वात सर्वे आ तेयरे ॥ कह्युं गुणे छे हरि अमुल्यरे। थयुं एमां नथी कांइ मुल्यरे ॥१२॥ वळी कह्युंतुं वृंदावन मांयरे। तेह सर्वे सांभर्व्युं मन मांयरे ॥ पछी पुत्रने श्रीकृष्ण जाणीरे। थइ दीन ने बोलियां वाणीरे ॥१३॥ वळी हुं आवी शर्ण तमारीरे। आपो शिखामण मने सारीरे ॥ तमे कह्युं जे ज्ञान वैराग्यरे। धर्मसहित भक्ति सुभाग्यरे ॥१४॥ तेनो विधिए विभाग करीरे। कहो अतिहेते तमे हरिरे ॥ वळी साचा साधुनुं स्वरूपरे। कहेज्यो कृपा करी सुखरूपरे ॥१५॥ एम प्रेमे पुछ्युं प्रेमवतिरे। त्यारे बोल्या हरि महामतिरे ॥ नवमी निशि जातां जुग जामरे। बोल्या माता प्रत्ये घनश्यामरे ॥१६॥ देवा माताने ज्ञाननुं दानरे। कही हरिगीता भगवानरे ॥ पंच वाते कर्यो ते प्रबोधरे। जेने सांभळतां वाधे मोदरे ॥१७॥ तेहना छे पंच अध्यायरे ॥ कह्युं प्रथमना अध्याय मांयरे ॥ स्वधर्मसहित भक्ति जेहरे। थाय साधुना संगथी तेहरे ॥१८॥ तेह साधुतणां जे लक्षणरे। कहि देखाड्यां ते ततक्षणरे ॥ विजे अध्याए वर्णाश्रम धर्मरे।

कही देखाड्यो तेहनो मर्मरे ॥१९॥ त्रिजे अध्याये जीवात्मज्ञानरे। कह्युं माताप्रत्ये भगवानरे ॥ वळी परमात्मा जे श्रीकृष्णरे। कह्युं तेनुं ज्ञान थइ प्रश्नरे ॥२०॥ चोथे अध्याये कह्युं सुखरूपरे। वैराग्यनुं स्वरूप अनुपरे ॥ तेह वैराग्य जेथकी थायरे। कह्या तेहना सर्वे उपायरे ॥२१॥ पंचमाध्याये नव प्रकाररे। कही भक्ति विभाग विचाररे ॥ एम पंचाध्याये उपदेशरे। आप्यो माताने हरिए अशेषरे ॥२२॥ एवीरीते हरिगीता कइरे। सुणि माताए ते श्रुति दइरे ॥ पछी पुत्रप्रत्ये बोल्यां मातरे। सुणो हरि प्रभु मारी वातरे ॥२३॥ तमे कृष्णनेविषे भगतिरे। कह्युं करवी हेतेशुं अतिरे ॥ तेह श्रीकृष्ण छो सुत तमेरे। निश्चय करिने जाण्याछे अमेरे ॥२४॥ कृष्ण कहीए जे गोलोकधामेरे। ते तमे थयाछो हरिनामेरे ॥ प्रभु तमारे वचने वळीरे। मारा सर्वे संशय गया टळीरे ॥२५॥ मारी वृत्ति तममां ठेराणीरे। काल मायाना भयथी मुकाणीरे ॥ हवे जाउंछुं तमारे धामरे। एम कहिने पाम्यां विश्रामरे ॥२६॥ पछी थयुं प्रभुजिनुं ध्यानरे। तेणेकरी भुल्यां तनभानरे ॥ एम कर्तां अर्क उदे थयारे ॥ त्यारे प्रभुजि नावाने गयारे ॥२७॥ पछी नित्य करमने काजरे। आव्या अग्निशाळामां महाराजरे ॥ त्यारे माताजिने तेह वाररे। देखाणा प्रभु हृदय मोझाररे ॥२८॥ प्रसन्नवदन वर्णिने वेशरे। बांध्योछे सारो अंबोडो शिशरे ॥ चंद्रकांतिसम मुख शोभेरे। नयणां नवीन कमल उभेरे ॥२९॥ घनश्याम सुंदर छे तनरे। पहेर्युं कोपिनपर आछादनरे ॥ खभे श्वेत वस्त्र लिधुं धारीरे। कंठे माळा छे सुंदर सारीरे ॥३०॥ पंच ऊर्ध्वपुंड्र छे पुनितरे। पहेरी श्वेत

सारी उपवीतरे ॥ एवी मूर्तिमां चित्त चोटयुंरे । पाम्यां अंतरमां सुख मोटुंरे ॥३१॥ पछी दिठो पोतानो आतमारे। तेजतेज तेजनी छे सीमारे ॥ मन प्राण गुण इंद्रिय देहरे । तेहपर प्रकाशक जेहरे ॥३२॥ एवो निज आतमा प्रकाशरे। तेनो थयो ब्रह्मशुं विलासरे ॥ तेह ब्रह्मतेज मांहि मातरे । दिठा हरि ते कृष्ण साक्षातरे ॥३३॥ मनोहर सुंदर घनश्यामरे । छबी जोइ लाजे कोटि कामरे ॥ कोटिकोटि इंदुनो उजासरे । अंगअंग प्रत्ये छे प्रकाशरे ॥३४॥ हेमसम शोभा वसननीरे। कटिमेखला छे रतननीरे ॥ मोरमुगट जड्यो मणिएरे । मकराकृत कुंडळ गणिएरे ॥३५॥ कंठे कौस्तुभमणिनो हाररे । मोतिमाळा शोभेछे अपाररे ॥ वेढ विंटी कडां कर उभेरे । बाजु काजु ने सांकळां शोभेरे ॥३६॥ पगे शोभे सुंदर नूपुररे । सारी कोमळावस्था किशोररे ॥ चर्चि चंदन पहेर्याछे हाररे । तोरा गजरा शोभे अपाररे ॥३७॥ पहेरी वैजयंती सुंदर माळारे । तेणे लागेछे अतिरूपाळारे ॥ शोभे वांसळी सारी सुंदररे । एवा दिठा माये नटवररे ॥३८॥ निरखि हर्ष पाम्यां महेतारीरे । पछी दिठा तेने ब्रह्मचारीरे ॥ कृष्ण हरि हरि तेज कृष्णरे । एवुं थयुं माताजिने द्रष्णरे ॥३९॥ पछी करजोडि दीन थइरे । बोल्यां कृष्णप्रत्ये माता रइरे ॥ करी स्तुति कहेछे एम मायरे । धन्यधन्य कृष्ण हरिरायरे ॥४०॥ साधु देवता ने सत्यधर्मरे । तेने पाळोछो पूरण ब्रह्मरे ॥ वळी रक्षक ब्राह्मण गायरे । धन्यधन्य कृष्ण हरिरायरे ॥४१॥ करवा निजजननी प्रतिपाळरे । आव्या गोलोकथकी दयाळरे ॥ थइ पुत्र करी मारी सहायरे । धन्यधन्य कृष्ण हरिरायरे

॥४२॥ वळी अज्ञानरूपि जे तमरे। तेने टाळवा सूरजसमरे ॥ धर्म एकांतिक धार्यो सदायरे। धन्यधन्य कृष्ण हरिरायरे ॥४३॥ वळी एक हाथे वर आपोरे। एक हाथे अभय करी स्थापोरे ॥ पाप वन-दहन नामदायरे। धन्यधन्य कृष्ण हरिरायरे ॥४४॥ पाषंडधर्मने खंडवा काजरे। तमे प्रकट पंडितराजरे ॥ शरणागतना सुख सीमायरे। धन्यधन्य कृष्ण हरिरायरे ॥४५॥ ज्ञान भक्ति वैराग्य भंडाररे। अहिंसादिक धर्म अपाररे॥ एवा बहु गुण तम मांयरे। धन्यधन्य कृष्ण हरिरायरे ॥४६॥ तमे अकळरूप अवतारीरे। हमणां चर्णिचेप रह्या धारीरे ॥ एम करेछे स्तुतिने मायरे। धन्य-धन्य कृष्ण हरिरायरे ॥४७॥ एम भावेकरिने भगतिरे। करे मू-रति आगल्य विनतिरे ॥ करे वंदन वारणे जायरे। धन्यधन्य कृष्ण हरिरायरे ॥४८॥ एम कहिने तज्युंछे तनरे। राखी श्रीकृ-ष्णमूर्त्तिमां मनरे ॥ एम देहने तजि भगतिरे। पाम्यां दिव्यदेह प्रेमवतिरे ॥४९॥ मेली एह देह उछरंगेरे। रह्यां श्रधादि द्वादश संगेरे ॥ दुर्वासानो शाप ते टळ्योरे। मोक्ष हतो तेवो देह म-ळ्योरे ॥५०॥ संवत अढार अडताळिशेरे। कार्तिकशुदि दशमी दिवसेरे ॥ शनिवार सुंदर सवाररे। मेल्युं माताजिए तन त्याररे ॥५१॥ पछी देहने लइ संबंधिरे। अग्निदाह दिधो रुडि विधिरे। पछी रामप्रताप सुजाणरे। करी क्रिया ते शास्त्र प्रमाणरे ॥५२॥ पछी हरिए मान्यां माता तेहरे। मोटा भाइनी वधु छे जेहरे ॥ कर्यु भाभिजिए हेत घणुंरे। राखे बहुबहु हरितणुंरे ॥५३॥ नित्ये जमाडिने पोते जमेरे। जेजे कहे ते सर्वे खमेरे ॥ अर्धघडि जो

अलगा जायरे । वणदिठे ते व्याकुळ थायरे ॥५४॥ वळी भाइने हेत छे भारीरे । न खाय पिये एने विसारीरे ॥ जाय रमवा तो टळवळेरे । जोया विनातो जंप न वळेरे ॥५५॥ हरि पोते बहु निस्पृहरे । खानपानमां नहि सनेहरे ॥ शील संतोष साधुता अतिरे । जाण्युं तपत्यागनी मूरतिरे ॥५६॥ वळी ताते आपी भलामण्युंरे । आनी राखज्यो खबर घणुंरे ॥ आने नथी देहनी संभाळरे । तेनी करज्यो तमे रखवाळरे ॥५७॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये भक्तिदेहत्यागनामे चोवीशमुं प्रकरणम् ॥२४॥

पूर्वछायो—सहु मळी वळी सांभळो । कहुं त्यार पछिनी रीत ॥ धर्मदेवनी वारता । तमे सांभळज्यो दइ चित ॥१॥ सांख्ययोगने आशरी । रह्या पोते स्वधर्मने मांय ॥ निशदिन श्रीकृष्णनुं । समरण करेछे सदाय ॥२॥ प्रवृत्ति मनथी परहरी । करी विषयवासना त्याज ॥ स्वादरहित थोडुं जमे । ब्रह्मचर्य राखवा काज ॥३॥ तपेकरी तन कृप छे । ध्यानयोगनुं छे बळ ॥ सुत तेनी सेवा करे । निरजर जाणि निरमळ ॥४॥ चोपाइ—पोताना सुत भगवान जेह । हरि साथे छे बहु सनेह ॥ तेह विना तप जोगवति । मनने शुद्ध कर्युंछे अति ॥५॥ एवा समामां देहलक्षण । थावा लाग्यां तने ततक्षण ॥ फरकी आंख्य भुज डाबुं अंग । थयां शुकन जाण्यां कुढंग ॥६॥ वळी स्वपनां लाधांछे जेह । अतिअवळां जणाणां तेह ॥ जाणुं रवि शशि वळी उडु । पड्यां भुमिए तेपण भुंडुं ॥७॥ कर्यो शास्त्रदृष्टिए विचार । आव्युं मृत्यु जाण्युं निरधार ॥

जाण्युं थोडा दाडामांहि देह । पडशे एमां नहि संदेह ॥८॥ पछी कृष्णनां बाळचरित्र । दशममां कह्यांछे पवित्र ॥ तेनो नित्यनित्य पाठ करे । कृष्ण मूरति उरमां धरे ॥९॥ विजाथकी छे बहु उदास । एमकर्ता वीत्यो एक मास ॥ प्रेमवतिनो मासिसो जेह । कर्यो शास्त्रना विधिए तेह ॥१०॥ श्राद्ध सारि जमाड्या विपर । कर्यो मासिसो सारो सुंदर ॥ पछी मासे मासे निरधार । जम्या द्विज हजारोहजार ॥११॥ एम कर्ता सात मास थया । जमि ब्राह्मण ते घेरे गया ॥ पछी पोते पोताना संबंधि । जम्या भेळा बेसि भलि विधि ॥१२॥ पछी धर्मदेवने ते दिने । आव्यो ताव पीडा थइ तने ॥ त्यारे एम विचार्युंछे मन । आव्युं मृत्यु हवे थोडे दिन ॥१३॥ पछी सर्वे पदारथ मांय । प्रीति रहेवा दिधि नहि क्यांय ॥ श्रीकृष्णध्याने जोड्युंछे मन । आव्यो एकादशीनो त्यां दन॥१४॥ तेदि श्रीकृष्णनी पूजा किधि । तेडि ब्राह्मणने भलि विधि ॥ एम कर्ता आथमियो दन । पडी रात्य आवियां स्वजन ॥१५॥ सर्वे संबंधि रह्यांछे सुइ । हरि विना बेठुं नथी कोइ ॥ एकादशीना जागरण काज । एक जागे पोते महाराज ॥१६॥ निज तातनां चांपेछे चरण । एम करेछे आपे जागरण ॥ तात पाम्या पीडा ताव तेणे । नथी आवती निदरा नेणे ॥१७॥ पछी हरिनी इछाए करी । वृत्ति अंतरमांहि उतरी ॥ समाधिमां जोयुं ब्रह्मतेज । दिठो तेजसमूह सहज ॥१८॥ जोयुं वृंदावन ते मोझार । दिठा कृष्ण त्यां कर्ता विहार ॥ सुंदर मोरलि हाथे छे एवा । दिठा पूर्वे दिठा हता जेवा ॥१९॥ निरखि श्रीकृष्ण वाध्यो आनंद । थया मग्न देखि सुखकंद ॥ हुवा

रोमांचित गात्र तेणे । आव्यां हर्षतणां आंसु नेणे ॥२०॥ पछी धर्मे संभ्रमे करीने । कर्यां दंडवत बहु हरिने ॥ करी नमस्कार जोडि पाण । उभा आगळने धर्म सुजाण ॥२१॥ कर्ता दर्शन त्यां तत-काळ । दिठा कृष्ण पोताना ते बाळ ॥ कृष्ण हरि हरि तेज कृष्ण । एवुं जाणिने करेछे द्रष्ण ॥२२॥ कृष्णसमदेहनो आकार । फेर नहि वेष ब्रह्मचार ॥ पछी धर्मने सर्वे सांभर्युं । कृष्णे हरिनामे देह धर्युं ॥२३॥ मारे घेरय प्रकट्या ए कृष्ण । थइ पोते भगवान प्रश्न ॥ एम जाणि प्रेमवश थया । पछी हरिने मळवा गया ॥२४॥ त्यांतो अंतर्ध्यान थयुं रूप । दिठुं समाधिमां जे अनूप ॥ जाग्या समाधिथी धर्मदेव । त्यांतो पासे कर्ता दिठा सेव ॥२५॥ तेने मळ्या करी अतिप्रीत । तेणे थया पोते रोमांचित ॥ आव्यां हर्षनां आंख्यमां अंसु । जाणुं आवि मंडाणुं चोमासु ॥२६॥ पछी नमस्कार करी घणुं । कर्युं प्रारथना प्रभुतणुं ॥ कहे नरनाट्यक तमे धरि । ढांकि राख्युंछे ऐश्वर्य हरि ॥२७॥ तमे सर्वे जगतना स्वामी । कृष्णदेव तमे बहुनामी ॥ मारा इष्टदेव कृष्ण जेह । पूरण पुरुषोत्तम तमे तेह ॥२८॥ करवा सत्य पोतानुं वचन । मारा पुत्र थया भगवन ॥ तमे स्वतंत्र छो भगवान । पूर्वे आप्युंतुं मुजने ज्ञान ॥२९॥ साक्षा-त्कार जनमसमे । मने जणाणाता प्रभु तमे ॥ तेह ज्ञान काळवेगे करी । मने विसरि गयुंतुं हरि ॥३०॥ हवे आजथकी ज्ञान एह । विसरि मां जाज्यो मागुं तेह ॥ कहुं तमने सुणो दयाळ । आव्योछे समीपे देहकाळ ॥३१॥ पांच छो दिने तन छुटशे । काचो कुंभ ते निश्चय फुटशे ॥ तेनो भय नथी मन मारे । दृढ आश्रये करी

तमारे ॥३२॥ पण एक खेद मनमांय । विरह तमारो नहि सहेवाय ॥ माटे फरी जन्म थाओ मारो । पण वियोग मां थाओ तमारो ॥३३॥ एवो वर मागुं तमपास । आपो दया करी अविनाश ॥ एवां सुणि धर्मनां वचन । बोल्या आपे पोते भगवन ॥३४॥ कह्युं तात सुणो मारी वात । मारुं स्वरूप जाण्युं साक्षात ॥ थयुं जथारथ ज्ञान मारुं । एतो थयुंछे अतिशे सारुं ॥३५॥ कांइ जाणवा पामवा मांइ । केडे रह्युं नथी बाकि कांइ ॥ तमे पूरणकाम छे तात । मानो कृतारथ कहुं वात ॥३६॥ माटे भौतिक देहने त्यागी । दिव्यदेह पामो बडभागी ॥ सर्वे संबंधि भेळा तमे तात । रहेशो मारीपासे साक्षात ॥३७॥ एमां संशय नथी लगार । तजो चिंता तमे आणिवार ॥ थाओ निःसंग सर्वथी धर्म । कहुं आ समे समजो मर्म ॥३८॥ मुज परायण थाओ तात । शुद्धमने करी कहुं वात ॥ निज आतमामां मारुं ध्यान । करो अतिप्रीते गुणवान ॥३९॥ कहुं सांभळज्यो सहु जन । कह्यां तातने एवां वचन ॥ सुणि राजि थया धर्मदेव । कर्यो नमस्कार ततखेव ॥४०॥ पछी धर्म बोल्या तेहवार । तमे कर्यो मुंपर उपकार ॥ तेना प्रतिउपकार मांइ । हाथ जोड्या विना नथी कांइ ॥४१॥ माटे चरणकमळ तमारे । करुं वंदन वारमवारे ॥ एवुं सुणि पोते भगवान । कर्युं तातनुं बहु सनमान ॥४२॥ पछी धर्मे तेड्या सुत दोय । रामप्रताप मोटेरा सोय ॥ नाना सुत इच्छाराम जेह । पोतापासले तेडाव्या तेह ॥४३॥ मृत्युसमय जाणिने धर्म । समजावेछे सुतने मर्म ॥ हरिज्ञानरूप चिंतामणि । देवा इछ्याछे सुतने धणि ॥४४॥ जेम मृत्युटाणे कोइ जन । सोंपे पोताना पुत्रने

धन ॥ तेम हरिजिना ज्ञानरूप । इच्छ्या सुतने देवा अनूप ॥४५॥
इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये धर्मसमाधिनाम पचीशमुं प्रकरणम् ॥२५॥

पूर्वछायो—सर्वे मळी हवे सांभळो । अति वात कहुं अनूप ॥ हरिउपासी जनने । छे सांभळतां सुखरूप ॥१॥ चर्णेचर्णे चरित्र चर्व्यां । कृष्णदेवनां बहुबहु ॥ अमृतवत कथा एह । सदमति सुणशे सहु ॥२॥ वचन छे धर्मदेवनां । पुत्रप्रत्ये परमाण ॥ श्रवण दइ जे सांभळे । ते पामे पद निरवाण ॥३॥ पछी धर्मे सुत तेडाविया । देवा शिखामण सुखकाज ॥ अंतसमे निधि आपवा । इच्छ्या आपे महाराज ॥४॥ चोपाइ—पछी तेडाविया सुत दोय । आवी बेठा वंदन करी सोय ॥ ज्यारे पुत्र लाग्या आवी पाय । तेहप्रत्ये बोल्या धर्मराय ॥५॥ हेपुत्र तमे मारुं वचन । हेतकारी छे मानज्यो मन ॥ कहुं रहस्यतणि वात एह । धारो हृदयमां करी स्नेह ॥६॥ मारा वचनमांहि प्रतीत । होयतो तमे धारज्यो चित ॥ त्यारे कर जोडि कहे बेउ भ्रात । अमे मानशुं कहे तमे तात ॥७॥ जेजे कहेशो आ समे वचन । तेते सत्य मानवांछे मन ॥ त्यारे धर्म कहे सुतश्रेष्ट । राधाकृष्ण जे आपणा इष्ट ॥८॥ जेने उपासुंछुं आठुं जाम । तेज कृष्ण आ श्रीहरिनाम ॥ मारा सुत ने तमारा भाइ । ते छे कृष्ण मानो मनमांइ ॥९॥ हरिरूप आ कृष्ण साक्षात । तेनी भक्ति करज्यो बे भ्रात ॥ रहेज्यो एना वचनमां नित्य । करज्यो सेवा करी बहु प्रीत्य ॥१०॥ वळी कृष्णनी प्रतिमा जेह । आपणे पूजिएछीए तेह ॥ ते आ हरिनी निश्चे बुझज्यो । एम जाणि विधिए पूजज्यो ॥११॥

वळी प्रथम तमने में पुत्र । कह्या श्रीकृष्णना जे वे मंत्र ॥ अष्टाक्षर मंत्र पाम्या आप । तेपण आना जाणी करो जाप ॥१२॥ अहिंसादिक पाळज्यो नियम । रहेज्यो स्वधर्ममां करी प्रेम ॥ मारी एटली आगन्या धारी । भजज्यो हरि आ सुखकारी ॥१३॥ एम वर्तशो तमे सुजाण । थाशे तमारां कोटि कल्याण ॥ एम वर्तज्यो वेउ भ्रात । सत्य मानिलेज्यो मारी वात ॥१४॥ वळी श्रीकृष्ण जे आ अक्रुध । शस्त्र लइ नहि करे युध ॥ निजबुद्धिए करी दयाळ । करशे असुरजननो काळ ॥१५॥ कळि अधर्मथी वध्या घणा । वेश लइ रह्या मनुष्यतणा ॥ ते पृथ्वीए लोपाची स्वधर्म । पापि करावेछे जे कुकर्म ॥१६॥ ते अधर्म टळावशे सहु । कृष्णभक्ति करावशे बहु ॥ करशे अलौकिक बहु काज । पछी विचारिने वर्णिराज ॥१७॥ निज आचारजपद जेह । स्थापशे तमारे कुळे तेह ॥ एम करी मोटांमोटां काम । पछी पधारशे निजधाम ॥१८॥ त्यारे हरिआश्रित जे जन । तेने विरज्य नहि रहे मन ॥ बहु बहु करशे ते शोक । कहेशे प्रभुजि गया गोलोक ॥१९॥ थाशे निराधार ने निराश । त्यारे उरमां विचारी दास ॥ पछी श्रीहरिनी जे प्रतिमा । करशे पूजा भाव लावी तेमां ॥२०॥ वळी मर्यादा बांधशे तेह । तेमां जन रहेशे निमे जेह ॥ एनि मूर्त्तिना जे पूजनारा । एवा भक्त जगतथी न्यारा ॥२१॥ तेह धर्म अर्थ मोक्ष काम । पामे जाणो पुरुष ने वाम ॥ एमां नथी संदेह लगार । निश्चय मानो करी निरधार ॥२२॥ एवी तातनी सांभळि वात । भाइ वेउ थया रळियात ॥ पछी लाग्याछे हरिने पाय । अमे तमारा छुं वर्णिराय

॥२३॥ सर्वेकाळे करो रक्षा मारी। त्यारे भाइ प्रत्ये कहे मुरारि ॥ तमे आदरे भजो श्रीकृष्ण । तेणेकरी हुं थाइश प्रष्ण ॥२४॥ आपणे ताते करी आगन्या । तमारे न करवुं ते विना ॥एवी सुणि वेउ भाये वाणी । भज्या श्रीहरिने कृष्ण जाणी ॥२५॥ पण प्रत्यक्ष हरिनुं ध्यान । रहुं हरिइच्छामां निदान ॥ केदि थाय ने केदि न थाय । एवीरीते वरते सदाय ॥२६॥ एम धर्मे तेडी सुत वेने । कर्यो उपदेश तेह तेने ॥ एकादशीनिशि रहेतां जाम । जपे मंत्र जेमां श्रीकृष्णनाम ॥२७॥ त्यांतो सूर्यतणुं उदय थयुं । भाइ सांमळतां नाथे कह्युं ॥ हे तात जे अभीष्ट तमारे । होय ते कहो करवुं मारे ॥२८॥ त्यारे धर्म कहे सुणो हरि । पूर्णकाम छउं निश्चयेकरि ॥ पण कृष्णभक्तिनी तृपति । तेतो मारे मने नथी थाति ॥२९॥ माटे देह पड्यासुधी भक्ति । करवाने इछुंछुं हुं अति ॥ थयुं अशक्त देह आ मारुं । नथी थातुं ते पूजन वारुं ॥३०॥ माटे सात दिवसमां सुत । अर्थसहित सुणावो भागवत ॥ एवी सांभळि तातनी वाणी । तेने महाराजे बहु वखाणी ॥३१॥ पछी मंडप कर्यो सबुद्ध । तेड्यो ब्राह्मण वैष्णवी शुद्ध॥श्रीमद्भागवतनो भणेलो।तेने तेडावियो घेरय वहेलो॥३२॥यथाविधिए पूज्या श्रीकृष्ण । कथा प्रारंभि द्वादशीदिन॥तेदियकी धर्मे ते विचारी । हरिमूरतिमां वृत्ति धारी॥३३॥ जेने समीपे आवेज मरवुं । तेने घटित छे एम करवुं॥ कथा सांभळी पाम्या आनंद । तेणे ज्वर पीडा पडी मंद ॥३४॥ सुणे दिवसमां कथा काने । रहे रात्रिमां समाधिध्याने ॥ एम थया छो दिन तेवार थयुं सातमे दिने सवार ॥३५॥ तिथि चोथ्य ने शुकरवारे । सुणि

कथा संपूरण तारे ॥ करी कथातणि समापति । आप्यां ब्राह्मणने दान अति ॥३६॥ वस्त्र भूषण दक्षिणा दिधि । करी पूजा पछी रुडी विधि ॥ पछी ब्राह्मण वळाव्यो घेरव । वळता विप्र जम्या रुडि पेख ॥३७॥ त्यांतो दिवस चडियो पहोर । धर्मतने ज्वरे कर्युं जोर ॥ त्यारे धर्मे स्वजन तेडाव्यां । जोरुनादिक जमिने आव्यां ॥३८॥ बेठा समीपे आवी स्वजन । त्यांतो दिठुंछे शिथिल तन ॥ विचारीने सुते वात लिधी । तेडी विप्र क्रिया सर्वे किधी ॥३९॥ धर्मशास्त्रे विधि कह्यो जेह । घटे तेम करावियो तेह ॥ वळी ब्राह्मण तेडी हजारुं । आप्युं काचुं अन्न घृत सारुं ॥४०॥ आपी धेनु तणां दान वळी । पछी बेठां धर्मपासे मळी ॥ चाल्यो एकदंडो श्वास जाणि । नवराव्या तीरथने पाणि ॥४१॥ गउछाणे लिंपि भुमि सार । ते उपर्य ते वार ॥ पछी पासले हतां जे जन । करवा लाग्यां श्रीकृष्ण भजन ॥४२॥ धर्म पोतेतो हरिने जोइ । थयां स्थिर तेमां द्रग दोइ ॥ अनन्य भाव एवा धर्मदेव । तेणे तज्युं तन ततखेव ॥४३॥ एम श्रीकृष्णने परतापे । छुट्या ऋपिना शापथी आपे ॥ पछी भक्ति आदि दइ जेह । सर्वे संबंधि कहेवाय तेह ॥४४॥ पुत्ररूप हरिनी सेवाये । रह्या हरि समीपे सदाये ॥ पछी नाथ बंधवने कावी । क्रिया तातनी सर्वे करावी ॥४५॥ धर्मशास्त्रमां जे विधि कह्यो । दाहादिक तेम पुरो थयो ॥ सर्वे संबंधि घरनां जन । शोकातुर करेछे रुदन ॥४६॥ कर्यां श्राद्ध ते तेरमासुधि । जमाड्या ब्राह्मण भलि विधि ॥ पछी श्रवणि थइ जाणि जन । लाव्या वस्त्र घरेणां ने धन ॥४७॥ आपी रामप्रतापने तेह । गयां

सौसौने ते घेरख एह ॥ रामप्रताप ने इच्छाराम । जपे मंत्र रटे कृष्णनाम ॥४८॥ निज भाइमां श्रीकृष्णभाव । राखे सदाय करी उछाव ॥ हरि पोते अतिनिसप्रेह । जेने कोयशुं नथी सनेह ॥४९॥ पोते रह्याता घेरख जे वाते । थइ पुरी तज्युं तन ताते ॥ वळतो कर्योछे विजो विचार । करवा अनेक जीव उद्धार ॥५०॥ करी श्रीहरि एटलुं काम । चाल्या घेरथकी घनश्याम ॥ संवत् अढार ओगणपचास । वर्ते वर्षमां आषाढ मास ॥५१॥ शुदि दशमी शुक्रवार । तेदि प्रभुजि थया तैयार ॥ प्रातःकाळे चाल्या नावा मिषे । त्यांथी शुद्ध उत्तरनी दिशे ॥५२॥ घरपरथी उतर्युं मन । वहालुं लागेछे वसतुं वन ॥ एक कोपिन ने आच्छादन । ते विना विजुं नथी वसन ॥५३॥ मृगछाला ने तुलसीमाल । ऊर्द्ध्वपुंड्र चिन्ह छे विशाळ ॥ जटा मुकुट मंडित माथे । लियो पलाशनो दंड हाथे ॥५४॥ चारे शास्त्रतणुं जेह सार । तेनुं पुस्तक खभा मोझार ॥ मुंजि मेखला कमंडलु कर । पासे भिक्षानुं पात्र सुंदर ॥५५॥ बालमुकुंद ने शालग्राम । बांध्यो कंठे बटवो ते श्याम ॥ एवाथका सरजूने तीर । आव्या उतरवा नदीनीर ॥५६॥ वळी जुवेछे वाणनी वाट । तर्त नदी उतरवा माट ॥ विये मनुष्य आवतां भाळी । जाणे रखे जाय पाछावाळी ॥५७॥ एवे समे आव्योछे असुर । जाण्युं मळियो वैरी जरुर ॥ तेणे गडथलावी गळे झाली । नाखी पुरमां निसर्यो चाली ॥५८॥ जळ अगाध अथाह वहे । जे पडे ते जीवतो न रहे ॥ मोटा मघर मच्छ छे जेमां । जळघोडा कात्रणियो तेमां ॥५९॥ जळसाप ने कचला कइ । मघरियो रह्यो दोडुं दइ ॥

जेमां झुड्युं जळोयुं चितळ्युं । मेले नहि नानुं मोटुं मळ्युं ॥६०॥ एवा जळजंतु दुःखकारी । वहे नीर भयानक भारी ॥ उठे लैर्यो अभारियो वळे । मांहि लोढ मोटा ते उछळे ॥६१॥ चाले प्रचंड वेगमां पुर । तेमां नांखिने चाल्यो असुर ॥ दिठा दूरलगितो तणाणा । पछी दुष्टने नैव देखाणा ॥६२॥ त्यारे पापिए एम प्रमाण्युं । मुवो वैरी निश्चे मन जाण्युं ॥ पछी दैत्य गयो निजधाम । कहे करी आव्यो मोटुं काम ॥६३॥ वैरी मार्यो कही एवी वात । त्यारे असुर थया रळियात ॥ हवे हरि पड्या छे जे पुरे । तेतो निसरिया जइ दूरे ॥६४॥ त्रण पहोर रह्या जळमांइ । चार गाउ निसर्या तणाइ ॥ पूजा पुस्तक पासले रह्युं । विजुं सरवे तणाइ गयुं ॥६५॥ एम निशरिया ज्यारे नाथ । चाल्या एकला नहि विजुं साथ ॥ लिधी काळापर्वतनी वाट । सौने विसारिने वरणिराट ॥६६॥ पडि सांझने आथम्यो दिन । आव्युं घोर विकट त्यां वन ॥ रह्या रात्य ते वन मोझार । नथी मनमां बीक लगार ॥६७॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये धर्मदेहत्याग ने श्रीहरि घेरथी निसर्या ए नामे छविशमुं प्रकरणम् ॥२६॥

पूर्वछायो—त्यारपछिनी वारता । सुणज्यो सहु रुडी पेख ॥ वरोवरनां बालकां । आव्यां हरिने मळवा वेख ॥१॥ आविने कह्युं भाइने । कयां गया हरि महाराज ॥ शोधुंछुं अमे सवारनां । पण मळ्या नहि एह आज ॥२॥ जेजे स्थळे जातां अमे । तेतो शोध्यां सरवे ठाम ॥ कयांये न मळ्या नीलकंठजी । घणुं गोत्या अमे घ-

नश्याम ॥३॥ त्यारे भाइ भोजाइ सांभळी । वळी पेटमां पडी फाळ ॥ आथम्यालगि न आविया । क्यां हशे हरि दयाळ ॥४॥ रागवेराडि—ए पछी पडि रात्य । भ्रात जोइनेरे ॥ हद्युं न रह्यु हाथ । दिधुं रोइनेरे ॥५॥ ए भोजाइ तनमान । भुल्यां सांभळीरे ॥ प्रेमे थइ परवश । पथ्यां भोये ढळीरे ॥६॥ ए पछी उठि एम । बोल्या वाणियेरे ॥ स्वामि शोधि शेहेर । एने वेरव आणियेरे ॥७॥ ए ससरे भलामण्य । आपिति एहनीरे ॥ सांझसुधि खवरव ॥ न लिधि तेहनीरे ॥८॥ एवुं जाणि दोय । दर्दे डोलियांरे ॥ खान पान खवर । सर्वे भुलियांरे ॥९॥ ए अनुज इच्छाराम । रुवे घरमांरे ॥ पडियां वेउ भाइ । शोक सागरमांरे ॥१०॥ ए मारा भाग्यनी वात । कहीए केहनेरे ॥ वालपणामां माये । मुक्यो देहनेरे ॥११॥ ए जाणुं नीलकंठ । लाड लडावशेरे ॥ तेपण गया क्यांय । कैये आवशेरे ॥१२॥ ए पछी जोवा काज । सर्वे चालियांरे ॥ नयने वहे नीर । न रहे झालियांरे ॥१३॥ ए जोयुं सर्वे शेहेर । बजारुं शेरियुंरे ॥ जोयां गली घर । फरिफरि हेरियुंरे ॥१४॥ ए जोयां चौटा चोक । मंदिर मालियांरे ॥ जोयां मेडी मोल । जरुखा जालियांरे ॥१५॥ एम अटारी अवास । अगाशी फळियांरे ॥ गोततां गइ रात्य । नाथ न मळियारे ॥१६॥ ए जोइ सर्वे सीम । वन वाडियुंरे ॥ सर सरिता तीर । पोकारुं पाडियुंरे ॥१७॥ ए वीर मारा लइ प्राण । कोने क्यां गयारे ॥ दियां अमने दुःख । केम नावी दयारे ॥१८॥ ए दशरथने दुःख । दिधुं रघुनाथजिरे ॥ एम किधुं तमे आज । नीलकंठ नाथजिरे ॥१९॥ ए अमारा जाशे

प्राण । पछी आवशोरे ॥ निंदा करशे लोक । नमेरा कहावशोरे ॥२०॥ ए एम कलपे भाइ । वीर सांभरेरे ॥ नहि एवा नीलकंठ । विसाख्या विसरेरे ॥२१॥ ए दियोरने वियोग । दुःखे जाय पडीरे ॥ नोति करवी नाथ । अमपर आवडीरे ॥२२॥ ए केम धरुं धीर । मारा मनमांरे ॥ मूर्ति चडि चित । तपियां तनमांरे ॥२३॥ ए भोजाइ मनमांइ । चिन्ह चिंतवेरे ॥ हैये न रही धीर । दुःखी बहु हविरे ॥२४॥ ए अवल ऊर्ध्वरेख । दोय पगमांरे ॥ पडति हशे छाप । तेनी मारगमांरे ॥२५॥ ए पग अंगोठेरे । ओपे आंगळीरे॥ मानुं मणि लाल । नख आवलीरे ॥२६॥ ए अंकित लंकित पाय । पेनी पातळिरे ॥ ज्यारे जोइश नाथ । त्यारे लइश कळिरे ॥२७॥ ए जंघा जानुं उरु । उभय जोइनेरे ॥ नाभि निर्खि नेण । नहि पुछुं कोइनेरे ॥२८॥ ए पडे पेटे वल । त्रण तेहनेरे ॥ उर तरुत-माल । भुलुं केम एहनेरे ॥२९॥ ए चिबुक मुखमांय । दंत आव-लिरे ॥ ओपेछे अपार । जाणुं अनार कलिरे ॥३०॥ ए नासापासे तिल । अवल गाल छेरे ॥ ए बे एधांणे नाथ । माथे वाळ छेरे ॥३१॥ ए कोमळ सुंदर नेण । छपाड्यां नहि छपेरे ॥ जेनी भ्रकुटि जोइ काल । मनमांहि कंपेरे ॥३२॥ ए अवल छे एक तिल । डाबा कानमांरे ॥ सुंदर शोभे भाल । छे भिना वानमांरे ॥३३॥ ए एवा मारो वीर । मां संताडज्योरे ॥ मारो जीवन प्राण । मने दे-खाडज्योरे ॥३४॥ ए नावे विजो कोइ । एनी जोड्यमांरे ॥ अण-पुछये ओळखाय । लाखो क्रोड्यमांरे ॥३५॥ ए योगी यति कोइ । रखे भोळवोरे ॥ जाणी नानो बाळ । एने नहि ओळवोरे ॥३६॥

ए नरनारी मांय । जेने जेने मळेरे ॥ कहेज्यो जावो घेर । घ-
रनां कळकळेरे ॥३७॥ ए न मळ्या नीलकंठ । थयां बहु दुःखीरे ॥
पछी आव्यां घेर । विलखी विलखीरे ॥३८॥ ए कटि उपर
कर । लिये लडथडियांरे ॥ नयणे चाल्यां नीर । दुःखडां पडियांरे
॥३९॥ ए पछी पोत्यां घेर । गुण खटके खरारे ॥ रांध्यां रह्यां अन्न ।
नावी निंदरारे ॥४०॥ ए जंखे सर्वे जन । संभारी श्यामनेरे ॥
गया घनश्याम । घेलुं करी गामनेरे ॥४१॥ ए भाभी भुवन मांय ।
जोइ जणशुंरे ॥ हैये न रही धीर । जोइ चितडुं खशुंरे ॥४२॥ ए
पडी रही पाघ । न पहेरी झुलडीरे ॥ गया नागे पाय । न पहेरि
मोजडीरे ॥४३॥ ए कांटा ने कांकर । वीर खुंचशेरे ॥ लागशे
ज्यारे भुख । त्यारे कोण पुछशेरे ॥४४॥ ए एम कलपे भाइ ।
भोजाइ मनमांरे ॥ जाणुंछुं जीवन । गयाछो वनमांरे ॥४५॥ ए
वरु वानर वाघ । वसे वनमांरे ॥ तेथी विशो वात । तमे मनमांरे
॥४६॥ ए वळी रिंछ मिंछ । रोझ चितरारे ॥ महिषा ने मातंग ।
वराह वन खरारे ॥४७॥ ए भूत प्रेत दैत्य । राक्षस राक्षसीरे ।
वनमां भायु भील । वसे हवशीरे ॥४८॥ ए विकट हशे वन -
सघन झाडथीरे ॥ पडति हशे झाल । मोटा पहाडथीरे ॥४९॥ ॥
देखी एवुं वन । जन जाय चळीरे ॥ तमे विशो बाप । घेर आवो
वळीरे ॥५०॥ ए भाइ ने भोजाइ । एम कळकळेरे ॥ वालो पोत्या
वन । कोण सांभळेरे ॥५१॥ ए कुटंब ने परिवार । हाखां रोइ-
नेरे ॥ फेनो न व्याप्यो मोह । मने निरमोहिनेरे ॥५२॥ जाणुं सगां
सेण । नोतां स्वपनेरे ॥ मेली विसारी वात । वैराग्य उपनेरे ॥५३॥

ए लिधी विकट वाट । वाले वननीरे ॥ निष्कुलानंदने नाथ । न सुणि स्वजननीरे ॥५४॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराज घेरथी निसर्या ने केड्ये विलाप कर्यो ए नामे सत्तावीशमुं प्रकरणम् ॥२७॥

पूर्वछायो—वळी सुणो सहु शुभमति । कहुं त्यारपछिनी वात ॥ बहुनामी महाराजनी । जे रह्याछे वनमां रात्य ॥१॥ वेरण रजनी वही गइ । थयुं सुंदर सारुं सवार ॥ उत्तरदिशने उपखे । थया चालवा पोते तैयार ॥२॥ हिमाचळ जोवा हाम छे । झाझुं हेत छे जोवा झाड ॥ घणाक दहाडा चालतां । आव्यो प्रथम काळो पहाड ॥३॥ प्रौढ पहाड झाड अति । जियां पशुनो नहि पार ॥ मनुष्य जाति मळे नहि । पोत्या पोते वन मोझार ॥४॥ चोपाई—जोइ काळागिरिनी तळाटी । वन सघन ने घणि घाटी ॥ जियां न पडे सूर्य प्रकाश । तियां किधो पोते जइ वास ॥५॥ जियां पहाड प्रौढ प्रचंड । वृक्ष करेछे वातो ब्रह्मांड ॥ तेना पुष्प पत्र मूळ कंद । जेह जमे ते पामे आनंद ॥६॥ अतिरसाळ कोमळ फळ । वहे नदीए निर्मळ जळ ॥ तियां पशु ने पक्षि अपार । फरे हमेश वन मोझार ॥७॥ सिंह व्याघ्र वराह महिषु । पाडे गज गेंडा बहु चिशुं ॥ रिंछ भिंछ सामसामां हुके । मांहि केशरि सिंह ताडुके ॥८॥ सुरागायो ने रोझडां घणां । फरे टोळां सेमर श्यालतणां ॥ वरु वानर ने रुरु रमे । कस्तुरिया मृग कइ भमे ॥९॥ मनुष्यमात्र मळे नहि जेमां । फरे पोते एकाएक तेमां ॥ कठण

भूमि ने कांकरा अति ॥ करे कोमळ चरणे त्यां गति ॥१०॥ कांटा झंगटामां नित्य फरे । भूत प्रेत दैत्यथी न डरे ॥ आत्मदृष्टि ने धीरज्य अति । मोटि दया कुशाग्र छे मति ॥११॥ दर्प रहित बहु दयाळ । फरे वने धर्म प्रतिपाळ ॥ फळ फुल जे मळे ते जमे । नहि तो जळपाने दिन निगमे ॥१२॥ कंद मूळ मळे कोइ दिन । घरी हरिने करे भोजन ॥ नथी सोंणे सांभरतुं घर । वहालुं लागेछे वन सुंदर ॥१३॥ भरतजिनुं आख्यान छे मुखे । तेणे असंगी रहेछे सुखे ॥ एवायका जोताजोता वन । चाल्या पुलहाश्रमे जीवन ॥१४॥ तप करवा छे इश्क तने । त्याग वैराग्य वहालो छे मने ॥ चालतां चालतां भुल्या वाट । मेलि मारग चाल्या उवाट ॥१५॥ दिश बांधिने चाल्या दयाळ । मुकि निजशरीर संभाळ ॥ त्रण दिवस वहीगया त्यांइ ॥ जळ फळ मळ्युं नहि कांइ ॥१६॥ चोथे दिवसे चेत न रह्युं । पृथिवीए पिंड पडि गयुं ॥ रही मूरछा घडि बे चार । पछी उठिया प्राण आधार ॥१७॥ जोयुं पछी चारेकोरे ज्यारे । दिठि नदी दूरथकी त्यारे ॥ पछी धिरेधिरे गया त्यांय । जइ पोते नाया नीरमांय ॥१८॥ पूजा करिने पिधुंछे नीर । प्यास गइ थइ पछी धीर ॥ वळतो त्यां एक दिठो वड । पोते बेठा जइ तेने थड ॥१९॥ त्यांतो अस्त पामियो छेदिन । त्यारे कर्युं त्यां संध्यावंदन ॥ कर्यो नारायणवर्म जाप । पछी समर्या हनुमान आप ॥२०॥ त्यारे वडुवेषे बळवंत । आवी बेठा वडे हनुमंत ॥ तेह निशि जन्माष्टमीतणी । रात्य आगलि अंधारी घणी ॥२१॥ दिसे वन भुंडुं भयंकार । पासे वाघ करेछे हुंकार ॥ पाडे कपि चिशुं तियां काळी ।

नाचे वैताळ ने त्यां वैताळी ॥२२॥ थइ रह्यो वने होहोकार । बोले टिडडां तमरां तार ॥ गाजे मेघ ने नदी घुघवे । माथे विजळी वेरण्य खवे ॥२३॥ भूत प्रेत दनुज ने दैत्य । यक्ष राक्षस राक्षसी सहित ॥ फरे पापी एवां आसपासे । ते देखाय दामिनी उजासे ॥२४॥ तेथी हरि चिंता नथी मने । अचळ छे कृष्णने भजने ॥ त्यांतो आवियो एक भैरव । भूत पिशाच साथे छे सर्व ॥२५॥ डाकणी शाकणी पिशाचणी । भेळी भैरवी लाव्योछे घणी ॥ रक्त-लोचन हाथे त्रिशूळ । भुंडुं रूप छे पापनुं मूळ ॥२६॥ अतिउंचो काळो जाणुं काळ । फाटे मोढे मोटो विकराळ ॥ तिखि डाढे चावि पशु पंखि । आव्यो मनुष्यनुं मांस भखि ॥२७॥ भेळि दिवि हजारो हजार । आव्यो वड निकट निरधार ॥ आवी खरसम शब्द कर्यो । आखा अंगमां रुधिरे भर्यो ॥२८॥ भेळी भूतनी सेना छे बहु । पशु पंखि मारी लाव्यां सहु ॥ एह वडमां छे एनो वास । तियां जे आवे ते पामे नाश ॥२९॥ पोते गयोतो करवा आहार । आवी कर्यो शब्द भयंकार ॥ तेणे भागिगयां वनजंत । सुणि सामा थया हनुमंत ॥३०॥ कर्यो कपितणो किलकार । सुणि भागियां भूत अ-पार ॥ दशो दिशे शब्द रह्यो छाइ । जाग्या हरि विना नहि कांइ ॥३१॥ त्यारे भैरव कोपियो बहु । कहे आवो भूत प्रेतो सहु ॥ आने खाइ जाओ ततकाळ । करो वडु ने वाळनो काळ ॥३२॥ पियो लोहि राक्षसी आ वेनुं । खाओ राक्षसो मांसज एनुं ॥ मारी त्रिशू-ळ ने करो नाश । एम कहीने आव्यो प्रभुपास ॥३३॥ भूत प्रेतने आगन्या आपी । मारी वानरने खाओ कापी ॥ त्यारे गर्जना करी

महावीरे। थया पर्वतसम शरीरे ॥३४॥ पुच्छे बांधिने पासले लिधा। वहु पगतणा प्रहार किधा ॥ तेणे पापी पाम्यां दुःख अति । मृत्यु भयथी भाग्यां कुमति ॥३५॥ पछी भैरव भूतपति जाणी । मेलि माथामां मुष्टिका ताणी ॥ तेणे धडमां गरदन गयुं । मुखनासामां लोही निसर्युं ॥३६॥ पड्यो पृथवीए चितोपाट । जेम पडे पहाडं कडेडाट ॥ पछी भैरवे विचार्युं एह । फरी मारशे नहि रहे देह ॥३७॥ हवे जेमतेम करि भागुं । एवुं पापिने वसमुं लागुं ॥ एम कपिभैरवनी लडाइ । बेठे जोयुं बोल्या नहि कांइ ॥३८॥ आप ऐश्वर्य संताडी श्याम । कराव्युं परबारुं ए काम ॥ एम करतां रात्य वेही गइ । जामनी पहोर पाछलि रइ ॥३९॥ पछी अरुणोदय वेळा थइ । नाया प्रभुजि नदीमां जइ ॥ करी संध्या ने आसने बेठा । लाव्या हनुमान फळ मिठां ॥४०॥ जम्या चोथे दिवसे जीवन । कह्युं हनुमान धन्यधन्य ॥ तमे बहु करी रखवाळ ॥ नहीतो आजतो आव्योतो काळ ॥४१॥ हवे ज्यारे संभारुं तमने । त्यारे सहाय करज्यो अमने ॥ त्यारे हसि बोल्या हनुमान । धन्य समर्थ श्रीभगवान ॥४२॥ तमे काळतणा महाकाळ । तेनी हुं शुं करुं रखवाळ ॥ पण संभारज्यो स्वामी तमे । थाशे सहाय ते करशुं अमे ॥४३॥ एम कही गया हनुमान । चाल्या उत्तरमां भगवान ॥ पछी जियांजियां रात्य रहे । थइ निःशंक निर्भय रहे ॥४४॥ फळफुल अन्न पान जेह । अणइछ्ये मळे जमे तेह ॥ एम करतां केटलाक दिन । कर्यो काळोपहाड उलंघन ॥४५॥ आव्यो आगळ्य श्वेतशिखरि । तेने जोताजोता चाल्या हरि ॥ तेतो अड्योछे आकाशे जइ ।

रूपा जेवो जन जियां नहि ॥४६॥ सप्त धातुनी खाणो छे जेमां । मोटिमोटि गुफाओ छे तेमां ॥ देव तपस्विने रहेवा जेवो । दिठो पर्वत सुंदर एवो ॥४७॥ जोइ ए अचळनी तळाटी । घणां झाड झाडी जियां घाटी ॥ रवि शशि प्रकाश न पडे । वाट घाट जियां नव्य जडे ॥४८॥ पूर्व पश्चिम दिश न दिसे । वन सघन वेली अतिशे ॥ एवा विकट वन मोझार । तेमां झुला पव्या ब्रह्मचार ॥४९॥ जेने दिश विना नथी वाट । चाल्या उत्तरमां वर्णिराट ॥ त्यांतो गंगा आवी सुखधाम । पिधुं जळ त्यां कर्यो विश्राम ॥५०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिवनविचरणनामे अठ्ठाविशमुं प्रकरणम् ॥२८॥

पूर्वछायो—त्यारपछिनी जे वारता । तमे सांभळो सहु सुजाण ॥ त्याग वैराग्य जे नाथनो । तेनां शियां करुं हुं वखाण ॥१॥ भुल्येपण निज देहने । माने नहि कोइ दिन ॥ ईश्वर इच्छाए तन रह्युं । पण पोते न कर्युं जतन ॥२॥ पछी प्रभुजि बेठा हता । गेहेरि गंगाने तीर ॥ त्यांथी उठि उतरिया । जे हतुं अथाह नीर ॥३॥ उत्तरदिशमां चालवा । अति अंतरमां छे आनंद ॥ झख नगने निझरणे । चाल्या घनश्याम सुखकंद ॥४॥ चोपाई—चाल्या उत्तरदिशे दयाळ । निधडक थइ ततकाळ ॥ मोटामोटा पर्वत बे पासे । जाणुं अद्रि अड्याछे आकाशे ॥५॥ सामंसामि झुकिछे शिखर्यो । बहु वियामणी घणि झर्यो ॥ चाले निझरणे नीर घणां । थाय घोष अखंड तेतणा ॥६॥ जेम परस्पर झुक्या पहाड । तेम झकुंचि रह्यांछे झाड ॥ नमिरह्युं कराड्युं कराळ । तेमां चाल्या

जायछे दयाळ ॥७॥ सामि नदीए चाल्याछे श्याम । जे कोइ स-
वेंना आतमाराम ॥ त्यांतो आडो आव्योछे अचळ । आवे तेनी
गुफामांथी जळ ॥८॥ वहे वेगमां धारा प्रचंड । थाय घोप तेहनो
अखंड ॥ अण्ये कोरे जावा नहि जाग्य । वळे केम जेने छे वैराग्य
॥९॥ पछी बेठा तियां घनश्याम । दिन अस्त पाम्यो एह ठाम ॥
वळतुं जोयुं पूर्वे विलोकि । दिठो पुरुप त्यां एक अलोकि ॥१०॥
तेणे वणपुछे कही वात । कियां जावुंछे हेजगतात ॥ पछी हरि
बोलियाछे त्यांइ । मारे जावुंछे उत्तरमांइ ॥११॥ पण तमे कोण
छो दयाळ । आव्या आणे समे ततकाळ ॥ त्यारे ते कहे सुणो भ-
गवान । हिमाचळ हुं मूरतिमान ॥१२॥ एम कहिने बतावी वाट ।
गरो गुफामां वरणिराट ॥ एमां चालतां आवशे मग । एम कही
न देखाणो नग ॥१३॥ पछी चाल्या एमां अविनाश । जेने नथी
देहनो अध्यास ॥ पेठा घोर अंधारी गुफामां । आवती जळधाराने
सामा ॥१४॥ चालतां चालतां विल्यो पहोर । विजानुं केम हैयुं
रहे ठोर ॥ मांहि मोटा मोटा मणिधर । कूर्म कचला करी रह्या घर
॥१५॥ मीन मघर्यो दादुर जेमां । निःशंक मने चाल्या जाय तेमां ॥
पछी पामिया एहनो पार । निसर्यां घोर गुफाने बारव ॥१६॥
त्यांतो आवियोछे एक ओह । उंडो अथाह जंतुसमोह ॥ विल्या
त्रण दिवस जो त्यांइ । फळ फुल मळ्युं नहि कांइ ॥१७॥ भुख्या
पडिरह्या तियां रात्य । शुं कहुं ए धीरज्यनी वात ॥ सुता निःशंक
थइ गइ रेण । जाग्या प्रभाते कमळनेण ॥१८॥ नाही संध्या करी
तेहवार । मळ्यां फळ फुल कर्यो आहार ॥ पछी चाल्या त्यांथी

थोडुं घणुं । मव्युं एधांण मारगतणुं ॥१९॥ त्यारे चाल्या ए मारग लइ । तियां दिन विति गया कइ ॥ पछी पुलह ब्रह्माना सुतन । आव्युं आश्रम तेनुं पावन ॥२०॥ अति चमतकारी छे एह । थाय सुखी सेवे जन जेह ॥ तपफळ मळे तियां तर्त । जियां तप कर्युं आगे भर्त्त ॥२१॥ मुमुक्षुने छे सेववा जेवुं । ज्यां श्रीकृष्णने छे नित्य रहेवुं ॥ चक्रनदी जियां च्यारेकोर । नायाछे तेमां धर्मकिशोर ॥२२॥ करी क्रिया त्यां पाठ पूजन । कर्युं मुक्तनाथनुं दर्शन ॥ पछी भरते कर्युं तप जियां । पोते पण बेठा जइ तियां ॥२३॥ तेनीपेठ्ये आदर्युंछे तप । तेना जेवो करे नित्य जप ॥ जाण्युं पाम्या भरत मृगदेह । माटे पोते रहेछे निस्नेह ॥२४॥ एम संग तज्यो ज्यारे वाख्य । पछी अंतरे कर्यो विचार ॥ पुरंजननी कथा संभारी । मुक्यो बुद्धिनो संग विसारी ॥२५॥ शुद्धस्वरूप आत्मा कहेवाय । पोतापणुं मान्युंछे तेमांय ॥ पछी ऊर्ध्वबाहु करी आप । करे गायत्रीनो नित्य जाप ॥२६॥ धर्युं सूर्यनारायणनुं ध्यान । गंडकीमां करी नित्य स्नान ॥ मुक्तनाथ सेवा मनगमे । फळ फुल जे मळे ते जमे ॥२७॥ तेने जोइ तपी त्यां रहेनार । विसय पामे मन मोझार ॥ कहे आतो प्रह्लाद छे आपे । कांतो ध्रुने मुक्या फरी वापे ॥२८॥ कांतो स्वामि कार्तिक कहीए । कांतो सनतकुमार लइए ॥ कांतो सनकादिक सुजाण । कांतो दत्तात्रेय परमाण ॥२९॥ ऋषु कांतो नारायण ऋषि । तेह विना नहि आ तपस्वी ॥ जोने कठण करे तप तने । तोय पडता नथी मोळा मने ॥३०॥ जुवो मुख शोभा मुनिइंद्र । जाणुं पूरण मासिनो चंद्र ॥ आवा ब्रह्म सृष्टिमां

न भाळ्या । तेतो आज नजरे निहाळ्या ॥३१॥ मोटुं तप मनुष्ये न थाय । ते आदर्युंछे अति उछाय ॥ एने आगळ्य तप आपणुं । थयुं खेलवणुं बाळतणुं ॥३२॥ दिसे बाळपण मोटा बहु । जोइ विसय पाम्या छीए सहु ॥ एम मांहोमांहि कहे मुनि । जोइ तपशा तेह प्रभुनी ॥३३॥ एवुं तप जोइ बिजा जन । प्रभु दुःखे दुःखाणा छे मन ॥ भक्तिधर्म दिव्यदेह धरी । रहेछे पासे दोय हेते करी ॥३४॥ अति कृश उभा एक पगे । नथी देखी सकतां ते द्रगे ॥ जाण्युं लडथडि पडशे नाथ । खमाखमा कही दिये हाथ ॥३५॥ अतिहेत छे हरिने माथे । तेणे दंपती रहेछे साथे ॥ देह दुर्बळ देख्युं न जाय । रति रुधिर नहि तनमांय ॥३६॥ अंगोअंगनी जे सर्वे नाडी । तेतो थइ रहीछे उघाडी ॥ दिसे अस्थि आमिष न दिसे । त्वचा चोटि रहीछे तेविषे ॥३७॥ देह जोतां देह नव्य रहे । एम जन जोइ सहु कहे ॥ एवे शरीरे आदर्युं तप । करेछे मुखे गायत्रीजप ॥३८॥ तेमां धरेछे सूर्यनुं ध्यान । भावे करी पोते भगवान ॥ करेछे एवुं तप हमेश । देवा तपस्वीने उपदेश ॥३९॥ एम तप कर्युं मास चार । सहि मेघतणी घणी धार ॥ करी तेमां उपासना घणी । तेतो सूर्यनारायण तणी ॥४०॥ एम करतां एकादशी जेह । आवी प्रबोधिनीनामे तेह ॥ त्यारे अतिआनंद वधारी । कर्युं जागरण जामनी सारी ॥४१॥ त्यारे सूर्यनारायणे त्यांय । दिधुं दर्शन ए निशि मांय ॥ अतिसुंदर तनस्वरूप । अंगोअंगे शोभा छे अनूप ॥४२॥ दोय कर कमळ छे हाथे । नंगजडित मुगट माथे ॥ कनक कडां छे करमां काज्ञु ।

दोय भुजाए बांध्याछे बाजु ॥४३॥ काने कुंडळ शोभेछे सार ।
तेज तेजतेजना अंबार ॥ हास्ये सहित शोभे वदन । तेमां करुणाए
भर्यां लोचन ॥४४॥ एवां सूर्ये दिधां दरशन । अति आपे थइने
प्रसन्न ॥ तेने देखि उठ्या हरि तर्त । कर्या भक्तिए शुं दंडवत्त
॥४५॥ थया गदगद कंठे वर्णी । प्रेमे सुल्या शुद्ध तनतणी ॥
आंख्ये आंसु रोमांचित तन । जोडी हाथ करेछे स्तवन ॥४६॥
तमे तेजपुंज मारतंड । निजतेजे प्रकाशो ब्रह्मांड ॥ धरी कश्यप
घेर अवतार । एवा तमे तेने नमस्कार ॥४७॥ तमारे उगवे करी
दयाळु । थाय सर्वे जगत सुखाळु ॥ तेमां पापी पिडाये अपार ।
एवा तमे तेने नमस्कार ॥४८॥ तमारे उगवे करी कहुं । करे
काळनी गणना सहु ॥ निकर नोय कांइ निरधार । एवा तमे तेने
नमस्कार ॥४९॥ तमारे उगवे करी आप । सर्वे प्राणिनां बांध्यांछे
माप ॥ देव दानव ने नरनाख । एवा तमे तेने नमस्कार ॥५०॥
तमे प्रभु प्रकट छो देव । सहु जन जाणेछे ए भेव ॥ नथी छानो
प्रताप लगार । एवा तमे तेने नमस्कार ॥५१॥ एवी स्तुति करी
जोडि कर । त्यारे भावे बोल्या भासकर ॥ मागो हरि सुपासेथी
आज । त्यारे हरि कहे मागुं महाराज ॥५२॥ काम क्रोध दंभ लोभ
मोह । इंद्रिगुण आदि जे समोह ॥ तेथी रक्षा करज्यो अमारी ।
जेणे रहीए नैष्टिक ब्रह्मचारी ॥५३॥ वळी ज्यारेज्यारे हुं संभारु ।
त्यारे दर्शन थाय तमारु ॥ एज वर मागुंछुं तमथी । मायिक सुख
मागतो नथी ॥५४॥ त्यारे सूर्य कहे सुखदाइ । तमवडे मारी छे
मोटाइ ॥ आवो तेज प्रताप छे मारो । तेतो सर्वे जाणोछे तमारो

॥५५॥ नथी समर्थ तमथी अमे । पण थाशे जे माग्युंछे तमे ॥ एम हरिने आपी वरदान । पोते थया पछी अंतर्ध्यान ॥५६॥ पछी तप समापति करि । एह क्षेत्र वखाणे छे हरि ॥ रह्या तियां द्वादशीनो दन । पछी कर्युंछे चालवा मन ॥५७॥ एम चरित्र करे बहुनामी । जे कोइ सर्वे धामना धामी ॥ जेनी आगन्यामां अज ईश । विष्णु विवुध शारदा शेष ॥५८॥ जेनी आगन्यामां माया काळ । सर्वे लोक वळी लोकपाळ ॥ जेनी आगन्यामां वायु व्योम । वळी कहीए तेज तोय भोम ॥५९॥ एह सर्वेना नियंता स्वामी । करे एम चरित्र बहुनामी ॥ नरतन धर्युंछे तेमाट । एम वरतेछे वर्णिराट ॥६०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरितपश्चर्यावर्णननामे ओगणत्रिशमुं प्रकरणम् ॥२९॥

पूर्वछायो— त्यारपछी कृष्णदेवनी । कहुं कथा अतिरसाळ ॥ चंचळ थया चालवा । उत्तर दिशामां दयाळ ॥१॥ नामि मस्तक मुक्तनाथने । पछी नाम्युं मुक्तने शिश ॥ प्रभाते उठि पधारिया । एह आश्रमथी जगदीश ॥२॥ नग नदीयो तळाव तियां । तरीउतर्या तेपार ॥ महा अरण्य ज्यां मनुष्य नहि । चोंपे चाल्या तेह मोझार ॥३॥ हिमाचळ भणि चालिया । जोयां तेनी तळाटीनां वन ॥ झाड पहाड जोइ पृथिवी । जोयां विविधे वृक्ष सघन ॥४॥ चोपाई— झाड पहाड उंचा छे अपाररे । जाण्युं अड्या आकाश मोझाररे ॥ सामसामि शाखा संकलाणीरे । एक बिजामां घणी पुंचाणीरे ॥५॥ वळी विच्येविच्ये वेली जेहरे । एक बिजामां उझरी तेहरे ॥

वन वेली घुंचाणीछे घाटीरे । जेने जोइ छाति जाय फाटीरे ॥६॥ एवुं घाडुं वन छे विषमरे । जेमां न पडे रात्यदिनी गमरे ॥ न दिसे उगि आथमे दनरे । एवुं झाडे छे वन सघनरे ॥७॥ तियां फळ फुल फुल्यां कइरे । कंद मूळतणो पार नइरे ॥ वळी सर सरिता अपाररे । अतिअमल जळ ते मोझाररे ॥८॥ वळी गेहेरी गुफा त्यां घणीरे। जाणुं बहु रह्यां मंदिर बणीरे ॥ वळी पशु ने पक्षी त्यां घणांरे ॥ फरे टोळां बोळां तेहतणांरे ॥९॥ सिंह शार्दूल कावे केसरीरे । कपि कुरंग ने कइ करीरे ॥ गेंडा रोझ ने महिषा घणारे । व्याघ्र वाराह बहु वियामणारे ॥१०॥ सुरागायो ने सेमर श्याळरे । शशा नोळ बोळा तियां व्याळरे ॥ ज्यारे बोले परस्पर एहरे । थाये शब्द भयंकार तेहरे ॥११॥ मनुष्यजातिए त्यां न जवायरे । जो जायतो पाछुं न अवायरे ॥ एवा वनमां एकाएक फरेरे । अतिधीर कोइथी न डरेरे ॥१२॥ भूत प्रेत दनुज ने दैत्यरे । एवां मळे वनमांहि नित्यरे ॥ यक्ष राक्षस राक्षसी जेहरे । भैरव भैरवी वैताली तेहरे ॥१३॥ एवां अहोनिश वनमां रमेरे । तियां हरि एकाएक भमेरे ॥ जातां जातां पडे रात्य जियांरे । सुवे निर्भय थइने तियांरे ॥१४॥ एम जोतां ते वन समग्ररे । आव्युं एक त्यां बुटोल नग्ररे ॥ तेनो राजा महादत्तनामरे । सर्वे पर्वतिराजानो श्यामरे ॥१५॥ तेणे दिठा त्यागी घनश्यामरे । अतिहेते राख्या निज धामरे ॥ करे अतिप्रीत्ये नित्य सेवरे । जाणे आ छे मोटा कोइ देवरे ॥१६॥ नृपभगिनी नाम मायाजिरे । देखी हरि थयां बहु राजिरे ॥ कहे आतो मोटा कोइ अतिरे ॥ नोय मनुष्यनी

आवी गतिरे ॥१७॥ जोइ हरिनां मोटां आचरणरे। सेवे कल्याण सारु ते चरणरे ॥ पछी नाथे दया करी तेनेरे। आप्युं निजज्ञान एह वेनेरे ॥१८॥ जन्ममरणतणुं जाळ काप्युंरे । सुख अंतरे अखंड आप्युंरे ॥ रह्या तियां थोडा घणा दिनरे। पछी त्यांथी चाल्याछे जीवनरे ॥१९॥ तप करवा इशक छे अतिरे । बिजि वात ते नथी गमतिरे ॥ शहेर पुर नग्र घोप गामरे। नथी गमतुं रहेवाने ए ठामरे ॥२०॥ मेडी महोल हवेली आवासरे । तेमां रहेतां रहेछे उदासरे ॥ माटे वेगे चाल्या त्यांथी वनेरे। तेये राजि थया बहु मनेरे ॥२१॥ मुक्तनाथथी आव्या ए अरण्यरे। तेने विति गया काळ त्रण्यरे ॥ चाल्या गहन वनने मांइरे। खावा फळ फुल नित्य त्यांइरे ॥२२॥ तेपण मळे के न मळे टाणेरे। तोय मन अधीर न आणेरे ॥ एवाथका विचरेछे वनेरे । अतित्याग वैराग्य छे तनेरे ॥२३॥ जातां उत्तर दिशने मांइरे। आव्यो वड रुडो एक त्यांइरे ॥ त्यांथी नदी तळाव निकटरे । अति उंचो विस्तारे छे वटरे ॥२४॥ तेने आसपासे गज फरेरे। बिजा शब्द भयंकार करेरे ॥ त्यांथी उगमणुं एक तालरे । वहे उत्तरमां जळमालरे ॥२५॥ नडथुंबडे विंट्योछे वडरे। बेठा दिठा योगी तेने थडरे ॥ मृगाजिन पर बेठा आपरे। माथे जटा मोटी छे निष्पापरे ॥२६॥ आछादने ढांकेल कौपिनरे । नथी तेपण वस्त्र नवीनरे॥ तेह विना नथी बिजुं पासरे। मायिक सुखथी छे उदासरे ॥२७॥ शालग्रामनी सेवा कीधिछेरे। गीतापाठ करवा लीधिछेरे॥ एवा गोपाळ योगी उदाररे । तेने नाथे कर्या नमस्काररे ॥२८॥ त्यारे उभा थइ योगिरायरे । मळ्या हेत आणि उरमांयरे ॥ जेम

वहालां वेगळेथी आवेरे । तेने मळे जेम अतिभावेरे ॥२९॥ एम पाम्याछे अति आनंदरे । पछी मळि वेठा मुनिइंदरे ॥ कह्युं एकविजानुं वृंतांतरे । त्यारे वाधियुं हेत अत्यंतरे ॥३०॥ कहे आपणे रहेशुं वे मळीरे । वोल्या प्रभुजि एवुं सांभळीरे ॥ कह्युं तमे गुरु ने हुं शिष्यरे । आपो रुडो मने उपदेशरे ॥३१॥ रह्या गोपाळयोगिने पासरे । कर्यो योगशास्त्रनो अभ्यासरे ॥ काचे जे कोइ अष्टांग योगरे । शिख्या जेथी मटे भवरोगरे ॥३२॥ मोटि बुद्धिवाळा घनश्यामरे । शिख्या योग अंग कहुं नामरे ॥ यम नियम आसन जेहरे । प्राणायाम प्रत्याहार तेहरे ॥३३॥ धारणा वळी ध्यान जे कहीएरे । अष्टमुं अंग समाधि लहीएरे ॥ तेमां जुजवा भेद छे वहुरे । शिख्या थोडे दने हरि सहुरे ॥३४॥ एकवार सांभळेछे जेहरे । शिखि करी देखाडेछे तेहरे ॥ वळी शिख्याछे प्रथम पेलेरे । तेपण करि देखाडेछे छेलेरे ॥३५॥ वस्ति वेप्रकारनी लहीएरे । नेति कुंजरक्रिया ते कहीएरे ॥ नोळि शंखप्रक्षालन नामरे । मोर्ये शिख्याछे ए घनश्यामरे ॥३६॥ तेतो सर्वे देखाडेछे करिरे । गुरु गोपाळयोगिने हरिरे ॥ जोइ गुरु करेछे विचाररे । नोय मनुष्य आ निरधाररे ॥३७॥ आतो कृष्ण छे गोलोकपतिरे । आव्याछे पोते धरी मूरतिरे ॥ आवो हुं जे अतिनिस्नेहरे । तेने न थाय वीजे सनेहरे ॥३८॥ माटे जाणुंछुं जरुर कृष्णरे । एवे भावे करे नित्य द्रष्णरे ॥ एम परस्पर गुरुपणुंरे । राखे एकविजा मांहि घणुंरे ॥३९॥ कंद मूळ फळ फुल वळीरे । जमे आनंदे एकठा मळीरे ॥ एम वित्युं ए स्थानके वर्षरे । करी उग्र तप थया कृपरे ॥४०॥ शीत उष्ण ने मेघनी धाररे ।

सह्यु सर्वे शरीर मोझाररे ॥ एम तप करे वनमांयरे । अतिधीरज्य पर्वतप्रायरे ॥४१॥ एवा योगी मोटा जे दयाळरे । जोइ पाले वस्स पशुपाळरे ॥ गायोतणा घोष करीरे । त्यांतो शेढ्ये पडिया केसरीरे ॥४२॥ नित्य करे ते गायोनी घातरे । तेनी कही योगि आगे वातरे ॥ कहे गोवाळ अमे अनाथरे । अमारे छे ए गायो मिराथरे ॥४३॥ तेने वाघ करशे जो नाशरे । त्यारे आमारे सइ गुजाशरे ॥ एवी सांभळि दीनता वाणीरे । बोल्या योगी तेने दुःखी जाणीरे ॥४४॥ कहे मां बियो तमे गोवाळरे । करशे हरि सहुनी रखवाळरे ॥ एम कही लिधो शंख हाथेरे । वजाडियोछे ते योगिनाथेरे ॥४५॥ जेटलामां संभळाणो शब्दरे । भाग्यां हिंसक मुकि ए हदरे ॥ वळियां वसताता जे वाघरे । तेणेपण कर्यु वन त्यागरे ॥४६॥ रह्या सुखे गायोने गोवाळरे । प्रभु गौब्राह्मण प्रतिपाळरे ॥ रह्या कांइक पोते पछी त्यांयरे । वांचे गीतानो बीजो अध्यायरे ॥४७॥ पछी आत्मानुं शुद्धस्वरूपरे । निश्चय करियुं जेवुंछे रूपरे ॥ प्रत्याहार करी महामतिरे । इंद्रि प्राण अंतःकरण वृत्तिरे ॥४८॥ तेने आतमामां वाळी लिधिरे । पछी धीरज्ये धारणा किधिरे ॥ एम केटलाक काळ गयारे । आतमानेविषे स्थिर रह्यारे ॥४९॥ ध्यानयोग तेनी जे समाधिरे । तेनी पक्वदशा अतिसाधिरे ॥ कह्युं एम योगिने जीवनेरे । एवी क्रियाओ करेछे वनेरे ॥५०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिगोपाळयोगिने मळ्या ए नामे त्रिंशमुं प्रकरणम् ॥३०॥

पूर्वछायो–वळी कहुं एक वारता । सुणो सहु थइ सावधान ॥

कृपानिधि कृष्णदेवनां । कहुं चरित्र अमृतसमान ॥१॥ नाथ प्रतापे निज आतमा । देखे अखंड रूप अनुप ॥ तेनी ब्रह्मसाथे करी एकता । पछी थया ब्रह्मस्वरूप ॥२॥ एवा योगने शिखिया । गोपालयोगी जेह ॥ स्नेहे करी श्रीहरिए । तेने शिखवियुं छे तेह ॥३॥ तेणेकरी तर्त थया । योगी ते ब्रह्मस्वरूप ॥ अतिप्रकाशक आतमा । तेह जाण्युं पोतानुं रूप ॥४॥ चोपाइ—पछी योगिने जणाणुं एम । आने मनुष्य कहेवाय केम ॥ थयुं ज्ञान यथारथ ज्यारे । बोल्या गोपालयोगी तेवारे ॥५॥ नरनारायण ऋषिराय । थइ ब्रह्मचारी आव्या आंय ॥ बहु जीवनां करवा काज । आपे प्रकट थया महाराज ॥६॥ एम निश्चय कर्यो निरधार । नारायण ते आ ब्रह्मचार ॥ एवा जाणि पछी थयुं ध्यान । चोटि वृत्ति मूर्तिमां एकतान ॥७॥ तेणे विसरियो निजदेह । थयो मूर्तिमां अतिसनेह ॥ जाण्युं आप मळ्युं सुख मोटुं । बिजुं सरवे लाग्युंछे खोटुं ॥८॥ एवा मोटा योगी जे गोपाळ । तेतो भुल्या देह थोडे काळ ॥ अतिविस्मृति थइ ज्यारे । मुक्यो मायिक देहने त्यारे ॥९॥ पछी श्रीकृष्णदेव प्रतापे । गया गोलोकमां योगी आपे॥ पछी ब्रह्मचारी नीलकंठे । करी क्रिया तेनी रुडि पेठे ॥१०॥ पछी मुकि पोते एह स्थान । चाल्या पूरवमां भगवान ॥ रही अखंड ब्रह्मस्वरूप । चाल्या आपे आप ब्रह्मरूप ॥११॥ नासाग्र दृष्टि करीने स्थिर । चाल्या जेम कमानना तिर ॥ कृष्णमांहि छे दृष्टि अखंड । नथी देखता पिंड ब्रह्मांड ॥१२॥ दिश विना नथी बिजो राह । गया त्यांथकी आदिवाराह ॥ तियां त्रण दिवस पोते रह्या ।

त्यांना वासिने दर्शन थयां ॥१३॥ निरखि आनंद पामियां अति । जाणुं आव्याशुं आ बृहस्पति ॥ एम जनने आनंद आली । पछी त्यांथकी निसर्या चाली ॥१४॥ गया वंगदेशमां दयाळ । आव्युं सीरपुर शहेर विशाळ ॥ सिद्धवल्लभ तेनो छे राये । गया पोते त्यां अणइच्छाये ॥१५॥ ते नरेशे प्रार्थना करी । राख्या चोमासुं त्यां भाव भरी ॥ दिठा अतित्यागी एकाएक । राख्यो पासले एक सेवक ॥१६॥ तेनुं नाम छे गोपालदास । करे टेल्य रहे नित्य पास ॥ तियां बिजा भेखधारी बहु । राख्या चोमासुं करवा सहु ॥१७॥ ते तमोगुणी मंत्रअभ्यासी । सर्वे क्षुद्रदेवना उपासी ॥ तेना जुजवा जुजवा वेश । कोई मुंडेल केनेक केश ॥१८॥ कोइ नागा कोइने कौपीन । कोइ न राखे वस्त्र नवीन ॥ तेमां सोएक तपस्वी सइ । तेतो वेसे तडकामां जइ ॥१९॥ कोइ वर्णी ने कोइ संन्यासी । कोइ हंस ने कोइ उदासी ॥ कोइ कहे मुखे कालिकाळी । कोइ कहेतुं वेचरावाळी ॥२०॥ कोइ भैरव भैरव रह्या भणी । कोइ भजे भवानी जोगणी ॥ कोइ मुनि ने कोइक बोले । कोइ अहोनिश आंख्य न खोले ॥२१॥ कैक खाखी कैक हुडधंगा । एम मळ्या बहु अडवंगा ॥ थया सिद्ध शुंदि बहु शेली । भंगी जंगी भेळा थया फेली ॥२२॥ तेने राजा जाणि मोटा सिद्ध । आपे रसोइयो रुडि विद्ध ॥ आसन सारु आपी गादलां । करे सनमान राजा भलां ॥२३॥ त्यारे योगी बोले बळे बहु । करे वात सिद्धाइनी सहु ॥ एम करतां आव्यो वरपात । वायो वायु थयो उतपात ॥२४॥ खवे विजळि वारमवार । वरषे मेघ ते मुशलधार ॥ गरजे घोर ने क-

डाका करे। उपरे जळ अखंड झरे ॥२५॥ एवी अखंड मंडाणि एली। चाल्यां पृथवीए पुर रेली ॥ तेमां पोढि रह्या पोते नाथ। तनपर चडी रेति हाथ ॥२६॥ पछी सेवक आवी सवारे। काढ्या कादव मांहिथी बारे॥ वर्षे मेघ मचि वहु झडी। आंख्य उघडे नहि एक घडी ॥२७॥ एम चारे मास वुठो घन। पहोंचे सिद्धाइ केटला दन ॥ अति वर्षाते असोया थया। पछी रात्ये रात्ये भागि गया ॥२८॥ धीरे धीरे सिद्ध गया नाशी। करवा लाग्यां लोक तेनी हांसी ॥ कहे मोटा सिद्ध गया चाली। आजो पछ्यांछे आसन खाली ॥२९॥ एक वेठा रह्या ब्रह्मचारी। तेने जोइ नम्यां नरनारी ॥ कहे सिद्धतो आ एक खरा। विजा दंभी भागि गया परा ॥३०॥ राजा नम्यो जाणि हरि मोटा। विजा सर्वेने जाण्याछे खोटा ॥ वाध्युं प्रभुजितुं वहु मान। विजानुं न करे सनमान ॥३१॥ तेणे करी वळ्या विजा वहु। आव्या मळी मारवाने सहु ॥ नाखी अ-टद मंतरी मुठुं। पछ्युं जेजे कर्युं तेते जुठुं ॥३२॥ पछी सेवक हवो जे पास। करतो सेवा जे गोपाळदास ॥ तेने माथे नांखि एणे मुठ्य। पड्यो भुमिए न फेरे पुंठ्य ॥३३॥ आव्युं मोढे फीण तेने जोइ। नहि जीवे कहे सहु कोइ ॥ पछी राजाए सिद्ध वोलावी। कह्युं आनेज लेवो उठावी ॥३४॥ त्यारे सिद्धने छे मरड भारी। कह्युं जीवाडशे ब्रह्मचारी ॥ त्यारे राये जोड्या आवी हाथ। कह्युं आने जीवाडिये नाथ ॥३५॥ पछी हरि तेने पासे जइ। उठाड्यो श्री-कृष्णमंत्र कइ ॥ उठ्यो तर्त लागि नहि वार। पाम्यां विसय सहु नरनार ॥३६॥ कहे आतो छे पोते श्रीकृष्ण। मोटां भाग्य

थयां एनां द्रष्ण ॥ वळी एम कहे नरनारी । कृष्ण नहि तो कृष्ण-भक्त भारी ॥३७॥ पछी मुख्य नाखिति जे सिद्धे । पडि तेने माथे मलि विध्ये ॥ पड्यो पडाक पृथवी मांइ । मुखमां गइ धुळ्य भराइ ॥३८॥ आव्युं मोढे फीण फाव्युं डाचुं । थयुं जीव्यानी कोरनुं काचुं ॥ पछी तेणे तेना सिद्ध लावी । कर्या उपाय बहु बोलावी ॥३९॥ तेणे फेर पड्यो नहि रति । त्यारे करी हरिने विनति ॥ पछी नाथ तेने पास आवी । कही मंत्रने लिधो जीवावी ॥४०॥ त्यारे सिद्धराजा सहु मळी । करी स्तुति हरिजिनी वळी ॥ जाण्या राजाए मोटा छे खरे । थयो परिवारसहित आशरे ॥४१॥ जेजे हतो ए सिद्धनो वर्ता । मुख्य नाखि वाळि पेटभर्ता ॥ तेतो नीलकंठे भांग्यो भय । थयां मनुष्य सहु निरभय ॥४२॥ लावी वस्त्र धन-आगे धरे । हरि त्यागी छे तेने शुं करे ॥ एटलाकमां विप्र तैलंग । आव्यो नारी सुत लइ संग ॥४३॥ भण्यो वेद शास्त्र ने पुराण । प्रसिद्ध विप्र पृथ्वी प्रमाण ॥ आव्यो सिद्धवलभराय पास । मने दान लेवानी छे आश ॥४४॥ पछी ते राजा छे धर्मवान । आप्युं भण्यो जाणि भारे दान ॥ आप्यो हस्ति ने काळपुरुष । लेतां विप्र थयो काळो मष ॥४५॥ गौर मटिने थयोछे श्याम । त्यारे निंदा करवालाग्युं गाम ॥ पछी हरि पासे विप्र आवी । अतिदीनताए वाणी कावी ॥४६॥ हे महाराज हुंतो हतो दुःखी । दान लइ थवा गयो सुखी ॥ त्यांतो सामुं दुःख थयुं घणुं । हवे शुं माहात्म्य जीव्यातणुं ॥४७॥ माटे त्यागिश हुं हवे तन । थायतो तमे करो जतन ॥ पछी दुःखी विप्र हरि जाणी । दयाळे दया एपरव आणी ॥४८॥ कह्यो

श्रीकृष्णनो मंत्र काने । मटि श्याम थयो गौर वाने ॥ पछी ब्राह्मण लागियो पाय । कह्युं रह्यो हुं मन्यखा मांय ॥४९॥ . पछी गातो प्रभुजिना गुण । गयो देश पोताने ब्राह्मण ॥ एवा प्रभुजि बहु प्रतापी । कर्या सुखि बहु दुःख कापी ॥५०॥ त्याग वैराग्य उरमां अति । सद्गुरु पर वर्ते महामति ॥ एम करतां गयुं चोमासुं । आव्यो कार्तिक उतर्यो आसु ॥५१॥ पछी हरिने बिजा जे सिद्ध । तेने पूज्या नृपे बहुविध ॥ पछी चाल्याछे त्यांथकी सहु । हरिसंगे बिजा सिद्ध बहु ॥५२॥ आव्या कामाक्षिदेवीनी झाडीए । उतर्या सिद्ध सहु वाडीए ॥ पछी रसोइ करवा काज । कर्यो भेळो सरवे समाज ॥५३॥ तेने समीपे छे एक गाम । वसे द्विज त्यां पिंबेक नाम ॥ सिद्धमंडळ आव्युं सांभळी । उठ्यो तर्त तियां थकी वळी ॥५४॥ कहे सिद्धाइ एनी सुंधि नाखुं । करी गुलाम ने घेख राखुं ॥ जोज्यो माता जीए करी मेख । आव्यां वण गोत्यां पशु घेख ॥५५॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्र नामे एकत्रीशमुं प्रकरणम् ॥३१॥

पूर्वछायो—शुभमति सहु सांभळो । हरिकथा कहुं अनूप ॥ दुष्टने दुःखदायी छे । छे संतने सुखरूप ॥१॥ असुर जे अवनि रह्या । बदलाविने बिजो वेश ॥ तेने ते अर्थे श्रीहरि । फरेछे देश प्रदेश ॥२॥ जे कारण अवतार छे । ते करवा थयाछे तैयार ॥ हरिइछाए आविया । प्रभु एह वाडी मोझार ॥३॥ पिंबेक त्यां परियांणियो । करवा ते सिद्धोनी घात ॥ निदान तेमांथी जे निपज्युं । तेनी सांभळज्यो सहु वात ॥४॥ चोपाइ—हतो ब्राह्मण मोखे ए शुद्ध ।

मळी वामिए कर्यो अशुद्ध ॥ कौलार्णव भणेले भूदेवे । मळी भ्रष्ट कर्यो ततखेवे ॥५॥ थयो कालीउपासक भारी । नित्यप्रत्ये पिवे कुलवारी ॥ वळी सिद्धने जितवा काज । तेदि सज्यो सरवे समाज ॥६॥ मद्य मांस खाइ थयो मस्त । तिरुं त्रिशूळ लिधुंछे हस्त ॥ कर्यो सिंदूर लेप ललाटे । चाल्यो सिद्धने जितवा माटे ॥७॥ रजे भिंजेल कुंकुम लइ । चाल्यो कपाळे चांदलो दइ ॥ वळी कुलवारी खुब पिधुं । वध्युं ते शरीरे छांटि लिधुं ॥८॥ चाल्यो मत्स्य चावि मदमातो । शिशे बांध्योछे पटको रातो ॥ माथे घणा घुंचाणा मुवाळा । ते दिसेछे भुंडा भमराळा ॥९॥ सिद्ध प्रसिद्ध पोते कहेवाय । तेने जाणे सहु देशमांय ॥ कोइ सामुं आविने न भांखे । भांखे जो कोइ तो मारिनाखे ॥१०॥ एवो भुंडाए भर्यो अपार । मद्य च्यारवारनो पिनार ॥ कंठे बांध्यांछे अस्थि मांझार । थयो सिद्ध जितवा तयार ॥११॥ नरनारी जे रहे गामवासे । संगे लइआव्यो सिद्धने पासे ॥ वळतो आविने बोलियो एम । पापंडियो सिद्ध कावो केम ॥१२॥ सिद्धतो एक हुं छउं आज । तम जेवातो छे मारुं खाज ॥ मोटामोटाने में जिति लिधा । तम जेवा शिष्य कइ किधा ॥१३॥ जेजे आविने मने नमिया । तेते सरवे जीवता रिया ॥ जेणेजेणे बांधि भुजसाथे । तेने मार्या मुकी वीर माथे ॥१४॥ माटे तमे मनमां विचारी । थाओ शिष्य माळाओ उतारी ॥ उतारो उपवीत अचिर । नहितो हमणां होकारुंछुं वीर ॥१५॥ भूत प्रेत लावि संगे घणां । खाइ जाशे मांस तमतणां ॥ एम बोल्यो ए वळमां बहु । विना हरि विना सिद्ध सहु ॥१६॥ कहे जेम ए

कहे तेम करिए । तो आव्या मोतमांथी उगरिए ॥ नहितो मारशे वीरने मेली । माटे मेलीए माळा संकेली ॥१७॥ मेलो जनोइ पण उतारी । एम सहु सिद्धे वात विचारी ॥ त्यारे हरिए सिद्धप्रत्ये कह्युं । राखो धीरज्ये हाकलि हैयुं ॥१८॥ करे शिष्य मोरे मर मने । पछी थावुं तमारे सहुने ॥ तोय सिद्धे धीरज्य न धारी । कह्युं नाखशे तमने मारी ॥१९॥ महादुष्ट ए पापी छे बहु । एने अमे जाणुंछउं सहु ॥ एवी सिद्ध हरिनी जे वाणी । सुणि बोल्यो अतिक्रोध आणी ॥२०॥ त्यारे पिबैक कहे ब्रह्मचारी । तने देखाडुं सामर्थि मारी ॥ जो तुं आ नीला चडना हाल । हमणां करुंछुं सुकवी साल ॥२१॥ एम कही नाखी मुठ ज्यारे । वड सूकि गयो तेहवारे ॥ कहे मान्य वर्णी वात मारी । नहितो आ गति जाणजे तारी ॥२२॥ त्यारे हरि कहे न बियुं अमे । करवुं होय ते करो सुखे तमे ॥ एम कहिने वीर आसने । बेठा हरि ते अचळ मने ॥२३॥ बिजानीतो धीरज्य न रइ । बेठा कृष्णकेडे कंपे जइ ॥ पछी पिबैके अडद मंतरी । नाख्या हरि उपरव रीश करी ॥२४॥ तेणे हरिने न थयुं कांइ । त्यारे द्विज कोप्यो मनमांइ ॥ कहे रहेज्ये खबडदार थइ । आज मार्या विना मुकुं नइ ॥२५॥ एम कही नाखी मुठ्य एणे । फेर पड्यो नहि कांइ तेणे ॥ त्यारे पिबैकके पण लिधुं । तने मार्यानुं निश्चय में किधुं ॥२६॥ करवुं होय ते करव सरण । आज आव्युं तारुं चालि मरण ॥ नाखुंछुं काळभैरवनी मुठ्युं । तारा जीववानुं जाणे जुठुं ॥२७॥ त्यारे हरि कहे बेठोछुं हुंज । करवुं होय ते करवने तुंज ॥ त्यारे मुक्याछे भैरव वीर । तोय हरि बेठा

रह्या स्थिर ॥२८॥ आव्या भैरव ने वीर दोइ । तेतो साम्रुं शक्या नहि जोइ ॥ पाछा पिबैक उपर पड्या । उलटा नासवलने नड्या ॥२९॥ पड्यो काळी उपासक ढळी । चाल्युं मुखेथी लोहि निकळी ॥ आवी मूरछा न रही शुद्ध । पड्यो अवनीए उंढमुद्ध ॥३०॥ पछी मोंडेथी मूरछा वळी । उठि बोल्योछे वळमां वळी ॥ कह्युं उभो रहेज्ये ब्रह्मचारी । मेलुं वडुभैरव नाखे मारी ॥३१॥ त्यारे हरि कहे मोकलो सुखे । मुक्या वडुवीरने विमुखे ॥ तेतो विने पाछावळि गिया । पाछा पिबैकने वळगिया ॥३२॥ नाख्यो भुमिए पाडि पडाक । भुजि धरणिए पड्यो घडाक ॥ वळी तडि तडफडि उठ्यो । बोल्यो प्रभुजि उपर रुठ्यो ॥३३॥ कहे मुकुंछुं वीर महाकाळी । तने नहि मारे विजां एटाळी ॥ एम कहीने तेने मुकियां । तेतो हरिपासे न आवियां ॥३४॥ पाछा फरिने लागिया एने । ढोळि पाडियो भूमिए तेने ॥ थयो असोयो न रही शुद्ध । तोय वामी न मुके विरुद्ध ॥३५॥ पडि पहोर उठि उभो थयो । वळी प्रभुजिने कहेवा रह्यो ॥ कहेछे उभो रहेज्ये ब्रह्मचारी । हवे करुंछुं वले हुं तारी ॥३६॥ बहु वीरसहित हनुमंत । मुकुं तेने करे तारो अंत ॥ एम कहिने मुक्या तेवार । आवी तेणे कर्यो नमस्कार॥३७॥ करी प्रणिपत पाछागिया । बहु पिबैकपर कोपिया ॥ आवी वळग्या ते विप्रने सहु । पड्यो विप्र भुंडे हाले बहु ॥३८॥ फाटयुं मोढुं ने आवियुं फीण । पडि अंगनी नाडियो क्षीण ॥ माथुं गरिगयुं महीमांइ । मुखमां गइ धुड्य भराइ ॥३९॥ पड्यो भेचक थइ रीत्य भुंडी । आंख्यो उतरि गइछे उंडी ॥ नाक मुखमांथी लोही वह्युं ।

पछी उठवा जेवुं न रह्युं ॥४०॥ त्यारे तेना संबंधी सहु मळी । लाग्यां पाय प्रभुजिने लळी ॥ कहे दया करो एने हरि । हवे नहि करे ए आवुं फरि ॥४१॥ मागतो हतो ते फळ मळ्युं । महा अहंकारिनुं मान गळ्युं ॥ पछी प्रभुए तेने उठाड्यो । उठी विप्र प्रभु पगे पड्यो ॥४२॥ कर्या दंडवत बहुवार । कहे आव्यो नवे अवतार ॥ पछी सिद्ध हता तेने जोइ । आपी ब्राह्मणे तेने रसोइ ॥४३॥ एम करी गयो वेख ज्यारे । मन रह्युं नहि एवुं त्यारे ॥ पूज्यो काळभैरवने जइ । मद्य मांस बळिदान दइ ॥४४॥ मुक्यो हरिमाथे ततकाळ । आव्यो भयंकर विकराळ ॥ मुंड मुख ते भर्युं रुधिरे । लांबो ने नथी वस्त्र शरीरे ॥४५॥ आंख्युं राति अतिकाळो शाहि । लिधुं त्रिशूळ ते करमांहि ॥ एवे रूपे प्रभुपासे आव्यो । पण आविने कांइ न फाव्यो ॥४६॥ छेटे बेशिरह्यो आखि रात्य । हरि हस्या जोइ परभात्य ॥ पछी नावा चाल्या ज्यारे हरि । त्यारे एना सामि दृष्टि करी ॥४७॥ त्यारे थरथर ध्रुजिने भाग्यो । जइ पिवैकने केडे लाग्यो ॥ कहे आज निधे एने मारुं । त्यारे प्रभुजिए कर्युं वारुं ॥४८॥ कहे एनुं खाधुं सिद्धे अन्न । तेनी तारे करवी जतन ॥ पछी ब्राह्मणपासे भैरव ॥ जइ कही छे वात सरव ॥४९॥ आज मृत्यु करवुंतुं तारुं । पण वर्णिए कर्युंछे वारुं ॥ एम कहिने भैरव गियो । द्विज प्रभुने पासे आवियो ॥५०॥ जाणि ईश्वर नामियुं शिश । कहे करज्यो गुना बकशिश ॥ एम कहिने वारमवार । करे बहु पोताने धिकार ॥५१॥ कहे भणिगणि भज्यां भूत । कर्यां बहु भुंडां करतुत ॥ कर्यां कुकर्म तजी आचार । एवो पापी हुं

तेने धिक्कार ॥५२॥ एम कही ग्रह्युं हरिचरण। प्रभु आव्यो हुं तमारे शरण ॥ एम कहिने थयोछे शिष्य । जाणि महाराजने जगदीश ॥५३॥ धार्यो प्रथमना जेवो धर्म । मुक्यां बिजां जे करवां कुकर्म ॥ कौलार्णवादि ग्रंथ संभाळी । शास्त्रबाह्य जाणि दिधां बाळी ॥५४॥ भागवत गीता पछी भण्यो । साचो भक्त श्रीकृष्णनो बण्यो ॥ एवुं चरित्र करी दयाळ । पछे त्यांथी चाल्या ततकाळ ॥५५॥ हता सिद्ध तेने शिख दिधी । पोते वाट नवलखानी लिधी ॥ मनुष्याकृति सामर्थि अपार । धन्य जनमोदन भंडार ॥५६॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रनामे बत्रिशमुं प्रकरणम् ॥३२॥

पूर्वछायो—बहुनामी कृष्णदेवनां । सुणो चरित्र सर्वे रसाळ ॥ भक्त अभक्त कारणे । फरे हय वेहथे दयाल ॥१॥ संतने सुख आपवा । देवा दुष्टजनने दंड ॥ तेजकारण प्रभुवे । पृथवीए धर्युंछे पंड ॥२॥ जियां जियां जावुं घटे । तियां तियां जाय जरुर ॥ सुख दुःख भुख प्यासनुं । नथी गणता निकट दूर ॥३॥ पछी एकाएक चालिया । महाविकट अद्रिमांय ॥ नव लाख योगिने निरखवा । चाल्या प्रभुजि बहु उछाय ॥४॥ चोपाइ—चाल्या पर्वत पेसवा हरि । आव्यो अतिवसमो अदरि ॥ जावा वाट जडे नहि जियां । जावुं जरुर पोताने तियां ॥५॥ जातां ए दिशे मनुष्ये वायुं । पण कर्युंछे पोतानुं धार्युं ॥ चड्या पर्वत उपरव पोते । चाल्या शैलतणी शोभा जोते ॥६॥ आवी नव लाख धुणी रूपाळी । तेतो सहेजे बळे बणबाळी ॥ तियां कुंड दिठाछे अपार । भर्या जळ अमल ते-

मोझार ॥७॥ क्यांक ताढां जळ क्यांक उनां । एम बहु कुंड दिठा नीरुनां ॥ पछी त्यांना रहेनारा जे सिद्ध । मळ्या तेपण आवी प्रसिद्ध ॥८॥ जेनी कोइने भेट न होय । मर मोटा मुक्तयोगी होय ॥ तेने सहुने मळ्या एकवार । कर्या परस्पर नमस्कार ॥९॥ पछी प्रेमे बेठा सहु पास । पुछ्यो योगिने योग अभ्यास ॥ कह्युं तेणे तेनुं वरतंत । सुणी हरि हरख्या अत्यंत ॥१०॥ कह्युं सिद्धने छो धन्य-धन्य । एम कहि रह्या त्रण्य दन ॥ आपी आनंद त्यांथी उतर्या । चाल्या हरि बहु मोदभर्या ॥११॥ नवलाख योगिने निरखी । चाल्या हस्तिमारगे हरखी ॥ त्यांथी शुद्ध उत्तरमां वळी । रह्यो रा-मकोट जळमळी ॥१२॥ तियां जावानुं किधुंछे मन । पण त्यांतो न गया जीवन ॥ जोता वन पर्वत विशाळ । गया वालवाकुंडे दयाळ ॥१३॥ जोयो कुंड ए जुगते करी । त्रण्य रीत्यने रह्यो ते धरी ॥ वायु अग्नि जळ त्रण्य मळी । तेना समोह रह्या निकळी ॥१४॥ तियां रह्या पोते त्रण्य दन । पछी त्यांथी चाल्या भगवन ॥ कर्यो अ-ग्निखुणे परवेश । चाल्या जोताजोता सर्वे देश ॥१५॥ गया गं-गासिंधुने संगमे । नाया तेमां पोते जइ समे ॥ रह्या त्रण्य दिवस तियां हरि । चाल्या समुद्रखाडी उतरी ॥१६॥ आव्या कपिलजिने आश्रमे । जेह जायगा सहुने गमे ॥ च्यारे कोरे शोभे समुदर । मध्ये आश्रम अतिसुंदर ॥१७॥ सांख्यशास्त्रना आचार्य जेह । तेना गुरु कपिलजि तेह ॥ करेछे तप पोते समर्थ । सर्वे जीवना कल्याण अर्थ ॥१८॥ ज्ञान वैराग्य भक्ति ने धर्म । योगसहित पांच जे पर्म ॥ तेना स्थापनना करनार । एवा कपिलना कर्या देदार ॥१९॥ रह्या

भक्ति सुत तियां मास । पछी त्यांथी चाल्या अविनाश ॥ आव्या पुरुषोत्तमपुरि मांइ । निरख्यां जगन्नाथजिने त्यांइ ॥२०॥ पछी रह्या पोते एह ठाम । कांयेक धार्युंछे करवुं काम ॥ नाय समुद्रमां जइ नित्ये । निरखे जगन्नाथजिने प्रीत्ये ॥२१॥ कर्युं आसन शहेरथी बारुं । इंद्रद्युम्न सर जोइ सारुं ॥ तियां दिठाछे असुर घणा । वेष लइ सिद्ध साधु तणा ॥२२॥ काम क्रोध ने मत्सर अति । मांहोमांहि छे वेरनी मति ॥ धर्मद्वेषी कपटी ने कामी । वेष शैवी वैष्णवी ने वामी ॥२३॥ मंत्र जंत्र जाणेछे अपार । तेणे वश कर्यां नरनार ॥ मुकावि वर्णाश्रमनो धर्म । कर्यां भ्रष्ट बगाडि वेशर्म ॥२४॥ मोटामोटा साधुसेवा फळ । कहे देखाडे नारी आगळ्य ॥ एम कहिने धर्मथी पाडे । साधुनिंदानुं पाप देखाडे ॥२५॥ एवा अधर्मे भर्या अपार । दिठा हरिए हजारो हजार ॥ धर्यां हाथे तियां हथियार । लिधा धोका छरा ने कटार ॥२६॥ खड्ग खांडा लाकडी लुवाग्युं । कर कमान्युं सलके सांग्युं ॥ बहु बंधुकुं ने कोक बाण । चक्र चिपिया लिधाछे पाण ॥२७॥ पर्शु त्रिशूल बरछियो लइ । जंजाळ्यो आवे शस्त्र छे कइ ॥ अतिशूरा इच्छे नित्य युध । केटलाक न राखे आयुध ॥२८॥ केटलाक त्यागी तप करता । केटलाक सौम्य वेश धरता ॥ कौलार्णव ग्रंथ वांचे नित्ये । पूजे शक्ति भैरवने प्रीत्ये ॥२९॥ एवा दिठाछे नाथे अपार । महापापरूप भूमिभार ॥ तियां रह्या पोते अविनाश । करवा एवा असुरनो नाश ॥३०॥ पण पोताथी न थाये रति । कांजे राखेछे अहिंसावृत्ति ॥ वेसिरह्या विचारि ए विध । त्यारे लोके जाण्याछे आ सिद्ध ॥३१॥ एम जा-

णिने पुछेछे जेह । कहे हरि थाय तेम तेह ॥ त्यारे लोकने आवि प्रतीत्य । लावे अन्न वस्त्र द्रव्य नित्य ॥३२॥ तेह मांयलुं कांइ न लिये । भूत भविष्यनुं कही दिये ॥ एम करतां ते एक दन । आव्या पासले असुर जन ॥३३॥ कहे करय अमारुं तुं काज । लाव्य जळ इंधणां समाज ॥ दइ डारो ने बहु डराव्या । न करवानां काम कराव्यां ॥३४॥ करे काम जडभरत जेम । त्यारे विजा केम करो एम ॥ तेये तेशुं बोल्या क्रोध करी । एनो पक्ष मेलो परहरी ॥३५॥ एम वदतां पड्यो विरोध । मांहोमांहि उपन्यो करोध ॥ पछी तेमां पड्यां तड बेहु । निंदा परस्पर करे तेहु ॥३६॥ एम करतां बंधाणुं वेर । इछ्या मारवा नहि जेने मेर ॥ प्रथमतो बोलि ठोलि थइ ॥ पछी उठ्या लठा मोटा लइ ॥३७॥ लिधि लडवा पहेलि लाकडी । तेतो परस्पर बहु पडी ॥ पछी लिधां खांडां कर माय । आव्या सामसामा मळी धाय ॥३८॥ नांखे बर्छियो बहु सामसामी । चाले लुवाग्यु न रहे खामी ॥ सलके सांग्य ने सणेणे तीर । लडे मांहोमांहे शूरवीर ॥३९॥ करे पर्शुना बहु प्रहार । नाखे घोका छरा ने कटार ॥ तिखां त्रिशूळ चाये त्यां घणां । करे घा चक्र चिपिया तणा ॥४०॥ बंधुको जंजाळ्यो कोक बाण । नाखे मांहोमांहे असुराण ॥ एम जोरे मंडाणुंछे युध । पाम्या त्रास आकाशे विबुध ॥४१॥ बाजे ढोल नगारां जुजार्यो । चाये सामसामी तरवार्यो ॥ तुरी रणशिंगा बोले शंख । पडे पायिनां माथां असंख्य ॥४२॥ मच्यो युद्ध रही नहि मणा । पड्यां पृथिवीए धड घणां ॥ तेने देखि हरख्यां मांसारी । कहे खाशुं आज खुब करी ॥४३॥

भूत प्रेत ने आव्या भैरव । पिशाच यक्ष राक्षस सर्व ॥ डाकणी साकणी ने जोगणी । आवी भुरि भैरवीयो घणी ॥४४॥ कंक काग ने वळी कुतरा । थइ गृध्र शियाळ ने सरा ॥ पड्यां माथां पृथ्वीपर रडे । जाण्युं दैत्य रमिगया दडे ॥४५॥ केकना हाथ पग कपाणा । केक नाशि भागिने छपाणा ॥ एम युद्ध थयुं बहु पेख । दशसहस्र गया यमघेख ॥४६॥ एटलातो ईंयांतळ रह्या । बिजा नाशि भागि पण गया ॥ तेतो देशप्रदेशे प्रवरी । बिजा दैत्यो आगे वात करी ॥४७॥ कह्युं एक हतो नानो बाळ । तेने जाणता अमे दयाळ॥ तेने अर्थे वधियो विरोध । मुवा मांहोमांहि करी क्रोध ॥४८॥ त्यारे असुर बोलिया एम । एने ओळखिये अमे केम ॥ त्यारे कह्युं आपिए एधाण । तेणे पडे तमने पेछाण ॥४९॥ अतित्यागी तपस्वी छे तने । नथी लोभातो नारी ने धने ॥ रहेछे समाधिमां दिनरात । वळी जाणेछे मननी वात ॥५०॥ एथी पड्यो परस्पर भेद । थयो तेणे आपणो उच्छेद ॥ माटे मळेतो मेलवो नहि । एवी वात असुरने कहि ॥५१॥ एवुं सुणिने बोल्या असुर । हवे गोतशुं एने जरुर ॥ जो मळशे तो मारशुं छळे । एम बंधाणुं वेर सघळे ॥५२॥ एम दैत्ये कर्युं परियाण । तेने जाणेछे हरि सुजाण ॥ कहेछे जेम थशे तेम टीक । नथी आतमाने केनी बीक ॥५३॥ एम कहि जोयुं ततखेव । दिठा दैवि संपत्तिना जीव ॥ तेने पोते उपदेश आपी । कर्या सुखी भवदुःख कापी ॥५४॥ आ जे हरिचरित्र अनूप । कृष्णभक्तने छे सुखरूप ॥ तेने कहेशे सांभळशे जेह । महाकष्टथी मुकाशे तेह ॥५५॥ आ लोकमां पण सुखी रहेशे । परलोके परमसुख लेशे ॥

पापहरणी कथा छे पवित्र । जेमां प्रकट प्रभुनां चरित्र ॥५६॥ भक्त हशे ते सुणशे भावे । अभक्तने अर्थ नहि आवे ॥ कहेशे हेते सांभळशे कान । तेपर राजि थाशे भगवान ॥५७॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिचरित्रनामे तेत्रिशमुं प्रकरणम् ॥३३॥

पूर्वछायो—त्यारपछी जेजे कर्युं । ते सांभळो वात सरेश ॥ एटलुं काम करी हरि । पछी चालिया दक्षिण देश ॥१॥ एकाएक अरण्यमांहि । रहेवा राजि छे मन ॥ शहेर न इच्छे स्वपने । वहालुं लागेछे वसवुं वन ॥२॥ भक्तिधर्मादि भेळां रहे । दिव्यदेह धरिने सोइ ॥ तेह विना जीव जक्तना । नथी गमता बीजा कोइ ॥३॥ त्याग वैराग्य तनमां । तेणे मगन रहेछे मन । नावे विजा नजरे । जे नोय हरिना जन ॥४॥ चोपाइ—एवा श्रीहरि बहुनिस्नेह । अणइच्छाए चालिया तेह ॥ आव्या आदिकुरम तीरथ । सुखदायी हरि समरथ ॥५॥ तेने समीपे मानसा शहेर । आव्या तियां करी हरि मेहेर ॥ तेनो राजा छे अतिपवित्र । जेणे बांध्याछे अन्नना क्षेत्र ॥६॥ अन्नारथी आवे जेह जन । तेने भावे करावे भोजन ॥ तेणे दिठा एह ब्रह्मचारी । जोइ मनमां रख्यो विचारी ॥७॥ कहे आतो मोटा कोइ अति । पछी राख्याछे करी विनति ॥ राख्या एकांते वरणिराट । अतित्यागी तपस्वी तेमाट ॥८॥ एक एकांते ओटो सुंदर । रह्या तियां प्रभु तेउपर । पछी राजा राजाना सेवक । करे चाकरी करी विवेक ॥९॥ नित्यप्रत्ये करे एम सेव । जाणे महात्मा छे मोटा देव ॥ करे सनमान जोइ त्यागी ।

विजा मेखनुं पडीयुं भागी ॥१०॥ त्यारे असुर त्यांना रहेनार। कहे आतो छे आपणो मार.॥ जेणे दैत्यसमूह मराणो। तेनुं मूळ कारण आ जाणो ॥११॥ पछी त्यांना रहेनार असुर। कहे मारिए एने जरुर ॥ एम पापी सहु परियाण्या। मारवा पछी पथरा आण्या ॥१२॥ जाण्या एकाएक बेठा ओटे। आव्या मार्यासारु दडिदोटे ॥ निशि मांहि आव्या निशाचर। मांड्या फेंकवा बहु पथर ॥१३॥ मळी दैत्य हजारो हजार। नाख्या अश्म अतिशे अपार ॥ समिसांज थकी सारी रात्य। कर्यो पाणातणो वरसाद ॥१४॥ साधु स्वभाववाळा सुबुद्ध। निरवैर अति अविरुद्ध ॥ बहु क्षमावाळा हरि धीर। तेने न लाग्युं कांइ शरीर ॥१५॥ ओटा आसपासे पाणा पड्या। गज ओटाथी उंचेरा चड्या ॥ दिठा हरि तेमांथी कुशळ। लिधां दैत्ये आयुध तेपळ ॥१६॥ जाण्युं जाणशे राजा जो वात। तो थाशे आमांथी उतपात ॥ त्यां तो राजाने खबर पडी। आव्यो प्रभु पासल्ये ते घडी ॥१७॥ आव्यां लोक विजां सहु मळी। देखि पाणा विसय पाम्यां वळी ॥ जोइ राजा विचारेछे मने। उगार्या वर्णिने भगवने ॥१८॥ करी प्रह्लादनी जेम साय। नथी तेमां आनां फेर कांय ॥ एम कहिने नमियो राज। अमे छीए तमारा महाराज ॥१९॥ पछी नाथे शिष्य तेने किधो। विजा बहुने उपदेश दिधो ॥ पछी एम विचार्यो भूपाळ। पापी करश आ वर्णिनो काळ ॥२०॥ आतो आपणा छे इष्टदेव। तेनी देरवी शक्या नहि सेव ॥ एणे जरुर मार्याता आज। खोइति एणे आपणी लाज ॥२१॥ माटे खरा ए खुनी असुर। एने जोवा आपणे जरुर ॥

पछी एने केड्ये फोज चडी । वेरी लिधा असुर ते वडी ॥२२॥ कह्युं ल्यो उभारो उडंउडुं । एम कहिने कापियुं मुंडुं ॥ मुवा अधरमी त्यां अपार । बहु उतर्यो भुमिनो भार ॥२३॥ एम पोताना पाप प्रतापे । थया नाश ते असुर आपे ॥ हरि पोते अपाप अदोष । नथी राखता कोइशुं रोष ॥२४॥ एवा कृष्णदेव जे दयाळ । पछी चाल्या त्यांथी ततकाळ ॥ आव्या वेंकटाद्रिये जीवन । कर्यां ठाकोरजिनां दर्शन ॥२५॥ पछी चाल्या त्यांथी निरमोही । शिवकांची विष्णुकांची जोइ ॥ त्यांथी श्रीरंगे आव्याछे श्याम । मोटामोटानां करवा काम ॥२६॥ कावेरी गंगामां पोते नाहि । उतरिया फुलवाडि मांहि ॥ वाडी सुंदर शोभेछे सार । जेमां फळ फुल छे अपार ॥२७॥ रह्या पोते तियां दोय मास । करवा बहु जीवने समास ॥ तियां वैष्णवने वात करि । एना फेल तजावियां हरि ॥२८॥ बिजा नाटक चेटकवाळा । बहु करता हता कर्म काळां ॥ तेने जिति पोते ततकाळ । डंको बेसाड्यो पोते दयाळ ॥२९॥ चाल्या त्यांथी थइ ततपर । आव्या सेतुबंध रामेश्वर ॥ नाया समुद्रमां त्यां जीवन । कर्यां रामेश्वरनां दर्शन ॥३०॥ क्षेत्र पवित्र छे अति एह । तपस्विने सेव्या जेवुं तेह ॥ रह्या पोते तियां दोय मास । पछी त्यांथी चाल्या अविनाश ॥३१॥ आव्या सुंदरराजमां श्याम । कर्यो तियां कांइक विश्राम ॥ पछी चाल्या भूतपुरी भणि । न पुछि रीत्य ए वाटतणि ॥३२॥ चाल्या दिश बांधिने दयाळ । नथी जेने शरीर संभाळ ॥ आव्युं आगल्य विकट वन । अतिघोर घणुं छे सघन ॥३३॥ चालतां चालतां पडे रात्य । तियां पोढि

चाले परभात्य ॥ एम वहिगया पंच दन । मल्युं नहि तियां जळ अन्न ॥३४॥ पडि सांझ मल्युं नहि पाणी । शुको कंठ न बोलाय वाणी ॥ थया आपे अतिशे अचेत । एम कष्ट सहे जन हेत ॥३५॥ पछी धीरेधीरे चाल्या धीर । त्यांतो आव्युंछे अर्ण्यमां नीर ॥ तेमां नाया पोते घनश्याम । पछी नवराव्या शालग्राम ॥३६॥ तियां ग्रनोलियाफळी च्यार । शेकि कर्युं नैवेद्य तेवार ॥ तेने जम्या पोते घनश्याम । पहोर एक रह्या एह ठाम ॥३७॥ पछी चालिया त्यांथी दयाळ । थयो विजे दि मध्यान काळ ॥ तियां अरण्ये आव्यो एक कूप । भर्यो अमळ जळे अनूप ॥३८॥ तियां नाया पोते जळ काढी । पछी बेठा छांया जोइ टाढी ॥ भरि गळी जळनी कठारी । शेर दशनी सुंदर सारी ॥३९॥ पछी शालग्राम लइ त्यांइ । ते पधराव्या कटोरी मांइ ॥ उपरथी किधि जलधार । थइ ठालि कठारी तेवार ॥४०॥ त्यारे पोते जोयुं विचारि । कियां वहिगयुं आटलुं वारि ॥ रखे कटोरी फुटेल होय । जोयुं त्यारे साजि दिठि सोय ॥४१॥ पछी जाण्युं एम घनश्यामे । पिधुं जरुर ए शाळग्रामे ॥ रखे होय हजिये पिपासा । एम कहिने मन-विमाशा ॥४२॥ पछी काढि काढिने कठारी । पायुं बहु शालग्रामने वारि ॥ जेमजेम जळ मांड्युं पावा । तेम मांड्युं ठाम ठालुं थावा ॥४३॥ एक वेनो न रह्यो विचार । पिधुं जळ कठारी अपार ॥ सिंचिसिंचि थाक्या घनश्याम । त्यारे तृप्त थया शालग्राम ॥४४॥ पछी पूज्याछे चंदने करि । वळता एम विचारिया हरि ॥ प्यास मागि पण हशे शुख । थयुं ए वातनुं अतिदुःख ॥४५॥ पोतानेतो

मल्युं नथी अन्न । तेने वितिगया पट दन ॥ तेनुंतो पोताने नथी कांय । अतिधीरज्य पर्वतप्राय ॥४६॥ तेह समे त्यां आव्यां कापडी । पुरुप नारी ते पोठिये चडी ॥ कापांवर ते सुंदर धर्यां । वेउ अतिभाव मांहि भर्यां ॥४७॥ आवियां एह वन मोझार । देखी हरि कर्यो नमस्कार ॥ आप्युं आसन आदरे ज्यारे । वळतां बोल्यांछे दंपती त्यारे ॥४८॥ तमे क्यांथी आव्या एकाएक । नथी संगे ते केम सेवक ॥ तमे भुख्या हशो मारा वीर । एम कहि भर्यां नेणे नीर ॥४९॥ पछी त्रियाने कहे महामति । आपो साधु आ भुख्याछे अति ॥ त्यारे आप्यो साधु लुणसहिते । धर्युं विष्णुने नैवेद्य प्रीत्ये ॥५०॥ त्यारे हरि कहे पुछुंछुं अमे । आवा कोण दयाळु छो तमे ॥ त्यारे योगी कहे जमि लियो । धिरा रहि पछी जळ पियो ॥५१॥ त्यारपछी हुं करीश वात । जेम छे तेम कहीश विख्यात ॥ पछी जमि जळपान कर्युं । त्यारे योगी बोल्या मोदभर्युं ॥५२॥ सुणो वर्णी तपस्वी अक्रोध । जाण्या अमे श्रीकृष्ण छो शुद्ध ॥ माटे नहि बोलुं जुठुं महामति । मने जाणो ईश आ छे सती ॥५३॥ तमने भुख्या जाणिने दयाळ । अमे आव्या आंहि ततकाळ ॥ श्रीरंगादि जेह बिजां क्षेत्र । तियां फरछुं जाणि पवित्र ॥५४॥ तम जेवानां दर्शन सारु । नाथ रहेवुं जाणो आंहि मारुं ॥ एवी सुणि महेशनी वात । थया हरि बहु रळिआत ॥५५॥ सदाशिव कैलास रहेनार । ते मल्या मने साक्षातकार ॥ लाग्या पाय पडि ओळखाण्य । त्यारे नाथे जोड्या जुग पाण्य ॥५६॥ कहे नाथ करो शिव साय । जेथकी दृढ वैराग्य थाय ॥ कहे शिवजि सांभळो वीर । थाशे दृढ

वैराग्य सुधीर ॥५७॥ करी प्रशंसा ते परस्पर । मल्या बेउ पछी मोदभर ॥ वळता ईश अंतर्ध्यान थिया । प्रभु भूतपुरीये आविया ॥५८॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रनामे चोत्रिशमुं प्रकरणम् ॥३४॥

पूर्वछायो—शुभमति सहु सांभळो । एम करता करता काज॥ त्यांथकी हरि आविया । भूतपुरीमां महाराज ॥१॥ रामानुजनी त्यां मूरति । कर्यां पोते तेनां दरशन ॥ कांयेक दिन त्यां रहि । पुछ्युं त्यागिप्रत्ये प्रशन ॥२॥ उत्तर तेनो दक्षणादिये । न थयो ज्यारे जरुर ॥ त्यारे ते उठ्या मारवा । थइ क्रोधमां चकचुर ॥३॥ कहे आव्यो तुं काल्यनो । ते लेछे अमारी लाज ॥ एवुं प्रश्न अटपटुं । तारे पुछवानुं शुं काज ॥४॥ चोपाइ—हरि निरमानी अतिनेक । बोल्या नहि ते करी विवेक ॥ क्षमानंत अत्यंत छे शांति । क्रोध आव्यो नथी जेनीपांति ॥५॥ अतिधीर गंभीर छे घणा । शुं कहीए सद्‌गुण तेतणा ॥ पछी सारुं कहिने सधाव्या । त्यांथी कुमारी कन्याये आव्या ॥६॥ वळतां पद्मनाभमां पधार्या । त्यांना वासिने मोद वधार्या ॥ पछी आव्या जनार्दने नाथ । चाले एकला न जुवे साथ ॥७॥ त्यांथी आव्याछे आदिकेशवे । तेनी वात सुणो कहुं हवे ॥ तेने समीपे सुंदर पुर । त्यां दिठा दोसहस्र असुर ॥८॥ तेतो हरिना छे वेरवाइ । देखि उठ्या छे मारवा धाइ ॥ कहे आपणो मार एकलो । आव्यो हाथ हवे रखे मेलो ॥९॥ एम कहिने आव्या मारवा । त्यारे लोके मांड्युंछे वारवा ॥ तेनी वात काने नव्य

धरी। त्यारे राजाने खबर करी ॥१०॥ कहे राजा अन्याय मां करो। कांइक प्रभुना डरथी डरो ॥ त्यारे राजाप्रत्ये कहे असुर। एने मारशुं असे जरूर ॥११॥ तेनी करीश जो रखवाळ। तो जाणज्ये आव्यो तारो काळ ॥ त्यारे राजाने चडीछे रीश। काप्यां सामटां सहुनां शीश ॥१२॥ शुवा दैत्य त्यां दोय हजार। राजाद्वारे उतार्यो ए भार ॥ पछी आदिकेशवनां दर्शन। करी चाल्या त्यांथी भगवन ॥१३॥ आव्या मळियाचलने मांइ। दिन पांच रह्या पोते त्यांइ ॥ करी साक्षिगोपाळनां दर्शन। पछी जोयुंछे विविध्ये वन ॥१४॥ व्याले विटाणां दिठां चंदन। तियां रह्याछे कांयेक दन ॥ त्यांथी आव्या किस्कंदानगर। नाया त्यां प्रभुजि पंपासर ॥१५॥ त्यांथी चाल्याछे सुंदर श्याम। करवा अनेक जीवनां काम ॥ पछी चंद्रभागा नदी नाइ। त्यांथी आव्या पंढरपुर मांइ ॥१६॥ कर्यां विठ्ठलनां दरशन। रह्या बे मास त्यां भगवन ॥ पछी विठ्ठलने पोते मळी। चाल्या चंदना करिने वळी ॥१७॥ तियां रात्यमां राक्षस आप। सुतोतो करिने मोटो ताप ॥ तेने जगाडिने पुछि वाट। पछी चाल्या ते वरणिराट ॥१८॥ पछी आव्या दंडकारण्य हरि। तेने पोते प्रदक्षणा करि ॥ त्यांथी आव्या पोत्ये गोदावरि। कर्त्ता तीर्थने पवित्र हरि ॥१९॥ जोइ तीर्थने तीर्थनां वासी। एम जोता आवे अविनाशी ॥ त्यांथी आव्या नासिकमां आप। निर्खि जन थयांछे निष्पाप ॥२०॥ करी त्रंबकेश्वरनां देदार। त्यांथी आव्या तापीनदीपार ॥ पछी यात्रा नर्मदानी करि। त्यांथी आव्या महीप्रत्ये हरि ॥२१॥ चळता उतर्या साभर श्याम। बहु जीवनां

करवा काम ॥ जोइ भीमनाथ भगवान । चाल्या नाथ तियांथी निदान ॥२२॥ त्यांथी गोपनाथजिमां गया । पंचतीर्थिमां कांइक रह्या ॥ रह्या दोढमास गुप्तप्रागे । अतिकृश तनमां छे त्यागे ॥२३॥ पछी चाल्या त्यांथी अविनाश । रह्या लोढवामां त्रण्य मास ॥ त्यांथी आव्या मांगरोळ शहेर । बहु जीवोपर करी मेर्य ॥२४॥ आव्या कठण कष्टने सहि । कहेतां कष्ट ते कहेवाय नहि ॥ वन पर्वत वसमी वाट । घणा कठण ओघट घाट ॥२५॥ वांका देश वचमां रहेनार । मळ्या दैत्य हजारो हजार ॥ भूत प्रेत भवानी भैरव । यक्ष राक्षस राक्षसी सर्व ॥२६॥ डाकणी साकणी वैं-ताली । मळि जोगणीयो कहि काली ॥ ठामो ठाम मृत्युनां ठेकाणां । रह्यां घणां ने थोडां लखाणां ॥२७॥ ज्यां ज्यां फर्या कर्या पोत्ये तप । मेली जीव्वानी कोरनो खप ॥ जेजे कर्या हरिए उपाय । तेतो देहधारिए न थाय ॥२८॥ तीर्थमांथी अधर्मने टाळी । आव्या पापंडिनां मान गाळी ॥ पापी जीवने पाछेरा पाडी । साधुने सारी रीत्य देखाडी ॥२९॥ मुमुक्षुने आनंद आपता । अध उथापि धर्म स्थापता ॥ त्याग वैराग्य ने तपश्चर्य । नियमे सहित राखि ब्रह्मचर्य ॥३०॥ एम फर्या तीरथमां आप । त्यांना वासी जोइ परताप ॥ पछ्या शांखा हरिजिने जोइ । कहेछे आतो अति-मोटा कोइ ॥३१॥ पोताने तो छे सहज स्वभाव । घनत्रियातणो ते अभाव ॥ शांति तितिक्षा ने अतित्याग । निस्नेह अहिंसा अनुराग ॥३२॥ कौपीन विना नहि पट लेय । मृगाजिन ने जटा छे शिर ॥ शीत उष्णमां उघाडे तन । गाममांहि न करे आसन ॥३३॥ प्रणे

काळे नाय जइ नित्ये । करे श्रीकृष्णनी पूजा प्रीत्ये ॥ पंचाध्याय पाठनुं छे नियम । करे त्रणे काळे प्राणायाम ॥३४॥ करे आसन चोराशि आपे । ताढ्यमांपण अग्नि न तापे ॥ कृष्णमूर्तिमां ठेरावि वृत्ति । तेणे मटकुं आंख्य नथी भरति ॥३५॥ रक्त पळ नथी तने रति । केवळ रह्यांछे त्वचा ने अस्थि ॥ आखा शरीरमांहि उघाडी। सर्वे निसरि रहीछे नाडी ॥३६॥ कांटा कांकरामां अणवाणा । चाले आपे राखे नहि मणा ॥ नित्ये चालवुं वणपुछ्ये वाटे । वन पर्वत ओघट घाटे ॥३७॥ चाले निर्भय थइ निःशंक । नथी कोइनी पोताने शंक ॥ वाघ व्याल चरु नित्य मळे । तेतो तेनीमेल्ये दूर पळे ॥३८॥ फळ फुल जे वन मोझार। मळेतो ते जमे एकवार ॥ नहितो रहे वायु वारि पिने । नथी जमता केने याचिने ॥३९॥ अयाच्युं अन्न मळेतो जमे । नहितो न खाधे दिन निगमे ॥ एकादशी जन्मदिन जेह। करे तप्तकृच्छ्र व्रत तेह ॥४०॥ पंच विषयशुं नथी संबंध । नथी गमतो नारीनो गंध ॥ धर्मवाळा जोइ हरि एवा । विजापण इछ्या एम रहेवा ॥४१॥ सारुं जाणि संगे रह्या कइ । देहमानी शक्या नहि रइ ॥ अतिकठण तप करता । आव्या देश प्रदेशे फरता ॥४२॥ वर्ष सात वेठ्यो वनवास । ते उपरा थयो एक मास ॥ संवत अढार छपन कहिए । श्रावणवदि षष्ठमी लहिए ॥४३॥ तेदि लोज पधार्या महाराज । करवा अनेक जीवनां काज ॥ सुंदर वाव्य एक गाम बार-। तियां वेठा पोते घडि चार ॥४४॥ ते गाममां उद्धव अवतार । स्वामी रामानंदजि उदार ॥ तेना संतनो वसे समोह । जेने काम क्रोध नहि मोह

॥४५॥ तेमां मोटेरा छे मुक्तानंद । तेनी आज्ञामां रहे मुनिवृंद ॥ आपे सदाव्रत जमे संत । तियां आव्या पोते भगवंत ॥४६॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिवनविचरणनाम पांत्रिशमुं प्रकरणम् ॥३५॥

सामेरी—रुडुं स्वामि रामानंदनुं । आख्यान कहुं अनूप ॥ जे आपे उद्धवजि अवतर्या । ते थया रामानंदरूप ॥१॥ जेह पुरि जेह कुळमां । जेह गोत्र जेह मात तात ॥ जियां उद्धवजि अवतरि । काव्या रामानंद साक्षात ॥२॥ जेम मुक्युं निज गेहने । जेम शिख आपी माततात ॥ जेम आव्या आ देशमां । कहुं तेनी सर्वे वात ॥३॥ सहु मळि हवे सांभळो । सारी कथा छे आ अनूप ॥ कहुं चरित्र कोडामणुं । रामानंदजिनुं रसरूप ॥४॥ दुर्वासाना शापथी । उद्धवे धर्यो अवतार ॥ पूर्वदिशे अयोध्यापुरी । त्यां ब्राह्मण सुंदर सार ॥५॥ भक्त श्रीभगवानना । वळी सदा सत्यवादीपणुं ॥ विद्यावान अमान आपे । इन्द्रियजित अतिशे घणुं ॥६॥ पापरहिता पुन्यवंता । स्वधर्ममां सावधान ॥ उंचे कुळे आचार अति । घणुं घणुं गुणवान ॥७॥ कश्यप गोत्र ने ऋगवेद । आश्वलायन शाखा जेह्नी ॥ अजयनामे विप्र पवित्र । सुमति पत्नी तेह्नी ॥८॥ तेने ते घेर प्रकट्या । उद्धव आपे उदार ॥ संवत सत्तर पंचाणवे । श्रावणवदि आठ्यम सवार ॥९॥ तेह समे उद्धवजिए । आपे धर्यो अवतार ॥ जन्मसमे जयजय शब्दे । वंदेछे नर ने नार ॥१०॥ आनंद वाध्यो अतिघणो । घेरघेर मंगळ गाय ॥ विध्येविध्ये करे वधामणि ॥ वळी हैये हर्ष न माय ॥११॥ चळता ते विप्र

तेडाविया । तेह आविया निजधाम ॥ जन्म अक्षर जोइने । कहे- नाम एवुं श्रीराम ॥१२॥ शुभ वार चोघडियुं । शुभ घडि पळ लगन ॥ एवा समामां आवियो । पुत्र तमारो पावन ॥१३॥ अ- तिप्रतापी एह छे । उद्धव जेवा ए अनूप ॥ ज्ञान गुण ने लक्षणे । थाशे तेह जेवा तदरूप ॥१४॥ एवुं सुणि आनंद पाम्यां । मातपिता अति मन ॥ महामति जे उद्धवजि । ते जाण्या पोताना तन ॥१५॥ पछी आप्यां दान अतिघणां । मांगि ब्राह्मणनी भुख ॥ अन्न धन अंबर अवनि । गज वाज गौ गेह सुख ॥१६॥ विप्र मन प्रसन्न थया । गया पोतपोताने गेह ॥ मातपिता सुतमुख जोइ । हूंये न माय सनेह ॥१७॥ मनोहर सुंदर मूरति । अतिरुडा दिसे राम ॥ जेनुं मुख जोतां मयंक लाजे । लाजे छबि जोइ कोटि काम ॥१८॥ एना चरणनी शोभा कहुं । अतिओपे नख ने आंगळि ॥ जाणुं जळमां कमळ केरी ॥ फुलिरहि राति कळी ॥१९॥ अंकित लंकित लाल अंघ्रि । पेनी बनि अतिपातळी ॥ गुलफ जंघा जानुं जोतां । उरु उभय शोभे वळी ॥२०॥ उंडि नाभि उदर सुंदर । पडे वळ त्रण्य तियां ॥ स्तन दोय रुदे जोइ । जनमन लोभि रियां ॥२१॥ अजब कंठ अजानबाहु । अतिसुंदर कर आंगळी ॥ अरुण नख ओपे घणा । जाणुं बणि मणिनी आवळी ॥२२॥ चिबुक मुख अधरवर । वळी रसना रस रुडे भरि ॥ मंदमंद हास्य करतां । शोभेछे सुंदर हरि ॥२३॥ नासिका सम्य दीपकेरी । वळी लघु कपोळ कान छे ॥ गौरमूर्ति अतिसुंदर । शोभित तन एवे वान छे ॥२४॥ आंख्यमां अमृत भर्युं । वळी भ्रकुटि भरि भावनी ॥ भाल सुंदर शोयामणुं ।

मनोहर मूर्ति मनुभावनी ॥२५॥ उर विशाळ भाल झळके । शिरे केश ते श्याम छे ॥ क्षिणा वक्र झगे घणा । वळी प्रौढ पंडे श्रीराम छे ॥२६॥ एवा सुतने निरखि । माततात मगन मने ॥ हेते लाड लडावतां । मोटा थया थोडे दने ॥२७॥ बाळचंद्रनी पेठे पोते । नित्ये वधता जायछे ॥ तेने देखि तातमातनां । नयणां ते ताढां थायछे ॥२८॥ शोभे सुंदर मूरति । नाम श्रीरामने रूप ॥ आठ वर्षे अजय जनके ॥ आपी जनोइ अनूप ॥२९॥ पछी वर्णि व्रतने । द्दढ मने करि धारियुं ॥ गृहस्थाश्रम नथी करवो । एवुं मने वळी विचारियुं ॥३०॥ धर्मात्मा एवा जे उद्धव । वळी नैष्टिकव्रत वाळुं अति ॥ श्रीकृष्ण भक्तिरूप कंजने । प्रकाश करवा उडुपति ॥३१॥ निवृत्तिवाळा संतनो । समागम गमे घणुं ॥ तात मुखथी करे सदा । श्रवण नित्य भागवततणुं ॥३२॥ तेणेकरी श्रीकृष्ण केरी । भक्ति अतिभावे मने ॥ पछी श्रीकृष्णनी प्रतिमा । निमेशुं पूजे निशदने ॥३३॥ वळी प्रत्यक्ष श्रीकृष्णनां । उर इच्छेछे दर्शनने ॥ गृहादिक नथी गमतुं । रहेछे सदा उदासि मने ॥३४॥ पछी उद्धवे मनमांहि । एम कर्यो निरधारने ॥ वेद भण्यानो मिष लइ । तजुं हवे घरद्वारने ॥३५॥ त्यारे ते पुछ्युं तातने । मातने जोडि पाण्य ॥ आपो अमने आगन्या । हुं भणुं वेद पुराण ॥३६॥ करवा द्वारिकांनी जातरा । देखवा देश प्रदेश ॥ एवी इच्छा उरमांहि । मारे वर्तेछे अहोनिश ॥३७॥ त्यारे मातने आवी मूरछा । वळी ढळि ते कदळी जेम ॥ श्रीराम तमे सधावतां । मारा प्राण रहेशे केम ॥३८॥ पुत्र तमे नानकडा । नव्य देखियुं सुख दुःख ॥

कोण तमने जमाडशे । ज्यारे लागशे वळी भुख ॥३९॥ वाटमांहि
वाघ वरु । विवरावे वहु वाळने ॥ पुत्र मारा मंदिर बेठा । भजो
श्रीगोपाळने ॥४०॥ श्रीराम कहे मा सांभळो । मारे जावुंछे जरुर ॥
राख्यो तमारो नहि रहुं । मारुं अंतर छे आतुर ॥४१॥ सारुं पुत्र
सधावज्यो । वहेला आवज्यो मारा वीर ॥ शिख देतां श्रीरामने ।
नयणे ते चाल्यां नीर ॥४२॥ रहो पुत्र रसोइ करुं । एकवार जमो
जीवन ॥ आ मुख मोंघुं मळवुं । मारा तीरथवासी तन ॥४३॥
सुत तमे सधावतां । केम जाशे मारा दन ॥ आंधळानी आंख्य छो ।
मुज निरधनिनुं धन ॥४४॥ मुज रांकनुं रतन छो । जातां ते जी-
वडो नहि रहे ॥ अणतोल्युं दुःख आवतां । देहधारी केटलुंक सहे
॥४५॥ अपराध ओल्या भवना । पुत्र आज आवि नड्या ॥ एम
कहि अचेत थइ । लडथडि पृथ्वी पड्यां ॥४६॥ त्यारे श्रीराम
कहे मा सांभळो । दलगीर म थाओ मनमां ॥ करो रसोइ जमशुं ।
थाओ सचेत तनमां ॥४७॥ त्यारे माताने उतरि मूरछा । जागिने
जोया फरी ॥ पछी रुडि रीतशुं । राजि थइ रसोइ करी ॥४८॥
जमिने जीवन चालिया । कळ पडि नहि कोइने ॥ मातताततणो
मोह । व्याप्यो नहि निरमोहिने ॥४९॥ जेम पूर्व दिशे प्रकटि ।
इंदु आवे वरुणी दिश ॥ तेम ते श्रीराम आपे । कर्यो पश्चिमे परवेश
॥५०॥ तरत त्यांथी चालिया । अने जोयां तीरथ धाम ॥ सिंधु-
तीरे सोयामणुं । एक आव्युं तळाजुं गाम ॥५१॥ साधुस्वभावे,
शास्त्रवेत्ता । नाम ते काशिराम ॥ सत्तगुणी संत जाणि । तियां
कर्यो विश्राम ॥५२॥ शास्त्र एनां सर्वे शोधि । लिधुं समजि सार ॥

नथी अजाण्युं एहथी । कर्यो उपल्यो उपचार ॥५३॥ गोपनाथना गोपालयोगी । तेना शिष्य ते आत्मानंद ॥ ते मळ्या रैवताचळे । जे महामोटा योगिइंद्र ॥५४॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये उद्धवनुं जन्म कह्युं ने घरनो त्यागकर्यो ए नामे छत्रिशमुं प्रकरणम् ॥३६॥

पूर्वछायो—सहु मळि वळि सांभळो । कहुं त्यारपछिनी वात॥ मोटा योगिने मान्या जेवा । मुनि आत्मानंद विख्यात ॥१॥ आठ पहोर नव्य उतरे । जेने समाधि सुखरूप ॥ ब्रह्म संघाथे एकता । कर्यो निज आत्मा अनूप ॥२॥ बहु काळ तन राखवुं । वळि तरत तजवुं देह ॥ निजगुरु परतापथी । आपे थया स्वतंत्र जेह ॥३॥ पोतानी कृपाये करी । योगसिद्धने पाम्या शिष्य ॥ तेने समूहे विंट्या स्वामी । आत्मानंद मुनीश ॥४॥ चोपाइ—तेनेपासे आवी निरधाररे । कर्यो उद्धवे नमस्काररे ॥ अतिप्रतापी प्रसिद्ध जेहरे । आत्मानंद मुनि छे तेहरे ॥५॥ तेने नमि उद्धव निरधाररे । रह्या मास अद्रि मोझाररे ॥ जोइ आत्मानंदनी रीतरे । वर्णिये विचारियुं चितरे ॥६॥ आने समाधिमांहि श्रीकृष्णरे । देता हशे ते निश्चे दर्शनरे ॥ एम करि उद्धव विचाररे । कर्यो करजोडि नमस्काररे ॥७॥ करी प्रारथना बोल्या आपरे । सुणो स्वामी हरण संतापरे॥ जेह साक्षातकार श्रीकृष्णरे । तेनां इच्छुंछुं करवा दर्शनरे ॥८॥ तेनी सिद्धि सारु जे साधनरे । कहो कृपा करी मुनीजनरे ॥ त्यारे बोलिया श्रीआत्मानंदरे । योग साधतां थाशे आनंदरे ॥९॥ हशे गमतुं तमारुं जेहरे । थाशे सर्वे सिद्ध जाणो तेहरे ॥

एवुं सुणि उद्धववचनरे । अतिहरख पामिया मनरे ॥१०॥ वळी जाणिने मोटा योगीशरे । योग साध्या सारु थया शिष्यरे ॥ करी विनति लाग्याछे पायरे । त्यारे एम बोल्या गुरुरायरे ॥११॥ सुणो वात तमे वर्णि इंद्ररे । नाम तमारुं श्रीरामानंदरे ॥ पछी योग जे अंगे सहितरे । ते शिखव्यो करी बहु प्रीतरे ॥१२॥ सुणि वर्णि उद्धव दयाळरे । थया सिद्ध पोते थोडे काळरे ॥ निजगुरु सम ब्रह्ममांयरे । पाम्या एकपणुं आतमामांयरे ॥१३॥ पछी रामानंदस्वामी जेहरे । दिठुं अखंड ब्रह्मतेज तेहरे ॥ दिशोदिशमांहि एकरसरे । देखे समाधिमां अहोनिशरे ॥१४॥ पण ते तेजमां श्रीकृष्णरे । तेनुं पाम्या नहि दरशनरे ॥ त्यारे न पाम्या संतोषपणुंरे । थया उद्धव व्याकुळ घणुंरे ॥१५॥ पछी गुरु आगे जोडि हाथरे । कहे करी कृपा तमे नाथरे ॥ पाम्यो समाधिनुं सिद्धपणुंरे । देखुं कैवल्य ब्रह्मतेज घणुंरे ॥१६॥ तेतो निराकार निरधाररे । मारे अभीष्ट कृष्ण साकाररे ॥ तेने नथी देखतो हुं नाथरे । तेणे मानुंछुं मने अनाथरे ॥१७॥ राधिकाना पति जे श्रीकृष्णरे । तेतो अदिठे उद्वेग मनरे ॥ कहे गुरु सुणो ब्रह्मचाररे । कृष्ण तेजोमय निराकाररे ॥१८॥ जेजे आकार तेते मायिकरे । निराकार अखंड छे एकरे ॥ एवी सांभळि गुरुनी वाण्यरे । पाम्या मूरछा वर्णी सुजाणरे ॥१९॥ पड्या भुमिए थइ निराशरे । घडी बे पछी आवियो श्वासरे ॥ पछी रुदन कर्युं अपाररे । सुणि श्रीकृष्णने निराकाररे ॥२०॥ कह्यो कृष्णनो आकार खोटोरे । आव्यो तेणे अवगुण मोटोरे ॥ पछी गुरुने त्यागि तेवाररे । त्यांथी चाल्या

करी निरधाररे ॥२१॥ गुरुए चार्यां पण न रह्यारे । रामानुजनी गादिए गयारे ॥ निरख्यां श्रीरंगजिने हुलासेरे । रह्या विष्णुकांचीमांहि वासेरे ॥२२॥ करे सरण श्रीकृष्णतणुंरे । व्हालुं लाग्युं त्यां वसवुं घणुंरे ॥ नाय निर्मळ जळमां नित्येरे । करे नित्यविधि पोते प्रीत्येरे ॥२३॥ निरखे श्रीरंगने भावभरीरे । करे प्रक्रमा मंदिर फरीरे ॥ पोर पाछलो रहे ज्यारे दनरे । सुणे गीताभाष्य दइ मनरे ॥२४॥ वांचे श्रीवैष्णव नित्ये वळीरे । थाय मगन ग्रंथ सांभळीरे ॥ प्रपन्नामृत ग्रंथने प्रीत्येरे । सुणे एकचित दइ नित्येरे ॥२५॥ जेमां रामानुजनां चरित्ररे । अतिपरम पावन पवित्ररे ॥ सुण्युं सर्वे ते श्रवण दइरे । अथ इति पर्यंत ते लइरे ॥२६॥ तेमां आवी एवी वात घणीरे । मोटप्य श्रीरामानुज तणिरे ॥ पछी मनमां कर्यो विचाररे । रामानुजतो मोटा अपाररे ॥२७॥ वळी छोटा मोटा ग्रंथ एनारे । सुण्या उद्धवे आदरे तेनारे ॥ एम सदग्रंथ सांभळतांरे । मास वेउ त्यां वर्णिने वित्यारे ॥२८॥ कर्युं मनन सुणि ए ग्रंथरे । जाण्या रामानुज ते समर्थरे ॥ निश्चे भक्त मोटा ए निदानरे । एकांतिक इंदिरा समानरे ॥२९॥ दिव्यदेहे रहेता हशे आंइरे । मने जणायछे मन मांइरे ॥ एना अनन्य भक्त हशे जेहरे । तेने देखाता हशे तेहरे ॥३०॥ वळी श्रीकृष्ण जे भगवानरे । हशे एने वश ए निदानरे ॥ एम निश्चय करी वर्णिरायरे । कर्यो एना दर्शननो उत्साहरे ॥३१॥ एनां जन्म ने कर्म सांभळीरे । कर्युं उद्धवे ध्यान एनुं वळीरे ॥ एम करतां स्वामी चिंतवनरे । आव्यो चैत्रपंचमीनो दनरे ॥३२॥ तेज दिने सुंदर सवारेरे । थयुं स्वप्न अलौकिक त्यारेरे ॥ तेमां

दिठा रामानुजाचाररे । शोभे सूरजसम उदाररे ॥३३॥ दिठा सुण्याता श्रवणे जेवारे । मळ्या एधाणे एवाने एवारे ॥ पडी पिछान लाग्याछे पायरे । आव्यां हर्षनां आंसु आंख्य मांयरे ॥३४॥ कृष्णद्रष्णनी इच्छा छे एनेरे । एवुं जाणि पछी मळ्या तेनेरे ॥ चळता वेउ वेठा एक ठामरे । वोल्या वर्णी करी प्रणामरे ॥३५॥ वहु दने पाम्यो दरशनरे । थयो आज हुं ते धन्यधन्यरे ॥ सुण्या जेदिना तमारा ग्रंथरे । जाण्या तमने में समरथरे ॥३६॥ वळी श्रीकृष्णभक्त अनन्यरे । तमे छो में जाण्युं एम मनरे ॥ हशे वश श्रीकृष्ण तमारेरे । एमां नथी संशय कांइ मारेरे ॥३७॥ माटे कृष्णद्रष्ण तर्त थायरे । एवुं वतावो साधन कांयरे ॥ कर्युं स्तवन वळी विशेपरे । समामांहि स्वामी नामि शिशरे ॥३८॥ थया राजि रामानुजाचाररे । सुणि वर्णिवेण वाध्यो प्याररे ॥ जाण्युं वर्णी आ पोतानो थापुंरे । एने श्रीवैष्णवी दीक्षा आपुंरे ॥३९॥ एम श्रीरामानुज विचारीरे । कह्या मंत्र ते वे सुखकारीरे ॥ कह्युं करज्यो तमे आनो जापरे । मळशे कृष्ण प्रसन्न थइ आपरे ॥४०॥ जपो मंत्र तमे वड भाग्यरे । वळी धर्म ज्ञान ने वैराग्यरे ॥ तेसहित श्रीकृष्णनी भक्तिरे । करो निरविघ्न महामतिरे ॥४१॥ नित्य नैमित्तिक कृष्ण सेवरे । तेनो सर्वे समझाव्यो भेवरे ॥ कही व्रत उछवनी रीत्यरे । ते सुणि वर्णिए दइ चित्तरे ॥४२॥ कर्या पंच संस्कारे युक्त वर्णिरे । कह्या मंत्र ते वे महामणिरे ॥ करज्यो शिष्य कहेज्यो मंत्र तेनेरे । भवपार उतरवा एनेरे ॥४३॥ रहि शकोतो रहेज्यो आंहिरे । नहितो विचरज्यो भूमिमांहिरे ॥ एम उद्धवने वरदानरे । आपी थयाछे

अंतरध्यानरे ॥४४॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये रामानंदस्वामिने रामानुज आचार्य मळ्या ए नामे साडत्रिशमुं प्रकरणम् ॥३७॥

पूर्वछायो–शुभमति सह सांभळो। एम मल्या रामानुजाचार॥ जाग्या स्वामी स्वमथकी। त्यारे करवा लाग्या विचार॥१॥ आते शुं साक्षात मळ्या। के आशुं थयुं स्वपन॥ एम विचारतां अंतरे। दिठुं पंचसंस्कारे तन॥२॥ ऊर्द्धपुंड्र द्वादश दिठां। दिठि कंठमां सुंदर दाम॥ मंत्र कह्या ते हैये रह्या। त्यारे मान्या पूरणकाम॥३॥ अंकित अंग जोइ उमंग। अतिशे आवियो मन॥ प्रकट चिन्ह देखि पंडना। मान्युं मळशे निश्चे भगवन॥४॥ चोपाइ–पछी रामानंद राजि थइरे। कर्यो मंत्रजाप मौन रइरे॥ बेठा आसन अडग वाळीरे। जोयुं अंतरमांहि निहाळिरे॥५॥ भुल्या शरीरनुं भान स्वामीरे। वृत्ति अतिशे आनंद पामिरे॥ दिठुं अंतरमां तेज अतिरे। ते तेजमांहि दिठि मूरतिरे॥६॥ तेतो लक्ष्मीनारायण कृष्णरे। तेनां थयांछे पोताने दृष्णरे॥ अतिसुंदर शोभाना धामरे। निरख्यां प्रभुजि पूरणकामरे॥७॥ तेने पाये लाग्या लळिलळिरे। पाम्या अतिशे आनंद वळिरे॥ थया मगन मनमां घणारे। मळ्या कृष्ण रही नहि मणारे॥८॥ जेवुं हतुं मने चिंतवनरे। थयुं तेवानुं तेवुं दरशनरे॥ आपी एम दरशन दानरे। पछी थयाछे अंतरध्यानरे॥९॥ जाग्या समाधिथी स्वामी ज्यारेरे। अतिआनंद पामिया त्यारेरे॥ कहे धन्यधन्य छे आ धामरे। जेमां पुरी थइ मारी हामरे॥१०॥ पछी वचन गुरुनां संभारीरे। रहि धर्ममां भक्ति

वधारीरे ॥ राखि शील शांति दया दलेरे । क्रोध करे नहि कोइ पळेरे ॥११॥ लोभ मोह मान नहि लेशरे । करे मुमुक्षुने उपदेशरे ॥ कहे मंत्र दोय तेने कानरे । वळी करावे कृष्णनुं ध्यानरे ॥१२॥ थाय तेने द्रष्ण कृष्णतणुंरे । तेणे मगन थया मने घणुंरे ॥ थया शिष्य आवी बहु जनरे । सहु मानि स्वामीनुं वचनरे ॥१३॥ जुनि जायगाना जे रहेनाररे । तेतो माने नहि नरनाररे ॥ त्यारे श्री-वैष्णवने रीश चडीरे । आव्या स्वामि पासल तेघडीरे ॥१४॥ कह्युं आज कालनो तुं आव्योरे । आंहि आविने तुं घणुं फाव्योरे ॥ सर्वलोकने लिधा तें वाळीरे । एवा शंकशुं अमने भाळीरे ॥१५॥ माटे जीव्यानो खप होय तारेरे । भागिजाज्ये समझि सवारेरे ॥ एम कही उत्तरादि गियारे । त्यारे स्वामी मने विचारियारे ॥१६॥ थाय उपाधि आ आपणे माव्यरे। त्यारे इयां रह्यामां शुं खाव्यरे ॥ कृष्णप्रिय जेह वृंदावनरे । जाइ तियां करीए आनंदरे ॥१७॥ पछी त्यांथकी चाल्या उमंगेरे । चाल्या बिजा शिष्य बहु संगेरे ॥ आव्या वृंदावन तेह वाररे । निरख्यों गोविंदजि करी प्याररे ॥१८॥ जोइ मूरति ए सुखखाण्यरे । जाणुं कृष्ण प्रत्यक्षप्रमाणरे ॥ पाम्या आश्चर्य वरणि मनरे । वाध्यो आनंद थया मगनरे ॥१९॥ पछी ते स्थळे वालि आसनरे । बेठा सरळ शशि स्वामी तनरे ॥ गुरुए कह्या महानिधि मंत्ररे । जपे मनमांइ ते निरंत्ररे ॥२०॥ एकाग्र करी मन आपरे । कर्यो श्रीकृष्ण मंत्रनो जापरे ॥ त्यांतो तर्त स्फुर्युं तेज अतिरे । तेमां दिठा रमा राधापतिरे ॥२१॥ मनोहर मूरति जे कृष्णरे । तेनां थयांछे पोताने द्रष्णरे ॥ भुज मोरलि ने भुजा दोयरे ।

श्यामसुंदर नटवर सोयरे ॥२२॥ शोभे भूषण मुगट शिशेरे । गळे वैजंति माळा ते दिसेरे ॥ एवा श्रीकृष्ण स्वामिए निरख्यारे । निरखि हैयामांहि हरख्यारे ॥२३॥ दिठि मूरति तेज दिनेशरे । पछी बोल्या स्वामी नामि शिशरे ॥ कहे धन्य आ रूप रसाळरे । धन्यधन्य दीनना दयाळरे ॥२४॥ करे स्तवन मने थइ दीनरे । उभा आगळे थइ आधीनरे ॥ कहे लिधि अमारी संभाळरे । धन्यधन्य दीनना दयाळरे ॥२५॥ तमे संतनी करोछो सायरे । वळी बहुनामी ग्रहोछो बांयरे ॥ तेने मुको नहि कोइ काळरे । धन्यधन्य दीनना दयाळरे ॥२६॥ तमे संतहिते धरी तनरे । करी निजजननी जतनरे ॥ एवा करुणानिधि कृपाळरे । धन्यधन्य दीनना दयाळरे ॥२७॥ तमे दासतणां दुःख कापीरे । करो प्रसन्न दर्शन आपीरे ॥ निजजनना छो प्रतिपाळरे । धन्यधन्य दीनना दयाळरे ॥२८॥ तमे व्रजजन हेत काजरे । आव्या व्रजमांहि व्रजराजरे ॥ कर्या सुखियां गोपी गोवाळरे । धन्यधन्य दीनना दयाळरे ॥२९॥ एम कर्युं स्वामिए स्तननरे । सुणि प्रभुजि थया प्रसन्नरे ॥ मागो रामानंद मुज पासरे । जेह मागो ते पुरुं हुं आशरे ॥३०॥ त्यारे स्वामी कहे कृष्ण तमारुंरे । थाय मने हुं ज्यारे संभारुंरे ॥ वळी पूजानी सामग्री लिजेरे । एवी कृपा अमपर किजेरे ॥३१॥ वळी जेम राखो तेम रहुंरे । हुंतो तमारे आशरे छउंरे ॥ कहे कृष्ण उद्धव छो तमेरे । इयां शापे आव्या तमे अमेरे ॥३२॥ माटे काढो संप्रदाय नवीरे । आजथकी कहुंछुं उद्धवीरे ॥ एम कही अंतरध्यान थयारे । स्वामी जागि बहु हरखियारे ॥३३॥ पुरुषोत्तम कृष्णने

पामीरे । थया पूरणकाम ते स्वामीरे ॥ पछी ज्यारेज्यारे करे ध्यानरे । त्यारे देखे कृष्ण भगवानरे ॥३४॥ वळी पूजतां प्रेमे प्रतिमारे । देखे श्रीकृष्णने नित्य तेमांरे ॥ पूजा हार आपे जेजे प्रीत्येरे । लिये प्रत्यक्ष श्रीकृष्ण नित्येरे ॥३५॥ तेणे परमसुख शांति पामीरे । थया मगन मनमां स्वामीरे ॥ रह्या मास एक वृंदावनरे । थया शिष्य त्यां मुमुक्षु जनरे ॥३६॥ पछी गुरुनी आज्ञा संभारीरे । कृष्णभक्ति भूमिए वधारीरे ॥ त्यांथी बहु शिष्य लइ संगेरे । गया प्रयागमां उछरंगेरे ॥३७॥ तियांपण किधा शिष्य बहुरे । जित्या आपे मतवादी सहुरे ॥ रह्या केटलाक मास तियांरे । भक्ति धर्म दोय शिष्य थयांरे ॥३८॥ एतो कथा में कहीछे आगेरे । तेतो सुणि सौवे अनुरागेरे ॥ पछी जक्तगुरु स्वामी जेहरे । फर्या तीरथ सरवे तेहरे ॥३९॥ त्यांथी आव्या ए रैवताचलेरे । कृष्णे क्रीडा करीछे जे स्थळेरे ॥ वर्ष एक रह्या एणे ठामरे । कर्यां मुमुक्षु जीवनां कामरे ॥४०॥ त्यागी गृही वळी नरनारिरे । ते स्वामिए ओधार्या अपाररे ॥ थया शिष्य ते सरवे आवीरे । तेने कृष्णनी भक्ति करावीरे ॥४१॥ संप्रदायना मारग मांइरे । रह्योतो जे अधर्म छपाइरे ॥ कापी जड ते अधर्मतणिरे । कृष्णभक्ति विस्तारि छे घणिरे ॥४२॥ एवा रामानंदस्वामी जेहरे । छेतो रामानुजजिना तेहरे ॥ पण रामानुजना आश्रितरे । जाणि अवर न करी प्रीतरे ॥४३॥ कहे रामानुजना आ नहिरे । एम मनमां मानियुं सहिरे ॥ एवुं स्वामिनुं चरित्र जेहरे । कह्युं पवित्र सहुने तेहरे ॥४४॥ ते स्वामिना साधु जे पंचासरे । निवृत्तिवाळा जगथी उदासरे ॥ रामानंदजिनी आ-

गन्यायेरे । रह्या हता गाम लोजमांयेरे ॥४५॥ तेमां सुखानंद एक संतरे । आव्या नावा वाव्ये गुणवंतरे ॥ निरख्यां श्रीनीलकंठने त्यांइरे । थया मगन अति मनमांइरे ॥४६॥ ते देखतां द्रग ठर्यां दोयरे । कहे आवा में न दिठा कोइरे ॥ पछी नम्या ते नम्रता आणीरे । अतिदीनताए बोल्या वाणीरे ॥४७॥ धन्य वर्णी कियांथी आवियारे । हवे जावानुं धार्युंछे कियांरे ॥ मोटां भाग्य थयां दरशनरे । तमने निरखि हुं थयो पावनरे ॥४८॥ तम जेवानां दर्शन क्यांथीरे । थोडे पुन्ये करी थातां नथीरे ॥ कोइ पूरव जन्मने पुन्येरे । थयां दर्शन तमारां मनेरे ॥४९॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये रामानंदमुनिनुं आख्यान कह्युं एनामे आडत्रिशमुं प्रकरणम् ॥३८॥

पूर्वछायो—अतिउत्तम आख्याननी । कही वणपुछि में वात ॥ हवे श्रीहरिनी कथा । कहुं सुणो सहु साक्षात ॥१॥ महा मनोहर मूरति । शोभे वरणिने वेष ॥ शिखा सूत्र सोयामणुं । शिशे ते सुंदर केश ॥२॥ नासाग्रे वृत्ति रहे । अने द्रष्टि ते अनिमेश ॥ एवा थका त्यां आविया । बहुनामी कृष्ण दिनेश ॥३॥ आवी नाहिए वाव्यमां । पछी वेठा कांठे नाथ ॥ एवे समे सुखानंद आव्या । निरखि थया सनाथ ॥४॥ चोपाइ—निरखि नाथने पाम्या आश्चर्य । अंगे त्याग अति तपश्चर्य ॥ शील संतोष ने क्षमा अति । जाणुं धरी वैराग्ये मूरति ॥५॥ आवा साधु में न दिठा क्यांइ । जागे भाग्य रहे एजो आंइ ॥ पछी प्रीत्येशुं पुछवा लाग्या । कोण गुरु क्यां

तमारी जाग्या ॥६॥ कहे हरि सुणो साधु वात । नहि गुरु स्वजन मात तात ॥ जेथी छुटिए सर्वे संताप । तेज गुरु स्वजन माई बाप ॥७॥ त्यारे बोल्या सुखानंद संत । महाराज एज छे सिद्धांत ॥ पण पुछवानी एक रीत्य । माटे पुछुंछुं हुं करी प्रीत्य ॥८॥ त्यारे कहे नीलकंठ कथी । आव्या उत्तरकोशल देशथी ॥ सर्व तीर्थ फरता जोता धाम । अमे आव्याछउं आणे गाम ॥९॥ अमे कह्युं अमारुं वृत्तांत । तमे कोणना शिष्य छो संत ॥ पछी बोल्या सुखानंद तैये । अमे रामानंदजिना छैये ॥१०॥ अममांहि मोटा मुक्तानंद । तेनी आज्ञामां रहुं वर्णिइंद्र ॥ आव्यो आ वाव्ये नावा हुं आज । त्यांतो तमे मळ्या महाराज ॥११॥ मोटुं भाग्य मान्युं आज मारुं । मने दर्शन थयुं तमारुं ॥ एम कहीने लाग्याछे पाय । आवो अमारी जायगा मांय ॥१२॥ इयां वसेछे संतसुजाण । वर्तेछे पंचव्रत प्रमाण ॥ प्रभु तियां लगि पधारीजे । दया करीने दर्शन दीजे ॥१३॥ मुक्तानंदजि जे इयां रहेछे । ते तम जेवाने मळवा इच्छेछे ॥ गुरुआज्ञाए अमे रहुंछुं । तम जेवानी सेवा करुंछुं ॥१४॥ मुक्तानंदजि संत छे एवा । सहुने दर्शन करवा जेवा ॥ माटे तमे पधारोने त्यांइ । नहितो निश्चे ए आवशे आंइ ॥१५॥ त्यारे वर्णी बोल्या एम वाण । तमे सांभळो संत सुजाण ॥ शहेर पुर नगर ने गाम । अमे जाता नथी केने धाम ॥१६॥ फर्या विषम वन सघळे । रहेता नित्य नवा तरुतळे ॥ पण एवानां दर्शन सारुं । चालो मानीश वचन तमारुं ॥१७॥ पछी संतसाथे वर्णिराय । आव्या आपे धर्मशाळा मांय ॥ उठि संते कर्यो नमस्कार । नम्या

हरि सहुने तेवार ॥१८॥ पछी बेठा घटे तेम सहु । शोभि सभा
ते सभामां बहु ॥ सर्वे वर्णिसामुं जोइ रिया । देखि हरि आश्चर्य
पामिया ॥१९॥ तप तेज तने शांतपणुं । देखि मन नेण लोभ्यां
घणुं ॥ कहे आवा न दिठा सांभळ्या । आजमोर्ये पण नथी मळ्या
॥२०॥ बाळपणामां आवा छे शुद्ध । माटे मनुष्य नहि छे विबुध ॥
कांतो चंद्र कांतो छे आ अर्क । कांतो अग्नि के स्वामी कार्तिक
॥२१॥ कांतो निरन्नमुक्त आ निदान । कांतो तप छे मूरतिमान ॥
कांतो बद्रिपति छे आ आप । जुवो एना आव्यानो प्रताप ॥२२॥
आपणां नेण न लोभे क्यांइ । तेतो रियांछे एमां लोभाइ ॥ माटे
आपणां मोटां छे भाग्य । मळ्या मूर्तिमान आ वैराग्य ॥२३॥
आनी सेवा करो करभांमी । तो रिझशे रामानंदस्वामी ॥ पछी
संत सेवामांहि रिया । मुक्तानंद भोजन करावियां ॥२४॥ पछी
जितेंद्रिय साधुने जाणी । राजि थइ हरि बोल्या वाणी ॥ कहे अमे
रहेशुं तमपास । करशुं टेल्य करे जेम दास ॥२५॥ पछे संतमां र-
ह्या महाराज । पुछवुं प्रश्न परीक्षाने काज ॥ कहे नीलकंठ सुणो संत ।
तमे जाणोछो सर्वे सिद्धांत ॥२६॥ माटे करुंछुं प्रश्न महाराज । उ-
त्तर सुणवा इच्छुंछुं आज ॥ जीवेश्वर माया ब्रह्म जेह । परब्रह्म रूप
कहो तेह ॥२७॥ कहेज्यो जुजवां विगत्य पाडी । जेम छे तेम
देज्यो देखाडी ॥ एवां सूक्ष्म प्रश्नने सांभळी । बोल्या मुक्तानंदजि
त्यां वळी ॥२८॥ कहे सुण्युं गुरुमुखे अमे । कहुं ते वरणि सुणो
तमे ॥ स्थूळ सूक्ष्म कारण देह । तेमां व्याप्यो नखशिख तेह ॥२९॥
इंद्रि अंतःकरण ए आधारे । करे क्रिया नानाप्रकारे ॥ वळी जाणो

अजन्मा छे एह । नित्य निरंश अखंड तेह ॥३०॥ छे प्रकाशक ते न छेदाय । न बळे न सडे न सुकाय ॥ एवुं जाणज्यो जीवनुं रूप । हवे कहुं ईश्वरनुं स्वरूप ॥३१॥ विराट सूत्रात्मा देह जाणो। अव्याकृतमां व्याप्या प्रमाणो ॥ उत्पत्ति स्थिति प्रलय जेह । करे सर्वे जगतनो तेह ॥३२॥ एह कह्युं ईश्वरनुं रूप । हवे कहुं मायानुं स्वरूप ॥ जक्तमांहि कहीए जीव जेह । तेना उद्भवनुं क्षेत्र तेह ॥३३॥ अनादि तममय ते कहीए । जडचिदात्मक ए लहीए ॥ कार्यकारण रूप ए जाणो । भगवाननी शक्ति प्रमाणो ॥३४॥ त्रण्य गुणात्मक ए कहीए । अजन्मा अज्ञानरूप लहीए ॥ एवुं मायानुं रूप सरेछे । हरिआश्रित एने तरेछे ॥३५॥ हवे सुंणो ब्रह्मनिरूपण । सत्य ज्ञान अनंत पूरण ॥ अखंड ने अक्षर एनुं नाम। पुरुषोत्तमने रहेवानुं धाम ॥३६॥ मूर्तिमान अमूर्त्त कहेवाय । शुद्ध नित्य विकार विनाय ॥ माया ईश्वर जीवतत्त्व जेह । तेनुं प्रकाशक जाणो तेह ॥३७॥ वळी सर्वाधार एह ब्रह्म । जाणो वर्णिराट एह मर्म ॥ हवे परब्रह्मने कहीए छीए । जेनो कहेतां ते पार न लइए ॥३८॥ नारायण वासुदेव कहेवाय । स्वतंत्र प्रकाशक लेवाय ॥ आनंदमय दिव्यमूरत । विष्णु कृष्ण ने कहीए अच्युत ॥३९॥ वळी कहीए अव्यय भगवान । अक्षर माया काळ जे निदान ॥ तेमां शक्तिए अन्वय थया । वळी मूर्तिमान जुदा रह्या ॥४०॥ काळ मायाना नियंता जेह । सर्वकारणना कारण तेह ॥ एह परमात्मा परब्रह्म । मुमुक्षुजीवोने लेवो मर्म ॥४१॥ ए छे सर्वने उपास्य जेवा । सुणो वर्णि परब्रह्म एवा ॥ कर्यो उत्तर में सुण्याप्रमाणे ।

यथारथतो सद्गुरु जाणे ॥४२॥ तेतो देखे हस्तामलक वळी । देखाडेछे मुमुक्षुने मळी ॥ एम कर्यां उत्तर मुक्तानंद । सुणि वर्णी पाम्याछे आनंद ॥४३॥ साधुस्वभाव ने सरल चित्त । जाणि हरि बोल्या करी प्रीत ॥ हेमुनि कर्यो उत्तर तमे । थयो यथारथ जाण्यो अमे ॥४४॥ ए प्रश्न में पुछ्यांछे बहुने । कहेतां कठण थयांछे सहुने ॥ तेनी तमने लागि नहि वार । माटे तमे मोटा निरधार ॥४५॥ करी मुनि तमारां दर्शन । मारा मनमां थयो मगन ॥ त्यारे मुक्तानंद कहे महाराज । में दिठाछे बहु तपिराज ॥४६॥ पण तमजेवा एक तमे । शुं कहीए मुखथी घणुं अमे ॥ प्रश्न करी समझवो उत्तर । एवापण नोय झाझा नर ॥४७॥ एम कहेतां सांभळतां गाथ । वाध्युं हेत रह्या संतसाथ ॥ नित्य प्रश्नना उत्तर थाय । सुणि साधुने हर्ष न माय ॥४८॥ संस्कृत ने प्राकृत प्रश्न जे । करे उत्तर न थाय विजे ॥ पछी डाह्या शियाणा जे हता । मनुष्यबुद्धि तेमां न करता ॥४९॥ छे अकळ आप भगवन । एम जाणि सेवे संतजन ॥ थाय कृष्ण कथा तियां नित्य । सुणे नाथ पोते दृढ चित्त ॥५०॥ राख्या निम तेमां नव्य चुके । करे तप तेपण न मुके ॥ देखि दृष्टि श्रीहरिनी संत । माने आतो मोटा छे अत्यंत ॥५१॥ त्यारे साधु कहे भगवान । स्थिरदृष्टि करो केनुं ध्यान ॥ त्यारे बोलिया वरणिराज । सुणो मुक्तानंदजी महाराज ॥५२॥ राधाआदि जे सर्वेना स्वामी । ते इष्ट मारा अंतरजामी ॥ ब्रह्मा विष्णु शिवना जे देव । तेनी करुंछुं हुं नित्य सेव ॥५३॥ वाराह आदि जे अवतार । ते सरवेना जे धरनार ॥ एवा कृष्ण

परब्रह्म जाणो । मारे तेनुं ध्यान मरमाणो ॥५४॥ वळी करुंछुं सेवा पूजन । नित्य समरण ने कीरतन ॥ ते विना नथी जीवोने गति। मारेपण नथी बीजे मति ॥५५॥ एम बोलिया छे बहुनामी । छेतो पोतेज श्रीकृष्णस्वामी ॥ पण बोलवानी एह रीत । तेम बोलेछे करुणानिकेत ॥५६॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये प्रश्नोत्तरनामे ओगणचाळिशमुं प्रकरणम् ॥३९॥

पूर्वछायो—शुभमति सहु सांभळो । एम बोल्या भावे भगवंत॥ ते सुणि मुक्तानंदजिए । कह्युं पोतानुं वरतंत ॥१॥ अमेपण श्रीकृष्णने । भावे भजुंछुं भगवान ॥ गुरुनी कृपाए करी । वळी देखुंछुं मूर्तिमान ॥२॥ ते गुरु रामानंदजि । उद्धवनो अवतार ॥ मुमुक्षुने आशरवा । योग्य निश्चे निरधार ॥३॥ तेनीं कृपाए करी जन । देखे गोलोकादिक धाम ॥ मोरलिधर श्रीकृष्ण जे । ते देखे समाधिए श्याम ॥४॥ चोपाइ—एतो कहि में बिजानी वात । तमेतो देखोछो साक्षात ॥ तेतो एमने वश छे एह । नथी ए वातमांहि संदेह ॥५॥ वळी रामानंद ने श्रीकृष्ण । तेनां पृथक म जाणज्यो द्रष्ण ॥ एतो जीवुंना कल्याण काज । पोते स्वयं कृष्ण रह्या छे आज ॥६॥ गुरु उद्धव विना नथी अन्य । ते छे भागवतमां वचन ॥ इच्छ्या आ लोक तजवा काजे । त्यारे विचार्युं कृष्णमहाराजे ॥७॥ मारुं ज्ञान हुं केने आपीश । ज्ञानाचार्य ते केने स्थापीश ॥ जोतां दिठा उद्धवजि एक । आप्युंछे ज्ञान करी विवेक ॥८॥ उद्धव मारा आत्मा गणुं । नथी मुजथी न्यून ए अणुं ॥ एम कहि उद्धवने

ज्ञान । आपी थयाछे अंतरध्यान ।।९।। ते उद्धव तेज रामानंद ।
तेना अमे छीए वर्णिइंद्र ।। करीए छीए श्रीकृष्ण भजन । एवां
सुण्यां वर्णिए वचन ।।१०।। पछी सांभरिआत्री ए वात । जे कहीहती
पोताने तात ।। जाण्या उद्धव ते रामानंद । क्यारे मळे ने पामुं आनंद
।।११।। मळे तो सेवाए करुं प्रस । तो मळे प्रत्यक्ष मने कृष्ण ।।
कहे मुक्तानंदप्रत्ये हरि । मने जाणज्यो तमारो करी ।।१२।। जेजे
होय हेतनां वचन । कहेज्यो मने थइने प्रसन्न ।। तेते तमे करज्यो
उपाय। जेणे सद्य स्वामिने मळाय।।१३।।एम कही कह्युं निजव्रतंत ।
तेने सांभळि बोलिया संत ।। जाणुं छे ब्राह्मणमां जनम । कर्यांछे अ-
तितप विषम ।।१४।।पछीसौवे कह्युं धन्यधन्य । तमने थाशे स्वामिनां
दर्शन ।। हमणां स्वामी छे भुजनगर । सुंदरमूर्ति जे मनोहर ।।१५।।
ते आवशे ज्यारे देश आणे । थाशे दर्शन सौने ते टाणे ।। हमणां
न करो जावानो घाट । मानो वचन जुवो तमे वाट ।।१६।। एवां
सुणि साधुनां वचन । रह्या तियां स्थिर करी मन ।। करे साधुनी
सेवा अपार । नित्यप्रत्ये करी बहु प्यार ।।१७।। जोइ सेवावृत्ति
ते अत्यंत । करे हेत सहु मळि संत ।। पोताने तो भक्ति अति
रुचे । आपतकाळे धर्म न तजे ।।१८।। शीत उष्ण वरषातनां दुःख ।
सहे शरीरे प्यास ने भुख ।। तेने जोइने सरवे जन । पामे विसय
पोताने मन ।।१९।। एम करतां चैत्रमास गियो । संदेशो स्वा-
मिनो न आवियो ।। त्यारे थया अतिशे उदास । न थयुं द्रष्ण मेले
निश्वास ।।२०।। सर्वे संतने कहे शिश नामी। क्यारे मळशे रामा-
नंदस्वामी ।। वित्यो वायदो नाव्या दयाळ । मारां भाग्य कठण

आ काळ ॥२१॥ एम कही भरे नयणे नीर । दर्शन विना दले दलगीर ॥ एम करतां विते दिनरात । करे वैराग्य त्यागनी वात ॥२२॥ सर्वे संत करेछे विचार । केम रहेशे आ जाग्य मोझार ॥ आवा वैराग्यवान न कोइ । आवे लाज एनी दशा जोइ ॥२३॥ जाय स्नान करवाने ज्यारे । पाछुं मंदिर न अवाय त्यारे ॥ वाटे कांटा कांकरा ने ठेश । न देखाय दृष्टि अनिमेष ॥२४॥ न रहे निजदेह संभाळ । तोय बोले दयाए दयाळ ॥ कहे मन जीवेश्वर एने । देखुंछुं हुं माया ब्रह्म तेने ॥२५॥ नथी कोइ मुजथी अकळ । जाणुं जेम हथेळिनुं जळ ॥ ज्यांज्यां जायछे मन तमारुं । ते पण नथी अजाण्युं अमारुं ॥२६॥ एवी वात करे हरि ज्यारे । सर्वे संत सत्य कहे त्यारे ॥ रहे पोताने सहज स्वभाव । अतिनारी तणो ते अभाव ॥२७॥ आवे नारीतणो गंध ज्यारे । रहे नहि पेटे अन्न त्यारे ॥ अति द्रव्य त्रिय तन त्याग । वळी अंगे अत्यंत वैराग्य ॥२८॥ वळिवळि करे एम वातुं । द्रष्ण स्वामिनुं केम नथी थातुं ॥ ज्यारे मळशे स्वामि रामानंद । त्यारे मनमां मानीश आनंद ॥२९॥ कहे मुक्तानंदने भगवान । तमे करोने स्वामिनुं ध्यान ॥ तमारी वृत्तिमां मेलि वृत्ति । जोउं स्वामी श्रीजिनी मूरति ॥३०॥ पछी संते धर्युं ज्यारे ध्यान । तेने भेळुं जोयुं भगवान ॥ त्यारे दिठा रामानंदस्वामी । थया राजि रहि नहि खामी ॥३१॥ दिठा कंज अरुणवर्ण पाय । रुडी ऊर्ध्वरेखा छे तेमांय ॥ जमणा अंगोठाने नखे रेख । तेतो शोभेछे वळी विशेष ॥३२॥ करम सरखि शोभा उरतणी । वळी नाभि गंभीर छे घणी ॥ मूर्ति पुष्ट छे महाराज केरी । वळी श्वेत धोति दिठि पहेरी ॥३३॥

गोरवान छे मूरति गारी । मोटि फांदे शोभे सुखकारी॥ पटे वळ
त्रण त्यां विशाळ। उर ओपंछे तरतमाल ॥३४॥ तियां शोभे सुंदर
रोमराजि। कंठे कमळमाळा रही विराजि ॥ भुज गजसुंडसम शोभे।
ओपे अरुण पंकज पोंचा उभे ॥३५॥ जेम कंजनी शोभे कळियो ।
तेम शोभेछे हाथ आंगळियो ॥ थडे जाडि उपर पातळि । एवी
दिठि में दशे आंगळि ॥३६॥ नख आवलि शोभेछे घणी । जाण्युं
हार मणि मणि तणी ॥ कंठ कंबुसमान छे एवुं । मुख शोभे पूरण
शशि जेवुं ॥३७॥ तियां दिठा अधर प्रवाल । दंत दाडम कळि र-
साळ ॥ सहु कहुं ते शोभा मुखनी । शोभे नासिका चंचु शुकनी॥३८॥
नयणां कमळदळ विशाळ । भर्यां करुणारसे रसाळ ॥ अति भ्रकुटि
भाल विराजे । त्यां ऊर्ध्वपुंड्र तिलक राजे ॥३९॥ रखा छोटाछोटा
श्रवण शोभि । दिठि शिशपर शिखा उभि ॥ माथे ओढिछे धोळि
पछेडी । करुणारस रखाछे रेडी ॥४०॥ कृपाए जोइ रखाछे सामुं ।
पुरेछे निजजननी हामुं ॥ हसतां खाडा पडेछे बे गाले । वळी चालेछे
सुंदर चाले ॥४१॥ चरणे चालतां चमके चाखडी । हाथे छे नीला
रंगनी छडी ॥ एवी मूर्ति दिठि मनोहर । शोभासागर सुख सुंदर
॥४२॥ त्यारे संत कहे सत्य वात । एतो स्वामी श्रीजि छे साक्षात ॥
तमे आपोछो जेजे एधांण । तेमज छे प्रत्यक्ष प्रमाण ॥४३॥ जेवुं
छे रामानंदजिनुं रूप । तेवुं तमेज कह्युं स्वरूप ॥ तमे दिठिछे जेवी
मूरति । तेमां फेर नथी एक रति ॥४४॥ यथारथ मूरति छे जेवी ।
तमेपण दिठि प्रभु तेवी ॥ त्यारे बोल्या हरि एम वळी । तमे सुणो
संत सहु मळी ॥४५॥ स्वामी रामानंदजिनुं पंड । तेने देखुंछुं ध्याने

अखंड ॥ पण मळशे प्रत्यक्ष प्रमाण । त्यारे टळशे अंतरे ताण्य ॥४६॥ एम कही थाय दलगीर । वळी भरे नयणमां नीर ॥ एम चरित्र करे अविनाशी । जोइ संत रहेछे विमाशी ॥४७॥ कहे आ छे कोइक समर्थ । एतो आव्याछे आपणे अर्थ ॥ एने करवुं रह्युं नथी लेश । आपेछे आपणने उपदेश ॥४८॥ आपणे करिएछीए ध्यान । त्यारे रहेछे मन तन भान ॥ वळी ज्यांज्यां मन दिये दोडुं । जइ ग्रहेछे पदार्थ खोडुं ॥४९॥ ते ए जाणेछे मननी घात । नथी एथी अजाणि कोइ वात ॥ तमे जुवोने सहु विचारी । आवा कोइ दिठा तनधारी ॥५०॥ ब्रह्मसृष्टिमां न जडे गोते । आतो पूरणब्रह्म छे पोते ॥ समझि संत रहे परसन । हरे फरे करे दरशन ॥५१॥ एम करतां वित्या नव मास । त्यारे अतिशे थया उदास ॥ अहो आपणे आशुं जो थयुं । कहो केम नफाटयुं आ हैयुं ॥५२॥ जळ कादव जुजवि जाति । प्रितम वियोगे फाटेछे छाति ॥ जळ मीननी प्रीत प्रमाण । पियु वियोगे परहरे प्राण ॥५३॥ कुंजिसुत वीते षट मास । तजे तन थइने निराश ॥ आतो वीति गया नव मास । एम कहिने थया उदास ॥५४॥ कहे मुक्तानंदने महाराज । आपो आज्ञा जाउं दर्शन काज ॥ तमे कर्योतो वायदो जेह । विचारोने वीति गयो तेह ॥५५॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीस्वामिनी मूर्तिनुं ध्यान करीने कह्युं एनामे चालिशमुं प्रकरणम् ॥४०॥

पूर्वछायो—आणि उदासी अंतरे । एम बोल्या वर्णिराट ॥ ते सुणि मुक्तानंदजि । अति करेछे उचाट ॥१॥ आवा त्यागी त-

पखी। निरमोही वैराग्यवान॥ निस्पृहपणुं जोइ जाणे । रखे जाता रहे निदान ॥२॥ कोइक उपाय करुं । जेणे रहे वरणिइंद ॥ पछी मिठि वाणीए । बोल्या ते मुक्तानंद ॥३॥ वैशाख शुदीनो वायदो। ते नहि पडे खोटो नाथ ॥ तियां लगि तमे रहो । कहुं करगरी जोडि हाथ ॥४॥ चोपाइ—तमने कहिए छीए अमे एह । तेतो जोइने तमारुं देह ॥ तपेकरी तन छे दुवळुं। नहि पोचाय शहेर छे वेगळुं ॥५॥ खारा समुदरनी छे खाडी । तेतो भुज जातां आवे आडी ॥ नथी सिधि जाया पगवाट । अमे कहिए छीए तेह माट ॥६॥ हमणां रहो जाळविने पळ । हुं मेलुंछुं लखिने कागळ॥ तेनो वळतो उत्तर आवे। करवुं सहुने जेम स्वामी कावे ॥७॥तेनी आगन्या विना न जावुं । अमने तो जणायछे आवुं ॥ त्यारे बोल्या हरि तेह-पळ। सारुं लखो स्वामिने कागळ ॥८॥ पछी मुक्तानंदजि महाराज। बेठा कागळ लखवा काज॥ स्वस्ति श्रीभुजनगरमांइ। स्वामी रामानंद सुखदाइ ॥९॥ दीनबंधु पतितपावन। भक्तजनने मनभावन॥ पुन्य पवित्र प्रौढ प्रताप । शरणागतना शमावो ताप ॥१०॥ कृपानिधि करुणाना धाम। पतितपावन पूरणकाम॥ दयासिंधु दिलना दयाळ। निजजनतणा प्रतिपाळ ॥११॥ अनाथना नाथ अधमोद्धार। तमने करुंछुं नमस्कार ॥ कल्याणकारी जे अनेक गुण । तेणेकरी तमे छो पुरण ॥१२॥ सिद्धसिद्धियो सर्वे कहेवाय । तेतो सेवेछे तमारा पाय ॥ शुद्ध भक्त जे लाखो करोडी। ते तमने नमे कर जोडी ॥१३॥ आपइच्छाए मनुष्याकृति। तमे धरी प्रभु अमवति ॥ एवा तमे जन सुखकारी। प्रभु वांचज्यो विनति मारी ॥१४॥ अत्र लोजथी लख्यो

कागळ । तम कृपाए सुखी सकळ ॥ तमारा सुखना समाचार । लखज्यो मारा प्राण आधार ॥१५॥ बीजुं लखवा कारण जेह । स्वामी सांभळज्यो तमे तेह ॥ कोसळदेशथी आव्याछे मुनि । कहुं वात हवे हुं तेहुनि ॥१६॥ देहमांहि जेटली छे नाडी । देखायछे ते सर्वे उघाडी ॥ त्याग वैराग्य तने छे अति । जाणुं आपे तपनी मूरति ॥१७॥ नीलकंठ नामे निदान छे । शिव जेवा वैराग्यवान छे ॥ मेघजेवा सहुना सुखधाम । देखी दर्प हरे कोटि काम ॥१८॥ वर्णिवेष दृष्टि अनिमेष । ब्रह्मस्थितिमां रहेछे हमेश ॥ उदारमति अचपळता । पासले कांइ नथी राखता ॥१९॥ किशोर अवस्थाने उतरी । आव्या अत्र तीरथमां फरी ॥ सुंदर मुख ने माथा उपर । केश नाना शुरा छे सुंदर ॥२०॥ बोलेछे स्पष्टवाणी मुख । नारी-गंधथी पामेछे दुःख ॥ मान मत्सर नथी धारता । प्रभु विना नथी संभारता ॥२१॥ जीर्ण वलकल ने मृगछाला । हाथमांहि छे तुळसी माळा ॥ सरल क्रियामां सदा रहेछे । मुनिना धर्मने शिखवेछे ॥२२॥ राखेछे गुरुभाव अममां । वृत्ति लागि रहीछे तममां ॥ रसरहित जमेछे अन्न । तेहपण बिजे त्रिजे दन ॥२३॥ क्यारेक फळ फुल निदान । क्यारे करे वारि वायुपान ॥ क्यारे अयाच्युं अन्न आव्युं लिए । क्यारे मळ्युंपण मुकि दिए ॥२४॥ क्यारेक मरचां मिढि आवळ्य । जमे एज एकलुं केवळ ॥ खारुं खाटुं तीखुं तमतमुं । रस निरस बरोबर समुं ॥२५॥ टंक टाणानी टेवज नथी । अतिनिस्पृह रहेछे देहथी ॥ जेजे क्रियाओ करेछे एह । तनधारिए न थाय तेह ॥२६॥ ग्रीष्म प्रावृट ने शरद ऋतु । हेमंत शीत ने वळी वसंतु ॥ छोये

ऋतुमां वसवुं वने । वहालुं लागेछे पोताने मने ॥२७॥ मेडी मोल आवासमां रहेवुं । ते जाणेछे कारागृह जेवुं ॥ उनाळेतो तापेछे अगनि । चोमासे सहे धारा मेघनि ॥२८॥ शियाळे बेसेछे जळमांइ । तेणे तन गयुंछे सुकाइ ॥ कियां बाळपणानी रमत । कियां पामवो सिद्धोनो मत ॥२९॥ बाळपणे सिद्धदशा जोइ । अमे संशय करुं सहु कोइ ॥ एना तपना तेजने मांइ । अमारुं तप गयुं ढंकाइ ॥३०॥ जेम दिनकर आगळ्य दिवो । एपासे त्याग अमारो एवो ॥ एनी वाततो ए प्रमाणेछे । सर्वे योगकळाने जाणेछे ॥३१॥ तोय शिष्य थइने रह्या छे । जेनी अतिअपार क्रिया छे ॥ केणे थातो नथी निरधार । जाणुं पाम्याछे शास्त्रनो पार ॥३२॥ पुछेछे प्रश्न अलप कांइ । तेमां पंडित रहेछे मुंझाइ ॥ सभा मांहि वाद प्रतिवादे । बोलेछे पोते शास्त्र मर्यादे ॥३३॥ त्यारे पंडितना तर्क सर्वे । थाय बंध ने न रहे गर्व ॥ पुछे प्रश्न कोइ पोतापास । त्यारे बहु रीत्ये करे समास ॥३४॥ त्यारे संशय करे एम मन । आशुं आव्या पोते भगवन ॥ वेसुं ध्याने ज्यांज्यां मन जाय । तेने देखेछे शाक्षिने न्याय ॥३५॥ दुरिजन वचननां बाण । सहेवा पोते वज्रप्रमाण ॥ एवा क्षमावंत महामति । परदुःखे पीडायछे अति ॥३६॥ कोमळता कही नथी जाति । उपमापण नथी देवाति ॥ सर्षप फुल माखण ने कंज । जाणुं पाम्या कोमळता रंज ॥३७॥ सर्वे साधुता जेजे कहेवाय । तेतो रही छे जाणुं एह मांय ॥ तम विना एवा गुण बीजे । नथी सांभळ्या साचुं कहीजे ॥३८॥ एना चरित्र जोइने अमे । जाणुं दृढता जोवा आव्या तमे ॥ वळी तमारां दर्शन काज । अति आतुर

रहेछे महाराज ॥३९॥ तेने रोकिने राख्याछे आंइ । कहोतो आवे तमपासे त्यांइ ॥ यांनि वात में लखि जणावी । राजि हो तेम मु-कज्यो कहावी ॥४०॥ लख्युंछे मारी बुद्धि प्रमाण । सर्वे जाणि लेज्यो सुजाण ॥ ओछुं अधिकुं जे लखाणुं होय । करज्यो क्षमा अपराध सोय ॥४१॥ दया करीने वांचज्यो पत्र । घटे तेम लखावज्यो उत्र ॥ तेनी जोइ रह्या छीए वाट । आव्ये उत्तर टळशे उचाट ॥४२॥ वारेवारे विनति महाराज । करुंछुं हुं आ वर्णि काज ॥ हशे तमने गमतुं ते थाशे । बीजा डाह्यानुं डहापण जाशे ॥४३॥ थोडे लख्ये बहु मानज्यो नाथ । राखज्यो दया प्रभु मुजमाथ ॥ एवो पत्र लख्यो मुक्तानंदे । वांच्यो सांभल्यो सहु मुनिवृंदे ॥४४॥ कहे मुनि धन्य छो महाराज । अतिरुडो पत्र लख्यो आज ॥ वांचि आवशे वहेला द-याळ । प्रभु लेशे आपणी संभाळ ॥४५॥ पछी बोल्या एम मुक्तानंद । सुणो नीलकंठ मुनिइंद ॥ लख्यो स्वामी प्रत्ये पत्र अमे । कांइक लखोने कहुंछुं तमे ॥४६॥ सुणि मुक्तानंदनां वचन । विचार्युंछे वरणिए मन ॥ हुं शुं लखि जणावुं स्वामिने । कह्युं न घटे अंत-र्यामिने ॥४७॥ जाणे मननी वारता तेने । सर्वे लोक हस्तामळ जेने ॥ एथी अजाण्युं नथी लगार । जाणे सर्वे अंतरमांहि वारु ॥४८॥ ए आगे करवी चतुराइ । ते विचारि लेवुं मनमांइ ॥ अमारे तो नथी एवो घाट । लखुं तमे कहोछो तेहमाट ॥४९॥ एम कहीने बेठा एकांत्य । लखवा कागळ करीछे खांत्य ॥ काजु कागळ लिधोछे कर । मांडि प्राटि गोठण उपर ॥५०॥ जमणा करमां कलम लिधि । लखवा पत्रिकानी इच्छा किधि ॥ प्रथम करि मने विचार । मांड्यो

लखता शुभ समाचार ॥५१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये मुक्तानंदस्वामिए पत्र लख्यो एनामे एकताळिशमुं प्रकरणम् ॥४१॥

पूर्वछायो—स्वस्ति श्रीभुजनगरमां । रह्या राजअधिराज ॥ सर्वे शुभ शोभा त्यां रहे । जियां आपे विराजो महाराज ॥१॥ सर्वे सद्गुण मणितणि । धरिरह्या तमे माळ ॥ भक्तजनना मंडळमां । बहु शोभोछो दयाळ ॥२॥ जे जन आवे आशरे । तेने आपोछो अभयदान ॥ कृष्णभक्ति प्रकट करी । आ समे तमे भगवान ॥३॥ सर्वे गुरुना गुरु तमे । आपे उद्धव छो तमे आज ॥ एवा स्वामी रामानंदजि । जयकारी प्रवर्तो महाराज ॥४॥ चोपाइ—तमे साक्षातकार उद्धव । प्रकव्या जीव तारवाने भव ॥ धर्मरक्षा करवाने काज । तमे जन्म लिधोछे महाराज ॥५॥ अवधपुरी अजयविपर । लिधो जन्म सुमति उदर ॥ एवा उद्धव तमे रामानंद । जिज्ञासु जीवना सुखकंद ॥६॥ तेने पृथ्वी स्पर्शि नमस्कार । करुं छुं हुं हजारो हजार ॥ एम करि लखुंछुं विनति । तमे सांभळज्यो महामति ॥७॥ नीलकंठ वर्णि मारुं नाम । तम शरण विना नथी ठाम ॥ एवो हुं आव्यो शरण तमारी । स्वामी सहाय करज्यो अमारी ॥८॥ कोसळदेशमां मेलि संबंधि । कृष्ण मळवा वनवाट लिधि ॥ पछी फर्यो हुं सर्वे तीरथे । कृष्ण प्रकट मळे एह अर्थे ॥९॥ एम करतां आव्यो लोज आंइ । रह्योछुं तमारा संत मांइ ॥ कृष्ण प्रत्यक्ष मळवा काज । करुं आग्रह ते कहुं महाराज ॥१०॥ तप करुंछुं कठण तने । नथी मोळो हुं पडतो मने ॥ चारे मास चोमासाना जेह । करुं धारणा

पारणा हुं तेह ॥११॥ वर्षोपरय कार्तिक मास । करुंछुं सामटा उ-
पवास ॥ वळी ए मासमां कोइ समे । करुं कृछ्रव्रतने ते अमे ॥१२॥
त्यारपछी माघमास मांय । करुं पाराककृछ्र कहेवाय ॥ चांद्रायण
एकादशी लइ । सर्वे व्रत करुंछुं हुं सइ ॥१३॥ कृष्ण प्रसन्न करवाने
काज । एनुं दुःख मने नथी महाराज ॥ पंच विपयथी मन उतारी ।
करुंछुं तप कठण भारी ॥१४॥ तेणेकरिने शरीर मांइ । लोहिमांस
गयुंछे सुकाइ ॥ प्राण रह्यातणि एक रीत । नथी राखि में चितव्युं
चित ॥१५॥ कृष्णदृश्य आशा सुधावेल । तेणे जांणो आ प्राण रा-
खेल ॥ नहितो अन्न विना मारो देह । वळी चाले एवा प्राण जेह
॥१६॥ तेने रहेवा विजो आलंबन ॥ नथी यहु में विचार्युं मन ॥
कळियुगे अन्नसमा प्राण । सर्वे जाणेछे जाण अजाण ॥१७॥ माटे
मारा प्राण नथी एवा । सहु जाणेछे सतयुग जेवा ॥ वळी अष्टांग-
योगथी घणुं । उपन्युंछे जे ऐश्वर्यपणुं ॥१८॥ तेणेकरी देहक्रिया
जेह । वळी तप उपवास तेह ॥ नथी पडतां ते कठण कांइ । तेतो प्रभु
तमारी कृपाइ ॥१९॥ एवो कृष्णभक्त मने जाणी । मळज्यो मारे माथे
महेर आणी ॥ मारे माततात बंधु लैये । सुहृद स्वामि गुरु कृष्ण
कैये ॥२०॥ तेह कृष्णविपे छे सनेह । बंधांणाछे मन प्राण देह ॥ ते
विना विजे प्रीत बंधाणी । तेतो श्रीकृष्णना भक्त जाणी ॥२१॥
ते विना पंच विपय देनार । वा होय संबंधि नरनार ॥ तेने नोय
जो कृष्णमां प्रीत्य । तो तजुं तेने वैरिनी रीत्य ॥२२॥ तेमां का-
ढशो दोप जो तमे । तियां कहीए छीए स्वामी अमे ॥ आगे त्याग्युं
एम मोटे मोटे । तेने आवी नहि कांइ खोटे ॥२३॥ जुवो विभीपणे

तज्यो भ्रात । तेम तजि भर्तजिए मात ॥ तजि विदुरे कुळनी विधि । ऋषिपत्नीए तज्यां संबंधि ॥२४॥ गोपीए तज्यो पतिनो संग । तज्यो पुत्र वेनराजा अंग ॥ तज्यो प्रह्लादे पिताने वळी । तेम गुरु तज्यो राजा बळी ॥२५॥ तेनी अपकीर्ति नव्य थइ । सामुं कीर्ति शास्त्रमांहि कइ ॥ माटे ए रीत्य अनादि खरि । कृष्णविमुख मेल्यां प्रहरि ॥२६॥ माटे कृष्णभक्त मने वहाला । बिजा सर्वे लाग्याछे नमाला ॥ जेने तमारा जनशुं नेह । तेज पाम्याछे मनुष्यदेह ॥२७॥ बिजा जीव छे पशुसमान । जेने विषयसंबंधि छे ज्ञान ॥ तेमां ने पशुमां फेर नथी । एम विचारंछुं हुं मनथी ॥२८॥ मनुष्यदेहने इच्छेछे देव । ते पामि न करी हरिसेव ॥ तेतो पशु पुछशिंगहीण । भर होय गुणी पर-वीण ॥२९॥ कुळ कीर्ति रुडा गुण रूप । होय ऐश्वर्य करी अनूप ॥ तेतो जक्तमां शोभेछे घणुं । जेम शोभे फळ इंद्रामणुं ॥३०॥ सर्वे गुणतो शोभेछे त्यारे । कृष्णभक्ति करे जन ज्यारे ॥ कृष्णभक्ति-हीण गुण होय । वण लुणे व्यंजनसम सोय ॥३१॥ भक्तिहीण ब्रह्मलोक जाय । तोपण काळथकी न मुकाय ॥ भगवाननुं अंतरमां सुख । नथी पामता हरिविमुख ॥३२॥ माटे कृष्णनी भक्ति छे मोटी । जेथी सुखी थया कोटि कोटी ॥ शिव ब्रह्मा इंद्र शुकादेलि । करेछे भक्ति मानने मेलि ॥३३॥ जेम करेछे बिजा सहु जीव । तेम करेछे ब्रह्मा ने शिव ॥ राधाआदि शक्तियो अपार । करे सेवा दासी जेम द्वार ॥३४॥ अल्प जीव कृष्णभक्ति करे । तो ते काळ कर्म भयथी तरे ॥ ब्रह्मा होय जो भक्तिए हीणो । तो तेपण छे काळ-चविणो ॥३५॥ एवुं माहात्म्य श्रीकृष्णतणुं । सुण्युं शास्त्र साधुथी

में घणुं ॥ माटे मेलि आळस हुं अंगे । करुंछुं उग्र तप उमंगे ॥३६॥ तेतो कृष्ण प्रसन्न थावा माट । मळे प्रत्यक्ष ए मने घाट ॥ पामशे चित्त निरांत त्यारे । मळशे कृष्ण प्रकट ज्यारे ॥३७॥ माटे संतवचने बंधाइ । रह्योछुं तमारा साधुमांइ ॥ वळी जोउंछुं तमारी वाट । अति विरहमां करुंछुं उचाट ॥३८॥ कृष्णकीर्ति विना पदगान । शब्द लागे त्रिशूळ समान ॥ नारी रूपाळी लागेछे एवी । जाणुं भुखि राक्षसणी जेवी ॥३९॥ वळी सुगंधी पुष्पनी माळ । तेतो लागेछे कंठमां व्याल ॥ चंदन केसर ने कुंकुम । ते लेपन लागे पंकसम ॥४०॥ कृष्णविषे रह्युं मारुं मन । रहेवुं प्रासादे लागेछे वन ॥ झिणां घाटां अंबर छे जेह । थयां सर्पसम मने तेह ॥४१॥ नानाप्रकारनां जे भोजन । ते लागेछे झेर जेवां अन्न ॥ वळी जेजे वस्तु सुखकारी । ते सर्वे मने थइछे खारी ॥४२॥ कृष्णदर्शन विना छुं घेलो । स्वामी मेलज्यो संदेशो वहेलो ॥ तमारुं दर्शन ज्यारे थाशे । त्यारे सर्वे दुःख मारां जाशे ॥४३॥ माटे कृपाकरि दर्शन देज्यो । विरहाब्धिमां बुडां बांये ग्रेज्यो ॥ जेम वर्तेछे पोताने मन । एवां लख्यां वर्णिए वचन ॥४४॥ जेवुंछे पोतानुं वरतंत । तेतो लखतां न आवे अंत ॥ लख्युं संक्षेपे सार एटलुं । न लखाय जेम छे तेटलुं ॥४५॥ ए छे मुमुक्षुने उपदेश । कह्यो कृष्णभक्तनो रहस्य ॥ पण कृष्ण बिजा नथी कोइ । समझो श्रीपुरुषोत्तम सोइ ॥४६॥ एम पत्री लखि पुरि किधि । लइ मुक्तानंद जिने दिधि ॥ पछी मुक्तानंदे पत्र लिधो । पोताना पत्र भेळो ते किधो ॥४७॥ बिडि बेउ लख्युं शिरनाम । पछी तेड्या भट्ट मयाराम ॥ कह्युं आ कागळ उतावळ्ये । पहोचाडो श्रीस्वामिनी पा-

सळ्ये ॥४८॥ कहेज्यो मुखे सर्वे समाचार। आवे वहेला ते करज्यो विचार ॥ पछी मयाराम लागि पाय । चाल्या भुजनगर नेराय ॥४९॥ सप्त दिने पहोच्या भुज शहेर। स्वामी हता गंगाराम घेर॥ निर्खि विप्र पाम्योछे आनंद । केवा शोभेछे ते सुखकंद ॥५०॥ नेणां कमळदळसम दोय । पूर्ण शशिसम मुख सोय ॥ गौर शरीर अजान कर। सुंदर श्वेत पहेर्याछे वस्तर ॥५१॥ वांकि भ्रकुटि मंदमंद हास। प्रसन्नवदने करेछे विलास ॥ कमळ सरिखां छे चरण दोय । भक्त रह्याछे ते सामुं जोय ॥५२॥ आपेछे निजजनने आनंद । सुखदायी स्वामी रामानंद ॥ एवा निर्खि मयारामे नाथ । आप्या पत्र ते स्वामिने हाथ ॥५३॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये नीलकंठवर्णिए पत्र लख्यो एनामे बेंताळिशमुं प्रकरणम् ॥४२॥

पूर्वछायो—राजि थइ रामानंदजिए । लिधा पत्र ते वेउ हाथ ॥ वर्णी आव्यानी वात वांचि । राजि थया आपे नाथ ॥१॥ पोताविषे अतिभाव छे। तपेकरी कृश छे शरीर ॥ एवां वचन विचारिने। आव्यां पोताने नयणे नीर ॥२॥ गदगद कंठे गिरा थइ । धिरा रहिने वांच्या कागळ ॥ पछी तेहनी वारता । कही हरिजनने आगळ्य ॥३॥ सुंदर आदि सतसंगी । सुणवा आव्या सहु कोय ॥ नीलकंठजिना गुणने। कहेतां सुणतां तृप्त न होय ॥४॥ चोपाइ—धन्य धन्य ए वरणिराट । आव्ये टळ्यो सरवे उचाट ॥ कही वर्णिनी मोटप्य बहु । सुणि सतसंगिए ते सहु ॥५॥ पछी पत्रनो प्रतिउत्तर । लखेछे पोते अतिसुंदर ॥ ब्रह्मचारिनी प्रशंसा करी ।

रुडो उत्तर लखेछे हरि ॥६॥ श्रीलोजपुरमां रह्या संत । ते मुजने वहाला छो अत्यंत ॥ तीर्थवासिनी करोछो टेल । तेमां पळ नथी पामता वेळ ॥७॥ मांदा साधुनी करवी सेव । वळी तकेशुं राखवी टेव ॥ तेतो कोइथी बनी न आवे । तेह तमेज करोछो भावे ॥८॥ दुःखीने तमे द्योछो आनंद । एवा परमार्थी मुनिइंद ॥ वळी अ-ष्टमाते त्रिया त्यागी । एवा संत तमे वडभागी ॥९॥ माटे तमारा ब्रह्मचर्य मांइ । कहुं विघ्न पडशे मां कांइ ॥ मारी आशिषथी मु-निजन । नहि आवे ब्रह्मचर्ये विघन ॥१०॥ ते ब्रह्मचर्य छे ब्रह्म-स्वरूप । कह्युं सनत्सुजातीये अनूप ॥ श्रीभुजथी लखितंग अमे । करज्यो आशिष ग्रहण तमे ॥११॥ श्रीकृष्ण अनुग्रह प्रतापे । छीए सुखी संतो अमे आपे ॥ पत्र पोताछे तमारा बेउ । भट्ट मयाराम लाव्या तेउ ॥१२॥ वांचि जाण्यो सर्वे अभिप्राय । जेजे लख्युंछे कागळ मांय ॥ तमपासे आव्या ब्रह्मचार । तेपण जाण्योछे समा-चार ॥१३॥ जेजे रीत्य लखि एनी तमे । तेनी वात कहीए छीए अमे ॥ एनी क्रिया जेजे तमे कहि । तेतो एके मनुष्यनी नहि ॥१४॥ माटे साधारण पुरुष एह । तमे जाणशो मां मुनि तेह ॥ निरन्नमुक्त ए छे निरधार । श्वेतद्वीप धामना रहेनार ॥१५॥ कांतो बद्रिकाश्रमना मुक्त । आव्याछे तप ने त्यागे युक्त ॥ ईश्वर इच्छाए आव्याछे आंइ । बिजि वात जाणशो मां कांइ ॥१६॥ ए जे आ-व्याछे तमारे पास । तेनो अमे कर्योछे तपास ॥ माटे एने गमे तेवीरीत्ये । करज्यो सेवा सहु मळी प्रीत्ये ॥१७॥ एनी पासेथी योगनी कळा । तमे शिखज्यो मुनि सघळा ॥ नेति धोति ने नोलि

कुंजरी। वस्ति बे परकारनी खरी ॥१८॥ तेणे शरीरनी शुद्धि थाय। तमे शिखज्यो सहु मुनिराय ॥ पछी अनुक्रमे करी एह। शिखज्यो अष्टांगयोग तेह ॥१९॥ यम नियम आसन कहीए। प्राणायाम प्रत्याहार लइए ॥ धारणा ध्यान ने जे समाधि। ए कहे तेम लेज्यो शिखि साधि ॥२०॥ अष्टांगयोग अभ्यास विना। उठे अंतरे घाट नवीना ॥ शुद्ध ब्रह्मचर्य नव्य पळे। माटे जरुर करवुं सघळे ॥२१॥ एम करशो त्यारे इंद्रियजित। कहेवाशो तमे संत पुनित ॥ कामरूप शत्रु तो जिताय। जो स्त्रीसंगनो त्याग थाय ॥२२॥ ब्रह्मचर्य राखवा जे इच्छे। न जुवे नारी भलि शुंडिछे ॥ स्त्रीनी कथा केदिये न सुणे। न कहे तेना अवगुण गुणे ॥२३॥ स्त्रीने रमवानां जेजे स्थळ। न जावुं त्यागिने त्यां कोइ पळ ॥ अतिनानी होय जो योपित। जाणि जोवी नहि दइ चित्त ॥२४॥ चित्रप्रतिमानी जे सुंदरी। न अडवुं न जोवुं द्रगभरी ॥ नारी चित्रनी पण न करवी ॥ एना मर्मनी वात प्रहरवी ॥२५॥ एनी वात कहेवी नहि कांइ। भेळुं चालवुं नहि वाट मांइ। संकेते पण मापण न करवुं। नारी स्पर्शेल पट प्रहरवुं ॥२६॥ नारीविषेनो संकल्प त्यागी। रहेवुं प्रभुपदे अनुरागी ॥ कृष्णभक्त त्यागी प्राण अंत। न स्पर्शे नारी त्यां परजंत ॥२७॥ नारी नाति धोति होय जियां। ब्रह्मचारिने न जावुं तियां ॥ जे घरमां सुति होय नारी। तियां सुवुं नहि ब्रह्मचारी ॥२८॥ चार हाथथी चालवुं दूर। एवा नियम राखवा जरुर ॥ एटलां व्रत पाळे जे योगी। थाय अंतरे तेज अरोगी ॥२९॥ जगे दुर्लभ योगी छे एवा। ते ब्रह्मादिकने वंद्या जेवा ॥ ए रीत्ये ब्र-

ह्मचर्य रखाय । एम न रहे ते भ्रष्ट थाय ॥३०॥ क्रोध मान मद अमरश । मत्सर नानाभात्यना रस ॥ ए योगिने विघ्न करनार। माटे तजवां ते निरधार ॥३१॥ आहार निद्रा ते युक्त करवुं । व्यसन फेलमात्र प्रहरवुं ॥ मद्य मांसनो स्पर्श प्रहरीए । द्रोह प्राणिमात्रनो न करीए ॥३२॥केदि मन कर्म ने वचने । आपे मरवुं न मारवुं केने ॥ चोरी करवा चित्ते न चावुं । वर्णसंकर योगिने न थावुं ॥३३॥ एवा धर्मवान मुनि म्रेह । श्रीकृष्णने पण वहाला तेह ॥ मुक्तानंदजिने बिजा संत । तमे सांभळज्यो गुणवंत ॥३४॥ नीलकंठमांहि गुरुभाव । राखज्यो तमे करी उछाव ॥ शिखज्यो सर्वे योगनी रीत्य । धर्मविषे रहेज्यो करी प्रीत्य ॥३५॥ तपेकरी कृश छे वरणी । करज्यो सेवा अन्नजळे घणी ॥ ए छे नाना ए नहि करो घाट । तमे वये मोटा छो तेमाट ॥३६॥ अमे वितते वैशाख मासे । आवशुं संतो तमारी पासे ॥ त्यांसुधि राखज्यो करी स्नेह । रखे जाता रहे ए निस्पृह ॥३७॥ एवो समाचार घणो घणो । लख्यो उत्तर एम पत्रतणो ॥ पछी नीलकंठनी पत्रीनो । लखेछे स्वामी उत्तर एनो ॥३८॥ श्वेतद्वीपवासी निरन्नमुक्त । तेमां मुख्य अतितेजे युक्त ॥ नीलकंठ जणाओछो एवा । तपेकरी छो नरवीर जेवा ॥३९॥ एह वातमां नथी संदेह । ते आव्याछो धरी नरदेह ॥ एवा तमे तेनो जे कागळ । आव्योछे ते अमारी पासळ ॥४०॥ वांची जाण्यो सर्वे समाचार । सुणी क्रिया में कर्यो विचार ॥ तेतो मनुष्यथकी न थाय । जोयुंछे विचारी मनमांय ॥४१॥ ज्ञान वैराग्य भक्ति द्रढाव । नियम धर्मनिष्ठा शांतिभाव ॥ पूर्वजन्मनुं छे ते त-

मारे । तेनुं नथी आश्चर्य अमारे ॥४२॥ तमे देखोछो ध्यानमां जेवा । नथी फेर श्रीकृष्ण छे एवा ॥ साधुमां रहीने जोज्यो वाट । आवशुं अमे मां करो उचाट ॥४३॥ वैशाख मास उतर्या टांणे । आवीश हुं गाम पिपलाणे ॥ आव्या जाणीने आवज्यो तमे । तियां मळशुं तमने अमे ॥४४॥ तमने दर्शननी छे जे ताण । ते हुं जाणुंछुं वर्णि सुजाण ॥ पण यां आव्यानुं नथी ठीक । वचे लागेछे दुष्टनी बीक ॥४५॥ माटे तमारे आववुं नहि । होय प्रीतितो मानज्यो सहि ॥ सर्वे साधुने योग शिखवज्यो । आनंदे संतजनमां रहेज्यो ॥४६॥ जेम तमने इच्छा छे मारी । तेम अमने इच्छा छे तमारी ॥ माटे आवीश हुं उतावळ्ये । थाशे सुख ते तमने मळ्ये ॥४७॥ तम जेवा जे भक्तनो संग । ते करवा मारे छे उमंग ॥ रहेज्यो धर्ममांहि सावधान । धर्म वहालो मने भगवान ॥४८॥ धर्मयुक्त भक्त रहे दूर । पण जाणुंछुं तेने हजुर ॥ वळी तम जेवानां चरणतोय । स्पर्शि मनुष्य पावन होय ॥४९॥ तमजेवानी करे जे सेव । तेणे पूज्याछे सर्वे देव ॥ एवा साधुमां प्रीति छे मारी । तेत्री नथी में देहमां धारी ॥५०॥ एवा कृष्णभक्त धर्मवान । ते मारुं हृदय छे निदान ॥ माटे क्षोभ म करशो कांइ । मळशुं आपणे पिप्पलमांइ ॥५१॥ माटे आज्ञा विना नहि आवो । आवशोतो थाशे पसतावो ॥ जो छे अतिशे हेत तमारुं । तोय इयां आव्यानुंछे वारुं ॥५२॥ करज्यो साधुनो आदरभाव । राखज्यो अंगे सहज स्वभाव ॥ तपे करी छे करश तन । माटे जमज्यो कांइक अन्न ॥५३॥ हवे तप करशो मां एवुं । पडे तन न मळे एजेवुं ॥ ज्ञान भक्ति तप निजधर्म ।

तेनुं साधनरूप ए मर्म ॥५४॥ माटे असाराउ ए देहने। करवुं पोपण कहुंछुं तेहने ॥ एह देहवडे महाराज । बहु करवा धार्यांछे काज ॥५५॥ एम स्वामीए विचारी मन । एवां लख्यां कागळे वचन ॥ पछी वीड्योछे कागळ हाथे । मोकल्यो मयारामजि साथे ॥५६॥पछी मयाराम त्यांथी चाल्यो । दिन साते आवीपत्र आल्यो॥ आप्यो पत्र साधुने ते वींट्यो ॥ लइ मुक्तानंदे हृदे भींड्यो ॥५७॥ पछी वर्णी अने मुक्तानंद। वांची पत्रने पाम्या आनंद ॥ पछी स्वामिनी आज्ञामांइ । रह्या नीलकंठ पोते त्यांइ ॥५८॥ शीखवेछे नित्य योगकळा । तेह शीखेछे संत सघळा ॥ ते गुरुकृपाए ततकाळे । शीखि लिधिछे सर्वे मराळे ॥५९॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये रामानंदस्वामिए पत्रनो उत्तर लख्यो एनामे त्रेंताळिशमुं प्रकरणम् ॥४३॥

पूर्वछायो—पछी योग शीखवतां । करतां ते तप अभ्यास ॥ अहोनिश एम करतां । वही गयो वैशाख मास ॥१॥ त्यारे वर्णिए विचारियुं । आजकाल आवे अविनाश ॥ एम करतां वहि गयो । अरघो ते ज्येष्ठमास ॥२॥ वळता वर्णी व्याकुळ थइ । जुवे वाट वारमवार ॥ एक तप ने चिंता बीजी । तेणे कृश थयाछे अपार ॥३॥ आतुरता मन अतिघणी । थइ स्वामिने मळवामाट ॥ स्वामिपण पछी त्यांथकी । इच्छ्या देखवा वर्णिराट ॥४॥ चोपाइ— थया उतावळा ततकाळ । भुजनगरमांथी दयाळ ॥ सुवर्ण सरीखो आण्योछे रथ । बेठा तेउपर्ये समरथ ॥५॥ चलाव्यो रथ शहेरबजार । आव्यां दर्शने बहु नरनार ॥ तेने जोताजोता जगदा-

घार । आव्या शहेरथकी पोते बाख ॥६॥ संगे आव्याछे वळावा जन । नथी वळतां करेछे रुदन ॥ तेने आपेछे महाराज धीर । कहेछे म भरो नयणे नीर ॥७॥ आ समो नथी रोयानो जन । करी लियो कहुंछुं दर्शन ॥ त्यारे जन लुइ नीर नयणे । बोल्याछे अतिदीनता वयणे ॥८॥ कहे वहेला आवज्यो दयाळ । लेज्यो नाथ अमारी संभाळ ॥ एम कहीने जोडिया हाथ । त्यारे तेमत्ये कहेछे नाथ ॥९॥ जन सर्वे रहेज्यो सावचेत । राखज्यो हरिजनशुं हेत ॥ अमे आवशुं हमणां वळी । पण प्राकृत नहि शके कळी ॥१०॥ एम कहीने चालिया नाथ । संत वेचारने लइ साथ ॥ सांझेसांझे करता मुकाम । आव्या स्वामी पिपलाणे गाम ॥११॥ करी महाराजे मोटि मेख । आव्या महेता नृसिंहने घेख ॥ पछी विपर कुरजिनामे । तेने मोकलियो लोजगामे ॥१२॥ कह्युं तेडीलावो संतजन । भर आवी करे दरशन ॥ चाल्यो ब्राह्मण लागिने पाय । आव्यो उतावळो लोजमांय ॥१३॥ आपी संतने जइ वधामणि । स्वामी पधारिया तेहतणी ॥ कह्युं स्वामिए मोकल्युं कावी । करो दर्शन संत सहु आवी ॥१४॥ एवां अमृतवचन सांभळी । पाम्या आनंद संतमंडळी ॥ कहे नीलकंठ ब्रह्मचारी । चालो हमणां करी तैयारी ॥१५॥ त्यारे संत कहे सुणो नाथ । इंदु उग्ये सहु चालशुं साथ ॥ पछी चालिया उगते चंद । नीलकंठजि ने मुक्तानंद ॥१६॥ देवानंद ने परवतभाइ । चाल्या जेठाभक्त आदि दइ ॥ दर्शन करवानी इच्छाछे घणी । वांधी दृष्टि सहुए स्वामिभणी ॥१७॥ वर्णी तने कृश छे बळी । न चलाणुं पञ्या भोमे ढळी ॥ पछी

सर्वे बेठा पासे आवी । चांपे हाथ पग हेत लावी ॥१८॥ त्यारे सत्ता आवीछे शरीरे । पछी उठीचाल्या धीरेधीरे ॥ त्यारे सर्वे मळी कहे जन । आम केम थाशे दरशन ॥१९॥ करो योगधारणा द्याळ । तो पोचिए सहु ततकाळ ॥ त्यारे तेम करी चाल्या नाथ । तेये केणे न पोचाणुं साथ ॥२०॥ जेम छुट्यो कमानथी तिर । तेम पहोच्या ओझते अचिर ॥ वहे प्रचंड पुरे ते नदी । पडे जेते न निसरे कदी ॥२१॥ पड्या एवा पुरमांहि पोत्ये । शरसम उतर्या सहु जोते ॥ विजा उतर्या त्रापेशुं पार्य । पछी सहु आव्या गाममोझार ॥२२॥ ज्येष्ठवदी बारशने दन । कर्युं सहुए स्वामिनुं दरशन ॥ अतिगौर ने पुष्ट छे तन । अंगे पहेर्याछे श्वेत वसन ॥२३॥ सुंदरमुख ने कमळनेण । मंदहासे मुख सुखदेण ॥ उर विशाळ अजानकर । कंजसम चरण सुंदर ॥२४॥ भक्ते पूज्याछे पुष्पचंदने । बेठा दिठा सभामांहि जने ॥ परम हितकारी बहुनामी । दिठा सिंहासनपर स्वामी ॥२५॥ तेने देखिने पाम्या आनंद । त्यारे उठ्या स्वामी रामानंद ॥ कर्या नीलकंठे दंडवत । तेने उठाड्या स्वामीए तरत ॥२६॥ प्रेमे मळिने वेसार्या पास । करी बिजानी बहु आसचास ॥ जेवा कह्याता साधुए मळी । तेवा दिठाछे वर्णिए वळी ॥२७॥ पाम्या परमानंद सुख भारि । आव्यां हर्षनां नयणे वारि ॥ थया ब्रह्मचारी रोमांचिते । जोइ रह्या साधुं बहुप्रीत्ये ॥२८॥ तेम जोइरह्या स्वामी हेते । एक मिटे मटकारहिते ॥ पछी पुछेछे एम महाराज । क्यांथी आव्या तमे वर्णिराज ॥२९॥ कह्युं मुक्तानंदे वरतंत । सुणी राजि थया भगवंत ॥ पछी स्वामिजिए घणां-

घणां । कर्यां वखाण चरणितणां ॥३०॥ पछी गदगद कंठे गिरा। बोल्या ब्रह्मचारी रही धीरा ॥ मारो मनोरथ महाराज । थयो सुफळ सर्वे आज ॥३१॥ तमे साक्षात कृष्णनी भक्ति । प्रवर्त्तावी आ युगमां अति ॥ एवा जनहितकारी तमे । मळ्ये जन्म सुफळ मान्यो अमे ॥३२॥ त्यारे स्वामी कहे सत्य वात । तेमज अमेछुं रळियात ॥ आव्या क्यांथी चालि तमे आज । हशो थुख्या तमे महाराज ॥३३॥ पछी स्वादु फळ मगावियां । सुंदर फराळ करावियां ॥ पछी वर्णिराज मुनिइंद । बेठा देखि सहु पाम्या आनंद ॥३४॥ एम करतां थयो सांयंकाळ । उठ्या पूजा करवा दयाळ ॥ पूजा सामग्री लइ बहुविधि । सेवा श्रीकृष्णदेवनी कीधी ॥३५॥ तेदि हति रहेवा एकादशी । कर्युं जागरण सहु मळी निशी ॥ करवां कथा कीर्तन गान । बोल्या वर्णिप्रत्ये भगवान ॥३६॥ कोण देश कोण जन्म जाग्य । कोण कुळभूषण वडभाग्य ॥ कोण मात तात गोत्र लहीए । कोण प्रवर शाखा वेद कहीए ॥३७॥ कोण रीत्ये उपन्यो वैराग्य । केम कर्यो स्वजननो त्याग ॥ कोण इष्टदेव छे उपास । केम कर्यो तमे वनवास ॥३८॥ कहो तपना भेदनी विधि । योगसाधना कैपेस्ये किधि ॥ तीर्थयात्रा तीर्थना रहेनार । तेने जित्या ते कोण प्रकार ॥३९॥ एटली वात पुछी स्वामी ज्यारें। कही अनुक्रमे करी त्यारे ॥ सुणी विस्तारे वारता सहु । स्वामी-आनंद पामिया बहु ॥४०॥ पछी बोल्या स्वामी सुखकारी । तमे सांभळो हे ब्रह्मचारी ॥ धर्मविप्र जे तात तमारा । तेतो शिष्य थयाता अमारा ॥४१॥ भक्तिधर्म दोय जे दंपती । ते मुंबी पाम्यां

दीक्षा भागवती ॥ तेना सुत तमे ब्रह्मचार । तेतो अमारा छो निरधार ॥४२॥ तमारा मातवात जे वेहु । मळ्यांतां मने प्रयागमां तेहु ॥ एतो रहेतांतां कोशलदेश । करतां मुमुक्षुने उपदेश ॥४३॥ अहिंसादि रखावतां नियमे । कृष्णभक्ति करावतां प्रेमे ॥ तमे तेथी अधिक अत्यंत । गुण लक्षणे छो बुद्धिवंत ॥४४॥ तमने देखतां एवा जे मृत्य । तेने जणाओछोज अमृत ॥ एवी सुंदर सारी जे वात । कहेतां सुणतां गइ अर्धरात्य ॥४५॥ त्यारे दिठुंछे आश्चर्य एक । जाण्युं उगिया अर्क अनेक ॥ श्रीस्वामिना रोमरोमप्रति । दिठा तेजना समूह अति ॥४६॥ तेह तेज दशे दिशमांइ । रह्युं घरचारप्रत्ये छाइ ॥ पछी हतुं रात्ये तम काळुं । ते टळिने थयुं अजवाळुं ॥४७॥ रह्युं एवाएवुं पहोरवार । जोइ विसय पाम्यां नरनारय ॥ पछी सर्वे तेज संकेलाइ । मळ्युं स्वामिनी मूरतिमांइ ॥४८॥ जेम चोमासामां अभ्र थाय । शरदऋतुमां शून्ये समाय ॥ त्यारे वर्णी बोल्या शिश नामी । गुणे कृष्णसमान छे स्वामी ॥४९॥ एमां कृष्ण निरंतर रहेछे । आ स्वामीने वश श्रीकृष्ण छे ॥ एमां असत्य नथी जो कांइ । एवुं निश्चय कर्युं मनमांइ ॥५०॥ पछी गुरुए मान्याथका त्यांइ । रह्या स्वामिने संगे सदाइ ॥ वेउ मूरतिने जोइ जन । पाम्या आनंद अतिशे मन ॥५१॥ स्वामिपण वर्णिगुण जोइ । कृष्णसमान मानेछे सोइ ॥ जाण्युं धर्मनी रक्षाने काज । प्रकट्याछे श्रीकृष्ण महाराज ॥५२॥ एम परस्पर अतिप्रीत्ये । करे वात अलौकिक नित्ये ॥ सुणी जन पामे छे आनंद । कहे धन्यधन्य सुखकंद ॥५३॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वा-

मिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये रामानंदस्वामिने नीलकंठ मळ्या ए नामे चुवाळिशमुं प्रकरणम् ॥४४॥

पूर्वछायो— पछी लोकमां एम जाणियुं । स्वामिपासे आव्याछे संत ॥ नानिवयमां न थाये एवां । कर्याछे तप अनंत ॥१॥ ते सुणी देशोदेशथी । आवेछे नर ने नार ॥ योगी त्यागी दर्शने । आवे लोक हजारो हजार ॥२॥ ते मनुष्यने स्वामी पोते । ओळखावेछे ब्रह्मचार ॥ कृश तने तपसी अति । जोइ विसय पामे नरनार ॥३॥ पछी पुछेछे स्वामिने । क्यांथी आव्या आ वर्णीराज ॥ नानिवयमां मोटा अति । तप करेछे महाराज ॥४॥ चोपाइ— जोने पहेरिछे यज्ञोपवीत । जटा शिरे शांति अतिचित्त ॥ नाडियो जे शरीर मोझारव । सर्वे निसरिरहीछे बाव्ह ॥५॥ ऊर्ध्वपुंड्र ने तुलसीनी माळा । उदार छे पासे मृगछाला ॥ ध्यानेकरी स्थंम्यांछे लोचन । अतिविसारि मुक्युंछे तन ॥६॥ बहुनिस्नेहि ने निरमान । एवा आ कोण छे भगवान ॥ त्यारे स्वामी कहे सुणो तेह । आव्या कोशळदेशथी एह ॥७॥ एनां मातापिता हतां जेह । अतिधर्मवाळां बेउ तेह ॥ करतां भगवाननी भक्ति । ते सुणतां पोते हेते अति ॥८॥ भक्तिज्ञान वैराग्य माहात्म्य । जेम सांभळ्युंछे रहेछे तेम ॥ एणे सर्वे संबंधिने त्यागी । गयाता वनमां वडभागी ॥९॥ तियां घोर तप अति करि । कर्या भक्तिए प्रश्न श्रीहरि ॥ त्यांथी आव्याछे हरिइच्छाये । कर्यां तप ते भुवे न थाये ॥१०॥ एवां स्वामिनां वचन सांभळी । अतिविसय पाम्या जन वळी ॥ पछी निरखि हरखि जन । गया पोतपोताने भुवन ॥११॥ पछी जाणी डाह्याने चतुर । राख्या

स्वामिए पोताहजुर ॥ कृष्णपूजामां प्रवीण जाणी । राख्या आपवा सामग्री आणी ॥१२॥ पछी पोते पोतानी जे सेव । करे वहेला उठि ततखेव ॥ पछी स्वामिने पूजवा समे । करे परिचर्या जेम गमे ॥१३॥ तुळसी चंदन पुष्प ने धूप । लावे नैवेद्य आणी अनूप ॥ जेम मनतणि जाणे कोये । लाविआपे पोते जेजे जोये ॥१४॥ पछी राजि थया तेह माथे । थया वश पोते वर्णिसाथे ॥ एम रही करी पूजा घणी । रामानंदजिए कृष्णतणी ॥१५॥ आपी पूजासामगरी जेह । लिधि साक्षात सरवे तेह ॥ ते उद्धव विना बिजा कोइ । नथी देखतां ते जन सोइ ॥१६॥ पछी स्वामी इछ्या मनमांय । मारीपेठे वर्णिने देखाय ॥ त्यारे श्रीकृष्णने स्वामी कहेछे । वर्णी दर्शन त-मारां इच्छेछे ॥१७॥ पछी हसि बोल्या भगवान । देशुं वर्णिने द-र्शनदान ॥ एम कही दिधुं दरशन । निरखि वर्णी थया परसन ॥१८॥ पछी गुरुनी सेवामां रह्या । एवा हरि स्वामिने भाविया ॥ आपे अन्नप्रसादि ते जमे । करे तेते जे स्वामिने गमे ॥१९॥ पछी ज्यारेज्यारे पूजे स्वामी । त्यारे नित्य देखे बहुनामी ॥ पछी वर्णिए जाण्युं एरीत्ये । पूजुं हुं दिये दर्शन प्रीत्ये ॥२०॥ लियेछे पूजा जे स्वामी दिये । तेम मारीपण प्रभु लिये ॥ एम लेशे प्रभु पूजा ज्यारे । हुं कृतारथ मानिश त्यारे ॥२१॥ ते श्रीस्वामिनी सेवाए करि । करशे मनोरथ पुरो हरि ॥ पछी स्वामिनी सेवा श्रद्धाये । करतां वीत्युंछे चोमासुं त्यांये ॥२२॥ संवत्अढार वर्ष सत्तावन । कार्ति-कशुदी दन पावन ॥ एकादशी प्रबोधनीनाम । अतिसुंदर सुखनुं धाम ॥२३॥ तेदि महादीक्षा देवाने काज । इछ्या रामानंदजि म-

हाराज ॥ पछी महादीक्षा लेवाने माटे । कर्यो उपवास वर्णिराटे ॥२४॥ पछी श्रीकृष्णमंत्रनो जाप । कर्यो महादीक्षा लेवाने आप ॥ तियां तेड्यो ब्राह्मण अमल । पोताना संप्रदायमां कुशल ॥२५॥ तेपासे वेदशास्त्रनी विधि । करावी तेते सरवे किधी ॥ पछी श्रीकृष्णनो मंत्र जेह । अष्टाक्षर कहेवायछे तेह ॥२६॥ कह्यो जमणा कानमां तेवार । अर्थसहित करी उचार ॥ प्रबोधनी एकादशी दन । आप्युं महादीक्षारूपि धन ॥२७॥ बहुविधे वाजां वजडावी । कर्यो उत्सव संत तेडावी ॥ आव्या ब्रह्मचारी वळी संत । वध्यो आनंद सहुने अत्यंत ॥२८॥ कह्यो एजे श्रीकृष्णनो मंत्र । तेनो अर्थ कह्यो धार्यो अंत्र ॥ अंतःकरणनी वृतियो जेह । करवा निरोधमंत्र छे एह ॥२९॥ थाय हृदयमांहि प्रकाश । पामे कृष्णदर्शन फळ दास ॥ एह मंत्रफळ सुखकारी । कहे स्वामी सुणो ब्रह्मचारी ॥३०॥ देहस्मृति ज्यांलगण होय । धर्म तजवो नहि कहुं सोय ॥ ते धर्म कह्या ताते तमारे । तमे पाळोछो ते अनुसारे ॥३१॥ वळी पाळज्यो विशेष तमे । ए शिखामण दउंछुं अमे ॥ कृष्णपूजा मने चाखे करज्यो । पंचाध्याय पाठ ओचरज्यो ॥३२॥ आप शक्ति प्रमाणे परम । पाठ करवो वासुदेवमाहात्म्य ॥ फळ दळ प्रसादिनुं लेवुं । जळपण प्रसादिनुं पिवुं ॥३३॥ कृष्णनिवेदनुं अन्न जेह । जमवुं अधिक करी स्नेह ॥ पहोर रात्य जातां नित्य सुवुं । पहोर पाछलिरात्ये उठवुं॥३४॥ पृथ्वीपर करवुं आसन । करवुं कृष्णनाम कीरतन ॥ कृष्णभक्ति विना कोइ काळ । वृथा न जावादेवो दयाळ ॥३५॥ जे ग्रंथ कृष्णमाहात्म्ये सहित । ते सुणज्यो कहेज्यो करी हेत ॥ एम धर्म-

उपदेश आप्या । शिष्यमां मुख्य मोटेरा स्थाप्या ॥३६॥ पछी अ-
र्थसहित पाड्युं नाम । लेतां जन पामे सुखधाम ॥ सहजे संतने
सुखभंडार । एह अरथने अनुसार ॥३७॥ सहजानंद जगवंद जेह ।
कह्युं नाम तमारुं छे तेह ॥ तप स्वभावे आकारे करि । नारायण-
सम तमे हरि ॥३८॥ माटे नारायणमुनि नाम । कहेशे सर्वे पुरुष
ने वाम ॥ एम नाम स्वामिरामानंदे । कह्यां ते सांभळ्यां सुखकंदे
॥३९॥ पछी वर्णिस्वामिनी तेवारे । करी पूजा षोडश उपचारे ॥
करी प्रदक्षिणा दंडवत । पछी पूज्याछे संत समस्त ॥४०॥ पूज्या
वर्णी विप्र भलिविधि । वेदशास्त्रविधि पुरीकिधि ॥ पछी हाथ जोडि
उभा आगे । करे स्तुति अतिअनुरागे ॥४१॥ त्यारे स्वामी कहे मुज-
पास । मागो वर जेवी होय आश ॥ त्यारे वर्णि कहे मागवुं ए छे । जेम
तमारी पूजा कृष्ण लेछे ॥४२॥ वळी प्रकट दीएछे दर्शन । तेम मारे
थाय भगवन ॥ एह मागुंछुं हुं महाराज । बिजि इच्छा नथी मारे
आज ॥४३॥ त्यारे स्वामि कहे सत्यवचन । लेशे पूजा ने देशे दर्शन ॥
एम कहेतां सांभळतां वात । गयो दिन ने पडिछे रात्य ॥४४॥
कर्युं जागरण सहु मळि जन । गायां श्रीकृष्णनां कीरतन ॥ एम
करतां थयुं सवार । करावी रुडी रसोयुं त्यार ॥४५॥ जम्या ब्राह्मण
ने ब्रह्मचारी । साधु सतसंगी नरनारी ॥ सहु जमाड्या स्वामिरा-
मानंदे । कर्यो मोटो उत्सव आनंदे ॥४६॥ आप्यां वस्त्र ने दक्षिणा
बहु । राजिथइ गया द्विज सहु ॥ पछी स्वामिनीपेठ्ये पूजन । लिये
नित्ये ते प्रीत्ये श्रीकृष्ण ॥४७॥ तेणे राजि थया हरि घणुं । मान्युं
पोते कृतारथपणुं ॥ वळी आपे एमज दर्शन । तेणे पोते रहेछे प्र-

सत्र ॥४८॥ द्विभुज रूप राधिकासंगे । सुंदर वेणुं वजाडे उमंगे ॥ मनोहर मूर्ति नटवर । देखे छेलछबिलो सुंदर ॥४९॥ क्यारेक रमासंगे रंगराज । क्यारेक रुक्मिणीसंगे महाराज ॥ क्यारेक सखासंगे अरजुन । क्यारेक एकाएकथाय दर्शन ॥५०॥ क्यारेक द्विभुज चतुर्भुज देखे । देखे अतिमोद मन लेखे ॥ एम आपे थयुं नरनाट्य । करे चरित्र पोते तेमाट ॥५१॥ वेश तपस्विनो छे तेकाज । करे मनुष्यचरित्र महाराज ॥ एम कृष्णनी बुद्धिए करी । सेवेछे गुरुने पोते हरि ॥५२॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीरामानंदस्वामिए नीलकंठवर्णिने महादीक्षा आपी एनामे पिसतालिशमुं प्रकरणम् ॥४५॥

पूर्वछायो—सुंदर कथा सांभळो । थया स्वामिना वर्णी शिष्य ॥ डाह्या सर्वे सदगुण जेमां । असाधारण अहोनिश ॥१॥ एवा हरि बुद्धिवंतशुं । स्वामिए राख्यो सखाभाव ॥ कांइक कामकारणे । पुछे पोते करी उछाव ॥२॥ जियांजियां पोते विचर्या । तियांतियां वर्णि साथ ॥ रैवताचल आसपासले । कर्या बहु जीव सनाथ ॥३॥ कृष्णनी भक्ति अतिशे । प्रवर्तावि जनमांय ॥ जिज्ञासु जीव जोइने । पोते फर्या ग्रेवा चांय ॥४॥ चोपाइ—क्यांक पक्ष क्यांक रह्या मासरे । एम फर्या देश अविनाशरे ॥ एम रहेतां देतां दर्शन श्यामरे । आव्या पोते जेतपुर गामरे ॥५॥ तियां उनडनामे राजनरे । तेणे राख्याछे करी स्तवनरे ॥ कह्युं आ जे सरवे छे मारुंरे । तेतो जाणज्यो स्वामी तमारुंरे ॥६॥ पछी रह्या तियां रामानंदरे । सर्वे जनने देवा आनंदरे ॥ रहे सेवामां हरि तत्पररे । करे सेवा स्वा-

मिनी सुंदररे ॥७॥ गुणे करी अधिक छो सद्गुरीरे । गुण स्वाभावि छे आव्या नथीरे । सर्वेकाळ वळी सर्वस्थळरे । स्वस्वरूपविषे रहे अचळरे ॥८॥ सत्य शौच दया क्षमा त्यागरे । संतोष आर्जव ने वैराग्यरे ॥ शम दम साम्य उपरतिरे । तप तेज तितिक्षाना पतिरे ॥९॥ शास्त्रज्ञान ऐश्वर्यता अतिरे । वळ शूरपणुं ने समृतिरे ॥ स्वतंत्र कुशळ कांति धैर्यरे । चितकोमळ वाक्यचातुर्यरे ॥१०॥ नम्रता शील सह ओज वळरे । भग स्थिर गंभीर अकळरे ॥ आस्तिक अदंभी अमानरे । कीर्ति मौन गर्व नहि दानरे ॥११॥ मिताहार डाह्या मित्रपणुंरे । सर्वे उपकारि दया घणुंरे ॥ कामक्षोभ न पामते चित्तरे । अद्रोह पडउरमि जितरे ॥१२॥ आपे परने मान ते घणुंरे । अपरिग्रह ब्रह्मण्यपणुंरे ॥ शरणागतवत्सळ अनीहरे । एहआदि सद्गुण जेहरे ॥१३॥ तेह देखिने सरवे जनरे । पामे विसय पोताने मनरे ॥ एवा गुणवाळा जोइ सद्गुरे । माने मोटा हरिजिने बहुरे ॥१४॥ एवा गुणवाळा ब्रह्मचारीरे । करे सेवा स्वामिश्रीनी सारीरे ॥ एम अहोनिश सेवा कर्तारे । वील्यां वर्ष दोय संग रहेतारे ॥१५॥ धार्या धर्मनियम ते न मुकेरे । करे तप योगमां न चुकेरे ॥ जोइ स्वामी एवा वर्णिरायरे । स्थापि धर्मधुर एहमांयरे ॥१६॥ आपे इच्छ्या अंतर्ध्यान थावारे । मांड्युं वर्णिने वचन मनावारे ॥ जे वहेवार न जाणे लगाररे । तेने इच्छ्या सोंपवा वहेवाररे ॥१७॥ कहे स्वामी सांभळो सुजाणरे । कहुं वचन ते करवुं प्रमाणरे ॥ जे मारा आश्रित नरनाररे । तेने राखवां धर्ममोझाररे ॥१८॥ तमे वासुदेवमाहात्म्यरे । तेनो पाठ कर्यानुं छे निमरे ॥ तेमां वर्णाश्रमना

जे धर्मरे। कह्या स्त्रीना धर्म अतिपरमरे ॥१९॥ तेमां रखावज्यो सहुने तमेरे। एम आज्ञा करुंछुं अमेरे॥ करज्यो कृष्णनी पूजातो एवीरे। करी विठ्ठलेशे वळी जेवीरे ॥२०॥ तेतो श्रीकृष्ण तमारे विषेरे। विराजिरह्याछे अहोनिशरे ॥ तेना व्रत उपवास जेमरे। करवा वैष्णव करेछे तेमरे ॥२१॥ तमे शास्त्रमां जाणोछो घणुंरे। माटे मानो वचन मुजतणुंरे॥ मारा स्थानक उपरव रहेवारे॥ नथी बीजा कोइ तमजेवारे ॥२२॥ जेदिना मे निरख्यांछे तमनेरे। कर्योछे में मनोरथ मनेरे ॥ ते पुरो करो वरणिराटरे।.करवा योग्य. छो कहुंछुं तेमाटरे ॥२३॥ तमारा वैराग्यनी जे वातरे। अति तीव्र हुं जाणुंछुं तातरे ॥ पण ए काज तमथी थायरे। बिजाने ते केम कहेवायरे ॥२४॥ तमजेवातो तमे छो एकरे। अमे जोयुंछे करी विवेकरे॥ तमने निर्लेप अतिजाणीरे। निरबंध जोइ कहुं वाणीरे ॥२५॥ वसन भूषण वाहन जेहरे। ग्रहण करज्यो आपे जन तेहरे ॥ निजजननी पूरज्यो हामरे। करज्यो रक्षा तेनी आठुं जामरे ॥२६॥ कळिदोष लागवा मां देज्योरे। शरणागतने उगारी लेज्योरे ॥ तमे समर्थ छो तपोधनरे। द्रव्य नारी नहि करे बंधनरे ॥२७॥ गुणेकरी छो कृष्णसमानरे। एम जाणेछे सहु निदानरे॥ अतिधीर जणाणा अमनेरे। माटे मोटा कर्याछे तमनेरे ॥२८॥ एवी सांभळी स्वामिनी वाणीरे। बोल्या प्रभुजि उदासी आणीरे ॥ स्वामी तमारी आगन्या जेमरे। करवुं घटे सरवेने तेमरे ॥२९॥ पण ब्रह्मचर्यव्रत जेहरे। तेने पाळतो एवोहुं तेहरे ॥ तेने मानवुं आवुं वचनरे। नथी समर्थ हुं भगवनरे ॥३०॥ लोकशास्त्रमां वात छे एवीरे। ब्रह्मच-

यने निंदवा जेवीरे ॥ जेनी गंध मुंथी न सहेवायरे ॥ तेनेपासे में केम रहेवायरे ॥३१॥ वळी नारीने संगे सदायरे । मोटा मुमुक्षुने बंध थायरे ॥ मुक्तपण पड्या एने मळीरे । तेनी वात में श्रवणे सांभळीरे ॥३२॥ सौभरि ने वळी एकलशृंगरे । एने संगे जाग्योछे अनंगरे ॥ काम जागे त्यां क्रोधज होयरे । क्रोध त्यां मोह जाणवो सोयरे ॥३३॥ मोहथकी थाय स्मृतिनाशरे। स्मृतिनाशे बुद्धिविनाशरे ॥ पछी मोक्षने मार्गथी पडेरे । एनेसंगे अधमगे चडेरे ॥३४॥ माटे बिवुं एना संगथीरे । केम वचन मनाशे मुंथीरे ॥ एना विश्वासमांहि जे रह्यारे । हता मोटा तेपण छोटा थयारे ॥३५॥ जुवो शिव ने ब्रह्मानी वातरे । लखिछे शास्त्रमांहि विख्यातरे ॥ एनो जेणे विश्वास कीधोरे । तेने अंतरघाटे गळी लिधोरे ॥३६॥ काम क्रोध मद लोभ मोहरे । भय शोकादि शत्रुसमूहरे ॥ एह प्रकटे अंतरमांयरे । तेणेकरी कर्मबंध थायरे ॥३७॥ माटे बुद्धिवान जे कहेवायरे । तेणे एने संगे न रहेवायरे ॥ माटे प्रतीति न करवी मननीरे । ए समझण्य कृष्णना जननीरे ॥३८॥ जो दयाए करे मनसंगरे । थाय भरतपेठ्ये व्रतभंगरे ॥ माटे अग्निमांहि बळिजावुंरे । सारुं विष हळाहळ खावुंरे ॥३९॥ पण नारीतणो परसंगरे । अतिभुंडो लागे मने अंगरे ॥ तेम द्रव्य ते गमतुं नथीरे । तेनी वात कहुं हवे कथीरे ॥४०॥ मोटा धर्मवाळो होय जेहरे । थाय भ्रष्ट द्रव्यसारु तेहरे ॥ जुवो निमि वसिष्ठनी वातरे । पूर्वनी पुराणमां विख्यातरे ॥४१॥ दिधा लोभे सामसामा शापरे। तेणे दुःख पाम्या दोय आपरे ॥ वसिष्ठ ते वेश्यासुत थयारे । निमि जनक जीवथी

गयारे ॥४२॥ एम द्रव्यमां रह्यो संतापरे । द्रव्यसारु थाय बहु पापरे ॥ माटे समझए करवो विवेकरे । स्त्रीद्रव्यसम बंध नहि एकरे ॥४३॥ वळी देश काळ क्रिया देचरे । शास्त्र दीक्षा मंत्र संग भेवरे ॥ एह सवळे होय सवळुंरे । अने अवळे होय अवळुंरे॥४४॥ जेवुं सेवे तेवो थाय मत्यरे । करे कर्म पछी सत्यासत्यरे ॥ कर्मप्रमाणे फळ लहेरे । माटे विवेकी वेगळा रहेरे ॥४५॥ पिवे डाह्यो भोळो भांग्य मद्यरे । थाय बेउ घेला जाणो सद्यरे ॥ तेम दाम वाम फेलेकरीरे । सत्वगुणी ज्ञानी भुले हरिरे ॥४६॥ माटे स्वाभाविक गुण जेहरे । द्रव्य त्रियामां रह्याछे तेहरे ॥ एम स्वाभाविक गुण होयरे । ते त्यागवा समर्थ नहि कोयरे ॥४७॥ माटे ए प्रसंगमांहि क्यारेरे । स्वाभाविक रुचि नहि मारेरे ॥ पण तमे आज्ञा एवी कीधीरे । कहो करुं हवे कोण विधिरे ॥४८॥ पामे चित्त खेद अति मारुंरे । कहो थाय मारुं जेम सारुंरे ॥ सर्वे धर्म पळावा स्वामीरे । तमे समर्थ छो बहुनामीरे ॥४९॥ माटे एमां मारुं शुं छे कामरे । एवी बीजुं कहो सुखधामरे ॥ एम नारायणमुनि जेहरे । कयुं पोतानुं हारद तेहरे ॥५०॥ त्यागियोने देवा उपदेशरे । एम बोलिया वर्णिदिनेशरे ॥ एतो पोते छे पुरुषोत्तमरे । जेने नेतिनेति कहे निगमरे ॥५१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीनारायणमुनिए पोतानी रुचि कही एनामे छेंताळिशमुं प्रकरणम् ॥४६॥

पूर्वछायो—एवुं सुणी स्वामी बोलिया । सुणो हरि शुद्धबुद्धिवान ॥ हार्द तमारा हैयातणुं । ते सर्वे जाण्युं मे सुजाण ॥१॥

पण हुं करुं ते विचारी करुं । वणविचारे न करुं लेश।। बंध थातां देखुं जेहने । तेने नापुं एवो उपदेश ॥२॥ हुंपण हमणां रह्यो छउं । आ पवित्र पृथिवी मोझार ॥ धर्म पळाववा समर्थछुं । सर्वे वात मानो निरधार ॥३॥ हवेपण मारे जावुं थाशे । भूमि तजि ब्रह्ममहोल ॥ शिखामण्य सदशिष्य जाणी । आपुंछुं मति अडोल ॥४॥ चोपाइ— मारो मनोरथ सर्वे सारोरे । कहुं वचन ते रुदे धारोरे ॥ तम विना धर्मधुर जेहरे । बिजाथकी न उपडे तेहरे ॥५॥ माटे मानो वचन वर्णिरायरे । तमने बंधन नहि थायरे ॥ तमे करशो जो नारीशुं वातरे । नहि बंधाओ कहुंछुं तातरे ॥६॥ होय युवतियूथ अपाररे । तमे रहेज्यो ते नारी मोझाररे ॥ सदा रहेशो तेमां निर्लेपरे । बिजानेतो बोल्ये चडे केफरे ॥७॥ तमे कंचन कांताए करीरे । निश्चे नहि बंधाओ श्रीहरिरे ॥ तमने साक्षात सविता मळीरे । आप्योछे वर तमने वळीरे ॥८॥ सूर्यनारायण थइ राजीरे । रह्या हृदय तमारे विराजीरे ॥ तमे नारायण सुखकारीरे ॥ निरलेप ने निरविकारीरे ॥९॥ एवा समर्थ छो सत्यवातरे । माटे कहुंछुं तमने तातरे ॥ बिजा सर्वे संत छे आ साररे ॥ पण एनेतो राखवा न्याराररे ॥१०॥ बिजा ब्रह्मचारी संत सोइरे । नारी वात सांभळशे कोइरे॥ थाशे भ्रष्ट जाशे नरकमांइरे। तेमां फेर म जाणशो कांइरे ॥११॥ माटे रक्षा ते करज्यो एनीरे । होय आश्रित तमारा तेनीरे ॥ द्रव्यनारीथी उगारी लेज्योरे । एवी शिखामण नित्य देज्योरे ॥१२॥ कहुं सांभळज्यो सहु जनरे । एम मनाव्युं गुरुए वचनरे ॥ इच्छा नथी उरमांहि जेनीरे । वात मनावी स्वामिए तेनीरे ॥१३॥ ज्यारे

आगन्या मानी ए शुद्धरे। त्यारे स्वामी बोलिया विशुद्धरे ॥ सर्वे संतने कह्युं बोलावीरे । सांभळो शिष्य सर्वे आवीरे ॥१४॥ आ श्रीनारायणमुनि जेछेरे । आजथी मारे ठेकाणे रहेछेरे ॥ मानज्यो सहु आनां वचनरे । जेह आश्रित हो मारा जनरे ॥१५॥ त्यारे सर्वे जने जोड्या हाथरे । सारुं मान्युं अमे मारा नाथरे ॥ त्यारे हरि पोते उभा थयारे । गुरु आगे हाथ जोडि-रह्यारे ॥१६॥ त्यारे स्वामी कहे हुंछुं प्रसन्नरे । मागो मुज-पासेथी वचनरे ॥ एवी ब्रह्मांडे वस्तु न कांयरे । जे मागोने अमे न अपायरे ॥१७॥ अतिहेत भर्यां सुख वदनरे । एवां सुण्यां स्वा-मिनां वचनरे॥ पछी बोल्याछे वर्णिराटरे । स्वामी प्रसन्न जाण्या ते-माटरे ॥१८॥ स्वामी वर देवा योग्य जो हउंरे । तो करजोडी तमने कहुंरे ॥ मागुं प्रथम ए गुरुरायरे । कृष्णचरणकंजे प्रीति थायरे ॥१९॥ वळी हरिजनने होय दुःखरे । थाय मने ए भोगवे सुखरे ॥ कृष्णभक्त जो पूर्वने कर्मेरे । अन्न वस्त्र पामे परिश्रमेरे ॥२०॥ एनुं कष्ट आवे मुजमांयरे । एह सुखमां रहे सदायरे ॥ रुडी हरिकथा हरिजनरे । तेनो संग देज्यो निशदनरे ॥२१॥ वळी हरिना गु-णनेविषेरे ।मारी वाणी ते रहेज्यो हमेशरे ॥ कृष्णकथामां रहेज्यो आ कानरे । हरिसेवामां हाथ निदानरे ॥२२॥ हरिस्मृतिमां मारुं मनरे । मागुंछुं हुं रहेज्यो निशदनरे ॥ कृष्णदर्शनमांइ मारां नेणरे। मागुंछुं हुं रहेज्यो दिनरेणरे ॥२३॥ देह अंतःकरण क्रियायरे । नित्य हरिनी भगति थायरे ॥ एह माग्युं ते देज्यो उमंगेरे । केदि रासशोमां दुष्टसंगेरे ॥२४॥ एटला वर मुजने देज्योरे । मारी प्रा-

रथना सुणि लेज्योरे ॥ एवुं मुणि बोल्या गुरु वाणीरे । शुद्ध आ-
शयवाळा शिष्य जाणीरे ॥२५॥ कह्युं मनोरथ जे तमारोरे । नि-
श्चयपुरो थाशे उर धारोरे ॥ एवो वर वरणिने आपीरे । राख्या पो-
ताने ठेकाणे स्थापीरे ॥२६॥ पछी शिष्य लइ निजसाथरे । आव्या
गाम फणेणिये नाथरे ॥ तेदि हती एकादशी दनरे । कर्यो उत्सव
सहु मळि जनरे ॥२७॥ द्वादशीये संत विप्र जनरे । तेने कराविया छे
भोजनरे ॥ आप्यां विप्रने सुंदर दानरे । कर्यां भद्रानदीमांहि स्नानरे
॥२८॥ बेठा एकांते पद्मआसनेरे । कृष्णमूरति चितवी मनेरे ॥
करी समाधि कृष्णमां रइरे । त्यारे देहनी विस्मृति थइरे ॥२९॥
पछी श्रीकृष्ण इच्छाए करीरे । उद्धवजिए देह प्रहरीरे ॥ गया
विशाळाप्रत्ये ते वळीरे । पूर्वे हति तेवी देह मळीरे ॥३०॥ पाम्या
सिद्धदेह तेह वाररे । कृष्णभक्ति करवा निरधाररे ॥ संवत् अढार
वर्ष अठ्ठावनरे । मागशरशुदी तेरश दनरे ॥३१॥ वार देवगुरु दन
जाणोरे । मुक्युं तन तेदि परमाणोरे ॥ जन करतांहतां कीर्तनरे ।
तेने जणाणुं तजियुं तनरे ॥३२॥ जोइ नाडी चालतां न जाणीरे ।
त्यारे जनने आव्यां आंख्ये पाणीरे ॥ मळी जन करे बहु शोकरे ।
कहे तज्युं उद्धवे आ लोकरे ॥३३॥ जाण्युं सहुवे हरिधाम गयारे ।
एवुं सुणिने व्याकुळ थयारे ॥ रुवे जन नेणेभरि नीररे । कोइ धरि
शके नहि धीररे ॥३४॥ हावभाव हसवुं संभारीरे । मिठि बोलनी
मनमां धारीरे ॥ मनोहर मूरति विचारीरे । बहु रुवेछे नरने नारीरे
॥३५॥ वळी वरणिआदी जे संतरे । सर्वे शोकातुर छे अत्यंतरे ॥
पछी नाहिने आव्यां जे जनरे । लाव्या अबीर गुलाल चंदनरे ॥३६॥

न अंडे कोइ भाइरे ॥ बिजा आश्रित जन छे जेहरे । बहु मळी बेठा सहु तेहरे ॥६॥ सर्वे हाथजोडि पाय नमेरे । अमारा गुरुमूर्त्ति छो तमेरे ॥ वळी सहेजे आपोऊो आनंदरे । माटे सत्यनाम सहजानंदरे ॥७॥ सद्‌गुणे शोभानुं छो धामरे । वळी तमे छो स्वामिने ठामरे ॥ माटे अमने जाणी तमारांरे । कहेज्यो शिखनां वचन सारांरे ॥८॥ प्रभु तमारी आज्ञाने नियेरे । रहेशुं श्रद्धासहित हमेशेरे ॥ माटे कहेवुं घटे तेम कहेज्योरे । सारी सुखनी शिखामण्य देज्योरे ॥९॥ एम सहु मळी कहे जनरे । तेनां सांभळ्यां नाथे वचनरे ॥ पछी बोल्या नाराणमुनिरे । शिखामण हितकारी सहुनीरे ॥१०॥ कह्युं धर्मशास्त्रने वचनेरे । धर्ममांहि राखवा जननेरे॥ कहे नर देव ने पितररे । शेष शशि सुर ने इतररे ॥११॥ जेजे पाम्या सुख ने मोटाइरे । तेतो रहेतां थकां धर्ममांइरे ॥ कह्युंछे श्रुतिस्मृतिमां एमरे । सत्यधर्मने मुकाय केमरे ॥१२॥ तेतो मोटा पुरुषने मळेरे । त्यारे सहुसहुना धर्म पळेरे ॥ ते वासुदेवमाहात्म्य मांइरे । कह्याछे सहुना धर्म त्यांइरे ॥१३॥ एम उद्धवस्वामिए कह्युंछेरे । तेसर्वे मारे हैये रह्युंछेरे ॥ माटे धर्मने सहु अनुसरोरे । भावे कृष्णनी भगति करोरे ॥१४॥ पाळो एटली आगन्या मारीरे । जेणे सुखी थाओ नरनारीरे ॥ एह शिखामणनां वचनरे । सर्वे हृदयमां धारज्यो जनरे ॥१५॥ वळी प्राकृत जीवनी रीतेरे । शोक स्वामिनो म करो चित्तेरे ॥ एवुं अखंडरूप अविनाशरे । तेतो केदिये न थाय नाशरे ॥१६॥ थाय प्रकट भूमियें महाराजरे । तेवो जीवोना कल्याण काजरे ॥ एवुं उद्धव ने अंतर्ध्यानरे । तेतो स-

तंत्रपणे निदानरे ॥१७॥ पण काळ करमने वशरे । नोय जीवोपेखे परवशरे ॥ एम समझे छे दैवी जनरे । आसुरी मोह पामेछे मनरे ॥१८॥ माट्ये शोकने सरवे तजोरे । प्रत्यक्ष परमेश्वरने भजोरे ॥ मानि मनमां उपदेशरे । हवे जाओ सहु देश प्रदेशरे ॥१९॥ हुंपण जाउंछुं पुर धोराजिरे । तमे रहेज्यो सहु जन राजिरे ॥ कहुं सांभळज्यो सहु जनरे । एम बोल्या प्रभुजि वचनरे ॥२०॥ सुणि शोक तज्यो सहु जनरे । जाण्या प्रभुजिने गुरु मनरे ॥ पछी गयां घेरे नरनारीरे । हृदे हरिनी मूरति धारीरे ॥२१॥ हरि निजगुरुने विरहेरे । चित्ते क्षोभ ने दुःखी छे देहेरे ॥ पण अंतरदर्शने करिरे । धारी रह्याछे धीरज्य हरिरे ॥२२॥ पोते हर्यो ते सर्वेनो शोकरे । माटे हरिनाम कहे लोकरे ॥ पछी बहु संत लइ साथरे । त्यांथी चाल्या नीलकंठ नाथरे ॥२३॥ धर्म प्रवर्तोवामां छे चित्तरे । आव्या धोराजि संते सहितरे ॥ तियां अतिहेते करी जनरे । कर्युं प्रभुजिनुं ते पूजनरे ॥२४॥ दइ दर्शन आव्या भाडेररे । निजजन पर करी मेखरे ॥ यांथी माणावद्र गया नाथरे । निरखि जन थयांछे सनाथरे ॥२५॥ त्यांथी पिपलाणामां पधार्यारे ॥ जनने मन मोद वधार्यारे ॥ त्यांथी आव्या गाम अगत्राइरे । जियां भक्त छे पर्वत भाइरे ॥२६॥ त्यांथी आव्या गाम कालवाणीरे । निजदास पर दया आणीरे ॥ कियां एकदिन कियां दोयरे । कियां त्रण दिन रह्या सोयरे ॥२७॥ सहुने ज्ञान आपी समझाव्यारे । पोतपोताने धर्म रखाव्यारे ॥ पोते गुरुनी आगन्या मानीरे । बेठा वाहनपर सुखदानीरे ॥२८॥ भारेभारे वस्त्र ने भूषणरे । पहेर्यां जनहिते ते

पूजाने वंदना बहुविधिरे । शास्त्रप्रमाणे सर्वे किधिरे ॥ पछी करी सुंदर विमानरे । तेमां तन वेसार्यु निदानरे ॥३७॥ लइचाल्या भद्रानदी कांठेरे । विप्र विष्णुसूक्त करी पाठेरे ॥ झांझ मृदंगे गायछे जनरे । गायामांहि थायछे रुदनरे ॥३८॥ पछी भद्रावतीतीरे गियारे । शोधि सुंदर भूमिका तियांरे ॥ तियां उतारी विमान जनरे । लाव्यां तुळसी पिपळो चंदनरे ॥३९॥ एह काष्ठतणुं चिता रच्युंरे । नवरावि तने घी चरच्युंरे ॥ चितामां पधाराव्युं तेवाररे । कर्यो कृष्णे अग्निसंस्काररे ॥४०॥ बहु घृत होमी वाळी देहरे । नाखि वानि जळमांहि तेहरे ॥ सर्वे शास्त्रविधि करि स्नानरे । आव्या सर्वे संत निजस्थानरे ॥४१॥ पछी तेदि उपवास करीरे । बीजे दिवसे लखि पतरीरे ॥ सुणि सर्वे साधु हरिजनरे । अतिव्याकुळ थयाछे मनरे ॥४२॥ कर्या स्नान तज्यां घरकामरे । मळी आव्याछे फणेणि गामरे ॥ नयणे वरसे आंसुनी धाररे । स्वामिमांहि छे स्नेह अपाररे ॥४३॥ घडिघडिनां सुख सांभरेरे । तेणे आंखमां आंसुडां झरेरे ॥ दडदडने नारेछे नीररे । अतिशोकेछे मन अधीररे ॥४४॥ ब्रह्मभावने पाम्या उद्धवरे । करवो शोक तेनो असंभवरे ॥ तोय समतो नथी तनतापरे । करे वियोगमांहि विलापरे ॥४५॥ तेने जोइ नारायणमुनिरे । करेछे मनुवारय सहुनीरे ॥ आपी धिरज्य उतार्या जनरे । एम करतां थयो बीजो दनरे ॥४६॥ तेदिवसथी तेरमा सुधिरे । वांचि गीता ते विप्र सुबुद्धिरे ॥ शास्त्रविधिये कर्युं जे अन्नरे । तेनुं कर्युंछे सहुए भोजनरे ॥४७॥ पाळवानुं पाळ्युं श्राद्ध कीधुंरे । दान देवानुं ते दान दीधुंरे ॥ कर्युं बारमुं जेम घटितरे । जमाड्या वाडव करी प्रीतरे

॥४८॥ तेरमे त्रिश वरणि साथरे। जमाडि आप्यां वस्त्र ते हाथरे॥ पछी आव्याहता हरिजनरे। तेनेपण कराव्यां भोजनरे ॥४९॥ वळी एह गामना रहेनाररे। तेहपण जम्या नरनाखरे॥ पछी सर्वे मळि हरिजनरे। कर्युं कृष्णदेवनुं पूजनरे ॥५०॥ सुंदर वस्त्र घरेणां पेरावीरे। पूज्या महाराजने प्रेम लावीरे॥ गीताना वांचनाराने वळीरे। आप्यां वस्त्र द्रव्य सहुए मळीरे ॥५१॥ यथायोग्य क्रिया सर्वे किधिरे। जेम कहिछे शास्त्रमां विधिरे॥ तेना खरचतणुं जे धनरे। भरिआप्युं मळी सहु जनरे ॥५२॥ निजपोच प्रमाणे सौ गृहस्थेरे। खरच उपाडिलिधुं समस्तेरे॥ थयो उत्सव पूरण ज्यारेरे। दिन चौदमो थयोछे त्यारेरे ॥५३॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये रामानंदस्वामिए नारायणमुनिने धर्मधुर सोंपिने देहत्याग कर्यो एनामे सडतालिशमुं प्रकरणम् ॥४७॥

पूर्वछायो—सुंदर सारी कथा कहुं। त्यारपछिनी जाणज्यो जेह॥ अतिचरित्र पवित्र छे। सहु सुणज्यो करी सनेह ॥१॥ सवसंगी स्वामितणा। निरमळ अति नरनाख॥ हरि वेठा सभा करी। त्यागिसंत गृही ब्रह्मचार ॥२॥ मुखआगे मुकुंदआदि। वेठा बहु ब्रह्मचार॥ त्यारपछी मुक्तानंदआदि। वेठा संत अपार ॥३॥ त्यारपछी मयारामआदि। वेठा द्विज सुजाण॥ त्यारपछी मुळजि आदि। वेठा क्षत्रि प्रमाण ॥४॥ **चोपाइ**—वेठा वैश्य पर्वतादि जेहरे। शूद्र काळानाइआदि तेहरे॥ वेठा पुरुष पुरुषमां मळीरे। तेकेड्ये वेठि बायुंमंडळीरे ॥५॥ द्विज लाडकीआदि जे बाइरे। वेठि जेम

जीवनरे ॥ स्त्रियोने धर्ममां रखावारे । बोल्या तेशुं तेने सुख थावारे ॥२९॥ कर्युं मोटि उपाधिनुं ग्रहणरे । पण रति नथी अंतःकरणरे ॥ कोइसमे ने कोइ ठेकाणेरे । नथी आसक्त सौजन जाणेरे ॥३०॥ सर्वेधर्मने स्थापवा काजरे । गया मांगरोळे महाराजरे ॥ शहेर वारुं छे सुंदर वटरे । शोभे सिंधु तीरे त्यां निकटरे ॥३१॥ कर्युं एकांते वडे आसनरे । तियां आव्याछे जिज्ञासु जनरे ॥ करी दर्शन पाम्या आनंदरे । वाध्यो हर्ष जोइ जगवंदरे ॥३२॥ तियां संत वसेछे समोहरे ।.जेने काम क्रोध नहि मोहरे ॥ व्यापकानंद स्वरूपानंदरे । एहादि निरखि पाम्या आनंदरे ॥३३॥ गोवर्धन दामोदर जेहरे । रामचंद सुरचंद तेहरे ॥ रतनजिआद्ये ए वणिकरे । क्षत्रि मंछाराम भक्त एकरे ॥३४॥ धनजि माधो आणंदभाइरे । त्रिकम ने राजु भाणबाइरे ॥ एहादि लइ शूद्र अपाररे । सहु आविबेठां नरनाररे ॥३५॥ करे सेवा पुछे समाचाररे । भले पधार्या प्राणआधररे ॥ तेहप्रत्ये हरि थिरा रहीरे । जेम छे तेम वारता कहीरे ॥३६॥ कह्युं स्वामी रामानंद जेहरे । गया स्वधाममां तजि देहरे ॥ सुणि सर्वे शोकातुर थयारे । स्वामी आपणने छळिगयारे ॥३७॥ त्यारे हरि कहे संत सुजाणरे । प्रभु रह्याछे प्रकट प्रमाणरे ॥ बहु समर्थ छे बाळ नानारे । सहु जाणशे नहि रहे छानारे ॥३८॥ एमकहिने धीरज्य आपीरे । शोक स्वामिनी कोरनो कापीरे ॥ पछी वाव्य तियां एक हतिरे । जेनुं स्वादु जळ मिठुं अतिरे ॥३९॥ तेतो काळेकरि धुराणिरे । नावे कामे ते कोइने पाणिरे ॥ तेतो गळावि आपे महाराजरे । सहुने जळ पिवाने काजरे ॥४०॥ काढ्यो गाळ

ने जळ निसर्युंरे । पछी कर्युं ए वाप्यनुं मर्युंरे ॥ कर्यो मोटो उत्सव ते दिनरे। तेव्या ब्राह्मण करवा भोजनरे ॥४१॥ थोडो घणो लिधो सराजामरे। आदर्युं तेपर मोटुं कामरे ॥ द्विज शहेरना सर्वे नोतर्यारे। तेणे मनमान्या मोदक कर्यारे ॥४२॥ तीर्थवासिने काजे तैयाररे। कर्यो शिरो पुरी ने कंसाररे ॥ सतसंगिने कह्युं वचनरे। जमो आज उत्सवनुं अन्नरे ॥४३॥ कहे कविश्वासी केम थाशेरे। सिधुं खुटशेने लाज जाशेरे ॥ पण न खुट्युं सिधुं ने लोटरे। नावी दाळ मशालानी खोटरे ॥४४॥ जम्या द्विज हजारो हजाररे। बिजा सत्संगी जम्या अपाररे ॥ रुडीरीत्ये शुं कर्यो समैयोरे। तेतो मुखे केम जाय कैयोरे ॥४५॥ देवतानीं तृपतिने काजेरे। कराव्यो हवन महाराजेरे ॥ करतां पूजन देवतातणुंरे। दिठुं जने त्यां आश्चर्य घणुंरे ॥४६॥ सतसंगी साधु सहु कोइरे। सहु रह्यांतां हरिने जोइरे ॥ त्यांतो थयुं अलौकि दर्शनरे। जोइ मगन थयां सहु जनरे ॥४७॥ दिठां चार आयुध चारे हाथेरे। सारो मुगट धर्योछे माथेरे॥ पहेर्यां पीतांबर हेमरूपरे। घनश्याम मूरति अनूपरे ॥४८॥ श्रीवत्स चिन्ह शोभेछे घणुंरे। एवुं दर्शन थयुं हरितणुंरे ॥ तेने डाबे पडखे दयाळरे। दिठि श्वेत मूरति विशाळरे ॥४९॥ चार मुख ने अष्ट छे द्रगरे। चार हाथ ने चार छे पगरे ॥ जोडिरह्या जुग कर आगेरे। ग्रहि एके पूजा अनुरागेरे ॥५०॥ एक हाथमां छे धर्मशास्त्ररे। श्वेतांबरे शोभेछे सुंदररे ॥ अंगोअंग शोभे अलंकाररे। रत्नजडित मुगट साररे ॥५१॥ अतिशांत एवा धर्म भाळीरे। जोयुं जमणिकोरे निहाळीरे ॥ दिठां द्विजजयाळां भगतिरे। वस्त्र घरेणे शोभेछे अतिरे

॥५२॥ गौरतन कनक कर थाळीरे। पूजा विधि लिधिछे ते माळीरे॥ एवा विष्णु भक्ति धर्म जोइरे। पाम्या विसय जन सहु कोइरे ॥५३॥ कहे मनुष्याकारे आ मोराररे । एवुं दिठुंछे मुहूर्त्त चाररे ॥ पछी पूजाविधि पुरो थियोरे । सर्वे जन मन मोद आवियोरे॥५४॥ पछी वेदवित जे ब्रह्मनरे । बिजां मळ्यां हतां बहु जनरे॥ करी निश्चय ते थया आश्रितरे । रह्यां वचनमां करी प्रीत्यरे ॥५५॥ मेलि बिजा देवनी उपासरे । थयां श्रीकृष्णदेवनां दासरे ॥ एम निज ऐश्वर्य अनूपरे । देखाड्युं ए प्रकारनुं रूपरे ॥५६॥ जोइ ब्राह्मण ने बिजां जनरे। दृढ निश्चय करी लिधुं मनरे ॥ एह देखाड्यो प्रौढ प्रतापरे। जोइ जन मगन थयां आपरे ॥५७॥ ऋतु वसंत समानेविषेरे। कर्युं चरित्र ए जगदीशेरे ॥ एह चरित्र श्रीहरितणुंरे। कह्युं थोडुं ने रह्युंछे घणुंरे ॥५८॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्य-निष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीमांगरोळे महाराजे उत्सव कर्यो एनामे अडतालिशमुं प्रकरणम् ॥४८॥

पूर्वछायो—शुभमति सहु सांभळो। अतिप्रतापी कृष्णदेव ॥ त्यारपछिनी वारता । कहुं सांभळो सहु ततखेव ॥१॥ अतिसामर्थि वावरे । जनमन मनावा काज ॥ लोकमां अलौकिकपणुं। देखाडेछे महाराज ॥२॥ जे सुख न सुण्युं श्रवणे । नयणे न दिठुं निरधार ॥ तेह सुख आ भूमिमां । भोगवेछे नर ने नार ॥३॥ तेह प्रताप श्रीहरितणो । जाणे जन सहु कोय ॥ त्यारपछिनी कथा कहुं । सहु सांभळज्यो चित्तप्रोय॥४॥ चोपाइ—प्रभु समर्थ सुखना धाम। बेठा संतमांहि घनश्याम ॥ करे ध्यान धारणानी वात । मुणि जन

थाय रळियात ॥५॥ पछी थया थोडाघणा दन। बेसे संत ने करे भजन ॥ त्यांतो ध्यानमां दिठा दयाळ । सहजानंद जनप्रतिपाळ ॥६॥ जेना एकेक अंगे निदान। कोटि सूरज शशिसमान ॥ निसरेछे तेजना समोह । घनश्याम मूरति छे सोह ॥७॥ अंगे पहेर्यां पीतांबर नाथे। मोरमुगट धर्योछे माथे ॥ कौस्तुभमणि वेजयंतिमाळा। दिव्य घरेणे शोभे रूपाळा ॥८॥ वेउ हाथे वजाडेछे वेण। एवा कृष्ण दिठा सुखदेण ॥ थयुं एवुं साक्षातकार द्रष्ण । जाण्या पूर्ण पुरुषोत्तम कृष्ण ॥९॥ पछी करी परस्पर वात। थया संत राजि रळियात॥ सहजे सहजे आपेछे आनंद । सुखदायी स्वामि सहजानंद ॥१०॥ सहजे सहजे थायछे समाध्य। जे कोइ देवने छे जो दुराध्य॥ पछी चलाव्युं एज प्रकरण । थाय समाधि होय सरण ॥११॥ बाळ जोवन ने वृद्ध वळी। थाय धारणा ने पडे ढळी ॥ द्विज क्षत्रि वैश्य शूद्र चार । होय कोइ नर वळी नाख॥१२॥ पडे नजरे थाय प्राण लीन । भर होय कोइ जो मलिन ॥ रामउपासी रामने देखे। कृष्ण-उपासी कृष्णने पेखे ॥१३॥ नृसिंहउपासी देखे नृसिंग । देखे इष्ट थाय दले दंग ॥ शिवउपासी देखे शिवने । थाय दर्शन वहु जीवने ॥१४॥ देवीउपासक देखे देवी। आवे ध्यानमां मूरति एवी ॥ आवे जैन देखे तीर्थंकर । वळी म्लेच्छ देखे पेगांबर ॥१५॥ पीरउपासी देखे पीरने । वीरउपासी देखे वीरने ॥ देखे ब्रह्मने ब्रह्मउपासी । एकरस चिद्घनराशि ॥१६॥ वामनउपासी देखे वामन। लछमनना देखे लछमन ॥ देखे हनुमानना हनुमान । थाय मार्गिने धणिनुं ध्यान ॥१७॥ सूर्यउपासी सूर्य निहाळे। भैरवउपासी भैरव भाळे॥

एम आप आपणा जे देव । देखे घ्यानमांहि ततखेव ॥१८॥ होय पापी ते देखे कृतांत । जेवुं देखे कहे तेवुं वृतांत ॥ कोइ देखेछे शेप गणेश । थाय धारणा एम हमेश ॥१९॥ देखे सुरपुर ने कैलास । कोइ सत्यलोक वैकुंठवास ॥ कोइ गोलोक ब्रह्मनगरी । एम देखाडे घ्यानमां हरि ॥२०॥ कोइ देखे देहनुं स्वरूप । महा मलिन जाणे नरककूप ॥ देखे पोतानुं पारकुं मन । जेम देखे तेम कहे जन ॥२१॥ एम देखाड्यो प्रताप घणो । सहु जाणे आ महाराजतणो ॥ देखे नाथने नाडी तणाय । निर्खि स्वामिने समाधि थाय ॥२२॥ पछी सहुने वात साचि लागी । थया सत्संगी स्वमत त्यागी ॥ चारे संप्रदायना संत आव्या । जाणि कल्याण स्वामिना काव्या ॥२३॥ तेने शिखवेछे योगकळा । शिखे जन मळी ते सघळा ॥ जेजे देखे समाध्ये साक्षात । सुणो सहु कहे तेनी वात ॥२४॥ राधा पार्षदादि व्रजपति । देखे गोलोकमां करी गति ॥ वैकुंठ रमा ने पारपद । देखे समाधिमां हरि सद ॥२५॥ कोइ देखे महापुरुष अमेव । श्वेतद्वीपमुक्त वासुदेव ॥ रमा पार्षद भूमापुरुष । देखे तेजमंडळ सुजस ॥२६॥ कोइ नरनारायण ऋषि । देखे विशालाने थाय खुशि ॥ कोइने योगेश्वर भगवान । तेनुं करावे जनने ध्यान ॥२७॥ क्षीरसागरे कमळासाथ । देखे शेषपर सुता नाथ ॥ कोइ देखे हिरण्यमय श्याम । अर्कबिंबसहित सुखधाम ॥२८॥ यज्ञपुरुषरूप जन जोय । माने सहुनुं कारण हरि सोय ॥ कोइ नाडी प्राणने संकेली । देखे प्रकट मूर्ति रसिली ॥२९॥ प्राण राखवा त्यागवा तर्त । थया स्वतंत्र जन समर्थ ॥ कोइ सिद्धासन पद्मासन । जाणे वीर वज्रासन जन ॥३०॥

स्वस्ति शवासने राखि प्राण । थाय तन सम काष्ठ पाषाण ॥ बाळ युवा वृद्ध त्रिया जेह । ध्यानमांथी न नीसरे तेह ॥३१॥ तेमांथी केने प्रहरे जगाडे। केने बेपोरे केने बे दाडे॥केने पक्ष मास मासे दोय। जागे त्रण चार मासे कोय ॥३२॥ थोडे काळे बहु काळे उठाडे । शब्द संकल्पे जोइ जगाडे ॥ कोइ न जागे नावे देहमां । तेने जोरे लावे तन तेमां ॥३३॥ कोइ ब्रह्मपुर वैकुंठ जेह । करे गोलोकनी वात तेह ॥ श्वेतद्वीप त्रिलोक निहाळी । कहे सुरासुर स्थान भाळी ॥३४॥ कहे स्थान अज हरि हरनुं । कहे लोकालोकथी परनुं ॥ भूगोळ खगोळ के पाताळ। उत्पति स्थितिने प्रलयकाळ॥३५॥ एवा जोइ पाकि स्थितिवाळा । तेने शिखवेछे योगकळा ॥ शिखवे नाडि खेंचिने मेले । सर्वे अंगेथी प्राण संकेले ॥३६॥ एक अंगे लावे जीव प्राण । एम शिखवे सहुने सुजाण ॥ पछी अंग कापे बाळे कोय । तेनी पीडा पंडे लेश नोय ॥३७॥ कोइ रह्या अंतर्दृष्टि करी । कोइ देखे दृष्टि आगे हरि ॥ कोइ एकनेत्रे मूर्ति लावे । कोइ दोय द्रगमां ठेरावे ॥३८॥ कोइ उलटां पलटावे नेण । एम शिखवेछे सुखदेण ॥ तेमां मूर्ति मिटेथी न जाय । अक्षिविद्या एनाम कहेवाय ॥३९॥ फेरि नेत्र ताणे नाडी प्राण । एह अक्षिविद्यानुं एधांण ॥ अनिमेष रहे द्रग दोय । एवुं शिखवे श्रीहरि सोय ॥४०॥ षट चक्रमांथी चक्र एक । शिखवे प्राण रुंधवा विवेक ॥ एकचक्रे रही सुणे बहुरव । एकचक्रे रही गणे प्रणव ॥४१॥ इडा पिंगला सुषुम्णा नाडी । तेने मारगे चलावे दाडी ॥ रवि चंद्रनुं लोक पमाडे । कोइने सुरपुर देखाडे ॥४२॥ करावे अन्यतनमां प्रवेश । जाणे परना मननी अ-

शेश ॥ वळी परना प्राण करे रुंध । एवुं शिखवे जनने सद्बुद्ध ॥४३॥ जाणे परना अंतरनी आपे । तेतो श्रीहरिने परतापे ॥ एवो प्रताप न जाय कैये । सहु विचारि रह्याछे हैये ॥४४॥ पछी वात चालि गामोगाम । कहे प्रकट्या पूरणकाम ॥ वळी बांध्यां सदाव्रत बहु । सुणो सहु नाम तेनां कहुं ॥४५॥ माणावद्र लोज मांगरोळे । थाय तीर्थवासी त्यां टोळे ॥ अगत्राइ भाडेर धोराजि । तियां जमे साधु थाय राजि ॥४६॥ जामवाळि भुज ने नगर । फणेणि सांकळि जेतपर ॥ कोटडुं गढडुं कारियाणी । आवे तीर्थवासी तियां ताणी ॥४७॥ जेतलपुर ने श्रीनगर । एह आदि बिजां बहु पुर ॥ दिये सदाव्रत देदेकार । सर्वे जन करे जेजेकार ॥४८॥ एम आनंद उत्सव थाय । गुण श्रीहरिजिना गवाय ॥ पछी महाराज कहे मुनिराय । अमे जाशुं सतसंगमांय ॥४९॥ तमे राजि आनंदमां रहेज्यो । रुडिरीत्ये सदाव्रत देज्यो ॥ एम कही स्वामिसहजानंद । चाल्या जनने देवा आनंद ॥५०॥ त्यांथी आव्या मेघपुरमांय । मळ्या मुक्तानंदस्वामी त्यांय ॥ तेतो गयाहता कच्छदेश । देवा सहुने सारो उपदेश ॥५१॥ तेणे सुणिति समाधि काने । नोति मनाणि मायाने भाने ॥ तेना व्योममां फोम न रइ । बोल्या सत्संगनो पक्ष लइ ॥५२॥ कहे सहुनी समजण काची । मानी जुठि समाधिने साची ॥ आटला दिन सत्संग करी । घडिकमां मति केम फरी ॥५३॥ महाराज दियो पापंड मेली । सतसंगमां न थावुं फेली ॥ समाधि कांइ नथी सोयली । मोटा योगिने पण दोयली ॥५४॥ तेतो जेने तेने केम थाय । बिजा माने अमे न मनाय ॥ पछी हरि बोल्या धीरा रही ।

मुक्तानंदजिने वात कही ॥५५॥ कहे सहु मळी करेछे जन । स्वामी रामानंदनुं भजन ॥ तेमांथी एने जणातुं हशे । तेतो वारशो पण तेम कहेशे ॥५६॥ एम वात करी बहुवार । पण मनाणि नहि लगार ॥ पछी पासे हता संतदास । जेने अंतरे छे परकाश ॥५७॥ तेने वेसार्या धारणामांइ । नाडी प्राण रह्या नहि कांइ ॥ कहे मुक्तानंदने श्रीहरि । जुवो धारणा धीरज्ये करी ॥५८॥ जुवो हाथने पगनी नाडी । जो जागेतो उठाडो जगाडी ॥ मुक्तानंदजिये कर्यो विचार । नथी वात खोटि निरधार ॥५९॥ आवुं नथी दिठुंने सांभळ्युं । तेतो केम करी जाय कळ्युं ॥ पछी महाराजे तेने जगाडी । कह्युं वात करो व्यक्तिपाडी ॥६०॥ संतदासना छे सत्य बोल । कहे दिठो में ब्रह्ममहोल ॥ तेमां मूरति दिठि में दोय । उद्धव ने श्रीकृष्णनी सोय ॥६१॥ उद्धव ते रामानंदरूप । श्रीकृष्ण ते आ हरिस्वरूप ॥ शिव ब्रह्मा ने सनकादिक । विजा ऋषि मुनि त्यां अनेक ॥६२॥ एहादि बहु मुक्तसमोहे । तेणे विंट्या दिठा एह दोहे ॥ एह दोय छे तेजनो पुंज । कोटि अग्नि अर्क शशि सूर्जे ॥६३॥ तेज तेज तियां अति । तेमां दिठि ए दोय मूरति ॥ स्वामिरामानंद बोल्या एम । मुक्तानंदे मान्युं नहि केम ॥६४॥ साची वात जुठी केम थाशे । अंत्ये साचुं हशे ते मनाशे ॥ वळी विजा जे समाधिवान । तेणे एजुंए कह्युं निदान ॥६५॥ चळता मुंझाणा न सुझ्युं कांइ । पछी जोयुंछे अंतरमांइ ॥ हतो पोताने जेनो विश्वास । ते दिठा जेठो माधवदास ॥६६॥ माधवदासे करी वात मोटी । मानो मुक्तानंद नथी खोटी ॥ मुक्तानंद संशयवंत थया । यांथी सहु

कालवाणीए गया ॥६७॥ आव्या सांभळिने सहु जन । निरखि नाथने थयां मगन ॥ बिजां आव्यां बाळां भोळां बहु । तेतो सुखि समाधिए सहु ॥६८॥ थाय धारणा न रहे नाडी । मेले कोरे उपाडि उपाडी ॥ एवी सामर्थि सहुने देखाडी । कह्युं एकने आव्य जगाडी ॥६९॥ तेये सर्वे झटोझट जाग्यां । आवी प्रभुजिने पाये लाग्यां ॥ कहे महाराज मळे लो कोटी । केम करशे समाधिने खोटी ॥७०॥ सुणी मुक्तानंदे मेल्युं मान । प्रभु तमे पूरण भगवान ॥ पछी नम्रताए पाय नम्या । प्रभु करज्यो अमपर क्षमा ॥७१॥ पछी प्रेमेशुं पूजिया नाथ । करी स्तुति ने जोडिया हाथ ॥ त्यारे प्रभुजि प्रसन्न थया । करी मुक्तानंदजिने दया ॥७२॥ पछी मुक्तानंदने वचने । थाय समाधि बहु जनने ॥ देखे स्वर्ग कैलास वैकुंठ । तेमां जराय न मळे जुठ ॥७३॥ देखे गोलोक श्वेतद्वीपने । जोइ ब्रह्मपुर हर्षे मने ॥ एहआदि बिजां बहु धाम । जागि जन लिये तेनां नाम ॥७४॥ पछी एज प्रकरण चलाव्युं । सर्वे जनतणे मन भाव्युं ॥ जेजे संत बेसारे भजने । थाय समाधि तेने वचने ॥७५॥ संत विना बिजां जन जेह । थाय समाधि करावे तेह ॥ ते प्रताप छे महाराजतणो । शुंकहिए वळी वर्णवी घणो ॥७६॥ त्यारपछी गया गुजरात्य । कहुं तेहनी सांभळो वात ॥ जइ अमदावादमां आप । तियां देखाड्यो प्रौढ प्रताप ॥७७॥ आवे दर्शने कोइ नरनाख । तेना हृदयमां दिसे मोराख ॥ थाय समाधि न रहे नाडी । नाथ उठाडे तेने जगाडी ॥७८॥ सर्वे लोक आश्चर्य पामियां । नाथचरणे शिश नामियां ॥ जन मळी करे जेजेकार । प्रभु प्रकट्या थयो अवतार ॥७९॥ एवी

वात श्रवणे सांभळी । उठ्या भेख अंतरमां बळी ॥ आव्या मारवा
मळी असुर । जेम उलुकने उग्यो सुर ॥८०॥ पछी नाथे निर्मा-
नने ग्रह्युं । आपे समर्थपण सर्वे सह्युं ॥ एमां करवुं हतुं जे काज ।
करी चाल्या त्यांथी महाराज ॥८१॥ संत जोइने पामिया सुख ।
थयुं दुष्ट पापियाने दुःख ॥ दिव्यचरित्र करी मुरारी । आव्या सो-
रठमां सुखकारी ॥८२॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंद-
स्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये महाराजे स-
माधिनुं प्रकरण चलव्युं एनामे ओगणपचासमुं प्रकरणम् ॥४९॥

पूर्वछायो—ध्यान धारणा अतिघणी । लिये समाधिए जन
सुख ॥ जोइ प्रताप महाराजनो । दलमां न मनाय दुःख ॥१॥
चोपाइ–एवो पौढ प्रताप जणाव्यो । देखि दासने आनंद आव्यो ॥
सर्वे जनने चडी खुमारी । निर्खि सहजानंद सुखकारी ॥२॥ बोले
मस्तिमांहि अतिमोटुं । एक स्वामी सत्य बीजुं खोटुं ॥ स्वामी मळ्ये
कल्याण छे कोट्य । विजिवातमां आवशे खोट्य ॥३॥ ज्यारे सेवशो
स्वामिनां चरण । त्यारे जाशे जनम ने मरण ॥ बीजे शीद रह्याछो
वंधाइ । मेलो मत आवो संतमांइ ॥४॥ मद्य मांस दारी चोरी मेली ।
आवो सतसंगमां मटो फेली ॥ गांजा भांग्य मफर केफ मेली । मेलो
माजम लसण डुंगळी ॥५॥ पय पाणि गळी वळी पिजे । सतसंगमां
एरीत्ये रिजे ॥ एवी वात करे संत सहु । सुणी थाय सतसंगी बहु
॥६॥ वळी गुरु जे सत्य असत्य । तेनी देखाडे पाडी विगत्य ॥
साधु असाधुनी ओळखाण । तेनां देखाडे सर्वे एधांण ॥७॥ सर्वे
शास्त्रतणि साख्य लावी । दिये असाधुने ओळखावी ॥ कहे असाधुथी

न सरे अर्थ । एतो लेवाने वेठाछे गर्थ ॥८॥ माटे सतसंग सहु करो । नींद लखचोराशिमां फरो ॥ एवी वात श्रवणे सांभळी । सर्वे असाधु उठिया वळी ॥९॥ प्रथम मेरुमां द्वेषज पेठो । कळि मळी एने घेर वेठो ॥ जियांतियांथी उठ्याछे वळी । मांड्या संतने मारवा मळी ॥१०॥ जोज्यो जीवनमुक्तनुं जोर । आपणने किधा चोखा चोर ॥ आपणा शिष्य प्रमोदीलिधा । दइ उपदेश पोताना किधा ॥११॥ माटे आजथी सहु एम धारो । जेने ज्यां मळे त्यां एने मारो ॥ लइ लुगडां तुंबडां फोडो । वळी सदाव्रत एनां त्रोडो ॥१२॥ एम परियाणि असुरसेना । मारे साधुने वांकज विना ॥ गर्जे गिध ने श्वान शियाळ । काक चिल ए वर्णचंडाळ ॥१३॥ एनी जणाय जुजवी जात्य । मळे मारणे छे एक नात्य ॥ एम दाम वामे फेले एक । एवा मेळा थयाछे अनेक ॥१४॥ आव्या जायगा उपरा मळी । मांड्या साधुने मारवा वळी ॥ नाखे गेडी धोका ने लाकडी । करी झाझि पथरानी झडी ॥१५॥ तेतो साधुए शरीरे सह्युं । अति-निरमानिव्रत ग्रह्युं ॥ असंते असंतपणुं कर्यु । पछी गया ए सरवे फरी ॥१६॥ पछी स्वामी कहे सुणो संत । आतो मेखे उपाड्युं अतंत ॥ आपणे तो खम्या घणुंघणुं । कोणे न कर्युं उपरआपणुं ॥१७॥ हवे स-दाव्रतनुं शुं काम । मेलो उपाडि म पुछो नाम ॥ ज्यारे प्रभुने गमीयुं एम । त्यारे आपणे करवुं तेम ॥१८॥ त्रोड्यां सदाव्रत तेहकाळे । पछी बांधि मंडळी दयाळे ॥ संतो विचरो देशविदेश । जेम छे तेम राखज्यो वेश ॥१९॥ वर्तज्यो पंचव्रत प्रमाणे । जे कोइ लख्यांछे वेदपुराणे ॥ अष्टभात्ये त्रिया धन त्याग । राखज्यो उरे अति वैराग

॥२०॥ सुंदर मूरति राखज्यो सारी । तेने पूजज्यो प्रेम वधारी ॥ बहुविधनां वाजां वजाडी । करज्यो आनंदे उत्सव दाडी॥२१॥ कथा कीर्त्तन वात करज्यो । एम देशविदेशे फरज्यो ॥ अन्नवस्त्र जे आपशे तमने । तेतो नहि जाय हाथ जमने ॥२२॥ वळी वात तमारी सांभळशे । तेनां जन्ममरण दुःख टळशे ॥ भावे करशे तमारुं दर्शन । तेनुं थाशे निरमळ मन ॥२३॥ माटे मोटो उपकार एह । तमारे पण करवो तेह ॥ पछी संत राजि सहु थया । मागि आगन्या फरवा गया ॥२४॥ फर्या सोरठ देश हालार । पछी आव्या पंचाळमोझार ॥ भाळ्यो भाल ने गुर्जरदेश । कर्यो सिद्धपुरे परवेश ॥२५॥ थयो सिद्धपुरनो समैयो । कर्यो उत्सव न जाय कह्यो ॥ सर्वे संत हता हरि भेळा । महाराजे करी मोटि लीला ॥२६॥ सारो संत महाराजे समैयो । कर्यो सिद्धपुरनो ते कह्यो ॥ पछी पोते सोरठमां आव्या । मेघपुरमां विप्र जमाव्या ॥२७॥ राख्या ब्राह्मणने षट्मास । जमिजमिने थया उदास ॥ पछी वृंदातणो विवाह करी । आव्या काठियावाड्यमां फरी ॥२८॥ सुंदर सारुं कारियाणी गाम । भक्त वसे तियां मांचो नाम ॥ तेने घेरय पधार्या महाराज । करवा अनेक जीवनां काज ॥२९॥ मांचे बहु करी मनुवार । जुक्ते जमाड्या प्राणआधार ॥ पछी पासे बेठा जोडि पाण । बोल्या महाराजप्रत्ये सुजाण ॥३०॥ नाथ अमारा कुळमां एक । नाम एभल जाणे विवेक ॥ तेनो पवित्र छे परिवार । तेतो तमने इच्छेछे अपार ॥३१॥ कांतो त्यां जइ दर्शन दिजे । नहितो तेने तेडावि यां लिजे ॥ त्यारे एम बोल्या महाराज । एतो सरवे छे भक्तराज ॥३२॥ इयां जावानुं

थाशे अमारे । निश्चय मानज्यो मने तमारे ॥ रहेशुं अमे तियां घणुं-घणुं । करशुं मनमान्युं एहतणुं ॥२३॥ ज्यारे थाशे अमारुं दर्शन । त्यारे नहि रहे बीजे मन ॥ एम जणायछे वात अमने । निजभक्त जाणी कह्युं तमने ॥२४॥ सुणि मांचे ए सरवे वात । थया अति पोते रळियात ॥ एम करतां थोडेघणे दने । आव्यां सरवे ए मळी द-र्शने ॥२५॥ आवी निरख्यां नयणां भरी नाथ । जोइ जीवन थयां सनाथ ॥ जेवा जोया नयणे निरखी । तेवा लिधाछे अंतरे लखी ॥२६॥ जोयुं महाराजे हेतेशुं ज्यारे । थयां मने मगन जन त्यारे ॥ पछी सर्वे बोल्यां जोडी हाथ । अमे छीए तमारां होनाथ ॥२७॥ अमपर करी हरि मेख । आवो दया करी अमघेख ॥ एवी सां-भळि जननी वात । थया प्रभु पोते रळियात ॥२८॥ तेहविना आव्यां बहुजन । करे नाथनां सहु दर्शन ॥ आव्या देशप्रदेशना संघ । नरनारी जे अति अनघ ॥२९॥ करे पूजा गाय कीरतन । थाय कथा सुणे सहु जन ॥ देशो देशनां दर्शने आवे । आपे आज्ञा तलाव गळावे ॥४०॥ एम करे नित्य नवी लीला । दिये सुख करी जन मेला ॥ पछी साधुने आपिछे शीख । हवे फरवा जाओतो ठीक ॥४१॥ पछी संतने शिखज आपी। रहेज्यो निर्भय कही पित्य थापी ॥ संत सधाविया नामि शिश । पोते पधार्या गुर्जरदेश ॥४२॥ गया संत मळी झालावाड्य । आवी असुरे रचावि राड्य ॥ सर्वे साधुने दुःखज दिधां । वळी वस्त्र शास्त्र लुंटिलिधां ॥४३॥ त्रोडि माळा करी बहु जेली । लिधां तुंबडां तलक ठेली ॥ जोरे ठाकोरमूरति लिधी । तेने भांगिने खंडित किधी ॥४४॥ एटलुं करी असाधु गया ।

तोय संत संतपणे रह्या ॥ पछी मुक्तानंद बोल्या मुखे । संतो शोक तजि रहेज्यो सुखे ॥४५॥ थयुं गमतुं गोविंदतणुं । जुवो ज्ञाने शुं गयुं आपणुं ॥ एम कही चाल्या प्रभुपास । हता गुजरात्ये अविनाश ॥४६॥ जइ निरख्या नयणे नाथ । जोइ जीवन थया सनाथ ॥ सामुं जोइ राजि थया राज । कहो केम थयुं महाराज ॥४७॥ त्यारे संत बोल्या करभामी । सर्वे जाणोछो अंतरजामी ॥ असुरे बहु दुःखज दीधुं । तेनुं उपर केणे न कीधुं ॥४८॥ पीड्या संतने वांक विनाय । लोभि राजाए न कर्यो न्याय ॥ पछी सर्वे आव्या आंहि मळी । हवे कहो तेम करिए वळी ॥४९॥ कहे महाराज थयुं ए सारुं । एम गमतुं हतुं अमारुं ॥ एनी माळा तिलकने मेलो । आपणे अलक्ष्यपणे खेलो ॥५०॥ एम कहीने आव्या वेलाल । राख्या कांईक संगे मराळ ॥ पछी बांधि संतनी मंडळी । पोते पधारिया कच्छ वळी ॥५१॥ एम उद्धारवा बहु जन । फरे संत ने श्रीभगवन ॥ सहे उपहास जगकेरी । तोये न करे रीश लेश फेरी ॥ ५२ ॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्त्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिचरित्र एनामे पचासमुं प्रकरणम् ॥५०॥

रागसामेरी—पछी प्रभुजि पधारिया । कच्छदेशमांहि कृपाळ॥ देवा दर्शन दासने । दीनबंधु दीनदयाळ ॥१॥ बाळ वृद्ध अंध अपंग । अंगे अबळाजन ॥ गामोगाम ने भुवनभुवन । दिधां तेने दर्शन ॥२॥आधुइ सापर कोटकंथा । भचाउ ने भुजमां गया ॥ जियां स्वामी रामानंदजि । रहेता बहु करी दया ॥३॥ मानकुवा ने मांडवी । गजोड

पुनडि गामजि ॥ डोण्य तेरा तालकाळे । फरिया सुंदर श्यामजि ॥४॥ पछी पोते प्रसन्न थइ । उत्सवनी इच्छा करी ॥ दासने दरशन देवा।फेरवी कंकोतरी ॥५॥ देश सोरठ दुर्गेजुनो। तियां सहु आवज्यो तमे ॥ सुंदर चैतर मासमां । शुदि पुन्यमे आवशुं अमे ॥६॥ पछी पोते पधारिया । कच्छदेशथी हालार ॥ सत्संगी सहु संगे लइ। चाल्या प्राण आधार ॥७॥ पछी पोते आवी करी । वहु लीला धोराजिये ॥ संत सहुने सुख देवा । अतिशे मन राजिये ॥८॥ त्यांथि पधार्या गढजुने । संगे सर्वे साथ छे ॥ आसपासे दास दिसे । वचमां पोते नाथ छे ॥९॥ दइ ददामां चालिया । पुरवजारे पोते हरि ॥ अनेकजीवने उपरखे । दर्शननी दया करी ॥१०॥ आश्रम वर्ण ओजलनी । जे आडे रह्यांतां आवरी ॥ तेने घेरव पधारिया । हेत जोइ पोते हरि ॥११॥ भोजन वहु भुवने कर्यां । फरिया सर्वे शहेर ॥ दीन दुरवळ दास उपरख । महाराजे करी मेरव ॥१२॥ वाजित्र वहुविधनां । वजडावियां वाजिपरे ॥ संगे समूह जन लेइ । चाल्या कुंड दामोदरे ॥१३॥ नाहि दामोदर कुंडमां । ब्राह्मणने भरिभागिया ॥ दलउदारे दान दिधां । जेजे मुखे मागियां ॥१४॥ जयजय शब्दे जन बोले । मनमां मगन घणुं ॥ पछी पोते प्रेमेकरी । कर्युं दर्शन दामोदरतणुं ॥१५॥ पछी पधार्या शहेरमां । आव्या हटकेश्वर पोते हरि ॥ दरशन करी देवनां । तियां विराजिया दया करी ॥१६॥ शिवसेवक पाय लागि । मागि माया सुख दुःख कइ ॥ तेनुं दारिद्र कापियुं । मोर शतपांच दइ ॥१७॥ पछी पधार्या पुरवजारे । जोवा नारी जरुखे चडी ॥ नाथ निर्खि हैये हरखी । धन्यधन्य मानि घडी

॥१८॥ पछी हार अपार फुलना । प्रभुने पहेराविया ॥ जेवा नयणे निरखिया । तेवा अंतरे उतारिया ॥१९॥ त्यांथी उतारे आविया । पुछी सीधानी सामगरी ॥ विप्रने जमाडवाने । तेडाविया भावेभरी ॥२०॥ जमवानुं जाणि ब्राह्मण । राजि थया मनमां ॥ असुरजने विघन किधुं । ब्राह्मणना भोजनमां ॥२१॥ सिधु जमाड्युं संघने । पछी पोतेपण पधारिया ॥ एवी लीला करी आपे । शहेरवारा आवीरिया ॥२२॥ पछी संतने शीख आपी । फरो करो हरिवारता ॥ जेजे वचन कह्यां अमे । तेह रखे विसारता ॥२३॥ प्रकट प्रमाण वात करज्यो । आस्तिक जनने आगळ्ये ॥ अमेपण आ संघ वळावी । आवशुं तमपासळे ॥२४॥ पछी संत सधाविया । फरिया ते देशोदेश ॥ अनेकजीवने आगळ्ये । करे हेतनो उपदेश ॥२५॥ दाम वामथी दूर वरते । तजि रस रसनातणो ॥ तेने देखि दुष्ट दाज्या । मांड्यो द्वेष अतिघणो ॥२६॥ जियांतियांथी जुलमि जोरे । उठे असुर मारवा ॥ नर नरेश नजरे देखे । कोइ न आवे वारवा ॥२७॥ एक असुर आवे आपे । संतापे संत सोयने ॥ कद्रजनीपेठ्ये कष्ट सहे । कहे नहि तोय कोयने ॥२८॥ वळति तेनी वारता । सांभळी श्रीभगवान ॥ अतिदुःखाणा दलमां । भाव्युं नहि भोजन पान ॥२९॥ पछी संत पासळे । पधारिया पोते हरि ॥ देइ दर्शन मळि वळी । साधुशुं वात करी ॥३०॥ सुणो संत श्रीहरि कहे । आपणे बहुबहु सह्युं ॥ जेमजेम आपणे क्षमा करी । तेमतेम दुष्टे दुःख दयुं ॥३१॥ आजपछी एक मारुं । वचन हृदिये धारवुं ॥ दुष्ट आवेजो मारवा । तेने थोडुंघणुं डरावव्रुं ॥३२॥ त्यारे ते संत

बोलिया । महाराज नहि कहो एम ॥ मुंडा मुंडाइ नहि तजे तो । मला मलाइ तजे केम ॥३३॥ त्यारे प्रभुजि बोलिया । धन्यधन्य धन्य संत तमे ॥ जडभरत कद्रज जेवा । क्षमावान ओळख्या अमे ॥३४॥ जयदेव जेवा मे जाणिया । क्षमावंत तमे खरा ॥ तमतुल्य त्रिलोकमां । मानो नथी मुनिवरा ॥३५॥ तमारी क्षमावडे । थाशे नाश असुरजननो ॥ वणमार्खे ए मरशे । तमे त्रास तजज्यो तननो ॥३६॥ क्षमासम खडग नहि । जरणासम नहि जापरे ॥ धीरज्य सम ढाल नहि । मौन सम नहि शापरे ॥३७॥ क्षमावान जननो । जो असुर सुर द्रोह करे ॥ देव दानव मानव मुनि ते । एह पापे आपे मरे ॥३८॥ माटे तमे मानज्यो । आव्यो असुरनो अंत आ-जथी ॥ सुखे भजो श्रीकृष्णने । ए खरुं कहुं खोटुं नथी ॥३९॥ तमजेवा निरमानिनो । जेणे जेणे द्रोह कर्यो ॥ जुवो विचारी आ जगतमां । आजमोर्ये कोण ठर्यो ॥४०॥ माटे एनो वेष उतारीने । अलक्ष्यपणे रहो तमे ॥ पछी माळा पहेरज्यो । ज्यारे आगन्या करुं अमे ॥४१॥ त्यारे संत कहे सारुं स्वामी । जेम कहो तेम क-रशुं ॥ माळा तिलक मुकी अमे । अलक्ष्यपणे फरशुं ॥४२॥ पछी कापी चोटी कंठियो । मुखसामुं जोइ हरि हशा ॥ उतारी माळा मु-द्रिका । ग्रहि निरमानी दशा ॥४३॥ कहुं गाम कालवाणिए । हता परमहंस पांचशे ॥ पंचव्रते पूरा शूरा । वैराग्य त्याग उरनेविषे ॥४४॥

इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनि-विरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये साधुने श्रीजिमहाराजे कंठितिलकनो त्याग करावीने परमहंस कर्या एनामे एकावनमुं प्रकरणम् ॥५१॥

रागसामेरी—दुरवासाना शापथी । ऋषिए धर्योहता देह ॥ तेह मळ्याछे महाराजने । करी अतिशे सनेह ॥१॥ एवा संतशिरोमणि । तेना ते कहुं हवे नाम ॥ ते सांभळतां सुख उपजे । वळी पामे परमधाम ॥२॥ मोटा मुक्त महाराजना । भाइरामदास अकाम ॥ पंचव्रतनी मूरति । जेने वहाला सुंदरश्याम ॥३॥ मुक्तानंद छे नाम मुख्य । शुकमुनि आदि अपार ॥ सुंदर नाम सहु सांभळो । कहुं नामतणो निरधार ॥४॥ स्वरूपानंद ने व्यापकानंद । ब्रह्मानंद ने गोविंद ॥ नित्यानंद ने चैतन्यानंद । शांतानंद ने आनंद ॥५॥ शुकानंद निरंजनानंद । अद्वैतानंद ए नाम छे ॥ अच्युतानंद अनंतानंद । आत्मानंद अकाम छे ॥६॥ अचिंत्यानंद ने अमोघानंद । अखंडानंद अजित जे ॥ अद्भुतानंद अरिहन्नानंद । गोपाळानंद ब्रह्मवित् जे ॥७॥ अरूपानंद अनुभवानंद । अक्षरानंद आधारजि ॥ अपारानंद अष्टावक्रानंद । आदित्यानंद उदारजि ॥८॥ अचळानंद अवधूतानंद । अजन्मानंद अजितमुनि ॥ अखिलानंद अमूर्तानंद । एम नंदसंज्ञा सहुनी ॥९॥ अखिलब्रह्मांडेश्वरानंद । आकाशानंद ॐकारानंदजि ॥ एकएकमां अपार बीजां । नामनां छे वृंदजि ॥१०॥ वीर्यानंद वैष्णवानंद । विश्वासचैतन्यानंद छे ॥ वैराग्यानंद ने वल्लभानंद । विश्वरूपानंद स्वच्छंद छे ॥११॥ स्वयंप्रकाशानंद सदानंद । प्रज्ञानंद परमानंद वळी ॥ परमचैतन्यानंद नाम । परमहंस घोळा मळी ॥१२॥ वेदांतानंद वैकुंठानंद । कैवल्यानंद कृष्णानंद कहीए ॥ महानुभावानंद मुकुंदानंद । ज्ञानानंद घणा लहीए ॥१३॥ भगवदानंद भागेश्वरानंद । शिवानंद बहु संगन्या ॥ श्या-

मानंद ने राघवानंद । अक्रोधानंद क्रोध विना ॥१४॥ तत्त्वानंद त्रिविक्रमानंद । त्रिक्रमानंद तदरूप छे ॥ निजानंद्र निजबोधानंद । सच्चिदानंद स्वरूप छे ॥१५॥ नियमानंद निर्मानानंद । निर्लोभानंद निष्कामजि ॥ निःस्वादानंद निःस्पृहानंद । नरनारायणानंद नामजि ॥१६॥ कल्याणानंद कौशिकानंद । जिज्ञासानंद जुक्तानंद जे ॥ जक्तखंडानंद जगदीशानंद । चिन्मयानंद चिदानंद ते ॥१७॥ ईश्वरानंद परमेश्वरानंद । बलभद्रानंद नाम बहुजि ॥ दयानंद दयाळानंद । भजनानंद ए महुजि ॥१८॥ हर्यानंद नरहर्यानंद । धर्मानंद परमधर्मानंद ते ॥ पुरुषोत्तमानंद प्रकाशानंद । त्यागानंद जगवंद जे ॥१९॥ सिद्धानंद सत्येश्वरानंद । शंकरानंद सुजाण छे ॥ सज्जनानंद ने सत्यानंद । कृपानंद मळ्ये कल्याण छे ॥२०॥ केशवानंद कपिलेश्वरानंद । अश्रुतानंद प्रवीणजि ॥ माधवानंद महापुरुषानंद । सत्क्रियानंद सुखदेणजि ॥२१॥ धीरानंद दृष्टप्रकाशानंद । ध्यानानंद ध्यान धरे ॥ प्रभानंद ने पुरुषानंद । सांख्यानंद आनंद करे ॥२२॥ चिदानंद चिद्रूपानंद । भास्करानंद भजे हरि ॥ ऋषभानंद रामरत्नानंद । योगेश्वरानंद जाणो फरि ॥२३॥ निर्गुणानंद सद्गुणानंद । गुणातीतानंद गंभीरजि ॥ नृसिंहानंद निर्द्वंद्वानंद । निरालंबानंद महाधीरजि ॥२४॥ विदेहानंद निःसंदेहानंद । निर्विकारानंदजि ॥ विज्ञानानंद विश्वासानंद । देवानंद स्वच्छंदजि ॥२५॥ दित्यानंद वासुदेवानंद । निरपक्षानंद नचिंतजि ॥ गणेशानंद गोतीतानंद । लक्ष्मणानंद अजितजि ॥२६॥ निवृत्तानंद नीलकंठानंद । अशोकानंद ओपे घणुं ॥ आ-

ज्ञानंद अविनाशानंद । मद्रानंद भावानंद भणुं ॥२७॥ भवानानंद ने भूधरानंद । वळी अछेद्यात्मानंद छे ॥ मायातीतानंद मंजुकेशानंद । रामानुजानंद सुखानंद छे ॥२८॥ हंसानंद हरिभजनानंद । हयग्रीवानंद हरिरूप जे ॥ पद्युम्नानंद प्रतोषानंद । सूर्यानंद स्वरूप जे ॥२९॥ नरोत्तमानंद नारायणानंद । निर्मळानंद निर्मळ छे ॥ परमात्मानंद प्रशांतानंद । मुक्तात्मानंद अकळ छे ॥३०॥ सवित्रानंद सत्येश्वरानंद । सुज्ञानंद सुजाण छे ॥ यज्ञनाथानंद ज्योतीश्वरानंद । प्रबोधानंद प्रमाण छे ॥३१॥ रामचंद्रानंद रमेश्वरानंद । रासमंडळेश्वरानंद कहीए ॥ ग्रम्बानंद पवनाभानंद । वळी विश्वात्मानंद लहीए ॥३२॥ सुदेहानंद सर्वज्ञानंद । स्वरूपानंद शून्यातीतजि ॥ योगानंद जगन्निवासानंद । अक्षररूपानंद अजितजि ॥३३॥ तापसानंद त्रिगुणातीतानंद । जगत्प्रकाशानंद जडभरतजि ॥ गवेंद्रानंद गोलोकेश्वरानंद । श्वेतद्वीपानंद समर्थजि ॥३४॥ तूर्यानंद तूर्यातीतानंद । पतितपावन नाम छे ॥ वामनानंद विवेकानंद । दृढव्रतानंद सुखधाम छे ॥३५॥ श्रीगुरुचरणरतानंद । निर्विशेषानंद कहीए ॥ अनिरुद्धानंद अभेदानंद । मधुसूदनानंद लहीए ॥३६॥ मंगळानंद मोहनानंद । वळी अव्ययात्मानंद जे ॥ सुव्रतानंद संशितव्रतानंद । वळी ज्ञानवल्लभानंद ते ॥३७॥ विचारानंद विश्वधरानंद । ज्ञानानंद क्षेमानंद खरा ॥ सुखदानंद घनश्यामानंद । जिणवानंद योगेश्वरा ॥३८॥ अवदातानंद अतिप्रकाशानंद । मुक्तिदानंद वरदानंद कहीए ॥ सुवर्णानंद श्रीनिवासानंद । बाळमुकुंदानंद लहीए ॥३९॥ प्रभानंद भा-

स्करानंद । सुशीलानंद मनोहरा ॥ आकाशनिवासानंद जाणो । प्रसादानंद नंद दहरा ॥४०॥ पवित्रानंद परमकैवल्यानंद । पद्मधरानंद नरानंद छे ॥ भूमानंद भक्तेश्वरानंद । सत्यधर्मानंद आनंद छे ॥४१॥ अनुपमानंद अक्षरनिवासानंद । गदाधरानंद करुणानंद कहीए ॥ शंखधरानंद सर्वप्रकाशानंद । वळी सुखप्रकाशानंद लहीए ॥४२॥ चिदाकाशानंद चतुरात्मानंद । वळी चतुर्भुजानंद चवुं ॥ हिरण्यगर्भानंद हरिप्रकाशानंद । वंशिधरानंद वर्णवुं ॥४३॥ मायाजितानंद पुनितानंद । धामानंद रामशरणानंद छे ॥ एकएक नाममांहि । मानो मुनिनां वृंद छे ॥४४॥ पुंडरीकाक्षानंद प्रधानपुरुषेश्वरानंद । प्राणदातानंद प्रतापानंद जे ॥ पावनानंद प्रकाशात्मानंद । प्रथितानंद प्रमेष्टानंद ते ॥४५॥ प्रमोदानंद पुण्यकीर्त्यानंद । पुण्यानंद कृतज्ञानंद कहीए ॥ कारणानंद क्रोधहानंद । सुमोदानंद लोकाध्यक्षानंद लहीए ॥४६॥ विधात्रानंद विश्रामानंद । वृषाकप्यानंद वळी ॥ वस्वानंद विश्वकर्मानंद । विश्वक्सेनानंद वेदानंद मळी ॥४७॥ वेदांतानंद विजयानंद । विश्रुतानंद विश्वानंद छे ॥ वर्धनानंद विविक्तानंद । विशिष्टानंद स्वच्छंद छे ॥४८॥ निर्मत्सरानंद निर्वृतानंद । धर्माध्यक्षानंद ध्रुवानंद छे ॥ स्थिरानंद स्थविष्ठानंद । अप्रमेयानंद आनंद छे ॥४९॥ वृद्धपानंद वसुदानंद । व्यवसायानंद विधानंद वंदु ॥ विषमानंद विशालानंद । विमुक्तानंद जोइ आनंदु ॥५०॥ विशोकानंद विश्वमूर्त्यानंद । हिरण्मयानंद हवे ॥ नैकरूपानंद नंदनानंद । नंदानंद निष्कुलानंद कवे ॥५१॥

इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनि-

विरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये परमहंसनां नाम कह्यां एनामे बावनमुं प्रकरणम् ॥५२॥

रागसामेरी—बिजां बाकी जे रह्यां । तेपण कहुंछुं नाम ॥ जे जन मनदइ सांभळे । तेह पामे परम धाम ॥१॥ अनादिसिद्धानंद उत्तमानंद । अग्राह्यानंद अछेद्यानंद जे ॥ अलिंगानंद अनघानंद । अतींद्रियानंद अनिर्देशानंद ते ॥२॥ उदारानंद अनिलानंद । असंख्येयानंद अतुलानंदजि ॥ अव्यक्तरूपानंद अनंतजिदानंद । अकामानंद अनुकूलानंदजि ॥३॥ आदिदेवानंद अयोनिजानंद । अक्षोभ्यानंद उद्धवानंद छे ॥ आदित्यवर्णानंद उदारात्मानंद । ईज्यानंद ईशानंद छे ॥४॥ अजितानंद उपेंद्रानंद । ईश्वरेश्वरानंद श्रुत्यानंदए ॥ दुराधर्मानंद दुर्लभानंद । दुर्मर्षणानंद सुदेवानंद ते ॥५॥ दक्षानंद दर्पहानंद । दुर्जयानंद दिव्यमूर्त्यानंद छे ॥ भूतावासानंद ब्रह्मण्यानंद । भक्तवत्सलानंद आनंद छे ॥६॥ हरिभूषणानंद भावनानंद । भूगर्भानंद भूमानंद भणुं ॥ भ्राजिष्णवानंद अनिमेषानंद । गुरुगम्यानंद गणुं ॥७॥ महानंद महेश्वरानंद । महोत्सवानंद वंदु ॥ महेश्वासानंद महाशक्त्यानंद । महाभागानंद कही आनंदु ॥८॥ महेंद्रानंद महामखानंद । ज्ञानगम्यानंद गाइए ॥ महाकर्मानंद महाभूतानंद । शुद्धानंद कही सुखिया थइए ॥९॥ धन्यानंद धरणीधरानंद । वळी धृतात्मानंद जेह ॥ धर्मयूपानंद धनंजयानंद । त्रिलोकेशानंद तेह ॥१०॥ सत्कर्त्रानंद संवत्सरानंद । शमात्मानंद सोय ॥ सहस्रशीर्षानंद सामगानंद । सर्वविदानंद जोय ॥११॥ सहिष्णवानंद सत्वस्थानंद । सहस्रानंद जेह ॥ सिद्धार्थानंद सिद्धसंकल्पानंद ।

सत्यप्रक्रमानंद तेह ॥१२॥ सिद्धिदानंद श्रुतिसागरानंद। सत्यकृतानंद संन्यासानंदजि ॥ श्रीगर्भानंद शत्रुहानंद । सुदर्शनानंद हरिकृष्णानंदजि ॥१३॥ सुमुखानंद सुक्ष्मानंद । सुभगानंद नाम सांभळे ॥ शांतिदानंद सत्कीर्त्यानंद । सुलभानंदे पाप वळे ॥१४॥ सत्यसंधानंद सत्यधर्मानंद । सद्वृत्यानंद सुणो सहु ॥ सुनेत्रानंद सद्भुतानंद । शरणानंद सत्यानंद कहुं ॥१५॥ साक्ष्यानंद सुकृत्यानंद । सुधर्मानंद ज्येष्ठानंद जे ॥ चतुरात्मानंद चतुर्वेदानंद । वळी चतुर्व्यूहानंद ते ॥१६॥ शाश्वतानंद छिन्नसंशयानंद । हृषीकेशानंद कहीए ॥ जितक्रोधानंद योगेशानंद । त्रिलोकानंद बुद्धानंद लहीए॥ १७॥ लोकनाथानंद रासेश्वरानंद । यज्ञानंद जयानंद जाणिए ॥ निर्मत्सरानंद निव्रतानंद । परमहंस परमाणिए ॥१८॥ जेहजेहनां में नाम जाण्यां । तेहतेह कह्यां सहि ॥ पण सर्वनामनी साध्य संतो । मानज्यो मने नहि ॥१९॥ एहआदि अनंत मुनिनां । आवियां वळी वृंद ॥ संक्षेपे कही सुणावियां । एम कहे निष्कुळानंद ॥२०॥ सुंदर नाम संन्यासिनां । जेने त्रण्ये ईषणानो त्याग ॥ विवेकी विचारवंता । उरमां अतिवैराग्य ॥२१॥ देवानंद दोय पूर्णानंद। श्रीधरानंद संन्यासिजि ॥ शंकरानंद ने माधवानंद । केशवानंद हरिउपासिजि ॥२२॥ शिवानंद वासुदेवानंद । नित्यानंद कृष्णानंद कहीए ॥ पद्मनाभानंद पुरुषोत्तमानंद । जनार्दनानंद लहीए ॥२३॥ ज्ञानानंद अनंतानंद । वैष्णवानंद वळी ॥ एहआदि अनेक संन्यासी । शोभेछे सर्वे मळी ॥२४॥ विजां नाम वटुकतणां । अतिउत्तम जाणो एह ॥ त्यागी धन त्रियातणा । जेने सहजानंदशुं

स्नेह ॥२५॥ मुकुंदानंद मुख्य मोटा । ब्रह्मचारी जयरामजि ॥ वासुदेव वैकुंठ विष्णु । हरिकृष्ण हरिरामजि ॥२६॥ राघव रणछोड ऋषी केशव । रामकृष्ण पूरणारामजि ॥ नारायण गोविंद गोपाळ । गिरिधर आनंद अकामजि ॥२७॥ जज्ञनाथ लखो लेने । एहआदि अपाररे ॥ सर्वे अंगे शुद्ध साचा । भगवानना ब्रह्मचाररे ॥२८॥ बिजा दास बहु कर्या । तेहनां ते कहुं नाम ॥ एकएकथी अधिक अंगे । निरलोभी निष्काम ॥२९॥ राघवदास माधवदास । गंगादास गोवरधन ॥ हरिदास गांभीरदास । गणो ज्ञानदास पावन ॥३०॥ विष्णुदास ने प्रभुदास । सेवादास शीतळदास जे ॥ प्रेमदास पुरुषोत्तमदास । रामदास ने संतदास ते ॥३१॥ नारायणदास निर्लेपदास । वळी कल्याणदास कहीए ॥ कपिलदास ने कृष्णदास । लक्ष्मणदास लहीए ॥३२॥ दयाळदास द्वारिकादास । भगवानदास भजे हरि ॥ हरिदास हनुमानदास । जयरामदास जानकीदासरि ॥३३॥ एहादि जन मानि वचन । समझिने सुखिया थया ॥ बिजां जन बहु हरिना । विश्वासे वळगि रह्या ॥३४॥ एम जुक्ते जुजवो । कर्यो नामनो निरधार ॥ भावे जे जन सांभळे । ते उतरे भवपार ॥३५॥ आपी नाम करी आगन्या । तमे फरो देशविदेश ॥ करो कल्याण जीवनां । आपी रुडो उपदेश ॥३६॥ पछी प्रभुने पाय लागि । वळी बोलिया एम वात ॥ भलि उपाधि आळशि । आज अमे थया रळियात ॥३७॥ त्यागशोभा संतनी । एम कहे वेद पुराण ॥ त्यागी थइ तन सुख इच्छे । एज मोटो अजाण ॥३८॥ तम विना त्रिलोकमांहि । हित कोण करे हरि ॥ आज अमे सुखिया थया । तम

दयाळु दया करि ॥२९॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये साधु संन्यासि ब्रह्मचारि तथा दासनां नाम कह्यां एनामे त्रेपनमुं प्रकरणम् ॥५३॥

चोपाइ—थया परमहंस सर्वे संत। अंगे त्याग वैराग्य अत्यंत॥ चौद लोकनां सुख जे कहावे। उलटा अन्नजेवां न भावे॥१॥ एक कमंडळु कंथा कौपिन। एनेअर्थे न थाय आधीन॥ करे भिक्षा मागिने मध्याह्ने। जक्तवात न सांभळे काने॥२॥ अष्टप्रकारे त्रियाना त्यागी। एम विचरेछे वडभागी॥ धन धातु जे सोना सहित। तेने भुल्ये न चिंतवे चित्त॥३॥ खान पान पट वळी पेखी। दल रिझे नहि तेने देखे॥ पूजा चंदन पुष्पनी माळ। तेने मानेछे मनमां व्याळ॥४॥ जेजे कावेछे संसारि सुख। तेने जाणेछे दलमां दुःख॥ देह इंद्रिय वळी मन प्राण। तेने शत्रु समझ्या सुजाण॥५॥ मान मोटाइ मनमां न भावे। सुतां वेठां हरिगुण गावे॥ एवी रीत्ये फरे जगमांइ। निरबंध न बंधाय क्यांइ॥६॥ करे ज्ञानवारता अपार। जेणे थाय जीवनो उद्धार॥ करी वातने कांइ न मागे। माने सहु सारी वहु लागे॥७॥ जन जोडे हाथ जोइ त्यागी। विजा भेखनुं पडियुं भागी॥ भेख दाझे लाजे मुख कहेतां। पद्या रोटा विना रेणि रहेतां॥८॥ जेजे राखिछे साधुए रीत। बीजे न मळे विचारो चित्त॥ सर्वे सारतणुं जेह सार। सोंप्युं संतने प्राणआधार॥९॥ जेजे साधुने सोंपि संपत्ति। ते सराये श्वेतद्वीपपति॥ प्रभु पोतेछे दीनदयाळ। जाणि निजजन करी संभाळ॥१०॥ संत शुभगुणे अति ओपे। काम क्रोध ने लोभ न लोपे॥ साधु सर्वे वळी हरिजन।

तेनुं हरिए हर्युं विघन ॥११॥ अतोल सुख संतने आप्युं । सर्वे शत्रुतणुं मूळ काप्युं ॥ साधु सरवे रहेज्यो आनंदे । हवे नहि पडो कोइ फंदे ॥१२॥ तमजेवा नथी कोइ आज। एम श्रीमुखे कहे महाराज ॥ सिद जोइए तमारे प्रवृत्ति। तमे ग्रहिरहोने निवृत्ति ॥१३॥ सदाव्रतमां शीद बंधावो । तमे गुण गोविंदना गावो ॥ सदाव्रत मेलशुं संकेली । ठाला फांसनुं खायछे फेली ॥१४॥ एने अर्थे जे खरचता अन्न । तेनो करशुं हवे जगन ॥ एवी सांभळी वालानी वाणी । सर्वे संते सत्यकरी जाणी ॥१५॥ कहे संत सुणो महाराज । सर्वे जणाणुं अमने आज ॥ हवे जेम कहो तेम करीए। आपो आज्ञा ते शिर धरीए ॥१६॥ त्यारे नाथ कहे सुणो संत। मेलि सोरठ फरो नचिंत ॥ पछी ज्यां कह्युं त्यां संत गया । प्रभु पोते सोरठमां रह्या ॥१७॥ पछी सतसंगी लइ साथ । फर्या गामगाम वळी नाथ ॥ पाण खाण्य लोज मांगरोळे । मळे हरिजन हेतबोळे ॥१८॥ त्यांथी आविया काणक गाम । भक्त जेठासगरने धाम ॥ पछी आव्याछे कालवाणिए। वसे भक्त नाथो त्यां जाणिए ॥१९॥ त्यांथी आव्या मढडे मुरार । तियां करीछे लीला अपार ॥ जेठो जोइने पाम्यो आनंद । जेने मळेल स्वामिरामानंद ॥२०॥ पछी त्यांथी आव्या अगत्राये । राख्या प्रीत्ये शुं पर्वतभाये ॥ तियां आव्योछे काठिनो साथ । तेनेसंगे चाल्या पोते नाथ ॥२१॥ आखुं पिपलाणुं मेघपर। तियां आविया श्यामसुंदर॥ रह्या दिन दशपांच त्यांइ। पाछा आव्या पिपलाणामांइ ॥२२॥ रह्या तियां दिन दोयचार । पछी चोलिया प्राणआधार ॥ जोने केवो उग्योछे आ सूर। जाणुं रुधिरमां भरपुर

॥२३॥ कहे मुळजिने महाराज । कल्य जे जे करवुं होय आज ॥ एम कहिने चालिया नाथ । सखा सर्वे हता पोता साथ ॥२४॥ आव्या मेघपुरे महाराज । कहे नहि रहीए आंहि आज ॥ एवुं जाणि जने ताण्य करि ॥ श्यो अपराध अमारो हरि ॥२५॥ रहो राजियइ आज रात्य । चहेला चालज्यो सहु प्रभात्य ॥ एम अजाण्ये अतिशे ताण्युं । पण थवानुं छे ते न जाण्युं ॥२६॥ पछी आव्याछे गाममां नाथ । धायो मारवा असुरसाथ ॥ मुक्या मूलजिए तियां प्राण । आव्या प्रभुपासे असुराण ॥२७॥ दगेभर्या हथियार हाथ । तेने जोइने चालिया नाथ पछी आविया मूलजिपास । जाणि प्रभुजि पोतानो दास ॥२८॥ राखिरह्योतो आंख्यमां जीव । जोवा परम हितकारी पिव ॥ ज्यारे जोया नयणे भरि नाथ । मुक्युं तन चेतन चाल्युं साथ ॥२९॥ करी क्षमा बोल्या नहि श्याम । पछी आव्याछे भाडेरगाम ॥ त्यांथी पधारिया छे धोराजी । आव्या खांडाधारे बेसी वाजी ॥३०॥ पछी गोंडल वंधिए गया । वेउ रात्य नाथ तियां रह्या ॥ मोटा भक्त जियां मुळुभाइ । जेने हेत घणुं हरिमांइ ॥३१॥ तेने घेर रह्या पोते राज । पछी सरधारे आव्या महाराज ॥ तियां काठिने शिरज करी । पोते पधार्या हालारे हरि ॥३२॥ एक रात्य राजकोट रह्या । त्यांथी पछी खिरसरे गया ॥ तियां भक्त वसे लाखोभाइ । रह्या रात्य एक सुखदाइ ॥३३॥ पछी मोंडे आव्या भक्तमाळ्ये । त्यांथी अलैये ने शेख पाट्ये ॥ हरि करी घणी मोटि महेर । आव्या भक्त लालजिने घेर ॥३४॥ त्यांथी पधार्या भादरामांइ । मास एक रह्या पोते त्यांइ ॥ पछी बोलिया प्राणजीवन । करीए जेतलपुरे जगन

॥३५॥ जइ गोविंदस्वामिने कहेज्यो । तमे यज्ञना काममां रहेज्यो ॥ बीजो कागळ लखियो लइ । वर्णथोडे वात घणी कइ ॥३६॥ मांचा सुरा सोमला अलैया । मुळु नांजा मांतरा मामैया ॥ अजा जीवा वीरदास चळी । लाधा काळा कमळशि मळी ॥३७॥ एह सर्वे तजि घरबार । थाज्यो परमहंस निरधार ॥ जेम मोटामोटा घर मेली । भज्या हरि तजि जगजेली ॥३८॥ माटे मानज्यो आज्ञा अमारी । मुकज्यो सहु मनमां विचारी ॥ एटली एने आगन्या करि । पोते रह्या कांइक त्यां हरि ॥३९॥ एम करतां आविछे दिवाळी । प्रेमे पूज्या जने वनमाळी ॥ सुंदर भोजन सारां करीने । हेते जमाडीयाछे हरिने ॥४०॥ जेणे जोयाछे श्याम सुजाण । थइ समाधि न रह्यां प्राण ॥ तेने जगाडि जगजीवन । पछी प्रभुए कर्युं भोजन ॥४१॥ थयां सुखी जन लीला भाळी । आसो वदी अमांस दिवाळी ॥ तेदि गयाता भादरे राज । मेल्य करीने पोते महाराज ॥४२॥ दिधां दासने दर्शन बहु । निरखि नाथ सुखी थयां सहु ॥ धन्य देश गाम ने भुवन । जियां रमिया प्राणजीवन ॥४३॥ धन्यधन्य ए नर ने नारय । जेणे नयणे निरख्या मोराख ॥ नथी वात जेवडी ए वात । जाणेछे मोटा संत साक्षात ॥४४॥ पूर्वछायो— जेजे चरित्र में चव्युं । छे सर्वे अलौकिक एह ॥ तेने लौकिक जे लेखशे । महा मूढशिरोमणि तेह ॥४५॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिचरित्र एनामे चोपनमुं प्रकरणम् ॥५४॥

चोपाइ—पछी यांथकी चालिया नाथ । लिधा सेवक पोते

वे साथ ॥ त्यांथी आव्या कोठारियामांइ । रहे भक्त त्यां आणंदि-
थाइ ॥१॥ तेना अंतरमां सुख अति । देखे अखंड प्रभुनी मूर्ति ॥
तोय अंतरमां रहे ताण्य । मळवा मूरति प्रकट प्रमाण ॥२॥ तेने
समजावी सर्वे रीत । पछी यांथकी चाल्या अजित ॥ लिधो सेवक
एकने संगे । चाल्या अलबेलो उछरंगे ॥३॥ त्यांथी पधारिया गाम
भेले । आप्यां विप्रने वस्त्र छबिले ॥ दिधां दुधपेंडा फांटभरी ।
पछी त्यांथकी चालिया हरि ॥४॥ मळे वाटमांहि जेजे जन । तेने
नाथ दिये दरशन ॥ त्यांथी चालिया सुंदरश्याम । आव्या माळिए
पूरणकाम ॥५॥ तियां दिन रह्यो घडि चार । कहे राज जाशुं
रणपार ॥ आव्या रणमध्ये अविनाश । त्यांतो कहे लागि भुख
प्यास ॥६॥ आव्यो एक पुरुष अकळ । तेणे जाच्युं छे आविने जळ ॥
हतुं पासे पाणि पळि एक । तेपण आपवुं एवी छे टेक ॥७॥ पछी
नाथ बोल्या एम वाणी । आवो ओरा पीवुं होय पाणी ॥ पोता-
नितो पिडाने न जोइ । हरि विना न कहे बिजुं कोइ ॥८॥ पोतानातो
पिडाताता प्राण । तोय न करी नकारनी वाण ॥ तियां मिठां
थयां सिंधुजळ । सुंदर स्वादु नीर निरमळ ॥९॥ पिधां पोते ने पो-
ताने दास । पछी त्यांथी चाल्या अविनाश ॥ वांसे रह्यो सेवक ए-
सारुं । चाख्युं जळ त्यां निसर्युं खारुं ॥१०॥ एवी लीला करता
मोराख । पछी आवियाछे रणग्राख ॥ दिव्यदेहे रामानंदस्वामी ।
मळ्या तेने चाल्या शिश नामी ॥११॥ रह्या अरण्यमांहि रात्य
एवा । चाले वाटमां उन्मत्त जेवा ॥ पछी आव्युं त्यां जळनुं ताल ।
नाया दास ने पोते दयाळ ॥१२॥ त्यांथी चालिया पूरणब्रह्म ।

पञ्यो पोताने बहु परिश्रम ॥ पछी सेवकने कहे श्याम । चांपो कठतर पहोचिए गाम ॥१३॥ पछी त्यांथी चालिया दयाळ । आव्युं अरण्यमां एक ताल ॥ तियां वेठिहति वेउ नारी । थई समाधि जोइ सुखकारी ॥१४॥ त्यांथी चाल्या पोते ततकाळ । वाटे जातादिठा वेउ वाळ ॥ पछी परस्पर बोल्यां वाळ । आजो चाल्या जायछे दयाळ ॥१५॥ पछी त्यांथकी आधुंइ आव्या । घणुं जनतणे मन भाव्या ॥ दिन दोय पोते तियां वश्या । संगे दास तेने जोइ हश्या ॥१६॥ हवे परमहंसदशा ग्रहो । शीद दुःखना दरियामां वहो ॥ एम कही मुनिदशा दिधी । पोते कच्छ जावा इच्छा किधी ॥१७॥ चाल्या आधुंइथी अविनाश । किधां सुखी दरशने दास ॥ पछी आविया भुजनगर । जने निरख्या श्यामसुंदर ॥१८॥ इयां रह्या पोते बहु दिन । तियां तेडाविया मुनिजन ॥ आव्या संत ते सरवे मळी । नवा परमहंसनी मंडळी ॥१९॥ घणे हेते मळ्या सामाजइ । दिधां दर्शन प्रसन्न थइ ॥ बहु दिवस राखिया पास । पछी एम बोल्या अविनाश ॥२०॥ जेम मोखे मान्युंतुं वचन । तेवुं जाणज्यो बीजुं आ जन ॥ जेम वचने थया वैरागी । सुखसंपत्ति सरवे त्यागी ॥२१॥ हवे वचने पाछा वळी जाओ । घेख वेठा हरिगुण गाओ ॥ त्यारे संत कहे सुणो श्याम । एवुं करवुं नहि हवे काम ॥२२॥ प्रथम वेसारी हरि करिए । हवे वेसारवा न खरीए ॥ सोंपि सुंदर सारो सुयाग । तेनो केम करावो छो त्याग ॥२३॥ पण हशे अममां कचाइ । एवुं जाण्युं तमे मनमांइ ॥ नहितो एवुं वचन न दाखो । निसर्या कूपमां केम नाखो ॥२४॥

चेडी हेव्य ने चळे चंघाय । पडे कोटडी भागसिमांय ॥ छुटे तेपण कोइक दने । न छुटाय जे वांध्या भुवने ॥२५॥ तेमांथी काढिया ग्रहि हाथ । हवे शीदने नासोछो नाथ ॥ पछी बोलियाछे भगवंत । एम समझशो मां तमे संत ॥२६॥ आज करवांछे केक काज । निश्चय मानो तमे मुनिराज ॥ तमे पुरा छो परमहंस । नथी तममां जक्तनो अंश ॥२७॥ एम समझाविया वहुविधि । पछी सर्वेने शीखज दिधि ॥ पोते नाथ रह्या भुजमांय । नित्ये आनंद उत्सव थाय ॥२८॥ जाय जमवा जनने घेर । करी मनमोहनजि मेर ॥ एक भक्तजन जीवराम । तेनी मातानुं हरवाइ नाम ॥२९॥ तेने प्रेममांहि टेव पडी । जमाडे वरफी पेंडा सुखडी ॥ जो मनमान्युं न जमे जीवन । तो तजे सप्तदिनलगि अन्न ॥३०॥ एवुं जोइ हेत जनतणुं । रहे भुजनगरमां घणुं ॥ एकएकथी अधिक अंगे । सहु राचियां हरिने रंगे ॥३१॥ भाव भजनमां सावधान ॥ विजि वातने न दिये कान ॥ एवा जनने दर्शन दइ । चाल्या नाथ साधुसाथे लइ ॥३२॥ फरे कच्छदेशमां कृपाळ । दिये दर्शन सहुने दयाळ ॥ पछी नाथ मांडवीए आव्या । तियां सर्वे संतने वोलाव्या ॥३३॥ आव्या मुनिजन सहु मळी । नाथे तेडाव्या एवुं सांमळी ॥ आवी उतर्या तळाव तटे । मुखे स्वामिनारायण रटे ॥३४॥ करे वात वालो घणिघणि । चडे खरी खुमारी तेतणि ॥ वळी त्याग वैराग्य वतावे । काचुं पोचुं प्रभुने न भावे ॥३५॥ जेमजेम वात करे नाथ । तेम धारिलिये सहु साथ ॥ वळी नित्यप्रत्ये दर्शन थाय । तेनी भक्ति अति मनमांय ॥३६॥ दिधां दर्शन ते वन्दन । थया जन सरवे मगन ॥

पछी एम बोल्या महाराज । तमे सांभळो सहु मुनिराज ॥३७॥ हवे जाओ संत सर्वे वृंद । करो अमदावादमां आनंद ॥ उतरज्यो सहु शहेरबाख । करज्यो कथाकीर्त्तन उच्चार ॥३८॥ भणो सच्छास्त्र संतने पासे । रहेज्यो सर्वे मळी त्यां चोमासे ॥ थाशे जेतलपुरे जगन । त्यां जमशे घणा विप्रजन ॥३९॥ आवे तेडवातो तमे जाज्यो । नहितो बेठा हरिगुण गाज्यो ॥ एम कहीने संत चलव्या । पोते श्रीहरि शहेरमां आव्या ॥४०॥ संत पोत्याछे अमदावाद । थाय नित्य त्यां ब्रह्मसंवाद ॥ एम करतां वित्या कइ दन । थयो जेतलपुरे जगन ॥४१॥ करे गोविंदमुनि मोखेथइ । नाम नानाभाइनुं ते लइ ॥ जमे ब्राह्मण न आवे पार । थइरह्योछे जयजयकार ॥४२॥ जम्या ब्राह्मण भाव करीने । सुंदर मोदक पेट भरीने ॥ पछी पुरो कराव्यो जगन । नरनारी करे धन्यधन्य ॥४३॥ पाम्या आश्चर्य मनमोझार । थयो निरविघन निरधार ॥ एम पुरो थयोछे जगन । पोते पधार्या नोता जीवन ॥४४॥ पछी संतने तियां तेडाव्या । संत सहु जेतलपुर आव्या ॥ तेपण जम्याता जगनमांये । स्वामिसहजानंदनी आज्ञाये ॥४५॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे प्रथम यज्ञ कराव्यो एनामे पंचावनमुं प्रकरणम् ॥५५॥

चोपाइ—पछी कच्छदेशथी कृपाळु । आव्या पंचाळे दीनदयाळु ॥ संगे लइने साधु बेचार । प्रथम आविया देश हालार ॥१॥ गामो गाममां दर्शन दिधां । सर्वे जन कृतारथ किधां ॥ पछी आविया सरधारमांइ । हरिभक्त काठी आव्या त्यांइ ॥२॥ पछी त्यांथी चालिया

महाराज। आविरह्या पिपरडिए राज ॥ बीजे दिवसे बोटाद आव्या। अदे भगे भावेशुं जमाव्या ॥३॥ रह्या दिवस बे करी मेख। सोमला ने मांतराने घेख ॥ पछी त्यांथी आव्या कारीयाणी। वरसे मेघ पडे बहु पाणी ॥४॥ वसे भक्त त्यां मांचो वीरदास। रह्या तियां हरि चार मास ॥ आव्या गढडेथी हरिजन। जेनां त्यागे सुकाणांछे तन ॥५॥ आव्या देशदेशथकी दास। नयणे निरखवा अविनाश ॥ आव्या वागड कच्छ हालारी। सोरठ वाळाकनां नरनारी ॥६॥ आव्यां पांचळि ने घोलवाडी। भाल गुजरात्य झालावाडी ॥ आव्यो सुरतथी संघ वळी। घणुं रह्योछे रंगडो ढळी ॥७॥ आवे सहु लागे हरिपाय। नाथ निरखि त्रपत न थाय ॥ आव्या संत ते सरवे मळी। हति अमदावादे मंडळी ॥८॥ पछी प्रभुतणी पूजा करि। जम्या बहु सरकरा हरि ॥ सुंदर वस्र सामळियो पहेरि। दिये दर्शन दासने लहेरि ॥९॥ करे वात अलौकिक आपे। सर्वे जनना संशय कापे ॥ जाय नाथजि नित्य तळावे। जनपासल सर गळावे ॥१०॥ गाताबाता आवे पछी घेख। नित्यप्रत्ये थाय लीलालेख ॥ सुंदर घोडे चडे गिरधारी। थाय चमर जुवे नरनारी ॥११॥ पछी यज्ञ कराव्यो महाराजे। तेड्या ब्राह्मण जमवाकाजे ॥ थया तळावे चोका चाळिश। चडि घोडे फरे जगदीश ॥१२॥ जम्या ब्राह्मण दक्षिणा दिधी। पछी सर्वेने शीखज किधी ॥ सारा सुंदर वरसमांय। आसो-वदि तेरश कहेवाय ॥१३॥ वेदि यज्ञ कर्यो भगवाने। दिठि नजरे नथी सुणी काने ॥ पछी आव्यो दिवाळीनो दन। जनपर हरि छे प्रसन्न ॥१४॥ दिये दर्शन दिवस रात्य। वळी घणी घणी करे वात॥

एम आनंद उत्सव कारि । पछी संतप्रत्ये बोल्या हरि ॥१५॥ संत सांभळीने सहु मळी । तमे थांधो हवे वे मंडळी ॥ एक नवानगरमां जाओ । बिजा सुरत शहेर जगाओ ॥१६॥ पछी संत गया वेउ शहेर । राखि मूर्ति रुदे रुडिपेर ॥ लटकाळो छोगाळो छविलो । राख्यो संते हृदामां रंगिलो ॥१७॥ तेनुं धरता अंतरे ध्यान । चाल्या संत थइ सावधान ॥ पछी श्यामळिए शुंशुं किधुं । फरि सहुने दर्शन दिधुं ॥१८॥ त्यांथी चालो गया वढवाण । दवे तुळसीनुं करवा कल्याण ॥ तुळसी बोल्योतो करुं जगन । पड्यो खोटो न खरचाणुं धन ॥१९॥ त्यांथी चालिया सुंदरश्याम । चालो आव्या रामगरी गाम ॥ दिधां दासने दर्शन भावे । आव्या ददुकेथी मछियावे ॥२०॥ वळी विछियाव्य मोडासर । त्यांथी आविया जेतलपर ॥ रह्या रात्य त्यां पूरणकाम । पछी आविया डभाण गाम ॥२१॥ वळी पीज नडियाद गया । पछी उमरेठे जइरह्या ॥ तियां भक्त रहे रूपराम । प्रभु पधारिया तेने धाम ॥२२॥ रह्या सात दिन सुखि तियां । बहुप्रताप जणाव्यो इयां ॥ थाय ध्यानधारणा अपार । जोइ निश्चय करे नरनार ॥२३॥ पछी यांथकी श्याम सधाव्या । आघा जइ पाछा वळी आव्या ॥ करीमुक्यांतां जने भोजन । तेने घेर जम्याछे जीवन ॥२४॥ दइ दर्शन चाल्या दयाळु । आव्या चांगामां नाथ कृपाळु ॥ भक्त नथु लखे लिधो लाव । त्यांथी आव्या रोण्यगामे माव ॥२५॥ पिराणानी पिराइ वेरावी । एना मेवने अलफि पहेरावी ॥ पछी मनियां मळ्यां सहु आवी । रोइ काकानी अलफी मुकावी ॥२६॥ त्यांथी आव्या बोचासण गाम । भक्त काशिदासजिने धाम ॥ त्यांथी वेल्ये बेसि बहु-

नामी। आव्या बुधजे अंतरजामी ॥२७॥ हवेतुं हरिभाइने स्वपन। थयुं तेवानुं तेवुं दर्शन ॥ त्यांथी आव्या जेतलपुर वळी। आव्या सहु दर्शने सांभळी ॥२८॥ वाळ वृद्ध ने जोवन जेह। आव्या सहु मळि दर्शने तेह ॥ जन कहे भले आव्या जीवन। काले छे उत्तरायन दन ॥२९॥ तिये नाथ कहे तेडो ब्राह्मण। जमे मगाविए घृत मण ॥ प्रथम मंडाण मण थी कर्युं। पछी पुछतां पांचसें ठर्युं ॥३०॥ जेमजेम पुछ्युं वळी जने। तेमतेम वधार्युं जीवने ॥ मोर्ये नोतरुं ने पछी सीधुं। एम यज्ञनुं परियाण कीधुं ॥३१॥ एतो छे अतिपरचानी वात। तेतो जाणेछे संत साक्षात ॥ एम नाथे कर्यो निरधार। मांड्यो आरंभ न करी वार ॥३२॥ लिधां घी गोळ घउं दळाव्या। तळिया मोदक मोटा वळाव्या ॥ करी लाडवा भर्या कोठार। बिजो आण्यो समाज अपार ॥३३॥ मांड्यो जेतलपुरमां जंग। आव्या ब्राह्मण तेडाव्या संग ॥ रच्यो मंडप वेदविधिए। कर्यो कुंड ते होमवा घीए ॥३४॥ भणे ब्राह्मण मंडपमांइ। दिये आहुति घृतनी त्यांइ ॥ जपे मंत्र ने होमेछे अन्न। थाय विधिए युक्त जगन ॥३५॥ जमे ब्राह्मण न राखे खामी। जमो मायो जमाडेछे स्वामी ॥ जम्या जेवाछे मोदक मोटा। खाओ खुब करी देह खोटा ॥३६॥ जमतांजमतां जाय प्राण। तेनां आपणा कुळमां वखाण ॥ जमे ब्राह्मण जोरजोराइ। अतिमोद भर्या मनमांइ ॥३७॥ वेसे पंगत्यो न आवे पार। जमे विप्र हजारो हजार ॥ जम्या जोरे न मुक्युं जमण। खाइ खाइने काया ब्राह्मण ॥३८॥ एम जम्या अष्टादश दन। पछी पुरो कराव्यो जगन ॥ दिधां दान दक्षिणा दयाळे। पाळी वेदविधि प्रतिपाळे

॥३९॥ एम पुरो कर्यो अतिरुद्र । जम्या द्विज क्षत्रि वैश्य शूद्र ॥ कोइ जम्या विना नव रह्युं । आडिविना अन्न बहु दयुं ॥४०॥ जमे जन बोले जेजेकार । धन्य धन्य थायछे उच्चार ॥ देशोदेशथी आव्याता जन । निरखि नाथने थया मगन ॥४१॥ तियां पुछ्युंतुं प्रश्न महाराजे । करतां उत्तर विपर लाजे ॥ थयां श्याम मुख साइ ढळी । बोल्या नहि रह्या अंतरे बळी ॥४२॥ पछी सर्वेने शीखज दिधी । एवी लीला श्रीमहाराजे किधी ॥ पोषशुदि सप्तमी छे सारी । हरिजन लेज्यो हैये धारी ॥४३॥ तेदि पुरो थयोछे जगन । सर्वे राजि थया साधुजन ॥ दुष्ट जाणे नहि थाय जगन । कर्यो नाथे ते निरविघन ॥४४॥ करी यज्ञ ने जीवन चाल्या । पश्चिमदेशमां दर्शन आल्यां ॥ सर्वे जक्तमां जणाणी वात । कहे स्वामी श्रीहरि साक्षात ॥४५॥ एवुं सुणि दाझ्यां दुरिजन । कहे अजाणे कर्यो जगन ॥ नथी भेखने खबर खरी । त्यारे गयो ए जगन करी ॥४६॥ हवे भेख थाशुं सर्वे भेळा । केम करि ए करशे मेळा ॥ जमराण आवशे जमात्यो । तेदि छे ए स्वामिजिनी वातो ॥४७॥ खाशुं रुपैया एसारु लाखो । पण पंथ एनो नहि राखो ॥ एम परस्पर परियाण्युं । एना मननुं महाराजे जाण्युं ॥४८॥ सर्वे संतप्रत्ये कहे हरि । करीए जगन आपणे फरी ॥ पछी हरिजनने तेडाव्या । मळी जेतलपुर ते आव्या ॥४९॥ रह्या दन दोचार ए ठाम । पछी गया खोखराव गाम ॥ परमहंस संन्यासी छे संगे । वीते दिन आनंद उमंगे ॥५०॥ आव्या सतसंगी सहु मळी । थाशे उत्सव एवुं सांभळी ॥ नाथ निरखि सुखी थया सहु । दिये दर्शन प्रसन्न बहु ॥५१॥ गाममांयतो संघ न माय । त्यारे चाख्ये

मुवा संत जाय ॥ गाय कीर्त्तन थाय किलोल । आवे दर्शने जन हिलोल ॥५२॥ एम आनंद उत्सव थाय । नित्ये नावा कांकरीए जाय ॥ गातावाता आवे वळी घेख । एम थाय बहु लीलालेख ॥५३॥ करे वात प्रभु ज्यारे आप । तेमां जणावे बहु प्रताप ॥ कांइक भूत भविष्यनुं भांखे । दिये जणावी केझे न राखे ॥५४॥ कहे जगन करशुं जरुर । आवुं बिजुं नथी कोइ पुर ॥ गाममांय संकोच छे सरे । होम थाशे गामने गोंदरे ॥५५॥ तेतो जाणशे सरवे जन । कहेशे भलो कर्यो ए जगन ॥ एम करे हरि ज्यारे वात । सुणि जन थाय रळियात ॥५६॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये जेसलपर यज्ञ कर्यो एनामे छपनमुं प्रकरणम् ॥५६॥

राग सिंधुकडखो—एवुं सांभळिने आवियुं । वळी दुष्टजननुं दळ ॥ साधुने मांड्या संतापवा । बहुबहु देखाडे बळ ॥१॥ संत श्रीनगरमांहि । नित्य जाताता भिक्षाअर्थ ॥ तेने असुरे आवी आंतर्या । मारे करे अति अनरथ ॥२॥ गेडी धोका पडे लाकडि । वळी कंदे भांगि कटियुं ॥ कर्या प्रहार कडियाळिए । तेतो संते सरवे सह्युं ॥३॥ तपसी ऋषि कृश तनमां । तेनेमाथे मोट चडाविया ॥ मनगमतो मार देता । उतारापर लइ गिया ॥४॥ तियां जइ ताडन करी । फरि बांधिया बहुपेख ॥ असुरने हाथ आवीपड्या । जेने जराये न मळे मेख ॥५॥ कोइ कहे कान नाक कापो । कोइ कहे करो घात जीवनी ॥ कोइ कहे भुज चरण भांगो । एम बोले सेना शिवनी ॥६॥ भाखे भुंडि गाळो मुखथी । तेतो जेजे

बोले ते थोडियुं ॥जाणुं मत्तक पांचमुं । कापि ब्रह्मानुं चोडीयुं ॥७॥ कोइक संत कलेवकले । असुरहाथ आव्यो नहि ॥ तेणे खबर खोखरे वळी । आविने सर्वे कहि ॥८॥ सुणि श्रीहरि श्रवणे । अंगे उभि थइ रोमावळी ॥ एवो कोण अवनि उपख्ये । जे मारा संतने मारे वळी ॥९॥ करी नजर अति करडी । थयां लोचन लाल विशाळ ॥ भ्रकुटिभंग चडावियो । देखि कंपवा लाग्यो काळ ॥१०॥ शशि सुरज जांखा पड्या । वळि उठियो अज अकलाइ ॥ शिव कहे संहार वळशे । आज नथी रहेवानुं कांइ ॥११॥ इंद्र सुरने भय उपज्यो । वळी दले डर्या दिगपाळ ॥ जोइ कोप महाराजनो । तेणे कंप्यो पनंग पयाळ ॥१२॥ बळता प्रभुजि बोलिया । सुणि संत मानज्यो सत्य ॥आ राज्यमां रहेवुं नहि । तमे जाओ शहेर सुरत्य ॥१३॥ अधर्मी अधिपति अति । जियां धर्मनी वात गइ ॥ तियां तमजेवा संतने । पळ एकपण रहेवुं नइ ॥१४॥ चालो संत तमे चोंपशुं । वळि अति उतावळा आंहिथी ॥ साधु सर्वे सधावजो । अमे रहेशुं आंहि धोकापंथी ॥१५॥ पछी चरणे लागि चालिया । वळी संत सर्वे मंडळी ॥ संत चारशे सामटा थइ । गइ सुरत मुक्तमंडळी ॥१६॥ पछी रह्या पोतापासळे । वळी खरी ते क्षत्रिजात ॥ तेने ते आगळ श्रीहरि । करवा ते लाग्या वात ॥१७॥ कहो भाइ केम करशुं । आतो असुरे उपाडि झालियुं ॥ संतने तैये शीश आपी । ज्यारे आपणुं नव्य चालियुं ॥१८॥ एवुं सुणी क्षत्रि खणशिया । प्रभु पाछावाळो संतने ॥ तमारा प्रतापथकी । जुवो अमारी रमत्यने ॥१९॥ आज अवसर आवियो ।

जेने मार्गे मोटा सुर ॥ अमारा इष्टने पीडिया । तेने जोशुं अमे जरुर ॥२०॥ पछे कामे पुठ्य फेरवे । वळी करगरे कायर हुइ ॥ धिकधिक तेना जीवतने । एनी जनिता भारे मुइ ॥२१॥ गाम गरास कोट कारणे । वळी रणे चडे चडिचोट ॥ भूपभडे शिर पडि रडे । एम लडी थाय लोटपोट ॥२२॥ एह रीत्य क्षत्रितणी । तेनी जाणे सहु कोइ वात ॥ खोटासारु वेरे धन मुके । आतो साचुं छे साक्षात ॥२३॥ आपो अमने आगन्या । जे जोइए एनुं अमे जोर ॥ शुंथाशे बिचारा श्वानथी । छे प्रभु अमारीकोर ॥२४॥ पछी प्रभुजि बोलिया । आज जाळवो सहु आपणे ॥ काल्य जाशुं कांकरीए । पछी घणवुं होय ते मर घणे ॥२५॥ एम वात करतां वहीगइ । रहि नहि रंचे रात्य ॥ पहोर एक पोढि जागिया । पोत्ये प्रभुजि परभात्य ॥२६॥ कहे थाओ सहु सावधा । नावा कांकरीए सर ॥ बाळ वृद्ध ने बाइमात्र । तेतो रहेज्यो सर्वे घर ॥२७॥ आपे अश्वने उपर्ये । तरत थया असवार ॥ सर्वे सखा सज्ज थइ । संगे चालिया अपार ॥२८॥ अश्वे अस्वार ओळखी । अने धीरज्य नव्य शके धरी ॥ पग न मांडे पृथिवी । जाणुं उडशे पांखुं करी ॥२९॥ पछी नाहि नाथ पाछा वळ्या । अने आविने उतर्या बार ॥ पोते पधार्या पुरमां । त्यां आव्या असुर अपार ॥३०॥ अतिकाळा क्रोधवाळा । वळीवेष जेना विकराळ छे ॥ जोर जटाळा लांबिकोटाळा । कहीए केवा जेवा काळ छे ॥३१॥ मुछ मरडे कांडां करडे । वळी भर्या बरडे भाथ छे ॥ कंरु शुरा अतिलंबुरा । पुरा पांच ते हाथ छे ॥३२॥ खडग खांडां हाथ पर्वडां । समशेर सांग्य कर ग्रहि ॥ चं-

दुक वरछीखरि खरचि । असुर शुर आव्या लइ ॥३३॥ डाढां मोटां पहेरि लंगोटां । डोट्टु दिये मारवा ॥ चार दश आव्या धशा । ठाउको कर ठारवा ॥३४॥ वडा वैरि लिधा घेरी । जमताहता जीवन वळी ॥ मोटि डाढि खडग काढी । मारवाने त्रुट्या मळी ॥३५॥ विप्रे मांड्या वळी वारवा । पण माने नहि मदेभर्या । काढि खडग करमां । हरिजनपर धाव कर्या ॥३६॥ हरिजन कहे हवे पापियो । उभा रहेज्यो एह पगे ॥ अमपर तमे घाव किधा । अमे न बोल्या त्यांलगे ॥३७॥ सिंह सरिखा शोभता । वळी युद्धमां जाणे घणुं ॥ धाया धणेणि मारवा । खमे खडग कोण क्षत्रितणुं ॥३८॥ चार पाड्या चोकमां । जे हता असुरमां अधिपति ॥ बिजा भणेणि भागिया । भाइयो आपणी पण आ गति ॥३९॥ वणठल वेरागा फरतां नागां । भाग्या शुर शुलि दिशा ॥ रहेतां मरडतां अतिठरडातां । खासडां खातां खुब खश्या ॥४०॥ अति असोयां वहु वफोयां । कोइकोइने भेळं नइ ॥ मार्यामार्या कहे मुखथी । एम रियोपियो रह्युं थइ ॥४१॥ जाणिने मुक्यां जीवतां । वहु लागि महाराजनी बीक ॥ नहितो एके एकने । करवां ते हतां ठीक ॥४२॥ पछी आव्या पाछा वळी । कर्या प्रभुने प्रणाम ॥ त्यारे नाथ कहे आपणे । हवे रहेवुं नहि आ ठाम ॥४३॥ हरि हरिजन हेतु सहुना । कल्पवृक्ष सम कहेवाय ॥ तेमां जे जन जेवुं चिंतवे । तेने ते तेवुं थाय ॥४४॥ नरतन धरी नाथजी । वळी सूर्यसम शोभे घणुं ॥ पण पापिने न पडे पाधरुं । नडे पाप पोतातणुं ॥४५॥ एम भार उतर्यो भूमिनो । वैशाखवदि चतुर्दशी ॥ तेदि पामी मा-

रिया जे । आव्याता मारवा घशी ॥४६॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये असुरनो नाश कर्यो एनामे सत्तावनमुं प्रकरणम् ॥५७॥

चोपाइ—पछी त्यांथी चाल्या अविनाश । जोइ असुरनरनो नाश ॥ गया वेलालय सलकि गाम । पछी कच्छमां सधाव्या श्याम ॥१॥ त्यांथी कागळ मोकल्यो नाथे । एवुं शीद कर्युं अमसाथे ॥ अमारे नोतुं करवुं एम । तमारेपण घटे ए केम ॥२॥ एतो थयुंछे अजाण्यमांइ । तेनो धोखो करशो मां कांइ ॥ एतो करावनारा छे कोक । तेनो शीदने राखवो शोक ॥३॥ अमे तमे तो एकज छीए । घणुंघणुं शुं मुखथी कहीए ॥ अमे करशुं जगन डभाण । तियां आवज्यो सर्वे सुजाण ॥४॥ थाशे ते अमे चाकरी करशुं । तमे करशो मां तमारुं नरशुं ॥ त्यांतो एकाएक हता अमे । तेवा सामामां आविया तमे ॥५॥ एवो पत्र लख्यो अविनाशे । आव्यो असुराधीशने पाशे ॥ साम दाम दंड भेदे भर्यो । वांचि कागळ विचार कर्यो ॥६॥ न करो नुगरानी यां वात । जेणे मार्या साधु साक्षात ॥ एम समजि मनमां विचारी । पछी बेशिरह्या जरमारी ॥७॥ पछी शुंशुं कर्युं भगवाने । कहुं सांभळज्यो सहु काने ॥ आदर्योछे डभाणे जगन । आव्या चौदिशेथी हरिजन ॥८॥ शाळ दाळ ने दळाव्या घहुं । लिधां घीगोळ मिसरी वहुं ॥ छोये रसना भर्या कोठार । तेनो कहेतां ते न आवे पार ॥९॥ पछी पोते पधार्या महाराज । पुरो करवो जगन ए काज ॥ रह्या दन दोय एह ठाम । पछी गया घोडासर गाम ॥१०॥ त्यांथी नाथ गया दा-

थरोळी । त्यां तेडावी संतमंडळी ॥ आव्या भील ने भीलभूपति । हाथ जोडिने करी विनति ॥११॥ भले आव्या तमे भगवान । दियां अमने दर्शन दान ॥ उभा आगळ जोडिने पाण । अमे छीए तमारा वेचाण ॥१२॥ कांइक सोंपज्यो अमने काज । एवुं सुणि ने बोल्या महाराज ॥ आवा साधु होय निरमान । तेनी रक्षा करवी निदान ॥१३॥ डभाणमांहि थाशे जगन । तेमां करवा इच्छेछे विघन ॥ महामदे भर्या जे अभागी । तेने केम गमे आवा त्यागी ॥१४॥ माटे एनुं करो उपराळुं । थायतो करज्यो रखवाळुं ॥ त्यारे बोल्यो भीलनो भूपति । एनो भार नथी मारे रति ॥१५॥ मर आवे पृथ्वीपति राय । मानुं तरणा जेवो मनमांय ॥ पण मांगुंछुं जोडि हुं हाथ । मारे घेरु पधारिये नाथ ॥१६॥ पछी बेसार्या पालखिपर । राय तेडिचाल्यो निजघर ॥ बहु हेतेकरी पधराव्या । भरी थाळ मोतिडे वधाव्या ॥१७॥ पछी सुरतथी सत्संगी आव्या । प्रभुसारु पोशाग ते लाव्या ॥ शोभे सुरवाल जामो जरी । शिर-बांधि छे पाघ सोनेरी ॥१८॥ बांधि कमरे कसुंबि शाल । निर्खि जन थयांछे निहाल ॥ चमर छतर अबदागरी । ते रह्याछे हरिपर धरी ॥१९॥ धूप दीप उतारी आरति । पछी करजोडि करी विनति ॥ जोइ राजि थयो रळियात । प्रभु सांभळज्यो एक वात ॥२०॥ अमपर महेर अतिकिजे । आवुं सहुने दर्शन दिजे ॥ पछी बेठा पालखीए हरि । दियां शहेरमां दर्शन फरि ॥२१॥ निर्खि नाथने थयो सनाथ । सहु कहे धन्यधन्य नाथ ॥ पछी प्रभु कहे सुणो राजन । जाये डभाणे करवा जगन ॥२२॥ सर्वे सज्ज थाओ

तमे शूर । जावुं जोशे आपणे जरुर ॥ पछी राजा कहे सुणो नाथ। कहोतो लाख भील लउं साथ ॥२३॥ त्यारे बोलिया एम महाराज । नथी आपणे एवडुं काज ॥ कांइ थोडा घणा लियो संग। बिजा छे अमसंगे तोरंग ॥२४॥ सज्ज थइ चाल्यो भीलराज । बेठा पालखिपर महाराज ॥ वाजे ढोल ददामा निशाण । शोभा बहु शुं कहुं वखाण ॥२५॥ आव्या डभाण ढुंकडा ज्यारे । थया घोडे असवार त्यारे ॥ घोडो शोभेछे घणुं रूपाळो । मांड्यो साज उपम्य शोभाळो ॥२६॥कोटे कोटियुं हूलर हार । पगे झांझरनो झमकार ॥ चांदी चोकडे मोंवडे जडी । माथे करीछे कलंगि खडी ॥२७॥ शोभे ताविथे घुघरि सार । केड्ये कनकभूषणनी हार ॥ काठुंजिन कनकनुं राजे । दोय पाघडे मोर विराजे ॥२८॥ अंगोअंग शोभा सइ भणुं । शोभे घोडो घरेणामां घणुं ॥ सारां शील सोयामणो लागे । चाले घमके घुघरियो वागे ॥२९॥ घिरो चाले ने लिये वारकी । श्रेष्ठ्ये पहोचाय नहि कोइ थकी ॥ एवे अश्वे चढ्या महाराज । देवा दासने दर्शन काज ॥३०॥ लिधि सर्वे संघनी संभाळ्य । करे चोकी रुडि रखवाळ्य ॥ पछी अश्वपरथी उतरि । बेठा पालखिए पोत्ये हरि ॥३१॥ धीरेधीरे दियेछे दर्शन । घणुं जनपर छे प्रसन्न ॥ पछी आव्या पाकशाळामांय । घडि एक बेठा पोत्ये त्यांय ॥३२॥ पुछी पाकनी खबर खरी । कह्युं मोदक मुख्याछे करी ॥ पछी मोटो कराव्यो माळ । तियां बेठाछे दीनदयाळ ॥३३॥ निर्खे नरनारी मळि वृंद । जेम चकोर चितवे चंद ॥ एम करतां वीति गइ रेण । पहोर एक पोढ्या कमळनेण ॥३४॥

पछी जागिया प्राणआधार । तर्त घोडे थया असवार ॥ फरि जोइछे सीम सघळी । पछी आविया मंडपे वळी ॥३५॥ वियां ब्राह्मण हता हजार । करता वेदनो मुखे उचार ॥ भणे मंत्र ने आहूति दिए । वहे परनाळां अखंड घीए ॥३६॥ होमे हविष्यान्न जव तल । निरदोष जगन अवल ॥ नालि केळि लविंग सोपारी । होमे एला खादी शाळ सारी ॥३७॥ बहुविधनी लइ सामगरी । होमेछे वेदविधिए करी ॥ बेठा पोत्ये वियां घडि चार । पछी आव्या पंगत्य मोझार ॥३८॥ बेठि पंगत्य ब्राह्मणतणी । कोइ थकी ते न जाय गणी ॥ जमे ब्राह्मण भाव भरीने । जुवे पोते पंगत्य फरीने ॥३९॥ पछी जमिने उठ्या विपर । गया द्विज उतारा उपर ॥ एम जम्या दन दशसुधि । पछी आवी एकादि कुबुधि ॥४०॥ आवी असुरे कर्यो प्रवेश । त्यारे द्विजे आदर्योछे द्वेष ॥ कहे कांइक करो उपाय । शुं विचारि रह्या मनमांय ॥४१॥ आतो पुरोथयो ते जगन । तेमां कांइ न पड्युं विघन ॥ सीधां खरच्यामां न राखि खामी । करीए विघ्नतो आपणे वामी ॥४२॥ पहेलां आपणां मनुष्य जमाडो । विजां कलेकरीने खमाडो ॥ पछी करीए कतोहल भारी । पडशे भंगाण थाशे खुवारी ॥४३॥ पछी कोण केने ओळखेछे । घणा विप्र आपणी पखे छे ॥ लोट लाडवा लुंटिज लेशुं । विजा तळावमां नाखिदेशुं ॥४४॥ गोळ घी कुडलां लेशुं हाथे । जाशुं अंधारे उपाडि माथे ॥ एकएक लइ जाशुं मोटली । जमशुं घी गोळ ने रोटली ॥४५॥ एम परियाणीया वळी वामी । तेतो जाणेछे अंतरजामी ॥ जोज्यो जीवतणी अवळाइ । केवुं विचारियुं

खाइखाइ ॥४६॥ एवुं जाणिने हसिया हरि । पछी जीवने जुगति करि ॥ आव्या पाकशाळाने मोझार । करी कळ काढ्या चामी यार ॥४७॥ आडा उभाराख्या आणी पाळा । हाथ्य करी लिधि पाकशाळा ॥ दइ डारो हाथ लिधि असि । डरी दुष्ट उभा दूर खसि ॥४८॥ करवुं हतुं अवळुं अपार । होस रही ते हैयामोझार ॥ बेठा हाथ घसि पछी हेठा । बहुसमर्थ श्रीहरि दिठा ॥४९॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये यज्ञनो आरंभ कर्यो एनामे अट्ठावनमुं प्रकरणम् ॥५८॥

राग सामेरी—वळता ते विप्रबोलिया । महाराज शुं कहोछो तमे ॥ जेम आपो आगन्या । तेम सहु करीए अमे ॥१॥ महाराज कहे एक तमे । एक अमारो तमसाथ ॥ तमे लेज्यो लाडवा । ए लेशे जेष्टिका हाथ ॥२॥ पिरशे पोतानां पारकां । जो करशो जराय ॥ तो तमने ए ताडशे । तेनी राव रोष न कांय ॥३॥ पछी भर्या मोदकनां गाडलां । तेणे जुता जोद्ध जुवाण ॥ पाक फरे पंगत्यमां । एम जमाडे जीवनप्राण ॥४॥ तोय ब्राह्मण भुंडाइ न तजे । लइ बेठा एकएक लाकडी ॥ तैये महाराज कहे काठियो । तमे आवो सहु घोडे चडी ॥५॥ लेवरावी सहुने लाठियो । काठि आविया घोडे चडी ॥ विना गोळिए वछोडियो । त्यां बंधुको बहु पडी ॥६॥ भांगि भडाके कोठियो । सुंदर दाळनी सोळ ॥ जाणे दुष्ट विघन पाडशुं । साधुं पड्या पोताने रोळ ॥७॥ खोटे डारे डराविया । कहे उठशो जमतां कोय ॥ जरुर तेने मारशुं । तमे

उठज्यो एवुं जोय ॥८॥ जुक्तिकरीने जमाडिया । नंव्य पडवा दिधुं विघन ॥ एम रुडि रीतशुं । महाराजे कराव्यो जगन ॥९॥ पछी दिवस वळते । तेड्या पुराणि पंडित ॥ करी चरचा चोकमां । त्यां थइ पोतानी जित ॥१०॥ लाखो लोक भेळा थया । निरखवा नयणे नाथ ॥ तेमां नर तसकरा । आव्याता नाखवा हाथ ॥११॥ जोयो सरवे संघने । बहु खबडदार दिठा खरा ॥ पछी अश्वउपले । आवि ताकिया तसकरा ॥१२॥ त्रण दिवसना सुख्या तरपा । नयणे निद्रा नव्य करि ॥ आविने जुवे अश्वने । त्यां घोडे घोडे दिठा हरि ॥१३॥ पछी प्रभुने पाये लाग्या । कहे दया करज्यो दयाळ ॥ ज्यांथी गुन्हा छुटिये । त्यां कर्या गुन्हा कृपाळ ॥१४॥ पछी सतसंगी थइ । वळी गया पोताने घेख ॥ एम पोते अनेक रीत्ये । करि ते लीलालेख ॥१५॥ दासनां दुःख कापवा । आपवा दर्शन दान ॥ हरे फरे हरि संघमां । वळी बेसे मेडे भगवान ॥१६॥ मेडाउपर महाप्रभु । पल मेलिने पोढ्या घडी ॥ अजाणे एक जन आव्यो । मनफर मेडे चडी ॥१७॥ जबकी जीवन जागिया । वळी अचानक उठ्या हरि ॥ कोण हतुं अमपासले । एम कहिने रीश करि ॥१८॥ पहेर्यांहतां बहुपेर्यनां । वळी घरेणां घणांघणां ॥ अंगोअंग ओपतां । सुंदर ते स्वर्णतणां ॥१९॥ वेढ विंटि ने कनककडां । पोंचि अंगोठि ओपति ॥ बाजु काजु बेरखा वळी । शोभे काने कुंडळ अति ॥२०॥ कंठे हार ते हेमना । हुलर हीरा सांकळी ॥ अंगोअंग आभूषण पहेरी । पोढ्याता पोते वळी ॥२१॥ एवा समामां उठाडिया । वळी जालम नरे जगदीश ॥ तेसारु सहु उपरे ।

महाराजे करी रीश ॥२२॥ पछी आभूषण उतारियां । अने फॅ-
कियां फरतां वळी ॥ अंबर एक अंगे राख्युं । मिजां मेलियां सर्वे
मळी ॥२३॥ केणे न जवाय पासले । वळी बीक लागे सहुने ॥
जोइ जीवन रुठडा । वळी दुःख थयुं बहुने ॥२४॥ पछी भाइ रा-
मदासजि । धीरेधीरे पासे गया ॥ महाराज वस्त्र ओढिये । अम-
उपर्ये करी दया ॥२५॥ पछी वस्त्र पहेरियां । हसि प्रभुजि बोल्या
वळी ॥ हति उदासि अति घणि । पण हवेतो सर्वे टळी ॥२६॥
पछी विप्र तेडावियां । तमे करो शीघ्र रसोइ ॥ लाखो माणस
जमशे । वळी केम रह्याछो सोइ ॥२७॥ ब्राह्मण भेळाणा उंघमां ।
सुता ते सदने संताय ॥ ते एकोएकने उठाडिया । प्रभु पोते झालि
बांय ॥२८॥ पछी मनमान्या मोदक करी । जमे वाडव युथनां
यूथ ॥ पार न आवे पंगत्यनो । वळी मळ्या विप्र वरुथ ॥२९॥
आपे सीधां अतिघणां । मागे साव्य त्यां शत पांच ॥ कोइ रीते
सराजामनी । वळी आवे नहि लेश लांच ॥३०॥ जेजेकार ते थइ
रह्यो । आपे अन्न ते अतिघणुं ॥ भेव्य बांधि ब्राह्मणे । जे जमिये
ते आपणुं ॥३१॥ पछी थइ पूर्णाहुति । यज्ञ निर्विघन थयो ॥ बंका
शिर डंका दइ । प्रौढ प्रताप जणावियो ॥३२॥ पछी विप्रा जोइ वि-
प्रनी । दिधां दान दक्षिणा घणी ॥ राजि करी वळी वाडवा ।
वळाविया भुवनमणी ॥३३॥ वळी खरचतां खुट्या नहि । वध्या
लाडवा लाखो सहि ॥ गोळ घीने दाळ रसाळ । वळी पिष्टनो पार
नहि ॥३४॥ पछी पुछ्युं नाथने । आ मोदकनुं केम करीए ॥आपो
घरोघर गाममां । एम हुकम किधो हरिए ॥३५॥ पछी मांड्या

आपवा । भरिभरि मोदक टोपला ॥ आलतां खुब्या नहि । पोता लाडवा अतिभला ॥३६॥ वहेंचतां वधि पड्या । ते नाख्या जळमां जंतुने ॥ महाराजे आपी आगन्या । वळी साजामांदा संतने ॥३७॥ पछी संघ सर्वेने शीख आपी । जाओ सहुसहुने घेर ॥ पंच वरतने पाळज्यो । प्रभु भजज्यो रुडि पेर ॥३८॥ पछी पोत्ये पधारिया । करी ते जयजयकार ॥ करी लीला डभाणमां । अलवेले अपरमपार ॥३९॥ पोत्ये यज्ञ पुरो कर्यो । पोषशुदी पुन्यमतिथि ॥ तेदि यज्ञ पुरो थयो । कर्यो यथायोग्य कांइक कह्यो ॥४०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये डभाणमां यज्ञनी समाप्ति करी एनामे ओगणसाठ्यमुं प्रकरणम् ॥ ५९ ॥

चोपाइ—एम यज्ञ करी जदुनाथ । चाल्या श्यामळो सखाने साथ ॥ रह्या जेतलपुरमां जइ । संघ सरवे संघाथे लइ ॥१॥ त्यांथी संघने शीख करि । पोते चाल्या पश्चिमदेशे हरि ॥ सारो पहेरि सुंदर सुरवाळ । झगे जरकशि जामो विशाळ ॥२॥ माथे बांधिछे पाघ सोनेरी । कमर कशि केसर रेटा केरी ॥ बाजु काजु कुंडळ रूपाळां । हाथे हेमकडां बे वळाळां ॥३॥ हैये हार अपार शोभाळा । उर उतरी मोतिनी माळा ॥ कोटे कनकनी कंठी शोभे । शिशे शिरपेच जोइ मन लोभे ॥४॥ चड्या घणामूले हरि घोडे । बिजा सखा असवार जोडे ॥ चाल्या वाटमां एवाना एवा । सर्वे जनने दर्शन देवा ॥५॥ जेजे वाटमां आवीयां गाम । तेणे निरख्या सुंदर श्याम ॥ देता दर्शन दीनदयाळ । आव्या प्रभुजि देश

पंचाळ ॥६॥ सुंदर गाम सारंगपुर नाम । तियां पधार्या सुंदर श्याम ॥ रुडा भक्त जीवो ने राठोड । आव्या हरि करी तियां श्रोड ॥७॥ रहि रात्य एक तियां राज । आव्या कारियाणी महाराज ॥ तियां भक्त वसे एक मांचो । नहि ते कोइ नियममां काचो ॥८॥ निरलोभी ने अतिनिष्कामी । तेने घेर पधारिया स्वामी ॥ तियां रह्या हरि एक दिन । पछी आव्या गढडे जीवन ॥९॥ भक्त सभागी एभल जियां । रह्या कांइक कृपाळु तियां ॥ पछी त्यांथी सधाविया श्याम । आव्या नाथ करियाणे गाम ॥१०॥ तियां रह्या रात्य एक हरि । आव्या रायपर कृपा करी ॥ सखा सरवे छे श्यामसाथ । आव्या कोटडे पंथिये नाथ ॥११॥ गया गोंडळ ने जेतपर । आव्या धोराजि श्यामसुंदर ॥ जइ जमनावडे जगदीश । त्यांथी पाछो कर्यो परदेश ॥१२॥ आव्या दुधिवदर कंडोरडे । त्यांथी पधारिया कालावडे ॥ भक्त आदवजिने भुवन । रह्या रात्य त्यां प्राणजीवन ॥१३॥ त्यांथी सखाने शीखज दइ । पोते चाल्या सेवक बे लइ ॥ त्यांथी मोडे गया करी महेर । भक्त रणमलजिने घेर ॥१४॥ पछी आव्या अलैये जीवन । भक्त नारायणने भुवन ॥ त्यांथी गयाछे भादरे गाम । भक्त डोसो ज्यां रतनोराम ॥१५॥ रह्या रात्य करि हरि महेर । वसता वशरामने घेर ॥ पछी त्यांथी कर्यो परवेश । गया जोडियेथी कच्छदेश ॥१६॥ आवि अंजारमां रात्य रह्या । त्यांथी चालो धमडके गया ॥ भक्त रामसिंघ रायधणे । करी सेवा भरि भावे घणे ॥१७॥ तियां रह्या दन दोयचार । पछी भुज पधार्या मोरार ॥ दइ जनने दर्शनदान ।

तियां रह्या पोते भगवान ॥१८॥ कर्यो हुतासनीनो समैयो । आप्यो आनंद न जाय कहीयो ॥ अति उडाडे रंग गुलाल । कर्यो अलवेले अलौकि ख्याल ॥१९॥ लिधो लावो नाथसाथ जने । फागणशुदी पुन्यमने दने ॥ तेदि भुजमां उत्सव कर्यो । सर्वे जने मने मोद भर्यो ॥२०॥ करी अलवेले लीलालेख । गंगाराम हिरजिने घेख ॥ दइ सुंदरने सुख श्याम । त्यांथी गया मानकुचे गाम ॥२१॥ तियां भक्त अदोभाइ नाम । वळी तेजो केशव ने श्याम ॥ तेने दिधांछे दर्शनदान । त्यांथी तेरे गया भगवान ॥२२॥ तियां तेडाविया सर्वे संत । दिधां दर्शन सुख अत्यंत ॥ त्यांथी आविया काळेतळाव । जोइ भक्त भीमजिनो भाव ॥२३॥ रह्या दिन दोचारेक त्यांइ । पछी फरी आव्या तेरामांइ ॥ भक्त नागजि संघजि सुतार । तियां आव्या मुनि ने मोरार ॥२४॥ करी रसोइ जमाड्या संत । जम्या जन मेळा भगवंत ॥ पछी बोलिया सुंदरश्याम । भरिलियोने जळनां ठाम ॥२५॥ एम कहिने संत चलाव्या । वालो पोते वळाववा आव्या ॥ पछी मळ्या सहुने महाराज । तमे राजि रहेज्यो मुनिराज ॥२६॥ एम कहिने शीखज दिधी । पोते वाट मांडवीनी लिधी ॥ तियां भक्त मेघो वशराम । टोपण देवशि सुंदर नाम ॥२७॥ तेने दइ दरशन नाथ । सर्वे जनने कर्या सनाथ ॥ त्यांथी नाथ वेठाछे नावडे । आव्या भादरे अलैये मोडे ॥२८॥ करी कंडोरडानी चोराशी । आव्या धोराजिए अविनाशी ॥ रहे भाडेर पातलभाइ । रह्या एक दिन प्रभु त्यांइ ॥२९॥ मेघपुर आव्या करी महेर । सोनी नारायणभक्तने घेर ॥ त्यांथी प्रभु

आव्या पिपलाणे । राख्या हरिने जनकल्याणे ॥३०॥ पछी आव्या आखे अलवेलो । दवे नारायण घेर छबिलो ॥ त्यांथी आव्या वालो अगत्राइ । जियां वसेछे पर्वतभाइ ॥३१॥ तियां रह्या हरि बहुदिन । तेडाविया तियां हरिजन ॥ करवा उत्सव अष्टमीकेरो । हैयामांहि छे हर्ष घणेरो ॥३२॥ तियां मोटो मंडप कराव्यो । मांहि मेडो कर्यो मनभाव्यो ॥ तियां बेठा वालो वनमाळी । सुंदर मूरति रुडि रूपाळी ॥३३॥ जोइ जनने समाधि थाय । करे लीला नावा नित्य जाय ॥ पछी द्विज धनहीन जोइ । तेना सुतने आपी जनोइ ॥३४॥ फर्या फुलेके गाममां नाथ । अंसे असि श्रीफळ लइ हाथ ॥ पछी आव्यो अष्टमीनो दन । बहु गुलाल लाविया जन ॥३५॥ भरे मुठि हेते हरि हाथे । नाखे नाथ निजजन माथे ॥ थया रंगे राता सहु जन । पाडे ताळी करे कीरतन ॥३६॥ एम सारो उत्सव कर्यो श्यामे । अलबेले अगत्राइ गामे ॥ आप्यो आनंद जनने जीवने । श्रावणवदी अष्टमीने दिने ॥३७॥ तेदि लीला करी अगत्राये । करावी आंबे पर्वतभाये ॥ पछी पधारिया गढ जुने । साथे लिधोछे संघ सहुने ॥३८॥ संघ देखि दुष्ट दाजिया । पछी राजापासे रावे गिया ॥ लेशे साहेब शहेर तमारुं । एनुं माणस उतारो वारुं ॥३९॥ तैये राजा कहे सुणो तमे । एनुं दिधुं करुं राज्य अमे ॥ एह लेशेतो सुखेथी लियो । एने गाममां आंववा दियो ॥४०॥ पछी शहेरमां श्याम पधार्या । निजजनने मोद वधार्या ॥ पोते दिवस एक त्यां रह्या । पछी नावा दामोदर गया ॥४१॥ नाइ निसर्या मोहनलाल । चर्च्यु चंदन विपरे भाल ॥

तेने दिधिछे दक्षिणा बोळी । आपी महोर नाथे अणतोळी ॥४२॥ पछी आविया शहेरमां श्याम । त्यां वाले कर्यो विश्राम ॥ त्यांथी चालिया श्याम सुंदर । आव्या नरसिंहमेताने मंदिर ॥४३॥ तियां बेसिया घडि बेचार । पछी आवियाछे पुर बहार ॥ सर्वे संघ संगे लइ श्याम । पछी आविया फणेणी गाम ॥४४॥ तियां सर्वेने शी खज दिधी । एवी लीला अलबेले किधी ॥ सर्वे जनने सुखिया करि । पोते पधार्या पांचाळे हरि ॥४५॥ बहुबहु लीला करे लाल । जोइ जनने थाय निहाल ॥ जे कोइ योगिना ध्यानमां नावे । ते अलबेलो लाड लडावे ॥४६॥ करे लीला अतिशे अपार । कहेतां कोण पामे तेनो पार ॥ जेम सभर भर्यो मेराण । पिवे पंखि ते चांचप्रमाण ॥४७॥ तेम अति अगाध महाराज । कोण कळे तोले कविराज ॥ पण जे पिये ते सुखी थाय । निश्चे निष्कुळानंद एम गाय ॥४८॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्य-निष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये साठ्यमुं प्रकरणम् ॥६०॥

चोपाइ—पछी पधार्या देश पंचाळरे । जियां वसेछे दास दयाळरे ॥ सर्वे संसारनां सुख त्यागिरे । एक प्रभुपद अनुरागिरे ॥१॥ पंचविषयथी प्रीत उतारिरे । पंचव्रत प्रेमे रह्यां धारिरे ॥ दिधां देहतणां सुख नाखिरे । रह्यां अंतरे प्रभुने राखिरे ॥२॥ एवा जन जक्तथी उदासिरे । तियां आव्या आपे अविनाशिरे ॥ जोइ जनना हैयानुं हेतरे । आव्या प्रभुजि सखा समेतरे ॥३॥ तेने दिधांछे दर्शन दानरे । बहुभावे करी भगवानरे ॥ अंध अपंग बुढा ने बाळरे । असमर्थ अगळा लाजाळरे ॥४॥ तेने दया करी

हरि आपरे । दियां दर्शन टाळिया तापरे ॥ पछी जने पुछ्या समाचाररे । कह्या हरिए करी विस्ताररे ॥५॥ जेजे पुछता गयाछे जनरे । तेते कहेता गयाछे जीवनरे ॥ पछी पुछि जगतनी वातरे । कहि राजी थइ रळियातरे ॥६॥ जेने नोतु अवाणुं जगनेरे । तेपण मगन थया सुणी मनेरे ॥ कहे धन्यधन्य महाराजरे । एवो जगन थाय कोणे आजरे ॥७॥ वीजा खरचे बहुबहु धनरे । पण न थाय निरविघनरे ॥ कैंक जनतणा जीव जायरे । एवुं सुण्युंछे जगनमांयरे ॥८॥ लुटे चोर के खरचि खुटेरे । थाय फजेति शकोरां फुटेरे ॥ तेतो तमे कर्यो निर्विघनरे । जगजीवन प्रभु जगनरे ॥९॥ कहे नाथ एनो श्यो विचाररे । एवा करीए जगन अपाररे ॥ कहोतो करीए वर्षो वरपरे । एकएकथी विजो सरसरे ॥१०॥ एम कहि कर्युं परियाणरे । तेड्या संत समीपे सुजाणरे ॥ मुक्तानंद ने मोटेरा भाइरे । ब्रह्मानंद नित्यानंद त्यांइरे ॥११॥ कहे नाथ सुणो संत मळीरे । करीए विष्णुयज्ञ एक वळीरे ॥ जुओ गुजरखंड विचारिरे । कोण ठेकाणे जायगा सारिरे ॥१२॥ बोल्या संत सांभळज्यो श्यामरे । यज्ञ जेवुं जेतलपुर गामरे ॥ तियां सुंदर कोट तळावरे । वळी गाममां छे घणो भावरे ॥१३॥ त्यारे बोल्या सुंदर श्यामरे । एतो अमने न गम्युं गामरे ॥ एनो धणी छे धर्मनो द्वेषिरे । तेतो यज्ञ करवा केम देशेरे ॥१४॥ मोर्ये भेळा थयाता ब्राह्मणरे । तेने पुछ्युंहतुं अमे प्रश्नरे ॥ द्विज क्षत्रि वैश्य शूद्र वळीरे । कह्युं केम पूजे माता मळीरे ॥१५॥ चारे वर्णनी एक छे रीत्यरे । कहे कांइ छे एहमां वीगत्यरे ॥ तेये

बोलिया शास्त्रि सुजाणरे । सांभळो कहुं श्रुतिप्रमाणरे ॥१६॥ द्विज क्षत्रि वैश्य जे कहेवायरे । तेणे मद्यमांसे न पूजायरे ॥ बिजा होय जेजे शूद्रवर्णरे । तेनां वेदथी वारां आचर्णरे ॥१७॥ त्यारे कह्युं मे सांभळि लहीएरे । बीजा करे तेने केवा कहीएरे ॥ त्यारे शास्त्री कहे ए मलेछरे । पापि ढेढ भंगियाथी नीचरे ॥१८॥ त्यारे मे कह्युं सर्वे सांभळ्ज्योरे । एवा हो ते एमां जइ भळ्ज्योरे ॥ तेदिवसना दाज्याछे वामीरे । वात मेलिछे राजाने भामीरे ॥१९॥ माटे जरुर करशे विघनरे । तियां पुरो नहि थाय जगनरे ॥ त्यारे संत कहे जमशे ब्राह्मणोरे । केम नाखशे निजभाणे पाणोरे ॥२०॥ त्यारे कहे महाराज सारुंरे । करो मनमाने ज्यां तमारुंरे ॥ पछी जेतलपुरनुं ठेराविरे । करी सामग्री सरवे आविरे ॥२१॥ लिधां घी गोळ ने घउं घणारे । कर्या गंज शाळ दाळतणारे ॥ कोइवातनी न राखि खामीरे । त्यांतो पधारिया पोते स्वामीरे ॥२२॥ आव्या संघाथे संघने लइरे । तेड्या वणतेड्या आव्या कइरे ॥ आव्या तेडाव्या सरवे संतरे । आव्या संघ नावे तेनो अंतरे ॥२३॥ दिये दर्शन प्रसन्न होइरे । लिये जन सुख मुख जोइरे ॥ पछी बोलिया जगजीवनरे । द्रूष्णप्रष्ण ए मोटो जगनरे ॥२४॥ विजुं यज्ञ आ थाय न थायरे । तेनुं नथी अमारे जो कांयरे ॥ एम कहि जणावे जननेरे । दिये रात्य दिवस द्रूष्णनेरे ॥२५॥ पूजे जन जीवनने मळीरे । लावे पूजा विध्येविध्ये वळीरे ॥ चर्चि चंदन हार पहेरावेरे । गुंथि गजरा तोरा धरावेरे ॥२६॥ करे पुष्पना कंकण काजुरे । बांधे बेरखा सुंदर बाजुरे ॥ करे फुलनो फेंटो पछेडीरे । वळी जमाडे उतारे तेडीरे ॥२७॥ दिये

दर्शन एवाना एवारे । जगजीवन छे जोया जेवारे ॥ एम करेछे लीला अपाररे । निरखि सुख लिये नरनाखरे ॥२८॥ एवुं देखिने दाजिया वामीरे । कह्युं नरेशने शिश नामीरे ॥ कहे सांभळो श्रवणे राजनरे । जेसारु करेछे स्वामी जगनरे ॥२९॥ जेदिनो ए जगन थायछेरे । तेदिनो राजतेज जायछेरे ॥ एने जज्ञे मुवो तात तारोरे । हवे आव्योछे तमारो वारोरे ॥३०॥ माटे जीववुं होये राजनरे । तो न करवा दियो जगनरे ॥ सुणि आवि नरेशने आंधिरे । कहे जाओ लावो एने बांधिरे ॥३१॥ एम कर्युं परियाण त्यांइरे । जाण्युं अंतरजामिए आंइरे ॥ जोयुं विचारी करशे विघनरे । अमे रहेशुंतो पिडाशे जनरे ॥३२॥ पछी प्रभुजि चडिया घोडेरे । लइ संघने गया चरोडेरे ॥ पछी केड्ये आवी कटकाइरे । आव्या भगवा करवा भुंडाइरे ॥३३॥ तेणे स्वामी सधाव्या सांभळीरे । गया धुड फाकता ते वळीरे ॥ पछी सांझे आव्या पोते नाथरे । असि कशेल सखा छे साथरे ॥३४॥ संतो तमारी रक्षाने काजरे । सखे धार्यां छे आयुध आजरे ॥ हवे अमेतो जाशुं डभाणरे । तमे रहेज्यो यां संत सुजाणरे ॥३५॥ पछी पधारिया पोते श्यामरे । सखा लइने डभाण गामरे ॥ तियां जइने हतुं जे सिधुंरे । तेतो सरवे मगावि लिधुंरे ॥३६॥ तेणे जमाडिया जन बहुरे । वर्ण अढार ने वळि मउरे ॥ आप्यां जमाडि वळी वसनरे । एम किधोछे नाथे जगनरे ॥३७॥ आव्या भगना कहे भुल्या अमेरे । अतिसमर्थ छो स्वामी तमेरे ॥ अमे अमारुं अवळुं किधुंरे । अर्थ विना अपराध लिधुंरे ॥३८॥ त्यारे महाराज कहे नथी कांइरे । जाओ जमो जेत-

लपुरमांइरे ॥ पछी जमाडि जोगिनी झुंडरे । कर्युं वामिए वामिनुं मुंडरे ॥३९॥ करवा हता जगन हमेशरे । न करवा दिधा ते नरे-शरे ॥ तेतो कह्युं हतुं पोते पहेलुंरे । थयुं तेमनुं तेमज छेलुंरे ॥४०॥ एम जगन थयो ए जाणोरे । महाशुदी पंचमी प्रमाणोरे ॥ जोइ राजि थया हरिजनरे । दुःख पामिया पापिया मनरे ॥४१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविर-चिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रे श्रीहरि पांचाळथी जेतल्पुर पधा-रि यज्ञ कर्यो एनामे एकसठ्यमुं प्रकरणम् ॥६१॥

चोपाइ—पोते दयाळु हता डभाण । सुंदरवर श्याम सुजाण ॥ त्यांथी चालिया अंतरजामी । आव्या बुधेजमां बहुनामी ॥१॥ हरिभक्त तियां हठिभाइ । रह्या रात्य तियां सुखदाइ ॥ त्यांथी आव्या पछमे महाराज । जियां भक्त ओधव जेराज ॥२॥ रहि रात्य एक तेने घेर । त्यांथी वालो आव्याछे झिंझर ॥ संगे भक्त हतो मेरजेठो । अतिवृद्ध अंगे वळी दिठो ॥३॥ तेने पहेराव्यो सुंदर स्वांग । जामो जरि ने सोनेरी पाग ॥ रहि रात्य ने चाल्या द-यालु । आव्या कुंडलमांहि कृपालु ॥४॥ मोटा भक्त मामैयो ने राम । तेने घेर रह्या जुग जाम ॥ त्यांथी सारंगपुर आविया । दिन त्रण सुधी तियां रह्या ॥५॥ पछी आव्या नागडके नाथ । सर्वे सखा छे पोताने साथ ॥ तियां भक्त सुरो सतसंगी । हरिभक्त जक्तथी असंगी ॥६॥ तेने घेरे गिरधर गया । दिन चारसुधि तियां रह्या ॥ अतिहेते जमाड्या जीवन । प्रभु जनपर छे प्रसन ॥७॥ देवा दर्शन जनमन भाव्यां । सुंदर वस्त्र श्यामळे मगाव्यां ॥

वाले पहेर्यो सोनेरि सुवाग । जेणे जोया तेनां मोटां भाग्य ॥८॥ पछी त्यांथी श्यामळो सधाव्या । पोते नाथ पिपरडिये आव्या ॥ तियां भक्त पवित्र जे पिठो । तेने घेर रह्या भाव मीठो ॥९॥ त्यांथी चालिया सुंदरश्याम । गया भक्त मांतराने गाम ॥ त्यांथी भोंयरे भोजन कीधुं । भक्त नाजाने दर्शन दिधुं ॥१०॥ पछी त्यांथी आव्या गोखलाणे । जाग्यां भाग्य भक्त जीवो जाणे ॥ त्यांथी चालिया पूरणकाम । आव्या कृपालु करियाणे गाम ॥११॥ तियां रह्या राजि थइ बहु । आव्या दास दरशने सहु ॥ एम करतां हुतासनी आवी । करि लीला लाले मन भावी ॥१२॥ तियां उडाड्यो वाले गुलाल । सर्वे सखा कर्या रंगे लाल ॥ वळी करे घुन्य तालि वाजे । लोक लाजवाळा जोइ लाजे ॥१३॥ करी उत्सव ने पछी माव । आप्यो अलैयाने शिरपाव ॥ कह्युं राखज्यो आवोज वेश । फरि आवज्यो वाळाक देश ॥१४॥ सखा संगे लइ दश विश ॥ करज्यो प्रभुनी वातो हमेश ॥ एने एटली आगन्या करि । पछी त्यांथी पधारिया हरि ॥१५॥ वसे कोटडे प्रेम पुतळी । तेने घेर गया वालो वळी ॥ त्यांथी पधार्या नडाले गाम । जियां भक्त गंगेव ने राम ॥१६॥ तियां जमाड्या लखमणे राज । पछी वंधिये गया महाराज ॥ राल्य शेठ जुठा घेर रह्या । पछी गोंडलथी वडे गया ॥१७॥ त्यांथी मादरे प्रभु पधार्या । देइ दर्शन मोद वधार्या ॥ पछी त्यांथी पिपलिये आव्या । घणुं मानबाइ मन भाव्या ॥१८॥ त्यांथी रण उतरिया राज । आव्या कच्छदेश महाराज ॥ करी कच्छमां कृपा कृपाळे । दियां दर्शन सहुने दयाळे ॥१९॥ वागड पावर कछ अव-

डासे । कर्या हरिनां दर्शन दासे ।। करी भुजे भीम एकादशी । पछी पधारिया वांणे वेशी ।।२०।। उतरि हरि आव्या हालार । आप्यां दासने सुख अपार ।। जेजे वाटमां आवेछे गाम । तियां वालो करे विशराम ।।२१।। दिये दर्शन प्रसन्न घणुं । मन छे सोरठ जावातणुं ।। त्यांथी आविया गढ जिरणे । रह्या रात्य न जाणिया केणे ।।२२।। पछी त्यांथी चाल्या अलबेलो । आव्या अगत्राइ छेल छबिलो ।। रह्या दिन दश तियां श्याम । पछी आविया पंचाले गाम ।।२३।। भक्तशिरोमणि झिणोभाइ । तियां रह्या श्याम सुखदाइ ।। सर्वे जनने दर्शन दिधां । करी कृपा कृतारथ किधां ।।२४।। पछी त्यांथी पधारिया हरि । आव्या माणावद्र महेर करि ।। जियां भक्त वसे मयाराम । गोविंद भाणो आंबो वाघो नाम ।।२५।। वळी वसता आदि जे जन । तेने नाथे दिधां दरशन ।। पछी त्यांथकी आविया श्याम । देता दरशन गामोगाम ।।२६।। आव्या कारियाणे पोते कृपाळु । देवा दर्शन सहुने दयाळु ।। तियां आवियाछे संतदास । महामुक्त अंतरे प्रकाश ।।२७।। सदेहे जाय हिमालापार । पोते गया आव्या दोयवार ।। आपइच्छाए आवे ने जाय । बिजा कोइ थकी न जवाय ।।२८।। तेनी खबर पुछि अविनाशे । सर्वे कहीछे ते संतदासे ।। कहे नाथ सुणो संतदास । रहो सत्संगमां करी वास ।।२९।। एम कहिने समश्या किधी । संते वाट हिमालानी लिधी ।। पछी तेडाविया सर्वे संत । देवा दासने सुख अत्यंत ।।३०।। मेल्या राजा भगतने राजे । कहेज्यो आवे सहु दर्शनकाजे ।। आव्या संत ते सरवे मळी । हति देशोदेश जे मंडळी ।।३१।। सर्वे आविया प्रभुजि पास ।

आवी निरखिया अविनाश ॥ सामा आविने मलिया श्याम । पुरि
संतना हैयानी हाम ॥३२॥ पछी बेठा संत ने श्रीहरि । तेने पुछ्युं
वाले प्रेमेकरि ॥ संत सुखियाछो तमे सहु । हमणां दुबळा दिसोछो
बहु ॥३३॥ कांइक अधिकुं जमज्यो अन्न । सुखे थाय प्रभुनुं भजन ॥
एम कहुंछे दयाकरीने । पण त्याग वालोछे हरिने ॥३४॥ पछीजनने
जमाड्या नाथे । प्रेमे पिरश्युं पोताने हाथे ॥ जे प्रसादिने इच्छेछे
अज । तोय मळतिनथी एक रज ॥३५॥ जे प्रसादिसारु शिव आप ।
सह्यो पारवतिजिनो शाप ॥ ते प्रसादी पामी सहु संते । दिधी भावे
करी भगवंते ॥३६॥ अतिअढळ ढळ्या अविनाशी । श्यामसुंदर वर
सुखराशी ॥ वळी नावा जाय ज्यारे नाथ । त्यारे संत लिये सहु
साथ ॥३७॥ तियां फेरवे अश्वने हरि । जुवे जन सहु द्रग भरि ॥ जुवे
जनने जीवनप्राण । देखि वेषने करे वखाण ॥३८॥ कहे सहुतणुं
तेज वळी । आव्युं आ संतमां सर्वे मळी ॥ एम कहि राजि बहु
थिया । पछी नाथ उतारे आवियां ॥३९॥ एम करतां लीला नित्य
नवी । पछी जन्माष्टमी ते आवी ॥ कर्यो उत्सव अति आनंद ।
सुख लिधुं सहु जनवृंदे ॥४०॥ गामोगामथी आव्या हता दास ।
तेणे निरखिया अविनाश ॥ तियां मेघ झरे झरमरिया । रमे अल-
बेलो आनंद भरिया ॥४१॥ जोइ जन थयांछे मगन । एम वीत्यो
अष्टमीनो दन ॥ एवी लीला अलबेले करि । पछी त्यांथी पधारिया
हरि ॥४२॥ आव्या सुखपुरे सुखसिंधु । दीनदयाळ दीनना
बंधु ॥ रह्यां पोते तियां दिन चार । आप्यां संतने सुख अपार ॥४३॥
त्यांथी आव्या सारंगपुरे नाथ । सखा संत सहु पोतासाथ ॥ दिये

दर्शन प्रसन्न होइ । थाय मगन जन मुख जोइ ॥४४॥ वळी मर्मे बोले मरवाळो । जाणे जननी छेल छोगाळो ॥ मर्मे भरि हरि करी हार । आप्यो बापुभाइने संन्यास ॥४५॥ जेने जेम थायछे समास । तेने तेम करे अविनाश ॥ माटे जाणवा अंतरजामी । पछी संत-प्रत्ये बोल्या स्वामी ॥४६॥ संतो जाओ हवे सहु मळी । फरो देशोदेशमां मंडळी ॥ जेने भणवुं होय ते भणज्यो । सहु नियममां कुशळ रहेज्यो ॥४७॥ जेजे थाय नियममांथी वारुं । एतो नथी गमतुं अमारुं ॥ त्यारे संत कहे सत्य स्वामी । एम कहि चाल्या शिश नामी ॥४८॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्य-निष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रे अष्टमीउत्सव एनामे वासत्यमुं प्रकरणम् ॥६२॥

राग सामेरी—पछी प्रभुजि पधारिया । पोते ते गुर्जर देश ॥ लीला करी गुजरातमां । पांचाळे कर्यो प्रवेश ॥१॥ सतसंगी सोरठनां । हालारनां हरिजन ॥ तेने उपर दया करी । दियां सहुने दर्शन ॥२॥ दासउपर दयाळने । दया दलमां अतिघणी ॥ जाणे मारा जनने । दियुं संपत्ति सुखतणी ॥३॥ जप तप तीरथ करते । नावे धरते जोगिने ध्यान ॥ ते आवे जनने भुवन चालि । महेर करि महेरवान ॥४॥ फरे करे पावन पृथिवी । जुवे जाणे अजाणे जन ॥ जक्त आश्चर्य जोइने । करे भाव अभावे भजन ॥५॥ जेने दर्शने दुकित नाशे । अने परसे नाशे पाप ॥ तेह हरिने संभारतां । सहु शुद्ध थयांछे आप ॥६॥ लाग्यो भय लुंटक जनने । अने पापिने पीडा थइ ॥ डर्या नर तसकरा । अने दुष्ट दुःख पाम्या सइ

॥७॥ कळिमां सतजुग किधो । प्रभु पोते प्रकटी ॥ ते जाणे जन पोतातणा । न जाणे कुडियां कपटी ॥८॥ खान पान पटवडे । सर्वे जन सुखी बहु ॥ ते प्रताप महाराजनो । प्रकट जन जाणे सहु ॥९॥ पुरुषोतम पूरण प्रकट्या । अनेक जीव उद्धारवा ॥ दया करि फरे देशमां । निजजननां कारज सारवा ॥१०॥ जेजे देशमां दास हता । भजता हता भगवान ॥ गोति तेनां गाम पोते । दिधां दर्शन दान ॥११॥ पछी आवी पंचाळमां । अने लिधा सखा साथ ॥ घोडेचडि गुजरातमां । आव्या डभाणे नाथ ॥१२॥ दर्शन दिधां दासने । दयाळे दया करि ॥ संतने सुख आपवा । पधारिया पोते हरि ॥१३॥ ते सांभळि सतसंगी सर्वे । आवियां ततकाळ ॥ वेल्य घोडा गाडले । वेसारि वुढां बाळ ॥१४॥ नयणे निरखि नाथने । वळी हरखिया हैये घणुं ॥ अंतरमां सुख आवियुं । मुख जोइ मोहनतणुं ॥१५॥ पछी हाथजोडि हरिआगे । करे विनति वारमवार ॥ प्रभु भले पधारिया । लिधि अमारी सार ॥१६॥ पछी प्रभुने पूजिया । वळी चरच्यां चंदन घणां ॥ पुष्प हार पहेराविया । कर्यां छोगलां फुलतणां ॥१७॥ अंबर सुंदर आभूषण । अरपियां अलवेलने ॥ धूप दीप करी आरति । पाय लाग्यां छबिला छेलने ॥१८॥ भोजन व्यंजन भलिभाते । जमाडीया जीवनने ॥ जम्या भूधर भावशुं । करवा जन प्रसन्नने ॥१९॥ पछी वांध्यो हिंडोळो वारणे । सुंदर वडे सोयामणे ॥ तियां विराज्या नाथजि । जोइ जन जाय भामणे ॥२०॥ एम कैक दन दर्शन दइ । नवला ते नेह वधारिया ॥ पछी सर्वेने शीख आपी । पोतेपण पधारिया ॥२१॥

आवे जाय सर्वे देशे । पण रहे घणुं पांचाळ ॥ निजजनने सुख देवा । करे लीला दयाळ ॥२२॥ वाळ जोवन वृद्धजन । वळी नरनारी कहेवाय ॥ जक्तवात जाणे नहि । सहु गुण हरिना गाय ॥२३॥ पछी एक दिन नाथ कहे । सत्संगी सहुने जणावज्यो ॥ अमे आवशुं वउठे । तमेपण त्यां आवज्यो ॥२४॥ सुंदर मास सोहामणो । कार्तिकशुदि पुन्यम कैये ॥ आव्यांतां जन आगळे । पोतेपण आव्या तैये ॥२५॥ पधार्या पश्चमदेशथी । बुधेजमां दिन दो रह्या ॥ पछी वाले वउठे । अश्वे चडिने आविया ॥२६॥ संध्यासमे श्रीहरि । प्रभुजि पधारिया ॥ दर्शन दइ दासने । तेना ते ताप निवारिया ॥२७॥ पछी फरिया संघमां । दर्शन देवा श्रीहरि ॥ लाखो लोके लाव लिधो । निरखिया लोचन भरि ॥२८॥ पछी आवि उतर्या । वळी सुंदर शोधि जाग्य ॥ सतसंगिने कुसंगिनो । करियोछे विभाग ॥२९॥ पछी पोते विराजिया । वेल्य उपर्य वालम वळी ॥ सतसंगिने संत सर्वे । वेठी मुनिनी मंडळी ॥३०॥ सतसंगी सर्वे कहे । दियो आगन्या दयाळ ॥ अमे तमारे कारणे । कराविये सुंदर थाळ ॥३१॥ आपिये अमने आगन्या । संतसारु कराविये रसोइ ॥ त्यारे महाराज कहे सारुं । करावज्यो सहु कोइ ॥३२॥ पछी एह समे आरोगिया । वळी पुरि सुंदर पाक ॥ उज्वळ भात दाळ अवल । सुंदर तळेलां शाक ॥३३॥ जमि जीवन पोढिया । कर्यो वेल्यउपर विशराम ॥ निरखतां जन नाथने । वहिगया चारे जाम ॥३४॥ पछी प्रभाते प्रभु जागी । नावा चालिया नाथ ॥ नारीजुथ नोंखुं करी । लिधा सखा सर्वे साथ

॥३५॥ पछी नाहि नाथ पधारिया । गया गाममां घोडे चडी ॥ सेवकने शिरपाव आप्यो । शिवने पाय पडी ॥३६॥ पछे उतारे पधारीया । देइ ददामां दयाळ ॥ आवी बेठा वडतळे । नाहि जमवा जन प्रतिपाळ ॥३७॥ जम्या हरि जुगत्ये करी । जेम घटे तेम बेसि आसने ॥ पछी सर्वे थाळ लइ । दिधि प्रसादी दासने ॥३८॥ एम अलौकिक करी लीला । वडठामां वाले वळी ॥ पछी सहुने शीख आपी । संत फरो बांधि मंडळी ॥३९॥ पछी पोते पधारिया । करि कारज्य मोटुं सहि ॥ जेणे निरख्या नाथने । ते जमद्वार जावाना नहि ॥४०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये वडठानो समैयो कर्यो एनामे त्रेसठ्यमुं प्रकरणम् ॥६३॥

चोपाइ–पछी पोते गया गुजरात्य । रह्या डभाणमां दोय रात्य ॥ हती संतनी मंडळी साथ । वळतां वरताले आविया नाथ ॥१॥ तियां रह्या हरि संत सहु । करी लीला आप्यां सुख बहु ॥ रह्या पंच रात्य पोते तियां । पछी यांथी बुधेजे आविया ॥२॥ त्यांथी चालिया समर्थ स्वामी । आव्या बोचासणे बहुनामी ॥ वामणगाम ने एकलबारे । पोता सरसवणि महीपारे ॥३॥ जइ पादरे पाछा वळिया । आवी वरताले संतने मळिया ॥ त्यांथी चालि उमरेठे गया । देवा दर्शन प्रसन्न थया ॥४॥ वाजां वाजते पधार्या श्याम । आव्युं सामैये सघळुं गाम ॥ दिधां दासने दर्शन दान । रहि रात्य चाल्या भगवान ॥५॥ भाव गामना लोकने बहु । आव्यां पुरवारां मळि सहु ॥ तेने दर्शन दइ दयाळ । करी कल्याण चाल्या कृपाळ ॥६॥

संगे आप्योतो भोजन थाळ । यथायोग्य जम्या ते दयाळ ॥ पछी आव्या डडुसर गाम । कर्यो कठलाल्ये विशराम ॥७॥ आंतरोलि उंटडिये महादेव । तियां पधार्या देवाधिदेव ॥ तियां शिवनां दर्शन किधां । वस्त्र सर्वे सेवकने दिधां ॥८॥ आप्या रुपैया मुठडी भरि । पछी त्यांथी पधारिया हरि ॥ आव्या लुवांग्य सलकि गाम । पछी प्रांतिये पधार्या श्याम ॥९॥ त्यांथी चालिया श्यामसुंदर । आव्या वाल्यमजि विजापर ॥ त्यांथी गेरिते गया गोपाळ । विशनग्र पधार्या दयाळ ॥१०॥ तियां जमाड्या ब्राह्मण घणा । करी मोदक मिसरितणा ॥ त्यांथी गया उंझे महेसाणे । तियां जनने जमाड्या पराणे ॥११॥ पछी आव्या कर्जिसण नाथ । सखा सांख्ययोगी हता साथ ॥ पछी महाराज मोटेरे आव्या । शहेरना सतसंगी बोलाव्या ॥१२॥ त्यांथी जेतलपुर पधार्या । जनने हैये हर्ष वधार्या ॥ एम फरि हरि सर्वे गाम । कर्यांछे निजजननां काम ॥१३॥ दास अर्थे फर्या सर्वे देश । पछी कर्यो पांचाळे प्रवेश ॥ तियां दासने दर्शन दिधां । मळी नाथ कृतारथ किधां ॥१४॥ पछी आव्योछे फागण मास । थया होळि रमवा हुलास ॥ तियां हरिजनने तेडाव्या । दशविश संतपण आव्या ॥१५॥ पछी सुंदर आण्यो समाज । रंग केशर रमवा काज ॥ तेल फुलेल गुलाल घणा । मेल्यो समाज न राखी मणा ॥१६॥ सखा ताकी रह्याछे तयार । जमे जीवन एटली वार ॥ ज्यारे जमिलिधुंछे जीवने । तियां आविने घेरिया जने ॥१७॥ लाव्यां रंग सुरंग गुलाल । घेरिलिधाछे घरमां लाल ॥ छांटे रंग उडे छोळ्युं

वणी । चडि गरादि गुलालवणी ॥१८॥ रंग सोरंगे रंग्या रंगिलो । रस व्रस थयाछे छबिलो ॥ पछी नाथ कहे सुणो तमे । मागो फगवा ते आपिये अमे ॥१९॥ एम करी अलबेले वात । सुणी जन थया रळियात ॥ वारु मागशुं अमे महाराज । देज्यो राजी थइ तमे राज ॥२०॥ त्यारे राज कहे राजि छैये । मागो मनमान्युं अमे दैये ॥ त्यारे बोल्या जन जोडि हाथ । तमपासे ए मागिये नाथ ॥२१॥ महाबळवंत माया तमारी । जेणे आवरियां नरनारी ॥ एवुं वरदान दिजिये आपे । एह माया अमने न व्यापे ॥२२॥ वळी तमारेविषे जीवन । नावे मनुष्यबुद्धि कोइ दन ॥ जेजे लीला करो तमे लाल । तेने समझुं अलौकिक ख्याल ॥२३॥ सतसंगी जे तमारा कहावे । तेनो केदि अभाव न आवे ॥ देश काळ ने क्रियाए करि । केदि तमने न भुलिये हरि ॥२४॥ काम क्रोध ने लोभ कुमति । मोह व्यापिने न फरे मति ॥ तमने भजतां आडुं जे पडे । मागिये ए अमने न नडे ॥२५॥ एटलुं मागियेछैये अमे । देज्यो दया करी हरि तमे ॥ वळी न मागिए अमे जेह । तमे सुणि लेज्यो हरि तेह ॥२६॥ केदि देशो मां देहाभिमान । जेणे करी विसरो भगवान ॥ केदि कुसंगनो संग म देज्यो । अधर्मथकी उगारी लेज्यो ॥२७॥ केदि देशो मां संसारि सुख । देशो मां प्रभु वास विमुख ॥ देशो मां प्रभु जक्तमोटाइ । मद मत्सर ईरषा कांइ ॥२८॥ देशो मां देहसुख संयोग । देशो मां हरिजननो वियोग ॥ देशो मां हरिजननो अभाव । देशो मां अहंकारी स्वभाव ॥२९॥ देशो मां संग नास्तिकनो राव । मेली

तमने जे कर्मने गाय ॥ ए आदि नथी मागता अमे । देशो मां दया करीने तमे ॥३०॥ पछी बोलिया श्यामसुंदर । जाओ आप्यो तमने ए वर ॥ मारी मायामां नहि मुंझाओ । देहादिकमां नहि बंधाओ ॥३१॥ मारी क्रियामां नहि आवे दोष । मने समझशो सदा अदोष ॥ एम कह्युं थइ रळियात । सहुए सत्य करी मानी वात ॥३२॥ दिधा दासने फगवा एवा । बीजुं कोण समर्थ एवुं देवा ॥ एम रम्या रंगभर होळी । हरिसाथे हरिजन टोळी ॥३३॥ थया रसबस रंगभिनो । चालो नावा कहे नाथ दीनो ॥ पछी पोते थया असवार । संगे चालिया सखा अपार ॥३४॥ गाताबाता नावा नाथ गया । करी लीला नातांनातां तियां ॥ नाहि नाथ चाल्या सखा संगे । अति आनंद भर्याछे अंगे ॥३५॥ आव्या संत वे नाथे बोलाव्या । कहो अमसारु भेट शुं लाव्या ॥ कहे संत लाव्या फुलहार । नाथ कहे आवो लावो आ वार ॥३६॥ पछी अश्वथी हेठा उतर्या । संते पुष्पना शणगार कर्या ॥ कंठे आरोप्या फुलना हार । बांध्या बाजु ते शोभे अपार ॥३७॥ तोरा गजरा फुलना धर्या । काने गुच्छ ते फुलना कर्या ॥ बांये बेरखा कंकण सार । कर्या फुलतणा सणगार ॥३८॥ धूप दीप उतारी आरति । करी करजोडिने विनति ॥ करी पूजा ने लागिया पाय । निरखि नाथ त्रपत न थाय ॥३९॥ श्याम सलुणो शोभेछे अति । मनोहर सुंदर मूरति ॥ नयणां भरिने निर्खेछे जन । जोइ जीवन थया मगन ॥४०॥ जयजय कहे निजदास । लिधुं सुख दिधुं अविनाश ॥ करी लीला अलौकिक श्यामे । शोभावंत सारंगपुर गामे ॥४१॥ कर्यो समैयो

गुंदर जाणो । फागणशुदी पुन्यम प्रमाणो ॥ तेदिवसे नाथे लीला किधी। पछी सर्वेने शीखज दिधी ॥४२॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रे महाराज सारंगपुर पधार्या ए नामे चोसठमुं प्रकरणम् ॥६४॥

चोपाइ—पछी संत चाल्या सहु मळी । महामुक्ततणी जे मंडळी ॥ सर्वे गुजरदेशमां गया । कैक पुरमां पढवा रह्या ॥१॥ सतसंगी गया सर्वे चेखं । थइ सुखी सहु बहुपेख ॥ जोइ लीलाने चडि खुमारी । उतरे नहि केनी उतारी ॥२॥ करे चर्चा परस्पर ज्यारे । थाय केफभरी वात त्यारे ॥ सहुने चित्ते चड्यो रंगचोळ । आवी अंतरे मस्ति अतोळ ॥३॥ थयुं प्रकट जाणे कल्याण । नहि ऊधारी वातनी वाण्य ॥ होय परचा हजारो हजार । जाणे जन न जाणे संसार ॥४॥ जे कोइ सतसंगी नाम कावे । पंचव्रतने पाळे पळावे ॥ ते आ लोक परलोकने मांइ । रहे सुखी ते जन सदाइ ॥५॥ जेदि आवे आ देहनो काळ । तेदि आवे तेडवा दयाळ ॥ रथ वेल विमान ने वाजि । मुके देह घणुं थइ राजि ॥६॥ कहे आव्याछे तेडवा नाथ । हुं जाउंछुं महाराजने साथ ॥ मानज्यो मारुं हितवचन । सहु स्वामिनुं करज्यो भजन ॥७॥ एम कहीने मुकेछे देह । सर्वे जाणे सतसंगी तेह ॥ कैक कुसंगी तेपण जाणे। थाय दर्शन प्रकट प्रमाणे ॥८॥ ज्यारे मरे कुसंगिमां कोइ । नजरे जमकिंकरने जोइ ॥ जातां जमहाथ जोइ कुसंगी । पछी समझि थाय सतसंगी ॥९॥ एम वधतो जाय सतसंग । जोइ रीत्य चित्ते चडे रंग ॥ आवे संत करे बहु वात । ते सांभळि थाय रळियात

॥१०॥ वळी पूर्णपुरुषोत्तम जेह । मळे प्रकट प्रमाण तेह ॥ तेना संत पंचव्रते पुरा । ए आगळे विज्ञातो अधुरा ॥११॥ एवा संत-शिरोमणि जेह । फरे देशप्रदेशमां तेह ॥ जेनां आगन्याकारी छे अंग । केदि न करे वचननो भंग ॥१२॥ तेने आपियुं एम वचन । जाज्यो तवरे मळि मुनिजन ॥ आवि शक्या तो आवशुं अमे । नहितो नहाज्यो नर्मदामां तमे ॥१३॥ एवी संतने आगन्या आपी । पछी जाण्युं वध्या घणा पापी ॥ तैये काळने आगन्या किधि । सुवा पापिजीव बहुविधि ॥१४॥ पोते छांना रह्या घणुं श्याम । काळे किधुंछे काळनुं काम ॥ पोते लिधो तपस्वीनो वेष । रह्या गुप्त वधारिया केश ॥१५॥ पहेरे खेस ने ओढे चोफाळ । माथे शोभेछे सुंदर वाळ ॥ पहेरी टोपी ओपी शोभातणी । श्याममूर्ति ते पुष्ट छे घणी ॥१६॥ रहे छाना न जाणे कोइ जन । करे एकांति दास दर्शन ॥ एम वीतिगया बहु दिन । कोइ जाणिशके नहि जन ॥१७॥ पछी आव्योछे वसंत मास । सुणि वसंत सांभरिया दास ॥ पछी बोलिया दीनदयाळ । लावो तेडि संत ततकाळ ॥१८॥ थइ खबर आविया संत । वालो राजि रमवा वसंत ॥ पहेरि वस्त्र जरिनां जीवन । घणुं जनउपर छे प्रसन ॥१९॥ आवे संत मळे भरिबाथ । जुवे अमृतदृष्टिए नाथ ॥ घणा दिनना जन हता प्यासी । थया तृप्त जोइ अविनाशी ॥२०॥ पछी नाथ कहे सुणो दास । आवो जायछे फागण मास ॥ गावो फाग ने धुम मचावो । नित्य नावे अवसर आवो ॥२१॥ करो रमवातणो समाज । एम बोल्या राजिथइ राज ॥ पछी संते कर्यो सराजाम ।

होळि हरिशुं रमवा हाम ॥२२॥ पछी कढाव्यो रंग सोरंग । केसु केसर कसुंबो पतंग ॥ भर्या चरु कडार्या ने कडा । वळी गोळा मांटला ने घडा ॥२३॥ लाव्या तेल गुलाल अबीर । सज थया सखा शूरवीर ॥ पछी नाथ कहे सुणो जन । आपो अमने सखा थइ प्रसन ॥२४॥ पछी दशविश सखा लिधा । वेउ टोडा बरोबर किधा ॥ सांख्ययोगी सखा श्यामसाथे । लिधि हेम पीचकारी हाथे ॥२५॥ पछी मगावियो रंग पासे । भरि पीचकारी अविनाशे ॥ छांटि एकएक सहु माथे । पछी नाख्योछे गुलाल नाथे ॥२६॥ सखा सहु थया रंगचोळ । पछी मच्योछे खेल अतोळ॥ छुटे पीचकारी बहु छोळे । एकबीजाने झालिने रोळे ॥२७॥ नाखे उपर अबीर गुलाल । तेणे सखा थया सहु लाल ॥ वाजे ढोल ने ददामां गडे । कांसा त्रांसानी श्रोशज पडे ॥२८॥ लथबथ जूथ रमे होळी । सामसामि छे सरखी टोळी ॥ नाथ उपर नाख्योछे रंग । तेणे शोभेछे सुंदर अंग ॥२९॥ सर्वे वस्त्र रंगाणां अंगनां । श्वेत लाल थयां एक रंगनां ॥ मुख लाल ने कमळनेण । शोभे सुंदर ते सुखदेण॥३०॥हसवे दिसेछे दंतपंगति । ओपे अनारकळियी अति॥ बांध्युं बोकानुं सुंदर फेंटे । कशी कमर रूपाळे रेंटे ॥३१॥ छुटि कसमां दिसेछे छाति । तेनी शोभा कही नथी जाति ॥ वेढ विंटि ने कडां छे हाथे । नाथ रमेछे सखाने साथे ॥३२॥ होडाहोडमां कोइ न हारे । वचमां पडि कोइ न वारे ॥ एम रमतां जाम वेउ गिया । मटि बपोर छाया नमिया ॥३३॥ पछी नाथे हाथे पाटी ताळी । करी नामनी धुन्य रसाळी ॥ करी धुन्य कहे एम वालो ।

सर्वे नदीए नावाने चालो ॥३४॥ पछी पोते चडियाछे घोडे । सखा जूथ सरवे छे जोडे ॥ नावा नीरमां पेठाछे नाथ । सहु नाह्याछे श्यामने साथ ॥३५॥ नाहि नाथ ने निसर्या वार्ये । कर्यो कुंकुमनो इंदु त्यारे ॥ पछी अश्वे थया असवार । आव्या महाराज गाममोझार ॥३६॥ पछी संत सर्वे ते आव्या । थइ रसोइ जमवा बोलाव्या ॥ पछी पीरश्युं पोताने हाथे । एम जमाडिया जन नाथे ॥३७॥ सर्वे रीते कीधा सुखी संत । करी लीला अलौकि अत्यंत ॥ दिन दशसुधी संत रह्या । पछी पोते वळावाने गया ॥३८॥ कारियाणीने कुंडल गाम । तियांसुधी आव्या पोते श्याम ॥ पछी सहुने शीखज करी । पोते पाछा वळियाछे हरि ॥३९॥ एवो कर्यो समैयो जीवने । फागणशुदी पुनमने दिने ॥ तेदि गढडे रमिया होळी । सुखी थइ गया संतटोळी ॥४०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रे गढडे हुतासनिउत्सव एनामे पांसठमुं प्रकरणम् ॥६५॥

राग सामेरी—पोते पधार्या गढडे । अने संत गया गुजरात ॥ अपार लीला करे हरि । तेनी कहि न जाये वात ॥१॥ शेष महेश ने शारदा । हरिचरित्र पार नव्य लहे ॥ अज न पामे पार जेनो । नेतिनेति निगम कहे ॥२॥ अपार लीला अपार सामर्थ्य । अपार अतिचरित्र छे ॥ अपार तेज प्रताप अति । अपार यश पवित्र छे ॥३॥ अपार करुणा अपार क्रिपा । अपार दया दलमां ॥ अपार धीर गंभीर घणा । नव्य कळाय कोइ काळमां ॥४॥ अपार महिमा अपार मोट्यप । अपार दाता उदार छे ॥ अपार कळा अपार की-

रति । वळी गुण जेना अपार छे ॥५॥ अपार लीला एक जिभाए। कवि कहि केम शके ॥ महानिधिमां चिडिया चंचे । उलेचतां आपे थाके ॥६॥ जेनुं मनन करतां मन थाके । चिंतवतां चित्त सहि ॥ जेनुं वर्णन करतां वाणी थाके । तेने कोण शके कहि ॥७॥ जेम अंडज उडे आकाशमां । एकएकथी उंचा चडे ॥ पहोच राखे पहोचवा पण । अंबरने कोइ न अडे ॥८॥ तेम कवि कोटिक कथे। एकएकथी बुद्धिबळे ॥ पण अपार अपार कहि छुटे । अकळने कोण कळे ॥९॥ ते हरि नरतन धरी । करे लीला कोटि घणी ॥ ते सांगोपांग सर्वे कहेवा ॥ नथी सामर्थि मुजतणी ॥१०॥ कहुं किंचित कोटिअंशे । सुंदर चरित्र श्यामनां ॥ चतुर नरने शक्य न आवे । छे हरिभक्तना कामनां ॥११॥ तुक चोक ने जड झमकलुं । जाणपणुं तेने हुदे ॥ कविपणाना कपायमांइ । हरिगुणमां दोप वदे ॥१२॥ चर्णेचर्णे चिंतवन हरिनुं । जे काव्यमां नव थाय॥ तेने विवेकी एम वदे। तीर्थ काकनुं कहेवाय ॥१३॥ माटे डहापण दूर करीने । कहि लीला लालनी ॥ सर्वे जन मळि सांभळो । कहुं वात वळी वरतालनी ॥१४॥ वरताले वालम आविया । हरिजनने कर्युं जाण ॥ नरनारी एम चालियां । जेम नदी मळवा मेराण ॥१५॥ बाळ वृद्ध वेशी वाहने । आव्यां दर्शन कारणे ॥ प्रभु पधार्या सांभळी । कोइ रह्युं नहि घरबारणे ॥१६॥ संत सर्वे तेडाविया । आविया मुनिजन मंडळी ॥ नाथ निरखि हैये हरखी । लाग्या पाये लळीलळी ॥१७॥ सतसंगी सर्वे मळ्या । नर नारी निरमळ छे घणां ॥ पुरुषनो नहि पार गणतां । मळ्यां यूथ युव-

तितणां ॥१८॥ तेणे दर्शन करी हरिनां । प्रेमे लागिया पाय ॥ भले पधार्या भाग्य मोटां । आज कह्यां नव्य जाय ॥१९॥ सर्वे जनने सुखी किधां । दियां दरशन दान ॥ अमे तमारे तमे अमारे । एम बोलिया भगवान ॥२०॥ एम वात करतां वहीगइ । वळी रजनी रंगेभरि ॥ प्रभाते अतिप्रसन्न वदने । हसिने बोल्या हरि ॥२१॥ आज दिन छे उत्सवनो । सर्वे सुणो संत सुजाण ॥ रंग करावो रमवा । एम बोल्या सुखमेराण ॥२२॥ जोइतुं हतुं जेह जनने । ते वाले कह्युं वचन ॥ उठ्या दास उतावळा । करवा प्रभुजि प्रसन्न ॥२३॥ पछी रुडा रंग कढावियां । वळी घणो मंगाव्यो गुलाल ॥ पीचकारी बहुपेखनी ॥ मोखे करी मेलिति मराल॥२४॥ चरु रंगेडां रंगे भर्यां । वळी भरियां मोटां माट ॥ महाराज बेठा माळिए । जन जोइ रह्या वळी वाट ॥२५॥ तेवे मोहने मोर्येथी । नाखि गुलालनी मुठ्य ॥ पछी सखा सज्ज थया । वळी थइ रमवानी छुट्य ॥२६॥ पछी पांच दश पोतापासे । लिधा ते संत सुजाण ॥ नाखे रंग बहु नाथजि । जन उपर जीवनप्राण ॥२७॥ चाले पीचकारी चौ दिशे ॥ वळी जाण्युं मंडाणो मेघ । आंख्य न दीये उघाडवा । वहे शेड्य समूहनो वेघ ॥२८॥ त्रिकम भरिभरि त्रांसळां । नाखे रंग केशर तणो ॥ जयजय मुखे जन बोले । उडे अबीर गुलाल घणो ॥२९॥ चडी गरदी गुलालनी । वळी थयो अरुण प्रकाश ॥ देव आव्या देखवा । रमे हरि हरिना दास ॥३०॥ रमतां रंग खुटिगयो । पछी प्रभुजिए कळ करी ॥ ताळी पाडि धून्य करतां । रंग मगाव्यो बहु भरी ॥३१॥ पछी नाथे हाथशुं ।

रसवस करीया जन ॥ भलि भजावी हुतासनी । वळी पोते थइ
प्रसन्न ॥३२॥ पछी नावा चालिया । नाहिने आवीया नाथ ॥ गा-
तावाता गाममां । पधार्या सखाने साथ ॥३३॥ पछी वेसारी पंग-
ति । मुनिजननी जमवा काज ॥ पोते आव्या पिरसवा । घणुं राजी
थइने राज ॥३४॥ एह दिवस अलवेलडे । अलौकिक लीला करी ॥
बीजे दिवस पुरचारणे । पधारीया पोते हरि ॥३५॥ एक सुंदर
आंबो सोयामणो । त्यां बांध्यो हिंडोळो हेतशुं ॥ अलवेलो त्यां
आविया । सर्वे सखा समेतशुं ॥३६॥ हिंडोळे हरि विराजिया ।
त्यां आव्या जन अपार ॥ पार न आवे पेखतां । बहु मळियां नर-
नार ॥३७॥ संतने आपी आगन्या । करो पूजा तमे प्रीत्यशुं ॥
केसर चंदन कुसुममाळा । धूप दीप आरती रीत्यशुं ॥३८॥ संत
सुंदर साज लइ । करी पूजा परमानंदनी ॥ चरणे चरचि चंदने ।
छापि छावि मुनिवृंदनी ॥३९॥ आनंद आपी अतिघणो । पछी
उभा थया अविनाश ॥ हरिजन सहु हार लइ । वळी उभाहता
हरिपास ॥४०॥ कैक हार पहेर्या कंठमां । अने कैक बांधिया बांय ॥
कैक चरणे बांधिया । एम फुलिरह्या फुलमांय ॥४१॥ हिंडोळे हार
वळगाडीया । कैक आरोप्या आंबाडाळ ॥ कैक बांध्या छडीए ।
तेनी करी कावत्य दयाळ ॥४२॥ एवी अनंत लीला करी हरि ।
जनने करवा ध्यान ॥ आपी सुख एम अतिघणुं । पछी चालिया
भगवान ॥४३॥ एवी लीला करी हरि । फागणवदी सातम्य
सहि ॥ करी लीला वरतालमां । ते संक्षेपे कांइक कहि ॥४४॥
इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनि-

विरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रे वरतालउत्सव एनामे छासठ्यमुं प्रकरणम् ॥६६॥

चोपाइ—करी लीला पधारिया लाल । गया देशप्रदेश मराल ॥ पछी सतसंगी सहु मळी । जोइ लीला गयां घेर वळी ॥१॥ फरे संत करे बहु वात । संभारी लीला रहे रळियात ॥ कहे संत मळी वात ज्यारे । त्यारे हरिनां चरित्र संभारे ॥२॥ कहे आपणा भाग्य अपार । प्रकट मळ्या प्राण आधार ॥ जेने इच्छे मोटा मुनिजन । तेनां आपणे थाय दर्शन ॥३॥ जेने इच्छे अतिघणुं अज । प्रभु-चरणनी पामवा रज ॥ जेने इच्छे अतिघणुं ईश । ते आपणे मळ्या जगदीश ॥४॥ जेने इच्छेछे शेष सुरेश । शशि सूर्य शारदा गणेश ॥ जेने इच्छेछे क्रोड तेत्रिश । जेने इच्छेछे मोटा मुनीश ॥५॥ जेने इच्छेछे रुडा ऋषिराय । ते मळ्या आपणे अणइच्छाय ॥ माटे आपणां पुन्य अपार । भले आव्यो आ समे अवतार ॥६॥ अति आपणां भाग्य अतोल । त्रिलोके नहि आपणी तोल ॥ धन्य अहो मोटुं ए आश्चर्य । एवुं शुं आपणुं तपश्चर्य ॥७॥ आतो महेर करीछे महाराज । करी कृपा ते आपणे काज ॥ एम परस्पर कहेछे दास । एम करतां वीत्या पंच मास ॥८॥ पछी पोते पधारिया हरि । दासने दया दर्शननी करि ॥ पश्चिमदेशथी पधार्या नाथ । सांख्ययोगी सखा लइ साथ ॥९॥ गुजरधर चडोतर देश । गाम संजाये कर्यो प्रवेश ॥ पधार्या बामणोली गाम । जइ डभाणे कर्यो विश्राम ॥ १०॥ त्यांथी चालि उमरेठे गया । तियां रात्य पोते एक रह्या ॥ वळता वळी आव्या वरताल । तियां तेडाव्या मुनि मराल ॥११॥ दयाकरीने

दिधां दर्शन । पछी मुनिने पुछ्युं प्रसन ॥ कृपासाध्य क्रियासाध्य वळी । कियो पक्ष मान्यो तमे मळी ॥१२॥ ए प्रश्न पुछिएछीए अमे । जेम जणाय तेम कहेज्यो तमे ॥ तैये एक कहे कृपासाध्य हरि । एक कहे क्रियापण खरि ॥१३॥ एम परस्पर चर्चा करे । एकबिजामां आशंका धरे ॥ सुणी संवाद जननो जीवन । करे पडकारा थाय प्रसन्न ॥१४॥ दिन दोचार रह्या त्यां राज । पछी डाकोरे गया महाराज ॥ पछी उमरेठे आव्या अलबेल । त्यां वुठो घन घणि चाली रेल ॥१५॥ फरि दिये दरशन दान । अति सोंघा थया भगवान ॥ मोटा मुनिना ध्यानमां नावे । ते अणतेडे आंगणे आवे ॥१६॥ फरी हरि आव्या वरताल । त्यांथी गया जेतलपुरे लाल ॥ तियांथी पछी सधाविया श्याम । आव्या कृपाळु कर्जिसण गाम ॥१७॥ तियां आविने तेडाव्या जन । अतिराजि छे देवा दर्शन ॥ आव्या सतसंगीने संत वळी । जीवनमुक्त मुनिनी मंडळी ॥१८॥ स्पर्शी चरण बेठा सनमुख । जोइ जीवन पामियां सुख ॥ हेत समेते करे हरि वात । सांभळी संत थाय रळियात ॥१९॥ काजु गरबी गवरावे कीर्त्तन । दिवस आखो दिये दर्शन ॥ जमे रमे संत करे किलोल । आपे अलबेलो सुख अतोल ॥२०॥ आसपास गामे हरिजन । पधरावे पोताने भुवन ॥ भोजन व्यंजन हेते करावी । जमाडे हरिने भाव लावी ॥२१॥ पछी जमाडिया सर्वे संत । लिये लाव अलौकिक अत्यंत ॥ एम करतां आवी अष्टमी । पुछयुं नाने-भाये चरणे नमी ॥२२॥ महाराज आव्यो उत्सव दन । करीए उत्सव जो हो प्रसन्न ॥ पछी हरिए हसि करी वात । करो उत्सव छीए

रळियात ॥२३॥ पछी हिंडोळो कराव्यो हेते । बेठा प्रभुजि जननी प्रीत्ये ॥ पछी महाराजनी पूजा करी । लाव्या चंदन भाजन भरी ॥२४॥ चार्चि चंदन कुंकुमे पाय । ते छाप्या जने रुदिया मांय ॥ जे स्पर्शि थयो काळी निःशंक । ते पदनो थयो उरमां अंक ॥२५॥ जे पदरजे तरी ऋषिनारव । ते पद लिधां छाति मोझार ॥ थयां जन मगन मन घणां । कोइ रीत्यनी न रही मणां ॥२६॥ पछी संतने शीखज दिधी । एवी लीला श्रीमहाराजे किधी ॥ थया जन सरवे मगन । श्रावणवदी अष्टमीने दन ॥२७॥ तेदि लीला कर्जिसणे करी । हवे कहुं जे करियुं हरि ॥ पछी कांइक छाना ते रह्या । नाथ पछी नारदिपुर गया ॥२८॥ मेउ गाम लांगणोज आव्या । निजजन मने घणुं भाव्या ॥ पछी त्यांथी प्रभु पाछा वळ्या । जेतलपुर जनने मळ्या ॥२९॥ श्वेतवस्त्र अंगे शोभा घणी । कंठे माळा पहेरी फुलतणी ॥ करे कंकण फुलना काजु । तोरा गजरा फुलना बाजु ॥३०॥ रेणिसमे आव्या भगवान । दिधां दासने दर्शन दान ॥ देइ दर्शन ने वात करी ॥ साकार रूप समझाव्या हरि ॥३१॥ पछी जन कहे पधारो महाराज । करो रसोइ ते जमवा काज ॥ चाल्या सखा संगे वनमाळी । करता धुन्य वजाडता ताळी ॥३२॥ जन घेर जइ जम्या जीवन । पछी बोलाव्या पासे मुनिजन ॥ संकीर्ण घर जन न समाय । थया सघन मळी मुनिराय ॥३३॥ एम उभा जमाडिया जन । पिरश्युं पोते थइ प्रसन्न ॥ जेने जोइ पड्यो भुलो भ्रक्षन । एम जमाड्युं जनतुं अन्न ॥३४॥ पछी त्यांथकी चालिया नाथ । सखा सर्वे हता हरिसाथ ॥ एके आवि करी छत्रछांय । ते हरिने न गम्युं

मनमांय ॥३५॥ चाले चटकता चाल्य गजगति। खेद बिंदुए शोभे माल अति ॥ आवि बेठा आसोपालव छांये । निरखि नाथ हैये हर्ष न माये ॥३६॥ पछी पूजा करवाने जन। पोत्ये हाथे उतार्या चंदन ॥ करी पूजाने पेहेराव्यां हार। नखशिख कर्यां फुल शणगार ॥३७॥ धूप दीप उतारी आरति । पछी करी करजोडी विनति ॥ वळतां नावा चालिया नाथ । सर्वे सखा नाह्या श्यामसाथ ॥३८॥ पछी पधार्या हरि पुरमांय । मोटी वात करी एक त्यांय ॥ कियां जन ने कियां भगवन । एवुं समझि संकोचाय जन ॥३९॥ माटे हरिशुं करवो संबंध । तात गुरु सखा भाइबंध ॥ एम कहि पछी उभा थया । करी मुनिने मळवानी दया ॥४०॥ मळता मर्म करी हरि इश्या । भेटतां जन भुल्या देहदशा ॥ एवी लीला अलौकिक करी। पछी पांचाळे पधार्या हरि ॥४१॥ पांचाळदेशमां गढडुं गाम । तियां पधार्या सुंदरश्याम ॥ आवी दासने दिधां दर्शन। निरखि नाथ थयां सुखी जन ॥४२॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिचरित्रनामे सडसठ्यमुं प्रकरणम् ॥६७॥

राग सामेरी—पछी प्रभु गढडे गया। तियां तेडाविया संत ॥ एकांतनुं सुख आपवा । हैये हेत छे अत्यंत ॥१॥ समझु संत सुजाण जे । सतसंगमां जे सुखिया ॥ ते संतने तेडाविया। दइ दर्शन करवा सुखिया ॥२॥ आव्या संतशिरोमणि । जियां हता सुंदर श्याम ॥ चरण स्पर्शि नाथनां। वळी थया पूरणकाम ॥३॥ पछी मुक्तानंदजिए । पुछ्युं प्रभुने प्रसन ॥ नाथ तमारुं गमतु जे । होय

ते करिए साधन ॥४॥ पछी प्रभुजि बोलिया । तमे सांभळो सर्वे जन ॥ ज्यारे प्रभुने पामिये । त्यारे सर्वे थयां साधन ॥५॥ पछी जेजे करवुं । तेहनी ते कहुं वात ॥ गुरुसंतने भजवा । श्रीहरि जे साक्षात ॥६॥ चैतन्य चैतन्य एक नहि । इंद्रियमन जीव ईश्वर ॥ एकएकथी अधिक एह । तेथी पर परमेश्वर ॥७॥ संत असंत एक नहि । ते विवेकबुद्धि धारवी ॥ में करी जे लीला अलौकिक । तेने वारमवार संभारवी ॥८॥ मारा जनने अंतकाळे । जरुर मारे आववुं ॥ बरद मारुं ए न वदले । ते सर्वे जनने जणाववुं ॥९॥ दासना दास थइने । वळी जे रहे सतसंगमां ॥ भक्ति तेनी भलि मानिश । राचिश तेना रंगमां ॥१०॥ मारां लोक मारी मूरति । ते सत्य निर्गुण छे सहि ॥ तेने असत्य जे जाणशे । ते नास्तिक मारा नहि ॥११॥ मारुं धार्युं असत्य सत्य थायछे । समरथ मारुं नाम सहि ॥ मारी दृष्टिए जक्त उपजे समे । अनेक रूपे माया थइ ॥१२॥ प्रकटरूपे सतसंगमां । रहुंछुं रुडिपेख ॥ वळी अवनिए अवतार लहुं । नृप योगी विप्रने वेख ॥१३॥ जन एटलुं ए जाणवुं । जे कही तमने वात ॥ निःशंक रहो नाथ कहे । सुणी जन थाय रळियात ॥१४॥ पछी जनने जमाडवा । पाक कराविया बहुपेख ॥ सुंदर आसन आलियां । संत बेसाड्या तेउपख ॥१५॥ शोभे पोते सुंदर पटके । लटके नाडी नवरंगी ॥ पलवटवाळी अतिरूपाळी । शोभे सुथनी सोरंगी ॥१६॥ वीरंज वोळी गळी मोळी । घृत साकरमांहि घणां ॥ कडी वडी पकोडी पुरी । व्यंजन विधविध्यतणां ॥१७॥ भात धोळां दुध धोळां । रोटली रसाळियो ॥

जमे जन जीवन जमाडे । वळी ठेलीभरे थाळियो ॥१८॥ आंबा लिंबुनां आथणां । वळी आदांकेरा अतिघणां ॥ आपे नाथ हाथशुं । जमे जन न मुके मणां ॥१९॥ जमिजमिने जन सरवे । परिपूरण पोते थिया ॥ पछी दुध साकर दोवटे । देवा आपे आविया ॥२०॥ लिये न लिये दिये पराणे । हरि पीरशे हाथडे ॥ नाना पाडे ठाम संताडे । तेने ते रेडे माथडे ॥२१॥ जोरे जमाडि हास्य पमाडी । पछी चळु करावियां ॥ लविंग सोपारी एलची आपी । मुखवास मन भाविया ॥२२॥ अतिघणां सुख आपवा । जणाय मरजि जीवननी ॥ एवी लीला अपार करी । कहि मे एकदिननी ॥२३॥ रमवा रास हैये हुलास । पहेर्यां अंबर सुंदर अतिभलां ॥ पाघ पेचाळि अतिरुपाळी । छाजे तियां बहु छोगलां ॥२४॥ फरे फुदडी रंगझडी । गुलालनी करे घणी ॥ पछी दिन वळते करी । जने पूजा जीवनतणी ॥२५॥ चंदन चरचि हार सुंदर । प्रभुने पहेराविया ॥ धूप दीप ने आरति । उतारवा जन आविया ॥२६॥ पूजा करिने पाय लाग्यां । चरण छातिये छापियां ॥ सनमुख बेशि श्यामळे । अलबेले सुख आपियां ॥२७॥ हसतां रमतां रुडु जमतां । वीते दन रुडिपर्व्य ॥ एम कांइक दिन वीते । आवि पछी कपिला छठ्य ॥२८॥ पछी प्रभु प्रकट थइ । दिधां दर्शन दासने ॥ जन जोइ मगन थया । अलबेला अविनाशने ॥२९॥ देशदेशथी दास आव्या । तेने दर्शन आपियां ॥ जेणे नयणे निरख्या । तेनां ते कलमष कापियां ॥३०॥ सुंदर वस्त्र पहेरी सारां । काजु कसुंबि रंगनां ॥ वेढ विटि कडां काजु । बाजु जडेल नंगनां ॥३१॥ कमर कशि रखा

हसि । वसि जनमन मूरति ॥ मोटा मुनिना ध्यानमां नावे । जेने नेतिनेति कहे श्रुति ॥३२॥ ते हरि दया करी । दिये दर्शन प्रसन्न घणुं ॥ जेह जने जीवन जोया । भाग्य तेना हुं शुं भणुं ॥३३॥ पछी प्रभुजि पधारिया । नावा ते नदिए नाथजि ॥ नातां नातां सुंदर गातां । सरवे सखा साथजि ॥३४॥ नाहि नाथ पधारिया । जने कराव्यां भोजन भावतां ॥ तर्त ताजां तयार तेह । जमाड्या जीवन आवतां ॥३५॥ पछी जन जमाडिया । पंगति करी पोते पिरशुं । अनेक भात्यनां भोजन भाजन । जोइ जन मन हरख्युं ॥३६॥ जोराजोर जमाडिया । जेम जमाडतल भगवान छे ॥ जेम-जेम आले तेम न झाले । सखापण सावधान छे ॥३७॥ पछी सांझे धुन्य करी । हरि बेठा पोते ढोलिए ॥ आपी संतने आगन्या । हलिसपद ह्वे बोलिए ॥३८॥ गातांवातां वीते रजनी । सुंदर सुख आप्यां घणां ॥ जुगत्ये जन जमाडिया । कोइ रीत्ये नव्य राखी मणा ॥३९॥ सुंदर सारो कर्यो समैयो । भादरवा वदी षष्टमि ॥ तेदि गढडे करी लीला । कहि कथा मे रस अमी ॥४०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रे कपिलाछठ्यनो उत्सव कर्यो एनामे अडसठ्यसुं प्रकरणम् ॥६८॥

चोपाइ—एवी लीला अलौकिक किधी । पछी संतने शीखज दिधी ॥ संत चाल्या गया गुजरात्य । करता सुंदर लीलानी वात ॥१॥ खातां पितां सुतां स्वपनमां । करे मनन लीलानुं मनमां ॥ ज्यारे सुताथकी जन जागे । धन्यधन्य नाथ केवा लागे ॥२॥ जाग्रत

स्वप्न सुषुप्तिमांय । प्रभु विना न संभारे कांय ॥ जेजे लीला किधि भगवाने । संत चिंतवे ते नित्य ध्याने ॥३॥ ज्यारे ध्यानमां बेसेछे जन । जोइ मूरति थाय मगन ॥ क्यारे देखेछे जरकशी वाघे । शाल दुशाल कसुंबी पाघे ॥४॥ क्यारे देखे फुलमां फुलाता । क्यारे देखे रंगडामां राता ॥ क्यारे देखे नाखता गुलाल । कर पीचकारी करे ख्याल ॥५॥ क्यारे देखे अश्वे असवार । क्यारे लेता लटकेशुं हार ॥ क्यारे देखे पंगत्यमां फरता । लइ मोदक मनवार्युं करता ॥६॥ क्यारे देखे चंदननी खोरे । क्यारे देखे झुलता हिंडोरे ॥ क्यारे देखे कपूरनी माल । क्यारे देखे पूज्याछे मराल ॥७॥ एम अनेकरीत्ये अलबेलो । आवे ध्यानमां छेल छबिलो ॥ तेनी मांहो-मांहि करे वात । सुणि संत रहे रळियात ॥८॥ एम करतां कांयेक दिन गिया । तियां प्रभु पोते पधारिया ॥ वरताले बाल्यमजि आव्या । गामोगामथी संत बोलाव्या ॥९॥ आवि लाग्या प्रभुजिने पाय । नाथ निरखिने तृप्त न थाय ॥ कोइ करे करी कर चांपे । कोइ चरण ग्रहि छाति छापे ॥१०॥ कोइ करे पादोदक पान । जुवे जननुं हेत भगवान ॥ सुंदर शोभे चोरिनो चोफाळ । ओढि बेठा ते पाटे दयाळ ॥११॥ हेते जोयुंछे सहुने हेरी ॥ दृष्टि करीछे अमृत केरी ॥ पछी बोलिया प्राणजीवन । यांतो माता नथी हरिजन ॥१२॥ सर्वे चालिए पुरने बाख । करे दर्शन सहु नरनाख ॥ पछी सुंदर एक आंबलो । सघन छाये ते शोभे छे भलो ॥१३॥ तियां जने जोइ पाट ढाळी । तियां बेठा आवी वनमाळी ॥ थयां दर्शन सहु सायने । सर्वे जोइ रह्याछे नाथने ॥१४॥ जेजे जन दरशने

आवे । कोइ पुष्प पत्र फळ लावे ॥ आणिमुके महाराजनी आगे । पछी कर जोडी पाय लागे ॥१५॥ कहे भले आव्या भगवान । दिधां अमने दर्शन दान ॥ एम करे स्तवन जन रह्या । तियां वेउ जाम वहीगया ॥१६॥ पछी बोलिया प्राणआधार । हजि रसोइने सइ वार ॥ त्यारे जोडने आवीयो जन । चालो महाराज थयां भोजन ॥१७॥ पछी पधार्या प्राणजीवन । सखासाथे लइ मुनिजन ॥ तियां कर्यो अन्नकोट अति । जम्या जुगते ते प्राणपति ॥१८॥ पछी संतनी पंगति किधी । पिरश्युं प्रभुए बहुविधि ॥ फर्या पंगत्यमां पंच वार । जम्या जन थयो जेजेकार ॥१९॥ पछी आव्याछे आंबले फरी । वेठा पाटउपर पोते हरि ॥ तियां प्रश्न उत्तर बहु किधां । संते मन मान्यां सुख लिधां ॥२०॥ पछी सांझे पुरि दीपमाळ । अतिसुंदर शोभे विशाळ ॥ करी कमान्यो कांगरा राजे । तियां सुंदर दिवा विराजे ॥२१॥ कर्यां झाड दोय दीपतणां । थइ शोभा जुवे जन घणां ॥ वेठा मध्ये पोते महाराज । दासने देवा दर्शन काज ॥२२॥ जोइ जन थयांछे मगन । सहु कहे प्रभु धन्यधन्य ॥ आव्यो आनंद माय न मन । पछी गावा लाग्या कीरतन ॥२३॥ गाय गरवी ने रमेछे रास । फरतां फुदडि देखिया दास ॥ जोइ जन उव्या अलवेल । आव्या खांतिलो करवा खेल ॥२४॥ रमे जन भमे पोते भेळा । एम करेछे लाडिलो लीळा ॥ नित्य करे नवलो विहार । तेनो कहेतां आवे केम पार ॥२५॥ आवे सतसंगी नरनाख । लावे पूजा ने पूजे मोराख ॥ एकदि जने जमाड्या हरि । बहु प्रेम भरि पूजा करि ॥२६॥ सुंदर पहेरावियो सुरवाळ ।

झगे जरकशि जामानी चाळ ॥ शिर बांधिछे सोनेरी पाग । नथी शोभा तेनी कह्या लाग ॥२७॥ पछी घोडे थया असवार। संगे सखा हजारोहजार ॥ पछी गया चामणोली गाम । देवा दर्शन सुंदर श्याम ॥२८॥ देइ दर्शन ने दुःख काप्यां । अतिअलौकिक सुख आप्यां ॥ जन कहे भले हरि आव्या । सोना रूपाने फुले वधाव्या ॥२९॥ पछी मुनि पूज्या मनभाव्या । भरीथाळ मोतिडे वधाव्या ॥ तियां राण्य सुंदर रूपाळी । वेठा हिंडोळे त्यां वनमाळी ॥३०॥ गाय संत ने थाय किलोल । एम आपेछे सुख अतोल ॥ पछी अश्वे थया असवार । दिठि सुंदर भूमि त्यां सार ॥३१॥ तियां घोडुं खेलव्युं खांतिले । अतिउतावळुं अलवेले ॥ घोडे अश्व उडे जाणुं पांखे । एम देखाय दासनी आंखे ॥३२॥ पछी हळवीहळवी चाले। आव्या वालमजि वरताले ॥ आविवेठा आंवलिनी छांये। सर्वे संत-पण आव्या त्यांये ॥३३॥ वीजा आवीया जन अपार । लावे पूजा ने पुष्पना हार ॥ वीजा सुंदर सुखडां लाव्या । नाथ आगळे थाळ धराव्या ॥३४॥ जोयां सुंदर सारां सुखडां । रुडां लाग्यां अति रम-कडां ॥ जोइ निर्मळ जन विवेकी । तेने आप्यांछे दूरथी फेंकी ॥३५॥ नाना करे आपे आडा हाथ । तोय आपता न रहे नाथ ॥ देखि दास करे हास बहु । जोइ लीला आनंदियां सहु ॥३६॥ एम करेछे लीला अपार । सुखसागर प्राणआधार ॥ वळते दिने गया वलासण । देवा दर्शन अशरणशरण ॥३७॥ सर्वे संत हता वळी साथ । पोते घोडले चढ्याता नाथ ॥ गातावाता जने निजयेखे । पधराव्या प्रभु रुडिपेखे ॥३८॥ बांधि हिंडोळो वेसार्या हरि। पछी

अतिहेते पूजा करि ॥ पछी जमाड्या जीवनप्राण । जमाड्या संत सर्वे सुजाण ॥३९॥ देइ दर्शन चाल्या दयाल । संगे शोभेछे मुनि मराल ॥ दिन बीजे गया बीजे गाम । वसे भक्त वलोटवुं नाम ॥४०॥ तियां दासने दर्शन दीधां । कापी कल्मष कल्याण कीधां ॥ जमी जन जीवन पधार्या । दासने मन मोद वधार्या ॥४१॥ एम करेछे लीला अपार । कोण जन पामे तेनो पार ॥ माटे संक्षेपे कही संभळावी । मारा जाण्यामां जेटली आवी ॥४२॥ एवी लीला करी अविनाशे । आसुवदीने दिन अमासे ॥ तेदि करी लीला वरताले । सुखदायक सुंदरवर वाले ॥४३॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये नारायणचरित्रे वरतालमां पधार्या ने फुले वधाव्या एनामे अडोतेरमुं प्रकरणम् ॥६९॥

राग सामेरी—पछी नाथ पधारिया । गया ते गढडे गाम ॥ दर्शन दइ दासने । वळी कर्या पूरणकाम ॥१॥ जन मळी जीवनने । वळी ललिलाग्या पाय ॥ नयणे निरखि नाथने । हैये ते हरष न माय ॥२॥ दास मळी महाराजने । वळी पुछेछे बहु वाल्यमां ॥ कहो कृपा करी अमने । शि लीला करी वरतालमां ॥३॥ केटलां मनुष्य मळ्यां हतां । करतां पूजा कइपेख ॥ केम तमने जमाडतां । पधरावी पोताने घेख ॥४॥ पछी प्रभुजि बोलिया । सहु सांभळज्यो हरिजन ॥ भक्ति जेवी गुजरातमां । तेवी आज नथी त्रिभुवन॥५॥ रात्य दिवस अम पासले । वळी उभां रहे एक पगे ॥ मूर्ति न मेले मिटथी । वळी मटकुं न भरे द्रगे ॥६॥ गातां गुण गोविंदना ।

चहिजाय सर्वे जामनी ॥ काय नहि कीर्तन करतां । भाविक बहु
नर भामिनी ॥७॥ अति दुर्बल काळ न पाडे । फळ फुल खाइ रहे॥
ज्यारे अमे जम्यानुं कहीए। त्यारे जम्या छीए एम कहे ॥८॥ एक-
एकथी अधिक अंगे । रंग छे सतसंगनो ॥ एवा जनने जोइने ।
आनंद उमंगे अंगनो ॥९॥ त्यारे हरिजन बोलिया। एने नाथ आंहि
तेडाविए ॥ एवां मोटां हरिजननी । ओलखाण्य अमने पडाविए
॥१०॥ महाराज कहे कोइ मिष विना । ए केम आंही आवे वळी॥
हुतासनिनो उत्सव करीए । तो आवे ए सर्वे मळी ॥११॥ त्यारे
हरिजन हरखियां। सांभळी वाल्यमनी वावडी ॥ नाथ उत्सव आंहि
करो । तो धन्यभाग्य धन्य घडी ॥१२॥ पछी ठेरावी ठीक कर्यु ।
वळी संत सर्वे बोलाविया ॥ सर्वे देशना सतसंगी । संघ लइ सहु
आविया ॥१३॥ हता हुतासनी आगले। दिवस दशविश वळी॥
संत ने हरिभक्त सर्वे। आविया त्यारे मळी ॥१४॥ दर्शन करी दया-
ळनुं । संत मुख पाम्या अति ॥ प्रसन्नवदन करी हरि । बोलिया
प्राणपति ॥१५॥ अमे तेडाव्या तमने। ते पुन्यमनोखे दन पांचमे ॥
वहेला आव्या दिन विश आडे। तेनुं विचार्यु नहि तमे ॥१६॥ भलुं
तमे भले आव्या । हवे रहो सहु राजि थइ ॥ यांतो पुरुं पाडशे
पण । बीजे आवुं करवुं नहि ॥१७॥ पछी करी रसोइ चालति ।
पिरसे पोते पंगत्यमां ॥ जमे जन मगन थइ । आपे हरि आरत्यमां
॥१८॥ भोजन करी भात्यभात्यनां। वळि शाक पाक सोयामणां ॥
दुध दहि दिये दोवटे । आदां केरीनां आथणां ॥१९॥ बेसे पुरा
पांचसें । परमहंसनी पंगति ॥ जेमजेम झाझुं जमे । तेम अलबेलो

राजि अति ॥२०॥ एकएकथी अधिक अधिक । रसोइ रुडी करे ॥ सुंदर पाक पंगत्यमां । नित्य प्रत्ये नवला फरे ॥२१॥ एम जन जमाडतां । वळी दिवस विश वहिगया ॥ अभयकुंवर उत्तमे । तियांलगि संत राखिया ॥२२॥ पछी आवी हुतासनी । रुडा रंग रमवा कराविया ॥ केशुं केशर कसुंबो वळी । पतंग रंग बनाविया ॥२३॥ हरि विराजता हता हिंडोळे । त्यां सखा रंग आव्या लइ ॥ नाख्यो नाथने उपरवे । पछी रम्यानी छुटि थइ ॥२४॥ रंग सोरंग लावे सखा । नाखे नाथने बहुपेर्ये ॥ अलबेलो थइ आकळा । लाल चढ्या लिंब उपर्ये ॥२५॥ पछी जीवने कह्युं जनने । आ रमवानी रीत्य नहि ॥ करो तडां तेवतेवडां । तो अमेपण रमिए सहि ॥२६॥ पछी बांधि बे मंडळी । वळी श्याम सखा सज्ज थया ॥ चाले बहु पीचकारियो । लाल ढाल आडि दइ रह्या ॥२७॥ पछी फांद्दु मांडि फेंकवा । गुलालनी लाले घणी ॥ तेनी गगनमां गरदि चडी । सोरंग रंग रातातणी ॥२८॥ कनककंठी कोटमां । वळी रुडी लागे रमतां ॥ रसबस थया रसियो । घणुं सखाने मन गमता ॥२९॥ वाजे वाजां बहुविध्यनां । ढोल ददामां त्रांसां तियां ॥ स्वर उंचे सरणाइ बोले । रुडां रवाज वळी कांशियां ॥३०॥ सामसामा रमे रंगे । हारे नहि हिमत घणी ॥ निर्जर आव्या निरखवा । रमत्य जन जीवनतणी ॥३१॥ पछी प्रभुजि बोलिया । जित्या सर्वे जन तमे ॥ मेलो पीचकारी पाणिथी । फगवामां मळशुं अमे ॥३२॥ पछी जन राजी थया । जयजय शब्दे बोलिया ॥ आज प्रभुने मळशुं । तेणे तनमां बहु फुलिया ॥३३॥ पछी नावाकाजे नाथजि । चालिया घोडे चडी ॥

सखासंगे श्यामळो । रम्या रसियो रंगझडी ॥३४॥ खुब घोडो खेलवी । नाह्या पछी नाथजि ॥ गातावाता गाममांहि । आव्या सखा साथजि ॥३५॥ रुडी रूपाळी करी रसोयो । जुगते जन जमाडिया ॥ सर्वा मनोरथ मनना । त्यांलगि रमाडिया ॥३६॥ पछी नाथ बाथभरी । भेव्या सर्वे जनने ॥ संत सर्वे मगन थया । स्पर्शि जगजीवनने ॥३७॥ अनुपम उत्सव करी । फरी शीख आपी संतने॥ साधु सर्वे चालिया । राखी रुदे भगवंतने ॥३८॥ अनुपम उत्सव कर्यो ।फागणशुदी पुन्यम दने ॥ करी लीला गढडे । ते करावी हरिजने ॥३९॥ जया ललिता जन मोटां । सवसंगमां शिरोमणि ॥ प्रीत्ये वाल्यम वश कर्या । एनी कहीए मोट्यप शुं घणि ॥४०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये नारायणचरित्रे हुतासनिनो उत्सव कर्यो एनामे सित्तेरमुं प्रकरणम् ॥७०॥

चोपाइ—पछी संत चाल्या सहु मळी । करता वात वाल्यमनी वळी ॥ एक कहे सुणो मुनिसाथ । केवा रमता नटवर नाथ ॥१॥ एक कहे सांभळो मराल । केवी लिधिति रमतां ढाल ॥ एक कहे सुणो संत वळी । केवो नाखताता रंग वळी ॥२॥ एक कहे सुणो मुनिराज । केवा शोभताता महाराज ॥ एक कहे जुवोने संभारी । केवी नाखताता पीचकारी ॥३॥ एक कहे लटकाळो लाल । केवो उडाडताता गुलाल ॥ एम कहे मांहोमांहि मळी । केवो रह्योतो रंगडो ढळी ॥४॥ फरता पंगत्यमां पाक लइ । नाना करवां जाता जोरे दइ ॥ एक कहे सुणो ऋषिराय । लाल आव्याहता

लेर्यमांय ॥५॥ आज लीला करी जे दयाळे । एवी करी नोति कोइ काळे ॥ आगे अनेक धर्या अवतार । बहु जननो करवा उद्धार ॥६॥ छेतो एना एज आ श्रीहरि । पण आवी लीला नोति करी ॥ आज आप्यां जे संतने सुख । तेतो कह्यां जाय केम मुख ॥७॥ माटे मोटां भाग्य छे आपणां । आज न राखि महाराजे मणा ॥ एम वात करतां ते वळी । गइ देशप्रदेश मंडळी ॥८॥ करे वात फरे मुनिजन । एम करतां वीत्या कांइक दन ॥ पछी आवीछे जनमा- ष्टमी । संत आव्या चडोतरे भमी ॥९॥ सहु विटिरह्या वरताल । इयां आवशे लाडिलो लाल ॥ एम वाट जुवे सहु साथ । कहे जो- वने तेड्याछे नाथ ॥१०॥ वाट जोतां वाल्यमजि आव्या । तियां सर्वे संतने बोलाव्या ॥ संत आविलाग्या प्रभु पाय । नाथ निरखि तृप्त न थाय ॥११॥ दिये दर्शन प्रसन्न करे । निज दासतणां दुःख हरे ॥ बेठा उचे आसन अविनाश । सामुं जोइ रह्या सहु दास ॥१२॥ एवे समे अत्तर एक लाव्यो । अलबेलाने चर्चवा आव्यो ॥ तेतो लइलिधुं हरि हाथे । चर्चि संतनी नासिका नाथे ॥१३॥ चर्चि नासिका ने बोल्या नाथ । तमे सांभळज्यो सहु साथ ॥ बिजा भेख थाशे धूळ्यधाणी । रहेशे तमारा मुखनुं पाणी ॥१४॥ एम कहिने बेठा आसन । सुंणि संत थयाछे मगन ॥ पछी संते कर्या गुण- गान । तेने सुणि रिझ्या भगवान ॥१५॥ आपी माथेथी सोनेरी मोळ । काजु कसुंबि रंगे झकोळ ॥ पछी हरिजने हेत करी । काजु केवडानी टोपी धरी ॥१६॥ तेतो हरिए लिधिछे हाथे । मेलि मुक्तानंदजिने माथे ॥ बिजा पासे हता जे मराल । तेने आपिधुं

फुलनी माल ॥१७॥ पछी सुरतथी सत्संगी आव्या । पूजा प्रभु-
जिने काजे लाव्या ॥ हार हेमकडां बांये बाजु । वेढ विटी कुंडळियां
काजु ॥१८॥ कडी वेल्य ने कटिकंदोरो । माळा मादळियां पाय-
तोडो ॥ शाल दुशाल ने जामो जरी । रेटो फेंटो ने पाघ सोनेरी
॥१९॥ धूप दीप अगर आरति । फुल केसर कपूर बति ॥ एम लइ
बहु उपचार । प्रेमे पूज्याछे प्राण आधार ॥२०॥ करी पूजा ने
जोड्याछे हाथ । जन गायछे जयजय गाथ ॥ पछी रच्यो छे हिं-
डोळो सार । वालो झुलेछे वनमोझार ॥२१॥ शोभे श्यामळियो
मिने वान । वालो त्रोडेछे ताळिनुं तान ॥ करे करनां लटकां काजु ।
जोइ जनतणुं मन राजु ॥२२॥ पछी उभा थया अलबेल । स्थंभ
ग्रहिने दियिछे ठेल ॥ हाले हिंडोळो झुलेछे हरि । जयजय रक्षा
जन करि ॥२३॥ एम करेछे लीला अपार । निरखि सुख लीये
नरनार ॥ पछी अलबेला आगळे जन । करी नृत्य ने करे प्रसन्न
॥२४॥ पछी राजि थया बहु राज । मळ्या संतमंडळने महाराज ॥
पछी संत चंदन घसिलाव्या । मळी प्रभुने पूजवा आव्या ॥२५॥
प्रेमे पूजिया प्राणआधार । कंठे आरोप्या फुलना हार ॥ चर्च्यां
चंदने चरण दोय । जने उरमां छापियां सोय ॥२६॥ अति रा-
जिमां छे रंग रसीयो । सर्वे जनतणे मन वसियो ॥ पछी थयुंछे
पंगत्यटाणुं । बेठा संत शोभा शि वखाणुं ॥२७॥ जाणे बेठि छे
हंसनी हार । एकएकथी ओपे अपार ॥ पछी मोदक लइ महा-
राज । आव्या प्रभु पिरसवा काज ॥२८॥ जमे जन जमाडे जीवन ।
बहुभात्यनां लावी भोजन ॥ एम आपेछे सुख अपार । तेनो कहेवां

आवे केम पार ॥२९॥ कराव्याता हरिजने थाळ । तेतो जम्या संत ने दयाळ ॥ जमि बेठा मुनि सहु मळी । सारी शोभेछे संत-मंडळी ॥३०॥ पछी नाथ कहे संत शूरा । आमां कोण कठण व्रते पूरा ॥ जेवा छे आ आतमानंद । एवा हो ते बोलो मुनिइंद ॥३१॥ पछी संत उठ्या जोडि हाथ । जेम कहो तेम करीए नाथ ॥ कहोतो मटकुं न भरिये मिटे । कहोतो अन्न न जमिये पेटे ॥३२॥ कहोतो तजिये छादननो संग । रहिये हिममां उघाडे अंग ॥ कहोतो पिवुं तजि दैये पाणी । रहिए मौन न बोलिए वाणी ॥३३॥ कहोतो बेसिये आसन वाळी । नव्य जोये आ देह संभाळी ॥ एम हिमत छे मनमांय । तमे कहो ते केम न थाय ॥३४॥ एम बोल्या ज्यारे मुनिजन । सुणि प्रभुजि थया प्रसन्न ॥ कहे नाथ सुणो साधु शूर । एतो अमने जणाय जरुर ॥३५॥ तमे बोल्या ते सरवे साचुं । बीजामांय पण नथी काचुं ॥ एकएकथी अधिक छो तमे । एवुं जाण्युंछे जरुर अमे ॥३६॥ एक वात कहुं मानो तेह । आपणे आतमा नहि देह ॥ मानो चैतन्यरूप तमारुं । दुःखरूप देह तेह न्यारुं ॥३७॥ एम कहीछे संतने वात । सुणि साधु थया रळियात ॥ कहे नाथ सुणो सहु जन । पुरो थयो उत्सवनो दिन ॥३८॥ सर्वे सधावज्यो मुनि तमे । यांथी चालशुं सरवे अमे ॥ एम कही प्रभुजी पधार्या । संते निर्खि अंतरे उतार्या ॥३९॥ आप्यां सुख जनने जीवने । श्रावणवदी अष्टमीने दिने ॥ तेदि कर्योछे उत्सव वाले । कराव्यो जोबनवरताले ॥४०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये

श्रीनारायणचरित्रे जन्माष्टमीनो उत्सव कर्यो एनामे एकोतेरमुं प्रकरणम् ॥७१॥

राग सामेरी—एम नित्ये नवी नाथजि । करे लीला सुंदर श्याम ॥ संत रह्या गुजरात्यमां । पोते आव्या गढडे गाम ॥१॥ अतिराजि अलबेलडो । करे हसिहसिने वातडी ॥ संतमंडळने श्यामळो । घणुं सरायछे घडिघडी ॥२॥ परमहंस जेवा पृथ्वीमां । आज नथी कोइ अंगे ॥ तन मननां सुख त्यागि । राच्याछे प्रभुने रंगे ॥३॥ त्याग वैराग्ये त्रण्य लोकमां । नावे जोड्ये कोइ जन ॥ तेने जोइ अंतर मारुं । थायछे परसन ॥४॥ एम कहे अलबेलडो । मोटप्य मुनिजननी ॥ सुणि हरिजन मनमां । इच्छा करी दर्शननी ॥५॥ जने वहेल्यु जोतरी । चाल्या सर्वे सखा साथजि ॥ संगे सुंदर श्यामळो । पोते पधार्या नाथजि ॥६॥ वाटमांहि विविध भात्ये । लीला लाल करे धणी ॥ जोइ जन मन मोद पाम्या । सामर्थि श्रीहरितणी ॥७॥ पछी जइ जेतलपुरमां । छबिलो छाना रह्या॥ दिन दोचारेक त्यां रहि। पछी वालमजि वळी आविया ॥८॥त्यारपछी पधारिया ते । वळी वरताल गाम ॥ देवा दर्शन दासने । आव्या ते सुंदर श्याम ॥९॥ संत सर्वे सांमळि वळी । आव्या अलबेला कने ॥ सुंदर श्याम सलुणी मूर्ति । निर्खि नयणां भरि जने ॥१०॥ संतने बहु सुख आप्यां । करी हरि वात हितनी ॥ सुणि जन मन मगन थयां । स्थिर थइ वृत्ति चित्तनी ॥११॥ पछी बीजे दिन बोलिया । संत सांभळो सहु वात॥ अमे आंइथी सधावशुं । आपो शिख थइ राळियात ॥१२॥ राजि थइ शिख आपशो । तो राखशुं खबर अमे ॥ पण सतसंगमां नहि रहीए।

जो राखशो ताणी तमे ॥१३॥ माटे आपो आगन्या । कह्युं करगरी
तम आगळे ॥ प्रसन्न थइ पधारशुं । तो रहेशे मेळाप कागळे ॥१४॥
सुणि संत शोके पडिया । राजी नहि रुवे घणुं ॥ प्राणगतवत थयां ।
सुणि वचन जीवनतणुं ॥१५॥ टगमग जुवे रुवे वळी । बोली न शके
वदने ॥ अलवेलानी उदासी जोइ । रही नहि धीरज्य मने ॥१६॥
पछी साधु रामदासजिये । करजोडि कह्युं करगरि ॥ जेम कहो तेम
करशुं । तमे रहो सत्संगमां हरि ॥१७॥ पछी प्रभुजि प्रसन्न थइ ।
कही वात सर्वे अंगनी ॥ मोटा संत राखज्यो तमे । खबर सत-
संगनी ॥१८॥ एम कहिने पधारिया । गया गाम डभाण ॥ सतसंगी
ने संत सर्वे । संगे चाल्या सुजाण ॥१९॥ तियां दिन एक रहीने ।
वळी आविया वरताल ॥ त्यांथी आपी आगन्या । आवो मोटामोटा
मराल ॥२०॥ त्यांथी प्रभुजि पधारिया । गया वोचासण गाम ॥
सुंदर वृक्ष जोइने । कर्यो वाडीये विश्राम ॥२१॥ पछी त्यांथी
चालिया । वळी शुवासद गामे गया ॥ आपी अंवर सोखडे । वळी
टंकारिये रजनी रह्या ॥२२॥ त्यांथी चाल्या चोपशुं । नाथ नर्मदा
उतर्या ॥ मनिपुरमां महाराज रही । सवारे त्यांथी संचर्या ॥२३॥
चोकिमां पहोर चार रही । प्रभाते त्यांथी पधारिया ॥ सुरत शहेरने
समीप गामे । उधनामां आवी रह्या ॥२४॥ शहेरमां संभळावियुं ।
सतसंगी आव्या सहु मळी ॥ भोजन व्यंजन पूजा विधि । लाविया
लाखो वळी ॥२५॥ हार अपार पहेरावियां । करे धूप दीप आरती
कइ ॥ उत्तम वस्तु आगळ्य मुकी । सुखडीनी सीमा नहि ॥२६॥
संध्यासुधि सतसंगीए । लिधो लाव लोचन भरि ॥ पछी आपी आग-

न्या । जाओ घेर सहु कहे हरि ॥२७॥ त्यांथी नाथ पधारिया । वळी रह्या रजनी वनमां ॥ वाघनुं विघन टाळी । चाल्या त्यांथी मगनमां ॥२८॥ चिखलिये पोर चार रहि । धर्मपुर पोते रह्या ॥ नयणे निर्खि नाथने । सहु संतजन सुखी थया ॥२९॥ गयांहतां बाइ गाम वीजे । नाम कुशळ कुंवेरबजि ॥ तत त्यांथी आविया । सुणि प्रभु पधार्या घेरबजि ॥३०॥ नयणे निरखि नाथने । सनाथ थइ एम जाणियुं ॥ अहो मारां भाग्य मोटां । एम कही आनंद आणियुं ॥३१॥ पछी हाथजोडि कह्युं नाथने । महाराज राज करो तमे ॥ तमे अमारा अधिपति । सहु दास थइ रहेशुं अमे ॥३२॥ अजाणे दिन आटला । अमे रह्यांतां राजा थइ ॥ हवे तमे तमारुं साचवो । आ सर्व तमारुं मारुं नहि ॥३३॥ पछी प्रभुजि बोलिया । नथी राज्य करवा आविया ॥ अनेक जीव उद्धारवा । आ भूमिए भमिये रिया ॥३४॥ ए राज्य तमारुं तमे करो । पण अंतरमां राखज्यो हरि ॥ जो रहेशे उपाधि अंतरे । तो खोट्य मोटी जाशे खरि ॥३५॥ बाइ कहे हवे तमने मुकी । बीजि मला कोण राखशे ॥ सुधासम श्याम तमने । मुकी विष कोण चाखशे ॥३६॥ एवुं सुणि प्रभु प्रसन्न थया । पछी तेड्यो संघ सुरततणो ॥ आव्या सर्वे सतसंगी । लाव्या पूजवा समाज घणो ॥३७॥ सुंदर वस्त्र पहेराविया । धर्यो वडो मुगट माथे वळी ॥ धुप दीप करी आरती । पछी लाग्यां पाये सहु लळी ॥३८॥ पछी राजन राजि थइ । करी करजोडिने विनति । आज करो असवारी हरि । कृपा करी अमारीवति ॥३९॥ पछी आपी आगन्या । साहुं जाओ अमे आवशुं ॥ पछी राजा राजि थइ । शणगारी अ-

सवारी भावशुं ॥४०॥ सुंदर गज शणगारीयो । ते उपर्ये बेठा हरि ॥ शहेर सर्वे सनाथ थयुं । नाथ निरख्यां नयणां भरि ॥४१॥ त्यां वाजे वाजां अतिघणां । वळी बळे मशालो बहोळियुं ॥ एम अनेक जीवने । आप्युं सुख अणतोळियुं ॥४२॥ एम अनंत करी लीला । पछी वांसदे आविया ॥ सामैये सुखपाल लावी । राये मोतिडे वधाविया ॥४३॥ पछी प्रभु पधराविया । भूपे भुवन पोतातणे ॥ धूप दीप करी आरती । प्रभु पूजिया प्रेमे घणे ॥४४॥ पछी चरण चर्चि चंदने । वळी तेनां पगलां पडावियां ॥ प्रीत्ये पोताने पूजवा । रायसिंहे शिश चडावियां ॥४५॥ पछी हता दास पास हरिने । तेने करी पहेरामणी ॥ त्रण दिवस त्यां रही । पछी पधार्या धर्मपुरभणी ॥४६॥ आवी त्यां उत्सव कर्यो । वसंतपंचमीनो वळी ॥ जोइ लीला जन मनमां । मगन थयां सहु मळी ॥४७॥ पछी प्रभुने पूजिया । बाइये बहु प्रेमे करी ॥ सुंदर वस्त्र अरपि अंगे । आप्या रुपैया थाळ भरी ॥४८॥ पछी हरिये हाथशुं । आप्या रुपैया दीन दासने ॥ संत पोते त्यागी तने । कोण राखे एह काशने ॥४९॥ अनंत लीला त्यां करि । ते कह्ये न आवे वातमां ॥ पछी त्यांथी चाल्या हरि । आविया गुजरातमां ॥५०॥ समैयो सारो कर्यो । महाशुदी पंचमीने दिने ॥ धर्मपुरे कुशळकुंवरबा । त्यां करी लीला जीवने ॥५१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये नारायणचरित्रे महाराज धर्मपुर पधार्या ने त्यां वसंतपंचमीनो उत्सव कर्यो एनामे बोंतेरमुं प्रकरणम् ॥७२॥

चोपाइ—पछी वरताले वालो आविया। दिन दोयक पोते त्यां रह्या ॥ पोते पधार्या देश पांचाळ । दीनबंधु जे दीनदयाळ ॥१॥ संत सरवे रह्या गुजरात । करे हरिजन आगे वात ॥ सहु करी लियो घरकाज । हमणां करशे उत्सव महाराज ॥२॥ आवी हुतासनी दिन थोडे । प्रभु पधारशे चडि घोडे ॥ एवुं सांभळी सतसंगी जन । करे मनोरथ वळी मन ॥३॥ हवे तेडावशे प्रभु ज्यारे । जाशुं सहु मळि दर्शने त्यारे ॥ कहे एक करावुं पोशाग । शाल दुशाल सोनेरी पाग ॥४॥ जामो जरि सुंदर सुरवाळ । सारो सोनेरी छेडे चोफाळ ॥ एक कहे वेढ विंटि कडां । कराविश कनकनां रुडां ॥५॥ बाजु काजु कुंडळ रुपाळां । रुडि उत्तरी सांकळी माळा ॥ एक कहे करावुं कंदोरो । शिरपेचने सोनेरी तोरो ॥६॥ एक कहे पूजिश हुं नाथ । घशि चंदन सुंदर हाथ ॥ एक कहे करीश आरति । नमि चरण करीश विनति ॥७॥ एम करे मनोरथ दास । त्यांतो आवियो फागण मास ॥ देशोदेश कंकोतरी फेरी । फुलडोलना उत्सव केरी ॥८॥ आपी आज्ञा जनने महाराजे । करज्यो समाज रमवा काजे ॥ अमे आवशुं वरताल वहेला । पंचदिन हुतासनी पहेला ॥९॥ पछी संते कराव्यो समाज । हेते हरिशुं रमवा काज ॥ रुडि रीत्यना कढाव्या रंग । भर्या होज जमुना ने गंग ॥१०॥ सुंदर पीचकारी करावी । रमशे हरि हरिजन आवी ॥ बहुपेखे कराव्या समाज । त्यांतो पोते पधार्या महाराज ॥११॥ आवी दासने दर्शन दीधां । निरखि नाथ जने सुख लीधां ॥ आप्यो दासने अतिआनंद । पोते पधार्या पुरणचंद ॥१२॥ आव्या हरि सखानी हेडिए । उतर्या जोबननी मेडिए ॥ पछी ते-

डिया संत समस्त । आव्या सांख्ययोगी घणा गृहस्थ ॥१३॥ मळ्या मनुष्य अतिअपार । पछी प्रभु आव्या पुरबहार ॥ दिये दर्शन दीनदयाळ । अतिकरुणाए भर्या कृपाळ ॥१४॥ तियां आव्यो उत्सवनो दन । कर्युं रसिये रमवानुं मन ॥ भरी झोळी उडाडे गुलाल । तेणे सखा थया सहु लाल ॥१५॥ नाखे पीचकारी भरी रस । रंगे सखा किधा रसबस ॥ सखा शोभेछे सुंदर रंगे । रमे अलबेलो उछरंगे ॥१६॥ पछी सखे कर्योतो हिंडोळो । सारो शोभित सुंदर पहोळो ॥ चार वारणे ओपे अनूप । जोया जेवुंछे जाळिनुं रूप ॥१७॥ पांच शिखरे शोभे निदान । जाणिये वैकुंठनुं विमान ॥ काजु कनकना कोटिमां लेके । बहु फुल ने हारे ते बेके ॥१८॥ रुडो रच्यो मळी मुनिराज । एवे हिंडोळे बेठा महाराज ॥ पछी धर्यो मुगट सुजाणे । शोभे सूर्यतेज परमाणे ॥१९॥ अतिशोभा दियेछे अपार । नंग पंगतिनो नहि पार ॥ जड्यां मणि माण्यक ने मोति । करेछे हीरा झवेर ज्योति ॥२०॥ जोइ वज्र रुचकनी जात्य । लाल नीले पीळे पाडि भात्य ॥ नंग झगमग करे जोत्य । जाणुं रवि शशि थया उद्योत ॥२१॥ एवां रुडां रतननो जड्यो । घणेघणे हेते करी घड्यो ॥एवो मुकट धर्योछे नाथे। पहेर्यो कनकनां कडां बे हाथे ॥२२॥ करे वेढ विंटि बांये बाजु । मकराकृत कुंडळ काने काजु ॥ शिरपेच ने सोनेरी तोरो । केड्ये बांध्यो कनक कंदोरो ॥२३॥ हैये पहेर्याछे हेमना हार । शोभे फुलनी माळा अपार ॥ कर्या तिलक केसरतणा। तेणे शोभेछे सुंदर घणा ॥२४॥ पछी जने करीछे आरति । थाय जयजय शब्द त्यां अति ॥ मळ्या

जन त्यां अति अपार । लइ उभाछे फुलना हार ॥२५॥ पण प्रभुने केम अपाय । अतिभिड्य पासे न जवाय ॥ तेना मनोरथ पुरा किधा । हाथ छडिवव्ये हार लिधा ॥२६॥ पछी माथेथी मुगट उतारी । सुंदर सोनेरी पाघ ते धारी ॥ तेनां दीधां सहुने दर्शन । कर्यां जननां मन प्रसन ॥२७॥ पछी सहुनी पुरवा हाम । झुले हिंडोळे सुंदर श्याम ॥ हाले हिंडोळो वायुने वेग । थइ मगन झरे तियां मेघ ॥२८॥ तियां आविने थोभ्यां विमान । गाय गांधर्व त्यां गुणगान ॥ तियां जयजय बोलेछे जन । एम लीला करेछे जीवन ॥२९॥ वीति एम आनंदमां रात्य । उग्यो सूर हवुं परभात्य ॥ त्यारे श्यामळियो सज्ज थया । सखाने संगे रमवा रह्या ॥३०॥ चाले चौदिशे पीचकारी घणी । चडी गरदी गुलालतणी ॥ चव्या रमते रसियो राज । सुख संतने आपवा काज ॥३१॥ रमे सामसामा नव्य हारे । वचमां पडि कोइ न वारे ॥ एम खेलेछे खांतिलो होळी । नाखे भरी गुलालनी झोळी ॥३२॥ वाजे वाजां त्यां ढोल नगारां । त्रांसां शरणाइ रवाज सारां ॥ वहु मचीछे रंगनी झडी । जुवे अमर विमाने चडी ॥३३॥ रमे हरिसंगे हरिजन । करे नर अमर धन्यधन्य ॥ पछी प्रभुजि चडिया घोडे । सखा लिधाछे सरवे जोड्ये ॥३४॥ फरे संघमां दिये दर्शन । करे जननां मन प्रसन ॥ एम लीला करेछे लाडिलो । रंगमां रसवस छे छेलो ॥३५॥ एम प्रभु रम्या सखा साथ । पछी नावाने चालिया नाथ ॥ नाहि नाथ ने आव्या उतारे । थयो जमण थाळ तेवारे ॥३६॥ जमिया पोते जीवनप्राण । जमाड्याछे जने करी ताण ॥ पछी सं-

तनी पंक्ति बेसारी । आव्या पीरसवा गिरधारी ॥३७॥ जमे जन जमाडे जीवन । एम लीला करी बहु दिन ॥ आप्युं सुख एम बहुविधि । पछी संतने शिखज दिधि ॥३८॥ एम उत्सव कर्यो अविनाशे । कराव्यो बापु रणछोडदासे ॥ करी वरताल्य देश विदिति । धन्य नर ए नारीनी प्रीति ॥३९॥ कर्यो उत्सव जगजीवने । फागणशुदि पुन्यमने दने ॥ तेदि सुंदर उत्सव करी । पछी पांचाळे पधार्या हरि ॥४०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये नारायणचरित्रे महाराज हिंडोळे झुल्या ने घणुंज ऐश्वर्य जणाव्युं एनामे ञोतेरमुं प्रकरणम् ॥७३॥

राग सामेरी—घणुं रहे हरि गढडे । ने आवे जाय बीजे देश ॥ संत फरे सर्वे देशमां । करे हितनो उपदेश ॥१॥ लीला संभारी लालनी । तेनी करे मांहोमांहि वात ॥ उतरे नहि केफ अंगथी । घणुं रहे राजी रळियात ॥२॥ अष्टमी ने एकादशी । फुलडोल दिवाळिने दन ॥ रामनवमीने वसंतपंचमी । वाट जोइ रहे सहु जन ॥३॥ वाट जोतां वरताल्यमां । आव्या दयाळु दया करी ॥ हेत जोइ हरिजननां । तेने दिये दर्शन फरिफरि ॥४॥ फरे सर्वे देशमां । अने जुवे सघळां गाम ॥ वरताल्य डभाण जेतलपुर । ते करियां निजधाम ॥५॥ अलबेलो पधारिया । कार्तिकशुदी एकादशी ॥ तेदि जेतलपुरे करी उत्सव । तेडाविया सर्वे ऋषि ॥६॥ तियां जाम चारनुं जागरण करी । गाया गुण गोविंदतणा ॥ रमतां गातां गरवियो । सुख संते ते लिधां घणां ॥७॥ नित्य नवि लीला करे । भेळा मुनि-

जनने लहि ॥ पवित्र करे पृथिवी । चरणनी रजे सहि ॥८॥ जियां जियां जीवन फर्या । तियां कर्यां जननां काज ॥ अनेक जीव उद्धारवा । फरे मुनि ने महाराज ॥९॥ एम करतां आवियो । रुडो ते फागण मास ॥ रमवा रुडि हुतासनी । हैये हरखिया हरिदास ॥१०॥ पछी प्रभुजि बोलिया । संतो शोधो सुंदर ठाम ॥ ओण करीए हुतासनी । एवुं गोतिकाढो गाम ॥११॥ वारमवार वरतालमां । उत्सव कर्या अतिघणा ॥ सुंघुं खम्या ते सतसंगी । धन्य जन एमां नहि मणा ॥१२॥ माटे विजि जायगा । जोइ काढो तमे जन ॥ संते मांड्युं शोधवा । सुणि वाल्यमजिनुं वचन ॥१३॥ ग्रामणगाम ने चोचासणे । सतसंगी सारा सहि ॥ पण जळ छायानी जुगति । वरताल जेवी विजे नहि ॥१४॥ वाल्यम कहे वरताल जेवुं । नथी विजुं कोइ गांम ॥ सतसंगना मध्यमां । सुंदर छे एह ठाम ॥१५॥ जाओ तमे त्यां मोखथी ॥ सारो करावजो समाज । आ दिने अमे आवशुं । एम बोलिया महाराज ॥१६॥ वारमवार वर्षोवर्षे । हलवांमण्य छे होजनी ॥ करो चिरावंध चोकसि । थाय सुंदर रमत्य मोजनी ॥१७॥ पछी पाका होज करावीने । एक चोतरो बणावियो ॥ अलवेलाने बेसवा । सुंदर सारो बणावियो ॥१८॥ पछी प्रभुजि पधारियां । आवी बेठा एह चोतरे ॥ आसपासे बहु दास दिसे । सुखे सहु दर्शन करे ॥१९॥ अनेक जन जोइ रह्या । नरनारीनां वळी वृंद ॥ शोभे सुंदर श्यामळो । जेम तारामंडळमां चंद ॥२०॥ दिये सुख बहु दासने । वळी दयाळु दया करी ॥ जन मन रंजन करवा । करे लीला फरिफरी ॥२१॥ कर्यो वो उत्सव आगळे । वळी तेवानो तेवो कर्यो ॥ अतिआनंद

अलवेलडो । वळी रमे होळी रंगेभर्यो ॥२२॥ लाव्या गुलालनां गाडलां । ते वहेंचि आप्यां संतने ॥ भर्या होज वेउ रंगना । रमवा भक्त भगवंतने ॥२३॥ पछी अलबेलो उभा थइ । वळी फेंकि फांडुं गुलालनी ॥ तेसमानी शोभा मुखथी । कहि न जाये लालनी ॥२४॥ पछी सखा सज्ज थया । खेल खुब खरो मचावियो ॥ लागि झडि बहु रंगनी । अरुण वर्ण अंबर थयो ॥२५॥ परस्पर पीचकारियोनी । छुटे शेड्युं सामटी ॥ आंख्य न दिये उघाडवा । जाणुं आव्यो घन घणो उलटी ॥२६॥ गुलाल लाल नाखे घणो । झळके करमां कडां वळी ॥ थाय सलावा तेहना । जाणुं चमके घनमां विजळी ॥२७॥ रसनस थया रसियो । शोभे सरा रंगमां लाल ॥ आनंद देवा दासने । एवो करे अलौकिक ख्याल ॥२८॥ रमतां रमतां रंगमां । वळी पहोर दोये वही गया ॥ हरि हरिजन होळी रमतां । होडमां नव्य हारिया ॥२९॥ पछी नाथे हाथशुं । वळी पाडि ताळी ते घडी ॥ जित्याजित्या सहु आपणे । हवे मेलो पीचकारी पडी ॥३०॥ पछी जन मगन थइने । नावा चाल्या नीरमां ॥ रंग सोरंगे श्यामळो । घणुं शोभेछे शरीरमां ॥३१॥ नाहिने आव्या नाथजि । जन जमाड्या भावे भरी ॥ पछी मुनिमंडळने । पोते पिरश्युं हाथे करी ॥३२॥ जेजेकार करी जीवन । आव्या पुरवहार फरी ॥ आवीबेठा आंबले । हरिजन ने पोते हरि ॥३३॥ त्यां गाय पद ने थाय वातो । प्रश्न उत्तर अतिघणां ॥ एम संतने सांझ सुधि । दिधां सुख दर्शनतणां ॥३४॥ पछी हाथजोडि हरिजन कहे । तमे हिंडोळे बेसो हरि ॥ मनोरथ जन मनना । तमे पुरो प्रभु कृपा करी ॥३५॥ पछी प्रभु

प्रसन्न थइने । हिंडोळे बेठा हरि ॥ जने जीवनने मुगट धरी । करी पूजा भावे भरी ॥३६॥ अवर सुंदर आभूषण । प्रभुने पहेरावियां ॥ कुसुममाळा कंठे अर्पि । सुंदर छोगां धरावियां ॥३७॥ पछी उतारी आरती । प्रेमे पाये लाग्या नाथने ॥ पछी हरि हिंडोळे झुलि । आप्यां सुख सहु साथने ॥३८॥ एम लीला अतिघणी । करी कृपानिधिये ॥ जनमन रंजन कर्या । वाल्यमे बहुविधिये ॥३९॥ एवीरीत्ये करी उत्सव । पांचाळे प्रभु गया ॥ संत सर्वे मंडळी वळी । गुजरधर- मांहि रह्या ॥४०॥ एक जिभे अनंत लीला । कहीए मुखथी केटली ॥ शेष महेश ने शारदा कहे । तोय कहेवाय नहि तेटली ॥४१॥ अपरमपार लीला करी । फागणशुदी पुन्यम दने ॥ करी लीला वरतालमां । करावी हरिजन जोवने ॥४२॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्म- प्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंताम- णिमध्ये उत्सव कर्यो ने रंग रम्या एनामे चुमोतेरमुं प्रकरणम् ॥७४॥

चोपाइ—पछी श्याम सोरठ पधार्या । जनने मन मोद वधार्या ॥ गामोगाममां देइ दर्शन । करे जननां मन प्रसन ॥१॥ खंभाळुं रायपर पिंपळ । रहि वंथिये गया गोंडळ ॥ गाम गोंडळनो जे राजन । नाम हठिभाइ हरिजन ॥२॥ सखासहित सामा सहु आव्या । अतिहेते प्रभु पधराव्या ॥ पछी बोलिया श्याम सुजाण । तमे सांभळो नरपति वाण्य ॥३॥ अमे त्यागी ने राज्य तमारे । केम मळशे तमारे अमारे ॥ जेम तमने राज्यनी खुमारी । तेम त्यागिने त्यागनी भारी ॥४॥ माटे मोटा जो जाणो अमने । तो मानज्यो जे कहीए तमने ॥ तेये जोड्याछे राजाए हाथ । जेम कहो तेम करशुं

नाथ ॥५॥ पछी पधार्या तेने भुवन । रह्या रात्य ने जम्या जीवन ॥ पछी शिख मागिने सधाव्या । श्रोड करी घोराजिये आव्या ॥६॥ रहि रात्य ने सधाव्या श्याम । त्यांथी आव्याछे भाडेर गाम ॥ त्यां निजजनने सुख आप्यां । देइ दर्शन ने दुःख काप्यां ॥७॥ पछी आव्या माणावद्रमांइ । रह्या रात्य एक पोते त्यांइ ॥ पछी त्यांथी पधार्या पंचाळे । दिधां दासने दर्शन दयाळे ॥८॥ तियां रह्या राजि थइ बहु । आव्या सांभळि दर्शन सहु ॥ आखा अजाव्य ने अगत्राइ । गढमढ पिप्पल पोरछाइ ॥९॥ मेघपुर मांगरोळ लोज । कालवाणी समेधु सुत्रोज ॥ गणोद जाळियुं उपलेटुं । आवे दर्शने न जुवे छेटुं ॥१०॥ बाल जोवन ने वृद्ध वळी । आव्यां प्रभु पधार्या सांभळी ॥ सहु आवीने निरख्या नाथ । जोइ जीवन थयां सनाथ ॥११॥ करी पूजा ने लाग्यांछे पाय । अतिहेत हैयामां न माय ॥ कहे करजोडि एम जन । घणे दहाडे दिधां दरशन ॥१२॥ एम कहि भर्यां नीर नयणे । पछी प्रभु बोल्या मीठे वयणे ॥ सांभळो सतसंगी सोरठी । तमे सहु सुखी छो सारिपठी ॥१३॥ अमे फरिएछीए देश सहु । पण तमे वालां मने बहु ॥ अमे प्रथम प्रकट थइ । करी आ देशमां लीला कइ ॥१४॥ वळी आ देशमां स्वामी मळ्या । रामानंद जे न जाय कळ्या ॥ तेना सतसंगी तमे कहावो । माटे मारे मने अतिभावो ॥१५॥ एवी सांभळी वालानी वात । सहु थयां अतिरळियात ॥ पछी आव्यो दुर्बळ एक दास । अकिंचन नहि वस्त्र पास ॥१६॥ तेने आप्यां अंबर करावी । वळी मुठडी मोरे भरावी ॥ काप्युं दारिद्र एम ज-

नतुं । हतुं दुःख जे बहु दनतुं ॥१७॥ बिजां सहु सुखी थयां जन । करी प्रभुजिनां दरशन ॥ दिन दशविश तियां रह्या । पछी गाम पिपलाणे गया ॥१८॥ आवुं अगत्राइ गाम फरी । पाछा पंचाळे आविया हरि ॥ रहि रात्य सवारे सधाव्या । त्यांथी माणावद्र-मांहि आव्या ॥१९॥ दिधां दासने दर्शन दान । रहि रात्य चाल्या भगवान ॥ आव्या जाळिये सुंदर श्याम । रह्या पहोर एक एह ठाम ॥२०॥ पछी जने कराव्यां भोजन । जमि चालिया त्यांथी जीवन ॥ वीजे रह्या नहि कियां नाथ । आव्या चंधिये सखाने साथ ॥२१॥ त्यांथी चाल्या रंगभिनो राज । आव्या गाम गढडे महाराज ॥ दिधां दासने दर्शन दान । जने निरख्या भांवे भगवान ॥२२॥ पछी पुछ्युं जने लागी पाय । केवा सतसंगी सोरठमांय ॥ कहो कृपा करीने अमने । केवुं हेत करता तमने ॥२३॥ पछी बोलिया प्राणजीवन । तमे सांभळो सहु मळी जन ॥ सोरठदेशना सतसंगी जेह । अतिनिर्मळ कोमळ तेह ॥२४॥ नहि छळ कपट लगाख । बहु विश्वासी छे नरनाख ॥ घणुं नहि डहापण चतुराइ । निश्चय प्रभुनो पर्वतप्राइ ॥२५॥ जेदिना एने स्वामी मळ्या छे । तेदिना सर्वे संशय टळ्या छे ॥ निरुत्थान छे नर ने नारी । एकएकथी समझण्ये भारी ॥२६॥ एवा जन थोडा मळे जोते । जेने मळ्या रामानंद पोते ॥ त्यारे जन कहे सत्य महाराज । एवा जन नहि बिजा आज ॥२७॥ जेनां तमे करोछो वखाण । एतो एवाज छे परमाण ॥ एम हरिहरिजन मळी । करी वात ते सर्वे सांभळी ॥२८॥ एम नित्य नवी वातो करे । सुणी जन हृदे सहु धरे ॥ एमकर्तां वीत्यो एक मास ।

पछी प्रभुजि थया उदास ॥२९॥ लिधो सेवक एक संघात्ये। उठि-
चाल्या पोते अरधि रात्ये ॥ गढडाथी उत्तरमां गाम। रहे सतसंगी
सुखपुर नाम ॥३०॥ तियां पधार्या दर्शन देवा। तेने घेर हतो वळी
विवा ॥ तियां मळ्यां हतां नरनार। दिठां उन्मत्त सरखां अपार
॥३१॥ नहि केने विचार विवेक। चड्यो केफ विवानो विशेक॥
करे मांहोमांहि बहु हांसि। एवुं जोइने थया उदासि ॥३२॥ आव्या
हता उदासी टाळवा। त्यांतो सामुंना अधिका हवा॥ पण कह्युं नहि
केने कांइ। प्रभु समझि रह्या मनमांइ॥३३॥ पछी तर्त त्यांथी उठि-
चाल्या। रह्या नहि नाथ केना झाल्या॥ कहे अमे जाशुं दूर देश।
पाछो यां नहि करीए प्रवेश ॥३४॥ पछी हरिजने जोड्या हाथ।
एवुं करवुं नहि मारा नाथ॥ होय जीवमां अवगुण घणा। जोया न
घटे नाथ तेतणा ॥३५॥ माटे दयाळु दया करीने। आवो गाममां
पाछा फरिने ॥ पछी प्रभु कहे सांभळो तमे। जाओ जरुर आवशुं
अमे ॥३६॥ पण आ पळे पाछा वळीने। नहि आवीए मानो मळीने॥
पछी त्यांथकी पोते सधाव्या। आया जइने गढडे आव्या॥३७॥
आवी लखाव्यो कागळ एक। तेमां एटलो लख्यो विवेक॥ आमणा
जे सतसंगी होय। तेतो भांड भवाइ न जोय ॥३८॥ सांख्ययोगी
होय बाइ भाइ। तेने जावुं नहि विवामांइ ॥ कर्मयोगी जे जाय
विवाय। तेपण गीत प्रभुजिनां गाय ॥३९॥ एह आगन्या छे जो
अमारी। सहु रहेज्यो एम नरनारी॥ एम नहि रहे जन जेह। नहि
अमारा सतसंगी तेह ॥४०॥ एवी लखावी कागळे वात। पछी पोते
थया रळीयात ॥ थया राजि पोते त्यारे राज। ज्यारे कीधुंछे एटलुं

काल ॥४१॥ एवा संत सुखदायी श्याम । दास दोषनिवारण नाम ॥ शोभानिधि ते संतने आपी । बीजां कलंक सरवे कापी ॥४२॥ जेणे बेसे जगतमां दाग । एवां कराव्यां कुलक्षण त्याग ॥ तेणे शोभेछे सतसंग घणो । ते प्रताप महाप्रभु तणो ॥४३॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रे महाराजे गढडेथी सर्वहरिजनना उपर कागळ लख्यो एनामे पंचोतेरमुं प्रकरणम् ॥७५॥

राग सामेरी—हवे गुजरधरमां संत फरता । करता हरिनी वारता ॥ पंचव्रते पूरा शूरा । प्रभुने संभारता ॥१॥ तेणे मनमां विचारियुं । हजि नाथजि केम नावीया ॥ आज काल करतां । दर्शन विना दिन बहु गिया ॥२॥ एम शोच करीने संत सुता । तेने स्वप्नमां आव्या हरि ॥ सखासंगे श्यामळो । जाणुं पधार्या दया करि ॥३॥ श्वेत वस्त्र पहेरि लेरि । जाणुं आविया अश्वे चडी ॥ संत मन मगन थइ । करे धन्यधन्य आज घडी ॥४॥ एक कहे महाराजने में । गुंजाहार पहेरावीया ॥ बाजु काजु कुंडळ करी । फुलना तोरा धरावीया ॥५॥ एक कहे जाणुं चंदन घशी । चरच्युं मारा हाथशुं ॥ एक कहे जाणुं अलबेलाने । भेटियो भरी बाथशुं ॥६॥ एक कहे जाणुं नाथनां । चरण छाप्यां छातिये ॥ एक कहे एवी दिठी मूरति । तेतो नव्य जाय कळे ॥७॥ एक कहे में सखा दीठा । संगे सुंदर श्यामने ॥ एम संते स्वप्नमांही । दिठा पूरणकामने ॥८॥ प्रभाते उठि परस्पर । वात करवा लागिया ॥ जाण्युं पधार्या वाल्यमो । संत सहुनां दुःख भांगियां ॥९॥ पछी नाहि

जन जीवननी । वाट जुवेछे सहु मळी ॥ एम करतां पधारीया । चाल्यमंजि पोते वळी ॥१०॥ जेवा दिठाता खंभामांइ । तेवाना तेवा पधारिया ॥ दर्शन दइ दासने । नवला तें नेह वधारीया ॥११॥ जन सहु मगन थया । निर्खि नटवर नाथने ॥ पाय लागि पासले । वळी उभा जोडी हाथने ॥१२॥ पछी प्रभुजि बोलिया । जाओ तेडावो सर्वे जनने ॥ संतने खबर करज्यो । मर करे आवी दर्शनने ॥१३॥ पछी सांभळिने सर्वे आव्या । सतसंगीने संत वळी ॥ नाथ निरखि हैये हरखि । लाग्यां पाय प्रभुने लळी ॥१४॥ संतमंडळ सर्वे आव्यां । बेठा जोइ जीवनने ॥ अलबेले अमृतदृष्टे । जोया सर्वे जनने ॥१५॥ अनंत सुख आप्यां वाले । काप्यां दुःख दासतणां ॥ मीठीवाण्ये बोली मोहन । राजि कर्या संत घणा ॥१६॥ पछी दिवस चळते । आवी अवल एकादशी ॥ सतसंगी नरनारी सहु । रह्या व्रत मळी ऋषि ॥१७॥ जेतलपुरनी जाग्यमां । मनुष्य तो मायां नहि ॥ पछी प्रभुजि विराजिया । तडागतटे वटे जइ ॥१८॥ त्यां अनंत जन आविया । लाविया पूजा प्रीतशुं ॥ अंबर भूषण अंगे अरपि । चरण चितव्यां चित्तशुं ॥१९॥ पछी संत श्रीखंड घशी । लाव्याता भाजन भरी ॥ मरजि जोइ महाराजनी । सर्वे अंगमां अरचा करी ॥२०॥ सुंदर हार सुमनना । प्रभुने पहेराविया ॥ पोंचि बाजु काजु कुंडळ । गजरा तोरा धराविया ॥२१॥ धूप दीप करी आरति । सहु लळिपाये लागिया ॥ पछी प्रभुजि गाममां । घोडे चडि जमवा गिया ॥२२॥ जमि जीवन आविया । नाया पछी नीरमां ॥ चोळि चंदन उतारियुं । जे चर्च्युंहतुं शरी-

रमां ॥२३॥ पछी पहोर पाछले । वालो पधार्या वाडिये ॥ एम सुख
अलबेलडो । दिये दासने दाडिदाडिये ॥२४॥ अनंत वातो त्यां
करी । सुणि संत सहु मगन थिया ॥ पछी सखासंगे श्यामळो ।
मोले मलपता आवीया ॥२५॥ जने त्यां जागरण कर्युं । गायां
कीर्त्तन अतिघणां ॥ पाटे वेशि पावळे । सुण्यां पद संततणां ॥२६॥
पछी प्रभुजि बोलिया । तमे सांभळो हरिजन सहु ॥ अतिरहस्य
एकांत्यनी । एक वाल्यपनी वात कहुं ॥२७॥ आ सभामां आपण
सहुनां । तेजोमय तन छे ॥ छटा छुटेछे तेजनी । जाणुं प्रकटिया
कोटि इंदु छे ॥२८॥ वळी कहुं एक वारता । सर्वे किधुं आपणुं
थायछे ॥ सुख दुःख वळी जय पराजय । यत्किंचित् जे कहेवा-
यछे ॥२९॥ जेजे आपणने नव्य गमे । ते जीव केम शके करी ॥
जुवो सर्वे जक्तमां । कोण शकेछे फेल आचरी ॥३०॥ वळी रीत्य
आपणी । जे जीवने नथी गमति ॥ जोउंछुं एवा जीवने । छे केनी
केनी एवी मति ॥३१॥ तेने शोधि सांमटो । एक दंड देवा तान
छे ॥ कोइ न ग्रिछे परचो । एवुं करवुं मारे निदान छे ॥३२॥
जेवुं अमारा अंगमां । सुखदुःख राखुंछुं सहि ॥ तेवुं जाणज्यो ज-
क्तमां । कहुं सत्य एमां संशय नहि ॥३३॥ वळी आपणे राखियां ।
षट रसनां व्रतमान ॥ तेदि सर्वे जक्तमां । केने खावर न रह्युं धान
॥३४॥ जेदि अमे छाना रह्या । अने वळी वधार्या केश ॥ तेदिना
आ भूविषे । सहु निस्तेज थया नरेश ॥३५॥ वळी अमे अंगमां ।
आण्योहतो मंदवाड ॥ तेदाडे आ जक्तमां । वहु जीवनो गयो
वियाड ॥३६॥ एम जणायछे एकता । मारा पिंड ब्रह्मांडमां मळी ॥

जे होय आ अंगमां । ते ब्रह्मांडमां होय वळी ॥३७॥ तेमाटे तमे सांभळो । सतसंगी सहु नरनारय ॥ जेजे थायछे जक्तमां । तेनो बिजो नथी करनार ॥३८॥ सुख दुःख आवे सर्वे मेळुं । तेमां राखज्यो स्थिर मति ॥ जाळविश मारा जनने । वळी करीश जतन अति ॥३९॥ एम करतां जो पंड पडशे । तो आगळ्य सुख छे अतिघणुं ॥ पण व्रत टेक जो टाळशोतो । भोगवशो सहु सहुतणुं ॥४०॥ नहितो तमे नचिंत रहेज्यो । करवुं तमारे कांइ नथी ॥ जे मळ्याछे तमने । ते पार छे अक्षरथी ॥४१॥ एम वात करी हरि । त्यारपछी पोते पोढिया ॥ सुणि वात सतसंगीए । अतिशे राजि थिया ॥४२॥ पछी प्रभाते उठि पोते । दयाळे दातण कर्युं ॥ नाया पछी नाथजि । जने हार पहेरावी छोगुं धर्युं ॥४३॥ पछी जने जमाडिया । प्रभुने प्रीत्येकरी ॥ जमि पोते श्यामळे ॥ पछी संत जमाड्या भावेभरी ॥४४॥ एम दिन दशसुधी । लटकाळे लीला करी ॥ पछी पोते पधारिया । पश्चिमदेशे श्रीहरि ॥४५॥ एवी अनुपम करी लीला । जेठशुदि एकादशी दने ॥ लीला करावी जेतलपुरे । गंगादास आंसजिजने ॥४६॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रे महाराजे पुरुषोत्तमपणुं कह्युं एनामे छोतेरमुं प्रकरणम् ॥७६॥

चोपाइ—पछी वीत्या थोडा घणा दन । आव्या वरताले जगजीवन ॥ आसोवदि अमासने दन । कर्युं दीप उत्सवनुं मन ॥१॥ आव्या तेडाव्या सर्वे दास । जोइ जीवन मन हुलास ॥ करे

नित्य नवि लीला लाल । जोइ जन थायछे निहाल ॥२॥ जेम अन्य-लोक थाय मेळा । एम समझश्यो मां एह लीला ॥ जेने कहुंछुं फरिफरि अमे । तेनी रीत्य सांभळज्यो तमे ॥३॥ नर इच्छेछे न-रेश थावा । राजा इच्छे अमरलोक जावा ॥ अमर इच्छे इंद्रपदवी । इंद्र इच्छे थावा आद्य कवि ॥४॥ विधिपर ते विराट कहीए । ते परधान पुरुष लहीए ॥ तेपर मूळप्रकृति पुरुष । तेथीपर अक्षर सु-जश ॥५॥ अक्षर पर पुरुषोत्तम जेह । तेणे धर्युं मनुष्यनुं देह ॥ तेनुं दर्शन ने स्पर्श क्यांथी । सहु विचारो ने मनमांथी ॥६॥ जे छे मन वाणीने अगम । तेतो आज थयाछे सुगम ॥ अतिदुर्लभ द-र्शन जेनां । कहुंछुं आ चरित्र हुं तेनां ॥७॥ जे कोइ जाण्ये अजाण्ये सांभळशे । तेनां जन्ममरण ताप टळशे ॥ जे कोइ समझे जथारथ जन । तेनुं थाशे तेजोमय तन ॥८॥ माहात्म्य सहित समझशे स्वरूप । ते तन मुकतां अक्षररूप ॥ छेतो वात मोटी एवी घणी । नावे प्रतीत कहेतां तेतणी ॥९॥ पण जाण्ये अजाण्ये जे जन । करशे महाप्रभुनां दर्शन ॥ वळी सुणशे आ लीला चरित्र । ते नर थाशे निश्चय पवित्र ॥१०॥ माटे कहुंछुं फरिफरीने । सहु सांभळो चित्त धरीने ॥ पछी आव्योछे उत्सवनो दन । पुरी दीपमाळा मळी जन ॥११॥ तियां सुंदर वेदी रूपाळी । आवी बेठा तियां वनमाळी ॥ जयजय बोले जनवृंद । जाण्युं प्रकट्या पूरणचंद ॥१२॥ दीपे दीप जोत्य त्यां अपार । जाण्युं चण्युं तेजनुं अगार ॥ प्रकाशमय मंदि-रमांये । शोभे मूरति अति शोभाये ॥१३॥ अंबर आभूषण अंगे जेह । सर्वे तेजोमय दीठां तेह ॥ एम लौकिकमांइ अलौकि । जोइ

जनमन रह्यां छकी ॥१४॥ दिधां दर्शन एवां दयाळे । दयासिंधु जनप्रतिपाळे ॥ सर्वे जन थयांछे सनाथ । जोइ नटवर सुंदर नाथ ॥१५॥ गाय कीर्तन थाय कीलोल । मळ्या हरिजनना हिलोल ॥ नरनारीनो न आवे पार । मळ्या मुनि हजारोहजार ॥१६॥ सर्वे जोइ रह्या हरिसामुं । पुरी करीछे हैयानी हामुं ॥ एम वीति गइ अर्ध रात । पछी वालोजि कहे सुणो वात ॥१७॥ अमे जाशुं हवे पुरमांय । तमे रात्य रहेज्यो सहु आंय ॥ एम कहीने प्रभुजि पधार्या । जनने मन मोद वधार्या ॥१८॥ आवी नाथजि पोढ्या आवासे । सखा पांच सात हता पासे ॥ ज्यारे पोढिने जाग्या प्रभात । त्यारे पुछी रसोइनी वात ॥१९॥ त्यारे बोल्या नारायण गिर । थइ रसोइ काल अचिर ॥ पछी दातण करी दयाळ । नाइ नाथ जम्या पछी थाळ ॥२०॥ जम्या जीवन जनहित काज । पछी तेडाव्यो संतसमाज ॥ तेने जमाड्या जुगते करी । आप्यां भोजन भाजन भरी ॥२१॥ बहुभात्यनां कर्यातां अन्न । हतो अन्नकोटनो ए दन ॥ फर्या पंगत्यमां पंचवार । घणिघणि करी मनुवार ॥२२॥ जमो संतो कंसार छे केवा । मालपुडा छे जमवा जेवा ॥ एम नाथ करे ताण्य झाझी । तेम नारायणगिर राजि ॥२३॥ जन जम्या थयो जेजेकार । पछी आंबले आव्या आधार ॥ सर्वे दासने दर्शन दिधां । अतिआनंद मगन किधां ॥२४॥ एम लीला करी बहु दन । पछी पधार्या प्राणजीवन ॥ संत गया सहु आसपास । पोते कर्यो गढडे निवास ॥२५॥ रह्या दिवस थोडाक त्यांइ । वळी आविया वरतालमांइ ॥ आवी तेडाविया आचारज । करवा कांइक एनुं

कारज ॥२६॥ सामा जइने सन्मान कीधुं । रुडिरीत्ये तेने मान दीधुं ॥ पाटे वेसारी पूजा करावी । फुलमाळा तो पोते पहेरावी ॥२७॥ रुडीरीत्यनी रसोइ दिधी । चोंपे करीने चाकरी किधी ॥ पछी बोल्या वेदांताचारज । पुछो तमे प्रश्न मने आज ॥२८॥ पछी प्रभु बोल्या एम रही । अमे त्यागि ने तमे छो गृही ॥ पुछवां वळी प्रश्न तमने । घणो विचार थायछे अमने ॥२९॥ त्यारे बोल्या आचारज एम । एवुं मनमां धारोछो केम ॥ ब्रह्मविद्या बत्रिश प्रकार । कहोतो कहि देखाडुं आ वार ॥३०॥ पुछो जे कांइ पुछवुं होवे । नथी खोट्य ए वातनी कोये ॥ एवुं सुणी बोल्या अविनाश । लियो प्रश्न पुछुं तमपास ॥३१॥ ज्यारे गुरु करे कोइ शिष्य । आपे महावाक्य उपदेश ॥ तेने पुछुं हुं जुजवा पाडी । दियो द्वादश रूप देखाडी ॥३२॥ एमां करीश आशंका हुं घणी । नहि चाले चतुराइ तमतणी ॥ प्रज्ञानमानंद ब्रह्म जेह । वळी अयमात्मा ब्रह्म तेह ॥३३॥ अहं ब्रह्मास्मि जेह कहीए । तत्त्वमसि ते केम लहीए ॥ तेये बोल्या आचार्य तेवार । एनापण छे बे परकार ॥३४॥ एम कहीने वाळ्याछे गोटा । कर्या उत्तर ते थया खोटा ॥ पछी प्रभुपाय लागि चाल्या । आव्या दांत रह्या नहि झाल्या ॥३५॥ वळी पुछ्युं पोते बीजे दिन । क्यांथी थया वेद उतपन ॥ कहेशो अनादि छे एह वेद । तोय कहो जोशे तेनो भेद ॥३६॥ कहेशो वेद नारायणथकी । तोय व्यक्ति पाडि जोशे पकी ॥ पछी बोल्या आचारज सोय । एनापण प्रकार छे दोय ॥३७॥ ज्यारे प्रलय थायछे ब्रह्मांड । त्यारे बड एक रहेछे अखंड ॥ तियां रहेछे नारायण वेद । एकवो

एम समझवो भेद ॥३८॥ त्यारे महाराजने आवी हांसी । पण हस्या नहि अविनाशी ॥ कहे नाथ सुणोने आचार्य । एनुं अमने थायछे आश्चर्य ॥३९॥ ज्यारे पंचभूत नाश थाय । त्यारे वडे ते केम रहेवाय ॥ एनो उत्तर छे कांइ एते । आवडे तो कहो बीजि-रीत्ये ॥४०॥ चारु एतो रहेवा हवे दियो । बीजुं प्रश्न ते सांभ-ळीलियो ॥ भगवाने कह्युं गीता मांय । जीव अंश ते मारो कहे-वाय ॥४१॥ तैये बोल्या आचारज एम । प्रभुनो अंश कहेवाय केम ॥ एने अक्षरनो अंश कहीए । पछी नाथजी बोल्याछे तैए ॥४२॥ अक्षरशब्दनो अर्थ छे शियो । प्रथम एनो उत्तरतो दियो ॥ कहे न क्षरे अक्षर तेह । एनो अर्थतो थायछे एह ॥४३॥ त्यारे नाथ कहे जीव केम खर्यो । जो खर्यो तो अक्षर न ठर्यो ॥ वळी जीव छे अछेद्य अभेद । त्यारे अक्षरमां केम छेद ॥४४॥ एनो एम उत्तर नोय कांय । नथी समझाववा संप्रदाय ॥ तोय अजाण्या थइने नाथ । लाग्या पाय पछी जोडी हाथ ॥४५॥ आचारजनी मुंझांणी मत्य । थयो गाभरो गइ हिमत्य ॥ हतो अहंकार जे एने मने । तेतो गळ्यो जाण्युं सहु जने ॥४६॥ नाथ कहे एने कहेशो मां कोय । आपो रुपैया शत एने दोय ॥ एम दया करी एने माथे । एणे मुंडं कर्युं एने हाथे ॥४७॥ आगळ जइने अविद्या करी । नाखि रज सूर्यसामी खरी ॥ तेतो पडी एना मुखमांइ । सूरजने अडि नहि कांइ ॥४८॥ एवुं चरित्र करी दयाळ । पछी पधार्या देश पांचाळ ॥ करी लीला ए वरताले वसी । मागशरशुदि एका-दशी ॥४९॥ तेदि लीला करी वरताल । सहु जनने कर्यां नियाल ॥

एम चरित्र करे नित्य नवां । निजजनने सुख आपवा ॥५०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये नारायणचरित्रे वेदांताचार्यने जित्यो एनामे सत्योतेरयुं प्रकरणम् ॥७७॥

राग सामेरी—पछी प्रभुजि बोलिया । अमे करी लीला अनेक ॥ हवे वरषोवर्षमां । उत्सव करशुं एक ॥१॥ होळी दिवाळी ने अष्टमी, । रामनवमी ने शिवरातरी ॥ जया विजया एकादशी । पापमोचनी ने धातरी ॥२॥ एह दिवस उत्सव कर्यो । त्यां तेडाव्या हरिजन ॥ हवे अणतेडे आवज्यो । प्रबोधनी एकादशी दिन ॥३॥ कार्तिकशुदी एकादशी । तेहनुं प्रबोधनी नाम ॥ तेदि सतसंगी संत सहु । आवज्यो वडताल गाम ॥४॥ एवुं सांभळी श्रवणे । चाल्या देशोदेशथी दास ॥ उत्सव उपर आविया । ब्रह्मचारी संत संन्यास ॥५॥ पूर्वदेश अयोध्या प्रांतथी । आव्या छे जन अनंत ॥ काशी मिथिलाप्रांतथी । आव्या गंगासागरना संत ॥६॥ शोणभद्र प्रांतना । प्रयाग प्रांतना जन ॥ गया पुरुषोत्तमपुरीथी । आव्या करवा दरशन ॥७॥ मथुरां वृंदावन प्रांतमां । जे हता मुमुक्षु जीव ॥ अवंति नगरीथी आविया । नयणे निरखवा पिव ॥८॥ उत्तरदेशथी आविया । काश्मीर ने कुरुक्षेत्रथी ॥ हरद्वार पुष्कर प्रांतना । आव्या अर्बुदाचळ पवित्रथी ॥९॥ मारुदेश सिद्धपद प्रांतना । एहआदि देश अपार ॥ दर्शन करवा दयाळनां । सहु आवियां नरनार ॥१०॥ पश्चिमदेशथी आविया । सिंधुप्रांतना सेवनार ॥ कच्छ वागड वाळाक सोरठ । आव्या पांचा-

ळना रहेनार ॥११॥ सौभीर आभीर हालारना । जियांजियां हता जन ॥ तेह सर्वे आविया । करवा हरिदर्शन ॥१२॥ दक्षिणदेशथी दर्शने । आव्या जन उमंगथी ॥ सेतुबंध रामेश्वरना । आव्या वेंकटाद्रि श्रीरंगथी ॥१३॥ पद्मनाभ प्रांतना । आव्या मलियाद्रिप्रांति मळी ॥ शिव विष्णुकांची प्रांतना । दंडकारण्य प्रांतना वळी ॥१४॥ विंध्याचल प्रांतना । वळी तपती नर्मदातटना ॥ आव्या सहु सहुदेशथी । रटता नारायण रटना ॥१५॥ केटलेक जोड्यां गाडलां । केटलांकने रथ वेल्य वळी ॥ केटलांक बेठां घोडले । बिजां पगपाळां आव्यां मळी ॥१६॥ बाळ जोबन वृद्ध वनिता । घेरे कोइ न रह्या खमी ॥ नारायणने दर्शने । आव्यां चार वर्ण चार आश्रमी ॥१७॥ मही साभर वात्रज वचे । रुडो चडोतर देश ॥ वृक्ष जियां विधविधनां । वळी फुले फळे हमेश ॥१८॥ अंब कदंब उदंबरा । वळी अवल आंबली आंमळी ॥ मउडां रुडां वकुल बिलां । श्रीफळ शोभे सिताफळी ॥१९॥ पिंपर वड वळी पिप्पळा । जांबु लिंबु ने जामफळी ॥ रुडि रायण्य ने रोहिडा । कोठि कोटिम ने कदळी ॥२०॥ केशर कणेर केवडा । अवल छांया आसुतणी ॥ सुंदर वृक्ष सोयामणां । तेनी जाति नव जाय गणी ॥२१॥ फुल वेली फुलि तियां । एकएकथी अति घणी ॥ चंपा चमेली गुलाब गेरा । शि कहुं शोभा तेतणी ॥२२॥ सघन वन छाया घणी । तेनी ढळि वळी लता खरी ॥ जनमन रंजन जाणुं । वनभोमने मेल्या करी ॥२३॥ तियां सारस हंस शुक मेना । कोकिला किलोल करे ॥ मोर चकोर चात्रक चकवा । मिठि वाण्ये ओचरे ॥२४॥

तियां सर सरिता सोयामणां । वळी वाव्य ने कुवा कइ ॥ अमल जळ अखुट भर्या । जियां तोयनो त्रोटो नइ ॥२५॥ एवा उत्तम देशमां । वळी वचे वरताल गाम ॥ अनेक उत्सव करी हरि । करियुं निजधाम ॥२६॥ तियां सर्वे सत्संगी वळी । संघ लइने उतर्या ॥ नारायणने निरखवा । अतिहैयामां हरषे भर्या ॥२७॥ कैक सर ने कूप तीरे । कैक उतर्या गाम भुवनमां ॥ कैक उतर्या वृक्ष वाव्ये । वळी कैक वाडी वनमां ॥२८॥ एम सर्वे सीममां । वळी मनुष्य माय नहि ॥ गाय पद गोविंदनां । जयजय शब्द रह्यो थइ ॥२९॥ परस्पर पुछे मळि वळी । अलबेलो कैये आवशे ॥ ज्यारे जोशुं जगपति । त्यारे नयणां सुफळ कावशे ॥३०॥ सुंदर मूरति श्यामनी । नखशिखासुधी निरखशुं ॥ अंगोअंग अवलोकतां । वळी हैयामां घणुं हरखशुं ॥३१॥ ऊर्ध्वरेखा अष्टकोण आदि । जांबु जव जोशुं जैये ॥ केतु कमल कुलिश जोवां । अंबर सुख थाशे तैये ॥३२॥ स्वस्ति अंकुश सोयामणां । वळी दक्षिण पगमां देखशुं ॥ नव चिह्न निरखशुं । त्यारे जन्म सुफळ लेखशुं ॥३३॥ वाम पग विलोकशुं । मत्स्य त्रिकोण कळश व्योमने ॥ धनुष धेनुपग पेखी । सुख थाशे जोये सोमने ॥३४॥ एडी रुडी आंगळी । पग अंगोठे रेखा नखे ॥ गुलफ जंघा जानु जोवां । चिह्न दोय वळी वाम पखे ॥३५॥ करभसम सरखा उरु । नाभि उंडी गंभीर घणी ॥ उर वरुतमाल शोभे । क्यारे जोशुं छबि छबिलातणी ॥३६॥ कंठ कंबुसमान सुंदर । भुज गजकरसम वळी ॥ हस्तकमळ अरुण ओपे । कलि वलि एवी आंगळी ॥३७॥ अजनकर आजान बाहु । नख

निरखि जोशुं जैये ॥ कंठमां तिल अचल जोतां । सुख त्यारे थाशे हैये ॥३८॥ चिबुक अधर दशन देखी । लेखशुं लावो लोचने ॥ नासिकापासे तिल निरखी । पुरशुं मनोरथ मने ॥३९॥ कमळनयण श्रवण सुभग । वाम काने एक तिल वळी ॥ भ्रकुटि भालनुं चिह्न चिंतवतां । दुःख सर्वे जाशे टळी ॥४०॥ शिरे सुंदर शिखा सारी । जोशुं निहाळि नयणे ॥ एवी मूर्ति अवलोकशुं । वालो बोलावशे मिठे वयणे ॥४१॥ एम परस्पर करे वातो । अलबेलो जैये आवशे ॥ दइ दरशन दासने । हरि हेते सहुने बोलावशे ॥४२॥ वाट जुवे वाल्यमतणी । वळी जुवे वारुणी दिशे ॥ मोहनजिने मळवा । सहु हरिजन मनमां हिसे ॥४३॥ उचो शब्द सांभळे जैये । तैये जाणे आव्या जगपति ॥ नाथजिने निरखवा । अंतरमां आतुर अति ॥४४॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये सर्व हरिजन महाराजने दर्शने आव्या एनामे अठ्ठोतेरमुं प्रकरणम् ॥७८॥

चोपाइ—अलबेलोजि अंतरजामी । जे कोइ सर्वेतणा कावे स्वामी ॥ तेणे जाणिछे जननी ताण । चाल्या गढडेथी श्याम सुजाण ॥१॥ आपे अश्वे थया असवार । संगे सखा हजारोहजार ॥ ते पण तोरंगे थया तयार । शोभे अश्व अतिशे अपार ॥२॥ मेला मजिठा नीला नवरंग । राता माता जे ताता तोरंग ॥ हरडा हांसला रोझा रूपाळा । आकळा उतावळा बावळा ॥३॥ वळी घोडी घणी जातवंति । एकएकथी ओपेछे अति ॥ हर्णी माणकवर्णी विजळी ॥ कपिक्याडि केशर बांगळी ॥४॥ लखी लक्ष्मी लाडकी

लाल । वेरी चोदली चांदरी उताल ॥ मली माछली रेडी रूपाळी । पांशाळी सोसवाळी शिंगाळी ॥५॥ तिखि ताजण्युं जवाद्य जाणो । फुलमाल पट्टइ प्रमाणो ॥ छबिली ने छोगाळी ए आदि । घणी घोटी रुडी रायजादि ॥६॥ कर्या काठिए सज्ज केकाण । मांडियां शंखलादि पलाण ॥ चढ्या माणकीए महाराज । तेणे मांड्योछे सोनेरी साज ॥७॥ चालि घोडातणी घणी घट । श्याम संगे छे सखा सुभट ॥ आवे वाटमांहि गाम घणां । करे दर्शन जन हरि-तणां ॥८॥ कोइ कहे रहो इयां राज । कोइ कहे जमि चालो महा-राज ॥ कोइ कहे रहो घडिवार । अमे चालवा छीए तयार ॥९॥ एम आवी आडां जन फरे । तेने अलबेलो उत्तर करे ॥ कहे के-ड्येथी आवज्यो तमे । छीए आज उतावळा अमे ॥१०॥ एम कहीने घ्रोडवी घोडी । माण्यकवर्णी जे माणकी रुडी ॥ जाण्युं छुट्यो क-मानथी तिर । खर्यो तारो अंबरे अचिर ॥११॥ जाण्युं पांखे उड्यो पन्नगारि । वेग तोप गोळाथकी भारि ॥ सखा सहु रह्या सामुं जोइ । संगे पहोंचिशक्या नहि कोइ ॥१२॥ पछी केड्येथी किधोछे घ्रोड । जोरे हांके घोडां जोडाजोड ॥ फरके छोगां माथे मोटी पागे । करे अमर पंखा एवुं लागे ॥१३॥ अति पर्शेवे पलळ्यां अंग । घणे श्वासे भराणा तोरंग ॥ त्यारे पोताछे प्रभुजिपास । आंबातळे दिठा अविनाश ॥१४॥ एक करे ग्रहि केशवाळी । बीजे करे ग्रहि आंबा डाळी ॥ सामुं जोइने हरि हसिया । कहे केड्ये केम रहीगिया ॥१५॥ त्यारे बोल्या सखा कर जोडी । नाथ अमे थाक्या घ्रोडीघ्रोडी ॥ पण कोइथी पहोचाणुं नहि । तेहसारु केड्ये

गया रहि ॥१६॥ आवुं थोडशो जो तमे नाथ। तो अमे पहोंचि-शकिए न साथ ॥ एम कहीने जोडिया पाण । पछी संगे चालिया सुजाण ॥१७॥ मेलि भद्रा आवी भोगवती । त्यांथी उतर्या साभरमती ॥ संगे हता संन्यासी ने संत । ब्रह्मचारी ने भक्त अनंत ॥१८॥ त्यांथी चाल्याछे लाडीलो लाल । आव्या वाल्यमजी वरताल ॥ तेनुं सत्संगीने थयुं जाण । आव्या सामैये सर्वे सुजाण ॥१९॥ ताल मृदंग त्रासां ने भेरी । सुंदर स्वरे शरणाइ घेरी ॥ रणसिंगां ने ढोल ददामां । गातां वातां आव्या सहु सामां ॥२०॥ बाळ जोबन ने वृद्ध वळी । आवी लाग्यां पाय सहु ळळी ॥ पछी मुनिने पडिया पाय । वळतां मळ्या परस्पर मांय ॥२१॥ भाइ मळ्या सरवे भाइयोने । बाइयो मळी सर्वे बाइयोने ॥ पछी गातां-वातां आव्या गाम । तये बोलिया सुंदरश्याम ॥२२॥ गाममांतो छे भिड्य घणेरी । संघ मनुष्ये सघन थइ शेरी ॥ चालो पुरथी पूरव दिशे । एम जनने कह्युं जगदीशे ॥२३॥ तरु तलाव तटे सघन । शोभे विविध भात्यनां वन ॥ अतिमोटां ने घाटी छे छांय । मुनि उतरिया सर्वे त्यांय ॥२४॥ एक अतिमोटो त्यां आंबलो । घणो घाटो छांयो जेनो भलो ॥ तियां उतरिया अविनाश । सर्वे बेठा आवी दास पास ॥२५॥ पछी बोलिया प्राण आधार । तमे सांभळो सहु नरनार ॥ आजतो छे दशमीनो दन । तमे करो भोजन सहु जन ॥२६॥ एम अलबेले आगन्या दिधी । सर्वे दासे ते सांभळी लिधी ॥ एक भक्त ब्राह्मण गंगाबाइ । जेने भाव घणो प्रभुमांइ ॥२७॥ रुडी करतां आवडे रसोइ । किधां जमण मरजी

जोइ ॥ पुर्यो भोजन व्यंजने थाळ । लाव्या वेठाहता ज्यां दयाळ ॥२८॥ पछी जीवन जमवा काज । उठ्या मुखे हसिने महाराज ॥ कर्यां भाव भरीने भोजन । पछी दिधुं जने आचमन ॥२९॥ दिधी प्रसादी निजदासने । पछी अलवेलो आव्या आसने ॥ वळे वहोळी मेतावुं मशाल । वेठा मुनिना मध्यमां लाल ॥३०॥ करता प्रश्न उत्तरनी यात । एम वहिगइ अर्ध रात्य ॥ पछी पुरमां पधार्या नाथ । सखा पोताना लइने साथ ॥३१॥ तियां जइ पोढ्या प्राणपति । थोडुं सोइ जाग्या जनपति ॥ तर्त घोडे थया असवार । सर्वे संघनी लिधीछे सार ॥३२॥ पछी आव्या आंवले महाराज । दासने देवा दर्शन काज ॥ वाल जोवन वृद्ध वनिता । आव्यां हरिपासे हरखतां ॥३३॥ लाव्यां वस्त्र विविध भात्यनां । आभूषण जुजवी जात्यनां ॥ चंदन पुष्प तुलसी ने धूप । दीप समीप नैवेद्य अनुप ॥३४॥ एह आदि अनेक सामगरी । लाव्यां सहु सहुना थाल भरी ॥ जियां वेठाता जगजीवन । तियां आव्या सहु हरिजन ॥३५॥ मुनिसहित महाराजने निरख्यां । निरखि जन मनमांहि हरख्यां ॥ पछी पूजा करी नरनारे । पूज्या प्रभु षोडश उपचारे ॥३६॥ पुरुषे पूजा ते मुनिनी किधी । दंडवत प्रदक्षिणा दिधी ॥ पछी वेठा सामा जोडि हाथ । नयणे निरखेछे नटवर नाथ ॥३७॥ पछी बोलिया प्राणजीवन । तमे सांभळज्यो सहु जन ॥ तमने जे मळीछे मूरति । तेने निगम कहे नेतिनेति ॥३८॥ अतिअपार अक्षरातीत । थइ तमारे तेसाथे प्रीत ॥ भक्त जक्तमांहि छे जो घणा । उपासक अवतारतणा ॥३९॥ जेजे मूरति जनने भावे। ते मूर्ति निजधाम प-

होचाचे ॥ पण सर्वेपार जे प्रापति । ते छे तमारे कहे प्राणपति ॥४०॥ एवां सुणी वालानां वचन । जन कहे प्रभु धन्यधन्य ॥ सहु अंतरे आनंद पाम्या । गयो शोक संशय सहु वाम्या ॥४१॥ एम बहु दिन सुख दिधां । घणुं जनने मगन किधां ॥ पछी बोलिया प्राण-जीवन । जाओ सहु सहुने भोवन ॥४२॥ रहेज्यो निर्भय सहु नरनारी । रांखज्यो व्रतमान विचारी ॥ कार्तिकशुदी एकादशी दने । कर्यो उत्सव जगजीवने ॥४३॥ एवी लीला करी वरताले । वालो पधार्या देश पांचाले ॥ सहु जनने थावा आनंद । गाय प्रेमेशुं निष्कुलानंद ॥४४॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रे प्रबोधनीनो उत्सव कर्यो एनामे ओगणाएंशिमुं प्रकरणम् ॥७९॥

राग सामेरी—पछी सतसंगमां शिरोमणि । वासी गढडा गामना ॥ अतित्यागी तपसी तने । वाला सुंदर श्यामना ॥१॥ ते प्रीत्येशुं लाग्या पुछवा । नाथजि तमे सांभळो ॥ लीला करी वळी गुजरदेशे । पवित्र कर्यो सघळो ॥२॥ हवे हरि दया करी । करो उत्सव आंहि तमे ॥ सतसंगि ने संतनां तो । दरशन करीए अमे ॥३॥ आपो अमने आगन्या । करीए सामान रसोइनो ॥ नोतरुं दिवस विशनुं । तेमां भाग न करवो कोइनो ॥४॥ चळतां वालम बोलिया । घणो दाखडो पडशे वळी ॥ मानो अमारी आगन्या । करो सामान वेन वेउ मळी ॥५॥ पछी मानी महाराजनी आगन्या । घणां मिसरी घृत मंगावियां ॥ पडसुदिना पाक कराव्या । भोजन मन भावियां ॥६॥ पछी मेली मुनिने कंकोतरी । सतसं-

गीने तेडाविया ॥ संत श्रवणे सांभळी । वळी तरत तियां आविया ॥७॥ आवी पाय लाग्या प्रभुने । निरखिया नयणां भरी ॥ पछी सर्वे संतने वळी । हेतेशुं मळ्या हरि ॥८॥ अतिहेत समेतशुं । पछी संतने बोलाविया ॥ हसिहसिने बोले हरि । कहे नाथ भले आविया ॥९॥ पछी करी रसोइ चालती । मनमान्या मोदक मोतिया ॥ जलेदार जलेबियो । बिजा पाक नव्य जाय कह्या ॥१०॥ बेसे परमहंस पंगति । वळी पीरसे पोते हरि ॥ जमे जन जीवन पोत्ये । जमाडे जोरे करी ॥११॥ माथे हाथ मुकी आपे । मोदक मनगमता ॥ दिये जलेबी जनने । वळी मुखमांहि जमतां ॥१२॥ सुंदर शाक सोयामणां । वृंताक ने वडीतणां ॥ रुडी कडी वळी रायतां । पंगत्यमां पीरसे घणां ॥१३॥ कळी फाजु गांठिया । फरसाण्य फेरे फुलवडी ॥ भर्यां हवेजे भजियां । वळी फेरवे वडांवडी ॥१४॥ उज्वल पापड अडदना । वळी आदां केरीनां आथणां ॥ भोजन व्यंजन भावे भरी । आणे अलबेलो घणां ॥१५॥ दुध दहि दोवटे । वळी पीरसे पंगत्यमां ॥ वारमवार मनुवार करे । आवी हरि आरत्यमां ॥१६॥ एकएकथी अधिक अधिक । थाय रसोयो नवी नित्ये ॥ तेमतेम जन जमाडनार । राजि थाय रुडी रीत्ये ॥१७॥ एम दिवस विशसुधी । जमाडिया निजजनने ॥ संतने अतिसुख आप्युं । दइ हरि-दर्शनने ॥१८॥ नित्येनित्ये नवी वारता । वळी करे हरि कृपा करी ॥ जन सहु मगन थाय । सुंदर वाण्ये बोले हरि-॥१९॥ मेडे रुडे रसियो । वळी बेसे नित्ये पोते जइ ॥ नरनारी हरीजनने । मगन करे दर्शन दइ ॥२०॥ सुंदर वस्र पहेरी

सारां । सोनेरी शोभे घणां ॥ शाल दुशाल पाघ जामा । रुडा कसुंबि रंगतणां ॥२१॥ हार अपार फुलना । वळी लावे हरिजन हेतशुं ॥ अलवेलानी कोटमां । पहेरावे बहु प्रीत्यशुं ॥२२॥ वळी उभाथइ हरि आरति । करे करताळी दइ ॥ लटकां जोइ लालनां । लखी जन राखे लइ ॥२३॥ एम सुख आपतां । वळी दिवस विश वहिगया ॥ दर्शन करी दयाळनां । संत सहु सुखिया थया ॥२४॥ एम करतां आवियो । वळी उत्सव फुलदोलनो ॥ रसियाने रमवा वळी । आण्यो रंग अतोलनो ॥२५॥ सखासंगे श्यामळो । रमवा रुडी रीत्यशुं ॥ जणजण प्रत्ये जुजवी । पीचकारी करावी प्रीत्यशुं ॥२६॥ पछी सुंदर रंग मगावियो । अलवेलो उभा ओरडे ॥ सखा उपर श्यामळो । रेडे रंग रुडे घडे ॥२७॥ पडे बहु पीचकारीयो वळी । उडे गुलाल अतिघणो ॥ चडी गरदी गगनमां । खेल मच्यो मुनि महाराजतणो ॥२८॥ रंगे रंगाणा रसियो । तेणे ओपेछे अति अंगे ॥ सखा शुद्ध भुलिगया । रमतां वळी रसिया संगे ॥२९॥ वाजां वाजे अतिघणां । आव्या अमर जोवा आनंदशुं ॥ जयजय शब्दे जन बोले । श्याम खेले सखा-वृंदशुं ॥३०॥ सुंदर रंगे अरुण ओपे । वदन वाल्यमतणुं ॥ जाणुं कमळ उपर्ये । भ्रकुटिभृंग शोभ्या घणुं ॥३१॥ एम ओपे अलवेलडो । रसवसमां रसियो ॥ छेल छविलो रंगनो रेलो । जनतणे मन वसियो ॥३२॥ रमे रंगे सखासंगे । अंगे आनंद अतिघणे ॥ तेसमानी शोभा मुखथी । केटलिक कवि भणे ॥३३॥ पछी रखावी रमत्यने । वालो नावा चाल्या नदीये ॥ एवी लीला जोइने । कंगाल न मनाय केदिये ॥३४॥

जेनुं नाम लेतां निरदोष थाय । अने दर्शने दुष्क्रिय टळे ॥ पाप पूरवनां थाय प्रलय । जेनी कीरति सांभळे ॥२५॥ तेनी लीला जोइ जेणे । भाग्य तेनां हुं शुं भणुं ॥ त्रिलोकमां नहि तुल्य तेने । वळी कहीए शुंशुं घणुं ॥२६॥ एवा जन जीवन वळी । नाह्या वळी नीरमां ॥ सखासंगे श्यामळो । शोभे घणुं शरीरमां ॥२७॥ पछी नाहि पधारिया । अलबेलो आव्या आसणे ॥ सुंदर रसोइ करी सारी । भरिराखिति वासणे ॥२८॥ जीवन जन जुगले जम्या । अने रम्या रंगे होळी हरि ॥ धन्यधन्य गाम गढडुं । ज्यां लाडिले लीला करी ॥२९॥ एम लीला लाले करी । फागणशुदी पुन्यम दने ॥ तेदि उत्सव करावियो । जया ललिता उत्तम जने ॥४०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रे रंग रम्या एनामे एंसिमुं प्रकरणम् ॥८०॥

चोपाइ—एवी लीला अलबेले किधी । पछी संतने शिखज दिधी ॥ कहे नाथ सुणो सहु जन । तमे रहेज्यो मनमां मगन ॥१॥ वळी करशुं उत्सव अमे । मळि आवज्यो मुनियो तमे ॥ जाओ फरो करो हरिवात । रहेज्यो राजि तमे रळियात ॥२॥ घणाघणा उत्सव करीने । दइश सुख हुं फरिफरिने ॥ अति तमने लडाववा लाड । मारा मनमां छे वर्णी चाड ॥३॥ करुं तमने पूरणकाम । एम बोलिया सुंदर श्याम ॥ संत सांभळी वालानी वाणी । चाल्या आनंद उरमां आणी ॥४॥ केक गयाछे गुजरदेश । केके कर्यो कच्छे प्रवेश ॥ वागड सोरठ वालाके वळी । गइ मारुदेशमां मंटली

॥५॥ कैक मोत्याछे पूरवमांय । करवा वात प्रभुजिनी त्यांय ॥ एम सर्वे देशे संत गया । जेने राख्या ते पासळे रह्या ॥६॥ एम आनंदमां सहु संत । करे लीलानी वातो अत्यंत ॥ चिंतवे नित्य चरित्र चित्ते । करे परस्पर वातो प्रीते ॥७॥ तेणे आनंद अंगे न माय । रात्य दिवस राजिपे जाय ॥ करे वात प्रभुनी विस्तारी । सुणे परस्पर नरनारी ॥८॥ साची वात श्रवणे सांभळी । थाय सत्संगी कुसंगी टळी ॥ आपे ज्ञानदान एम संत । फरे जगमां तारवा जंत ॥९॥ जियांजियां मुनिजन फरे । तियां पृथिवी पावन करे ॥ एवा संत जन सुखकारी । अतिपवित्र परउपकारी ॥१०॥ जेने एक हरिनी छे आश । सर्वे जक्तथी रहेछे उदास ॥ जेने पूरणब्रह्मशुं प्रीत । अन्य वस्तु न चिंतवे चित्त ॥११॥ एवा संत सहु शिरोमणि । कहीए मोटप्य शुं एनी घणी ॥ परमारथ अर्थे छे फरवुं । वच्ये जीवनुं कल्याण करवुं ॥१२॥ सुखदायक सहु जनना । अतिउदार मोटा मनना ॥ एवा संत अत्यंत उदार । तेणे कर्योछे एम विचार ॥१३॥ वरति वसंतऋतु रूपाळी । आव्यां वन नाव्या वनमाळी ॥ आव्या अंब कदंब अपार । केशु केशरनो नहि पार ॥१४॥ आव्यां चंपा चमेलीए फुल । फुल्या गुलाब गेहेरा अमुल ॥ फुली सुंदर फुले सेवती । बिजां वनवेलि फुली अति ॥१५॥ आव्या तरु ते भार अढार । केम नाविया धर्मकुमार ॥ एम कहीने थया उदास । अतिदले दलगीर दास ॥१६॥ कोइ गदगद वाणीए बोले । कोइ आतुर अंतरे डोले ॥ कोइने आव्यां नयणे नीर । सहु अंतरे पाम्या अधीर ॥१७॥ जळ विना जेम अकळाय मीन । स्वांत विना

जेम चातक दीन ॥ मेघ विना जेम अकळाय मोर । चंद्र विना अकळाय चकोर ॥१८॥ एम अति अकळाणा जन । पछी करवा बेठा भजन ॥ धारी मूरति अंतरमांय । जपे नारायणने जिभाय ॥१९॥ एम बेठांछे घडी बेचार । थयां शुकन शुभ तेवार ॥ केनी भुजा फरकी जमणी । केनी फरकी आंख्य नमणी ॥२०॥ केनी फरकी छे पगनी पेनी । कहे परस्पर वात तेनी ॥ करतां वात ते शुकनतणी । आवी त्यां वालानी वधामणी ॥२१॥ कहे अमे गढडेथी आव्या । सर्वे मुनिने तियां तेडाव्या ॥ एवुं संते श्रवणे सांभळी । चाली गामोगामथी मंडळी ॥२२॥ आव्या संत प्रभुजिने पास । आपे उठिमळ्या अविनाश ॥ अति हेते हसिने बोलाव्या । कहे नाथ संत भले आव्या ॥२३॥ आज क्यांथकी आविया चाली । करो भिक्षा कहे करझाली ॥ सुंदर रसोइ करीछे सारी । शाक पाक ताजां छे तयारी ॥२४॥ पछी बेठी संतनी पंगति । आपे पीरसे आनंदे अति ॥ नित्य नवी रसोयो करावे । जोरेजोरे जमाडी हरावे ॥२५॥ अतिआनंदमां अलबेलो । दिये छाकमछोळ छबिलो ॥ नाना करतां भरिदिये भाणुं । ए समानी शोभा शुं वखाणुं ॥२६॥ शिरे शोभेछे सोनेरी रेंटो । केड्ये कश्योछे कसुंबी फेंटो ॥ पहेरि सुथणी सुंदर शोभे । जोइ नाडी रुडी मन लोभे ॥२७॥ गळे पहेर्यो गुलाबना हार । तोरा लेकै ने बेके अपार ॥ कोटे शोभे कनकनी माळा । करमां कनक कडां रूपाळा ॥२८॥ हाथे मुद्रिकामांय छे मणि । तेनी झगमगे जोत्य घणी ॥ करे लटकां ने लाडवा हाथ । जमे जन जमाडेछे नाथ ॥२९॥

वळी करे अलौकिक वात । सुणी संत थाय राळियात ।। एम वीति
गया दश दिन । आव्या बोटादना हरिजन ।।३०।। आवी लाग्या
प्रभुजिने पाय । अतिहरषे भर्या मनमांय ।। कहे आविए अमारे
गाम । हरि पुरीए सहुनी हाम ।।३१।। सर्वे जोइ रह्या जन वाट ।
वाला तमारां दर्शनमाट ।। सर्वे संतसहित पधारो । हरिजनने हर्ष
वधारो ।।३२।। सर्वे करी मुक्योछे समाज । तमारे प्रतापे महा-
राज ।। एवुं सुणी राजि हरि थया । सारुं आवशुं अमे सहु तियां
।।३३।। पछी श्यामलियो सज्ज थइ । चाल्या संगे सखा संत लइ ।।
शोभे श्रीहरि घोडानी पटे । आवी उतर्या तळाव तटे ।।३४।। दे-
शदेशना आव्याता दास । तेपण उतरिया आसपास ।। पछी उठिया
दीनदयाळ । सर्वे संघनी लेवा संभाळ ।।३५।। फर्या उतारेउतारे
नाथ । कहे सुखिया छो सहु साथ ।। कांइ जोइए ते मगावी लेज्यो ।
खरचि नोयतो अमने कहेज्यो ।।३६।। एम पुछियुं सहु दासने ।
पछी अलबेलो आव्या आसने ।। गाडा उपर ढोलियो ढाळी । तियां
पोढ्या पोत्ये वनमाळी ।।३७।। सतसंगिने सरवे संत । रह्या रात्य
भेळा भगवंत ।। अतिआनंदमां गइ रेण । पछी जागिया कमळनेण
।।३८।। तर्त मगाव्यो वाजी तेवार । तेपर नाथ थया असवार ।।
जोइ सीमने वाडी सघळी । पछी नाहिने आविया वळी ।।३९।।
आवी गाममां दर्शन दिधां । सर्वे जन कृतारथ किधां । पछी सुं-
दर करी रसोइ । जम्या नाथ जनभाव जोइ ।।४०।। पछी जमा-
डिया सर्वे संत । करी मनवाख आपे अत्यंत ।। पछी पधारिया
पुरवाख । आव्यां दर्शने सहु नरनाख ।।४१।। अतिआनंदमां वील्यो

दन । करी आरती जम्या जीवन ॥ पछी गवैये गावणुं लिधुं । गाइ जीवत शुकळ किधुं ॥४२॥ बहुवार दियां दरशन । पछी गाममां आव्या जीवन ॥ तियां पोढिया प्राणआधार । सुखआनंदे थयुं सवार ॥४३॥ पछी घोडे चढ्या गिरिधारी । आव्या संघमांहि सुखकारी ॥ पछी सर्वे जन लइ साथ । आव्या गाममांहि पोत्ये नाथ ॥४४॥ शहेर बजारे संत न माय । उडे गुलाल होळी रमाय ॥ वाजे ढोल ददांमां सरणाइ । जय शब्दे रह्यो नभ छाइ ॥४५॥ एम रंगे रम्या हरि होळी । संगे लइ मुनिजन टोळी ॥ पछी नाहिने आविया नाथ । आव्या सर्वे संतजन साथ ॥४६॥ आवी कर्यां प्रभुए भोजन । पछी जमाडिया सर्वे जन ॥ त्यांथी आविया दरबारमांय । हतो मंडप चोतरो त्यांय ॥४७॥ तियां बेठा राजा अधिराज । आव्या मल्ल त्यां रमवा काज ॥ रमी मल्लने मजरो किधो । आपी रुपैया शिरपाव दिधो ॥४८॥ पछी संतने तेडाव्या नाथे । आप्या प्रसादी मोदक हाथे ॥ पछी संतने शिखज दिधी । एवी लीला बोटादमां किधी ॥४९॥ लियो लावो अलौकिक जने । फागणशुदी पुन्यमने दने ॥ तेदि उत्सव कर्यो महाराजे । संतने सुख आपवा काजे ॥५०॥ सोमलो भक्त वळी हमीर । भगा हिरा भगत सुधीर ॥ एह आदि हरिजन जेह । तेणे कराव्यो उत्सव तेह ॥५१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिचरित्रे महाराजे बोटादमां फुलदोळनो उत्सव कर्यो एनामे एकाशियुं प्रकरणम् ॥८१॥

राग सामेरी—पछी पधार्या गढडे । हरिजनने हेते हरि ॥ रही दिन थोडावणा । अमदावाद जावा इच्छा करी ॥१॥ पछी प्रभुजि पधारिया । श्रीनगर सुंदरश्याम ॥ देवा दरशन दासने । पुरवा हैयानी हाम ॥२॥ दास बहु दिवसना । दरशन विना दुःखी हता ॥ तेने ते सुख आपवा । आव्या सखासमीपे शोभता ॥३॥ पुरपति राजि अति । नरपति आवी नमियो ॥ दाझ्यां कुमति कुमोदनी । जाणि हरिअर्क उदय थयो ॥४॥ हरिजन मन हुलश्यां । जेम फुल्यां कमळनां वन ॥ नाथ नयणे निरखि । अति मन थयांछे मगन ॥५॥ पछी गातेवाते गाममां । प्रभुने पधराविया ॥ अविद्या जनने उपखे । जित्यना डंका वजाविया ॥६॥ पांच दिवस पुरमां । आपे रह्या अलबेल ॥ पछी पोल्ये पधारिया । संगे सखा लइ रंगरेल ॥७॥ कैक चड्यां चोतरे । कैक चड्यां अगाशी अटारिये ॥ जुवे झरुखा गोखमां । कइक बेठां बारिये ॥८॥ पडे भ्रोंश पडघमतणी । घणी भिड्य चौटा चोकमां ॥ बाल जोबन वृद्ध वनिता । बोले जयजय लोकमां ॥९॥ नरनारीये नाथ निरखी । लाधो लिधो लोचननो ॥ मिटे मनोहर मूरति । जोइ पुर्या मनोरथ मननो ॥१०॥ दासने दरशन देता । धीरेधीरे हाले हरि ॥ समूह जन सनेहशुं । नाथ निर्खे नयणां भरि ॥११॥ पछी पोल्ये पधारिया । प्रभुजि पुरवारणे ॥ अने कजन जीवन जोइ । वळी जाय बालाने वारणें ॥१२॥ एम दइ दर्शन दासने । चाल्या दीनदयाळ ॥ जनमन रंजन करवा । हरि आविया वेलाल्य ॥१३॥ अतिउत्सव करी जने । प्रभु घेरें पधराविया ॥ धूप दीप करी आ-

रती । भावे भोजनथाळ धराविया ॥१४॥ रसेभरी रसोइ करी । पछी परमहंस जमाडिया ॥ आम्रफळ हरि हाथे आपी । मुनि मोद पमाडिया ॥१५॥ पछी त्यांथी पधारिया । आवी कणभे रजनी रह्या ॥ हरिपुर प्रसाद लइ । मेमदावादे आविया ॥१६॥ दिधां दर्शन दासने । दयाळे दिन दोय तियां ॥ संतने सुख आपता । पछी वाल्यम वडथल गया ॥१७॥ जनमन मगन थया । नाथ नयणे निरखी ॥ गातांवातां गाममां । पधराविया हैये हरखी ॥१८॥ तेने भुवन भाव करी । हरि हेते पधारिया ॥ दासने दर्शन दइ । नवला ते नेह वधारिया ॥१९॥ जने सुंदर भोजन करावी । जमाड्या जीवनने ॥ पछी सर्वे संतने । कराव्यां भोजनने ॥२०॥ शाक पाक सोयामणां । आम्रफळ उपर फरे ॥ हरि मोदक लइ हाथे । पीरसतां मनुवाख करे ॥२१॥ एम सुख अतिघणुं । आपी सुंदरश्याम ॥ पछी प्रभुजि पधारिया । आविया डड्डसर गाम ॥२२॥ दिधां दरशन दासने । जीवन भुवन तेने जइ ॥ नरनारी नाथ निरखी । कृतारथ थयां कइ ॥२३॥ एम आनंद आपता । उमरेठमां हरि आविया ॥ बाळ जोबन वृद्धना । मनमां ते घणुं भाविया ॥२४॥ समैये वळी सहु मळी । आवियां नर ने नारव ॥ भाव जोइ भुवन तेने । पधारिया मोरारव ॥२५॥ शहेरमां संघ साम्यो नहि । पछी उतर्या पुरवारणे ॥ उंचे आसने बेठा वालो । देवा दरशन कारणे ॥२६॥ पछी हरिजने हाथ जोडी । वालाने विनति करी ॥ भोजन करवा घेर अमारे । आविये आपे हरि ॥२७॥ रसोइ रस रोटलीनी । करीछे तमकारणे ॥ जमी तमे जन जमाडो ।

आज अमारे वारणे ॥२८॥ पछी प्रभुजि पधारिया । निजजन हेते जम्या हरि ॥ संतने भोजन करावी । चालिया त्यांथी फरि ॥२९॥ वाटमां जे गाम आवे । तेमां वसे वरण अढार ॥ सहु आवे दर्शने । भावे भर्या नरनार ॥३०॥ त्यांथी शामरखे श्याम आवी । रह्या हरि त्यां रात्य ॥ हेते करी हरिजनने । बहु बहु करी त्यां वात ॥३१॥ एम आनंद आपता । आव्या आणंद गाम ॥ अस्वारी संतसहित हरि । भक्तवत्सल सुखधाम ॥३२॥ पुरवासी हरिजन सरवे । सामां आव्यां नरनार ॥ दर्शन करी महाराजनां । आनंद पाम्यां अपार ॥३३॥ ढोल नगारां वजाविने । घेर पधराव्या घनश्याम ॥ जमाड्यां भोजन भावतां । पूरण कर्या निजकाम ॥३४॥ केशर चंदन भाव करी । पूजिया पूरणब्रह्म ॥ पुरुषोत्तम अक्षरपति । कोइ न जाणे मर्म ॥३५॥ भाग्यवंते हरि पूजिया । अभागी रह्यां नर वाम ॥ त्यांथी संत हरि हालिया । निर्मानी मन अभिराम ॥३६॥ निशावास वरताल रही । गाम गाने गोविंद आविया ॥ हेत जोइ हरिजननां । एक रजनी त्यां रह्या ॥३७॥ बीजे दिन बोचासणे । आवीया अविनाश ॥ त्यां निर्मळ जन नाथनो । तेनुं नाम काशीदास ॥३८॥ तियां प्रभुजि पधारिया । दया करी दीनदयाळ ॥ हरिजन मन हरखि वळी । पूजिया ततकाळ ॥३९॥ धूप दीप करी आरती । अतिभावे भूधर जमाडिया ॥ पलंग सुंदर पाथरी । पळ एक प्रभुने पोढाडिया ॥४०॥ पछी मुनिजनने । जमाडवा पंगत्य करी ॥ परमहंसने पीरसवा । त्यां आविया आपे हरि ॥४१॥ संत जमाडी श्यामळे । पछी सर्वेने शिख करी ॥ पोते

पधार्या पांचाळमां । एम आपी सुख श्रीहरि ॥४२॥ पवित्र करवा पृथिवी । एम फरे सुंदरश्याम ॥ जेजे जने निरखिया । ते थयां पूरणकाम ॥४३॥ धन्यधन्य ए देश गामने । धन्य सर सरिता वन ॥ धन्य ए वापी कूपने । जेनां जळ पिंवे जीवन ॥४४॥ धन्य भुवन ए जननां । ज्यां प्रभुनां पगलां थयां ॥ सत्य वैकुंठ सरखां । वळी केम करी जाय कह्यां ॥४५॥ जियांजियां हरि विचर्या । तियां पापी कोइ प्राण तजे ॥ ते जाय नहि जमपुरमां । रहे नहि पाप रजे ॥४६॥ एवी ए मोटि वारता । प्राकृत नर भ्रिछे नइ ॥ समझे संतशिरोमणि । जेनी अप्राकृत दृष्टि थइ ॥४७॥ नित्ये चरित्र नाथनां । जे सांभळशे श्रद्धा करी ॥ ते नर काळनी जाळमांइ । पडे नहि पाछो फरी ॥४८॥ पतितने पावन करवा । चरित्र छे भगवाननां ॥ सांभळतां सद्य शुद्ध थाय । जाय पाप ते जननां ॥४९॥ वारमवार विस्तार करी । गाशे गुण गोविंदना ॥ ते जन सर्व दुःख वामशे । पामशे दन आनंदना ॥५०॥ हरिजन मन हुलशी । सुणी चरित्र सुधारस सार ॥ अज्ञानिने अभाव थाय । लागे सुमल सार ॥५१॥ एम सहुने सुख आप्यां । ज्येठशुदी नवमीने दने ॥ एटली लीला करी हरि । आव्या उत्तमने भुवने ॥५२॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिचरित्रे श्रीहरि गढडे पधार्या एनामे ब्याशिमुं प्रकरणम् ॥८२॥

चोपाइ—रह्या गढडे चातुरमास । पछी एम बोल्या अविनाश ॥ कोइ नर आपे अन्न धन । कोइ वसुधा वारि वसन ॥१॥

कोइ आपे गजबाज गाय । बिजां बहु दान जे कहेवाय ॥ सर्वे दानमां अधिक जेह । सहु मळि वळी शोधो तेह ॥२॥ वळता बोलिया संत सुजाण । सांभळो मारा जीवनप्राण ॥ अभयदान अधिक सहुथी । एनी बरोबर बीजुं नथी ॥३॥ तेतो दान तमथी देवाय । तमने निरखे ते निर्भय थाय ॥ एवी सांभळी संतनी वात । वालो कहे चालो गुजरात ॥४॥ पछी काठिये सज्यां केकाण । मांड्यां घणमुले घोडे पलाण ॥ हांहां करतां गुजरधर आव्या । कार्जिसण जइ संत बोलाव्या ॥५॥ दिन दोय रह्या एह ठाम । पछी वालो आव्या बहु गाम ॥ पुरवहार उतरिया नाथ । सर्वे संत हता पोतासाथ ॥६॥ किधां प्रश्न उत्तर प्रसंग । बोल्या जेनां जेवां हतां अंग ॥ त्यांथी चालिया सुंदर श्याम । आव्या ओलेथी आद्रेज गाम ॥७॥ तियां अन्नकोट उत्सव करी । आपी सुख चाल्या त्यांथी हरि ॥ भक्त एक रहे कोलवडे । तेह गामे उतरिया वडे ॥८॥ तेने घेर जम्या जइ नाथ । आप्या मुनिने मोदक हाथ ॥ करे लीला जनमन भावे । त्यांथी अलबेलो आव्या उनावे ॥९॥ तियां भक्त रूडो रामदास । तेने घेर गया अविनाश ॥ नरनारी अपार हरख्यां । थयां राजि नाथजि निरख्यां ॥१०॥ धूप दीप उतारी आरती । जुगते जमाड्या प्राणपति ॥ बिजि बहुरीत्ये करी रसोइ । जम्या नाथ हाथे संत सोइ ॥११॥ जम्या जन हुवो जेजेकार । रहि रात्य त्यां चाल्या मोरार ॥ एक गाम नामे छे नादरी । तियां पधारिया पोते हरि ॥१२॥ त्यां सुंदर कराव्योतो थाळ । जम्या सखासहित दयाळ ॥ त्यांथी माणसे आव्या महाराज ।

आव्या बहु लोक दर्शन काज ॥१३॥ सहु जनतणे मन भाव्या ।
राजासहित सामैये आव्या ॥ प्रभु उतरिया पुरबारु । करे दर्शन
सहु नरनारु ॥१४॥ सुंदर मूरति सहुने भावे । प्रेमे पुष्पना हार
पहेरावे ॥ दिये दर्शन दीनदयाळ । तियां कराव्यां भोजन थाळ
॥१५॥ जम्या जीवन ने सखा साथ । पछी त्यांथी पधारीया नाथ ॥
आवे मारगमां गाम घणां । करे दर्शन लोक तेतणां ॥१६॥ पछी
चाल्यमो आव्या विहार । तियां रजनी रह्या मोरार ॥ वाले वेदनो
भेद देखाड्यो । हिंसा अहिंसा संशय उखाड्यो ॥१७॥ पछी त्यांथी
पधारिया श्याम । आव्या गिरिधर गेरिते गाम ॥ तियां भक्त
वसे भावसार । अतिनिर्मळ दले उदार ॥१८॥ तेणे पवित्र पाक
करावी । आप्या मोदक मुनिने आवी ॥ कइंक जम्या त्यां जग
आधार । पछी घोडे थया असवार ॥१९॥ त्यांथी आव्या वाम-
णवे नाथ । करी रसोइ पोताने हाथ ॥ सखा सहित जमाडिया
संत । पछी पोते जम्या भगवंत ॥२०॥ रही रात्य नाथ त्यांथी
चाल्या । चाल्या अश्व रहे नहि झाल्या ॥ वाजमां वडनगर आव्या ।
भावे सुबो ते सामैयुं लाव्या ॥२१॥ वाजां वाजता गाममां गया ।
नरनारीने दर्शन थयां ॥ बाळ जोवन ने वृद्ध जेह । निरखि थाय
कृतारथ तेह ॥२२॥ चाल्या शहेरमध्ये सुखकारी । देवा दर्शन
सहुने मोरारी ॥ आवी उतर्या सरोवरपाळ्य । कराव्यां भोजन त्यां
रसाळ ॥२३॥ तियां भावे जम्या भगवंत । पछी जमाडिया सर्वे
संत ॥ तियां रह्या निशा एक नाथ । पछी चाल्या श्याम सखासाथ
॥२४॥ त्यांथी आव्या विशनग्र वळी । आव्या लोक सामैये सहु

मळी ॥ गातांवातां पधराव्या घेख । करी सेवा सुंदर सारी पेख ॥२५॥ बहुजनने दर्शन दीधां । जने जोइ सुफळ द्रग किधां ॥ पछी पधार्या जनने भोवन । भावे कराव्यां तेणे भोजन ॥२६॥ पछी सरवे संत बोलाव्या । पिरश्या पोते मोदक मनभाव्या ॥ पछी शहेर सर्वेमांहि फर्या । बहु जीव कृतारथ कर्या ॥२७॥ पछी पधार्या शिवने मंद्र । दिधां दर्शन सुखसमुद्र ॥ मोटेमोटे जोड्या आवी हाथ । अमे छीए जो तमारा नाथ ॥२८॥ सर्वे जाणे एम मनमांय । स्वामी विना सुख नथी क्यांय ॥ करी दर्शन प्रसन्न थाय । अति हैयामां हर्ष न माय ॥२९॥ त्यांथी चाल्या पछी अलबेलो । देता दर्शन छेल छबिलो ॥ वाटे आवीयुं एक तळाव । तेमां नाह्या मनोहर माव ॥३०॥ त्यांथी श्यामळियो सज्ज थइ । आव्या गिरधारी गाम वसइ ॥ आपे जमी जमाडिया दास । पछी त्यांथी चाल्या अविनाश ॥३१॥ मेउमांहि भक्त भावसार । नाम भूपण प्रेमी अपार ॥ तेने घेर पधारिया नाथ । सर्वे संत हता हरिसाथ ॥३२॥ अतिहेते सनमुख आवी । करी पूजा घेरे पधरावी ॥ सुंदर भोजने कराव्यो थाळ । घणे हेते जमाड्या दयाळ ॥३३॥ मुनिकाजे मालपुवा किधा । हरिहाथे पीरसवा दिधा ॥ जेमजेम जमे बहु संत । तेम भूपण राजि अत्यंत ॥३४॥ श्याम सारा शोभे मुनिमांय । आव्या दर्शने बहु लोक त्यांय ॥ दइ दर्शनदाननी मोज । पछी नाथ आव्या लांगणोज ॥३५॥ त्यां हरिजननुं हेत जोइ । तेने भुवन जम्या रसोइ ॥ त्यांथी आव्या डांगरवे दयाळ । संगे समूह मुनिमराल ॥३६॥ एम सतसंगमांहि फर्या । कैक जीवने

निहाल कर्या ॥ जेजे वाटमां आवेछे गाम । तेते जननां सारेछे काम ॥३७॥ आव्या अडालज एह फेरे । रही रात्य पधार्या मोटेरे ॥ नाह्या साबरमतीमां नाथ । सर्वे सखा नाह्या हरिसाथ ॥३८॥ पछी श्रीनगरे आव्या श्याम । रह्या नाथ रात्य एह ठाम ॥ त्यांथी जेतलपुर पधार्या । जनने मन मोद वधार्या ॥३९॥ तियां रह्या कांइक कृपाळु । पछी चालिया दीनदयाळु ॥ वाटे मोडिने तस्कर मान । आव्या वैराटे श्रीभगवान ॥४०॥ तियां संतने शिखज दिधी । पिपलि जावा आगन्या किधी ॥ तियां भक्त रहे दादोभाइ । करवा उत्सव छे मनमांइ ॥४१॥ रहेज्यो राखे तियांलगी तमे । एने कह्युंतुं आवशुं अमे ॥ तेतो अमथी नहि जवाय । कहेज्यो राजि रहेज्यो मनमांय ॥४२॥ एम कहिने चालिया नाथ । सखा सांख्ययोगी लइ साथ ॥ हरि हालतां जन दुःखाणां । अति हेतमां हैयां भराणां ॥४३॥ पोते गया गढडे महाराज । करी अनेक जीवनां काज ॥ दर्श स्पर्श कर्या जेजे जने । ते न जाय कृतांत भुवने ॥४४॥ एवुं आव्या अभयदान दइ । जे समान बीजुं दान नइ ॥ एवो कर्यो मोटो उपकार । जेमां अनेक जननो उद्धार ॥४५॥ कर्या पावन दर्शने जन । कार्तिकवदी ते बीजने दन ॥ तेदि फरी हरि गुजरात । करी लीला कहि तेनी वात ॥४६॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये नारायणचरित्रे आद्रेजे अन्नकोटनो उत्सव कर्यो ए नामे त्रियाशिमुं प्रकरणम् ॥८३॥

राग सामेरी—पछी गाम गढडे । आविया ते अलबेल ॥ करे

लीला ललितभात्ये । रसियोजि रंगरेल ॥१॥ दिये आनंद दासने । अतिहास विलास हरि करी ॥ सुंदर मनोहर मूरति । जन निरखे नयणां भरी ॥२॥ नावा जाय नित्ये नीरमां । सखा सर्वे संग लइ ॥ संतसंगे श्यामलो । अतिरंगे रमे राजि थइ ॥३॥ उछाळे जळ अतिघणां । सामसामा सखा मळी ॥ एककोरे अलबेलो थइ । वधारे रमत्य वळी ॥४॥ करे क्रीडा जळमांहि । सखा संगे श्यामरे ॥ अनेक जीव जीवन जोइ । थाय पूरणकामरे ॥५॥ नाहि निसर्या नाथजि । जळमांहिथी वळी बहार ॥ वस्त्र पहेरि वाल्यमो । थया अश्वउपर असवार ॥६॥ आवी वेठा ओशरिये । सुंदर ढळावी ढोलियो ॥ शोभे समूह संतनो । तेतो नव्य जाय बोलियो ॥७॥ प्रश्न उत्तर अतिघणा । मांहोमांहि मळी करे ॥ पछी प्रश्न लइ पोते । अलबेलोजि ओचरे ॥८॥ करे अलौकिक उत्तर आपे । सुण्यो नोय केदि श्रवणे ॥ सांभळी जन मगन थाय । धन्यधन्य सहु भणे ॥९॥ नित्य नवी करे वारता । वळी नाय नित्य नीरमां ॥ श्वेतवस्त्र सुमनहारे । शोभे घणुं शरीरमां ॥१०॥ एम लीला बहु करता । श्रावण भाद्र वहीगया ॥ आव्यो आसो आनंदकारी । दिवाळीना दिन थया ॥११॥ कर्यो उत्सव अन्नकोटनो । संत सहु त्यां आविया ॥ विविधभात्ये भोजन करी । नाथे हाथे जमाविया ॥१२॥ पुरी माळा त्यां दीपनी । ते अतिशे शोभे घणी ॥ श्वेतद्वीप सरसि दिसे । शोभा ए सदनतणी ॥१३॥ सुंदर सिंहासन उपर्ये । अलबेलो वेठा वळी ॥ धूप दीप ने आरती । मुनिजने करी मळी ॥१४॥ जयजय शब्दे करी । सहु नरनारी ओचरे ॥ एवी अलौकिक लीलां ।

जनकारणे जीवन करे ॥१५॥ पछी आपी आगन्या । मुनि जाओ तमे गुजरात ॥ अमेपण त्यां आवशुं । तमे सत्य मानज्यो वात ॥१६॥ संत सर्वे सधाविया । हरिमूरति धारी उर ॥ तेकेड्ये आव्यो फलजुगी । एक अजब गेनी असुर ॥१७॥ कपटबुद्धि मति उंधी । सुधी वात समझे नहि ॥ पूरण पापी मांससुरापी । नकटी नार्यो संगे सहि ॥१८॥ एना कुळना कइक बिजा । जे गाममां गेन हता ॥ तेपण तेने जइमळ्या । छेडो नारि थया छता ॥१९॥ गेनिये गेबनां डिंग दिधां । ते साचां मान्यां सांमळी ॥ स्वामी जाशे ज्यां सबकी । तियां केड्ये जाइश चळी ॥२०॥ जो जाय ए जळमां । वळी नभ पयाले परवरे ॥ केडेकेडे हुं जाउं तियां । आज ए नव्य उगरे ॥२१॥ आपे परचो अमने । दिये डेरी उपाडि आ तटे ॥ एम मूरख आगळे । दिधां डिंग दोवटे ॥२२॥ चोले वे कांटा बोरडी । एक वांको ने सुधो सहि ॥ पोथी पुराण पार वातो । वापला समझो नहि ॥२३॥ बहु दिन चर्यो ए बोरडिये । आज मळ्या शिंगाळा स्वामीने ॥ आजतो ए उगरे जो । मळे मने करभामीने ॥२४॥ हलां करीने हालो हवे । शुं रह्याछो जोइने ॥ बंधुक एनी बंध करुं । करवाल न कापे कोइने ॥२५॥ सतसंगी एवुं सांमळी । सहु सामा चालिया सजी ॥ पापी पाछा भागिया । आ वात्त मुवानी निपजी ॥२६॥ अन्यजन आडां फरी । सतसंगी पाछा वाळिया ॥ असुरे एम जाणियुं जे । थया अमारा पाळिया ॥२७॥ पछी उतारे एकांत किधी । भागति रात्ये भागियो ॥ जो सवारे सूरज उगशेतो । जरुर जाणे जीव गयो ॥२८॥ एम असुरनुं विघन

टाळी । श्यामळियोजि सज्ज थया ॥ दरशन देवा दासने । दयाळे करी दया ॥२९॥ पछी प्रभुजि पधारिया । जेतलपुरे जीवन ॥ तियां संत तेडाविया । सहु आविया मुनिजन ॥३०॥ अमदावादथी आविया । मोटेरा मुक्तानंदजि ॥ सामा जइ श्रीहरिये । आपियुं आनंदजि ॥३१॥ दियां दरशन दासने । संत निरखि सुखिया थया ॥ दिवस दोय तियां रही । पछी श्याम श्रीनगर गया ॥३२॥ हेत जोइ हरिजननां । भुवन तेने पधारिया ॥ रेणि रही सुख दइ । नवला नेह वधारिया ॥३३॥ पछी दिवस वळते । जोयां डेरां देवने ॥ अनंत जीव ओधारवा । ते केम तजे टेवने ॥३४॥ शहेर फरी महेर करी । दियां ते दरशन दान ॥ अभय करी आव्या हरि । भयभंजन भगवान ॥३५॥ त्यांथी पाछा पधारिया । जेतलपुरने मांय ॥ संतने सुख आपवा । रह्या दन दोय त्यांय ॥३६॥ पछी त्यांथी आविया । मोहन मेमदावाद ॥ पुर बाहेर उतर्या । त्यां कर्यो ज्ञानसंवाद ॥३७॥ जनप्रत्ये जीवन कहे । जेने जेटलो सतसंग ॥ तेने तेटला पापनो । थाय बाहेर भितर भंग ॥३८॥ तमे जाणो अमे त्यागियुं । खान पान सुख संसार ॥ शीत उष्ण सहि शरीरे । भजिए छीए मोरार ॥३९॥ आग्ये मोटा अधिपति । जेनां अतिकोमळ अंग ॥ एकतन निजतनमां । जन रहेता बहुबहु संग ॥४०॥ तेणेपण प्रभुकारणे । कर्यां तनमन सुख त्याग ॥ सह्यां कष्ट शरीरमां । धन्यधन्य तेनो वैराग्य ॥४१॥ एना जेटलुं आपणे । कांई त्याग्युं नथी तनथी ॥ माटे संशय सुखदुःखनो । मेलिदेवो तनमनथी ॥४२॥ अमे जोने आविया । तमकारणे तनधरी ॥ मन-

वाणी पहोचे नहि । रहे नेतिनेति निगम करी ॥४३॥ माटे अमारा दाखडा । सामुं जोज्यो सहु मळी ॥ अन्यवासना अंतरे । कोइ राखशो मां कहु वळी ॥४४॥ नरने नारी नारीने नरनी । वळी पुत्रनी प्यास रहि ॥ तो वहोळा पुत्र पुरुष मळशे । थाशे फजेति बहु सहि ॥४५॥ मारो मुकी आशरो । जे विषयसुखने वांछशे ॥ ते सुख नहि पामे स्वपने । सामुं पड्या दुःखमां पंचशे ॥४६॥ एटली वात करी हरि । पछी पुरमां पधारिया ॥ भोजन बहु भुवन करी । जनमन मोद वधारिया ॥४७॥ पछी जमाडि संतने । त्यांथी चालिया ततकाळ ॥ देगामे दर्शन दइ । आव्या डभाणे दयाळ ॥४८॥ त्यां रात्य रही सुख दइ । रसोइ रुडी जम्या ॥ पछी आवी वरतालयमां । दिन सातसुधी खम्या ॥४९॥ एक वृद्ध साधु विकार विना । नाथनी नजरे आवियो ॥ प्रसन्न थइ पोते पछी । सुंदर स्वांग पहेरावियो ॥५०॥ बहु वात करी हरि । संतने सुखिया कर्या ॥ अनेक जन जीवन जोइने । भवसागरनो भय तर्या ॥५१॥ पछी त्यांथी पधारिया । आविया बुधेज गाम ॥ जेजे जने नाथ निरख्या । ते थया पूरणकाम ॥५२॥ त्यांथी हये चडी हरि । जम्या गोराड्ये गोरस घणां ॥ हेत जोइ हरिजननुं । जमतां नव्य राखि मणा ॥५३॥ पछी पछमे पधारिया । त्यां रह्या हरि एक रात्य ॥ त्यांथी तरत चालिया । पोते प्रभुजि परभात्य ॥५४॥ धन्य धोलेरा गाममां । वसे भक्त पुंजोभाइ एक ॥ जेने सनेह घणो श्याममंशुं । अति उरमांहि विवेक ॥५५॥ तेने भुवन भावशुं । पधारिया पोते हरि ॥ जनमन मगन थयां । नाथ निरख्या नयणां

भरि ॥५६॥ सुंदर भोजन व्यंजन कराव्यां । जमाडिया जीवनने ॥ हेत जोइ हरिजननुं । जम्या भावे तेना भोजनने ॥५७॥ आपी सुख अतिघणां । पछी आविया गढडे हरि ॥ पोते प्रेमे पधारिया । मार्गशरशुदी चोथे फरी ॥५८॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिचरित्रे श्रीहरिए गढडे अन्नकोटनो उत्सव कर्यो एनामे चोराशिमुं प्रकरणम् ॥ ८४ ॥

चोपाइ—अलबेलोजि आनंदकारी । आव्या गढडे देव मुरारी ॥ सर्वे दासने दर्शन दिधां । जननां मन मगन कियां ॥१॥ बेठा वाल्यम आसन वाळी । जन सहु रह्या सामुं भाळी ॥ जेम चंदने जुवे चकोर । जेम मेघने जुवेछे मोर ॥२॥ एम सर्वे रह्या सामुं जोइ । मीटे मटकुं न भरे कोइ ॥ पछी बोलिया प्राणजीवन । तमे छो सुखिया सहु जन ॥३॥ पछी बोल्या जन जोडी हाथ । तमने निरखि सुखी छीए नाथ ॥ पछी सुंदर भोजन करी । जनहेते जम्या तियां हरि ॥४॥ अतिहेते बोले वालो वळी । सर्वे राजि थाय ते सांभळी ॥ देशदेशना दास संभारी । वखाणे तेने देव मुरारी ॥५॥ बिजी बहुबहु करे वात । सुणि जन थाय रळियात ॥ एम करतां मास दोय थया । दिन दश तेउपर गया ॥६॥ त्यारे बोलिया जीवनप्राण । सुणो संत सरवे सुजाण ॥ हति असुरनी जे उपाधि । ते आ समे शमिगइ बाधि ॥७॥ थयुं राज्य हवे न्यायवाळुं । सर्वे गरीब रांकने सुखाळुं ॥ हवे जोर जुलम न थाय । तमजेवा साधु न पीडाय ॥८॥ माटे राखो प्रथमनी रीत । अति-

सुंदर परम पुनित ॥ एम कह्युं जनने महाराजे । तेवी रीत्य राखि मुनिराजे ॥९॥ पछी आव्योछे फागण मास । होळी रमवा थया हुलास ॥ भालमध्ये गाम मछियाव्य । वसे भक्त तेने अतिभाव ॥१०॥ तेणे हरिने तेडाव्या हेते । तियां पधार्या प्रभुजि प्रीते ॥ सखासहित आव्या भगवान । दियां दासने दर्शनदान ॥११॥ देशदेशना सत्संगी आव्या । तियां सर्वे मुनिने बोलाव्या ॥ करवा उत्सव देवा दर्शन । अविराजि छे प्राणजीवन ॥१२॥ मिठी वाणीए सहुने बोलावे । वात वालानी सहुने भावे ॥ वळी प्रश्न उत्तर तियां थाय । जन गुण गोविंदना गाय ॥१३॥ पछी आव्यो उत्सवनो दन । रमवा राजि जनशुं जीवन ॥ थया अलबेलो असवार । संगे सखा हजारो हजार ॥१४॥ भरी फांव्यो ने फेंके गुलाल । चडी गरदी गगनमां लाल ॥ रसबस थया सखा रंगे । रमतां रंग रसिया संगे ॥१५॥ वाजे वाजां विविधनां कइ । जेजेकार रह्यो तियां थइ ॥ एम रमे रंगभिनो होळी । संगे लइ मुनिजन टोळी ॥१६॥ सहु जननी पुरिछे हाम । पछी नाह्या सरोवरमां श्याम ॥ त्यांथी अलबेलो आव्या उतारे । थइ रुडि रसोइ तेवारे ॥१७॥ जम्या जीवन जन जमाड्या । सर्वे संतने मोद पमाड्या ॥ जने बांध्यो हिंदोलो त्यां याख । हरि बेठा हिंदोला मोझाख ॥१८॥ पछी झुल्या हिंदोले जीवन । सर्वे जनने कर्या मगन ॥ पछी मेडीये बेठा महाराज । आव्या मल्ल त्यां रमवा काज ॥१९॥ दिठी जेठिनी रमत्य सारी । रिझि दियो शिरपाव उतारी ॥ एम लीला करी अलबेले । दियां दर्शन छेल छबिले ॥२०॥ करी लीला त्यां

बहु जीवने । फागणशुदि पुन्यमने दने ॥ तेदि लीला करी मछि-
याव्ये । करावी फुइवाईये भावे ॥२१॥ पछी त्यांथी चाल्या तत-
काळ । आव्या ददुके दीनदयाळ ॥ तियां भक्त वसेछे भाविक ।
जेने आशरो स्वामिनो एक ॥२२॥ तेणे तेडी मुनिजन साथ । रुडी
रसोये जमाड्या नाथ ॥ पछी जमाडी संतनी मंडळी ॥ करी सुंदर
रसोइ गळी ॥२३॥ प्रभु पोते पीरसवा उठ्या । दासउपर दयाळु
त्रुठ्या ॥ लइ लाडु करे मनुवार । जमाडी संत पमाड्या हार
॥२४॥ एम आपी सुख अतिघणां । कर्या राजि मन जनतणां ॥
पछी अलबेले आगन्या किधी । सर्वे संतने शीखज दिधी ॥२५॥
पछी रह्या तियां एक रात्य । त्यांथी प्रभु पधार्या प्रभात्य ॥ जोइ
जनना मनना भाव । पाछा पधारिया मछियाव ॥२६॥ रह्या तियां
पोते पंच दन । दिधां दयाकरी दरशन ॥ पछी त्यांथी चाल्या तत-
काल । आव्या श्यामळो गाम शियाल ॥२७॥ तियां भक्त वसे
तुलाधार । रुडो जन ने मन उदार ॥ तेने घेर उतर्या महाराज ।
कराव्यां भोजन नाथकाज ॥२८॥ त्यांथी जमिचाल्या अलबेलो ।
रह्या रोझके छेल छबिलो ॥ त्यांथी चालिया सुंदरश्याम । आव्या
गोविंद गढडे गाम ॥२९॥ सर्वे जन करे जेजेकार । धन्यधन्य ए
थाय उद्धार ॥ एवी कीरति काने सांभळी । सर्वे असुर उठ्याछे
बळी ॥३०॥ कहे असुर सरवे मळी । सतसंगीने नाखिये दळी ॥
एम पापी मळी परियाण्या । देशदेशना असुर आण्या ॥३१॥ मोटे
दैत्ये मनशुबो करी । आव्या बहु बळे बंधुको भरी ॥ सहु दिशेथी
लिधाछे घेरी । खरा खेधक साधुना वेरी ॥३२॥ मांहोमांहि बोले

एम पापी । नाशो सत्संगी सहुने कापी ॥ चोंपे चडावी बंधुको हैये । बोलीया हरिना भक्त तये ॥३३॥ करो घावशुं रह्या विचारी । पछी जुवो रमत्य अमारी ॥ तेये असुरे बंधुको दागी । उडी आग्य ने डाटियो लागी ॥३४॥ पछी एवुं जणाणुंछे एने । आज न मुके जीवता केने ॥ पछी पापी पाछा पगभरी । गया काळां मोढां सहु करी ॥३५॥ पछ्या पापी पाछा पापवश । मास ज्येठशुदी चउदश ॥ तेदि दुष्टे ए रच्योतो दगो । दगो अंते नोय केनो सगो ॥३६॥ पापी पोताना पापमां गया । हरिभक्त ते निर्भय रह्या ॥ पछी त्यांथी सधाविया श्याम । आव्या नाथ कारीयाणी गाम ॥३७॥ रह्या दन दोचार ए ठाम । पछी आविया गढडे गाम ॥ आव्या साधु रामदास काज । कर्युं रामदासे तन त्याज ॥३८॥ ज्येठवदी ते छठ्यने दन । तेदि त्याग्युंछे तेमणे तन ॥ एहकाजे रह्या एक रात्य । पाछा प्रभु पधार्या प्रभात्य ॥३९॥ दिन दशपांच तियां रह्या । करी जित्य गढडे आविया ॥ आवी तीरथवासीने काजे । बंधाव्युं सदाव्रत महाराजे ॥४०॥ आपे अन्न जमे जन बहु । सुणी आवे अन्नारथी सहु ॥ बांधी धर्मनी ध्वजा ते बहार । दिये अन्न बहु देदेकार ॥४१॥ बीजि जमे मुनिनी मंडळी । थाय आनंद उत्सव वळी ॥ एम कर्तां वीत्युंछे चोमासुं । गयो भाद्र ने आवियो आसु ॥४२॥ पछी सुरतथी सत्संगी आव्या । प्रभुने काजे पोशाग लाव्या ॥ लाव्या पाघ सुंदर शोमाळी । नामे अंकित अतिरूपाळी ॥४३॥ लाव्या वाघो सुंदर सुरवाळ । बहु प्रेमेशुं पूज्या दयाळ ॥ थया राजि पोते महाराज । पहेर्या वस्त्र

जनहेत काज ॥४४॥ जेना सेवक आतमाराम । माने पोताने पूरणकाम ॥ तेना स्वामीने केम कहेवाय । जे अप्राकृत पूजाने चाय ॥४५॥ माटे जनना भावने जोइ । लिये पूजा प्रसन्न मन होइ ॥ एम करतां आवी दिवाळी । पूरी दीपनी माळा रूपाळी ॥४६॥ तियां बेठा अलबेलो आवी । सुंदर मूरति सहुने भावी ॥ जोइ जन थयाछे मगन । सहु कहे स्वामी धन्यधन्य ॥४७॥ पछी बहुभाते कर्यां भोजन । विध्यविध्यनां कर्यां व्यंजन ॥ घणे अन्ने अन्नकोट किधो । वाले प्रेमेशुं प्रसाद लिधो ॥४८॥ पछी जमाड्यो जननो साथ । प्रभु पीरसे पोताने हाथ ॥ दिधुं नाथे सुख लिधुं जने । कार्तिकशुदी एकमने दने ॥४९॥ तेदि आव्या मुनि सहु मळी । देशोदेश जे हति मंडळी ॥ कराविया उत्सव ए दने । जया ललिता उत्तमजने ॥५०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिचरित्रे गढडे अन्नकोटनो उत्सव कर्यो एनामे पंचासिमुं प्रकरणम् ॥८५॥

राग सामेरी—पछी संतने आपी आगन्या । जाओ फरवा सहु मळी ॥ ज्यारे अमे तेडावियें । त्यारे आवज्यो तमे वळी ॥१॥ अणतेड्ये नव्य आववुं । वळी लोपी अमारुं वचन ॥ हेत होयतो हरिनी मूरति । न विसारवी निशदन ॥२॥ आगन्या विना जे आववुं । तेमां राजि अमे नहि रति ॥ वचनप्रमाणे जे वरते । तेउपर्ये प्रसन्न अति ॥३॥ शशि सूरज शेष सिंधु । सर्वे रहे अमारा वचनमां ॥ वारि वसुधा वहनि । मरुत डरे वळी मनमां ॥४॥ भव ब्रह्मा भुले नहि । डरे वचनथी दिगपाळ ॥ सुरासुर इंद्र अंश ।

कंपे वचनथी काळ ॥५॥ तेह सर्वे एम जाणे । जे वडा थया वचनथी ॥ एवां वचन आजनां । तमे जाण्यांछे के जाण्यां नथी ॥६॥ एवां वचन जो जाणो अमारां । तो पाळो सहु सुजाण ॥ एवुं न मनाय अंतरे । तो केम मान्युंछे कल्याण ॥७॥ माटे सहु सुजाण छो । वळी सांभळीछे बहु वारता ॥ छोटां मोटां वचन अमारां । तेने रखे विसारता ॥८॥ एटली वात करी हरि । पछी शिख दीधि संतने ॥ मळी चळी मस्तान करी । मोकल्या गुणवंतने ॥९॥ नाथ निरखि हैये हरखि । लखिलिधा अंतरे ॥ सुख लइ मगन थइ । चाल्या देशोदेशांतरे ॥१०॥ जियांजियां आपी आगन्या । तियां-तियां संत सहु गया ॥ हेत जोइ हरिजननां । गिरधरजि गढडे रह्या ॥११॥ नाथ कहे सहु साधने । आज संत छे जे आपणा ॥ सर्वे अंगे में शोधिया । कोइ रीत्ये नथी मणा ॥१२॥ ज्ञान भक्ति वैराग्य वळी । तपतणी सहु मूरति ॥ शमदमादि साधने संपन्न । अंगे अघ नहि रति ॥१३॥ एम वारमवार वालो । गाय ते गुण संतना ॥ पछी कांइक दन वीते । आव्या दन वसंतना ॥१४॥ कर्यो उत्सव आनंदमां । वसंतपंचमीनो वळी ॥ आसपासथी दास तेड्या । आव्या संत सहु मळी ॥१५॥ ताने गान गाय तियां । सर्वे मळी वळी संत ॥ एम आनंदे उत्सव करतां । वीत्यो वळी वसंत ॥१६॥ पछी आवी हुतासनी । त्यां हरिजने रंग घोळिया ॥ अलबेलाने उपरे । कळश केशरना ढोळिया ॥१७॥ लागी झडी त्यां रंगनी । उडे गुलाल अतिघणो ॥ खुब तियां खेल मच्यो । हरि ने हरिजनतणो ॥१८॥ पछी नाथे हाथशुं । रंगे रग्या सहु

संतने ॥ रसबस करी रसिये । आप्यां सुख अनंतने ॥१९॥ एम रमी हुतासनी । नाह्या पछी जइ नीरमां ॥ सखासंगे श्यामळो । शोभेछे शरीरमां ॥२०॥ पछी सुंदर भोजन करी । जने जमाड्या नाथने ॥ जमी सुंदर श्यामळे । जमाड्या सखा साथने ॥२१॥ एम लीला वाले करी । फागणशुदी पुन्यम दने ॥ अचिंतव्यो उत्सव कर्यो । जनकारणे श्रीजीवने ॥२२॥ एक उत्सव शुं कहुं । नित्यनित्य उत्सव थायछे ॥ नर नारी नियम धारी । गुण गोविंदना गायछे ॥२३॥ नित्य संत समूह जमे । ते गमे मनमां अतिघणुं ॥ जया ललिता जन जोडी । उदार मन उत्तमतणुं ॥२४॥ सदा समीपे श्यामने । वीते वरष ते पलसम ॥ आनंदमां निशदिन वीते । तेनी न पडे गम ॥२५॥ पछी सुंदर श्रावणे । आविछे जन्माष्टमी ॥ हरिजन कहे श्रुनि तेडीये । कोइ वातनी नथी कमी ॥२६॥ पछी नाथजि बोलिया । सह्रु संत छे परदेशमां ॥ आसपास जे आंहि छे । एतो आवेछे हमेशमां ॥२७॥ तेने पछी तेडाविया । उत्सव करवा आनंदमां ॥ सखासंगे श्यामळो । राजि रमवा जनवृंदमां ॥२८॥ पापीए परीयाण किधुं । तेमां विपत पाडवा वळी ॥ उत्सवना दिन उपर्ये । आविया असुर मळी ॥२९॥ आज एनो उत्सव छे । तेमां विघन पाडिये ॥ मरिजाये जीवथी । पण शुंडुं एनुं देखाडिये ॥३०॥ आशय एनो ओळखी । वळी करी हरिए वारता ॥ आपणे आंहिथी चालिये । ए जाय पाछा जखमारता ॥३१॥ पछी हरिजन हरि पोते । प्रभुजि पधारिया ॥ असुरनुं नव्य उपज्युं । जेवा आव्या तेवा गया ॥३२॥ एह विघन

टाळी वळी । अलबेलोजि आविया ॥ पछी अन्नकोट उपर्ये । संत सहुने बोलाविया ॥३३॥ करी उत्सव अन्नकोटनो । पछी संतने शीख करी ॥ नरनारायण देवनी । फेरवी कंकोतरी ॥३४॥ सतसंगी सरवे मळी । श्रीनगर सहु आवज्यो ॥ नरनारायण देवनी । मूरतियो पधरावज्यो ॥३५॥ अमेपण त्यां आवशुं । ते जरुर तमे जाणज्यो ॥ सारो समैयो सुधारशुं । अंतरे प्रतीत आणज्यो ॥३६॥ आव्या पछी अलबेलडो । महावदी दशमी दिने ॥ तेदि प्रभुजि पधारिया । श्रीजेतलपुर पत्तने ॥३७॥ दिधां दर्शन दासने । हरिजने निरख्या श्रीहरि ॥ सतसंगी सुखिया थया । नाथ निहाळ्या नयणां भरि ॥३८॥ पछी दिवस वळते । श्रीनगरे श्याम सधाविया ॥ जोइ उतरवा जायगा । पाछा जेतलपुरे आविया ॥३९॥ भक्त एक भाविक वसे । गाम असलाली तियां ॥ तेने भुवन भोजन करी । संघे सहित सरे गया ॥४०॥ कर्या उतारा कांकरीये । देशदेशना दास आविया ॥ रथ वेल्य ने पालखी । उंट घोडां गाडलां लाविया ॥४१॥ बाल जोवन वृद्ध वळी । मनुष्य त्यां मळ्यां घणां ॥ कोइ केने नव्य ओळखे । आव्या दास बहु देशतणां ॥४२॥ उचे आसने बेसि वालो । दासने दर्शन दिये ॥ सनमुख बेसे संत सहु । निरखिने सुख लिये ॥४३॥ नरपति राजि अति । ते प्रभुपासे आविया ॥ पछी दिवस वळते । पोते प्रभुजि त्यां गया ॥४४॥ अतिहेते आसन आपी । प्रेमेशुं पूजा करी ॥ पछी जेजे पुछियुं । आप्यो उत्तर तेनो हरि ॥४५॥ राजा अतिराजि थइ । पछी प्रभुने पाय लागिया ॥ एनुं कारज्य करी हरि । श्याम संघमां आविया

॥४६॥ पछी दिवस वळते । पधरावीछे मूरति ॥ नरनारायण देव डेरे । वेठा वेउ बदरीपति ॥४७॥ अनेक जन त्यां आविया । निरखवा नरवीरने ॥ दर्शन करी दयाळनां । पामिया सुख अचिरने ॥४८॥ सुंदर मास सोयामणो । फागणशुदी तृतीया तिथि ॥ तेदिने स्थापन कर्यु । वालो आव्या विशाळावनथी ॥४९॥ विकट अद्रि बद्रि आडा । जइ न शके त्यां कोइ ॥ अतिअगम ते सुगम थया । हरिजननां हेत जोइ ॥५०॥ भाग्य मोटां ए भूमिनां । ज्यां पधार्या पोते धणी । नरनारी नाथ विना । पीडाति प्रजा घणी ॥५१॥ पछी उतारी आरती । नाथ राखज्यो नजर महेरनी ॥ पछी दिवस वळते । करी चोराशी शहेरनी ॥५२॥ करी कारज्य एटलुं । श्यामळियो सधाविया ॥ घणमुले घोडे चडी । जयतलपुरे जइ रह्या ॥५३॥ पछी त्यांथी पधारिया । दयाळु देश पांचाळ ॥ करी कारज्य एटलुं । आव्या गढडे गोपाळ ॥५४॥ अनंत लीला करी हरि । वळी अनंत लीला करशे ॥ एवो कोण कविराज छे । जे अथ इति ओचरशे ॥५५॥ शेष महेश शारदा । जेना गुण गातां थाके ॥ नेतिनेति कहि रहे निगम । तेने कोण कहि शके ॥५६॥ गांधर्व मुनि नारदमुनि । गणपति अति गायछे ॥ बहु बळे जाय बोलवा । पण जेम छे तेम शुं कहेवायछे ॥५७॥ माटे मनमां विचारियुं । एना गुण अपार छे ॥ कहिकहिने कहे कवि । तोय हारवा निरधार छे ॥५८॥ भूरज जळकण जे गणे । वनपात गातरोमावली ॥ मेघझण्यकण कवि गणे । अनंतना उडुगण मळी ॥५९॥ एतो सरवे अनंत छे । पण तेनो अंव कोइक लहे । एवा

कोटिकोटि मळे । पण हरिगुण कोण कहे ॥६०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिचरित्रे नरनारायणदेवनी प्रतिष्ठा करी एनामे छ्यासिमुं प्रकरणम् ॥८६॥

पूर्वछायो—कहुं लीला वळी लालनी । जे करी हरि अविनाश ॥ संत समीपे रासिया । राजि थइ षट मास ॥१॥ तेहमांहि जेजे कर्युं । ते कहुं सांभळज्यो जन ॥ चरित्र सुणतां श्यामनां । वळी थाय परमपावन ॥२॥ चोपाइ—घणुं रह्याछे गढडामांइ । करी हुतासनी वळी त्यांइ ॥ उणऋतु वीति एह ठाम । बहुराजि छे सुंदरश्याम ॥३॥ पछी आविर्युं चातुरमासुं । दुष्टे दुष्टपणुं परकाशुं ॥ पछी त्यांथी चालिया मोरार । आव्या सारंगपुर मोझार ॥४॥ साथे हतुं संतनुं मंडल । महामुक्त अंतरे अमल ॥ तेसहित सारंगपुर आव्या । घणुं जनतणे मन भाव्या ॥५॥ भक्त भाविक जीवो खाचर । हरि उतरिया तेने घर ॥ सुंदर भोजन करी रसाळ । जम्या नाथ जमाड्या मराळ ॥६॥ वळतो आव्यो अष्टमीनो दन । सर्वे व्रत रह्या मुनिजन ॥ पछी पोते पधारिया बार । आव्या दर्शने बहु नरनार ॥७॥ सुंदर गाडले पलंग ढाळी । तेउपर बेठा वनमाळी ॥ करे उत्तर प्रश्न त्यां अति । श्वेतवस्त्रे शोभेछे मूरति ॥८॥ दिये दर्शन प्रसन्न घणुं । निर्खि हर्षे मन जनतणुं ॥ एम अष्टमी उत्सव कीधो । जने लाव अलौकिक लीधो ॥९॥ जने राख्यांतां नियम जुजवां । उपवास अलुणां जमवां ॥ तेने प्रभुजिये कह्युं कथी । तमे वालां छो मने आजथी ॥१०॥ पछी परमहंसने

काजे । करी रसोइ सुंदर साजे ॥ पोते पिरशुं पंगत्यमांइ । करी वात ते हेतनी त्यांइ ॥११॥ सर्वे संते ए वात सांभळी । गया फरचा बांधी मंडळी ॥ बिजा आव्या हता हरिजन । तेपण गया पोताने भुवन ॥१२॥ पोते रह्या सारंगपुर गाम । संत गया कांइ रह्या ए ठाम ॥ जोइ मरजि महाराज केरी । संत आवे जाय वारिफेरी ॥१३॥ विति गयो तियां दोढ मास । नित्य दर्शन करतां दास ॥ कर्यो समैयो सारो मोहने । श्रावणवदी अष्टमीने दने ॥१४॥ पछी पधार्या गढडे नाथ । संत लिधाछे सरवे साथ ॥ रह्या दन दश एह ठामे । पछी आव्या कारियाणी गामे ॥१५॥ सुणी सतसंगी सहु आव्या । पाये लागी घेर्ये पधराव्या ॥ आपी आसन करावी रसोइ । जम्या हरि भाव तेनो जोइ ॥१६॥ पछी जमाडिया मुनिजन । एम आनंदे वीत्यो ए दन ॥ नित्य नाथ दिये दरशन । थाय उत्तर ने परशन ॥१७॥ एम करतां वीत्या कांइ दन । बोल्या प्रभुजि थइ प्रसन्न ॥ आसुना दिन केटला गया । क्यारे आवशे दशमी विजया ॥१८॥ त्यारे बोलिया वसतो खाचर । छे नजिक कहि जोड्या कर ॥ नाथ मागुंछुं एक वचन । आपो आगन्या थइ प्रसन्न ॥१९॥ करो उत्सव दशरातणो । तेडो संतने हुं राजि घणो ॥ एवुं सुणिने बोलिया नाथ । सारुं तेडावो संतनो साथ ॥२०॥ पछी संत आव्या सहु मळी । हती देशोदेश जे मंडळी ॥ आवी लाग्या प्रभुजिने पाय । निर्खी हर्ष हैयामां न माय ॥२१॥ पछी नाथे जोयुं संतसामुं । पुरी निजसेवकनी हामुं ॥ पछी बोलिया जगजीवन । संतो आज उत्सवनो दिन ॥२२॥

गाओ गरवी उत्सव करो । आज अंगमां आनंद भरो ॥ पछी संते उत्सव आदर्यो । सारो समैयो सुंदर कर्यो ॥२३॥ पछी रुडी करावी रसोइ । जम्या जीवन ने जन सोइ ॥ पछी संत राख्या निजसाथ । दिये दर्शन प्रसन्न नाथ ॥२४॥ त्यां आव्यां दिवनां हरिजन । वणिक प्रेमबाइ पावन ॥ लाव्यां पोशाग प्रभुने काजे । पहेर्यो पासे जइने महाराजे ॥२५॥ सुरवाळ जामो ने पाघडी । रेंटो फेंटो चकमो चाखडी ॥ धर्यु छत्र छबिलाने शीश । घणे प्रेमे पूज्या जगदीश ॥२६॥ पछी प्रभुजि थया प्रसन्न । आवी बेठा पोताने आसन ॥ भट्ट दीनानाथ बडभाग्य । आप्यो वाले तेने एसुवाग्य ॥२७॥ एम करतां आवी दिवाळी । त्यारे बोल्या वालो वनमाळी ॥ आतो आव्यो उत्सव अन्नकोट । करवो सारो न राखवी खोट ॥२८॥ जाओ लावो सुखडिया आ घडी । करावो बहु भात्ये सुखडी ॥ जेम कह्युंछे जगजीवन । जोइ मरजि कर्युं तेम जन ॥२९॥ करी दीपमाळा बहु सारी । मध्ये बेठाछे पोते मुरारी ॥ पहेरी सुरवाल जामो जरी । शिर बांधिछे पाघ सोनेरी ॥३०॥ कंठे पहेर्याछे फुलना हार । जुवे जन करी मनप्यार ॥ हसिहसि जुवे हरि सारुं । पुरे जनना मननी हारुं ॥३१॥ पछी बोलिया श्रीमहाराज । संतो गाओ ने गरवी आज ॥ पछी संत थया सावधान । रच्यो रास कर्युं बहु गान ॥३२॥ पछी रिझि बोल्या अलबेल । संतो खुब कर्यो आज खेल ॥ एम कहिने खेल खमाव्यो । जनने मन मोद पमाड्यो ॥३३॥ एम करतां वीति मध्य रात्य । वाले करी बहुबहु वात ॥ पछी पोढिया प्राणजीवन । संत

गया आपणे आसन ॥३४॥ एम करतां थयुं सवार । पोढि जा-
गीया प्राणआधार ॥ दिधां संतने दर्शन दान । बेशी पर्यंकपर
भगवान ॥३५॥ पछी कराविओ अन्नकोट । शाक पाक ने अन्न
अवोट ॥ भात्यभात्यनी सुखडी सारी । बहुभात्ये तळी तरकारी
॥३६॥ जम्या प्रेमेशुं पोते जीवन । पछी जमाडिया सर्वे जन ॥
पोते पिरशुं पंगत्यमांय । कर्या संत राजि बहु त्यांय ॥३७॥ एम
कर्यो उत्सव आनंदे । लिधुं सुख बहु संतवृंदे ॥ थाय रसोइ नित्य
नवली । एकएकथकी घणुं भली ॥३८॥ एम वीतिगया त्रण मास ।
राख्या संत सरवेने पास ॥ पछी एक दिवसे महाराजे । मूळा मं-
गाव्या संतने काजे ॥३९॥ कैक संतने आपिया हाथे । बिजा उ-
छाळि नाखिया नाथे ॥ लिधा जने जाणी परसादी । उठ्या संत
मोटा मरजादी ॥४०॥ कर्यो उत्सव अनुपम जाणो । आसोवदी
दिवाळी प्रमाणो ॥ कर्यो कारियाणी मांहि संते । कराव्यो भावे
भक्त वसते ॥४१॥ बहु लीला करी एह ठाम । पछी त्यांथी चाल्या
संत श्याम ॥ बहु सत्संगी बोटादमांय । रह्या रात्य एक हरि त्यांय
॥४२॥ जमी जीवने जमाड्या जन । पछी त्यांथी चाल्या भगवन ॥
मोटो भक्त छे सुरो खाचर । आव्या गाम लोये तेने घेर ॥४३॥
थया राजि बहु सहु जन । करी प्रभुजिनां दरशन ॥ अतिहेतेशुं
आप्या उतारा । जेने जेम घटे तेम सारा ॥४४॥ करी चालती
रुडी रसोयुं । देतां पाळुंवाळि नव्य जोयुं ॥ थाय घृताकनां शाक
घणां । करेल श्रीहरि हाथतणां ॥४५॥ करे एकला घृतमां शाक ।
जमे संत तजि परो पाक ॥ निजकरे पीरसेछे नाथ । जोरेजोरे

जमे संत साथ ॥४६॥ नित्य करेछे नवली लीला । सर्वे संतने राख्याछे भेला ॥ एम करतां वीत्या घणा दन । दिधां जनने बहु दर्शन ॥४७॥ पछी बोलिया श्रीमहाराज । तमे सांभळो सहु मुनिराज ॥ जेदिनां आव्यां अयोध्यावासी । थयुं सारुं में जोयुं तपासी ॥४८॥ सतसंगतुं जामियुं मूळ । ज्यारे आव्युं ए धर्मनुं कुळ ॥ एम कहि बोलाव्या बे भाइ । आप्यां वस्त्र सारां सुखदाइ ॥४९॥ पछी संत बोल्या जोडी हाथ । अतिसारुं थयुं कृपानाथ ॥ एह आवतां हर्ष्याछुं अमे । तेतो जाणोछो सरवे तमे ॥५०॥ भाइ आवतां थइ भलाइ । दुष्ट बोलतां रह्या लजाइ ॥ हरिजनने हर्ष न माय । नित्ये आनंद उत्सव थाय ॥५१॥ एम करतां आव्यो वसंत । आव्या दर्शने जन अनंत ॥ प्रेमे लाग्यां प्रभुजिने पाय । नाथ निरखि तृप्त न थाय ॥५२॥ वाले जाणी उत्सवनो दन । पोते थया अतिशे प्रसन्न ॥ पहेरी वसंति वसन लाल । लिधो फांटमां भरी गुलाल ॥५३॥ नाख्यो नाथे हाथे जनमाथे । जोइ लटकां लीधुं सुखसाथे ॥ चडी गर्दी गुलालनी घाटी । फेंकी फांडुं वांय जामानी फाटी ॥५४॥ एम उत्सव कर्यो आनंदे । जोइ लावो लीधो जनवृंदे ॥ पछी मगावी प्रसादी घणी । तर्त ताजा गोळ तलवणि ॥५५॥ दिधी दासने दोवट नाथे । दया करी हरि दोय हाथे ॥ एम करतां लीला अपार । पछी बोलिया जगदाधार ॥५६॥ बहु सारो थयो आ समैयो । हवे सहु संतने शिख दियो ॥ पछी संत गया आसपास । हुतासनीना उत्सवनी आश ॥५७॥ पछी आवीछे पूरणमासी । लिधो राकेश राहुए ग्रासी ॥ मोटुं ग्रहण थयुं महाभारी । थइ निशा अतिशे अंधारी

॥५८॥ ज्यारे शुद्ध थयो शशि अंगे । त्यारे नावा चाल्या नाथ संगे ॥ गाडां घोडलांनो नहि पार । चाल्या जन हजारोहजार ॥५९॥ गातांवातां नाया भद्रावती । पछी आव्या आसन प्राणपति ॥ एम करे लीला नित्य नाथ । जोइ सुखी थया जनसाथ ॥६०॥ कर्यो उत्सव आनंदे ते कैयो । महाशुदी पंचमी समैयो ॥ कर्यो गाम लोये रुडीपेर । भक्त सुराखाचरने घेर ॥६१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिचरित्रे श्रीहरिए लोये वसंतपंचमीनो समैयो कर्यो एनामे सत्याशिमुं प्रकरणम् ॥८७॥

पूर्वछायो—एटली लीला त्यां करी । पछी पधार्या सुंदरश्याम ॥ फुलदोल उत्सव उपर्ये । चाल्या पंचाळे गाम ॥१॥ संत सहुने जणाविधुं । धीरेधीरे आवज्यो त्यांय ॥ एम कही रथउपर वेसी । पधार्या सोरठमांय ॥२॥ चोपाइ—आवे वाटमांहि पुर गाम । सुभागी नर निरखे श्याम ॥ प्रथम पिपरडी गामे आव्या । भक्त भाणजिने मन भाव्या ॥३॥ रुडी करावी तर्त रसोइ । जम्या हरि भाव तेनो जोइ ॥ पछी जमाडिया मुनिजन । घृत पीरशुं पोते जीवन ॥४॥ एम राजि करी निजदास । पछी त्यांथी चाल्या अविनाश ॥ आव्या हाथसणि रह्या रात्य । त्यांथी प्रभु चाल्या परभात्य ॥५॥ आव्या जसदणमां जीवन । दिधुं पुरपतिने दर्शन ॥ रही मुहूर्त एक मुरारी । पछी तर्त करी असवारी ॥६॥ आवी अरण्ये नदी निर्मळी । वेसि जम्या त्यां सुखडी गळी ॥ त्यांथी आव्याछे वंधिये गाम । सुखसागर सुंदरश्याम ॥७॥ रह्या रात्य त्यां दोय

दयाळ । पछी त्यांथी चाल्या ततकाळ ॥ आव्या गोंडळमांहि गोविंद । संगे हरिजननुं छे वृंद ॥८॥ आवी उतरिया उपवन । तियां जम्या हरि हरिजन ॥ सातभात्यनी हती सुखडी । शाक वृंताक खीचडी रुडी ॥९॥ पोते पीरशी जमाड्या जन । एम सहुने कर्या प्रसन्न ॥ पछी त्यांथी चाल्या अलबेल । करी असवारी न करी वेल ॥१०॥ डया गाममां आव्या दयाळ । पोताकारणे कराव्यो थाळ ॥ आप्या मुनिने मोदक हाथ । बहु लीला करी इयां नाथ ॥११॥ रहि रात्य चाल्या भगवान । देता जनने दर्शन दान ॥ आवी सीममां सरिता सारी । तियां जम्याछे पोते मुरारी ॥१२॥ पछी जमाडिया निजजन । अति प्रभुजि थइ प्रसन्न ॥ त्यांथी आव्या कंडोरडे गाम । दिधां दासने दर्शन श्याम ॥१३॥ रह्या रात्य झांझमेख आवी । निजकरे रसोइ बनावी ॥ पोते पीरशुं प्रेमे अधिक । करी चोकी टाळी वळी बीक ॥१४॥ त्यांथी चाल्याछे घोडले चडी । रह्या उपलेटे एक घडी ॥ पछी जाळिये आव्या जीवन । भक्त हिरावाइने भुवन ॥१५॥ रही रात्य जम्या जगवृंद । त्यांथी आविया गाम गणोद ॥ देखी उपवन आंबाछांय । रह्या रात्य एक पोते त्यांय ॥१६॥ पुरपतिने करी प्रसन्न । आव्या माणावदरे मोहन ॥ रह्या तियां पोते घडी चार । पछी आव्या पंचाळा मोझार ॥१७॥ धन्यधन्य पंचाळानां जन । जेनां निर्मळ उदार मन ॥ प्रभु पधराव्या सारु भुवने । नियम राख्यांतां नरनारी जने ॥१८॥ तेने वीति गया कइ काळ । त्यारे पधार्या दीनदयाळ ॥ निरखि हरखियां नर नारी । घेरे पधार्या देव मुरारी ॥१९॥ बहु

प्रेमेशुं लागिया पाय । हेते आव्यांछे हैयां भराय ॥ बोले गदगद गीरा वयणे । हाल्यां हेतनां आंसु नयणे ॥२०॥ वळी भुलियां तनभानने । एम भेटिया भगवानने ॥ पछी हरि करी करुणा-दृष्टि । जेम मृत्यपर अमृतवृष्टि ॥२१॥ त्यारे सरवे थयां सचेत । बोल्यां हरिसाथे करी हेत ॥ कहे आज थयां कृतारथ । प्रभु आव्ये सर्यां सर्वे अर्थ ॥२२॥ आज धन्य घडी धन्य वार । तमे पधार्या प्राणआधार ॥ पुन्य अमारानो नहि पार । जाग्यां भाग्य अतिशे अपार ॥२३॥ आज बहु दिननां दुःख भाग्यां । एम कही सहु पाये लाग्यां ॥ पछी आपी सुंदर आसन । कर्यां भात्यभात्यनां भोजन ॥२४॥ बहुहेते जमाड्या जीवन । पछी पुछ्युं प्रभुने प्रशन ॥ क्यारे आवशे बाइयोनो संघ । आज राख्यो भलो तमे रंग ॥२५॥ क्यारे आवसे मुनिनो साथ । एवुं सांभळीने बोल्या नाथ ॥ संघ सरवे आवशे काल्य । वणतेड्या नहि आवे मराळ ॥२६॥ त्यारे जन बोल्या जोडी हाथ । सर्वे तेडावो मुनिनो साथ ॥ कोइ वातनी नहि आवे खामी । तेह तमारे प्रतापे स्वामी ॥२७॥ पछी महाराजे मुनि बो-लाव्या । सर्वे संत तर्त तियां आव्या ॥ आव्या संघने आप्या उतारा । मुनि उतरिया पुरबारा ॥२८॥ करी चालती रुडी रसोयुं । पाळुंचाळि वावरतां न जोयुं ॥ मागे जळ तियां आपे घृत । जेहुं जोइए तेवुं मळे तरत ॥२९॥ कोइ वातनी खोट्य न आवे । जमे जन जेने जेवुं भावे ॥ जेमजेम जमे मुनिजन । तेमतेम राजि-थाय मन ॥३०॥ संत सर्वे थया सुखाळा । नाथ निरखि मगन मराळा ॥ थाय आखो दिवस दर्शन । होय अति उत्तर प्रशन ॥३१॥ करे

चालो वात अतिभारी । सुणी मगन थाय नरनारी ॥ एम वीति गया दिन सोळ । आव्यो नजिक उत्सव फुलदोळ ॥३२॥ आव्या देश प्रदेशना संघ । करवा दर्शन मने उमंग ॥ मनुष्य न मायां गाम मोझार । सर्वे उतरियां पुरबार ॥३३॥ तियां मोटो कर्यो एक मंच । बहु मंगाव्यो रमवा संच ॥ केशुं केसर गुलाल घणो । काढ्यो रंग ते पतंगतणो ॥३४॥ पछी मुनिने कहे महाराज । गाओ गरबी उभाथइ आज ॥ त्यारे मुनि थयाछे हुलास । रच्यो रंगभर सुंदर रास ॥३५॥ जोया रमतां जीवने जन । पोते कर्युं रमवानुं मन ॥ सुंदर पहेरी सारो सुरवाल । झगे जरकशी जामानी चाल ॥३६॥ शीश बांधिछे पाघ सोनेरी । उथ्या आपे कमर कशि करी ॥ आव्या सखामां सुंदरश्याम । रमे रंगभर पूरणकाम ॥३७॥ करे लटकां वजाडे ताळी । शोभे संतमध्ये वनमाळी ॥ वाजे वाजित्र ढोल नगारां । सुरे स्वर शरणाइ सारा ॥३८॥ रमे रसियोजि रंगरेल । छोगावाळो छबिलोजि छेल ॥ जोइ जन करे जेजेकार । निर्खे नभे अमर अपार ॥३९॥ खेल अलौकिक खुब मचाव्यो । जोइ जनने आनंद आव्यो ॥ रमे नाथसाथे नव्य हारे । कोये वचमां पडी न वारे ॥४०॥ जाणुं अखंड खेल मंडाणो । नहि आळशे एम जणाणो ॥ त्यारे वाल्यमे वात विचारी । आज सर्वे जाशे जन हारी ॥४१॥ त्यारे केम रमशे ए काल्य । एवुं जाणी वाले करी चाल्य ॥ संतो आळसो आज रमत्य । काल्ये रमवानी राखो हित्य ॥४२॥ करी एटली लीला ए दने । जन पोताना साथे जीवने ॥ एम रंगे वहीगइ रात्य । पोढि प्रभु जाग्या परभात्य ॥४३॥

आवी ढोलिये बेठा गोविंद । कहे लावो पूजा मुनिवृंद ॥ पछी संत लाव्या पूजा सारी । अत्तर केशर चंदन उतारी ॥४४॥ आवी चरच्युं वालाने अंगे । चरच्यां चरण अतिउमंगे ॥ तियां मगाव्यो रंग सोरंग । नाख्यो अलबेले सखाने अंग ॥४५॥ बहु मचावी रंगनी झडी । नाखे गुलाल भरे आंखडी ॥ पछी सखे लियो रंग हाथे । नाख्यो अलबेलाजिने माथे ॥४६॥ त्यारे घांघा थया गिरिधारी । करी तर्त घोडे असंचारी ॥ पछी पधारिया पुरवाख । संगे सखा हजारोहजार ॥४७॥ आवी बेठाछे मंचे महाराज । कहे सांभळो सहु मुनिराज ॥ लावो रंग छांटु मारे हाथे । जेजे जन रह्या तेने माथे ॥४८॥ पछी रंग लइ अलबेले । छांट्यो सहुने उपर छेले ॥ पछी भरी गुलालनी झोळी । नाखि नाथे रंगी संतटोळी ॥४९॥ उडे गुलाल अंबर छायो । चडी गर्दमां सूर छपायो ॥ पछी महाराज कहे मुनिराय । हवे रमो परस्पर मांय ॥५०॥ सारो रंग भराव्योछे होजे । वेउ टोडा करी रमो मोजे ॥ पछी सखा थया सावधान । मच्यो खेल जुवे भगवान ॥५१॥ चाले परस्पर पीचकारी । उडे रंग सोरंगनां वारी ॥ जाणुं आवियो मेघ अषाडे । चाल्यां पुरमर्यां नीर खाडे ॥५२॥ मचि झडि चाल्यो रंग रेली । थयो कीच रचि जाणुं एली ॥ एम रमे मुनि मांहोमांय । वाजे बहु वाजितर त्यांय ॥५३॥ होडाहोडमां कोइ न हारे । जित्याजित्या त्यां शब्द उचारे ॥ एम खुब मचावियो खेल । जोइ एम बोल्या अलबेल ॥५४॥ संतो राखोराखो रमवानुं । थायछे अवेर जमवानुं ॥ चालो नावाने सरवे साथ । एम कह्युं वजाडिने

हाथ ॥५५॥ पछी आपे करी असवारी । चाल्या सखासंगे सुखकारी ॥ पोते पहेर्यां हतां वस्त्र अंगे । तेतो सर्वे रंगाणांतां रंगे ॥५६॥ आप्यां उतारी झिणामाइने । एम आविया नाथ नाइने ॥ पछी जने कराव्यां भोजन । घडी पोढिने जम्या जीवन ॥५७॥ मुनिकाजे मोदक मोतैया । करि राख्याता सारा सेवैया ॥ ते पीरशा पंगत्यमां नाथ । जन जमाडिया निजहाथ ॥५८॥ अतिआनंदे जमिया जन । तोय खातां खुट्युं नहि अन्न ॥ पछी मोदक लइ मुरारी । आप्या सर्वे संघने संभारी ॥५९॥ एम लीला करी अलबेले । कराबी झिणेभाये एकिले ॥ आप्यां सहुने सुख अनेक । करी लीला ते कहि कांयेक ॥६०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिचरित्रे श्रीजिमहाराजे फुलदोलनो उत्सव कर्यो एनामे अठ्याशिमुं प्रकरणम् ॥८८॥

पूर्वछायो—एटली लीला त्यां करी । पछी पधार्या पांचाळ ॥ अनंत जीव उद्धारवा । फरे देशोदेश दयाळ ॥१॥ चोपाइ—पछी त्यांथी चाल्या सुखकारी । आव्या माणावदर मुरारी ॥ रहि रात्य ने कर्यां भोजन । पछी त्यांथी पधार्या जीवन ॥२॥ करी गाम गणोदे विश्राम । आव्या जाळिये सुंदरश्याम ॥ तियां जमिया संते सहित । जने जमाडिया करी प्रीत ॥३॥ पछी त्यांथी चाल्या अविनाशी । शोभे सुंदर रात्य उजाशी ॥ कर्यो वाटमां कांइक ढाळ । आव्या दूधिवदर दयाळ ॥४॥ सुंदर शीरानी करी रसोइ । जम्या जन संघे हता सोइ ॥ पछी सुंदर सांझनी वेळे । चाल्या नाथ संघ लइ मेळे ॥५॥ चालतां वीतिया चारे जाम ।

आव्या वंधिये सुंदरश्याम ॥ रह्या रजनी आनंदे अति । आव्या पिपलिये प्राणपति ॥६॥ हरिभक्ते जमाड्या त्यां हेते । सर्वे मुनिने संघसमेते ॥ त्यांथी चालिया सुंदरश्याम । कर्यो रायपुरे विशराम ॥७॥ त्यांथी आविया गाम वांकिये । एम गामोगाम दर्शन दिये ॥ त्यांथी आविया गढडामांय । दिन त्रण रह्या पोते त्यांय ॥८॥ पछी त्यांथी चालिया दयाळ । आव्या कारियाणिये कृपाळ ॥ पछी नाथे कही एम वात । संतो तमे जाओ गुजरात ॥९॥ सारी मूरतियो सुखदाइ । पधरावशुं वरतालमांइ ॥ तेनेअर्थे करावो मंदिर । सारुं सरस सहुथी सुंदर ॥१०॥ तेनी रीत्य समझावी कइ । जाओ आदरो त्यां तमे जइ ॥ आपी आगन्या संत सधाव्या । पोते गाम गढडामां आव्या ॥११॥ त्यांथी पधार्या कच्छ भुजभणी । करवा प्रतिष्ठा नरवीरतणी ॥ दिधां सहु दासने दरशन । प्रभु जनपर छे प्रसन्न ॥१२॥ पछी भावेशुं भुजनगर । बेसारिया नारायण नर ॥ आवी मुहूर्तमां मनगमी । वैशाखशुदी कहीए पंचमी ॥१३॥ तेदि नरनारायण राय । बेसार्या भुजनगरमांय ॥ एम करी बहु शुभ काम । पछी पधार्या गढडे गाम ॥१४॥ अतिदयाळु दया अपार । अति कृपाळु कृपाभंडार ॥ करे आचरण जेजे महाराज । तेतो सहु जीवने सुखकाज ॥१५॥ करे चरित्र नवलां नित्य । जन राखे चिंतविने चित्त ॥ दास उपर छे दया अति । सुखसागर श्याम मूरति ॥१६॥ दिये दासने दर्शनदान । जन जुवे भावे भगवान ॥ करे वात नित्य प्रत्ये नवी । सुणी आश्चर्य थाय अनुभवी ॥१७॥ लिये सुख अलौकिक सहु । एवी वातो करे वालो बहु ॥ एम

आनंदमां दिन जाय । जन गुण गोविंदना गाय ॥१८॥ जाय जुग ते पलसमान । नित्ये भेळा रहेतां भगवान ॥ एम करतां आवी अष्टमी । कृष्णजन्म तिथि मनगमी ॥१९॥ मोटा उत्सवनो एह दिन । तेड्या समैयापर मुनिजन ॥ आव्यां संत सहुनां मंडळ । मोटा मुक्त जे अति अमळ ॥२०॥ आवी लाग्या प्रभुजिने पाय स्पर्शी पद ने मोद न माय ॥ वाले अतिवाल्यपे बोलाव्या । संतो समैयापर भले आव्या ॥२१॥ संतो सर्वे आव्या तमे मळी । रखे रहीजाये कोइ मंडळी ॥ संत कहे आव्यो सहु साथ । देशप्रदेशे हशे कोइ नाथ ॥२२॥ कहे नाथ ते आवशे सोइ । एम कहि क-रावी रसोइ ॥ थइ चालती रुडी रसोइ । जमे जन मगन मन होइ ॥२३॥ एम करतां वीत्या दिन चार । आवी अष्टमी शुभ तेवार ॥ रह्या व्रत मुनि सहु मळी । सांख्ययोगी बाइयोनी मंडळी ॥२४॥ चाल्या नावा नाथ साथे लइ । नाह्या निर्मळ जळमां जइ ॥ नाइ निसरिने बोल्या नाथ । तमे सांभळज्यो सहु साथ ॥२५॥ हरि-मंदिरसारु हमेश । लेवो एकुको पथरो शीश ॥ आज अमेपण एक लेशुं । वासुदेवनी भक्ति करिशुं ॥२६॥ पछी सोनेरी पाघने माथे । लिधोछे एक पथरो नाथे ॥ एम नाइ आव्या नाथ येल । आव्यो भक्त भाविक ए वेल ॥२७॥ जाति वैश्य वेणीभाइ नाम । लाव्या पूजा पूजवाने श्याम ॥ काजु कनककडांनी जोड । अर्पि नाथ हाथे पुर्या कोड ॥२८॥ पछी मुनि मळी रच्यो रास । रम्या संतसंगे अविनाश ॥ एम कर्यो उत्सव आनंदे । लिधुं सुख मळी मुनिवृंदे ॥२९॥ वळतो आव्यो नवमीनो दिन । जने कर्या-

सुंदर भोजन ॥ मुनिकाजे मोदक मोतैया । कर्या काजु जाय नहि कह्या ॥२०॥ पोते पीरशे प्रभुजी हाथे । अतिहेते निजजन माथे ॥ लइ मोदक मनवार्यु करे। कडी वडी फुलवडी फरे ॥२१॥ कढ्यां दुध साकर उजळी । फरे उपर भातमां वळी ॥ एम जुक्ते जमाडिया दास । पछी एम बोल्या अविनाश ॥२२॥ सुणो संत सहु जनवृंद । रहो चोमासुं करो आनंद ॥ क्यांये मागवा न जावुं अन्न । करवुं दरबारमांथी भोजन ॥२३॥ एवी सुणी वाल्यमनी वात । सर्वे संत थया रळियात ॥ नित्य दयाळु दर्शन दिये । निरखि नाथ जन सुख लिये ॥२४॥ तियां वरषे गर्जनाये घन । बोले मोर बपैया मगन ॥ बोले दादुर अति आनंदे । जाणुं धुन्य मांडी मुनिवृंदे ॥२५॥ झळके विजळि वारमवार । वरसे मेघ वळी एकधार ॥ नदीए आव्यां नवलां जळ । अतिसुंदर सारां अमळ ॥२६॥ नित्ये नावा जाये त्यां नाथ । सर्वे संग लइ मुनिसाथ ॥ नाही पाछावळे जन ज्यारे । लिये एक एक शिला त्यारे ॥२७॥ तेणे करी शोभे जन घणुं । जाणुं सैन्य चाल्युं रामतणुं ॥ तेने देखि दाझे दुष्ट छाति । जे कोइ होय रावणनी जाति ॥२८॥ दैत्य दैत्यतणो धर्म पाळे। साधु साधुनो धर्म संभाळे ॥ संत सदा सुखी दलमांइ । एवी वात गणे नहि कांइ ॥२९॥ सुणे वाल्यमसुखनी वात । संशय शोकनी न रहे जात्य ॥ नित्य वात नविनवि थाय । सुणि आनंदमां दिन जाय ॥४०॥ एम करतां सुख विलास । वहिगयोछे चातुरमास ॥ आव्या दशरा दिवाळीना दन । करवो उत्सव कहे भगवन ॥४१॥ अन्नकोटनो उत्सव कहुं । आव्या

सतसंगी तियां सहु ॥ हतो समीपे संतसमाज । रचि दीपमाळा मुनिराज ॥४२॥ बळे दिवा हजारेहजारुं । थियो प्रकाश गयुं अंधारुं ॥ बेठा अलबेलो तियां आवी । मनोहर मूर्ति मन भावी ॥४३॥ शोभे वस्त्र आभूषण अति । जनमनहरण मूरति ॥ हसि-हसि जुवे जनसामुं । पुरे जनना मननी हामुं ॥४४॥ परम आनंदमां दन पळता । आव्यो अन्नकोट दन वळता ॥ पुर्यो अन्नकोट अति अन्ने । लेह्य चोश्य ने भक्ष्य भोजने ॥४५॥ कहेतां पार न आवे पाकनो । ताजि भाजि सीमा नहि शाकनो ॥ हेते जम्या पोते जनहाथ । पछी जमाडवा मुनिसाथ ॥४६॥ कशि कमर उठिया हरि । मोटि पंगति मुनिनी करी ॥ लिवा मोतैया लाडवा लाले । मागे एक तियां त्रण आले ॥४७॥ साटा पेंडा जलेवी ने खाजां । दळ मगदळ मेशुब झाझां ॥ सेव सुवाळी लाफशी शिरो । फरे कंसार साकरकेरो ॥४८॥ बहु हचेजे भजियां वण्यां । काळि गांठिया फुलवडी चण्या ॥ सुंदर शाक पिरश्यां पंगत्ये । एम जमाड्या जन जुगत्ये ॥४९॥ पछी नाथ कहे सुणो वात । हवे जाये सहु गुजरात ॥ आवी प्रबोधनी दिन थोडे । चालो सहु जाइए मळि जोडे ॥५०॥ लक्ष्मीजि ने नारायण आप । थाशे वरताले तेहनो स्थाप ॥ करी एटली आगन्या वाले । थइ मगन मानी मराले ॥५१॥ राख्या संत पासे सुख दइने । श्रावणवदि चतुरथी लइने ॥ त्यांथी राखि मुनिनी मंडळी । कार्तिकशुदि बीजलगे वळी ॥५२॥ कर्यो उत्सव एटला दन । जम्या मुनि भावतां भोजन ॥ धन्य जया ललिता बे जन । जेणे प्रभुने कर्या

प्रसन्न ॥५३॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये मुज वैशाखशुदि पंचमीने दिवस नरनारायण पधराव्या ने गढडे अन्नकोटनो उत्सव ए नामे नेवाशिमुं प्रकरणम् ॥८९॥

पूर्वछायो—चाल्या पछी गढडाथकी । संघ लइने सुंदरश्याम ॥ भक्त माविक बोटादमां । रह्या रात्य एक एह ठाम ॥१॥ चोपाइ—पछी त्यांथी चाल्या संघसाथ । आव्या सुंदरीयाणे श्रीनाथ ॥ जमि जन जीवन सधाव्या । जइ वागड अणियाळि आव्या ॥२॥ रहे जसके रोजके जन । दिधां दयाळे तेने दर्शन ॥ पछी रह्या कमियाले नाथ । जाणि जखम जननो हाथ ॥३॥ जमि बोरु रह्या गळियाणे । आव्या वरताळमां संध्या टाणे ॥ दिधां दासने दर्शन दान । निरख्यां जने भावे भगवान ॥४॥ पछी जन बोल्या जोडि हाथ । भले आव्या अनाथना नाथ ॥ बहु दिनना हता पियासि । दिधां दर्शन आज अविनाशि ॥५॥ एम कहि बेठा सनमुख । नाथ निरखि निगम्या दुःख ॥ जने रसोइ करावी भली । जम्या तेमांथी नाथ रोटली ॥६॥ पासे हता मुनि बे मराल । आप्यो अलबेले तेने थाळ ॥ पछी पोढिया प्राणजीवन । जाग्या ब्राह्म मुहूर्ते भगवन ॥७॥ करी दातण ने स्नान किधां । पछी दासने दर्शन दिधां ॥ पछी श्रीनारायणनी मूर्ति । जोइ वखाणिछे चली अति ॥८॥ पछी वडोदराथकी जन । आव्यां हतां करवा दर्शन ॥ तेना संघमां जइने श्याम । दइ दर्शन ने पुरि हाम ॥९॥ पछी जने कराव्याता थाळ । जम्या दया करीने दयाळ ॥

पछी शाल दुशाल अंगरखी । हाथे पहेराव्यां हरिने हरखी ॥१०॥ धूप दीप उतारी आरति । पछी करजोडि करी विनति ॥ भले प्रकट्या प्राणआधार । अम जेवानो करवा उधार ॥११॥ आज सुफळ थयो जनम । मळ्या प्रकट पुरुषोत्तम ॥ हवे छीए तमारां हो नाथ । कुळ कुटुंब अमे सहु साथ ॥१२॥ पछी नाथ कहे निर्भय रहीए । छो अमारां शाडुं शुं कहीए ॥ कही एटलुं चालिया नाथ । गया चोतरे सहु जनसाथ ॥१३॥ तियां कर्या उत्तर प्रश्न । सुणि सहु जन थया मगन ॥ एवी वात करी अविनाशे । सुणि अतिहेते करी दासे ॥१४॥ एवी वात थाय नित्यनित्य । सांभळे जन दइ मनचित्त ॥ सारा सुंदर वरषमांय । कार्तिकशुदी द्वादशी कहेवाय ॥१५॥ तेदि मुहूर्त जोइ शुभ अति । स्थापी श्रीनारायणनी मूरति ॥ वेदविधि करी विप्रजने । पधराव्या प्रभु शुभ दने ॥१६॥ लक्ष्मीनारायण सुखदाय । स्थाप्या मध्यना मंदिरमांय ॥ भक्ति धर्म पोतानुं स्वरूप । स्थाप्युं उत्तर डेरे अनूप ॥१७॥ राधा ने वृंदावनविहारी । पासे पोतानी मूरति सारी ॥ कर्यो दक्षिण डेरामां स्थाप । निजजनना टाळवा ताप ॥१८॥ तियां वरत्योछे जयजयकार । धन्यधन्य बोले नरनार ॥ पछी जमाडिया विप्रजन । आप्यां मनवांछित भोजन ॥१९॥ दिधि दक्षिणा वस्त्र रुपैया । तेणे विप्र राजि मन थया ॥ पछी पांच दिवस पोते रह्या । त्यांथी वसोये वालो आविया ॥२०॥ वसे वसोमांहि जन घणां । सर्वे प्यासि प्रभुदर्शनतणां ॥ तेने घरोघर जइ नाथ । दइ दर्शन कर्या सनाथ ॥२१॥ पछी संगे हता मुनि-

जन । तेनेकाजे कर्यातां भोजन ॥ तेतो पिरशियां पोते वळी । जमाडि सहु संतमंडळी ॥२२॥ पछी घोडे थया असवार । कर्यो मुनिने नमस्कार ॥ मुनि रहेज्यो आनंदमां तमे । मळशुं वेला वेला वळी अमे ॥२३॥ एम कहि चाल्या भगवान । सर्वे संत थया शोकवान ॥ अहो बहु दन राख्या साथ । आज गया विजोगिने नाथ ॥२४॥ अहो नित्ये थातां दरशन । एक हता एत्रापण दन । आज मुकिने चाल्या मोहन । हवे क्यारे थाशे दरशन ॥२५॥ एम कही अकळाणा अति । पछी अंतरे धारी मूरति ॥ थया सचेत सहु मुनेश । गया फरवा देशप्रदेश ॥२६॥ तेदि जमता पानविडी नाथ । ते जमाडतो हुं मारे हाथ ॥ त्यांथी आव्या वटामण गाम । रह्या रात्य त्यां सुंदरश्याम ॥२७॥ जमि जाखडेथी कमियाले । दिधां दर्शन जनने दयाळे ॥ रहि रात्य चाल्या त्यांथी नाथ । लइ मुक्तानंदजिने साथ ॥२८॥ गांफ सर्व्ये झिंझख रह्या जाणी । त्यांथी कुंडल ने कारीयाणी ॥ पछी आव्या गढडे महाराज । करी अलबेलो एह काज ॥२९॥ तियां रह्या राजि थइ आपे । दिये दर्शन ने दुःख कापे ॥ जन जमाडे प्रभुने प्रीत्ये । जमे पानविडि पोते नित्ये ॥३०॥ जम्या पान दिन पचविश । पछी न जमिया जगदीश ॥ त्यारपछी रह्या दन दश । लिधो अभागिये अपजश ॥३१॥ पछी दुष्टनी दुष्टता जाणी । प्रभु पधारिया कारियाणी ॥ तियां रह्या दन दोयचार । पछी आव्या गढडा मोझार ॥३२॥ गढडामां रहे घणुंघणुं । धन्य भाग्य ए भूमिकातणुं ॥ एक रही गइ वात अनुप । सुण्या सरखि

छे सुखरूप ॥३३॥ आगे आव्यांतां अयोध्यावासी ॥ तेनी वात में नोति प्रकाशी ॥ तेह हवे कहुंछुं विस्तारी । सुणि सुख पामे नरनारी ॥३४॥ अनुक्रमे मळि के न मळी । पण कहेवीछे वात सघळी ॥ रामप्रताप ने इच्छाराम । तेतो रह्याहता निजधाम ॥३५॥ तियां संते वात जइ करि । तमारे घेरे प्रकट्या हरि ॥ कहि एधाणि सहित वात । आवी प्रतीति थया रळीआत ॥३६॥ एवुं सुणि चाल्या ततकाळ । वृद्ध जोबन ने नाना बाळ ॥ संगे लइ अश्व ने पालखी ॥ आव्यां सहजमां न थयां दुःखी ॥३७॥ पश्चिम खंडमां पंचाळ देश । जियां हरि विचरे हमेश ॥ कारीु गाम वरताल्य जाणी । पोते हता त्यां शारंगपाणी ॥३८॥ तियां आव्यां अयोध्यानां वासी । सामा जइ मळ्या अविनाशी ॥ कार्तिक मास शुदी चतुरथी । तेदि आव्यां अयोध्यापुरथी ॥३९॥ आव्यां अयोध्यावासी ए दन । कर्यां महाराजनां दरशन ॥ मळी लळि लाग्यां सहु पाय । चाल्यां नीर ते नयणामांय ॥४०॥ करी रुदन चरण न मुके । आंख्यमांहियी आंसु न सुके ॥ हेते हिचसे वियोगदुःखे । भांग्या अक्षर बोलेछे मुखे ॥४१॥ हेमहाराज आवुं केम कीधुं । चाल्या फरिने दर्शन न दीधुं ॥ जेम दर्शन न दिधुं दयाळ । तेम पाछि न लिधि संभाळ ॥४२॥ शियो वांक अमारो होनाथ । चाल्या अमने करी अनाथ ॥ वाला तमे अमने विसार्यां । अमे विलखिविलखि हार्यां ॥४३॥ तमे चाल्या त्यांथी जगदीश । तेने वर्ष थयां अठ्याविश ॥ तेमां एक संदेशो न कहाव्यो । एवडो शियो अभाव आव्यो ॥४४॥ हशे वांक वालाजि अमारो । एमां दोष

नथी जो तमारो ॥ हशे अपराध अमारा नाथ । जोशो मां एम कही जोड्या हाथ ॥४५॥ नाथ कहे नथी दोष तमारो । छे स्वभाव एवोज अमारो ॥ जियां रहीए तियां हळिमळी । विसार्या न संभारीए वळी ॥४६॥ होय हरिमांहि हेत जेने । अमे नित्य संभारुंछुं तेने ॥ बिजां साथेछे थोडेरुं हेत । एम बोल्या करुणानिकेत ॥४७॥ जेम हतुं पोतानुं वर्तन । तेम जणाविदिधुं जीवन ॥ एम मळ्या सबंधिने श्याम । पाम्या अयोध्यावासी आराम ॥४८॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिचरित्रे श्रीलक्ष्मीनारायणदेवनी प्रतिष्ठा करी ने त्यां अयोध्यावासी आव्या एनामे नेवुमुं प्रकरणम् ॥९०॥

पूर्वछायो—अयोध्यावासी आविया । हरिप्रसादनो परिवार ॥ सबंधी श्रीमहाराजनां । सतसंगनो शणगार ॥१॥ चोपाइ—थयां राजि अयोध्यानां वासी । नयणे निरख्यां श्याम सुखराशी ॥ पछी संगे तेडि तेने श्याम । आव्या प्रभुजि गढडे गाम ॥२॥ तेने आप्यां उतरवा घर । घणुं घटित सारां सुंदर ॥ पछी करिछे रुडी रसोइ । जम्या भाव भाव तेनो जोइ ॥३॥ पछी जम्याछे अयोध्यावासी । वळति वाल्यमे वात प्रकाशी ॥ पुछ्यां देश नगर ने गाम । पुछ्यां सर्वे ठेकाणां ने ठाम ॥४॥ पुछ्यां वन वाडी वृक्ष वट । पुछ्यां नदी तळाव ने तट ॥ पुछ्यां शहेर बजारो ने घर । पुछयां त्यागी गृही नारी नर ॥५॥ पुछयां हरिमंदिर धर्मशाळा । पुछयां तीरथ घाट सघळा ॥ तेनां आपिआपिने एंधाण । कर्यां सर्वे स्थळनां वखाण ॥६॥ पछी कह्युं वासी अयोध्याने । कांइक दिठा सांभ-

ळ्याछे काने ॥ सर्वे यथारथ नव्य जाणुं । एम कहीने जोडिछे पाणुं ॥७॥ पछी बोल्या आपे अविनाशी । तमे सांभळो अयोध्यावासी ॥ जेजे स्वळ्नां लिधांछे नाम । तेमां फरता अमे आठुं जाम ॥८॥ रहेता रमता घटे तेनुं जमता । हता नाना सहुने गमता ॥ पडी टेव तेणे बहु फरता । मोटिमोटि नदीयो उतरता ॥९॥ रहेता थोडुं अमे घरमांय । आज इयां काल वळी क्यांय ॥ हतुं हेत हरिकथामांइ । विजि वात्त न गमति कांइ ॥१०॥ गमता भक्तिवान त्यागी ज्ञानी । भुंडा लागता देहाभिमानी ॥ हतो स्वभाव चटकिदार । कठण वचन न सहेता लगार ॥११॥ हांसी मशकरी न गमे क्यारे । ठठा ठिंगाइशुं वेर मारे ॥ जे कोइ बेठुं होय अमपास । तेपण करी शके नहि हास ॥१२॥ अमे कह्यो अमारो स्वभाव । एम कहि रह्या मौन भाव ॥ पछी बोल्या अयोध्या रहेनार । एमां नथी प्रभु फेरफार ॥१३॥ एम करतां सांभळतां वात । वहिगइ विनोदमां रात्य ॥ पछी दिवस विजे दयाळे । कह्युं जेजे पुछियुं कृपाळे ॥१४॥ सुत मामानो मनछाराम । अतिवृद्ध जाणो बहुनाम ॥ तेने पुछेछे सुंदरश्याम । कहो अमारा कुळ्नां नाम ॥१५॥ बालपणामां अमे निसर्या । कुल कुटुंबनां नाम विसर्या ॥ माटे कुलपरंपरा जेह । कहो परिवार सहित तेह ॥१६॥ त्यारे बोल्या अयोध्याना वासी । तमे सांभळ्ज्यो सुखराशी ॥ जेजे जाण्यां मांभळ्यां मे नाम । तेह कहुं सुणो मारा श्याम ॥१७॥ पुन्यवान पांडे कन्हिराम । रहे शर्वारे इटारगाम ॥ तेनां सुत ते बालकराम । तेनी प्रिया भाग्यमानी नाम ॥१८॥ तेना सुत एक शुभमति । दोपे

रहित दयाळु अति ॥ नाम हरिप्रसाद ते कहीए । तेतो धर्मनो अवतार लहीए ॥१९॥ मोटा यशवाळा सहु जाणे । सारा स्वभाव सहु वखाणे ॥ एवा हरिप्रसादनो कहुं । जेना पुन्यनो पार न लहुं ॥२०॥ लुणापारना त्रवाडी कहीए । बालकृष्णना कालु ते लहीए ॥ तेने घेर छे भवानी नाम्व । तेतो अतिपवित्र उदार ॥२१॥ तेने त्रण सुत सुता त्रण । तेह कहुं सुणो अशरणशरण ॥ विशराम सुबुद्ध घेलहि । कालुसुत कह्या त्रण तेहि ॥२२॥ चंदन वसंता ने वालाबाइ । कालुसुता ए त्रण कहेवाइ ॥ चंदनपति पांडे शरधार । वसंतापति वलधिधार ॥२३॥ वालाबाइ जे निश्चे भगति । तेना हरिप्रसादजि पति ॥ कहुं तेनो हवे परिवार । तमे सांभळो प्राणआधार ॥२४॥ तेना सुत सुखरूप त्रण । तमे सहित भवदुःखहरण ॥ मोटेरा ते श्रीरामप्रताप । विजा तमे श्रीहरिजि आप ॥२५॥ त्रिजा इछारामजि कहेवाय । जेनी मोव्यप कहि न जाय ॥ वेउ भाइ अतिशे उदार । जेनो यश उत्तम अपार ॥२६॥ सर्वे रीत्ये सुखिया छे एह । एक तम विना दुःखी तेह ॥ नीलकंठ आव्या तमे आंइ । बिजा केड्ये रह्या जे बे भाइ ॥२७॥ कहुं तेनो हवे परिवार । तमने मळवा इच्छता अपार ॥ रामप्रताप घेरे सुवासी । तेतो तम विना हतां उदासी ॥२८॥ तेना त्रण सुत एक सुता । तेनां नाम परम पुनिता ॥ नंदराम ने ठाकोरराम । त्रिजा अयोध्याप्रसाद नाम ॥२९॥ सुता श्रीधनुबा निरधार । पांडे जोखननो परिवार ॥ नंदघेर छे लक्ष्मी नाम्व । रामशरण सुत निरधार ॥३०॥ नारायणप्रसाद हरिचंद्र । चोथा सुतपण छे सुंदर ॥ ठाकोरराम

घेर शिवकुंवरी । रामसुख सुत दो दिकरी ॥३१॥ अयोध्या घेर गुनंदा नाम्न । कह्यो जोखननो परिवार ॥ इच्छाराम घेर वसुमति । जेने प्रभुमांहि प्रीत्य अति ॥३२॥ तेना पुत्र पंच पुन्यवान । सुता बेउ ते कहुं निदान ॥ गोपाळजि रघुवीर नाम । वृंदावन वळी सीताराम ॥३३॥ पांचमो सुत नाथ बदरी । सुता फुलथी ने फुलसरी ॥ इच्छारामनो ए परिवार । गोपाळजि घेर मेनां नाम्न ॥३४॥ रघुवीरने घेर विरजा । बाकी कहुं हवे त्रण विजा ॥ वृंदावन घेर इंदिराबासी । सीताराम घेर इंदिरासी ॥३५॥ ए हरिप्रसाद परिवार ॥ धर्मकुळ अतुल उदार ॥ कहेतां सुणतां तेहनां नाम । थाय पवित्र पामिये धाम ॥३६॥ वळी ए देशना जे रहेवासी । तेपण तम विना छे उदासी ॥ रात्य दन संभारेछे बहु । तम विना आतुर छे सहु ॥३७॥ एम कहुंछे भनछारामे । सुणि लिखुंछे सुंदर श्यामे ॥ पछी पुछि विजि बहु वात । सुणि सहु थया रळियात ॥३८॥ एम करतां कांयेक दिन गिया । पछी वसंतना दिन आविया ॥ त्यारे वाल्यमे कर्यो विचार । तेडाव्या त्यां संत मोटा चार ॥३९॥ कहे सहुं मळि जुवो विचारी । आ गादीना कोण अधिकारी ॥ आव्युंछे अमारा जाण्यामांइ । तेमां फेर रहेशे नहि कांइ ॥४०॥ रामप्रताप ने इच्छाराम । तेना सुत सारा सुखधाम ॥ एने आपुं आ गादी अमारी । अतिसारुं छे जुवो विचारी ॥४१॥ जेवुं अमारुं कुळ मनाशे । तेने तुल्य विजुं केम थाशे ॥ त्यारे संत कहे साची वात । आज अमे थया रळियात ॥४२॥ तमे कर्याछे संत जे घणा । तेमांपण नथी कांइ मणा ॥

पण आ वातनुं उंडुं मूळ । कांजे कावेछे धर्मनुं कुळ ॥४३॥ पछी पुछ्युं परस्पर बहुने । गमि वात हैयामां सहुने ॥ पछी वित्या थोडा घणा दन । आव्या वरताले जगजीवन ॥४४॥ सर्वे संबंधि लेइ संघाथ । आव्या उत्सव करवा नाथ ॥ कर्यो अन्नकोट उत्सव आवी । परबोधनी ते भलि भजावी ॥४५॥ किधा दत्तपुत्र पोते दोय । अवध्यप्रसाद रघुवीर सोय ॥ आपी गादी आचारज किधा । तेने मंदिर देश वहेंचि दिधा ॥४६॥ करि दिधुं चोखुं एम आपे । केड्ये कोइ केने न संतापे ॥ एवीरीत्ये करी एह काम । पछी पधार्या गढडे गाम ॥४७॥ सर्वे दासने दर्शन दिधां । करी वात कृतारथ किधां ॥ नित्य निरखे मूर्ति मनगमी । त्यांतो आवि वसंतपंचमी ॥४८॥ लाव्या गुलाल ने रंग घणो । कर्यो सामान रमवातणो ॥ अति आनंदे भर्याछे नाथ । नाखेछे रंग पोताने हाथ ॥४९॥ रेडे रंग ने नाखे गुलाल । तेणे सखा थया सहु लाल ॥ सखे नाख्योछे नाथने रंग । तेणे शोभेछे श्यामनुं अंग ॥५०॥ सर्वे वस्त्र थयां रंगे रातां । जोइ जन तृप्त नथी थातां ॥ पछी नावाने चालिया नाथ । सर्वे सखा लइ पोतासाथ ॥५१॥ नाही आवी जम्या नाथ जन । कर्यो उत्सव थइ प्रसन्न ॥ एम आपेछे जनने आनंद । घणे हेते श्रीसहजानंद ॥५२॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये अयोध्याप्रसादजि ने रघुवीरजिने आचार्य कर्या ने वसंतपंचमीनो उत्सव कर्यो एनामे एकाणुंमुं प्रकरणम् ॥९१॥

पूर्वछायो—त्यारपछी एक समे । बेठा सभामांहि श्याम ॥

दिये दर्शन दासने । हरिजननी पुरे हाम ॥१॥ मिठि मिटे मावजि । ज्यारे जोया सरवे जन ॥ दोषे रहित दास देखी । पोते थया प्रसन्न ॥२॥ पछी प्रभुजि बोलिया । तमे सांभळज्यो सहु जन ॥ आपणे सहु उद्धवना । तेने करवुं तीर्थ अटन ॥३॥ मुनि संन्यासी त्यागी गृही । सुणो अवध्यवासी आप ॥ जाओ श्रीद्वारामति । नाही लहि आनो सहु छाप ॥४॥ चोपाइ—मळे तीर्थे मोटा मुनिजन । थाय रामकृष्णनां दर्शन ॥ मारकंडेय धौम्य लोमश । धर्मादि करे तीर्थ अवश ॥५॥ सर्वे तीर्थ छे सुररूप । तेमांपण द्वारिकां अनुप ॥ तमे अवध्यवासी रहो दूर । माटे जावुं तमारे जरुर ॥६॥ जेदि थयो यादवनो नाश । परस्पर लडि परभास ॥ तेदि समुद्रे जळ हिलोळी । कृष्णभुवन विना पुरी बोळी ॥७॥ कुल संहारी श्रीकृष्ण पोते । रह्या निजघेर नाथ गुपते ॥ माटे मोटुं तीर्थ द्वारामति । जियां अखंड रहे यदुपति ॥८॥ माटे गृही त्यागिने त्यां जावुं । विधिसहित गोमतीमां न्हावुं ॥ यथायोग्य दान तियां देवुं ॥ सत्पुरुष पूजि फळ लेवुं ॥९॥ एम सर्वेने आगन्या किधी । निजदासने शिक्षा ए दिधी ॥ पछी कोशलवासिने कह्युं । निश्चे तमारे जानावुं थयुं ॥१०॥ मनछाराम नंदराम दोय । जाओ गोपाळ सुफळ सोय ॥ प्रथम पहेला श्रीरामप्रताप । तेपण गयाता द्वारकां आप ॥११॥ उद्धवसंप्रदायनी ए रीत । जावुं द्वारकां थावुं पुनित ॥ नाहि गोमती विप्र जमाडो । पिंड दइ पित्रि पार पमाडो ॥१२॥ छापे अंकित करी शरीर । वेट जइ आवो वहेला वीर ॥ त्यारे बोल्याछे संबंधी सउं । सारुं जाशुं राजि अमे छउं ॥१३॥

पण भोमियो जोइए जरुर । जाणे वाट घाट गाम पुर ॥ त्यारे सभासामुं जोयुं स्वामी । दिठा सच्चिदानंद निष्कामी ॥१४॥ दृढ-समाधि निर्भय नचिंत । जेने प्रकट प्रभुशुं प्रीत ॥ तेने आगन्या आपीछे नाथे । तमे जाओ धर्मकुल साथे ॥१५॥ तमे जइ पाछा आवो जन । करी रणछोडजिनां दर्शन ॥ पछी आवशे मुनि समस्त । ज्यारे थाशे शीत ऋतु अस्त ॥१६॥ हशे वासुदेवनी इच्छाय । मुनि ने अमे आवशुं त्यांय ॥ तमे तो सहु थाओ तियार । बांधो टिमण म करो वार ॥१७॥ पछी मुनि बोल्या कर भामी । सुखे जात्रा करावीश स्वामी ॥ पछी तीरथे जावाने काजे । जोवराव्युं मुहूर्त महाराजे ॥१८॥ भट मयारामे एम काव्युं । शुदि नवमीनुं मुहूर्त आव्युं ॥ पछी नाथे आज्ञा तेने करी । चाल्या द्वारिकां सरता हरि ॥१९॥ माघवदि एकमने दन । नाह्या विप्र गोमती दइ धन ॥ देखि परदेशि धाया गुगळी । जेम पिंडे आवे काक मळी ॥२०॥ करी टिलां ने कहे अमे गर । लेवा नाणुं थया ततपर ॥ नोय त्यागि ने तीरथे आडी । पण मुनिने नहातां ना पाडी ॥२१॥ वायस सरखे विंटिने लिधा । मोटा मुनिने नावा न दिधा ॥ वाल जोवन ने वृद्ध वळी । दिये डारा कहे मारशुं मळी ॥२२॥ तुंतो सिद्धनुं कुपलुं दिसे । नाणा विना नावा मन हिसे ॥ काव्य कंथा कोपीनेथी दाम । एम बोले पुरुष ने वाम ॥२३॥ तोय मुनिनुं मन न क्षोभ्युं । कृष्णरमण रजे मन लोभ्युं ॥ चित्ते चडि श्रीकृष्ण मूरति । हवी मुनिने अंतरवरति ॥२४॥ थइ समाधि भुल्या शरीर । पड्युं पिंड गोमतीने तीर ॥ तियां आव्यां अयोध्या

रहेनार । मुनि न जागे करे पोकार ॥२५॥ कहे गोपाळ सहु
सगाने । केम लइ चालशुं संगे आने ॥ दिन पांच दशमां जागशे ।
रहेशुं तो दन बहु भागशे ॥२६॥ माटे म करो चिंता एनी कांइ ।
चालो छापुं लइ बेटमांइ ॥ मुनि मेलि गया आरांभडे । लिधि
चोंपे छापो दामवडे ॥२७॥ बेसी वाणे गया बेटमांइ ॥ कर्यां
दर्शन पूजा दामे त्यांइ ॥ करी तीरथविधि शोभती । पंच दन
रहि आव्या गोमती ॥२८॥ शोध्या सच्चिदानंद न मळ्या । अव-
ध्यवासी सहुने पुछि वळ्या ॥ हवे कहुं मुनिने जे वीति । सहु सुणो
ए धामनी रीति ॥२९॥ मुनि अन्न तजि त्रण दहाडे । नाह्या विना
गया आरांभडे ॥ जइ उतर्या लांघण चोरे । ज्यां अन्न विना
जन थकोरे ॥३०॥ तियां तीर्थवासी तावे घणुं । पडे उपराउपर
लांघणुं ॥ वाल जोवन ने वृद्ध बहु । विना अन्ने व्याकुळ छे सहु
॥३१॥ कैंक कुटे पेट शिश छाती । भाइयो भुख नथी जो खमाती ॥
माटे दियो छापो दया करी । अमे अन्न विना जाशुं मरी ॥३२॥
नापे छाप द्रव्यना लेनार । जेने नहि दया महेर लगार ॥ तीर्थ-
वासी पाडे धुंमराण । आपो छापो आप्यां जाणुं प्राण ॥३३॥ तेवे
बोल्यो चारणीयो आप । धन विनातो नहि देये छाप ॥ मरिमटो
जाओ ठालां घेर । तेनी अमारे नहि दया महेर ॥३४॥ एवुं देखी
आरांभडामांहि । मुनि करवा लाग्या त्राहित्राहि ॥ आतो गाम
यमपुरी जेवुं । कहीए कुरुक्षेत्र वळी एवुं ॥३५॥ जेवा गोमती-
मांहि गुगळी । पापी अधिक एथी आ वळी ॥ सर्वे दुःखतणा जे
देनार । आंहि आविवश्यां नरनार ॥३६॥ माटे नहि दया केने

लेश । वारु पुछि जोउं खोटि मेश ॥ कहे मुनि सुणो भाइयो वात । तमे कृष्णभक्त छो साक्षात ॥३७॥ दियो छापो तमे दया करी । जाउं वेट हुं निरखुं हरि ॥ तैये सांभळि मुनिना बोल । हसि कह्युं तु छो पशुतोल ॥३८॥ आवे धुता घणा तुजजेवा । विना धने छापो बहु लेवा ॥ गर्जे होयतो धन देइने । बुढा जा घेर छापो लइने ॥३९॥ तैये बोलिया मुनि सुभागी । भाइ धन त्रिया अमे त्यागी ॥ कहे तुं जेवा त्यागिने जाणुं । राखे कंथा कोपीनमां नाणुं ॥४०॥ पछी कंथा दिधि मुनिहाथे । जोइ पटकी पृथवीमाथे ॥ कहे जटामां ज्यांत्यांहि राखे । साधु नोय कोइ धन पाखे ॥४१॥ अमेतो नहि साधु तेजेवा । अमे स्वामिनारायण सेव्या ॥ ज्यारे तुंज स्वामी-जिनो साधु । त्यारे तो नाणुं वेससे वाधु ॥४२॥ तारा स्वामिपासे बहु धन । करेछे मोटामोटा जगन ॥ माटे शिद खोटि थाछ ठालो । छाप लेतो धन लावी आलो ॥४३॥ एवे समे आव्यो एक खाखी । रोळी राखमांहि देह आखी ॥ लोह चिपियो लिधोछे हाथे । जटा मोटी विंटि वळी माथे ॥४४॥ किधी केफेकरी आंख्यो राती । चाले मरडातो काढतो छाती ॥ भांग्य गांजानी भेळी कोथळी ॥ बोले गळेथी वाणी गोगळी ॥४५॥ आवी अटक्यो कहे घो मने छापुं । अमे त्यागी तुंने धन नापुं ॥ बोल्यो अडवं-गाइमां गाळ । सुणि उठ्यो चारण ततकाळ ॥४६॥ झाली डाढि चुंथी जटा वळी । महोर पांच माथेथी निकळी ॥ कह्युं जो मुनि आंहिनी रीत्य । अमारे तो पैसासाथे प्रीत्य ॥४७॥ साधु तुं धन आप्य ने लावी । नहि तो थाशे गति तारी आवी ॥ कहे मुनि जटा

मारे नथी । कंथा कौपीनमां धन क्यांथी ॥४८॥ पछी चाल्यो चारण हासी करी । शिद वणमोते जाछ मरी ॥ जो आवे तारा बापनो बाप । धन विना न आपिये छाप ॥४९॥ पछी मुनि थयाछे उदासी । दिठां पिडातां तीरथवासी ॥ पर दुःखे दुःखाणुंछे मन । चाल्या कहे न लेवुं आंहि अन्न ॥५०॥ बेसि बेडिमांहि पहोत्या बेट । पडी लांघणे मळियुं पेट ॥ करवा दर्शन पोळ्यमां पेठा । छाप विना दरवाणिये दिठा ॥५१॥ कहे जाछ भाग्यो कियां भगवा । तुं शुं आव्योछो अमने ठगवा ॥ छाप विना जाछ छांनोछांनो । छो कपटी कोइ साधु शानो ॥५२॥ दइ ठेला उगामी ठपाट । मुनि हसि बेठा सामे हाट ॥ तियां आव्यो ब्राह्मण गुगळो । धरमनो धर्मथकी वेगळो ॥५३॥ तेने कहे एम मुनिराज । मने दर्शन करावो महाराज ॥ विप्र कहे आंहिनी एवीरीत्य । केवळ पैसासाथे सहुने प्रीत्य ॥५४॥ नाणुं लइ वेचे निज नाखने । आपे सुता भगिनी जारने ॥ तेनी आ शहेरमां नहि लाज । बिजां बहुबहु करे अकाज ॥५५॥ तारिपासे होय धन कांइ । चाल्य उतारुं हुं घरमांइ ॥ सर्वे वाते थाइश सुखियो । नहितो जाइश द्रव्यनो दुःखियो ॥५६॥ तैये कहे मुनि स्वामिना छीए । दाम वाम थकी दूर रहीए ॥ तैये बोल्यो वळी विप्र जन । तारा गुरुपासे बोलुं धन ॥५७॥ वळी कहेवायछे प्रभु आपे । तेने मुकी आव्यो शिये पापे ॥ एम कहिने ब्राह्मण गयो । मुनिने मन क्षोम न थयो ॥५८॥ बिजां बहु आवे पुरवासी । देखि निरधन ने करे हांसी ॥ कैक डरावे देखाडे आंख्य । अतिदुष्ट दले घनघांख्य ॥५९॥ वळतुं मुनिये मन विचार्युं ।

त्यागी आवशे आंहि हजारुं ॥ तेह मुनिनी शिपेख थाशे । दर्शन विना दुःखी थइ जाशे ॥६०॥ पळ एक हुं आंहि न रहुं । वळुं वाट पांचालनी लहुं ॥ पण करी गुरुए आगन्या । आविश मां छाप दर्शन विना ॥६१॥ एह वचन खटके शरीर । केम करशे हवे बलवीर ॥ छाप दर्शन विना पाछो जाउं । गुरुजिनो घुनेगार थाउं ॥६२॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानदस्वामिशिष्य-निष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये अयोध्यावासि ने सच्चिदानंदमुनि द्वारिकां गया एनामें बांणुंमुं प्रकरणम् ॥९२॥

पूर्वछायो—जेवी गणीये गोमती । तेवुंज आरांभड्ड गाम ॥ वेटपण विजुं नहि । जाणुं अण्ये धर्मनां धाम ॥१॥ ब्राह्मण क्षत्रि वैश्य शूद्र । सहु करे दामदाम ॥ पैसा कारण प्राण लेवा । वेठां पुरुष ने वाम ॥२॥ दाम विना दरशननी । छुटि ते न करे छेक ॥ आश तजि मुनि अंतरे । पछी कर्यो एम विवेक ॥३॥ अंतरजामी आपशे । दरशन जाणि निजदास ॥ दृढ आसने वेठा मुनि । मनमां आणी विशवास ॥४॥ चोपाइ—पछी मुनि वेठा दृढ ध्याने । मांड्युं अखंड भजन एकताने ॥ हता आपे लक्षवान अति । हृदे देखे हरिनी मूरती ॥५॥ तोय गुरुए कह्युं छे वचन । तेम करवा इच्छेछे दर्शन ॥ थया ए ठामे उपवास चार । वळी तजि तोयनो आधार ॥६॥ मुनि हाथ जोडि हरि आगे । करे स्तवन दर्शन मागे ॥ जय कृष्ण प्रसन्न थाओ आज । दियो दर्शन मने महाराज ॥७॥ जय यदुपति जगवंद । जय रुक्मिणीपति राजंद ॥ जय भव ब्रह्मापति नाथ । जय स्तवन करे सुरसाथ ॥८॥ कीर्ति भक्ति

सत्य धर्म कहीए । तेना आश्रयरूप हरि लहीए ॥ द्वारामति पति
दीन जाणी । करो मेरा लेख मन आणी ॥९॥ तमे आगे उगा-
रिया दास । करी असुरजननो नाश ॥ पुर्यां द्रौपदी चिर दयाळ ।
आव्या गरुड तजि ततकाळ ॥१०॥ ताण्या केश दुष्टे करी अन्या ।
तेनी त्रिया करी केश विना ॥ वळी दुरवासा देवा शाप । आव्या
शिष्य संगे लइ आप ॥११॥ तेथी पांडव उगारी लिधा । जमि
शाक तृप्त सहु किधा ॥ पारिजातक स्वर्गथी आणी । राजि करी
सत्यभामा राणी ॥१२॥ भौमासुर मारी कर्युं काम । हर्यो गर्व सुरे-
शनो श्याम ॥ बिजां करी बहुबहु काज । जन आगे उगार्या महा-
राज ॥१३॥ उद्धवीय हुं तमने आशरी । कोटिकोटि जतन मे
करी ॥ केम देता नथी दरशन । राय रणछोड थइ प्रसन्न ॥१४॥
आवी केम करी कठणाइ । हुंतो विचारुंछुं मनमांह ॥ वसुदेवदेवकी
बंधावी । करी लीला गोकुळमां आवी ॥१५॥ राख्यां चार वर्ष
बंधिखाणे । तेतो सहु जगतमां जाणे ॥ तेदि कर्युंतुं कठण मन ।
नथी तज्युं शुं हजि मोहन ॥१६॥ घणुं हेत करी गोपीसाथ ।
तेने तजी आव्या आंहि नाथ । मेलि रोती रझळती वने । तेनी
महेर नावी कांइ मने ॥१७॥ तेनी सेज मेली नथी मति । मारी
केम सांभळो विनति ॥ वळी करी निजकुळ नाश । आवी आंहि
वश्या अविनाश ॥१८॥ जाणी यादव भूमिनो भार । कर्यो छोटा
मोटानो संहार ॥ एज वेगमां चढ्युछे मन । तेसारु पीडोछो निज-
जन ॥१९॥ पापि पासले जन पीडावो । तमे दीनबंधु शाना
कहावो ॥ धनवाळा धका बहु आपे । निरधनने नित्य संतापे

॥२०॥ प्रभु त्यागी जे तमारा जन । तेने पासल क्यांथकी धन ॥ तेनुं करता नथी उपराळ । तमे कावोछो दीन दयाळ ॥२१॥ निर्धननुं धन छो महाराज । वळी कहावो गरीब नवाज ॥ अनाथना नाथ भगवान । कांरे न सुणो विनति कान ॥२२॥ तमने वहाला उद्धव अत्यंत । तेना संप्रदायनो हुं संत ॥ जेवो छउं तेवो नाथ तमारो । वालाजि मुजने म विसारो ॥२३॥ थाय छोरुकछोरु जो कोय । तजे नहि तेने तात तोय ॥ एम कहिने धरियुं ध्यान । दिठा अंतरमां भगवान ॥२४॥ आरत्यवाननी आरत्य जाणी । मळ्या मुनिने शारंगपाणी ॥ महावदि एकादशी विजया । ते निशि मुनिपर रिझिआ ॥२५॥ दिधां अंतरमां दर्शन नाथे । लक्ष्मी सत्यभामा छे साथे ॥ कोटि सूर्यसम अजवाळे । उद्धव सात्यकि चमर ढाळे ॥२६॥ अर्जुने छत्र कनकनुं धर्युं । नौत्तम रूपे मुनिमन हर्युं ॥ नील कलेवर नीरद जेवुं । मुनि करे दरशन एवुं ॥२७॥ दिठा अंतरे अंतरजामी । वाध्युं आनंद वेदना वामी ॥ पछी भावे बोल्या भगवान । मुनि माग्यमाग्य वरदान ॥२८॥ जे मागिश मुनि मुजपासे । ते आपीश अधिक हुलासे ॥ एम कही अंतरध्यान थिया । मुनि ध्यानथी तर्त जागिया ॥२९॥ थइ व्याकुळ नीसर्या वहार । दिठा तेमनातेम मुरार ॥ अंबर आभूषण अति भारी । माथे मुगट छे सुखकारी ॥३०॥ कंठे हार मनोहर मोति । प्रसन्नमुखे शोभे शशिज्योति ॥ भुज चारमां आयुध चार । शंख चक्र गदा पद्म सार ॥३१॥ एवां आयुध धरिने हाथे । दिधां दर्शन द्वारिकानाथे ॥ वळी प्रेमाधीन मुनि जोया । सहुं कष्ट

आणि नाथ मोशा ॥३२॥ पछी अलवेलो अढळ ढळ्या । मुनिने उरमां लइ मळ्या ॥ वालो कहे तमने जे वहालुं । मागोमागो मुनिवर आलुं ॥३३॥ मुनि कहे जय मंगळ मूरति । यदुपति न मेलुं उरथी ॥ तमे छो करुणाना दरीया । दर्शन दइ दुःख संकट हरियां ॥३४॥ हवे मागुंछुं हुं बहुनामी । सुणो चित्त दइ मारा स्वामी ॥ अमारे गुरुए आज्ञा किधी । त्यागी गृहीए शिश घरी लिधी ॥३५॥ द्वारिकानी यात्रा करिलेवी । हमणां आज्ञा अमने छे एवी ॥ मुनि कहे गृही धन धरशे । त्यागी केम करी तीर्थ करशे ॥३६॥ मने जे वीति ते कहिदाखुं । एविध्ये लोक पीडाय लाखुं ॥ गोमतीमां नातां बंधि किधी । मने छापोपण नव्य दिधी ॥३७॥ थया उपवास अगियार । त्यारे तमे मळिया मुरार ॥ नमेरा बेठा पइसा लेवा । न मळे त्यागिने नाणुं देवा ॥३८॥ माटे ए मागुं चित्त धरिए । सहुने तीर्थ थाय तेम करिए ॥ पछी नाथ बोलिया विचारी । कह्युं वचन सर्वे हितकारी ॥३९॥ मुनि सत्य माने वात मारी । सर्वे पुरीश इच्छा हुं तारी ॥ लोभी निर्दय तीर्थ रहेनारा । लुंटे धन पीडे जन मारा ॥४०॥ तेमाटे वरताल आवीश । सर्वे तीरथ संगे लावीश ॥ लक्ष्मीनारायणनी मूरति । तेमां वसिश कहे यदुपति ॥४१॥ छाप गोमती संगे लइश । त्यागिगृहिने दर्शन दइश ॥ थाशे सहुने दर्शन त्यांइ । हवे नथी रहेवुं पळ आंइ ॥४२॥ सत्य वचन मानो मुनि मारुं । तमे आवे थयुं घणुं सारुं ॥ हवे सुखे चालो तमे यांथी । जुवे वाट गोमतीए संघाथी ॥४३॥ एम मुनिने कहि भगवान । पछी थयाछे अंतरध्यान ॥ मुनिए

विचार्युं मनमांये । थयां दरशन गुरुकृपाये ॥४४॥ पछी मगन थइ मुनि वळ्या । आवी अयोध्यावासिने मळ्या ॥ पुछि खबर परस्परे । कह्युं न कह्युं ते मुनिवरे ॥४५॥ हतो दिवस ते द्वादशि । करी पारणां त्यां रह्या निशि ॥ थयुं सवार चालिया सहु । सांभरे द्वारकां बहुबहु ॥४६॥ दले दुःखी सुवे सहु ज्यारे । देखे स्वप्नमां कृष्णने त्यारे ॥ जाणुं संगे आवेछे महाराज । भेळो लइ सर्वे समाज ॥४७॥ एम नित्ये करता दर्शन । आव्या गढडामां सहु जन ॥ संध्यासमे सभामांहि श्याम । बेठाता संतना सुखधाम ॥४८॥ तियां कर्या दंडवत आवी । हेते लिधा पासल बोलावी ॥ भले जइ आव्या द्वारामति । धन्यधन्य तमारी भगति ॥४९॥ पछी बोल्या मुनिवर आपे । आव्या कुशळ तमप्रतापे ॥ स्नान छाप दर्शनतुं दुःख । तेतो केम कह्युं जाय मुख ॥५०॥ सुणि त्यागी थयाछे उदासे । तियां आपणे केम जवाशे ॥ वर दिधानी वात कहि ज्यारे । त्यागी प्रसन्न थया सहु त्यारे ॥५१॥ सुणि गुरुए कर्यो सतकार । भाग्यवान तुं साधु अपार ॥ मुनि कहे प्रताप तमारो । हवे वरताल वहेला पधारो ॥५२॥ स्वामी प्रसन्न थइ एम कह्युं । जावुं वरताले निश्चे ए थयुं ॥ फुलदोल जे फागणशुदि । पहोचवुं पुन्यम दन तेदि ॥५३॥ त्यागी गृही बाइ भाइ जेह । लखि कागळ तेडाव्या तेह ॥ ते रात्रि सहु सरण करता । सर्वे संत आनंदमां सुता ॥५४॥ दिठा स्वप्नामां लाडिलो लाल । रमा सहित जाता वरताल ॥ बोल्या परस्पर परभात । कही स्वप्नानी गुरुने वात ॥५५॥ स्वामी कहे सत्य वात सारी । करो वरताल जावा तैयारी ॥

चाल्या सातम्ये सहु जनवृंद । गढडेथी स्वामी सहजानंद ॥५६॥ करी उत्सवपर तैयारी । संगे लेइ घोडानी असवारी ॥ वाजिवाग ग्रहि डाबे हाथे । लिधा सुभट जन बहु साथे ॥५७॥ घोडी शोभे सोनेरी साजे । श्वेत वस्त्र पहेर्याछे महाराजे ॥ केशर कुंकम तिलक कर्यां । नौतम रूपे जनमन हर्यां ॥५८॥ मजले मजले थाय उतारा । संघ सहित रहे गाम वारा ॥ कुंडळ खसतेथी बोरु रह्या । शिंजिवाडेथी वरताल गया ॥५९॥ शुदी एकादशी वरताल । आव्या नाथ साथ लइ मराल ॥ आव्या तेदिन द्वारकांनाथ ॥ राणी रुक्मणी लइ साथ ॥६०॥ लक्ष्मीनारायणरूपे कृष्ण । करे बहु देशनां जन द्रष्ण ॥ द्वारीकांथी रणछोड आव्या । वस्या वरताले जनमन भाव्या ॥६१॥ कर्यो उत्सव फुलदोल भारी । पूज्या शिष्ये स्वामिए मुरारी ॥ द्वारिकांथी चाल्या जेदि नाथ । सर्वे देव तीर्थ आव्यां साथ ॥६२॥ धार तळाव सुंदर अति । कृष्ण कहे त्यां रहो गोमती ॥ बिजा देव तीर्थ आसपास । वाले कराव्यो वरताले वास ॥६३॥ कह्युं सभामां द्वारिकानाथे । मारां आयुध छापज्यो हाथे ॥ वचने छाप आपी वरताल । नरनारी थयां सहु निहाल ॥६४॥ रामनवमीए पूजा करी । विमळा एकादशी अर्च्या हरि ॥ तियां जयजय बोलेछे जन । देखि दुष्टनां दाझियां मन ॥६५॥ एम थाय लीला नित्य नवी । कहे एक मुखे केम कवि ॥ नित्य तळावे विराजे नाथ । मुनि सतसंगी लइ साथ ॥६६॥ तियां थाय उत्तर भशन । करे अनेक जन दर्शन ॥ वाजे वाजित्र तियां अपार । लावे पूजा जन बहु हार ॥६७॥ लइ पीच-

कारी हरि हाथ । रमे रंगे सखासंगे नाथ ॥ वळी आपी आज्ञा अविनाश । गाओ गरबी रमो जन रास ॥६८॥ गाळे सर सतसंगी सहु । देखि राजि थाय वालो बहु ॥ ज्यारे आवे उतारे महाराज । उपडावे इंट्यो मंदिरकाज ॥६९॥ एक दिन राजि थइ नाथ । मळ्या मुनिने भरीभरी बाथ ॥ वळी जमाडे जनने आपे । एतो वात आवे केम मापे ॥७०॥ एम लीला करी बहु दन । जोइ जन थयाछे मगन ॥ कर्यो उत्सव एक मासनो । पुरीयो मनोरथ दासनो ॥७१॥ पछी प्रभुजि त्यांथी पधार्या । आवी गढडे आनंद वधार्या ॥ सुंदर वर्ष ते सारुं कहीए । चैत्रशुदी एकादशी लहीए ॥७२॥ तेदि उत्सव कराव्यो वाले । आव्या द्वारकानाथ वरताले ॥ सत्य वात नजरनी दिठी । लागे हरिजनने ए मिठी ॥७३॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्य-निष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये सच्चिदानंदस्वामिए स्तुति करी ने द्वारिकांनाथे दर्शन दिधां ने वरताल आव्या एनामे त्राणुंमुं प्रकरणम् ॥९३॥

पूर्वछायो—वळी लीला वरतालनी । कहुं एकादशीनी अनुप ॥ पोते प्रभुजि पधारिया । श्यामलियो सुखरूप ॥१॥ सुंदर समैयो आवियो । कार्तिक शुदी एकादशी ॥ आव्यो दिन उत्सवनो । कहे संतने हरि हुलशी ॥२॥ अवश्य समैयो आपणे । करवो ते वरषो वरषनो ॥ सतसंगी त्यां सहु मळे । लिये लाभ दर्श स्पर्शनो ॥३॥ एम कहिने कंकोतरी । मेलि लखिने महाराज ॥ वरताल वेहेला आवज्यो । सतसंगी सहु मुनिराज ॥४॥

चोपाइ—पछी पोते थयाछे तयार । संगे लइ सखा असवार ॥ पहेर्यां अंबर सुंदर अंगे । शोभे श्यामलो सखाने संगे ॥५॥ करे मजलेमजले मुकाम । पुरे जनना मननी हाम ॥ कारीयाणी कमियालुं गाम । आव्या आडेवे सुंदरश्याम ॥६॥ त्यांथी वालो आव्या वरताल । निर्खि जन थयाछे निहाल ॥ जन जोइ पाम्याछे आनंद । जयजय बोले जनवृंद ॥७॥ दिये दर्शन प्रसन्न नाथ । निर्खि सुख लिये सहु साथ ॥ हरि हसि जोयुं सहु सामुं । पुरी जनना मननी हामुं ॥८॥ जन जोडी उभां सहु हाथ । आपो आगन्या अमने नाथ ॥ कराविये रसोइ तमकाज । जमो महेर करिने महाराज ॥९॥ हरिए भाव भगतनो जोइ । कह्युं करो उत्तम रसोइ ॥ पछी जने भोजन बनाव्यां । जम्या जीवन ते मन भाव्यां ॥१०॥ पछी वसन भूषण पहेरावी ॥ करी आरती ते मन भावी ॥ पछी जन लाग्यां सहु पाय । रहेज्यो नाथजि अंतरमांय ॥११॥ अमे छीए नाथजि तमारां । सगां संबंधी सहु अमारां ॥ तेने कहेछे हसि जीवन । सारुं करज्यो सहु भजन ॥१२॥ एम जमे जनने उतारे । जन जमाडि कारज्य सारे ॥ कोइ चरचे चंदन उतारी । कोइ छांटे गुलाबनां वारि ॥१३॥ कोइ चोळे अत्तर आवी अंगे । कोय पहेरावे हार उमंगे ॥ कोइ तोरा गजरा फुलना । पहेरावे हार मोंघा मुलना ॥१४॥ एम लावो लिये सहु जन । प्रभु छे सहुपर प्रसन्न ॥ पछी एम बोल्या अविनाशी । सुणो सत्संगी मुनि संन्यासी ॥१५॥ जुवो राधाकृष्णनी मूरति । अमारीपण शोभेछे अति ॥ तेम नारायण लक्ष्मीपति । सारां शोभेछे धर्म भगति

॥१६॥ थयो जेदिथी एहनो स्थाप । थयां तेदिथी सहु निष्पाप ॥
एम वात करेछे महाराज । सुणे सतसंगी मुनिराज ॥१७॥ सांभळी
जन हरख्यां अपार । जयजय बोले नरनार ॥ तेदि व्रत हतुं
एकादशी । पुरी दीपमाळा तेह निशि ॥१८॥ तियां चपोरिया
अंजवाळे । नाथ सभा उभा थइ भाळे ॥ आज मळ्या मनुष्य
अपार । बहु पुरुष ने बहु नार ॥१९॥ सारा समैया सुंदर थया ।
एम कहिने हरि हसिया ॥ पछी द्वादशी पारणा करि । आवि-
बेठाछे चोतरे हरि ॥२०॥ तियां वाजित्र वाजे अपार । करे दर्शन
सहु नरनार ॥ लावे पूजा पूजवा आधार । फल फुल ने अमूल्य
हार ॥२१॥ तेणे शोभेछे श्याम मूरति । थाय उत्तर प्रश्न अति ॥
एम लीला करे भगवान । दिये दनभर दर्शनदान ॥२२॥ सर्वे
सुख लिये जन जोइ । एम करतां वीत्या दन दोइ ॥ पछी आव्यो
पुन्यमनो दन । आव्या दरशने बहु जन ॥२३॥ तेने दर्शन दिधां
दयाळे । अतिसामर्थ्ये सहित कृपाळे ॥ तेतो दर्शन करिने गया ।
सतसंगी त्यां सर्वे रह्या ॥२४॥ पछी सांझे पुरी दीपमाळ । बेठा
आसन उचे दयाळ ॥ सर्वे जन जोइ रह्या सामुं । निर्खि नाथ पुरे
हैये हामुं ॥२५॥ पछी नाथ बोल्या एम वाण ॥ सर्वे सांभळो
संत सुजाण ॥ पुरो थयो उत्सवनो दन ॥ जाज्यो ज्यांज्यां कह्युं
त्यां जन ॥२६॥ कांइक संत रहेज्यो अमसाथ । जावुं सुरत बोल्या
एम नाथ ॥ एम कहीने उभा थया वळी । आवो मळिये मंडळी
मंडळी ॥२७॥ अलवेलोजि अढळ ढळ्या । सर्वे संतने हेते शुं
मळ्या ॥ संत चाल्या सहु शिख मागी । प्रीते पाय प्रभुजिने लागी

॥२८॥ पछी पोते करीछे तैयारी । चाल्या सुरतपर सुखकारी ॥ अलबेलोजि अंतरजामी । आव्या बोचासणे बहुनामी ॥२९॥ तियां सुंदर करी रसोइ । जम्या नाथ सखा संत सोइ ॥ रही रात्य चाल्या ततकाळ । आव्या देवाणे दीनदयाळ ॥३०॥ पुंरपति सुमति छे सारो । कर्यो तेने ते घेर उतारो ॥ सहु राजि थया निजजन । करी महाराजनां दरशन ॥३१॥ सुंदर करावी सारी रसोइ । जम्या नाथ भाव तेनो जोइ ॥ करवा अनेक जीवनां काज । पछी मही उतर्या महाराज ॥३२॥ तेने तेडे आवियुं तळाव । तियां बेसि बोल्या पछी माव ॥ आंहिंथी आवशे कोण गाम । कियां करशुं आज विशराम ॥३३॥ तैये एक बोल्यो हरिजन । वाला आवो अमारे भुवन ॥ पछी मुनि एके जोड्या हाथ । हवे सिधा पधारिये नाथ ॥३४॥ बहु दिननी अर्जि छे मारी । प्रभु पुरि करो त्यां पधारी ॥ त्यांथी नाथ थया असवार । उतर्या गाम कारेलि बहार ॥३५॥ तियां कराव्यो सुंदर थाळ । जम्या दया करिने दयाळ ॥ आपी सखाने सुखडी सारी । रह्या रात्य तियां सुखकारी ॥३६॥ त्यांथी चाल्याछे दीनदयाळ । महेर करी संभार्या मराळ ॥ जाओ लावो मुनिने बोलावी । करे दर्शन संत सहु आवी ॥३७॥ पछी त्यांथी चाल्या अलबेल । चाले वेगे करे नहि वेल ॥ आव्युं अरण्ये एक सरोवर । तियां उतर्या श्याम सुंदर ॥३८॥ नाह्या नीर जोइ निरमळ । पूजा करी पिधां मिष्ट जळ ॥ पछी त्यांथी थया असवार । आव्या आमोधे प्राण आधार ॥३९॥ तियां भइ घरे दीनानाथ । सदा रहेछे जे श्यामने साथ ॥ वळी वणिक

हरजीवन । निर्खि नाथने थयो मगन ॥४०॥ पछी उभो जोडी आगे हाथ । करो भोजन रहो आंहि नाथ ॥ त्यारे श्याम कहे सांभळो जन । करावज्यो मुनिने भोजन ॥४१॥ एम कहिने चालिया स्वामी । आव्या गाम वुवे वहुनामी ॥ तियां भक्त वसे कानदास । आव्या तेने घेर अविनाश ॥४२॥ करी भोजन रजनी रह्या । तियां उत्तर ने प्रश्न थया ॥ आव्याता त्यां मोटा महीपति । निर्खि नाथने करी विनति ॥४३॥ प्रभु अमे तमारा जो छीए । घणुं घणुं शुं मुखथी कहीए ॥ तियां कविए कर्युं स्तवन । द्विज नाम ते गोवरधन ॥४४॥ सुणि नाथे कर्यो सतकार । तें कह्या एवा छे जगदाधार ॥ एम कहि उठ्या अविनाशि । सदा श्यामसुंदर सुख-राशि ॥४५॥ रह्या रात्य सुखे एह ठाम ॥ पछी आव्याछे केलोद गाम ॥ तियां पुर्यो जनमन भाव । त्यांथी आवी उतर्या तळाव ॥४६॥ सुंदर सारुं त्यां शरकरा वारि । करी पान चाल्या सुख-कारी ॥ आव्या शहेर भरुचमां श्याम । पुरी जनना मननी हाम ॥४७॥ पछी त्यार करावियां झाझ । संघे सहित उतर्या महा-राज ॥ नदी नर्मदा नामे ते सइ । स्पर्शि चरण पावन थइ ॥४८॥ घडि वेठा वालो तेने तट । तियां राजि कर्याछे खेवट ॥ त्यांथी चाल्या चतुर सुजाण । कर्यां अंकलेश्वरे मेलाण ॥४९॥ आवी पाय लाग्यो पुरपति । आज आव्या नाथ अमवति ॥ हती घणा दिवसनी हाम । आज निर्खि सर्यां मारां काम ॥५०॥ दइ दर-शन तेने दयाळ । पछी जम्या नाथ ने मराल ॥ पछी वेल्यपर पोढ्या श्याम । रह्या रात्य वालो एह गाम ॥५१॥ थयुं सवार

चालिया संत । संघमेळा शोभे भगवंत ॥ कहे सखाने श्रीभगवानें । हालो हवे जाइए हिंदुस्थान ॥५२॥ सुंदर जनमभूमि अमारी । एम कहे सखाने सुखकारी ॥ एवी वात कहेतां वाटमांइ । आवी नदी उतरिया त्यांइ ॥५३॥ करी स्नान पूजा एह ठाम । सुंदर साधु जमि चाल्या श्याम ॥ शोभे सखासंगे वालो आप । निरखि नरनारी थाय निष्पाप ॥५४॥ त्यांथी आविछे एक तलाइ । शोभे वृक्ष त्यां सुंदर छाइ ॥ तियां भद्र थया भगवान । दियां दासने दर्शनदान ॥५५॥ त्यांथी चालिया दीनदयाळ । आव्या नाथजि गाम कोशाल ॥ आवी उतर्या वाटिका जोइ । तियां करिछे आपे रसोइ ॥५६॥ कर्यां सुंदर सुरण शाक । घणे घृते पकाविया पाक ॥ आपे जमि जमाडिया जन । रह्या रजनी त्यां भगवन ॥५७॥ तियां आव्या सुरतना वासी । नरनारी जे प्रकट उपासी ॥ रथ वेल्य लाव्या घणी गाडी । जेम उमंगे मेघ अपाडी ॥५८॥ पूर्वछायो—कहुं लीला हुं केटली । एक जिभे जश अपार ॥ अनंत लीला लालनी । कोय नर न पामे पार ॥५९॥ पछी त्यांथी पधारिया । उतर्या तापीतीर ॥ संगे सहित श्यामळो । नाह्या निरमळ नीर ॥६०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रे वरताल्ये प्रबोधनीनो उत्सव कर्यो एनामे चोराणुंमुं प्रकरणम् ॥९४॥

पूर्वछायो—सुंदर शहेर सुरतना । सतसंगी सर्व सुजाण ॥ प्रभु त्यां पधारिया । जनहेते जीवन प्राण ॥१॥ चोपाइ— पछी त्यांथी चालिया दयाळ । दिठि वाटे वाटिका विशाळ ॥ जोइ

जायगा सुंदर सारी । वहे पासे निरमळ वारि ॥२॥ तियां विविध्यनां वेलि वन । विजां जनने रहेवा भुवन ॥ तियां उतरिया अविनाश । आव्या दरशने बहु दास ॥३॥ लाव्या हार पूजा बहुपेख । आव्या जन जेम सिंधुलेख ॥ करी पूजा लागे सहु पाय । वाला आवा रहेज्यो उरमांय ॥४॥ एम स्तवन करे बहु जन । कहे भले आव्या भगवन ॥ आज अमपर अढळ ढळ्या । बहु दनना वायदा वळ्या ॥५॥ एवी सांभळी दासनी वाणी । हेते बोलाव्या पोताना जाणी ॥ पछी जने कराव्यां भोजन । जम्या भाव जोइ भगवन ॥६॥ जम्या सरा बहु मुनिजन । पछी थइ संध्या वीत्यो दन ॥ रह्या रात्य सुखे एह ठामे । पछी शुंशुं कर्युं सुखधामे ॥७॥ पोढि जागिया जीवनप्राण । करवा बहु जीवनां कल्याण ॥ कर्यो नित्यविधि ते दयाळे । दयासिंधु दीनप्रतिपाळे ॥८॥ त्यांथी उठ्या पोते भगवान । दिधां दासने दर्शनदान ॥ पछी जन लाव्या सुखपाल । सुंदर दर्पणे दिसे विशाल ॥९॥ तेणे बेठा पछी बहुनामी । अलबेलोजि अंतरजामी ॥ वाजे वाजिंत्र आगे अपार । धायां दरशने सहु नरनार ॥१०॥ धीरे धीरे धरे पग भोइ । जन मगन थया नाथ जोइ ॥ पछी शिवालय गया सुजाण । करवा बहु जीवनां कल्याण ॥११॥ त्यांथी वळ्याछे दीनदयाळ । कह्युं जन थयो प्रभु थाळ ॥ हति रसोइ नजिक पास । जने जमाडिया अविनाश ॥१२॥ पछी प्रेमेशुं पूजिया नाथ । सुंदर वस्त्र पहेराविया हाथ ॥ चर्च्या चंदन अत्तर भारी । अर्पे हार आरती उतारी ॥१३॥ पछी आगे उभा जोडि हाथ । जयजय बोले मुखे

गाध ॥ पूजि नाथ लिधो लावो भारे । पछी प्रभुजि आव्या उतारे ॥१४॥ तियां शोभे सुंदर आंबली । घणि घाटि छे छांया जो भली ॥ तियां बेठा आवी बहुनामी । अलबेलो जे अंतरजामी ॥१५॥ कहे मुनिप्रत्ये भगवंत । जमि सज्ज थाओ सहु संत ॥ आज जावुंछे शहेरमां सहुने । देवा दर्शन जन बहुने ॥१६॥ एवी वात करी ज्यारे वाले । मानिलिधि ते सहु मराले ॥ त्यांतो त्यार थयांतां भोजन । जमि सज्ज थया मुनिजन ॥१७॥ एम करतां वीति घडी चार । आव्यो सामो शहेरसरदार ॥ तेनुं नाम अर्देशरजि छे । अतिडायो जाते पारशि छे ॥१८॥ मोटा फुराणी पंडित संगे । आव्यो तेडवा अतिउमंगे ॥ रथ वेल्य पालखी पेदळ । बहु वाजित्र संगे सबळ ॥१९॥ आवी लाग्यो प्रभुजिने पाय । निर्खि हर्ख्यो अति मनमांय ॥ पछी अलबेलो अढळ ढळ्या । नाथ बाथ भरी तेने मळ्या ॥२०॥ नाथ कहे सुखी छो तन मने । कहे सुखी हुं आज दर्शने ॥ बहुदिननी जोतोतो वाट । वाला तमारा दर्शनमाट ॥२१॥ बहु वाण्युं तमे अमसाथे । आज महेर करी मुजमाथे ॥ जेम आव्याछो आज लहेरमां । तेम नाथ पधारो शहेरमां ॥२२॥ करे दर्शन सहु नरनार । थाय बहु जीव भवपार ॥ नाथ कहे सारुं चालशुं त्यांइ । पण रहेवा रुडुं बहु आंइ ॥२३॥ पछी तर्त थया असवार । चाल्या सुरत शहेरमोझार ॥ आगे पलटण पाळा अपार । बिजा मनुष्य हजारो हजार ॥२४॥ वाजे विविधनां वाजां वळी । ढोल त्रांसां कासां ने वांसळी ॥ भेरी भुंगळ रणशिंगां तुरी । रही शरणायुं स्वर पुरी ॥२५॥ थाय घोर नगा-

रांनी घणी । बहु शोभे असवारी बणी ॥ चाले धीरेधीरे पग धरे । जुवे जन तेनां मन हरे ॥२६॥ शोभे श्यामळो सुंदर घोडे । सारा सखा बीजा बहु जोड्ये ॥ शोभे सुरचाल श्वेत अंगी । शिशे रेटो कसुंबी सोरंगी ॥२७॥ ढोळे चमर तेपर दास । शोभे अतिरुडा अविनाश ॥ केडे रथ वेल गाडी घणी । बहु शोभा पालखिनी बणी ॥२८॥ एम शोभेछे बहु समाज । चाल्या मुनिसंगे महाराज ॥ विजां बहु जन संगे सुजाण । चाल्या जेम उलट्यो मेराण ॥२९॥ चडी गर्द ढंकाणो गगन । जेम घटा काढि चड्यो घन ॥ एवीरीत्ये प्रभुजि पधार्या । जनने मन मोद वधार्या ॥३०॥ आव्या शहेरमां सुंदर श्याम । धायां दर्शने पुरुष ने वाम ॥ आवी उभा छे बहु बजार । लेखुं न थाय लाख हजार ॥३१॥ कैंक चड्यां अटारी झरुखे । कैंक गढ घर वळी गोखे ॥ पहेरी नीली पीळी लाल साडी । श्वेते शोभे जेम फुलवाडी ॥३२॥ जेम व्योमे विमाननी हार । एम उंचां चड्यां नरनारा ॥ हाथ जोडी बोले एम जन । जयजय नाथ धन्यधन्य ॥३३॥ भले पधारिया तमे नाथ । आज सहु अमे थयां सनाथ ॥ तेनी वंदना मानी मुरार । आव्या उतारे वाडीमोझार ॥३४॥ पछी बेठा अगाशिए आप । निर्खि बहु जन थया निष्पाप ॥ देतां दर्शन आथम्यो दिन । पछी भूधरे कर्यां भोजन ॥३५॥ जमी पोढिया प्राण आधार । वीति रजनी थयुं सवार ॥ त्यारे जागिया जगजीवन । दिधां सहु जनने दर्शन ॥३६॥ पछी हिंडोळो सुंदर सार । लाव्यो भावे भगत सुतार ॥ तेउपर बेठा अविनाश । निर्खि मगन थयां निजदास ॥३७॥

तियां वाजे वाजिंत्र अपार । जेजेशब्द बोले नरनारव ॥ गान ताने गाय गुणिजन । करे मुनिजन कीरतन ॥३८॥ आवे लोक हजारे-हजार । करे दरशन नरनारव ॥ थाय रसोइ सुंदर सारी । जमाडे जन पंक्ति वेसारी ॥३९॥ अति आनंद उत्सव थाय । बहु हर्ष-भर्या दन जाय ॥ एम करतां वीत्या दन दोइ । बोल्यो पुरपति राजि होइ ॥४०॥ बहु मतपंथ छे संसार । तेतो दाम ने वामना थार ॥ आतो धन त्रिया दोय त्यागी । जेनि लगनि साहेबशुं लागी ॥४१॥ आवा संत नथी जगमांय । एनां दरशन कहो केम थाय ॥ महेर करीए आंहि पधारे । नहितो अवश्य जावुं त्यां मारे ॥४२॥ एवो भाव भूपतिनो जाणी । पोते पधार्या शारंग-पाणी ॥ अति आदर दइ राजन । पुछ्या पुछवा जेवा जे प्रश्न ॥४३॥ तेनो उत्तर दिधो दयाळ । सुणि राजि थयोछे भूपाळ ॥ कही संप्रदाय उद्धवी रीत्य । लखिलिधि राये करी प्रीत्य ॥४४॥ पछी बहु करी सनमान । पधराव्या पाछा भगवान ॥ बिजा राजा रहे पुरमांइ । प्रभु पधारिया वळी त्यांइ ॥४५॥ तेणे अति कर्युं सनमान । भावे भरि पूज्या भगवान ॥ चुवा चंदन गुलाब वारी । आप्युं अत्तर सुगंधि भारी ॥४६॥ तेणे पूजि पछी जोड्या हाथ । करी स्तवन नामियुं माथ ॥ कहे भले पधार्या महाराज । थया पावन सहु अमे आज ॥४७॥ एम करी विनति भूपाळ । पाछा पधरावीया दयाळ ॥ पछी शिरपाव छाब भरिने । लाव्या उतारे आप्या हरिने ॥४८॥ वळते दिनस अरदेशरे । प्रभु पधराव्या निजघेरे ॥ सर्वे मुनिसहित महाराज । पधराव्या समारी समाज

॥४९॥ दीप मशालो मेताबु वाशी । बहु काच हांडियो प्रकाशी ॥
मध्ये ढोलियो सुंदर ढाळी । तेपर पधराव्या वनमाळी ॥५०॥ पछी
पूजिया दीनदयाळ । त्यारपछी पूजिया मराळ॥ पछी थयां उत्तर ने
प्रश्न । कर्या संते पछी कीरतन ॥५१॥ सुणि राजि थया सहु जन ।
पछी यांथी चाल्या भगवन ॥ आवी उतारे रजनी रह्या । जमि सवारे
सावदा थया ॥५२॥ आव्या वळाववा सहु मळी । बहु गाजते वाजते
वळी ॥ धीरेधीरे देता दरशन । आव्या पुरबहारा भगवन ॥५३॥
बेठा बाग रस्तुमां बे घडी । आपी अर्देशरने पाघडी ॥ पछी तर्त
थया असवार । आव्या गाम कोशाल मोझार ॥५४॥ रही रात्य
बेठा रथे राज । खांते खेडवासारु महाराज ॥ आपे सारथि थइ
सुजाण । कर्या अंकलेश्वरे मेलाण ॥५५॥ त्यांथी नर्मदा उतरिया
नाथ । पछी वेरियो मुनिनो साथ ॥ पोते आविया केलोद गाम ।
रही रात्य त्यां चालिया श्याम ॥५६॥ आव्या आमोदमां दया
करि । जम्या सखासहित श्रीहरि ॥ पछी तर्त करीछे तैयारी ।
चाल्या जनतणा हितकारी ॥५७॥ आव्या कारेली गामे कृपाळु ।
मही सहि उतर्या दयाळु ॥ पछी रह्या वदलपुरे रात्य । त्यांथी
पधारिया परभात्य ॥५८॥ आव्यां आडां खंभात्यनां जन । तेने
दइ चाल्या दरशन ॥ त्यांथी आव्या गुडेले गोपाळ । कर्या आपे
त्यां शाक रसाळ ॥५९॥ जमी जमाडिया निजजन । पछी त्यांथी
चाल्या भगवन ॥ आवी रात्य धोलेरामां रह्या । त्यांथी कारी-
याणिये आविया ॥६०॥ एम करी बहुनां कल्याण । आव्या गढडे
श्याम सुजाण ॥ सारा वरषमां सुखराशी । मागशरशुदी एकादशी

॥६१॥ तेदि आविया सुरत जइ । जन बहुने अभयदान दइ ॥ कर्यो दिगविजय जगमांइ । खोटा गुरु रह्या खत्ता खाइ ॥६२॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीमहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिचरित्रे महाराज सुरत पधार्या ने अर्देशरले पाव आपी एनामे पंचाणुमुं प्रकरणम् ॥ ९५ ॥

पूर्वछायो—उत्सव नित्य अतिघणा । थाय अहोनिश आनंद ॥ तापत्रय तियां नहि । जियां स्वामी राजे सुखकंद ॥१॥ सुंदर ऋतु सोयामणि । वळी वरतियो वसंत ॥ अतिराजि अलबेलटो । दिये दासने सुख अत्यंत ॥२॥ वासी वालाक देशनां । जन निरमळ जेह ॥ दया करी तेने दर्शननी । जोइ सत्संगिनो सनेह ॥३॥ मिष लइ जन जाननुं । चालिया श्याम सुजाण ॥ पूरण ब्रह्म पधारिया । करवा कोटिनां कल्याण ॥४॥ चोपाइ—सोंख्या जानमां सुंदरश्याम । करवा अनेक जननां काम ॥ पहोर एकमां परियाण कीधुं । गाम सघळुं जमाडि लीधुं ॥५॥ पछी चोंपेथी चलावी जान । चाल्या भेळा पोते भगवान ॥ किधो मालपुरामां मुकाम । त्यांथी पहोल्या पिठवडी गाम ॥६॥ आव्या सतसंगी सर्वे सामैये । अतिहेत माय नहि हैये ॥ बाल जोवन ने वृद्ध वळी । आव्या सामा वालाने सांमळी ॥७॥ गातेवाले पधराव्या घेर । करी सेवा सारी रुडिपेर ॥ सुंदर सारी करावी रसोइ । जम्या नाथ भाव तेनो जोइ ॥८॥ पछी जमाड्यो जननो साथ । उभा हरि आगे जोडी हाथ ॥ कहे धन्यधन्य दीनदयाळ । भलि लिधि अमारी संभाळ ॥९॥ करी मोटी अमरपर महेर । प्रभु

प्रेमे पधारियां घेर ॥ तमे बरद पाळ्युं बहुनामी । छो पतितना पावन स्वामी ॥१०॥ एवां सुण्यां दासनां वचन । बोल्या प्रभुजि थइ प्रसन्न ॥ नोतुं आंइ आव्यानुं परियाण । आव्या जोइने तमारी ताण ॥११॥ एम कही हेतनां वचन । बहु राजि कर्या निजजन ॥ पछी पोढिया, प्राणआधार । वीति रात्य ने थयुं सवार ॥१२॥ त्यारे उठ्या आपे अविनाश । थया रथी ग्रहि कर राश ॥ चाल्या वाटे आवे गाम घणां । करे दर्शन जन हरितणां ॥१३॥ एम देतां दरशन दान । करे जन मगन भगवान ॥ पछी पहोत्या भटवद्र गाम । रह्या रात्य सुखे तियां श्याम ॥१४॥ करी विवाह वळ्या अविनाशि । श्याम सुंदरवर सुखराशि ॥ आवे आडां वाटे जन बहु । करे नाथनां दर्शन सहु ॥१५॥ त्यांथी रह्या वावेरामां रात्य । दइ दर्शन चाल्या प्रभात्य ॥ आव्या गोरडके करी महेर । भक्त चांदुमांतरांने घेर ॥१६॥ करी रसोइ जमाड्या जन । जम्या भावे पोते भगवन ॥ त्यांथी चाल्या चतुर सुजाण । कर्यो पिठवडीए मेलाण ॥१७॥ तियां मूळो भगो बोल्या मळी । हिरो हरजि भायो रुडो वळी ॥ कहे रहो यां दन दोय चार । करे दर्शन सहु नरनार ॥१८॥ बहु दहाडे पधार्याछो तमे । नहि जावा दैये हरि अमे ॥ एवी सांभळी जननी वाण । पण न मान्युं चाल्या सुजाण ॥१९॥ चाल्या राततणा चारे जाम । पाछा आव्या मालपरे गाम । तियां रुडां कराव्यां भोजन । आपे जमी जमाडिया जन ॥२०॥ पछी आव्या गढपुर गाम । करी अनेक जननां काम ॥ जेजे जने जोयाछे जीवन । ते न जाय जमने भुवन ॥२१॥ दइ अनेकने अभ-

यदान । पाछा पधारिया भगवान ॥ जेजे कर्तव्य छे हरितणुं । तेमां जाणो कल्याण आपणुं ॥२२॥ एम करतां वीत्या कांइ दन । चाल्या गुजरात्ये भगवन ॥ चाल्या गढडेथी गिरिधारी । आव्या सारंगपुर सुखकारी ॥२३॥ सुंदरियाणे शिरामणि करी । रह्या रात्य वागडमां हरि ॥ कंथारीये करीने भोजन । रह्या शियाणिमां भगवन ॥२४॥ त्यांथी तावी आवी हरि रह्या । पछी करी देव-ळिये दया ॥ तियां आव्या दरशने दास । नयणे निरखवा अवि-नाश ॥२५॥ तेने दर्शन दइ दयाळ । त्यांथी चाल्या पछी तत-काळ ॥ आव्या ददुके देवाधिदेव । करी हरिजने बहु सेव ॥२६॥ पछी त्यांथी आव्या भळियावे । तियां तेड्या मुनि भरी भावे ॥ हरिजने जमाड्या जीवन । पछी जम्या सखा मुनिजन ॥२७॥ रही रात्य चाल्या भगवान । देता दासने दर्शनदान ॥ आव्युं अरण्ये एक तळाव । तियां जम्या मनोहर माव ॥२८॥ पछी अमदावादमां आव्या । घणुं जनतणे मन भाव्या ॥ फुलदोलना उत्सव माथे । आव्या मुनि ने महाराज साथे ॥२९॥ हेते प्रीते जमाडिया जने । शाक पाक सुंदर भोजने ॥ पछी आव्यो हुतासनी दन । रम्या सखासंगे भगवन ॥३०॥ सारा सुंदर रंग मगाव्या । घणा माट घडा भरी लाव्या ॥ तेतो हरिए लइ लिधा हाथे । ढोळ्या सर्वे मुनिजन माथे ॥३१॥ पछी उपर नाख्यो गुलाल । तेणे सखा थया रंगे लाल ॥ धन्य शोभेछे संतमंडळी । नाखे रंगभिनो रंग चळी ॥३२॥ खुब खांतिले मचाव्यो खेल । वाळी रसिये रंगनी रेल ॥ पछी अलबेलो अढळ ढळ्या । सर्वे मुनिने महाराज मळ्या

॥३३॥ करी उत्सव श्याम सधाव्या । अविनाशी असलाली आव्या ॥ तियां भक्त वसे वेणीभाइ । जम्या श्याम तियां सुखदाइ ॥३४॥ पछी जमाडिया मुनिजन । सर्वे लोके कर्यां दरशन ॥ पछी त्यांथी चाल्या भगवन । आव्या जेतलपुरे जीवन ॥३५॥ त्यांथी चालिया लाडिलो लाल । आव्या वालमजि वरताल ॥ तियां दासने दर्शन दिधां । वहु जन कृतारथ किधां ॥३६॥ देश देशना आव्याता संघ । हरिभक्त अंतरे अनघ ॥ तेने दर्शन दइ दयाळ । लिधि सर्वे जननी संभाळ ॥३७॥ सर्वे सामुं जोयुं अमि नेणे । वळी बोलाविया मीठे वेणे ॥ सहु जन ते मगन थया । वियोग दुःख विसरी गया ॥३८॥ पछी हरिने पूजिया हेते । वळी जमाड्या पूरण प्रीते ॥ नित्ये नयणे निरखि नाथ । सुख जोइ सुख लिये साथ ॥३९॥ कोइ चंदन चरचे घशी । कोइ हार पहेरावेछे हशी ॥ कोइ अत्तर चरचे आवी । लागे पाय अंबर पहेरावी ॥४०॥ कोइ अर्पे आभूषण अंग । कोइ करे आरती उमंग ॥ कोइ छापेछे छातिये पाव । कोइ भेटे भरी जनभाव ॥४१॥ एम पुरे मनोरथ मनना । वाळे खंग खोयला दनना ॥ करतां प्रभुजिने परसन्न । आवियो रामनवमीनो दन ॥४२॥ रह्यां व्रत नरनारी जन । जाणी प्रभु जनमनो दन ॥ दशमी दने मुहूर्त जोइ । दिधि सीतारामने जनोइ ॥४३॥ तियां जमाडिया विप्रजन । आप्यां सुंदर सारां भोजन ॥ वेदविधिए कर्युं ए काम । धर्मरक्षक सुंदरश्याम ॥४४॥ करी अलवेलो एटलुं काज । आव्या गढडे श्रीमहाराज ॥ सुणे सहु कथा सुखराशी । करी लीला ते कही प्रकाशी

॥४५॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रे अमदावाद फुल्दोलनो उत्सव करीने पाछा गढडे पधार्या एनामे छनुमु प्रकरणम् ॥९६॥

पूर्वछायो—लखुं लीला वळी लालनी । जे वाले करी वरताल॥ कहेतां चरित्र नाथनां । मारे अंतरे आवे वहाल ॥१॥ वालो कहे पंचपंचनी । मळी मंडळी चालो मराळ ॥ वाटे जनने जाळज्यो । दया रासि दले दयाळ ॥२॥ कइकवार अमे कह्युं । तमे सांभळियुं सोवार ॥ कामपडे ते वातनो । नथी रहेतो उर विचार ॥३॥ एम कहीने चालिया । रह्या रात्य ते गांफ गाम ॥ त्यांथी चाल्या चोंपस्युं । कर्यो वरताले विशराम ॥४॥ चोपाइ—आव्या वरताले विश्वआधार । करवा लाडिलो लीला अपार ॥ सर्वे संतने कह्युं वचन । तमे आवज्यो उत्सव दन ॥५॥ एम करतां उत्सव आव्यो । सर्वे संततणे मन भाव्यो ॥ कहे महाराज तेडावो मुनि । हवे छुटिछे संत सहुनी ॥६॥ आव्या संत सरवे सांभळी । हतीं गामोगाम जे मंडळी ॥ आवी लाग्या प्रभुजिने पाय । नाथ निरखि हरख न माय ॥७॥ कहे नाथ आव्या भले संत । करो उतारा जोइ एकांत ॥ पछी बहु संत उतर्या बहार । कैक उतर्या मंदिर मोझार ॥८॥ करे दर्शन प्रसन्न नाथ । लिये सुख सहु जन साथ ॥ थाय मासुक मोदक सारा । जमे जन प्रभु पीरसनारा ॥९॥ करे मनवाल्य मोदक लइ । संत शान करे मौन रइ ॥ पछी बोलिया राजअधिराज । एम मौन न रहेवुं महाराज ॥१०॥ जेजे जोइए ते मागिने लेवुं । पण शान करीने न कहेवु ॥ एवी सांभळी वालानी

चात । सर्वे संत थया रळियात ॥११॥ एम जमाडी जनपंगति । कर्या मुनिने मगन अति ॥ पडी सांझ पुरी दीपमाळ । वेठा उंचे आसने दयाळ ॥१२॥ आव्यां बुरानपुरनां जन । करवा कृपाळुनां दरशन ॥ लाव्या फर्तुवि रेटो रूपाळो । छेडाकोरे सोनेरी शोभाळो ॥१३॥ ते बंधाव्यो महाराजने माथे । कर्यां दर्शन सहु जनसाथे ॥ बहु बपोरिया तियां बळे । जाणुं श्वेतद्वीप झळमळे ॥१४॥ तियां वेठा वालो वनमाळी । अति शोभेछे सभा रूपाळी ॥ थाय उत्तर ने प्रश्न अति । सुख आपे सुखमय मूरति ॥१५॥ पछी पधार्या पोढवा नाथ । सखा एकांतिक लइ साथ ॥ ज्यारे जागिया जगजीवन । दिधां दास सहुने दर्शन ॥१६॥ पछी बोलिया प्राणआधार । पुरो अन्नकोट सुंदरसार ॥ पछी जने पुर्यो अन्नकोट । शाक पाकनी न राखी खोट ॥१७॥ करी आरती अन्नकोट तणी । बनी शोभा जाय नहि भणी ॥ तियां जमिया जीवनप्राण । पछी जमाड्या संत सुजाण ॥१८॥ एम लीला करे अविनाश । जोइ सुख लिये सहु दास ॥ वसे वडोदरे एक जन । तेनुं नाम छे जगजीवन ॥१९॥ तेणे प्रेमे कराव्यो पोशाग । सारो सोनेरी बुट्ट सुवाग ॥ तेडी उतारे जमाड्या नाथ । पछी पोशाग पहेराव्यो हाथ ॥२०॥ पहेरी पोशाग प्राणजीवन । दिधां सहु जनने दरशन ॥ एम करे नित्य लीला नवि । केम कही शके तेने कवि ॥२१॥ थाय उत्सव ते अहोनिश । दिये दासने सुख हमेश ॥ पछी आव्यो एकादशी दन । नाम प्रबोधनी ते पावन ॥२२॥ तेदि उत्सव कर्यो आनंदे । सुख लिधुं सहु जनवृंदे ॥ पछी रह्या दन दोय चार । आप्यां सं-

तने सुख अपार ॥२३॥ अलबेलोजि अढळ ढळ्या । सर्वे मुनिने
नाथजि मळ्या ॥ थयो सुंदर सारो समैयो । तेतो मुखथी न जाय
कहीयो ॥२४॥ आप्युं सुख हरिए हुलशी । कार्तिकशुदि कहीए
एकादशी ॥ तेदि उत्सव करी दयाळ । पछी पधार्या देश पांचाल
॥२५॥ आव्या गढडामांहि गोविंद । सुखदाय स्वामी सहजानंद ॥
थया थोडाघणा पछी दन । कहुं हवे जे कर्युं जीवन ॥२६॥ एक
सोरठ देशमां जन । नाम हेमतसिंह पावन ॥ जेने प्रीत घणी
प्रभुमांइ । स्वामी विना वहालुं नहि कांइ ॥२७॥ करी तन धन
कुरबाण । थइ रह्या प्रभुना वेचाण ॥ भक्त अति एकांतिक अवल ।
भुले नहि प्रभुजिने पल ॥२८॥ निजघेर प्रभु पधरावी । हुतास-
नीनी लीला करावी ॥ अतिहेते कराव्यो समैयो । तेतो मुखथी न
जाय कहीयो ॥२९॥ सर्वे रीत्ये राजि करी राज । करी लिधुंछे
पोतानुं काज ॥ ज्यारे सर्वे काज सुधार्युं । त्यारे मनमां एम
विचार्युं ॥३०॥ जे कारणे आ मनुष्यदेह । तेतो किधुंछे सर्वे तेह ॥
रही एक मने अभिलाष । करे पुरी जाउं प्रभुपास ॥३१॥ पछी
चाल्या त्यांथी झिणोभाइ । आव्या गढडे नाथ हता त्यांइ ॥अ-
तिहरखे निरख्या नाथ । पछी बेठा पासे जोडी हाथ ॥३२॥ पछी
हेते हरिए बोलाव्या । झिणाभाइ भले तमे आव्या ॥ त्यारे झि-
णोभाइ कहे महाराज । आव्योछउं मनोरथे आज ॥३३॥ पुरो
करो मारो मनोरथ । करवा प्रभु तमे छो समर्थ ॥ कहुं जीरण-
गढने मांइ । करो मंदिर सुंदर त्यांइ ॥३४॥ तेमां सारी मूरति
बेसारो । करो पूरो मनोरथ मारो ॥ विजि पण एटली छे आश ।

प्रभु राखिये तमारे पास ॥३५॥ कहे नाथ आप्यो कोल एह । थाशे तमे जे धार्युंछे तेह ॥ एम वात करीने दयाळ । पछी जम्याछे सुंदर थाळ ॥३६॥ आपी झिणाभाइने प्रसादि । जेने इच्छेछे भव ब्रह्मादि ॥ पछी झिणाभाइ भेळा संत । मुक्या मंदिर करवा धीमंत ॥३७॥ तेह दिवसे धोलेरेथकी । आव्या भक्त पुंजोभाइ नकी ॥ तेणेपण जोड्या आवी हाथ । मारी विनति सुणिये नाथ ॥३८॥ एक धोलेरे मंदिर कीजे । सहु जनने आनंद दिजे । एवुं सांभळिने बोल्या नाथ । लियो मेलिये मुनि तमसाथ ॥३९॥ मेल्या बेउ ठेकाणे मराल । मंदिर थावा लाग्यां ततकाळ ॥ तियां संत जाय कइ आवे । नित्य खबर मंदिरनी लावे ॥४०॥ थोडा दहाडामां मंदिर थाशे । एवी वात करे प्रभुपासे ॥ एवुं सांभळी उत्तम कहेछे । मारे पण ए घाट रहेछे ॥४१॥ करो मंदिर जो तमे आंइ । थाये राजि अमे बेन भाइ ॥ तेनेपण कह्युं एम नाथे । एतो करावशुं अमो हाथे ॥४२॥ एम कहि मंदिर आदर्यां । मास थोडाकमां पुरां कर्यां ॥ थयुं धोलेरे मंदिर पहेलां । कहाव्युं वाला आवो वेला वेला ॥४३॥ हता वाल्यमजि वरताल । आव्या तेडवा तियां मराल ॥ कह्युं थयुं मंदिर समापति । आवी पधरा-विये मूरति ॥४४॥ एवुं सांभळी चालिया श्याम । आवी रह्या गलियाणे गाम ॥ त्यांथी नाथ आव्याछे पिपलि । राजि थया दादोभाइ मलि ॥४५॥ त्यांथी आव्या धोलेरे महाराज । मूर्ति स्थापन करवा काज ॥ सर्वे संघ ने साधु छे साथ । एवी रीत्ये पधारिया नाथ ॥४६॥ सारुं वरष सुंदर कहीए । वैशाकशुदी तेरश

लहीए ॥ सारो सुंदर ए शुभदन । तेदि पधराव्या मदनमोहन ॥४७॥ कर्यो सुंदर सारो समैयो । तेतो न जाय मुखथी कहीयो ॥ जम्या ब्राह्मण ने हरिजन । विजानेपण आपियुं अन्न ॥४८॥ करी उत्सव ने नाथ चाल्या । जइ गढडे दर्शन आल्यां ॥ पछी गयाता गटालि गाम । भक्त आंनानुं करवा काम ॥४९॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्म-प्रवर्तनश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणि-मध्ये वैशाखशुदी तेरशने दिवस मदनमोहनजिनी प्रतिष्ठा करी एनामे सत्ताणुमु प्रकरणम् ॥९७॥

पूर्वछायो—त्यारपछी जेजे कर्युं । कहुं सांभळज्यो सहु संत ॥ थोडेघणे दने करी । रुडो वरत्यो ऋतु वसंत ॥१॥ सुंदरियाणे शिरोमणि । सतसंगी शेठ सुजाण ॥ जक्तविरक्त भक्त भला । करुं तेनां शुं हुं वखाण ॥२॥ चोपाइ—धन्य भक्त जक्तथी उदासी । त्रोडी सहुशुं भज्या अविनाशी ॥ एवी साची भगति साभळी । सर्वे सगां कुटुंबी उठ्यां वळी ॥३॥ कहे आपणे वैष्णवी जन । करिये वल्लभकुळनुं भजन ॥ तेहमांहि ते न्यून शुं दिठुं । जे नवा धर्ममां मन वेठुं ॥४॥ पछी सत्संगी बोल्याछे तैये । नवो धर्म एने केम कहीये ॥ एतो धर्म छे जुनो अनाद्य । सहु वर्तेछे शास्त्रमर्याद ॥५॥ आपणानुंतो नथी ठेकाणुं । तमे जाणो ने हुंपण जाणुं ॥ काम क्रोध लोभ मोह वळी । तेने सहुने मुक्याछे गळी ॥६॥ गीतामां जे कह्या नरकद्वार । तेमां वरते ए वदाकार ॥ माटे एमांते कांइ न दिठुं । त्यारे सत्संगमां मन वेठुं ॥७॥ एवुं साभळी सगा कुटुंन । सर्वे मळीने राख्या छे सम ॥ एने आपणे नहि वे

वार । आजथी ए करो नात्य वहार ॥८॥ तेनें वीतिगयां पट वर्ष । तोय मेल्यो नहि अमरप ॥ गया सुधामे तेहनो तात । त्यारे न तेडि नोतरे नात ॥९॥ पछी आव्याछे प्रभुजि पास । शेठ वनो-पुंजो हरिदास ॥ आवी करी हरिने विनति । प्रभु पधारिये प्राण-पति ॥१०॥ सर्वे संग लइ मुनिसाथ । सखासहित पधारिये नाथ ॥ पछी संत संगे लइ श्याम । हरि आव्या सुंदरियाणे गाम ॥११॥ सर्वे अयोध्यावासि छे संगे । प्रभु पधार्या अति उमंगे ॥ गातेवाते तेडिलाव्या घेख । करी सेवा सारी वहुपेख ॥१२॥ सुंदर भोजन व्यंजन करी । अतिहेते जमाडिया हरि ॥ पछी मोतैया मोदक लइ । नाथे जन जमाडिया जइ ॥१३॥ वहुवहु करी मनुवार । फर्या पंगत्यमां पंचवार ॥ एम नित्ये जमाडेछे नाथ । जमे जन ते हरिने हाथ ॥१४॥ वहुवहु दिये दरशन । अति अलबेलो छे प्रसन्न ॥ वहु प्रश्न ने उत्तर थाय । संत रमे रास गीत गाय ॥१५॥ पछी आवी वसंतपंचमी । सुखदायक सहुने गमी ॥ लाव्या रंग सोरंग गुलाल । लइ त्रांसलि उठिया लाल ॥१६॥ नाखे रंग रंगे सखासाथ । अति आपे रंगाणाछे नाथ ॥ पछी लइ गुलालनी झोळी । फेंके फांडुं रमे हरि होळी ॥१७॥ रंगे रमिने आव्या उतारे । आप्यां वस्त्र जनने तेवारे ॥ आपे जमिने जन जमाड्या । अति दासने हर्ष पमाड्या ॥१८॥ एम उत्सव करी दयाळ । आव्या महाराज ते भेंशजाळ ॥ रही रात्य पधारिया श्याम । आव्या नागडके लोये गाम ॥१९॥ त्यांथी घोटाद आव्या वहुनामी । जम्या संत पोते वळी स्वामी ॥ पछी आव्या गढडे गोविंद । आपी सहु जनने आनंद

॥२०॥ त्यारपछी थोडेघणे दन । चाल्या गुजरदेशे जीवन ॥ करी मजलेमजले मुकाम । चाल्या गुरुमां सुंदर श्याम ॥२१॥ आव्या अमदावाद दयाळ । संगे जनसमूह मराल ॥ आव्या सत्संगी सहु सामैये । बनि शोभा जाय नहि कैये॥२२॥ बहुविध्यनां वाजां त्यां वाजे। आव्यां लोक दरशन काजे ॥ चारे आश्रम ने वर्ण चार । आव्या दरशने नरनार ॥२३॥ गातेवाते पधार्या महाराज । कैंक जननां करवा काज ॥ आवी उतर्या मंदिरमांइ । नरनारायण राजे त्यांइ ॥२४॥ सतसंगी सांख्ययोगी संत । उतर्या भक्त ने भगवंत ॥ कर्यां सुंदर सारां भोजन । जम्या जन ने भावे जीवन ॥२५॥पछी पोढिया जीवनप्राण । जाग्या सुखे सवारे सुजाण ॥ जाग्या प्रभुजि प्रभातकाळे । कर्यो नित्यविधि त्यां दयाळे ॥२६॥ पछी चोतरे पाट ढळावी । तेहउपर बेठाछे आवी ॥ जोयुं अमृतदृष्टिए आप । हर्या जनतणा तनताप ॥२७॥ पछी जन प्रभुपूजा काज । लाविया बहुविधि समाज ॥ तेणे पूजिया प्राणआधार । कंठे आरोप्या सुंदर हार ॥२८॥ घेरि सुगंधे गुलाब फूल । तोरा गजरा तेना अमूल्य ॥ ते लइ अर्प्याछे हरिने अंगे । पछी पाय लाग्याछे उमंगे ॥ ॥२९॥ एम लिये लानो वळी जन । दिये दन सारो दरशन ॥ वळी आवेछे पुरना जन । करवा कृपानिधिनां दर्शन ॥३०॥ कैंक आविने पुछे प्रशन । तेनो उत्तर आपे जीवन ॥ सुणी उत्तर मगन थाय । पामी आश्चर्य ने घरे जाय ॥३१॥ एम लीला करे अलबेलो । रंगरसियो छेल छबिलो ॥ पहेरी वस्त्र अनुपम अंगी । शिरपाघ वसंति सोरंगी ॥३२॥ एवां दर्शन दिये दयाळ । निर्खि म-

गन जन मराल ॥ एम करतां सात दन गया । आव्यो हुतासनी दन तियां ॥३३॥ पछी मगाव्या रंग सोरंग । केशु कसुंबि रंग पतंग ॥ लाव्या सखा आप्यो हरिहाथे । नाथे ढोळ्यो सहु सखा माथे ॥३४॥ नाख्यो उपरे रंग गुलाल । तेणे सखा थया सहु लाल ॥ जेम फुल्युं कमळदळ वळी । तेम शोभेछे संतमंडळी॥३५॥ डोडो कमळमध्ये दयाळ । फरति पांखडि शोभे मराल ॥ एम खेले सखा संगे नाथ । निरखि जन थायछे सनाथ ॥३६॥ वाजे वाजित्र त्यां अपार । बोले जय सहु नरनाख ॥ पछी नावाने चालिया नाथ । सर्वे सखा जन लेइ साथ ॥३७॥ नाही महाराज मोटेरे गया । दइ दर्शन तर्त आविया ॥ आवी बेठाछे उंचे आसन । दिये सहु जनने दर्शन ॥३८॥ एम करतां वीतिछे रात्य । सुखे पोढि जाग्या परभात्य ॥ करी दातण नाह्या दयाळ । जम्या जनहेते हरि थाळ ॥३९॥ पछी जमाडिया जन सोइ । हति घेवरनी ते रसोइ ॥ फर्या पंगत्यमां पंच वार । बहुबहु करी मनुवार ॥४०॥ एम आनंदे उत्सव करी । पछी त्यांथी पधारिया हरि ॥ आव्या असलालिये महाराज । संगे हरिजन मुनिराज ॥४१॥ कर्यां सुंदर सारां भोजन । जम्या नाथ जमाडीया जन ॥ धन्यधन्य भक्त वेणिभाइ । जेनी प्रीत अति प्रभुमांइ ॥४२॥ तेना मनोरथ पुरा करी । पछी त्यांथकी चालिया हरि ॥ गाम जेतलपुरमां जन । भक्त आसजि आदि पावन ॥४३॥ तेने घेर पधार्या गोविंद । संगे सखा लइ जनवृंद ॥ तियां भक्ते कराव्यां भोजन । जम्या नाथ साथे सखाजन ॥४४॥ पछी साथे लइ सर्वे समाज । आव्या मेम-

दावाद महाराज ॥ रहि राल्य आव्या वरताल । करवा लीला अलौकिक लाल ॥४५॥ हतो उत्सव आडो पक्ष एक । राख्या संत करी दया नेक ॥ नित्ये दिये दरशन दान । बहुभावे करी भगवान ॥४६॥ थाय प्रश्न ने उत्तर अति । सुख आपे सुखमय मूरति ॥ कहे जेने मळ्या भगवन । तेने कोइ न व्यापे विघन॥४७॥ जेम वेजु वसुधानुं करे । तेनी चोट पाछी नव्य फरे ॥ तेम प्रभुने मळतां जन । रहेवुं सदाय निःशंक मन ॥४८॥ एवी वातो करे बहुबहु । सुणि मगन थाय जन सहु ॥ पछी आव्यो उत्सवनो दन । आव्यां दरशने बहु जन ॥४९॥ रामनवमी ने एकादशी । कर्या उत्सव हेते-हुलशी ॥ कर्या विप्रे वेदना उच्चार । होम्यां कुंडे हविष्यान्न सार ॥५०॥ वेदविधिये उत्सव करी । आप्यां दान पछी हर्ष भरी ॥ घोडी पलाण चर्म ने असि । आपी पाडी-सहित महिषी ॥५१॥ धेनु सवत्सि ओढाडी झुल्य । आप्यां वस्त्र कसुंबि अमूल्य ॥ सोनादोरो ने पोश रुपैया । लइ द्विज राजि बहु थया ॥५२॥ एम उत्सव आनंदे करि । पछी त्यांथकी प-धार्या हरि ॥ आव्या पांचाळ देशमां नाथ । सर्वे लइ निजजन साथ ॥५३॥ आविति ब्रह्मानंदने माग । तेह उपाधि करावी त्याग ॥ निरबंधनुं बंधन कापी । निजसमीपनी सेवा आपी ॥५४॥ कर्या सुखी ते सुखने राशी । चैत्रशुदि सुंदर एकादशी ॥ तेदि उत्सव कर्यो अविनाशी । करी लीला ते कहि प्रकाशी ॥५५॥

इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनि-विरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिचरित्रे जेतलपुर थइने वरताल पधा-

र्यो ने त्यां रामनवमीनो उत्सव कर्यो एनामे अठ्ठाणुंमुं प्रकरणम् ॥९८॥

पूर्वछायो—त्यारपछी जेजे थयुं ।कहुं सांभळो सहु दइ मन ॥ असुराण जोराण जक्तमां । मळी पीडीया हरिजन ॥१॥ पापी मळी परियाणिया । हरिजन हणवा हेत ॥ तेनी सहाय करी हरि । खरी रीतशुं रणखेत ॥२॥ दुष्ट रणमां दळिया । असुरपति अति जेह ॥ वार आगळ वसे पुरा । तर्त भाग्या तेह ॥३॥ भूमिनो भार उतारियो । श्रावणशुदी दशमी दने ॥ तेदि असुर मारिया । हरि इच्छाएथी हरिजने ॥४॥ चोपाइ—पछी आव्यो अष्टमीनो दन । तेड्या उत्सवपर मुनिजन ॥ आव्या सतसंगी सरवे मळी । अष्टमीनो समैयो सांभळी ॥५॥ आवी लाग्या प्रभुजिने पाय । निरखि नाथने तृप्त न थाय ॥ वाले बोलाव्या मीठे वयणे । वळी जोयुं अमृत नयणे ॥६॥ तेणेकरी हर्या जनताप । कर्या सुखी अलबेले आप ॥ पछी अष्टमीउत्सव किधो । सहु जनने आनंद दिधो ॥७॥ पछी पधारिया वरताल । करवा लीला अलौकिक लाल ॥ सुणी आव्या सतसंगी सहु । तेह विना बिजा लोक बहु ॥८॥ आवी लागे प्रभुजिने पाय । करी दर्शन प्रसन्न थाय ॥ नित्य नवि करे वालो वात । सुणि सहु थाय रळियात ॥९॥ वळी लक्ष्मीनारायण जेह । वासुदेव ने श्रीकृष्ण तेह ॥ तेनी मूरतिने नित्यनित्य । दिये प्रदक्षिणा करी प्रीत्य ॥१०॥ दिये प्रक्रमा ते दोय शत । पछी करे पांच दंडवत ॥ एम करतां वीत्या मास दोय । आव्यो दीपउत्सव दिन सोय ॥११॥ पुरी दीपमाला शोभे घणुं । जाणुं मंदिर बण्युं मणितणुं ॥ जोइ जन थयांछे थकित । लागे पाय करी बहु प्रीत्य

॥१२॥ करे दर्शन नर ने नार । मुखे बोले जयजयकार ॥ वीत्यो उत्सव वळते दने । पुर्यो अन्नकोट बहु अन्ने ॥१३॥ जम्या नाथ जमाडिया जन । पोते पिरस्युं थइ प्रसन्न ॥ एम आपेछे सुख अपार । नित्यप्रत्ये ते प्राणआधार ॥१४॥ एम करतां प्रबोधनी आवी । एकादशी जनमन भावी ॥ तेदि उत्सव कर्यो अनुप । सर्वे संतने जे सुखरूप ॥१५॥ पछी वीत्या थोडा घणा दन । कर्युं वडोदरे जावा मन ॥ वडोदरे पधराव्या काजे । लख्या कागळ ते बहु राजे ॥१६॥ कहे एकवार आवो आंहि । वाला वडोदरा शहेरमांहि ॥ मने दर्शन दियो दयाळ । दीनबंधु दीनप्रतिपाळ ॥ ॥१७॥ एकवार करुं दरशन । नथी बिजि इच्छा मारे मन ॥ आवो आंहिलगि तमे नाथ । नहितो आवीश हुं जोडि हाथ ॥१८॥ त्यारे महाराजे मुकियुं कहावी । देशुं दर्शन तमने आवी ॥ पछी पधार्या सुंदरश्याम । आवी उतर्या सांकर्दे गाम ॥१९॥ करी रसोइ जमाड्या नाथ । जम्या सखा हता जेह साथ ॥ जमि पोढिया श्याम सनेह । वुठो मावठे आवी त्यां मेह ॥२०॥ थयुं सवार सधाव्या श्याम । आव्या छबिलोजि छाणिगाम ॥ मुक्युं शियाजिये त्यां सामैयुं । वनि शोभा जाय नहि कहीयुं ॥२१॥ आव्या पायगा पाळा अपार । सामा शणगार्या गज चार ॥ तेउपर अंबाडि जरिनी । सहि शोभा कहुं हुं हरिनी ॥२२॥ चित्र विचित्र भात्यने रंगे । शोभे हस्ति वसन सोरंगे ॥ वळी उंट शणगारी सारां । धर्यां तेपर मोटां नगारां ॥२३॥ बिजा घाल्याछे घोडे आनक । वनि जोयासरखि बानक ॥ पडे नगारे प्रोश धींमेरी । शोभे नेजा

निशाण नफेरी ॥२४॥ वाजे पडथम भेळी वांसळी । भेर भुंगळ ने शुद्द वळी ॥ बोले शरणाइ खरे सारी । वाजे वाजां ते मंगळकारी ॥२५॥ रथ वेल्य गाडी घणी मेना । आव्या सामैये समूह तेना ॥ बनि शोभा सामैयानी बहु । सुणि लोक आव्या सामा सहु ॥२६॥ आवि लाग्यां प्रभुजिने पाय । निर्खे नाथ हरप न मांय ॥ कहे सहु जोडी एम हाथ । आवो वेसो अंबाडिए नाथ ॥२७॥ दया करी दियो दरशन । करो प्रभुजि शहेर पावन ॥ पछी कृपा करीने कृपाळु । वेठा दंतिउपर दयाळु ॥२८॥ नारुपंतनाना वेठा साथे । करे चमर नाथने माथे ॥ बनि शोभा जाय नहि कइ । जैजैशब्द रह्यो तियां थइ ॥२९॥ कर्यां दरशन सहु दासे । निर्खि पुरी करी मन आशे ॥ वेठा विजे गजे संत चार । संगे अयोध्यावासी उदार ॥३०॥ पछी धीरेधीरेशुं चालता । आव्या नाथ दर्शन आलता ॥ झांझ मृदंग लइ मंडळी । गाय गवैया वधाइ वळी ॥३१॥ आव्या शहेरमां श्रीमहाराज । वहु जीवनां करवा काज ॥ जुवे अमृत नजरे नाथ । वळी जोडेछे सहुने हाथ ॥३२॥ नरनारी जे शहेरनां जन । निर्खि नाथने थयां पावन ॥ एक पृथवी ने त्रण माळे । चडि लोक नाथने निहाळे ॥३३॥ नरनारी करी दरशन । करे कर जोडिने स्तवन ॥ नीलि पीलि पहेरी लाल साडी । शोभे फुलि जेम फुलवाडी ॥३४॥ एम बनि वजार ने शेरी । सहुनी नजर नाथपर ठेरी ॥ जेम चित्रमां लख्या चितारे । निर्खि मनुष्य मटकुं न मारे ॥३५॥ जोइ मोहनने मन मोह्युं । नोतुं जोयुं तेणेपण जोयुं ॥ एम सहुनां लिधां चित्त चोरी ।

करे केम जेने हाथ दोरी ॥३६॥ पछी आव्या पुरपति पास । निरख्यां शियाजिए अविनाश ॥ पछी पधराव्या हवेलीमांय । करी दंडवत लाग्यो पाय ॥३७॥ त्यारे हरि मळ्या ग्रहि हाथे । करी मोटि महेर एने माथे ॥ पछी प्रीते पाट ढाळ्यो राजे । श्रीमहाराजने बेसवा काजे ॥३८॥ तेउपर बेठा हरि आपे । बळ्या पाणिया पोताने पापे ॥ करी प्रीत्येशुं पूज्या राजने । पूजि प्रभु पाम्यो मोद मने ॥३९॥ पछी उभो आग्ये जोडि हाथ । कहे धन्यधन्य मारा नाथ ॥ आज थयां मने दरशन । कोइक पूर्व जनमने पुन्य ॥४०॥ एम कहि लाग्यो पाय वळी । थया राजि ते नाथ सांभळी ॥ पछी पधार्या शहेरमां श्याम । कर्यां अनेक जीवनां काम ॥४१॥ करी दर्शन सहुने दिधां । बहु जन कृतारथ किधां ॥ पछी पधार्या नाथ उतारे । चाल्यो महीपति मोख त्यारे ॥४२॥ काजु तंबु कनात्य रावटी । करी उभि सोयक सामटी ॥ तियां उतार्या दीनदयाळ । राये जमवा कराव्यो थाळ ॥४३॥ पछी निजसंबंधिने हाथे । कर्यां सुंदर भोजन नाथे ॥ पछी बेठा सिंहासने श्याम । आव्युं दर्शने सघळुं गाम ॥४४॥ सोनारुपातणां फुल लइ । आवी वधावे वालाने कइ ॥ बहु लावेछे फुलना हार । लिये प्रीतेशुं प्राणआधार ॥४५॥ मिठा मेवा ने सुंदर फळ । लावे दुधपेंडा कइ दळ ॥ ठाले हाथे नाथपासे नावे । नाळी केळी इक्षु आदि लावे ॥४६॥ मोटामोटा जे शहेरमां हता । तेपण आव्याछे हाथ जोडता ॥ अतिसामर्थि जोइ अपार । जोडि हाथ नमे नरनार ॥४७॥ एम नमावी सहुने शीश । उठ्या जित करी जगदीश ॥

आवी उतारे पोढिया नाथ । वहु जीवने करी सनाथ ॥४८॥ सर्वे संत छे पोताने साथे । जम्या करी रसोइ ते हाथे ॥ वुठो अति तियां वरसात । एम करतां थयुं परभात ॥४९॥ पछी जागिया जीवनप्राण । करवा वहु जीवनां कल्याण ॥ दिधां दर्शन सहुने श्यामे । निरख्यां नयणां भरि सहु गामे ॥५०॥ थाय उत्तर ने प्रश्न वहु । जाणे जित्य स्वामिजिनी सहु ॥ एम सर्वेने पाछेरा पाडी। वात पोतानी सत्य देखाडी ॥५१॥ मतपंथतणुं मान हर्युं । सत्य वचन श्रीस्वामिनुं कर्युं ॥ जे कह्युंतुं स्वामिरामानंदे । रहि धोराजिमांहि आनंदे ॥५२॥ भेख खपशे सहु खडताळे । कर्युं वचन सत्य दयाळे ॥ एम वीति गया दिन त्रण । पछी पधार्या अशरण शरण ॥५३॥ जेवी रीत्यनुं सामैयुं लाव्या । तेथी विशेके वळावा आव्या ॥ वळी पधराव्या राये घेर । करी प्रीत्ये पूजा वहुपेर ॥५४॥ सारो पोशाग शिरपेच जेह । आप्यो नरेशे नाथने तेह ॥ वळी कहेछे वारमवार । वहेला आवज्यो प्राणआधार ॥५५॥ ज्यारे तेडावुं विनति करी । त्यारे वहेला पधारज्यो हरि ॥ पछी नाथ कहे तेडशो तमे । जाणो जरुर आवशुं अमे ॥५६॥ एम कहिने उठ्या दयाळ । त्यारे भावेशुं भेट्यो भूपाळ ॥ पछी शिख मागि चाल्या श्याम । वेठा अंबाडिये सुखधाम ॥५७॥ देता सहुने दर्शनदान। आव्या शहेरवहारा भगवान ॥ गज वाज वाजित्र अपार । आव्यां वळाववा नरनार ॥५८॥ तेह सर्वेने शिखज दिधी । एवी लीला वडोदरे किधी ॥ पछी घोडे थया असवार। आव्या सांकर्दा गाम मोझार ॥५९॥ त्यांथी वालो आव्या वरताल । करी लीला अ-

लौकिक लाल ॥ दोढ मासलगि तियां रह्या । निजसंबंधि गढडे गया ॥६०॥ पछी शिक्षापत्री लखि सारी । आपी सतसंगिने सुखकारी ॥ त्यांथी पधार्या सुंदर श्याम । गुणसागर गढडे गाम ॥६१॥ कर्यो उत्सव एम जीवने । कारतिकवदी त्रीज दने ॥ तेदि करी वडोदरे लीला । हता संत सतसंगी मेळा ॥६२॥ इतिश्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रे गढडे जन्माष्टमीउत्सव करिने वडोदरे पधार्या ने घणुं ऐश्वर्य जणव्युं ने त्यांथी वरताल पधार्या ने त्यां शिक्षापत्री लखि एनामे नवाणुंमुं प्रकरणम् ॥९९॥

पूर्वछायो—सर्वे जन मळी सांभळो । कहुं तारपछिनी वात ॥ प्रभु पधार्या गढडे । एम लीला करी गुजरात ॥१॥ घनश्याम गढडे आविया । सर्वे संतने लेइ साथ ॥ जन मळि लळि पाय लागी । सहु थया सनाथ ॥२॥ निरखि हरखि हाथ जोडी । ज्यारे बेठा जन मळी ॥ त्यारे सनेहे श्यामळे वाले । वालप्पे बोलाव्या वळी ॥३॥ छो सहु जन सुखिया । एम हेतेशुं कह्युं हरि ॥ त्यारे जन कहे सुखिया छीए । प्रभु तमारे दर्शने करी ॥४॥ चोपाइ—एम कहेतां सांभळतां वातरे । वीते आनंदमां दिन रात्यरे ॥ नित्य नविनत्रि वातो करेरे । सुखि जन अंतरमां धरेरे ॥५॥ एम वीतिगया त्रण मासरे । त्यारे एम बोल्या अविनाशरे ॥ हवे सहु जाये वरतालरे । वाट जोता हशे ते मरालरे ॥६॥ एम कहि करी सावधाइरे । चाल्यां संगे सहु बाइ भाइरे ॥ आव्या कारीयाणिये जीवनरे । निरखि जन थयाछे मगनरे ॥७॥ पछी हाथ जोडि बेठां

पासरे । त्यारे बोलियाछे अविनाशरे ॥ कहुं सावदा थाओ स-
त्वरे । जाये वरताल करवा उत्सवरे ॥८॥ बोल्या वसतो राघव
त्यांइरे । प्रभु करोने उत्सव आंइरे ॥ एम कहीने राख्या महारा-
जरे । हुतासनीना उत्सव काजरे ॥९॥ लाव्या गुलाल ने रंग घ-
णारे । रम्या नाथ राखि नहि मणारे ॥ जोइ रंगना भरिया ना-
थरे । सहु जन थयाछे सनाथरे ॥१०॥ एम करी उत्सव कारी-
याणिरे । पछी चालिया शारंगपाणिरे ॥ आव्या वालम वरताल-
मांइरे । दन पहोर नोतो चड्यो त्यांइरे ॥११॥ आव्या संत बालाने
सांभळीरे । करवा दर्शन आविया मळीरे ॥ आव्या संघ लइ स-
तसंगीरे । बाल जोबन वृद्ध उमंगीरे ॥१२॥ लाव्या बहुपेखे पू-
जाविधिरे । तेणे प्रभुजिनी पूजा किधिरे ॥ नाथ निर्खि सुखी थया
सहुरे । हरिये हेत देखाड्युंछे बहुरे ॥१३॥ पछी नाथ कहे आ-
णीवाररे । करीये मंडपनो परथाररे ॥ त्यारे सर्वे कहे सारुं बहुरे ।
अमे राजिछीए संत सहुरे ॥१४॥ पछी लावे इंट्यो सहु साथरे ।
चाले पोतेपण भेळा नाथरे ॥ थाय ओटो एम अहोनिशरे । दिये
दर्शन हरि हमेशरे ॥१५॥ मळे सांझे सहुने दयाळुरे । देखी अंग
कामे कचराळुरे ॥ एम पुरो कर्यो परथाररे । पुरी पुरणि कर्यो
भंडाररे ॥१६॥ थयो रामनवमीनो समैयोरे । कर्यो उत्सव न जाय
कहीयोरे ॥ पछी प्रभुजि गढडे आवीरे । सर्वे संत लिधाछे बोला-
वीरे ॥१७॥ कर्यो अष्टमीनो उत्सव भारीरे । सहुने सुख दिधां
सुखकारीरे ॥ करी दशरा पधार्या नाथरे । लइ संत सतसंगी साथरे
॥१८॥ गया करमड गामे केशवरे । करवा अन्नकोटनो उत्सवरे ॥

कर्यो उत्सव जमाड्या संतरे । फेर्या लाडु वेसारी पंगत्यरे ॥१९॥
त्यांथी अमदावाद पधार्यारे । जनने मन मोद वधार्यारे ॥ आ-
नंदस्वामीए कराव्यो साजरे । प्रीत्ये प्रभुने पूजवा काजरे ॥२०॥
सारो सुरवाल जामो जरीरे । शिर बंधावि पाव सोनेरीरे ॥ कंठे
माळा पहेरावी शोभतीरे । करी धूप दीप ने आरतीरे ॥२१॥ लागी
पाय पछीडियो लावीरे । नाथ हाथे संतने अलावीरे ॥ एम करी
उत्सव आनंदरे । चाल्या प्रभु पोते सखावृंदरे ॥२२॥ आव्या
असलालि भगवंतरे । आपे जमि जमाडिया संतरे ॥ त्यांथी आव्या
जेतलपुर नाथरे । रहि रात्य जम्या सहु साथरे ॥२३॥ करी गा-
मडिमांहि भोजनरे । आव्या मेमदावादे जीवनरे ॥ रही रात्य
चात करी वालेरे । त्यांथी आव्या पछी वरतालेरे ॥२४॥ कीधो
प्रबोधनीनो समैयोरे । थयो उत्सव न जाय कहीयोरे ॥ पोते रह्या
तियां दोय मासरे । झोळि मगावी साधुने पासरे ॥२५॥ पछी
त्यांथकी गढडे आवीरे । कर्या संतने राजि जमावीरे ॥ तेने मुक्या
जुनागढमांइरे । पण पोतेतो रह्याछे त्यांइरे ॥२६॥ रही थोडा घणा
तियां दनरे । कर्युं वरताले जावानुं मनरे ॥ कारीयाणी चोकडी
घोलेरेरे । रह्या पिपलिये एह फेरेरे ॥२७॥ जमि कमियाळे ग्रसडे
रह्यारे । त्यांथी नाथ वरताले आवियारे ॥ रामनवमीनो उत्सव
करीरे । पाछा आविया गढडे फरीरे ॥२८॥ पछी ज्येष्ठ अष्टमीये
नाथेरे । नाख्यो गढडे मंदिर पायो हाथेरे ॥ सुंदर मंदिर मोडुं
आदर्युंरे । सोळि सांत्य ने मुहूर्त कर्युंरे ॥२९॥ राख्या चार मास
साधु संगेरे । पछी अमदावाद गया उमंगेरे ॥ कारीयाणि सारंगपुर

रह्यारे। त्यांथी वागड कंथारीए गयारे ॥३०॥ रह्या रात्य शीयाणिए श्यामरे । त्यांथी तावी देवळीये गामरे ॥ त्यांथी नळ उतरिने नाथरे । रह्या रात्य घोडे संत साथरे ॥३१॥ जमी ददुके रह्या कुवाखेरे । रह्या रात्य मनिपर त्यारेरे ॥ त्यांथी अमदावादे आवियारे । थोडुं रहि असलालि गयारे ॥३२॥ वाळ्या शंकरे चरचा काजरे । करी चरचा जित्या महाराजरे ॥ पछी आव्या जेतलपुर गामरे । त्यांथी वरताले पधार्या श्यामरे ॥३३॥ तियां रह्या कांइक घनश्यामरे । पछी आविया गढडे गामरे ॥ आवी करवा मांड्युं मंदिररे । अति उतावळुं नहि धीररे ॥३४॥ दिये अखंड ते दरशनरे । जनउपर छे परसनरे ॥ कर्यो फुलदोल तियां वालेरे । पछी पधारिया वरतालेरे ॥३५॥ कारीयाणिमांहि रात्य रह्यारे । त्यांथी नावडे धोलेरे गयारे ॥ पीपलिथी वरसडे गामरे । त्यांथी आविया वरताल धामरे ॥३६॥ करी रामनवमी रुडि तियांरे । आव्या जन दरशन थियारे ॥ करी बहु जीवनां त्यां काजरे । पाछा गढडे आव्या महाराजरे ॥३७॥ मांड्युं मंदिरनुं काम लेवारे । अति उतावळुं करी देवारे ॥ अष्टमी लीला करी लालरे । वळी चाल्या पोते वरतालरे ॥३८॥ सारंगपुर सुंदरियाणे श्यामरे । आव्या धंधुके खसते गामरे ॥ जमि कमियाले बोरु रह्यारे । त्यांथी शिंजिवाडे गाम गयारे ॥३९॥ त्यांथी आव्या वरताले जीवनरे । निजजनने देवा दरशनरे ॥ तियां आव्या सतसंगी संतरे । भावे निरखिया भगवंतरे ॥४०॥ आपे साधुने रसोयो सारीरे । हरि पिरसे हेत वधारीरे ॥ गोळ-लाडु जलेबी मोतैयारे । आपे नाथ हाथे करी

दयारे ॥४१॥ लियो लाड संतो करी प्याररे । एम कहि करे मनुवाररे ॥ रह्या थोडा घणा तियां दनरे । पछी चाल्या गढडे जीवनरे ॥४२॥ पिपलाव्य थटामण रह्यारे । त्यांथी कमियाले चालो आवियारे ॥ रही प्रवडिये रात्य श्यामरे । आव्या त्यांथी कारीयाणी गामरे ॥४३॥ पछी गढडे आविने रह्यारे । तियां थोडा घणा दन थयारे ॥ त्यांतो तेडाव्या साहेब मोटेरे । वेसि गाडी गया राजकोटेरे ॥४४॥ तियां साहेबे कर्यु सनमानरे । आव्यो सामो ने आप्युं आसनरे ॥ पछी प्रीत्ये वेठो प्रभु पासेरे । हेते पुछवा लाग्यो फुलासेरे ॥४५॥ पुछ्यां प्रीत्येशुं प्रश्न ते घणांरे । आप्या उत्तर नाथे ते तणारे ॥ सुणि साहेब तेह श्रवणेरे । पछी वोल्यो छे दीनता वेणेरे ॥४६॥ जेवा मोटा सांभळ्याता अमेरे । तेवा स्वामिनारायण छो तमेरे ॥ करज्यो गुना मारा बकशिशरे । एम कहिने नामियुं शिशरे ॥४७ त्यारे एम वोल्या महाराजरे । अति सारुं तमारुं छे राजरे ॥ सर्वे लोक ते पाम्याछे सुखरे । नथी भय विग्रह कांइ दुःखरे ॥४८॥ पण एम कहेछे लोक मांयरे । दुःख पामेछे ब्राह्मण गायरे ॥ त्यारे साहेब वोल्यो सांभळीरे । करशुं तपास सहु अमे मळीरे ॥४९॥ पण तमारा तीरथमांयरे । नथी देतो हुं मारवा गायरे ॥ एम कहि घुना बकशाव्यारे । पछी प्रीत्ये पहेरामणी लाव्यारे ॥५०॥ करी पहेरामणी पूज्या हाथरे । मागि शिख चाल्या पछी नाथरे ॥ वेसि गाडिये गढडे पधारीरे । दिधां दर्शन हेत वधारीरे ॥५१॥ संत पोताने वहालाछे घणारे । आप्यां सुख रासि नहि मणारे ॥ पछी द्विज दन सारो जोइरे । आपी

बालक वेने जनोइरे ॥५२॥ पछी मंदिर पासनो कूपरे । पासे वेसि
कराव्यो अनुपरे ॥ त्यांतो आव्यो रामनवमी दनरे । आव्या उ-
त्सवपर बहु जनरे ॥५३॥ तेने दयाळे दर्शन दिधांरे । कहि वातो
ने सुखियां किधांरे ॥ करी दर्शन जनघेर गयारे । पोते जेम हता
तेम रह्यारे ॥५४॥ पण पोताने व्हाला छे संतरे । तेने आपियां
सुख अत्यंतरे ॥ विजां किधां मोटां बहु कामरे । निजसामर्थि दे-
खाडी श्यामरे ॥५५॥ ज्ञान ध्यानना नगारां गडेरे । एवी रीत्ये
रह्याछे गढडेरे ॥ रह्या तियां एम अविनाशरे । त्यांतो पुछेछे पो-
ताना दासरे ॥५६॥ तेने पोतपोताना जे धर्मरे । तेनो कहि स-
मजावेछे मर्मरे ॥ त्यांतो जुनागढनुं मंदिररे । थयुं पुरुं पधार्या
महाधीररे ॥५७॥ चाल्या पछी पोते सुखधामरे । आवि रह्याछे
वांकिये गामरे ॥ त्यांथी सरतानपुरे गयारे । पछी जुनागढमां
आवियारे ॥५८॥ आव्या महेर करी महाराजरे । मूर्तियो पध-
राववा काजरे ॥ रणछोडजि त्रिकमजि जेहरे । राधारमण सिद्धे-
श्वर तेहरे ॥५९॥ तेनी मूरतियो पधरावीरे । कर्यो उत्सव मोटो
त्यां आवीरे ॥ पछी सहु संतने मळ्या श्यामरे । पाछा आविया
गढडे गामरे ॥६०॥ पछी तियां रह्या अविनाशरे । दिये सुख
लिये सहु दासरे ॥ त्यांतो मंदिर थयुं तयाररे । जोइ मुहूर्त सुंदर
साररे ॥६१॥ पधराव्या पोते गोपीनाथरे । कह्युं आमां रहेशुं सुणो
नाथरे ॥ कर्यो उत्सव मोटो ए दनरे । वळता तियांज रह्या जी-
वनरे ॥६२॥ पछी तीव्र वैराग्य छे जेहरे । तेने पामिने थया निः-
स्पृहरे ॥ जडभरत वर्तता जेमरे । पोतेपण आदर्युंछे तेमरे ॥६३॥

जमे न जमे क्यारेक अन्नरे । क्यारे फळ फुल पिये पवनरे ॥ क्यारे कंद मूळ पान वारिरे । मेलि देह ममत विसारीरे ॥६४॥

इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीहरिचरित्रे गढडे उतावळुं मंदिर करवा मांड्युं ने जन्माष्टमीनो उत्सव करीने जुनागढ मूर्तियो पधरावना पधार्या ने त्यां प्रतिष्ठा करीने गटडे पधार्या ने त्यां गोपीनाथजिनी प्रतिष्ठा करी एनामे सोमुं प्रकरणम् ॥१००॥

पूर्वछायो—एवा स्वामी श्रीहरि तेनां । चरित्र अति अनुप ॥ पाछा प्रथमथी संक्षेपे । कहु सांभळज्यो सुखरूप ॥१॥ पोते पुरुषोत्तम प्रकटि । बहु वावरि सामर्थ्य ॥ जोरे लेवा जीव शरणे । एज सारवा अर्थ ॥२॥ पापी परदारापथि । मद्यपानी मांसारी सोइ ॥ तस्कर परप्राणहर । तरे करे आश्रय कोइ ॥३॥ पोता वळे महा पंच पापी । कर्या भवजळ पार ॥ लोभी लंपटी कपटी कामी । कोण पुरुष ने कोण नार ॥४॥ चोपाइ—एवा अघवंता नरनार । आवे शरणे पामे भवपार ॥ पामे समाधि सुख प्रापति । थाय लोक परलोकमां गति ॥५॥ सुरपुर ने देखे कैलास । वैकुंठ हरि हरिना दास ॥ गोलोक ने श्वेतद्वीप सोइ । धाम अक्षर जन ते सोइ ॥६॥ जेजे लोकमां आचरण जेह । देखे कहे जथारथ तेह ॥ जेजे लोकना जे अधिपति । करे प्रकट प्रभुनी विनति ॥७॥ एम जन जोइ बहु धाम । माने पोताने पूरणकाम ॥ वळी देखे ब्रह्मांडे ब्रह्मांड । देखे पोतानुं पारकुं पंड ॥८॥ मन बुद्धि चित्त अहंकार । देखे प्राण इंद्रियपरिवार ॥ घाट शुभ अशुभ जे थाय ।

तेतो पर पोताना जणाय ॥९॥ एम देखे समाविये जन । करे प्रकट प्रमाण भजन ॥ परापार जे पूरणब्रह्म । जेने नेतिनेति कहे निगम ॥१०॥ तेज सुखदाय सहजानंद । जगजीवन जे जगवंद ॥ जे कोइ सर्वे कारणना कारण । तेणे कर्युछे तन धारण ॥११॥ सर्वे अवतारना अवतारी । तेज सहजानंद सुखकारी ॥ जे कोइ सर्वे धामना धामी । जाणो तेज सहजानंद स्वामी ॥१२॥ शशि सूर अज अमरेश । शेष महेश देव गणेश ॥ पृथ्वी पाथ पावक पवन । दिगपाल काल माया घन ॥१३॥ एहआदि जे बिजां अनेक । जेनी न लोपे आगन्या एक ॥ तेज मूरति जाणिने जन । करे सहजानंदनुं भजन ॥१४॥ अतिप्रत्यक्ष परोक्ष न लेश । एवी वातो थाय देशोदेश ॥ थाय प्रकट पूजा बहुपेर । प्रकट गुण गाथ घेरघेर ॥१५॥ थाय अर्चा पूजा ने आरती । करे स्तवन जन विनति ॥ धरे मोरमुगट वनमाल । छत्र चमर करे मराल ॥१६॥ पूजा प्रकट प्रकट भजन । करे नरनारी बहु भजन ॥ निरसंशय थइ नरनार । भजे प्रकट प्रमाण आधार ॥१७॥ तेनां हरे दुःख दीनबंधु । कृपाळु दयाळु सुखसिंधु ॥ काम क्रोध लोभ मोह आदि । नड्याछे जे जीवने अनादि ॥१८॥ एवा शत्रु अजितने जिति । करावे निजचरणे प्रीति ॥ एम अनंत जीव उद्धार्या । भवसागर पार उतार्या ॥१९॥ द्विज क्षत्रि वैश्य शूद्र लइ । नरनार उधारियां कइ ॥ पेखि पोतानी सामर्थी श्याम । आप्यां आश्रितने निजधाम ॥२०॥ श्वेतद्वीप वैकुंठ गोलोक । पाम्या अक्षरधाम अशोक ॥ छते तने छे मगन जन । वळी करे प्रकट भजन ॥२१॥ माने मळ्या श्रीहरि साक्षात । न करे

कोइ वायदे वात ॥ बिजा मतपंथ मोळा पड्या । रह्या तेपण सह्या बगड्या ॥२२॥ एमां जीव मुमुक्षु जे हता । आव्या प्रकट प्रभुने गोतता ॥ उदय अस्तमांइ एक वात । प्रभु सहजानंदजि साक्षात ॥२३॥ बाळ जोबन ने वृद्ध जेह । तेने न रह्यो तेमां संदेह ॥ एम प्रकटपणे नरनार्य । करे भजन सहु अपार ॥२४॥ देव भैरव भवानी पीर ॥ वळी वैताळ वैताळी वीर ॥ मंत्र जंत्र ने मुंठ कामण । दैत्य भूत प्रेत पितृगण ॥२५॥ टोणा नाटक चेटक चोटे । तेनी बीक नहि मिप खोटे ॥ एम प्रकट प्रभुने पामी । बिजि शंका ते सरवे वामी ॥२६॥ नहि अंतरे कोइनो भार । पामी प्रकट धर्मकुमार ॥ वळी निजनिज धर्म पाळे । प्रकट मूरति नाथ निहाळे ॥२७॥ प्रकट प्रभुनुं करे भजन । तेणे जन रहेछे मगन ॥ कोइ वातनी न रहि शंका । दिधा काळ मायापर डंका ॥२८॥ अति प्रकटनुं बळ लइ । बिजि वाततणी बीक गइ ॥ एम प्रकटपणानी वात । जणाणि जगमांहि विख्यात ॥२९॥ थाय परचा अति अपार । न माने एवो कोण गमार ॥ ज्यारे मुके सतसंगी देह । आवे नाथ तेडवाने तेह ॥३०॥ मरे विमुख करी हायहाय । मुवा पछी जमपुर जाय ॥ एम देखि दो प्रसिद्ध विधि । भजे सहजानंद सुखनिधि ॥३१॥ वाटे घाटे ए थाय उचार । प्रभु प्रकट विना अंधार ॥ नथी वात ए छानी छपाड्ये । छे छतराइ ते चोडेधाडे ॥३२॥ एवुं करीने प्रकटपणुं । कर्युं कल्याण बहु जीवतणुं ॥ पछी नाथे विचार्युं अंतरे । ज्यारे हुं नहि हउं आ धरे ॥३३॥ त्यारे मारा आश्रित नरनार्य । थाशे निरालंब निरधार ॥ माटे एने करुं आलंबन ।

विजां थाशे जे आगळ्ये जन ॥३४॥ तेनां कल्याण करवा सारु । करी मंदिर मूर्तियो बेसारुं ॥ वळी मारुं गुरुपणुं जेह । स्थापुं धर्मकुळमांहि तेह ॥३५॥ एम विचारिने ततखेव । पछी नरनारायण देव ॥ लक्ष्मीनारायणादिक सारी । पोतानी मूरतियो बेसारी ॥३६॥ अवध्यप्रसाद ने रघुवीर । कर्या आचार्य गुणे गंभीर ॥ मूर्तिद्वारे ऐश्वर्य जणावी । पुर्या परचा समाधि करावी ॥३७॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये पुरुषोत्तमनो महिमा तथा प्रकटपणुं कह्युं एनामे एकसो ने एकमुं प्रकरणम् ॥१०१॥

पूर्वछायो—अनंत लीला अनंत चरित्र । अनंत सामर्थ्य सोइ ॥ अनंत प्रताप अनंत परचा । कविजन न लखे कोइ ॥१॥ अपार माहात्म्य अपार महिमा । मोटप्य अप्रमपार ॥ अपार गंभीर अपार गरवा । कवि कोण करे निरधार ॥२॥ पंखि जेम पांख बळे । उडे पार लेवा आकाश ॥ सरुं ते नावे शून्यनुं । निश्चे पामे तन नाश ॥३॥ एम चरित्र महाराजना । छे जो अनंत अपार ॥ केतांकेतां कहेवाय नहि । एम निश्चय छे निरधार ॥४॥ नर जे उत्तर पंथनो । इच्छे आ तने लेवा अंत ॥ पहोच्यानी प्रतीत करवी । एज भोळाइ अत्यंत ॥५॥ उडुगण कण भूमितणा । जळकण जाणे जन ॥ वनपात गातरोमावळी । गणे अन्नकण खडधन ॥६॥ एह सर्वे अपारनो पार । लिये कविजन कोइ ॥ हरिचरित्रनो पार हजारुं । सरुं न लिये सोइ ॥७॥ जेनुं वर्णन करतां वाणी थाके । मनन करतां मन ॥ चिंतवन करतां चित्त थाके ।

एम निश्चे जाणज्यो जन ॥८॥ चोपाइ—धरी हरिकृष्ण अवतार। करे लीला अनंत अपार ॥ उठे बेसे बोले सुवे जमे । हाले चाले हरि हसे रमे ॥९॥ सुवे जागे मागे कांइ जेह । आवे जाय उभा रहे तेह ॥ चाले चटके लटके चाल । करे करनां लटकां लाल ॥१०॥ कहे सांभळे ने लिये दिये । केम लखाय जे पाय पिये ॥ पूजे पूजावे पिरसे हाथे । अतिहेत करे जनमाथे ॥११॥ पहेरे पहेरावे वस्त्र घरेणां । सरवे चरित्र छे सुखदेणां ॥ त्यागे तगावे वढे वखाणे । माने मनावे जणावे जाणे ॥१२॥ करे दातण ने मुख धुवे । वस्त्र लासे झिणे मुख लुवे ॥ चोळे तनमां तेल फुलेल । नाय उने नीरे अलबेल ॥१३॥ जेजे क्रिया छे कृपासिंधुनी । लखवा जेवी जे दीनबंधुनी ॥ धिरा उतावळा पाय धरे । चाले चाल्य लाल मनहरे ॥१४॥ खिजे रिजे राजि रहे राखे । कांइक भूत भविष्यनुं भाखे ॥ डरे डरावे देखाडे बीक । राखे रखावे ठेरावे ठिक ॥१५॥ बुद्धियाररे विचार करे । धरे ध्यान ज्ञान अनुसरे ॥ गाये गवरावे त्रोडे तान । सुणे सुणावे समजावे सान ॥१६॥ जेजे लीला करे भगवान । तेते लखवा जेवी निदान ॥ सदा सांभळवी वळी कहेवी । सर्वे धार्या विचारवा जेवी ॥१७॥ धोति पोति पीतांबर शाल । जामो जरि सोय सुरवाल ॥ पाघ कसुंबि सोनेरी कोरे । धर्युं छोगलियुं चित्त चोरे ॥१८॥ वेढ विंटि कर कडां काजु । शोभे पोंचि अंगुठि ने बाजु ॥ हीरासांकळि हूलर हार । शोभे अंगोअंग शणगार ॥१९॥ काने कुंडळ कलंगि तोरो । माथे मुकट कंठे सोनादोरो ॥ सोनासांकळ्यां उतरी ओपी । मोति-

माळा कंठमां आरोपी ॥२०॥ चर्च्यां चंदन केशर सुगंध । तोरा गजरा ने बाजुबंध ॥ हेये हार अपार फुलना । पहेर्या महाराजे मोंघा मुलना ॥२१॥ बेठा डोले हिंदोले दयाल । करे पूजा आरती मराल ॥ जेजे लीला करी अविनाश । तेते लखवा जेवीछे दास ॥२२॥ केसु केशर कसुंबी रंग । प्रीत्ये रीत्ये कढाव्यो पतंग ॥ रंग सोरंग गेरा गुलाल । भरे झोळि रंगे टोळी लाल ॥२३॥ अलबेल खेल अतिकरे । मांहोमांहि अंगे रंग भरे ॥ जोइ जन तनभान टळे । थाय समाधि अंतरे बळे ॥२४॥ वळी देखाय देश प्रदेशे । प्रेमिजननां हेत हमेशे ॥ एवी लीला अनंत अपार । कहो केम आवे कहेतां पार ॥२५॥ गज बाज रथ वेल्य जेह । मेना सुखपाल पालखी तेह ॥ जेजे वाहने बेसे वालयम । तेते विसारवा जेवा केम ॥२६॥ खाट पाट पलंग खुरशी । जियां बेठा श्रीहरि हूलसी ॥ खेल लौकि अलौकिक करे । नावे पार लख्ये तेनो सरे ॥२७॥ कोटि ब्रह्मांड रहे जेने रोम । कोटि कवि रवि शिव सोम ॥ ततो धरी नरतन नाथ । रमे गोविंद सखाने साथ ॥२८॥ जेनां दर्शन दुर्लभ सहुने । आपे दर्शन ते जन बहुने ॥ अधो ऊर्ध्व विबुध विमान । जुवे देवांगना भगवान ॥२९॥ श्वेतद्वीप वैकुंठ गोलोके । आवी मुक्तमंडल विलोके ॥ निर्खि निरन्न जाय निजधाम । पामी परम सुख विश्राम ॥३०॥ एम अलबेलो सुख दिये । नर निर्जर निरन्न लिये ॥ लोके परलोके आनंद आले । तेतो लख्या विना केम चाले ॥३१॥ करे लीला अवनि उपर । धन्य ध्यान कर्यां जेवी धर ॥ धन्य रम्या भम्या जियां रिखा । स्पर्शि रज मळे कहो कियां ॥३२॥

धन्य आंवा आंवलिनी छांय । वेठा ज्यां हरि करी समाय ॥ धन्य गिरिगह्वर वाटि वन । जियांजियां भम्या भगवन ॥३३॥ धन्य नदी ताल वापी कूप । जियां नाह्या श्याम सुखरूप ॥ तीर्थक्षेत्र पवित्र जे धाम । धन्य फर्या ज्यां सुंदरश्याम ॥३४॥ खंड देश शहेर गाम घोष । फरी हरी कर्यां ते अदोष ॥ मेडि मोल अगाशी अवास । जियां कर्यो वाल्यमजिये वास ॥३५॥ वहु वंगला हवेलि होज । जियां रह्या हरि करी मोज ॥ ज्यांज्यां वास कर्यो मारे वाले । तेतो लख्या विना केम चाले ॥३६॥ मळ्या योगी भोगी जे भूपाळ । कोइ जटी मुंडी कंठमाल ॥ पीर फकीर जंगम जेह । भट पंडित पुराणी तेह ॥३७॥ ज्यांज्यां मळी करी चरचाय । जिति वादी लगाडिया पाय ॥ शैवी शक्ति वैष्णवी वेदांति । तेने अंतरे थइ अशांति ॥३८॥ वहु जीव हता जे वेहाल । मळी नाथने कर्या निहाल ॥ दइ दरश परश आप । टाळ्या पापिना पाप संताप ॥३९॥ कइक यज्ञ जनोइनां काज । सदाव्रत जमे मुनिराज ॥ विवा वाजन ने खर्चजान । जियां गया थया मजमान ॥४०॥ कर्या सारा उत्सव समैया । तेतो केम जाय लख्या कहीया ॥ देश प्रदेशे परचा दिधा । वहु जीव सनमुख किधा ॥४१॥ सर्वे संमारी लखिजो लेये । ब्रह्मा शत सरिखा जो हेये ॥ नहि रसना शेषना सम । गिरा शारदा सम नहि गम ॥४२॥ लख्ये लंबोदर कर नथी । सुणे पृथुसम कान क्यांथी ॥ नथी आयुष लोमशतणी । नथी बुद्धि ते विधिथी घणी ॥४३॥ नथी कवि वाल्मीक व्यास । करे सर्वे गुणनो प्रकाश ॥ एवा एवा समर्थ अपार । बुद्धिसागर वहु विचार ॥४४॥

तेहतणि पण सुणि वाणी । सहु रह्याछे अगम जाणी ॥ किर्यां एह ने आपणे जाणो । खग भानु खद्योत प्रमाणो ॥४५॥ अल्प आ-युप ने अल्पबुद्धि । अल्प सामर्थ्य न लहि शुद्धि ॥ कहुं काला-वाला करी कांइ । हशे समुं वसमुं ते मांइ ॥४६॥ आगे कहेवा रहि अभिलाप । हुवां क्षीण नेणप्रकाश ॥ हति हैयामांहि घणी हाम। लखवा चरित्र सुंदर श्याम ॥४७॥ पण जियांलगि प्राण रहेशे । जिभा स्वामि सहजानंद कहेशे ॥ तेह विना कहे विजुं केम । पडि आंटि अंतरमां एम ॥४८॥ कान नहि सुणे विजो उचार । नेत्र नहि जुवे विजो आकार ॥ त्वचा नहि करें भेव्य विजानी ॥ नासा नहि लिये सुगंधि नानी ॥४९॥ मन नहि करे मनन अन्य । बुद्धि नहि करे निश्चे हरि विन्य ॥ चित्त न चितवे विजि वात । अहंकार हुं हरिनो साक्षात ॥५०॥ शिश नहि नमे अन्य पाय । रुदे विजुं ध्यान नहि धराय ॥ कर नहि जुते अन्यने आगे। विजे पंथे नहि चलाय पागे ॥५१॥ माटे ज्यांलगि रहे तनश्वास । तजुं नहि त्यांलगि ए अध्यास ॥ हरिगुण गातां छुटे तन । तेमां मगन छे मारुं मन ॥५२॥ धन्य श्रवण रिझ्या हरिजशे । धन्य त्वचा प्र-भुपद स्परशे ॥ धन्य नेण जुवे हरिमूर्ति । धन्य जिभा कहे हरि-कीर्ति ॥५३॥ धन्यधन्य ए सर्वे समाज । जेणेकरी रीझे महाराज ॥ ए छे वात अलेखामां अति । न पडे प्राकृत जीवने गति ॥५४॥ मनवाणीने अगम जेह । पूरण पुरुपोत्तम तेह ॥ तेतो धरी मनु-प्यनु तन । जन हेते फरेछे जीवन ॥५५॥ तेनां लीलाचरित्रने गा-तां । थाय निर्मल जळ जश नातां ॥ माटे नाम चरित्र सामर्थ । कहेशुं

नहि खोये जनम व्यर्थ ॥५६॥ निजधर्मे वर्ते जन जेह । कहेशुं सर्वे संभारिने तेह ॥ अतिपवित्र चरित्र गातां । नथी थुजयकी ते मुकातां ॥५७॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये पुरुषोत्तमनो महिमा कथननामे एकसो ने बीजुं प्रकरणम् ॥१०२॥

पूर्वछायो—अनेक लीला अनेक चरित्र । करी कर्यो जननो उद्धार ॥ सुंदर निर्गुण मूरति । तेने वंदु हुं वारमवार ॥१॥ अनेक नामना नामी स्वामी । सर्वेना सुखधाम ॥ अनेक एकनी मूरति । अनेक एकनां नाम ॥२॥ ते प्रभु प्रकटपणे फरे । करे, जीवनां कल्याण ॥ मनोहर मूर्ति महाराजनी । तेने प्रणमुं जोडी हुं पाण ॥३॥ पुरुषोत्तम पूरण पोते । अढळक ढळ्या आ वार ॥ तेनां चरित्र पवित्र अति । वळी कहुं करी विस्तार ॥४॥ एकसमे मुनि सहु मळी । आविया प्रभुजि पास ॥ अतिहेते स्तुति करवा । हृद्ये थयाछे हूलास ॥५॥ चोपाइ—नमो कृष्ण नमो नारायण । नमो जीवश्रेयपरायण ॥ नमो बळवंत बहुनामी । नमो अकळ अंतरजामी ॥६॥ नमो सहु जीवना सुखकारी । नमो दीनबंधु दुःखहारी ॥ नमो दासना त्रासविनाश । नमो सहुना आदि अविनाश ॥७॥ नमो पुरुषोत्तम सहुपार । नमो अक्षरधाम आधार ॥ नमो निर्गुण सगुण स्वामी । सर्वे धामतणा तमे धामी ॥८॥ नमो अपरमपार अकळ । नमो सर्वेना श्याम सबळ ॥ नमो क्षर अक्षर नियंता । नमो गुणपार गुणवंता ॥९॥ नमो अवतारना अवतारी । नमो संततणा सुखकारी ॥ नमो दीनना बंधु दयाळ । नमो भक्त-

वत्सल प्रतिपाळ ॥१०॥ नमो कृपानध सिंधु कृपाळ । नमो दयाना
निधि दयाळ ॥ नमो प्रभुजि पूरणकाम । नमो संततणा सुखधाम
॥११॥ नमो ईशतणा महाईश । नमो भक्तपति जगदीश ॥ नमो
परमेश्वर परब्रह्म । नमो भवतारण त्रिक्रम ॥१२॥ नमो वासुदेव
वरदेण । नमो केशव कमळनेण ॥ नमो गोपाल गोकुळचंद । नमो
गोपीवल्लभ गोविंद ॥१३॥ नमो नाथ गोवर्धनधारी । नमो बाल-
मुकुंद मुरारी ॥ नमो पद्मनाभ पीतांबर । नमो पुनित परमेश्वर ॥१४॥
नमो पवित्र परमानंद । नमो पद्माक्ष पृथविवंद ॥ नमो नारायण
निर्विकार । नमो नृसिंह नरकनिवार ॥१५॥ नमो नरोत्तम नरवीर ।
नमो नागनाथण सुधीर ॥ नमो रघुनाथ रामचंद्र । नमो राघव सुख-
समुद्र ॥१६॥ नमो राजीवलोचन राम । नमो रमापति राजनाम ॥
नमो वामनजि विश्वेश्वर । नमो विश्वरूप विश्वंभर ॥१७॥ नमो वि-
श्वेश विष्णु ने व्यास । वेदवल्लभ वाणीप्रकाश ॥ नमो दामोदरजि
दयाळ । नमो देव देवकीजिबाळ ॥१८॥ नमो दीननाथजी दैत्यारी ।
नमो देवेश देव मुरारी ॥ नमो माधव मधुसूदन । नमो मुकुंद मुष्टिक-
मर्दन॥१९॥नमो महाबाहु मंजुकेश । नमो महाधीर श्रीदेवेश॥नमो
केशव करुणाधाम । नमो कौमोदकीधर नाम ॥२०॥ नमो कामेश
कृष्ण दयाळ । नमो कौस्तुभप्रिय कृपाळ ॥ नमो भूधर भुवनानंद ।
नमो भूतनाथ भववंद ॥२१॥ नमो भुवनैक भुजगेश । नमो म-
चलसावण ईश ॥ नमो जनार्दन जदुराय । नमो जगन्नाथ तव पाय
॥२२॥ नमो जक्त जाड्यन विनाश । नमो जगदाधार अविनाश ॥
नमो सच्चिदानंद चराचर । नमो चतुर्भुज चक्रधर ॥२३॥ नमो

श्रियनाथ श्रियपति । नमो श्रीवरप्रद छो अति ॥ नमो श्रीधर श्रीसुरेश्वर । नमो सौम्य श्रीवत्सांकधर ॥२४॥ नमो योगेश जीवनप्राण । नमो यशोदानंद सुजाण ॥ नमो यमुनाजळ किलोल । नमो संपूरण कळा सोळ ॥२५॥ नमो श्रीहरिजि शालग्राम । शुद्ध शंखचक्रधर नाम ॥ नमो सुरासुर सदा सेव । नमो साधुवल्लभ अमेव ॥२६॥ नमो त्रिविक्रम तपोइंद्र । नमो त्रिस्थल तीर्थराजेंद्र ॥ नमो लीलाधर लक्ष्मीवर । नमो लोकवंद लोकेश्वर ॥२७॥ नमो अनंत अच्युत अनादि । अघहर आनंदरूप आदि ॥ नमो हरि हळधरभ्रात । नमो हिरण्याक्षहन नाथ ॥२८॥ नमो अक्षरधाम आधार । तमे संतना सुखमंडार ॥ संत हेते धरी अवतार । करो अनेक जीव उद्धार ॥२९॥ ज्यारेज्यारे जेवुं पडे काम । त्यारे तेवुं तन धरो श्याम ॥ नमो मत्स्य तमने मुरारी । नमो कच्छरूप सुखकारी ॥३०॥ नमो तमने वाराहरूप । नमो तमने नरहरि भूप ॥ नमो तमने वामन नाम । नमो तमने परशुराम ॥३१॥ नमो तमने श्रीरामचंद्र । नमो तमने राज्यराजेंद्र ॥ नमो तमने कृष्ण कृपाळ । नमो देवकीनंद दयाळ ॥३२॥ नमो बुद्ध तमे बहुनामी । नमो अकळ अंतरजामी ॥ नमो कलकि करुणाधाम । धरो तन करो जनकाम ॥३३॥ तमे धरी पुरुष अवतार । ब्रह्मा आद्ये रच्यो आ संसार ॥ तमे सुयज्ञ शरीरधारी । हरि त्रिलोकपीडा निवारी ॥३४॥ थयुं कपिल तन मातकाज । कह्युं सांख्यतत्त्व मुनिराज ॥ तमे थइ दत्तात्रेय नाथ । कर्या यदु हैहय सनाथ ॥३५॥ तमे सनकादिक तनधारी । आत्मतत्त्वनी वात विस्तारी ॥ तमे नारायण तप करवा । काम क्रोध

लोभ मदहरता ॥३६॥ वळी धरी तन भगवान । दिधुं भुवने तमे वरदान ॥ तमे ज्यारे पृथुतन धर्युं । त्यारे पृथिवी दोहन कर्युं ॥३७॥ तमे ऋषभरूपे हरि थया । पुत्र बोधि परमहंस रह्या ॥ तमे हयग्रीवतन धारी । वेदमय वाणीयो उचारी ॥३८॥ ज्यारे हरि अवतार धार्यो । त्यारे ग्राहथी गज उगार्यो ॥ थया हरि हंसरूप जेवा । ब्रह्मा नारदने ज्ञान देवा ॥३९॥ तमे धन्वंतरी तनधारी । टाळ्यो रोग आयुष वधारी ॥ तमे धरी व्यास अवतार । कर्या एक वेद वदि चार ॥४०॥ तमे नारदनुं तन लयुं । नैष्कर्म्य सात्वततंत्र कह्युं ॥ एवा बहु धरी अवतार । कर्या अनंत जीव उद्धार ॥४१॥ तमे मत्स्य थइने मुरारी । लाव्या वेद शंखासुर मारी ॥ थइ कूर्मरूपे ते अकळ । धर्यो पीठपर मंद्राचळ ॥४२॥ धरी वाराहरूप दयाल । राखी पृथवीजाति पयाल ॥ तमे नृसिंहतन धरी नाथ । हण्यो हिरण्यकशिपु हाथ ॥४३॥ कर्यु प्रह्लादनुं प्रतिपाळ । दासत्रास निवार्यो दयाळ ॥ वामनरूप धरीने महाराज । बळी छळ्यो इंद्रराज्यकाज ॥४४॥ धरी परशुराम अवतार । हण्या क्षत्रि एकविश वार ॥ तमे रामरूपे थइ राज । मार्यो रावण बांधि सिंधुपाज ॥४५॥ तमे धरी कृष्णअवतार । कर्या चरित्र अपरमपार ॥ मारी पूतना भाग्युं शकट । मार्यो तृणावंत ते विकट ॥४६॥ यमलार्जुन मूळ उखाडी । मार्यो वत्स बक चांच फाडी ॥ कालिनाथि पिधो दावानळ । मार्यो धेनुक ते महाखळ ॥४७॥ थया बाल वत्स तमे वळी । भुल्यो ब्रह्मा शक्यो नहि कळी ॥ धारी गिरि इंद्र दर्प मोड्यो । व्याल वरुणथी नंद छोड्यो ॥४८॥ शंख-

चुड वृषभ ने केशी । तमे मार्यो व्योमासुर द्वेषी ॥ हण्यो कंस ते अंश असुर । मार्यो अघासुर महाभूर ॥४९॥ मार्यो काळजवन जरासंध । बाण भौम मार्यो महाअंध ॥ मार्यो शाल्व ने शिशुपाल । हण्यो दंतवक्र ने दयाळ ॥५०॥ एवुं करी कृष्ण अवतारे । मार्या दुष्ट बहु तेहवारे ॥ करी चरित्र गोकुलचंद । आप्यां निजजनने आनंद ॥५१॥ तमे धरी बुद्ध अवतार । देख्युं अवनिए अघ अपार ॥ हण्या दैत्य बोध्या बहु जीव । तेते पार कर्या ततखेव ॥५२॥ पेखि पाखंडी भुवे अपार । तमे लेशो कल्की अवतार ॥ आद्य अंते मध्ये अवतार । सर्वे तमारा ते निरधार ॥५३॥ जेजे कर्यां पृथ्वीपर काज । तेतो सर्वे तमे महाराज ॥ वळी थाशे थायछे जे कांइ । तेतो सर्वे तमारी इच्छाय ॥५४॥ माटे नमोनमो नाथ तमने । मोटे भाग्ये मळिया छो अमने ॥ एम स्तवन कर्युं जोडि हाथ । त्यारे बोलिया श्रीमुखे नाथ ॥५५॥ पूर्वछायो—जेजे जन तमे कह्युं । ते सर्वे सांभळ्युं कान ॥ एह मांयलुं अमे न कर्युं । तमे केम जाण्या भगवान ॥५६॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये सर्वमुनिजन मळिने ने सर्व अवतारना अवतारी महाराजने जाणीने स्तुति करी एनामे एकसो ने त्रणमुं प्रकरणम् ॥१०३॥

राग सामेरी—नाथ कहे सहु सांभळो । जेणेकरी कह्या भगवान ॥ आ तने ते नव्य कर्युं । अमथुं करोछो अनुमान ॥१॥ वेद अमे वाळ्या नथी । नथी शंखासुर आदि मारिया ॥ जेणेकरी भगवान जाणो । ते मत्स्य प्रभु मोर्ये थिया ॥२॥ पिठ्यउपर

गिरि धरी । नथी मथीयो अमे.मेराण ॥ चौद रत्न लिधां तेतो । कूर्म प्रभु प्रमाण ॥३॥ हिरण्याक्ष हणी पृथवी । वालि नथि मे आ वार ॥ जे प्राक्रमे प्रभु कह्या । एतो वाराह अवतार ॥४॥ हिरण्यकशिपु मारीने । करी जन प्रह्लादनी सार ॥ एह प्रतापे प्रभु खरा । तेतो नृसिंह अवतार ॥५॥ पंड वधारी भरी पृथिवी । वळि छळिने लिधुं राज ॥ तेह अमे किधुं नथी । एतो वामनजि महाराज ॥६॥ तातने हेते हण्या क्षत्रि । फेरी फरशि एकविश वार ॥ ते प्रतापे प्रभु कहोतो । एतो परशुराम अवतार ॥७॥ खर डुखर ने कुंभकर्ण । नथी मार्यो में रावण राज ॥ एतो प्रभु रघुनाथजि । बांधि पाज पत्नीकाज ॥८॥ कालि नाथि कर गिरि धरी । इंद्रनुं मान उखाडियुं ॥ ब्रह्माने मनभंग करी । विश्व माने मुखमां देखाडियुं ॥९॥ अघासुर बकासुर केशी । वत्स धेनुकासुर वृषभ ॥ व्योमासुर भौमासुर वळी । मुरदानव मधुकैटभ ॥१०॥ कंस ने वळी कालयवन । शंखचूड ने शालव्र सहि ॥ बाणासुर शिशुपाल सरखा । जरासंध जेवा कहि ॥११॥ दंतवक्रादि दुष्ट दम्या । रम्या व्रजयुवति संग ॥ एह प्राक्रमे कृष्ण प्रभु । तेतो अमे न कर्यां अंग ॥१२॥ जोइ दुष्ट यज्ञ करता । मद्य ने मांसारी थया ॥ तेने मोह पमाडि जीव तार्या । ते प्रभु बुद्धजि कह्या ॥१३॥ पाखंडी बहु प्रकटी । सत्यधर्म नाश करशे ॥ जीवने शुद्धबोध देवा । कलकि तन धरशे ॥१४॥ एह-आदि अनंत देह । धर्या धरणि उपर्ये ॥ खळबळ खंडन करी । तार्या जन बहु एणिपेर्ये ॥१५॥ एम अनेक अवतारमां । बहुबहु करियां,काज ॥ एहमांयलु अममां । कहो शुं दिठुं तमे आज ॥१६॥

एह प्राक्रमे प्रभुपणुं । अममांहि एके नथी ॥ न मानो तो जुवो नजरे । कहुं तमने हुं शुं कथी ॥१७॥ एम वात करी हरि । सर्वे संत सांभळता ॥ सुणि वचन वालातणां । मुनि मरकि बोल्या वळता ॥१८॥ नभ कहे हुं नहि । कहे पवन हुं नहि पवन ॥ तेज कहे हुं तेज नहि । एम कह्युं श्रीभगवान ॥१९॥ जळ कहे हुं जळ नहि । धरा कहे हुं धरा सहि ॥ सिंधु कहे हुं सिंधु शानो । तेम प्रभु कहे हुं प्रभु नहि ॥२०॥ सूर्य कहे हुं सूर्य शियो । शशि कहे हुं शशि नथी ॥ एनो उत्तर एक न मळे । जने विचार्युं मनथी ॥२१॥ एम आव्युं ए वातमां । संतजने समझि लयुं ॥ आपणेतो आनंद छे । पण बिजानुं तो घर गयुं ॥२२॥ एवुं सुणि संत सरवे । लाग्या शिश डोलाववा ॥ केवी वात करी हरि । दुष्ट जन भुलालवा ॥२३॥ हरिजन मन हरखियां । जोइ जीवननी जुगति ॥ आवी वाते अन्य जननुं । अवळुं थाशे अति ॥२४॥ मत्तजाति भगवाननी । इच्छा आवे तेम ओचरे ॥ संत सुणी सुख पामे । असंतने अवळुं करे ॥२५॥ संत सर्वे लीला जाणी । चित्तमां नित्य चिंतवे ॥ असंत कहे आपणजेवा । मनुष्य करी मन लेखवे ॥२६॥ मनुष्य जाणी मोटामोटा । भ्रमिने भुला पड्या ॥ आप बुद्धिए अनुमान करी । थड मुकि डाळे चड्या ॥२७॥ मनुष्यचरित्र जोइने । पारवती नव्य प्रिछियां ॥ रोता देखि श्रीरामने । भवानी भुलि गयां ॥२८॥ पनंगारि पार्षद मोटो । नित्य रहे हरिने संगे ॥ नागपासे नाथ बांध्या । देखिने भुल्यो अंगे ॥२९॥ ब्रह्मा आव्या भाळवा । भुल्या अन्य आचारमां ॥ चरित्र जोइ महाराजनां । विधि पड्या विचारमां

॥३०॥ ह्यां वत्स वळी बालकां । पछी आविने पेखियुं ॥ बहुविधिए विलोकियुं । पण अणु न्यून न देखियुं ॥३१॥ एवा एवाने एम थयुं । तो अवरनो शियो आशरो ॥ चरित्र जोइ चळे नहि । तेह भक्त हरिनो खरो ॥३२॥ नरतन धरी नाथजि । कांइ कांइ होये करता ॥ सुता बेठा जागता । खाता पिता ओचरता ॥३३॥ जेजे चरित्र करे हरि । ते जननां मन हरवा ॥ ललित लीला लालनी । छे मुनिने ध्यान धरवा ॥३४॥ एम समझि संत सर्वे । मोह न पामे मनमां ॥ जेमजेम लीला जुवे । तेमतेम रहे मगनमां ॥३५॥ जेजे वात हरिए करी । ते सर्वे संते सांभळी ॥ पाडि ना प्रभुपणानी । पण संतनी मति नव्य चळी ॥३६॥ पछी संत बोलिया । मुनि विचारी मनथी ॥ मत्स्यादि देहे कर्यां प्राक्रम । तेतो तमे कर्यां नथी ॥३७॥ पण जेवुं जणायछे अमने । तेवुं कहेशुं करमामिने ॥ समझि समागम कर्योछे । जाणी अंतरजामिने ॥३८॥ आगळ तमे जे ओचर्या । तेनुं एम जणायछे आज ॥ निरसंशय निश्चय करी । कहेशुं कर जोडि महाराज ॥३९॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिमनुष्यचरित्रकथननामे एकसो ने चोथुं प्रकरणम् ॥१०४॥

चोपाइ—त्यारे बोलिया सरवे संत । तमे सांभळो श्रीभगवंत ॥ वेद वाळ्या मत्स्य तन धारी ॥ शंखासुरने मार्यो मुरारि ॥१॥ शंखासुर हतो महाबळी । पेच प्राक्रमे पूरण वळी ॥ तेने काम क्रोधे मळी मार्यो । लोभ मोह आगळ्ये ए हार्यो ॥२॥ एवा काम लोभ ने जे क्रोध । महा जबर छे जगजोध ॥ तेने जिति कर्यो

जेजेकार । एथी कोण मोटो अवतार ॥३॥ धरी कमठ रूप सु-
जाण । मथ्यो मंद्राचळ ते मेराण ॥ देव दानव नेतरु ताणि । वळे
चलोयुं समुद्रपाणि ॥४॥ एवा सुर असुर बळिया । तेनेपण काम
क्रोधे गळिया ॥ एवा काम क्रोध लोभ भारी । सुरासुर मुक्या
जेणे मारी ॥५॥ तेनो नाश कर्यो निरधार । तेथी कोण मोटो अ-
वतार ॥ धरी वाराहरूप महाराज । हण्यो हिरण्याक्ष पृथवी काज
॥६॥ हिरण्याक्ष महाबळवंत । बहु प्राक्रमी युद्धे अत्यंत ॥ लइ गदा
गयो स्वर्गलोक । देखि देव पाम्या सहु शोक ॥७॥ लाग्यो भय
भाग्या सहु सुर । दइ डारो ने वळ्यो असुर ॥ पछी के काळ सिं-
धुमां फर्यो । लेरिसाथे गदायुद्ध कर्यो ॥८॥ त्यांथी गयो वरुणने
पास । मांहि दुष्ट ने उपर दास ॥ जोडि हाथ जाच्यो युद्ध जाणो । ते
वरुणथी नव्य अपाणो ॥९॥ एवो महाबळियो जोराण । तेपण काम-
क्रोधनो विचाण ॥ एवा काम क्रोध लोभ लोंठा । जेणे सहुने कर्या
पारोंठा ॥१०॥ एवा कामादि कर्यो संहार । एथी कोण मोटो अव-
तार ॥ धरी नृहरिरूप अनूप । मार्यो हिरण्यकशिपु भूप ॥११॥ हि-
रण्यकशिपु महा बळवान । करी तप थयो भगवान ॥ महातपे तेजे
परतापी । लिधुं राज्य इंद्रनुं उत्थापी ॥१२॥ आप तपबळे करी
भूप । थयो दश दिगपालरूप ॥ ओगणपचास वायु अनुप । थयो ते
बार सूर्यस्वरूप ॥१३॥ अष्ट वसु वळी लोकपाळ । थयो सर्व रूपे ते
भूपाळ ॥ लोकपाल गुण पोते ग्रहि । यज्ञभाग लिये आपे जहि
॥१४॥ एवो हतो प्राक्रमी जे अति । तेने मोह लोभे लियो जिति ॥
काम क्रोध मन इंद्रिसाथ । एने आगळय वरत्यो अनाथ ॥१५॥

एवा काम क्रोध लोभ मोह । मन इंद्रियआदि जे समोह ॥ तेने वश कर्याछे आ वार । एथी कोण मोटो अवतार ॥१६॥ वामनरूप धरीने दयाळ । करी इंद्रतणी प्रतिपाळ ॥ इंद्र सुरतणो अधिपति । जेने घेर शचीजेवी सती ॥१७॥ तेनेपण कर्यो कामे कंगाल । ऋषिघेर जइ थयो बेहाल ॥ एवा कामादिक जे करुर । जेथी बच्या नहि सुरासुर ॥१८॥ एवा पापिनो कीधो प्रहार । एथी कोण मोटो अवतार ॥ धरी परशुराम अवतार । मार्या क्षत्रि एकविश वार ॥१९॥ कर्युं तातहेत एह काज । हता तात तने तपिराज ॥ हैहये ते कर्युं काम । बिजा जीवनुं शुं पुछो नाम ॥२०॥ एवो क्रोध वा काम के लोभ । जेणे सहुनां मन कर्यां क्षोभ ॥ तेनो शोधिने कर्यो संहार ॥ एथी कोण मोटो अवतार ॥ २१॥ श्रीरामजि अवतार धारी । मार्यो रावण महा अहंकारी ॥ रावण तपे पामी वरदान । थयो बहु अजित बळवान ॥२२॥ जित्यो स्वर्ग मृत्यु ने पाताळ । थयो महा अभिमानी भूपाळ ॥ जित्या ब्रह्मा इंद्र सुर सर्व । रह्यो नहि कोइनो ते गर्व ॥२३॥ जित्यो घन पवन जमराय । जित्या नवग्रह ने जराय ॥ एवो महाबळी अहंकारी । तेने लिधो कामक्रोधे मारी ॥२४॥ ते काम क्रोधनो आण्यो अंत । तेने कोण न कहे भगवंत ॥ कर्यां कृष्णे चरित्र अपार । बहु दुष्टनो कर्यो संहार ॥२५॥ दुष्ट हता बहु बळवंत । प्राक्रमी ने मायावी अत्यंत ॥ आप जोरे जिति सहु जन । थया पृथ्वीए पोते राजन ॥२६॥ जरासंध शिशुपाळ आदि । अनम्र अहंकारी अनादि ॥ जेनी नमति नहि परछाय । महा अभिमानी मनमांय ॥२७॥ तेने काम क्रोधे लोभे मळी । नाख्या

मोह ममताए दळी ॥ एवा काम क्रोधादिक कोटा । जेने आगे हार्या छोटा मोटा ॥२८॥ एवा दुष्ट जेथकी हणाय । तेतो सर्वथी मोटा गणाय ॥ काम क्रोध लोभ जे चंडाळ । एथी भुंडुं थाय ततकाळ ॥२९॥ स्वर्गलोकथकी पाछा पाडे । विधिलोकथी मूळ उखाडे ॥ पाडे वैकुंठ लोकथी वळी । पाडे अन्य लोकथकी मळी ॥३०॥ जेजे प्रापतिमांहिथी पड्या । तेह सर्वेने ए शत्रु नड्या ॥ माटे एने दिये जे विदारी । तेतो अवतारना अवतारी ॥३१॥ सूक्ष्मदृष्टिवाळाने ए सुजे । स्थूळदृष्टिवाळा ते न बुजे ॥ माटे आज छे वात अलेखे । जाडि बुद्धिवाळा ते न देखे ॥३२॥ आगे थया जेजे अवतार । कर्यो दैवी जीवनो उद्धार ॥ दैवी आसुरी संपत्तिवाळा । आज सहुने कर्या सुखाळा ॥३३॥ सात्त्विक राजसी तामसी जन । आज सहुने कर्या पावन ॥ जे कोइ ध्यान धारणा समाध्य । पाम्या तमथी जीव अगाध्य ॥३४॥ नाडी प्राणनो करी निरोध । कर्यो बहु प्रकारनो बोध ॥ अंतर फेरवी आश्रित किधा । बहु जीवने शरणे लिधा ॥३५॥ अजजंधथी थया अदेव । हता जगे गुरु शिष्य एव ॥ यक्ष रक्ष जे अजे उपाव्या । पाछा तेह मळी खावा आव्या ॥३६॥ बलिवगासे नारी त्रण बनी । पुंश्चली ने स्वैरिणी कामनी ॥ एवा गुरु शिष्य ने संसारी । वळी त्रण प्रकारनी नारी ॥३७॥ एवा जीव उद्धारिया कइ । माटे कहुं हुं मोटप्य सहि ॥ आज प्रकटाव्यो छे प्रताप । एवो आगळ्ये न कर्यो आप ॥३८॥ आज जनने आप्यां जे सुख । तेतो कह्युं जाय केम मुख ॥ सर्वथकी पार छो महाराज । ते अमने मळ्या तमे आज ॥३९॥ दर्य

स्पर्श तमारुं ते क्यांथी। थोडे भाग्ये करी थातुं नथी॥ जाण्ये अजाण्ये जोडे जे हाथ। ते जन केदि न थाय अनाथ ॥४०॥ अजाण्ये करे अमृतपान। तोय अमर करे निदान॥ पारस स्परशे लोह अजाणे। थाय कंचन जगत जाणे ॥४१॥ रवि मळे रहे नहि रात्य। जळपाने पियासनो पात॥ जेम अजाणे अग्निने संगे॥ शीत व्यापे नहि वळी अंगे ॥४२॥ तेम स्परशतां पूरण ब्रह्म। जाये कोटी जनमनां कर्म॥ थाय अभय जन ते अंगे। प्रकट पुरुषोत्तम प्रसंगे ॥४३॥ शशिमांयथी वरसे आग्य। रवि करे किरणनो त्याग॥ विद्युतमांहियी वह्नि वटे। चंदनमांथी शितळता घटे ॥४४॥ शून्य तजे ते शब्दप्रसंग। वायु तजे सपरश अंग॥ तजे तेज रूप रस तोय। तजे गंध पृथवीने जोय ॥४५॥ एम थाय कोइ काळे वळी। एवी वारता नथी सांभळी॥ पण कदाचित एम होय। हरि मळ्ये अभद्र न तोय ॥४६॥ वसुधानुं वेजुं कोइ करे। तेनी चोट ठाली केम ठरे॥ तेम श्रीपुरुषोत्तम स्परशे। तेनुं अकाज कहो केम हशे ॥४७॥ कोइरीत्ये पुरुषोत्तम भजे। तेनुं अकाज न होय रजे॥ कामभावे भजि व्रजनारु। मात तात तजि परिवार ॥४८॥ सनेहे वसुदेव देवकी। दुष्टभावेकरी भजि बकी॥ भये भजियो कंस भूपाळ। वैरद्वेषे भज्यो शिशुपाळ ॥४९॥ सखाभावे भज्या अरजुने। भक्तिये भज्या नारदजने॥ दासभावे हनु ने खगेश। स्नेहभावे युधिष्ठिर नरेश ॥५०॥ एतो सर्वे पाम्या सुख अंगे। रहि प्रकटने परसंगे॥ पुरुषोत्तम प्रकट होय ज्यारे। क्रिया साधन न लेखुं त्यारे ॥५१॥ आपे दरश स्परश दइ। करे भवपार जीव कइ॥ माटे आज पु-

रुपोत्तम तमे । निश्चय करीने जाण्याछे अमे ॥५२॥ वळी कोटि-कोटि रवि शशि। तेना तेजसमूहनो राशि ॥ वळी प्रकृति पुरुषथि ईनाम । एवुं अक्षरब्रह्म जे धाम ॥५३॥ तेमां ब्रह्मरूप जे सकल। कोटिकोटि मुक्तनां मंडळ ॥ तेनेमध्ये रह्या एवा तमे । ते तमने जाण्या प्रभु अमे ॥५४॥ वळी अक्षरधाम गोलोक । एहादि बिजां धाम अशोक ॥ तेनुं ऐश्वर्य जेजे कहेवाय । तेतो सर्वे रह्युं तममांय ॥५५॥ वळी प्रकृति पुरुषादि धाम । अतिऐश्वर्य जे अभिराम ॥ ते तमारा ध्यान करनार । सर्वे देखेछे तेह मोझार ॥५६॥ वळी सहु अवतारस्वरूप । एनां ऐश्वर्य जेजे अनूप ॥ ते तममां देखे ध्यान-वान । माटे सहुना कारण भगवान ॥५७॥ छो अवतारी जे अ-वतार कहीए । तेनां चरित्र ते तमारां लहीए ॥ एह वातमां नथी संदेह । वळी कहीए जणायछे जेह ॥५८॥ जेह जन तमारा आ-श्रित । वैराग्य ज्ञान स्वधर्मसहित ॥ माहात्म्ययुक्त भक्ति अनन्य। करे तमारे प्रतापे जन ॥५९॥ एवो प्रताप अतिअपार । तमे प्र-कटाव्योछे आ वार ॥ तेतो सहु जाणे नरनाख। नथी छानी ए वात लगाख ॥६०॥ एवा तमे जेने मळ्या महाराज । तेने करवुं न रह्युं कोइ काज ॥ तोय रखावोछो रुडि रीत । कहुं तेह परम पु-नित ॥६१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनि-ष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये मुनिजने रामकृष्णादिक अवतार करतां श्रीजिमहाराजनुं अधिक सामर्थ्य कह्युं एनामे एकसो ने पाचमुं प्रकरणम् ॥ १०५ ॥

चोपाइ—हवे सांभळो संतनी रीत्य । कहुं अतिपरम पुनित ॥

जेने मळ्या प्रकट प्रमाण । पुरुषोत्तम परम सुजाण ॥१॥ सुखसागर सुंदरश्याम । जेने सुखे सुखी सहु धाम ॥ ते पुरुषोत्तम जेहना पति । तेने न रहे रंकपणुं रति ॥२॥ चौदलोकमां न लोभे चित्त । कीटब्रह्मादि देखे अनित ॥ अंतरमांहि अत्यंत वैराग्य । तनमन सुख किधां त्याग ॥३॥ पंच विषयथी उतारी प्रीत । असत्य सुखमां न आपे चित्त ॥ काम क्रोध नहि लोभ मोह । एवा संततणो जे समोह ॥४॥ तेह कहे परस्पर मळी । जोज्यो जीव भ्रमाणाछे वळी ॥ महादुःखतणी जेह खाणी । तेमां जइने पड्या सुख जाणी ॥५॥ एक आश्चर्य वात छे एह । दुःखमां सुख मनाणुं जेह ॥ महा नारी छे नरकनो कूप । केम समझायछे सुखरूप ॥६॥ जेजे नर नरकमां पडे । तेतो सर्वे नारी संगवडे ॥ जमपुरिए जायछे जीव । तेतो नारीथकी ततखेव ॥७॥ जन्ममरण सहे दुःख अंगे । तेतो नारीतणे परसंगे ॥ लखचोराशी तन लहेछे । जेने नारीमां प्रीत्य रहेछे ॥८॥ सुणो वात कहुं एक वळी । बहु दुःख पाम्या एने मळी ॥ मोटामोटा थया मनभंग । तेतो नारीनो करतां संग ॥९॥ देव दानव मनुष्यमात्र । नारीस्नेहे करे जमजात्र ॥ पारकी ने पोतानी जे नारय । कापे तन जेम तरवारय ॥१०॥ विष वन्हि व्यालमां जे गुण । तेने पोतानुं पारकुं कुण ॥ महाडाकणी साकणी सरखी । सरवे सुर नर लिधा भरखी ॥११॥ जेवी वृद्धवंती होय वाघणी । खाय खिजवी जेम नागणी ॥ एह साथे छे जेने सनेह । तेतो हार्योछे मनुष्य देह ॥१२॥ जोइ झेर कनक कटोरे । जोज्यो पिवा चड्या नर होरे ॥ सारी जोइ सजि तरवार । पेट नाखवा करे विचार ॥१३॥

तेम रूपवती नारी जोइ । नर मरेछे मूरख मोइ ॥ जेम मृगने घंट रवाल । जेम पतंग पावक झाळ ॥१४॥ जेम करिने कागद करिणी । तेम नरने ए प्राण हरणी ॥ जेम अमल समल तोय । बोले लाछ अलाछ नारी दोय ॥१५॥ पग हाथ कटि कोट कसी । आंख्य-मांय अंशि काळी मशी ॥ कान नाक फाडि बांध्या केश । वळी बांधि आंगळियो विश ॥१६॥ तोय काळ्यां कलेजां नरनां । तेणे राता छे नख करना ॥ वळी खाधुं मुखे मांस एणे । दांत राता रंगाणाछे तेणे ॥१७॥ एह साथे थइ जेने प्रीत्य । तेने सुख नहि कोइ रीत्य ॥ छेतो निर्लज्ज काढेछे लाज । एतो पुरुषने बोलावा काज ॥१८॥ कावे अबळा ने बळ छे बहु । जेणे वश कर्या नर सहु ॥ झांझि लाजमां बोलेछे झिणुं । तेतो पुरुषनुं करवा हिंणुं ॥१९॥ धीरेधीरे जे पग भरेछे । तेणे नरना प्राण हरेछे ॥ हावभाव देखाडेछे अंग । तेतो नरतन करवा भंग ॥२०॥ जेम मूषी फुंकिफुंकि खाय । तेनी पीडा तने न जणाय ॥ तेम नारी मिठुंमिठुं बोली । खाय नरनां कलेजां फोली ॥२१॥ एवो दगो जे देखता नथी । कहो संतो सुख तेने क्यांथी ॥ नारी ओछाये अहि अंध थाय । नारी ओछाये घा न रुझाय ॥२२॥ कोइ कहेशो एवी केम करी । तेनी वात सुणिलियो खरी ॥ जेम शिकंदरनी पूतळी । करी वेगळां राखवा वळी ॥२३॥ तेनेपासे जोरे कोइ जाय । भागे पोत मोत तेनुं थाय ॥ माटे दूर रहे दुःख नथी । जोइ तजवी तनमनथी ॥२४॥ तेनो करवा इच्छे जे संग । तेतो महादुःख पामशे अंग ॥ एने नख-शिखा निंदवा जेवी । कहिकहि कवि कहे केवी ॥२५॥ जेना

घटमां कामसिंह गर्जे । विवे नहि ते करतां विपर्जे ॥ चव्या नारीनयणनी चोट। तेने मारी कर्या लोटपोट ॥२६॥ एवी खोट खायछे अभागी। तोय तेहने न शके त्यागी ॥ आवी जेथी अजपर आळ्य। वेठि गिरिजापतिने गाळ्य ॥२७॥ एथी थयो इंद्र अंगे भंग । गयुं तप सौभरिनुं ए संग ॥ लिधो एकलशृंगी लटपट । झालेछे नारी नरने झट ॥२८॥ तेमां लोभी रह्या जेह जन । तेतो शुं समझ्या हशे मन ॥ नारी उपर अंग उज्वळे। मांहि भरिछे मूत्र ने मळे ॥२९॥ मज्ञा मेद छे मांसनो पिंडो । थुंक लाळ कफ पिया शेडो ॥ रगरगमां भर्युं रुधिर । अस्थि त्वचाए मढ्युं शरीर ॥३०॥ परु पाच उदरमां ओकार । मुखमांहि हाडकानी हार ॥ नख केश शलेपम सोइ । एमां कामनी वस्तु छे कोइ ॥३१॥ जेजे वस्तुनां लिधांछे नाम। तेनुं भरिलैये एक ठाम ॥ तेने करे खावा कोइ खांत्य । ते केम कहेवाय मनुष्य जात ॥३२॥ एम जाणि कांन करे अभाव। भुलेल केम करेछे भाव॥ तजे नहि कां अष्टप्रकारे। मूरख शासारु एने संभारे ॥३३॥ श्रवण मनन करे गुह्य वात । बोले दर्श स्पर्श नारीगात ॥ मळी एकांते नारीशुं वसे । संतो एवा पापी कोण हशे ॥३४॥ नारी करे ज्यां क्रिया तननी । ते स्थळ जावा इच्छे वृत्ति मननी ॥ वळी नर ते नारीसंग रहेशे । संतो एवा पापी कोण हशे ॥३५॥ नारी न्हाति होय जियां नीरे । पहेरी अल्पवस्त्र शरीरे ॥ तेने जोवा इच्छे खोटे मशे । संतो एवा पापी कोण हशे ॥३६॥ बेठा होय जन जियां मळी । आवे वारता नारी त्यां वळी ॥ पछी उठि यांथी न निकसे।संतो एवा पापी कोण हशे॥३७॥पहेरी अंगे आभूपण नारी।

सजि सुंदर वस्त्र ते सारी ॥ एनां वसन भूषण स्परशे। संतो एवा पापी कोण हशे॥३८॥ नारी उपस्थवासे निकळी। दिये देहनी दुर्गंध वळी ॥ ते गंधे नहि अंतर अकळाशे । संतो एवा पापी कोण हशे ॥३९॥ वाटेघाटे ए होय एकली । तेनेसंगे चाले लाज मेली ॥ पापेकरी जे नारी पिखशे । संतो एवा पापी कोण हशे ॥४०॥ अति होय जियां अवकाश । तोय निसरे नारीने पास ॥ पंच हाथथी ढुंकडा थशे । संतो एवा पापी कोण हशे ॥४१॥ करे चेष्टा कांइ वळी नारी । भुल्ये देखे न मेले विसारी ॥ वळी भिंतर अंतरे जे वसे । संतो एवा पापी कोण हशे ॥४२॥ नारीवेषे जे मृंदल वरते । नारीवेषे जे नृत्यक नरते ॥ जाय जोवासारु एह दशे । संतो एवा पापी कोण हशे ॥४३॥ धातु मृत्तिका काष्ट पाषाण । लखी चित्रनी चितारे जाण ॥ तेने पगेकरीने स्परशे । संतो एवा पापी कोण हशे ॥४४॥ एहआदि जे नारीप्रसंग। कोइ रीत्ये जो राखशे अंग ॥ तेतो वारमवार मरशे । संतो एवा पापी कोण हशे ॥४५॥ जेम कूप तरणे ढांकेल । वळी कहीए विषनी ए वेल ॥ तेने ओछाये जाणी उवरशे । संतो एवा पापी कोण हशे ॥४६॥ नथिनथी नारी हेतु नरनी । एतो भरीछे प्रपंचभरनी ॥ स्त्रीचरित्र होय अपार । मांहि दगो न देखाडे बहार ॥४७॥ एज दोरडो देखिने डरे । एज सर्प उपर पग धरे ॥ एज उंदरथी डरी चाले । एज केसरिना कान झाले ॥४८॥ एज डरे देखिने अंधारुं । एज फरे कालिराते धारुं ॥ एज पाणिमां पग देतीं डरे । एज समुद्र सहजे उतरे ॥४९॥ करे चरित्र बोलतां जोतां । घणुं आवडे हसतां रोतां ॥ रिजि नारी

नरसंग बळे । खिजि छेदे शिश तेनुं छळे ॥५०॥ सहज स्वभावे होय अवळी । शिख वात न लिये सवळी ॥ शुभगुण ग्रेवानी चारणी । कल्पनामात्रनी कारणी ॥५१॥ मने मेली ने अंगे अशुद्ध । तेनो संग राखे केम बुद्ध ॥ मळे नागणी वाघणी वळी । कूंपपतन जो पडे विजळि ॥५२॥ विप वैरि आग्य बलात्कारी । ए मळज्यो न मळज्यो नारी ॥ नथीनथी बिजो नरक कूप । नरक नरने नारीनुं रूप ॥५३॥ मेली पुरुषोत्तमनी मूरति । करेछे नारी जोवा शुं रति ॥ तेने चिंतवे वारमवार । एवा मूरखने छे धिक्कार ॥५४॥ मेली सुंदर श्यामस्वरूप । जइ जुवेछे नारीनुं रूप ॥ तेमां थाय नर तदाकार । एवा मूरखने छे धिक्कार ॥५५॥ मेली महाप्रभुजिनुं मुख । देखे नारीने नर विमुख ॥ तेना स्पर्शनो राखेछे प्यार । एवा मूरखने छे धिक्कार ॥५६॥ मेली मोहनमुखनी वात । नारीशब्द सुणे रळियात ॥ नावे अवगुण एनो लगार । एवा मूरखने छे धिक्कार ॥५७॥ मेली मुखे हरिगुण गान । कहे नारीचरित्र निदान ॥ तेणे फुले अंगमां अपार । एवा मूरखने छे धिक्कार ॥५८॥ मेली केशव कमळनेण । संभारेछे नारी दुःखदेण ॥ नथी समझतो सार असार । एवा मूरखने छे धिक्कार ॥५९॥ नथी लोभातो लालने लटके । मनमान्युं मानिनीने मटके ॥ खाधि खोव्य ने थयो खुवार । एवा मूरखने छे धिक्कार ॥६०॥ कृष्णकथामां न दिये कान । सुणे नारीतणां गुणगान ॥ तेमां वृत्ति राखे एक तार । एवा मूरखने छे धिक्कार ॥६१॥ मेली हरि हरिजननो संग । राखे नारीसंगिनो प्रसंग ॥ तेनी लाज न आवे लगार । एवा मूरखने छे धिक्कार ॥६२॥ एम समझ्या जे

सार असार। तेतो उतरिया भवपार ॥ तेने केम पीडे वळी काम। जेणे ए दश करी हराम ॥६३॥ एम थया नर निष्कामी। जेने अंतर वेदना वामी ॥ उपर तजतां अंत न आवे । जियांलगि भितरमां भावे ॥६४॥ अंतरमांथी उलटी थाय। त्यारे ते पाछुं नव्य खवाय ॥ ए सुख ओकि नाख्युं संते आपे । स्वामी सहजानंद प्रतापे ॥६५॥ पूर्वछायो—एम संत जन सर्वे । नर रह्या निष्काम ॥ जेने मळ्या प्रकट प्रभु । सहजानंद सुखधाम ॥६६॥ जेनो अभाव नारीनो । तेवोज धननो त्याग ॥ देखे नहि सुख दाममां । जेना अंतरमां वैराग ॥६७॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये निष्कामिव्रतमान कह्युं एनामे एकसो ने छठुं प्रकरणम् ॥१०६॥

चोपाइ—हवे कहुं संत निरलोभी। जेणेकरी रह्या जन शोभी ॥ जेम नारीनो नहि प्रसंग । तेम तज्योछे द्रव्यनो संग ॥१॥ एवा संतनो मळे समाज । मांहोमांहि बोले मुनिराज ॥ जेने मळ्या पुरुषोत्तम राय । तेतो पूरणकाम कहेवाय ॥२॥ तेने न्यून न मनाय मन । लाध्युं अखुट जेने महाधन ॥ धूता न धूते चोर न लुंटे। खातां खरचतां ते नव्य खुटे ॥३॥ एवुं मळ्युं महाधन जेने । ते केम धाशे आ धातु धनने ॥ जेमां अनेक रह्या अनर्थ । संचे त्यागितो वणसे अर्थ ॥४॥ चोरी हिंसा अनृत अपार । काम क्रोध ने दंभभंडार ॥ मद भेद ने वेर व्यसन । भय स्पर्धादि छे जियां घन ॥५॥ मद्यपान त्रियासंग थाय । द्यूतविद्या ने विश्वास जाय ॥ रह्यां एटलां द्रव्यमां मळी । जेम जळमां जळजंतु वळी ॥६॥ द्रव्य

करावे पाप अधर्म । द्रव्य करावे वैर विकर्म ॥ द्रव्य करावे कपट छळ । द्रव्य करावे कोटि ककळ ॥७॥ द्रव्य करावे दगा दुष्टाइ । द्रव्य करावे काम कसाइ ॥ द्रव्य करावे उच्च ने नीच । द्रव्य करावे पाखंड पेच ॥८॥ द्रव्य करावे जातिविटाळ । द्रव्य चडावे साचाने आळ ॥ द्रव्य करावे हाल बेहाल । द्रव्य करावे कृपण कंगाल ॥९॥ द्रव्य करावे चोरी चाकरी । द्रव्य करावे टेल्य आकरी ॥ द्रव्य करावे जीवनी घात । द्रव्य करावे पिंडनो पात ॥१०॥ द्रव्य न्याये अन्याय करावे । द्रव्य जुठि ते साख्य भरावे॥ द्रव्य लेवरावे लांच भाव्य । द्रव्य करावे रांकशुं राज्य ॥११॥ द्रव्य सतिनुं सत्य मुकावे । द्रव्य जतिनुं जत चुकावे ॥ द्रव्य मुनिनुं मौन वगाडे । द्रव्य तपिने तपथी पाडे ॥१२॥ द्रव्य अर्थे पृथ्वीए फरेछे । द्रव्यअर्थे लडिने मरेछे ॥ द्रव्यअर्थे वेचे निजतन । तजे जीवितव्य न तजे धन ॥१३॥ द्रव्यअर्थे वळी वांणे चडे । द्रव्यअर्थे पहाडे चडि पडे ॥ द्रव्यअर्थे घात घणी घडे । थाय अनर्थ बहु द्रव्यवडे ॥१४॥ द्रव्य धर्ममांहिथी चळावे । द्रव्य नीचना धर्म पळावे ॥ जेजे जायछे नरकमां जन । तेनुं मूळ कारण छे धन ॥१५॥ काम क्रोध ने मोह कहेवाय । हर्ष शोक लोभयकि थाय ॥ मान ईरषा ममता ताण्य । लोभ सर्वेनुं कारण जाण्य ॥१६॥ पामेछे जीव जुजवा क्षोभ । तेतो जेने जेवडो छे लोभ ॥ लोभ संतशुं हेत त्रोडावे । लोभ दुष्टशुं प्रीत जोडावे ॥१७॥ लोभ करावे न कर्यानां काम । लोभ करावे जीवत हराम ॥ जेजे अवळुं जगतमां थाय । तेतो सर्वे द्रव्यथी कहेवाय ॥१८॥ द्रव्ये पुत्र ते पिताने मारे । द्रव्ये शिष्य गुरुने संहारे॥ थाय

द्रव्ये महा पंच पाप । थाय द्रव्ये कृतघनी आप ॥१९॥ एवुं अघ जगे नहि कोय । जे कोइ द्रव्य मळ्वां न होय ॥ द्रव्य मुकावे ज्ञानिनुं ज्ञान । द्रव्य मुकावे ध्यानिनुं ध्यान ॥२०॥ द्रव्य मुकावे मानिनुं मान । द्रव्य करावे निर्लज्ज निदान ॥ कहि कहि केटला कहेवाय । जे कोइ द्रव्यथी अनर्थ थाय ॥२१॥ एवा लोभमांहि जे लेवाणा । तेतो तृणाने पुरे तणाणा ॥ तेने उगरवा सई आश। एवुं जाणी दुर रहे दास ॥२२॥ लोभे सुर ने असुर लडे । दैत्य भूत दुःखी लोभवडे ॥ यक्ष राक्षस सहु लोभे हेराण । तेने इच्छे ते नर अजाण ॥२३॥ लोभे कराव्यो कुटुंबे कळो । पड्यो पांडव कौरवमां सळो ॥ मांहोमांहि लडि खोया प्राण । तेने इच्छे ते नर अजाण ॥२४॥ लोभे लडे भूमिए भूपति । लोभे बळे पतिसंगे सति॥ लोभ करावे प्राणनी हाण । तेने इच्छे ते नर अजाण ॥२५॥ डाह्या शियाणा पंडित पीर । लोभे कर्या सहुने अधीर ॥ कवि कोविद कर्या वेचाण । तेने इच्छे ते नर अजाण ॥२६॥ स्वर्ग मृत्यु ने पाताळमांय । लोभे लई लिधां जन त्यांय ॥ एवी प्रसारिछे मोटि पाण। तेने इच्छे ते नर अजाण ॥२७॥ लोभे आपीछे अवळि मत्य । मनाव्युंछे असत्यमां सत्य ॥ तेनी नरने नहि ओळखाण । तेने इच्छे ते नर अजाण ॥२८॥ लोभे नांखि गळे जमे फांशी । लोभे लेवारी लखचोराशी ॥ लोभ फेरवेछे चारे खाण । तेने इच्छे ते नर अजाण ॥२९॥ जन्ममरणनुं कारण जेह । सहु जन जाणो लोभ तेह ॥ तेनी मेलि देविजोइये ताण, । तेने इच्छे ते नर अजाण ॥३०॥ जेने लोभे कबजमां लिधा । तेने दीन दालदरी किधा ॥ सर्वां शरीरे

दुःखमेराण । तेनेइच्छे ते नर अजाण ॥३१॥ एवुं समझी संत अ-
सार । तज्युं द्रव्यने सर्व प्रकार ॥ मेली तन मने तेनी ताण । तेने
इच्छे ते नर अजाण ॥३२॥ मणि हीरा मोति परवाळां । रत्न आदे
जे नंग रूपाळां ॥ एतो जमनी जाळय जोराण । तेने इच्छे ते नर
अजाण ॥३३॥ अन्न जळ ने वस्त्र छे जेह । तेणेकरी रहेछे आ देह ॥
तेना आपनारा अविनाश । एम समझेछे हरिना दास ॥३४॥ अन्न
खावुं ते क्षुधाने खोवा । जळ पिवुं ते प्राणने टोवा ॥ रहेवुं अन्य
वस्तुथी निराश । एम समझेछे हरिना दास ॥३५॥ शीत उष्ण निवा-
रवा तन । राखे अंगे वस्त्र हरिजन ॥ जेवुं मळे तेवुं राखे पास ।
एम समझेछे हरिना दास ॥३६॥ तेहविना छे सर्वेनो त्याग । विषय
सुख साथे छे वैराग्य ॥ क्यारे इच्छे नहि जाणी काश । एम समझेछे
हरिना दास ॥३७॥ सोना रुपामां सुख न माने । जेने महाप्रभु
आविया पाने ॥ कीट ब्रह्मालगि देखे नाश । एम समझेछे हरिना
दास ॥३८॥ एक समझाणुं हरिमां सुख । बिजुं सर्वे जणाणुं छे
दुःख ॥ जेवो जमकिंकर काळपाश । एम समझेछे हरिना दास ॥३९॥
जेने मळ्युंछे महाधन मोटुं । बिजुं सर्वे समजाणुं छे खोटुं ॥ पाप
जाणीने न करे प्यास । एम समझेछे हरिना दास ॥४०॥ अहि
विछि ने विष अंगार । काक विष्टामांहि शियुं सार ॥ एवुं जाणी
तजे सुख आश । एम समझेछे हरिना दास ॥४१॥ एवी कोण
वस्तु छे आ भूमां । जेमां लोभे जे लोभ्या प्रभुमां ॥ रहेछे अंतर
सहुथी उदास । एम समझेछे हरिना दास ॥४२॥ एम नर थया
निरलोभ । कोइ सुखे नहि मनक्षोभ ॥ जेणे मान्यो ब्रह्ममोले वास ।

एम समझेछे हरिना दास ॥४३॥ एहरीत्ये लोभने जिताय । बिजो छे उपरनो उपाय ॥ थाय अंतरे अभाव ज्यारे । लोभ तजाय समूलो त्यारे ॥४४॥ एम लोभ लालचने जिति । करी पुरुषोत्तम साथे प्रीति ॥ तेने काम ने लोभ न व्यापे । स्वामिसहजानंद परतापे ॥४५॥ पूर्वछायो—निष्कामी निरलोभी थइ । भजेछे भगवंत ॥ तेवाज त्यागी स्वादना । जेह निरस्वादी संत ॥४६॥ सर्वे रस जाणि श्याममां । अन्य रस जाणे अनित्य ॥ निरस्वादी एवा संतनी । कहुं सांभळज्यो सहु रीत्य ॥४७॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये निर्लोभी व्रतमान कह्युं एनामे एकसो ने सातमुं प्रकरणम् ॥१०७॥

चोपाइ—हवे कहुं निरस्वादिनी रीत्य । जेणे तजिछे स्वादनी प्रीत ॥ सर्वे स्वाद जाणि हरिमांय । मनवृत्ति लोभे नहि क्यांय ॥१॥ महारसनुं किधुंछे पान । तेणे थया मगन मस्तान ॥ सुख स्मे न गमे संसार । विषयरस समझ्या असार ॥२॥ महारस पियो जेह जने । ते न चाखे बिजो रस मने ॥ ए रस पियोछे शुकजि आदे । तेतो न राचे अन्यने स्वादे ॥३॥ ए रस पियोछे सनकादिके । पियो नव योगेश्वरनिके ॥ ए रस पियोछे जनकजेवे । जेनुं मन न रह्युं बिजे पिवे ॥४॥ ए रस पियोछे जन प्रह्लादे । मन मान्युं नहि बीजे स्वादे ॥ ए रस पियोछे ध्रुव अंबरीषे । ए रस पियो गोपी गुडाकेशे ॥५॥ ए रस पियो जन जयदेवे । ए रस पियोछे उद्धवजेवे ॥ एहआदि जे ऋषिराजन । पियो महारस थया मगन ॥६॥ जेजे जने हरिरस पियो । तेणे संसाररस कुचो किधो ॥ चौद लोकमां जे रस रह्यो । तेतो उलटा

अन्नजेवो थयो ॥७॥ तेनुं विजे ते मन न माने । जे कोइ पूरण महारस पाने ॥ ए रस आज आपणने मळ्यो । जे कोइ सर्वे रसथी छे गळ्यो ॥८॥ नथी अन्य रस एह समान । जेवो आपणे किधोछे पान ॥ ए रस विना रस जे विजो । तेतो दुःखरूप मानिलेज्यो ॥९॥ विजा रसमां जेह लोभाणा । तेतो झष जेम जाळे बंधाणा ॥ खोयुं तन ने खोय्व खाधी । जेनी स्वादसाथे प्रीत बांधी ॥१०॥ त्यागी थइ जे रसने चाय । ते त्यागिनुं त्यागिपणुं जाय ॥ खांड खारवो तुप तेजानो । एहआदि दइ स्वाद मानो ॥११॥ खारुं खाटुं तिखुं तमतमुं । गळ्युं चिकणुं जे मनगम्युं ॥ मनवांछित मगावी खाय । तेने खोय्व छे वैराग्यमांय ॥१२॥ शिरो पुरी ने शेव सुंवाळी । रुडा मोदक ने रोटी काळी ॥ विधविधनां व्यंजन चाय । तेने खोय्वछे वैराग्यमांय ॥१३॥ गर्म नर्म ते मनने गमे । सारुं स्वादु ते जुगते जमे ॥ एनो खातां अभाव न थाय । तेने खोय्व छे वैराग्यमांय ॥१४॥ सारुं लागे ते राखे संताडी । थइ खावानी वृत्ति हराडी ॥ रात्य दिवस रसने धाय । तेने खोय्व छे वैराग्यमांय ॥१५॥ करे स्वादनी वात वखाणी । सुणी आवी जाय मुखे पाणी ॥ तेनेअर्थे करेछे उपाय । तेने खोय्व छे वैराग्यमांय ॥१६॥ जिह्वा मागेछे जुजवा रस । जन थयांछे जिह्वाने वश ॥ तेणे स्वाद केदि न तजाय । तेने खोय्व छे वैराग्यमांय ॥१७॥ पंच इंद्रिनुं पोषण स्वाद । पंड्य पोषतां वाधे प्रमाद ॥ पछी पुरुषोत्तम न भजाय । तेने खोय्व छे वैराग्यमांय ॥१८॥ जेने पंड्य पोषवाछे प्रीत । तेनुं समझे महारस रीत ॥ देखी पुष्ट तनने फुलाय । तेने खोय्व छे वैराग्यमांय ॥१९॥ तेतो कावे

नहि हरिदास । जेंने अहोनिश रसनी आश ॥ एने जळजंतु जेवो गणाय । तेने सोख्य छे वैराग्यमांय ॥२०॥ जे कोइ कहेवायछे हरिजन । तेनुं लोभे नहि कियां मन ॥ जेणे कर्युं महारस पान । तेणेकरी रह्या गुलतान ॥२१॥ जेना अंतरमां निरवेद । तेने कोण पमाडशे खेद ॥ नित्ये हैयामां हरिनुं ध्यान । तेणेकरी रह्या गुलतान ॥२२॥ जाणी सरवे सार असार । तुच्छवस्तु करी तिरस्कार ॥ राख्या भितरमां भगवान । तेणे करी रह्या गुलतान ॥२३॥ ब्रह्माआदि जे कीटपर्यंत । सर्वे सुख दुःखे अंतवंत ॥ जेने पुरुषोत्तम साथे तान । तेणेकरी रह्या गुलतान ॥२४॥ एवा संत मळे शुभमति । कहे जोज्यो आ जीवनी गति ॥ राख्या जोइए जेह मुखे राम । तेमां राखेछे वस्तु हराम ॥२५॥ जेह मुखे भजिए श्रीहरि । तेने वगाडेछे केफेकरी ॥ गांजो भांग्यने पिवेछे माद । खाये आमिष जिह्वाने स्वाद ॥२६॥ जे मुखे भजिए परब्रह्म । ते मुखमांय खायछे माजम ॥ खाय कवस्तु केफने काज । एवा नरने रुठ्याछे राज ॥२७॥ जे मुख हरि भजवा लाग्य । तेह मुखमां भरेछे भांग्य ॥ आपे जरदोतो न पाडे नाज । एवा नरने रुठ्याछे राज ॥२८॥ जे मुखे जोइए नाम प्रकाशुं । ते मुख हिंग लसणे वास्युं ॥ वळी पापिने प्यारी पियाज । एवा नरने रुठ्याछे राज ॥२९॥ जे मुखे हरिगुण गवाय । ते मुखे नर अमल खाय ॥ फाडे फसुंबा करे अकाज । एवा नरने रुठ्याछे राज ॥३०॥ जे मुखे हरि भजिए दाडी । ते मुखे पापी पिवेछे ताडी ॥ सर्वे सजेछे नरकनो साज । एवा नरने रुठ्याछे राज ॥३१॥ केफेकरीने अकल जाय । नासे डहापण ने डुल थाय ॥ तोय निर्लज्जने नहि लाज । एवा

नरने रुच्याछे राज ॥३२॥ एह सर्वे जे व्यसन कह्यां ॥ एक स्वादनी वृत्तिमां रह्यां ॥ तेनो जे नर न करे ताज। एवा नरने रुच्याछे राज ॥३३॥ स्वादमांहि रह्यां बहु शूळ। स्वाद छे सर्वे पापनुं मूळ॥ स्वादे थाय नरक समाज । एवा नरने रुच्याछे राज ॥३४॥ एवा अनेक अवगुण जोइ । संत स्वाद करे नहि कोइ ॥ जेह समे जेवुं मळे अन्न । जमे निरदोष जोइ जन ॥३५॥ अजगर मधुकर वृत्ति । ग्रहे संतजन अनासक्ति ॥ कांतो अणइच्छ्युं अन्न आवे । नहि तो बहु घरथी मागिलावे ॥३६॥ काचुंपाकुं जे सुकुं समिष्ट । फळ मूळ फुल पत्र पिष्ट ॥ होय हरिप्रसादिनुं अन्न । जमे जन ते थाय मगन ॥३७॥ पण स्वादसारु जे उपाय । न करे ते निःस्वादी कहेवाय॥ आवे सहजे ते जमे सुजाण । जेमतेम करी पोषे प्राण ॥३८॥ स्वाद अस्वादनी मुकि आश । भजे भगवान ग्रासोग्रास ॥ जेना अंतरमांहि वैराग्य । तेणे कर्योछे स्वादनो त्याग ॥३९॥ काथो चुनो ने पान सोपारी । तज तमाल एलची सारी ॥ जाय जावंत्री लविंग जे छे। एहआदि मुखवास न इच्छे ॥४०॥ चुवा चंदन तेल फुलेल । पुष्पहार ने सुगंधि तेल ॥ तेने त्यागी न इच्छे तनमां । जेने वैराग्य वर्तेछे मनमां ॥४१॥ जेजे खोळी कह्यां खान पान । तज्यां ते संते थइ सावधान ॥ अति कर्योछे उंडो अभाव । केदि भूले थाय नहि भाव ॥४२॥ काम लोभ जित्या जेम जने । तेम जित्योछे संते स्वादने ॥ थाय उंडो अंतरेथी नाश । त्यारे तजाय वारथी आश ॥४३॥ जेजे त्यागेछे बहारथी वळे । तेने मांहि स्वाद रहेछे छळे ॥ लाग आवे तो करेछे घात । नहितो बेठो सांभळेछे

वात ॥४४॥ तेतो अंतर त्यागथी जाय । बिजे न टळे कोटि उपाय ॥ त्याग वैराग्य विवेक विचार । एह होय ज्यां होय मुरार ॥४५॥ तेह विना वैराग्यनो वेष । तेणे न टळे कामादि लेश ॥ ज्यारे प्रभुसाथे प्रीत लागे । त्यारे काम लोभ स्वाद भागे ॥४६॥ एम जित्योछे जे जने स्वाद । तेना टळिया सर्वे प्रमाद ॥ जिति स्वाद थया शुद्ध आपे । स्वामी सहजानंद प्रतापे ॥४७॥ पूर्वछायो—सहज स्वभावे संतने । अंतरमां रहेछे एम ॥ मळ्येपण मन नव्य चळे । अणमळ्युं इच्छे केम ॥४८॥ एम संतशिरोमणि । जित्या स्वादने जेह ॥ पिंड ब्रह्मांड पार प्रीति । कहुं एवा निरसनेह ॥४९॥

इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये निरस्वादि व्रतमान कह्यां एनामे एकसो ने आठमुं प्रकरणम् ॥१०८॥

चोपाइ—हवे कहुं निरस्नेही जन । सुणो रीत्य तेनी दइ मन ॥ एक प्रभुसाथे प्रीत जोडी । बिजा जक्त सहु साथे तोडी ॥१॥ पिंड ब्रह्मांडमां नहि प्रीत । चौद लोकमांहि नहि चित्त ॥ छे ए निःस्नेही जननी रीत्य । पेखे पिंडने पहेलुं अनित्य ॥२॥ आदि अंते मध्ये जोइ एह । पछी करे तनमां सनेह ॥ पेखि प्रसिद्ध पिंडना हाल । पछी माने जो मनाय माल ॥३॥ ज्यारे जुवे विचारि आ पिंड । देखे नखशिरा नरक कुंड ॥ परु पाच ने पिया प्रसिद्ध । वहे रिट शेडा बहुविद्ध ॥ ४॥ कफ थुंक ने लाळ कहेवाय । नित्य निसरे ते मुखमांय ॥ बहु चलखा आवे ओकार । दिसे दांत हाडकानी हार ॥५॥ मज्जा मेद ने मांस रुधिर । मळ मूतरे भर्युं

शरीर ॥ हाड पिंजर मढ्युंछे चर्मे । मांहि भर्योछे आंतर कर्मे ॥६॥ भर्युं रुधिर ते रगरगे । वहे नरक ते नव मारगे ॥ नख केशमां कैक वस्तु भली । भरी मेचे माथानी तुंबली ॥७॥ स्वेद शुक्र श्लेपम आम । गुंगा गिडर आदि अकाम । एवुं पेखियुं पोतानुं पिंड । चोखुं जाण्युं चमारनो कुंड ॥८॥ पेखि प्रकट पिंडमां एह । संते समझी मुक्यो सनेह ॥ एना संबंधि जे जगमांय । तेसाथे केम सनेह थाय ॥९॥ ज्यांज्यां धर्यो जीवे अवतार । तियां कर्यो कुटुंब परिवार ॥ मात तात ने भगिनी भाइ । सुता सुत दारा ने वेवाइ ॥१०॥ तेमां कोण अधिक ने ओछे । समतुल्य सगां ए सहु छे ॥ तेमां कोण साथे प्रीत जोडे । वळी किया सगा साथे तोडे ॥११॥ लखचोराशि कुटुंब कर्युं । सरवे सगे आ ब्रह्मांड भर्युं ॥ माटे मेल्युं ए कुटुंब जेम । संते मेल्युं आ समझि तेम ॥१२॥ जेम गयो द्विज ढेडवाडे । भुल्ये रह्यो तियां कोइ दाडे ॥ तेह ब्राह्मणपणाने भुली । केम फरे श्वपचमां फुली ॥१३॥ एम देह ने देहसंबंधि । तोडि प्रीत्य ते शुं बहु विधि ॥ जेणे तोडिछे पिंडशुं प्रीत । तेनुं विजे वेसे केम चित्त ॥१४॥ स्वर्गलोकना सुख सांभळी । नथी इच्छता तेहने वळी ॥ एक ब्रह्माना दिवसमांय । चौद इंद्र आवे वळी जाय ॥१५॥ तेनिकोरनो भय नहि कांइ । एम अंधधंध मदमांइ ॥ जियां खान पान ने खुमारी । महा मदोन्मत्त नरनारी ॥१६॥ जेवो तरुणतने वेशावाडो । तेवो अहर्निशनो अखाडो ॥ पुन्य खुटे पडे पाछो तेह । माटे संत एथी निरस्नेह ॥१७॥ कोइकरीत्ये शुं जाय कैलास । तो त्यां भूत भैरवनो वास ॥ अतिक्रोधी ने करुर अंगे । एवां रहेछे शिवने संगे ॥१८॥

भांग्य धतुरा अशुद्ध आहार । तमोगुणी ने तोरी अपार ॥ एमां शुं
सुख जाणि वसेह । माटे संत एथी निरस्नेह ॥१९॥ ब्रह्मलोकनुं सुख
सांभळी । मन वळतुं नथी त्यां वळी ॥ कर्यो कामे जइ तियां कळो ।
अज अंतरे थयो आकळो ॥२०॥ वळी जंघथी जाया अदेव । यक्ष रक्ष
थया ततखेव॥ तेतो लेवा ताक्या अजलाज । विजा भ्रोव्याछे खावाने
काज ॥२१॥ जोइ एवुं विकललोक एह । संतें न कर्यो समझि सनेह ॥
हशे सुख टळिजाय तेह । माटे संत एथी निरस्नेह ॥२२॥ एम पेखियुं
पिंड ब्रह्मांड । मटी जाय दिठि एवी मांड्य ॥ नाशे यत्‌किंचित छे
जेह । माटे संत एथी निरस्नेह ॥२३॥ स्वर्ग मृत्यु ने पातलमांय ।
रहेवा जेवी वस्तु नथी क्यांय ॥ रहे नहि जे देखाय देह । माटे
संत एथी निरस्नेह ॥२४॥ स्थावर जंगम जेजे कहेवाय । सर्वे छे
काळना मुखमांय ॥ शुं समझिने करे सनेह । माटे संत एथी निर-
स्नेह ॥२५॥ एम वात करे सहु संत । तमे सांभळज्यो गुणवंत ॥
जियांलगि मनाय हुं देह । तियांलगि नहि निरस्नेह ॥२६॥ देह-
केडे वळग्यो संसार । पाप पुन्य वळी परिवार ॥ सुख दुःख मान
अपमान । हर्ष शोक वृद्धि वळी ज्यान ॥२७॥ एह सर्वे रह्यां
देहवांसे । देह मानतां सर्वे मनाशे ॥ ज्यारे थाय देहथी निस्नेह ।
त्यारे तुटे सहुशुं सनेह ॥२८॥ ज्यारे मनाय आतमा आप । त्यारे
जाय सर्वे संताप ॥ आत्मरूप मनाय आपणुं । त्यारे नर पामे
निस्नेहिपणुं ॥२९॥ आतमाने कोण मात तात । आतमाने कोण
नात्य जात्य ॥ कुळ कुटुंब जे परिवार । आतमाने नहि सुत नार
॥३०॥ आतमाने नहि आप पर । शत्रु मित्र ने नहि अवर ॥ आ-

तमाने नहि धरा धाम। आतमाने नहि देशगाम ॥३१॥ आतमाने नहि धन माल। अशन वसन भूषण रसाल ॥ माटे आतमा आपे मनाय। त्यारे सर्वेथी निःस्नेह थाय ॥३२॥ आपे थइ आतमस्वरूप। भजे प्रभु परमात्मा रूप ॥ राखे पुरुपोत्तममांहि प्रीत। विजे वेसे नहि कियां चित्त ॥३३॥ तेह भक्त थयो एकांतिक। जेना अंतरमां हरि एक ॥ एम समझिया जन जेह। थया निरविघ्न निरस्नेह ॥३४॥ एम समझ्या विना जेह जन। ते निःस्नेही नहि निर्विघन ॥ विजिरीत्ये थाय निरस्नेह। तेने क्यांक वंधाय सनेह ॥३५॥ देहरूप थइ करे त्याग। तेनो टके नहि वैराग ॥ देह होय त्यां देहनुं कुळ। देह सर्वे सनेहनुं मूळ ॥३६॥ जेम माथेथी मोडतां वृक्ष। लागे पत्र तेने विजां लक्ष ॥ ज्यारे मूळेथी वृक्ष छेदाय। शाखा पत्र फुल फळ जाय ॥३७॥ तेम देहने न माने आप। त्यारे जाय समूलो संताप ॥ एम समझ्या संत सुजाण। जेने मळ्या पुरुष पुराण ॥३८॥ थयो सनेह श्यामळा संगे। थयुं विजुं अभावतुं अंगे ॥ मन ढळि आव्युं एह ढाळे। चले नहि पाछुं कोइ काळे ॥३९॥ एम कहि निःस्नेहिनी रीत्य। सहजे रहेछे संत एम नित्य ॥ नथी तेनो ते थाप उत्थाप। स्वामिसहजानंद प्रताप ॥४०॥ पूर्वछायो— सुंदर रीत्य ए संतनी। एम रहे तेह निरस्नेह ॥ पिंड ब्रह्मांड पदारथे। केदि करे नहि सनेह ॥४१॥ काम लोभ ने स्वाद सनेह। जिति वेठा तेह जन ॥ मान तज्युं जे मुनिये। कहुं सांभळज्यो सहु जन ॥४२॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये निरस्नेहि व्रतमान कह्युं एनामे

एकसो ने नवमुं प्रकरणम् ॥१०९॥

चोपाइ—हवे कहुं नर निरमान। जेने मेव्या छे श्रीभगवान ॥ ते प्रभु छे सहुना स्वामी। कर्ता नियंता अंतरजामी॥१॥ जेनी भ्रकुटि विलास मांय। कोटि ब्रह्मांड भांगे ने थाय॥ एवा समर्थ श्रीमहाराज। सर्वे उपर छे अधिराज॥२॥ जेजे धारे ते कारज्य करे। ते फेरव्युं केनुं नव्य फरे॥ सर्वे कारणना कारण जेह। तेणे धर्युं पृथ्वीपर देह ॥३॥ एवा पुरुषोत्तम परब्रह्म। जेने नेतिनेति कहे निगम ॥ तेह थइ मनुष्य आकार। करे बहु जीवनो उद्धार॥४॥ मेलि पोतानी मोक्षप नाथ। मळी रह्या मनुष्यने साथ॥ थइ नाथ आपे निरमान। करे संसारिनुं सनमान॥५॥ वळी सहे जग उपहास। तोय न करे मान अविनाश॥ जोने ऋषभदेवे केवुं सह्युं। अतिशे निरमानने ग्रह्युं ॥६॥ जोने कपिलदेव दयाल। जेने मारवा धाया भूपाल॥ जोने वामनजि निरमानी। बळिद्वारे वश्या वरदानी ॥७॥ जोने राम केवा निरमान। नागपासे बंधाणा निदान॥ जोने कृष्ण केवा समरथ। मेली मान ताण्यो ऋषिरथ ॥८॥ एह-आदि बहु अवतार। कहेतां आवे नहि तेनो पार॥जुवो वर्तमान काळे आज। केवा निर्मानी छे महाराज ॥९॥ आपे समर्थ ने सर्वे सहे। एवुं निरमानिपणुं ग्रहे॥ करे तुच्छ जीव तिरस्कार। तेपर रोष न करे लगार ॥१०॥ हवे एवा प्रभुना जे दास। कहो केम न सहे उपहास॥ जेना निरमानी भगवान। तेना जनने जोये केम मान ॥११॥ मान राखे ते राक्षस दैत्य। जन होय सदा मानजित॥ मान जोइए हिरण्याक्ष अंग। जेणे युद्ध कर्यो लेरी संग॥१२॥

मान हिरण्यकशिपुने जोइए । जेने जगमां जित्यो नहि कोइए ॥ मान जोइए रावणजेवाने । एहआदि राक्षस एवाने ॥१३॥ मान जोइए कंस भूपालने । बिजा शालव शिशुपालने ॥ मान जोइए ते जरासंधने । मान जोइए धृतराष्ट्र अंधने ॥१४॥ मान दुर्योधनने ते जोइए । एहआदि एवा बिजा कोइए ॥ एवा दुष्टने मानज घटे । हरिजनतो मानथी हटे ॥१५॥ मानेकरीने जयविजय । वैकुंठथकी पडिया तेय ॥ माने पड्यो इंद्र सुरपति । माने पड्यो नहुष भूपति ॥१६॥ माने पडियो राजा ययाति । बिजा सुरासुर पड्या अति ॥ माने चित्रकेतु कर्यो चुर । थयो तेह वळी वृत्रासुर ॥१७॥ माने दक्ष पाम्यो अतिदुःख । थयुं मोत ने वणशुं सुख ॥ माने गयुं रावणनुं राज । माने थयुं बहुनुं अकाज ॥१८॥ माने गयुं कौरवनुं कुळ । माने गयुंछे कंसनु मूळ ॥ माने सुर असुर छे दुःखी । मान राखी थया कोण सुखी ॥१९॥ स्वर्ग मृत्यु पाताळ मोझार । माने मारि मुवयां नरनार ॥ काम क्रोध लोभ केदि जाय । पण मान तेतो न मुकाय ॥२०॥ नथी बिजा कोइनो ते वांक । माने रोळ्याछे राजा ने रांक ॥ एवो नर नजरे न आवे । जेना मनने मान न भावे ॥२१॥ घर तजि जाय कोइ वन । एकांत्ये बेसि करे भजन ॥ अन्न मुकी फळ फुल खाय । पण मान तेतो न तजाय ॥२२॥ कोइ करे ते नामरटण । कोइ करे अवनि अटण ॥ गंगा यमुना सरस्वती नाय । पण मान तेतो न तजाय ॥२३॥ कोइ वधारे नख ने केश । करे तीर्थ फरे देशोदेश ॥ पहेरे नहि पगरखां पाय । पण मान तेतो न तजाय ॥२४॥ कोइ उघाडा रहे अवधूत । कोइ चुंसे अंगमां भभूत ॥

धन नारीने निकट न जाय । पण मान तेतो न तजाय ॥२५॥ कोइ ज्ञानी थइ करे ज्ञान । कोइ ध्यानी थइ धरे ध्यान ॥ कोइ भक्त थइ गुण गाय । पण मान तेतो न तजाय ॥२६॥ कोइ राखे कंथा ने गोदडी । कोइ रहे जियांतियां पडी ॥ सहे शीत उष्ण अंगमांय । पण मान तेतो न तजाय ॥२७॥ कोइ रहे मुखें मौन साधी । कोइ जमे नहि अन्न रांधी ॥ काचुं पाकुं मळे तेवुं खाय । पण मान तेतो न तजाय ॥२८॥ कोइ तपी थइ करे तप । कोइ जपी थइ करे जप ॥ मेले वसन भूषण इछाय । पण मान तेतो न तजाय ॥२९॥ कवि कोविद पंडित पीर । योगी यति सती शूरवीर ॥ मान गये मरवाने चाय । पण मान तेतो न तजाय ॥३०॥ सर्वे मरेछे मानना मार्या । मान आगळ्य कइक हार्या ॥ एवा मानने मेलि महांत । भावे भजेछे श्रीभगवंत ॥३१॥ मेलि पिंड ब्रह्मांडनुं मान । संत सदा रहे गुलतान ॥ अन्य मानने जन न इच्छे । जेनी मति ते मोटी थइछे ॥३२॥ आपे मानेछे आतमा रूप । सोऽहं मनाणुं ब्रह्मस्वरूप ॥ स्थूल सूक्ष्म कारण देह । जाग्रत स्वप्न ने सुषुप्ति तेह ॥३३॥ मन बुद्धि चित्त अहंकार । प्राण पंच इंद्रियपरिवार ॥ पंच देव सप्त धातु जेह । एह सर्वे मळिने आ देह ॥३४॥ जेम कह्यो शरीरनो साज । तेम ब्रह्मांडनो छे समाज ॥ तेने पार प्रकृति पुरुष । तेथी पर ब्रह्म एक रस ॥३५॥ सत चित आनंद स्वरूप । एवुं मनाणुं आपणुं रूप ॥ पछी ब्रह्मादि कीटपर्यंत । तेमां मोह पामे केम संत ॥३६॥ आपे थयाछे आत्माराम । दास सुखिया पूरणकाम ॥ मेलि पिंड ब्रह्मांडनुं मान । थया ब्रह्मस्वरूप गुलतान ॥३७॥ एवा मानमां मस्त छे जेह ।

विजा माननने न इच्छे तेह ॥ अवरमां नथी उतार्युं मन । करवा पुरुषोत्तम प्रसन्न ॥३८॥ एम समझ्या संत सुजाण । तेने रहि नहि कोइ ताण ॥ एम आदि अंत्ये मध्ये जन । तजि मान भज्या भगवन ॥३९॥ एवुं समझिने संत आज । कर्युं तनमने मान ताज ॥ थया निरमानी एम संत । जेने भेटिया श्रीभगवंत ॥४०॥ तजि तनने मननुं मान । रह्या हरिमांहि गुलतान ॥ काम लोभ ने स्वाद सनेह । मेल्या मानआदि पंच एह ॥४१॥ शोधि शत्रुनो कर्यो संहार । जित्या जन थयो जेजेकार ॥ पंच वैरी मुवे गयुं पाप । एह प्रकट प्रभुनो प्रताप ॥४२॥ एह पंचवैरी परचंड । जेने वश छे पिंड ब्रह्मांड ॥ तेने जितिने पाम्या आनंद । जेने स्वामी मळ्या सहजानंद ॥४३॥ पूर्वछायो—सहजे रहे सतसंगमां । पंच वरतने परमाण ॥ काम लोभ स्वादने । तजि सनेह मान सुजाण ॥४४॥ एह रीत त्यागितणि । एम मुनि रहे अनेक ॥ हवे कहुं सुणज्यो सहु । सांख्ययोगी बाइयोनी टेक ॥४५॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये निरमानि व्रतमान कहुं एनामे एकसो ने दशमुं प्रकरणम् ॥ ११० ॥

चोपाइ—हवे कहुं हरिजननी रीत । सहु सांभळज्यो दइ चित्त ॥ सांख्ययोगी बाइयो हरिजन । जेनां तपपरायण तन ॥१॥ सर्वे तजि संसारनी आश । भजे अंतरमां अविनाश ॥ पुरुषोत्तम प्रकट पेखी । विजि सर्वे इच्छाओ वेखी ॥२॥ देह गेहतणां सुख त्यागी । जेनी लगनि नाथशुं लागी ॥ खानपानथी उतारी मन । भावे करे हरिनुं भजन ॥३॥ वसन भूषण न चाय चित्त । जेने

पूरणब्रह्मशुं प्रीत ॥ एवी मळे बाइयोनी मंडळी । करे वात मांहो-मांहि मळी ॥४॥ बाइयो सांभळज्यो एक वात । आज महाराज छे रळियात ॥ हशि बोलेछे हेतने वयणे । वळी जुवेछे अमृतनयणे ॥५॥ माटे मोटुं भाग्य छे आपणुं । छीए वाल्यमने वहालां घणुं ॥ भले आवियो आ अवतार । जेमां मळिया प्राणआधार ॥६॥ लिधो अलभ्य लाभ ते आज । सर्वे सर्यांछे आपणां काज ॥ कोइ वातनी न रहि खामी । आज मळ्या सहजानंदस्वामी ॥७॥ एवा तजि सुखदायी श्याम । कोण करे मानखो हराम ॥ एवी कोण अभा-गणी हशे । जे कोइ देहनां सुख इच्छशे ॥८॥ देह मुखमां रह्यो संसार । देहसुखमां विषयविकार ॥ देहमांहि मान्यु जेने आप । तेने मळ्यांछे पूरण पाप ॥९॥ एवी गर्दभी नारी छे घणी । शुं कहीए बाइ वात ते तणी ॥ नित्ये करीने नवलो रंग । देखाडेछे पुरुषने अंग ॥१०॥ वस्त्र आभूषण पहेरी अंग । नित्य फरेछे नवले रंग ॥ गुंथे केश हमेश हराडी । फरे शेरी बजारमां दाडी ॥११॥ तने चोपडि तेल फुलेल । आंजि आंख्य ने जुवेछे छेल ॥ रुडो पुरुष देखिने रिझे । गळे अंतर भितर भिजे ॥१२॥ जे पुरुष मा-न्या सुखरूप । तेनुं सांभळो कहुं स्वरूप ॥ जेने जाणेछे रुडो रूपाळो । तेना भितरनो माल माळो ॥१३॥ मांहि भर्यो मज्जा मेद मांस । तेनी अभागणी करे आश ॥ परु पाच पडे पिया घणा । वहे लिंट शेडा लजामणा ॥१४॥ कफ थुंक ने लाळनी खाडी । मुखे झरे ते मेघ अपाडी ॥ पडे वलखा आवे ओकार । दिसे दांत हाडकांनी हार ॥१५॥ मळ मूतरे पूरण पेट । तेनी शुंडण्य चायछे भेट ॥

कुलटा मन रिझि करके । जेणे करीने जाशे नरके ॥१६॥ मांहि भरियो आंतर कर्मे । उपर मळ्योछे आले चर्मे ॥ मर्युं रुधिर ते रगरगे । एवो अशुद्ध नर छे अंगे ॥१७॥ स्वेद शुक्र शलेपम आम । नख केश ए दिसे नकाम ॥ गुंगां गिडरे भर्यो भंडार । तेनो पापणी करेछे प्यार ॥१८॥ नरककुंड जेवो नरदेह । तेशुं शंखणी करे संनेह ॥ पुंजा कचरा नाम उकरडा । दिसे दुरगंधिना डुंगरडा ॥१९॥ देखि नखशिखा वस्तु नकाम । फुये समझिने पाड्यांछे नाम ॥ नाग वाघ सिंह नाम सरे । एथी अबळा केम उगरे ॥२०॥ गुणे जुक्त जाणो एह नाम । जेने मळे तेनुं टाळे ठाम ॥ कदापि जो होय नाम सारुं । जेम कावे मिठुं ने छे खारुं ॥२१॥ वळी सांभळो कहुं साहेली । नर होय फोगटिया फेली ॥ गांजा भांग्य माजम मफ़र । ताडी मद्य पिवे दाडी नर ॥२२॥ पिवे अमल होका हमेश । गये जोबने रंगावे केश ॥ खाय कवस्तु कामना काज । पापी पुरुपने नहि लाज ॥२३॥ जेजे भवमांहिछे भुंडाइ । तेतो सर्वे रहि नरमांइ ॥ जेजे पृथवी उपर पाप । तेना करनारा नर आप ॥२४॥ चोरी हिंसा कसाइनां काम । करे नर न करे ए वाम ॥ युद्ध विरोधे वैरमां लडे । सामसामा शिश बहु पडे ॥२५॥ चाले रुधिरनी तियां धारुं । मरे मनुष्य हजारेहजारुं ॥ एवे पापे होय नर पुरा । तेतो कहावे जगतमां शूरा ॥२६॥ कइ जीव करे कचरघाण । एवा पापिनां थाय वखाण ॥ एवा पापी पुरुपना देह । तेशुं स्वमे करे कोण स्नेह ॥२७॥ एने इच्छे अभागणी नार । जेने जाउंछे जमने द्वार ॥ नारी नरकमां जायछे आपे । ते पुरुपमां प्रीत्य

प्रतापे ॥२८॥ वळी कहुं पुरुषनां पाप । तमे सांभळज्यो सहु आप ॥ नर विकळ होय विशेक । जेना अंतरमां नहि टेक ॥२९॥ करे पराणे नारीस्परश । थाय विकळ काम विवश ॥ जोने ब्रह्मा सरवेना बाप । तेणे कर्यो सुताने संताप ॥३०॥ जोने इद्र अभागिनां काम । कर्युं अहल्यानुं जीवत हराम ॥ जोने विधुनो गयो विचार । हरि पराणे गुरुनी नारय ॥३१॥ जोने सुरगुरु बृहस्पति । कर्युं अबळानुं अवळुं अति ॥ जोने नहूष मूरख मरवा । जोरे इच्छ्यो इंद्राणीने वरवा ॥३२॥ जोने ययाति मूरख जन । माग्युं पुत्र पासले जोवन ॥ एहआदि मोटा मोटा जेह । थया विकळ तनमां तेह ॥३३॥ हवे बिजा रह्या जेह जन । तेनां क्यांथी स्थिर होय मन ॥ माटे पुरुषतन जे पाम्या । तेतो लाज धरमने वाम्या ॥३४॥ पापमूर्ति पुरुषपिंड । नर मळ्ये मळ्यो नरक कुंड ॥ तेमां पडेछे पापणी जइ । लज्जावोंणि अभागणी थइ ॥३५॥ हारी मानखो थइ हेराण । जेना पुरुषे हराणा प्राण ॥ नथी सुख छे दुःख अलेखे । तेमां अभागणी सुख देखे ॥३६॥ हवे कहुं जे आपणी रीत्य । प्रभु विना न राखवी प्रीत्य ॥ पंच हाथ पुरुषथी परुं । रहेवुं खबडदार ते खरुं ॥३७॥ वाटे घाटे न जावुं एकलुं । जो इच्छवुं पोतानुं भलुं ॥ नरसामां न जोडिये नेण । वळी भुल्ये न बोलिये वेण ॥३८॥ संभारिए न सुणिए वात । हासरसे न स्परशिये गात ॥ गुह्यवारता भुल्ये न करिये । पुरुषाकार चित्र महरिये ॥३९॥ तात भ्रात ने सुत संघाते । एशुं वसिये नहि एकांते ॥ पडे काम अवश्य ए संग । त्यारे बोलवानोछे प्रसंग ॥४०॥ त्यागी त्रियाने तीर्थे जो जावुं ।

संबंधिसंगे तीर्थमां नावुं ॥ द्रव्य राखवुं निर्वाह काज । नहितो आपणी न रहे लाज ॥४१॥ अन्न वस्त्र ते अंगने जोये। जाये जाचवा तो धर्म खोये ॥ जाडुं मोडुं मळे जेवुं पट । तेणे करीने ढांकिये घट ॥४२॥ खारुं खाटुं मळे जेवुं अन्न । जमि करिये हरिभजन ॥ आपणुं छे अबळानुं तन । तेमां राखवी जोइए जतन ॥४३॥ घणुं वरतवुं ठावकुं ठीक । अति आणि अंतरमां बीक ॥ जेम दोरे चडे नटनारी । चुके नजरतो थाय खुवारी ॥४४॥ माटे रहेवुं सदाय सचेत ।, हरि विना न राखवुं हेत ॥ आणी अंतरमांहि वैराग्य । करवां तनमन सुख त्याग ॥४५॥ एवी सांभळि शिखनी वात । सर्वे बाइयो थइ रळियात ॥ सत्य वारता छे एज साची । एम समज्या विना वात काची ॥४६॥ पूर्वछायो—ए रीत्य त्यागी त्रियानी । जेणे तज्यो सर्वे संसार ॥ हवे कहुं रीत्य भाइनी । सांख्ययोगी गृही उदार ॥४७॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये सांख्ययोगी बाईयोनां व्रतमान कह्यां एनामे एकसो ने अगियारमुं प्रकरणम् ॥१११॥

चोपाइ—हवे सांख्ययोगी कहुं भाइ । जेने प्रीत्य पुरुषोत्तममांइ ॥ सदा रहेछे प्रभुजि पास । थइ चरणकमळना दास ॥१॥ हरिपासे रहेछे हमेश । अतित्यागी ने उज्वळ वेष ॥ राखि मुनिजेवां व्रतमान । भावे भजेछे श्रीभगवान ॥२॥ सर्व जक्तना जीवशुं तोडी । जेणे प्रीत्य प्रभुजिशुं जोडी ॥ देहगेहतणां सुख त्यागी । थया प्रभुपद अनुरागी ॥३॥ उठे वेसे चाले जुवे जमे । करे तेह जे माधने गमे ॥ नित्य जोइ महाराजनी मरजि । वर्ते मननी ममता वरजि

॥४॥ आज्ञाकारी छे जेहनां अंग । केदि न करे वचननो भंग ॥ जाणे देश काळ वळी समे । करे तेज जे नाथने गमे ॥५॥ मरजि विना पगलुं न भरे । अंतरमां निरंतर डरे ॥ अतिसमझु ने संतस्वभाव ।
प्रेमी नियमी ने भक्तिभाव ॥६॥ दाम वाम जाणि दुःखदाइ । अति अभाव छे मनमांइ ॥ एवा सांख्ययोगिनो समोह । जेने काम क्रोध नहि मोह ॥७॥ लोभ लालच स्वाद सनेह । आशा तृष्णा ते तजिछे तेह ॥ हर्ष शोक नहि वृद्धि हाण्य । जेणे मेलि तनमन ताण्य ॥८॥ पंच व्रतमानमांहि पुरा । अंतर साधु ने उपर शूरा ॥ अतिसमर्थ ने सावधान । वळी निरस्नेही निरमान ॥९॥ एवा सांख्ययोगी जे सुजाण । करुं तेनां हुं शियां वखाण ॥ विजां गृही घणां बाइ भाइ । जेनी प्रीत्य छे प्रभुजिमांइ ॥१०॥ चोरी अवेरी मदिरा मांस । तेनी करे नहि केदि आश ॥ पड्युं द्रव्य पारकुं न हरे । खोटी साख्य भुले नव्य भरे ॥११॥ गांजा भांग्य लशण डुंगळी । केफ मफर माजम वळी ॥ करी केफ सरवेनो त्याग । राखे प्रभुसाथे अनुराग ॥१२॥ एवां गृहस्थ घणां नरनारी । जेने मळ्याछे देव मुरारी ॥ अतिपवित्र ने पुन्यवान । तेनां नाम सांभळो निदान ॥१३॥ प्रथम कहुं सांख्ययोगी भाइ । पछी कहुं सांख्ययोगी बाइ ॥ गृहस्थ हरिभक्त नरनार । करुं किंचित नाम उचार ॥१४॥ सांख्ययोगिमांहि शिरोमणि । भावे नाम कहुं तेनां भणि ॥ मुख्य मांचो सोमलो मुगत । सुरो मातरो अलैयो भक्त ॥१५॥ काळो वालेरो ने राणसुर । लाखो नान नाजो संतसुर ॥ एहआदि काठि जन कहीए । सांख्ययोगी श्यामसंगे लहीए ॥१६॥ भक्त वेरोजि आतमाराम । उं-

गरजि भगुजि अकाम ॥ मानसिंह ने केशरिसिंघ । खरा क्षत्रि ए भक्त अनघ ॥१७॥ भक्त भाणो हमीर भणिजे । उमोजि उभे भक्त गणिजे ॥ रवोजि रतनजि गंभीर । लाखो कसलो भीम हमीर ॥१८॥ वीरो देचो मान गुमानजि । कमो काजु नाथुजि कानजि ॥ लाधोजि नानजि नारायण । एह क्षत्रि प्रभुपारायण ॥१९॥ भक्त मुलजि जाति लुवाणो । सदा सखा ए श्यामना जाणो ॥ एहआदि सांख्ययोगी कहीए । छे अपार पार केम लहीए ॥२०॥ उको हरजि रामजि दोय । कृपिकर करमशि सोय ॥ जोधो जेठो मेघो हरिनाथ । भगो अर्जण विजलो साथ ॥२१॥ राठोडादि प्रभुजिना दास । लालो बादर बे प्रभुपास ॥ मियां करिम रयो हसन । राजा भुला नाथादि यवन ॥२२॥ एह रहेछे प्रभुजिपास । सर्वे तोडी जगतनी आश ॥ एह सांख्ययोगी सहु जन । भावे करे हरिनुं भजन ॥२३॥ कहुं प्रभुतणा पारपद । जेने काम क्रोध नहि मद ॥ मोटा मुक्त छे मुळजि नाम । वरणिराट जन जेराम ॥२४॥ एह आदिक बिजा जे घणा । सदा पारपद प्रभुतणा ॥ दीनानाथ प्रागजि पुराणी । जेनी सुधासमान छे वाणी ॥२५॥ रहे हरिपासे ए हमेश । जेना मनमां मोह न लेश ॥ एवा बहु रहे हरिपास । थइ चरणकमलना दास ॥२६॥ हवे सांख्ययोगी बाइयो जेह । जेने प्रभु साथेछे सनेह ॥ अतित्यागी ने चली अकाम । कहुं तेनां सांभळज्यो नाम ॥२७॥ मुख्य राजबाइनी ए रीति । प्रभु विना नहि कियां प्रीति ॥ जीवुंबाइ जीवनां उदार । राख्या प्रभु न राख्यो संसार ॥२८॥ लाडुबाइ प्रभुजिने जे प्यारां । सुबुद्धि गुणलक्षणे सारां ॥ मीणबाइ जेवा मुनिराज । जेणे राजि

कर्या महाराज ॥२९॥ अमरबाई द्विज मर्मवान । हरिसेवामां जे सावधान ॥ रामबाई वेउ हरिभक्त । भज्या हरि तज्युं जेणे जक्त ॥३०॥ अतिविरक्त अमृतबाइ । जेणे त्रोडि संसार सगाइ ॥ झाझो झमकुबाइने वैराग्य ॥ कर्यु प्रभुसारुं सुख त्याग ॥३१॥ रतिबा फुलिबा रुडां जन । कर्यु कुळ पोतानुं पावन ॥ राजुबाई काजु हरिदास । जेने न लाग्यो नास्तिक पास ॥३२॥ अमरबाईने अमुलांबाई । अदिबाने प्रीत्य प्रभुमांइ ॥ तन मनना सुखने त्यागी । प्रभुचरणे प्रीत्य जेनी लागी ॥३३॥ एहआदि सांख्ययोगी जेह । कह्यां एक गढडानां तेह ॥ सोमदेबाई ने सुरबाई । थइ सोमाबाईनी भलाइ ॥३४॥ हवे कहुं बिजा हरिजन । जेनां प्रभुपरायण मन ॥ कहेवामात्र कर्मयोगी नाम । अति अंतरमांहि अकाम ॥३५॥ कहुं नाम तेनां निरधार । जेने प्रभुजि साथे छे प्यार ॥ अतिप्रीत्य जेने प्रभुमांइ । तेह विना बिजुं दुःखदाइ ॥३६॥ खरां खीमबाई पांजुबाई । जेनी कहि न जाय मोटाइ ॥ नानबाई ने कुंवरबाइ । जसुबाइनी थइ भलाइ ॥३७॥ सांख्ययोगिनां सेवक जन । तेनांपण भाग्य धन्यधन्य ॥ बेनी कलु हिरु ने रतन । प्रेमां करे प्रभुनुं भजन ॥३८॥ डोसी गंगामा ने बाइ देव । बिरु वळी करे हरिसेव ॥ रामबाई नाथी कंकु कैये । हरिसेवा वहाली जेने हैये ॥३९॥ मानुं मघु अवल इत्यादि । हरिजन जीवी वाली आदि ॥ एह सांख्ययोगिनां सेवक । जाणे सर्वे विधिए विवेक ॥४०॥ मन कर्म करे सेवकाइ । एवो निरधार अंतरमांइ ॥ वळी जाणेछे राजि महाराज । एवुं जाणिने करेछे काज ॥४१॥ बिजां गढडामांहि छे घणां । निजसेवक महाराजतणां ॥ प्राणजी-

वन प्रभुने जाणी । भजे भाव भितरमां आणी ॥४२॥ पुरपति छे अति अवल । काठी अनुप नाम एभल ॥ तेना पुन्यतणो नहि पार । जेनो अतिपवित्र परिवार ॥४३॥ तेनो सुत ते उत्तम नाम । सर्वे शुभ गुणनुं छे धाम ॥ कहीए मोटप शुं एनी अति । केदि न चळे धर्मथी मति ॥४४॥ सोंपि सर्वे हरिने सुजाण । वर्ते प्रभुनी मरजि प्रमाण ॥ जेने घेर नित्य मुनिजन । लिये प्रसाद करे भजन ॥४५॥ जीवोखाचर आदिक जाणो । तेपण भक्त प्रभुना प्रमाणो ॥ वळी उत्तमसुत जे वावो । स्पर्शि प्रभु लिधो जेणे लावो ॥४६॥ धन्य भक्त ते धांधल घेलो । अतिनिर्मळ नहि मन मेलो ॥ मालो माणशियो नागदान । जेने वहाला छे श्रीभगवान ॥४७॥ भक्त उको अतिनिरमान । संत टेलमांहि सावधान ॥ एहादि काठि भक्त अपार । भजि हरि थया भवपार ॥४८॥ भट्ट गोपी प्रभुजिने प्यारा । तेना सुत ते त्रण छे सारा ॥रघुनाथ ने लालजि नाम । त्रिजो सुत वारु जीवराम ॥४९॥ द्विज मकन कुरजि नाम । भगो वेचर ने लखिराम ॥ रामचंद्र ने रतनेश्वर । हरजीवन डोसो जागेश्वर ॥५०॥ नागरादि छे विप्र अनेक । भजे हरि तजे नहि टेक ॥ जुठा लखा जुगल वणिक । दो अमरशि ने डायो एक ॥५१॥ मालजि हीरो कृणजि दोय । कानजि ने रुगनाथ सोय ॥ कमलशि सुरचंद्र दोय। हरिभक्त वणिक ए सोय ॥५२॥ शवो सिमो ने कृष्ण प्रेमजि । वालो बसतो मेघो मुलजि ॥ एह आदि छे भक्त सुतार । जेठा मगादि कहीए सोनार ॥५३॥ जगा गांगा आदि जे आहीर । सुणो क्षत्रिभक्त शूरवीर॥ सघलोजि जेसोजि पुंजोजि । वेचर ने गोविंद कानजि ॥५४॥ ए-

ह्यादि क्षत्रि भक्त अपार । विजापण अतिशे उदार ॥ खिमो कुंभार रुगनाथ सइ । देवा आदि दलवाडी कइ ॥५५॥ नाथो हको मूलजि रामजि । आंबो खोडो भावसार हरजि ॥ राजो जगो ने केशव कहीए । रुडा भक्त राजगर लहीए ॥५६॥ नकि भक्त नागाजण राणो । लखमणादि रावल जाणो ॥ लाधो प्रेमजि मेघो कुरजि । हरजि गांगजि तेजो मनजि ॥५७॥ कल्याण जीवो डोशी जानबाई । राजुबाई खरां खोजामांइ ॥ कणबी केशव जेठो सुंदर । भाट रावजि डोसो सगर ॥५८॥ वाघो मावजि रामो लुहार । देवो पुजादो भीमो कुंभार ॥ कोळि मालो वालंद गोविंद । देवजि सांगो काळो स्वछंद ॥५९॥ एहादि जन गढडावासी । प्रकट प्रभुजिना उपासी ॥ बिजा बहु जन प्रभुपास । जेनो देशप्रदेशमां वास ॥६०॥ कहुं तेनां हवे गाम नाम । जेणे प्रभु भज्या तजि काम ॥ सांख्ययोगी कर्मयोगी जेह । कहुं सर्वे सांभळज्यो तेह ॥६१॥ छेतो अपार ने अगणित । कहुं तेमांथकी हुं किंचित ॥ समुद्रमां सकुन सुजाण । पिवे पाथ ते चांच प्रमाण ॥६२॥ पूर्वछायो—आगळ बहु अवतारना । जन कह्या कविए विचार ॥ पण आज जे ओधरशे । तेनो नहि थाय निरधार ॥६३॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये गढडाना सांख्ययोगी हरिजन तथा सांख्ययोगी बाइयो तथा महाराजना पारषदनां नाम कह्यां एनामे एकसो ने बारमुं प्रकरणम् ॥११२॥

चोपाइ—हवे कहुं हरिभक्तनां नाम । जेने मळ्याछे सुंदरश्याम ॥ अतिपवित्र उत्तम एह । जेने श्रीहरि साथे सनेह ॥१॥ लेवां नाम

आवेछे आनंद । जेने स्वामी मळ्या सुखकंद ॥ तेनां नाम सांभळे जे जन । थाय कुळेसहित पावन ॥२॥ सोरठ देशना सतसंगी जेह । कहुं प्रथमे प्रकाशि तेह ॥ देश पवित्र पवित्र जन । जेनां हरिपरायण मन ॥३॥ बाळ जोबन वृद्ध समिष्ट । सरवे जन समाधिनिष्ट ॥ भावि भक्त वालो जेतबाई । जियां भक्त थया भीमभाइ ॥४॥ तेतो मोटा मुक्त महामति । सदा सुखिया अंतरे अति ॥ जेनी कहामां नावे मोटाइ । एवा भक्त कहीए भीमभाइ ॥५॥ पुन्य पवित्र पर्वतभाइ । जेनी अखंडवृत्ति हरिमांइ ॥ स्थिति पिंड ब्रह्मांडने पार । नावे जोये जगत लगार ॥६॥ अक्षररूप मोख्प तेतणि । वैश्य भक्तमांहि शिरोमणि ॥ एक भक्त राजोभाइ धीर । वचनरूप अनुप आहीर ॥७॥ नकि भक्त छे नागजि नाम । खिमजि शवजि ने जेराम ॥ राजा आंबा मुळजि कल्याण । एक नामे बे भक्त प्रमाण ॥८॥ नृसिंह नाथो राघव कुरजि । मावो मेघो ने भक्त कानजि ॥ कहीए केशव वसतो वळी । शामजि जीवो अरजुन मळी ॥९॥ रुडां गांगु मधु राधाबाई । हरि भजे तेजुनी भलाइ ॥ एहआदि कणबी कहेवाय । वसे मुक्त माणावद्रमांय ॥१०॥ द्विजभक्त मुक्त मयाराम । भ्रात भक्त गोविंदराम नाम ॥ द्विज जीवन मेघनभाइ । जादव रुगनाथ केवाइ ॥११॥ वळी अंबावि जेठो जेराम । भजे द्विज नारायण नाम ॥ भक्त भाणो शेठ मिठिबाई । दास देवोकुंभार केवाइ ॥१२॥ जमो आलशि जाति यवन । भक्त हरिना थया पावन ॥ एहआदि जे भक्त अकाम । थया मुक्त माणावद्र गाम ॥१३॥ भक्त वालंद मावजि भलो । वसे गाम समेघे एकलो । भक्त एक छे जादव नाइ । वसे गाम

ईश्वरियामांइ ॥१४॥ भक्त कृष्ण क्षत्रि कुंतियाणे । भाट मनोहर सहु जाणे ॥ देवडे दास पुंजो पटेल । वालवे द्विज मुळो वसेल ॥१५॥ भक्त भाविक एक उदार । नाम भगवानजि सुतार ॥ तेनो तन रतनजिभाइ । वृद्ध भक्त नाम जानवाई ॥१६॥ प्रेमिया पुरुषोत्तम नाम । एहादि रहे पोरबंदर गाम ॥ भक्त वजासि अजो कुंमार । वसे गाम बेलमोझार ॥१७॥ मसरि हीरो वीरो कुंमार । कचरो वाई मुळी उदार ॥ भक्त शेठ आणंदजि नाम । एहादि भक्त रहे वालागाम ॥१८॥ धन्य पवित्र गाम पंचाळुं । जियां हरिजन छे दयाळु ॥ क्षत्रिकुळआभूषण अति । भक्त एकांतिक महामति ॥१९॥ हेमतसिंघ ने अनुपसिंघ । भक्त भूषण अति अनघ ॥ भुपतसिंघ नवलसिंघ कहीए । वाद्र थानोजि मेरजि लहीए ॥२०॥ वाई गंगावा मानी रमळ । हरिभक्त जेवां गंगाजळ ॥ अदिवा मोटिवा नानिवाई । मोटां मुक्त क्षत्रिकुळमांइ ॥२१॥ जेणे प्रभु पधराव्या घेर । करी संतसेवा रुडिपेर ॥ बिजा भक्त पासे वसे बहु । कहुं नाम तेनां सुणो सहु ॥२२॥ द्विज लाडकी ने रुकमाइ । जेनी कहि न जाय मोटाइ ॥ ओझो राघव गोपालदास । भजि हरि तजि जग आश ॥२३॥ ठकर उको मकन जेराम । एहआदि ते पंचाळे गाम ॥ भक्त हमीर खोडो कुंभार । वाई कानु सुत्रेज मोझार ॥२४॥ जन शादुल भोजो हजाम । भक्त खोडो भाथरोट गाम ॥ भक्त तेजो जन देवुबाई । रहे लुहार खमिदाणामांइ ॥२५॥ भक्त शा खिमजि देवो नाम । क्षत्रि करणजि सगराम ॥ भक्त कानो जुठो हिरबाइ । वसे वाळंद ए लोजमांइ ॥२६॥ मोटा मुक्त मांगरोळ गाम । कहुं तेनां

सांभळज्यो नाम ॥ भक्त वणिक केवळराम । जन मावजि वासण नाम ॥२७॥ भक्त रामचंद देवकर्ण । नथु मुळचंद हरिशर्ण ॥ सुरचंद हिरजि अखइ । दामोदर गोवर्धनभाइ ॥२८॥ इच्छ कुंवरब जानु मानुं मिठी । नानी अमृत ने बाइ जुठी ॥ भक्त मेघजि भुरजिभाइ । रतनजि विजां नानबाइ ॥२९॥ एहआदि ते वणिकमांय । सर्वे समाधिनिष्ठ कहेवाय ॥ क्षत्रिभक्त छे मनछाराम । रुपसिंघ उमेदसिंघ नाम ॥३०॥ गुलाबसिंघ आदि जे भाइ । जन एक राजकुंवरब बाइ ॥ वैश्य भक्त वखाणवा जेवा । आणंदजि मनजि छे एवा ॥३१॥ भक्त मालि मोनजि गोविंद । कहुं वांझा भक्तनुं ते वृंद ॥ भक्त धनजि नागजि नाम । त्रिकम गोकळ माधो अकाम ॥३२॥ आणंदजि आदिदइ भाई । एक भक्त रुडां भाणिबाई ॥ एहआदि विजां बहु भक्त । वसे मांगरोळमां ए मुक्त ॥३३॥ लांगोदरे लाखो कानुबाई । मोटा भक्त ए सगरमांइ ॥ भक्त वैश्य वसे काळवाणी । कहुं नाम तेनां हुं वखाणी ॥३४॥ शेठ घेलो जेठो जीवराज । भक्त खोडे कर्युं निजकाज ॥ जन वैश्य मोटां मिठिबाई । भक्त सगर जीवो भगोभाइ ॥३५॥ द्विज लखा आदि जन जेह । कहीए काळवाणिमांहि तेह ॥ मोटा भक्त छे मालियामांइ । ठकर धनजि नानजिभाइ ॥३६॥ अमरशि कमळशी केशव । भक्त रामजि रणछोड देव ॥ मुळजि आदि लख्या लुवाणा । भक्त प्रकट प्रभुना कहेवाणा ॥३७॥ द्विज अर्जुन मुळजि जाणो । सोनी भक्त नथु परमाणो ॥ भक्त रतनो गोविंद भाणो । जन कणबी मालिये जाणो ॥३८॥ सतसंगी लुहार शवजि । वसे भंडुरिये भय तजि ॥ भक्त अनुप

अजाव्यगामे.। शेठ नायो ने भाणजि नामे ॥३९॥ करमण जेठो वशराम । भक्त कणवी अजाव्यगामं ॥ भक्त रुडा रहे अगत्राइ । भजावि गया पर्वतभाइ ॥४०॥ हीरो, हदो आंबो वशराम । जीवो पूंजो मुलजि वे नाम ॥ मेघो मावजी लखमण लहीए। हीरो हंसराज कृष्ण कहीए ॥४१॥ रुडां रुडि हिरु सेजुबाइ । कहीए कणबिभक्त अगत्राइ॥ भक्त शेठ उद्धवजि नाम। पाळे व्रत पाडोदर गाम॥४२॥ भक्त वसे मुलियासे गाम। जुना भक्त जेठोमेर नाम ॥ सुत हाजो नोंघो हिरिबाई । राजि भजे हरिने भलाइ॥४३॥ द्विजभक्त मुक्त आखामांइ। नारायणजि नरसिंहभाइ ॥ कुरजि रामजि इंद्रजि। हरि भज्या मुले मोह तजि ॥४४॥ हरिजन जीवी मिठी बाई । लाडु वेलुनी धन्य कमाइ ॥ एहआदि भक्त बाई भाइ। भजे हरि आखा गाममांइ ॥४५॥ पुन्य पवित्र छे पिपलाणुं । तेनी शोभा हुं शिय वखाणुं ॥ रामानंद सहजानंदस्वामी । जियां मळ्याता बे बहुनामी ॥४६॥ तियां भक्त वसे निष्काम । द्विज मेतो नरसिंह नाम ॥ सुत कल्याणजि वालजि कहीए। रुगनाथ नारायणजि लहीए॥४७॥ द्विज लाछु ने बाई कुंवरख । सोनि राघव उगो आयर ॥ नाघोरि फतो कणबि राम । एह भक्त पिपलाणे गाम ॥४८॥ नकि भक्त छे नावडे गाम । द्विज मावजि ने सोनि राम ॥ भक्त वणिक झवेरबाइ । सइ जीवो ए नावडामांइ ॥४९॥ मोटा भक्त मेघपुरमांइ। सोनि जीवराज नारायणमाइ॥ वडा विरुबाइ हरि भजि। द्विज जेठो भाणजि रवजि ॥५०॥ भाट अमृतसिंध नंदुकृष्ण। बाइ लाडकीने हरिप्रश्न ॥ सामत सवदास कुंभार । भक्त ए मेघपुर मोझार ॥५१॥ मोटा भक्त छे

महादेव नाम । द्विज वसे टिंडमस गाम ॥ वसे वणथळिए जन पांचो । कणबि केशव कल्याण साचो ॥५२॥ जाणो जीरणगढना जन । रामजि कुरजि वृंदावन ॥ माण्यकलाल द्विज हरिराम । नागरमां पांचिबाइ नाम ॥५३॥ क्षत्रि उमेदजि दादोभाइ । भाठ मानसिंहनी भलाइ ॥ शा चांपशि विरजि मंगल । भावि भक्त भाटियो गोकल ॥५४॥ भक्त लुवार लखमण कहीए । हीरो मुलजि रामजि लहीए ॥ कृष्ण नाइ जेराम लुवाणो । भक्त एक ओधो गोलो राणो ॥५५॥ देवराम नारायणजि सुतार । मोटा भक्त छाप करनार ॥ एहआदि जे भक्त अपार । वसे जीरणगढ मोझार ॥५६॥ मोटा भक्त छे भाडेरमांइ । क्षत्रि वाघजि पातलभाइ ॥ अखोभाइ ने मुळु बे नाम । द्विज देवराम शिवराम ॥५७॥ मेर जीवणो ने वकु नाम । गोकलदासादि भाडेर गाम ॥ द्विज भक्त एक छे लिंबुडे । जसवंत भजे हरि रुडे ॥५८॥ क्षत्रि नायोजि विप्र प्रेमजि । गणोदमां मोटा हरि भजि ॥ क्षत्रि खोडोजि ने जिजिबाइ । भक्त कहीए तलगणामांइ ॥५९॥ जन रुडा छे जालियामांइ । ठक्कर हिरो ने नाथोभाइ ॥ सांगो काथड ने नागाजण । बाइ रतनु बाबरिया सुजाण ॥६०॥ शा अमरशि ठार वशराम । आहिर वालो गंगादास नाम ॥ बाइ जीवां सोनी प्रेमबाइ । जन एहादि जालियामांइ ॥६१॥ नथु आहिर बाइ मलाइ । द्विज कानो क्षत्रि वेरोभाइ ॥ भक्त खवास छे रुपांबाइ । एह आदि उपलेटामांइ ॥६२॥ द्विज नानो प्रभाशंकर नाम । हिरजि वेलजि मयाराम ॥ बाइ लीलबाइ राजबाइ । क्षत्रि जुणो मायावद्रमांइ ॥६३॥ झांझमेरे द्विज अंबाराम ।

क्षत्रि उदो दुधिवद्र गाम ॥ भाट गोपाळ ने डोसो कहीए । काजु भक्त कंडोरडे,लहीए ॥६४॥ क्षत्रि लाधो जिजि ने अजुजि । सवलोजि वतडजि वाघजि ॥ भक्त गोपाळजि अदोभाइ । हवे कहुं हरिजन वाइ ॥६५॥ सजुवा हकुवा वाइ वाजि । भावकुंवरब ने भामनांजि ॥ जांजुवा विरुवा क्षत्रिमांइ । द्विज मावजि मुळजिभाइ ॥६६॥ हरजीवन जीवो वियास । वाइ देवु जेठि हरिदास ॥ मावजि देवशि देवचंद । भक्त लुवाणा भजे गोविंद ॥६७॥ ओझो मीमो लिलो लीलवाइ । भक्त एहादि घोराजिमांइ ॥ भक्त ठकर भवान नाम । सतसंगी ए सांकलि गाम ॥६८॥ भला भक्त छे सोनी फणेणी । गोवा वेलानी एकज रेणी ॥ भक्त कानो ने रामजिभाइ । जीवी अमुलां केशरवाइ ॥६९॥ भक्त सुतार कृष्ण ते कहीए । जन विरजि रामजि लहीए ॥ वैरागी एक हरिदास । एहनो छे फणेणिये वास ॥७०॥ आणंदजि करमशि वणिक । भक्त कुंभार लाखो छे एक ॥ सोनी मिठो ने केशरवाइ । एहादि गाम गुंदालामांइ ॥७१॥ रुडां जन जाणो जेतपर । भट वामन अजरामर ॥ जन जेराम जीवन नाम । वेलु देव पुतळि अकाम ॥७२॥ जन पारवती आदि वाइ । एहादि भक्त ब्राह्मणमांइ ॥ भगवान डुंगर ने भाणो । अजुबाइ ए कणबी जाणो ॥७३॥ ठार ठाकरशि आंबो जन । मातुं अमर टवि पावन ॥ एह भक्त सुतार सुजाण । एक जन उनड खुमाण ॥७४॥ भक्त कणबी मावजि नाम । विजा जन छे गालोल्य गाम ॥ वैश्य वाघानो तोरिये वास । खिरसरे ठार हरदास ॥७५॥ सरतानपुरे आलो तेली । भजे हरि जगलाज मेली ॥ शेठ लाधो खि-

मो ने रूपशि । काठी मेराम रामजि कशि ॥७६॥ एहादि दास वसे देरडी। जेनी प्रीत्य प्रभुसाथे जडी ॥ एवा हरिजननां जे नाम । लखवा छे मारे हैये हाम ॥७७॥ पूर्वछायो—कहिकहि कहीए क्यांलगी । जननाम अपरमपार ॥ शेष थाके संभारतां । नोय एक जिभे उचार ॥७८॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये सोरठदेशना हरिजननां नाम कह्यां एनामे एकसो ने तेरमुं प्रकरणम् ॥ ११३ ॥

पूर्वछायो—वंदु हुं भक्त बालाकना । जन विशवासी विशेक ॥ अचळ प्रभुनो आशरो । वळी ग्रहि न मुके टेक ॥१॥ उदार मन अतिघणां । जेने प्रकट प्रभुशुं प्यार ॥ भोळे भावे भजे हरि । छळ कपट नहि लगार ॥२॥ एवां हरिजननां नाम । लेतां आवे आनंद ॥ कहुं संक्षेपे सांभळो । जेने स्वामी मळ्या सुखकंद ॥३॥ चोपाइ—बहु भक्त बगसरे गाम । कोळी हरिपाल सुत राम ॥ रैयो कानो भगो उको राणो । भक्त संघो भगो कृष्ण जाणो ॥४॥ भक्त वेलो मेपो जोधो जन । कुरजि हरजि ए पावन ॥ देवशिआदि दै सतवारा । भक्त नाइ राजो मावो सारा ॥५॥ नंकि वैश्य एक नानबाइ । वसे जन ए बगसरामांइ ॥ वैश्य कलो ने पुंजो पावन । वसे मालव्राणे हरिजन ॥६॥ घुघराले छे लाधो सुतार । उको चितळे मांडण लुवार ॥ ठकर वसतो ढोलरवामांइ । मांडवडे छे नारायण नाइ ॥७॥ सनाले गोदड मकवाणो । सुडावड गोवर्धन लुवाणो ॥ चरखे जन राम कुंभार । देरडिमांहि शामो सोनार ॥८॥ पिठवाजाले खिमो पटेल । चुडामां भक्त वेलो वशेल ॥ भक्त कृष्ण आहीर हामापर ।

चरवाळे छे डायो सगर ॥९॥ द्विज भक्त सुंदरजि उदार । लाठिये वजेराम सुतार ॥ भक्त रुडो आसोंदर गाम । कणबी हिरो ने रतनो नाम ॥१०॥ मांशियाले रैयो हरिजन । कणबी कुळमां भक्त पावन ॥ लुणिये भक्त त्रिकम ठार । वैश्य लाधो आकडिया मोझार ॥११॥ भक्त जीवुवाइ धकुवाइ । काठि तोरि खंभालियामांइ ॥ माणसुर हमिर हिमदे । काठि भक्त रुडा छे राणदे ॥१२॥ उको लवो डायो वशराम । आंबो हिरो राजोभक्त नाम ॥ देवशि आदि कणवि कावे । भक्त रुडा रहे कुंकावावे ॥१३॥ अमरेलिए पुंजो पचाण । मकन आमद खोजा सुजाण ॥ कणबी भक्त पर्वत छे नाम । एहआदि अमरेलि गाम ॥१४॥ राम पदमो कणबी कहेवाय । एह भक्त चांपाथल मांय ॥ मोटा मुक्त मेराम मांजरियो । जेणे समझिने सतसंग करियो ॥१५॥ राघवजि धनो तुलाधार । द्विज कचरो धारि मोझार ॥ नाथो वसतो भक्त वणिक । रबारि देवदास छे एक ॥१६॥ हरिजन रूडां राणिबाइ । एह आदि जन जिरामांइ ॥ भाचे भक्त घेलो शेठ सारो । कायि पाश जे निसर्यो शारो ॥१७॥ धामलेजमां लाखो पटेल । लसुचारण लोढवे रहेल ॥ भक्त वीरो सुतार मानुबाइ । वसे क्षत्रि ए डोलासामांइ ॥१८॥ दिवमां नाइ दामो सुंदर । कल्याण हरि ने पीतांबर ॥ जन एक पारवतीबाइ । जेने प्रभुशुं साची सगाइ ॥१९॥ शेठ कृष्णजि लखमिचंद । राजबाये मज्या गोविंद ॥ प्रेमबाइ रतनबाइ नाम । डोसो माळी वसे दिवगाम ॥२०॥ अनुप भक्त छे उनामांइ । हेतवाळा हंसराज भाइ ॥ उद्धव शेठ वेलशि गणेश । जेठो भक्त हरिनो हमेश ॥२१॥ सोनां अवल माण्यकबाइ ।

ए वणिकजन उनामांइ ॥एक भक्त कुंभार देसुर । विजुं कुळ समुळं असुर ॥२२॥ द्विज भक्त रुगनाथ कहीए । शेठ तुलसी वसे कांधिये ॥ शेठ वालो वाघो हरिजन । सामतेरे छे द्विज वसन ॥२३॥ द्विज वाघजि त्रिकम नाम । रुडा भक्त ए गांगडे गाम ॥ कोळी भक्त परवतभाइ । भक्त जोगो वसे टिंबिमांइ ॥२४॥ कोळी राम वीरो सुरदास । मोटा भक्त मोलिग्रामे वास ॥ विप्र वीरो रामजि सुजाण । सोनी लोमो लाखो जीवो जाण॥२५॥कानो लोमो वाघरिया बे भाइ । भक्त एहादि डेडाण्यमांइ ॥ कालु काळो लोमो खिमो धीर । वसे वारपटोलि आहीर ॥२६॥ भगो सुमरो भक्त भणिजे । मसरि रामपुरे गणिजे ॥ कोवाये राघो लाखो आहीर । धर्ममति अति मनधीर ॥२७॥ रुडा भक्त राजुले अवल । राजगर मुलो ने विठल ॥ सोनि नाग शामलो सुधीर । पूंजो लाखो आलो ने हमीर ॥२८॥ भक्त भगादि बिजा छे बहु । वसे गाम राजुलामां सहु ॥ राघो लोमो आहीर झोलापर । क्षत्रि भक्त श्रीभाइ सुंदर ॥२९॥ द्विज हिरजि डुंगर डायो । मांडाले आहीर बिजो मायो ॥ चाडदिके भोजो करमण । चोखा भक्त हरिना चारण ॥३०॥ भोजो सामत भक्त आहीर । वसे चाडदिके मनधीर ॥ भक्त डोसो पंचोलि जादरे । नथु लुवार तलगाजरे ॥३१॥ द्विज गिगो जीवो जणसालि । एहादि जन मवे मंडली ॥ असराणे भगो नकोभाइ ।उपना कुळ आहिरमांइ ॥३२॥ आलो लखमण मांगाणिराम । वडाले बाइ अमर नाम ॥ साजण सामत वालो कुंभार । मेंपो वसतो वणोठ मोझार ॥३३॥ खेरालिये गोलण निरमलो । काठि सुंथो घेलो ने शामलो ॥ भक्त दे-

वाणंद छे कुंमार । राठोड रुडो खेरालि मोझार ॥३४॥ वावेरे पिठो जणशालि जेह । भक्त मुळु वावरियो तेह ॥ जादव करणो भगो कुंमार । वसे गाम धाणला मोझार ॥३५॥ मेरियाणे छे हाजो कुंमार । कुळे सहित भक्त उदार ॥ राओतदास मांमेयो कंक । जानबाइ छापरिये निःशंक ॥३६॥ वासो मुळो ने वीरो खारी । वसे लिंपाळे भजे मुरारी ॥ उगो मांतरो कडवो कहेवाय । काठी भक्त गोरडका मांय ॥३७॥ काठी सादुल सगाल नाम । भक्त लैबे ए लुवारे गाम ॥ द्विज वसतो सामत कुंमार । राघव रहे वाढडा मोझार ॥३८॥ वीरो नारण कणवि कहीए । भक्त सारा समढियाळे लहीए ॥ शेठ द्वारको आंबो विठ्ठल । वसे झिंझुडे जन अवल ॥३९॥ पांचो सांगो खारि पावन । गाम मोलडिये हरिजन ॥ धन्यधन्य पिठवडी गाम । जियां भक्त वसे निष्काम ॥४०॥ आंबो मेघो हिरो भायो नाम । रुडो पुंजो हरजि जेराम ॥ राजो भगो मुळो जेठो जन । वालो कलो प्रेमजि पावन ॥४१॥ हिरु लाडु वेलु कुंवरबाइ । मोटां मुक्त ए कणबिमांइ ॥ द्विज जीवो ने पुतलिबाइ । सुत शिवो गोवर्धनभाइ ॥४२॥ द्विज मोनो राघव दयाराम । कोळि भक्त एक भोजो नाम ॥ जन जणसालि कल्याण लइ । भक्त छे पिठवडिये कइ ॥४३॥ कणबि भक्त भगो जसो राणो । जन जीवी केरालामां जाणो ॥ चांदु मांमैयो भक्त जेराम । राघवादि भक्त वंडेगाम ॥४४॥ वीरो लाखो ने मेघो कुंमार । वसे भक्त पियावा मोझार ॥ काठि हरिजन झुलुबाइ । वसे गाम ते ववाडिमांइ ॥४५॥ काठि भक्त अमरबाइ नामे । तेह वसे खालपर गामे ॥ हरिभक्त सादुल कुंमार ।

कन्या कडविये तज्यो संसार ॥४६॥ भक्त जणसालि खोडो छे नाम। एहादि जन फिफाद गाम ॥ द्विज जेठो वालजि दयाळ । अजो देवराम एक वाळ ॥४७॥ हरिभक्त छे वाइ कुंवरख । एहादिं जन दामनगर ॥ कणबि भक्त डायो हरदास । जन ठाउका ठासले वास ॥४८॥ द्विज वीरो अमरवाइ नाम । मोनजि भीमजि दयाराम ॥ द्विज जेठो सुंदरजि मणिधार । भक्त ए पालित्तणा मोझार ॥४९॥ द्विज शंकर बोघो बे भाइ । भक्त ब्राह्मण किको केवाइ ॥ भक्त मुलजि छे भावसार । खोजो संघजि दियोर मोझार ॥५०॥ मानकुंवरख ने धोळिबाइ । द्विज वसे ए त्रापसमांइ ॥ कानबाइ पति वीरो नाम । भक्त खोजां ए तलाजे गाम ॥५१॥ भक्त एक जीवो भावसार । रहे पडवा गाम मोझार ॥ वालो कृष्ण ने देवशि नाम । भक्त भावसार गुंदिगाम ॥५२॥ क्षत्रि भक्त रुपोभाइ धीर । भक्त राजोभाइ शूरवीर ॥ झिणो संघवि झिणो श्रीमाळी । भावसार गांगो मकु माळी ॥५३॥ शेठ भक्त भगवान कहीए। कणबी भक्त काको एक लहीए ॥ कोळि भक्त गोविंद निदान । भणसालि भक्त भगवान ॥५४॥ एहादि भक्त भावनगरे । शिशसाटानी भगति करे ॥ द्विज शंभु मुळजि रतन । क्षत्रि भक्त मोको हरिजन ॥५५॥ क्षत्रि भक्त मोटां मोटिबाइ । भक्त एहआदि वळामांइ ॥ शेठ लालो गिलो भावसार । शा डायो उमराला मोझार ॥५६॥ खोपाले कणबी जेठो जन । अडताले द्विज गोवर्धन ॥ शेठ भीमजि भक्त सुधीर । जेठो लखमण कृष्ण आहीर ॥५७॥ भक्त कणबी कहीए जसो नाम । एहादि राजपिपळे गाम ॥ काठि मुळु राओत बे कहीए । भक्त गाम

गुंदालामां लहीए ॥५८॥ शेठ आंबो चेलो माधो जीवो । जेठो किलो दामजि ने देचो ॥ द्विज हरिभक्त हरिभाइ । जन कणबी भगो केवाइ ॥५९॥ भरवाड भगादि भालिये । भावसार जेठो गढालिये ॥ हरिजननां नाम अपार । जथारथ न होय उचार ॥६०॥ पूर्वछायो— असंख्य जीन ओधारिया । तेनो नावे लखतां पार ॥ जे आव्या मारी जाण्यमां । कर्या एटलां नाम उचार ॥६१॥ ब्राह्मण क्षत्रि वैश्य शूद्र । जे कोइ नर ने नार ॥ दरश स्परश दयालने । कइ उतर्या भवपार ॥६२॥ देहछतां दुःखियां नहि । तन छुट्ये तेज अंबार ॥ आवे प्रभुजि तेडवा । जाय ब्रह्ममहोल मोजार ॥६३॥ रथ वेल्य घोडां पालखी । वळी देखे बहु विमान ॥ मागि शिख मुके देहने । जेने मळ्या स्वामी भगवान ॥६४॥ मोटो प्रताप महाराजनो । एक जिभे कह्यो न जाय ॥ एमां जे जन उधरे । तेनु नहि आश्चर्य जराय ॥६५॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये वालाकदेशना हरिजननां नाम कह्यां एनामे एकसो ने चौदमुं प्रकरणम् ॥११४॥

पूर्वछायो—कहुं भक्त काठियावाड्यना । जियां रह्या हरि करी वास ॥ आपी सुख अतिघणां । पुरी जनना मननी आश ॥१॥ निष्कामी निर्मळ मति । अति आंटिवाळां अंग ॥ तन धन सुख टळे । तोय न चळे सतसंग ॥२॥ एवा भक्त अनुपनां । लेतां नाम आवे आनंद ॥ कहुं भक्त कारियाणिना । जेने स्वामी मळ्या सुखकंद ॥३॥ चोपाइ—भक्त मांचो मोटा हरिजन । वाचकाच छे निश्चल मन ॥ वेलो वसतो राम खाचर । क्षत्रि भोजोभाइ उजागर

॥४॥ मातरो ने वळी माणसुर । भक्त विसो हरिने हजुर ॥ कणवी विरदास कमो कहीए । राघव देवो हरजि लहीए ॥५॥ कानो वीरो वोघो लखमण । गोवो जीवो कुंवरो पंचाण ॥ लालो भगवान भक्त सुतार । लाधो सइ जेराम लुवार ॥६॥ ठकर रतनो रवो भगत । हीरो दलवाडि सुमारजत ॥ खोडो गोवो धनो माधो शाम । भवान पीतांबर छे नाम ॥७॥ एहादि कहीए कणवी सुजाण । भक्त राठोड तेजो परमाण ॥ धनवा हरिवा शितवाइ । मोटा भक्त कारियाणिमांइ ॥८॥ विप्र जीवो वैश्य वेलो भाइ । द्विज वालु क्षत्रि फइवाइ ॥ एहादि जन झमराले गाम । लाठिदडे खाचर दादो नाम ॥९॥ क्षत्रि भक्त कहीए कांधोभाइ । लाठिदडे वैश्य शामबाइ ॥ राणो क्षत्रि देवो सतवारो । चोथो भक्त लुणघरे सारो ॥१०॥ नसितपुरे मांचो खाचर । मावो कुंभार रहे रामपर ॥ क्षत्रि पुंजो पाणवि गाम । खत्रि कृष्ण ठकर वशराम ॥११॥ द्विज गलालवा दयाराम । वेन भाइ ए पाटण गाम ॥ शा आणंद द्विज लखिराम । रहे भक्त रोहसाले गाम ॥१२॥ सामयो लखमिचंद जोडो । खमिदाणामां पटेल खोडो ॥ विप्र वाघजि वीरो वणिक । वशराम लुवाणो छे एक ॥१३॥ सइ देवजि नरसइ नाम । एहादि जन वरवाले गाम ॥ मामैयो हाथियो राम जन । पटगर अमरो पावन ॥१४॥ राइबाइ लाडु वलुबाइ । काठि सोमलो कुंडलमांइ ॥ खांभडे पुंजो देसो रावल । गुंदे वणिक कमो अमल ॥१५॥ जीवो खाचर भक्त अमल । मातरो ने राठोड धाधल ॥ सइ भगो गोपाल सुतार । गर लीलाधर पुंजो कुंमार ॥१६॥ काठि उको दलो हरिदास । भगो लुवार प्रभुने पास ॥

मोटां भक्त एक मलुवाइ । कहीए काठि सारंगपुरमांइ ॥१७॥ सरैये जीवणो धाधल । पाटिये मोनो कणबी अवल ॥ भगो डुंगर भक्त वणिक । क्षत्रि बावोजि भक्त छे एक ॥१८॥ रामजोगियो जन सुजाण । आव्या प्रभु तेड्ये तज्या प्राण ॥ जेठ सुर अलैयो खाचर । लाखो भक्त ए झिंझावदर ॥१९॥ वीरा वे वेलो कलो सुतार । भक्त अजो पिपलिया मोझार ॥ भक्त निंगाले कालो रावळ । भजे लाधो हरि निरमळ ॥२०॥ गोवो हिरो रुडो लिंबो लहीए । जेठो जीवो भगो अजो कहीए ॥ आंबो रामजि कणबी जन । भट खिमजि राम पावन ॥२१॥ रणछोड लालो जसो लवार । गोविंदादि रहे मांडवधार ॥ वावडिये खाचर भायो उगो । केराले नाजो प्रभु ने पुगो ॥२२॥ क्षत्रि रैयो वसतो डोसाजि । रहे सुखपुर दुःख तजि ॥ हरिभक्त वालजि सुतार । देवघरिये रामजि लुवार ॥२३॥ काठि नाथो शेठ भाइचंद । भजे नागलपुरे गोविंद ॥ भक्त बहु बोटादे भाविक । जाणे सार असार विवेक ॥२४॥ हरिभक्त हमीर खाचर । सोमलो मातरो उजागर ॥ दासो गोदड नाथो धाधल । खोडो भक्त हरिनो अवल ॥२५॥ हरिभक्त हाथियो ने सुथो । जेणे तज्यो संसार समुथो ॥ एहादि कहिए काठि भक्त । भजि हरि थया मोटा मुक्त ॥२६॥ शेठ अदो ने भगो भाविक । कृष्ण केशव जाणो वणिक ॥ भक्त हीरो मेघो मुलचंद । नानचंदादि वणिकवृंद ॥२७॥ द्विज अजो जेठो शिवो मोनो । सोनि धनो भगत प्रभुनो ॥ भक्त लाधो मुलो भावसार । अमरशि कंसारो उदार ॥२८॥ मस्ति आदि भक्त बिजा बहु । सतसंगी छे स्वामिना

सहु ॥ रहे बोटाद गाममां वासे । भुल्ये न बेसे नास्तिकपासे ॥२९॥ शेठ पीतांबर रहे अलाउ । हरि भजि लिधो मोटो लाउ ॥ राजो भीमो ने चाघो सुतार । खसमां भक्त भोजो लुवार ॥३०॥ गाम घगडे जसो खाचर । बाइ बगि आदि उजागर ॥ भक्त जालिले पांचो कुंभार । करी सतसंग तर्यो संसार ॥३१॥ सुंदर भक्त सुंदरियाणामांइ । खाचर डोसो वसतो केवाइ ॥ शेठ हेमो वनो हिरो भक्त । भगो गलो ने मोरार मुक्त ॥३२॥ कहीए कपुरादि तुलाधार । भक्त एक नानजि सोनार ॥ भक्त क्षत्रि दादोजि सबलो । हरिजन मलो मरुस्थलो॥३३॥रामदास आदि जन जेह । वसे सुंदरियाणामां तेह॥ देवजाति मोड वनुभाइ । जेने प्रभु वहाला उरमांइ ॥३४॥ हरिभक्त गणेश लुवार । वसे पोलारपुर मोझार ॥ द्विज गगो क्षत्रि जीवोभाइ । हरिजन ए जसकामांइ ॥३५॥ द्विज देवो शेठ पुंजोभाइ । एहादि जन अणियालिमांइ ॥ भक्त कणबि घेलो छे नाम । वसे जन ते वावडि गाम ॥३६॥ कोलि भक्त नाजो एक कावे । भजे हरि रहे बुवावावे ॥ क्षत्रि भीमोभाइ भोजोभाइ । देशलजि रहे वागडमांइ ॥३७॥ शा दामो वसराम कुंभार । वैश्य राम मोरशिया मोझार ॥ सोनि भक्त नाराणजि नाम । भक्त कानजि शा जीवराम ॥३८॥ एहआदि रुडा हरिजन । वसे कंथारियामां पावन ॥ राणपुरे रहे विप्र संघजि । कर्यो सतसंग कुसंग तजि ॥३९॥ संघो रणछोड रवो ने रुप । पुंजो लखमण कणवी अनुप ॥ कोली हरजी ने घेलो भक्त । हिरादास वैरागि विरक्त ॥४०॥ द्विज नाराणजि रामबाइ । भक्त एह आदि लोयामांइ ॥ नकि भक्त नागडके

गाम। शिरोमणि खाचर सुरो नाम ॥४१॥ कालो माणशियो नाथो-
भाइ। रुडां शांतियाइ वलुभाइ ॥ काठि भक्त भीमो जेठो नाम।
एहादि रहे नागडके गाम ॥४२॥ चोकडिये सतो रुडो नाडोदा।
जेने श्रीहरि साथेछे मोदा ॥ गाम कोरडे कुंपो खाचर। हरिभक्त
भलो धुनिधर ॥४३॥ भक्त कणवी शामजि नाम। भजे हरि चोर-
विरे गाम ॥ पिपरडिए भट भाणजी। करी जित नारायण भजि
॥४४॥ भक्त भीमो मालो हाथसणिये। नाजो खाचर मोडुके ग-
णिये ॥ शेठ शामजि वसे विछिए। कलो सइ कडुकामां कहीए
॥४५॥ गोखलाणामां जीवो लुवार। प्रभु भजि थयो भवपार ॥
भक्त मोको खाचर माणशियो। शवो लुवार खंभाले रीयो ॥४६॥
वानरामां द्विज गंगाराम। खाचर उनड करियाणे गाम ॥ भक्त
शेठ जुठो निलवले। भजे जगपति मति न चळे ॥४७॥ हरिजन
अरजण मावजि। आशा असत त्रिकमे तजि ॥ सारां हरिजन सो-
नबाइ। राजगर रायपुरमांइ ॥४८॥ कोटडे प्रेम पुतलिबाइ। प्रीत
वणिकनी प्रभुमांइ ॥ कालासर रहे पातोगर एक। कुंदणिमां च-
सतो वणिक ॥४९॥ भक्त हादो रामो उकोगर। कणवी भक्त सुरो
जसापर ॥ भक्त ठकर लखमण मोनो। प्रागो ने वीरो भक्त प्र-
भुनो ॥५०॥ हरिजन अजु मुलिबाइ। वसे गाम पिपलियामांइ ॥
द्विज गंगेव ठकर राम। एहादि जन नडाले गाम ॥५१॥ सतापर
विपर फुलजि। लिधो लाव भगवान भजि ॥ कणवी भक्त छे रा-
मजी नाम। काजु जन कमढिये गाम ॥५२॥ क्षत्रि मुलजि ने ज-
गुभाइ। त्राइयोमां आछुना लखुबाइ ॥ शेठ डोसो जुठो हंसराज।

हरि भजि कर्युं निजकाज ॥५३॥ एहआदि विजा बहु जन । वसे वंधिये भक्त पावन ॥ मोटा भक्त छे मांडवामांइ । वैश्य रामजी ने राधाबाइ ॥५४॥ उमरालिये राजो आहीर । हरिजन मन अति धीर ॥ क्षत्रि तोगो हको हरिजन । शा कमलशि गोवरधन ॥५५॥ इंद्रजि आदि वणिकभाइ । एक भक्त छे प्रेमो मेराइ ॥ भीम विरम वसु खवास । भज्या हरि तजि जगआश ॥५६॥ खोजा अभराम वशराम । भजि नारायण कर्युं काम ॥ द्विज एक देवराम भाइ । जन आणदि लाडकिबाइ ॥५७॥ वणिक एक अगरवाइ । एहादि जन सरधारमांइ ॥ भक्त चावडा भीम जेसंग । जेने साचो लाग्यो सतसंग ॥५८॥ हरिजन चारण अदोभाइ । एहादि भक्त भाडुइमांइ ॥ अजो लखो कृष्ण जन फाको । जेठो मलार शवो भक्त पाको ॥५९॥ वसतो कानो दुदो नाडोदा । रहे रामपुरे मनमोदा ॥ चारण सामत मुलु कावे । कोळी तेजो रहे चितरावावे ॥६०॥ कणवी भक्त छे गोविंदभाइ । भजे हरि साजडियालिमांइ ॥ भक्त गर भीम वशराम । रुडो राणो ने राघव नाम ॥६१॥ सतसंगी शूरा शिर विना । जेणे तगडि जमनी सेना ॥ मात सुत लइ चाल्यो संग । राणे राख्यो गोलिडामां रंग ॥६२॥ काथड ओढो वालेरो जन । काठि भक्त वसे फाडदन ॥ कुवाडवे कपुर वणिक । भक्त हिरो ने मेघो छे एक ॥६३॥ एहआदि छे भक्त अपार । कवि क्रोड्ये नोय निरधार ॥ कहिकहि थाके कविराय । अथाहनो थाह केम थाय ॥६४॥ अगणित अपार अलेखे । ते आवे केम लखतां लेखे ॥ मोटो प्रताप प्रभुनो जोइ । करे सतसंग सहुकोइ ॥६५॥ देखे अ-

लौकिकपणुं अति । वळी जणाय प्रकट प्रापति ॥ नहि मोक्षपदनी उधार । आवे तेडवा अंत्ये मोरार ॥६६॥ विजा अनेक परचा थाय । सहु जन जाणे मनमांय ॥ जित्या काम क्रोध लोभ मोह । होय एक ते देखे समोह ॥६७॥ एवुं समझि सत्संग करे । स्वामिसामा साचा पग मरे ॥ तजि जुठा जगतनी आश । थाय प्रकट प्रभुना दास ॥६८॥ तेनो आवे केम गण्ये छेक । लखिये एक ने रहे अनेक ॥ मेंतो मनमां कर्यो विचार । न थाय नामनो निरधार ॥६९॥ पूर्वछायो—उत्तरपंथ आकाशनो । कोइ पामि शके नहि पार ॥ अंडज उडि उंचां चडे । पण अंबर रहे अपार ॥७०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये काठियावाड्यदेशना हरिजननां नाम कह्यां एनामे एकसो ने पनरमुं प्रकरणम् ॥ ११५ ॥

पूर्वछायो—हवे भक्त हालारना । वळी कहुं कच्छ समेत ॥ शुद्धमने जे सांभळे । तेने थाय हरिमां हेत ॥१॥ मिठा बोला ने मोवति । हैये हेत अपरमपार ॥ प्रीत प्रकट प्रभुशुं । करुं तेनां नाम उचार ॥२॥ चोपाइ—भक्त गुणवंता छे गोंडले । भजे प्रभु मन निरमले ॥ पुरपति क्षत्रि हठिभाइ । करी हरि भजिने भलाइ ॥३॥ क्षत्रिभक्त डोसोभाइ कहीए । एहआदि बिजा बहु लहीए ॥ जीवराम प्रागजि सुतार । भक्त जोघो ए जाति उदार ॥४॥ विप्र जेठो मिठो ने भाइजि । भक्त शेठ रुडो राघवजि ॥ कडिया रतनो अजो नारायण । हरभम हरिपारायण ॥५॥ वाघो वालो कडवो कुंभार । अर्जण देवशि लखो उदार ॥ नाथो वालो लुवार जेराम । सइ गगो ना-

रायण नाम ॥६॥ आंबो कानो जन जणसाळी । सेख जीवण जवन वळी ॥ एहआदि छे जन अपार । रहे गोंडल गाम मोझार ॥७॥ भक्त भाटियो हीरो छे नाम । हरिजन द्विज प्रजाराम ॥ एक वेरागि तुलसीदास । एहआदिनो मोवैये वास ॥८॥ नथुजि उदोजि जेठिभाइ । रुडा भक्त कहीए क्षत्रिमांइ ॥ भक्त हरजि झिणो कुंभार । विप्र गणेश लालो उदार ॥९॥ एहआदि जे जन कहेवाय । वसे गाम नागडका मांय ॥ देवो ओझो कणवी करमशि । भजे हरि वेरिगाम वशि॥१०॥ क्षत्रि भक्त डेरिये मानजि । वडारे घोरी वालो जनजि ॥ काजु भक्त कालावडमांइ । खतरि ते जादवजिभाइ ॥११॥ अतिउदार हेतु होशिलो । जेना भाइ केशवजि वालो ॥ क्षत्रि भक्त खिरसरामांइ । लाखोजि ने हरिजन बाइ ॥१२॥ कणवी शवदास रूपांबाइ । क्षत्रि लाखोजि रहे वडामांइ ॥ हडमतिये भगो वणिक । सुखपुरे दमो भक्त एक ॥१३॥ क्षत्रिभक्त कायोजि लैयाळे । वैश्य रतनो जीवो इटाळे ॥ हरजि वीरजि भक्त सुतार । जन रामजि हीरो कुंभार ॥१४॥ क्षत्रिभक्त कांथडजि वळी । एह आदि रहे वणथळी ॥ हरिजन सोनि राघवजि । लिधा पुंजे भगवान भजि ॥१५॥ भक्त एक छे लाधो सुतार । वसे वणथळि मोटि मोझार ॥ क्षत्रिभक्त रुडा जगुभाइ । घरे हरिजन नानीबाइ ॥१६॥ हरिभक्त रूपालिया नाम । एहआदि भक्त मेडिगाम ॥ मोडा गाममांहि मोटा भक्त । क्षत्रि रणमलजि विरक्त ॥१७॥ दाजि मोनजि ने बापुभाइ । भक्त फलजि सुजांजिभाइ ॥ जलो रावळ रुपाळिबाइ । एहआदि भक्त मोडामांइ ॥१८॥ भक्त मेघो नारण नानजि । मुलजि वीरजि ने

रामजि ॥ वसतो लाघो सुतार लहीए । हरिभक्त लाडुबाइ कहीए ॥१९॥ फलजि मनुजि हरिजन । क्षत्रि कुले भक्त पावन ॥ सोनि गोवो अजोभाइ कहीए । एहआदि छे भक्त अलवे ॥२०॥ क्षत्रि भाइजि रायोजि दाजि । विप्र भक्त घालो जादवजि ॥ लाल राम वैश्य हरिजन । वसे शेखपाटमां पावन ॥२१॥ कडिया भक्त उको ओघो जाणो । जीवो जेराम डायो प्रमाणो ॥ एहआदि जे भक्त सुंदर । भजे हरि रहे नवेनगर ॥२२॥ लालो कुंभार अरजण सइ । भजे प्रभु जोडियामां रइ ॥ भला भक्त छे भादरे गाम । सुतार वसतो भाइ राम ॥२३॥ वसराम मावजि रणछोड । नारायण राजो जन जोड ॥ गंगादास ने शवजिभाइ । हरिजन एक हरिबाइ ॥२४॥ एहआदि छे भक्त सुतार । देवो डोसो कणबी उदार ॥ द्विज मुलजि सुंदरजिभाइ । क्षत्रि कानजि ने नथु नाइ ॥२५॥ एहआदि जे भक्त अपार । वसे गाम भादरा मोझार ॥ हीरो डुंगर भक्त सुतार । क्षत्रि रवो केसिया मोझार ॥२६॥ हरिजन प्रेमजि वणिक । ध्रोळ मध्ये ए भक्त छे एक ॥ भक्त नायो कानजि उदार । वेलो गोवो मांडण कुंभार ॥२७॥ जेराम ने एक राजबाइ । शा देवशि धूडकोटमांइ ॥ भक्त कणबी लख्मिदास । गर रणमल घुनडे वास ॥२८॥ आमरण्यमां आणदिबाइ । जेनी प्रीत अति प्रभुमांइ ॥ द्विज भक्त गोविंदजी मेले । भक्त वजो बोरिचोरेवेले ॥२९॥ क्षत्रि भक्त छे वेचरभाइ । आसो भाइजि बगथला मांइ ॥ कणबि गणेश ने मानुबाइ । प्रेमिभक्त पिपळिया मांइ ॥३०॥ वागडदेशमां चांढियुं गाम । तियां भक्त ब्राह्मण पांचो नाम ॥ लाघो रामो भरवाड जोड्य ।

लुवार रणमल चितरोज्य ॥३१॥ भक्त ठकर कचरो नाम । पद्मसि आदि आधुइ गाम ॥ रामजि त्रिकम वसराम । भक्त लुवाणा चोवारि गाम ॥३२॥ वाइ एक मोटां हरिभक्त । जेने जुठुं थइ गयुं जक्त ॥ भक्त मनजि देवो लुवाणा । कंथकोटे ए भक्त कहेवाणा ॥३३॥ भक्त वाघो ने पांचे ठकरे । भज्या हरि गाम मणफरे ॥ ठकर रामदास ने कचरो । भक्त मुलजि शा वाघो खरो ॥३४॥ जेठो जेराम कर्मण लुवार । एहआदि भचाउ मोझार ॥ क्षत्रिभक्त लाधोभाइ कहीए । अदोभाइ कल्याणजि लहीए ॥३५॥ रामसिंह रायधण जेह । जेतमाल आदि जन तेह ॥ मोटा भक्त एक मानबाइ । जेने प्रीत अति प्रभुमांइ ॥३६॥ बाइ बाईजि करणिबाइ । भक्त एक मेघराजभाइ ॥ एहादि जन कहीए अपार । भक्त रहे घमडका मोझार ॥३७॥ हरिभक्त सुतार वशराम । एहादि जन दुधइ गाम ॥ विप्र भक्त जेठो केशवजि । सतसंगी सुतार रवजि ॥३८॥ भक्त ठकर केशवजी नाम । एहादि रहे चांदराणि गाम ॥ मावजि मुलजि ने वालजि । भाणि रे खोखरे हरि भजि ॥३९॥ द्विज भक्त कचरो छगन । रुडां राजबाइ हरिजन ॥ भक्त जेठि खिमजि संघजि । वसे अंजारमांइ वालजि ॥४०॥ भक्त उकोशा आदि कहेवाय । वसे तेतो गाम तुणामांय ॥ द्विज पुंजो देवेश्वर कहीए । सुतार पुरुषोत्तम लहीए ॥४१॥ एह आदि जे जन कहेवाय । वसे गाम ते सुंदरामांय ॥ क्षत्रि भक्त एक मंकुबाइ । रहे कालाघोघा गाममांइ ॥४२॥ भक्त शेठ रतनजि नाम । एहादि जन जरफरे गाम ॥ भक्त सुतार छे मेघोभाइ । हरिजन माता मेघबाइ ॥४३॥ देवशि टोप-

णादि खतरी । हरि भजि गया भव तरी ॥ भक्त लुवार छे यश-राम । सोनि लालो राघवजि नाम ॥४४॥ शा सुंदरजि चांपशि-भाइ । एहादि जन मांडविमांइ ॥ मेपो थोभण भक्त सुतार । कानुं-वाइ ने जीवो उदार ॥४५॥ कुले सहित भक्त पावन । वसे डोण्य गामे हरिजन ॥ हरिभक्त दामजि सोनार । वसे गोधरा गाम मोझार ॥४६॥ द्विज मुलजि ने दयाराम । एहादि जन कोटडि गाम ॥ भक्त सुतार भीमजि रवजि । हरिजन ते हरभमजि ॥४७॥ भक्त वाइ जेठि अजुनामे । वसे ते कालातलाव गामे ॥ घणेणिये भक्त छे रवजि । थयो सुतार पार हरि भजि ॥४८॥ नेतरामां शवजि सुतार । कर्यो सत्संग समझि सार ॥ नोंधो नागजि भक्त मावजि । डोसो गोपो सुतार संघजि ॥४९॥ प्रेमी प्रेमवाइ मानवाइ । मोटा भक्त ए सुतार मांइ ॥ सेजपाल सापत रामल । एहादि भक्त तेरे अवल ॥५०॥ भणसालि जेठो दामोदर । कणवि केशव कमो ठकर ॥ एहआदि भक्त विजा कैये । भजे हरि रहे गाम थुफिये ॥५१॥ शेठ हंसराज हरिजन । भक्त फुलजि जाति यवन ॥ भक्त भणसालि हमीर नाम । एहआदि भक्त रुवेगाम ॥५२॥ हरिजन वाइ देवु नाम । वसे सुतार वथोण गाम ॥ क्षत्रि भक्त काकोभाइ कहीए । एहादि जन मजले लहीए ॥५३॥ भक्त सुतार छे पुंजोभाइ । सइ पुंजो देसलपुर मांइ ॥ कणवि भक्त लाधा आदि खरा । वसे जन गाम सामतरा ॥५४॥ द्विज नागजि प्रागजि मलु । सामजि ने केशवजि भलु ॥ नाथो ते-जशि सुतार शाम । कणवि प्रेम लखु यशराम ॥५५॥ क्षत्रि अदो-भाइ कमोदास । भक्त मोटा मानकुवे वास ॥ कणवि भक्त छे मा-

वजिभाइ । एहआदि नाराणपुरमांइ ॥५६॥ कणु रतनो कणवि क-हीए । वहु भक्त वलधिये लहीए ॥ क्षत्रि सदावाइ हरिजन । द्विज लालजि जगजीवन ॥५७॥ कणवि भक्त वशराम नाम । एहआदि जन केरे गाम ॥ कणवि हरिजन वालवाइ । भजे हरि मेघपुरमांइ ॥५८॥ सारा सत्संगी सरलिमांइ । मोटा भक्त छे मानजिभाइ ॥ आसो विरजि रामुं रतन । कणवि रामपुरे हरिजन ॥५९॥ कणवि भक्त छे कचरो नाम । भजे हरि रहे दैसरे गाम ॥ हरजि कानजि राम सुतार । डोसो भक्त थिणोइ मोझार ॥६०॥ भक्त सुतार वाइ लखमी । पुनडिये पीतांवर प्रेमी ॥ मावजि लखधीर सुतार । मा-लवाइ गजोड मोझार ॥६१॥ रामजि ने कुरजि सुतार । क्षत्रि रा-सोजि भक्त उदार ॥ एक हरिजन जिजिवाइ । एहादि जन वंद-रामांइ ॥६२॥ भला भक्त कहीए भुजमांइ । सारा सतसंगी वाइ भाइ ॥ भक्त नागर गणपतराम । हरिराम वलभजि नाम ॥६३॥ द्विज नरसइ सुत भाणजि । लक्ष्मि दोये लिधा हरि भजि ॥ हरिजन छे लेरविवाइ । प्रीत्य नविने प्रभुजिमांइ ॥६४॥ सूर्यप्रभा जेठि ने भवानी । एहादि भक्त व्राह्मण नानी ॥ नागजि सुत ही-रजि सुतार । सुंदरजि सनेहि अपार ॥६५॥ धनजि हरजि जीव-राम । राघवजि रणछोड नाम ॥ कुरजि आदि कहीए सुतार । पुंजि अमर प्रेमी अपार ॥६६॥ सेजु जमनां ने हरवाइ । मोटा भक्त ए सुतारमांइ ॥ सोनिमां सतसंगी गोमति । मोटि मुक्तिनी भलि भगति ॥६७॥मेता नथुसुत शिवराम । हरजीवन वेन लाधि नाम ॥ महामुक्त दशा ए सहुनी । भक्त भोजा आदि वहु सोनी

॥६८॥ ठकर उका ने अलैयो कहीए । हरिभक्त वलभजि लहीए ॥ भगवानजि मनजि भक्त । रामदास ने मोरार मुक्त ॥६९॥ रतनशि डोसो हरिजन । गंगाबाइ लुवाणा पावन ॥ भक्त जीवराम लीलाधर । मुळजि आदि जन राजगर ॥७०॥ धन्यधन्य जेठि गंगाराम । भक्त शिरोमणि निषकाम ॥ सुत सामजि मुळजिभाइ । एहआदि जन जेठिमांइ ॥७१॥ क्षत्रि भक्त एक डोमोभाइ । हरिजन निंजां देवबाइ ॥ भक्त रामजि भसु कल्याण । एहआदि जणसालि जाण्य ॥७२॥ एहादि जन बिजा अपार । रहे भुजनगर मोझार ॥ सतसंगे रंगे रातां रहे । मुखे स्वामिनारायण कहे ॥७३॥ पूर्वछायो—धन्यधन्य ए हरिजनने । जेना पुन्यतणो नहि पार ॥ आणि हेत अति उरमां । भजे नारायण नरनार ॥७४॥ अति दृढाव अंतरमां । नहि काम क्रोध लोभ मोह ॥ शोध्ये न मळे एक जे । एवा सतसंगिनो समोह ॥७५॥ सुणि नाम एह श्रवणे । जे मनन करशे मन ॥ सकल कारज्य सिजशे । वळी थाशे परमपावन ॥७६॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीमत्सहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हालारदेश तथा कच्छदेशना हरिजननां नाम कह्यां एनाले एकसो ने सोळमुं प्रकरणम् ॥११६॥

पूर्वछायो—सुंदर भक्त सौवीरदेशे । जेनां अति मन उदार ॥ तन मन धन तुच्छ करी । हरि भजि उतर्या पार ॥१॥ एवा जन उत्तमनां । सुणो नाम सर्वे कान ॥ लालच्य लागि लखवा । जेने मळ्याछे भगवान ॥२॥ चोपाइ—रुडा भक्त रहे वढवाण । भक्त वेचर द्विज सुजाण ॥ देवकृष्ण लाधो अंबाराम । द्विजभक्त अमृत अकाम ॥३॥

पुंजो वसतो भक्त सुतार । खोडो गुलाब कणबी उदार ॥ क्षत्रि फइबा ने कलबाइ । लखु वणिक वढवाणमांइ ॥४॥ द्विजभक्त छे गोविंदराम । ओझो पांचो रहे वाघेले गाम ॥ हरिजन कोलि हाजो कहीए । भक्त नळिया गाममां लहीए ॥५॥ भक्त भद्रेश्वरिये स्वछंद । शेठ अमिचंद सुरचंद ॥ वैश्य सुंदरजि अविचल । मोटा भक्त मन निरमल ॥६॥ सारा भक्त रहे सिथेगाम । द्विज वेचर मालजि नाम ॥ शा गणेश आणंद भावसार । एहादि जन सिथा मोझार ॥७॥ कणबि वणारशि पीतांबर । सारा सतसंगी ए सुंदर ॥ द्विज जेराम ने लाधिबाइ । जन रहे देव चराडिमांइ ॥८॥ रुडा भक्त लखतरे लखो । द्विज भवानि वैश्य हरखो ॥ खरा भक्त छे खेरवे गाम । कणबी गणेश नरसि नाम ॥९॥ कणवि अर्जुन द्विज भीमजि । क्षत्रि जेठे लिधा हरि भजि ॥ एहादि जन रहे वापोदरे । भलि भक्ति प्रभुजिनी करे ॥१०॥ अलंदरे द्विज जेठो नाम । क्षत्रि बपो भक्त चालागाम ॥ कणवि भक्त जीवो वशराम । गांगो खिमो ने वेचर नाम ॥११॥ द्विजभक्त भवान भाळिये । एहादि जन अंकेवाळिये ॥ कणवि गणेश लाधो कहेवाय । सारा भक्त ए सरवाल्यमांय ॥१२॥ मोटा भक्त छे मेथाण गाम । द्विजभक्त छे गोविंदराम ॥ भगवान जादवजि भाणो । देवराम जीवराम जाणो ॥१३॥ क्षत्रि पुंजोजि ने काकोभाइ । रुडां हरिजन जिजिबाइ ॥ हलु मालो क्षत्रि हरिजन । हवे कहुं कणवि पावन ॥१४॥ जीवो कृष्ण ने भागो पंचाण । गोवो हिरो मावो मलो जाण्य ॥ नाथो वेलो केशवजी भाणो । हरिभक्त कोलि एक राणो ॥१५॥ एहादि जन मेथाणमांइ । मराडामां मुक्त

मोतिबाइ ॥ हरिभक्त द्विज वजेराम । तेह लखिये लुवाणे गाम ॥१६॥
द्विज माधो ने त्रिकम सइ । भजे हरि दुदापर रइ ॥ द्विज राघवजि
माधो जाण । पीतांबर केशवजि कल्याण ॥१७॥ भक्त ब्राह्मण अवल-
बाइ । शा राघवजि ध्रांगधरामांइ ॥ गणेश ने रवजी पटेल । भक्त
अंकेवाळिये वसेल ॥१८॥ कणबि भक्त बे देवा रतना । पांडरवे
भक्त ए प्रभुना॥कणबि मालो पीतांबर कहीए । धन्य भक्त धोलिगामे
लहीए ॥१९॥ द्विज भक्त शिवो नथुनाम । जदु कुबेर नाथजि राम ॥
पखो कृष्ण मकनजि कहीए । एहादि भक्त ब्राह्मण लहीए ॥२०॥
सोनि भक्त नागर कुबेर । अमरशिये कर्यो जग झेर ॥ एहादि जन
बिजा अपार । वसे हलवद गाम मोझार ॥२१॥ क्षत्रि हरिजन ह-
ठिभाइ । रुडां जन एक रतुबाइ ॥ शा वेलजि भगत सुंदर । कणबि
गणेश नान ठकर ॥२२॥ सोनि भक्त ठाकरशि नाम । एहादि जन
देवलिये गाम ॥ भक्त कणबि गोविंदभाइ । जन रहे ए जेतपुरमांइ
॥२३॥ रुडां भक्त रामबाइ नाम । सतसंगी ए सनाळे गाम ॥ रं-
गपुरे द्विज सुंदरजि । लिधा भगवाने हरि भजि ॥२४॥ वेलो वालो
कणबि कहेवाय । खरा भक्त खाखरेचि मांय ॥ नकि भक्त द्विज
नंदराम । जन वसे वेजलके गाम ॥२५॥ भक्त कणबि कानो क-
हेवाय । तेह रहे फगाशिया मांय ॥ वेला गाममां द्विज महादेव ।
जेने हरि भज्यानी छे टेव ॥२६॥ एक हरिजन धनुबाइ । क्षत्रि
भक्त ए मोरविमांइ ॥ द्विज जीवराम ने हरजि । पुरुषोत्तम ने मकनजि
॥२७॥ सोनि सवजि पीतांबर नाम । वसे भक्त वांकानेर गाम॥
रूडो भक्त वेचर सुतार । वसे ढोलमां भजे मोरार ॥२८॥ द्विज हर-

देव हरिशर्ण । वसे भक्त एह वालाशर्णे ॥ द्विज कुबेर लखमण ठार । मोटा भक्त ए दलडि मोझार ॥२९॥ चोरविरमां नाजो खाचर । भज्या हरिने तज्युं अवर ॥ थान गाममां विप्र वैकुंठ । सोनि कर्मे कर्यो जग जुठ ॥३०॥ भक्त खाचर सतसंगि सुरो । वसे मेसरिये जन पुरो ॥ एक खाचर उनड कहीए । हरिभक्त ए वसे ओरिए ॥३१॥ हरिजन हिरो वशराम । जन कणवी गोसल गाम ॥ क्षत्रि मोटीवा लाधो सुतार । सारा भक्त सायला मोझार ॥३२॥ राम कृष्ण जे कृष्ण नथुजि । एह द्विज सुतार भावजि ॥ क्षत्रि भक्त एक फुलिबाइ । एहआदि जन मुलिमांइ ॥३३॥ सारो भक्त छे ओधो सुतार । हरिजन हराजि लुवार ॥ मोटो भक्त कुंभार मादेव । रहे टिकर्ये भजे वासुदेव ॥३४॥ राघवजि धनजि गोपाळ । एह भक्त ब्राह्मण दयाळ ॥ एक क्षत्री जुठो जन नाम । एह दास दिगसर गाम ॥३५॥ कणवि प्रेमजि जीवो लुवार । भक्त रहे दाणावाडा मोझार ॥ जेने प्रकट मळ्या परमानंद । तेतो जन थया जगवंद ॥३६॥ शा मुलजि मंगळजि कहीए । रुडो भक्त सारवजि लहीए ॥ एक भक्त व्याध सगराम । एहादि जन लिंबलि गाम ॥३७॥ रघुजि शंघजि द्विज जाति । मलो जेसो हीरो वैश्य नाति ॥ भक्त शेठ मानसिंघ नाम । एह जन जसापर गाम ॥३८॥ शेठ दिपो ने खत्रि गणेश । मेघो सइ हरि भजे हमेश ॥ भक्त अवल आंबो विपर । एह आदि जन रहे चाणपर ॥३९॥ तेजो दलो रुडो रयो जाणो । सगो मेघो नाडोदा प्रमाणो ॥ ठार जीवा आदि विजा जन । रहे रामपुरे ए पावन ॥४०॥ खरा भक्त खोलडियाद गाम । जन सुतार

हंसराज नाम ॥ क्षत्रि रेंगार रामो हमीर । मुलो मांडण रुडो सुधीर ॥४१॥ दलो कलो नारायण कहीए । धनो राजो संघो वीरो लहीए ॥ जीवो गोकलि द्विज नंदराम । एह भक्त खोलडियाद गाम ॥४२॥ देव जाति भगत पंचाण । कणबी मानजि भक्त प्रमाण ॥ राठोड मावो गोकलि हमीर । गुंदियाले एक भक्त सुधीर ॥४३॥ द्विज देवराम ने वाघजि । भक्त गोपालजि ने मेघजि ॥ भक्त खतरि छे जेठो नामे । एहादि जन वसतडि गामे ॥४४॥ क्षत्रि भक्त रतनजि नाम । रामो मावो लालियाद गाम ॥ वडोदमां द्विज पीतांबर । नाथो प्रागो छे सइ सुंदर ॥४५॥ भक्त विष्णुदास छे वैरागी । रहे कारियाणि कुसंग त्यागी ॥ क्षत्रि भक्त नारायणनाम । भजे प्रभु रहि टुवे गाम ॥४६॥ टिंबे भक्त क्षत्रि रहे अजो । रामो मुलो वसतो ने भोजो ॥ खारवे भक्त कणबि कृष्ण । धनो मगो लालो लखो ग्रण ॥४७॥ मेमके भक्त कणबि लालो । जेठो लाधो रणछोड मालो ॥ राजो रत्नो थांनो सतवारा । क्षत्रि फलजि आदि भक्त सारा ॥४८॥ रुडा भक्त रहे लिंबडि गाम । द्विज निरभेराम नंदराम ॥ द्विज मुलजि भक्त भूधर । द्विज भक्त कहीए कामेश्वर ॥४९॥ सोनि रणछोड जीवण कानो । किको लवजि कृष्णजि मानो ॥ शेठ विरनि आदि अपार । भक्त वसे लिंबडि मोझार ॥५०॥ द्विज भगवान अनाराम । क्षत्रि गोदडजि चुडेगाम ॥ क्षत्रि भक्त गोपालजि गणिए । भक्त शेठ पदमशी भणिए ॥५१॥ द्विज भक्त एक देवराम । एह जन नागनेश गाम ॥ क्षत्रि वापुजि डुंगरजि नाम । भक्त भोजोजि रहे भलगाम ॥५२॥ द्विज मुलजि जगजीवन । अकेनालिये ए हरिजन ॥ द्विज भक्त

कृष्णजि कहेवाय। था सुशाल मोजिदड मांय ॥५३॥ क्षत्रि भक्त कायोजि जेठिजि। मेंशजाले रहे भक्त सजोजि ॥ भक्त एक सुखराम विपर। क्षत्रि मनुभाइ मिणापर ॥५४॥ कणवि भक्त धनजि छे नाम। एहादि जन साउके गाम ॥ सोनि कसलो गाम समले। भजे भगवान मन भले ॥५५॥ क्षत्रिभक्त छे भगवानभाइ। एहादि जन त्राडियामांइ ॥ द्विज प्रेमबाइ लाधो ठार। एह भक्त भोइका मोझार ॥५६॥ द्विज माणजि कसलो कहीए। एह भक्त पाणसिणे लहीए ॥ भक्त लाधो सुंदर सतनारो। रहे रलोल्ये सतसंगी सारो ॥५७॥ भोजो कोळि ने धनो कुंमार। एह भक्त बावलि मोझार ॥ हरिजन नागजि शंकर। वसे जांबु गाममां विपर ॥५८॥ क्षत्रिभक्त वीरो राजोभाइ। एह रहे लक्ष्मीसर मांइ ॥ द्विज शिवराम विठलजि। कणबि मेघो ने क्षत्रि हमजि ॥५९॥ भक्त शेठ भीमो मोति नाम। एहादि जन शियाणि गाम ॥ जेठिजि अदोजि अखोभाइ। पुंजो भीमजि भक्त कहेवाइ ॥६०॥ भाराजि आदि क्षत्रि भणिजे। केशुना हरिजन गणिजे ॥ कलो भगो जीवो वीरो नाम। कोलि भक्त ए रहे तावी गाम ॥६१॥ जेजे लख्यो में भक्तसमाज। तेने प्रकट मळ्याछे महाराज ॥ केशुवा क्षत्रि जाल्यमसिंगे। भज्या हरि अनुनाइए उमंगे ॥६२॥ द्विज भक्त भागजि रामजि। बाइ बालु ने शेठ दामजि ॥ एहआदि ते भक्त छे कइ। भजे हरि देवलिये रइ ॥६३॥ द्विज ईश्वर लखमिराम। भक्त गांगजि भडवाणे गाम ॥ क्षत्रि फलजि खेतोजि जाण। भक्त शेठ प्रेमजि प्रमाण ॥६४॥ द्विज मुळजि ने नानराइ। एह भक्त त्रमणियामांइ ॥ कणवि भक्त कल्याणजि नामे। एह भक्त कहीए कड्डु गामे

॥६५॥ देवराज भगो मेघोभाइ । भक्त रुपो एक रयांबाइ ॥ एहादि जन कणबि कहीए । भक्त भाविक कारेले लहीए ॥६६॥ भक्त वणामां चारण भाव । भजे हरि करी मन भाव ॥ द्विज भक्त कुबेरजि नामे । भजे हरि जेगडवे गामे ॥६७॥ द्विज डोमो व्रत पंच पाले। भजे प्रभु वसे गाम गाले ॥ कणबि भक्त कहीए नाम हरि । भलि भक्ति थले रही करि ॥६८॥ गांगो गोवो जेठो जन जेमो । वणारशि कहीए भक्त केशो ॥ कणबि भक्त कहीए केशरबाइ । ओझो कृष्ण रहे रामग्रीमांइ ॥६९॥ आणंद उमेद चारण सहि । भजे हरि हेबतपर रही ॥ वासवे विप्र गलालबाइ । जेने प्रभुशुं साचि सगाइ ॥७०॥ भक्त लुवाणा रणछोड कृष्ण । शामजि ने श्रीहरिनुं द्रष्ण ॥ भक्त कणबि धनजि नामे । भजे प्रभु वसे वांड्र गामे ॥७१॥ एहआदि भक्त छे अपार । न थाय नामनो निरधार ॥ कहिकहि कहीए कियां सुधि । अपार पार न लिये बुद्धि ॥७२॥ पूर्वछायो—कोटि कवि कथी गया । वळी कथशे कोटानकोट्य ॥ तोय हरिभक्तना । नामनी नहि आवे खोट्य ॥७३॥ प्रकट पुरुषोत्तम जियां । तियां ओधरे जन अपार ॥ दर्श स्पर्श प्रभुतणे । पामे परमपद नरनार्य ॥७४॥ पशु पक्षी वृक्ष वेली । स्थावर जंगम जीव ॥ जेने स्परश परब्रह्मनो । ते थाय सद्य वळि शिव ॥७५॥ एवा जीन ज्यां उद्धरे । तियां निरसंदेह नरतननुं ॥ कोण करे परमाण कवि । एक जिभे एह जननुं ॥७६॥

इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये सौमीरदेशना हरिजननां नाम कह्यां एनामे एकसो ने सत्तरमुं प्रकरणम् ॥११७॥

पूर्वछायो—भाखु भक्त हवे भालना । जेनां अति निरमळ अंग ॥ सत्य असत्यने ओळखी । वळी कर्यो जेणे सतसंग ॥१॥ अंतर त्यागी अतिघणा । जेणे सहजे तज्यो स्वाद ॥ प्रीत करी परब्रह्मशुं । तजि जगतनो विपवाद ॥२॥ लेतां नाम ए जननां । मारे हैये हरप न माय ॥ कहुं संक्षेपे सांभळो । सुणि पाप प्रलय थाय ॥३॥ चोपाइ—क्षत्रि पुंजोजि बापुजि वसोभाइ । कायोजि अजुबा फुलियाइ ॥ शा त्रिकम डोसो रतनजि । कानजि कल्याणजि गगजि ॥४॥ भक्त कणवि खिमो रतनो । घांचो वनमालि भक्त प्रभुनो ॥ मोनो ने वळी दामो लुवाणो । एहआदि ते धोलेरे जाणो ॥५॥ दादो चारण शेठ ठाकरशी । भज्या हरि गोरासामां वसी ॥ द्विज रुगनाथ ने त्रिकम । जगजीवन पुरुषोत्तम ॥६॥ द्विजभक्त कहीए मयाराम । एहआदि भडियाद गाम ॥ क्षत्रिभक्त एक रुपोभाइ । काजु जन कादिपुरमांइ ॥७॥ विप्र वसतो जगो ओद्धवजि । हिरजि पुंजो शामो ने नाथजि ॥ द्विज रळियात गलालभाइ । क्षत्रि हठि हरि अजुभाइ ॥८॥ कणवी भक्त हरजि लवजि । रणछोड ने सोनि हेमजि ॥ भक्त माव छे एक बारोट । प्रेमिभक्त मावो परियट ॥९॥ एहआदि भक्त वाई भाइ । सारा सतसंगी गांफमांइ ॥ क्षत्रिभक्त दादो देशलजि । देववाये लिधा हरि भजि ॥१०॥ देवजाति भक्त दादोभाइ । एहआदि ते पिपलिमांइ ॥ देवजाति भक्त खिमराज । आवरदासे कर्युं निजकाज ॥११॥ भक्त सेसोवणार ने प्राग । हठि डोसे कर्यो कुसंग त्याग ॥ कोलिभक्त वास्रो अजोभाइ । वाघा वसतादि भक्त केवाइ ॥१२॥ देवजाति

एक जिजिबाइ । कहीए भक्त कमियालामांइ ॥ द्विजभक्त ओद्धवजि कहीए । हरिभाइ पीतांबर लहीए ॥१३॥ पुरुषोत्तम नानजि नाम । जेठो जादवजि प्रभुराम ॥ मेघजि आदि भक्त छे भाइ । द्विजभक्त एक भाणिबाइ ॥१४॥ कणबी भक्त जेराज देवजि । पछममां लुवार भाइजि ॥ क्षत्रि रुगनाथजि हरिजन । करे फेदरे हरिभजन ॥१५॥ द्विज नाराणजि जेठो जन । क्षत्रि गजोजि ए छे पावन ॥ एहआदिक भक्त भणिये। खरां जन खसते गणिये ॥१६॥ गजो विसो रवो छे गढवी । देवुबाइ ने भगति भावी ॥ क्षत्रि भक्त काकोभाइ कहीए । मानोभाइ हठिभाइ लहीए ॥१७॥ जाइभाइ दुदोभाइ जन । भक्त मशरु आदि पावन ॥ द्विजभक्त जगो शिवराम । कणबी रगनाथ रोजके गाम ॥१८॥ क्षत्रि सुजोजि नाथोजि नाम । चारण जेठो वनुवा अकाम ॥ भक्त भीम ने आशो सुतार । खरा भक्त खख्य मोझार ॥१९॥ चोकडिये हरखो हरिजन । कोळी कुळे सहित पावन ॥ क्षत्रिभक्त खेतोजि जामोजि । रुडा राजोभाइ ने खोडोजि ॥२०॥ होथिभाइ नानजिभाइ जाणो । शेठ जेठो गगो परमाणो ॥ द्विज हरिशंकर अंबाराम। एहादि जन झिंझख गाम ॥२१॥ शेठ वजो ने नरसंदास । धनो सुतार धंधुके वास ॥ क्षत्रिभक्त मुळु भीम जाण । कणबी जेठो सुतार पंचाण ॥२२॥ द्विज वीरो दलो दाजि कहीए । आणंदादि भक्त द्विज लहीए ॥ भक्त कुबेर वेचर सोनी । खडोलमां रणाके एहुनी ॥२३॥ भक्त भाट छे वखतो नाम । रुडो भक्त छे रायके गाम ॥ द्विजभक्त छे तुलजाराम । वाइ गलाल अडवाल्य गाम ॥२४॥ हरिभक्त

छे द्विज वेचर । भजे प्रभु रहे रंगपर ॥ क्षत्रि हलुभाइ हरिजन । भक्त कमालपर पावन ॥२५॥ क्षत्रि रयो मेघो अरजण । वाघो जेसंग भीम सुजाण ॥ कमो हरखो ने वशराम । द्विज कुबेर गांगजि नाम ॥२६॥ चारण भक्त भावि भगवान । जन रतनजि ने आयदान ॥ सोनि कृष्णादि भक्त कहेवाय । वसे गाम ते वलोल्य मांय ॥२७॥ सोनि भक्त गोकुल हडाळे । द्विज केशवजि व्रत पाळे ॥ द्विजभक्त छे हरजीवन । कोलि नानजि भक्त पावन ॥२८॥ चारण अजो रहे वगोदरे । भलि भक्ति प्रभुजिनी करे ॥ भक्त भाट आधार छे रुडो । गजो गोरो खरो जन खोडो ॥२९॥ खत्रि भक्त चेलो नथुभाइ । कृष्ण सइ जवारदमांइ ॥ देवजाति भक्त मघुवाइ । द्विज मेघजि सरगवाला मांइ ॥३०॥ भक्त भरवाड सगराम । सारो भक्त ए समाणि गाम ॥ हरिभक्त सोनि हीरो एक । नथु देवचंद दो वणिक ॥३१॥ द्विज मादेव दयाळ कानो । नथु खत्रि बोरुमांहि मांनो ॥ राघवजि पीतांबरभाइ । शा मोरार मोटि बोरुमांइ ॥३२॥ काशीदास ने कृष्ण वणिक । क्षत्रिभक्त भाइजि छे एक ॥ कहीए भक्त ते कृष्ण सुतार । वसे जन जाखडा मोझार ॥३३॥ हरिभक्त भलुजि चारण । क्षत्रि तेजो पथो वटांमण ॥ क्षत्रिभक्त सुजोजि बादर । खोडो जेठि अलु उजागर ॥३४॥ द्विज भगवान वल्लभ नाम । जगजीवन ने राजाराम ॥ सोनि भक्त छे भूखणभाइ । हरिजन एक जीवीबाइ ॥३५॥ भक्त वोरो अशमाल एक । वसे कउके न मुके टेक ॥ भक्त भाट छे राइजी नाम । वसे दास पिसावाडे गाम ॥३६॥ क्षत्रिभक्त नाथो ने सजाण । भनो राजो वेजलके जाण ॥ क्षत्रिभक्त गोपालजि कहीए ।

भीमजी ने पथोभाइ लहीए ॥३७॥ हीरो हरभम भगवान । वर्सो बादर रुपो निदान ॥ एहआदि क्षत्रि बहु भाइ । हर्जिबा अजुबा अंबाबाइ ॥३८॥ द्विज पुरुषोत्तम वजेराम । भक्त चारण बापुजि नाम ॥ ठार वेचर गणेश लुहार । एहआदि ते कोट्य मोझार ॥३९॥ कणबी भक्त हरजि कहेवाय । भजे हरि वालथेरामांय ॥ द्विजभक्त नारायणजि नाम । रेवाशंकर सेवकराम ॥४०॥ महाशंकर भक्त भाणजि । शिवबाये लीधा हरि भजि ॥ अजल पुतलिबाइ वणिक । भज्या हरि वजे ग्रहि टेक ॥४१॥ एहआदि बाइ भाइ कइ । भजे प्रभु धोलकामां रइ ॥ देवजाति कहीए डोसोभाइ । वसे भक्त ते वासणामांइ ॥४२॥ कणबी जितबाई हरिजन । गाम चरोडे भक्त पावन ॥ कणबी भक्त काशिदास नाम । वसे दास काशिदरे गाम॥४३॥ क्षत्रिभक्त मोटा मोडभाइ । वसे गाम मोडासरमांइ ॥ शेठ कल्याण खोडो भगत । अवल विछियाव्ये मुगत ॥४४॥ क्षत्रि नथु नारायण जिजि । गाम साणंदमां भक्त मूलजि ॥ क्षत्रि बापु तेजो जेठिभाइ । मोटां भक्त फइबा ने बाइ ॥४५॥ फुलिबा फुलजिबा ने गली । द्विज राइ नाथी ने अवली ॥ राजभाइ द्विज जीवराम । चारण भक्त हरिबाइ नाम ॥४६॥ भरवाड भक्त एक लालो । जेने लाग्यो सतसंग वहालो ॥ रंगा मैयारि जवन सलाम । एहादि जन मछियाव्य गाम ॥४७॥ क्षत्रिभक्त जीनोजि अलुजि । घोडजि कांधोजि ने दलुजि ॥ दास कल्याण ने हीरबाइ । वेचर लुहार ददुकामांइ ॥४८॥ भक्त सुतार कलो अमल । कोली गणेश भक्त रहे थल ॥ वनो दास दयाळ सोनार । कोली कलु धोलेरा मोझार ॥४९॥ भक्त

लुवाणो रणछोड नामे । क्षत्रि वरसोजि डुमालि गामे ॥ एक पुंजो सोनि हरिजन । भजे झांप्य गामे भगवन ॥५०॥ भक्त वणिक हरजीवन । करे मोरार हरिभजन ॥ हरिभक्त कोली रामबाइ । एहआदि वलदाणा मांइ ॥५१॥ भक्त एक द्विज नंदराम । भजे हरि रहे मिटाल्य गाम ॥ क्षत्रिभक्त कसियोजि कहीए । वेजो शादुल गोकलि लहीए ॥५२॥ शेठ नाथादि जन सुंदर । काजु भक्त रहे काणोतर ॥ सारा भक्त छे शियालमांइ । शेठ माधो लाधो घेलोभाइ ॥५३॥ जेठा आदि वणिक उदार । जेणे राजि किधाछे मोरार ॥ क्षत्रि रतनजि जेसो वळी । रुपो वरजांग छे गोकळी ॥५४॥ एहादि भक्त विजा छे बहु । वसे गाम शियाल्यमां सहु ॥ घणा देश घणां गाम नाम । भजि हरि पाम्यां परमधाम ॥५५॥ हरिजननां नाम अपार । एक जिभे न होय उचार ॥ कहिकहि कियांलगि कहीए । अपारनो पार केम लहीए ॥५६॥ पूर्वछायो—अपार जीव ओधरे । जियां प्रकट पुरुषोत्तम ॥ कवि केम कथीशके । जेने नेति कहे निगम ॥५७॥ हरि हरिजन गातां । पतित पावन थाय ॥ सुणतां जश श्रवणे । वळी कोटि कर्म कपाय ॥५८॥ कान पवित्र जे कथा सुणतां । जिभा पवित्र गातां जे जश ॥ एवो कोण अभागियो । कहेतां सुणतां करे आळस ॥५९॥ माटे विचारि मनमां । कर्यो आदर नाम उचार ॥ सदमति सहु सांभळो । कहुं नाम कांइक निरधार ॥६०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये भालदेशना हरिजननां नाम कह्यां एनामे एकसो ने अढारमुं प्रकरणम् ॥११८॥

पूर्वछायो—दाखुं दास दंढाव्यना । भक्त अतिघणुं भाविक ॥ दृढमति धीरज्य अति । जाणे सत्य असत्य विवेक ॥१॥ तनमन धन तुच्छ करी । हरिजन थयां नरनाथ ॥ प्रकट पुरुषोत्तमने । मळी उतर्या भवपाथ ॥२॥ बाल जोबन वृद्ध वळी । सरवे थयां सनाथ ॥ परापार परब्रह्म जे । तेह निरख्या नयणे नाथ ॥३॥ एवां जन अनघनां । लेतां नाम आवे आनंद ॥ श्रवण दइ जे सांभळे । ते वामे महादुःखद्वंद्व ॥४॥ चोपाइ—मोटा भक्त छे मोटेरे गाम । कणवी भक्त भूधरदास नाम ॥ पुरुषोत्तम रयो नाथजि । हांसजि वेणिदास रामजि ॥५॥ लखो लखु भगो प्रभुदास । वाइ कंकुये त्यागि जग-आश ॥ बाइ हरि ने रळियातबाइ । रतनबाइ छे मोटेरामांइ ॥६॥ जेठो भक्त जन गंगाबाइ । कणवि भक्त कोटेश्वरमांइ ॥ अडालज-मांहि छे चोधरि । तजि कुळधरम भज्या हरि ॥७॥ कणवि भक्त जेराम ने लाल । जेठो अविचळ पुरजमाल ॥ कणवि हरखजि पुंजो भाट । रहे उमारसदे तजि उचाट ॥८॥ देवजाति ते भक्त छे आसो । कहीए एहनो कलोले वासो ॥ कणवि भक्त गंगादास कहीए । नरोत्तम,वामणजि लहीए ॥९॥ भक्त काकुजि ने काशिदास । शिधरदासनो ओलामां वास ॥ रुडां भक्त छे बाइ रतन । एह रहे ओले हरिजन ॥१०॥ भक्त सुतार जेठो केशरजि । कणवि काशिदास ने रायजि ॥ द्विज भवानिशंकर भाइ । शा झवेर धमासणा-मांइ ॥११॥ हरिभक्त कोळी वालो कहीए । जन गाम जलोदमां लहीए ॥ खांट भक्त बादरजि जेह । रतुजि अरजणजि तेह ॥१२॥ हरिभक्त छे हमनबाइ । एहादि जन आद्रेजमांइ ॥ जीवि रतन ने

प्रभुदास। कणविभक्त कोलवडे वास ॥१३॥ कणबी भक्त रामदास भाइ। कुवेर वसन नानी बाइ ॥ कणबिभक्त कहीए मोटिबाइ। भक्त भाट रघो बाजिभाइ ॥१४॥ द्विज रुप रळियात नाम। ठार हरखो उनावे गाम ॥ क्षत्रिभक्त रासोजि वखतो । भजवा हरि कर्यो दृढ मतो ॥१५॥ हरिजन गलाल सोनार। द्विज दोलि राइ भावसार ॥ एहआदि भक्त बिजा कइ। भजे प्रभु पेथापर रइ ॥१६॥ इच्छो सकरो कसलो वळी। एहआदि जन जणसाळी ॥ भक्त एक छे मिठो कुंभार। वसे वासणगाम मोझार ॥१७॥ अमजे भक्त मुलो चोधरी। भजि हरि.गयो भव तरी ॥ पगि लालो छेलो हरिजन। शोभासणामां भक्त पावन ॥१८॥ कणविभक्त कुवेर खुशाल। चांदिसणे ए भक्त विशाल ॥ कणवि देवजि रहे गाम सोजे.। भजे प्रभुजिने सुख मोजे ॥१९॥ इटादरे कणवि गणेश। करे भजन हरिनुं हमेश ॥ भक्त सुतार वेचर नाम। हरिजन कहीए गंगाराम ॥२०॥ द्विज अंबाराम दुलभराम। शेठ भक्त सांकळा बे नाम ॥ पीतांबर वेचर झुमखो। भाइचंदादि भावसार लखो ॥२१॥ कणविभक्त गणेश ने भगो। तेलि मुलचंदे मेल्यो दगो ॥ धनो दलोदास छे चोधरि। मेलि पाप भज्या आपे हरि ॥२२॥ क्षत्रि हिंदुजि छे हरिजन। एहआदि पुरुष पावन ॥ द्विज कुशल सोनी भावसार। एह बाइयो माणसा मोझार ॥२३॥ भक्त वीरो जीवण चोधरि। राठोड वणारशि भजे हरि ॥ क्षत्रि रवोजि वोरो सियांजि। वसे वरसोडे कुसंग तजि ॥२४॥ हरिभक्त किको भावसार। रहे लाखरोडा गाम मोझार ॥ कणविभक्त गोविंदजी नामे।।जन वसे

विजापर गामे ॥२५॥ जन जणसालि लखा घना। रहे राणासर भक्त प्रभुना॥ हरिजन प्रागजि लुवार। भक्त रहे सिंघपर मोझार ॥२६॥ कणबिभक्त दयाळजि जन। जेणे बहु जीव कर्या पावन ॥ सतवारा प्रागजि ने जीवो। रेवो सांकलो ने भक्त देवो ॥२७॥ हरिजन वजिबाइ एक। जेठि बखत वजि वणिक ॥ नंदबाइ रळियातबाइ। एहादि जन विजापर मांइ ॥२८॥ हरिभक्त द्विज पीतांबर। कहुं कणबिभक्त सुंदर ॥ कुबेर तुलसि ने रामजि। जीवण नरसे शंकर शामजि ॥२९॥ कल्याण जन रतनबाइ। भक्त एक कणबि कुल-मांइ॥ हेमचंद रामचंद जन। भावसार ए भक्त पावन ॥३०॥ हरि-जन छे जगो सुतार। द्विज मानुं विहार मोझार॥ आशाराम मोति भावसार। शा अंबाराम भक्त उदार ॥३१॥ भक्त ताराचंद नंद-राम। भावसार मानुं सांकलि नाम ॥ कणबि भक्त हरिभाइ क-हीए। क्षत्रिभक्त जलोभाइ लहीए ॥३२॥ भक्त द्विज हुलास छे एक। भजि हरि तजि नहि टेक ॥ एहआदि हरिजन जेह। वसे गाम गेरितामां तेह ॥३३॥ हरिजन देवो सतवारो। गाम गवाडे भक्त ए सारो ॥ द्विज धनजि ने रामबाइ। भक्त प्रभुना पामोल्य मांइ ॥३४॥ भक्त वणारशि रायचंद। भजे भावसार ए गोविंद॥ हरिजन एक लखिराम। एह जन आगलोड्य गाम ॥३५॥ द्विज मनछाराम हरिजन। रहे कडा गाममां पावन ॥ क्षत्रि ना-रुजि रतुजि नाम। गांगजि ने द्विज शिवराम ॥३६॥ अंबाराम सोनी प्रेमचंद। ए बामणवे भजे गोविंद ॥ कोलि भक्त जोयतो कुबोजि। रहे छावलिये हरि भजि ॥३७॥ भक्त भाट सायबोजि

जाणो । गाम कैपरमां परमाणो ॥ वडनगरे वसे बहु जन । भक्त प्रभुना परम पावन ॥३८॥ द्विज उजम मुगटराम । सदाशिव वनमालि नाम ॥ वेचरादि द्विजभक्त भाइ । हरिजन जेठि दोलिवाइ ॥३९॥ फुला झुमखा आदि अपार । भला भक्त कहीए भावसार ॥ उगरचंद हेमचंद दोय । वसे वडनगरे जन सोय ॥४०॥ सोनिभक्त दयाराम भाइ । खिमो गोविंदजि दलुभाइ ॥ एहआदि बिजां हरिजन । वसे श्रीपोरे भक्त पावन ॥४१॥ वडा भक्त छे विशनगरे । शिशसांटानी भगति करे ॥ द्विज सूर्यराम मोतिराम । वलदेव कृष्णाधर नाम ॥४२॥ अमुलख आदि द्विजभाइ । उदेकुंवरव लक्ष्मीबाइ ॥ शिवबाइ ने उजळी एक । भज्या हरि ते करी विवेक ॥४३॥ शा जेचंद पुंजो दयाराम । सोनी पीतांबर अंबाराम ॥ हरिजन छे लाडकुंवरी । कणवी रामजि तुलसी हरि ॥४४॥ सतसंगी शिलाट सुंदर । जेठाराम ने नाम वेचर ॥ त्रिभोवन ने अमरचंद । हेमचंदादि भजे गोविंद ॥४५॥ भक्त वनमाली ने उगरो । पानाचंद ने वारु झवेरो ॥ एहआदि भक्त भावसार । वसे विशनगर मोझार ॥४६॥ कणबी भक्त मिठो ने नागजि । गाम जागिरे रहे हरि भजि ॥ जेठो प्रेमजि ने हंसराज । कणवी भक्त जाणो जसराज ॥४७॥ देवबाइ नंदबाइ कहीए । गाम आइठोरमां ए लहीए ॥ कणबिभक्त छे खुशालभाइ । भजे हरि रहे उपेरामांइ ॥४८॥ उंझे कणबिभक्त नारायण । शामो वालो प्रभुपारायण ॥ मोरार मुलजि कामराज । कर्युं गणेश खुशाले काज ॥४९॥ द्विज नाथो जेकुंवरबाइ । एहआदि भक्त उंझामांइ ॥ शितपुरमां बाइ चतुरी । भा-

वसार छे भावनी पुरी ॥५०॥ चोपदार भगवानभाइ । रह्यो सुखे सितपुरमांइ ॥ भक्त भावसार दयाळजि । पुरुषोत्तमने भक्ति रजि ॥५१॥ कणबिभक्त छे इन्छो वेचर । भजे हरि छे पाटणे घर ॥ भक्त गोकलि हरखो सुंदर । भजे हरि रहे मुंजपर ॥५२॥ हरिभक्त सोनि इंदरजि । पालणपुरे रहे कुसंग तजि ॥ कणबिभक्त गोविंदजिभाइ । रहे ते गढ मंडाणामांइ ॥५३॥ कणबिभक्त कुबेर दवाडे । भज्यो हरि न पड्यो पवाडे ॥ द्विजभक्त वेचर बळदेव । रहे घिणोज्ये भजे वासुदेव ॥५४॥ नरसइ भक्त भावसार । मुलचंद ए जन उदार ॥ द्विज भक्त छे कशलीबाइ । एहादि जन मेसाणामांइ ॥५५॥ कणबी भक्त द्वारको जीवण । भाट चतुरो रहे आंबासण ॥ सेंगारजि मोडजि डुंगरजि । भगवान वाले वीक वरजि ॥५६॥ खरा क्षत्रिभक्त भलभाइ । वसे गाम विजापरडा मांइ ॥ कणबिभक्त हीरो वेणिदास । रुडा भक्त सितापुर वास ॥५७॥ भावसार मेघो केशवजि । रहे कालरिये कुसंग तजि ॥ लवजि प्रागजि नाथोभाइ । कहीए कणबिभक्त नाथबाइ ॥५८॥ एह भक्ति प्रभुजिनी करे । रहि गाम ते उदलपरे ॥ जीवण नाइ हरखो सथवारो । कणबिभक्त रायचंद सारो ॥५९॥ एहआदि भक्त बाइभाइ । वसे गाम ते खेरवामाइ ॥ भक्त प्रभुनो पुंजो पटेल । तेह गाम हेनवे वसेल ॥६०॥ भक्त देवचद भावसार । वसे गाम खरोडा मोझार ॥ शा हरखजि मातम भाट । गाम देवडे तजी उचाट ॥६१॥ भक्त भुखण मनछाराम । तुलसी भगो भावसार नाम ॥ हरिजन एक ज्ञानबाइ । एहादि जन रहे मेउमांइ ॥६२॥ भगो

जेतसी जीवो चारण । एह भक्त रहे देवरासण ॥ कणबिभक्त कहीए नरहर । भावसार पुंजो ने वेचर ॥६३॥ सांकळा आदि सतसंगी सइ । वडा भक्त ए रहे वसइ ॥ रामजि गणेश झुमो नागर । बाइ सोना भक्त उजागर ॥६४॥ भक्त मानसिंघ कणवि कहीए । एहादि जन-लांगणोज लहीए ॥ द्विजभक्त छे झुमखराम । हरिजन गंगा गलाल नाम ॥६५॥ जीवो वसतो ने ज्ञानबाइ । कणबिभक्त पलियजमांइ ॥ कोलिभक्त वाल्यकदास कहीए । क्षत्रि केशोजि गोदडजि लहीए ॥६६॥ मोकोजी ने कणवि खुशाल । गोविंद नायक मियां लाल ॥ एहआदि बीजां बहु जन । वसे गाम खोरज्ये पावन ॥६७॥ कणबिभक्त छे भवानीदास । तजी कसळजिये झुठि आस ॥ गोविंदजी जादवजीभाइ । बाइयोमां मिठिबाइ छे बाइ ॥६८॥ द्विजभक्त मोटा नानोभाइ । जेनी कहि न जाय मोटाइ ॥ क्षत्रिभक्त छे वखतोभाइ । एह भक्त कुजीसणमांइ ॥६९॥ क्षत्रि मानोजि उमोजि कहीए । कणवि गोकुल तुलसी लहीए ॥ पुरुषोत्तम रबारी रतनो । भक्त वडुवे जाणज्यो जनो ॥७०॥ भक्त मनोहर छे ब्राह्मण । कणवि कुबेर जेठो हरिशरण ॥ रायचंद क्षत्रि आसकरण । एहादि भक्त रहे मोखासण ॥७१॥ झुलासणमांहि रहे चोधरी । कठण भक्ति प्रभुजीनी करी ॥ द्विज गलाबचंद सुखचंद । वल्लभराम जीवराम वृंद ॥७२॥ हरिजन हरिकुंवरख बाइ । एह जन नार्दिपुरमांइ ॥ कणबिभक्त वेणिदास वळी । भावसंग नरोत्तम मळी ॥७३॥ जतन रळियात चजि जन । कर्यु कणबिकुळ पावन ॥ क्षत्रिभक्त प्रतापजि नाम । उमेदजि अग्रोजि अकाम ॥७४॥

थानोजी वनोजी हरिजन । दलुजि अमरोजि पावन ॥ शेठ सांकलचंद मुलचंद । हरिजीवन अवलनंद ॥७५॥ एहआदि भक्त बाइ भाइ । वसे गाम डांगरवामांइ ॥ हरिजन पुरुषोत्तम हर्खो । वासणजि विठलजी नीर्खो ॥७६॥ हीरो जेकर्ण ने दानसंघ । नाथा बेचरने हरिरंग ॥ एहादि भक्त कणबि कहीए । रुडा जन राजपर लहीए ॥७७॥ कणबिभक्त नारण वसता । गाम राजपरे जन छता ॥ भगो गणेश कणबि वर्ण । रुपो सुतार रहे नंदासण ॥७८॥ कणबी भक्त मोरार जोयतो । जन नारायण ने वसतो ॥ हरिभक्त छे गलालबाइ । एह गाम माथासुलमांइ ॥७९॥ गंगाराम गणेश गोपाल । मानो वालो दलना दयाळ ॥ कणबिभक्त छे भक्तिवाली । भजे हरि रहे गाम डुंडाली ॥८०॥ कणबिभक्त माधवजि नामे । भजे हरि रहे ईराणे गामे ॥ कणबिभक्त कलो पुंजोभाइ । भक्त केवळ ने रुपांबाइ ॥८१॥ एहादि भक्त जन दयाळ । भजे हरि रहे गाम कुंडाळ ॥ सोनिभक्त धाळजि मंगल । कणबि भावसंग छे अमल ॥८२॥ द्विजभक्त छे उमेदराम । बाइ एक वेन कुवरु नाम ॥ भक्त देवचंद भानसार । रहे भक्त ए कडि मोझार ॥८३॥ कणबि भक्त देवकर्ण कहीए । सारो जन सेदरडे लहीए ॥ द्विज हरिभक्त हरिराम । रुडो जन जाकसणे गाम ॥८४॥ भक्त भावसार भुलोभाइ । अवलबा राजपरमांइ ॥ कणबिभक्त छे गलालबाइ । भजे हरि रहे उभडामांइ ॥८५॥ रामजि घेलो कसलबाइ । कणबिभक्त मनिपरमांइ ॥ कणबि कुबेर लक्ष्मीदास । बाइ नाथी भजे अविनाश ॥८६॥ द्विज भक्त छे शंकर नाम । भक्त प्रभुनो रहे घुमे

गाम ॥ हरिजन कणबि मोरार । सारो भक्त गोकळ लुवार ॥८७॥ एहादि जन रहे गोधाविये । कह्या देशमां लेश लाविये ॥ कहेतां कहेतां थाके वाणी मन । जेम छे तेम न कहेवाय जन ॥८८॥ पूर्वछायो—जेम जल अर्णवथी । उपजे लहरी अपार ॥ तेम हरि महाजळथी । हरिजन अपरमपार ॥८९॥ अखंड अहोनिश उपजे । तेनो नव्य थाय निरधार ॥ कोणे लख्या कोण लखशे । कोण लखेछे आ वार ॥९०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्य-निष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये दंढाव्यदेशना हरिजननां नाम कह्यां एनामे एकसो ने ओगणीशमुं प्रकरणम् ॥११९॥

पूर्वछायो—मोटा भक्त मारुदेशना । अने मोटां जेनां मन ॥ संग कुसंगने ओळखी । बळी थया हरिना जन ॥१॥ लेश नहि जे देशमां । समझवा सुधि रीत्य ॥ एवा देशमां उपजि । जेणे करी हरिशुं प्रीत ॥२॥ एवा जन पावननां । कहुं कांयेक हवे नाम ॥ उच नीच कुळमां अवतरी । जेणे भज्या सुंदरश्याम ॥३॥ चोपाइ—खरा भक्त कहीए खाण्य गामे । देवजाति शंभुदास नामे ॥ घेर लालुबाइ हरिजन । जेणे जन्म्या लाडुजि पावन ॥४॥ रुडा भक्त छे खिमोजिभाइ । घेरे मोटां जन मोजबाइ ॥ एहादि बिजा जन गणिजे । भला भक्त खाण्यमां भणिजे ॥५॥ भक्त एक छे चेलो लुवार । वसे ते भीलमाल मोझार ॥ क्षत्रिभक्त हेमराज नामे । भजे हरि रहे नरोलि गामे ॥६॥ भक्त कणबि देवशि जाणिये । द्विज चेलो गाम झुझांणिये ॥ चालिगामे वसे बहु जन । द्विज विरम भक्त पावन ॥७॥ द्विज वखतो गाम जोधावे । व्याध मेघराज भक्त कावे ॥ भक्त वखतो

जात्ये वाघरी । रही उनडिये मज्या हरि ॥८॥ खिमो भजे हरि मान
भले । जात्ये वाघरी वसे सायले ॥ हरिभक्त वाघरी इशरो । वसे दास-
पामां दास खरो ॥९॥ गाम सुकामांहि भजे हरि । भक्त अमरो जात्ये
वाघरी ॥ भक्त जोघो जन जीविनाइ । रहे वाघरी गाम देतामांड
॥१०॥ भक्त वालो वखाणुं वाघरी । मलि भक्ति प्रभुजिनी करी ॥
वाइ रुपां मेघि ने केशर । गाम सुराणे भक्त सुंदर ॥११॥ उदो
वाघरी रहे गाम घाखे । मुखे स्वामिनारायण भाखे ॥ भक्त जीवो
वाघरी वालेरे । भजे भगवान रुडिपेखे ॥१२॥ भक्त वाघरी पदमो
नाम । भजे हरि रहे आकवे गाम ॥ गाम चोरवे जीनो वाघरी ।
तजि कुळधर्म मज्यो हरि ॥१३॥ एह आदि वाघरी अपार । वसे
ते मारुदेश मोझार ॥ तजि मेलि निजकुळ रीति । करी प्रकट प्र
भुमाये प्रीति ॥१४॥ मारा भक्त छे शिरोइ गाम । कहुं सांभळ्यो
तेनां नाम ॥ मोटा भक्त छे जात्ये लुवार । करुं तेनां नामनो उ-
चार ॥१५॥ दलो रवनो लखमण लहीए । पनो मेराम अजनो क-
हीए ॥ जेठो हदो धन रुप धीरो । मुलो पदमो हवो ने वीरो ॥१६॥
हदा पना आदि बहु भाइ । हवे कहुं हरिजन वाइ ॥ दलु वालु
रमांबाइ सोनां । लाधी मट्ठ इंदुबाइ पुनां ॥१७॥ एहादि बाइ माद
लुवार । एक भक्त छे शवो कुंभार ॥ एहआदि बिजा जन सोइ ।
भजे हरि रहे गाम शिरोइ ॥१८॥ हरिभक्त छे प्रेमो कुलाल । स-
तसंगी ए गाम जवाल ॥ रुडो रबारी नाम छे कलो । गाम गो
यलिमां भक्त भलो ॥१९॥ एक भक्त पवित्र पालिने । तुलाधार
उदार ते कहिये ॥ नाम हरिजन हेमराज । हरि भजि कर्युं निजकाज

॥२०॥ एहआदि मारुदेशमांइ । बिजा बहु भक्त बाइ भांइ ॥ सरवे सोंपि तन मन धन । करे स्वामी श्रीजिनुं भजन ॥२१॥ हवे कहुं गुजराति जन । अतिपवित्र भक्त पावन ॥ हेतप्रीत्ये भर्यां जेनां हैयां । प्रेमी नेमीमां न जाय कहीयां ॥२२॥ एवा जननां लखतां नाम । मारा हैयामांहि घणी हाम ॥ सोनि भक्त छे कस्तुरोभाइ । हरिजन द्विज शिवबाइ ॥२३॥ साची भक्ति ए स्वामिनी करे । भजे हरि रहे आमनगरे ॥ जन जतन बाइ दयाल । द्विजभक्त रहे पेढमाल ॥२४॥ हरिभक्त द्विज इच्छबाइ । वसे गाम ते पोगलामांइ ॥ द्विज भक्त जीवी हरिजन । गाम पिलोदरे ए पावन ॥२५॥ कणबिभक्त उकोभाइ कहीए । ते रहे गाम मांमरोलिये ॥ प्रेमिभक्त रहे प्रांतिगाम । द्विज मयाराम काशीराम ॥२६॥ केवलराम नारायण त्रण । शिवो जोइतो स्वामिने शरण ॥ हरिभाइ ने गोविंदराम । मोतिराम जीवराम नाम ॥२७॥ एहादि भक्त द्विज पावन । हवे कहुं बाइयो हरिजन ॥ बाइ रुपां ने बे इच्छबाइ । बालु त्रण्येने हरिशुं सगाइ ॥ ॥२८॥ बाइ रामु रखु ने मांण्यक । सोनां नानी हिरु मोघी एक ॥ फुलबाइ मुलिबाइ दोय । बखत एक हरिजन सोय ॥२९॥ एक कहीए द्विज हरिजन । हवे कहुं वणिक पावन ॥ मोटो भक्त छे तुलजाराम । नथु शा ने शांकळचंद नाम ॥३०॥ पीतांबर वेचर भगवान । मिठालाल ने हरिजीवन ॥ बाइ वेन कुंवरब अंबा एक । एहादि हरिजन वणिक ॥३१॥ सोनि त्रिकमजि हरिजन । भाट अपरुबफतो पावन ॥ वीतरागी छे अमृतबाइ । एहादि जन प्रांतिमांहि ॥३२॥ कोळि भक्त रहे लिओडगाम । उमोजि वळी वाघजि नाम ॥

हरिभक्त छे झवेरभाइ । जेनी प्रीत छे प्रभुजिमांइ ॥२३॥ कणबि खुशाल वेचर नाम । बाई अवल रहे साणोदे गाम ॥ कोळिभक्त धाळजि धनोजि । छलोजि सारजि ने पनोजि ॥२४॥ धनोजि बाइ अवल फुल । गाम सलकिये भक्त अमुल ॥ कणवी भक्त गणेशजि कहीए । भूधर विठल नानजि लहीए ॥२५॥ त्रिकम ने शा बल-भराम । भक्त वखतबा वणिक नाम ॥ जन रुपां राघु रळियात । सोनि जमनां वखत द्विज जात ॥२६॥ एक छे रुपाइ नाइ जन । एहादि हरिजन पावन ॥ एक लुवार थावर नामे । एहादि हरि-भक्त देगामे ॥२७॥ द्विजभक्त छे मनछाराम । हरि मंगळ मुळजि नाम ॥ पीतांबर आदि भक्त भाइ । जेकुंवरबा जतन रामबाइ ॥२८॥ एहआदि बाई भाइ जेह । वसे गाम वासणामां तेह ॥ मोटा भक्त वसेछे वेलाल । जन जेसंगभाइ दयाळ ॥२९॥ जेठो जिजि मको भाइ कहीए । अजु वसतो मनोहर लहीए ॥ शामल गिरधर ने न-थुभाइ । बाइ वखत रळियात बाइ ॥४०॥ जिवबा तेजबा दत्तबाइ । भक्त ए कणबि कुळमांइ ॥ द्विज हरि ने अवलबाइ । एहआदि ते वे-लालयमांइ ॥४१॥ क्षत्रिभक्त अमरसिंह नाम । शा जेचंद ते कुजाड्य गाम ॥ कणबिभक्त कहीए सुरदास । भक्त नाथे तजि जगआश ॥४२॥ दयाळजि ने दास झवेर । क्षत्रि उमोभाइ ने हमीर ॥ एह आदि बिजां बहु जन । रहे कणभे भक्त पावन ॥४३॥ भक्त अम-दावादे अनेक । भजे हरि तजे नहि टेक ॥ जियां विराजे बदरि-पति । तियां सरवे जन शुभमति ॥४४॥ भक्त आदि शेटी इच्छा-राम । हिराचंद वे भक्त अकाम ॥ मनोहर कुबेर गोविंद । गोपाल

गोकुल ने आनंद ॥४५॥ रणछोड त्रिकम वेचर । आशाराम शामळ कुवेर ॥ मोहनलाल दोला आदि भाइ । हवे कहुं हरिजन बाइ ॥४६॥ व्रजकुंवर्व्य रतनबाइ । आदितने हरिशुं सगाइ॥ अंबा लक्ष्मी ने ठकराणी । शामकुंवर्व्य अचरत जाणी ॥४७॥ एहआदि छे वणिक वृंद । एक भक्त छे हरगोविंद ॥ हवे कहुं द्विज हरिजन । नथु जुगल जन पावन ॥४८॥ हीमतराम ने जीवणराम । हरेश्वर ने महादेव नाम ॥ काशिराम कुवेरजि कहीए । गणपतराम नामे दोय लहीए॥४९॥ आदित गिरधर सोमनाथ । कहुं हरिजन बाइसाथ॥ गंगा रेवा ने शिवकुंवर्व्य । जमनां हरि देव विपर ॥५०॥ क्षत्रिभक्त छे कुवेरसिंघ। कहुं कणबिभक्त अनघ ॥ शंभुदास दामोदर नाम । वालो वजेराम गंगाराम ॥५१॥ लालदास दो केवळराम। रणछोड दयाळजि नाम॥ भक्त भावसिंघजि सुधीर। पीतांबर पानाचंद वीर ॥५२॥ प्रेमजि खुशाल भाइचंद । हीरो रायजि हरगोविंद ॥ लखो कसलो ने गंगाराम। भक्त वसतो माण्य को नाम ॥५३॥ हरिभक्त बाइ वजि हरि। मोटां जन छे मानकुंवरी॥ एहादि भक्त कणबि कहीए । सारां हरिजन सोनि लहीए ॥५४॥ पुरुषोत्तम भक्त मंगल । लक्ष्मिचंद छे जन अमळ ॥ हीराचंद आदि भक्त भाइ । बाइ देव ने दिवालिबाइ ॥५५॥ कडिया कुवेर ने अंबाराम । भजे हरि जाणि सुखधाम॥ भक्त सुतार छे दामोदर। हरिजन जगो ने भूधर ॥५६॥ कृष्ण वेचर ने अंबाराम । हरि आदि जणशालि नाम ॥ एहादि बाइ भाइ अपार । वसे अमदावाद मोझार ॥५७॥ सेवे नरनारायण देव । पाडी अंतरे अलौकि टेव ॥

एवा जन निरमळ जेह । नावे लखतां लखवामां तेह ॥५८॥ पूर्वछायो—धन्यधन्य एवा जनने । जेनां हरिपरायण मन ॥ तन धन त्रणतोले गणी । करे स्वामिश्रीजिनुं भजन ॥५९॥ एकएकथी अधिक अंगे । प्रेम नियमे पूरण ॥ अपार नरनारी मळी । वळी थयां स्वामिने शरण ॥६०॥ प्रकट प्रताप प्राणपति । नहि अमृतपदनी उपाख्य ॥ एवुं जाणि अंतरे । भजे निर्भय थइ नरनाख्य ॥६१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये मारुदेश तथा गुजरदेशना हरिजननां नाम कह्यां एनामे एकसो ने विशमुं प्रकरणम् ॥१२०॥

पूर्वछायो—गाउं भक्त गुजरातना । जेना प्रेमनो नहि पार ॥ भाव भक्ति अतिघणी । वळी नियमधारी नरनाख्य ॥१॥ प्रकट पुरुषोत्तमने मळी । वळी थयां पूरणकाम ॥ एवां जन पावननां । हवे लखुं कांयेक नाम ॥२॥ चोपाइ—धन्य जेतलपुरनां जन । जियां हरिए कर्या जगन ॥ तियां जेजे रह्यां हरिजन । तेने जाणवां परम पावन ॥३॥ पटेल भक्त गंगादास नाम । प्रभुदास आसजि अकाम ॥ भक्त काकुजि भिखारिदास । पीतांबर भजे अविनाश ॥४॥ जोयतादास जीवण कहीए । कृष्णदास काशिदास लहीए ॥ भक्त खोडो नथु पुंजोभाइ । एहआदि पटेल कहेवाइ ॥५॥ द्विज भक्त उभे आशाराम । जन देवराम दयाराम ॥ उगरचंद ने वेचरभाइ । बाइ रळियात हरखबाइ ॥६॥ क्षत्रि वालोभाइ हरिजन । ठार लवजि जीवो पावन ॥ माली माण्यकशा ने कुबेर । भक्त घेलो खरो नहि फेर ॥७॥ एहआदि छे जन अपार । वसे जेतलपुर मोझार ॥ पटेल

भक्त वेणिभाइ कहीए । लालदास काळिदास लहीए ॥८॥ गोपाळ हांसजि हरिजन । हरखा आदि छे भक्त पावन ॥ द्विज भगो ने खुशालभाइ । एहादि जन असलालिमांइ ॥९॥ क्षत्रि भगुजि मालजि लहीए । नथुजि देवोजि जेठिजि कहीए ॥ पटेल जेठो दाजि ने देशाइ । नरोत्तम ने नथु कहेवाइ ॥१०॥ सुंदर भक्त छे सोनि झवेर । ठार मोरार वसैये घर ॥ कणबिभक्त छे जेसंगभाइ । रुगनाथदास सुखदाइ ॥११॥ बापु धीरो काशि ने देशाइ । वसे भक्त नवागाम मांइ ॥ भक्त कणबि कहीए काकुजि । मकन मोहन दाजि बापुजि ॥१२॥ व्रजभाइ हरिभाइ जाणो । धाळजि मोरारजि प्रमाणो ॥ द्विज प्रभुराम वेणिराम । लुवार रघो रहे गामडी गाम ॥१३॥ कणबि भक्त छे भवानीदास । अमथाभाइनो चोसरे वास ॥ हरिजन रुपो हरिचंद । रहे हिरापर भजे गोविंद ॥१४॥ द्विजभक्त कहीए सदोभाइ । काजु भक्त ए कनेजमांइ ॥ कणबिभक्त छे देवजि नामे । ठार जगो नेणपर गामे ॥१५॥ कोलि भक्त कहीए उको नाम । भजे हरि रहे विरोल्य गाम ॥ मोटा भक्त छे मेमदावाद । भज्या हरिने तजि उपाद ॥१६॥ द्विजभक्त कहीए धनेश्वर । दुलभराम ने भक्त वेचर ॥ भट अमथो ने अंबाराम । निरमेराम नारणजि नाम ॥१७॥ हरि प्रभुजि ने पीतांबर । विश्वनाथ ने शिवशंकर ॥ भक्त अनुपराम नागर । जन मोरारजि उजागर ॥१८॥ व्यास मोति आदि दइ भाइ । हवे कहुं हरिजन बाइ ॥ हरिभक्त जेठि राळियात । सुरबाने समझाणि वात ॥१९॥ अमृत अवल ने शिवबाइ । भलां भक्त ए ब्राह्मणमांइ ॥ एह मेमदावादमां रहे । सुखे स्वामिनारायण

कहे ॥२०॥ कणबिभक्त कहीए लालदास । भजे राइजि श्रीअविनाश ॥ हरिजन एक रामबाइ । क्षत्रिभक्त छे सारजिमाइ ॥२१॥ एहआदि बाई भाइ जेह । वसे गाम खातरोजे तेह ॥ कणबि भक्त पुंजोभाइ दाजि । रुडो हरिजन छे रायजि ॥२२॥ द्विज देवराम बापुभाइ । वांठवालि गुलाब गुंसाइ ॥ कोळिभक्त छे वसतो नाम । काजु भक्त वसे कुणे गाम ॥२३॥ द्विजमक्त अंबा राळियात । भजे हरि तजि जगवात ॥ कोळि भक्त गलोभाइ कहीए । एह भक्त घोडासर लहीए ॥२४॥ खांटभक्त भगुजि भणिये । धनो घेलो ने जाल्यम गणिये ॥ झाला आदि जन निरमळ । एक भक्त वसतो रावळ ॥२५॥ हरिजन एक अदिबाइ । वसे गाम हाथरोलिमांइ ॥ कणबिभक्त काशिदास कहीए । भक्त भाइजि वसे पिंठए ॥२६॥ द्विज नारणजि सदोभाइ । बाइ धनबाइ राजबाइ ॥ एहआदि बिजां बाइ भाइ । वसे गाम कठलाल्यमांइ ॥२७॥ द्विज भक्त छे निरमेराम । कुबेरभाइ शंकरनाम । हरिजन एक कंकुबाइ । कणबिभक्त शंभु जीबोभाइ ॥२८॥ एहादि जन रहे आंतरोळी । करे भक्ति प्रभुजिनी वहोळी ॥ कणबिभक्त भगवानदास । प्रभुदास भजे अविनाश ॥२९॥ भक्त एक दयाळजि नामे । जन वसे चिखलोर गामे ॥ द्विजभक्त शिवजि सुंदर । हरिजन गोपाल बेचर ॥३०॥ एक द्विज छे अमृतबाइ । एह जन कपडवनमांइ ॥ द्विज अमुलख हरिजन । वसे देवोध गामे पावन ॥३१॥ कणबी भक्त कहीए काशिदास । लखिये लुणावाडामां वास ॥ द्विजभक्त छे खुशाल नाम । जन हरिभाइ अभेराम ॥३२॥ एहआदि कहीए बहु जन । वसे वाडासिंदोरे पावन ॥ हरिभक्त

अवल वणिक । बाइ रायकुवरव छे एक ॥३३॥ एहादि हरिजन सुंदर । भजे हरि रहे वीरपर ॥ द्विजभक्त छे वालजिभाइ । कोळि हरिजन मोंघिबाइ ॥३४॥ एहआदि जन बाइ भाइ । वसे सतसंगी सुथमांइ ॥ कणबि भक्त कुबेरजि कहीए । कडवो गाम गोठवमां लहीए ॥३५॥ भक्त सुतार गोविंद जाणो । वैश्य जाति वालजि प्रमाणो ॥ एहआदि बाइ भाइ बहु । वसे गाम रामपरे सहु ॥३६॥ द्विजभक्त पीतांबर कहीए । कणबि खुशाल तुलसी लहीए ॥ कुबेर हिमो भावसार । रहे हिरापर गाम मोझार ॥३७॥ सतसंगी एक सतवारो । हरिभक्त काशिराम सारो । द्विज हरिजन रुपबाइ । रहे जन ए गोधरामांइ ॥३८॥ भक्त उमरेठे अतिसारा । प्रेमिजन प्रभुजिने प्यारा ॥ द्विज रुपराम निरभेराम । नंदु नंदलाल दोय नाम ॥३९॥ माधवजि ने मलकाअर्जुन । काशिराम कृपाशंकर जन ॥ लक्ष्मीदत्त वळी लीलाधर । भक्त हरिभाइ ने ईश्वर ॥४०॥ गंगादत्त विष्णुदत्त भाइ । दयाराम कहुं हवे बाइ ॥ मानबाइ दानबाइ जेह । नाथबाइ मुलिबाइ तेह ॥४१॥ एहआदि जन बाइ भाइ । वसे गाम उमरेठमांइ ॥ कणबि गलोभाइ गोपाल नामे । भजे हरि रहे ओड गामे ॥४२॥ द्विजभक्त कुंबेरजि भलो । भजे हरि डाकोरे एकलो ॥ हरिजन द्विज देवबाइ । वसे गाम पलासणामांइ ॥४३॥ मैयाराम रुगनाथदास । वसे महिसे भक्त वियास ॥ क्षत्रिभक्त गलुजि मेलोजि । जेसंगभाये लिधा हरि भजि ॥४४॥ कणबी भूधरदास रायजि । प्रभुदासे आश जुठि तजि ॥ द्विज नारण आणदराम । बाइ अंबा हरिजन नाम ॥४५॥ क्षत्रि जिजीबा ने सुखबाइ । एह जन डडुसरमांइ ॥ द्विजभक्त रु-

गनाथ नाम । महेश्वर ने मनछाराम ॥४६॥ मैयाराम कहीए का-
ळिदास । रायजि ने गिरधर व्यास ॥ अंबा अरल ने सुखराइ ।
प्रीत रतनने प्रभुमांइ ॥४७॥ क्षत्रि धर्मो भक्त छे अवल । कणवि
हरखो वसे वडथल ॥ द्विज हरखजि जेठो जन । वसे गाम केमरे पा-
वन ॥४८॥ कणवि भक्त कहीए वेणीदास ।जन जेठो निजोदरे वास ॥
क्षत्रिभक्त अजुभाइ कहीए । काळाभाइ आदि जन लहीए ॥४९॥
कणविभक्त छे रायजि नामें । एहआदि छे हरेरे गामे ॥ कणविभक्त
भगवानभाइ ।भूधरदास हाथरोलिमांइ॥५०॥ हरिजन द्विज कहीए
कलो ।वसे भक्त देगामे एकलो ॥ धन्यधन्य डभाणनां जन । जियां
महाराजे कर्या जगन॥५१॥अतिभावे भर्या नरनारु ।जेना प्रेमतणो
नहि पार ॥ पटेल विष्णुदास हरिशरण । रुगनाथ वे रायजि त्रण
॥५२॥ आगदास शनदास राम । कानदास नारणदास नाम ॥ गो-
विंदजी आदिदइ भाइयो । अवल चोर्ना त्रण दत्त बाइयो ॥५३॥
द्विजभक्त कहीए मयाराम । कुबेरजि प्रभुराम नाम ॥ निरभेराम गो-
विंद प्रेमदत्त । हरिकृष्ण कशलजि भक्त ॥५४॥ बाइ शिव आदित
अमूल । नवल गुलाल साकर फुल ॥ एहादि द्विज बाइयो पावन ।
कोळि वखतो छे हरिजन ॥५५॥ शूद्रभक्त काळो एक कहीए । ए-
हादि जन डभाण लहीए ॥ पटेल भक्त भगवानदास । जादव झ-
वेरी जगथी उदास ॥५६॥ कानदास ने द्विज मोरार । एहादि जन
पिंज मोझार ॥ कोळी भक्त एक जागो नाम । भजे हरि रहे ड-
डेल्य गाम ॥५७॥ पटेल भक्त रुगनाथ जोड । कानजि रायजि
रणछोड ॥ भक्त नरोत्तम वेरिदास । एह जन डुमराले वास ॥५८॥

पटेल रायजि कुबेर कहीए। रणछोड बापुजि बे लहीए ॥ वसनदास कृष्णदास जाणो। वसतो दलोभाइ प्रमाणो ॥५९॥ क्षत्रि लाल एक हरिजन। वसे पिपलगे ते पावन ॥ द्विज मोहनराम नरोत्तम। द्विज गंगाराम छे उत्तम ॥६०॥ द्विज कंकु आदित अचरत। मानकुंवरख छे हरिभक्त ॥ कडिया भक्त छे केवळराम। एहादि जन नडिआद गाम ॥६१॥ कणवि भक्त एक कालिदास। रहे गाम अलिंदरे वास ॥ द्विजभक्त प्रभुराम नामे। भजे हरि रहे सलुणगामे ॥६२॥ एहआदि जन अगणित। सर्वे जनने स्वामिशुं प्रीत ॥ धर्मनियम धारी नरनारु। न लखाय छे अपरमपार ॥६३॥ पूर्वछायो—जुगोजुगना जनथी। अगणित ओधार्या आज ॥ तेने ते गणित लखतां। नावे कोइ कविने थाहाज ॥६४॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्य-निष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये गुजरदेशना हरिजननां नाम कह्यां एनामे एकसो ने एकविशमुं प्रकरणम् ॥१२१॥

पूर्वछायो—चवुं जन चडोतरनां। जेनां उज्वल अंतःकरण ॥ तन मन धन अर्पण करी। थयां स्वामिश्रीजिने शरण ॥१॥ भाव भक्ति उरे अति। एकमनां नर ने नारु ॥ पुरुषोत्तम प्रकट स्पर्शी। उतर्यां भवपार ॥२॥ जेने एक हरिनो आशरो। तेह विना बिजुं हराम ॥ एवा जन पावननां। हवे लखुं कांयेक नाम ॥३॥ चोपाइ— वंदु वरताल्यनां हरिजन। अतिपवित्र परम पावन ॥ जियां हरिए करी बहु लीला। लइ संत सतसंगी भेळा ॥४॥ पटेल भक्त मोटेरा बापुजि। रणछोडे लिधा हरि भजि ॥ बेचर दाजि ने जेसंगभाइ। मुळजि ने रायजि कहेवाइ ॥५॥ दो भाइजि दादोभाइ कहीए।

जोरो नरशि नरोत्तम लहीए ॥ कानदास डुंगर ने दलो । शामळ हरि घोरी मिठो भलो ॥६॥ लालदास आदि हरिजन । पटेल वालु कंकुवा पावन ॥ द्विज वनमाळी हरिदास । वा अवलने प्रभुनी आश ॥७॥ नकि भक्त नारणगर बावो । जेणे कर्यो कुळनो अमावो ॥ प्रेमिभक्त पगि धन्यधन्य । जनमां शिरोमणि जोबन ॥८॥ सुंदर खोडो झुंसो ने वखतो । जगो मचान जखवो हमतो ॥ उजम अमरा आदि कोळि भाइ । जन एक रळियात बाइ ॥९॥ रघो वेचर वासण ठार । बाइ कंकुये तज्यो संसार ॥ ठकर उका आदि बहु कहीए । शूद्र शवादि वरताल्ये लहीए ॥१०॥ कोळि भक्त तखो आसकरण । जेठो वादर हरिने शरण ॥ झालो जालयम भक्त भाइजि । जग आश आसजिये तजि ॥११॥ मानवा जितवा हरिजन । नवलवा प्राणवा पावन ॥ एहआदि जन बहु कहीए । वसे भक्त ए बामणोलिये ॥१२॥ जांबुवा लिंबुवा नानी बाइ । रहे परे बामणोलिमांइ ॥ पटेल भक्त कुबेर मुळजि । जिजि बाजि पुंजो ने रामजि ॥१३॥ धर्मदास गोपाळ गणिए । बाई रळियात नाथी भणिए ॥ भक्त भाइवा धुनो गढवी । कंकु मघुवाने भक्ति हवी ॥१४॥ द्विजभक्त एक इच्छाराम । एहादि जन नरसंडे गाम ॥ पटेल भक्त नरहरभाइ । हरिजन छे वेचर नाइ ॥१५॥ एहआदि बिजां जन बहु । वसे गाम उत्तरसंडे सहु ॥ पटेल भक्त काळिदास नाम । भजे हरि अलंदरे गाम ॥१६॥ द्विज भक्त कहीए ते ईश्वर । प्रेमी जन वळी पीतांबर ॥ वेणि लक्ष्मी लटकणबाइ । पाटिदार रुडा अजुभाइ ॥१७॥ भाट वळियो जालम धर्मदास । भावसंगनो मु-

मधे वास ॥ क्षत्रिभक्त छे रुडा रामोजि । पटेलमां भक्त दास खोजि ॥१८॥ लालदास ने ईश्वरदास । प्रभुदास रघे तजि काश ॥ द्विजभक्त वापुभाइ नाम । सदाशिव ने निरभेराम ॥१९॥ रुडो भक्त कहीए रामो नाइ । एहादि जन कणक्षरिमांइ ॥ कोळि भक्त वखतो वखाणुं । वालो दाजि हरिजन जाणुं ॥२०॥ पटेल भक्त छे थोभणदास । एहनो सामरखामां वास ॥ द्विजभक्त दिनकर नाम । सदाशिव ने लक्ष्मीराम ॥२१॥ दुर्लभराम ने देवशंकर । कणवि भक्त हरजि सुंदर ॥ हरिजन एक दत्तवाइ । एह आदि ते आणंदमांइ ॥२२॥ भक्त काछियो नाम वसन । वसे वाकरोलिए हरिजन ॥ पटेल भक्त लालदास लहीए । जोरो रगनाथ नाम कहीए ॥२३॥ प्रभुदास शंभुदास सोइ । ठार धनजि सम नहि कोइ ॥ एहआदि विजा बहु जन । वसे गाम गानामां पावन ॥२४॥ पटेल भक्त रामदास जेह । हरिजन प्रभुदास तेह ॥ कोळि भक्त हेमतो खुशालो । हरिभक्त जाणो वळी झालो ॥२५॥ भक्त सुतार छे प्रभुदास । एहादि जननो जोळे वास ॥ पटेल भक्त छे गरीबदास । दाजि मनोहर रहे पास ॥२६॥ कोळि भक्त उको ने उजम । झुमो भक्त भजे परब्रह्म ॥ हरिजन द्विज धजेराम । रळियात रहे संजाये गाम ॥२७॥ पटेल भक्त गोविंदजि जाणो । गोपालजि गणेश प्रमाणो ॥ कोळि झुमो मीरो भक्त भले । शूद्र खोजिदास आखडोले ॥२८॥ कोळि भक्त थोभण वेचर । वसे वलोटवे भक्त सुंदर ॥ द्विज दाजिनी भक्ति छे खरि । वसे बांधणिये भजे हरि ॥२९॥ पटेल भक्त अजुजि सुंदर । खुशाल कानजि मनोहर ॥ जिजि जेसंग

ने पुंजो लहीए । सोनि पीतांबर वेणि कहीए ॥३०॥ भक्त माण्यक-
बाई सुतार । एह भक्त मेळाव्य मोझार ॥ भाट भक्त नथु लखो
जोड । फुलो तकतो रामो रणछोड ॥३१॥ पटेल रघो गोकळ
शिघर । भक्त खवरि जीवो सुंदर ॥ भक्त भाट एक जसवाइ ।
एहआदि जन चांगामांइ ॥३२॥ पटेल भक्त प्रभुदास कहीए ।
ओधव कानदासादि लहीए ॥ वसे गाम रोयणे ए जन । करे स्वा-
मिश्रीजीनुं भजन ॥३३॥ द्विजभक्त वालोभाइ नाम । इच्छाराम
दादो मयाराम ॥ भक्त भवानिशंकर जाणो । रुडा रामशंकर वखाणो
॥३४॥ रुडां वाई जमनां जतन । एहआदि द्विज हरिजन ॥ पटेल
भक्त वालोभाइ कहीए । जगो वजेसंग तुलसि लहीए ॥३५॥
धोरी खोडो जिजि ने हांसजि । रणछोड गोकळ रायजि ॥ ठकर
कृष्ण काछियो भुखण । शिवो गढवि गाय हरिगुण ॥३६॥ शा
स्त्रवेर प्रभुदास कडियो । जेने सतसंग जीवशुं जडियो ॥ एहआदि
वहु वाई भाइ । वसे भक्त वसोगाममांइ ॥३७॥ पटेल भक्त छे
रायजि नामे । काळिदास रहे पलाणे गामे ॥ पटेल भक्त रुडो रा-
मदास । धर्मदास भजे अविनाश ॥३८॥ द्विजभक्त मोटां माण्यकजि ।
रघवाणे लुहार भाइजि ॥ भक्त भावसार प्रेमचंद । पीतांबर ला-
लदासादि वृंद ॥३९॥ मोटां भक्त मानकुंवरवाइ । खरां हरिजन
खेडामांइ ॥ सोनि भक्त छे गिरधर नाम । मातखे द्विज उत्तमराम
॥४०॥ पटेल भक्त वासण धर्मदास । हरिभाइने हरिनी आश ॥
द्विजभक्त छे अनुपराम । एह जन अलिंदरे गाम ॥४१॥ पटेल भक्त
जीवणदास जेह । वसे गाम हिरंजमां तेह ॥ क्षत्रिभक्त छे भीमजि

नाम । वासणजि वसे देवगाम ॥४२॥ द्विज भवानीशंकर नाम । प्रभाशंकर केशवराम ॥ तुलजाराम दयाराम दाजि । जन खुशालादि मन राजि ॥४३॥ हरिजन हेतबाइ जिजि । कोळी भक्त छे नाम वोनजि ॥ पटेल भक्त कहीए लालोजि । जिभाइ व्रजभाइ नाथजि ॥४४॥ गिरधर बेचर छे नाम । सुतार कल्याण गंगाराम ॥ सोनि गोपाळ आदि हरिजन । वसे पिपलाव्यमां पावन. ॥४५॥ पटेल भक्त रायजि कावे । एकलो जन रहे ईसणावे ॥ पटेल भक्त गोविंदजि नाम । द्विज पुरुषोत्तम उत्तमराम ॥४६॥ हरिजन द्विज हर्खबाइ । प्रेमिजन ए पालजमांइ ॥ रुडो भक्त छे रईम शेख । भक्त सुतार अमथो एक ॥४७॥ वैश्य वल्लभ जीवो लुवार । खरो भक्त खतरी मोरार ॥ बहु हरिजन एह आवे । वसे भक्त प्रेमी पेटलादे ॥४८॥ पटेल भक्त रुगनाथ कहीए । काळिदास ने कुबेर लहीए ॥ एहआदि भक्त बाइ भाइ । वसे गाम सुंदरणामांइ ॥४९॥ पटेल भक्त काशिदास सारो । रामदास प्रभुजिने प्यारो ॥ वेरिभाइ काछियो कहेवाय । एह जन वोचासण मांय ॥५०॥ पटेल प्रभुदास निरमळ । भक्त रामदास अविचळ ॥ हाथि उत्तम ने कालिदास । एह जननो वेरामां वास ॥५१॥ पटेल मुळजि थोभण भणिए । नरसि हरि वेणिदास गणिए ॥ देवबाईने भाव छे भलो । कोळि रंगबाइ भाइ गलो ॥५२॥ राठोड भक्त एक राजबाई । एहादि वसे देदर्डामांइ ॥ पटेल भक्त लालदासभाइ । जादव वळी विठल नाइ ॥५३॥ कोळि भक्त ते हिमतो कहीए । एहआदि बोरसदे लहीए ॥ पटेल भक्त जेठोभाइ जाणो । खोडो गुमान कोळि

प्रमाणो ॥५४॥ एहआदि छे जन अवल । दास स्वामिना वसे दावल ॥ पटेल भक्त छे वेचरदास । एह दासनो बोदाले वास ॥५५॥ भक्त पटेल नाम धापुजि । रहे जोशिकुवे कुसंग तजि ॥ द्विजभक्त नारणजि जेराम । जन जीवी उकलाव्य गाम ॥५६॥ पटेल भक्त छे धापुजि सारो । वसे वासदे प्रभुने प्यारो ॥ भक्त सुतार धाळजि कहीए । मिठो भगवान भक्त लहीए ॥५७॥ कोळिभक्त दादोभाइ जाणो । हरिभाइ भगुजि प्रमाणो ॥ हरिजन कहीए जोरोमाइ । एहादि जन चमारामांइ ॥५८॥ पटेल भक्त रणछोडदास । धापुजिये तजि जगआश ॥ वेरिदास प्रागदास दलो । हरि डुंगर वसतो गलो ॥५९॥ द्विजभक्त खोडो कुशलराम । भज्या वेचरे सुंदरश्याम ॥ भक्त भाट केशर निदान । रुगनाथ मोटभा गुमान ॥६०॥ भक्त लुवार छे वणारशी । जेने हृये रह्या हरि वसी ॥ कोळी भक्त जगन्नाथ धीर । भक्त भगवानदास हमीर ॥६१॥ हरिजन छे बाई खुशाली । जेने भक्ति हरिनी छे वाली ॥ एहआदि बिजां बाई माइ । वसे भक्त वामणगाममांइ ॥६२॥ पूर्वछायो—अपरिमाणनुं परमाण नहि । अकळ कळे नहि कोय ॥ एम हरिजन आजनां । नावे संख्यामां सोय ॥६३॥ कहिकहि कहीए केटलां । छे आज अलेखे वात ॥ कविनी पहोच्य कियां लगी । भरवि आभशुं बाथ ॥६४॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये चढोतर देशना हरिजननां नाम कह्यां एनामे एकसो ने बाविशमुं प्रकरणम् ॥१२२॥

पूर्वछायो— बहु भक्त थारांमध्ये । जन जाणे सरवे रीत्य ॥

सत्य असत्यने ओळखि । करी पुरुषोत्तमशुं प्रीत ॥१॥ एवां जन अमलनां । करुं कांयक नाम उच्चार ॥ सुणतामां सुख उपजे । सहु सांभळज्यो करी प्यार ॥२॥ चोपाइ—धन्य क्षत्रिभक्त जिजिभाइ । जेनी प्रीत अति प्रभुमांइ ॥ भक्त पुंजोजि अमरसिंग । विसाभाइने हरिनो रंग ॥३॥ अभेराज मोडजि रूपोजि । अलुभाइ अमरशि खोडोजि ॥ कणवि भक्त छे उत्तमराम । सखिदास थोभणदास नाम ॥४॥ दाजि आदि बिजा बहु जन । गाम गुडेले करे भजन ॥ द्विजभक्त रुपो निरभेराम । भाट धनु रहे खंभात गाम ॥५॥ क्षत्रिभक्त पथो वनेसंग । कान मोटभाने सतसंग ॥ एहादि जन आखोल्य-मांइ । तामसामां क्षत्रि हठिभाइ ॥६॥ भाट भक्त मुळजि ने जिजि । भजे हरिने भावे भाइजि ॥ क्षत्रिभक्त जिभाइजि नाम । एहादि जन रहे वंडगाम ॥७॥ क्षत्रिभक्त देवोभाइ कहीए । एह गाम पानडमां लहीए ॥ हरिभक्त त्रिकम सुतार । रहे ते गाम रोणिमोझार ॥८॥ क्षत्रिभक्त कांधोजि पुंजोजि । कणवि प्रभुदासे काश तजि ॥ हरिजन एक रामबाइ । एहादि जन गोराडमांइ ॥९॥ कोळी भक्त कहीए मालबाइ । अणदि जसुबा क्षत्रिमांइ ॥ एहादि जन जिजके गाम । भजि हरि कर्युं निजकाम ॥१०॥ देवजाति छे भक्त भाइजि । वसे मैयारिये मोह तजि ॥ कणबि भक्त कहीए रामदास । आणद गोकळि वरसडे वास ॥११॥ क्षत्रिभक्त नाथोजि करण । हठिभाइ हरिने शरण ॥ कणवि दाजि घाळ तापिदास । एहादि जन गलियाणे वास ॥१२॥ कणवि भक्त नारायण नाम । भजे हरि चित्रवाडे गाम ॥ क्षत्रि गगो जेसंग भगत । दुधारिमां भजे भगवंत ॥१३॥ क्षत्रि भक्त

रामोभाइ कहीए । नकि भक्त रहे गाम नभोए ॥ भाट हरिभाइ हरिशरण । कणवि भक्त रहे खडे नारण ॥१४॥ द्विजभक्त कहीए काशिराम । एहादि जन लिंबाशि गाम ॥ कणबी भक्त जेरामादि जन । वसे गाम आडेवे पावन ॥१५॥ क्षत्रि भक्त कहीए भगवान । वसे गाम सायले निदान ॥ भक्त सुतार नारण नाम । एहादि जन वामणगाम ॥१६॥ भाट भक्त जेठोभाइ जाणो । एहादि परियजे प्रमाणो ॥ भक्त भाट जगरुप जेठो । लक्ष्मण लाभ लइ वेठो ॥१७॥ पटेल भक्त बापु गिरघर । एहादि सिंजिवाडे सुंदर ॥ पटेल त्रिकम गोकळ लखोभाइ । भक्त गोपाळ ने गलो नाइ ॥१८॥ नाइ भक्त रुपां ने जोईति । रहे सोजितरामां शुभमति ॥ भक्त भाट छे एक जसुजि । रामदास गलाब मुळजि ॥१९॥ पटेल भक्त नारणदासभाइ । वसे गाम तारापुरमांइ ॥ भक्त गढवि गोकळदास । कणवि हरिदास प्रभुपास ॥२०॥ विठलजि भाट मोटभाइ । ठकर रणछोड अमरो केवाइ ॥ एहआदि बिजा बहु जन । वसे गाम मोरजे पावन॥२१॥ क्षत्रि हरिभक्त छे हठिजि । खोडोभाइ कहीए कल्याणजि॥ एहआदि बहु जन लिजे । वसे भक्त ए गाम बुधेजे ॥२२॥ कोळिभक्त उंटवाळामांइ । जोयता सुता उमेद थाई ॥ पटेल भक्त काळिदास दोय । प्रभुदास गाम नाखे सोय ॥२३॥ क्षत्रिभक्त भगवान नाम । अवलबाई रहे रोणज गाम॥ शेठ वजाआदि बहु भाइ । वसे गाम रामोलडीमांइ॥२४॥ भक्त भाट चलियो छे नामे । एहादि जन जलसिण गामे ॥ भक्त लुवार रामजि आदे । वसे जन हरिना जलोदे ॥२५॥ कोळि भक्त प्रताप हमीर । रहे गाम

खडोदिमां धीर ॥ कणवि भक्त हरिभाइ कहीए । धोरिभाइ आदि जन लहीए ॥२६॥ भजे भगवान भाव भले । बहु जन वसि वडदले ॥ कणबिभक्त जेसंगभाइ जाणो । गाम रासमांहि परमाणो ॥२७॥ कोळिभक्त छे एक राइजी । वसे सैजपुरे भय तजि ॥ कोळि दाजि रतनसिंघ कहीए । चंद्रसिंघ रुपसिंघ लहीए ॥२८॥ मोटाभाइ बनेभाइ दादो । बापुजि पुंजोजि भक्त आदो ॥ भाट बलियो काळो लुवार । बदलपरे ए भक्त उदार ॥२९॥ कोळि भक्त छे अजबसिंघ । हेमतसिंघने हरिनो रंग ॥ भक्त जगो झालो भावसिंघ । जन गलो देवाण्ये अनघ ॥३०॥ कोळि अवलो जीवण जाणो । गोरवे भक्त ओधो लुवाणो ॥ कोळि भक्त छे गंभीरसिंघ । लाखाजिने वालो सतसंग ॥३१॥ भक्त उमेदसिंघ विरम । हरिजन हमिर मोकम ॥ एह आदि हरिजन जेह । वसे गाम सेरडिमां तेह ॥३२॥ कणबि भक्त छे मनजि नामे । एहादि जन झिलोड गामे ॥ एहआदि जन अगणित । सर्वेने प्रभु प्रकटशुं प्रीत ॥३३॥ नरनारी ए प्रकटउपासी । थयां ब्रह्मनगरनां निवासी ॥ एवां जन अपरमपार । भजि हरिने तर्यां संसार ॥३४॥ **पूर्वछायो**—बाल जोबन वृद्धने । वडो मन विश्वास ॥ देह छुटे दुःखियां नहि । छे ब्रह्ममहोलमां वास ॥३५॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये बारादेशना हरिजननां नाम कह्यां एनामे एकसो ने त्रेविशमुं प्रकरणम् ॥ १२३ ॥

पूर्वछायो—बडा भक्त बाकलमां । अतिमाहात्मी मन उदार ॥ हरि हरिजन उपरे । जेना प्रेमनो नहि पार ॥१॥ मन कर्म वचने

करी । हरिभक्ति उपर भाव ॥ तन मन धनवडे । संत सेववा उ-च्छाव ॥२॥ जेवा जन चाकलना । तेवाज कानममांइ ॥ विश्वासी विकार विना । कपट छल नहि कांइ ॥३॥ सदा ए जन सुखिया । जेने प्रकट प्रभुशुं प्रीत ॥ एवा जन अमलनां । हवे लखुं नाम किंचित ॥४॥ चोपाइ—वडा भक्त वडोदरामांइ । जेने अतिहेत हरिमांइ ॥ कणवि भक्त कहीए वनमाळी । जेणे विक जगतनी टाळी ॥५॥ नाथजि ने वळी वनमाळी । प्रभुदासनी भावना भाळी ॥ भगवानदास ने केसुर । पीतांबर सुखण जरुर ॥६॥ जगजीवन ने नारायण । प्रभु पुरुषोत्तम घेलो जाण ॥ एहआदि कणबि अपार । भजे नारायण नरनाख ॥७॥ द्विजभक्त नानोभाइ नाम । भजे हरि तजि मनकाम ॥ रामचंद्र हरिचंद्रभाइ । शोभाराम कहीए शास्त्रिमांइ ॥८॥ बापु जेठो ने व्रजजीवन । भक्त ब्राह्मणमां धन्यधन्य ॥ सदाशिव धनेश्वर नाम । भक्त खुशाल लक्ष्मीराम ॥९॥ एहआदि द्विज अ-प्रमित । सरवेने श्रीस्वामिशुं प्रीत ॥ शेठ प्रभुदास हरजीवन । बापुभाइ प्रेमानंद जन ॥१०॥ वृंदावन गंगादास वणिक । भज्या हरि ते करी विवेक ॥ काछियो पुरुषोत्तम जन । जेणे निजकुळ कर्युं पावन ॥११॥ खुशाल भाइजि रणछोड । हरि जेराम ईश्वर जोड ॥ प्रेमिभक्त छे वामनजिमाइ । एहआदि छे काछियामांइ ॥१२॥ जन तंबोलि छे नानबाइ । तेना सुत नारायणभाइ ॥ दक्षणि भक्त नारायण राओ । ढुंढु राओनो टळियो दाओ ॥१३॥ चिमनराओ प्रभु द्विज एक । जाणे सार असार विवेक ॥ दक्षणि भक्त छे अंबाबाई । द्विज दक्षणि दाजिबाभाइ ॥१४॥ शिलाट फतोजि ताराचंद । मोति हिरजि ने अ-

मिचंद ॥खत्रिभक्त नथु अंबाराम । पुरुषोत्तम दयाराम जेराम॥१५॥
नंदलाल ताराचंद नाम । भक्त सोनि सारो गंगाराम ॥ भक्त सुतार छे
धर्मदास। जेने प्रभुनो छे विशवास॥१६॥ भक्त लुवार मुळजिनाम।
हरिजन लुवाणो जेराम ॥ वेचर आदि जणसालि जन । करे स्वामि-
श्रीजिनुं भजन ॥१७॥ एहादि बहु बाई भाइ । वसे शहेर वडोदरा-
मांइ ॥ जोइ अनंत पर्चा चमतकार । रहे मगन मने नरनार ॥१८॥
कणबिभक्त भ्रागजि दाजि । वसे गाम शिशुवेरे राजि ॥ कोळिभक्त
वाजिभाइ कहीए । एह गाम आंबोदरे लहीए ॥१९॥ कणबि भक्त
छे मावजिभाइ। काशु जन रहे कपुराइ॥ कणबिभक्त प्रभुदासभाइ।
हरिजन एक लाडुबाइ ॥२०॥ भक्त मेतर रामो छे नाम। एह जन
वसे छाणि गाम ॥ कणबिभक्त गणेशजि जाणो । कोळिभक्त करार
प्रमाणो ॥२१॥ शेठ भक्त मोरारजिभाइ। एहादि जन सांकर्दामांइ॥
कोळिभक्त कानभाइ कहीए । प्रतापसिंघ अणघडे लहीए ॥२२॥
कणबिभक्त दयालजिभाइ । जादव रणछोड वजो देशाइ ॥ वाजि
झवेर पुरुषोत्तम । बाई साकर ने वळि प्रेम ॥२३॥ कोळिभक्त वाजि
नारभाइ । वसे गाम ए गोरवामांइ ॥ कणबिभक्त रुगनाथ नाम।
जिजि विठल लक्ष्मीराम ॥२४॥ भक्त नरहर ने काशिभाइ । हरिजन
छे रळियातबाई ॥ भक्त सुतार गिरधर गणिये। कोळि जोरो उमेद
भणिये ॥२५॥ कृष्ण माळि ने मुलो मेतर । एनां छे अटलादरे घर॥
पटेल भक्त कहीए व्रजभाइ । भक्त अजुभाइ ने देशाइ ॥२६॥ दाजि
गिरधर भगवानदास । जोरो रणछोड जगथी उदास ॥ हरिजन छे
गलाल बाई । मोटिबानी प्रीत प्रभुमांई ॥२७॥ एहआदि बाई भाइ

लहीए। वसे भक्त घणा करालिये॥ कोळिभक्त प्रताप निदान। संमियाले कणबि भगवान ॥२८॥ कणबिभक्त बाजि मोरारजि। वसे डभासामां दंभ तजि॥ कणबि भक्त नारायण नामे। सारो जन सेजाकुवे गामे ॥२९॥ क्षत्रिभक्त बापुभाइ वळी। कणबि लखमण रहे पिपळी॥ द्विज हरिजन मनोहर। आमले जन गौरीशंकर ॥३०॥ द्विज रामचंद्र ने नागजि। त्रिकमजिए तृष्णा तजि॥ शेठ भक्त छे अंबाविदास। गिरधरभाइ भजे अविनाश ॥३१॥ दाजि गिरधर कणबि जन। द्विज बाई जीवी ने रतन॥ एहआदि जन बाई भाइ। वसे गाम सरसवणिमांइ॥३२॥ कणबि बाई छे डाई कुंवर। भजे हरि रहे विरपर॥ कणबि भक्त उद्धव रेवादास। भवानीदास प्रभुने पास ॥३३॥ पुरुषोत्तम जिजिभाइ जन। नरहर गिरधर पावन॥ भक्त देवदास ने त्रिकम। पंडि शंकरने साचि गम॥३४॥ भगवानदास व्रजभाइ। नारायण एक त्रेउ भाइ॥ द्विज भक्त बापुभाइ कहीए। एहादि जन ईंटोले लहीए॥३५॥ कणबिभक्त माधोभाइ नामे। भजे हरि रहे वरणामे॥ कणबिभक्त छे गरिबदास। केशवदासे तजि जुठि आश॥३६॥ द्विज भक्त कहीए काशिराम। जगजीवन सापोरगाम॥ भक्त वणिक हरजीवन। खुशाल तुलशी हरिजन॥३७॥ नरोत्तम आदि छे वणिक। भक्त लुवार वेचर एक॥ एह आदि जन जे कहेवाय। वसे गाम रामनाथमांय॥३८॥ द्विज भक्त छे रामशंकर। रतनेश्वर भक्त वेचर॥ कणबिभक्त गिरधर आदे। एह भक्त रहे गाम रुनादे॥३९॥ द्विजभक्त एक भगवान। वसे गाम सलाब्धे निदान॥ कणबि खुशाल गोविंदभाइ। पुरु-

पोत्तम मंडालामांइ ॥४०॥ द्विजभक्त शिवशंकरभाइ । भक्त कुबेर रहे गाम पिसाइ ॥ भक्त भगवान छे कुंभार । रहे हविपर गाम मोझार ॥४१॥ अलोचन ने केवळ सोइ । द्विज करुणाशंकर रहे डभोइ ॥ कणबि कुबेर मनोहर कहीये ॥ रुडा भक्त ए वसे वसैये ॥४२॥ द्विज भक्त कहीए प्रभुराम । एहादि जन करघरे गाम ॥ कणबिभक्त वेणिदास कावे । एहादि जन रहे टोलाव्ये ॥४३॥ द्विजभक्त छे भूदेवभाइ । कहीए जन ए कुंटेलामांइ ॥ कणबिभक्त मेघजि जाणो । गाम पारिखे जन प्रमाणो ॥४४॥ द्विजभक्त जादव हरिभाइ । छता भक्त छे छतराल्यमांइ ॥ द्विज भक्त छे लक्ष्मीराम । काजु भक्त रहे कार्वण गाम ॥४५॥ कणबि भक्त छे रणछोडभाइ । रायजि नथु वेरिभा देशाइ ॥ त्रिकम भक्त कहीए सखिदास । एहादि जन करमाले वास ॥४६॥ कणबि भक्त रणछोड नानोजि । भिखो लालो ने नारण वाजि ॥ भक्त बाई भाइ एह आद्ये । भजे हरि रहे उतराद्ये ॥४७॥ कणबि भक्त छे तुलजो तेह । रहे गाम दिवेरमां एह ॥ कणबि भक्त पुरुपोत्तम कहीए । शेठ हिरो ने कुबेर लहीए ॥४८॥ एह रहे रणापुरमांइ । भजे श्यामसुंदर सुखदाइ ॥ हरिभाइ कणबि पावन । वसतो हरखो हरिजन ॥४९॥ एहादि सतसंगिनी टोळी । भजे हरि रहे गाम देरोली ॥ कणबि भक्त कहीए काशिदास । एहादि जन पाणेथे वास ॥५०॥ कणबि भक्त जोरोभाइ जन । पुरुपोत्तम भिखो पावन ॥ वळी भक्त एक वणारशी । एह जन राजपरावासी ॥५१॥ दलो वाजि केशव जेराम । कणबि भक्त रहे गाम भदाम ॥ द्विज भक्त कहीए सुखराम । काजु भक्त रहे कन्याळी गाम ॥५२॥ भक्त कणबि

कहीए रायजि । वसे गांम झांझर मांयजि ॥ द्विजभक्त छे गोविंराम । कणवि तुलजो नरोत्तम नाम ॥५३॥ एहादि जन रहे सेणापरे । भलि भक्ति प्रभुजिनी करे ॥ शेठ खुशाल भक्त पावन । तुलसि नारायण हरिजन ॥५४॥ द्विज कृष्णजिने सतसंग । एहादि जन गाम सारंग ॥ द्विज भक्त माहेश्वर नाम । भजे हरि रहे मित्रज गाम ॥५५॥ कणबि भक्त प्रभुदास जेह । रणछोड नरहर तेह ॥ भक्त शेख वसतो हरिभाइ । नथु आदिक अलदरमांइ ॥५६॥ जन कणबि जेराम दला । भक्त हरिना वोरिये भला ॥ प्रभुदास कणवि पावन । गाम सलादरे हरिजन ॥५७॥ कणवि जन छे भूधर आद्ये । वसे भक्त ए गाम पिसादे ॥ कणवि भक्त छे भगतिभाइ । वसे जन झाडेसर मांइ ॥५८॥ जेने घेर पधार्या मोरार । निरखि सुफळ कर्यो अवतार ॥ जेजे लखांणांछे आमां जन । तेने छे श्रीहरिनुं दर्शन ॥५९॥ पूर्वछायो―जेजे कह्यां जिमे करी । जन विच्यारिने जेह ॥ कहेवां लाजे कवि मने । वळी एमां नहि संदेह ॥६०॥ रवि शशिनी किरणने । कोण लेखि लेशे पार ॥ एम जन छे आजनां । अगणित ने अपार ॥६१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये वाकलदेशना हरिजननां नाम कह्यां एनामे एकसो ने चोविशमुं प्रकरणम् ॥१२४॥

पूर्वछायो―कहुं जन कानमनां । वळी विचारी मन ॥ भाग्य मोटां ए भक्तनां । जेने मळ्या जगजीवन ॥१॥ जप तप जोगेकरी । चळि नावे ध्याने नाथ ॥ तेह हरि नयणां भरी । निरखि थयां सनाथ ॥२॥ पलेपले थाय परचा । वळी आवे अंत्ये अविनाश ॥

सरवें जन ते जाणतां । थाय ब्रह्मनगरे निवास ॥३॥ एवी कृपा छे आजनी । करी ते कृपाने धाम ॥ तेने जे जन अनुसर्या । हवे लखुं तेहनां नाम ॥४॥ चोपाइ—द्विज भक्त एक काशिराम । कणविभक्त नागरदास नाम ॥ भक्त जिजिभाइ भगवान । शेख मावजि मीखो निदान ॥५॥ एहआदि हरिजन जेह । वसे गाम दोरामांहि तेह ॥ द्विजभक्त एक नरसइ । भजे हरि चलणमां रइ ॥६॥ कणवि हरिजन छे जिभाइ । पुरुषोत्तमने साचि सगाइ ॥ मालि भक्त भूधरदास जाणो । कृष्णदास भक्त परमाणो ॥७॥ क्षत्रिभक्त कहीए दादोभाइ । एह जन मांगरोलमांइ ॥ कणविभक्त नरोत्तम लाल । बापु रायजि ने खुशियाल ॥८॥ धनो उद्धव ने धर्मदास । एह आदिनो करेणे वास ॥ द्विजभक्त पुरुषोत्तम धन । माहेश्वर जागेश्वर जन ॥९॥ एहादि जन वसे चोरंदे । मुखे स्वामिनारायण वंदे ॥ कणवि भक्त पुरुषोत्तम नाम । सारा जन सादरणे गाम ॥१०॥ द्विजभक्त अंबाराम भलो । रहे गाम गंधारे एकलो ॥ कणविभक्त छे भगतिभाइ । अविचळदासनी भलाइ ॥११॥ भक्त गणेश दुभाइ नाम । द्विजभक्त छे तुलजाराम ॥ एहआदि बिजा बहु जन । वसे वेमारडीमां पावन ॥१२॥ कणवि भक्त छे भाइबा जेह । व्रजभाइ त्रिकमदास तेह ॥ माधाभाइ आदि भक्त बहु । कहीए गाम कंडारिमां सहु ॥१३॥ भक्त सुतार छे काशिदास । दुलभरामे टाळ्यो जगत्रास ॥ भक्त शेख नाम लिंबोभाइ । वसे गाम करजणमांइ ॥१४॥ कणविभक्त दादोभाइ कहीए । रुडो भक्त रायजि ते लहीए ॥ द्विज भाइशंकर काशिराम । शेख भक्त दाजिभाइ नाम ॥१५॥ कणवि

जन एक जितवाई । एहादि जन वसे क्राई ॥ द्विज एक भवानीशंकर । तेनुंपण पिंगलवाडे घर ॥१६॥ द्विजभक्त कहीए दयाराम । भजे हरि रहे आंटोद गाम ॥ जोगि प्रभातगर प्रसिद्ध । कर्युं निज काम भलिविद्ध ॥१७॥ गयो जग जिति लाओ लइ । गाम ठिकरिये ठिक रइ ॥ द्विज भक्त छे लक्ष्मीनाथ । दीनानाथ रहे हरिसाथ ॥१८॥ काशिनाथ गणपतराम । जयानंद आदि द्विज नाम ॥ भक्त वणिक हरजीवन । रहे आमोदे जन पावन ॥१९॥ पटेल भक्त कानदास कहीए । रुगनाथ मोटोभाइ लहीए ॥ एह आदि हरिजन बहु । वसे गाम सुवामांहि सहु ॥२०॥ शेख वलिभाइ भला भक्त । जेणे भज्या हरि तज्युं जक्त ॥ वसतो भगो जन खुशाल । थया भक्त तजि कुळचाल ॥२१॥ कणबि भक्त छे वेचरभाइ । द्विज बाई छे केलोदमांइ ॥ कणबि भक्त छे लक्ष्मीदास । हरिभाइनो देरोले वास ॥२२॥ द्विज भक्त गंगा विष्णुनाम । बालमुकुंद ने राजाराम ॥ सारो भक्त छे रुडो सुतार । भक्तजन नगिन भावसार ॥२३॥ एहआदि हरिजन जेह । वसे शहेर भरुचमां तेह ॥ एह नर्मदातटना जन । हवे कहुं तापितटे पावन ॥२४॥ पूर्वछायो—सुंदर भक्त सुरतना । अति होंशिला हरिजन ॥ स्वामिसेवामां समर्प्या । जेणे तन मन ने धन ॥२५॥ तने करी रह्या वचने । मने कर्युं मूरति मनन ॥ धने करीने जे कर्युं । ते कहुं सांभळज्यो जन ॥२६॥ वेढ विंटि करमुद्रिका । पोचि सांकळां कडां हाथ ॥ काजु बाजु बेरखा । कुंडल मुगट माथ ॥२७॥ माला हार मादळियां । अने तोडा कंदोरा तेह ॥ दुगदुगि उर उपरी । वळी

कनककंठि एह ॥२८॥ शिरपेच ने स्वर्णतोरो । वळी धरी कलंगी शिश ॥ एहआदि आभूपणे । जेणे पूज्या श्रीजगदीश ॥२९॥ सुरवाल सुंदर अति । झिणो जामो जरकशि अंग ॥ शाल दुशाल शोभता । शिरपाग सोनेरी सोरंग ॥३०॥ छतर चमर अबदागरी । वळी कराव्यो सोनेरी साज ॥ हेममय कर्यो हांसलो । लाव्या पालखी प्रभुकाज ॥३१॥ गादी तकिया गादलां । गालमशुरियां अवल ॥ पलंग वळी पाथरणां । मानुं ओशिसां मखमल ॥३२॥ कुंकुम केशर कस्तुरी । अत्तर चंदन एह ॥ अगर करपुर आरती । करी पूज्या हरिने सनेह ॥३३॥ पुर्या मनोरथ मनना । वळी थयां पूरणकाम ॥ एवां जन अनुपनां । हवे लखुं कांयेक नाम ॥३४॥
चोपाइ—वडा जन छे वणिकमांइ । धन्य भक्त भाइचंदभाइ ॥ भक्त भिखारिदास छे एक । दोय गोविंदभाइ भाविक ॥३५॥ जादवजि ने जीवणदास । गंगादास भजे अविनाश ॥ मोति मोरार मनछाराम । लक्ष्मीचंद ने ललुनाम ॥३६॥ नारायण ने नरसीदास । ललु विजे तजि जग काश ॥ रामदास ने सुरजराम । रूपचंद छे भक्त अकाम ॥३७॥ हरिकृष्ण आदि बहु जन । करे वणिक हरिभजन ॥ महालक्ष्मी जीवी जतन । एहादि शा बाइयो हरिजन ॥३८॥ काजु भक्त कणबि उदार । भजे हरि करी बहु प्यार ॥ भला भक्त छे गिरधरलाल । भजि हरि नागर निहाल ॥३९॥ भक्त भगु ने दुर्लभराम । हरिगोविंद भगवान नाम ॥ लक्ष्मिचंद ने माण्यकभाइ । भवानीदास दोनी भलाइ ॥४०॥ पुरुपोत्तम दी दयालजि । दयाराम कुवेर कल्याणजि ॥ जेठो मिठो ने मनछाराम । त्रण्य नारण

नरसिराम ॥४१॥ लखो लक्ष्मिदास ने भाणो । जेठो गोपाळजि जन जाणो ॥ तापिदास ने तुलजाराम । पीतांबरादि भक्त अकाम ॥४२॥ एह आदिदइ बहु भाइ । बाई कस्तुरी ने लाडुबाइ ॥ एहादि कहीए कणबि जन । हवे कहुं ब्राह्मण पावन ॥४३॥ द्विजभक्त कहीए अंबाराम । वेंकटेश्वर सुंदर नाम ॥ प्राणशंकर जगजीवन । सुरभाइ ते भक्त पावन ॥४४॥ मोरारजि ने भट्ट फकीर । एहादि द्विज भक्त सुधीर ॥ काशु भक्त कायथमां कहीए । नरोत्तम इछाराम लहीए ॥४५॥ सारा भक्त छे सुतारमांइ । अंबाराम गोपालजिभाइ ॥ भक्त भाणो भिखो वजेराम । जन कानो नारायण नाम ॥४६॥ सोनि भक्त कल्याणजि सारो । रुडो रुपचंद छे कंसारो ॥ भक्त सुइ धनजि निदान । आतमाराम ने भगवान ॥४७॥ हरिजन एक कुंनरबाई । एहादि भक्त कहीए मेराई ॥ खरा भक्त छे खतरि मांइ । गंगाराम हेमचंदभाइ ॥४८॥ भगवानजि ने धर्मदास । जेरामने मने विश्वास ॥ हरिजन एक देवबाई । एह भक्त खत्रि कुळमांई ॥४९॥ भक्त परशुरामजि शिलाट । भजि हरिने तज्यो उचाट ॥ भक्त काछिया भाणो ने नानो । सखिदास सतसंगी मानो ॥५०॥ भक्त गुलाल ते भावसार । हरि ईशु आदि छे अपार ॥ नाइ हरखजि ने गोविंद । भक्त पीतांबर ने उमेद ॥५१॥ एहआदि छे जन अपार । न थाय नामनो निरधार ॥ कवि करवा आमापनुं-माप । एवो नथी ए समर्थ आप ॥५२॥ जेजे लख्यां न लखाणां जन । प्रभु मळ्ये छे सर्वे पावन ॥ एह वेठा लाभ मोटो लइ । सरवे शहेर सुरतमां रइ ॥५३॥ धन्य जन धरमपुरमां । जेने

हरि वाला छे उरमां ॥ कुशलकुंवरबाई हरिजन । जेनुं अतिनिरमळ मन ॥५४॥ प्रभु मळवा कर्यो बहु प्रयास । विना मळ्ये नाव्यो विशवास ॥ ज्यारे मळिया सुंदरश्याम । त्यारे ठरिवेठुं मन ठाम ॥५५॥ पछी राज साज सरवे वित्त । सोंपि हरिने थयां नचिंत ॥ एम करिलिधुं निजकाज । तन राख्युं नहि कर्युं ताज ॥५६॥ धन्य सूरजकुंवरख कहीए । जेना प्रेमनो पार न लहीए ॥ लाडुबाइ सुत वजेदेव । तेणेपण करी हरिसेव ॥५७॥ बापु आदि क्षत्रिभक्त जांणो । प्रभु भक्त दाजि परमाणो ॥ एहआदि बाई भाइ जेह । वसे जन धर्मपुरे तेह ॥५८॥ वडा भक्त वांसदा मोझार । जेने घेर पधार्या मोरार ॥ बहु प्रेमेकरी पूज्या हरि । क्षत्रि रायसिंघ मातुशरि ॥५९॥ मोटा भक्त छे मुंबईमांइ । भक्त सुतार ते रुडोभाइ ॥ सारा भक्त लुवारमां लहीए । रामो पुंजो ने आणंद कहीए ॥६०॥ उको मांडण देवशि जीवो । चेलो भक्त लुवारमां लेवो ॥ जगजीवन भक्त कंसारो । शेठ कृष्णजि छे जन सारो ॥६१॥ सइ रैयो मनजि प्रागजि । लिधो लाओ भगवान भजि ॥ शवजि ने खटाउ लुवाणो । एहादि जन मुंबईये जाणो ॥६२॥ पूर्वछायो—धन्यधन्य आ अवतारने । जेथी ओधर्यां बहु जन ॥ तेने कहेतां थाके रसना । थाके मनन करतां मन ॥६३॥ जेम पीयूष पाननो । न होय अंतरे अभाव ॥ तेम जन चितवतां । मारा मनमां छे उत्साव ॥६४॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये कानमदेश तथा सुरत मुंबइना हरिजननां नाम कह्यां एनामे एकसो ने पचिशमुं प्रकरणम् ॥१२५॥

पूर्वछायो—नकि भक्त निमाडना । जेनां अतिआकरां अंग ॥ करडां कठण वचन । जेने शिशसाटे सतसंग ॥१॥ विजां बहु दुभाखरां । जेनो एज बोलवा ढाल ॥ पछी करे वारता । ज्यारे पेहेलि आपे गाळ ॥२॥ समझाव्या समझे नहि । अति जडमति अडवंग ॥ एवा देशमां अवतरी । जेणे कर्यो साचो सतसंग ॥३॥ एवा जन पावननां । कहो केम न लखिए नाम ॥ लखवा लालच्य मुजने । जेने मळ्या सुंदर श्याम ॥४॥ चोपाइ—जन जीवण भक्त वणिक । कणवि भक्त खुशाल छे एक ॥ एहादि भक्ति प्रभुनी करे । रहि गाम चोलिमहेश्वरे ॥५॥ भक्त काछिया देवजि नाम । नारायण मिठो गंगाराम ॥ बाई जीवी मानु ने जसोदा । भजे हरि रहे मन मुदा ॥६॥ कणवि फशुं ने खुशालभाई । बाई गंगा ने खुशालिबाई ॥ एहादि भक्त रहे झांखरोडे । भजे प्रभुजिने भाव रुडे ॥७॥ द्विजभक्त हरि ने केशव । क्षत्रि उद्धव सोमो माधव ॥ हरिजन विरुवा जसोदा । वसे वालिपर मनमुदा ॥८॥ क्षत्रिमक्त घनोवा अमरी । रहे गाम कुकशि भजे हरि ॥ कणवि गोपाळ ने मिखोभाइ । नागर पानवाई हरखवाई ॥९॥ एह आदि हरिजन जेह । वसे गाम सुंदरेले तेह ॥ कणवि भक्त नारायण दयाळ । नानजि लखमण ने लाल ॥१०॥ मक्त माघो मिलो देवो हीरो । सुरजि खिमो भक्त सुधीरो ॥ नारायण आदि बहु भाइ । सुंदर रतन ने गंगाबाई ॥११॥ क्षत्रिमक्त छे माधव नाम । एहादि जन रहे खलगाम ॥ कणवि भक्त हिरो ने ओंकार । जन रहे खल मोटि मोझार ॥१२॥ कणवि भक्त रामो हिरा दोय । देवो ने जन मिखिबा सोय ॥ क्षत्रि इंद्रराज ने मिखाजि । रहे मोरंगडिये मोह तजि ॥१३॥

कणबि भक्त खिमो ने मोहन । डुंगर केशव खुशाल जन ॥ क्षत्रि भक्त मानसिंघ नाम । एहादि जन विखुडा गाम ॥१४॥ द्विजभक्त चंद्रेश्वर मकुन । बाई बालि मिठि हरिजन ॥ कणबि भक्त देवो ने पुंजन । धनो प्रेमो वेचर लालो जन ॥१५॥ भक्त रामजि ने भाग्यबाई । रहे जन ए धामणामांई ॥ कणबि भक्त लालो पर्शुराम । भजे हरि गुरु जले गाम ॥१६॥ कणबि भक्त सुंदर ने पूंजन । रहे मातपुरे हरिजन ॥ कणबि काशि बालजि गोविंदा । बाई गंगा बालु वळि नंदा ॥१७॥ भक्त काछिया रुपड दलु । प्रेमचंदनुं भजन भलुं ॥ भक्त गुलाब विरजि नाम । एहादि जन रे ठणगाम ॥१८॥ कणबि भक्त नथु कालु दोय । हिरो जादव ओंकार सोय ॥ कुरजि ने जगदीश नाम । भाग्यबाई रहे कौडिये गाम ॥१९॥ तुलाधार तानोजि भगत । रहे बरे भजे भगवंत ॥ सोनि भक्त एक पांडुरंग । रहे आसेरे न करे कुसंग ॥२०॥ कणबिभक्त कालु लिंबु नाम । बाई रतन रहे धरगाम ॥ द्विजभक्त छे लक्ष्मीराम । ओंकार ने विष्णुराम नाम ॥२१॥ बाई खुशाल ने गंगाबाइ । रहे जन मंडलेश्वरमांइ ॥ एह आदि छे जन अपार । कह्या निमाडदेश मोझार ॥२२॥ खरा भक्त कहीए खानदेश । हेते भजे हरिने हमेश ॥ तन मन धन तुच्छ करी । राख्या एक अंतरमां हरि ॥२३॥ एवा उत्तम जन छे जेह । तेनां नाम सुणो सहु तेह ॥ मोटा भक्त मालेगाम मांइ । जन भावसार नथुभाइ ॥२४॥ भक्त लखमण पर्शुराम । जन कल्याणादि मालेगाम ॥ कणबि भक्त खुशाल ने राम । शिवराम रहे जाफिगाम ॥२५॥ कणबि भक्त कहीए तापीदास । भक्त मिरो जक्तथी उदास ॥ सदाशिव ने प्रभुनी

प्यास। पर्शुरामादि वरखडे वास॥२६॥भक्त माणजि कणबि कहीए। जन ए सोनगिरिये लहीए॥ शेठ भक्त छे फकीरचंद। जलगाममां भजे गोविंद ॥२७॥ बहु भक्त बुरानपुरमां। जेने अतिशे भाव उरमां ॥ सुंदर वस्त्र करावी सोनेरी। जेणे हेतेशुं पूजिया हरि ॥२८॥ पूजि हरि थयां पूर्णकाम। कहुं तेनां सांभळज्यो नाम ॥ भक्त शा गोविंदभाइ नाम। लिंबडा शा ने त्रंबकराम ॥२९॥ वलभराम उदाराम कहीए। गुलाबजि पीतांबर लहीए॥ बाई लाडकी गंगा रतन। एहादि वणिक हरिजन ॥३०॥ द्विज बापु भगवान नाम। रामकृष्ण ने केशवराम ॥ गोपेश्वर आदि द्विजभाइ। हरिजन रुडां रामबाई ॥३१॥ क्षत्रिभक्त छे बुलाखिदास। मुळचंद गणपत पास॥ कणबि भक्त ठाकुरदास दोय। रामदास दोय भक्त सोय ॥३२॥ हरिभाइ ने पुरुषोत्तम। त्रिलोचन नानो नरोत्तम ॥ लालदास दोय रामचंद्र। भगवानदास भक्त सुंद्र॥३३॥ वेलिबाइ आदि हरिजन। कह्यां कणबि कुळे पावन॥ सोनि ढुंढु ने भक्त डुंगर। सुराजि ने नारण सुंदर ॥३४॥ भक्त कृष्णाजि आदि छे भाइ। भजे भावे हरि उरमांइ॥ रेवा देवु जमना ने मोनी। एह आदि बाइयो भक्त सोनी ॥३५॥ गोपीराम भक्त छे सुतार। भक्त भाउजि ब्रह्मक्षत्तर॥ फकीरचंद अर्जुन कालु। वैश्यजातिमां भक्त दयालु ॥३६॥ चिंतामण नागु मिसो भावी। बाई प्रेमा ने मेनां साध्वी॥ तेली भक्त शिवो जन सोय। दुलभ ने लालदास दोय ॥३७॥ जानजि नथु उत्तम जाणो। छबिलदास वलभ वखाणो॥ बाई नंदा ने बाई रतन। एहआदि तेलि हरिजन॥३८॥ सइ निहालचंद छे जन। मोति नानो ने बाई रतन ॥ खत्रिभक्त नथुभाइ

कैये । कोळि भक्त वलभदास लैये ॥३९॥ एहआदि वाइ भाइ घणां । सर्वे सेवक छे स्वामितणां ॥ रहे बुरानपरे ए जन । करे स्वामीश्रीजिनुं भजन ॥४०॥ द्विज भक्त बापुभाइ नाम । भजि हरि कर्युं निजकाम ॥ राज साज मेलि माल धन । थयो भक्त पुनामां पावन ॥४१॥ शेठ भक्त एक सेवाराम । भजे हरि रहे उजेण गाम ॥ द्विजभक्त दिपो शंभुराम । ओंकार रे वेलाखेडे गाम ॥४२॥ द्विज मयाराम ने ओंकार । भक्त आंजणो दुदो उदार ॥ एह वसे गाम मिणमांइ । भजे स्वामि जाणि सुखदाइ ॥४३॥ क्षत्रिभक्त छे सरदारसिंघ । वसे मालिखेडिये अनघ ॥ हवे हिंदुस्थाननां जे जन । कहुं पवित्र भक्त पावन ॥४४॥ धर्मरीत्यमांहि घणुं धीर । वाचका छे साचा शूरवीर ॥ एवा जननां लखशुं नाम । जेने मळ्याछे सुंदर श्याम ॥४५॥ धन्यधन्य भक्त धुवामांइ । जेणे हरिशुं करी सगाइ ॥ पडि टेव प्रकट सेववा । एह जनतो लखवा जेवा ॥४६॥ भक्त लुवार नाम मदारी । राम बकश ने गिरधारी ॥ ठाकुरदास बिंदाहरदास । कुंदेरामनिये तजि त्राश ॥४७॥ एहादि भक्त कहीए लुवार । द्विज बुद्धजि धुवा मोझार ॥ बहु भक्त छे बराई गाम । जेने मळ्याछे सुंदर श्याम ॥४८॥ भक्त लुवार सकडु भैया । भक्त रामफल बे कशिया ॥ रहे च्यार तियां हरदास थोली । चर्णदास लोहरका ने भोली ॥४९॥ मानसिंघ मुलचंद मोजि । मनछादोमजलाड्डुवोजि ॥ मोति मनसुक लछमन । नेकसियापोसुकुलमन ॥५०॥ ललु नेनसुख ने नथुई । चांदु चौकरा अंगना सोइ ॥ पेजा आदि छे भगत भाइ । हवे कहुं हरिजन बाई ॥५१॥ लाड्डु विरु बखतु पिराडुं । मक्कु मुलि मथुरां ए माडुं ॥ तेजु स्वरुपि

अलपु घरमा । गडु आदि बाईयो लुवारमां ॥५२॥ द्विजभक्त छे पुरना नाम । दो लछमन ने दयाराम ॥ शकडु रघुनाथ ए भाइ । खिमा अंतकु सुमित्राबाई ॥५३॥ भक्त तुलाधार किपामाइ । एहादि जन रहे घराइ ॥ हरिजन हिंदु राओ कहीए । द्विजभक्त ते भवानी लहीए ॥५४॥ जाणी वात साचि नहि फेर । समझि रह्या ते गाम ग्वालेर ॥ जाण्या अजाण्या जे रह्या जन । रहेज्यो मुजउपर प्रसन्न ॥५५॥ पूर्वछायो—धन्यधन्य एह जनने । जेणे भज्या श्रीभगवान ॥ तन धन मने नैव गण्युं । नैव गण्युं जग अपमान ॥५६॥ त्रोडि त्रण्ये लोकशुं । जेणे जोडि हरिशुं प्रीत ॥ लइ लाभ अलभने । करिगया जगमां जित ॥५७॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये निमाड तथा हिंदुस्थानदेशना हरिजननां नाम कह्यां एनामे एकसो ने छवीशमुं प्रकरणम् ॥१२६॥

पूर्वछायो—बहु जन बुंदेलखंडी । समझ्या साची वात ॥ परोक्षपणे जे प्रिछता । ते जाण्या हरि साक्षात ॥१॥ तेणे आनंद आवियो । वळी भावियो सतसंग ॥ दर्शन करी दयाळनां । चडीगयो चित्तमां रंग ॥२॥ रुडे भावे रसोइ करावी । हरिजने जमाड्या नाथ ॥ अत्तर चंदन हरिने अंगे । हरिजने चरच्युं हाथ ॥३॥ प्रेमेशुं पूजा करी । वळी पहेराव्यो पोषाग ॥ धूप दीप ने आरती । कर्या दंडवत अष्टांग ॥४॥ अलभ्य लाभ लइ करी । थया पूरणकाम ॥ एवा जन अनघनां । हवे कहुं सांभळो नाम ॥५॥ चोपाइ—द्विजभक्त छे भाइ बखत । जानकी श्रीराम ने श्रीपत ॥

नथु हठिराम छोटाराम । आशाराम डुंगाराम नाम ॥६॥ मांडण मुलचंद मराखन । गणेश परमेसरि जन ॥ रामदास ने कृष्ण बुलारि। भोळाराम दोलतिया दुलारी ॥७॥ विहारिलाल ने वंसिधर । मदनसिंघ दो मोति सुंदर ॥ राजाराम ने दो रतिनाम । कनहिराम कहीए दो नाम ॥८॥ खुमानराम नवनसिंघ । केशरि रामतुलसि अनंघ ॥ ठाकुरदास दोय तुरत्सराम । गोविंददास ने गुमान नाम ॥९॥ घाजि रायो ने धरमपाळ । पेजा रामादि द्विज दयाळ ॥ एह आदि छे भगत भाइ । हरिजन छे ठकुरुभाइ ॥१०॥ हवे कहुं जाट हरिजन । प्रभु भजि जे थया पावन ॥ दलिपसिंघ माधोसिंघ नाम । पारसिंघ ने लालजिराम ॥११॥ गिरधारि गंगाराम कहीए । सुखराम सोनेसिंघ लहीए ॥ वहोरनसिंघ आदि भाइ । खरा भक्त ए क्षत्रियमांइ ॥१२॥ हरिजन बाइ घा वखति । उमेदिवाली अचळमति ॥ एह जन मोटां जाटमांइ । हरि भजिने करी भलाइ ॥१३॥ घणा भक्त छे गुजरमांइ । जेने प्रभु वहाला उरमांइ ॥ वैश्यजातिमां मोटा भगत । सुणो तेना नामनी विगत ॥१४॥ गोविंदराम ने हीराराम । भक्त दुलारि दोये अकाम ॥ लुनेराम बुद्धजि अमृजि । साहेबराम माण्यक मानजि ॥१५॥ दीपशा झवेर प्रानसुख । रामलाल हरि सनसुख ॥ एह भक्त कह्या वैश्य जाति । हवे सांभळज्यो सोनी नाति ॥१६॥ नथु मानजु ने सरुराम, । ठाकुरदास भक्त वंसिनाम ॥ तेलि भक्त गोविंदजि कहीए । जन बुद्धजि आदि ते लहीए ॥१७॥ भक्त तंबोलि फकिरा नाम । नाथु हिरा कहीए देविराम ॥ कणवि भक्त छे नाम पूरणा । एह

आदि छे भक्त ते घणा ॥१८॥ सर्वे वसे ए सांरानिगाम । भजि हरि कर्युं निजकाम ॥ द्विज लछमन भोळाभाइ । वसे गाम ते साहनमांइ ॥१९॥ धन्य गाम दवाराना दास । जेने एक हरिनी छे आश ॥ क्षत्रिभक्त छे राओत नाम । हरिसिंघ ने चोवदराम ॥२०॥ सुखपाल माण्यक नथन । प्राणसिंघ भिमजि ढुंढन ॥ हिंदुराम हरिपाळ कहीए । घाशिराम ने दलिल लहीए ॥२१॥ छतुरामदास उमराव । हाथिराम देवजिने भाव ॥ कमळजि ने खुमानसिंघ । ठाकुरराम ढांकन अनघ ॥२२॥ सुतान आदि सतसंगि भाइ । हवे कहुं हरिजन वाइ ॥ बाइ हरिकुंरख वचनां । मरजाद जेकुंवख द्रुनां ॥२३॥ कायथ दलिपसिंघ कहीए । द्विज लछमनादि जन लहीए ॥ एहादि भक्ति प्रभुनी करे । वसे दास हरिना दवारे ॥२४॥ भक्त कायथ ते छोटेराम । सोनेराम ने लालजि नाम ॥ पवित्र भक्त प्रपेटगामे । जेणे भज्या हरि निष्कामे ॥२५॥ धन्यधन्य देश पंचमहेल । कहुं जन जे तेमां वसेल ॥ गुजर ठाकर छे हरिशिंघ । काशिराम छे भक्त अनघ ॥२६॥ राजसिंघ चंद्रहंस नाम । अमरसिंघ ने तुलसिराम ॥ बुद्धशिंघ अखेशिंघ अमल । आनंदसिंघ ने रामफल ॥२७॥ परशुराम करणशिंघ कहीए । सोवतसिंघ जोधाराम लहीए ॥ रुपशिंघ कृष्णदास जेह । वालचंद्र इंद्रजित तेह ॥२८॥ एह आदि गुजर अपार । रहे जन गाम थ्रोरा मोझार ॥ भक्त गुजर छे राजाराम । बुद्धशिंघ ने लछमन नाम ॥२९॥ बाइ सुमेदा विचित्र घनुं । पांचु पिरानुं बाइ रतनु ॥ जन सुजान आदि छे वाइ । रहे गाम ए रजारिमांइ

॥३०॥ भक्त कायथ झवेर नाम । गोरेलाल जन जोधाराम ॥
दास दुलारि नाम उचरिये । एह आदि रहे गाम खरिये ॥३१॥
गुजर भक्त कल्याण कहेवाय । जन नवल ने गाजिसाय ॥ एह
भक्त रहे गाम जतति । भजे हरि फरे नहि मति ॥३२॥ द्विज
भक्त एक नथुराम । रहे वरकिसराये गाम ॥ भक्त अर्जुन एक छे
नाइ । रहे गाम चितोरा तेमांइ ॥३३॥ वैश्य भवानी ने भोलेराम ।
छोटेराम वागवहि गाम ॥ जाट भक्त बुद्धसिंघ जाणो । दरियाओ
सिंघ परमाणो ॥३४॥ बादरसिंघ ने ईश्वरदास । ठाकुरदास भजे
अविनाश ॥ धनसिंघ गणेश भवानी । धर्मपाळ ज्ञानसिंघ ज्ञानी
॥३५॥ नाथु गोविंद ईश्वर भाइ । तुलसि रहे गाम मेनामांइ ॥
गाम हरशिमां हरिजन । कायथ नंदलाल पावन ॥३६॥ मदारि
रामसिंघ अमाना । मंगल खुशियाल भवाना ॥ मनसुक मुला ने
नथुवा । दोलतिय कृणाजु कलुवा ॥३७॥ बुधा सिता आदि बहु
भाइ । स्वरूपि फुलिया पंजोबाई ॥ बाई नेनु दिपु आदि जन । वसे
गाम हरशिये पावन ॥३८॥ भक्त लुवार कृष्ण निदान । वसता बदना
हरिजन ॥ वैश्य गुलाब ने कृष्णदास । भजि हरि तजि जगत्रास ॥३९॥
भाइ भक्त मनि राजाराम । एह पण रहे हरशि गाम ॥ भक्त लु-
वार छे घाशिराम । कयारि ने नारायण नाम ॥४०॥ रामफल ब-
लुवा गणेश । गढुवा हरि भजे हमेश ॥ भोइ भक्त ते कलुवा कहीए ।
जन नाइ गुंगचिया लहीए ॥४१॥ एहआदि जेह बाई भाइ । रहे गाम
मगरोनिमांइ ॥ एहआदि जन बहु जाणो । देश पंचमहेले परमाणो
॥४२॥ पामी अनेक परचा आप । जाण्या हरि थयो मनथाप ॥

घणा जन रहे गंगापार । भजे नारायण नरनाख ॥४३॥ धनहरा ने धर्मना मोळा । एवा जीव विजा जियानोला ॥ एवा देशमां करी निवास । धन्य जेजे काव्या हरिदास ॥४४॥ एह जननां सांभळो नाम । हरि माळि वेठा ठरि ठाम ॥ द्विजभक्त कहीए चंदिलाल । भजि नारायण थयो निहाल ॥४५॥ हरिजन खुशियालदास । रामदिनने थयो समास ॥ ठाकुरदास ने चुडामण । रहे लथिपनगर ब्राह्मण ॥४६॥ भक्त अगर वाल वणिक । वेणिराम नामे जन एक ॥ लाव्यो श्रीहरिसारु पोशाग । झिणो जामो ने सुगलि पाग ॥४७॥ ते धारि हरिए हेत करी । जने जोया ते नयणां भरी ॥ निर्खि नाथ लिधो जेणे लाउ । एह जन रहे लखनाउ ॥४८॥ कहुं वछघोश देशवासी । अतिउत्तम ने विशवासी ॥ साधुस्वभाव अंतरे अति । केदि धर्मथी न चले मति ॥४९॥ एवा जन निरमळ जाणी । कहुं नाम तेनां हुं वखाणी ॥ द्विजभक्त छे हरगोविंद । निरखि नाथने पाम्यो आनंद ॥५०॥ तेनो छे पवित्र परिवार । सरवेने स्वामिनो आधार ॥ भावे भक्ति प्रभुजिनी करे । बहु बाई भाइ रहे डेहरे ॥५१॥ देश गाम नाम लखि जात्य । छे अपार कहुं हुं शि वात ॥ भूतकाळनी में नथी भाखी । नथी भविष्यनी लखिराखी ॥५२॥ व्रतमानकाळनी में कही । तेपण जथारथ नथी थइ ॥ जेम कृपि वावरतां धन । पळेपळे संकोचाय मन ॥५३॥ तेम कहिछे थोडामां वात । सत्य मानिलेज्यो मारा भ्रात ॥ जेम अर्णवे लहरी अपार । नवी निपजे न आवे पार ॥५४॥ तेम हरिथकी हरिजन । नवा निपजे छे निशदन ॥ तेने लेखिने लखवा जाय । एवुं तो केदिये न मनाय ॥५५॥ पूर्वछायो—

कूपदादुर कूपनो । भाइ कुदी पामे पार ॥ पण सरे जातां साहेरने । लागे लगारेक वार ॥५६॥ तेम सतसंग सागर । भर्योछे भरपुर ॥ तेनो जे जन पार लेवा । जाय ते मति भूर ॥५७॥ एक जिभे जनानां । नोय नामनो निरधार ॥ सहस्त्रजुग जिभे शेषजि । नथीनथी पामता पार ॥५८॥ कोयक नर आकाशनो । वळि लेवा इच्छे अंत ॥ पण अनल ते ओरां रहे । जे बहु पांखे बळवंत ॥५९॥ तेम सतसंग सरवे । छे जो अनंत अपार ॥ कवि अंडज उडे घणुं । पण अंत्ये पामे हार ॥६०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामि-शिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हिंदुस्थानना हरिजननां नाम कह्यां एनामे एकसो ने सताविशमुं प्रकरणम् ॥१२७॥

पूर्वछायो—देशदेशना दासनां । लखियां गाम ने नाम ॥ हवे लखवा परचा । मारा हैयामां घणी हाम ॥१॥ प्रभु तियां प्रभुताइनी । आश्चर्य न मळे कांइ ॥ पूरणकाम पुरुषोत्तम । सरवे सामर्थि जे मांइ ॥२॥ तेह प्रभुजि प्रकटी । कर्यां बहुबहु काज ॥ लौकिकमां अलौकिक लीला । देखाडि महाराज ॥३॥ समैया सदाव्रत मांहि । अखुट रह्यां जे अन्न ॥ महारुद्र अतिरुद्र आपे । कर्यां विष्णुजगन ॥४॥ तेहमांहि तलभारनी । वळी नावी खरचतां खोट्य ॥ विना नाणे जग जाणे । विप्र जमाड्या कोट्य ॥५॥ चोपाइ—तेह विना जे परचा अन्य । कहुं सांभळज्यो सहु जन ॥ प्रथम पर्वतभाइनी वात । कहुं वर्णवी तेह विख्यात ॥६॥ कणवि कुळमां कारणरूप । अति उत्तम भक्त अनुप ॥ स्वामि रामानंदजिने मळी । जेनी देहदशा तेह टळी ॥७॥ पछी स्वामी सहजानंद जेह ।

पूरणब्रह्म प्रकट्या तेह ॥ ते प्रभु प्रकटनी मूरति । तेथी न रहेति वेगळि वृत्ति ॥८॥ तोय उपज्यो एम विचार । केनो हशे नृसिंह अवतार ॥ हतुं अंतर ए विचार समेत । गया कृपि करवाने खेत ॥९॥ राखि वृत्ति प्रभुमां एकतार । स्वामि सहजानंद मोझार ॥ जोइ महाराजश्रीनी मूरति । सुखसागर सुंदर अति ॥१०॥ पछी जोयुं तेने आसपास । दिठो अतिअति परकाश ॥ तेमां चोविश जे अवतार । दिठा जुजवा रूप आकार ॥११॥ मत्स्य कच्छ वाराह नृसिंघ । वामन परशुराम अनघ ॥ राम कृष्ण बुध ने कलंकी । पुरुषअवतार अलौकी ॥१२॥ सुयज्ञपुरुष जे अनुप । कपिल दत्तात्रेयस्वरूप ॥ सनकादिक ने बद्रिपति । महाप्रभु चरदेण मूरति ॥१३॥ पृथु ऋषभदेव राजन । हयग्रीव हरि धारी तन ॥ हंसमूरति धनवंतरी । आव्या व्यास नारद तन धरी ॥१४॥ एवां चोविशे हरिनां रूप । एकएकथी अति अनूप ॥ दिठां पर्वतभाईए पोते । आव्यो अतिआनंद ते जोते ॥१५॥ हैये हरष मुख बोले वाणी । दिधां दर्शन नाथ दया आणी ॥ पछी प्रेमेशुं लाग्याछे पाय । अतिआनंद उर न माय ॥१६॥ जोयां चोविशे रूप चिंतवी । तेणे अतिसुख शांति हवी ॥ पछी प्रकट प्रभुनुं जे रूप । तेमां समाणां सर्वे स्वरूप ॥१७॥ ते रूप रह्युं हृदामोझार । देखे अंतर भितर बहार ॥ अधघडि ते अलगुं न रहे । तेथी सुख जे इच्छे ते लहे ॥१८॥ जेम चिंतामणि होय कने । जेह चाय थाय तेह तने ॥ लोक प्रलोक अगम न रे । जेजे आपे इच्छे तेह करे ॥१९॥ तेम चिंतामणि हरिनुं रूप । जेना अतरमां रह्युं अनुप ॥ तेह जन जे चिंतवे ते थाय । लोक प

रलोक इच्छे त्यां जाय ॥२०॥ वैकुंठ गोलोक श्वेतद्वीप। तेहने देखे जेम समीप ॥ अक्षरधाम आदि लोक जेह। देखे सांभळे कहे वळि तेह ॥२१॥ एम परवतभाईनी द्रष्टे। निरावर्ण आवर्ण नहि अष्टे ॥ एतो वात अलौकिक अति। लोक परलोके जेनी गति ॥२२॥ एहरित्ये परचा अगणित। थाय पर्वतभाइने नित ॥ एतो परचो कह्यो में एक। एवा बिजा थयाछे अनेक ॥२३॥ वळि वात बिजि एक कहुं। छेतो अपार पार केम लहुं ॥ भक्त एक अनुपम जाणो। नाम मुळजि जाति लुवाणो ॥२४॥ हतो जनमांतरे जीव सारो। सत्यधर्म लागतो ते सारो ॥ पछी जन्म धार्यो एणे ज्यारे। मळ्यो कुसंग न रह्यो एवो त्यारे ॥२५॥ कहुं जन्म धरी जेजे कर्युं। थइ चोर परधन हर्युं ॥ मोटा चोरमांहि ते मोवडी। हरे वस्तु जे नजरे पडी ॥२६॥ एवा बिना अवगुण बहु। जाणे जन जगतमां सहु ॥ फरे हरवा वस्तु हमेश। तेने अर्थे जाय देशोदेश ॥२७॥ एक दिन आव्यो प्रभुपास। जियां हता हरि हरिदास ॥ भावाभावे थयां दरशन। थइ धारणा भुलियो तन ॥२८॥ वळी अंतरवरति पाछी। थइ सहजमां समाधि साची ॥ दिठां बहु लोक बहु धाम। मान्यो पोताने पूरणकाम ॥२९॥ पाम्यो समाधि सामर्थि अति। इच्छा आवे तियां करे गति ॥ जुवे सुरपुर ने कैलास। सत्य वैकुंठ गोलोके वास ॥३०॥ श्वेतद्वीप ने अक्षरधाम। देखे ब्रह्मनगर निष्काम ॥ आवे जाय तियां अहोनिश। देखे हरिनां धाम हमेश ॥३१॥ तेनी आवी करे वात वळी। पामे आश्चर्य सहु सांभळी ॥ माने प्रताप महाराज तणो। शुं कहीए मुखथी घणोघणो ॥३२॥

तप तीर्थ व्रत कोटि करे । देह दमि भमि भूमि मरे ॥ तोय न पामे स्वपने सुख । माटे मोख्यप शुं कहीए मुख ॥३३॥ पण कहेवानुं छे ए कारण । ज्यारे मुळजिने थाय धारण ॥ त्यारे तनमन मानं टळे। ज्यारे ब्रह्ममहोलमां पळे ॥३४॥ त्यारे वाटमांइ मळे वाम । रो-किराखे बे घडि ए ठाम ॥ ते वात करी महाराजपास । सर्वे मुणि बोल्या अविनाश ॥३५॥ हवे जा ज्यारे धारणामांइ । पळ एक न रोकावुं क्यांइ ॥ मळे रुद्रतो वाट मुकावी । कहेज्ये थाय तेवुं आंहि आवी ॥३६॥ एवुं सांभळि मुळजि चाल्यो । जातां वाटे रुद्रे मळि झाल्यो ॥ कहे जाछ उतावळो कियां । घडि बेलगि रोकिश इयां ॥३७॥ त्यारपछी तने जावा देश । जोतुं अतिउतावळो हैश ॥ त्यारे मुळजि कहे महाराज । तमे रोकशो मां मने आज ॥३८॥ आज जावुंछे वहेलेरुं वळी । तारो खाव्यो नहि रहुं खळी ॥ त्यारे वाम कहे बोल्य विचारी । जा तुं जोरे तो नाखुं हुं मारी ॥३९॥ त्यारे मुळजि कहे सुण्य मारी । आज जटा हुं चुंथिश तारी ॥ वदतां वाद आव्या बेउ बाथे । करे युद्ध जन जटिसाथे ॥४०॥ बेउ जोध बरोबर वळी । कोय केने नापे लेश लळी ॥ पछी मुळे मनमां विचार्युं । बळ प्रकट प्रभुनुं संभार्युं ॥४१॥ त्यारे आवी सामर्थि अति अंग । कर्युं कपर्दिनुं अंगभंग ॥ पड्या कामारि कडाको थयो । छुटि जटा छटा सुरशियो ॥४२॥ आसपास जुगल जोजने । दिठुं सांभळियुं सहु जने ॥ जिति जन आव्यो प्रभुपास । कह्युं थयुं जेह तेह दास ॥४३॥ सर्वे सांभळि आश्चर्य पाम्यां । वळतां श्रीजिचरणे शिश नाम्यां ॥ कहे धन्यधन्य महाराज । थयो अलौकि परचो आज

॥४४॥ सुणि सत्संगी थया रळियात । कुसंगिने कहि नहि वात ॥ एम परचा निरंतर घणा । कहीए केटला सुळजितणा ॥४५॥ प्रकट प्रभुथी परचा थाय । तेतो लखतां केम लखाय ॥ कहेतां सुणतां आवे आनंद । माटे कहुंछुं सुणो जनवृंद ॥४६॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे पर्वतभाइ तथा सुळजिने परचा पुर्या एनामे एकसो ने अठ्ठाविशमुं प्रकरणम् ॥१२८॥

पूर्वछायो—वळि परचा वर्णवी । कहुं अलौकिक एह ॥ सांभळज्यो सहु श्रवणे । करी अधिक सनेह ॥१॥ मोटा संत महाराजना । छे शिरोमणि संतदास ॥ फरे एकला उत्तरे । जेने नहि तनमन त्रास ॥२॥ मानी वचन महाराजनुं । धार्युं अंतरे अनुप ॥ तेदिना तनभान भुली । थया तेह तद्रूप ॥३॥ तेनी वारता सांभळो । लखुंछुं लवलेश ॥ जे देहछते सिद्धदशा पामी । फरेछे उत्तरदेश ॥४॥

चोपाइ—धन्यधन्य साधु संतदास । जेने नहि आ तन अध्यास ॥ पिंड छतां पामी सिद्धगति । फरे लोक परलोके सुमति ॥५॥ तेने कृपा करी कहे कृपाळु । देखिआवो दलुजि दयाळु ॥ तियां जावुंतुं अवश्य अमारे । सरशे अर्थ ते गये तमारे ॥६॥ कहेज्यो आंहिनी सरवे वात । सुणी दलु थाशे रळियात ॥ बिजा मुक्त तियां पट्टदश । एक बाई सुंदर सुजश ॥७॥ तेने कहेज्यो आशिर वचन । जाओ वेगेशुं वेलेरा जन ॥ सुणि वचन चाल्या संतदास । दूरदेशमां दलुजि पास ॥८॥ अति अगम विकट वास । घणुं नदीना ओघट घाट ॥ नरतने तियां न जराय । वाटे मनुष्य मनुष्यने

खाय ॥९॥ तियां चाल्या संतदास जन । मानी महाप्रभुनुं वचन ॥ करी इच्छा ने मिचिछे आंख्यो । उड्युं पंड आवि जाणे पांखो ॥१०॥ पळ एकमांहि तियां पहोता । दिठा दलुजिने मुक्त सोता ॥ उठि आव्या सामा संतदास । हेते मळिने वेसार्या पास ॥११॥ करी पूजा मळि वळि जन । पछी भावे कराव्यां भोजन ॥ वेठा संतदास पास दलु । पुछ्युं प्रश्न भावेभरी भलुं ॥१२॥ कहो संतदास साचि वात । स्वामि सहजानंदनी विख्यात ॥ वोल्या संतदास शुं हुं कहुं । आज वावरे सामर्थि वहु ॥१३॥ पापी पामर जीव जे जगे । तार्या कोटि ते दिठा में द्रगे ॥ द्विज क्षत्रि वैश्य शूद्र कोइ । थाय समाधि स्वामिने जोइ ॥१४॥ होय कोइ नर वळि नाख्य । चरते पिंड ब्रह्मांडने पाख्य ॥ वहु शास्त्रे सांभळि में वात । पण आजनी वात अख्यात ॥१५॥ त्यारे दलुजि कहे सुणो संत । आज आव्या पोते भगवंत ॥ विजा थाय कोटि अवतार । तेनुं कारण छे निरधार ॥१६॥ एवी करी परस्पर वात । मुणि सहु थया रळियात ॥ एम वात करतां हुलासे । रह्या छ मास दलुजि पासे ॥१७॥ पछी दलुजि कहे सुणो जन । जाओ तियां करो दरशन ॥ जे छे ते त्यांज छे तमे जाणो । एथी अधिक नहि प्रमाणो ॥१८॥ पछी संतदासे शिख मागी । चाल्या वेगे वळि वटभागी ॥ आव्या स्वामिसहजानंद पासे । कर्यां दरशन संतदासे ॥१९॥ पछी करी दलुजिनी वात । सांभळि महाराजे साक्षात ॥ दलुजि ते मुक्त अवतार । एक वाइ पण निरधार ॥२०॥ दिव्यमूर्ति ए जाणज्यो दोय । अन्यजनने भेट्य न होय ॥ तेनां दर्शन कर्यां संतदासे । रहि पोत्ये पट् मास पासे ॥२१॥ एतो प-

रच्यो कह्यो में एक । एवा बिजा थयाछे अनेक ॥ पछी रह्या तियां कांइ दन । चळता एम बोल्या भगवन ॥२२॥ संतदासने कह्युं सानमां । जाओ तमे बदरिवनमां ॥ नरनारायण ऋषिराय । जे रह्याछे बद्रिवन मांय ॥२३॥ एकरूप अमारुं छे एह । बिजुं प्रकट देखोछो तेह ॥ बहुरूपे बहुधामे रहुंछुं । त्यांना वासिने सुख दउछुं ॥२४॥ पण बद्रिकाश्रमना वासी । अतित्याग वैराग्ये तपसी ॥ माटे ए छे वहाला मने अति । तेने जोइ आवो महामति ॥२५॥ पछी चाल्या त्यांथी संतदास । नरनारायण ऋषि पास ॥ एवो वात छे,आश्चर्यकारी । जोज्यो सहु अंतरे विचारी ॥२६॥ आ देहे जे जावुं उत्तरदेश । हिमाद्रिपर करी प्रवेश ॥ तेतो आ शरीरे न जवाय । जाय तेतो ईश्वर कहेवाय ॥२७॥ एवी सामर्थि जेथकी आवे । तेतो सर्वनुं कारण कावे ॥ तेनी आज्ञा लइ संतदासे । चाल्या उत्तर खंडे हुलासे ॥२८॥ अतिवसमा विकट घाट । तनधारिने नहि जावा वाट ॥ एवी वाटे चाल्या वीतरागी । गया हिमाळापार सुभागी ॥२९॥ पछी आवी त्यां पथरा नदी । तनधारि तरे नहि कदी ॥ धातु काष्ठादिक वस्तु कांइ । थाय पथर पडे पाणिमांइ ॥३०॥ एवे गुणे जुक्त जाणि नीर । पग न बोळ्यो बेशिया तीर ॥ करता अंबु उतरवा विचार । एवे समे आव्या ऋषि च्यार ॥३१॥ कहे कियां जावुं मुनिजन । मुनि कहे जावुं बद्रिकावन ॥ कहे ऋषि चालो अमसाथ । मिंचो आंख्यो उतरिये पाथ ॥३२॥ मिच्यां लोचन न करी वार । आव्या दश जोजन जळपार ॥ तियां दिठुंछे आश्रम सारुं । बेठा ऋषि ज्यां लाख हजारुं ॥३३॥ शुभ बद्रि अद्रि एक

सार । तियां गुफा हजारेहजार ॥ मध्ये गुफा दिठि एक घेरी । तेतो नरनारायण केरी ॥३४॥ तियां पहोत्या पोत्ये संतदास । उठि आपे मळ्या अविनाश ॥ बहु हेते कर्युं सनमान । भले आव्या कहे भगवान ॥३५॥ आप्यां ऋषिए अमळ जळ । पछी जमाड्यां सुंदर फळ ॥ त्यारपछी पुछ्युं ऋषिराय । कहो महाप्रभुनो महिमाय ॥३६॥ कहे नरनारायण नाथ । शुं करेछे हरि ऋषिसाथ ॥ कहे संतदास शुं हुं कहुं । आज वात अलेखे छे बहु ॥३७॥ वावरेछे सामर्थी जे श्याम । कहेवां मन वाणी पामे विराम ॥ तेतो जाणोछो सरवे नाथ । पुछ्युं माटे कह्युं जोडि हाथ ॥३८॥ एम पुछतां शुभ समाचार । कह्या संतदासे निरधार ॥ एम कहेतां सांभळतां वळी । थइ संध्या सुंदर निरमळी ॥३९॥ बेठा शुभासने वेउ वीर । आव्या दर्शने मुनि सुधीर ॥ नयणां भरिने निरख्या नाथ । पछी मळ्या संतदास साथ ॥४०॥ सहु बोलावे हेतसमेत । हैये भाव देखाडेछे हेत ॥ कहे नारायण सुणो संत । आवो ऋषि छे त्यागी अत्यंत ॥४१॥ कोइकने वीते वर्ष बार । त्यारे एक दिन करे आहार ॥ कोइकने वीते षट् वर्ष । त्यारे लागेछे भुख ने तर्ष ॥४२॥ कोइक जमे वरषे एक । षट मासवाळा छे अनेक ॥ कोइ करेछे महिनामां आहार । पक्षवाळा हजारेहजार ॥४३॥ सर्वे जन समाधिए सुखी । कोइरीत्ये ऋषि नथी दुःखी ॥ सर्वेनां छे तपमय तन । अंतरवृतिये करे भजन ॥४४॥ ज्यारे इच्छे अन्न जळ जेह । आपिजाय सिद्धि सद्य तेह ॥ एम वात करी नरवीरे । सुणि संतदासजि सुधीरे ॥४५॥ एम करतां वीत्या कांइ दिन । कर्युं मानसरे जावा मन ॥ त्यारे

संतने कहे नरवीर । न्हाशो नीरे नहि खमे शरीर ॥४६॥ माटे चण नाखे चहेला वळ्यो । मुनिसहित जोइ मने मळ्यो ॥ पछी मानसरे गया जन । दिठां हंस कमळनां वन ॥४७॥ जोइ पाछा वळ्या ऋषिराय । नाह्या संतदासजि तें मांय ॥ व्यापि शीत ने ठर्यु शरीर । लाव्या उपाडी ज्यां नरवीर ॥४८॥ पछी बहु तापे तपाड्युं तन । त्यारे सचेत थया मुनिजन ॥ पछी लाग्या नारायण पाय । रह्या मास पक्ष मुनि त्यांय ॥४९॥ पछी नरवीर कहे संतदास । तमे जाओ महाप्रभुपास ॥ जे छे तेतो सरवे छे तियां । शाने वेशि रहो साधु इयां ॥५०॥ एम कहि शिख दिधि नाथ । मोकल्या ऋषि च्यारने साथ ॥ ते उतारि गया नदीपार । वळ्या पाछा करी नमस्कार ॥५१॥ चाल्या मुनि हैयामां हुलासे । आव्या सुंदर देश कैलासे ॥ तेनो हठयोगी रहे नरेश । आवी आप्यो तेने उपदेश ॥५२॥ राजा जातो समाधिमां ज्यारे । रहेतो पट माससुधि त्यारे ॥ राज साज सुत ने कलत्र । तियां सांभरतुं निरंत्र ॥५३॥ तेने संतदासे सुखि किधो । अन्यभाव उगवा न दिधो ॥ कराव्यां प्रकटनां दर्शन । थइ सुखि राये तज्युं तन ॥५४॥ फुटि ताळु ने निसर्या प्राण । चाल्यो सत्संग करी सुजाण ॥ त्यांथी संतदासजि सधाव्या । एक वेरवाले गाम आव्या ॥५५॥ झाल्या तस्कर करीने तेणे । अतिप्रहार करि बांध्या एणे ॥ हेरु जाणि दिये दुःख बहु । करे मारवा मनसुबो सहु ॥५६॥ तेनां सगां वालां जन जेह । आव्या नाथ रूप धरि तेह ॥ मळि बळि मुकावियो जन । चाल्या दासने दइ दरशन ॥५७॥ त्यांथी संतदासजि सधाव्या । घणे दने गुज-

रथर आव्या ॥ जेतलपुर डभाणगाम । दिन दश कर्यो विशराम ॥५८॥ पछी त्यांथी आव्या प्रभुपास । मळ्या नाथ साथे संतदास ॥ सनमुख बेसि संतजने । कह्युं जेजे पुछ्युं भगवने ॥५९॥ करी सुंदर वारता साने । समझि सुणि नहि केणे काने ॥ कह्युं अलौकिक जे आख्यान । समक्षे संत कहे श्रीभगवान ॥६०॥ पछी नाथ कहे धन्य-धन्य । तमजेवो बिजो नहि जन ॥ तमे पामियाछो सिद्धगति । माटे सहुथी मोटा तमे अति ॥६१॥ हवे फरो सतसंगमांइ । करो वात तमे दिठि त्यांइ ॥ एवा समर्थ संत विख्यात । पाम्या जेथी तेनी सइ वात ॥६२॥ वार्त मोटी छे महाराजतणी । कहि न जाय मुखथी घणी ॥ हरि हरिजननो महिमाय । कह्ये जथारथ न केवाय ॥६३॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे संतदासजिने परचा पुर्यो एनामे एकसो ने ओगणत्रिशमुं प्रकरणम् ॥१२९॥

पूर्वछायो—दिये परचा दासने । दीनबंधु दीनदयाळ ॥ जोइ सामर्थि श्यामनी । मन मगन रहे मराल ॥१॥ जणजण प्रत्ये जुजवा । आपी परचा अपार ॥ तेणे खुमारी तनमां । मन मस्त रहे नरनार ॥२॥ वळी कहुं एक वारता । विधविध करी वखाण ॥ सांभळज्यो सहु श्रवणे । सत्यवादी जन सुजाण ॥३॥ मोटा संत महाराजना । वंदु हुं व्यापकानंद ॥ तेनी कीर्ति सुणतां । आवे उरमां आनंद ॥४॥ चोपाइ— धन्य संत ते व्यापकानंद । जन सुखदायी जगवंद ॥ त्रिश संतगुणे तेतो शोभे । काम क्रोध लोभमां न क्षोभे ॥५॥ अष्टसिद्धि नवनिधि मळे । तेने देखिने चित्त न चळे ॥ एवा संत-

शिरोमणि सारा । ध्यानवान प्रभुजिने प्यारा ॥६॥ थइ जे दिनी सहज समाध्य । दिठि सामर्थि हरिनी अगाध्य ॥ सर्वे लोक धाम धामधणी । जाणि सामर्थि महाराजतणी ॥७॥ सर्वे कारणना जे कारण । देखे हरिने करी धारण ॥ आपे वर्ते पंडे अंडपार । नहि देहदशा ते लगार ॥८॥ अण इच्छाए उतर्या झाडी । आव्यो आगळ देश अनाडी ॥ तियां आव्युं शहेर एक जाणो । तेनो राजा मलेच्छ प्रमाणो ॥९॥ तेनो दिवान वणिक जन । कर्यु राजकाज बहु दन ॥ एक दन आव्यो वांकमांइ । कर्यो बंधिखान राये त्यांइ ॥१०॥ बहु दन बंधिखाने रह्यो । त्यारपछी दंड तेनो थयो ॥ ठेराविया रुपिया करोडी । लइ जामिन ने मुक्यो छोडी ॥११॥ मास एकनो कर्यो ठेरावो । भरे रुपैया तो नहि दावो ॥ नहितो करिए मुसलमान । एवी रीत्यना लिधा जमान ॥१२॥मोटा शेठना गळामां नाखी । छोड्यो वणिक सायदी राखी ॥ पछी तेणे दंड देवा काज । वेच्यो घरनो सरवे समाज ॥१३॥ घणा रुपैया धरना दीधा । बिजा उछि उधारे ते लिधा ॥ तोय दंड पुरो नव्य थयो । देतांदेतां अधुरोज रह्यो ॥१४॥ पछी वणिक मरवा विचार । आव्यो शिवालये पुरबार ॥ दिये प्रदक्षिणा ने पोकारे । आवा कष्टथी कोण उगारे ॥१५॥ हा-यहाय हिंदुधर्म जाशे । हाय मानखो हराम थाशे ॥ एम शोकमां करे पोकार । दिठा साधु दोय तेह ठार ॥१६॥ तेमां वडेरा व्याप-कानंद । देखि वणिक पाम्यो आनंद ॥ आवी लाग्यो संत दोय पाय । रुवे नयणे नीर न माय ॥१७॥ तेने धीरज दइ पुछे संत । कहे वणिक तारुं प्रतंत ॥ कहि वणिके पोतानी वात । सुणि संते ते सर्वे विख्यात

॥१८॥ पछी व्यापकानंद जि कहे । स्वामिनारायण नाम लहे ॥ धार्ख
नियम करख सतसंग । थाइश सुखियो सर्वे अंग ॥१९॥ पछी तेणे ते-
मज कर्युं । सुत नारी सहित नियम धर्युं ॥ आव्यो वणिक संतने चरणे ।
त्यारे विचार्युं अशरणशरणे ॥२०॥ हवे करवुं एहनुं काज । थया
सावदा पोते महाराज ॥ वाले लिधो वणिकनो वेश । सुंदर मोळिडुं
वांधियुं शिश ॥२१॥ पहेरी अंगरखि लांवि वांय । चाल विशाळ
लडसडे पाय ॥ वांध्यो कमरे कसुंवि कणो । सोनेरी छेडे शोभेछे
घणो ॥२२॥ तेमां खोशिछे सुंदर दोत । कांधे दुशाल झिणेरे पोत ॥
हसे मुखे पडे खाडा गाल । मोटा धनाढ्य झळके भाल ॥२३॥ कांइ
वोले मुखेथी तोतळियुं । लिधा रुपैया भरी कोथळियुं ॥ लिधा
सेवक संगे वेचार । आव्या श्यामळो शहेर मोझार ॥२४॥ आवि
पुछियुं शेठनुं हाट । कहे आव्या दाम देवामाट ॥ मागो नाणुं ते
तमारुं लियो । खत नाथ कहे पाछुं दियो ॥२५॥ खत देश हुं दा-
सने ज्यारे । अन्न जळ लइश हुं त्यारे ॥ दाम विना जे पिडाय दास ।
एवो लोभ नहि अमपास ॥२६॥ कहे वेल्य म करो लगार । लियो
रुपैया कहे वारंवार ॥ आपि रुपैया ने खत लिधुं । लइ वणिकने कर
दिधुं ॥२७॥ एम परचो पुरि दयाळ । चाल्या नाथ त्यांथी ततकाळ ॥
व्यापकानंदजिनुं वचन । कर्युं सत्य पोते भगवन ॥२८॥ पुरी प-
रचो चाल्या दयाळ । भक्ताधीन दीनप्रतिपाळ ॥ वळी व्यापकानंदनी
वाणी । करी सत्य ते शारंगपाणी ॥२९॥ तेनी वर्णविने कहुं वात ।
व्यापकानंदजिनी विख्यात ॥ पछी त्यांथी चाल्या दोय संत । आव्या
बुंदेलखंडे महंत ॥३०॥ तियां आव्युं शहेर एक सारुं । उतरवानुं

तो निल्य वहारुं ॥ जोइ जायगा सुंदर सुनि । तियां उतरिया वेउ मुनि ॥३१॥ तियां आव्यो द्विज एक भावी । कहे करो भोजन घेर आवी ॥ बोल्या व्यापकानंद विचारी । सारुं करावो भोजन त्यारी ॥३२॥ पछी सुंदर रसोइ करी । आव्यो विप्र तेडवाने फरी ॥ तेडि लावियो निज अगारे । करी पूजा पोडशोपचारे ॥३३॥ पछी पिरशुं पनवाडे अन्न। तियां विप्रसुते तज्युं तन ॥ पछी विपरे कर्यो विचार। आव्यो धर्मसंकट आ वार ॥३४॥ मुवे मनुष्ये नहि जमे संत। भुख्या जाशे ए दोष अत्यंत ॥ पछी हाथ जोडि लाग्यो पाय । करे स्तवन मन अकळाय ॥३५॥ कहे विप्र हुं मोटो अभागी । घणे दने मळ्या तमे त्यागी ॥ तेने जमाडि लाओ न लिधो । थयो व्यर्थ मनोरथ किधो ॥३६॥ आ समे पाम्यो पुत्र ते मरण । केम करुं हुं अशरणशरण ॥ पछी बोलिया संत सुजाण । तर्त मनुष्य तजे नहि प्राण ॥३७॥ जाओ जीव हशे देहमांइ । जोइ कहेज्यो पछी आवी आंइ ॥ कहे विप्र जोयुं वळिवळी । जीव निश्चे गयोछे निकळी ॥३८॥ कहे संत तुं जा तियां सहि । स्वामिनारायण नाम लहि ॥ विप्र करी वचन विशवास । आव्यो मृतक सुतने पास ॥३९॥ आवि जोयुं त्यां आश्चर्य पाम्यो । जीव्यो सुत शोक सर्वे वाम्यो ॥ पछी विप्र पड्यो संत-चरणे । आजथी हुं छुं तमारे शरणे ॥४०॥ तमे नहि मनुष्य छो देव । आव्या मुजसारु ततखेव ॥ एम प्रकट परचो आपी । चाल्या संत द्विज दुःख कापी ॥४१॥ एम व्यापकानंदजि वळी । पाम्या परचा बहु हरि मळी ॥ एम दीनबंधु जे दयाळु । करे संतनां काज कृपाळु ॥४२॥ बहु परचा पळेपळे थाय । कवि कोट्ये पण न क-

॥१८॥ पछी व्यापकानंदजि कहे । स्वामिनारायण नाम लहे ॥ धाख नियम करय सतसंग । थाइश सुखियो सर्वे अंग ॥१९॥ पछी तेणे तेमज कर्युं। सुत नारी सहित नियम धर्युं ॥ आव्यो वणिक संतने चरणे । त्यारे विचार्युं अशरणशरणे ॥२०॥ हवे करवुं एहनुं काज । थया मावदा पोते महाराज ॥ चाले लिधो वणिकनो वेश । सुंदर मोळियुं बांधियुं शिश ॥२१॥ पहेरी अंगरखि लांबि बांय । चाल विशाळ लडसडे पाय ॥ बांध्यो कमरे कसुंबि कणो । सोनेरी छेडे शोभेछे घणो ॥२२॥ तेमां खोशिछे सुंदर दोत । कांधे दुशाल झिणेरे पोत ॥ हसे मुखे पडे खाडा गाल । मोटा धनाढ्य झळके भाल ॥२३॥ कांइ बोले मुखेथी तोतळियुं । लिधा रुपैया भरी कोथळियुं ॥ लिधा सेवक संगे बेचार । आव्या श्यामळो शहेर मोझार ॥२४॥ आवि पुछियुं शेठनुं हाट । कहे आव्या दाम देवामाट ॥ मागो नाणुं ते तमारुं लियो । खत नाथ कहे पाछुं दियो ॥२५॥ खत देश हुं दासने ज्यारे । अन्न जळ लइश हुं त्यारे ॥ दाम विना जे पिडाय दास । एवो लोभ नहि अमपास ॥२६॥ कहे वेल्य म करो लगार । लियो रुपैया कहे वारंवार ॥ आपि रुपैया ने खत लिधुं । लइ वणिकने कर दिधुं ॥२७॥ एम परचो पुरि दयाळ । चाल्या नाथ त्यांथी ततकाळ ॥ व्यापकानंदजिनुं वचन । कर्युं सत्य पोते भगवन ॥२८॥ पुरी परचो चाल्या दयाळ । भक्ताधीन दीनप्रतिपाळ ॥ वळी व्यापकानंदनी वाणी । करी सत्य ते शारंगपाणी ॥२९॥ तेनी वर्णविने कहुं वात । व्यापकानंदजिनी विख्यात ॥ पछी त्यांथी चाल्या दोय संत । आव्या बुंदेलखंडे महंत ॥३०॥ तियां आव्युं शहेर एक सारुं । उतरवानुं

तो निल्य वहारुं ॥ जोइ जायगा सुंदर सुनि । तियां उतरिया वेउ मुनि ॥३१॥ तियां आव्यो द्विज एक भावी । कहे करो भोजन घेर आवी ॥ बोल्या व्यापकानंद विचारी । सारुं करावो भोजन त्यारी ॥३२॥ पछी सुंदर रसोइ करी । आव्यो विप्र तेडवाने फरी ॥ तेडि लावियो निज अगारे । करी पूजा पोडशोपचारे ॥३३॥ पछी पिरशुं पनवाडे अन्न। तियां विप्रसुते तज्युं तन ॥ पछी विपरे कर्यो विचार । आव्यो धर्मसंकट आ वार ॥३४॥ मुवे मनुष्ये नहि जमे संत । शुख्या जाशे ए दोष अत्यंत ॥ पछी हाथ जोडि लाग्यो पाय । करे स्तवन मन अकळाय ॥३५॥ कहे विप्र हुं मोटो अभागी । घणे दने मळ्या तमे त्यागी ॥ तेने जमाडि लाओ न लिधो । थयो व्यर्थ मनोरथ किधो ॥३६॥ आ समे पाम्यो पुत्र ते मरण । केम करुं हुं अशरणशरण ॥ पछी बोलिया संत सुजाण । तर्त मनुष्य तजे नहि प्राण ॥३७॥ जाओ जीव हशे देहमांइ । जोइ कहेज्यो पछी आवी आंइ ॥ कहे विप्र जोयुं वळिवळी । जीव निश्चे गयोछे निकळी ॥३८॥ कहे संत तुं जा तियां सहि । स्वामिनारायण नाम लहि ॥ विप्र करी वचन विश्वास । आव्यो मृतक सुतने पास ॥३९॥ आविजोयुं त्यां आश्चर्य पाम्यो । जीव्यो सुत शोक सर्वे वाम्यो ॥ पछी विप्र पड्यो संत-चरणे । आजथी हुं छुं तमारे शरणे ॥४०॥ तमे नहि मनुष्य छो देव । आव्या मुजसारु ततखेव ॥ एम प्रकट परचो आपी । चाल्या संत द्विज दुःख कापी ॥४१॥ एम व्यापकानंदजि वळी । पाम्या परचा बहु हरि मळी ॥ एम दीनबंधु जे दयाळु । करे संतनां काज कृपाळु ॥४२॥ बहु परचा पळेपळे थाय । कवि कोट्ये पण न क-

॥१८॥ पछी व्यापकानंद जि कहे। स्वामिनारायण नाम लहे ॥ राखे नियम करख सतसंग। थाइश सुखियो सर्वे अंग॥१९॥ पछी तेणे ते-मज कर्युं। सुत नारी सहित नियम धर्युं ॥ आव्यो वणिक संतने चरणे। त्यारे विचार्युं अशरणशरणे ॥२०॥ हवे करवुं एहवुं काज। थया सावदा पोते महाराज ॥ चाले लिधो वणिकनो वेश। सुंदर मोळिडुं बांधियुं शिश ॥२१॥ पहेरी अंगरखि लांबि बांय। चाल विशाळ लडसडे पाय ॥ बांध्यो कमरे कसुंबि कणो। सोनेरी छेडे शोभेछे घणो ॥२२॥ तेमां खोशिछे सुंदर दोत। कांधे दुशाल झिणेरे पोत॥ हसे मुखे पडे खाडा गाल। मोटा घनाढ्य झळके भाल॥२३॥ कांइ बोले मुखेथी तोतळियुं। लिधा रुपैया भरी कोथळियुं ॥ लिधा सेवक संगे वेचार। आव्या श्यामळो शहेर मोझार ॥२४॥ आवि पुछियुं शेठनुं हाट। कहे आव्या दाम देवामाट ॥ मागो नाणुं ते वमारुं लियो। खत नाथ कहे पाछुं दियो ॥२५॥ खत देश हुं दा-सने ज्यारे। अन्न जळ लइश हुं त्यारे॥ दाम विना जे पिडाय दास। एवो लोभ नहि अमपास ॥२६॥ कहे वेल्य म करो लगार। लियो रुपैया कहे वारंवार॥ आपि रुपैया ने खत लिधुं। लइ वणिकने कर दिधुं॥२७॥ एम परचो पुरि दयाळ। चाल्या नाथ त्यांथी ततकाळ॥ व्यापकानंदजिनुं वचन। कर्युं सत्य पोत्ये भगवन॥२८॥ पुरी प-रचो चाल्या दयाळ। भक्ताधीन दीनप्रतिपाळ॥ वळी व्यापकानंदनी वाणी। करी सत्य ते शारंगपाणी॥२९॥ तेनी वर्णविने कहुं वात। व्यापकानंदजिनी विख्यात॥ पछी त्यांथी चाल्या दोय संत। आव्या बुंदेलखंडे महंत ॥३०॥ तियां आव्युं शहेर एक सारुं। उतरवानुं

तो नित्य वहारुं ॥ जोइ जायगा सुंदर सुनि । तियां उतरिया वेउ मुनि ॥३१॥ तियां आव्यो द्विज एक भावी । कहे करो भोजन घेर आवी ॥ बोल्या व्यापकानंद विचारी । सारुं करावो भोजन त्यारी ॥३२॥ पछी सुंदर रसोइ करी । आव्यो विप्र तेडवाने फरी ॥ तेडि लावियो निज अगारे । करी पूजा षोडशोपचारे ॥३३॥ पछी पिरसुं पनवाडे अन्न । तियां विप्रसुते तज्युं तन ॥ पछी विप्रे कर्यो विचार । आव्यो धर्मसंकट आ वार ॥३४॥ सुवे मनुष्ये नहि जमे संत । भुख्या जाशे ए दोष अत्यंत ॥ पछी हाथ जोडि लाग्यो पाय । करे स्तवन मन अकळाय ॥३५॥ कहे विप्र हुं मोटो अभागी । घणे दने मळ्या तमे त्यागी ॥ तेने जमाडि लाओ न लिधो । थयो व्यर्थ मनोरथ किधो ॥३६॥ आ समे पाम्यो पुत्र ते मरण । केम करुं हुं अशरणशरण ॥ पछी बोलिया संत सुजाण । तर्त मनुष्य तजे नहि प्राण ॥३७॥ जाओ जीव हशे देहमांइ । जोइ कहेज्यो पछी आवी आंइ ॥ कहे विप्र जोयुं वळिवळी । जीव निश्चे गयोछे निकळी ॥३८॥ कहे संत तुं जा तियां सहि । स्वामिनारायण नाम लहि ॥ विप्र करी वचन विशवास । आव्यो मृतकसुतने पास ॥३९॥ आविजोयुं त्यां आश्चर्य पाम्यो । जीव्यो सुत शोक सर्वे वाम्यो ॥ पछी विप्र पड्यो संत-चरणे । आजथी हुं छुं तमारे शरणे ॥४०॥ तमे नहि मनुष्य छो देव । आव्या मुजसारु ततखेव ॥ एम प्रकट परचो आपी । चाल्या संत द्विज दुःख कापी ॥४१॥ एम व्यापकानंदजि वळी । पाम्या परचा बहु हरि मळी ॥ एम दीनबंधु जे दयाळु । करे संतनां काज कृपाळु ॥४२॥ बहु परचा पळेपळे थाय । कवि कोट्ये पण न क-

हेवाय ॥ घणि वावरे सामर्थि श्याम । करे वहु निजजननां काम ॥४३॥ दिठुं सांभळ्युं सवसंग मांय । पळेपळे करे हरि साय ॥ तेणे वर्ते अखंड आनंद । धन्यधन्य स्वामि सहजानंद ॥४४॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे व्यापकानंदस्वामिने परचा पुर्या एनामे एकसो ने त्रिशमुं प्रकरणम् ॥१२०॥

पुर्वछायो—एक अनोपम वारता । सुणज्यो सुंदरसार ॥ मुक्तानंद महाराजनी । हुं कहुं करी विस्तार ॥१॥ मुक्तानंद माहंतने । मळ्या श्रीमहाराज ॥ तोय उंडि अंतरे । दलमांहि रहेति दाझ ॥२॥ करे कथा वहु वारता । अंतरे विन उछरंग ॥ संकोच रहे शरीरमां । नहि अंगमांहि उमंग ॥३॥ तेनो ते संशय कापवा । आपवा अति आनंद ॥ चालि वरति अंतरे । देखाड्या श्रीरामानंद ॥४॥ चोपाइ—मुक्तानंद संतशिरोमणि । मुखे शुं कहिए मोट्यप घणि ॥ करे वात प्रभुनी विस्तारी । सुणि सुखि थाय नरनारी ॥ ॥५॥ एक दिन करी वहु वात । सुणि संत थया रळियात ॥ पछी वेठा आसनपर आवी । दृष्टि अंतरमांहि ठेरावी ॥६॥ त्यांतो दिठा स्वामि रामानंद । निरखि आव्यो अंतरे आनंद ॥ मुक्तानंद कहे धन्यधन्य । दयासिंधु दिधां दरशन ॥७॥ करे स्तवन मन मोद भारी । देखि सुंदर मूरति सारी ॥ अतिप्रसन्न वदन अनुप । सुख मूरति सुंदररूप ॥८॥ हेते हशिहशि जुवे सामुं । पुरे निजसेवकनी हामुं ॥ वळी करे वालपनी वात । सुणो मुक्तानंदजि विख्यात ॥९॥ सारुं समज्या संत सुजाण । मान्या प्रभु प्रकट प्रमाण ॥ स्वामिस-

हजानंद सुखरूप । एज इष्ट अमारा अनुप ॥१०॥ सारुं थयुं जे मान्युं सुजाण । नहितो बहुविध्ये थात हेराण ॥ सुणि मुक्तानंदजिए वात । तेणे थया अति रळियात ॥११॥ पछी चाले बेसे जागे सुवे । स्वामि सहजानंदजिने जुवे ॥ ज्यारे करे अंतर वरति । देखे सुखसागर मूरति ॥१२॥ पछी वातमां चित न लागे । मन मूर्तिमांहि अनुरागे ॥ एम रह्युं दन दोय च्यार । देख्यो अलौकि चमतकार ॥१३॥ पछी पोताना वचन मांय । बहु जीवने समाधि थाय ॥ एम अलौकिक रीत्य जेह । मुक्तानंदने देखाडि तेह ॥१४॥ वळी एक दिन एकाएकी । चाल्या मारगे मुक्त विवेकी ॥ आव्युं अरण्य ने उचाट मळी । जियां मनुष्यमात्र नहि वळी ॥१५॥ दन थोडो ने जावानुं दूर । आवी नदी आडी भरपूर ॥ नहि आरो उतरवा लाग । कांठे रहे तो विडारे वाघ ॥१६॥ नदी नीर ते उपर जाणो । लागि प्यास ने कंठ सुकाणो ॥ देखि समाज संकटतणो । मुक्तानंदने मोद छे घणो ॥१७॥ थाशे गमतुं गोविंदतणुं । एहमांहि शुं जाशे आपणुं ॥ एम दृढ कर्यो उर थाप । आव्या विप्ररूपे हरि आप ॥१८॥ कहे साधु शुं करोछो विचार । आवो उतारुं हुं नदीपार ॥ पछी थइ मुक्तानंदने मोखे । मुक्या नदी उतारी आ कोरे ॥१९॥ कहे चालो आवुंछुं केड्ये । एम कहि रह्या नदी तेड्ये ॥ मुक्तानंदे चालि पाछुं पेख्युं । विप्ररूप द्रष्टे नव्य देख्युं ॥२०॥ त्यारे मुक्तानंदे मन जाणी । महाप्रभुजिए महेर आणी ॥ आज आव्यो तो कष्ट अपार । तेमां श्रीहरिए करी सार ॥२१॥ एम परचो पुरी अविनाश । अतिसुखी कर्या निजदास ॥ एवा बीजा

परचापण घणा । कहीए केटला महाराजतणा ॥२२॥ वळी कहुं एक वात अनुप । मोटा संतनी छे सुखरूप ॥ एक अखंडानंद आनंदि । काम क्रोधमां न चळे कदि ॥२३॥ अतित्यागी ने तपसी तने । सुख दुःखमां न डगे मने ॥ भय विग्रह विपति आवे । मानामाने मन न डोलावे ॥२४॥ सदा सुखिया समझण मांय । हरे फरे हरिनी इच्छाय ॥ चाल्या एक दिवस एकला । संगे संत नहि कोइ मेळा ॥२५॥ आव्या अरण्य उजाड्यमां सोय । जियां मनुष्यमात्र नहि कोय ॥ तियां आविविंट्या वाघ ज्यारे । अखंडानंदे विचार्युं त्यारे ॥२६॥ आज आव्यो आ देहनो काळ । मारी वाघ खाशे ततकाळ ॥ मोडुं वहेलुं पडत आ देह । एह वातमां नहि संदेह ॥२७॥ माटे आज थयुं अतिसारुं । वाघअर्थे आव्युं तन मारुं ॥ हवे वेळ्य न करवी कांइ । जाउं वहेलो वाघ पासे धाइ ॥२८॥ चाल्या अखंडानंदजि ज्यारे । आव्या अलबेलो वारे त्यारे ॥ जाण्युं जनने मारशे वाघ । बहु कष्ट थाशे तन त्याग ॥२९॥ तेतो मुजथी केम सहेवाय । जोउं हुं दासने दुःख थाय ॥ एतो घटे नहि कोइ काळ । पछी कोण कहे मने दयाळ ॥३०॥ माटे अवश्य एने उगारुं । आज संकटमांहिथी तारुं ॥ एम हरिए कर्यो विचार । करवी अखंडानंदनी वार ॥३१॥ पछी आनंदे अखंडानंद । चाल्या समरता सहजानंद ॥ आव्या सिंहसमीप ते ज्यारे । सिंह जोइ रह्या सामुं त्यारे ॥३२॥ आव्या नजिक मुखने पास । नहि तन ने मनमां त्रास ॥ एम कहेछे वाघने वात । शुं जुओछो करो मारी घात ॥३३॥ त्यारे वाघे ते थाप उगामी ।

अडग अखंडानंद स्वामी ॥ त्यांतो न डर्या निर्भय माळी । वाघे थाप तेपर न चाली ॥३४॥ आव्या वारे पोत्ये भगवान । थयुं सावजने उर ज्ञान ॥ पछी लोटिलाग्या वाघ पाय । आवा साधुने केम मराय ॥३५॥ पछी दइ प्रदक्षिणा च्यार । गया वाघ ते वन मोझार ॥ एम पुरी परचो भगवन । नाथे उगारियो निजजन ॥३६॥ एक वात कहुं अतिसार । करी जननी जीवने वार ॥ जेणिरीत्ये उगारिया संत । कहुं तेनुं हवे वरतंत ॥३७॥ एक कैवल्यानंद कृपाळु । फरे देशप्रदेशे दयाळु ॥ वाट ओघट विकट वन । कर्युं गिरिगुफाये गमन ॥३८॥ एम फरतां देशप्रदेश । कर्यो गुजरधरे प्रवेश ॥ त्यांथी कर्युं कंकदेशे मन । पोता भेळा पंच मुनिजन ॥३९॥ आव्या साभरतीरे सुजाण । न जाणे नदीपास मेराण ॥ अतिदर्शननी अभिलाष । मने महाराज मळवा आश ॥४०॥ अतिप्यासी उदासी अंतरे । एवा थका ते आव्या साभरे ॥ पड्या उतावळा पाणिमांइ । मने सान गमान न कांइ ॥४१॥ नदीमध्ये आव्या मुनि धीर । आव्युं अति उतावळुं नीर ॥ आव्यो घडेडाट घोडो वळी । थयुं वांसजाले जळ मळी ॥४२॥ तेह मध्ये बुड्या मुनिराय । पोथी गोदडी गइ तणाय ॥ बुडिनिसरे मस्तक वहारुं । पाणि उतरे पेटमां खारुं ॥४३॥ थयुं मोततणुं मन निश्चे । कियां जाय आव्या पूरवच्चे ॥ कहे मांहोमांहि एम संत । आ समे भजवा भगवंत ॥४४॥ विजे राखवुं नहि क्यांय मन । करो प्रभुजिनुं चिंतवन ॥ एम वात कहेतां लागि वार । आव्या वारे त्यां विश्वआधार ॥४५॥ लाव्या होडी हरि जळमांय । झटोझट झाल्या संत वांय ॥

होडिमांय बेसारिया हाथे । राख्या संतने बुडता नाथे ॥४६॥ पोथि गोदडि सरवे लिधि । कोय वस्तु बुडवा न दिधि ॥ सुखे उतारिमुक्या आ तीरे । कहे जाओ मुनि धीरेधीरे ॥४७॥ एम उगारिया निजजन । पुर्यो परचो श्रीभगवन ॥ एम करे अनेकनी साय । तेतो मुखे कह्युं नव्य जाय ॥४८॥ अष्टसिद्धि नवनिधि जेह । हाथ जोडि उभि रहे तेह ॥ भव वैभव वस्त्र ने अन्न । कोइ वाते न पिडाय जन ॥४९॥ सदासुखी दुःख नहि लेश । हरि हरे संकट हमेश ॥ पुरे परचा अति अपार । कहेशुं कथा ए निरधार ॥५०॥

इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे मुक्तानंदस्वामी तथा अखंडानंदस्वामी तथा कैवल्यानंदस्वामिने परचा पुर्या एनामे एकसो ने एकत्रिशमुं प्रकरणम् ॥१३१॥

पूर्वछायो—सुणो नर वळी श्रवणे । एक अनुप आख्यान ॥ आवे खुमारी अंतरे । सहु सांभळज्यो सावधान ॥१॥ मोटा हरिजन हरिना । जेनां तपपरायण तन ॥ त्याग वैराग्यनी मूरति । अतिनियममां जेनां मन ॥२॥ जे दिना महाराज मळिया । टळिया ते दिना विकार ॥ अंतरमां अणगमतो । थयो सरवे संसार ॥३॥ मात तात कुळ कुटुंबनो । जेणे कर्यो अतिशे अभाव ॥ भज्या श्रीभगवानने । तजि अन्य उछाव ॥४॥ चोपाइ—धन्य जीवुबाई हरिजन । रुडां राजबाई छे पावन ॥ मळ्या जे दिना जीवनप्राण । स्वामी सहजानंद सुखखाण ॥५॥ ते दिनां तन सुखने तजि । भावे लिधा भगवान भजि ॥ हरिभजतामां जेजे हवुं । तेनी वात वि-

गते वर्णवुं ॥६॥ जीवुबाई हरिजन हवां । मांडि हरिमूरति पूजवा ॥ तेने तात कहे सुणो बाई । आ शुं लिधुं बाळापण मांई ॥७॥ ज्यारे मोटां थाओ बाइ तमे । करज्यो पूजा राजि छीए अमे ॥ त्यारे जीवुबाई कहे तात । एवी अमने न कहेवी वात ॥८॥ नहि आ तननो विशवास । अचानक थइ जाय नाश ॥ वृद्धपणाने वायदे रहेवुं । अमने नथी मनातुं एवुं ॥९॥ माटे ए वातत्तो नव्य कहेवी । आ मूरति नथी मुक्या जेवी ॥ त्यारे ताते ते कर्यो विचार । एवो शुं हशे चमतकार ॥१०॥ ज्यारे देखुं अलौकिक कांइ । त्यारे मनाय अंतरमांइ ॥ एम करतां वीत्या कांइ दन । परचो पामवा इच्छ्या छे मन ॥११॥ पडि सांझ ने करी आरति । जीवुबाइए भावेशुं अति ॥ पछी दुध कटोरो भरीने । आप्यो हेतेशुं पिवा हरिने ॥१२॥ पछी बाळमुकुंद महाराजे । पिधुं दुध जनहेतकाजे ॥ जोइ सहु जन आश्चर्य पाम्यां । शिश जीवुबाने पाय नाम्यां ॥१३॥ तातने न गमतुं लगार । तेपण नम्या वारमवार ॥ धन्य बाई तमारी भगति । घेलाइमां में न जाणी गति ॥१४॥ तमे नहि मनुष्य में जाण्युं । छो देवता आज परमाण्युं ॥ तमे लिधो आंहि अवतार । मारा पुन्यतणो नहि पार ॥१५॥ एम जीवुबाने जगदीश । आपे हरि परचा हमेश ॥ जेजे लीला करे अविनाश । होय दूरतो देखाय पास ॥१६॥ होय हरि सोय कोश माथे । पण देखाय सदाय साथे ॥ जेजे क्रिया करे हरि कांइ । तेतो जाणे सर्वे जीवुबाइ ॥१७॥ निरावरण दृष्टि निरधार । विजा परचानो नहि पार ॥ जाणे विजाना अंतरनी आप । तेतो महाराजनो परताप ॥१८॥ हवे राजबाईनी जे रीत्य । कहुं

पवित्र अतिपुनित ॥ मळ्या जे दिना श्रीमहाराज । तजि तेदिथकी लोकलाज ॥१९॥ तेने महाराजे मोकल्युं कावी । भक्ति तमारी मुजने भावी ॥ पण मानजुं एक वचन । परणि भजवा श्रीभगवन॥२०॥ मानो आज्ञा अमारी आ वार । नहितो थाशो सतसंग वार ॥ एवुं आव्युं बाइने वचन । तेणें पीडा पाम्यां तन मन ॥२१॥ पछी मातताते कुळे मळी । कर्यो विवाह बाईनो वळी ॥ परणावि सासरे वळाव्यां । बाइ सासराने गाम आव्यां ॥२२॥ दिठुं पुरुषे बाईनुं रूप । सिंहसादृश्य भाग्युं स्वरूप ॥ जोइ पुरुष पाछोज भाग्यो । अतिडर मनमांहि लाग्यो ॥२३॥ आतो मनुष्य नहि निरधार । कोइ कारणिक अवतार ॥ माटे वेल्य एनी पाछि वाळो । जो मारुं भलुं थावानुं भाळो ॥२४॥ पछी बाइ आवियां पियेर । कर्युं संसारि सुखशुं वेर ॥ झीणां वस्त्र आभूषण अंग । तेनो तर्त तज्यो परसंग ॥२५॥ गळ्युं चिकणुं सरस अन्न । तज्युं तेनुं करवुं भोजन ॥ खाट पाट पर्यंक पलंगे । तजि सुवे भूमिपर अंगे ॥२६॥ अतित्यागे करी तन गाळ्युं । लोहि मांस शरीरनुं बाळ्युं ॥ अतिशय तन मन दम्युं । तेतो कुटुंबने नव्य गम्युं ॥२७॥ पछी तज्यां तेने तेह वार । अन्नजळनो न राख्यो वेवार ॥ एणिरीत्ये भज्या भगवान । पाळी अतिमोटां व्रतमान ॥२८॥ ते प्रताप श्रीमहाराजतणो । शुं कहीए महिमा मुखे घणो ॥ एम करे निजजननी साय । माटे मोटो हरि महिमाय ॥२९॥ वळी एक दिवसने मांइ । करी हरिए जननी साय । तेनी वात कहुं लियो जाणी । प्रभु पधारिया कारियाणी ॥३०॥ ते सांभळि चाल्यां दरशने । अतिबाळक कोमळ तने ॥ भेळो नहि

कोइ विजो भाइ । चाल्यां वाळ्बुद्धि त्रण थाई ॥३१॥ मेल्युं गाम सीम लागी प्यास । पाणि पळि नहि पोतापास ॥ लाग्या पगमां कांटा कठण । खुंचे कांकरा आकरा कण ॥३२॥ अविकष्टमां पिडाणा प्राण । नहि देह रह्यानां एंधाण ॥ एवा समामां आव्या महाराज । जन कष्ट निवारवा काज ॥३३॥ मेलुं लाव्या जळ ठाम भरि । पाइ पाणि प्यासत्रास हरि ॥ काढ्या कांटा ते पोत्ये पगना । थया भोमिया मोखे मारगना ॥३४॥ आप्या मोदक ने पायुं पाणी । धीरेधीरे आव्यां कारियाणी ॥ कह्युं जाओ वाइयो गाममांहि । स्वामी सहजानंदजि छे आंहि ॥३५॥ पांच छोछो वरपनां तमे । तेहसारु मेळा चाल्या अमे ॥ हवे सुखे जाओ गाममांय । मनमां बीक रा-खशो मां कांय ॥३६॥ पछी बाळकियो त्रण्ये मळी । लाग्यां महाराजने पाय लळी ॥ पछी तेहने पुछेछे नाथ । तमे आंहि आव्यां कोणसाथ ॥३७॥ कह्युं विप्र एक भेळो हतो । आव्यो वहु चाकरी करतो ॥ आप्या मोदक ने पायां पाणी । काढ्या कांटा ते पगना ताणी ॥३८॥ सुखे पहोचाड्यां अमने आंइ । नहितो भुलां पडि-जात क्यांइ ॥ त्यारे महाराज कहे हता अमे । केम ओळखतां नथी तमे ॥३९॥ आप्यां एंधाण मारगतणां । तमे प्यासे दुःखि हतां घणां ॥ पायुं पाणि में मोदक दिधा । तमे त्रण्ये मळि वळि लिधा ॥४०॥ एम कहिने हस्या महाराज । कर्युं निजसेवकनुं काज ॥ एम हरिए करी सहाय । सर्वे विसाय पाम्यां मनमांय ॥४१॥ जेने लाव्यां कारियाणि गाम । तेनुं पांचु नानुं राखुं नाम ॥ एम आप्यां जनने आनंद । सुखदायी स्वामिसहजानंद ॥४२॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्म-

प्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणि-मध्ये श्रीजिमहाराजे जीवुबाई तथा राजबाई ए सर्वेने परचा पुर्या एनामे एकसो ने बत्रिशमुं प्रकरणम् ॥१३२॥

पूर्वछायो—वळि वळि शुं हुं वर्णवुं । महाप्रभुनो प्रताप ॥ आपे परचा अति घणा । हरिभक्तने हरि आप ॥१॥ एकसमे अ-लबेलडे । कर्यो डभाण गामे जगन ॥ सर्वे देशना सतसंगी । आवी कर्यां हरिदरशन ॥२॥ सुंदरमूरति श्यामनी । सज्या नखशिख श-णगार ॥ शोभा जोइ महाराजनी । मगन थयां नर नार ॥३॥ जामो मोळियुं जरकशी । धर्यो तोरा कलंगि तेमांय ॥ वेढ विंटि कनक कडां । उर उतरि बाजु बांय ॥४॥ छत्तर चमर अबदागरी । वेशि अश्व शिविकाये नाथ ॥ दिधां दरशन दासने । रहि गयो सोरठी साथ ॥५॥ चोपाइ—सोरठना सतसंगी जेह । सुण्यो ड-भाणे जगन तेह ॥ अति शोचवान सहु थया । मोटी लीलामांहि रहिगया ॥६॥ मोटो यज्ञ कर्यो महाराजे । ध्यान जनने करवा-काजे ॥ तेमां रहिगया जेजे जन । चालो हवे कीजे दरशन ॥७॥ पछी सज्ज थया सतसंगी । बाई भाइ चाल्यांछे उमंगी ॥ पर्वत-भाइ मयाराम साथ । थया संगवि चाल्या संगाथ ॥८॥ बाळ वृद्ध ने जुवान जन । करवा महाराजनां दरशन ॥ चालि आव्यां सहु कोश चार । मळ्या सामा त्यां प्राणआधार ॥९॥ सुंदर वस्त्र प-हेरी जरकशी । अतिहेतमां रह्या छे हशी ॥ सुंदर घरेणां शोभेछे घणुं । रूप अनुप वाल्यमतणुं ॥१०॥ संगे घणि घोडानी घुमर । सखासाथे शोभेछे सुंदर ॥ आपे चड्याछे अश्व अमुले । फेंटो पाघडी

छायांछे फुले ॥११॥ कंठे फुलना हार अपार । शोभे अंगोअंग श-
णगार ॥ अति मूरति सुंदर शोभे । जोइ जनतणां मन लोभे ॥१२॥
दिधां सहुने आवी दरशन । निरखि जन थयांछे मगन ॥ सहु
लाग्या लळि चळि पाय । निरखि नयणां तृप्त न थाय ॥१३॥ सर्वे
मळि करेछे स्तवन । मुखे जन बोले धन्यधन्य ॥ दीनबंधु दरशन
दिधां । आज अमने कृतारथ किधां ॥१४॥ अमे उत्सवे न शक्यां
आवी । तेनी दाझ्य महाराज बुझावी ॥ आज सर्वे मनोरथ सर्या ।
निरख्यां नाथ सखा रंगभर्या ॥१५॥ हवे आवो वाला अम घेर ।
महाराज आज करी महेर ॥ कहे नाथ आ संघ सघळो । चालो
आपणे सहु पाछां वळो ॥१६॥ एम कहि सहु पाछां वळ्या । चाल्या
मन मोहनजि मळ्या ॥ कहे नाथ आगे जाये अमे । धीरेधीरे सहु
आवज्यो तमे ॥१७॥ एम कहिने श्याम सधाव्या । सतसंगी सहु
घेर आव्या ॥ कहे अलबेलो क्यां उतर्या । एम मांहोमांहि पुं-
छिफर्या ॥१८॥ कहे एक आव्या नथी आंइ । एह वात राखो
मनमांइ ॥ एतो अलौकि दर्शन दिधुं । जीवत आपणुं सुफळ किधुं
॥१९॥ नाथ आव्या नथी नथी गया । दिधां दर्शन ते करी दया ॥
एम प्रभु थइ परसन । दिधां अलौकिक दरशन ॥२०॥ एम प-
रचो पुर्यो दयाळे । दीनबंधु जनप्रतिपाळे ॥ आप्युं सतसंगीने
आनंद । धन्यधन्य स्वामी सहजानंद ॥२१॥ सुणो वात कहुं एक
वळी । थाशो मने मुदित सांभळी ॥ हरिभक्त उद्धवजि एक ।
सारो सतसंगी जात्ये वणिक ॥२२॥ करे धर्ममां उद्यम काम ।
भजे स्वामिनारायण नाम ॥ तेने एक दिन चोर मळी । झालि

लइगया गरमां चळी ॥२३॥ तेने दंड मनाववा माटे। काप्यो वावळ कठण कांटे ॥ कहे आ लागशे तन तारे। दंडसारु मारचोछे मारे ॥२४॥ आप्य रुपैया तुं मनमान्या। आज नहि उगरे आप्या विन्या ॥ एम कहिने कांटो उगाम्यो। तेणे भक्त मने भय पाम्यो ॥२५॥ कठण कांटा ते केम खमाशे। आज जीव ते जरुर जाशे ॥ नथी घरमां देवाने धन। जीवतां न छुटुं कोइ दन ॥२६॥ माटे महाराज करे जो सहाय। तो हुं उगरुं आ दुःखमांय ॥ एम कहिने थयो निराश। राख्यो महाप्रभुनो विशवास ॥२७॥ एवा समामां आव्या दयाळ। दीनबंधु जनप्रतिपाळ ॥ दिधुं उद्धवजिने दर्शन। निरखि जन थयो मगन ॥२८॥ नयणे नीर गदगद वाणी। कहे भले आव्या दीन जाणी ॥ आ समे जो न आवत नाथ। मारुं मोत हतुं आने हाथ ॥२९॥ एम कहिने लागियो चरण। त्यारे बोलिया अशरणशरण ॥ भक्त भय म राखिश कांइ। रहेज्ये निर्भय हवे मनमांइ ॥३०॥ तने कष्ट नहि थाय लेश। वणदंडे तुं घेर आवीश ॥ एम कहि चाल्या अविनाश। गया ए चोरनी नारीपास ॥३१॥ कहे पुरुष तारो छे पापी। लावेछे हरिभक्त संतापी ॥ तेने तुर्त मुकजे छोडावी। एम बाइने कह्युंछे आवी ॥३२॥ एम कहिने सधाव्या श्याम। आव्या चोर वान लइ गाम ॥ राख्यो रात्य एक घरमांइ। बोली चोरतणी नारी त्यांइ ॥३३॥ आवो भक्त भगवानतणो। थयो अपराध तमने घणो ॥ आने झालिलाव्या तमे आंइ। आव्या प्रभुजिना गुनामांइ ॥३४॥ माटे पहेरामणि एने करी। मुकिआवो लाव्या तियां फरी ॥ पछी चोरे कर्युं एणीपेरे। करी

वस्त्रने मोकल्यो घेरे ॥३५॥ एम छोडावियो निजदास । आपी परचो एम अविनाश ॥ एम करेछे जननां काज । आपी परचा अलवेलो आज ॥३६॥ वळी कहुं परचानी वात । सहु सुणज्यो कहुं साक्षात ॥ एक जादवजी हरिजन । जाति वणिक भक्त पावन ॥३७॥ जाणे प्रभु प्रकट प्रमाण । स्वामी सहजानंद सुखखाण ॥ दृढ आशरो अंतरे एक । जाणे सार असार विवेक ॥३८॥ कहुं तेहतणी हवे वात । गयो गाम सवंधी संघात ॥ ते गामे हतो जमणवार । जमी आव्या उतारा मोझार ॥३९॥ तियां हतो एक दरदारी । मागि पाचक फाकी विचारी ॥ आप्युं अजाणे वइदे विष । खातां च्यार चाल्या मागि शिष ॥४०॥ रह्यो जादवजी एक जन । तेनी वात सुणो दइ मन ॥ ज्यारे खाधुं जादवजीए झेर । चढयुं विष लेवा लाग्यो लेर ॥४१॥ त्रुटि नाडी गयुं गळुं मळी । थयो अचेत पडियो ढळी ॥ पडि टुंकडी जिभा ते वार । करे भागे अक्षरे उचार ॥४२॥ हेनाथ हेनाथ गाथ गाय । स्वामिनारायण करो सहाय ॥ दीनबंधु हुं दास तमारो । आ दुःखमांथी आज उगारो ॥४३॥ पड्यो कष्टमां करे पोकार । सुणी वाल्यम आव्या तेवार ॥ मनोहर सुंदर मूरति । जुवे जादवजी प्राणपति ॥४४॥ जोइ नाथने लोभाणां नेण । कहे भले आव्या सुखदेण ॥ आ समे मने आप्युं दर्शन । हवे मर छुटे मारुं तन ॥४५॥ पछी नाथ कहे सुण्य एह । आज राखवुंछे तारुं देह ॥ तारा संघाथी गया सुधाम । तारुंपण थइ रह्युंतुं काम ॥४६॥ पण उगर्यो आ पळमांइ । हवे बीक राखिश मां कांइ ॥ एम कहिने सधाव्या श्याम । वर्त वणिक

पाम्यो आराम ॥४७॥ एम उगारियो निजजन । आपी परचो आपे भगवन ॥ एम दासतणां दुःख कापे । बहु परचा पळेपळे आपे ॥४८॥ जेम जननी जाळवे बाळ । एम जतन करेछे दयाळ ॥ तेणे वर्तेछे जनने आनंद । सुख आपे श्रीसहजानंद ॥४९॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये हरिभक्तने महाराजे परचा पुर्यो एनामे एकसो ने त्रेविशमुं प्रकरणम् ॥१२३॥

पूर्वछायो—वळिवळि शुं हु वर्णवुं । भाइ परचानो नहि पार ॥ दुःख पडे ज्यारे दासने । त्यारे तर्त करे हरि वार ॥१॥ विपत पड्ये नहि वेगळा । रहे भक्तभेळा भगवन ॥ तेणे मगन मनमां । हमेश रहे हरिजन ॥२॥ अंग खुमारी न उतरे । श्रीहरिनी सामर्थि जोइ ॥ नरनारी निर्भय रहे । मन भय न माने कोइ ॥३॥ देहछतां दुःखिया नहि । मुवा पछी जावुं ब्रह्ममोल ॥ पेखि प्रताप ए नाथनो । तेणे अंगे सुख अतोल ॥४॥ चोपाइ—एक परचो कहुं अनुप । सारो सुण्या जेवो सुखरूप ॥ हरि हता ते हालारदेश । त्यांथी कर्यो कच्छे परवेश ॥५॥ एक सेवक संगे लइने । चाल्या रणनी वाटे वइने ॥ मारगमां चालतां महाराज । कर्यां कइक जननां काज ॥६॥ एक विप्र दारिद्री दीन । अन्नवस्त्रे करी अतिखीन्न ॥ तेने आपियां वस्त्र उतारी । पेंडा पाक ने सुखडी सारी ॥७॥ कापी दारिद्र एनुं दयाळ । चाल्या त्यांथी जन प्रतिपाळ ॥ वाटे चालतां न करे वेल । अतित्यागी अंगे अलबेल ॥८॥ समुद्र समीपे श्याम । पडी सांझ रहेवा नहि ठाम ।

ने पीडाणा प्राण । सुक्यो कंठ न बोलाय वाण ॥९॥ लाग्या कांटा ने कांकरा वळी । अति थाकमां पडिया ढळी ॥ एह माहिलुं न गण्युं दुःख । चालो चालशुं कहे श्रीमुख ॥१०॥ एम कहि उठ्या अविनाश । एक सेवक छे पोतापास ॥ तेतो पामियो पीडा अपार । प्राण तजवा थयो तैयार ॥११॥ पड्यो उपर जलमां आप । प्यास भुख दुःख ने संताप ॥ कंठे आवी रह्या ज्यारे प्राण । त्यारे बोलिया श्याम सुजाण ॥१२॥ सुणो दास कहे अविनाश । पिवो जल जो होय पियास ॥ कहे दास पियास छे भारी । केम पिवाय खारुं आ वारि ॥१३॥ कहे नाथ नथी खारुं नीर । पिवो जळ जे रहे शरीर ॥ त्यारे विश्वासी दासे ते पिधुं । वाले गंगाजळ जेवुं किधुं ॥१४॥ पिधुं पाणि ने गइ पियास । एम उगारीयो निजदास ॥ खारो सागर मिठोज किधो । एवो परचो प्रभुजिये दिधो ॥१५॥ एह समे पुरुष अलौकि । गया मोहन मुख विलोकि ॥ पछि यांथी चाल्या सुखकारी । थयुं जेवुं हतुं एवुं वारि ॥१६॥ एम आप्यो परचो अविनाशे । जेवो देख्यो तेवो लख्यो दासे ॥ पछी त्यांथी चाल्या बहुनामी । आवी मळ्या रामानंदस्वामी ॥१७॥ तेने पाय लाग्या जोडि हाथ । पछी त्यांथकी चालिया नाथ ॥ आव्युं एक तळाव अरण्य । रह्या रात्य त्यां अशरणशरण ॥१८॥ पोढि जागिया प्राणजीवन । जोइ राजि ने पुछेछे जन ॥ काल्य पाणिमां पुरुष मळ्यो । तेतो नाथजि में नव्य कळ्यो ॥१९॥ थयुं खारुं मिठुं केम वारि । तमे नम्या केने सुखकारी ॥ कहे नाथ जन मन जाण्य । मळ्यो पुरुष ते मुक्त प्रमाण ॥२०॥ कर्युं खारुं ते मिठुं में पाणी ।

तारी प्यासनी पीडा में जाणी ॥ पछी मळ्या रामानंदस्वामी । तेने चाल्या अमे शिश नामी ॥२१॥ बिजा पुरुष अलौकिक बहु । आवे जाय ओंहि नित्य सहु ॥ एवी वात करी अविनाशे । सुणि श्रीमुखथी निज दासे ॥२२॥ एवी कहि अलौकिक विद्ध । कर्युं पाणि मिठुं परसिद्ध ॥ एम आपी परचो महाराज । कर्युं निज सेवकनुं काज ॥२३॥ जेनी करी श्रीहरिए सार । तेनुं नाम लालजि सुतार ॥ वळी बिजि कहुं एक वात । स्वामि सच्चिदानंदनी विख्यात ॥२४॥ थयो जे दिननो सतसंग । थयुं ते दिनुं अलौकि अंग ॥ हरे फरे करे कांइ काम । रहि हरिमांहि आठु जाम ॥२५॥ अतिप्रेमी सनेही अमळ । प्रभु विना न रहेवाय पळ ॥ जो न देखे नयणे दयाळ । तो न रहे शरीर संभाळ ॥२६॥ नाथ न दिठे न रहे धीर । वहे नव दवारे रुधिर ॥ जीवे हरिनी मूरति जोइ । जो न देखे पडे द्रगे लोइ ॥२७॥ एवा हेतवाळा हंसरुप । कहुं तेहनी वात अनुप ॥ ज्यारे पोत्ये हता घरमांइ । देव देवी न मानता कांइ ॥२८॥ एवुं जाणि भुवा भेळा थया । कहे मारिये आज अजिया ॥ अति धुणे दिये धुधकारी । नाप्य परचा तो नाखिये मारी ॥२९॥ दइ डारो अति अकळाव्यो । दुष्टे हरिजनने डराव्यो ॥ तेनी वार करवा महाराज । आव्या अलबेलो अधिराज ॥३०॥ कहे आवो परचो हुं आपु । पापी मस्तक तमारां कापु ॥ मारा दासने आप्युं जे दुःख । वात आज तमारी विमुख ॥३१॥ एवुं सांभळि भाग्याछे भुवा । मान्युं मनमां जे हवे मुवा ॥ बिजा आविलाग्या हरिपाय । एम करी सेवकनी सहाय ॥३२॥ कहे नाथ तुं सांभळ्य जन ।

कशो भय म राखिश मन ॥ एम वार करी वालो चळ्या । आप्यो परचो अढळ ढळ्या ॥३३॥ वळी एक दिवसने मांय । करी सचिदानंद सहाय ॥ सचिदानंद दर्शनकाजे । चाल्या कच्छदेश वेशि झाझे ॥३४॥ संभारी श्रीहरिनी मूरति । आव्युं अंगमां आनंद अति ॥ तेणे न रह्यां नाडी ने प्राण । थुक्यो देह मळियां एंधाण ॥३५॥ तेने वहि गया दिवस त्रण । श्वास न चाले पामिया मरण ॥ पछी काष्टमां खडकी काया । देवा अगनि तैयार थया ॥३६॥ तेह समे आव्या सुखकंद । सार लेवा स्वामि सहजानंद ॥ चिता मांहिथि उठाड्यो दास । आप्यो परचो ए अविनाश ॥३७॥ आव्याता आभडवा जे जन । तेतो आश्चर्य पामिया मन ॥ पछी आविलाग्या सहु पाय । कहे हरिए करी सहाय ॥३८॥ वळी एक दिवसनी वात । वरसे अखंड धार वर्षात ॥ आवी नदी भरपुर भारी । वहे अतिवेग मांहि वारि ॥३९॥ ते उतरवा कर्यो विचार । पड्या पोत्ये ते पाणिमोझार ॥ पग न टक्यो तणाणा त्यारे । तेह समे आव्या वालो वारे ॥४०॥ झालि बांय ने काढिया बहार । दिये ठपको वारमवार ॥ हवे करिश मां आवुं फरी । एम कहिने सधाव्या हरि ॥४१॥ बुडतां दास उगारी लिधो । एम परचो अलबेले दिधो ॥ वळी कहुं ते एक दिवस । प्रभु प्रीत्यमां थया परवश ॥४२॥ पिंड ब्रह्मांड न रह्युं भान । करतां श्रीमहाराजनुं ध्यान ॥ जाणि बावरा बेडि पहेरावी । भांगि बेडि अलबेले आवी ॥४३॥ त्यारे घरमां घालि दिधुं ताळुं । राख्युं रखवाळे रखवाळुं ॥ ते मांहिथि वालो काढि गया । ताळां कमाड ते दिधां रह्यां ॥४४॥

जोइ आश्चर्य पामिया जन । सचिदानंदजि धन्यधन्य ॥ एह आप्यो परचो दयाळे । दीनबंधु जनप्रतिपाळे ॥४५॥ वळी एक दिवस निदान । आव्युं डुंटियुं मूरतिमान ॥ कहे कायामां प्रवेश करि । तारा प्राण लैश हुं हरि ॥४६॥ त्यारे सचिदानंद कहे सारुं । आव्य रूप बदलिने तारुं ॥ पछी प्रकाशरूप ते पेठुं । आवी नाभिकमळमां बेठुं ॥४७॥ पछी सचिदानंदे ते जाणी । लिधि करपगनी नाडी ताणी ॥ पछी प्रकटावि जठर झाळ । बळवा लाग्युं डुंटियुं ते काळ ॥४८॥ कहे आज मुजने उगारो । केदि न करुं छेड तमारो ॥ पछी गयुं दइ वरदान । पुर्यो परचो श्रीभगवान ॥४९॥ एम सचिदानंदजि संत । पाम्या परचा भजि भगवंत ॥ तेतो लखतां न लैये पार । जेजे पुर्याछे प्राणआधार ॥५०॥ पडे कष्ट जनने जो कांइ । करे सहाय हरि तेमांइ ॥ तेणे वर्तेछे अति आनंद । कहुं सुणो सहु जनवृंद ॥५१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे निष्कुळानंदस्वामी तथा सचिदानंदस्वामी एआदिने परचा पुर्या एनामे एकसो ने चोत्रिशमुं प्रकरणम् ॥१३४॥

पूर्वछायो—वळी कहुं एक वारता । सांभळीछे सुंदर सोय ॥ सामार्थ श्रीमहाराजनी । सांभळज्यो सहु कोय ॥१॥ सत्संग सूर्यसम शोभियो । अज्ञानिउलुक थया अध ॥ मुक्त जक्तमांहि जोइने । बळिउठ्या मायाना बंध ॥२॥ तेणे उपाधि आदरी । करे साधुने संताप ॥ मनसुबो करे मारवा । एवुं पापिने मन पाप ॥३॥ संत फरे सर्वे देशमां । करवा प्रभुनी वात ॥ भेग असुर भेळा थइ । मांड्यो अति

उतपात ॥४॥ चोपाइ—भेखधारी ते द्वेष करेछे । कहे स्वामिना साधु फरेछे ॥ तेने मराविनाखिये ज्यारे । थाय आपणने सुख त्यारे ॥५॥ माटे सौ मळिने विचारिये । एना मोटामोटाने मारिये ॥ मुक्तानंदआदि जे मोटेरा । छे अधिकारी सतसंग केरा ॥६॥ मोखथी एनो आणिये अंत । तो सौ थाये आपणे नचिंत ॥ पछी अमदावादने मांइ । स्वामिमुक्तानंद हता त्यांइ ॥७॥ तेने आपियुं हळाहळ विष । पापिये परसादिने मिष ॥ तियां श्रीहरिए करी सहाय । प्रसादि न मेलि मुखमांय ॥८॥ पण चंदनमां हतुं मृत । तेतो चर्चियुं अंगमां तर्त ॥ अतिआकरुं झेर छे जेह । स्पर्शे रहे नहि केनुं देह ॥९॥ तेतो चर्च्युं मुक्तानंद तने । तियां सहाय करी भगवने ॥ मुक्तानंदने न आव्यो आल । गइ चर्चनारा करखाल ॥१०॥ जेणे नजर भरि जोयुं एज । तेनुं क्षीण थयुं नेणतेज ॥ एवुं हळाहळ विष भारी । तेथी मुक्तने लिधा उगारी ॥११॥ एम श्रीहरिए करी सार । मुक्तानंदजिनी वाले वार ॥ विजि वात कहुं एक वळी । सहु मुदित थाशो सांभळी ॥१२॥ मोटी मंडली बांधि महंत । गया सुरत शहेरमां संत ॥ अतित्यागी धन त्रिया तणा । ज्ञानी ध्यानी ने भजनी घणा ॥१३॥ मुमुक्षुने मेळवे महाराज । आपी उपदेश करे काज ॥ विजे भेखे भर्युं सारुं शहेर । जेने धर्म दया नहि महेर ॥१४॥ तेणे साचा संतने सांभळी । भेख उठ्या ठामोठाम वळी ॥ अतिद्वेषे वसावियुं वेर । आप्युं भिक्षानी झोळिमां झेर ॥१५॥ साधु पटदश संते मळी । जमतां चेंत पड्या भोंये ढळी ॥ मळयो कंठ पडि जिभ ढुंकी । नाडी सहुनी गइ घर मुकी ॥१६॥ तेह समे आव्या महाराज । विष

जनतुं वाळवा काज ॥ आप्यां अलौकिक दरशन । निरखि जन थ-
याछे मगन ॥१७॥ हतुं विपनुं दुःख अपार । नाथ निरखि न रह्युं
लगार ॥ एम उगारिया निजजन । आपी परचो ए भगवन ॥१८॥
वळी वात एक सुणो सहु । संत सहाय करे हरि बहु ॥ एक गाम
नामे जलसेण । तियां संत गया सुखदेण ॥१९॥ करे हरिकथा
करी प्रीत । अति तने त्यागी इंद्रिजित ॥ दिये मोक्ष मारग देखाडी ।
सत्य असत्य विगति पाडी ॥२०॥ एवा देखि साधुशिरोमणि । थइ
दुष्ट दले दाझ्य घणी ॥ आतो खरा वेरी छे आपणा । जाय जीवथी
तो न रहे मणा ॥२१॥ पछी पापिनरे परियाण्युं । मुनि मारवाने
विप आण्युं ॥ मुकिराख्युं ते अन्नमां मेली । नाख्युं झोळिमांहि झेर
मेळी ॥२२॥ खाधुं संत मळि वळी चारे । पड्युं पेटमांहि चड्युं
त्यारे ॥ अति विप आकरुं अगाध । खातां वेत रहि नहि साध
॥२३॥ नीला काचसम थइ काया । आवी मृत्य ने संत मुझाया ॥
रुंध्यो कुंठ बोली बंध थइ । उगरवानी आशा न रइ ॥२४॥ करे
अंतरमांहि भजन । आवो अंतकाळे भगवन ॥ एकवार दरशन दिजे ।
स्वामी सार सेवकनी लिजे ॥२५॥ एम कहेतां आव्या अविनाश ।
प्रभुजि संत पोताना पास ॥ आव्या अलौकिक रूपे आप । हर्यो
संतनो तर्त संताप ॥२६॥ विप वाळि दिधुं दरशन । निरखि जन
थया परसन ॥ कहे धन्यधन्य महाराज । तमे मृत्यु थी उगार्यो आज
॥२७॥ तमे आवत नहि आ वार । अमे चाल्या हता संत चार ॥
एम कहिने लागिया पाय । धन्य नाथ करी तमे साय ॥२८॥ एम उ-
गारिया निजजन । पुर्यो परचो ए भगवन॥जेह संतने आप्युं आनंद ।

तेनुं नाम छे आतमानंद ॥२९॥ वळी वात कहुं करी विवेक । स्वामी अनंतानंदनी एक ॥ गया फरवा करवा वात । प्रभु प्रकटनी ते साक्षात ॥३०॥ शहेर बुरानपुरमां जइ । करे वात प्रभुनी त्यां रइ ॥ एक दिवसे संत वेच्यार । गया नावाने तापी मोझार ॥३१॥ मोळा संत पड्या पूरमांइ । जेने सान गमान न कांइ ॥ पाणि अथाह पडे भमरी । पड्या ते मध्ये न जाणे तरी ॥३२॥ लिधा भमरीये घाल्या तळे । जेमां आव्यो कोइ न निकळे ॥ तेहमांहि रह्या घडि च्यार । आव्या वालम करवा वार ॥३३॥ मनोहर सुंदर मूरति । छवि नौत्तम अलौकी अति ॥ दिधुं जळमांहि दरशन । निरखि हरखिया निजजन ॥३४॥ पछी उछाळि काढिया वहार । एम करी सेवकनी सार ॥ आव्या आरे पुछे मळि जन । मोटुं आश्चर्य रह्युं जे तन ॥३५॥ कहे अनंतानंद ए खरुं । आज निश्चे नोतुं जे उगरुं ॥ करी महाराजे मारी सहाय । काढ्यो नाथे मने झालि बांय ॥३६॥ वळी दरशन दिधुं अलौकि । आपे गया आरे मने मुकि ॥ त्यारे सहु कहे धन्यधन्य । पाम्या परचो तमे साधुजन ॥३७॥ एम जळथी जन उगार्यो । महादुःखमांथी तर्त तार्यो ॥ एवा परचा लाख हजार । प्रभु पुरेछे वारमवार ॥३८॥ कहेतां लखतां न आवे अंत । जे पाम्याछे प्रभुजिथी संत ॥ घडिघडि पळपळमांय । स्वामी करे सेवकनी साय ॥३९॥ एम नाथ न करे जो वार । पडे विघ्न तो लाखहजार ॥ देव दानव पशु पनंग । भूत प्राणि नरधर अंग ॥४०॥ एवा विघ्नथी उगारे आप । धन्यधन्य प्रभुनो प्रताप ॥ जेजे आप्युं जनने आनंद । कह्युं न जाय निष्कुळानंद ॥४१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रव-

तं श्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे मुक्तानंदस्वामी तथा आत्मानंदस्वामी तथा अनंतानंदस्वामी ए आदिने परचा पुर्या एनामे एकसो ने पांतरिशमुं प्रकरणम् ॥१३५॥

पूर्वछायो—वळी कहुं एक वारता । सुणो ते सर्वे जन ॥ भिड पडे ज्यारे भक्तने । त्यारे भय हरे भगवन ॥१॥ करे सहाय हरि कष्टमां । निजसेवकनी नरवीर ॥ वसमी वेळाए वाल्यमो । सुख आपे श्याम सुधीर ॥२॥ सुखकारी दुःखहारी । धारी टेक ए घ-र्यनी ॥ दासना अविनाश त्रास । विनाशन रीत्य घरनी ॥३॥ जियांजियां निजजननी । जगजीवने करी जतन ॥ सुणावुं कइ संक्षेपे । सांभळज्यो सहु जन ॥४॥ चोपाइ—एक विप्र वांका-नेर गाम । हरिभक्त नाम जीवराम ॥ पाळे निजधरम आचार । करे निर्वाहसारु वेपार ॥५॥ एम करी करे गुजराण । भजे प्रभु प्र-कट प्रमाण ॥ पाळे पळे जेटलुं वचन । करे स्वामिश्रीजिनुं भजन ॥६॥ एकवार कण लेवा काजे । गयो सिंधदेश वेधि झाझे ॥ चोरी चोखा ने भरियुं वाण । चल्यो सिंधथी द्विज सुजाण ॥७॥ मळ्या वाटमां चळता चोर । महापापी अधर्मी अघोर ॥ आडा आविने रोकियुं झाझ । माल मिलकत लुंटवा काज ॥८॥ वेडिसाथे वेडि बांधी लीधी । करी हाकल ने हलां कीधि ॥ ज्यारे चोर नावे आवि चड्या । त्यारे खेवट पाणिमां पड्या ॥९॥ रह्यो जीवराम एक जेह । तर्त झालिलिधो चोरे तेह ॥ बांध्या पाछा वाळिने बे हाथ । मार्या माथामां छरा छोसात ॥१०॥ पछी जीवतो जळमां नाखी । वेडि हांकिगया घेर आखी ॥ पड्यो जीवराम जळमांय । तरे तन

जीव नव्य जाय ॥११॥ पछी विप्रे कर्यो विचार । पड्युं दुःख ते आज अपार ॥ केम जाता नथी हजि प्राण । आशुं बोलतो नथी मेराण ॥१२॥ करे विनति वारमवार । करो स्वामिसहजानंद सार ॥ आवो वहेला छोडाविये तन । विजि नथी इच्छा हवे मन ॥१३॥ एम कहि थइ दीन अति । त्यारे वारे आव्या प्राणपति ॥ लाव्या सुंदर कोटियुं साथ । छोड्या वंधथकी वेउ हाथ ॥१४॥ बांय ग्रहिने वेसार्यो वेडी । चाल्या दयाळु दासने तेडी ॥ हालि हळवे हळवे हुडी । लाव्या पार प्रभु रीत्ये रुडी ॥१५॥ भुख प्यासनी वेदना हरि । बुडतां जळमां साय करी ॥ एम उगारियो निजदास । आप्यो परचो ए अविनाश ॥१६॥ पछी धीरेधीरे जीवराम । चाल्यो आवतो तो निजगाम ॥ तेथी मोख संभळाणि वात । थयुं जीवराम तन पात ॥१७॥ एवुं सर्वे संवन्धी सांभळी । आव्या जीवराम घेर मळी ॥ कहे समाचार एवो आव्यो । जीवरामतो धाम सधाव्यो ॥१८॥ त्यारे बोलि ए द्विजनी मात । एवी करशो मां कोइ वात ॥ मारो मुवो नथी जीवराम । तमे जाओ घेर करो काम ॥१९॥ पछी सहुए वहुवहु कह्युं । डोशी तारुं छे कठण हयुं ॥ पण जायछे द्विजनो धर्म । वहुने कराविये चूडाकर्म ॥२०॥ त्यारे डोशी थयां दलगीर । भर्यां लोचनियामांहि नीर ॥ त्यारे ए समे आविया श्याम । डोशी नथी मुवो जीवराम ॥२१॥ वोल्य सहुने आगे होड वकी । काल वपोरे आवशे नकी ॥ पछी डोशिये तेमज कह्युं । आव्यो जीवराम सत्य थयुं ॥२२॥ एम परचो आपी महाराज । कर्युं भक्त ब्राह्मणनुं काज ॥ वळी वात अनुपम अति ।

सुणि लेज्यो सहु शुभमति ॥२३॥ एक सत्संगि गोलिडुं गाम । भजे स्वामिनारायण नाम ॥ संत साचा जाणे स्वामितणा । गणे बिजाने कपटी घणा ॥२४॥ एवुं गाम बधुं गुणवान । सुणे वात हेते दइ कान ॥ तेमां एक कुसंगी अभागी। फश्यो फेलमां न शक्यो त्यागी ॥२५॥ तेने लेवा आव्या जमराण । धाया किंकर लइ घमसाण ॥ तियां भक्त रहे भाइ च्यार । राजगुरु ब्राह्मण उदार ॥२६॥ भीम वशराम राघव राणो । च्यारे भक्त प्रभुना प्रमाणो ॥ तेणे दिठुं जमदळ ज्यारे । मने विचारियुं मळी च्यारे ॥२७॥ आपणे श्रीमहाराजना छीए । ए जीव जमने केम दइए ॥ प्रभु प्रताप उरमां धरी । चालो सहजानंदजि संभारी ॥२८॥ ज्यारे वाळिये जमने पाछा । त्यारे आपणे सत्संगी साचा ॥ एम परियाणि भाइ च्यार । आव्या जमने आडा तेवार ॥२९॥ कहे पापी पाछा वळो तमे । गरवा गाममां नहि दैये अमे ॥ कहे जम जाळव्य घर तारुं । आखा गामनुं नहि थाय वारुं ॥३०॥ कहे भक्त आ सर्वे स्वामिना । प्रभु प्रकट बहुनामिना ॥ कहे जम ए जुठुं सघळुं । एने लिधा विना नव्य वळुं ॥३१॥ कहे भक्त खाशो मार ज्यारे । पापी भागशो तमे ते वारे ॥ त्यारे जम कहे जा तारे घेर । एम कहिने उगाम्यो कर ॥३२॥ त्यारे भीम राणो मडमारी । कृतांत दांतमां डांग मारी ॥ थयो कडाको वसमी वीति । जम भक्तने न शक्या जिति ॥३३॥ पाम्या भय भाग्या जमराण । आतो जन दिसेछे जोराण ॥ भक्त तमे साचा साचा स्वामी । अमे जाइए छीए हार पामी ॥३४॥ एम जन जित्या जमसाथे । करी साय सेवकनी नाथे ॥ जेने बळ

बहुनामितणुं । मान्युं पोताने सेवकपणुं ॥३५॥ तेथी जाणो कोण न जिताय । आ लोक परलोकने मांय ॥ एनुं आश्चर्य कोइ म जाणो । आप्यो परचो ए परमाणो ॥३६॥ पछी आव्यो ए प्राणिनो अंत । त्यारे तेडवा आविया संत ॥ एम आप्यो परचो ए नाथ । वळी सांभळज्यो एक गाथ ॥३७॥ वीत्यां वर्ष मास कांइ दन । आवी अवध्ये तज्युं राणे तन ॥ मुवा मोरव सहुने जणाव्युं । कहे मोत मानो मारुं आव्युं ॥३८॥ जेने आववुं होय जरुर । चालो तेडिजाउं ब्रह्मपुर ॥ एम सहुने कहे वळिवळि । सहु सामुं जोइ रहे सांभळि ॥३९॥ पछी मात सुते मानी वात । कहे अमे आवशुं संघात ॥ पछी तज्युं राणे ज्यारे अंग । मात सुत लइ चाल्यो संग ॥४०॥ एवो प्रताप महाराजतणो । शुं कहिए मुखथी घणोघणो ॥ कहुं वारता एक हुं वळी । सहु थाशो थकित सांभळी ॥४१॥ एक नास्तिकी आरज्या थइ । मुडाइ मांडवधारे रइ ॥ तेने रहिगइ एवी आश । खाधुं सर्वस्व न खाधु मांस ॥४२॥ पछी मरिने मरघी थइ । मार्या मांडवधारमां कइ ॥ एक बाळि आवे घरबहार । त्यांतो विजुं थयुं होय त्यार ॥४३॥ तेने उपाडि जइ मुके आग्य । त्यांतो त्रिजुं करे तनत्याग ॥ एम अहोनिश मानवि मरे । मरघी भक्ष माणसनो करे ॥४४॥ पछी सत्संगी मळि सुजाण । आव्या प्रभुपासे जोडि पाण ॥ कहे महाराज त्यांलगी आव्यो । रांड मरघिने मारी नसावो ॥४५॥ त्यारे नाथ कहे जाओ तमे । सारु संत ने आवशुं अमे ॥ पछी पधार्या संत ने श्याम । त्यारे मुकिगइ मरघी गाम ॥४६॥ दिठि संते ते मूरतिमान । भर्या दंत रुधिरे निदान ॥ एवा परचा बिजा अपार । कहेतां लखतां न आवे पार

॥४७॥ धन्य सतसंगी धन्य श्याम। पुरि हरिए हैयानी हाम॥ जे जे जननी करी सहायते। तो मुखथी कह्युं न जाय ॥४८॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे विप्र जीवराम आदिने परचा पुर्या एनामे एकसो ने छत्रिशमुं प्रकरणम् ॥१३६॥

पूर्वछायो—वळी कहुं एक वारता। हरिजननी करी हेत॥ सांभळतां सुख उपजे। वळी तरे कुटुंबसमेत ॥१॥ सुंदर जश सतसंगिनो। जे सुणशे वारमवार॥ परिश्रम विना पामशे। आ भवसागरनो पार ॥२॥ कहेशे कथा कोडे करी। वळी सुणशे थइ सावधान॥ तेना मनोरथ पुरशे। प्रकट श्रीभगवान ॥३॥ एवी कारणिक छे कथा। सत्य मानज्यो सहु कोय॥ हवे जश हरिजनना। संभळावुं वळी सोय ॥४॥ चोपाइ—एक भक्त भाविक छे भलो। रहे कुंडाल्ये नाम छे कलो॥ करे कृपि कणबिनुं कर्म। पाळे सतसंगना जे धर्म ॥५॥ भजे प्रभु प्रकट प्रमाण। स्वामी सहजानंद सुखखाण॥ आवे संत स्वामिना जे घेर। करे सेवा तेनी सारिपेर ॥६॥ साचो समझाणो सतसंग। तेनो चड्यो अंगमांहि रंग॥ वळी करे केफ भरि वात। स्वामी प्रभु पोत्ये छे साक्षात ॥७॥ विजे शिद रह्याछो बंधाइ। सहु आवो सतसंगमांइ॥ एवी वात कलानी सांभळी। एना भाइ विजा उठ्या वळी ॥८॥ कहे खेत वाडी खोंचि लियो। नात्यमांहि बेसवा म दियो॥ सत्संग एनो दियो मुकावी। पछी दीन थइ नमशे आवी ॥९॥ पछी कुसंगिये एम कीधुं। खेतवाडी एनुं खेंचि लीधुं॥ त्यारे कलो गयो

दरबार । कर्यो त्यां जइ पोत्ये पोकार ॥१०॥ पण लोंठे लांच भरि तियां । तेणेकरी राये न कर्यो नियां ॥ कहे कलो वात चित्त धरो । मारो धर्मन्याय कोइ करो ॥११॥ त्यारे सहुए वात एम झाली । साचा सम खाइ ले तुं चाली ॥ पछी एज किवो निरधार । सम खाधा विना नहि पार ॥१२॥ सम वसमा देवाने काज । चाल्या वाडीये लइ समाज ॥ आव्या सहु समनुं सांभळी । देश गामना माल्यक मळी ॥१३॥ कर्यो तपावि लोहगोळो लाल । कहे साचो होतो लइ चाल्य ॥ जोइ कलो करेछे विचार । प्रभु केम उतारशो पार ॥१४॥ मारे एक आधार तमारो । वाला आ समे रखे विसारो ॥ एम कहेतां आव्या भगवान । दियां दासने दर्शनदान ॥१५॥ आवि बोल्या एम अविनाश । कहे रहे निर्भय तुं दास ॥ बीक तजि गोळो ले वेहाथ । नहि दाझ्य कहे एम नाथ ॥१६॥ पछी कले गोळो कर झाली । लिधि पृथवी पोतानी चाली ॥ सहु कहे सुज्यो सतसंगी । काळुं मो लइ गया कुसंगी ॥१७॥ एम परचो दइ दयाळ । करी निजजन प्रतिपाळ ॥ वळी वात कहुं एक सारी । लेज्यो हरिजन हैये धारी ॥१८॥ एक भक्त कहीए भुलो नाम । रहे नकि नंदासण गाम ॥ अतिभोळो सरल स्वभाव । जेने दगा पेच नहि दाव ॥१९॥ करे कणवि कृपिनुं काम । भजे स्वामिनारायण नाम ॥ विश्वासी विकारे रहित । निष्कपट प्रभुमांहि प्रीत ॥२०॥ पूर्व पश्चिम उत्तर दक्षिण । तेनी पडे नहि समक्षण्य ॥ एवी अतिशय छे भोळाइ । जेने सान गमान न कांइ ॥२१॥ तेतो दर्शन करवा काज । चाल्यो तियां जियां छे महाराज ॥ नहि पो-

तापसे अन्न जळ । मागि खाय एवी नहि कळ ॥२२॥ डावी
जमणी न जाणे वाट । शीत उष्णनो नहि उचाट ॥ एम चालियो
दर्शनकाज । त्यारे आविया सामा महाराज ॥२३॥ चालो निम-
तणो चेप लइ । चाल्या भक्त पोते मेळा थइ ॥ पाता पाणि ने
आपता अन्न । लाव्या जनने करी जतन ॥२४॥ मेळा आव्या
शुजदाहेर मांइ । देखाडि जायगा झालि थांइ ॥ पछी ए रूप अदश्य
करी । आवि बेठा पाटपर हरि ॥२५॥ कीधां भक्त शुले दरशन ।
नाथ निर्खि ने थयो मगन ॥ पछी नाथे पुछ्युं एने एम । कहो
आविशक्या आंहि केम ॥२६॥ अतिवृद्ध ने न चाले पग । केम
लाधो आ देशमारग ॥ हतुं खरचि भातुं मेळुं कांइ । केम पहो-
त्या डोसा तमे आंइ ॥२७॥ कहे भक्त ब्राह्मण भेळो हतो । आव्यो
अन्न ने जळ आपतो ॥ मने तेडिआव्यो एह आंइ । मेलि मंदि-
रमां गयो क्यांइ ॥२८॥ त्यारे नाथ कहे अमे हता । आव्या
तारी खबर राखता ॥ दिधां वाट घाटनां एधाण । मळ्यां नदी
गामनां निशाण ॥२९॥ त्यारे भक्त कहे सर्वे सत्य । मने लाविया
आपी हिमत्य ॥ एह परचो पुरण प्रमाणो । वळी वात एक कहुं
जाणो ॥३०॥ एक काठु कोटेश्वर गाम । तियां भक्त रहे झवेरनाम ॥
थयो बालपणे सतसंग । लाग्यो कडवो सर्वे कुसंग ॥३१॥ दृढ
आशरो अंतर धारी । भजे सहजानंद सुखकारी ॥ आरा गाम-
मांहि घर एक । बिजा वसे त्यां पापी विवेक ॥३२॥ करे अदा-
वत नाखे आळ । ते न समझे भक्त दयाळ ॥ पापी कहे लाग्युं
तने पाप । एक मुकि कर्यो बिजो बाप ॥३३॥ खोटा तमे खोटो

सतसंग । ठाला अमथा फुलोछो अंग ॥ जो जाणता हो साचुंज तमे । आपो परचो तो मानिये अमे ॥३४॥ कहे भक्त केटलीक वात । आपशे परचो प्रभु साक्षात ॥ तोय तमथी नहि मनाय । पडे प्रतीत मने मनमांय ॥३५॥ चारु मागो परचो सहु मळी । आपशे वालो मारी सांभळी ॥ कहे विमुख आ डेरे चडी । जीव तारो रहे त्यांथी पडी ॥३६॥ तो साचा तमे ने साची वात । स्वामिपण प्रभु तो साक्षात ॥ पछी भोळो भक्त बुद्धि बाळ । चढ्यो शिवालये ततकाळ ॥३७॥ मेल्युं त्यांथकी पडतुं तन । स्वामिसामि करतां भजन ॥ पड्युं अवनि उपर अंग । जाण्युं थाशे कलेवर भंग ॥३८॥ रह्यो आखि अणिये नाव्यो आल । न जणाणुं वपुमांहि वाल ॥ करी जगजीवने जतन । एम उगारियो निजजन ॥३९॥ पापी विमुख पाछेरा पड्या । सतसंगी अंगे रंग चड्या ॥ आप्यो परचो एम प्रसिद्ध । कहुं वात विजि करी विद्ध ॥४०॥ एक अमदावादने मांइ । प्राणवल्लभ द्विज रहे त्यांइ ॥ भजे स्वामिनारायण नित्य । विजि वारता जाणे अनित्य ॥४१॥ एकवार गोदावरी गयो । मर्विरोगमांहि मांदो थयो ॥ रह्यो नहि रोग घणा दन । तर्त तजि चाल्यो जीव तन ॥४२॥ आव्या तेडवा तेहने नाथ । चाल्यो विप्र महाराज साथ ॥ कहे जीवन सांभळ्य जन । कांइ इच्छा रहि तारे मन ॥४३॥ कहे द्विज में न कह्युं केने । मारो संशय थाशे बहु एने ॥ कहेशे मानवी मरेछे बहु । मुवो तेमज कहेशे ए सहु ॥४४॥ कहे नाथ तुं जा देहमांइ । कहि आव्य तुं सहुने त्यांइ ॥ पछी पाछो आव्यो ज्यारे प्राण । त्यांतो तन

लेंग्याता मशाण ॥४५॥ खडक्या काष्ठमां सळवल्युं तन । सहु आश्चर्य पामिया मन ॥ एक कहे गयोतो ए मरी । केम आव्यो जीव पाछो फरी ॥४६॥ पामी विसय पुछेछे वात । भाइ तारी तुं कहे विख्यात ॥ कहे द्विज हुं गयोतो धाम । आव्यो पाछो हुं एटले काम ॥४७॥ आतो काळनो वेग छे मारी । नाखशे नर-नारीने मारी ॥ माटे स्वामिनारायण कहो । तो तमे सर्वे जीवता रहो ॥४८॥ मानो मारुं एटलुं वचन । ताली पाडिने करो भजन ॥ पछी धुन्य करीने देखाडी । ताली मेळी पोत्येपण पाडी ॥४९॥ पछी मागि शीख मुक्युं तन । पामियां आश्चर्य लाखो जन ॥ ययो पर्चो ए प्रसिद्ध जाणो । जाणी आनंद अंगमां आणो ॥५०॥ जुवो सर्वे सतसंगमांइ । सदा सुख दुःख नहि कांइ ॥ नित्य सहाय करे सहजानंद । जोइ मगन रहे जनवृंद ॥५१॥ इति श्रीमदेकांतिक-धर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंता-मणिमध्ये श्रीजिमहाराजे भक्त कळा आदिने परचा पुर्या एनामे एकसो ने साडत्रिशमुं प्रकरणम् ॥१३७॥

पूर्वछायो—एक सांभरि सारी वारता । सतसंगिने सुखदेण ॥ वीति ते नथी वखाणतो । कहुं दिठि जे मारे नेण ॥१॥ धन्यधन्य सतसंगिने । जेना पुन्यनो नहि पार ॥ धन्यधन्य श्रीमहाराजने । जेणे आप्या परचा अपार ॥२॥ जोइ परचा जनना । जे नहि माने नरनाख्न ॥ तेज अभागी तन छतां । मरी जाशे जमने द्वार ॥३॥ ए जन जाणे आस्तिकी । जेने साचुं मनाणुं मन ॥ कहुं हवे कीर्ति कथी । हरि हरिजननी पावन ॥४॥ चोपाइ—धन्यधन्य जे-

तलपुर गाम । चाले जेने कर्युं निजधाम ॥ तेमां मरे पापी नरनारख । तेपण न जाय जमने द्वार ॥५॥ तेमां परचा आप्या चाले बहु । जाणेछे जन गामना सहु ॥ मोटामोटा कर्यां ज्यां जगन । खुट्यां नहि घृत गोळ अन्न ॥६॥ एमां परचा आप्या पळेपळे । तेतो केम लखाय कागळे ॥ पण कहुंछुं एक बे वात । हरिभक्ततणी विख्यात ॥७॥ एक द्विज भक्त दयाराम । प्रभु पधारिया तेने धाम ॥ आव्या पंखालि घोडिये चडी । हैये हार ने हाथमां छडी ॥८॥ जोइ जन थयो रळियात । अहो आ सइ आश्चर्य वात ॥ अतिप्रेममांइ लाग्यो पाय । ढाळी ढोलिडो बेसार्या त्यांय ॥९॥ निर्युं घोडीने नीलेरुं घास । उभो हाथ जोडी आगे दास ॥ आपो आगन्या करावुं थाळ । दया करीने जमो दयाळ ॥१०॥ मारी बोन छे बिजे भुवन । कहुं तेने करे दरशन ॥ कहे नाथ आव्या छाना अमे । झाझुं जाहेर न करो तमे ॥११॥ आज जावुंछे गाम डभाण्य । एक जनने तेडवा जाण्य ॥ आंहि रहेवुंछे घडि बेचार । पछी तर्त थावुंछे तैयार ॥१२॥ माटे आव्य ओरो आपु हार । जातो झाझि करिश मां वार ॥ दिधो हार गयो दयाराम । थया अदृश्य सुंदर श्याम ॥१३॥ घेरे आव्यां बेउ बेन भाइ । नाथ न दिठा मंदिरमांइ ॥ पछी काढि गाममां खबर । नाथ आव्याछे कोइने घेर ॥१४॥ परस्पर सहुने पुछिवळ्या । पण वालोजि क्यांइ न मळ्या ॥ कहे सत्संगी बेसो जइ घेरे । प्रभु विराजेछे कच्छ तेरे ॥१५॥ कहे दयाराम तेहवार । आ जो आप्यो हमणांज हार ॥ कहे सतसंगी धन्यधन्य । थयुं अलौकि तने दर्शन ॥१६॥ आप्यो प्रभुए परचो आज । धन्य भाग्य तारां द्वि-

जराज ॥ वळी एज गाममांहि एक । आप्यो पर्चो कहुं करी विवेक ॥१७॥ एक द्विज भक्त छे निष्काम । जाणज्यो जोयतो तेनुं नाम ॥ तेनो देहनो आवियो अंत । आव्या मास मोखे भगवंत ॥१८॥ अलौकिक रूपे आव्या नाथ । जोइ जन थयोछे सनाथ ॥ कहे जन धन्य भगवान । दिधां दासने दर्शनदान ॥१९॥ करुं रसोइ ज-मिये आज । महेर करी मुंपर महाराज ॥ कहे नाथ तुं करय रसोड । आज जमशुं जाणज्ये सोइ ॥२०॥ पछी जोयते कर्या भोजन । जम्या भावेशुं जगजीवन ॥ पछी आप्यो सुंदर मुखवास । हाथ जोडी बेठो प्रभुपास ॥२१॥ त्यारे बोलिया एम महाराज । अमे आव्या छीए तारेकाज ॥ तने कहेवीछे वारता एक । हैये धारज्ये करी वि-वेक ॥२२॥ तारुं तन ते पामशे नाश । एह आडो रह्यो एक मास ॥ नावा जाइश कूपमां नीरे । पडशे कूप लागशे शरीरे ॥२३॥ त्यारे छुटिजाशे तन तारुं । मानज्यो वचन ए अमारुं ॥ आवशुं तेडवा तने अमे । सहाय करशुं वसमे समे ॥२४॥ रहेज्ये आनंदमांहि तुं जन । करज्ये नारायणनुं भजन ॥ आ वात तुं कहेज्ये एकपास । जे होय नकि प्रभुनो दास ॥२५॥ एम कहि रह्या ज्यारे नाथ । त्यारे विपरे जोडिया हाथ ॥ एक सतसंगी बोन मारी । तेतो इच्छेछे तमने विचारी ॥२६॥ तेने दर्शन दियो दयाळ । तो हुं तेडिलावुं तत-काळ ॥ गयो विपर तेडवाकाज । केड्येथकी पधार्या महाराज ॥२७॥ तेडिलाव्योछे बोनने भाइ । पडयुं दिठुं पत्रानलुं त्यांइ ॥ जोइ प्र-स्ताप करेछे जन । केम रह्या नहि भगवन ॥२८॥ कहे जोइतो ए मारेकाज । आव्याता अलबेलो महाराज ॥ मने कहिगयाछे वचन ।

मासपछि तुं तजिश तन ॥२९॥ माटे आ वात केने म कहेज्ये । तारा मनमां समझि रहेज्ये ॥ पछी पुरो थयो ज्यारे मास । त्यारे आव्या पोत्ये अविनाश ॥२०॥ तेडिचाल्या जनने जीवन । थयां बिजाने पण दर्शन ॥ एह प्रताप नाथनो जोइ । जन मगन थयां सहु कोइ ॥२१॥ एक वारता कहुं वखाणी । लेज्यो सामर्थि नाथनी जाणी ॥ महीतीरे छे गाम चमारा । तेमां भक्त सुतार छे सारा ॥२२॥ नाम द्याळजि भक्त भणिए । साचो भक्त स्वामिनो गणिए ॥ अतिनिर्मळ कोमळ चित्त । जेने प्रकट प्रभुमां प्रीत ॥२३॥ तेना देहनो आवियो अंत । आव्या तेडवा स्वामी ने संत ॥ मुनिमंडळ छे सर्वे साथ । आव्या दयाळजिपासे नाथ ॥२४॥ धायुं दर्शने सरवे गाम । कहे पधार्या सुंदरश्याम ॥ दिधां दयाळजिने दर्शन । निर्खि नाथने थयो मगन ॥२५॥ कहे उठो भाइयो सहु मळी । करो वालानी चाकरी वळी ॥ आपो घोडाने चाख नीलेरी । कराविए रसोइ वेलेरी ॥२६॥ जमे महाराज ने मुनिजन । आज पधार्याछे घणे दन ॥ एम कहिने उठियो आप । कहे बहु दने थयो मेळाप ॥२७॥ सर्वे घरनां माणस रह्यां जोइ । देखे द्याळजि न देखे कोइ ॥ कहे गामलोक अमे आज । आव्या त्यांसुधी दिठा महाराज ॥२८॥ कहे द्याळजि आ उभा आप । बहु हेते भर्या मारो बाप ॥ हुंतो जाउंछुं महाराज मळ्यो । एम कहेतां देह तेह ढळ्यो ॥२९॥ सहु रह्यांछे आश्चर्य पामी । कहे धन्यधन्य समर्थ स्वामी ॥ साचा तमे साचो सतसंग । पापी जीव नहि करे प्रसंग ॥४०॥ आवी-रीत्ये छुटे वपांथी देह । मोटा मुनिने दुर्लभ एह ॥ थयो पर्चो कहे

सहु मळी । कहुं वात विजि त्यो सांमळी ॥४१॥ एक कणबि कु-
शळबाई । जेने प्रीत अति प्रभुमांइ ॥ थइ ताण्य निरखवा नाथ ।
चाल्यां दर्शने लइ संगाथ ॥४२॥ आवी रजनी रह्यां डभासे । अं-
तरे हरि मळवा आशे ॥ जंप न वळे जंखना भारी । क्यारे निरखुं
श्याम सुखकारी ॥४३॥ अतितलफे तन मनमांइ । थइ आतुर गइ
अकळाइ ॥ अति प्रेमवश थया प्राण । नाडी न रहि नहि ओळ-
खाण्य ॥४४॥ एवे समे आव्या अलवेल । छेल छोगाळो छबिलो
छेल ॥ शोभे सुंदर मूरति सारी । आवी उभा आगे सुखकारी ॥४५॥
हसिहसि बोलावे दयाळ । करो दर्शन तन संभाळ ॥ त्यारे हरि-
जन थयां सचेत । लाग्यां पाय करी बहु हेत ॥४६॥ कहे धन्य-
धन्य महाराज । दियां अलौकि दर्शन आज ॥ त्यारे नाथ कहे
सुणो जन । तारुं जाण्युं जे छुटशे तन ॥४७॥ माटे आव्या उता-
वळा अमे । करी बहु ताण्य ज्यारे तमे ॥ हवे अमे जाशुं पाछा
वळी । तमे आवज्यो सहु त्यां मळी ॥४८॥ एम कहि कंठथी उ-
तारी । आपी माळा सुखध्वनी सारी ॥ एक कंठि काज्य क्षिणेपारे ।
दिधि वाले तेपण तेवारे ॥४९॥ दइ माळाओ चाल्या महाराज । करी
अलौकिक एह काज ॥ जोइ जन पाम्यांछे आनंद । कहे धन्य स्वा-
मिसहजानंद ॥५०॥ जेह आपी मूरतिए माल । ते फेरवेछे हजि म-
राल ॥ आपी अलौकिक दान एह । दिठिछे निष्कुळानंदे तेह ॥५१॥

इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनि-
विरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या
एनामे एकसो ने आडत्रिशमुं प्रकरणम् ॥१३८॥

पूर्वछायो—आश्चर्य वात छे अति घणी । कहेतां आवे अति आनंद ॥ भक्तनी भिड्य भांगवा । छे समर्थ सहजानंद ॥१॥ जळे स्थळे ज्वाळाथकी । जे करी जननी जतन ॥ भांखुं ते हवे भावशुं । सहु सांभळज्यो दइ मन ॥२॥ लौकिकमां अलौकिकनी । वळी वर्णविने कहुं वात ॥ हरि हरिजनना । जे सुजश छे साक्षात ॥३॥ सांभळतां संकट टळे । वळी कहेतां कलिमळ जाय ॥ दर्दि संभारे जे दर्दमां । तेनी श्रीहरि करे सहाय ॥४॥ चोपाइ—एक रुडुं राजुलुं छे गाम । तियां सोनिभक्त नागनाम ॥ खरो विशवासी जन जाणो । साचो भक्त प्रभुनो प्रमाणो ॥५॥ एक स्वामिनो सत्य आधार । विजा कोइनो न गणे भार ॥ साचा संत ते स्वामिना साधु । विजा असंत बगडेल बाधु ॥६॥ एम ओळखि सत्य असत्य । भजे स्वामिने न चळे मत्य ॥ एक दिवस उद्यमकाजे । गयो विदेश बेसिने झाझे ॥७॥ करी काज वळ्यो बेसि वाणे । काळ वकळ कांइ न जाणे ॥ बेठो वाणकिनारे वफोम । पड्यो पाणिमां न रहि व्योम ॥८॥ तन स्थूल ने न जाणे तरी । गयुं दूर वाण वेगकरी ॥ अतिकष्ट आवियो अलेखे । जीववानी तो रीत्य न देखे ॥९॥ पछी संभार्या सोनिए स्वामी । आवो आ समे अंतरजामी ॥ हवे नथी इच्छा मारे अन्य । नाथ आवी तजावियें तन ॥१०॥ ज्यारे दास बोल्यो दीन वाणी । त्यारे आविया शारंगपाणी ॥ हेठ्ये आवी नाथे हाथ दिधो । जळथी जन उंचेरो किधो ॥११॥ कहे भय म राखिश कांइ । नहि बुड्य आ अर्णवमांइ ॥ त्यांतो खेवटे खबर लिधि । भाइयो आपणे शुंडिज किधि ॥१२॥

एक पुरुष पड्यो पाणिमांइ । तेनी गम रहि नहि कांइ ॥ माटे वाण वाळो एने काजे । होय जीवतो तो लैये झाझे ॥१३॥ वाळ्युं वाण आव्युं जियां एह । जाणि जीवतो लिधोछे तेह ॥ पछी खेवट पुछेछे मळी । केम रह्युं तन तारुं वळी ॥१४॥ कहे भक्त करी मारी साय । स्वामी सहजानंदे जळमांय ॥ कहे खेवट वात ए खरी । तने राख्यो ए साचा श्रीहरि ॥१५॥ पाम्यो पर्चो तुं नाग निदान । तने मळ्या ए छे भगवान ॥ माटे मेळव्य अमने एह । तारि पासे हुं मागुंछुं तेह ॥१६॥ पछी भक्त भेळो लइ तेने । ओळखाव्या अलबेलो एने ॥ तेह निश्चे करी घेर गयो । एम ए भक्तने पर्चो थयो ॥१७॥ वळी वात तेना सुत केरी । नाम भगोछे भक्ति घणेरी ॥ करे सोनिनुं सरवे काम । भजे स्वामिनारायण नाम ॥१८॥ त्यारे यवन वदियो वाद । कहे मेलिदे तुं विषवाद ॥ स्वामिनारायण तारा खोटा । मारा अल्लाथी ए नहि मोटा ॥१९॥ कहे भगो एह वात साची । अमे एवा जाणी रह्या राची ॥ कहे यवन एम न थाय । एम अमने ते न जिताय ॥२०॥ आव्य जढिये आ उंचे भुवन । त्यांथी पडतुं मेलिये तन ॥ जो तुं जीवतो रहे त्यांथी जन । तो हुं करुं स्वामिनुं भजन ॥२१॥ जो हुं जीवतो रहुं भगला । तो हुं तने भजाविश अल्ला ॥ एम कहि उंचा वेउ चड्या । मुलांजितो मोखथकि पड्या ॥२२॥ भांग्या हाथ पग वळि हैयुं । मोढुं भागी लोहीलाण थयुं ॥ खोरो हायहाय करे रह्यो । भगा तुंतो साचो भाइ थयो ॥२३॥ आव्या गामनां लोक सांभळी । कहे मांहोमांही एम मळी ॥ भाइ भगो जीत्यो होड आजे । राख्यो एने स्वामि-

महाराजे ॥२४॥ आप्यो पर्चो एने भगवाने । हशे मूरख ते नहि माने ॥ वळी कहु एक वात वखाणी । लेज्यो हरिजन सत्य जाणी ॥२५॥ एक भावनगर शहेरमांइ । रहे क्षत्रि तियां राजोभाइ ॥ एक रुपोभाई हरिजन । गया पोत्ये तेहने भुवन ॥२६॥ तियां बेठाछे घडि वेच्यार । करे मने मूरति विचार ॥ वळि वृत्ति ते अंतरमांइ । दिठो श्वेतद्वीप वळी त्यांइ ॥२७॥ दिठि मूर्ति महाराजतणी । श्वेतद्वीपना जे कोइ धणी ॥ दिठा मुक्त त्यां विजा अपार । दिठा झिणोभाइ ते मोझार ॥२८॥ अतितेजोमय जेह धाम । तेजोमय मुक्त छे निष्काम ॥ अतितेज तेज जळहळे । तेज विना ते विजुं न मळे ॥२९॥ तेने जोतांजोतां राजोभाइ । गइ आंख्यो पोतानी अंजाइ ॥ सुखसुख अति जियां सुख । ते न कहेवाय वर्णवि मुख ॥३०॥ कहे नाथ सुणो राजाभाइ । तमे जाओ पाछा हवे त्यांइ ॥ बोल्या राजोभाइ ते सांभळी । हवे नहि जाउं पाछो वळी ॥३१॥ कहे नाथ न रहेवाय आंइ । जाओ पाछा तमे तनमांइ ॥ कहे झिणोभाइ वळी अमे । जाशुं कहेशो जरुर जो तमे ॥३२॥ कहे नाथ तज्युं एणे अंग । एने तेडिलाव्या अमे संग ॥ अमे गया हता एने घेर । मेल्युं देह तेह रुडिपेर ॥३३॥ राखि आव्या छीए संत तियां । अयोध्यावासीतो तियां रह्या ॥ एम कहि देखाड्युं महाराजे । सुण्युं सरवे ते भाइ राजे ॥३४॥ पछी त्यांथी आव्या देह मांइ । अहोअहो कहे राजोभाइ ॥ पछी जोइ आव्याता जे त्यांइ । तेनी वात करी सर्वे आंइ ॥३५॥ कह्युं झिणाभाइनुं आग्रम । सहु सुणि स्वाइरह्यां मम ॥ पछी वात ए दिन दोन्यारे ।

थइ साचि ते सर्वे प्रकारे ॥३६॥ एवो देखाड्यो चमत्कार । स्वा-
मिसहजानंदे निरधार ॥ वळी वारता छे एक सारी । सहु लेज्यो
अंतरमां धारी ॥३७॥ एक पाणवि नामे छे गाम । क्षत्रिभक्त पुं-
जोभाइ नाम ॥ अतिवैराग्यवान विशेक । बिजो समझे नहि विवेक
॥३८॥ पाडि अंतरमां आंटी एह । मळे नाथ कां तजुं आ देह ॥
पछी गयो समुद्र छे त्यांइ । सुण्यो महादेव छे जलमांइ ॥३९॥
आवती लेखे लिंग ढंकाय । वळे लेख तारे त्यां जवाय ॥ पछी
गयो पुंजो तेनेपास । मळे प्रभु अंतरे ए आश ॥४०॥ पोत्यो तियां
आव्युं पाछुं पाणी । भरि लिंगसाथे बाथ ताणी ॥ आव्युं जळ
वले बहु त्यारे । ठेलि काढ्यो गाउ पाछो आरे ॥४१॥ त्यारे
अंतरे एम विचार्युं । केम थयुं नहि मोत मारुं ॥ आतो आश्चर्य
वारता जाणुं । अति अगाध जळमां जीवाणुं ॥४२॥ हवे मरवुं मारे
जरुर । पडुं जइ हुं आवते पुर ॥ एम निश्चे करी चाल्यो ज्यारे । थइ
आकाशवाणी ते वारे ॥४३॥ कहे अमथो मरे शिद आंइ । प्रभु मळशे
तुं जा घेर त्यांइ ॥ स्वामि सहजानंद जि छे जेह । आज प्रकट प्रभु छे
तेह ॥४४॥ तारे गामे आव्या तेना जन । थाजे सत्संगी मानी व-
चन ॥ एवी सुणि आकाशनी वाणी । वळ्यो पुंजो ते विश्वास आणी
॥४५॥ दिठा संत आव्यो ज्यारे घेर । मळि वात रह्यो नहि फेर ॥
आवी लाग्यो संतने चरणे । साधो हुं छउं तमारे शरणे ॥४६॥ साचा
तमेछो स्वामिना संत । तमने मळ्याछे श्रीभगवंत ॥ हुंतो परचो पा-
म्यो छुं आज । मानिलेज्यो तमे महाराज ॥४७॥ जेनुं स्वामिसहजा-
नंद नाम । तेतो पोत्ये छे पूरणकाम ॥ तेनां थाय मने दरशन । एम

थाओ तमे परसन्न ॥४८॥ पछी संते मेळ्या भगवान । दिधां पूजाने दर्शनदान ॥ अति वात अलौकिक जाणी । कहि जाणि तेने में वखाणी ॥४९॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो ने ओगणचालिशमुं प्रकरणम् ॥१३९॥

पूर्वछायो—सामर्थि श्रीमहाराजनी । वळी सांभळज्यो सहु जन ॥ सुंदर परचा सांभर्या । जे पुर्या श्रीभगवन ॥१॥ डंढाव्य देशमां नादिपुरे । द्विज तिताराम नाम ॥ भक्त एक महाराजनो । बिजुं विमुख सघळुं गाम ॥२॥ विमुख मुखथी एम वदे । आ भक्ति बिजा भेदनी ॥ आवशे विमान तेडवा । तमे मानज्यो वाणी वेदनी ॥३॥ परधन परत्रिया परहरी । परहरियां बिजां नाम ॥ स्वामिनारायण नामने । समरेछे आठु जाम ॥४॥ चोपाइ—बोले खलताए मुख मीठुं । आवुं भजनतो क्यांइ न दीठुं ॥ आतो भक्त छे मोटोज बहु । एनी राखज्यो खबर सहु ॥५॥ एने आवशे लेवा विमान । पधारशे पोते भगवान ॥ माटे सावधान सहु रहेज्यो । जेने मळे ते बिजाने कहेज्यो ॥६॥ रखे रहि जाइए दर्शन विना । रहेज्यो सचेत रात्य ने दिना ॥ एक कहे हुं जाइश साथ । झालि विमान डांडियो हाथ ॥७॥ एम बोले खळाइमां बहु । बाळ जोबन वृद्ध सहु ॥ एम कहेतां वीत्या कांइ दन । तज्युं काळेकरि तिते तन ॥८॥ आव्यां तेडवा तेने विमान । घणा संत मेळा भगवान ॥ कोटिकोटि सूर्यने समान । शोभे अलौकिक ते विमान ॥९॥ तेना तेजमां ढंकाणुं गाम । पाम्यां आश्चर्य पुरुष ने वाम ॥ सहु कहे मारा

घर माथे । हाक्यो रथ ते तितने नाथे ॥१०॥ भाइयो आपणे क-रतां खळाइ । आतो कुइं पडयुं नहि कांइ ॥ गयुं विमान तितने घेर । तेडिचाल्या तेने रुडिपेर ॥११॥ जेम शिख मागि जाय गाम । तेम चाल्यो तितो करी काम ॥ जोइ आश्चर्य पामिया जन । सहु लोक कहे धन्यधन्य ॥१२॥ आवुं न दिठुं ने न सांभळ्युं । प्रकट विमान तेडिने वळ्युं ॥ साचि भक्ति ए भगततणी । थयो पर्चो क-हिए शुं घणी ॥१३॥ वळी डंढाव्य देशमां गाम । वसे भक्त त्यां प्रांतिज नाम ॥ थाय हरिवात त्यां हमेश । आपे संत साचो उ-पदेश ॥१४॥ आवे सांभळवा सहु जन । सुणि वात थाय परसन ॥ एक कंसारो नाम कानजि । थयो सत्संगी कुसंग तजि ॥१५॥ तेतो हतो कबीरनो वळी । आव्या कबिरिया घेर मळी ॥ कहे भाइ-क-बिरमां शि खामी । केम साचा जाण्या कहे स्वामी ॥१६॥ तेनुं पारख्युं आप्य अमने । साचा स्वामी होयतो खा समने ॥ एम कहि लाव्या गोळो एक । कर्यो तपावी रातो विशेक ॥१७॥ कहे उपाडिले हवे आने । ज्यारे स्वामिने साचा तुं माने ॥ नहि ब-ळ्या दिये ते तमने । रहीश साजो तो मनाशे अमने ॥१८॥ त्यारे कंसारे करी विनति । करज्यो सार श्रीगोलोकपति ॥ एम कहिने गोळो उपाड्यो । लइ हाथमां सहुने देखाड्यो ॥१९॥ कहे पापियो पर्चो आ जुवो । थाओ सत्संगी जन्म कां खुवो ॥ आ लो दाझ्या नहि हाथ रति । स्वामी साचा छे मानो कुमति ॥२०॥ एम करे भक्तनी सहाय । सहजानंदजि संकटमांय ॥ एम पर्चो पुर्यो भग-वाने । पण होय पापी ते न माने ॥२१॥ देश चडोतरे वसो गाम ।

द्विजभक्त दादोभाइ नाम ॥ तेनी तनया जमुनां जेह । अतिसुखी समाधिए तेह ॥२२॥ एक दिवस समाधिमांइ । आवी महाराज पासे ए बाइ ॥ कर्यां महाप्रभुनां दर्शन । निर्खि नाथने थइ मगन ॥२३॥ जेजे करी श्रीमहाराजे वात्त । तेते सुणि लिधिछे साक्षात ॥ अतिराजि दिठा ज्यारे नाथ । बोलि जमुनां जोडि बे हाथ ॥२४॥ करो प्रसादिनी मने महेर । आपो वस्त्र लइ जाउं घेर ॥ तेह समे नाता हता नाथ । नाइ लुयुं अंग निजहाथ ॥२५॥ लुयुं शरीर जेह रुमाले । दिधो जमुनाने तेह वाले ॥ जमुनां जा हवे तुं तारे घेर । आंहि आव्यां थइ घणि वेर ॥२६॥ पछी जमुनां देहमां आवी । प्रकट एक रुमाल लावी ॥ अलौकिक लौकिकमां नावे । जे आवे ते अलौकिक कावे ॥२७॥ एम अलौकि एह रुमाल । पामी जमुनां थइ निहाल ॥ एवो प्रताप महाराजतणो । शुं कहिए मुखथी घणोघणो ॥२८॥ वळी चडोतरे चांगा गाम । तियां भक्त भाट नथुनाम ॥ तेनां संबंधि ते सतसंगी । भजे अमेका नाथ उमंगी ॥२९॥ सर्वे बाळकां समाधिवान । करे प्रकटप्रभुजितुं ध्यान ॥ जाय धारणामां प्रभुपासे । करे दर्शन अतिहुलासे ॥३०॥ अतिहेते बोलावे दयाळ । जाओ घेर हवे सहु बाळ ॥ एम कहि आपी परसादि । पेंडा पतासां साकर आदि ॥३१॥ फुल हार तोरा ने गजरा । आप्या गुच्छ ते गुलाबकेरा ॥ आपी प्रसादि आवियां बाळ । आवी करी देहनी संभाळ ॥३२॥ जागि जोयुं बालके जे वारे । दिठुं प्रकटप्रमाण त्यारे ॥ पेंडा पतासां साकर जेह । वहेंचि आपि सरवेने तेह ॥३३॥ तोरा गजरा फुलनी स्रज । देखि प्रकट

पाम्यां आश्चर्ज ॥ लोकमां अलौकि चीज जोइ । कहे धन्यधन्य सहु
कोइ ॥३४॥ वळी त्यांनी कहुं एक वात । सारि सांभळ्या जेवी
विख्यात ॥ एक कणनि वसनदास । तेने अति खेतिनो अभ्यास
॥३५॥ करे आठ पोर एह काम । मुखे न लिये प्रभुनुं नाम ॥ अ
तिक्रोधी ने रिशाल बहु । एथी डरिचाले गाम सहु ॥३६॥ पछी
काळे कर्युं तन त्याग । मुवाकेडे थयो काळो नाग ॥ रह्यो वाडी
पोतानिमां व्याळ । अतितिखो अगनिनी झाळ ॥३७॥ ढोर चोर
ढुंकवा न दिये । पेसे पराणे तेनो जीव लिये ॥ एम करतां आव्या
महाराज । एह वाडीये नावाने काज ॥३८॥ दिठा दातण करतां
दयाळ । जोइ विसय पाम्यो ते व्याळ ॥ आतो पूरण ब्रह्म छे आप ।
एने निरखि हुं थयो निष्पाप ॥३९॥ हवे आज थकी एम धारुं ।
जीवुं त्यांलगी जीव न मारुं ॥ रहुं निरविष थइ नेक । छांडि रीश
क्रोध वळी छेक ॥४०॥ आजथकी धरुं व्रतमान । रहेवुं मारे अति
निरमान ॥ एवी साधुता ग्रहिछे सापे । पछी जे मळे ते दुःख आपे
॥४१॥ एक दने सुतसुत मळी । मार्यो एह वियाळने वळी ॥ त्यारे
डशि वसो ते देहमां । लाग्यो बोलवा मोयंग तेमां ॥४२॥ कहे
वण वांके केम मारे । शियुं थयुं मुंथी दुःख तारे ॥ मने मळ्या
जे दिना महाराज । तेदितुं मारुं थयुंछे काज ॥४३॥ हुंतो निर्विष
थइ फरुंछुं । स्वामि संतना दर्शन करुंछुं ॥ एम करि करिश तन
त्याग । तो मारां जेवां नहि केना भाग्य ॥४४॥ तजिश हुं तन
जेह वारे । आवशे नाथ तेडवा त्यारे ॥ तेतो मानज्यो सहु तमे
सत्य । एमां नथी लगार असत्य ॥४५॥ एम बोलियो व्याळ वचन ।

सुणि आश्चर्य पाम्यां सहु जन ॥ जोज्यो स्वामी श्रीजिनो प्रताप । जेथकी मुक्ति पामियो साप ॥४६॥ भाइयो आतो अलौकिक वात । थयो परचो मानो साक्षात ॥ एक वळी पिपलाव्य गामें । द्विज-भक्त हेतबाई नामे ॥४७॥ तेने थाय समाधि हमेश । करे प्रभुपासे परवेश ॥ पामे धारणामां जे प्रसादि । रहे प्रकट ते रायजादि ॥४८॥ सारी साकर आपे सहुने । जोइ अचंबो थाय बहुने ॥ कहे आ रीत्य नोय कोइ काळे । करी आ समे दीनदयाळे ॥४९॥ पळेपळे जे परचा थाय । तेतो लखतां केम लखाय ॥ प्रभु होय त्यां आश्चर्य शांनी । कहुं सहु जन लेज्यो मानी ॥५०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो ने चालिशमुं प्रकरणम् ॥१४०॥

पूर्वछायो—वळी परचा वर्णवी । कहुं हुं कांइक तेह ॥ हरि हरिजनना जश । कहेतां ते वाधे सनेह ॥१॥ डंढाव्यदेशमां राजपुरे । कणबिभक्त जेकर्ण ॥ सर्वे कुंटुंबसहित पोत्ये । स्वामिश्रीजिने शर्ण ॥२॥ तेने महाराजे मोख्यथी । वर्ष आगम जणवी वात ॥ आजथकी द्वादश मासे । पिंड थाशे तारुं पात ॥३॥ तेने एकादश मास वीत्या । चळी आवि कह्युं अविनाश ॥ चेतवुं होय तो चेतज्ये । रह्यो मृत्यु आडो एक मास ॥४॥ चोपाइ— पछी जेकरणे सत्संगी तेडी । कहि पोतानी वात निवेडी ॥ भाइयो आ तन पामशे नाश । तेह आडो रह्यो एक मास ॥५॥ माटे मंदिर संत उतरवा । काल्यथकी आदरिये करवा ॥ त्यारे सत्संगी कहे ए सारु । अमने

कह्युं ए न कहेवुं धारुं ॥६॥ पछी मंदिर सुंदर कराव्युं। त्यांतो मृत्यु
ते नजिक आव्युं ॥ त्यारे पत्नी पोतानीने कह्युं । मारे मरवा आडुं
नव्य रह्युं ॥७॥ माटे मोक्षथकी तुंतो चाल्य । केड्ये हुंपण आवुंछुं
काल्य ॥ पछी बेठि ते करवा भजन । आव्या नाथ तेड्ये तज्युं तन
॥८॥ तेने देन दइ घेर आव्या । पछी मोटामोटाने बोलाव्या ॥
भाइयो जुवो प्रभुनो प्रताप । आतो वात मोटि छे अमाप ॥९॥ मने
आव्यांछे लेवा विमान । बहु संत मेळ्य भगवान ॥ मारे जावुंछे
काल्य जरुर । आव्युं नजिक नथी ए दूर ॥१०॥ माटे सुत एक लइ
संगे । जाइश ब्रह्ममहोल उमंगे ॥ केड्ये कहेशो जे न कह्युं केने ।
नहितो पुछि जोत वात एने ॥११॥ पुछो जेने पुछवुं जे होय ।
केड्ये संशय करशो मां कोइ ॥ स्वामी पोत्ये छे पूरणब्रह्म । जेने
मळ्ये बळे कोटि कर्म ॥१२॥ एम कहि तज्युं पछी तन । जोइ आ-
श्चर्य पामियां जन ॥ बोल्या मांहोमांहि एम वळी । थयो पर्चो कहे
सहु मळी ॥१३॥ एक कणबि जतन नाम । भजे प्रभु रहे पुरगाम ॥
करे पोताना घरनुं काम । जपे स्वामिनारायण नाम ॥१४॥ पाळे
सांख्ययोगी व्रतमान। धरे प्रभु प्रकटनुं ध्यान ॥ एम करतां आव्यो
तेनो काळ । आव्या तेडवा तेने दयाळ ॥१५॥ जोइ जतने जो-
डिया हाथ । भले पधारिया मारा नाथ ॥ कहे नाथ आव्या तु-
लसारु । लाव्या विमान लाखहजारु ॥१६॥ बेश्य विमाने म कर
बेल । कहे एम एने अलबेल ॥ पछी संत हता जेह साथ । करी वि-
नति जोडिने हाथ ॥१७॥ आज दुःख कोगळीयातणुं । तेमां मरेछे
माणस घणुं ॥ तेवामां मरशे जो आ भाइ । कहेशे लोक मुइ रो-

गमांई ॥१८॥ माटे एने मुकि जाओ आज । वळी पछी आवज्यो महाराज ॥ पछी विमानने पाछां वाळ्यां । सर्वे गामने मनुष्ये भाळ्यां ॥१९॥ जोइ आश्चर्य पाम्याछे जन । थयो पर्चो कहे धन्यधन्य ॥ वळी एक उमरेठ गाम । द्विजभक्त बाइ जमुनां नाम ॥२०॥ तियां पधार्या पोत्ये भगवान । दिधां सहुने दर्शनदान ॥ सात दिवस सुधि रह्या त्यांइ । पछी आव्या पणसोरामांइ ॥२१॥ जमुनांबाइ तो रहि जंखति । जम्या विना गया प्राणपति ॥ आकुळ व्याकुळ अंतरे थइ । शरीरनी शुद्ध भुलि गइ ॥२२॥ अंतरवरति उतरि ज्यारे । थयुं महाराजनुं दर्शन त्यारे ॥ कहे आव्या अमे पाछा आज । करो रसोइ अमारे काज ॥२३॥ आज जमवुंछे तारे हाथ । कहे जमुनांने एम नाथ ॥ पछी जमुनां जागि तेह वार । करी सुंदर रसोइ सार ॥२४॥ पछी आवि जम्या जगदीश । जे कोइ अनंतशक्तिना ईश ॥ करे रसोइ ते समेसमे । तेने वजिने जनघेरे जमे ॥२५॥ एम जम्या जमुनाने घेर । करी महाराज श्रीजिए महेर ॥ पाम्या आश्चर्य गामना वासी । कहे धन्यधन्य अविनाशी ॥२६॥ आप्यो परचो अंतरजामी । सुखदायी सहजानंदस्वामी ॥ वळी मोरज नामे छे गाम । तियां कणबि प्रभुदास नाम ॥२७॥ आव्यो तेहना देहनो काळ । त्याग्युं तन तेणे ततकाळ ॥ गयो ब्रह्ममोलमां ते भक्त । तियां दिठाछे अनंत मुक्त ॥२८॥ दिठुं तेज त्यां अति अपार । जाण्युं सूर्य हजारो हजार ॥ अति सुख सुख नावे कहीए । जाणुं अखंड आ सुखमां रहीए ॥२९॥ दिठि महाराजनी त्यां मूरति । तेतो सुखसुखमय अति ॥ लळिलळि लाग्यो तेने पाय । निर्खि हर्ष हैयामां न

भाय ॥३०॥ पछी प्रभु बोल्या एणिपेर । हवे भक्त जाओ तमे घेर ॥ पछी आवशुं तेडवा अमे । त्यारे आ धाममां रहेज्यो तमे ॥३१॥ हमणां तो वळी वहेला जाओ । हेते गुण गोविंदना गाओ ॥ पछी भक्त आव्यो देहमांइ । पहोर च्यारलगि रहि त्यांइ ॥३२॥ करी तियांनी आ सर्वे वात । सुणि सहु थयां रळियात ॥ कहे जन धन्य प्रभुदास । तमे जइआव्या प्रभुपास ॥३३॥ पाम्यो परचो अलौकि एह । तेमां नथी लगार संदेह ॥ वळी गाना नामे एक गाम । कणवि भक्त अवलबाइ नाम ॥३४॥ तेणे सुणि सत्संगिनी वात । मानी न मानी रहि मनभ्रांत ॥ पछी आवी दरशनकाज । निरख्या मनमोहन महाराज ॥३५॥ निरखि नाथने पाछि वळी । मूर्ति महाराजनी चालि मळी ॥ नयणां आगळ्ये रह्या नाथ । जियां जाय तियां आवे साथ ॥३६॥ उठे बेसे सुवे जागे ज्यारे । देखे अखंड मूरति त्यारे ॥ खातां पितां क्षणुं न रहे दूर । हाले चाले त्यां देखे हजुर ॥३७॥ बोलतां बोले मुखमां मळी । जोतां सुणतां न रहे वेगळी ॥ करतां सर्वे घरनुं काम । सदा भेळा रहे तेने श्याम ॥३८॥ एम रह्युं एने बहु दन । तेनुं माहात्म्य न जाण्युं मन ॥ कहेवा लागि जेने तेने एह । पछी मूरति न दिठि तेह ॥३९॥ एम आपेछे सुख महाराज । बहुपेखे करे जनकाज ॥ वळी पेज नामे एक गाम । कणवि भक्त अचल एनुं नाम ॥४०॥ सांख्ययोगी पाळे व्रतमान । भजे पोत्ये प्रकट भगवान ॥ धरे ध्यान ते प्रकटतणुं । तेणेकरी भुलि पोतापणुं ॥४१॥ भुलि तन बोली बदलाणी । कहे सेवो मने स्वामी जाणी ॥ वळी पुछो जे पुछवुं होय । मने संशय राखशो मां कोय

॥४२॥ कहे हुं सहजानंदस्वामी । सरवेनो छुं अंतरजामी ॥ एम कहि पछी मांड्युं कहेवा । जेने मने हता घाट जेवा ॥४३॥ एम ऐश्वर्य देखाडे बहु । जोइ आश्चर्य पामियां सहु ॥ जोज्यो महाराजनो परताप । कहेछे यांथी कहे जेम आप ॥४४॥ एम रह्युं दिन दोय चार । पछी उपज्यो एम विचार ॥ हुंतो दास श्रीमहाराज केरी । केम बेठां आ मुजने वेरी ॥४५॥ आवुं आसन न घटे मने । एम कही लागि पाय सहुने ॥ एह बाइनी वात जे कहि । जोज्यो विचारि सांसतां रहि ॥४६॥ पळ एक आ देह भुलाय । एवुं कोइ काळे केम थाय ॥ मोटो प्रताप ए नाथकेरो । शुं कहिए ते मुखे घणेरो ॥४७॥ नथी वात ए लौकिक लेश । सर्वे अलौकिक ए रहस्य ॥ एम आपेछे नाथ आनंद । कह्युं न जाय निष्कुळानंद ॥४८॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो ने एकताळिशमुं प्रकरणम् ॥१४१॥

पूर्वछायो—अनुप ईडर देशमां । धन्यधन्य टोडला गाम ॥ धन्यधन्य द्विजनी जातिने । ज्यां उपन्या भक्त अकाम ॥१॥ योगी पूर्व जन्मना । जेने बालासंगे अतिवाल ॥ प्रभु संघाथे प्रकट्या । खरा भक्त नामे खुशाल ॥२॥ शमदमादि साधने पुरा । तपसी त्यागी तन ॥ जाणे योग अष्टांगने । पूरणसिद्ध पावन ॥३॥ बाळपणामां बात बिजि । रुचि नहि जेने रंच ॥ अति अभाव अंग वर्ते । पेखिने विषय पंच ॥४॥ चोपाइ—एवा भक्त ते खरा खुशाल । जेने न गमि संसारी चाल्य ॥ बालपणामां राच्या भजने ।

विशुं कांइ गम्युं नहि मने ॥५॥ एम करतां थयो सतसंग । चढ्यो अति चित्ते तेनो रंग ॥ आवी अंगमां खरी खुमारी । उतरे नहि केनी उतारी ॥६॥ करे ध्यान महाराजनुं नित्य । अति प्रकट प्रभुमां प्रीत्य ॥ एम करतां कांइक दन । थयो प्रकाश पोताने तन ॥७॥ कोटिकोटि सूरजसमान । छायो तेजे जमि असमान ॥ तेमां कडाका थयाछे त्रण । मान्युं लोके आव्युं आज मरण ॥८॥ आतो प्रलय थावानी पेर । एम कहेवा लाग्यां घरोघर ॥ तेह कडाकाने तेज तेह । पट जोजने जणाणुं एह ॥९॥ जोइ आश्चर्य पामियां लोक । थया आनंद थयां अशोक ॥ ते प्रताप श्रीमहाराजतणो । शुं कहिए मुखथी घणोघणो ॥१०॥ वळी एक दिवसनी वात । कहुं वर्णवी वळी विख्यात ॥ करता भजन महाराजतणुं । तनभान भुल्याछे आपणुं ॥११॥ थइ निरावरण निजवृत्ति । दिठा राल्यमां रांदलपति ॥ थयो तेनो अतिशे प्रकाश । हुवो अंतर तमनो नाश ॥१२॥ तेपण प्रभुतणो परताप । एम खुशाले मान्युंछे आप ॥ पछी जेवुं चितवे जे वारे । थाय तेवानुं तेवुंज त्यारे ॥१३॥ तेतो जाणे लोक परसिद्ध । कहे आतो महामोटा सिद्ध ॥ एम जने मन ज्यारे जाण्युं । तेवा समामां वर्षाते ताण्युं ॥१४॥ त्यारे सर्वे आवि लाग्या पाय । कहे करो वृष्टि दुःख जाय ॥ मनुष्य पशु पीडाय अत्यंत । आव्या अरज्ये अमे पीडावंत ॥१५॥ माटे मोटा करो तमे महेर । करो वर्षात तो जाये घेर ॥ एवी सांभळि लोकनी वाणी । समर्या खुशाले शारंगपाणी ॥१६॥ करे स्तवन मनना दयाळ । आव्यो वर्षात त्यां ततकाळ ॥ वुठो त्रण्य दनलगि तेह । काळो उनाळा

जेवामां मेह ॥१७॥ लोक आवि लाग्यां पछी पाय। कहे धन्यधन्य द्विजराय॥ तमजेवो नहि जगमांय। तमारे सहजानंद सहाय॥१८॥ मान्यो परचो मनुष्ये मळी। वळी वात विजि त्यो सांभळी॥ पोत्ये पंड्या थै मांडि निशाळ। आव्यां तां भणवा नानां बाळ॥१९॥ तेने भणावेछे थोडुं घणुं। करावे भजन हरितणुं॥ करतां बाळक स्वामिनुं ध्यान। सर्वे थयांछे समाधिवान॥२०॥ करे अलौकिक आवी वात। सुणि सहु थया रळियात॥ पछी खुशाल कहे सुणो बाळ। मारे जावुं ज्यां होय दयाळ॥२१॥ त्यारे बाळके जोडिया हाथ। तमने तेडवा आवेछे नाथ॥ धरी द्विजनुं रूप महाराज। तेतो आवेछे तमारे काज॥२२॥ पछी आव्या नाथ साथे चाल्या। वाटे अन्न जळ वाले आल्यां॥ आव्या जेतलपुरलगि साथ। पछी अदृश्य थयाछे नाथ॥२३॥ हता जेतलपुरमां स्वामी। निरख्यां खुशाले अंतरजामी॥ कहि वाटनी वात खुशाले। हसि सांभळि सरवे वाले॥२४॥ कहे नाथ ब्राह्मणने भाळी। भाइ तुं छो मोटो भाग्यशाळी॥ थयो परचो तने ए जाण्ये। बिजि वात मनमां म आण्ये॥२५॥ त्यारे ब्राह्मण कहे महाराज। हुंतो आव्योछुं भणवाकाज॥ त्यारे नाथ कहे घणुं सारुं। एमां गमतुं घणुं अमारुं॥२६॥ पछी खुशाल संतमां रह्या। एक समे वडोदरे गया॥ तियां सतसंगी रहे बहु। करे स्वामिनुं भजन सहु॥२७॥ एक द्विज सदाशिव नामे। नित्य खुशालने करभामे॥ आवी नित्य जमो मारे घेर। मारे छे श्रीमहाराजनी महेर॥२८॥ जियांलगि रहो तमे आंइ। विजे जमवा न जावुं क्यांइ॥ पछी खुशाल जमवा गया। आव्या नाथ

जमवाने तियां ॥२९॥ त्यारे सदाशिव लाग्यो पाय । निरखि नाथ तृपत न थाय ॥ पछी सुंदर कराव्यो थाळ । जम्या दया करिने दयाळ ॥३०॥ सदाशिव वळी एनी नाख । देखे बिजा न देखे लगार ॥ पण जमतां जाणे सहु जन । थाय अर्धुं जे होय भोजन ॥३१॥ शाक पाक घणुं होय थाळे । थाय ओछुं ते नरखे भाळे ॥ जळनो जे होय आबखोरो । पिवे नाथ ते थाय अधुरो ॥३२॥ होय मुखवास आगे मेल्यो । आपे नाथ ते पाछो जमेलो ॥ आपे जमेल पाछी सोपारी । जोइ आश्चर्य थाय नरनारी ॥३३॥ एम मासलगी अहोनिश । जम्या हरि खुशाल हमेश ॥ ज्यारे ज्यारे जमे ज्यां खुशाल । त्यारे त्यारे जमे संगे लाल ॥३४॥ जमे जन हाथे नाथ नित्ये । तेतो खुशालभक्तनी प्रीत्ये ॥ एम खुशाल विप्रने वळी । पुर्या पर्चा बहु नाथ मळी ॥३५॥ हता आपे ते वैराग्यवंत । संसारथी उदासी अत्यंत ॥ पछी थायोंछे धार्मिक योग । तजि भवतणा वइभोग ॥३६॥ धर्युं नाम ते गोपाळानंद । थया योगेश्वर जगवंद ॥ फरे दयाळु सरवे देश । आपे मुमुक्षुने उपदेश ॥३७॥ कर्या महाराजे मोटेरा बहु । माने मोटा मुनिवर सहु ॥ एक दिवस लइ मंडळी । आव्या वडोदरामांहि वळी ॥३८॥ तियां सत्संगी आव्या सांभळी । लाग्या पाय सहु लळिलळी ॥ मोटां भाग्य जाय नहि कहीये । आव्या तमे अष्टमीसमेये ॥३९॥ करो उत्सव आणी हुलास । बांधो हिंडोळो कहे एम दास ॥ त्यारे गोपाळस्वामि कहे सारुं । करशे हरि गमतुं तमारुं ॥४०॥ त्यांतो आव्यो अष्टमीनो दन । कर्युं व्रत सहु मळि जन ॥ बांध्यो हिंडोळो हरिने काज । आवी झुल्या प्रकट महाराज

॥४१॥ सारी सुंदर मूरति शोभे । जोइजोइ जन मन लोभे ॥ निर्खि हरखियां सहु जन । करे सहु साथ धन्यधन्य ॥४२॥ आज अलौकि दर्शन दिधां । तमे अमने कृतार्थ किधां ॥ तियां सतसंगि कुसंगि हता । दिठा प्रकट सहुए झुलता ॥४३॥ झुल्या हिंडोळे घडि वेच्यार । पछी न दिठा ते निरधार ॥ सहु रह्यांछे आश्चर्य पामी । कहे धन्य सहजानंदस्वामी ॥ ४४॥ आप्यो परचो प्रभुजि आपे । स्वामि गोपाळानंदने प्रतापे ॥ वळी गोपाळानंद स्वामिने । पुर्यो परचो कहु करभामिने ॥४५॥ एकसमे नावे वरसात । मरे मनुष्य थाय उतपात ॥ शोध्ये शहेरमां न मळे अन्न । पड्यो काळ कहे सहु जन ॥४६॥ पछी सतसंगी सर्वे मळी । आव्या ज्यां हती मुनिमंडळी ॥ बेठा गोपाळस्वामिने पास । कहे नथी जीववानी आश ॥४७॥ मरे शहेरमां मनुष्य बहु । अन्न विना पीडायछे सहु ॥ देतां दाम मळे नहि अन्न । कहो केम करी जीवे जन ॥४८॥ माटे स्तुति प्रभुपासे करीए । थाय मेघतो अमे उगरिए ॥ कहे गोपाळस्वामी दयाळ । करो भजन सर्वे मराळ ॥४९॥ बेठा भजने घडि वेच्यार । आव्यो मेघ थयो जेजेकार ॥ वुठो त्रण्य दनलगि घन । काळा उनाळामां रात्य दन ॥५०॥ सतसंगि कुसंगिये जाण्युं । थयो पर्चो सहुए प्रमाण्युं ॥ लाग्या गोपाळस्वामिने पाय । धन्यधन्य तमे मुनिराय ॥५१॥ बोल्या गोपाळस्वामी तेप्रत्ये । जे थयुं ते श्रीजिनी सामर्थ्ये ॥ विनाथकी ते कांइ न थाय । ठालो शुलो फोगट फुलाय ॥५२॥ एम परचा हुं केटला कहुं । थया गोपाळस्वामिने बहु ॥ कहेतां लखतां न आवे पार । कहे निष्कुळानंद निरधार ॥५३॥ इति श्री-

मदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे गोपाळानंदस्वामीने परचा पुर्या एनामे एकसो ने बेंताळिशमुं प्रकरणम् ॥१४२॥

पूर्वछायो—वळी वडोदरा शहेरमां। पुर्या जे पर्चा महाराज॥ ते लेखे न आवे लखतां। एम कर्या जनना काज॥१॥ जणजणप्रत्ये जुजवा। वळी परचानो नहि पार॥ कह्या न जाय कोइथी। एवा थाय चमतकार॥२॥ हेत जोइ हरिजननां। प्रभुजि थया प्रसन्न॥ नित्यप्रत्ये नरनारीने। आपे दयानिधि दर्शन॥३॥ जेजे रीत्ये जनना। महाराजे पुर्या मनोरथ॥ तेते कहुं सहु सांभळो। स्वामि सहजानंदनी सामर्थ्य॥४॥ चोपाइ—कहुं सामर्थि नाथनी हवे। चडे खुमारी जेने सांभळवे॥ एक भक्त ब्राह्मण अकाम। तेनुं सदाशिव एवुं नाम॥५॥ तेनी सुता ते नाम उमैया। ते उपर महाराजनी दया॥ थाय धारणा देखेछे धाम। लिये आविने तेहनां नाम॥६॥ सुरपुर ने कैलास जेह। वैकुंठ वळि गोलोक तेह॥ श्वेतद्वीप ने अक्षरधाम। एहआदि लिये कइ नाम॥७॥ देखे धाम ने धामना पति। सहजानंद सुखमूरति॥ करे दर्शन तेहनां नित्ये। प्रभु बोलावे बाईने प्रीत्ये॥८॥ एक दन कहे एम नाथ। आज जमशुं अमे तारे हाथ॥ करज्ये सुंदर रसोइ सारी। केळां रोटली काजु तैयारी॥९॥ पछी धारणामांहिथी जागी। उठि रसोइ करवालागी॥ थइ रुडि रसोइ तैयार। जम्या प्रकट प्राणआधार॥१०॥ दिठा घरने मनुष्ये मळी। आवी मूरति एम न कळी॥ जाण्युं प्रकट प्रमाण पधार्या। आज जन्म अमारा

सधार्या ॥११॥ वेठा दिठा सौवे च्यार घडी । पछी पधार्या गम
न पडी ॥ जोइ आश्चर्य पामिया जन । सहु कहेवा लाग्यां धन्यधन्य
॥१२॥ आतो परचो दिधो दयाळ । दीनबंधु दीनप्रतिपाळ ॥ वळी
एक दिवसनी वात । कहुं सांभळज्यो ते विख्यात ॥१३॥ करी
समाधि उमैया बाई । आवी हरि विराजता त्यांई ॥ करी दर्शन
वेठिछे पास । निरख्यों नाथने हैये हुलास ॥१४॥ कहे उमैया मने
महाराज । आपो कांइक प्रसादि आज ॥ त्यारे जमता हता जीवन ।
सुंदर भात्यभात्यनां भोजन ॥१५॥ जमि चळु करिरह्या नाथ ।
लइ रुमाल ने लुया हाथ ॥ ते आप्यो उमैयाने महाराजे । प्रसा-
दिनो ते पूजवा काजे ॥१६॥ आप्यो रुमाल धारणामांई । लइ-
आवि ते उमैया बाई ॥ जागि जोयुं त्यां पोताने पास । जोइ रु-
माल पुछेछे दास ॥१७॥ आतो रुमाल राखता नाथ । क्यांथी
आव्यो बाई तारे हाथ ॥ कहे उमैया समाधिमांहि । आप्यो गढडे
लावि हुं आंहि ॥१८॥ त्यारे सहु कहे धन्यधन्य । थयो पर्चो
कहे एम जन ॥ वळी एकदि धारणा करी । आवी महाराजपा-
सळ्य फरी ॥१९॥ कर्युं दर्शन दयाळतणुं । थइ मनमां मगन घणुं ॥
तेदि हतो संक्रातिनो दन । वाले तेडाव्याता विप्रजन ॥२०॥
आप्यां अन्न धन दान वळी । लिधां गामने ब्राह्मणे मळी ॥ तियां
वेठिति उमैया बाई । आप्या तललाडु धन त्यांइ ॥२१॥ दिधुं
समाधिमांहि महाराजे । एना तात सदाशिव काजे ॥ पछी जा-
गिछे उमैया ज्यारे । रह्युं प्रत्यक्षप्रमाण त्यारे ॥२२॥ ते आप्युं
सदाशिवने लइ । वळी त्यांनी लीला सर्वे कइ ॥ पछी जाणि

अलौकि प्रसादि । दिधि लिधि बाई भाइ आदि ॥२३॥ सर्वे जने कर्यो जेजेकार । धन्यधन्य हरि अवतार ॥ वळि एक दिवसने मांई । करी धारणा उमैया बाई ॥२४॥ गइ श्रीमहाराजने पास । सामुं जोइ बोल्या अविनाश ॥ कहे केम आवे नित्यनित्य । एवी शि छे अममांहि प्रीत्य ॥२५॥ कहे बाई तमे तो श्रीकृष्ण । हशे अभागी नहि करे द्रष्ण ॥ माटे आविछुं दर्शन काज । नथी काम बिजुं महाराज ॥२६॥ त्यारे हशि भरि मुठि हाथे । आपी साकर सुंदर नाथे ॥ तर्त्त तुलसिना मंजर त्रोडी । आपी प्रसादि उत्तम रुडी ॥२७॥ हतो जन्माष्टमीनो ते दन । आपी पंचाजीरी ते पावन ॥ केवडो जे सुवासे भरेल । आप्यो नाथे ते माथे धरेल ॥२८॥ आपी प्रसादि करिने महेर । कहे नाथ तुं जा हवे घेर ॥ आवी उमैया ते देहमांइ । लावि प्रसादि प्रकट त्यांइ ॥२९॥ अलौकिक एह छे प्रसादि । जेने इच्छे भव ब्रह्मा आदि ॥ सह्यो शिवे जेसारु संताप । थयो कं मत्स्य जेसारु आप ॥३०॥ एवी प्रसादि दुर्लभ जेह । पामे समाधिमां जन तेह ॥ एतो वात छे आश्चर्य घणी । कहिए मोट्यप शुं हरितणी ॥३१॥ वळी एक दिवसनी वात । अति ताणिगयो वरषात ॥ सहु लोक थयाछे उदास । मेलि मेघ आववानी आश ॥३२॥ करे चिंता सहु बुढां बाळ । केम उतरशुं आवो काळ ॥ सदाशिवे पण कर्यो शोच । आपणा घरमां नहि पहोच ॥३३॥ माटे पुछावुं महाराजपास । पुछ्या विना न आवे विश्वास ॥ पछी पुछाव्युं उमैया साथ । पुछ्य मेघनुं शुं कहेछे

नाथ ॥३४॥ पछी उमैया धारणा करी । गइ ज्यां हता पोत्ये श्रीहरि ॥ करी दर्शन वेठिछे पास । त्यारे हशि बोल्या अविनाश ॥३५॥ शुं पुछवुंछे उमैया तारे । पुछ्य संशय राख्य मां लगारे ॥ बोलि उमैया कहे मारो तात । पुछे कैये थाशे वरपात ॥३६॥ सुणि बोलिया सुंदरश्याम । तारे वर्षातनुं शुं छे काम ॥ बेठि कर्य नचिंत भजन । तने मळशे वस्त्र ने अन्न ॥३७॥ कहे उमैया हुं नथी कहेती । मैंतो पुछ्युंछे लोकनी वती ॥ त्यारे नाथ कहे जा तु त्यांइ । थाशे मेघ घडि च्यारमांइ ॥३८॥ कहेज्ये तियां जइने तुं वात । नथी वार आव्यो वरसात ॥ आवी एमनुं एमज कह्युं । घडि च्यारमांहि साचुं थयुं ॥३९॥ नोतुं वर्षवुं मेघने मने । वर्षो घन वालाने वचने ॥ वुठ्यो मेघ ने आव्यो आनंद । सहु जय बोले जनवृंद ॥४०॥ धन्य बाई धन्य तारी भक्ति । आतो पर्चो थयो मोटो अति ॥ वळी एक दिवसनी वात । सहु सांभळज्यो ते साक्षात ॥४१॥ बेठि उमैया धारणामांई । गइ प्रभुपासल्ये ए बाई ॥ कर्या द्रगे भरिने दर्शन । जोइ महाराज थइ मगन ॥४२॥ कहे नाथ आ हळिछे छोडी । नित्य आवेछे यां श्रोडिश्रोडी ॥ एम कहि हतो पासे हार । नाख्यो एहना गला मोझार ॥४३॥ आप्या तोरा गजरा पेरेल । अतिजाडा सुगंधि भरेल ॥ आवी समाधिमांहिथी ज्यारे । रह्या पोतापासले ए त्यारे ॥४४॥ वळी एक दिवसनी वात । आप्यां जामफळ वाले सात ॥ आपे समाधिमांहि जे चीज । रहे प्रकट प्रमाण तेज ॥४५॥ वळी एकदि आंबानुं फळ । आप्युं अतिमिठुं जे अमळ ॥ वळी एकदि पडियो लइ । गया लाडु वे मोतिया दइ ॥४६॥

तेतो ताजा तरत करेल । पोताआगे थाळमां धरेल ॥ ते आप्याछे अलवेले लइ । वात मोटि जाय नहि कइ ॥४७॥ एम अलौकिक चीज लावी । वेंचे आलोकमांहि ते आवी ॥ समाधिमां मळे जेह जेह । थाय प्रकटप्रमाण तेह ॥४८॥ नथी वात जेवडि ए वात । थाय अलौकि वस्तु साक्षात ॥ एवी रीत्य न दिठि सांभळी । सहु जन विचारज्यो वळी ॥४९॥ आज सामर्थि वावरे बहु । एक जिभे हुं केटली कहुं ॥ जननां लाड पाळेछे जेह । नथी आवतां कत्रामां तेह ॥५०॥ लख्या पर्चा में जे जनतणा । नथी एटला विना छे घणा ॥ आज अति आपेछे आनंद । धन्यधन्य कहे निष्कुळानंद ॥५१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे कनैयाबाईने परचा पुर्या एनामे एकसो ने त्रैतालिशमुं प्रकरणम् ॥१४३॥

पूर्वछायो—वळी वडोदरा शहेरनी । कहुं वर्णवी एक वात ॥ पुर्या परचा जनने । सहु जाणे एम साक्षात ॥१॥ एकएकने अनेक परचा । आपेछे अविनाश ॥ तेणे सुमारी तनमां । मन मगन रहेछे दास ॥२॥ आ लोक ने परलोकनुं । थयुं सुलभ सहुने काज ॥ देहछतां दुःखियां नहि । तन छुटये आवे महाराज ॥३॥ जोइ जन एवी रीत्यने । करे अतिप्रीत्ये सत्संग ॥ तेणेकरिने तनमां । चडे नित्ये नवलो रंग ॥४॥ चोपाइ—धन्यधन्य आ सत्संगमांय । श्रीहरि पोत्ये करे सहाय ॥ ज्यांज्यां सहाय करि धणि स्वामी । कहुं तेते हवे करमामी ॥५॥ एक द्विजभक्त रामचंद्र । रुडो रोगारि जाणे राजेंद्र ॥ तेणे समजिने कर्यो सत्संग । भजे स्वामी

श्रीजिने अभंग ॥६॥ करतां स्मरण श्वास उश्वास । सुतो अंतर द-र्शननी आश ॥ कहे बहु वितिगया दन । नथी थयुं मने दरशन ॥७॥ नथी जवातुं में तियांसुधी । एवो राख्योछे वेवारे रुंधी ॥ एम शोचे घणुंघणुं मन । हवे क्यारे थाशे दरशन ॥८॥ एम सं-भारि सुतो ढोलिये । कहे नाथ कमाड खोलिये ॥ उठ्यो रामचंद्र सुणि साद । प्रभु पधार्या पाम्यो आह्लाद ॥९॥ उठि झट उघाडियुं द्वार । आव्या हरि मंदिर मोझार ॥ कोटिकोटि सूर्यने समान । शोभा कहि न जाय निदान ॥१०॥ सुखसागरमय मूरति । देखि दुःख रह्युं नहिं रति ॥ संगे इंदिरा शोभानी खाण्य । कवि क्रोड्ये न थाय वखाण ॥११॥ नखशिख सज्या शणगार । शोभे नाथ-साथे श्री अपार ॥ कहे रामचंद्र जोडि हाथ । किधो आज कृता-रथ नाथ ॥१२॥ मारां भाग्य मोटां महाराज । थयां अलौकि दर्शन आज ॥ रहो करावुं रसोइ त्यार । प्रीत्ये जमिये प्राणआ-धार ॥१३॥ त्यारे बोल्या नाथ मिठि वाण्ये । अमे आव्या हता तारी ताण्ये ॥ नथी जमवुं जावुंछे वळी । करो दर्शन सरवे मळी ॥१४॥ दइ दर्शन प्रसन्न करी । पछी त्यांथी पधारिया हरि ॥ रामचंद्र कहे धन्यधन्य । थयां आज मने दरशन ॥१५॥ भुजउपर अढळक ढळ्या । पाम्यो पर्चो जे प्रकट मळ्या ॥ वळी एक दि-वसनी वात । प्रभु पधार्या पोत्ये साक्षात ॥१६॥ आव्या अर्धि-निशा अविनाशी । सहु सुतांतां कमाड वासी ॥ एनी किंकरीने कह्युं जाग्य । तारा घरमां थइछे आग्य ॥१७॥ तेणे जागतां वार लगाडी । त्यारे अमृतबाईने जगाडी ॥ कहे घर वळेछे तमारुं ।

तने सुतां लागे केम सारुं ॥१८॥ तेणे जगाविया वैद्यराज । कहे जागो आव्याछे महाराज ॥ कह्युं जगाडि मुजने एम । थइ लाय सुतिछो तुं केम ॥१९॥ माटे जुवोने बळेछे कियां । छे अळगुं के लाग्युंछे इयां ॥ पछी रामचंद्रे जोयुं जइ । लाय पोताना घरमां थइ ॥२०॥ तेने ओळखिने करी स्तुति । धन्यधन्य प्रभु प्राणपति ॥ जो न जगाडो दीनदयाळ । तो आव्योहतो अमारो काळ ॥२१॥ तमे करी श्रीमहाराज सार । अमे आव्यां नवे अवतार ॥ एम कहि लाग्यां सहु पाय । त्यारे हसि बोल्या हरिराय ॥२२॥ आज भक्तनी करवा सार । अमे लिधोछे आ अवतार ॥ कोइ रीत्ये दुःखि थाय दास । एवुं न करुं कहे अविनाश ॥२३॥ माटे आप्योछे पर्चो में आज । एम कहि चाल्या महाराज ॥ पामी आश्चर्य कहे रामचंद्र । धन्यधन्य सुखना समुद्र ॥२४॥ वळी एक दिवसनी कहुं । थयो पर्चो सांभळज्यो सहु ॥ तेड्या जमवा घेर मराल । कर्यो ठाकुरअर्थे थाळ ॥२५॥ शाक पाक ने जलेबी जेह । भरि थाळ धर्यो आगे तेह ॥ आवी जमिया जीवनप्राण । प्रभु पोत्ये प्रकट प्रमाण ॥२६॥ जमि आठ जलेबीज लिधी । एक हरिजन बाइने दिधी ॥ कहे गयाता वैद्यने घेर । आज जम्या अमे सारिपेर ॥२७॥ थाळमांथी लाव्योछुं प्रसादि । जोइ जलेबी सारी छे स्वादि ॥ कहे मेळि थाय सहु बाई । वहेंचि आपज्यो मंडळिमांई ॥२८॥ आपी महाराजे प्रसादि जेह । बाईए बाइयोमां वेंचिछे तेह ॥ हवे वैद्यतणी कहुं वात । थयुं जेम तेम ते साक्षात ॥२९॥ बेठा जमवा ज्यारे मराल । रामचंद्रे संभाळ्योछे थाळ ॥ आठ जलेबी ओछिज

थइ । समज्या मनमां वात न कइ ॥३०॥ पछी प्रकट वात ए थइ । त्यारे रामचंद्रे पण कइ ॥ एवी रीत्यनो चमतकार । पाम्यो रामचंद्र बहुवार ॥३१॥ वळी एक वात छे अनुप । सतसंगिने छे सुखरूप ॥ रामचंद्रनी भारज्या जेह । कहे रामचंद्रप्रत्ये तेह ॥३२॥ जाशुं उत्सवे आपणे ज्यारे । शुंशुं पूजा लइजाशुं त्यारे ॥ कहे रामचंद्र ते सांभळी । करशुं कसुंबि पोशाग वळी ॥३३॥ कहे अमृत कसुंबि वसन । नाथ पहेरेछे कोइक दन ॥ श्वेत पोशाग पहेरेछे झाझु । माटे एवो करावो तो काजु ॥३४॥ त्यारे रामचंद्र कहे सारुं । थाशे जेम महाराजनुं धार्युं ॥ एम करतां वीत्योछे दन । संध्यासमे पधार्या जीवन ॥३५॥ सारो पहेरी सुंदर सुवाग । जामो जरि धरि शिर पाग ॥ शाल दुशाल सर्वे कशुंबी । फुलहारे रह्या अंग झुंबी ॥३६॥ तेनी पाडोशण्य एक बाई । दिठा तेणे ते चउटामांइ ॥ तेने नाथे वात एम कइ । कहेज्ये अमृतबाईने जइ ॥३७॥ तुं कहेतिति कसुंबि वसन । नथी पहेरता जगजीवन ॥ ते पहेर्याछे में सरवे आजे । कहेज्ये कह्युंछे एम महाराजे ॥३८॥ निरखि नाथने आविछे एह । कहि वैद्यआगे वात तेह ॥ पछी रामचंद्र एनी नार्य । धन्य सामर्थ्य अपरमपार ॥३९॥ आवा चमतकारने जोइ । नहि माने मंदमति कोइ ॥ पळेपळे परचा अपार । जाणे जन न जाणे संसार ॥४०॥ वळी एक वात अतिसारी । कहुं सहु लेज्यो मन धारी ॥ एक शास्त्री द्विज शोभाराम । भजे सहजानंद सुखधाम ॥४१॥ मन कर्म वचने हरिदास । खरो महाराजनो छे विश्वास ॥ तेना सुतनो आवियो काळ । आव्या ते-

डचा पोते दयाळ ॥४२॥ त्रुटि नाडी ने न रह्या प्राण । बोलि न शके नहि ओळखाण्य ॥ एवुं दिठुं शोभारामे ज्यारे । करी स्तुति महाराजनी त्यारे ॥४३॥ सुणि नाथ थयाछे प्रसन्न । आवुं तजावबुं नहि तन ॥ एम कहिने प्रकट थया । करी हरिजनपर दया ॥४४॥ दिधुं सर्वने दर्शनदान । सहु कहे धन्य भगवान ॥ भले पधार्या दीनदयाळ । आज अमारी लिधि संभाळ ॥४५॥ कहे नाथ तारा सुतकाज । आव्याता तेडवा अमे आज ॥ पण मुकी जाइएछीए अमे । सर्वे शोक तजि देज्यो तमे ॥४६॥ एम कहिने अदृश्य थया । जन जोइ आश्चर्य पामिया ॥ पछी सुत तेनो तेह वारे । थयो बेठो पथारिथी त्यारे ॥४७॥ कहे आव्याता तेडवा नाथ । हुं जातोतो महाराजनी साथ ॥ पण मुकिगया नाथ मने । एम कहि छे वात सहुने ॥४८॥ सुणि सर्वे पामियां आनंद । कहे धन्य स्वामि सहजानंद ॥ तमे आप्यो पर्चो आ दयाळ । नाथ जीवाड्यो मृतक बाळ ॥४९॥ वळी दर्शन दिधां सहुने । राख्यो मनुष्यनी हारमां मने ॥ एम कह्युं शोभारामे ज्यारे । लख्युं निष्कुलानंदे ते वारे ॥५०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो ने चुंवाळिसमुं प्रकरणम् ॥१४४॥

पूर्वछायो—वळी शहेर वडोदरे । करी जननी जीवने सार ॥ संभळावुं संक्षेपशुं । सहु सुणज्यो नरनार ॥१॥ सामर्थि पोते श्रीहरि । आज वावरेछे अपरिमित ॥ ते कहि न जाय कोइथी । छे एवी अलौकिक रीत्य ॥२॥ आगे परचा पुरिया । जनहेते रुइ

अवतार ॥ पण एहथकी रीत्य आजनी । छे जो अपरमपार ॥३॥
कहिकहि कहीए क्यांलगी । एक जिभे जश अपार ॥ पण जे
आवे मारी जाण्यमां । करुं कांइक तेनो उचार ॥४॥ चोपाइ—
एक द्विजभक्त छे दक्षणी । कहुं वात हवे तेहतणी ॥ नारुपंथ नाना
तेनुं नाम । करे राजसमाजनुं काम ॥५॥ एम करतां थयो सतसंग ।
चड्यो चित्ते तेनो अतिरंग ॥ वळी एम समझ्यो सुजाण । मळ्या
प्रभु प्रकट प्रमाण ॥६॥ रहि नहि उधारानी वात । तेणे करी रहे
रळियात ॥ साचो समझाणो सतसंग । भजे श्रीहरि करी उमंग
॥७॥ कहे स्वामिसहजानंद सत्य । तेह विनातो बिजुं असत्य ॥
एवी अंतरमां गांठ्य पाडी । उखडे नहि केनी उखाडी ॥८॥ एम
करतां वीत्या कांइ दन । आव्युं संसारसंबंधि विघन ॥ एनो सुत
बापु नाम जेह । थयो मंद शरीरमां तेह ॥९॥ तेने देखिने तेनी
जनिता । करी अंतरमां अतिचिंता ॥ मारे पुत्र एकज छे एह ।
कोइ रीत्ये रहे एनी देह ॥१०॥ पछी तेसारु समरी देवी । सुत-
सारु अकळाणी एवी ॥ नावी देवी आव्या अविनाश । थयो कोटि
सूर्यनो प्रकाश ॥११॥ अतितेजतणो नहि पार । भेळा संत हजारो
हजार ॥ पछी एम बोल्या महाराज । आव्या बापुने तेडवा काज
॥१२॥ तेतुं कोटि उपाय जो करे । तोय तारो सुत न उगरे ॥
माटे भैरव भवानी भूत । समख जे राखे तारो सुत ॥१३॥ त्यारे
बोलिछे एम ते बाई । एनो भार नथी मारे कांइ ॥ पण जीव
जननीनो एवो । तेनो दोष मने नव्य देवो ॥१४॥ सुखे तेडिजाओ
मारो तन । हुंतो अतिशे छुं परसन ॥ एम कहिने जोडिया हाथ ।

त्यारे बोल्या संत हता साथ ॥१५॥ महाराज एने एक बाळ । तेने तेडि न जाउं दयाळ ॥ संसारिनेतो एटलुं सुख । सुत वित्त विना माने दुःख ॥१६॥ त्यारे एम बोल्या महाराज । नहि तेडिजाये एने आज ॥ एनी पाडोसण्यनो जे तन । तेने तेडिजाशुं कहे जीवन ॥१७॥ पछी तेहने तेडिने चाल्या । बहु लोकने दर्शन आल्यां ॥ दिठा सहुए प्रकटप्रमाण । थयुं सत्संगि कुसंगिने जाण ॥१८॥ एम प्रकट परचो दइ । चाल्या बिजा बाळकने लइ ॥ नहि छानुं ए प्रकट जाणो । कहे पर्चो थयो ए प्रमाणो ॥१९॥ कहे नानो जोडि जुग हाथ । धन्यधन्य दीनबंधु नाथ ॥ तमे दयानिधि छो दयाळ । दीनानाथ दीनप्रतिपाळ ॥२०॥ वळी वात कहुं एक सारी । हरि-जनने छे हितकारी ॥ एक द्विज बापु सरचरियो । तेणे समझिने सत्संग करियो ॥२१॥ जोइ साचि रीत्य संततणी । आवी प्रतीत पोताने घणी ॥ वळी सांभळि संतनी वात । तेणे भांगिछे मननी भ्रांत ॥२२॥ थयो सत्संगि स्वामिनो खरो । ब्रेप्रवाइ सिपाई आकरो ॥ झालि टेक मुवे नव्य मेले । शिर करमां लइने खेले ॥२३॥ निष्कपट मति अति घणी । कहुं वात हवे तेहतणी ॥ एनो सुत ते रामसेवक । थयो मांदो शरीरमां छेक ॥२४॥ आव्यो समो एने अंतकाळ । गरुडे चडि पधार्या दयाळ ॥ संगे संततणुं बहु वृंद । मुक्तानंद स्वामी नि-त्यानंद ॥२५॥ गोपाळानंद स्वामी छे साथ । जळ झारी भरी धरी हाथ ॥ नित्यानंदजि करे चमर । एम पधार्या श्याम सुंदर ॥२६॥ दिठा सत्संगि कुसंगि जने । आव्या बापुभाइने भुवने ॥ सहु आ-विने नामेछे शीश । कहे भले आव्या जगदीश ॥२७॥ त्यारे नाथ

कहे आव्या आज । तारा सुतने तेडवा काज ॥ त्यारे बापु कहे जोडि हाथ । सुखे तेडिजाओ मारा नाथ ॥२८॥ एना भाग्यतणो नहि पार। आव्या आ समे प्राणआधार ॥ एवां सुणि बापुनां वचन । कहे साधु सर्वे धन्यधन्य ॥२९॥ पछी संत जोडि कहे हाथ । आज मेलिजाओ एने नाथ ॥ त्यारे महाराज कहे घणुं सारुं । जाओ मान्युं ए वचन तमारुं ॥३०॥ पछी दर्शन दइ लोकने । चाल्या बापुनो टाळि शोकने ॥ दिठा सहुए प्रकट प्रमाणो । थयो पर्चो जन सहु जाणो ॥३१॥ कहुं एक दिवसनी वळी । तेडि जमवा मुनिमंडळी ॥ जम्या मुनि राखि नहि मणा । तोय वध्याछे मोदक घणा ॥३२॥ कहे बापु जम्या नहि संत । मारे वधियुं अन्न अत्यंत ॥ त्यारे बोल्याछे गोपाळस्वामी । भाइ अमे राखि नथी खामी ॥३३॥ एम करतां वध्युं हशे अन्न । जमशे कोइ हरिना जन ॥ त्यारे बापुने आव्यो विश्वास । हमणां आवशे कोइ हरिदास ॥३४॥ एम करतां आव्या जगदीश । संगे सांख्ययोगी दशविश ॥ कहे हरि होय त्यार अन्न । छे आ भुख्या करावो भोजन ॥३५॥ पछी बापुए जमाड्या तेह । करिति रुडि रसोइ जेह ॥ हवा पाळ्या ने प्रभुजि क्यांइ । जम्या अलौकिक अंगे त्यांइ ॥३६॥ एम आप्योछे परचो एह । वळी बिजो कहुं सुणो तेह ॥ आपी मूरति महाराजे एक। पूजि जळ लेवुं एवी टेक ॥३७॥ तेने अर्थे लाव्यो एक हार । धर्यो मूरतिने निरधार ॥ हार हळवो जोइ मूरति । नाख्यो फगावी अळगो अति ॥३८॥ पछी बोलिछे मूरति एम । हार हळवो चडावेछे केम ॥ बीजे बावरेछे बहु धन।

त्यांतो मोकळुं राखेछे मन ॥३९॥ त्यारे बापुए जोड्या छे हाथ। एतो भुल्य ओळखावी नाथ ॥ धन्य सामर्थि तमारी स्वामी। आज पर्चो पाम्यो हुं बहुनामी ॥४०॥ वळी एक दने गंगाबाई। बेठि मानसी पूजाने माटे ॥ तियां कर्योतो सुंदर थाळ । आव्या प्रकट जमवा दयाळ ॥४१॥ करी दातण ने दिधि चिरुं । जम्या जीवनजि धिरुधिरुं ॥ प्रभु प्रकट जमिया थाळ। चाल्या दर्शन दइ दयाळ ॥४२॥ वध्यां भोजन जमतां जेह । आपी प्रसादि सहु-ने तेह ॥ पाम्या प्रसादि प्रकट सहु । एवी वात हुं केटलि कहुं ॥४३॥ वळी एक दिने गंगाबाई । कहुं दिठुं जे समाधिमांइ ॥ थयां महाराजनां दरशन । मेळा दिठा बहु मुनिजन ॥४४॥ जागी समाधिमांहिथी ज्यारे । लिधां नाम सरवेनां त्यारे ॥ जेने नावडतुं नाम एक । तेणे लिधांछे नाम अनेक ॥४५॥ सहु सांमळी आश्चर्य पाम्यां । धन्य महाराज कहि शिश नाम्यां ॥ वळी एक दिवसनी वात । सहु सांभळज्यो ते साक्षात ॥४६॥ एनो सुत ते रामसेवक । भणतोतो गणपति अष्टक ॥ तेने महाराज सोंणामां आवी । गया कृष्णाष्टकने शिखावी ॥४७॥ जागि मनारे रामसेवक। कह्या कंठेथी अष्ट ते श्लोक ॥ सहु सांभळि आश्चर्य थयां । धन्य नाथ कहे सर्वे रह्यां ॥४८॥ मोटा सुभागी ए नरनार । पाम्या पर्चा ते एम अपार ॥ धन्यधन्य प्रभुनो प्रताप । आप्यां जनने सुख अमाप ॥४९॥ तेतो कहेे लख्ये नावे पार । कवि बहुबहु करे विचार ॥ जेजे आप्यांछे जनने सुख । कह्युं जातुं नथी तेतो मुख ॥५०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनि-

इतिश्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो ने पिस्तालिशमुं प्रकरणम् ॥१४५॥

पूर्वछायो—वळी शहेर वडोदरे । नकि भक्त नाथजि नाम ॥ तन धन भुवन आदि । आप्युं हरिने काम ॥१॥ काम क्रोध ने लोभ मोह । आवे नहि केदि अंग ॥ नकि नकोर निःसशे निश्चे । एवो जेनो सतसंग ॥२॥ तेनी तरुणी तेहज तेवी । अतिपवित्र छे एह ॥ समेटि प्रीत्य संसारथी । कर्यो श्रीहरिमां सनेह ॥३॥ अवधि पोत्ये आवियो । तेहना ते देहनो काळ ॥ आव्या तेडवा तेहने । दीनबंधु दीनदयाळ ॥४॥ चोपाइ—आव्या तेडवा तेने महाराज । संगे बहु लइ मुनिराज ॥ लाव्या सुंदर सारां विमान । तेडि चाल्या तेने भगवान ॥५॥ दिठुं सत्संगि कुसंगी सहुए । जोइ आश्चर्य मानियुं बहुए ॥ कहे आवुंतो न दिठुं क्यांइ । चालि विमाने वेशि आ बाइ ॥६॥ वळी वात कहुं एक सारी । तेना सुतनी छे सुखकारी ॥ तेने धारण थाय हमेश । करे प्रभुपासे ते प्रवेश ॥७॥ लावे प्रसादि नित्ये नवली । बोर साकर खारेक भली ॥ वळी श्रीमुखे जमेल जेह । लावे सोपारी तर्तनी तेह ॥८॥ एवी प्रसादि जे बहु पेर । आपे महाराज करिने महेर ॥ वळी एक दिवसे दयाळ । जम्या प्रकट आविने थाळ ॥९॥ वळी रायजि नामे छे जन । रहे नाथ भेळो भाइ तन ॥ तेना देहनो आवियो काळ । आव्या तेडवा दीनदयाळ ॥१०॥ त्यारे नाथजिए करी स्तुति । बोल्या त्यारे प्रभु प्राणपति ॥ नहि तेडिजाये एने अमे । छो एकला नाथभक्त तमे ॥११॥ पछी सहुने दरशन दिधां । एम काज नाथजिनां किधां ॥ आपे परचा

एम अत्यंत। कहेतां लखतां न आवे अंत ॥१२॥ वळी एक भक्तनी छे वात । संभळावुं सहुने साक्षात ॥ एक कणवि किशोरदास । तेनो सुत लखो नाम तास ॥१३॥ तेने समाधिनुं सुख अति । नित्य करे नाथपासे गति ॥ तेनो तात कहे पुछ्य हरिने । जमे थाळ जो महेर करीने ॥१४॥ पुछ्युं लखे पाडि तेनी हाज । कर्यो थाळ पछी हरिकाज ॥ आव्या जमवा श्याम सुजाण । प्रभु पोत्ये प्रकट प्रमाण ॥१५॥ जमि अर्ध लाडु थाळमांथी । पछी पधार्या प्रभुजि त्यांथी ॥ दिधां बहु जनने दरशन । निर्खि नाथने कहे धन्यधन्य ॥१६॥ वळी एक दिवसनी वात । कहे लखाने लखानी मात ॥ तारी समाधि साचितो गणुं । थाय द्रष्ण मने कृष्णतणुं ॥१७॥ त्यारे लखे समाधिमां जइ । एह वात महाराजने कहि ॥ त्यारे महाराज कहे घणुं सारुं । एवुं थाशे दर्शन अमारुं ॥१८॥ पछी मोरमुगट पीतांबर । वाता वांसळि श्याम सुंदर ॥ धरी सोळ वर्षनुं स्वरूप । अश्वे बेठा दिठाछे अनुप ॥१९॥ त्यारे डोशी कहे धन्यधन्य । थयुं प्रकट प्रभुनुं दर्शन ॥ आवी वात दिठि न सांमळी । अति अलौकिक मने मळी ॥२०॥ एह पर्चो अलौकिक थयो । वळी लखो समाधिमां गयो ॥ तियां वाले करी अतिवाल । दिधो देह लुइने रुमाल ॥२१॥ आप्यो समाधिमां अविनाशे । जाग्यो त्यारे रह्यो पोतापासे ॥ लाव्यो अलौकिक लोकमांइ । एथी पर्चो मोटो नहि कांइ ॥२२॥ वळी एक कुसंगिने काजे । मेल्या दूत लेवा जमराजे ॥ देखि लखे वात तेने कहि । मारी प्रोव्यमां पेसवुं नहि ॥२३॥ त्यारे जम बोल्या डारो दइ । जातुं वेश तारे घेर जइ ॥ त्यारे लखो के

नहिं देधुं लेवा । वहु जम दिठा में तुं जेवा ॥२४॥ एम कहिने व-धार्युं देह । मांड्या मारवा भाग्याछे तेह ॥ गियो मारतो जमपुरीमां । भाग्या बिजा जे रहेताता तेमां ॥२५॥ करी खालि ज्यारे जमपुरी । जमे हरिपासे राव करी ॥ कहे नाथ जाओ नहि मारे । कहेज्यो सहुने एने न विवारे ॥२६॥ एम लखे राख्यो कुसंगिने । जम भागिगया सहु विने ॥ वळी एक पीतांबर दास । लाव्यो जामफळ लखापास ॥२७॥ कहे जा तुं समाधिमां लइ । जमाडज्ये त्यां नाथने जइ ॥ लिधुं लखे दिधुं हरिहाथे । जमि अर्ध दिधुं पाछुं नाथे ॥२८॥ ते आपी पीतांबरने प्रसादि । दिधा पर्चा वहु एह आदि ॥ थया लखाने परचा लाखुं । एक जिभे हुं केटला भाखुं ॥२९॥ वळी भक्त भगवानदास । चाल्यो दर्शने दयाळु पास ॥ थया संघाति सुंदरश्याम । तेडिआव्या वरतालगाम ॥३०॥ हतो आनंद उत्सव तियां । अतिसुंदर दर्शन थयां ॥ पछी त्यांथी जेतलपुर गामे । कर्यो उत्सव सुंदरश्यामे ॥३१॥ तियां दिठांछे दर्शन करतां । प्रभु-मुखथकी फुल झरतां ॥ घडि उभे लगि एम रह्युं । नहि परोक्ष ए प्रत्यक्ष थयुं ॥३२॥ वळी कहि अंतरनी वात । जेम हति तेम ते साक्षात ॥ एक दिवस जमिया थाळ । सहु देखतां दीनदयाळ ॥३३॥ वळी आपी एकदि प्रसादि । सारी साकरनी रायजादि ॥ एवी अलौकिक वात चळी । थइ नोति दिठि जे सांभळी ॥३४॥ एक सत्संगी जगजीवन । करे स्वामिश्रीजिनुं भजन ॥ तेने वांक नाख्यो वण किधो । झालि वंधिखानामांहि दिधो ॥३५॥ कहे रुपैया लेशुं हजार । त्यारे काढशुं वेडिथी वहार ॥ एम डरावे दुष्ट अपार ।

आव्या ते समे प्राणआधार ॥३६॥ कहे दंड तुं दाम न आले। तने छोडावशुं अमे काल्ये॥ पछी विजे दाडे वेडि भागी। काव्यो दासने वार न लागी ॥३७॥ त्यारपछि मुवो एनो तात। आव्या तेडवां प्रभु साक्षात ॥ तेतो दिठा विजे बहु जने। निरखि नाथ मगन थया मने ॥३८॥ वळी एकदि जगजीवन। वेठा करवा हरिभजन ॥ दिठो तेजतणो चिन्ह भारी। जोइ थकित थयां नरनारी ॥३९॥ एम पाम्यो बहु चमतकार। कहेतां लखतां न आवे पार॥ वळी भक्त काछियो खुशाल। जेने वालासाथे घणि वाल ॥४०॥ तेनी सुता ते अमृतबाइ। गइ हरिपासे समाधिमांइ ॥ दिधा पेंडा त्यां हरिए हाथे। आप्यो हार जे पहेर्योतो नाथे ॥४१॥ वळी इक्षु जमेल मादळियां। सुंदर प्रसादिनां चोर मळियां ॥ एहआदि प्रसादि अनुप। तेतो रहे जाग्ये तदरुप ॥४२॥ जमे पोल्ये ने आपे विजाने। जाणी अलौकिक मुद माने ॥ एक काछियो वेचर वळी। तेनी वात कहुं ल्यो सांभळी ॥४३॥ जाय समाधिमां प्रभुपास। हरि राजि थाय देखि दास ॥ पछी आपे प्रसादि दयाळ। जाणी वेचरने नानो बाळ ॥४४॥ लिंबु मिठां जामफळ जेह। आपे पेंडा प्रसादिना तेह ॥ खाय पेंडा वखाणेछे बहु। देखे सत्संगी कुसंगी सहु ॥४५॥ कहे कुसंगी पारख्युं लहीए। त्यारे सामिजिने साचा कहीए ॥ एम कहिने लिधो बोलावी। वेश वेचरिया आंहि आवी ॥४६॥ तारां वस्त्र उतारिने लहीए। लाव्य प्रसादितो साचो कहीए ॥ पछी उतारिलियां अंबर। कहे समाधि हवे तुं कर्य ॥४७॥ पछी वेचरे समाधि करि। गयो जियां वेठाहता हरि ॥ पछी साधुं

जोइ हरि हशा । जोइ एनी दिगंबर दशा ॥४८॥ आप्या त्रण्य पेंडा तेहवारे । जागि देखाड्या सहुने त्यारे ॥ जोइने सहु आश्चर्य पाम्यां । धन्य स्वामी कहि शिश नाम्यां ॥४९॥ एम परचा अपरमपार । आपे अलबेलोजि आ चार ॥ तेणे वर्तेछे अति आनंद । कह्युं न जाय निष्कुळानंद ॥५०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो ने छेंतालिशमुं प्रकरणम् ॥ १४६ ॥

पूर्वछायो—वळी वडोदरे वाल्यमे । जेह कर्यां जननां काज ॥ सांभळज्यो संक्षेपशुं । जेहजेह कर्युं महाराज ॥१॥ सोनी कुळमां भक्त भलो । त्रिकमजि तेनुं नाम ॥ तेनो सुत दयाळजि । थाय धारणा देखे धाम ॥२॥ एक दिवस करी धारणा । गयो जियां हता जगदीश ॥ तियां हता बहु देवता । करे स्तवन क्रोड्य तेत्रिश ॥३॥ तेने महाराजे पुछियुं । तमे राजि हो सहु देव ॥ तो नरनारायण मूरति । पधराविए ततखेव ॥४॥ चोपाइ—त्यारे देव कहे बहु सारुं । घणुं गमतुंछे ए अमारुं ॥ आ भूमिना छे एज भूपति । तेनी क्यांय नथी जो मूरति ॥५॥ माटे जरुर करवुं ए काज । एम बोलियो सुरसमाज ॥ ते दयाळजि देखिने आव्यो । त्यांनी खबर ते आंहि लाव्यो ॥६॥ दिठा देवता समाधिमांइ । तेनां कह्यां नाम रूप आंइ ॥ पाम्या आश्चर्य सहु सांभळी । कहुं वात एनी एक वळी ॥७॥ त्रिकमजि कहे एनो तात । तुं सांभळजे दयाळजि वात ॥ माग्ये माळा तुं धारणामांहि । आपे नाथ तो लावज्ये आंहि ॥८॥ बोल्या इच्छाराम रणछोड । नाथ हाथनी माळानो कोड ॥ मळे श्र-

सादिनी क्यांथी माळ । माग्ये दिये दया करी धाळ ॥९॥ कहे लालदास रगनाथ । आले नाथ माळा तुजसाथ ॥ तो एथकी मोटि नहि वात । मळे अलौकि माळा साक्षात ॥१०॥ त्यारे बोलिया भगवानदास । नथी गउमुखी मुजपास ॥ क्यांथी मळे प्रसादीनी मने । मळेतो लाव्ये कहुंछुं तने ॥११॥ कहे वणारशि सुण्य धाळा । मारे नथी वेरखो ने माळा ॥ सहुने आपे नाथ दया करी । तो मागज्ये मारुं करगरी ॥१२॥ सुणि संदेशा एटला काने । पछी दयाळजि बेठो ध्याने ॥ गयो धारणामां प्रभुपास । अतिहेते बोल्या अविनाश ॥१३॥ शुंशुं लेवा आव्योछो तुं आज । माग्य आपीए कहे महाराज ॥ त्यारे धाळजि कहे सुणो नाथ । मागि माळा पट मुजसाथ ॥१४॥ एक वेरखो गउमुखी एक । आपो मनेतो वळी विशेक ॥ पछी आप्यां सघळां ए नाथे । जागि दयाळजि लाव्यो साथे ॥१५॥ जेणेजेणे मगाविति जेवी । दिधि सहुने माळाओ तेवी ॥ जाडि झिणि सुखव्य तुलसीनी । आपी गौमुखी एक नविनी ॥१६॥ सहु जोइने आश्चर्य पाम्यां । धन्य स्वामी कहि शिश नाम्यां ॥ भाइयो आतो वात मोटि कहीए । आथी पर्चो त्रिजो कियो लहीए ॥१७॥ वळी एक दिवस दयाळो । करी समाधि थयो सुखाळो ॥ आव्यो समाधि मांहिथी चार । लाव्यो जामफळ पांचवार ॥१८॥ क्यारे पांच क्यारे सातसात । लावे समाधिमांथी साक्षात ॥ आपी प्रसादी ने पोत्ये लिये । एम पर्चो नाथ बहु दिये ॥१९॥ त्यारपछि समाधिमां वळी । लाव्यो पांच पाकि केळा फळी ॥ त्यारपछि बरफि बहुवार । पेंडा पतासांनो नहि पार ॥२०॥ साकर

वळी श्रीफळ आदि । नित्य नवि लावे परसादि ॥ आणे अहो-निश अलौकि चीज । कहेतां लखतां न आवे तेज ॥२१॥ वळी एकदि दीनदयाळ । आवी प्रकट जमिया थाळ ॥ दिठा बहु जने बहुनामी । जमि पधार्या अंतरजामी ॥२२॥ एम परचा थायछे नित्य । धन्यधन्य ए भक्तनी प्रीत्य ॥ वळी वात कहुं मानो सत्य । एनुं चोराणुं माळा रजत ॥२३॥ तेतो चोरे संताड्युंछे अति । केने न जडे न पडे गति ॥ पछी घालजि धारणा करी । गयो तियां जियां हता हरि ॥२४॥ देखि घालने बोल्या महाराज । तारी गइ चीज आपुं आज ॥ पछी एज माळा एज रुपुं । लइ दयाळजि कर सोंप्युं ॥२५॥ जागि घालजिये तेह दिधुं । माळा रुपुं ओळखिने लिधुं ॥ जोइ आश्चर्य पामिया जन । सहु कहेवा लाग्या धन्यधन्य ॥२६॥ एवी अलौकिक रीत्य जोइ । माने भाग्य मोडुं सहु कोइ ॥ वळी वात कहुं एक विजि । जे वावरिछे सामर्थि श्रीजि ॥२७॥ एक सोनि वल्लभजि सारो । प्रेमिभक्त प्रभुजिने प्यारो ॥ राखे नियम अति हेतधारी । जमे अन्न जतने सुधारी ॥२८॥ पडि एकदि जंतुनी भ्रांत । गयुं सुख न रहि निरांत्य ॥ पछी एम विचारियुं मन । आजथकी लेवुं नहि अन्न ॥२९॥ तेने वीति गया बहु दन । तोय न थाय जम्यानुं मन ॥ करे भजन महाराजतणुं । तेणे रहे खुमारिमां घणुं ॥३०॥ पछी महाराजे मोकल्युं कहि । ए टेक तारे राखवि नहि ॥ जम्य अन्न तुं दन आजथी । मेली खावुं सिद्ध थावुं नथी ॥३१॥ कह्युं वचन ए ज्यारे श्रीमुख । त्यारे लागि वल्लभने भुख ॥ एवी सामर्थि नाथनी जोइ । कहे धन्यधन्य सहु कोइ ॥३२॥ एवी आश्चर्यकारी

छे वातुं । ते में लखतां नथी लखातुं ॥ वळी भक्त क्षत्री वखाणुं । नाम वजेसिंघ तेनुं जाणुं ॥३३॥ तेना तनमां आवियो ताव । थयो अन्नजळनो अभाव ॥ अति तावमां तवाणुं तन । तोय मुखे न मेले भजन ॥३४॥ पछी पधार्या प्राणआधार । कह्युं तावने निसरव बार ॥ त्यारे ताव निसर्यो तेवार । मूर्तिमान उभो आवी बार ॥३५॥ हति नाथ हाथे सारी छडी । मारी तावने त्रण्य ते घडी ॥ भाग्यो ताव पाडि काळि चीस । नाथ आवडि म करो रीस ॥३६॥ हवे एना तनमां न आवुं । आवुं तो चोर तमारो कावुं ॥ एम काढ्यो ताव जनमांथी । दइ दर्शन पधार्या त्यांथी ॥३७॥ वळी भक्त आदित ते कडियो । तेनेपण ताव तेम चडियो ॥ काढ्यो एमनो एम महाराजे । नाव्यो फरि गयो वाजोवाजे ॥३८॥ एम घडिघडि परचा जनने मळे ॥ करे रक्षा अनंत प्रकारे । हरेछे जनदुःख आ वारे ॥३९॥ एक भक्त वणिक वापुजि । थया सत्संगी कुसंग तजि ॥ साचा जाण्या सहजानंद स्वामी । बिजा जाण्या क्रोधी लोभी कामी ॥४०॥ एम जाणि कर्यो सतसंग । चड्यो अंगे न उतरे रंग ॥ करे हरिभजन हमेश । नहि निश्चयमां संशयलेश ॥४१॥ एक दिवसे दर्शनकाज । बहुबहु संभार्या महाराज ॥ आव्या नाथ अलौकिक रूपे । सुंदर घनश्यामस्वरूपे ॥४२॥ जोया वापुभाये बहुनामी । पधार्या प्रकट पोत्ये स्वामी ॥ पछी उठि लाग्यो प्रभु पाय । निरखि हर्ष हैयामां न माय ॥४३॥ जाण्युं पधार्या प्रकट प्रमाण । आवी मूर्ति न समझ्यो सुजाण ॥ दिधां दर्शन सहुने चोळावी । निरख्या नाथ नाळ घ्रुंदे आवी ॥४४॥ पछी लेवा-

गयो पूजासाज । त्यांतो चालिनिसर्या महाराज ॥ सहु जोइ थयांछे थकित । धन्यधन्य सत्संगिनी रीत्य ॥४५॥ आम दर्शन दीये दयाळ । एवुं सुण्युं नोतुं कोइ काळ ॥ आवा पर्चा आपे जियां हरि । नथी वात भिजि ए उपरी ॥४६॥ घणा थया थाशे अवतार । वाळ्यो आंक याले आणि वार ॥ आज आप्योछे जेजे आनंद । लखि नहि शके निष्कुळानंद ॥४७॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो ने सडतालिशमुं प्रकरणम् ॥१४७॥

पूर्वछायो—वळी वखाणुं वडोदरे । हरिजन मननुं हेत ॥ भावे भक्ति भलि करे । सोंपि तन मन धनसमेत ॥१॥ जोये न मळे जक्तमां । एह जेवां जन एक ॥ प्रीत्य जेनी प्रकट प्रभुमां । ग्रहि न मुके टेक ॥२॥ एवां जन अनेक छे । जेनां पुर्यां हरिए लाड ॥ तेनी कीर्ति लखवा । मारा चित्तमां घणि चाड ॥३॥ ब्राह्मण नागरी नात्यमां । एक मोंघिबाइ हरिजन ॥ अचळमति महाराजमां । करे भावे सहित भजन ॥४॥ चोपाइ—भजे भावे भरी भगवान । समझे हरिने सामर्थिवान ॥ थाय समाधि देखे श्रीहरि । अतिसुखी रहे सुखेकरी ॥५॥ एक दिवस धारणामांइ । गइ हता हरि पोत्ये त्यांइ ॥ कर्युं दर्शन दयाळतणुं । तेणे आप्युंछे आनंद घणुं ॥६॥ पछी मोंघिबाइ कहे महाराज । तमे नाथ छो राजाधिराज ॥ सर्वे अवतार तमेज धार्या । जुगोजुगमां जन उधार्या ॥७॥ केवो लिधो कृष्ण अवतार । केवां धर्यातां आयुध चार ॥ वळी अष्ट पटराणी जेह ।

जेना सुत सुभग छे तेह ॥८॥ एह सहित इन्द्रु दर्शन । दियो हे-प्रभु थइ प्रसन्न ॥ पछी हशि बोल्या हरिराय । जोइ जनमन अभि-प्राय ॥९॥ धर्युं कृष्णरूप सुखखाणी । संगे शोभे अष्ट पटराणी ॥ शंख चक्र गदा पद्म धरी । शोभे सुतसहित श्रीहरि ॥१०॥ एवां दिधां आविने दर्शन । जोइ जन थयांछे मगन ॥ दइ दर्शन पधार्यो नाथ । निरखि थकित थयो सौ साथ ॥११॥ कहे आश्चर्य वारता आतो । थयो परचो कह्यो नथी जातो ॥ वळी एक विजि एनी वात । सहु सांभळ्ज्यो ते साक्षात ॥१२॥ कर्यो महाराजने काजे थाळ । आवी जमिया दीनदयाळ ॥ जम्या पेंडा पतासां ने पाक । वडां भजियां सुंदर शाक ॥१३॥ जमी अर्ध वडुं आप्युं नाथे । लिधुं मोंघियाये हाथोहाथे ॥ आपी प्रसादि वेंचिने तेनी । वळी वात कहुं विजि एनी ॥१४॥ विजे दिवस बद्रिनां फळ । जेनां क्षिणां विज जाडां दळ ॥ ते आप्यांछे पोशभरी पोत्ये । एवां विजां मळे नहि गोत्ये ॥१५॥ एम पर्चा अपरमपार । आपे वालोजि वारम-वार ॥ हरिजनमां मोटेरां मुखी । अतिअलौकि सुखमां सुखी ॥१६॥ तेने घेर बाइयो हरिजन । नित्ये सुणे कथा कीरतन ॥ वेसे समा बाइयोनी मंडळी । करे वात प्रकटनी वळी ॥१७॥ हैये प्रीत्य ह-रिमांहि घणी । शुं कहीए मोख्यप वायोतणी ॥ तेने एक दिवस मोझार । थइ पुष्पनी वृष्टि अपार ॥१८॥ ते सतसंगिकुसंगि मळी । सौए विणिलिधां तेह वळी ॥ एम थयुं दिन दोय चार । एहादि नहि पर्चानो पार ॥१९॥ एवा परचा थाय अनंत । कहेतां लखतां न आवे अंत ॥ वळी एक कहुं विजि वात । सामर्थ श्रीहरिनी सा-

क्षात ॥२०॥ एक अंबाबाइ छे दक्षणी । करे भक्ति प्रभुजिनी घणी ॥ तेना देहनो आवियो अंत । आव्या तेडवा श्रीभगवंत ॥२१॥ लाव्या विमान ते लाखो लेखे । चाल्या तेडि जन सहु देखे ॥ सतसंगि कुसंगि सहुने । थयां दर्शन जन बहुने ॥२२॥ त्यारपछि एह अंबाबाइ । दिठां जने ते समाधिमांइ ॥ तेसाथे एम मोकल्युं कइ । एक एंधाणि सुंदर दइ ॥२३॥ शाम साडी पटारामां मेली । ते छे बिजि बाईने आपेली ॥ ए बात सर्वे साचि जो थाय । तो तमे संशे करशो मां कांय ॥२४॥ ते कह्युं आवी समाधिवाने । मान्युं सत्य सुणि सर्वे काने ॥ जेजे बात मोकलिति कइ । तेते सरवे साचिज थइ ॥२५॥ जोइ आश्चर्य पामियां जन । सहु कहेवा लाग्यां धन्यधन्य ॥ वळी वात अनुपम एक । कहुं सामर्थि हरिनी विशेक ॥२६॥ एक हरिजन द्विजमांइ । तेनुं नाम छे जमुनांबाइ ॥ हरिभक्त अति हेतवान । धरे प्रकट प्रभुनुं ध्यान ॥२७॥ तेनुं हेत जोइने दयाळ । नित्ये जमे भोजननो थाळ ॥ सारां पहेरि पीतांबर श्याम । दिये दर्शन सुखना धाम ॥२८॥ वळी भूत भविष्यनुं भाखे । होय थावानुं ते कहि दाखे ॥ थाय साचुं ए सर्वेज ज्यारे । पामे आश्चर्य सहु जन त्यारे ॥२९॥ एम जमुनांवाईने घेर । आवे नित्य हरि करि महेर ॥ एक सोनिबाई हरिजन । नाम पारवती ते पावन ॥३०॥ जेने हेत अति हरिमांइ । बिजे प्रीत्य नहि जेने क्यांइ ॥ तेना घरमां कुसंग घणो । करे द्वेष सहु बाईतणो ॥३१॥ सतसंगमां जावा न आपे । कहि वांकां वचन संतापे ॥ सुणि सर्वे बोले नहि बाई । करे भजन बेठि घरमांई ॥३२॥ तेनी प्रीत्ये ताण्या

भगवान । दिये नित्ये ते दर्शनदान ॥ जमे थाळ दयाळ आविने । दिये प्रसादि सारी लाविने ॥३३॥ कोइ दिवस एवो न जाय । जे नावे नाथजि घरमांय ॥ एम पार्वतीबाइने घेर । नित्य करे हरी लीलालेर ॥३४॥ एम लाड पाळे हरिजननां । करे गमतां काज जनमननां ॥ एम पर्चा आपे अविनाश । धन्य हरिजन हरिदास ॥३५॥ वळी एक दिन आव्या हरि । तेने जमाड्या भजियां करि ॥ अतिप्रेममां टेव न रहि । आप्यां भजियां काचेरां लहि ॥३६॥ जमि पधार्या जगजीवन । बाइ मोंघिबाईने भुवन ॥ कहे आज पारवती हाथ । काचां भजियां जम्या कहे नाथ ॥३७॥ एवी वात अलौकिक जेह । जाणि जन मगन रहे तेह ॥ सर्वे जाणो ए प्रकट प्रमाण । रखे स्वम समझो सुजाण ॥३८॥ वळी एक तंबोळि ते मांइ । नाम तेनुं छे जमुनांबाइ ॥ तेने धारणा थाय हमेश । करे प्रभुपासे ते प्रवेश ॥३९॥ समाधिमां करे हरिसेवा । नित्य जमाडे मिठाइ मेवा ॥ तेनी वात जाणि जन बिजे । सुणि पापियां न परतिजे ॥४०॥ कहे ए वात सर्वे छे खोटी । मुखस्वादनी करोछो मोटी ॥ ज्यारे नजरे देखिये अमे । त्यारे मानिये जे कहो तमे ॥४१॥ करो तमारे घेर भोजन । भाणे बेशि जमे भगवन ॥ जेजे भोजन धरिये थाळे । थाय ओछुं तेमां तेहकाले ॥४२॥ ते अमारी आंख्ये जो देखिये । तो सहु वारता साचि लेखिये ॥ एवुं सुणि हरिजन बाइ । कर्यो थाळ पोत्ये घरमांइ ॥४३॥ थयो सुंदर थाळ तैयार । प्रीत्ये जमिया प्राणआधार ॥ जमि पधार्या जीवन ज्यारे । फूलहार देतागया त्यारे ॥४४॥ जेजे भोजने भर्योतो थाळ । थयुं अर्धुं जमिया दयाळ ॥ दि-

ठो फुलनो प्रकट हार। जोइ थकित थयां नरनार ॥४५॥ कहे आ वात सरवे साची। जाणो सत्य नथी कांइ काची ॥ जोने हार सारु नरसइ। कर्या कालावाला जने कइ ॥४६॥ एवा हजारो आपेछे हार। वालो भक्तने वारमवार ॥ आज वावरेछे जे सामर्थि। एवी कोइदि वावरी नथी ॥४७॥ धन्यधन्य आजनो प्रताप। कवि क्रोड्ये थाय नहि थाप ॥ वळी करिछे जननी साय। ते निष्कुळानंदे न लखाय ॥४८॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्य-निष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो ने अडतालिशमुं प्रकरणम् ॥१४८॥

पूर्वछायो—वळी परचा वडोदरे। जे पुर्या जगजीवन ॥ अति अनुपम वारता। कहुं सांभळज्यो सहु जन ॥१॥ सत्संगिनी जे श्रीहरि। आ समे करेछे सहाय ॥ अतिसामर्थि हरि वावरे। ते नावे लख्या मांय ॥२॥ पण गुण गातां गोविंदना। नथी आवती मने आळस ॥ श्रवण दइ सहु सांभळो। कहुं हरिजनना जश ॥३॥ भक्त एक भाविक छे। खरा ते सतरिमांई ॥ दुर्वळदास दयाळनां। नाम तेनुं शामबाई ॥४॥ चोपाइ—कहुं तेहतणि हवे वात। करे भजन बाई दिनरात्य ॥ रहे धारणामां आठु जाम। करतां थाय नहि घरकाम ॥५॥ ज्यारे आवे समाधिथी बाख। करे भोजन पान तेवार ॥ एह देह रेवानो उपाय। करे भोजन हरिइच्छाय ॥६॥ पण एम थयुं एक दन। कोण आपशे वस्त्र ने अन्न ॥ एवी चिंता करि चित्तमांई। वेठि समाधिमां शामबाई ॥७॥ करी धारणा जागिछे ज्यारे। दिठुं सुंदर भोजन त्यारे ॥

सारा मोटा रोटा रुडी दाळ । मुख आगे मेलिगया थाल ॥८॥ एम हमेश हरि ए रीत्ये । आपे भोजन बाईने नित्ये ॥ एक दिन मण लोट लइ । शाक वृंताकनुं गया दइ ॥९॥ वळी पूजवा चरणारविंद । आपिगया स्वामिसहजानंद ॥ वळी वस्त्र दिठां फाटां अंग । आप्यां नवीन सारां सोरंग ॥१०॥ सर्वे आप्युं ए समाधि मांइ । लावि प्रकटप्रमाण ते आंइ ॥ दिठां पगलां ने पट नवां । जोइ जन ते आश्चर्य हवां ॥११॥ एम हरिजननी चिंता जेह । नित्यप्रत्ये हरे हरि तेह ॥ वळी जन एक जिविबाई । काशु भक्त छे कणबिमांई ॥१२॥ तेनो प्रेम जोइ भगवान । आपे अहोनिश दर्शनदान ॥ केदि आपिजायछे प्रसादि । पुष्प हार शरकरा आदि ॥१३॥ वळी एकदि आव्या महाराज । कहे भुख्याछीए अमे आज ॥ होय तैयारतो आप्य अन्न । नहितो जाशुं बिजाने भुवन ॥१४॥ पछी काशु करीती कोदरी । जम्या भूधर ते भावकरी ॥ वळी बिजेदि रोटली भाजि । करी राखिति तैयार ताजि ॥१५॥ आवि जम्या तेह अविनाश । पुरी जनना मननी आश ॥ सहु जाणे एम साक्षात । नथी स्वप्नसमाधिनी वात ॥१६॥ जोइ जन थयांछे थकित । कहे धन्य बाई तारी प्रीत्य ॥ वळी हरिजन कहुं एक । नाम उमैयाबाई वणिक ॥१७॥ तेना घरमां कुसंग भारी । सतसंगमां आवतां वारी ॥ हरिजनमां जावा न आपे । जायतो सहु मळी संतापे ॥१८॥ तेने वीतिगया त्रण दन । बाईये लिधुं नहि जळ अन्न ॥ पछी आविया दीनदयाळ । लाव्या भोजननो भरि थाळ ॥१९॥ रुडो रस ने रोटली ताजि । भेळि रसमां साकर झाझि ॥ तेह जमाडि गया

जीवन । वळी दिधां अलौकि दर्शन ॥२०॥ करीं अलौकिक एह काज । पछी त्यांथी पधार्या महाराज ॥ वळी क्षत्रिकुळे एक बाई। नित्य वेसति धारणामांई ॥२१॥ तेनी सुता प्रेमबाई कहिए । वेसे पासे ते देखादेखिए ॥ तेनो भाव जोइ भगवान । दिधां प्रकट दर्शनदान ॥२२॥ देखी पांच वरपनुं बाळ । अतिहेते बोलावे द-याळ ॥ पछी कंठेथी हार उतारी । दिधो बाईने देव मुरारी ॥२३॥ वळीं गजरा बांधि वे हाथ । आपी प्रसादि पधार्या नाथ ॥ तेह हार ने गजरा जेह । दिठा प्रकट सहु जने तेह ॥२४॥ जोइ आश्चर्य पामियां जन । पछी पुछ्युं कहि धन्य धन्य ॥ कह्युं हार गजरा आ क्यांथी । कहे बाई लावि ध्यानमांथी ॥२५॥ दिधा हरि करि मने दया । आप्या ब्रह्ममोहोले लावि इयां ॥ त्यारे सहु कहे ध-न्यधन्य । पामी पर्चा तुं मानज्ये मन ॥२६॥ एम जनने जग-जीवन । आपे महासुख करे मगन ॥ वळी हरिजन कहुं एक । नाम लक्ष्मीबाई वणिक ॥२७॥ नकि सतसंगी निरधार । प्रभु प्रकटमां जेने प्यार ॥ अतिहेत प्रीत्य हरिमांइ । प्रभु विना गमे नहि कांइ ॥२८॥ तेनुं हेत जोइ हरिराय । पळ एक अळगा न थाय ॥ जेजे कहे तेते करे नाथ । सदा प्रेमे रहे प्रेमिसाथ ॥२९॥ आपीजाय अलौकि प्रसादि । जेने इच्छे भव ब्रह्मा आदि ॥ आपे सुंदर जमेल थाळ । आवी प्रकट पोत्ये दयाळ ॥३०॥ आपे सोपारी एलची पान । काथो चुनो लविंग निदान ॥ एह आदि मुखवास जेह । आपे नित्य प्रत्ये हरि तेह ॥३१॥ वळी दीनबंधु एक दिन । आप्यां वस्त्र अनुप नवीन ॥ अन्न वस्त्र आदि जोइए जेह । आपे

हरि दया करी तेह ॥३२॥ आपे समाधिमां अविनाश । जागे त्यां रहे पोतानी पास ॥ अलौकिक जे वस्तु अनुप । आवे आ लोकमां तद्-रुप ॥३३॥ सहु देखिने करे विचार । धन्य स्वामी समर्थ अपार ॥ आवी रीत्य दिठि नहि क्यांइ । जेवी रीत्य छे सत्संगमांइ ॥३४॥ धन्य प्रभु धन्य अवतार । पुर्या परचानो नहि पार ॥ आज जननां करोछो काज । एवां न कर्यां केदि महाराज ॥३५॥ एक वारता सांभळो वळी । सहु थकित थाशो सांभळी ॥ एक भक्त ढुंढुंवा दक्षणी । करे भक्ति महाराजनी घणी ॥३६॥ तेनी सुता ते म-थुरांबाई । अतिसुखी रहे समाधिमांई ॥ हरिपासे ते हमेश जाय । नित्य दर्शन नाथनां थाय ॥३७॥ ज्यारे आवे समाधिथी वार । करे वारता मोटि अपार ॥ तेतो सांभळी सरवे जन । अति मनाणुं आश्चर्य मन ॥३८॥ पछी कह्युं नरेशने जइ । सुणि वात जाति नथी कइ ॥ एक पांच वरषनी बाई । शि कहिए एहनी मोटाई ॥३९॥ महासामर्थिवान साक्षात । जइ सांभळो ने एनी वात ॥ त्यारे राजा कहे बुद्धिवान । जइ जोइ आवो एनुं ज्ञान ॥४०॥ आव्या डाह्या शियाणा त्यां मळी । बाई मुखनी वात सांभळी ॥ थया थकित न श-क्या बोली । हतुं पुछवुं ते गया भुली ॥४१॥ पछी कहि राजाने ए वात । एतो देव दिसेछे साक्षात ॥ एनी सामर्थि सर्वे ते जोइ । बोल्या स्वामी विजुं नहि कोइ ॥४२॥ अमे पूरण परचो पामी । आव्या आंहि अमे शिश नामी ॥ एम देखाड्यो चमतकार । वळी कहुं थयुं विजिवार ॥४३॥ एक वणिक बाई अबुज । नहि संत असंतनी सुज ॥ मळ्या गुरु गाफल गमार । तेनो पढ्यो अं-

तरमां भार ॥४४॥ तेने वहिगयां वर्ष विश । नाव्युं अंतरमां सुख लेश ॥ पछी मथुरांबाईने मळी। कहि पोतानी वात सघळी ॥४५॥ विश वर्ष वैष्णवमां रहि । करी वात न कर्यानी कहि ॥ कर्युं सर्वे में कल्याण काज । शांति न वळि न टळी दाझ ॥४६॥ हवे जेम कहो तेम करुं । जो हुं संसारसागर तरुं ॥ त्यारे बोलियां मथुरांबाई । काल्य वहेली आवज्ये तुं आंई ॥४७॥ पछी आवी बाई बिजे दन । तेने बेसारी करवा भजन ॥ थइ धारणा ने दिठुं धाम । जेनुं गोलोक कहेवाय नाम ॥४८॥ दिठां गोप गोपी गायो घणी । दिठि शोभा विरजा वनतणी ॥ दिठा कृष्ण राधा बहु राणी । तेनी सखियो ते न जाय गणी ॥४९॥ एहआदि जोयुं सर्वे धाम । जोइ पोतिछे हैयानी हाम ॥ पछी आवि कहि वात एह । सुणि सर्वे जने मळि तेह ॥५०॥ कहे थइ कृतारथ आज । करी महेर मने श्रीमहाराज ॥ हुंतो पामिछुं परचो मोटो । सत्य स्वामी बिजो मत खोटो ॥५१॥ एम पुरे परचा हमेश । लखि न शके गुण गणेश ॥ कहि वात वडोदरातणी । नथी एटली निजि छे घणी ॥५२॥ नथी किधो में बहु विस्तार । कहि लाखमागनी लगार ॥ आज साथ करेछे श्रीहरि । तेतो वात जाति नथी करी ॥५३॥ जेजे समरेछे सहजानंद । तेतो पामेछे अखंड आनंद ॥ तेनो तोल माप नव्य थाय । ते केम निष्कुळानंदे लखाय ॥५४॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो ने ओगणपचाशमुं प्रकरणम् ॥१४९॥

पूर्वछायो—कहुं देश कानममां । एक इटोलुं गाम ॥ भक्त भला कणबि कुळे । जाणो जिजिभाइ नाम ॥१॥ सतसंगमां शिरोमणि । वळी हरिमां घणुं हेत ॥ अचळ कियो आशरो । सौंपि तनमन धनसमेत ॥२॥ आयुष सुखे आवियो । भाइ एना देहनो अंत ॥ तेने आव्या तेडवा । निजभक्त जाणि भगवंत ॥३॥ निजसखा बहु संत साथे । मोटामोटा मुनिराज ॥ सुवर्णमय रथमांइ । वेशि पधार्या महाराज ॥४॥ चोपाइ—आव्या अर्ध रात्ये अविनाश । थयो गाममां बहु प्रकाश ॥ एक द्विजभक्त बापुभाइ । छोड्यो रथ तेना फळिमांइ ॥५॥ जागि लागिया बापुजि पाय । निरखि नाथने तृप्त न थाय ॥ कहे थयो कृतारथ आज । तमे घेर पधार्या महाराज ॥६॥ हवे रहो राजि थइ नाथ । एम कहे उभो जोडि हाथ ॥ पछी बोलिया श्रीमहाराज । अमे आव्या जिजिभाइ काज ॥७॥ एने तेडिजाशुं आज अमे । सत्य मानो बापुभाइ तमे ॥ त्यारे बोल्या बापुभाइ एम । एने मेलिजाओ कहीए केम ॥८॥ पण सत्संगमां एह जेवा । बिजा नथी शिरोमण्य देवा ॥ त्यारे नाथ कहे नहि लैये । लेशुं एना बळधने तैये ॥९॥ त्यारे बोल्या बापु हरिजन । प्रभु एवुं शियुं एनुं पुन्य ॥ त्यारे श्रीहरि कहे संतअर्थे । जुत्योतो ए रसोइने रथे ॥१०॥ माटे लइजाशुं एने आज । एम कहि पधार्या महाराज ॥ पछी बापुभाइ तेह पळे । गयो जिजिभाइने पासळे ॥११॥ कहे हमणां पधार्याता नाथ । बहु संत हता हरिसाथ ॥ तेतो तेड्या आव्याता तमने । पण राखिगया कह्युं अमने ॥१२॥ पण ए वात साचितो मळे । जाये बळध तमारा पासळे ॥ पछी करी दिनो

जोयुं जइ । त्यांतो वळधियाना प्राण नइ ॥१३॥ पछी सहुने तेडि करी वात । जे दिठिति नजरे साक्षात ॥ तेह सांभळी आश्चर्य पाम्यां । धन्य स्वामी कहि शिश नाम्यां ॥१४॥ कहे परचो थयोछे आ भारी । एम कहेवा लाग्यां नरनारी ॥ वळी वात विजि एक कहुं । तमे सांभळ्यो जन सहु ॥१५॥ कानममां मांगरोळ गामे । कणवि भक्त त्यां वेचर नामे ॥ करे खेती ते निर्वाह काज । मुखे भजे स्वामी श्रीमहाराज ॥१६॥ पाळे व्रत प्रतिमामां प्रीत । खेतिवाडीमां न वेसे चित्त ॥ त्यारे सरकारे कह्युं बोलावी । भस्त्र रुपैया अमने लावी ॥१७॥ एम कहिने वेसार्यो तर्त । आपे क्यांथी गांठे नहि गर्थ ॥ वेठां वीतिगया वेउ दन । लेवादिधुं नहि जळ अन्न ॥१८॥ त्यारे वेचरे कर्यो विचार । प्रभु केम उतारशो पार ॥ मारेतो बळ एक तमारुं । विजो नथी तम विना वारुं ॥१९॥ एम कहेतां पधार्या महाराज । निजजन छोडाववा काज ॥ देखि दुष्ट गया दले डरी । मांगि वेडि तेडिचाल्या हरि ॥२०॥ लइ सर्वे एनो जे समाज । पहोचाड्यो जियां विजाउं राज ॥ सरवे जरुमारी रह्या जोइ । केड्ये आविशक्या नहि कोइ ॥२१॥ एम करी अलौकिक काज । पछी पधार्या त्यांथी महाराज ॥ वळी वात कहुं एक सारी । सुणो सर्वे छे चमतकारी ॥२२॥ एक कानमे कराली गाम । वहु भक्त वसे एह ठाम ॥ अतिहेत श्रीत्यनो नहि पार । एवा हरिजन नरनारय ॥२३॥ तियां परचा थयाछे वहु । लखुं केटला केटला कहु ॥ अंतकाळे तजे जन तन । आवे तेडवा श्रीभगवन ॥२४॥ रथ वेल्य विमान ने वाजि । वेशिजाय तेपर थइ राजि ॥ एवा परचा था-

यछे लाखुं । तेतो केटलाक कहि दाखुं ॥२५॥ पण कहुं वात एक मळी । सर्वे जन लेज्यो ते सांभळी ॥ एक पाटिदार नानोभाइ । थया दुःखी मंदवाडमांइ ॥२६॥ तज्युं खावुं पिवुं जळ अन्न । तेने वीति गया बहु दन ॥ जेजे जोवा आवे जन पास । तेने नहि एना जीव्यानी आश ॥२७॥ पछी एक दाडे एम थयुं । नाडी प्राणादि कांइ न रह्युं ॥ पछी संबंधि सर्वे त्यां मळी । काढो काढो कहे वळि वळी ॥२८॥ थयां तैयार लइ समाज । त्यारे पधार्या श्रीमहाराज ॥ लाव्या रथ वेल्य ने विमान । आव्या संत भेळा भगवान ॥२९॥ सहु जनने दर्शन थयां । कोइ दर्शन विना न रह्यां ॥ जोइ जन थयांछे मगन । कहे भले आव्या भगवन ॥३०॥ त्यारे बोलिया श्रीमहाराज । अमे आव्या नानाभाइ काज ॥ तेने तेडि लइ जावाता साथ । पण मेलिजाशुं कहे नाथ ॥३१॥ पछी नानाने कहे महाराज । तने तेडि नहि जाइए आज ॥ माटे अन्न जळ हवे लेज्ये । सुखे स्वामिनारायण कहेज्ये ॥३२॥ एम कहि चाल्या भगवन । जगजीवन जीवाडी जन ॥ जोइ आश्चर्य पामियां सहु । कहे वात आतो मोटि बहु ॥३३॥ आथी पर्चो बिजो शियो कहीए । सहु विचारि जुवोने हैये ॥ वळी वात कहुं बिजि एक । सुणो सामर्थि हरिनी विशेक ॥३४॥ एक भक्त छे जेठियो बाळ । तेना देहनो आवियो काळ ॥ थयो मांदो ने न बोले मुख । तेने जोइने कहे विमुख ॥३५॥ कहे आनेतो वळग्युं झोड । शुं जोइ रह्या करोने ध्रोड ॥ त्यारे बोलियोछे एनो तात । एवी करशो मां कोइ वात ॥३६॥ मरे जीवे तेनुं नहि कांय । पण भुवापासे न जवाय ॥ धार्यो हरिनुं गमतुं

हशे । तेनो शिदने करवो संशे ॥३७॥ एह वात सुणि नहि कान । त्यांतो पधारिया भगवान ॥ एक बाइ हति हरिजन । दिधां आवि तेने दरशन ॥३८॥ बाइ पाय लागि जोडि हाथ । कहे क्यांथी पधारिया नाथ ॥ कहे नाथ आव्या अमे आज । जेठियाने तेडवाने काज ॥३९॥ पण मेलि जाशुं आज एने । कहेज्ये वात जइने तुं तेने ॥ तेनुं आपिए तने एधाण । आप्युं कुंकुम अलौकि जाण्य ॥४०॥ करज्ये चांदलो आनो तुं जइ । स्वामिनारायण नाम लइ ॥ बेठो थइने बोलशे बाळ । एम कहिने चाल्यां दयाळ ॥४१॥ पछी बाइ आवी तेने पास । कह्युं आव्या हता अविनाश ॥ आप्युं कुंकुम चांदलो करवा । कह्युं नथी जेठियाने मरवा ॥४२॥ प्रभु पधार्या हता साक्षात । कहि सरवे सुजने वात ॥ सहु सांभळि थकित थयां । धंन्यधन्य प्रभु कहे रह्यां ॥४३॥ दिठुं कुंकुम अलौकि एह । थयो तर्त बेठो जेठो तेह ॥ मळि वात कहि हरिजने । थयो पर्चो ए मानियुं मने ॥४४॥ वळी एक वारता अनुप । सहु सांभळज्यो सुखरूप ॥ एह देशमांये रणुगाम । त्यां जोगी प्रभातगर नाम ॥४५॥ सहु जाणे ए मोटो छे सिद्ध । राजा प्रजामांहि ते प्रसिद्ध ॥ तेणे सुणि संतनी वारता । जाण्या स्वामिने कल्याण करता ॥४६॥ पछी तजि संन्यासिनी रीत्य । करी प्रकट प्रभुजीशुं प्रीत्य ॥ एम करतां वीत्या बहु दन । अवध्ये त्यारथ्या तजवा तन ॥४७॥ त्यारे तेडवा आव्या महाराज । लाव्या बहु विमान बावाकाज ॥ आवी कंठमां आरोप्यो हार । आप्यो तोरो कह्युं थाओ त्यार ॥४८॥ पछी बावोजि बेठा विमान । तेडि चाल्या पोत्ये भगवान ॥ आप्यो हतो हार तोरो

जेह । रह्यो प्रकट कोटमां तेह ॥४९॥ सहु देखिने पाम्या आश्चर्ज। कहे जुओ आ तोरो ने स्रज ॥ आतो अलौकिक वात बहु । एम कहे जन मळी सहु ॥५०॥ आतो प्रताप महाराजतणो । स्वामी सहजानंदजिनो घणो ॥ एम परचा बहुबहु थाय । ते निष्कुळानंदे न लखाय ॥५१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो ने पचाशमुं प्रकरणम् ॥१५०॥

पूर्वछायो—वळी परचा वर्णवी । कहुं कानम देशना कांय॥ धन्यधन्य एह भक्तने । जेनी श्रीहरिए करी साय ॥१॥ एक उतराद गाममां । कहीए कणवि साकर बाइ ॥ हरिजन अतिहेत हैये । प्रीत्य घणी प्रभुमांइ ॥२॥ तेना देहनो आवियो । वळी अवधि पोत्ये अंत ॥ च्यार दिवस मोरथी । आव्या पोत्ये भगवंत ॥३॥ आवी कह्युं एह बाईने । तुं करव हरिनुं भजन ॥ आजथकी दन चारमां । छुटशे तारुं तन ॥४॥ चोपाइ—पछी मानी वाल्हानुं वचन । बाइ बेठि करवा भजन ॥ समरे स्वामिने श्वासउश्वास । थइ जक्तसुखथी उदास ॥५॥ एम करतां वीत्या दन चार । आव्या तेडना प्राणआधार ॥ एनी भक्तिजि नाम केशव । आव्या घनश्याम तेने घेर ॥६॥ आव्या पोत्ये प्रकटप्रमाण । सुखसागर श्याम सुजाण ॥ दिधां बहु जनने दर्शन । निर्खि बाइ थइ छे मगन ॥७॥ कहे धन्यधन्य मारा नाथ । आज अमने कर्यां सनाथ ॥ घणे दाडे पधार्याछो घेर । मुज रंकपर करी महेर ॥८॥ एम कहिने आप्यां आसन । कर्यां भात्यभात्यनां भोजन ॥ पछी नाथ जम्या तेने घेर । करी मनमोहनजिए

महेर ॥९॥ जमि उठ्या आप्यो मुखवास। पछी हाथ जोडि कहे दास ॥ आज आव्यानुं कारण कहीये । सुणि बोल्या स्वामिजि तैये ॥१०॥ तारी काकी साकरबाई नामे। तेने तेडिजाशुं निजधामे ॥ आव्या ए सारु बेसिने वाजि। तेडिजातां तुं राजि कुराजि ॥११॥ त्यारे बोलीछे केशरबाई। एह जीवनी धन्य कमाइ ॥ जेने तेडवा आव्याछो तमे। शिदने कुराजि थाये अमे ॥१२॥ एवुं सांभळि बोल्या महाराज। नहि तेडिजाये एने आज ॥ पण चार दन मोख आवी। एने तेड्यानुं ग्याता ठरावी ॥१३॥ तेने कहेज्ये तुं जइ वचन। कैये नहि छुटे तारुं तन ॥ एम कहि पधार्या महाराज। करी अलौकि एटलुं काज ॥१४॥ वळी वात कहुं एक सारी। हरिजन लेज्यो हैये धारी ॥ कानमदेशमां केलोद गाम। तियां शेख वलिभाइ नाम ॥१५॥ साचा संतनी वात सांभळी। गइ असत्य आसता टळी ॥ साचा जाण्या सद्गुरु स्वामी। बिजा जणाणा खरा हरामी ॥१६॥ पीर फकीर मलां मलंग। तेने तजि कर्यो सतसंग ॥ पछी सहुए कर्यो ए विचार। कर्या वलिभाइ नात्य बार ॥१७॥ तेने वीतिगयां वर्ष चार। नहि वलिने संशय लगार ॥ भलो भक्त जक्त नहि जेने। स्वामी विना माने नहि केने ॥१८॥ भजे प्रभु प्रकट प्रमाण। सहु उपर रहि सुजाण ॥ एम करतां हरिभजन। तेने वीतिगया बहु दन ॥१९॥ पहोति अवधि देहनी ज्यारे। आव्या तेडवा महाराज त्यारे ॥ लाव्या रथ वेल्य ने विमान। आपे अश्वे बेशि भगवान ॥२०॥ आवी वाडीमां उतर्या नाथ। बहु सखा छे पोताने साथ ॥ दिठुं वाडीवाळे ते प्रसिद्ध। रथ वेल्य वि-

मान बहुविद्ध ॥२१॥ घणां घोडां बळध अपार । बोल्यो रखवाळो तेहवार ॥ मारी खेती आ जाशे खवाइ । अमारे छे आटली जीवाइ ॥२२॥ त्यारे बोलिया दीनदयाळ । चिंता म करव तुं रखवाळ ॥ आ बळध ने घोडां अमारां । तारी खेतिनां नहि खानारां ॥२३॥ अमे आव्या छीए आंहि आज । वलिभाइने तेडवा काज ॥ एम एने कहि अविनाश । पछी आव्या वलिभाइ पास ॥२४॥ थयां वलिभाइने दर्शन । लाग्यो पाय कहे धन्यधन्य ॥ मारे हतो भरुंसो तमारो । जाणुं जरूर नहि विसारो ॥२५॥ त्यारे नाथ कहे अमे आज । आव्या तमने तेडवा काज ॥ एवुं सुण्युं वालानुं वचन । चाल्या वलिभाइ तजि तन ॥२६॥ दिठा सतसंगी कुसंगी सहुए । मान्युं आश्चर्य मनमां बहुए ॥ कहे धन्यधन्य सतसंग । जिति गया वलिभाइ जंग ॥२७॥ थयो परचो प्रकटप्रमाण । नहि माने मूरख अजाण ॥ एम कहि रह्यां नरनारी । जोइ सामर्थि स्वामिनी भारी ॥२८॥ वळी सुरत शहेरनी वात । कहुं सहु सांभळो विख्यात ॥ तियां रहे बहु हरिजन । करे स्वामी श्रीजिनुं भजन ॥२९॥ पुरे परचा नित्यप्रत्ये नाथ । तेणे मगन रहे सहु साथ ॥ एवुं समझे नहि कोइ जन । प्रभु आव्या विना छुटे तन ॥३०॥ रथ वेल्य वाजि ने विमान । लावे अंतसमे भगवान ॥ आवे तेडवा जनने नाथ । मागि शिख जाय हरिसाथ ॥३१॥ एवो सहुने मने विश्वास । तन तजि जाशुं प्रभुपास ॥ पण एक वात छे नवीन । कहुं सांभळो जन प्रवीन ॥३२॥ एक पारशि अरदेशरजि । तेने सत्संगनी रीत्य रजि ॥ साचा जाण्या सहजानंदस्वामी । विजा

जणाणा लोमी हरामी ॥३३॥ जोया जोगी जंगम संन्यासी । तपी त्यागी वैरागी उदासी ॥ पीर फकीर मलां मलंगी । दिठां शेख भेख बहुरंगी ॥३४॥ कण वण रह्या कुकशा ग्रहि । एवा दिठा जगतमां कहि ॥ जोइ लिधुं सर्वनुं ते सार । जाण्या भुलेल भूमिनो भार ॥३५॥ ज्यारे सांभळि स्वामिनी वात । त्यारे मनमां पाम्यो निरांत ॥ पछी अतिशे विश्वास आव्यो । तेडि स्वामिने शहेरमां लाव्यो ॥३६॥ अतिआदरे पधराव्या नाथ । हता मुनि पंच शत साथ ॥ करी पूजा घेर पधरावी । सारी सेवा करी मनभावी ॥३७॥ लिधो लोचन भरिने लाओ । जाण्युं आवो नावे फरि दाओ ॥ तियां नाथ रह्या नव दन । दिधां बहु जीवने दर्शन ॥३८॥ करी अनेक जननां काज । त्यांथी पाछा पधार्या महाराज ॥ तेने वीति गया बहु दन । थयुं अरदेशरने स्वपन ॥३९॥ दिठा सहजानंद सुखकारी । अतितेजोमय मूर्ति भारी ॥ लाग्यो लळिलळि वळी पाय । निरखि नयणां तृप्त न थाय ॥४०॥ पछी नाथ कुंकुम लइ लाल । कर्यो चंद्र अरदेशर भाल ॥ कह्युं सवारे तने राजन । देशे मोव्यप मानज्ये मन ॥४१॥ एम कहि पधार्या दयाळ । जाग्यो अरदेशर ततकाळ ॥ लइ दर्पण ने मुख देख्युं । दिठो चांदलो आश्चर्य लेख्युं ॥४२॥ थयुं कह्युं हतुं ते महाराजे । आपी शहेर शुबागरी राजे ॥ जेजे कहिति स्वपने वात । तेवो सवारे थइ साक्षात ॥४३॥ पाम्यो परचो आश्चर्य लेख्यो । भालमां चंद्र प्रकट देख्यो ॥ एवां एवां आ समे महाराज । करेछे जननां बहु काज ॥४४॥ वळी भक्त एक भगुनाम । तेने जाणे ते सघळुं गाम ॥ लिये पारकि वढवेध्य वेचाति ।

करे नित्य कमाणि तेमांथी ॥४५॥ कहे सहु छे कजियादार । मुवा पछि जाशे जमद्वार ॥ पण भगुने भरोसो भारी । नाथ नहि जुवे करणी मारी ॥४६॥ लोभी लंपटी छुं हुं हरामी । पण नहि तजे मुजने स्वामी ॥ एवो खरो विश्वास ते दले । न भजे बिजाने कोइ पळे ॥४७॥ एम वीति गया बहु दन । आवी अवधि तजियुं तन ॥ आव्या तेडवा पोत्ये महाराज । लाव्या रथ एक भगुकाज ॥४८॥ तेणे हस्ति जुत्या जन जोइ । पाम्या आश्चर्य ते सहु कोइ ॥ कहे मांहोमांहि एम मळी । आवी वात न दिठि सांभळी ॥४९॥ हस्ति रथ दिठो द्रगे आज । चाल्या भगुने तेडि महाराज ॥ हुवां दर्शन जन बहुने । थयो परचो जणाणुं सहुने ॥५०॥ एवा ए शहेरमांहि अनेक । थाय परचा न लखाय छेक ॥ सर्वे लखतां न आवे पार । कहे निष्कुलानंद निरधार ॥५१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो ने एकावनमुं प्रकरणम् ॥१५१॥

पूर्वछायो—खानदेश बुरानपुरमां । वसे हरिजन जेह ॥ सहाय करी जेनी स्वामिए । कहुं सांभळ्ज्यो हवे तेह ॥१॥ विप्र एक दिवान दादो । सतसंगी नहि सोय ॥ जाण्ये अजाण्ये जमाडिया । संत ते स्वामिना दोय ॥२॥ बिजां पुन्यतो बहु कर्यां । जनम धरिने जेह ॥ तेह मेलुं पुन्य आटलुं । थयुं अजाण्ये एह ॥३॥ एम करतां अवधि तेनो । आव्यो ते देहनो अंत ॥ अवश्य तेडवा आविया । महा करुर ते कृतांत ॥४॥ चोपाइ—अंतकाळे

आव्या जम ज्यारे । दिधुं दादाने दुःख ते वारे ॥ जेजे जन्म धरि कर्यां पाप । तेते संभारि कर्यो संताप ॥५॥ दिठा दादे जमदूत ज्यारे । देवी देवने संभार्या त्यारे ॥ संत माहंत संन्यासी सोय । तेह विना जे सेव्याता कोय ॥६॥ एह सर्वेने जोया संभारी । कह्युं कोइ हरो पीडा मारी ॥ एह मांहिलुं एके न आव्युं । तेवारे दादे शिश डोलाव्युं ॥७॥ कहे हवे करुं हुं शिपेख । केणे साय न करी आ वेख ॥ एम कहिने थयो निराश । त्यांतो संत दिठा दोय पास ॥८॥ कहे संत सुणो जमदूत । केम आविया आंहि कपुत्त ॥ जाओ वेलावेला पाछा वळी । केम उभारह्याछो सांभळी ॥९॥ त्यारे बोलिया जमना दूत । ठालुं शिदने करोछो तुत ॥ एह जीव केदि छे तमारो । सर्वे रीत्ये ए छे जो अमारो ॥१०॥ माटे जोर तमारे न करवुं । जाओ यांथी आडुं नव्य फरवुं ॥ एवो संत ने जमनो वाद । सुणेछे दादो सर्वे संवाद ॥११॥ त्यारे संत कहे जाशुं अमे । लइ जाओ जो लेवाय तमे ॥ त्यारे जम कहे जोडी हाथ । तमे सुखे चालो अमसाथ ॥१२॥ जाइये धर्मरायने जो पास । ज्यां छे पाप पुन्यनो तपास ॥ एनां जोशे सुकृत संभाळी । हशे तमारो तो देशे वाळी ॥१३॥ एम कहि काढ्यो जीव ज्यारे । थइ सती तेनी नारी त्यारे ॥ तेनो जीव आवी संगे मळ्यो । नारीसहित जमपुर पळ्यो ॥१४॥ चालया संत जमदूत साथ । गया जियां हता जमनाथ ॥ धर्मे संतनुं सनमान किधुं । पछी ए जीवनुं खत लिधुं ॥१५॥ नहि पुन्य ने पाप अनंत । पुन्य एटलुं जन्म्या वे संत ॥ करी तेह पुन्यनो तपास । कहे धर्म जाओ हरियास ॥१६॥

पछी महाराज पासळे लाव्या । संत दोय तेह संगे आव्या ॥ त्यारे महाराज कहे सुणो जन । एणे आप्युंछे तमने अन्न ॥१७॥ माटे हमणां सुरपुर जाशे । पछी वैकुंठनो वास थाशे ॥ एम कहि आप्या दोय हार । पहेरी चाल्यां पुरुष ने नार ॥१८॥ ते दिठुं सर्वे समाधिवाने । वळी जे कह्युं ते सुण्युं काने ॥ जाग्या समाधिमांहिथी ज्यारे । आवी सर्वे कहि वात त्यारे ॥१९॥ कहे आजथकी नव वरपे । दादो सतसंगमां देह धरशे ॥ थाशे सतसंगी नारी ने नर । पछी आशे ते ब्रह्मनगर ॥२०॥ एतो दिठुंछे अमारे नेण । नथी जुठुं एमां एके वेण ॥ सहु सांभळी आश्चर्य पाम्यां । थयो परचो कहि शिश नाम्यां ॥२१॥ वळी वणिकभक्त सुंदर । भाइ शामजि ने पीतांबर ॥ एह बेउ भाइ सतसंगी । तेनो भाइ वैष्णव कुसंगी ॥२२॥ नाम शोभाराम ते अनाडी । करे सतसंगनो द्रोह दाडी ॥ शामजि पीतांबरने वारे । आवे सतसंग मांहितो मारे ॥२३॥ एम करे अवळाइ अति । केनुं केण न माने कुमति ॥ करे निंदा ए पड्यो अभ्यास । पछी आव्या ते संतने पास ॥२४॥ संते वात करी अति सारी । तेतो वात हैयामां न धारी ॥ पछी संतने रूपे श्रीसुख । कह्यां जमपुरिनां जे दुःख ॥२५॥ सुणि तरत थइ त्यां समाधि । जइ दिठि जमपुरी वाधि ॥ ठामोठामथी उठिया जम । देवा लाग्याछे मार विषम ॥ २६ ॥ अति मारे बोले मुख एम । पापी सतसंगिने पींडे केम ॥ तेनुं फळ सर्वे तने देशुं । तारो मारि-मारी जीव लेशुं ॥२७॥ एम दिधो दंड घडी चार । पछी आव्यो समाधिथी बार ॥ आवी कहि संतआगे वात । आज थइति जी-

चनी घात ॥२८॥ हवे ज्यांलगि रहे मारा प्राण । न करुं सत्सं-
गनां कुवखाण ॥ त्यारे संत कहे सारुं भाइ । हवे वेश तुं समा-
धिमांइ ॥२९॥ पछी बेठो ध्याने शोभाराम। दिठा हरि ने हरिनां
धाम ॥ पाम्यो सुख समाधिमां अति । जोइ स्वामिश्रीजिनी मू-
रति ॥३०॥ रह्या प्रभुपासे बहुवार । पछी आव्यो समाधिथी बार ॥
आवी कहिछे सर्वे वात । कहे स्वामी में निरख्या साक्षात ॥३१॥
आवुं न दिठुं ने न सांभळ्युं । अतिमोटुं सुख मने मळ्युं ॥ हुंतो
पामियो आनंद अंग । कहे धन्यधन्य सतसंग ॥३२॥ हुंतो पा-
मियो परचो आज । मने मळ्या प्रकट महाराज ॥ वळी बुरान-
पुरने मांइ । रहे द्विज नारायणजि त्यांइ ॥३३॥ तेतो आव्यो तो
उद्यम काज । गुजरधरमांहि द्विजराज ॥ तियां मळिगयो सतसंग ।
धार्यां नियम सर्वे शुभ अंग ॥३४॥ पछी थया थोडा घणा दन ।
आवी अवधिये त्यागियुं तन ॥ त्यारे तेडवा आव्या महाराज । गयो
ब्रह्ममोले द्विजराज ॥३५॥ तेनो सुत हरिराम एक । हतो घरे ना-
नकडो छेक ॥ तेने पण थयो सतसंग । थइ समाधि पलट्युं अंग
॥३६॥ गयो देह तजि ब्रह्ममोहोल । तियां दिठुं छे सुख अतोल ॥
दिठा त्यांना सरवे रहेनार । दिठो पोतानो तात तेवार ॥३७॥ तात
सुत मळ्या मांहोमांइ । एवुं दिठुं छे समाधि मांइ ॥ जारे आव्यो
समाधिथी बार । एह वात करिछे ते वार ॥३८॥ सतसंगिए मान्युं
ते सत्य । कहे कुसंगी सर्वे असत्य ॥ अमे न मानिए एवी वाण्य ।
मानिये ज्यारे मळे एधाण ॥३९॥ वारु समाधिमांहि तुं जइ ।
पुछिये वात ते आव्य लइ ॥ तारो तात ने अमे बे भाइ । गयाता

विजा गामडामांइ ॥४०॥ शिये कामे गयाता त्यां शुं थयुं । कहे-
ज्ये जइ मने ए पुछियुं ॥ पछी हरिरामे समाधि करी । गयो ब्र-
ह्ममोहोलमांहि फरी ॥४१॥ नारायणजि जे एनो तात । तेने आ-
गव्य जइ कहि वात ॥ मित्र तमारो व्यंकटराम । तेनो भाइ ज्ञा-
नेश्वर नाम ॥४२॥ तेणे पुछयुंछे प्रश्न ते एम । अमे ग्याता विजे
गाम केम ॥ त्यारे नारायण कहे तात । तेनी कहुं तने सर्वे वात
॥४३॥ गाम नामे बदलपुरमांइ । ग्याता पोंक खावासारु त्यांइ ॥
पोंक खाइ पाछा अमे वळ्या । त्यारे वाटमांहि भील मळ्या ॥
॥४४॥ तेणे वस्त्र लियां सर्वे लुंटी । देज्ये एंधाणि ए जइ मोटी ॥
पछी समाधिथी आवी वार । करी वात ए सर्वे तेवार ॥४५॥ जेजे
वीति ए ब्रणने वात । कहि एंधाणि दइने साक्षात ॥ त्यारे व्यं-
कटरामे विचार्युं । सत्य वात एम मन धार्युं ॥४६॥ ज्ञानेश्वर रह्यो
गम खाय । आ वात केम खोटि कहेवाय ॥ साचा सतसंगी साचा
संत । साचा स्वामी पोत्ये भगवंत ॥४७॥ एम कहि संत पाय न-
म्या । करज्यो महाराज अमपर क्षमा ॥ तमारी सर्वे साची छे वात ।
अमे पाम्या परचो साक्षात ॥४८॥ एम बहुबहु चमतकार । थाय
बुरानपुर मोझार ॥ कहेतां लखतां न आवे अंत । एम पर्चा थायछे
अत्यंत ॥४९॥ पळेपळे करे हरि सहाय । नित्यप्रत्ये सतसंगमांय ॥
तेणे मगन रहे नरनार । कहे निष्कुळानंद निरधार ॥५०॥ इति श्री-
मदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते
भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो
ने बावनमुं प्रकरणम् ॥१५२॥

पूर्वछायो—बहु भक्त बुरानपुरमां । भावे करि भजे भगवंत ॥ सहाय करे जेनी श्रीहरि । पळपळमांहि अनंत ॥१॥ तेणे खुमारी तनमां । मनमां ते मोद न माय ॥ नरनारी निःशंक थइ । गुण गोविंदना गाय ॥२॥ अतिकेफ छे अंगमां । सतसंगनुं सुख जोइ ॥ मस्त रहे सहु मनमां । कंगाल न माने कोइ ॥३॥ प्रकट प्रभु प्रकट प्रापति । प्रकट माने कल्याण ॥ प्रकट परचा पळेपळे । पुरेछे श्याम सुजाण ॥४॥ चोपाइ—तेणेकरी सहु नरनारी । भजे स्वामी श्रीजिने संभारी ॥ नित्ये सतसंगमांहि वेसे । विजि वात अंतरे न पेसे ॥५॥ ज्यारे थाय सत्संगी भेळा । त्यारे गाय महाराजनी लीळा ॥ सर्वे उत्सव समैया सार । तेनुं ध्यान करे नरनार ॥६॥ एह वात चितवतां मने । जागतां सुतां देखे स्वपने ॥ पछी करे मांहोमांहि वात । तेणे रहे सहु रळियात ॥७॥ एम करतां वीते निशदिन । थाय समाधि स्वपने दर्शन ॥ पछी एम बोल्या हरिदास । चालो प्रकटप्रभुने पास ॥८॥ करी आवीये दर्शन सहु । निरखि आनंद पामशुं बहु ॥ एम करी परस्पर वात । चाल्यो संघ सजि परभात ॥९॥ बाइ भाइ बुढां बाळ संगे । चाल्यां सर्वे अतिशे उमंगे ॥ बांधि खरचि खावाने काज । लिधि पूजा पूजवा महाराज ॥१०॥ धीरेधीरे करतां मुकाम । चाल्या समरतां हरिनाम ॥ आव्या झाडिमांहि ज्यारे जन । त्यारे चोरे कर्युंछे विघन ॥११॥ घोडां वेल्य ने घरेणां जेह । वस्त्र वासण लिधांछे तेह ॥ खरचि खावानी रहेवा न दिधी । सर्वे वस्तु ते लुटिज लिधी ॥१२॥ वळी बांधि पछवाडे वे हाथ । लइ चाल्या चोर पोतासाथ ॥ गया सघन झाडिमां ज्यारे । बोल्या हरिजन

तेहवारे ॥१३॥ कहे मांहोमांहि एम मळी। रखे दुःख मानो कोइ वळी ॥ हशे भक्ति आपणिमां शुल्य। त्यारे आपणां आ थयां शूल ॥१४॥ माटे सहु थइ सावचेत। भजो भावे हरि करी हेत॥ हमणे आवशे घोडले चडी। वेल्य वाल्यम नहि करे वळी ॥१५॥ आवी छोडावशे अविनाश। जाणे वंधिवान निजदास॥ एम करतां मांहोमांहि वात। पधार्या प्रभु पोत्ये साक्षात ॥१६॥ बहु सपा हता पोतासंगे। आपे चढ्याता ताते तुरंगे॥ आवी चोरने मारवा लाग्या। चोर मुकि झटोझट भाग्या ॥१७॥ जाय कियां लिधा सर्वे झाली। कर्या मोख्य घुमरिये घाली॥ सर्वे, वस्तु ते, संभारी लिधी। ए पासे एके रहेवा न दिधी॥१८॥ तोय न मेले चोरने नाथ। वांधि लइचाल्या पोताने साथ॥ त्यारे चोर वोल्या एम मुखे। शुं करुं मरुंछुं सहु भुखे ॥१९॥ माटे न करवानुं आ किधुं। तेनुं फळ तरत अमे लिधुं॥ हवे जेम कहो तेम करिये। एवुं सुणि दया करी हरिये॥२०॥ जाओ मुकि दिये छीए आज। हवे करशो मां आवुं काज॥ एम चोरथी मुकावी जन। संघसंगाथे चाल्या जीवन ॥२१॥ जियांलगि उतरिया झाडी। तियांलगि रह्या संगे दाडी॥ ज्यारे आव्यांछे वस्तिनां गाम। त्यारे अद्दश्य थयाछे श्याम-॥२२॥ पछी सत्संगी सर्वे ते मळी। करे मांहोमांहि वात वळी॥ जोज्यो श्रीहरिनी आ सामर्थि। छे जो मोटि छोटि कांइ नथी ॥२३॥ आप्यो, परचो प्रकट आवी। गया चोर करथी मु-कावी॥ आवी वात कहो कियां होय। सतसंग विना विजे नोय ॥२४॥ पछी धीरेधीरे सहु चाली। आव्या महाराज पासे ते

हाली ॥ करी दर्शन प्रसन्न थयां । पछी वाटनां विघन कह्यां ॥२५॥
त्यारे हसिने बोल्या महाराज । अमे आवि कर्युं एह काज ॥ त्यारे
जन कहे वनमांय । तम विना करे कोण सहाय ॥२६॥ वळी नि-
माड्यदेशनी वात । सुणि सहु थाशो रळियात ॥ गाम सरसोदमां
जन जेह । कणबि रामजि नामे छे तेह ॥२७॥ तेना शरीरमां
नहि सुख । हतु देहमांहि अतिदुःख ॥ तेनी पीडामां बहु पिडाय ।
करे सुख थावानो उपाय ॥२८॥ देव पित्र भैरव भवानी । बहु
मानता एहने मानी ॥ वळी जमाड्या साधु संन्यासी । जोगी जंगम
वळि वनवासी ॥२९॥ तेणे रोग टळ्यो नहि रंचे । साधु थयोछे
दुःखनो संचे ॥ पछी सहजानंदी संत जे छे । आव्या तेज घेरे
अणइच्छे ॥३०॥ कर्यां दर्शन रामपटेले । ग्रह्यां चरण ते नव्य मेले ॥
कहे हुं छउं शरण तमारी । तमे राखज्यो खबर मारी ॥३१॥
त्यारे संत कहे बहु सारुं । तमे धारो जे नियम अमारुं ॥ पछी
हाथमांहि जळ लेइ । मेल्युं संतने चरणे तेइ ॥३२॥ संत कहे नारा-
यण नाम । भज्य तज्य तुं सरवे काम ॥ तन तारुं रहे के न रहे ।
थयुं कल्याण तुं मानीलहे ॥३३॥ ज्यारे आवशे देहनो काळ । त्यारे
लेवा आवशे दयाळ ॥ कहि संत एटलुं वचन । चाल्या एने बतावि
भजन ॥३४॥ पछी रामे मांड्युं ए रटण । करे स्वामिश्रीजिनुं स-
रण ॥ पछी थया थोडा घणा दन । आवी अवध्ये तजियुं तन ॥३५॥
त्यारे तेडवा आव्या महाराज । भेळा संत सखानो समाज ॥ आव्या
गामने गोंदरे नाथ । निरखि बहु जन थयां सनाथ ॥३६॥ कहे
कोण तमे कियां जाशो । आ गाममांहि केम समाशो ॥ कहे अमे

स्वामिनारायण । आव्या भक्त रामजि कारण ॥३७॥ हमणां करशुं वाडीमां निवास । पछी जाशुं रामजिने पास ॥ एम कहि वाडीमां उतर्या । बहु जीव कृतारथ कर्या ॥३८॥ दिधां बहु जनने दर्शन । प्रभु पोत्ये थइने प्रसन्न ॥ पछी आव्या रामजिने घेर । करी मोटी महाराजे महेर ॥३९॥ उठि रामजि लाग्योछे पाय । निरखि नाथने तृप्त न थाय ॥ दिठा संत प्रभुजिने साथे । जेणे नियम धराव्यांतां हाथे ॥४०॥ पछी नाथ कहे सुणो जन । चालो अमसाथे तजि तन ॥ एवी सांभळी वालानी वाण । तज्या तर्त रामजिए प्राण ॥४१॥ घरपरना माणस जोते । तन तजि चाल्यो तर्त पोत्ये ॥ सहु जोइने आश्चर्य पाम्यां । धन्यधन्य कहि शिश नाम्यां ॥४२॥ पछी गाम सघळे ते जाण्युं । अतिमोटुं आश्चर्य परमाण्युं । कहे आपणे न जाण्युं कांइ । जाण्युं प्रकट आव्याछे आंइ ॥४३॥ रहेशे दन आंहि दोय च्यार । करशुं दर्शन सहु नरनार ॥ जो जाणिये अलौकिक अंग । चरण ग्रहि न मुकिये संग ॥४४॥ पण ए पळ गइ ते गइ । वारु भाग्य मोटे मेळ्य थइ ॥ अहो वात अतिशय मोटि । हशे पापी ते मानशे खोटी ॥४५॥ एम बोले गामलोक वाण । थयो परचो प्रकटप्रमाण ॥ एवीरीत्ये अपरमपार । थाय पर्चा ते लाखहजार ॥४६॥ कहेतां लखतां न आवे छेक । लखिए एकतो रहे अनेक ॥ देशदेश गामगाम प्रत्ये । आपे नाथजि परचा ते नित्ये ॥४७॥ जणजणप्रत्ये जुजवा । थाय परचा नित्य प्रत्ये नवा ॥ आज वावरेछे जे सामर्थि । ते तो लखतां लखाति नथी ॥४८॥ आगे धर्या अवतार घणा । जाणो सर्वे आ श्रीहरितणा ॥

पण आज वाळ्यो आडो अंक । प्रभु प्रकट्या पूर्ण मृगांक ॥४९॥ जेजे आ वारे करियां काज । तेते आगे न कर्यां महाराज ॥ सर्वे शास्त्रमां वात सांभळी । आजना जेवी क्यांइ न मळी ॥५०॥ आजनी तो रीत्य छे अलेखे । पण होय धीमंत ते देखे ॥ आज अढळ ढळ्या अपार । कहे निष्कुलानंद निरधार ॥५१॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो ने त्रेपनमुं प्रकरणम् ॥१५३॥

पूर्वछायो—हवे हिंदुस्थानना । वळी लखुं परचा जेह ॥ सामर्थि श्रीमहाराजनी । सांभळज्यो कहुं तेह ॥१॥ धन्यधन्य धुवा गाममां । हरिजन जाति लुवार ॥ भला भक्त भगवानना । जेने हैये हेत अपार ॥२॥ एक बिंदा नामे जन जाणो । भजे हरि करी भाव ॥ तेनी काकी कुसंगणी । दलमांहि दुष्टस्वभाव ॥३॥ करे खेचरी नित्य खरी । जेने हरिसंगाथे वेर ॥ सतसंगी जाणि रीश आणी । वाणी वदे जेवी झेर ॥४॥ चोपाइ—बोले अवळु ने नाखे छे आव्युं । दिये वण वांके नित्य गाळ्युं ॥ सुतां बेठां जागतां ए जाप । खातां पितां वदे नित्य आप ॥५॥ कहे बिंदो ते बगडिगयो । करी सतसंग स्वामिनो थयो ॥ एवुं सहजानंदमां शुं भाळ्युं । एम कहि कहि दिये गाळ्युं ॥६॥ श्वासउश्वासे एज सरण । भुलि नहि ज्यांलगि आव्युं मरण ॥त्रुटि नाडीयो पीडाणा प्राण । आव्या लेवा दिठा जमराण ॥७॥ अति काळा रिसाळा चिक्राळ । क्रोधवाळा करुर कोपाळ ॥ एवा दिठा जमदूत ज्यारे । देवीदेवने संभार्या त्यारे ॥८॥

वळी सेव्या हता भेखधारी । तेह सर्वेने जोया संभारी ॥ पण केणे करी नहि साय । डोशी पडि महा दुःखमांय ॥९॥ मारोमारो करे जमराण । डारे डोशी थइछे हेराण ॥ पछी ते समे स्वामी संभार्या । लिधुं नाम जम सुणि डर्या ॥१०॥ त्यारे टोशीए वारमवार । कर्यो स्वामिनामनो उचार ॥ आव्या अलबेलो एह वार । पोतासाथे सखा असवार ॥११॥ आपे बेठाछे रथ अनुपे । शोभेछे रवि कोटि स्वरूपे ॥ जोइ आश्चर्य आवियां जन । कर्यां लाखो लोके दरशन ॥१२॥ आव्या डोशिने पासे दयाळ । देखि जम भाग्या ततकाळ ॥ पछी डोशिए कर्यां दर्शन । करे स्तुति कहे धन्यधन्य ॥१३॥ अहो पतितपावन टेक । मारो न जोयो अवगुण एक ॥ आ समे साय किधुंछे मारुं । तेतो वरद संभारी तमारुं ॥१४॥ एम करी स्तुति जोडि हाथ । तजि तन चालि हरिसाथ ॥ सर्वे लोक कहे धन्यधन्य । आवडुं शियुं डोशीनुं पुन्य ॥१५॥ आतो परचो पुर्यो भगवाने । हशे मूरख ते नहि माने ॥ वळी एक कहुं बिजि वात । सहु सांभळज्यो छे साक्षात ॥१६॥ वळी एह गामे एह जात्य । भक्त ठाकुरदास विख्यात ॥ तेनी पत्नी नाम वनुबाई । शील्य वेउने महाराजमांइ ॥१७॥ कहे मांहोमांहि नरनाख । हवे तजवो विषय विकार ॥ थयां सांख्ययोगी नर नारी । रहे भेळां पाळे व्रत भारी ॥१८॥ कोइ कोइनुं अडे अंबर । करे उपवास नारी नर ॥ अजाण्ये जो वेउमां बोलाय । तेह दिवसे अन्न न खवाय ॥१९॥ ज्यारे घरमांइ होय नाख । त्यारे पुरुष बेसे जइ बाख ॥ ज्यारे पुरुष होय घरमांई । त्यारे नाख बेसे जइ बाई ॥२०॥ पाळे व्रत

एवुं मांहोमांइ । विषयवासना न इच्छे कांइ ॥ एवीरीत्ये वीत्या
बहु दन । करे स्वामिश्रीजिनुं भजन ॥२१॥ तेतो सत्संगी सर्वे
जाणे । वर्तेछे सांख्ययोग प्रमाणे ॥ हरिभक्तने लागे ए सारुं ।
बिजा विमुखने लागे खारुं ॥२२॥ कहे विमुख एम अभागी ।
जोज्यो थइ बेठां वेउ त्यागी ॥ शुं समझिने तज्यो संसार । एम
बोले बहु नरनार ॥२३॥ सतसंग कहो केम करिए । करिए तो
ए जेवां थइ फरिए ॥ माटे वाततो छे घणि सारी । पण धारिये तो
थाय खुवारी ॥२४॥ एवुं जाणिने जगजीवन । दिधां ए बेउने द-
र्शन ॥ भेळा ब्रह्मचारी छे मुकुंद । आव्या जनपासे जगवंद ॥२५॥ कहे
ठाकुरदासने स्वामी । थयु पुरुं व्रत निष्कामी ॥ एह टेक ग्रहिछे जे
तमे । आज मुकाविए छीए अमे ॥२६॥ जे पाळे गृहस्थ व्रतमान । ते
सहु सांख्ययोगिने समान ॥ माटे मानो अमारुं वचन । कर्मयोगी थइ
करो भजन ॥२७॥ एम कहि एने अविनाश । गया बिजा हरिजन
पास ॥ दिधां दशविशने दर्शन । थइ पोत्ये प्रभुजि प्रसन्न ॥२८॥
कैंक कुसंगिए पण दिठा । प्रकट प्रमाण रथे बेठा ॥ नरनारी सहु आ-
श्चर्य पाम्यां । धन्यधन्य कहि शिश नाम्यां ॥२९॥ कहे साचा स्वामी
साचा जन । थयां एवढ्ये अमने दर्शन ॥ आतो परचो अलौकिक
जाणो । सहजानंद समर्थ प्रमाणो ॥३०॥ वळी ए गामे लुवारमांइ ।
हरिजन नाम गांगुबाई ॥ अतिहेत प्रीत्ये भजे हरि । पाळे नियम
सर्वे भावे करी ॥३१॥ एक दिवस बाईने संगे । गइ ईंधणां लेवा
उमंगे ॥ वीणे ईंधणां गरबी गाय । अतिहेत हैयामां न माय ॥३२॥
जोइ प्रेम एनो अविनाश । आव्या प्रकट प्रभुजि पास ॥ दिधां सहु

वाइयोने दर्शन । निर्खि नाथने थयां मगन ॥३३॥ वालो गावा लाग्या संगे गीत । जोइ पोताना जननी प्रीत ॥ निर्खि स्वामी श्रीसुखदाइने । थइ समाधि गांगुबाईने ॥३४॥ दिठो अक्षमहोल गोलोक । श्वेतद्वीप वैकुंठ विशोक ॥ अक्षरधाम ने धामना वासी । दिठा समाधिमां सुखराशी ॥३५॥ जोयां धारणमां जेजे धाम । जागी लिधांछे तेहनां नाम ॥ सुणि आश्चर्य पामिया सहु । कहे आतो वात मोटी बहु ॥३६॥ जोने प्रभुजि प्रकटप्रमाण । दिधां दर्शन श्याम सुजाण ॥ आतो वात अलौकिक भारी । थयो परचो कहे नरनारी ॥३७॥ वळी द्विजभक्त एह गामे । भाइ वे बुद्ध मदारि नामे ॥ भजे प्रभु प्रकटप्रमाण । जाणि सतसंग साचो सुजाण ॥३८॥ करे उद्यम निर्वाहकाज । भावे शुं भजे श्रीमहाराज ॥ एक दिवस वेवारसारु । कर्युं मांहोमांहि मारुं तारुं ॥३९॥ तेने वीतिगइ घडी चार । त्यारे बुद्धे कर्योछे विचार ॥ धिकधिक ए वहेवारमांइ । एक हरिभक्त मारो भाइ ॥४०॥ तेशुं वोल्यो हुं ताण्यमताण्य । मुजेवो नहि कोइ अजाण्य ॥ एमां कुराजि थाशे महाराज । एथी खोट्य मोटी शि छे आज ॥४१॥ एम कहिने वेठो भजने । मानसीपूजा करवा मने ॥ पछी मानसीपूजामां घणी । करी स्तुति स्वामिसंततणी ॥४२॥ अतिदीनपणुं दल आणी । वोल्यो गदगद कंठे वाणी ॥ थयो अपराध मुथी महाराज । तेनो गुनो वकसज्यो आज ॥४३॥ एवी सांमळी जननी वाणी । आव्या दीनवंधु दीन जाणी ॥ दिधां दासने दर्शन नाथे । निरख्यां बाइ भाइ सहु साथे ॥४४॥ बुद्ध लळिलाग्यो प्रभुपाय । निर्खि नाथ हरप न माय ॥ कहे धन्यधन्य

मारा नाथ । आज मुजने कर्यो सनाथ ॥४५॥ पछी तरत कर्यो दुधपाक । कर्यां पासले सुंदर शाक ॥ बिजां कर्यांछे बहु भोजन । वळी विधविधनां व्यंजन ॥४६॥ तेणे जमाड्या जगजीवन । जनभावे जम्या भगवन ॥ बोल्या जमतां जमतां नाथ । हेत राखिये हरिजन साथ ॥४७॥ साचा सगा सतसंगी जाणो । आ लोक परलोकना प्रमाणो ॥ तेशुं वढि न किजिये वेर । मांहोमांहि न वाविये झेर ॥४८॥ एम वात करी भगवन । दिधां बहु जनने दर्शन ॥ दिठा सहुजने प्रकट प्रमाण । पछी न दिठा श्याम सुजाण ॥४९॥ त्यारे आश्चर्य पाम्या तेवार । थयो परचो कहे नरनार ॥ एम कहिने पाम्या आनंद । निश्चे जाणो कहे निष्कुलानंद ॥५०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो ने चोपनमुं प्रकरणम् ॥१५४॥

पूर्वछायो—धन्यधन्य धुवा गाममां । ज्यां भक्त रहे भाविक ॥ सहाय करी जेनी श्यामळे । तेह कहुं हवे कांइक ॥१॥ लुवार भक्त लुकिनामे । आव्यो तेहना देहनो काळ ॥ अंतसमे अलबेलडो । आव्या तेडवा दयाळ ॥२॥ संतसहित श्यामळो । पधार्या प्रकट आप ॥ दर्शन दिधां दासने । सहु निर्खि थयां निष्पाप ॥३॥ सतसंगी कुसंगी सहुए । दिठा प्रकट प्रमाण ॥ नहि स्वपन साक्षात जाणो । आव्या श्याम सुजाण ॥४॥ चोपाइ—लुकि लाग्यो लळिलळि पाय । निर्खि नाथ तृपत न थाय ॥ कहे नाथ लुकि तारेकाज । आव्या तेडवाने अमे आज ॥५॥ माटे तरत थाओ

तैयार । चालो वेळ म करो लगार ॥ त्यारे लुकिए तजिया प्राण । चाल्यो नाथने साथे सुजाण ॥६॥ सहु जोइ रह्या बहु जन । देखि आश्चर्य कहे धन्यधन्य ॥ घणा मरेछे आ गाममांय । आवे जम लेवा लइजाय ॥७॥ पण तेडवा आवे महाराज । एवुंतो अमे दिठुंछे आज ॥ माटे आतो वारता अलेखे । थयो परचो सहु जन देखे ॥८॥ वळी भक्त लुवार ते कहीए । प्राणनाथ नामे तेह लहीए ॥ तेने प्रभुमांहि प्रीत घणी । करे पूजा नित्य पटतणी ॥९॥ तेने घेर पधारी गोविंद । पाडि आप्यां चरणारविंद ॥ वळी सहुने दिधां दर्शन । निरखि नाथने थयां मगन ॥१०॥ कहे धन्य धन्य महाराज । आतो परचो पाम्या अमे आज ॥ थयां प्रकटप्रमाण दर्शन । पाड्यां पगलां थइ प्रसन्न ॥११॥ आतो वात अतिशय मोटी । हशे पापी ते परठशे खोटि ॥ वळी प्राणनाथनो जे वाव । नाम केशर कहुं तेनी वात ॥१२॥ हतो कबीरना मतमांइ । नोति प्रभुमां प्रतीत कांइ ॥ तेना देहनो आवियो काळ । आव्या तेडवा जम ततकाळ ॥१३॥ तेह हतो विषय अभिलाषी । गयो जमना हाथथी नाशी ॥ तर्त पामियो भूतनो देह । पाछो जइ रह्यो निजगेह ॥१४॥ करे होहोकार वाणी घणी । थइ कविरियो बणिठणी ॥ एनी स्त्रीना देहमध्ये आवि । करी प्रवेश तेने बोलावि ॥१५॥ कहे स्वामिनारायण सत्य । एह विना बिजा छे असत्य ॥ स्वामी प्रकट प्रभु प्रमाण । एह विना विजे नथी कल्याण ॥१६॥ कविरिया मोटामोटा मेत । मानो सहु थया भूत प्रेत ॥ करवा खंडन तीर्थ ने व्रत । तेनुं अघ आव्युंछे जो तर्त ॥१७॥ कहेतां

प्रभुना अवतार खोटा । तेह पापे भूत थया मोटा ॥ माटे कवि-
रिया कोइ म थाज्यो । थइ आस्तिक हरिगुण गाज्यो ॥१८॥
प्राणनाथनी वातो सांभळज्यो । जेम कहे तेम सहु करज्यो ॥ पुन्य
पवित्र छे प्राणनाथ । तेणेकरी हुं थयो सनाथ ॥१९॥ सुणि एना
मुखनुं भजन । तर्त छुट्यो हुं भूतनुं तन ॥ हवे जाउंछुं हरिने धाम ।
सुणि स्वामिनारायण नाम ॥२०॥ एम बोल्यो ए बाईमां रइ । स-
हुए सांभळियुं कान दइ ॥ कहे धन्यधन्य आज स्वामी । बिजा
मत ते लुणहरामी ॥२१॥ जुवो कविरियो भूत थइ । बोल्यो पो-
तानी स्त्रीमां रइ ॥ साचा कह्या सहजानंदस्वामी । बिजा कह्या ते
कपटी कामी ॥२२॥ माटे एथी वात मोटि कहि । थयो साचो
परचो फेर नहि ॥ वळी बिजि वात छे अनुप । सुणो सतसंगी
सुखरूप ॥२३॥ वळी ए गामना हरिजन । करे प्रकटप्रमाण भजन ॥
खरो विश्वास ते उर आणि । स्वामी विना वदे नहि वाणी ॥२४॥
करे समैया सर्वे संभाळी । अष्टमी एकादशी दीवाळी ॥ जेजे ह-
रिना जन्म दिवस । करे उत्सव तेदि अवश ॥२५॥ एम करतां
आविछे होळी । रमे नरनारी मळी टोळी ॥ नाखे धुव्य ने भाखे
गाळियो । करे होहो ने पाडे ताळियो ॥२६॥ एवी रीत्य सतसंगी
जोइ । एह पेरे रमे नहि कोइ ॥ सहु बेसे मंदिरमां मळी । करे
वात प्रभुजिनी वळी ॥२७॥ एम करतां हुतासनी आवी । सर्वे
हरिजन मन भावी ॥ लाव्या गुलाल कढाव्यो रंग । मांहोमांहि
रमवा उमंग ॥२८॥ पछी सज्ज थया सहु जन । जाणि मोटो उत्स-
वनो दन ॥ नाखे रंग उडाडे गुलाल । तेणे सहु थया रंगलाल

॥२९॥ मुखे बोले नारायण नाम । पाडे ताळी जाणे सहु गाम ॥ अतिप्रेममां मगन सहु । हैये हेत प्रीत्य वळी बहु ॥३०॥ तेनुं हेत जोइ हरिराय । आव्या अलबेलो वर्त त्यांय ॥ आवी मळ्या मंडळिमां नाथ । राच्या रमवा जनने साथ ॥३१॥ ताळी मेळी पाडे हाथे ताळी । धुन्य मेळी करे धुन्य वळी ॥ रमे दाससाथे रंगभिनो । करे उत्सव हुतासनीनो ॥३२॥ प्रभु पोते प्रकट प्रमाण । रमे जनने संगे सुजाण ॥ सहु करे दरशन दास । अति रूपराशि अविनाश ॥३३॥ दिठा सत्संगी कुसंगी जने । जोइ आश्चर्य पामिया मने ॥ कहे महाराज छे परदेशे । आंहि आव्याछे अलौकि वेशे ॥३४॥ जेने निरखवा होय ते निर्खो । वळी परखवा होय ते परखो ॥ एम करतां मांहोमांहि उच्चार । प्रभु अदृश्य थयां तेवार ॥३५॥ पछी सर्वे रह्या छे विमाशी । कहे कियां गया अविनाशी ॥ एक कहे रम्या मुजसाथे । एक कहे लिधि ताळी हाथे ॥३६॥ एक कहे हता मारे पास । मारे हति मळवानी आश ॥ आतो आपणे न जाण्युं कांइ । चड्या रमवाना तानमांइ ॥३७॥ त्यारे एक कहे सांभळो जन । मोटां भाग्य थयां दरशन ॥ हवे ओरतो म करो कांइ । राखो मूरति अंतरमांइ ॥३८॥ थयो परचो जाणज्यो जन । मोटां भाग्य मानो धन्यधन्य ॥ एह रीत्ये अपरमपार । थाय पर्चा हजारे हजार ॥३९॥ कोइकने घरे जमे आवी । कोइकने आपे हार लावी ॥ कोइकने करतां भजन । थाय प्रकट प्रमाण दर्शन ॥४०॥ नित्य धुन्य करे आवी साथे । पाडे प्रकट ताळि बे हाथे ॥ एम आपे परचा अपार । कहेतां लखतां न आवे पार ॥४१॥ अंत-

काळे तो अवश्य आवे। ए वरद केदि न बदलावे ॥ जे कोइ स्वामी नारायण केय। तेने माथे नथी केनो भेय ॥४२॥ माटे रहो निर्भय निःशंक। मळ्ये महाराजे न रहेवुं रंक ॥ जेने पासे होय चिंतामणि। केम दुःखी रहे तेह धणी ॥४३॥ तेमां कंगाल रहे नर कोय। एना चितव्यामां फेर होय ॥ तेम प्रकट मळ्ये महाराज। सरे सर्वे पेरे वळी काज ॥४४॥ तेमां दुःखी रहे जेह जन। तेने तेवुंज छे चिंतवन ॥ हरि कल्पवृक्षसम कावे। निश्चे निष्कुलानंद एम गावे ॥४५॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो ने पंचावनमुं प्रकरणम् ॥१५५॥

पूर्वछायो—वळी कहु एक वारता। सुंदर छे अतिसार ॥ जेणी रीत्ये हरिजननी। वळी करी हरिये वार ॥१॥ वारांमध्ये एक बहु सारुं। गणिए गुडेल गाम ॥ खरा क्षत्रि त्यां रहे। जेनुं छे जिभाइ नाम ॥२॥ तेहना ते गाम उपरे। वळी आवी चोरनी धाड्य ॥ लाग्या ते सहुने लुटवा। पापिए पडावी राड्य ॥३॥ तेह सुणि शूरवीर धीर। तरत थया तैयार ॥ रुडा रणमां रमवा। लिधां हाथ हथियार ॥४॥ चोपाइ—मारी चोर कर्या चकचुर। जे रह्या ते भागिगया दूर ॥ एक चोर रह्योतो संताइ। कर्यो घाव तेणे शिरमांइ ॥५॥ पछी ते तस्करने मारी। काढि धाड्य गाममांथी वारी ॥ करी जित वळ्या निजघेर। समरतां स्वामी रुडिपेर ॥६॥ राखि वरति ते मूर्तिमांइ। घाया तेनी पीडा नहि कांइ ॥ सुखे वीत्या दशपांच दन। आव्या भक्तपासे भगवन ॥७॥

निर्ख्या जिभाइए श्रीजगदीश । अतिहरपे नमाविधुं शीश ॥ कहे धन्य दीनप्रतिपाळ । मारी आ समे लिधि संभाळ ॥८॥ एम कहिने जोडिया हाथ । त्यारे वोलिया नेहशुं नाथ ॥ आजथकी जाणो त्रिजे दन । तमारे नथी राखवुं तन ॥९॥ मेलि देह आवो ब्रह्मोल । एम कहि दइ चाल्या कोल ॥ त्यारे राजि थयाछे जिभाइ । अतिहरप पाम्या मनमांइ ॥१०॥ जोइरह्याछे वायदे घाट । ब्रह्ममोहोलमां जावुं तेमाट ॥ त्यारे नाथजि थया तैयार । साथे लइ दश ते अश्वार ॥११॥ वालो आव्या वडगाममांइ । दिधां दासने दर्शन त्यांइ ॥ पछी आव्याछे गुडेल गाम । करवा जिभाइनुं हरि काम ॥१२॥ दिधां दर्शनदान बहुने । थयुं आश्चर्य जन सहुने ॥ कोटिकोटि सूर्यने समान । दिठा सखासंगे भगवान ॥१३॥ आव्या जीवन जिभाइपास । दीनबंधु जाणी निजदास ॥ कहे वालोजि वारमवार । थाओ जीभाइ हवे तैयार ॥१४॥ त्यारे जिभाइ थया प्रसन्न । तरत तज्युं राजि थइ तन ॥ मोगि शिख मुक्युं ज्यारे तन । जोइ आश्चर्य पामिया जन ॥१५॥ कहे धन्यधन्य मारा नाथ । तेडिचाल्या जिभाइने साथ ॥ आवि रीत्य दिठि न सांभळी । तेवी आज जोइ अमे मळी ॥१६॥ माटे आवी पर्चो शियो अन्य । हशे पापि ते नहि माने मन्य ॥ आवी रीत्ये तन जाय छुटी । एथी वात विजि कइ मोटी ॥१७॥ एक चडोतरे बोचासण । तियां काशीदास शिरोमण ॥ तेने साचि समझाणि वात । रह्यो संशयनव एनो तात ॥१८॥ तेने काशीदास कहे एम । तमे स्वामिने समजोछो केम ॥ त्यारे कानदासे एम

कह्युं । शुकसरिखा एवुं मे लयुं ॥१९॥ त्यारे काशीदास कहे तात । स्वामी स्वयं श्रीहरि साक्षात ॥ त्यारे कानदास कहे हशे । पण मळ्यो नहि मनसंशे ॥२०॥ एम करतां वीत्या कांइ दन । थयां कानदासने दर्शन ॥ दिठा परमहंस लाखो लेखे । तनतेज सूर्यथी वशेखे ॥२१॥ कोइ दिठाछे नारद जेवा । कोइ शुकसमान छे एवा ॥ कोइक दिठा सनकसमान । कोइ वाल्मीक मुनि निदान ॥ ॥२२॥ ऋषि सहस्र अठ्याशि छे जेह । दिठा तेजना अंबार तेह ॥ जोइ आश्चर्य अंतरे पाम्यो । संशय सर्वे मननो वाम्यो ॥२३॥ पछी लाग्योछे सहुने पाय । अति राजिथइ मनमांय ॥ कहे धन्य-धन्य मुनिजन । धन्य सहजानंद भगवन ॥२४॥ तमे मुनि ने जे महाराज । आव्या जीव उधारवा काज ॥ आवो प्रकट परचो पामी । नहि माने जे हशे हरामी ॥२५॥ वळी चडोतरमां मेघवे । कहुं वात कणबिनी हवे ॥ नरोत्तम ने नागरदास । करे सत्संगनी उपहास ॥२६॥ धन जोवनने बळे करी । पग न भरे प्रभुथी डरी ॥ करे भक्तनी निंदा अमट । ते पापे वळग्यां भूत पट ॥२७॥ वे भोइ वे भंगिया निदान । एक खत्रि एक मुसलमान ॥ वळग्यां नरोत्तमने ए पट । आपे अंगमां दुःख अमट ॥२८॥ ज्यारे आवे अंगमांइ भोइ । त्यारे भार लिये शिर ढोइ ॥ ज्यारे मुछां आवे अंगमांये । त्यारे मागेछे कांइनुं कांये ॥२९॥ आवे भंगिया वे भेळा मळी । मागे खाना अखाज ते वळी ॥ ज्यारे खत्री करे परवेश । त्यारे करे होयेश होयेश ॥३०॥ ज्यारे जेजे वसे आवी अंग । त्यारे तेवोज करेछे रंग ॥ एम भूत वळग्यां ए छोय ।

सुवालगि मुके नहि कोय ॥२१॥ वळी घडपर नहि जेने शिश । वळग्यो ते नागरने खविश ॥ वळी एकने वळग्यो कोळी । थइ मेळी भूततणी टोळी ॥२२॥ कोइ मुंझवे कोइ रोवारे । कोइ जगाडे कोइ सुवारे ॥ कोइ धुणवे भुजवे वळी । एम दिये दुःख सहु मळी ॥२३॥ ते काढवा उपाय बहु करिया । कर्या भेळा भुवा ने जागरिया ॥ धुणिधुणि धन गया खाइ । तोय फेर पड्यो नहि कांइ ॥२४॥ पछी चाल्या त्रण्ये त्यांथी मळी । आव्या वरताले स्वामी सांभळी ॥ कर्या दर्शन लागिया चरण । स्वामी अमो छुं तमारे शरण ॥२५॥ त्यारे भूतने भयज लागी । रहि न शक्यां निसर्यां भागी ॥ जोइ महाराजनो परताप । थयो भूततणे तनताप ॥२६॥ न खमाणुं ते निसर्यां खशी । जे रहांतां ए त्रण्येमां वशी ॥ पछी त्रण्ये सतसंगी थया । धारी नियम निजघेर गया ॥२७॥ ते जोइ सहु आश्चर्य पाम्यां । धन्य स्वामि कहि शिश नाम्यां ॥ थयो परचो जाण्यो सहु जने । काढ्यां भूत पोते भगवने ॥२८॥ वळी ए देशे मुमधा गाम । तियां ब्राह्मण ईश्वर नाम ॥ तेहने ब्रह्मराक्षस वळगो । आपे दुःख थाय नहि अळगो ॥२९॥ ते राक्षसने काढवा माट । घेरे बेसार्यो शास्त्रीयपाट ॥ धुणिधुणिने थयो बेहाल । तोय भूते मेल्यो नहि ख्याल ॥४०॥ भणे श्लोकभेळा श्लोक तेह । थयो भूत ते भणेलो एह ॥ कौमुदी न्याय व्याकरण जाणे । बोले गीर्वाणीसंगे गीर्वाणे ॥४१॥ कोइ रीत्यनी न माने वात । दिये दुःख दिवस ने रात्य ॥ पछी ब्राह्मण जेतलपुरे । आव्यो श्रीहरिनी ते हजुरे ॥४२॥ आवी लाग्यो महाराजने पाय । त्यारे भूत बोल्यो एहमांय ॥ हवे

हुं क्यां जाउं मुरारी । आव्यो ब्राह्मण शरण तमारी ॥४३॥ कहे नाथ रहे संतमांय । भूत कहे पासे केम अवाय ॥ तारे नाथ कहे जा चंद्रीवन । करय नरवीरनुं दर्शन ॥४४॥ पछी भूत शिख मागि गयो । द्विज ईश्वरजि साजो थयो ॥ ते प्रताप श्रीमहाराजतणो । शुं कहिये मुखथी घणोघणो ॥४५॥ वळी जेतलपुरने मांइ । कणवि नाम तेनुं राईबाई ॥ तेने वळगि चुडेल सयणी । दिये दुःख नित्यप्रत्ये घणी ॥४६॥ लइ जाय पहेर्यानां लुगडां । जाय झोटि खावानां ठामडां ॥ थाय पांचदश दन ज्यारे । नाखि जाय फोडिफोडि त्यारे ॥४७॥ एम चुडेल पडि छे केडे । जाय चडावि पाडरु मेडे ॥ पछी ते बाई प्रभुने पास । आवी करी एनी अरदास ॥४८॥ त्यारे बोलिया श्रीभगवान । था सतसंगी ले व्रतमान ॥ पछी ते बाईए तेमज कर्युं । त्यारे भूत ते मागि निसर्युं ॥४९॥ ते प्रताप श्रीमहाराजतणो । शुं कहिये वळी मुखथी घणो ॥ एम आपे जनने आनंद । नयणे निरखि कहे निष्कुलानंद ॥५०॥

इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो ने छपनमुं प्रकरणम् ॥१५६॥

पूर्वछायो—वळी कानमदेश आमोदमां । द्विज भट्ट दीनानाथ ॥ संशयवत सतसंगमां । हतो अणसमझे अनाथ ॥१॥ एवा समामां आवियो । विमुख अति मति मंद ॥ अभाग्य जोगे आवीमळ्यो । जे निर्विकल्पानंद ॥२॥ तेणे भट्ट भरमावियो । आवियो तेणे अभाव ॥ पूरण संशय पाडियो । ते विमुखे भजव्यो भाव

॥३॥ मेल्युं शरण महाराजनुं । त्यारे भूते वरत्यो लाग ॥ आवि-
लाग्यां अपत्यने । ज्यारे कर्यो सतसंग त्याग ॥४॥ चोपाइ—
स्तोत्र अष्टक वळी आरति । तेणे करिति हरिनी विनति ॥ माटे
भूतनुं तुत त्यां नोय । वळगे हरिविमुख जे होय ॥५॥ माटे एनी
सुता जे विमुख । वळग्युं भूत तेने दिये दुःख ॥ जाय घरमांथी
चीज उपाडी । नाखे पहेर्यानां लुगडां फाडी ॥६॥ रांधी रसोइ
करे तैयार । आवी विष्टा नाखे ते मोझार ॥ गोळ घृत जळ दुध
दइ । तेमां नांखे नरक भूत लइ ॥७॥ एम आपे दुःख भूत आवी ।
नाखि जमुनाने अकळावी ॥ तेने काढवाने बहु कर्युं । तोय भूत
केणे न निसर्युं ॥८॥ पछी भट घटे पामी त्रास । आव्यो सुता
तेडि प्रभुपास ॥ शिश नमावी हरिचरणे । कहे नाथ आवियो हुं
शरणे ॥९॥ मारी सुता आ जमुनां जेह । आजथकी तमारी छे
तेह ॥ एने भविष्ये वळग्युं भूत । तेनुं तनमनमां छे तुत ॥१०॥
तेणे करी बेहाल निचारी । माटे आवी ए शरण तमारी ॥ धारी नि-
यम करशे भजन । तेमायुं तमे जोज्यो जीवन ॥११॥ त्यारे श्री-
हरि बोलिया एम । देव ब्राह्मणने भूत केम ॥ तारे द्विज कहे
जोडि हाथ । देव ब्राह्मण पण अनाथ ॥१२॥ माटे आजथी नाथ
तमारो । प्रभु सुनो जोशो मां अमारो ॥ एम कहिने नामियुं शीश ।
त्यारे भूत माग्युं नाखि चीश ॥१३॥ तेह जणाणुं सर्वे जनने ।
जोइ आश्चर्य मान्युं मनने ॥ थयो परचो प्रकट प्रमाण । गयुं भूत
जे करतुं हेराण ॥१४॥ देश डंडाव्ये विशनगर । द्विज शोभाराम
त्यां नागर ॥ तेणे राखि राक्षसनी रीत । करे सतसंगनो द्रोह

नित ॥१५॥ कावे सतसंगि जे नरनाख । तेने कर्या लइ नाख्य वाख्य ॥ वळी सरकारमां करी चाडी । सतसंगिने विपत्य पाडी ॥१६॥ हरे फरे करे कांइ काम । निंदे सतसंगिने आठु जाम ॥ एम करतां वीत्या कांइ दन । पछी बोल्यो थइने प्रसन्न ॥१७॥ बहु दिवसथी द्वेप करुंछुं । तोय साजो सुखियो फरुंछुं ॥ पछी सतसंगिने एम कह्युं । स्वामी जुठा कां फुटचुंछे हैयुं ॥१८॥ जो स्वामिजि साचा भगवान । तो हुं मागुंछुं ए वरदान ॥ आजथकी आठ दनमांइ । थाउं आंधळो न देखुं कांइ ॥१९॥ तो साचा स्वामी ने सतसंग । जो थाउं आठ दनमां अपंग ॥ त्यारे सत्संगी कहे विमुख । शिद मुखे मागिलेछे दुःख ॥२०॥ स्वामी शिद करे केने अंध । एवुं मागिये न मतिमंद ॥ त्यारे शोभाराम बोल्यो मुखे । में माग्युं ते थाय मर सुखे ॥२१॥ त्यारे श्रीहरि छे कल्पवृक्ष । तियां चितव्युं थावा अचक्ष ॥ पछी वायदो वेगळो रह्यो । दिन च्यारमां आंधळो थयो ॥२२॥ एवी विमुख जीवनी रीत । समु चिंतवि न शके चित्त ॥ पछी तेने जोइ विजे जने । मान्यो प्रकट परचो मने ॥२३॥ एम परचा अपरमपार । आपे हरि हजारेहजार ॥ ते कहेतां लखतां न आवे अंत । समझि लेज्यो सदबुद्धिवंत ॥२४॥ वळी वात कहुं एक सारी । लेज्यो हरिजन हैये धारी ॥ कच्छदेशमां भुजनगर । तियां सुतार नाम सुंदर ॥२५॥ ते सत्संगमां शिरोमणि । पण राखतो प्रवृत्ति घणी ॥ मोटामोटा माणसनो मोवती । शेठ साहुकारनो सोवति ॥२६॥ तेतो सर्वे हरिथी विमुख । तेनी राखे नित्यप्रत्ये रुख ॥ एम गइ आयुप स-

घळी । तोय चेति शक्यो नहि वळी ॥२७॥ त्यांतो आवियो देहनो काळ । थयुं तन परवश ततकाळ ॥ जाग्रत अवस्थामां न रहेवाय । सद्य स्वप्न अवस्थामां जाय ॥२८॥ ज्यारे बोले स्वप्नमां रहि । करी उपाधि देखाडे कहि ॥ पछी आवे जाग्रतमां ज्यारे । थाय अतिशे ओरतो त्यारे ॥२९॥ पछी पस्ताप करिने बोले । कोइ मूरख नहि मुजतोले ॥ आवा सत्संगी ने श्रीमहाराज । तेने मुकि में कर्युं अकाज ॥३०॥ माटे शठमां हुं शिरोमणि । एम करेछे पस्ताप घणी ॥ हवे प्रभु छे अधमउद्धार । ए पक्षे करेतो करे वार ॥३१॥ पण मुजथी कांइ न सर्युं । एम कहिने स्तवन कर्युं ॥ त्यारे हरि छे दीनदयाळ । जाणि दीन आव्या ततकाळ ॥३२॥ दिधुं दासने दर्शनदान । निरख्या सुंदरे श्रीभगवान ॥ निर्खि हरष पामियो अति । पछी करवा लाग्यो विनति ॥३३॥ जेवा दिठा अंतसमे नाथ । तेवा कहेवा लाग्यो जोडि हाथ ॥ कहे नमो अनंत अपार । जेनी मूर्ति हजारेहजार ॥३४॥ वळी हजारे हजार चर्ण । नेत्र हजारेहजार कर्ण ॥ शिर उरु हजारे हजार । बहु बाहु ने नाम अपार ॥३५॥ आदि अंते मध्ये अविनाश । कोटि कल्प गिये नहि नाश ॥ एवुं दिठुं सुंदरजिए रूप । तेवुं कह्युं स्वामितुं स्वरूप ॥३६॥ वळी सत्संगी नरनारय । तेपण दिठा तेजना अंबार ॥ एवा दिठा हरि हरिजन । जोइ करेछे पस्ताप मन ॥३७॥ कहे हुं न समझ्यो लगार । आतो वात अतोल अपार ॥ खोटा संसारि स्वारथमांइ । आव्यो अंत कमाइकमाइ ॥३८॥ तेतो न आव्युं आ समे काम । सुत वित्त भाइ वळी भाम ॥ सर्वे वहालां ते थयां छे वैरी । एम

करे शोच फेरिफेरी ॥३९॥ पछी कहिछे सहुने वात । हवे तन थाशे मारुं पात ॥ आव्याछे मने तेडवा नाथ । हुं जाउछुं महाराजने साथ ॥४०॥ कइ वारना उभाछे आवी । मुजकारणे विमान लावी ॥ एम कहिने शिखज मागी । पछी तरत दिधुं तनत्यागी ॥४१॥ तज्युं देह तेह तत्काळ । तेडिचाल्याछे पोते दयाळ ॥ जोइ आश्चर्य पामिया जन । पछी कहेवा लाग्यां धन्यधन्य ॥४२॥ थयो परचो सहुए प्रमाण्युं । एवुं जोइने आनंद आण्युं ॥ एवा परचा अपरमपार । थाय आ समे लाखो हजार ॥४३॥ तेनो कहेतां आवे केम अंत । थोडे घणुं मानो बुद्धिवंत ॥ देशोदेश वळी गामोगाम । करे दयाळु दासनां काम ॥४४॥ जनजन प्रत्ये जुजवा जेह । थाय परचा न लखाय तेह ॥ सर्वे दासने सुख दिधुंछे । एवुं वरद पहेलांथी लिधुंछे ॥४५॥ स्वामि रामानंदजिनी पासे । मागी लिधुंछे पोत्ये हुलासे ॥ कहे सतसंगी नाम कहेवाय । कोइरीत्ये ए दुःखी न थाय ॥४६॥ एनुं आवे अमने ए दुःख । एह भोगवे सदाय सुख ॥ ते वचन वाले सत्य किधुं । सर्वे सत्संगिने सुख दिधुं ॥४७॥ एवो सत्संगी कोइ न कावे । जेने तेडवा नाथ न आवे ॥ जाणो अवश्य टेक ए खरि । छुटे तन आवे ज्यारे हरि ॥४८॥ एनुं आश्चर्य न माने कोय । प्रभु होय तियां एम होय ॥ स्वयं प्रभु आज सहजानंद । तेणे वरतेछे सहुने आनंद ॥४९॥ कोइ वातनी न रही खामी । मळ्या जेने सहजानंदस्वामी ॥ कृपानिधि जे करुणाकंद । मळ्ये मगन कहे निष्कुळानंद ॥५०॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्री-

जिमहाराजे हरिजनने परचा पुर्या एनामे एकसो - ने सत्तावनमुं प्रकरणम् ॥१५७॥

पूर्वछायो—वळी पांचाल देशमां । काछु कारीयाणि गाम ॥ अनंत लीला त्यां करी । हरिए कर्युं निजधाम ॥१॥ तेह गाममां जे वसे । नरनारी आदि जन ॥ भावाभावे भगवाननां । सहुने थयां दर्शन ॥२॥ समझु थया सतसंगी । अणसमझु रह्या एम ॥ पापी नरे परमोदियां । ते कुसंग तजशे केम ॥३॥ पण दर्शन जेने दयाळ्नुं । ते निरफल नव्य जाय ॥ अंतसमे अवश्य आवी । श्रीहरि करेछे सहाय ॥४॥ चोपाइ—तेनी वात सांभळज्यो सहु । थयुं जेम तेम हवे कहुं ॥ एक काठी कुसंगी अपार । नाम माणशियो निरधार ॥५॥ तेतो साजो शरीरमां सुखी । लवलेश देह नहि दुःखी ॥ सहजस्वभावे बेठोतो घार । आव्या जम लेवा तेने चार ॥६॥ अतिकाळा ने करुर वाणी । जेने जोइ जीवे नहि प्राणी ॥ बहु भुख्यां मुंडा भयंकर । हाथे पाश पर्शु हथियार ॥७॥ बेठा बे जणा लोहने गाडे । बिजा बे जणा बेठाछे पाडे ॥ पछी गाडेपाडेथी उतरी । लिधो काठिने कबजे करी ॥८॥ दइ मार ने मोख्य लै किधो । जमे एमनो एमज लिधो ॥ मारे बहु पाडे बुमराण । तोय मेले नहि जमराण ॥९॥ कहे कुसंगी केम तुं रह्यो । तजि स्वामी अमारो शुं थयो ॥ जो तुं पड्यो अमारेज पाने । तोतुं सुख इच्छे हवे शाने ॥१०॥ बोल्यो माणशियो हवे वारे । छे स्वामिजितुं दर्शन मारे ॥ बिजुं तो में कांइ नव्य कर्युं । कर्युं तेमांतो आवुं निसर्युं ॥११॥ हवे करे तो करे स्वामी वार । ते विना बिजो नथी आधार ॥ एम

कहेतां आव्या अविनाश । जम मेलि भाग्या पामी त्रास ॥१२॥
पछी आव्यो माणशियो घेर । कहे नाथे उगार्यो आ वेर ॥ एम
करतां वीति घडी चार । आव्या नव कृतांत ते वार ॥१३॥ तेणे
तरत मारिलिधो मोर । पाडे माणशियो बहु बकोर ॥जम कहे रखे
गाम जगाडे । लइजाइए एने उपरवाडे ॥१४॥ त्यारे बिजो कहे
जाशुं भागोळे । एक कहे संत हशे आगळे ॥ एक कहे संत नथी
जो आंहि । शिद बिक राखो मनमांहि ॥१५॥ पछी लइ चाल्या
गाम बार । आव्या अलबेलो तेहवार ॥ करी रीस किंकरने कह्युं ।
केम फुटयुंछे मूरखो हैयुं ॥१६॥ आ गाममांहि बसेछे जन । जेने
छे मारुं संतदर्शन ॥ तेने लेवा आवोछो अभागी । शिदने मोत
लियोछो मागी ॥१७॥ जाओ आ गामनी मेलि आश । एम कहे
जमने अविनाश ॥ ते माणशिये सर्वे सांभळी । जेवी वीति तेवी
कहि वळी ॥१८॥ सुणि कहेवा लाग्यां जन सहु । आतो परचो
थयो मोटो बहु ॥ वळी ए गाममां एक सइ । नाम माबो ते सत-
संगी नइ ॥१९॥ तेना देहनो आवियो अंत । कहुं तेतुं हवे वर-
तंत ॥ तेने लेवा आव्या जम त्रण । लिधो जीव पामियो मरण
॥२०॥ ज्यारे जीव लइ जम वळ्या । त्यारे संतरूपे स्वामी मळ्या ॥
कहे जमप्रत्ये जन एम । ए जीवने लिधो तमे केम ॥२१॥ कहे
जम ए कुसंगी सइ । तेने जाशुं जमपुरे लइ ॥ त्यारे संत कहे नहि
लेवाय । तमे करशो जो कोटि उपाय ॥२२॥ एतो करेछे काम
अमारुं । तेने तेडुं न जोइए तमारुं ॥ त्यारे जम कहे नथी तमारो ।
शीद ए जीवने लेतां वारो ॥२३॥ ए जे काम तमारुं करेछे । तेतो

कोइकथकी डरेछे ॥ त्यारे संत कहे साचुं कह्युं । पण संतसेवा फळ गयुं ॥२४॥ माटे ए वातमां खोट्य मोटी । जाओ मेलि थाओ शीद खोटी ॥ पछी जम गया जखमारी । संते लिधो ए जीव उगारी ॥२५॥ आव्यो देहमांहि मावो ज्यारे । वीति वात कहि सर्वे त्यारे ॥ पाम्या आश्चर्य सहु सांभळी । थयो परचो कहे जन मळी ॥२६॥ वळी ए गाममां सथवारो । नाम त्रिकम सतसंगी सारो ॥ तेने आव्युं ढुंढियुं अनाडी । पेशि तनमां ताणिछे नाडी ॥२७॥ हाथ पग रग लिधि ताणी । थयो परवश बोली बंधाणी ॥ पछी तरत जीव तेनो काढी । चाल्युं ढुंढियुं तेहने पाडी ॥२८॥ त्यारे त्रिकमे कर्युं सरण । आवो नाथ हुं पामियो मरण ॥ एवुं सुणि आव्या अविनाश । संगे भक्त मांचो वीरदास ॥२९॥ कहे नाथ ढुंढियाने एम । एह जीवने लिधो तें केम ॥ एतो शरण छे जो अमारे । तेने लेवा न आववुं तारे ॥३०॥ आ गाममां गारे नव्य गरखुं । जो तुं इच्छे मनमां उगरखुं ॥ काढयुं ढुंढियुं तगडि बार । वाले करिछे जननी वार ॥३१॥ मेलि गया त्रिकमने नाथ । तेडि गया डोशी एक साथ ॥ पछी त्रिकमे तनमां आवी । करी वात सहुने बोलावी ॥३२॥ कहे मारे माथे बहु थइ । मने गयुंतुं ढुंढियुं लइ ॥ तेने हाथथी नाथे मुकावी । मने मेल्यो आ देहमां लावी ॥३३॥ मारेसाटे जाशे पुरीबाई । वात साचि मानो मनमांइ ॥ सुणि सहु थयाछे विसमे । तज्युं तन पुरिये ते समे ॥३४॥ मळी वार्त लागि नहि वार । पाम्यां आश्चर्य सहु नरनार ॥ कहे थयो परचो आ मोटो । हशे पापी ते परठशे खोटो ॥३५॥ वळी ग-

ढडे वणिक एक । तेतो कुलेसहित नास्तिक ॥ कहे कर्मवडे सर्वे थाय । एवुं समझि राख्युं मनमांय ॥३६॥ राम कृष्ण आदिक अवतार । तेनोपण नहि तेने भार ॥ एवो ढुंढिये ढावरिपाड्यो । मोक्षमारग कर्मे देखाड्यो ॥३७॥ कर्युं पापिए पापिनुं काम । टाळिनाख्युं बचारानुं ठाम ॥ त्यांतो आवियो देहनो काळ । आव्या तेडवा जम विकराळ ॥३८॥ आवी घेरि लिधो घरमांइ । मोटा मुदगर छे करमांइ ॥ मारोमारो करे मुखवाण । काढो बाखे कहे जमराण ॥३९॥ पछी हीमे हैयामां विचारी । जोया ढुंढिया सर्वे संभारी ॥ पण कोइथी काज न सर्युं । तेमतेम जमे जोर कर्युं ॥४०॥ त्यारे थयो निराशि अत्यंत । पछी संभार्या स्वामी ने संत ॥ करतां चिंतवणि चित्तमांइ । आव्या संत ने महाराज त्यांइ ॥४१॥ लाव्या लोहनी गेडियो हाथे । आवी मारियो जमने माथे ॥ पाडि राड्य भाग्यां जमराण । दिठा हीमे ते प्रकटप्रमाण ॥४२॥ पाम्यो आश्चर्य परचो थयो । केने न कह्युं समझि रह्यो ॥ थयुं सुख शरीरमां ज्यारे । करी वात विस्तारिने त्यारे ॥४३॥ कहे पाम्यो हुं परचो मोटो । आपणो मत मानज्यो खोटो ॥ जो न करे स्वामी संत वार । तो हुं मरत खाइखाइ मार ॥४४॥ में दिठुं नजरे मोत मारुं । पाम्यो दुःख हुं शुंशुं संभारुं ॥ आपणामां कांइ न उचर्युं । खरा खोटानुं पारख्युं पड्युं ॥४५॥ हवे ज्यांलगि रहेशे आ तन । करीश महाराजनुं भजन ॥ एम पर्चानो नहि आवे पार । थाय हमेश हजारो हजार ॥४६॥ केतांकेतां कियां लगि कहीए । अपरमनो पार न लहीए ॥ आगे परचा कविए कह्या । तेतो ठीक एटलाज थया

॥४७॥ पण आजनो अंत न आवे । मर कोटि कवि मळी गावे ॥ में कह्युं विचारि मनमांइ । नथी करतो हुं वात वडाइ ॥४८॥ जेम छे तेम कह्युं मे जन । सत्य मानज्यो मारुं वचन ॥ हशे सत्यवादी संत जेह । सत्य मानशे मनमां तेह ॥४९॥ हशे दुष्ट दंभि ने नास्तिक । कहेशे खोटि खांच्यो खोळी छेक ॥ तेतो भोगवशे फळ तेनुं । नथी निष्कुलानंदने एनुं ॥५०॥ इतिश्रीदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे परचा पुर्या एनामे एकसो ने अठ्ठावनमुं प्रकरणम् ॥१५८॥

पूर्वछायो—धन्यधन्य जन ए सर्वने । जेने मळ्या श्रीमहाराज ॥ देहछतां दुःखिया नहि । तन छुट्ये नोय अकाज ॥१॥ जाण्ये अजाण्ये जोडिया । जेणे हरि आगळ हाथ ॥ माहात्म्य तेनुं हुं शुं कहुं । ते न होय केदि अनाथ ॥२॥ दरश स्परश पूजा करी । धारि नियम जे नरनार ॥ वासि ते स्वर्ग वैकुंठना । श्वेतद्वीप गोलोक रहेनार ॥३॥ धर्मनियममां दृढ घणा । एकांतिक जन जेह ॥ तेनी प्राप्ति वर्णवी । कहुं सांभळज्यो सहु तेह ॥४॥ चोपाइ—एवा सतसंगी नरनारीरे । अतिदृढ धर्मनिम धारीरे ॥ तेने अवश अंत्ये महाराजरे । पोत्ये आवेछे तेडवाकाजरे ॥५॥ तन तजि ते मूर्तिने संगेरे । जाय जन थइ शुद्ध अंगेरे ॥ श्रीगोलोक गुणातीत जेहरे । मायातमपार धाम तेहरे ॥६॥ अचळ अनादि दिव्य कहेवायरे । श्रीराधाकृष्ण रहे तेहमांयरे ॥ अति अनुपम धाम एहरे । पामे उद्धवाश्रित जन जेहरे ॥७॥ ए धामथी पाछुं न अवायरे । आवे ते श्रीकृष्णनी इच्छायरे ॥ जियां विरजा नदी खायरूपरे ।

जेना चेउ कांठा छे अनुपरे ॥८॥ तेमां मणितणी खाणो, घणिरे । पद्मराग स्फाटिक नीलमणिरे ॥ मणिमय पगथियां शोभेरे । तियां तरु वेल्ये मन लोभेरे ॥९॥ वहु घाट बांध्याछे सुवर्णेरे । झगे नंग जुवे जाणु नेणेरे ॥ तियां गोप गोपी करे स्नानरे । हृदे राधाकृष्णनुं छे ध्यानरे ॥१०॥ कनक कळशे भरे कइ नीररे । तेनी भिड्य वहु विरजा तीररे ॥ गउधण पिवा आवे वारिरे । तेणेपण भिड्य रहे भारिरे ॥११॥ वळी तीरे श्रीकृष्णने काजेरे । रमणस्थानक दिव्य समाजेरे ॥ विरजापार शतशृंग गिरिरे । रह्यो गोलोकने कोट करिरे ॥१२॥ उंचो कोटि जोजन ते कहीएरे । तेथी दशगणो पोळो लहीएरे ॥ पारिजातकादि तरु वहुरे । घणा गोवाल ज्यां घणी गउरे ॥१३॥ रासमंडळ ए गिरिपररे । रमे श्रीकृष्ण ज्यां रंगभररे ॥ रासमंडळ दश जोजनमांरे । चारे द्वार आपे मुद मनमांरे ॥१४॥ रासमध्ये गाय गोपी गीतरे । अतिमनोहर चोरे चित्तरे ॥ तियां सर कूप वाव्य भरीरे । शोभे मणिमय पगथिये करीरे ॥१५॥ गिरिशिखे करे भृंग गानरे । जाण्युं गुणि गाय त्रोडे तानरे ॥ फुलवाडी उपवन साररे । रासमंडप पासे अपाररे ॥१६॥ रासमंडले मंडप घणारे । रच्या पंचरंग मणितणारे ॥ तेपर कळश कनकना शोभेरे । ध्वजा पताका जोइ जन लोभेरे ॥१७॥ बांध्यां तोरण आशो आम्रनांरे । कर्या खग ने मृग चित्रनांरे ॥ तियां केलिना स्तंभ कस्तुरीरे । चर्च्या अगरचंदन रह्यां स्फुरीरे ॥१८॥ भर्या कुंभ अक्षत अंकुररे । कुंकुम दुर्वादिये मुद उररे ॥ एवां रमवा भुवन घणांरे । श्रीकृष्ण ने गोपीयो तणांरे ॥१९॥ वसन भूषण

पहेर्यां गोपी गोपेरे । नव जोवने रासमां ओपेरे ॥ पुष्पशय्याओ कुंज कोटिरे । गिरि विख्यो विरजाने नीरेरे ॥२०॥ गिरिमांहि श्रीवृंदावनरे । राधाकृष्णने वालुं जे मनरे ॥ बहुभात्यनां वृक्ष छे तियांरे । तेने शुं कहुं वर्णवि इयांरे ॥२१॥ फुल वेली तियां बहु फुलिरे । स्थळकमळे रह्या भृंग झुलिरे ॥ तियां मृगगण छे अपाररे । कोइ केने न आपे अजाररे ॥२२॥ रत्न धूप दीप गेहगेहरे । तेणे शोभे वृंदावन तेहरे ॥ वाव्य कुवा तलाव त्यां बहुरे । शोभे कमळ पोयणे सहुरे ॥२३॥ तियां अतिसुगंधि समाजेरे । एह वृंदावन अतिराजेरे ॥ तियां मिठि वाण्ये पंखि बोलेरे । कृष्णस्तुति करे मुनितोलेरे ॥२४॥ गाय गोपीयो गोप वृंदावनेरे । ए वन वालुं छे कृष्णने मनेरे ॥ वत्स वृषभ गउ दोहनरे । वंशी गाने शोभे वृंदावनरे ॥२५॥ तेह मध्ये छे विजां बत्रिशरे । वन फल फुले शोभे हमेशरे ॥ एवुं वृंदावन जे अशोकरे । तेह मध्ये छे श्रीगोलोकरे ॥२६॥ कोटि जोजन विस्तार मोटेरे । रत्न जडित कनक कोटरे ॥ तेने चारे दिशे चार द्वाररे । वज्रकपाटे शोभे अपाररे ॥२७॥ तियां गोपी गोपनां घर घणांरे । शोभे गोलोकमां नहि मणारे ॥ रत्नजडित कनक भुवनरे । रथ विमान बहु वाहनरे ॥२८॥ ध्वजा पताका कळश कंचनरे । शोभे एकथी एक भुवनरे ॥ मइ मथे कृष्णगुण गाइरे । रवे रह्युंछे गोलोक छाइरे ॥२९॥ चारे द्वारे चार मारगरे । तियां थाय बहु रागरंगरे ॥ बांध्या मगनंग पंच रंगनेरे । द्वारे हवेलियो अडि गगनेरे ॥३०॥ रत्ने जड्या जरुखा ने ओटारे । अगर चंदने छांट्या मग मोटारे ॥ रंभास्तंभ मंगळिक

साजेरे । तेणे राजमार्ग अतिराजेरे ॥३१॥ गोप गोपी लइ पूजा स-
माजरे । जाय कृष्ण पूजवाने काजरे ॥ आवे जाय गाय बहु गीतरे ।
तेणे करी मारग छे शोभितरे ॥३२॥ वळी अनंत भुवनपति जे-
हरे । हरि हर अज धर्म तेहरे ॥ रमा उमा सावित्री मूरतिरे ।
जाय दरशने पत्नी पतिरे ॥३३॥ सुर मुनि सिद्ध गोप गोपीरे । तेनी
भिड्ये रह्यो मग ओपीरे ॥ गोपी राधा रमा सम नेमेरे । सेवे
श्रीकृष्णस्वामिने प्रेमेरे ॥३४॥ एवा गोलोकमध्ये सुंदररे । शोभे
राधाकृष्णनुं मंदिररे ॥ तेने फरता कनक कोट सोळरे । शोभे सुं-
दर खाइ अतोलरे ॥३५॥ राजगढ जोजन त्रण्य घोलेरे । खाइ
छाइ कल्पतरु बोलेरे ॥ शोळे कोट रतन कांगरेरे । कनक कळशे
शोभाने धरेरे ॥३६॥ सोळे पोळ्यने उलंघि दासरे । जाय दर्शने
श्रीकृष्णपासरे ॥ तियां चोक शोभा सइ भणियेरे । बांध्या पंचरं-
गनि मणियेरे ॥३७॥ तेजपुंज ते मध्ये अंबाररे । कोटि सूर्यशशि-
थी अपाररे ॥ तेनुं अक्षरब्रह्म छे नामरे । गुणातीत अचळ हरि धा-
मरे ॥३८॥ जक्त कारण जोर जे विशालरे । बहु प्रधान पुरुष का-
ळरे ॥ एने आश्रय रूप ए अनुपरे । सत चिद आनंद स्वरूपरे
॥३९॥ तेहमध्ये श्रीकृष्णनुं धामरे । रच्युं रत्नमणि अभिरामरे ॥
मणिस्तंभ घणी फुलमाळरे । तेणे शोभेछे धाम विशाळरे ॥४०॥
मणिमाळ मोतिमाळे करीरे । मणि घणिये रह्युं शोभा धरीरे ॥ श्वेत
चमर मुक्त कळश कइरे । सारां तोरण रह्यां शोभा दइरे ॥४१॥
शतशृंगथी उंचुं छे एहरे । प्रकाशक कृष्णधाम तेहरे ॥ अगर चं-
दने चर्च्युं ए धामरे । धूप दीप द्रव्ये अभिरामरे ॥४२॥ घणे स-

माजे शोभे सदनरे । कहेतां पार नावे कोय दनरे ॥ तेने आस-
पास हरिदासरे । करि रह्या एकांतिक वासरे ॥४३॥ सर्वे सेवा
श्रीकृष्णनी करेरे । अतिआनंदे स्वछंद फरेरे ॥ कृष्ण गुण वाजित्रमां
गायरे । तेनो शब्द छायो धाममांयरे ॥४४॥ एवा धाममांहि
सिंहासनरे । रच्युं रत्न कळशे रमणरे ॥ रंगे चित्र विचित्र ते ओ-
पेरे । कर्या पशु पंखि गोपी गोपेरे ॥४५॥ एवुं अतिसुंदर सिंहासनरे ।
तेपरत्व बेठा कृष्ण भगवनरे ॥ घनश्याम ने वय किशोररे । पीत
पट बे कर वंशी सोररे ॥४६॥ मंदहास ने माथे मुगटरे । निर्खि
जन मगन अमटरे ॥ मृगमद चंदन अगररे । चर्चि तन वैजंवि
पेरि उररे ॥४७॥ कौस्तुभ मणि माळ कांतिवाळीरे । शोमे श्री-
कृष्ण कंठे शोभाळीरे ॥ मकराकर कुंडळ काने शोभेरे । नंग जड्यां
कड़ां कर उभेरे ॥४८॥ कर आंगळि मुद्रिका मणिरे । कटि किंकिणि
नेपुर शोभा घणिरे ॥ चरण अरुण नख रक्त शामरे । रक्त कमळ
तळ शोभाधामरे ॥४९॥ तियां सोळे चिन्ह सुखकारिरे । सेवे
मुनि सिद्ध व्रतधारिरे ॥ अष्टकोण जव जंबु जेहरे । स्वस्ति ध्वज
ने कुलिश तेहरे ॥५०॥ अंकुश अंबुज ऊर्ध्वरेखरे । शोभे जमणे
पगे विशेषरे ॥ मत्स्य त्रिकोण कळश व्योमरे । धेनुपद धनुष ने
सोमरे ॥५१॥ वामचरणे ए चिंतवे दासरे । काम क्रोध मोह पामे
नाशरे ॥ एवां कृष्णचरणारविंद जोइरे । मुनिमधुप रह्या तियां मो-
इरे ॥५२॥ राधाआदि देवी प्रेमेकरिरे । चर्चि चंदन लिये उर
धरिरे ॥ गुलफ जंघा जानु जुग जोइरे । बाहु आजान रहे मन-
मोइरे ॥५३॥ नाभि कटि उदर अनुपरे । तियां त्रिवलि शोभे

सुखरूपरे ॥ जमणे उरे श्रीवत्स चिन्हरे । निर्खि हरखे जन पावनरे ॥५४॥ हार मुगट पुष्पना शोभेरे । जोइ जनतणा मन लोभेरे ॥ अरुण कमळ सम कर दोयरे । वंशिसहित शोभेछे सोयरे ॥५५॥ पूर्ण शशिसम मुख सारुंरे । शोभे कंठ कंबु अनुसारुरे ॥ तियां तुलसीमाल विशालरे । शोभे चिबुक अधर प्रवालरे ॥५६॥ मंद-हासे बोले मिठां वेणरे । दंत दाड्यमकलि सुखदेणरे ॥ नासा-दीप कपोले कांतिरे । काने कुंडल शोभा सुहातिरे ॥५७॥ तियां पुष्पगुच्छ बे धरियांरे । चंचल लोचन हेतनां भरियांरे ॥ राति रेखे नयण रसालरे । शोभे भ्रकुटी भाल विशालरे ॥५८॥ केशर तिलक तियां विशेषरे । हसतां भाल वच्ये उठे रेखरे ॥ सुंदर केश शिशे मुगटरे । जड्यो मणिरतने शुं घटरे ॥५९॥ नखशिखा शोभा न कहेवायरे । श्रुति पुराण नित्य जेने गायरे ॥ एवा श्री-कृष्ण शोभानी खाणिरे । जीव आसुरि न शके जाणिरे ॥६०॥ घनश्याम ने तन प्रकाशरे । तेनो मर्म जाणे कोइ दासरे ॥ सा-मुद्रिके कह्यां शुभ चिन्हरे । तेणे जुक्त श्रीकृष्ण सुखयनरे ॥६१॥ तेने निराकार कहे कुमतिरे । होये आसुरि जीव जे अतिरे ॥ समझे साकार संत ते सदारे । पामे पास वास अतिमुदारे ॥६२॥ क-हीए श्रीकृष्णपुरुषोत्तमरे । वासुदेव विष्णु परब्रह्मरे ॥ हरि नारा-यण अंतर्यामीरे । भगवान प्रभु बहुनामीरे ॥६३॥ तत्त्वज्ञानादि नाम कहेवायरे । श्रुति पुराण सद्ग्रंथ गायरे ॥ उपनिषद इतिहासे करिरे । कृष्ण महिमा कहे फरिफरिरे ॥६४॥ गुण प्राक्रमे करि बहु नामरे । जपवा जोग सर्वे सुखधामरे ॥ राधा रमा रहे दोय पा-

सेरे । जुवे श्रीकृष्ण हेते कटाक्षेरे ॥६५॥ विजि ललितादि सखी जेहरे । राधा रमा सम वळि तेहरे ॥ सारी शीले शुभ गुणधामरे । सुणो सहु कहुं तेनां नामरे ॥६६॥ जया ललिता ने शशिकलारे । माधवी जमुना ने सुशिलारे ॥ रवि कांति ने चंद्रमुखीरे । कदंबमालिका स्वयंप्रभा सुखीरे ॥६७॥ पद्मामुखी सुखा शुभा जेहरे । मधुमती सरस्वती तेहरे ॥ पद्मा गंगा ने सर्वमंगलारे । सुमुखी भारती ने कमलारे ॥६८॥ पारिजाता कृष्णप्रिया नंदारे । नाम नंदिनी सुंदरी सुखदारे ॥ एहआदि सुंदरी अपाररे । सेवे श्रीकृष्णने करी प्याररे ॥६९॥ मृगमद चंदन ने फुलरे । भूषण वसन लावी अमुल्यरे ॥ वळी षट रस सुभोजनरे । लेह्य चोश्य भक्ष्य भोज्य अन्नरे ॥७०॥ कनकथाळे ए भोजन भरिरे । प्रेमे जमाडे प्रमदा हरिरे ॥ मेवा मिठाइ अमृतफळरे । रत्नजडित झारीये जळरे ॥७१॥ पाय पाणि पानबिडी आपेरे । करी आरति स्तुति आलापेरे ॥ एम पूजा करिने पियारिरे । राजि करे श्रीकृष्ण मुरारिरे ॥७२॥ वळी प्रभुना पारपद जेहरे । मुख्य मोटां नाम सुणो तेहरे ॥ वीरभानु चंद्रभानु कहीएरे । सूर्यभानु वसुभानु लहीएरे ॥७३॥ देवभानु शक्रभानु जेहरे । रत्नभानु सुपार्श्व छे तेहरे ॥ विशाळ रुषभ अंशुवळरे । देवप्रस्थ वरुथ सुनळरे ॥७४॥ श्रीदामा आदिक एह सोळरे । तेने केड्ये विजा छे अतोलरे ॥ सर्वे करे श्रीकृष्णनी सेवारे । रूप गुणे एक एक जेवारे ॥७५॥ छत्तर चमर सेवाना साजरे । तेणे सेवे राजाअधिराजरे । थाय ताने गान तियां घणांरे । सर्वे दर्शन करे कृष्णतणांरे ॥७६॥

देखि दासनी सेवा दयाळरे । रिझे कृपाना निधि कृपाळरे ॥ परमात्मा परब्रह्म जेहरे । निगम नेतिनेति कहे तेहरे ॥७७॥ काल कर्म गुण सिद्ध जाणोरे । तेना प्रेरक कृष्ण प्रमाणोरे ॥ संकर्षण ने प्रद्युमन कहीएरे । अनिरुद्धरूपे कृष्ण लहीएरे ॥७८॥ अनंत कोटि ब्रह्मांडना नाथरे । उत्पत्ति स्थिति प्रलय हाथरे ॥ वळी सर्वे ब्रह्मांडे महाराजरे । रहे जीवना कल्याण काजरे ॥७९॥ नरनारायणादि अनंतरे । दिव्यरूपे रहे भगवंतरे ॥ तेने आश्रित होय जे जनरे । पामे गोलोक ते सहु जनरे ॥८०॥ दिव्यरूपे रहे प्रभुपासरे । सदा सुख भोगवे ए दासरे ॥ बिजा बहु वैष्णव त्यां वृंदरे । तेने संगे करे ए आनंदरे ॥८१॥ धामे मोटप्य कह्ये न आवेरे । जेणे प्रभु भज्या आंहि भावेरे ॥ हरि धरि पोते अवताररे । एह धामनुं उघाड्युं बाररे ॥८२॥ जे कोइ सत्संगी नरनारीरे । कर्या ए धामनां अधिकारीरे ॥ नथी वात सरखि ए वातरे । जाणे संत मोटा साक्षातरे ॥८३॥ जेने मळ्या स्वामी सुखराशिरे । तेतो सर्वे ए धामनां वासिरे ॥ कहे कवि सुणो शुभमतिरे । कहि सत्संगिनी प्रापतिरे ॥८४॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये गोलोकधामनुं वर्णन कर्युं एनामे एकसो ने ओगणसाठ्यमुं प्रकरणम् ॥१५९॥

पूर्वछायो—अधिकारी एह धामनां । हरि कर्या बहु नरनाख ॥ करी अलौकिक एटलुं । पछी मनमां कर्यो विचार ॥१॥ जेह कारण हुं आवियो । ते थयुं सरवे काज ॥ केड्ये करवा नव्य

रह्युं । एम मने विचार्युं महाराज ॥२॥ जीव जाणे सहु जक्तमां । एम प्रौढ वध्यो प्रताप ॥ सूर्यसम शोभि रह्यो । सत्संग सुंदर आप ॥३॥ वर्णाश्रम हरि आश्रये । जे आवियां नरनार ॥ तेने भुल्येपण भासे नहि । जे जाशुं जमने द्वार ॥४॥ चोपाइ—एवो प्रताप प्रभुजितणोरे । छायो देश प्रदेशमां घणोरे ॥ गामोगाम शहेर पुरे सोयरे । सहजानंद सम नहि कोयरे ॥५॥ ज्यारे कोयें शाहेरने मांइरे । रह्यो प्रताप पूरण छाइरे ॥ त्यारे एम विचार्युं महाराजरे । कर्युं सरवे पूरण काजरे ॥६॥ जेह अर्थे छे आ अवताररे । धरी कर्युं ते सर्वे आ वाररे ॥ एम विचार्युं महाराजे मनरे । कर्युं शुंशुं ते कहुंछुं जनरे ॥७॥ कलिबळने पामी अधर्मीरे । थया असुर गुरु आश्रमीरे ॥ बिजा भूपरूपे जे रह्यातारे । करता पाप आप न बियातारे ॥८॥ तेतो प्रभु पोताने प्रतापेरे । पापी पाछां पड्यां आप पापेरे ॥ वळी काम क्रोध लोभ मोहरे । मान ईरषा स्वाद समोहरे ॥९॥ एहादि अधर्म परिवाररे । हतो जीवोना हृदय मोझाररे ॥ तेतो निजप्रतापने बळेरे । काढ्यो सतशास्त्र करी कळेरे ॥१०॥ सत्य ज्ञान वैराग्य अहिंसरे । ब्रह्मचर्य आदि धर्मवंशरे ॥ तेतो जीवोना हृदयमांइरे । स्थाप्यो अचल पर्वतप्राइरे ॥११॥ शुद्ध स्वधर्म ज्ञान वैराग्यरे । सहित एकांतिक भक्ति जागरे ॥ ग्रामग्राम पुरपुर प्रतिरे । जनमांहि प्रवर्तावी अतिरे ॥१२॥ वळी दुर्वासाऋषिने शापेरे । थयांतां मनुष्य भक्ति धर्म आपेरे ॥ बिजा उद्धवादि ऋषिरायरे । सर्वे आव्याहता शापमांयरे ॥१३॥ तेने मुकाविने महाराजरे । बिजांपण कर्यां कइ काजरे ॥ योगक-

ळाओ ध्यान धारणारे । तेणे मुक्त कर्या जन घणांरे ॥१४॥ वळी
उपनिषदने मांइरे । कहि दहरविद्या सुखदाइरे ॥ एहआदि ब्रह्म-
विद्या जेहरे । पोते प्रवरताविछे तेहरे ॥१५॥ वळी अहिंसामय
जगनरे । ते प्रवरताव्याछे भगवनरे ॥ देव ब्राह्मण तीरथ संतरे ।
तेनो महिमा वधार्यो अत्यंतरे ॥१६॥ वळी श्रीमद्भागवत आदिरे ।
बिजां सतशास्त्र जे अनादिरे ॥ तेनुं करावियुं प्रवर्तनरे । कर्युं
सात्त्विक देवनुं स्थापनरे ॥१७॥ कौलार्णवादि मिथ्या जे ग्रंथरे ।
कह्या नथी ए मोक्षने अर्थरे ॥ राजस तामस देव उपासनारे ।
दुःखदायक छे सुख विनारे ॥१८॥ वळी नास्तिक ने कौल मतरे ।
एहआदि मनाव्यां असत्यरे ॥ शुद्ध धर्म जेह सनातनरे । कर्युं तेनुं
अतिशे स्थापनरे ॥१९॥ वळी निज आश्रितने काजेरे । कर्युं हेत
बहु महाराजेरे ॥ देशदेशमां मंदिर कराविरे । तेमां निजमूर्तियो
पधराविरे ॥२०॥ भक्तिमार्ग प्रवर्ताचा काजरे । कर्या धर्मवंशि
आचारजरे ॥ दीक्षाविधि रीत्य बांधिदिधिरे । वर्त्यासारु शिक्षा-
पत्री किधिरे ॥२१॥ तेतो सतशास्त्रनुं छे साररे । ते प्रवर्तावी
जन मोक्षाररे ॥ वळी निजआश्रित ब्रह्मचारीरे । साधु गृही त्यागी
नरनारीरे ॥२२॥ तेना धर्म ते जुजवि रीत्येरे । आपे कह्या ते
पाळेछे प्रीत्येरे ॥ जन्माष्टमी आदि व्रत सइरे । अन्नकोटादि उत्स-
वविधि कइरे ॥२३॥ कहि अष्टांग योगनी रीत्यरे । ते पण प्रव-
र्तावी जनहितरे ॥ वळी सहुनां कल्याण काजेरे । रुडो ग्रंथ क-
राव्यो महाराजेरे ॥२४॥ तेमां चरित्र छे पोतातणांरे । कहेतां
सुणतां रहेतां सुख घणांरे ॥ जाण्युं हवे सर्वे काम थयुंरे । कांइ

करवा केड्ये न रह्युंरे ॥२५॥ पछी एम विचार्युं घनश्यामेरे । हवे जाउं हुं मारे धामेरे ॥ पण मुज आश्रित जे जनरे । मारे वियोगे नहि राखे तनरे ॥२६॥ माटे वात करुं एने आगेरे । राखे धीरज्य तन न त्यागेरे ॥ पछी निज आश्रित तेडाव्यारे । सर्वे बाई भाइ मळि आव्यारे ॥२७॥ रामप्रताप इच्छाराम धीररे । अवध्यप्रसाद ने रघुवीररे ॥ मुक्तानंद ने गोपाळानंदरे । नित्यानंदजि ने ब्रह्मानंदरे ॥२८॥ शुकमुनि ने आनंदस्वामीरे । एहआदि मोटा निष्कामीरे ॥ मुकुंदानंद अखंडानंदरे । एह आदि ब्रह्मचारि वृंदरे ॥२९॥ उत्तम सोम सुरा सुजाणरे । रत्न मियादि पाळा प्रमाणरे ॥ जीवुना लाडुबा राजबाइरे । एहआदि बाइयो तथा भाइरे ॥३०॥ तमे सांभळज्यो सर्वे जनरे । जेह अर्थे धार्युंतुं में तनरे ॥ ते कर्युं में सर्वे कारजरे । करवा केड्ये राख्युं नथी रजरे ॥३१॥ हवे जाइश हुं धाम मारेरे । माटे शीख आपवी तमारेरे ॥ राजि रहेवुं रोवुं नहि वांसेरे । केड्ये करवो नहि कंकासरे ॥३२॥ एवुं चत्रजेवुं ए वचनरे । सुणि व्याकुळ थया सहु जनरे ॥ पामी मूरछा पडियां भोमरे । तननी न रहि केने फोमरे ॥३३॥ कोइनां तणाणां प्राण ने नाडीरे । कोइ रुवेछे राड्युं पाडिरे ॥ केनी आंखमां पड्यां रुधिररे । चाल्यां सहुने नयणे नीररे ॥३४॥ करे विलाप कल्पांत कइरे । कहे अमने चालो भेळां लइरे ॥ कहे तम विना केम रहेवायरे । पल घडि दिन केम जायरे ॥३५॥ हायहाय मानखो हरामरे । तम विना रहीए आणे ठामरे ॥ अन्न वस्त्र जल झेर थायरे । तम विना अमे न रहेवायरे ॥३६॥ तमे जाओ ने रहीए अ-

नाथरे । एवुं करशो मां मारा नाथरे ॥ आप्युं आटला दिवस सु-
खरे । हवे देखाडशो मां एवुं दुःखरे ॥३७॥ एवां पाप अमारां
छे शियांरे । तमे जाओ ने रहीए अमे इयांरे ॥ आव्यो होय एवो
थर भारेरे । भोगवावज्यो बिजे प्रकारेरे ॥३८॥ पण एवां दुःखने
जोइरे । जन तमारा न जीवे कोइरे ॥ एम कहे रहे नहि छानांरे ।
रुवे वृद्ध जोबन ने नानांरे ॥३९॥ करे विलाप चलवले वळिरे ।
थाय उभां ने पडेछे ढळिरे ॥ तेह दासने देखि दयाळरे । पोत्ये
विच्यारियुं तेह काळरे ॥४०॥ आ सहुने मुजमां छे स्नेहरे । मुज
विना नहि राखे देहरे ॥ सत्य मारग कल्याण काजरे । तेनी प्र-
वृतिसारु आजरे ॥४१॥ एने राखिजावुंछे जो आंहिरे । एम निश्चय
कर्युं मनमांहिरे ॥ पछी एम बोल्या अविनाशरे । तमे शिदने रु-
वोछो दासरे ॥४२॥ पछी निज आश्रित नारी नरजेरे । तेने पो-
ताना योग ऐश्वर्जेरे ॥ आपी धीरजशक्ति जे कहीएरे । थयां वज्र-
जेवां सहु हैयेरे ॥४३॥ जाणुं धीरज द्रढता आविरे । त्यारे महा-
राजे कह्युं बोलाविरे ॥ हुं रहिश वरताल त्यांइरे । भक्ति धर्म श्री-
कृष्ण मांहिरे ॥४४॥ वळी अमदावादमां वासेरे । रहीश नरना-
यण पासेरे ॥ गोपीनाथ गढडामां आंहिरे । हुं सदा रहिश ते मां-
हिरे ॥४५॥ बिजा मंदिर मूर्ति मारेरे । तेमां रहीश हुं सर्व प्रका-
रेरे ॥ तेह मूर्ति ने मुजमांइरे । तमे भेद जाणशो मां कांइरे ॥४६॥
एम जाणिने सेवा करज्योरे । पूजा करिने थाळ धरज्योरे ॥ वळी
धर्मवंशि द्विज धीररे । अवधप्रसाद ने रघुवीररे ॥४७॥ एह दत्त-
पुत्र छे अमारारे । तेने कर्याछे गुरु तमारारे ॥ तेने मानज्यो तमे

सुजाणरे । रहेज्यो शिक्षापत्रीने प्रमाणरे ॥४८॥ साधु वर्णी पाळा पुणिलेज्योरे । गोपाळस्वामिनी आज्ञामां रहेज्योरे ॥ अम केडे मरशो मां तमेरे । अन्न मुकशो मां कहुं अमेरे ॥४९॥ आत्मघात न करशो जनरे । एह मानज्यो मारुं वचनरे ॥ मारा वचननो करशो उत्थापरे । मारे तमारे तो नहि मेलापरे ॥५०॥ एम कहि वचन विषमरे । दिधा पोताना चरणना समरे ॥ ज्यारे मनाव्युं एवुं वचनरे । तेह मुनिने बोलिया जनरे ॥५१॥ हेमहाराज रहेशुं आंहि अमेरे । एवुं मनाव्युं वचन तमेरे ॥ पण तमारा चरणमां मनरे । राखज्यो अमारुं निशदनरे ॥५२॥ अपराध अमारा म जोज्योरे । अंतकाळेतो वेला आवज्योरे ॥ वळी ज्यारे संभारिए हरिरे । त्यारे दर्शन देज्यो दया करिरे ॥५३॥ वळी तमारी भक्तिने मांयरे । कोइ प्रकारे विघ्न न थायरे ॥ बाहेर अंतरशत्रु छे घणारे । सहु द्वेषी भक्ति धर्मतणारे ॥५४॥ तेथी उगारज्यो कृपानिधिरे । एम सहुए प्रार्थना किधिरे ॥ कहे नाथ तथास्तु ते थाशेरे । जेह माग्युं तमे मुजपासेरे ॥५५॥ पछी कह्युं जाओ तमे जनरे । त्यारे चाल्यां सहु मानि वचनरे ॥ सहु रोवांरोवां पाछां गयांरे । चाले नहि चर्ण चुर्ण थयांरे ॥५६॥ प्राण मुकिगयां प्रभु पासरे । थयां अंतरे अति उदासरे ॥ एम पाछा वळीया ए जनरे । अति अति करतां रुदनरे ॥५७॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराजे पोताना आश्रित आगळ पोताने स्वधाम पधारवुं ते वात करी ने ते सहुने धीरज आपी एनामे एकसो ने साठ्यमुं प्रकरणम् ॥१६०॥

पूर्वछायो—शुभमति सहु सांभळो । कहुं तारपछिनी वात ॥ पृथवीना तळ उपरे । थावा लाग्या मोटा उतपात ॥१॥ चाल्या प्रचंड पवन अति । गति घोर कठोर घणि थइ ॥ झाड पाड बहु पाडियां । कोट मंदिर घर कोठा कइ ॥२॥ अति अचानक अगनि । वळी वुठि वेघे व्योममां ॥ वन भुवन कैक गाम पुर । बहुबहु बाळ्यां भोममां ॥३॥ पड्या पथर पृथवी उपरे । अतिघणा आकाशथी ॥ नारी नर डर पामियां । कहे नहि उगरिये नाशथी ॥४॥ चोपाइ—थाय कठण कडाका व्योमरे । पडे तिखि तडितो ते भोमरे ॥ त्रुटां तामस देवनां धामरे । हतां देरां डुंगर ने गामरे ॥५॥ एवो थयोछे उलकापातरे । शुं कहिए ए समानी वातरे ॥ वुठां नीर रुधिरनी धारेरे । जोइ भय पाम्यां सहु तारेरे ॥६॥ गयां साधुनां मन डोळाइरे । थयो उद्वेग ते उरमांइरे ॥ उष्ण ऋतुना सूर्यनी कांतिरे । थइ निस्तेज पामि अशांतिरे ॥७॥ हरिभक्त पुरुषनां अंगरे । फरक्यां डावां तेपण कुढंगरे ॥ वळि बाई जेने सतसंगरे । तेनां फरक्यां जमणां अंगरे ॥८॥ वळि स्वपनां लाधांछे जेहरे । अति अपशुकन मान्यां तेहरे ॥ जाणुं धर्म भक्तिनी मूरतिरे । शोके रुदन करेछे अतिरे ॥९॥ राधाकृष्णनी प्रतिमा सोयरे । द्रग विना देखाणिछे दोयरे ॥ वळी श्वेतपटे ढांकि मुखरे । अतिशोकमां पाम्यांछे दुःखरे ॥१०॥ जाण्युं शशि सूरज ने उडुरे । पड्या भूमिये तेपण भुंडरे ॥ एवा उतपात जोइ अपाररे । सर्वे करवा लाग्यां विचाररे ॥११॥ जाणुं प्रभुजि पृथवीमांथिरे । थाशे अंतरध्यान हवे यांथिरे ॥ पछी नाथे नित्यकर्म

किधुंरे । गउ आदिक दान बहु दिधुंरे ॥१२॥ पछी गोमये लिंपि भूमि सारीरे । करी कुश तिलनी पथारीरे ॥ नाया उष्ण जळे प्रभु तियांरे । पहेयां धोयेल धोळां धोतियांरे ॥१३॥ करी तिलक भाल चंदनेरे । बेठा पोत्ये ते सिद्धआसनेरे ॥ राखि स्थिर दृष्टि अनिमेपरे । निज आत्मामांहि अशेपरे ॥१४॥ धर्युं पोत्ये पोतानुं ध्यानरे । मेल्युं विसारि निजतन भानरे ॥ पासे गोपाळानंदादि बहुरे । नित्यानंद ने शुकमुनि सहुरे ॥१५॥ दिठां आकाश मगे ते वाररे । कोटांनकोटि विमान अपाररे ॥ बहु पार्पद पोतातणारे । आव्या नाथने तेडवा घणारे ॥१६॥ लाव्या दिव्य चंदन दिव्य फुलरे । विजि दिव्य पूजाओ अमुल्यरे ॥ तेणे प्रीत्ये पूज्या भगवानरे । पछी तेडिबेसार्या विमानरे ॥१७॥ पोत्ये पोताना पार्पद साथरे । निजधाममां पधार्या नाथरे ॥ नभ मारगे अमर आविरे । करी स्तुति वाजित्र वजाविरे ॥१८॥ लाव्या चंदन पुष्पना हाररे । तेणे पूजिया प्राण आधाररे ॥ वळी छांट्यां चंदन बहु तनेरे । करी उपर वृष्टि सुमनेरे ॥१९॥ तेह पुष्प चंदन वरसातरे । दिठा भूमिये सहुए साक्षातरे ॥ एम पधारिया निजधामरे । करी अनेक जीवनां कामरे ॥२०॥ संवत् अढार छाशि अधनरे । ज्येष्टशुदि दशमीनो दनरे ॥ मंगळवारे मध्याह्ने महाराजरे । चाल्या करी अनेकनां काजरे ॥२१॥ मोखे आव्यांतां दुःख महा अरिरे । राख्युं तन तेमांथी दया करिरे ॥ संवत् अढार एक सठ्यो जाणोरे । पोपशुदि पुन्यम प्रमाणोरे ॥२२॥ तेदि अगत्राइमांहि अंगेरे । आव्युंतुं दुःख अश्वप्रसंगेरे ॥ तेमांथी मोखे राखियुं तनरे ।

तेपण दया आणि जीवनरे ॥२३॥ त्यारपछी संवत अढारेरे । शित्तेरे आशु पुन्यम त्यारेरे ॥ गाम जाळिये मंदवाडमांथीरे । राख्युं तन पोतानी दयाथीरे ॥२४॥ संवत् अढारना सत्योतेरेरे । वैशाक शुक्क बारश ते वेरेरे ॥ राख्युं दुःखमांथी गढडे देहरे । तेपण हरिजनने सनेहरे ॥२५॥ वळि संवत् अढार अट्योतेरेरे । फागण शुक्कदि अष्टमी केरेरे ॥ तेदि गणेश धोळके गोपाळेरे । राख्युं दुःखमांथी देह दयाळेरे ॥२६॥ वळि संवत् अढार ओगणाशिरे । चैत्र शुदि नोम्य दुःखराशिरे ॥ तेदि पंचाळे पोत्ये महाराजरे । राख्युं देह ते हरिजन काजरे ॥२७॥ पछी संवत् अढार छाशिनारे । पोषशुदि ते बिज ते दिनारे ॥ थया मांदा पोत्ये महाराजरे । निजधामे पधारवा काजरे ॥२८॥ ज्येठ शुदि दशमीने दनरे । चाल्या दया उतारि जीवनरे ॥ रहेवा धार्युतुं जेटलुं नाथेरे । रह्या एटला दि भूमि माथेरे ॥२९॥ एक उणे वरष पंचासरे । एक दिवस ने दोय मासरे ॥ राख्युं एटला दिवस तनरे । जनहेते ते पोत्ये जीवनरे ॥३०॥ पछी पासे हतां जन जेहरे । नामसरण करेछे तेहरे ॥ थयुं सरणमांहि रुदनरे । सुणि आवियां सर्वे जनरे ॥३१॥ जोइ नाथने करे विलापरे । पाम्यां अंतरे अति उतापरे ॥ एह समे पाम्या जन दुःखरे । तेतो कहेवातुं नथी में मुखरे ॥३२॥ बांधिराखे बंधिवान जेमरे । रह्यां सहुनां नाडी प्राण एमरे ॥ तेह समे वावरी सामर्थिरे । अलबेलेजिये आपे अतिरे ॥३३॥ जो एम न करत जीवनरे । थात केर मरत बहु जनरे ॥ जेने वाला विना पळ घडिरे । न रहेवातुं जातुं तन पडिरे ॥३४॥

तेना रह्या प्राण तन मांयरे । तेतो श्रीमहाराज इच्छायरे ॥ पछी दत्तपुत्र दोय धीररे । अवध्यप्रसाद ने रघुवीररे ॥३५॥ तेणे सुंदर शास्त्रनी विधिरे । जेम करवी घटे तेम किधिरे ॥ चरच्युं चंदन तन नवरावीरे। सुंदर वस्त्र अमुल्य पहेरावीरे ॥३६॥ पुष्पहार तोरा गुच्छ धरिरे । पछी ए समे आरती करिरे ॥ कहे हाथ जोडि सहु एमरे । प्रभु आवुं कर्युं तमे केमरे ॥३७॥ सारुं नाथ घट्युं जे तमनेरे । पण विसारशो मां अमनेरे ॥ एम कहिने लागीयां पायरे । पछी बेसार्या विमान मांयरे ॥३८॥ गातां वातां आव्या फुलवाडीरे । जेह गमति पोताने झाडीरे ॥ त्यां तुलसी चंदने चिता रचिरे । तन पधराव्युं घीए चरचिरे ॥३९॥ पछी कर्यो अग्निसंस्काररे । जोइ दुःख पाम्यां सहु अपाररे ॥ बहु घृते देह दाग दिधोरे । सर्वे शास्त्रविधि तियां किधोरे॥४०॥ पछी नाइने आव्यां भुवनरे। तेदि राधुं नहि केणे अन्नरे॥ पछी बिजे दि चिताने ठारिरे । करी खरच करवा तैयारिरे ॥४१॥ तेड्या ब्राह्मण सत्संगी सहुरे । बिजापण तेडावियां बहुरे ॥ कर्या मिश्रि मोदक विपररे । बिजा साटा कराव्या बहुपेररे ॥४२॥ तेणे जमाड्या जन अपाररे । सतसंगी कुसंगी नरनाररे ॥ करी श्रवणि ने श्राद्धविधिरे । तियां अश्व गाउं बहु दिधिरे ॥४३॥ अन्न धन वसन वासणरे । आप्यां पलंग गादलां आशणरे ॥ एम विधि किधि बहुपेररे । पछी जन गयां सहु घेररे ॥४४॥ केड्ये रह्यां इयां जेह दासरे । तेतो सदा रहेवां प्रभुपासरे ॥ प्रभु करिगया एवो खेलरे । कळा एनी केणे न कळेलरे ॥४५॥ जेम नट निजविद्या वडेरे ।

लेवा लडाइ आकाशे चडेरे ॥ थाय युद्ध त्यां जुजवां अंगरे । तेनी नारी बळे तेने संगरे ॥४६॥ सहु सभा देखे एम सत्यरे । त्यांतो उतरे करी रमत्यरे ॥ आवे नारी पण तियां वळिरे । जे कोइ मुवा पुरुषसंगे चळिरे ॥४७॥ पामे आश्चर्य एवुं जोइरे । पण कळि शके नहि कोइरे ॥ तेम प्रभुनी रमत्य मांइरे । जोइ असुर जाय मुंझाइरे ॥४८॥ पण आवे जाय एवा नथीरे । निजजन जाणेछे मनथीरे ॥ पण असुर मोह पाम्या काजरे । करे एवां चरित्र महाराजरे ॥४९॥ जो एम न होय एह रीत्यरे । तमे चितवि जुवोने चित्तरे ॥ कैक करेछे आविने काजरे । परचा पुरेछे जनने महाराजरे ॥५०॥ केनां जमेछे आविने अन्नरे । प्रकट प्रमाण नहि स्वपनरे ॥ केने आपेछे तोरा ने हाररे । केनी करेछे कष्टमां वाररे ॥५१॥ केने वाटमां चालेछे संगेरे । केने सामा मळेछे उमंगेरे ॥ केने सात पांच अश्वारेरे । थाय प्रकट दर्शन वारेरे ॥५२॥ करे आरतीमां धुन्य आविरे । केने बोलावेछे हेत लाविरे ॥ कथा सभामां आवी सांभळेरे । प्रकट प्रमाण जनने मळेरे ॥५३॥ एवीरीत्यनां अनेक काजरे । तेतो आपे करेछे महाराजरे ॥ एम दर्शन दिये दयाळरे । निजजननी करेछे संभाळरे ॥५४॥ कोइ गामे लखावे कागळरे । चेसी निजजनने आगळरे ॥ केनुं प्रेमेशुं पिचेछे पाणिरे । आवे दर्शन देवा दास जाणिरे ॥५५॥ केने आपे झिणि जाडि माळारे । एम जनने करेछे सुखाळारे ॥ कोइने मळेछे मारग मांयरे । मेलि भेट्य ने लागेछे पायरे ॥५६॥ कोइक सेजमां सुता देखेछेरे । जोइ जन्म सुफळ लेखेछेरे ॥ जेजे जन संभारेछे

ज्यारेरे। तेते पामेछे दर्शन त्यारेरे ॥५७॥ एम अनेक प्रकारे आजरे। प्रभु करेछे बहुबहु काजरे ॥ निजजनथी अळगा नाथरे । नथी जाता रहेछे सदा साथरे ॥५८॥ तेवो विमुख वात न मानेरे । जेने पूर्ण पाप पड्युं पानेरे ॥ कहुं सुणो सहु रीत्य एविरे । कह्यो विरभस रस वर्णाविरे ॥५९॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराज पोताना अनंत पार्षदनी साथे विमानमां बेसिने पोताना धाममां पधार्या एनामे एकसो ने एकसठ्यमुं प्रकरणम् ॥१६१॥

पूर्वछायो—सुणो सहु हुं शुं कहुं । वरणवि वारमवार ॥ नथी दिठो नथी सांभळ्यो । आ जेवो बिजो अवतार ॥१॥ अतिसामर्थि वावरी । हरि धरी मनुष्यनुं देह ॥ आ दिनमोर्ये आगमे । नथी सुणि श्रवणे तेह ॥२॥ अति अलौकिक वारता । लावि देखाडी लोकमांइ ॥ एवुं आश्चर्य जोइ जन । मगन रहे मनमांइ ॥३॥ करी काज महाराज मोटां । गया पोत्ये गोलोक ॥ जन दर्शन विना दुःखियां । रह्यां संभारी करतां शोक ॥४॥ चोपाइ—समेसमे संभारतां सुख । पळेपळे प्रकटेछे दुःख ॥ क्यारे सांभरे बेठा पलंगे । चर्चि चंदन सुंदर अंगे ॥५॥ कंठे हार कपूरना घणा । बाजु कुंडळ कपूरतणा ॥ क्यारे सांभरे पुष्पनी माले । पुष्पना तोरा धर्या दयाले ॥६॥ क्यारे सांभरे जरकशि जामे । बांधि पाघ जरकशि श्यामे ॥ क्यारे सांभरे मुगट धरेल । रुडे हिंडोळे बेठा रंगरेल ॥७॥ क्यारे सांभरे नाखता गुलाल । रंगे रमता करता ख्याल ॥ क्यारे पीचकारी लइ हाथे ।

रंग नाखता सखाने माथे ॥८॥ क्यारे अश्वपर असवार । एम सांभरे प्राणआधार ॥ क्यारे सांभरे नदीमां न्हाता । ताळी पाडी सखासंगे गाता ॥९॥ क्यारे नीर उछाळता हाथे । रंगे रमता सखाने साथे ॥ क्यारेक सांभरे जमतां थाळ । देता प्रसादि दासने दयाळ ॥१०॥ क्यारेक सांभरे पंगत्ये फरता । दइ दर्शन ने मन हरता ॥ मुखमांहि जलेबियो आपी । जमाडे चरण मस्तके छापी ॥११॥ क्यारेक सांभरे जनने मळता । आपे छातिमां चरण वळता ॥ क्यारेक सांभरे करता वात । समझि संत थाय रळियात ॥१२॥ क्यारेक सांभरे पूज्याछे जने । पुष्पहार सुंदर चंदने ॥ क्यारेक आरती स्तुति आगे । करी जन प्रेमे पाय लागे ॥१३॥ क्यारेक सांभरे सेजमां सुता । उठी मुख धोइ मुख लुता ॥ क्यारेक सांभरे करता दातण । क्यारेक सांभरे बेठा आसण ॥१४॥ क्यारेक सांभरे न्हाता नाथ । चोळी तन जे नवरावता हाथ ॥ क्यारेक सांभरे जीवन जमता । ताळी पाडी जनसंगे रमता ॥१५॥ क्यारेक चडि आवे एवा चित्त । वेढ विंटि करकडां सहित ॥ क्यारेक सांभरे बेठा सुखपाल । क्यारेक हस्तिए संगे मराल ॥१६॥ क्यारेक सांभरे मेडे महाराज । क्यारेक करता वात हेतकाज ॥ क्यारेक रमता संतने साथे । गाता ताळी पाडी दोय हाथे ॥१७॥ क्यारेक सांभरे बेठा आसन । क्यारे सांभरे चंपावता तन ॥ क्यारेक सांभरे चोळतां तेल । क्यारेक सांभरे चरण पूजेल ॥१८॥ क्यारेक सांभरे तापता तन । नाथ हाथे करता व्यंजन ॥ क्यारेक जमि जमाडता जन । पिरसता पोत्ये थइ प्रसन्न

॥१९॥ क्यारेक रथ वेल्य गाडे घोडे । वेसि चालता सखानी जोडे ॥ क्यारेक आंबा आंवलि ओटे । वेसता हार पहेरि वहु कोटे ॥२०॥ क्यारेक लेता लटकेशुं हार । एम संभारेछे वारमवार ॥ जियांजियां विचर्या जीवन । तेनुं करेछे जन चिंतवन ॥२१॥ जियांजियां करी हरिए लीला । ते चिंतवेछे जन थइ भेला ॥ जियांजियां करिया उत्सव । तेते जन चिंतवेछे सर्व ॥२२॥ जेजे महाराजे कर्यां कारज । तेते चिंतवेछे नारी नरज ॥ संभारतां सुख दुःख तने । विसरतो नथी वियोग मने ॥२३॥ एवां सुख नथी आप्यां महाराज । जे विसार्यां पण विसरे आज ॥ संभार्ये सुख नहि दुःख तन । तेणे रुदिये रहेछे रुदन ॥२४॥ वाल्हे नथी देखाडतां दास । अंतरे सदा रहेछे उदास ॥ जेम मणि विना मणिधर । एम फरेछे नारी ने नर ॥२५॥ जेम धन विना निरधन । एम रहेछे कंगाल जन ॥ जेम मावाप विनानां वाल । कोण करे तेनी प्रतिपाल ॥२६॥ जेम पति विनानी पतनी । एम आज ते आविने वनी ॥ जेम नगर गये नरपति । तेने तने सुख नहि रति ॥२७॥ तेम जेने वालानो वियोग । वण रोगे तेने जाणवो रोग ॥ तेने सुख कियांथी शरीरे । रहे नयणां भरियां नीरे ॥२८॥ गाय विनानुं वलवले वत्स । जळ विनानुं तलफे मत्स्य ॥ तेम जीवन विनाना जन । रहे आलोच रात्य ने दन ॥२९॥ जेम प्राण विनानुं होय पंड । जेम सूर्य विनानुं ब्रह्मांड ॥ जेम शशि विनानी रात्य । जेम अवनि विना वरसात ॥३०॥ एम झांखां पड्यां सर्वे जन । जातां एक श्रीप्राणजीवन ॥ कोयने तने तेज न रह्यां ।

झुरिझुरि सहु झांखां थयां ॥३१॥ जेम फळ विनानी कदळी । जेम तोय विना ताल वळी ॥ जेम हंस विना मानसर । एम रह्यां सहु नारी नर ॥३२॥ जेम वस्ति विनानुं नगर । जेम मनुष्य विनानुं घर ॥ तेम सुनुं लागेछे ते सहु । घणिघणि वात शुं हुं कहुं ॥३३॥ जेजे स्थळे वेसता नाथ । संभार्ये हैयुं न रहे हाथ ॥ जेम लुण विनानुं व्यंजन । जेम घृत विनानुं भोजन ॥३४॥ जेम वर विनानी ते जान । जेम रस विनानुं छे पान ॥ तेम निरस थयो संसार । एक जातां ते प्राणआधार ॥३५॥ कोइने सुख रह्युं नहि रति । पधारतां प्रभु प्राणपति ॥ देह गेहनां सुख न रह्यां । कहे शिये सुखे रह्यां इयां ॥३६॥ हस्या रम्यानी होंश न रहि । जीवतां गत्य मृतकनी थइ ॥ एवी रीत्ये ते देहना दन । पुरा करेछे हरिना जन ॥३७॥ सांभरे समेसमे घणुं सुख । तेणे दुर नथी केने मुख ॥ सजन साले सांभरतां एधांण । तेनी पीडाये पिडायछे प्राण ॥३८॥ वारमवार कहेतां हेत वात । तेतो सालेछे दिवस ने रात्य ॥ हेत देखाडि हरियां मन । ते विसरतुं नथी निशदन ॥३९॥ एम संभारि संभारि जन । रुदामांहि करेछे रुदन ॥ सर्वे सुख लइ गया साथ । केव्ये करी जनने अनाथ ॥४०॥ एवीरीत्य जे ए जनतणी । केटलिक हुं देखाडुं गणी ॥ जेनुं जातुं रह्युंछे जीवन । एनुं आश्चर्य न मानिये मन ॥४१॥ कहि वात संक्षेपे में एह । जेम छे तेम न कहेवाय तेह ॥ जेजे दिठुं में सांभळ्युं कान । तेमांथी लख्युं कांइक निदान ॥४२॥ कहेतां जश हरिना विस्तारी । थइ कथा आ सुंदर सारी ॥ कह्यां

प्रकट प्रभुनां चरित्र । अतिपावन परमपवित्र ॥४३॥ सतसंगिने छे सुखनिधि । पूरण सुखमय प्रसिद्धि ॥ दोयलि वेळामां चिंतवे दास । थाय सुख जाय तनत्रास ॥४४॥ एवो ग्रंथ थयो आ अनुप । सत्संगि जनने सुखरूप ॥ कह्युंछे मने जणाणुं जेम । सहु समझि ते लेज्यो एम ॥४५॥ सर्वे चरित्र श्रीहरितणां । केवाय क्यांलगि छे अतिघणां ॥ संक्षेपे करि कह्यां सहुने । जेटलां जाण्यामां आव्यां मने ॥४६॥ हरिचरित्र छे अपरमपार । एक जिभे न थाय निरधार ॥ ब्रह्मसृष्टिमां नहि होय एवा । सांगोपांग हरिगुण कहेवा ॥४७॥ शेष गणेश शारदा जेह । कहेछे पार नथी पामता तेह ॥ माटे में मने कर्यो विचार । हरिजश छे अपरमपार ॥४८॥ जेजे वात मारा जाण्यामां आवी । तेते वात में सहुने सुणावी ॥ जोइ शुद्ध श्रीहरिना दास । कहेतां कथा थायछे हुलास ॥४९॥ ज्यारे श्रोतानुं होय शुद्ध मन । कहेतां वक्ता थाय प्रसन्न ॥ केवाय कथा अनुपम अति । श्रोता सुणतां थाय शुद्धमति ॥५०॥ एवो जाणि आ कथासंवाद । कहेशे सुणशे राखशे याद ॥ तेतो पामशे परम आनंद । सत्य कहे एम निष्कुळानंद ॥५१॥

इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये श्रीजिमहाराज स्वधाम पधार्या तेनो वियोग थयो तेनुं वर्णन कर्युं एनामे एकसो ने बासठ्यमुं प्रकरणम् ॥१६२॥

पूर्वछायो—भक्तचिंतामणि ग्रंथनां । प्रकरण एकसो चोसठ ॥ विभागे ते वर्णवुं । सुंदर सारपिठ्य ॥१॥ प्रथम मंगलाचर्ण प्रकर्ण । बिजुं कविस्तवन ॥ त्रिजे माहातम ग्रंथनुं । चोथे हेमाद्रि वं-

र्णन ॥२॥ पांचमे मुनिनां नाम कह्यां । छठे ऋपिस्तुति आप ॥ सातमे शाप दुर्वासानो । आठमे तेनो परिताप ॥३॥ नवमे उद्धव असुरनो । दशमे धरम अवतार ॥ अग्यारे विवाह भक्तिधर्मनो । बारे रामानंद मळ्या उदार ॥४॥ तेरे त्यांथी घेर आविया । चौदे धर्म मुनिने मळ्या हरि ॥ पनरे धर्म अश्वत्थामाए शाप्या । सोले प्रभु प्रकट्या दया करि ॥५॥ सत्तरे कृत्याओनुं विघन कह्युं । अढारे हरिचरित्र चव्युं ॥ ओगणिशे असुरविघन टाळ्युं । विशे अवध्य धाम वर्णव्युं ॥६॥ एकविशे हरि बाललीला । बाविशे जनोइनो जाग ॥ तेविशे चरित्र पवित्र छे । चोविशे माता तनत्याग ॥७॥ पचविशे धर्मे ध्याने करि । छविशे तजियुं तन ॥ सत्याविशे चाल्या हरि घेरथी । अठ्याविशे अवनि अटन ॥८॥ चोपाइ—ओगणत्रिशे कर्युं तप आपरे। त्रिशे गोपाळयोगी मेलापरे॥ एकत्रिश लै प्रकर्ण च्याररे । फर्या वर्णि ते वन मोझाररे ॥९॥ पांतरिशे तीर्थमां भम्यारे । छतरिशे उद्धव जनम्यारे ॥ साडत्रिशे आडत्रिशे वातरे । कहि रामानंदनी विख्यातरे ॥१०॥ ओगणचाळिसमां घनश्यामरे । आव्या सत्संगमां सुखधामरे ॥ चाळिशे स्वामिनुं ध्यान करीरे । कहि मूर्ति रुडि रस भरीरे ॥११॥ एकताळिशे मुक्तानंदे पत्ररे । लख्यो स्वामी उपर सुंदररे ॥ बेताळिशे पत्री नीलकंठेरे । लखि सुंदर सारिपेठेरे ॥१२॥ त्रेताळिशे तेनो उत्तररे । लख्यो स्वामी श्रीजिए सुंदररे ॥ चुवाळिशे रामानंद आविरे । मळ्या नीलकंठने बोलाविरे ॥१३॥ पिस्ताळिशे महादीक्षा दिधिरे । छेताळिशे रुचिनी वात किधिरे ॥ सडताळिशे रामानंदश्यामरे ।

पधारिया सदेहे सधामरे ॥१४॥ अडताळिशे उत्सव मांगरोळेरे। तियां जन कर्या बहु टोळेरे ॥ ओगणपंचाशे पचासे अनुपरे। कह्यां हरिचरित्र सुखरूपरे ॥१५॥ एकावने परमहंस किधारे । बावन त्रेपनमां नाम लिधांरे ॥ चोपने हरिचरित्र पावनरे। पंचावने जेतलपुर जन्नरे ॥१६॥ छपने जेतलपुर जइरे । गया खोखरादे संघ लइरे ॥ सत्तावने असुरने मारीरे। गया कच्छदेश सुखकारीरे ॥१७॥ अठावने ओगणसाठ्ये जाणोरे । यज्ञ डभाणनो परमाणोरे ॥ साठ्ये कच्छदेशथी सोरठमांइरे । करी अष्टमी ते अगत्राइरे ॥१८॥ एकसठ्ये यज्ञ जेतलपुरेरे । करतां वारुं कराव्युं असुरेरे ॥ बासठ्ये कारियाणिमांइरे । कर्यो अष्टमी उत्सव त्यांइरे ॥१९॥ त्रेसठ्यमां वउठानी वातरे । लीला करी फर्या गुजरात्यरे ॥ चोसठ्ये सारंगपुर गामेरे । कर्यो उत्सव सुंदरश्यामेरे ॥२०॥ पांसठ्ये गढडा गाममांइरे । रम्या हुतासनी हरि त्यांइरे ॥ छासठ्यमां लाडिलो लालरे । कर्यो फुलडोल वरतालरे ॥२१॥ सडसठ्ये कारिअाण गामेरे । करी अष्टमी त्यां घनश्यामेरे ॥ अडसठ्यमांहि रुडिपेठ्यरे । करी गढडे कपिला छठ्यरे ॥२२॥ अगणोतेरे पुरी दीपमालरे । करि वरताले लीला दयालरे ॥ शितेरे गढडे होळि रमीरे । इकोतेरे वरताल अष्टमीरे ॥२३॥ बोतेरे धर्मपुरनी वातरे । गया घणुं रहि गुजरातरे॥ त्रोतेरे वरताले मुरारिरे। फुलडोले झुल्या मुगट धारिरे ॥२४॥ चुवोतेरे वळी वरतालेरे । हुतासनी उत्सव कर्यो वालेरे॥ पंचोतेरे लख्युं,गया सोरठेरे । करी लीला तियां बहुपठ्येरे ॥२५॥ छोतेरे जेतलपुर गामेरे । भीमएकादशी करी श्यामेरे ॥ सत्यो-

तेरमां वात ए जाणोरे । जित्या वेदांताचारने प्रमाणेरे ॥२६॥ अठ्योतेरे ओगणाशिये वातरे । प्रबोधनीउत्सव विख्यातरे ॥ एंशि प्रकरणमां छे एहरे । करी गढडे हुतासनी तेहरे ॥२७॥ एकाशिमां बोटादनी लीलारे । रम्या होळी हरिजन भेळारे ॥ बाशिये श्रीनगर जइरे । आव्या सहुने दर्शन दइरे ॥२८॥ त्राशिये देश डंढाव्येरे । दिधां दर्शन भूधरे भावेरे ॥ चोराशिमां गढडानी वातरे । दुष्ट दमि गया गुजरातरे ॥२९॥ पंचाशिये गढडामां वळिरे । करी दीप उत्सव दिवाळिरे ॥ छाशिये श्रीनगरमांइरे । नरनारायण बेठा त्यांइरे ॥३०॥ सत्याशिए शुं कहुं वखाणिरे । कर्यो अन्नकोट कारियाणिरे ॥ अठ्याशिमां प्रकरणमां कह्योरे । फुलडोळ पंचाळे समैयोरे ॥३१॥ नेवाशिमां ए कहि प्रकाशुंरे । रह्या गढडे संत चोमासुंरे ॥ नेवुंवे श्रीनारायण पधराव्यारे । पछी अयोध्यानां वासी आव्यांरे ॥३२॥ एकाणुंमां प्राण आधाररे । पुछयो धर्मकुळ परिवाररे ॥ बाणुं त्राणुं प्रकर्णे ए चवीरे । वात द्वारामतिनी वर्णवीरे ॥३३॥ चोराणुं पंचाणुमां ए पेररे । प्रभु पधार्या सुरत शहेररे ॥ छनुमांइ होळिनो समैयोरे । कर्यो अमदावाद ते कह्योरे ॥३४॥ सताणुं प्रकर्णे प्रमाणोरे । दीपउत्सव वरताव्ये जाणोरे ॥ अठाणुं प्रकर्णे श्रीनगररे । कर्यो होळिसमैयो सुंदररे ॥३५॥ नवाणुं प्रकर्णे जाणो जनरे । वालो पधार्या वटपत्तनरे ॥ सोमा प्रकर्णमां वात सारिरे । कहि बहुप्रकारे विस्तारिरे ॥३६॥ सो ने एके मोक्षपक्ष लिधिरे । थइ आचार्य भक्ति किधिरे ॥ सो ने बेये बहुनामितणांरे । कह्यां न जाय चरित्र घणांरे ॥३७॥

सो ने त्रण्ये मुनिनी स्तुतिरे । बोल्या सो ने चारे प्राणपतिरे ॥ सो ने पांचे सामर्थि हरिनेरे । कह्यां सूक्षम द्रष्टि करिनेरे ॥३८॥ त्यांथी पाच प्रकर्णे विख्यातरे । कहि पंच वरतनी वातरे ॥ सो ने अगियारे शुभ जाणोरे । त्रव बाइयो त्यागिनां प्रमाणोरे ॥३९॥ सो ने बारे बाई भाइ नामरे । कह्यां रह्यां जे गढडे गामरे ॥ सो ने तेरे सोरठवासी जनरे । तेनां नाम लख्यांछे पावनरे ॥४०॥ सो ने चौंदे वालाकना भक्तरे । कहि तेहनां नामनी व्यक्तरे ॥ सो ने पनरे पांचालवासिरे । कह्यां तेहनां नाम प्रकासिरे ॥४१॥ एकसो सोळे कच्छ हालारिरे । लख्यां जननां नाम विस्तारिरे ॥ सो ने सत्तरे सौमीरनां जनरे । कह्यां नाम परम पावनरे ॥४२॥ सो अढारे मालभक्त भाख्यारे । सो ओगणिशे डंढाव्यनां दाख्यारे ॥ सो ने विशे मारु गुजरातिरे । कह्यां नाम तेहनां विख्यातिरे ॥४३॥ सो ने एकविशे कह्यां नामरे । भक्त चडोतरे नर वामरे ॥ सो बाविशे चडोतरे नाररे । तेनां नाम जाणो निरधाररे ॥४४॥ सो ने त्रेविशे वारानां जनरे । तेनां नाम लख्यांछे पावनरे ॥ सो ने चोविशे पचिशे परमाणोरे । वाकल कानम सुरति जाणोरे ॥४५॥ सो ने छविशे निमाडी भाख्यांरे । खांनी हिंदुस्थानी लखि राख्यारे ॥ सो सत्याविशे खंड बुंदेलरे । गंगापार जन पंचमहेलरे ॥४६॥ वत्सघोश आदि देश जेहरे । नाम सोल प्रकरणमां तेहरे ॥ त्यांथी एकत्रिश प्रकर्णे जाणोरे । लख्या परचा ते परमाणोरे ॥४७॥ एकसो ओगणसाठ्ये भणिरे । शोभा गोलोकधामनी घणिरे ॥ सो ने साठ्ये नाथे धीरज्य दिधिरे । पटी करनानी इति ते कि-

थिरे ॥४८॥ सो ने एकसठ्ये घनश्यामरे । पोत्ये पधार्या पोताने धामरे ॥ सो ने बासठ्ये हरिवियोगरे । हरिजन पिडाणां ए रोगरे ॥४९॥ सो ने त्रेसठ्ये कह्यो संकेतरे । सर्वे प्रकर्ण जाणवा हेतरे ॥ सो ने चोसठ्ये माहात्म्य जाणोरे । ग्रंथ अथ इति परमाणोरे ॥५०॥ पुरां प्रकरण सो ने चोसठ्यरे । शिखे गाय सुणे सारिपेठ्यरे ॥ नित्यप्रत्ये करिने अभ्यासरे । कहेशे सांभळशे हरिदासरे ॥५१॥ तेने उपर रिझे दयाळरे । थाय लोक परलोके सुखाळरे ॥ एवी अनुपम कथा आ छेरे । जेमां हरिचरित्र कह्यांछेरे ॥५२॥ सत्संगी जे नर ने नारीरे । तेने आ कथा छे सुखकारीरे ॥ सुणिसुणि लेशे सुख अतिरे । थाशे धर्मनियमे द्दढ मतिरे ॥५३॥ प्रभु प्रकटना जे उपासिरे । तेने तो आ ग्रंथ सुखराशिरे ॥ जेमां इष्टदेवनां चरित्ररे । सुणि थाय परम पवित्ररे ॥५४॥ रामउपासिने रामचरित्ररे । सुणि माने सहुथी पवित्ररे ॥ कृष्णउपासिने कृष्णलीलारे । माने मुद सुणे थइ भेलारे ॥५५॥ तेम सहजानंदी जन जेहरे । सुणि आनंद पामशे एहरे ॥ एवी कथा आ अनुपम सारीरे । सत्संगिने छे सुखकारीरे ॥५६॥ हरिजनने छे आ पीयूपरे । विमुख जनने छे आ विपरे ॥ सुणि सत्संगी लेशे आनंदरे । कहेशे परमार्थी निष्कुळानंदरे ॥५७॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुलानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये ग्रंथप्रकरण सर्वेनो, संकेत कह्यो एनामे एकसो ने त्रेसठ्युं प्रकरणम् ॥१६३॥

पूर्वछायो—भक्तचिंतामणि ग्रंथ कह्यो । सत्संगिने सुखरूप ॥ जेमां चरित्र प्रकटनां । अति परम पावन अनुप ॥१॥ बिजा ग्रंथ

तो बहुज छे । संस्कृत प्राकृत सोय ॥ पण प्रकट उपासी जनने । आ जेवो नथी बिजो कोय ॥२॥ जेमां चरित्र महाराजनां । वळी वर्णव्यां वारमवार ॥ वण संभारे सांभरे । हरिमूर्ति हैया मोझार ॥३॥ हरि ने हरिजनना । आ ग्रंथमां गुण अपार ॥ शुद्धभावे जे सांभळे । ते उतरे भवपार ॥४॥ चोपाइ—एवो ग्रंथ अनुपम अतिरे । जेमां प्रकट प्रभुनी प्राप्तिरे ॥ प्रकट कल्याण प्रकट भजनरे । प्रकटआज्ञा प्रकट दर्शनरे ॥५॥ प्रकट वातो प्रकट वर्तमानरे । प्रकट भक्त प्रकट भगवानरे ॥ नथी उधारानी एके वातरे । जेजे जोइये तेते साक्षातरे ॥६॥ बिजा कहे मुवापछि मोक्षरे । वळी प्रभु बतावेछे परोक्षरे ॥ कोइ कहेछे कर्मे कल्याणरे । एवापण बहु छे अजाणरे ॥७॥ कोइ कहे प्रभु निराकाररे । एवापण अजाण अपाररे ॥ कोइ कहेछे वैदिक कर्मेरे । कल्याण छे जाणो एक मर्मेरे ॥८॥ कोइ कहेछे देवी ने देवरे । कोइ कहे मोक्षदा महादेवरे ॥ एतो सर्वे वारता छे सारीरे । पण जनने जोवुं विचारीरे ॥९॥ ज्यारे एमज अर्थ जो सरेरे । त्यारे हरितन शिद धरेरे ॥ ज्ञान विना तो मोक्ष न थायरे । एम श्रुति स्मृति सहु गायरे ॥१०॥ माटे प्रकट जोइये भगवंतरे । एवुं सर्वे ग्रंथनुं सिधंतरे ॥ जेम प्रकट रवि होय ज्यारेरे । जाय तम ब्रह्मांडनुं त्यारेरे ॥११॥ जेम प्रकट जलने पामिरे । जाय प्यासिनी प्यास ते वामिरे ॥ जेम प्रकट अन्नने जमेरे । अंतर जठरा झाळ विरमेरे ॥१२॥ तेम प्रकट मळे भगवानरे । त्यारे जननुं कल्याण निदानरे ॥ माटे प्रकटचरित्र सांभळवुंरे । होय प्रकट त्यां आवि मळवुंरे ॥१३॥

ज्यां होय प्रभु प्रकट प्रमाणरे । तियां जननुं सहजे कल्याणरे ॥ कान पवित्र थाय तेवारेरे । सुणे प्रकटना जश ज्यारेरे ॥१४॥ त्वचातणुं पाप त्यारे जायरे । ज्यारे स्परशे प्रकटना पायरे ॥ नयणां निष्पाप थावा नित्यरे । निरखे प्रकट प्रभु करी प्रीतरे ॥१५॥ जिह्वा पवित्र त्यारेज थायरे । ज्यारे गुण प्रकटना गायरे ॥ नासा निर्मल थावा निदानरे । संघे हार पहेर्या भगवानरे ॥१६॥ चरण पवित्र थावा कोइ करेरे । तो प्रकटसामा पग भरेरे ॥ कर पवित्र थावाने काजरे । जोडे प्रकट जियां महाराजरे ॥१७॥ मने मनन चित्ते चिंतनरे । करतां प्रकटनुं थाय पावनरे ॥ बुद्धि निश्चे अहं अहंकारेरे । करे प्रकटमां शुद्ध त्यारेरे ॥१८॥ माटे प्रकट प्रभु जो न होयरे । न थाय ए निष्पाप कोयरे ॥ जाणो प्रकटमूर्ति भवपाजरे । सहजे उतरवानो समाजरे ॥१९॥ जेम सागर तरवा नावरे । ते विना बिजो नथी उपावरे ॥ माटे कहेवां प्रकटनां चरित्ररे । तेह विना न थाय पवित्ररे ॥२०॥ प्रकटमूर्ति ते निर्गुणरे । सुखदायक छे ए सद्गुणरे ॥ कह्युं कृष्णे उद्धवने एहरे । एकादश भागवते जेहरे ॥२१॥ सत्त्वगुणमांहि तजे तनरे । पामे स्वर्गलोक तेह जनरे ॥ रजोगुणमां तजे शरीररे । नरलोक पामे ते अचिररे ॥२२॥ तमोगुणमां छुटे जो देहरे । पामे नरकमां निवास तेहरे ॥ हुं प्रकट पामि तजे तनरे । ते निर्गुण जाणो मारो जनरे ॥२३॥ मूर्ति पूज्ये फल मागे त्यागेरे । ते सात्त्विक कर्म अनुरागेरे ॥ तुच्छ संकल्पे पूजे मूरतिरे । ए रजोगुण कर्मनी गतिरे ॥२४॥ हिंसाप्राय प्रतिमा पूजनरे । तमोगुणि ए कर्म छे जनरे ॥ मने मळि करे कर्म जेहरे । इच्छुं अ-

णइच्छुं निर्गुण तेहरे ॥२५॥ केवळ ज्ञान ते सात्त्विक कहिएरे । शास्त्रज्ञान ते राजसि लहीएरे ॥ प्राकृत ज्ञान तामसि प्रमाणोरे । मुमां निष्ठा ए निर्गुण जाणोरे॥२६॥ वास सात्त्विक ते वनवासिरे। वास गामनो तेह राजसिरे ॥ द्यूतविद्या दारु चोरी मांसरे । तियां रहेवुं ए तामसि वासरे ॥२७॥ मारा मंदिरमां जे निवासरे । जाणो निर्गुण वास ए दासरे ॥ जेजेमां संबंध मुजतणोरे । तेते सर्वे गुणातीत गणोरे ॥२८॥ फल न इच्छे करे जे जगनरे । तेह सात्त्विक कर्म पावनरे ॥ करे जज्ञ इच्छे फल जेहरे। कर्म राजसि जाणज्यो तेहरे ॥२९॥ पूर्वापर स्मृतिविभ्रमरे । करे जज्ञ ए तामसि कर्मरे ॥ मारेअर्थे करे जे जगनरे । निर्गुण धुरुप ए पावनरे ॥३०॥ अध्यात्मशास्त्रे श्रद्धा जेनेरे। सात्त्विक श्रद्धा जाणज्यो तेनेरे ॥ कर्मकांडे श्रद्धा जेने थायरे। तेतो राजसि श्रद्धा कहेवायरे ॥३१॥ शास्त्रविरोध जेमां अधर्मरे । तेमां श्रद्धा ए तामसि कर्मरे ॥ हुं प्रत्यक्षमूर्तिमां प्रीतरे । जेने श्रद्धा ते त्रिगुणातीतरे ॥३२॥ उद्यम विना जे उत्तम अन्नरे । तेह आहार सात्त्विक भोजनरे ॥ मनवांछित जिभ्याने प्रियरे । आहार राजसी जाणवो तेयरे ॥३३॥ अशुद्ध देहने दुःखदाइरे । एवो आहार ते तामसी भाइरे ॥ मारी प्रसादिनुं अन्न जेहरे । अतिउत्तम निर्गुण तेहरे ॥३४॥ आत्मलाभ ए सात्त्विक सुखरे। विषय सुख राजसि रहे भुखरे ॥ मोह दीनपणे सुख आवेरे। तेतो तामसि सुखज कावेरे ॥३५॥ हुं प्रत्यक्षनो आश्रय जेनेरे । निर्गुण सुख कहिये तेनेरे॥ एम कह्युं एकादशमांहिरे । प्रभु प्रत्यक्षनी अधिकाइरे ॥३६॥ कह्युं श्रीकृष्णे उ-

द्रव आगेरे। अध्ये पचिशे गुणविभागेरे ॥ कहि कथा अनुपम घणुंरे। प्रत्यक्षमां निर्गुणपणुंरे ॥३७॥ माटे प्रत्यक्षनां जे चरित्ररे। तेज निर्गुण परमपवित्ररे ॥ जेजे रीत्ये प्रत्यक्षनो जोगरे। तेज निर्विघन निरोगरे ॥३८॥ माटे आ कथा सांभळ्या जेवीरे। नथी बिजि कथाओ आ तेवीरे ॥ छे आ भक्तचिंतामणि नामरे। जेजे चिंतवे ते थाय कामरे ॥३९॥ हेते गाय सुणे जे आ ग्रंथरे। तेनो प्रभु पुरे मनोरथरे ॥ सुख संपत्ति पामे ते जनरे। राखे आ ग्रंथ करी जतनरे ॥४०॥ शिखे शिखवे लखे लखावेरे। तेने त्रिविध ताप न आवेरे ॥ आव्या कष्टमां कथा करावेरे। थाय सुख दुःख नेडे नावेरे ॥४१॥ कथा सुणि आपे दान जेहरे। अति उत्तम फळ लहे तेहरे ॥ अन्न वस्त्र विप्रने जे धनरे। एहादि सुणि देशे जे जनरे ॥४२॥ तेतो सहजे भवसिंधु तरशेरे। हशे नास्तिक ते संशय करशेरे ॥ कुंड दुंढ ने जुलाह जेहरे। तेने ग्रंथ देवो नहि एहरे ॥४३॥ वामी संप्रदाइने संन्यासीरे। बिजा होय जे अन्यउपासीरे ॥ तेने आगे आ कथा न कहेविरे। अजाण्ये पण लखि न देविरे ॥४४॥ दंभी धुता धर्मना जे द्वेषिरे। लोभी लंपटी त्रिया उपदेशिरे ॥ तेने आपशे आ ग्रंथ जेहरे। महादुःखने पामशे तेहरे ॥४५॥ होय आस्तिक प्रकट उपासीरे। हरिजन मने ते विश्वासीरे ॥ धर्म निममांहि दृढ अंगरे। अनन्यभक्त साचो सत्संगरे ॥४६॥ अति प्रकटमां जेने प्रीतरे। कहेवो सुणवो ग्रंथ त्यां नित्यरे ॥ एकांतिकनी वात छे आमांरे। बिजा सुणि शत्रु थाशे सामारे ॥४७॥ माटे बहु न काढवो बाखरे। आतो छे सतसंगनुं

साररे ॥ तेतो सतसंगी आगे कहेवुंरे । कुसंगिने सुंणवा न देवुंरे ॥४८॥ एम लख्युंछे समझि विचारीरे । सतसंगिने छे सुखकारीरे ॥ छेतो घृत अमृत अनुपरे । पण कीटने ते दुःखरूपरे ॥४९॥ माटे विमुख जनने तारीरे । कहेज्यो कथा आ सुंदर सारीरे ॥ समझु हशे ते समझशे सानेरे । हशे मूरख ते नहि मानेरे ॥५०॥ गंग उन्मत्त तीरे छे गामरे । पुर पवित्र गढडुं नामरे ॥ तियां भावेशुं कथा आ भणिरे । भक्तप्रिय भक्तचिंतामणिरे ॥५१॥ संवत अढार वर्ष सत्याशिरे । आशो शुदि सुंदर तेरशिरे ॥ गुरुवारे कथा पुरि किधिरे । हरिभक्तने छे सुखनिधिरे ॥५२॥ बिजि कथातो बहु सांभळेरे । पण आ वात क्यांथकी मळेरे ॥ जेमां चर्णेचर्णे छे आनंदरे । पामे जन कहे निष्कुळानंदरे ॥५३॥ इति श्रीमदेकांतिकधर्मप्रवर्तकश्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुळानंदमुनिविरचिते भक्तचिंतामणिमध्ये ग्रंथनुं माहात्म्य कह्युं तथा ग्रंथनी समाप्ति कहि ए नामे एकसो ने चोसठ्यमुं प्रकरणम् ॥१६४॥

संपूर्णोऽयं ग्रन्थः ।

